CRAVATA ROȘIE

1 APRILIE 1953

Nr. 7

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

15067

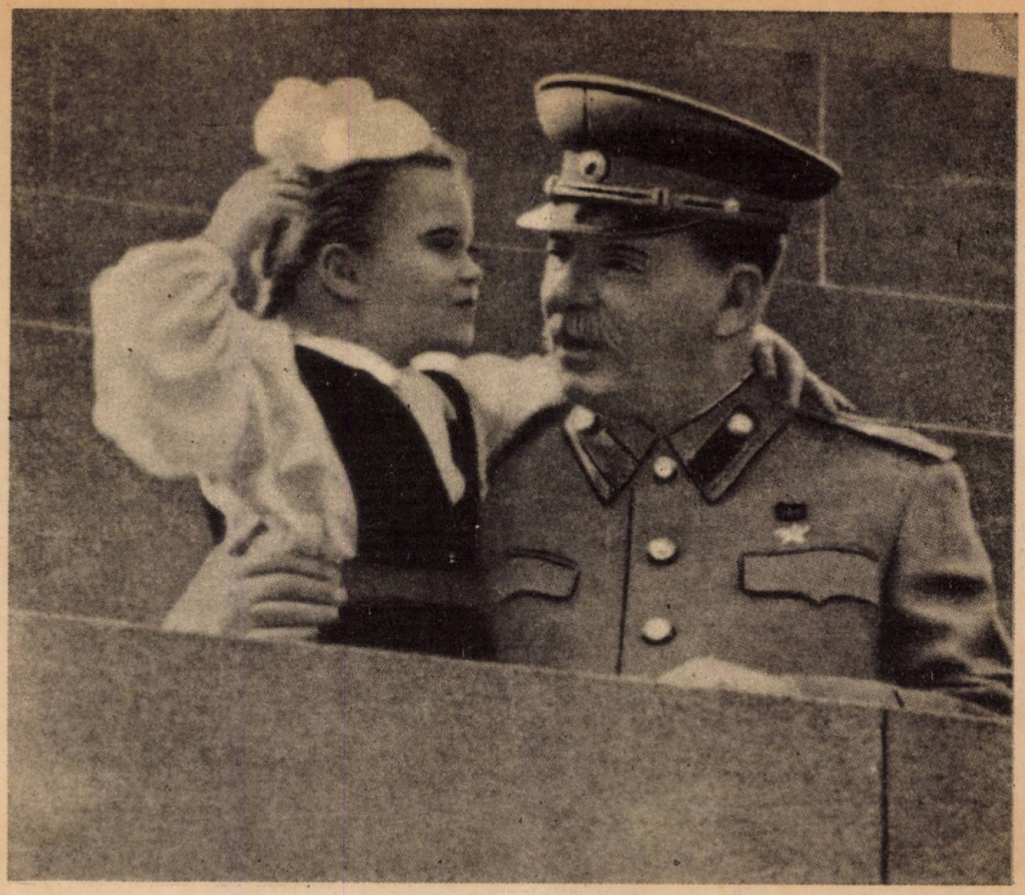

Stalin e întotdeauna cu noi

A încetat din viaţă Iosif Vissarionovici Stalin, scumpul nostru conducător, cel mai bun prieten al copiilor şi marele om de stat. Eu tot mă mai gândesc: poate că nu-i adevărat. E ca un vis groaznic! E o mare, mare durere.

In zilele acestea toţi oamenii se îndreptau spre Sala Coloanelor. Toţi vroiau să-şi ia rămas bun dela Iosif Vissarionovici. Tare-l iubim noi. Tot poporul îl iubeşte pe Stalin, aşa cum Stalin a iubit oamenii.

Impreună cu 15 pionieri, am făcut parte din garda de onoare la catafalcul lui Iosif Vissarionovici. O muzică tristă. Flori. Multe flori. Toţi copiii aveau lacrimi în ochi. Reţinându-mi plânsul, eu priveam, priveam la faţa lui Stalin.

Mi-l amintesc vesel, bun, prietenos; de 1 Mai noi, pionierii din Moscova, mergeam încolonaţi prin Piaţa Roşie. Din dreptul tribunei, Stalin zâmbea şi ne făcea semne cu mâna. Am fost atunci foarte mândru. Mi se părea că Iosif Vissarionovici îmi face semn numai mie, cu toate că ştiam că el felicită toţi pionierii sovietici, toţi copiii de pe glob.

El e alături de noi. Iar atunci când vom creşte mari, vom deveni constructori ai vieţii noastre fericite, cu numele lui săpat în inimă.

Pionierul IURA COLESNICOV
Moscova, şcoala Nr. 35, clasa 6-a

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 7
1 APRILIE
1953

UN MARE DASCĂL

de V. CAVERIN

Viața marelui scriitor rus Alexei Maximovici Gorki, o viață neobișnuit de variată și bogată, a lăsat o urmă din cele mai adânci în istoria societății sovietice. Numele lui Gorki este drag întregului popor sovietic.

E greu de citat în istoria literaturii ruse și mondiale un alt scriitor în ale cărui opere să se îmbine un talent uriaș cu o dragoste atât de adâncă față de oameni. Gorki a fost mare ca artist și ca om. Și oricine a avut fericirea să-l și audă, a simțit întotdeauna înrâurirea lui însuflețitoare.

Imi aduc aminte de o zi de primăvară din anul 1921, când Gorki a invitat pentru întâia oară la dânsul pe tinerii scriitori din Leningrad. El stătea pe bulevardul Kronverski și din ferestrele locuinței lui se vedea parcul „Lenin". Am intrat și deoarece eram mulți, am zăbovit multă vreme până ne-am așezat: cei mai cutezători — mai aproape de gazdă, cei mai sfioși — mai departe. Pe mine m au impresionat rafturile de cărți, care nu erau rânduite lângă pereți, ci formau parcă două rânduri de cămăruțe confortabile Printre ele pășea un om de o statură uriașă, adus de spate, dar cu mișcări încă puternice, care-și ascundea sub mustăți un zâmbet domol și șiret. Acesta era Gorki.

Alexei Maximovici începu să vorbească despre munca scriitorului și atunci am auzit pentru prima oară în viață, că munca scriitorului este o anumită muncă, este scrierea de zi cu zi, sau poate de ceas cu ceas, pe hârtie sau în gând. Această muncă se exprimă prin mormane de manuscriseciorne, prin zeci de variante părăsite. Ea se exprimă prin răbdare, fiindcă talentul îl sorteşte pe scriitor unei vieți deosebite și în această viață principalul este răbdarea. Viața aceasta e grea și plină de abnegație, plină de încercări și desamăgiri. „Nu dați crezare – spuse Gorki — celui ce spune că aceasta este o pâine dobândită cu ușurință".

Îl ascultam uluiţi. Când eşti tânăr, totul ţi se pare uşor. Eram pe vremea aceea student în anul întâi. Insă în cuvintele lui Alexei Maximovici am simţit toată profunzimea muncii lui, atitudinea lui sacră faţă de literatură. Şi cât aş fi vrut eu atunci să dăruesc acestei munci grele toate forţele minţii şi ale inimii!

A venit timpul să ne luăm rămas bun şi fiecăruia din noi Gorki ne-a spus la plecare câteva cuvinte blânde şi încurajatoare. „Revoluţia — a spus el — v'a deschis drumul spre o muncă liberă, iar prin muncă — spre autocunoaştere şi cultură".

Acum, recitind jurnalele de zi şi scrisorile lui Gorki, m'am gândit odată mai mult că seara aceea de pe bulevardul Kronverski, care mi se păruse unică, a fost numai o parte neînsemnată din munca uriaşă pe care a dedicat-o marele scriitor operei de educare a tineretului din ţara noastră. „Ţinta noastră este să sădim în tineret dragostea şi încrederea în viaţă, — îi scria el scriitorului francez Romain Rolland. Noi vrem să-i învăţăm pe oameni să înfăptuiască acte de eroism".

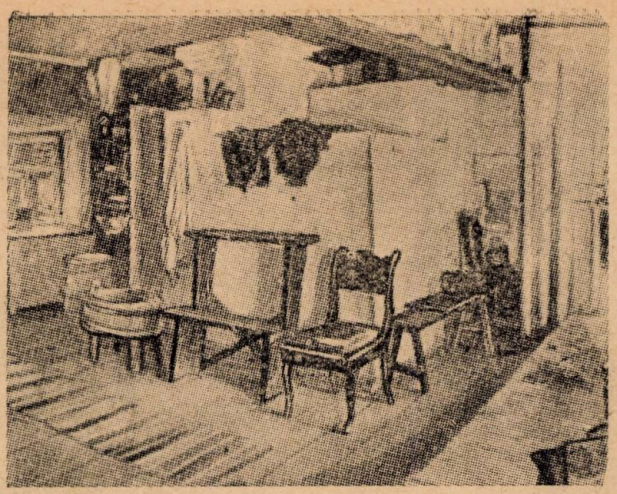

Bucătăria în casa bunicului, cu soba mare pe care în copilărie a dormit A. M. Gorki.

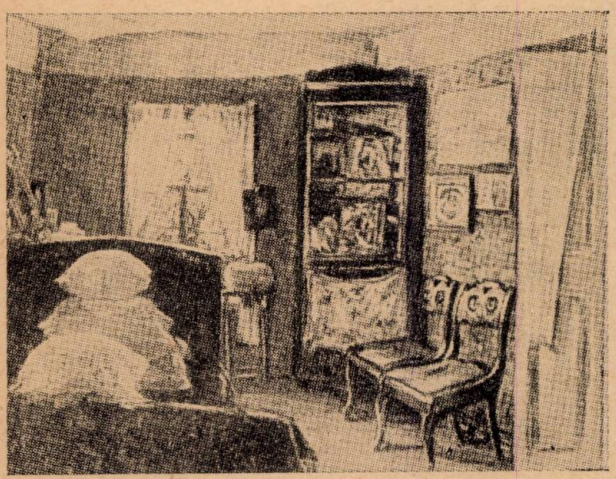

Camera bunicului

Ce a făcut el pentru copii, pentru tineri şi tinere, pentru tinerii colhoznici şi muncitori? El primea mii de scrisori dela ei şi nu lăsa niciuna fără răspuns. El urmărea cu atenţie şi dragoste faptele „celor care începeau o viaţă nouă". El vizita coloniile de muncă, citea şi redacta cărţi scrise de copii, găsea timp să scrie despre jucării, povestea neobosit în scrisori şi articole despre soarta grea a copiilor din ţările capitaliste. El a înfăţişat cu o forţă de previziune neobişnuită şi uluitoare, sărăcia spirituală tot mai mare a lumii capitaliste. El a sădit în rândurile a milioane de tineri cititori ideia că stăpânirea capitaliştilor duce la războaie pline de cruzime şi că adevăratul bastion al păcii în lumea întreagă este Uniunea Sovietică.

Este cu neputinţă să facem măcar o simplă enumerare a ceeace a făcut Gorki pentru copii, pentru tineret. Munca lui a luminat şi va lumina întotdeauna viaţa spirituală a altor şi altor generaţii tinere.

(Traducere din limba rusă)

Maxim Gorki despre tineretul sovietic

BĂIATUL

Fusesem înştiinţat că avea să-mi sosească un oaspete, un băiat care era şi poet. Ei şi? Băieţii şi fetele care compun versuri sunt un fenomen obişnuit la noi. Şi întotdeauna îţi este cam greu să te descurci cu ei, pentrucă, în majoritatea cazurilor, nu se pricep încă să scrie versuri. In general, din câte am văzut eu, copiii mici nici n'ar trebui să se îndeletnicească cu asemenea muncă grea, deoarece auzul nu le este încă desăvârşit, încă nu s'au deprins cu sonoritatea şi armonia cuvântului, atât de necesare poetului, la fel ca şi muzicantului. Copiii fac uneori versuri bunicele, dar numai atunci când sunt inspirate de un mare poet al trecutului, sau de un poet „la modă", şi la drept vorbind, nu numai inspirate ci aproape copiate. Este necesar să li se spună acestor poeţi prea tineri, cuvinte nu tocmai plăcute, dar adevărate, căci ambiţia le este gata trezită, iar rudele, cunoscuţii, şi toţi cei de o vârstă cu ei, tovarăşii de şcoală, i-au şi numit „talentaţi". Şi aşa cum ne grăbim noi în general „să trăim şi să simţim", ne grăbim să-l şi lăudăm prea de timpuriu pe om, iar lauda aceasta, adusă înainte de vreme, în epoca de continuă întrecere a eroilor muncii în care trăim, are o influenţă nu tocmai prielnică asupra copiilor; ba chiar, ceva mai mult, este de-a-dreptul dăunătoare. Copiii noştri sunt fiinţe minunate, dar trebue totuşi să avem faţă de ei o deosebită atenţie, o atitudine severă şi serioasă.

Şi iată că sosi la mine şi poetul cu pricina, un băieţel voinic şi frumos, în vârstă de nouă ani şi jumătate, dar care părea cu vreo trei ani mai mare. In felul în care m'a salutat, am simţit un ce necunoscut şi greu de definit, căci cei care sunt siguri pe talentul lor, precum şi cei timizi, nu salută în felul lui. Şi iarăşi n'am desprins deloc impertinenţa aceea care pare să spună:

— Iată-mă's, admiraţi-mă! După cum n'am observat nici intimidarea proprie tinerilor poeţi, care vin la scriitori cunoscuţi asemeni şcolarilor prezentându-se la examen. Ai fi putut crede că omuleţul acela de nouă ani se recunoaşte, liniştit, de valoare egală cu cei mai vârstnici.

— Care dintre poeţii trecutului îţi place în special? l-am întrebat eu.

— Puşchin, desigur, răspunse el cu siguranţă în glas.

— Dar dintre scriitorii în proză?

— Turgheniev.

Numele acestui scriitor îl rosti însă cu oarecare şovăială, pentru ca imediat după aceea să adauge:

— ...L-am citit cam demult.

— Cât de demult?

— Acum vreo şase luni...

Instinctiv, mi-am amintit că la vârsta lui, d'abia ştiam să citesc şi buchiseam numai din „Psaltirea" scrisă în slavonă bisericească şi că mai târziu am avut perioade când, vreme de şase luni de zile, nici nu puneam măcar odată mâna pe carte. Il întrebai apoi pe poet:

— Scrii versuri lirice?

— Nu, politice. Dar înainte vreme am scris şi versuri lirice. Pare-mi-se că s'au mai păstrat vreo două, trei la mine în arhivă. Am tradus din germană Schiller, Heine...

Şi aici, parcă deodată intimidat, adăugă:

— S'a şi editat o broşurică cu versurile mele.

Am simţit, nu ştiu cum să spun, că nu găseam despre ce să-i vorbesc, mă simţeam stingherit chiar să-l şi privesc. Musafirul acela nevârstnic aducea mai curând cu o nălucă, o mistificare. Alături de el şedea maică-sa şi, după cât se părea, fiul o tulbura în aceeaşi măsură ca şi pe mine. Femeia povestea oarecum zorită, stânjenită, întărindu-mi astfel bănuiala.

— Grozav de mult se interesează de politică. Când taică-său vine dela serviciu, înainte de toate îi ia ziarele. Este conducătorul unui detaşament de pionieri, are o mare sarcină socială. Şi, închipuiţi-vă că nu oboseşte! In general, copiii din ziua de azi sunt uimitori. Soră-sa a început să vorbească dela şapte luni; acum are un an şi jumătate şi vorbeşte excelent. Pur şi simplu nu ştii ce să faci cu asemenea copii, te simţi descumpănită.

I-am propus poetului să-şi citească versurile. Pentru câteva clipe tăcu, şi faptul acesta îmi dădu prin gând să-i spun că „sunt şi împrejurări când nu trebue să te jenezi de propriul tău talent".

El recită.

— Versurile acestea sunt din poezia „Scrisoarea lui Potemchin către Raevschi", observă omul în vârstă de nici măcar zece ani.

— A poetului Potemchin? întrebai eu.

— Nu, a favoritului Ecaterinei a II-a. Există oare şi un poet Potemchin?

— A existat.

— Voi citi acum un mic poem despre Hitler şi Göbels, reluă poetul.

In sinea mea gândeam însă că avea să se producă cu siguranţă ceva caraghios, care să vădească falimentul poetului, dar nimic din toate acestea nu s'a petrecut. Versurile nu conţineau nicio umbră de ridicol. Citea prost, lungind şi tărăgănind supărător cuvintele, în felul poeţilor vârstnici care se căsnesc să recite cu patos. Dar versurile poetului, turnate în spiritul versurilor lui Maiacovschi, mi s'au părut bine scrise din punct de vedere tehnic; s'ar prea putea să mă fi înşelat în aprecierile mele, pentrucă am fost atunci cu totul surprins de forţa uimitoare a emoţiei ce-l stăpânea pe băiat, a urii lui profunde şi neîmpăcate faţă de ticăloşi. Versurile puteau fi ele şi urâte, dar neînduplecata ură a copilului faţă de răufăcători şi faptele lor, era minunată şi neaştepat de nouă din punct de vedere social. Băiatul acela, trupeşte sănătos, citea cu o forţă atât de concentrată, încât timp de vreo două minute nici

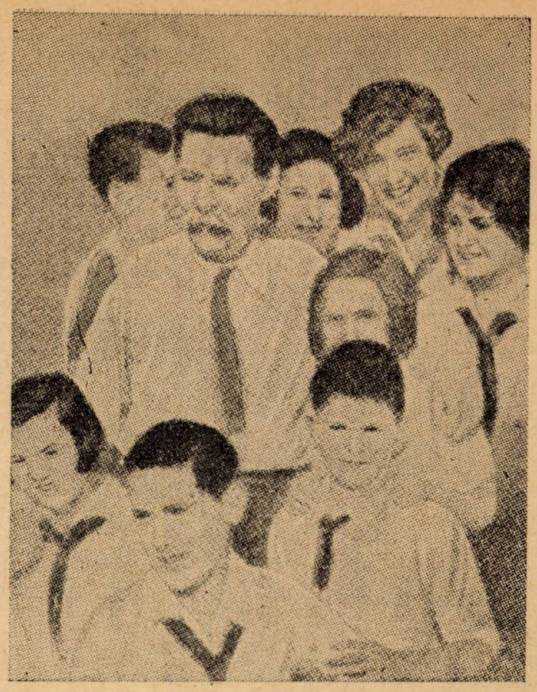

A. M. Gorki între pionieri

n'am cutezat să-l privesc măcar în faţă; nu voiam să-l văd schimbat la chip. Obrajii i se acoperiseră de un roşu aprins, ochii îi străluceau vioi, nu ca unui copil de nouă ani, ci ca omului în vârstă, care în fiece cuvânt îşi toarnă smoală fierbinte şi clocotitoare, îşi toarnă ura aceea profundă omenească, izvorîtă numai din dragostea tot atât de profundă faţă de oamenii muncii care pier, se sting sub regimul nemernicilor şi ucigaşilor, faţă de acei care au încercat să-l încolţească pe Dimitrov şi vor să-l ucidă pe Thaelman, aşa cum au mai ucis pe mulţi alţi luptători pentru cauza libertăţii proletariatului.

Imi vine greu, aproape imposibil, să redau forţa sentimentului revoluţionar al micului bard care-mi cântase în versuri — şi mie şi altora care-l mai ascultaseră — marea sa ură pornită la luptă pentru ocrotirea sublimei dragoste. Era parcă îngrozitor să recunoşti că acele versuri fuseseră făurite de un copil şi nu de un adult. Iar mai apoi, când copilul şi-a sfârşit cântul, m'a întristat şi faptul că poeţii adulţi nu posedă vigoarea cuvântului pe treapta atât de ameţitoare, unde singur se înălţase acest micuţ, deşi nu avusese încă prilejul să sufere în timpul scurtei sale vieţi, dar care ura atât de profund suferinţa şi pe toţi acei care împing tot mai mult lumea muncitoare la suferinţă, lume ferecată pe de o parte de lanţurile capitalismului şi otrăvită pe de altă parte cu otrava burgheziei mondiale.

După ce şi-a citit versurile, şi a stat alături de noi vreo două minute, în tăcerea pricinuită de uimirea generală, poetul s'a dus să bată mingea cu alţi copii. Se juca strigând într'una voios, râdea cu hohote, cu însufleţirea aceea a jocului, proprie unui copil de zece ani, sănătos şi cu nervii normali. In linii generale, nu se putea de fel asemui cu un „Wunderkind" [1]) de soiul celor pe care am avut de atâtea ori ocazia să-i văd şi care chiar după ce au trecut de cincizeci de ani, se mai alintă, spunându-şi „Mitia", „Mişa", „Iaşa". . . . . .

Când a trebuit să-mi iau rămas bun dela dânsul, i-am spus că nu vreau nici să-l laud şi nici să-i dau vreun sfat, afară doar de unul singur:

— Invaţă fără a te obosi prea mult, şi fără a uita că încă eşti copil. . . . . .

1) „Wunderkind", copil minune, în limba germană.

Din însemnările unei școlărițe

de VALERIA BOICULESI

Nouă ani am împlinit!
Am crescut și gata.
Iată, timpul a venit
să primesc cravata!

Șase zile să mai sboare!
Șase, numai șase!
Mândru străluci-va 'n soare
roșia-i mătase!

Pionieră!... Pionieră!...
Cât de bine-mi pare!
Strada toată o să mă știe!
Nu e lucru mare?

Șase zile!...
Număr iară,
dar mă mir și eu;
ce ușor mai trece-o vară
și-astea, vai ce greu!

★

Mi-am pus peniță nouă'n toc,
și-acum încep să scriu...
Făgăduesc... voi învăța...
demn cetățean să fiu..

E primul mare legământ
și inima îmi bate...
La școală, știu, eu nu m'am dus
cu teme ne'nvățate!

La lecții — și lui Nicușor
i-ajut de-atâtea ori...
Dar stai, odată m'am certat
cu el dela culori!

Mereu, mereu mi le lua...
Ce m'am gândit? Le-o pierde!
Hai să le-ascund! Când caut eu,
lipsește una verde!

E greu să spun ce-a fost apoi,
de-a plâns el după ușă!
Imi ard obrajii, foc mai ard
c'am fost o bătăușă.

Vezi bine, eu sunt vinovata!
Mai merit eu acum cravata?

★

Nu, niciodată n'a trecut
mai greu, ca astăzi, ceasul!
Dece acuma, ca un melc
își duce leneș pasul?

Mi-a prins mămica fundă'n păr
și-un guler la rochiță.
Nici n'a știut când am ieșit
în fugă, pe portiță!

Spre școală-i drumu-așa de lung,
că nu mai am răbdare!
Știu, ziua asta n'am s'o uit
nici când voi crește mare!

★

Hai, oglindă — oglinjoară,
n'o fă pe șireata!
Lasă gluma:
stai acuma,
stai, să-mi leg cravata!

Uite, ceasul mă zorește!
Nu fii strengăriță!
Oglinjoară,
tu știi doară
că sunt școlăriță!

Tu acasă, ziua toată
stai pe etajeră;
— nu știi poate,
toate, toate! —

Știi că-s pionieră?

Ce mândră merg pe stradă azi!
Mă bucur că e soare!
Duminică... și eu mă duc
la prima adunare!

Imi cântă'n suflet, nu știu cum,
o bucurie nouă.
Pe toți copiii-aș vrea să-i prind
în brațele-amândouă.

Pe bluza albă, joacă'n vânt
văpaia din cravată...
Știu, cinstea asta, nu oricui
s'o aibă-i este dată!

Ca eu să port cravată azi
câți luptători căzură?
Fierbinte sângele a curs
sub crâncena tortură!

Și de-au căzut sub roșul steag
— păsind în veșnicie —
eu astăzi port, din lupta lor,
această mărturie!

Sunt pionieră; viața lor
o port în gând, fierbinte,
iar crezul luptei lor îl duc
mereu, tot înainte!

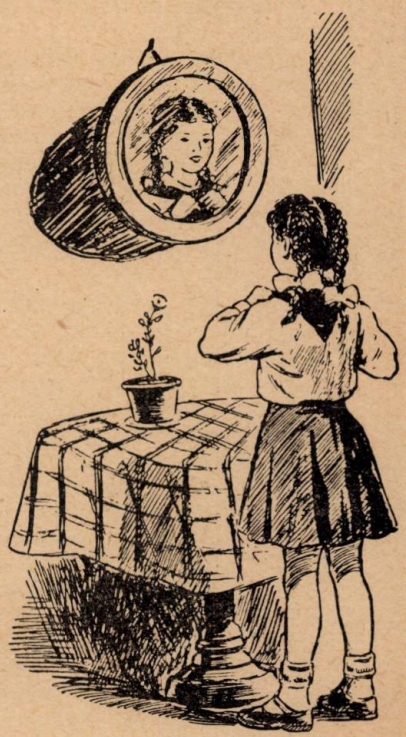

NOTE DIN R. P. UNGARĂ

Fragment, de VERONICA PORUMBACU

. . . . . .

Dar cu siguranţă, dacă am fost la Budapesta, mă veţi întreba cu toţii: cum e trenul pionierilor?

Linia ferată e sus pe dealurile Budei. O linie ca oricare alta, numai ceva mai îngustă. Un tren ca oricare altul, numai ceva mai mic. Iar călătorii, şi ei ca oricare alţii... numai că în marea majoritate copii. Asta n'ar fi încă cine ştie ce noutate: e firesc ca pe căldură micuţii să caute răcoarea dealurilor Noutatea începe atunci când te apropii de impiegaţi, de casieri, de conductorii trenului: şi aceştia sunt, ca oricare alţi impiegaţi, casieri, conductori de tren, numai că nu trec de paisprezece ani! György Ori e o fetiţă care va împlini curând doisprezece ani. Ea nu se simte străină în postul de şef de mişcare, deşi nu e o săptămână de când l-a luat în primire; e o fată de impiegat la căile ferate şi, chiar dacă vrea să devină inginer chimist, în ochii ei albaştri citeşti fericirea că poate învăţa la vârsta ei ceva din meseria de o viaţă a tatălui! Trebue să fi avut note bune în cursul anului, să fi activat în echipele pionereşti ca să fii propus pentru „Trenul pionierilor". Aci, timp de două săptămâni, îţi petreci vacanţa printre micii fruntaşi la învăţătură, deprinzând spiritul de răspundere al celor care duc trenurile dealungul şi dealatul ţării. Şi Dobrony István, fiul lăcătuşului dela uzinele de maşini „Láng", şi Hubert József, care n'are timp de vorbă, fiind ocupat cu semnalizarea trenurilor, fac aci, în tabăra de pe deal, un stagiu de „ucenicie a vieţii".

. . . . . .

Muzeul mişcărilor muncitoreşti se afla în Budapesta, în fostul palat de justiţie. Pe scările largi a jungi în sălile istoriei Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. In imaginile lor, regăseşti izvorul tăriei popoarelor lumii: P.C.U.S. a dovedit istoriei că visul eliberării omenirii poate deveni realitate. Şi astăzi vin grupuri de tineri şi bătrâni, de femei şi copii, să-l vadă pe Lenin la Smolnâi, ori să cunoască mai adânc viaţa lui I. V. Stalin.

In aceeaşi clădire, în alte săli se deapănă firul vieţii lui Mátyás Rákosi. Il vezi copil la Szeged, agitator printre studenţi, organizator al sovietelor maghiare în 1919 îl regăseşti ca un comandant după o luptă cumplită, povestindu-i lui Lenin tragedia şi gloria Comunei maghiare. Il afli, în sfârşit, în zilele noastre, printre constructori, stahanovişti, fruntaşi ai muncii pe ogoare, printre oamenii de artă şi cultură.

Pioniera şef de tren ajută micii călători să se urce într'unul din vagoanele trenului pionierilor.

Dar din viaţa sa în imagini mi-a rămas săpată în minte una din ele. Nu e nici fotografie, nici stampă. E o încăpere de mărime mijlocie rămasă ca atare încă din 1925. Birouri masive de lemn. Scaune severe în dreptul cărora scrie: Mátyás Rákosi, Zoltán Vas, etc. In muzeul creat în clădirea fostului minister al justiţiei, sala în care Mátyás Rákosi s'a transformat din acuzat în acuzator, a rămas neatinsă, ca un monument istoric.

Dar din această sală, dacă priveşti pe fereastră, vezi azi, în locul soldaţilor hortişti care păzeau incinta judecăţii, un oraş care şi a închis rănile războiului, oraşul care creşte în putere sub conducerea Partidului celor ce muncesc, în fruntea căruia stă tovarăşul Mátyás Rákosi.

In faţa mărturi lor de luptă, înţelegi dragostea poporului pentru conducătorul său: volume întregi de scrisori primite, de angajamente luate, daruri la a şaizecea aniversare, începând cu un tren în miniatură al pionierilor şi sfârşind cu cea mai aleasă broderie populară. In faţa mărturiilor de luptă înţelegi dece minerul Horváth Béla de la mina numărul 16 din Oroszlány, primul dintre toţi minerii care a îmbrăcat planul cincinal, a ţinut să-i telegrafieze în aceeaşi noapte tovarăşului Mátyás Rákosi: „Am învins!". Şi tot aici pătrunzi înţelesul versurilor lui Zelk Zoltán, închinate aceluia pe care el îl numeşte „Inima poporului maghiar".

MANIFESTUL

de N. MINEI

Ilustrații S. ANATOL

Nu mai era mult până la miezul nopții, dar o lumină ștearsă, lăptoasă ca de amurg, învăluia încă străzile, de parcă seara nu s'ar fi îndurat să plece și să lase loc nopții. Andrei privi cu ciudă luna, care se lăfăia mare și strălucitoare pe cerul de un albastru sticlăveziu și se trase la marginea trotuarului, căutând să se lipească de case. Dar casele erau scunde și umbra pe care o lăsau ele era tare îngustă. Abia de-l acoperea pe Andrei și doar nici el nu era cine știe ce înalt. Nimeni nu i-ar fi dat vârsta pe care o avea: cu trupul mic și subțire, cu capul rotund și tuns chilug, cu ochii albaștri, parcă veșnic uimiți, părea să fi împlinit cel mult 10 ani. Și totuși avea patrusprezece ani bătuți pe muche. Iar de peste un an, era ucenic la fabrică. Mai bine zis de un an și o lună: intrase în August 1929 și acum era Septembrie 1930.

Un an și o lună! Andrei oftă adânc. Treisprezece luni, o grămadă de vreme! Și ce învățase el în timpul ăsta? Mai nimica. Meseria de lăcătuș e meserie grea, nu glumă. Și cum să prindă ceva din ea, dacă meșterul cel cu nasul roșu nu-i dădea pace nici o clipă!

— Mătură aici!.. Șterge colea!... Freacă, freacă cu nădejde podeaua, că te pun s'o încerci cu limba cât e de curată... Fugi de-mi cumpără niște țigări!... Ia adu-mi o halbă dela cârciuma din colț, dar fără guler, auzi?

Iar când Andrei nu se mișca destul de repede pentru gustul meșterului, jart! cădea o palmă năpraznică peste ceafă. Asta dacă meșterul nu era supărat. Căci, atunci când se înfuria, se descingea de curea și începea să-l lovească cu ea orbește, unde nimerea.

Și meșterul lui nu era singurul care bătea! Toți meșterii făceau la fel... Erau doar aleși pe sprânceană, unul și unul... oamenii direcției. Andrei nu-l văzuse niciodată pe patron, dar de numele lui se lovea la fiecare pas. Fabrica purta numele lui. Tot cartierul purta numele lui. Până și podul de piatră, sub care Dâmbovița își strecura alene firul sărac de apă, tot numele străin al patronului îl purta...

In cele treisprezece luni de când era la fabrică, ceva tot învățase el. Învățase dela Barbu, cu care se împrietenise, că mai rău decât meșterul cu nasul roșu și cu cureaua usturătoare, mai rău decât inginerul cu privirea de ghiață, care te amenda cum te prindea că ți-ai aruncat ochii pe fereastră, mai rău decât toți aceștia la un loc era stăpânul pe care Andrei nu-l văzuse niciodată. El e cel care a aruncat pe drumuri o sută de oameni. El e cel care pune amenzi și poruncește ca ucenicii să fie bătuți.

Multe lucruri știe Barbu! Nici nu-i de mirare, e de atâta amar de vreme lăcătuș la fabrică. Mai de mirare e că stă de vorbă cu Andrei, de parcă n'ar fi cu șase ani mai mare ca el. Îi povestește cum au năvălit ca lăcustele, puzderie de fabricanți și bancheri veniți de peste mări și țări, cum s'au înțeles cu cârmuitorii României ca să-i jefuiască tot mai rău pe muncitori și pe țărani, cum din pricina asta rămân tot mai mulți oameni fără lucru, fără pâine, fără adăpost.

Dar i-a mai povestit Barbu și despre Partid.

— Unde e Partidul? a întrebat atunci Andrei.

— Peste tot unde-s muncitori, a răspuns Barbu.

Andrei s'a gândit o clipă și apoi a întrebat din nou :

— Vasăzică... și la noi în fabrică?...

Barbu a clipit vesel din ochi și l-a întrebat la rândul lui:

— Tu ce zici, la noi sunt muncitori?

Andrei a început, șovăitor:

— Și... mata....?

Dar Barbu l-a întrerupt numaidecât:

— Cine vrea să știe prea multe, îmbătrânește repede!...

Când îl ascultă pe Barbu, Andrei simte cum crește ca în povești: într'o zi cât într'un an. Și chiar că

multe din cele spuse de Barbu aduc cu poveştile. Auzi, cică fabricile or să fie odată ale muncitorilor! Cine a mai pomenit una ca asta! E drept că Barbu susţine morţiş că aşa s'a întâmplat într'o ţară. Într'o ţară care nu-i măcar nici la capătul celălalt al pământului, ci e vecină cu noi. Îi spune Uniunea Sovietică. Barbu zice că acolo toate fabricile sunt ale muncitorilor. Şi că aşa o să fie şi la noi într'o zi.

Andrei asculta clătinând neîncrezător din capul lui tuns chilug...

Şi tot cuvintele lui Barbu sunt de vină că odată Andrei l-a înfruntat pe meşterul cu nasul roşul. Când acesta i-a poruncit din nou să-i aducă bere, Andrei i-a răspuns:

— Eu nu sunt pus aici să-ţi aduc dumitale într'una de băut!

Meşterul s'a făcut vânăt de furie:

— Ce ai spus? a urlat el. Cum îndrăsneşti să...

Şi a şi ridicat pumnul lui greu cât un mai. Dar între ei s'a pus Barbu, răsărit ca din pământ.

— Lasă băiatu'n pace! a spus el.

Atât a spus, şi meşterul s'a potolit ca prin farmec şi le-a întors spatele, mormăind ceva în barbă. Şi dela întâmplarea aceasta, Andrei l-a surprins de câteva ori pe Barbu că se uită pe furiş la el, cu multă băgare de seamă, de parcă ar fi vrut să citească ceva pe chipul lui.

Într'o bună zi fabrica începu să fiarbă ca o oală pusă pe plită. Patronul hotărîse să lungească din nou timpul de lucru cu o oră pe zi şi să scadă salariul cu trei lei pe oră. Din piepturile muncitorilor isbucni un singur strigăt:

— Asta nu se poate!

Curtea fabricii se umplu, cât ai clipi, de muncitori care, strânşi pâlcuri, pâlcuri, discutau cu înfrigurare între ei.

Din mijlocul grupului de ucenici, Andrei îl zări deodată pe Barbu. Stătea de vorbă cu un muncitor mai vârstnic, cu faţa prelungă, iar Barbu încuviinţa din cap. In cele din urmă, muncitorul îi strecură ceva în mână şi se depărtă.

Barbu se apropie de un grup de trei muncitori şi se sfătui cu ei câteva clipe. Apoi se răspândiră cu toţii, fiecare în alt colţ al curţii. Nu trecu mult şi din nou izbucni de pretutindeni un singur strigăt:

— Grevă!

Nimeni nu mai intră în ateliere. Muncitorii rămaseră în curte şi doar câţiva dintre ei plecară să ducă vestea grevei şi la celelalte fabrici ale Capitalei. Andrei îl pierdu din ochi pe Barbu şi începu să se învârtească prin curte, de colo până colo, neştiind ce să facă. Nu era obişnuit să nu aibă de lucru la ora aceasta. Nu înţelegea prea bine cele ce se întâmplau şi niciodată nu-i simţise atât de mult lipsa lui Barbu ca acum.

Şi deodată, răsărind ca din pământ, se ivi în faţa lui cel la care se gândise. Barbu îl luă de braţ şi îl trase în spatele unor vagonete:

— Ce-i puştiule, te plictiseşti? Ia repede-te până la cârciumă şi adu-mi o halbă de bere, dar să fie fără guler, auzi?

Andrei isbucni în râs. Barbu imitase de minune vocea meşterului cel nesuferit.

— Vrei să faci şi tu o treabă? îl întrebă Barbu, de data aceasta serios.

— Sigur că vreau! răspunse Andrei.

— Chiar dacă e niţeluş primejdioasă?

Lui Andrei îi scânteiară ochii şi inima îi începu

să-i bată repede-repede:

— Primejdioasă?

— Da. Ţi-e teamă?

Andrei se gândi o clipă înainte să răspundă:

— Chiar dacă mi-e... o să-mi treacă.

Barbu râse vesel.

— Bravo ţie! Atunci uite ce: astă noapte, după 11, să fii pe str. Elena Cuza... pe trotuarul din dreapta, cum vii dinspre Lânăriei. Ne-am înţeles?

...Iată dece se găsea Andrei la ora asta pe stradă. Şi iată dece era atât de înciudat pe luna care lumina prea puternic. Toate străzile din jurul fabricei erau împânzite de patrule de soldaţi pe care îi chemase patronul, speriat de dârzenia muncitorilor. De două ori se întâlnise până acum Andrei cu patrulele, dar avusese noroc: niciuna nu-l oprise. De data asta, era bine că părea mai mic decât vârsta lui adevărată.

— Cât o fi ceasul? se întrebă Andrei. A trecut demult unsprezece, cu siguranţă... Ce treabă o să capăt oare de făcut? Şi dela cine?

Liniştea nopţii era întreruptă doar de bocăniturile pe caldarâm ale cismelor soldaţilor din patrule. Un zgomot uşor de paşi se auzi şi Andrei se pomeni deodată faţă în faţă cu Barbu.

— Dumneata! îngână el.

— Bună seara, îi spuse liniştit Barbu, şi începu să meargă alături de el. Apoi, cu voce abia auzită continuă: Când ajungem la colţ, o să-ţi dau un pacheţel... E cu manifeste pentru soldaţi... Trebue să le

răspândeşti pe aici ,chiar în noaptea asta. Ce zici, ai să poţi?

— Am să pot, răspunse înăbuşit Andrei.

Ajunseră la colţul străzii. După ce aruncă repede o privire în jur, Barbu îşi strecură mâna la piept, scoase un pachetel şi i-l trecu numaidecât lui Andrei. Acesta, emoţionat, bâjbâi câteva clipe, până ce isbuti să găsească buzunarul în care înfundă pachetelul. Barbu mai făcu câţiva paşi alături de el, apoi spuse:

— Ei, acum te las... ne vedem mâine dimineaţă la fabrică.

Dar Andrei l-a mai reţinut apucându-l de mânecă:

— Şi o să-mi spui... o să-mi spui...

— Ce?

— Cum se intră în U.T.C.?

Barbu râse scurt:

— Ştii cum nimereşti în U.T.C.? O iei în toiul nopţii pe nişte străduţe întortochiate... uite, cam ca asta de aici... şi laşi din când în când să pice câte o hârtiuţă... cam ca alea care ţi le-am dat eu... Până la urmă nu se poate să nu dai de U.T.C. Las'că mai vorbim noi mâine de asta... Spor la treabă şi noroc.

Umbra lui se şterse după un colţ de stradă, Andrei rămânând singur, singur cu pachetelul de hârtie în buzunar. Parcă ar fi avut o mână de jăratec acolo. Ce să facă mai întâi? Pe unde s'o apuce?

După o scurtă şovăială, el se întoarse în loc şi porni din nou pe aceeaşi stradă, mărginită de căsuţe scunde. Scoase încet mâna din buzunar: între degete ţinea o foaie de hârtie cât palma şi împăturită cu grijă. Andrei o trecu printre crăpăturile unui gard de lemn. La zece paşi mai departe, pe pervazul unei ferestre, rămase o altă foaie împăturită. Mai încolo, pe o bucăţică de lemn din faţa unei curţi, rămase alta.

Pe măsură ce buzunarul i se golea, inima lui Andrei se umplea de bucurie. „Merge, merge, se gândi el. Incă puţin şi am isprăvit. Dar un manifest îl păstrez pentru mine".

Ochiul lui se obişnuise acum să descopere locurile cele mai potrivite acolo unde manifestele puteau fi zărite cu uşurinţă. Străbătuse o mulţime de străzi, peste tot unde ştia că trec patrule.

Pe neaşteptate, tocmai când se pregătea să lase unul din ultimele manifeste, nişte degete osoase îi încleştară pe la spate încheietura mâinii. Andrei se răsuci şi rămase încremenit: în faţa lui se găsea un soldat. „Cum de nu l-am auzit? se întrebă desnădăjduit Andrei. Tocmai acum să mă prindă... la urmă!"

Soldatul îl trase sub felinar, care răspândea o lumină tulbure.

— Ce ai nene cu mine? se prefăcu Andrei că scânceşte.

— Ia dă să văd ce ai acolo? îi spuse soldatul.

Andrei încleştă pumnul, strângând în el manifestul. Dar degetelor groase ale soldatului nu le fu greu să-i desfacă mâna. Ţinându-l mereu pe Andrei lângă el, soldatu-l despături cu o singură mână şi începu să-l citească rar, mişcând din buze:

— „Fraţi soldaţi! Intrebatu-v'aţi oare pentru interesele cui sunteţi voi puşi să luptaţi, să schingiuiţi pe muncitori? Intrebatu-v'aţi voi oare, interesele cui cer ca lupta muncitorilor să fie înăbuşită în sânge? Intrebatu-v'aţi voi oare dece luptă muncitorimea?..."

Soldatul se opri din citit, îşi pironi din nou privirea asupra lui Andrei. Acesta simţi cum degetele osoase care strângeau încheietura mâinii slăbeau încetul cu încetul încleştarea, până ce-i dădu drumul cu totul. La lumina felinarului Andrei văzu cum buzele slabe şi parcă lipsite de sânge ale soldatului se destinseră într'un zâmbet larg:

— Bună treabă faci tu, mititelule!... Ştii că şi eu îs muncitor... de prin Bacău... Şi pe la noi fac oamenii treabă... Oho! Şi încă bine de tot...

Şi după ce aruncă cu grijă o privire în jur, soldatul vârî manifestul pe sub gulerul tunicii:

— Pe ăsta îl iau cu mine, să-l arăt şi camarazilor de la cazarmă... O să le placă şi lor ce zice în el... Cu bine!

Luându-i mâna lui Andrei într'a lui, i-o scutură cu putere, apoi plecă repede. Băiatul rămase buimăcit, privindu-l pe soldat cum se grăbea să-şi ajungă din urmă patrula. Când îşi veni în fire se stăpâni cu greu să nu dea un chiot de fericire: era liber! Şi nu numai atât: soldatul luase cu el manifestul. Acum Andrei era sigur că ceeace făcuse el, nu fusese zadarnic.

Porni încet mai departe, fluerând mulţumit. „Ce mulţi duşmani are patronul: Barbu... şi cei care au scris manifestele, şi cei care le-au tipărit... şi eu, care le-am împrăştiat... şi soldatul... O grămadă de duşmani... Atunci... cine ştie... Poate că are dreptate şi Barbu că o să ajungă fabricile să fie ale muncitorilor!"

Pe drumul lui Vovca

de SORANA URSU

Ilustrații: CRIVĂȚ

In dimineața asta Vasilică nu-i în apele lui. S'a spălat, s'a îmbrăcat ca deobicei, dar toate le-a făcut cu gândul aiurea. De aceea a și uitat să-și bea cafeaua.

Apoi își ia grăbit ghiozdanul și se îndreaptă spre poartă.

In uliță, neliniștea pune mai mult stăpânire pe Vasilică. Invățătorul le spusese ieri înainte de a ieși din clasă:

—Mâine, veți pune mâna la strung și îmi veți lucra o piesă. Cine a învățat bine teoria, va răspunde bine și de data aceasta.

Asta a fost ieri și de ieri Vasilică nu și-a mai găsit liniște.

„Cine a învățat bine teoria, va răspunde bine și de data aceasta", așa a spus profesorul, gândindu-se desigur la el, Vasilică, și la ceilalți fruntași ai clasei.

Vasilică a ajuns acum în ulița cea mare. De pretutindeni se văd acum cunoscuți coborînd dealurile spre Bicaz. Lucrători la șantier, funcționari la cooperativă, băieți de școală.

— Eh, fiecare cu grijile lui, se gândește Vasilică privindu-i cum merg grăbiți, cu ochii ațintiți în lungul drumului. Cui ce-i pasă de frământările mele? Deodată se aude strigat.

— M'neața măi Vasile, am auzit că dați azi proba, îl salută Ionică din a zecea. N'am grijă de tine, tot întâiul ai să ieși. Și Ionică, fără să mai aștepte răspunsul, își vede de drum, zâmbind și fluturându-i prietenos mâna. Vasilică mormăe ceva nedeslușit și se încruntă.

Ei vezi, tocmai asta e! Asta îl doare mai mult. Toți îl laudă, toți au încredere în el. Vasilică nu poate ieși decât în frunte. Și el, el, știe bine un lucru pe care nu-l știu ceilalți. El știe că nu e îndemânatec, că nu se pricepe să meșteșugească nimic. Că mâinile nu-l ascultă. A vrut el de multe ori să meșterească, să repare câte ceva prin ogradă, ca băieții de vârsta lui, și chiar mai mici, dar mai rău a stricat. Mâinile lui parcă nu erau ale lui, parcă erau de lut. Teoria, da. Asta o știe să-l scoli și noaptea din somn. Dar ce folos? Când va sta în fața strungului și va scoate de acolo o bucată de fier stricat, în loc de piesă, toți vor spune batjocoritor sau cu milă:

— Vasilică ăsta, săracu, nu se pricepe la nimic! Are o minte de motan. O fi învățând el bine, dar ce mare lucru e să ții minte pe dinafară o seamă de lucruri! Și un papagal știe să repete ce aude. Dar când îl pui să-ți facă ceva... ce să mai vorbim!

Lui Vasilică îi e frică să se gândească ce va fi mai departe.

— Noroc, Vasilică, îl scoate iar din ale lui, un glas. Ce mai e nou?

Glasul e al lui Costea Florea, mecanic la atelierul de reparații, fratele mai mare al colegului Niță.

— Dau azi proba la strung, spuse Vasilică repede și-l privi pe Florea de parcă ar fi vrut să-i citească ceva pe frunte. Ia spune, cum, cum ai ajuns mecanic? Te pricepeai de mic la astea, la mașinării?

Florea râse și răspunse gânditor:

— Nu pot să zic că nu mă pricepeam; îi ajutam tatii să repare roatele la căruță încă de când eram de cinci ani. Tata spunea mamei: „ăsta, nevastă, dacă ar avea cine să-l ție la carte, ar ajunge maistru la fabrică". De... cum era să ajung mecanic dacă nu mă pricepeam!

Ei, să trăiești, și-ți urez succes!

Băiatul privi în urma mecanicului, lung, și sprâncenele i se îmbinară și mai mult deasupra ochilor.

Ajunse astfel la ultima cotitură a drumului ce șerpuia dealungul Bistriței.

Tot mai multă lume trecea acum grăbită pe lângă el, întrecându-l, apucând-o în diferite direcții, vorbind și salutându-se unii pe alții.

In poarta șantierului, Vasilică se opri să privească, ca în fiecare dimineață când trecea pe acolo, draglinele, escavatoarele, săpăturile și ce s'a mai ivit nou dela o zi la alta. De departe îl zări pe nenea Zaharia, fratele mamei, maistru șef al atelierului de reparații, vorbind aprins cu inginerii și instalatorii.

Vasilică își întoarse privirea și oftând se așeză pe o piatră în dosul porții.

— Asta da, e un om, oftă iar Vasilică. „Meșterul cu mâini de aur", așa-i zic oamenii lui nenea Zaharia.

Pe el, pe Vasilică, nu prea îl vor pomeni vreodată oamenii cu astfel de poreclă, își zâmbi el cu amărăciune. Mai de grabă îl vor porecli în batjocură „meșterul strică-tot". Degeaba a visat el să fie ca nenea Zaharia.

In timp ce pe băiat îl păsteau astfel de gânduri negre, nenea Zaharia, tot vorbind cu inginerii și muncitorii de pe șantier, se apropiase de poartă. Sfârșind discuția, se pregătea să iasă în uliță, când îl zări pe Vasilică, ghemuit, întristat, pe piatra lui.

— Cei cu tine, măi băiete? îl iscodi el cu grijă.

Vasilică tresări și se ridică încurcat.

— Mă duc la ateliere. Dăm azi proba practică la strung, răspunse el.

Așa, făcu nenea Zaharia, mă duc și eu într'acolo. Facem drumul împreună.

Când se aflară în uliță, merseră o bucată de vreme alături tăcuți. Meșterul simțea că băiatul nu e în apele lui și-l lăsa liniștit. Apoi, însă, hotărî că e mai bine să-i vorbească.

— Azi e o zi mare pentru tine. Pui întâia oară mâna pe strung și-l silești să-ți scoată o piesă. Prima piesă, primul lucru făcut de mâna ta pentru oameni. E o zi mare. Eu cred că chiar din ziua aceasta ar trebui să-ți pui în gând să ajungi cândva strungar stahanovist. Te-ai gândit la asta?

— M'am gândit, spuse rar și oftând Vasilică. Dar

vezi, tocmai asta e, nene Zaharia, continuă el repede și cu aprindere în glas, tocmai asta e, că n'am s'ajung niciodată stahanovist, și nici măcar strungar adevărat, așa cum am visat. Dumneata ești un meșter vestit, toată lumea știe că mâinile dumitale sunt o adevărată comoară. Dar eu, eu ce fel de mâini am? Ce-am să ajung cu ele? Niște mâini de lut. Nu-s în stare să bată un cui ca lumea. Și fără îndemânare ce poți să faci?

— Da, răspunse grav nenea Zaharia, fără îndemânare n'ai ce căuta la strung.

— Așa-i? exclamă triumfător Vasilică, de parcă s'ar fi bucurat la auzul acestei concluzii triste. Asta ziceam și eu, continuă el desnădăjduit. Dumneata doar mă știi, știi cât sunt de nepriceput. Ții minte astă vară când s'a rupt gardul și m'a rugat mama să prind la loc șipca?

— Da, țin minte, răspunse nenea Zaharia. Ți-ai zdrobit degetul, iar șipca a pus-o frate-tău la loc.

— Și atunci când am sfărâmat zăvorul dela portița șopronului?

— Da, și asta țin minte. Da, da, sunt lucruri care te pun pe gânduri. De, ce să-ți spun! Nu oricine și oricum poate fi dibaci, poate mânui o sculă.

Se așternu o tăcere. Lui Vasilică i se lăsaseră colțurile gurii și bărbia îi tremura. Mergea cu pași repezi, ținându-se greu în pas cu meșterul și cu ochii plecați în praful drumului.

Deodată, ca și când n'ar fi băgat în seamă turburarea nepotului, și considerând parcă încheiată discuția dinainte, nenea Zaharia întrebă pe neașteptate:

— Măi Vasilică, la carte știu că te pricepi. Să-ți pun o întrebare. Ia să-mi spui tu mie, cine a făcut Marea Revoluție din Octombrie?

Vasilică ridică uimit ochii. Nu pricepea ce-i venise meșterului.

— Dar cine nu știe asta, răspunse el aproape jignit; muncitorii și țăranii din Rusia.

— M'da, făcu meșterul, în general, ai dreptate. Dar ia să vedem știi tu ce'nseamnă asta, că niște muncitori și țărani simpli, ca mine și ca tine, de pildă, au izbândit asupra armatei țarului și a burghejilor?

Asta înseamnă de pildă, și următoarea istorie: că un băiat de țăran, ca tine, Vovca să-i zicem, nu mai mare în ani decât tine și nici mai învățat, auzind chemarea marilor conducători ai Revoluției, Lenin și Stalin, la lupta cea mare, a alergat la Comitetul Militar Revoluționar din cartierul său și a cerut o pușcă. Ca să lupte împotriva albilor. Și i s'a dat. De fapt Vovca ăsta nu ținuse în viața lui o pușcă în mână. Era el băiat cuminte, harnic, și îi plăcea să știe de toate. Dar pușcă, ce-i drept, nu mai ținuse în mână. In goana mare spre Palatul de Iarnă, în focul luptei, cineva i-a arătat cum să apese pe trăgaciul armei și cum să slobozească cartușul. Vovca se trezi la un moment dat pe scările Palatului de Iarnă, ascuns după o firidă. In fața lui, ascunși după o altă firidă, albii așteptau să vie un grup de bolșevici pentru a-i măcelări pe la spate. Era vorba de minute. Vovca i-avea chiar în bătaia puștii. Puse arma la ochi, țintì și, când să tragă, piedica se înțepeni. Trase de ea, o smuci, degeaba. „Neîndemânatec mai sunt", se înfurie în gând Vovca. Il treceau nădușelile. Ii venea să dea cu arma de pământ. Dar deodată îl fulgeră un gând. Nu, albii nu trebue să rămână pe treptele astea. El e aici pentru a cuceri aceste trepte. Aceasta e sarcina lui, în Marea Revoluție. Se liniști deodată, cercetă cu atenție mecanismul trăgaciului și văzu că ținea pușca greșit. O întoarse cu băgare de seamă și ochind încă odată trase piedica. Când sosiră tovarășii, treptele erau libere. Și ei își continuară asaltul victorios, având între ei pe Vovca și pe alți tii de muncitori care erau mai obișnuiți cu mânuirea sculelor decât cu a armelor.

Iată o pildă din mii de alte pilde, despre felul cum au învins muncitorii și țăranii din Rusia în Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Iar Vovca s'a îndârjit să devie un nebiruit ostaș al Revoluției și cu răbdare și încăpățânare a învățat meșteșugul armelor.

Ei, băiatule, rosti nenea Zaharia cu emoție nespusă în glas. Despre Vovca ăsta, ostaș al Revoluției, ar mai fi multe de spus. Ar mai fi de spus, de pildă, că în iarna cumplită a anului 1920, Vovca a auzit din nou chemarea lui Lenin și Stalin care cereau muncitorilor să pună în funcțiune fabricile și uzinele distruse de război. Bântuia frigul și foamea, nu erau lemne, nu era pâine, nu erau scule.

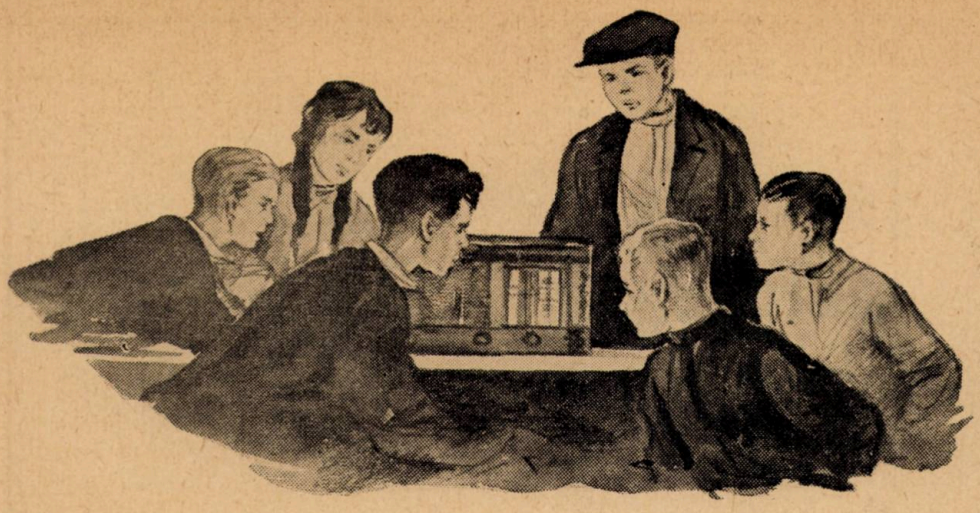

Iar Vovca a lăsat pușca și a intrat ucenic strungar la uzina de mașini. Cu degetele înghețate, cu stomacul gol, fără scule, la un strung ruginit, care scârțâia din toate roțile, Vovca a învățat meseria de strungar, și, la adunarea sărbătorească pentru inaugurarea noii uzini, a fost lăudat pentru râvna lui.

Meșterul tăcu și un răstimp se auziră pașii lor, călcând rar și cu întreruperi prin prundișul văii.

— Nu i-a fost ușor lui Vovca, șopti Vasilică, tulburat.

— Nu, nu i-a fost, întări meșterul clătinând capul. Nu i-a fost ușor fiindcă el singur nu și-a ales drumul cel ușor. Iată, mai departe, au trecut anii și lui Vovca nu i se mai spunea Vovca, ci Vasili. Acum, el putea să-și vadă liniștit de strungul lui. Dar ce crezi, într'o bună zi, Vasili își ia lucrurile și pleacă în Răsăritul îndepărtat, în taiga sălbatecă. Acolo se oprește în mijlocul pădurii pustii și înghețate, își ridică un cort și se rânduiește acolo pentru ani mulți. Pe acel loc, spusese I. V. Stalin, tineretul va trebui să ridice în anii primului cincinal, orașul tineretului, Comsomolscul.

— Acolo e un frig cumplit... vorbi iar Vasilică, ca pentru sine.

— Intocmai, crivățul îți îngheață sângele în vine iar pielea îți rămâne lipită pe ciocan. Nu i-a fost ușor nici acum lui Vasili. Dar aceasta era sarcina care și-o luase singur, acesta era locul lui în lupta cea mare. Si de aceea niciun minut nu i-a trecut prin minte: lucrul acesta întrece puterile mele, mai bine rămâneam la strungul meu

Astfel și-a trăit Vasili tinerețea, și el a devenit un muncitor dibaci iar oamenii au început să-l numească cu respect, meșterul Vasili Ivanovici; a avut copii ..

Din nou meșterul tăcu și se opri în loc răsucindu-și țigarea.

— Iar copiii lui ce-au devenit, nene Zaharia? întrebă Vasilică furat de povestire.

— Ce să facă, ia, niște copii ca toți copiii, ca tine și ca soră-ta, Linca. Ii creșteau mama și profesorii lor cu dragoste și grijă, îi învățau lucruri frumoase; trăiau o viață senină, fericită.

Dar a venit marele Război de Apărare a Patriei. Orașul lor trebue evacuat, însă băieții lui Vasili Ivanovici nu vor să plece: „Tata e pe front, noi rămânem aici cu organizația comsomolului ilegal"

Viața de partizani e o viață aspră. Băieții lui Vasili Ivanovici nu erau obișnuiți cu asprimea ei, nu erau obișnuiți să sufere lipsuri și să-i pândească primejdii la tot pasul. Totuși au rămas, fiindcă nu puteau să îndure gândul că orașul lor iubit a căzut în mâinile dușmanului, fiindcă și-au ales acest loc în lupta cea mare pentru apărarea patriei, pentrucă vroiau să meargă pe drumul tatălui lor, pe drumul lui Vovca, ostaș al Revoluției. Iar ziua când au ascultat la postul clandestin de radio cuvântul lui Stalin, rostit în Piața Roșie, la 7 Noembrie 1941, „Glorie partizanilor și partizanelor noastre", a fost cea mai fericită zi pe care o trăiseră până atunci. Ei, băiatule, sunt multe drumuri de apucat în viață: drumuri ușoare și drumuri mai puțin ușoare. Drumuri în care ai de urcat suișuri grele, în care te întâmpină piedici care par de netrecut. Unii o apucă pe calea ușoară și își spun: „aș vrea eu să fac multe în viața mea dar sunt slab, nepriceput, îmi va fi prea greu". Ei nu știu sau nu vor să știe că o voință de fier îi poate duce ori unde vor. Alții însă o apucă pe drumul lui Vovca, fiindcă în sufletul lor răsună chemarea partidului la lupta cea mare, care-i îndeamnă într'acolo. Așa stau lucrurile.

Meșterul se opri și se întoarse spre Vasilică, îl privi în luminile ochilor și spuse cu alt glas de parcă ar fi schimbat vorba:

— In privința necazului tău, cum că ești nepriceput și crezi că-ți va veni greu să ajungi un muncitor bun, nu știu ce-aș putea să-ți spun. Dacă crezi că-ți va fi mai ușor în altă meserie, du-te acolo.

Vasilică întoarse privirea, deschise gura să răspundă ceva, dar nu putu scoate niciun sunet. Ridică din nou ochii spre nenea Zaharia și, deodată, fără a isbuti să rostească vreun cuvânt, o sbughi din loc, alergând înainte dealungul Bistriței.

— Hei, nepoate, încotro ai luat-o? strigă din urmă, meșterul, uimit.

Dinspre vale se auzi răspunsul împătrit de ecoul munților·

— Pe drumul lui Vovca, nene Zaharia!

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

GIANNI RODARI e un tânăr poet italian, redactor al gazetei pionierilor italieni „Pionere". In operele sale poetul cântă munca cinstită, libertatea, pacea, dragostea față de patrie; demască pe imperialiștii americani care tind să subjuge popoarele, printre care și poporul italian

Versurile lui Gianni Rodari sunt foarte mult iubite de copiii italieni.

Publicăm aici câteva din poeziile lui GIANNI RODARI, în versificare românească de Demostene Botez.

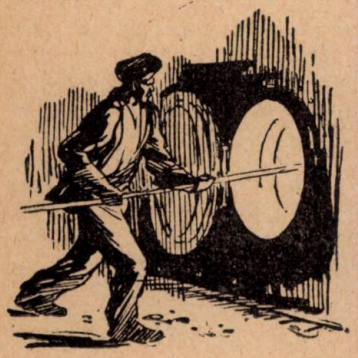

Ce culoare au meseriile

Fiecare meserie
Își are-o culoare-a ei.
Astfel orișice brutar
Este alb de obicei:
Alb la păr și pe sprâncene,
Pe mustață și pe gene.
Când se scoală nu-i lumină;
Dorm și vrăbiile'n grădină.

La cuptorul lui, fochistul,
Negru e, ca de tăciune
— Ce culori are zugravul?
— Toate câte sunt pe lume.
Muncitorul prin uzină,
Pe sub bolți de-atelier,
Umblă'n salopetă-albastră
Ca un colț senin de cer

Mâinile de muncitori
Sunt murdare și pătate
De funingeni și ulei;
Mâinile cele bogate
Sunt mai albe și mai pline.
Degetele lungi și fine;
Unghiile lor lucioase
Nu-s murdare, nici pătate
De uleiurile vâscoase,
De funingeni, și de toate.
Lasă-i pe bogați să aibă
Pielea lor curată tare;
E destul că fac afaceri
Foarte negre și murdare.

Ziaristul

Ești ziarist. Din lumile umblate,
Pentru ziar ce-aduci, ce noutate?
—Am fost în China și-am fost în Siam,
In Paraguai, în Scoția, Vietnam,
In Soviete și'n Afganistan,
In Franța, în Canada, în Iran,
In India, în Turcia și'n Congo,
In triburile Niam-Niam și Bongo-Bongo;
De peste tot din țările aceste
Vă-aduc o singură, o mare veste.
Dar e o veste bună și curată,
Cum nu mai este alta'n lumea toată.
Vom pune-o în gazetă
La loc de cinste, noi.
Cuvintele să-i fie
Citețe, mari, pe foi:
„Popoarele din lume
Vor pace, nu război".

Hora copiilor de pe întreg globul

Cântecul acesta-i hora
Ce o cânt pentru copii,
Și e cântul tuturora,
Miilor de mii ;
Al copiilor din China,
Și din Indii, Argentina,
Sovietici și germani,
Și englezi și musulmani;
E-al copiilor de negri ce trăesc
la ecuator
Și-al mulatrilor,
Și-al celor galbeni, albi,
Al tuturor.
E-al copiilor din toate țările
coloniale,
Și-al copiilor din Nordul locuit de
eschimoși
Care dorm întreaga viață
Strânși în piei de animale,
In colibele de ghiață.
E-al copiilor din Sudul unde-atârnă
pe crenguțe
Cârduri-cârduri de maimuțe ;
E-al copiilor din Congo și al celor
din Alger,
E al tuturor ce astăzi își duc viața
lor sub cer ;
E-al mulțimii uriașe,
E-al copiilor din sate și al celor din
orașe,
E-al copiilor vecini
Cu păduri și cu grădini ;
E al tuturor, prieteni, fie fete ori
băieți
Ce s'au prins în horă mare,
Și-au pornit cum îi vedeți
Lumea'ntreagă s'o'nconjoare.

Sâmbătă seara

Intr'un plic alb și curat
E-un salar pe-o săptămână.
„Cam puțin", își spuse tata
Cântărindu-l într'o mână.
Mama spuse : în datorii
Tare ne-am împotmolit !
Macaroanele, orezul
Azi din nou s'au mai scumpit.
Tata, dus pe gânduri : — Ei !
Mai muncește dacă poți !
Și-i în glasul lui tristețe,
Și e grijă pentru toți.
Iar copiilor le spuse
Mama, bună cum e ea :
Mâine n'aveți să mai mergeți
După prânz la cinema.
Mai adăogă și tata :
— Săptămâna asta stați
Toți acasă, nici în scrânciob
Nu se poate să vă dați.
Se'ntristară toți copiii.
Pentru toate-i vinovat
Leafa pe o săptămână
Din acel plic blestemat.

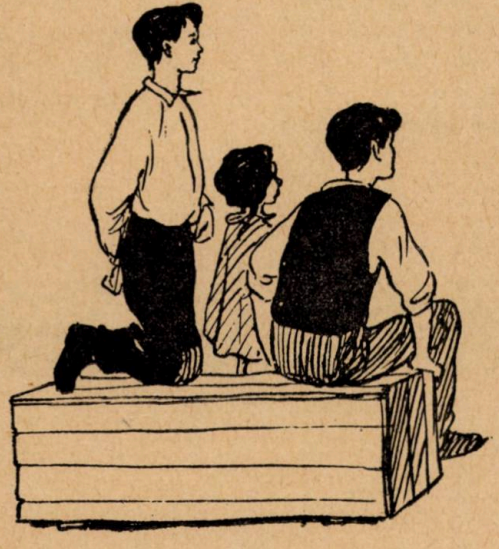

I. V. Stalin, genialul îndrumător al ştiinţei biologice

Incetarea din viaţă a lui Iosif Vissarionovici Stalin a şguduit profund inimile tuturor popoarelor care luptă pentru pace, pentru libertate. Oamenii de ştiinţă progresişti din lumea întreagă, prin moartea lui I. V. Stalin, au pierdut pe cel mai mare om al ştiinţei, pe cel mai însemnat îndrumător şi sprijinitor al ştiinţei. Nu a existat domeniu de ştiinţă, nu a existat problemă ştiinţifică de mare însemnătate în care I. V. Stalin să nu fi indicat calea justă a învingerii greutăţilor. Prin lucrările sale, desvoltând principiile materialismului dialectic şi istoric, Iosif Vissarionovici Stalin a înarmat oamenii de ştiinţă şi i-a pregătit pentru a smulge noi şi noi cuceriri naturii. Învăţătura lui I. V. Stalin ne-a învăţat cum să cercetăm legile obiective ale naturii, ale societăţii şi ale gândirii omeneşti. Pentru orice specialist, oricât de restrâns ar fi domeniul său de lucru, cunoaşterea învăţăturii create de Marx, Engels, Lenin, Stalin, este necesară pentru rezolvarea problemelor ştiinţei.

Ca şi celelalte domenii ale ştiinţei, biologia a avut dela I. V. Stalin un ajutor nepreţuit. Sub îndrumarea lui plină de înţelepciune, biologia sovietică, în strânsă legătură cu munca sovhoznicilor şi a colhoznicilor, a dat roade bune: agricultura s'a desvoltat pe baze ştiinţifice iar biologia a căpătat perspective mari de dezvoltare.

I. V. Stalin a dat întotdeauna o înaltă preţuire a devăraţilor oameni de ştiinţă. Prin grija lui personală, I. V. Miciurin a putut să-şi desfăşoare cercetările, iar învăţătura marelui biolog sovietic a devenit un bun al întregului popor. Miciurinismul — biologia izvorîtă din popor şi dăruită poporului — a învins biologia idealistă, datorită sprijinului pe care l-a avut din partea P.C.U.S. Interesul marelui om al ştiinţei, Iosif Vissarionovici Stalin, pentru desvoltarea revoluţionară a biologiei, n'a slăbit niciun moment, nici chiar în clipele grele ale Marelui Război pentru Apărarea Patriei. In plin război împotriva fascismului cotropitor, I. V. Stalin a găsit răgaz să se intereseze de mersul cercetărilor savantei O. P. Lepeşinscaia, încurajând-o în studiul celor mai ascunse taine ale naturii.

Geniul revoluţionar al lui I. V. Stalin a trasat grandiosul plan de transformare a naturii, în care miciuriniştii au de jucat un rol însemnat, pe care îl îndeplinesc cu cinste.

Savanţii biologi din patria noastră, îndrumaţi de învăţătura lui I. V. Stalin şi inspiraţi de experienţa biologilor sovietici, lucrează pentru transformarea naturii în ţara noastră. Marile şantiere ale socialismului: Canalul Dunăre-Marea Neagră, hidrocentrala „V. I. Lenin", împădurirea şi irigarea Bărăganului, transformarea socialistă a agriculturii în R.P.R. au deschis biologilor noştri orizonturi nebănuite. Incep să se ridice tinerele perdele de păduri dealungul marelui Canal, şi odată cu ele cresc recolte şi belşuguri. Pe câmpuri şi în livezi apar tot mai multe legume, cereale, pomi fructiferi noi încă necunoscuţi oamenilor. Ele sunt „fabricate" prin priceperea şi străduinţa biologilor noştri. Folosind metodele miciuriniste ei lucrează cu râvnă la producerea unui nou soi de cais rezistent la secetă, la boli, cu o coacere târzie, pentru a prelungi sezonul caişilor. Prunii noştri sunt buni, dar iată că la tuleul gras, atât de gustos, se rup ramurile prea uşor sub povara fructelor. Pomicultorii şi-au pus problema să-i schimbe firea, să-i întărească ramurile.

Industria noastră socialistă are nevoe de tot mai multe şi variate fibre textile. Savanţii noştri luptă pentru lărgirea culturii bumbacului, pentru introducerea unor noi plante necunoscute încă la noi cu fibre bune: ramia, chenaful şi altele. Nu e departe ziua când prin străduinţa biologilor noştri vom crea culturi proprii de ceai, de lămâi, portocale, de iută, când vom creşte animale noi la care nici nu îndrăzneam să ne gândim altădată. Activitatea noastră, a biologilor, este călăuzită de învăţătura măreaţă a lui Iosif Vissarionovici Stalin şi de experienţa minunată a biologiei sovietice. Noi, biologii R.P.R., urmând această învăţătură luptăm pentru viaţa fericită şi prosperă a poporului nostru. Astfel cinstim noi numele şi învăţătura măreaţă a celui mai mare savant, Iosif Vissarionovici Stalin.

N. BODNARIUC

Pe şantierul Parcului de Cultură şi Sport „23 August“

de GH. UNGUREANU

Ilustraţii: ŞTIUBEI

Praga... Budapesta... Berlin. Hai să desfăşurăm, pe masă ori în minte, harta Europei. Nu o hartă obişnuită, ci una luminoasă, ca minunatele hărţi din sălile de expoziţie, în care pe locul viitoarelor hidrocentrale se aprind becuri albastre, iar acolo unde se construiesc termocentrale — becuri roşii.

Să numim harta noastră — Harta Tineretului. La marginea ei răsăriteană se văd luminile vii aprinse de viteazul comsomol leninist-stalinist, pe bătrâna Volgă şi'n pustiurile turcmene. La marginea apuseană, un bec pâlpâitor ne arată locul din Franţa unde Raymonde Dien şi-a pus trupul ei tânăr în calea trenului cu armament. In nordul hărţii, în largul mării un bec se aprinde pe insula Heligoland, de unde tinerii germani au isgonit pe aviatorii americani semănători de moarte.

Şi iată, deodată, aprinzându-se, pe rând, trei minunate faruri: la Praga, apoi la Budapesta, apoi în capitala Republicii Democrate Germane, la Berlin. In aceste locuri şi-au dat întâlnire mii şi zeci de mii de tineri din toate colţurile lumii. Şi minunatele întâlniri s'au numit Festivaluri Mondiale ale Tineretului. Comsomolişti cu faţa arsă de soarele stepei, indieni cu faţa bătută de musoni, canadieni cu obrazul înăsprit de gerul nordului, italieni cu pielea bronzată de soarele Mediteranei, cu toţii s'au întâlnit la Festival, şi-au povestit despre ţara lor de baştină, au cântat şi dansat cântecele şi jocurile popoarelor lor. Şi şi-au strâns prietenește mâna, când peste marea de capete şi-au luat sborul porumbeii păcii.

Praga... Budapesta... Berlin... Din 2 în 2 ani se aprind minunatele torţe ale Festivalului. Şi iată că pe harta noastră o nouă lumină izbucneşte, năvalnică şi sclipitoare. Oare nu-i...? Ba da, e chiar în ţara noastră, chiar la Bucureşti. Până'n August mai sunt 4 luni. Dar harta noastră minunată vede în viitor. Şi iată, pe locul unde se vor întâlni tinerii din lumea întreagă pâlpâie de pe acum, în zeci de culori felurite, flacăra celui de-al patrulea Festival Mondial al Tineretului.

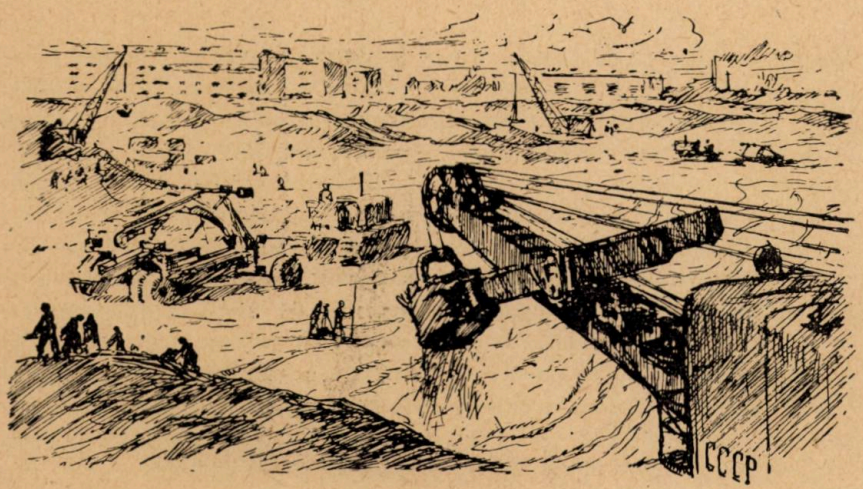

VIN BRIGAZILE PE ŞANTIER

Tinerii din ţara întreagă se pregătesc să întâmpine cu cinste Festivalul: minerii apasă mai dârz ciocanul pneumatic în cărbune, tractoriştii sapă brazdă mai adâncă în ogoarele revene ale câmpurilor, elevii îşi încordează puterile ca să pătrundă învăţătura luminoasă din cărţi. Iar tinerii brigadieri... ei, dar tocmai la ei voiam să ajung. La ei şi la minunatul parc de cultură şi sport. Nu-i nici o lună de când au sosit la „Groapa Vergului' primele brigăzi de tineret. Pe locul acesta, cu o lună în urmă nu era nimic. Adică, ceva tot era: o groapă uriaşă, în fundul căreia se vedea o băltoacă murdară, nişte mormane de gunoi şi câteva tufe de urzici. Pe locul acesta se vor înălţa, încă în vara acestui an, stadioane, bazine, un teatru, un parc cu grădină zoologică şi un lac cu vapoare şi debarcader. Aşa a arătat tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej, pe harta Capitalei noastre, care-i era desfăşurată în faţă. Cel dintâi arhitect al ţării noastre, cum l-au numit poeţii, a privit îndelung harta. Şi pe locul botezat „Groapa Vergului" ochii săi au citit Parcul de Cultură şi Sport 23 August. Şi în locul tufelor de urzici, el a văzut alei umbrite de copaci stufoşi. Şi în locul băltoacei cu ţânţari şi lintiţă, ochii lui au deslușit vaporaşe albe, străbătând unda limpede a lacului.

Cu o lună în urmă aci nu era nimic. Dar la chemarea partidului mii de inimi de tineri au tresăltat. Aici n'a apucat iarna să-şi strângă omătul, şi iată că pe peronul Gării de Nord au sosit primele brigăzi. Au venit din toate colţurile ţării. Maria Balaş lucrase pe şantierul Fabricii de Ciment dela Fieni, unde dobândise titlul de brigadieră şi scumpul carnet roşu de utemistă, Ion Dudişca venea din regiunea Stalin, Anişoara Mogănaru venea dela Gospodăria Colectivă din comuna Criţ. Alţii soseau dela marile şantiere ale furnalului din Hunedoara ori ale hidrocentralei din Moroieni.

Peste noapte au venit camioane cu scânduri şi stâlpi. Intr'o săptămână, pe locul gol dela intrarea „gropii" s'au înălţat şiruri de barăci, aliniate frumos şi împodobite tinereşte. Iar la mijloc s'a ridicat, încăpătoare, sala de şedinţe şi festivităţi a brigadierilor.

ESCAVATOARE, SCREPERE, GREDERE

Odată cu brigadierii, care veneau în valuri pe şantier, odată cu ba-

răcile care se înălțau într'o clipită, pe marele șantier au început să sosească și alți oaspeți. Oaspeți de vază, oaspeți de oțel, cu puteri de uriași. Numele lor apăreau altădată ciudate: escavatoare, screpere, gredere. Dar de când țara noastră a devenit un uriaș șantier, numele acestea nu ne mai sunt streine. Le cunoaștem și dela Bicaz, și dela Canalul Dunăre — Marea Neagră, și dela Casa Scânteii.

Ieri, aici era o bucată de câmp neted. Azi, păşind pe aceeaşi cărare, ne trezim deodată pe alte meleaguri: un deal înalt de pământ desțelenit, amestecat cu bolovani, ne oprește privirea. Deodată, din spatele dealului răsare o cupă uriașă, care se rotește și se răstoarnă, deșertând în vârful malului o tonă și jumătate de pământ. Când ajungem în preajmă, în spatele malului înalt vedem pe autorul acestei rapide transformări a câmpiei, și pe stăpânul cupei uriașe. Este escavatorul, oaspetele cel mai de seamă al marilor șantiere. Brațul său de 12 metri, tras de otgoane strașnice de oțel, se rotește neobosit. Trupul care pare atât de greoi, se mișcă cu o ușurință de patinator care face piruete: cupa mușcă din carnea pământului, se înalță, se răsucește și își deșartă măruntaiele pe celălalt mal.

Ceeace te umple de mirare și de admirație este faptul că acest colos de oțel, a cărui putere întrece puterea adunată a 200 de oameni, este condus de un singur om! Abia-l zărești, în cabina sa, mânuind cu iscusință manivelele și manșetele. Tare aș vrea să stau de vorbă cu el. Dar escavatoristul n'are timp de vorbă. Și până la schimb, mai e vreme multă. Mă resemnez și părăsesc cu regret strașnica mașină.

In cale mă întâmpină o altă dihanie, și mai ciudată: screperul. Pare un vagon de cale ferată pe roți uriașe de cauciuc, dar mai scurt și mai pântecos. Lada screperului este o uriașă cupă de oțel de 5-6 tone. Pe cât de pântecoasă, pe atât de săltăreață-i lada: ba se ridică la înălțimea statului de om, ba se târăște cu burta pe pământ, ca o jivină râmătoare. In clipa aceea, lada de oțel își cască gura, care seamănă cu o uriașă gură a unui

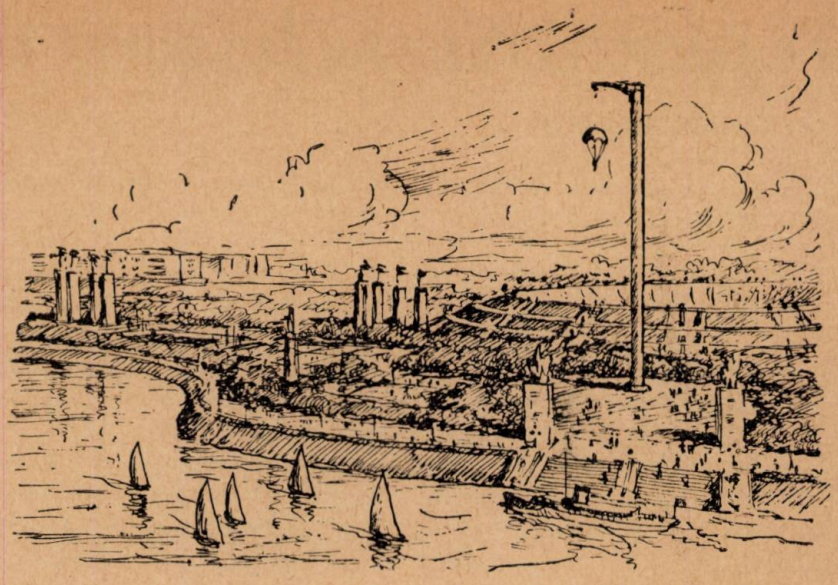

hipopotam. Gura râmă pământul cu falca sa de oțel, și în câteva secunde lada screperului s'a încărcat. Fără să se oprească o clipă, mașina gonește la capătul gropii, unde, tot din mers, se deșartă și își continuă drumul. Dacă nu stai aproape, ca să-l vezi înfulecând câte 5 tone de pământ deodată, screperul pare o mașină care se plimbă într'una, fără o clipă de răgaz și... fără rost.

Nici grederul nu-i o mașină obișnuită. Seamănă cu un plug uriaș tras de tractor. Dar cuțitul grederului nu taie o brazdă de plug, ci 10 brazde deodată. In urma lui câmpul nu apare frământat și sgrunțuros, ci neted ca'n palmă. Asta-i meseria screperului: să sape, să împingă pământul în vale și să netezească câmpul în urma lui.

STADIOANE, TEATRE, VAPORAȘE

Stau și nu-mi pot sătura privirile. Câtu-i groapa Vergului de mare, nici un colțișor al ei nu-i lăsat în pace. Camioane, căruțe, escavatoare, fiecare-și face treaba sa. Brigadierii ies din cabană cântând, și pornesc în pas vioi spre locul de muncă.

Inchid ochii. Cântecul se îndepărtează. Imi amintește de alte cântece, de zeci și sute de cântece tinerești. Purtat de ele, gândul sboară peste zile, săptămâni și luni, și poposește tocmai în August... pe aceleași locuri. Vreți să ne plimbăm împreună prin Parcul minunat, crescut aici într'o vară?

Urcăm din stradă pe-o scară monumentală. Din vârful ei, ca o uriașă potcoavă, se desfășoară teatrul în aer liber. Pe scenă, un ansamblu de dansuri dă viață unei muzici vii, ungurești, pare-se. 4.000 de priviri urmăresc măestria dansatorilor și farmecul muzicii. Și, în spatele scenei, alei unduitoare pornesc în toate părțile, încât întreg spectacolul pare a se desfășura pe o pajiște termecată, la fel cu cele în care grecii vechi credeau că se desfată naiadele și driadele.

S'o luăm și noi pe aleile parcului. Vreți la stânga? Fie. După cinci minute, iată în fața lacului și pe lac... un teatru. Un teatru cu spectatori mici, ca voi, dragi copii, și cu actori și mai mici. Ați ghicit: suntem la teatrul de marionete. Vestiții maeștri ai marionetelor, cehii, ne desfată cu un spectacol special pentru copii.

Aplauzele pornesc vijelioase. Pornim și noi, la drum, căci mai avem multe de vizitat. Zooparcul îl străbatem repede, deși multora le-o fi plăcând să stea de vorbă cu urșii, iepurașii, cerbii și castorii. Trecem în grabă și pe lângă voliere. Nu știți ce-s volierele? Simplu: un parc al păsărilor. Vulturi și șoimi, ulii și pelicani, tot felul de păsări de

baltă şi răpitoare îşi duc aici traiul, ca la ele acasă, în creerul munţilor sau în deltă.

Nici la acuarium nu ne putem opri. Ştiu că veţi fi supăraţi, dar mai avem atâtea de văzut! Cine are răbdare, să aştepte luna August, şi va avea timp berechet să admire peştii domoli din spatele geamurilor, hipocampii şi ţiparii, stelele de mare şi şerpii de baltă din acuarium.

Şi iată debarcaderul. Aci vom poposi, vrând, nevrând. Aproape 3 hectare de lac îşi întind undele în care se oglindesc copacii parcului. E micuţ lacul, faţă de Herăstrău. Dar e făurit de mâinile brigadierilor, şi de aceea ne este atât de drag.

Vaporul alb, împodobit cu zeci de steaguri, porneşte lin. Nu sunt steaguri de ţări, oricât ne-am frământa noi mintea să ghicim originea. Sunt steaguri speciale de vapoare, care în limba marinarilor se cheamă marele pavoaz, şi care fluturâ în semn de salut, în zilele de sărbătoare.

Debarcăm pe malul abrupt din partea opusă a parcului. Aci începe ţara sportului. Cui îi place să alerge, să sară, să înnoate, să arunce mingea în poartă, să debarce!

In dreapta, arena. Un amfiteatru în aer liber, mare cât 5 săli mari de teatru vibrează de freamătul a 5.000 de spectatori. De bună seamă că în arenă se joacă o întâlnire pasionantă de lupte clasice: campionul Egiptului luptă cu un tânăr bulgar, în semifinala campionatelor mondiale universitare. Cine vrea să aştepte sfârşitul întâlnirii, n'are decât să poposească. Noi trecem la stânga, să scrutăm altă construcţie sportivă: bazinele de înnot. S'a dat startul în proba de patru sute de metri liber fete. Vestita campioană a Republicii Populare Ungare, Eva Szekely, îşi arată şi de data asta măestria...

Volei, tenis, basket... nici nu poţi număra terenurile. Cine vrea, să mă creadă pe cuvânt: sunt 24. Pe fiecare, altă partidă, alţi tineri îşi masoară vigoarea şi măestria sportivă. Dar deodată, ochii tuturor se îndreaptă în sus: să fie vreun avion cu reacţie, un balon, un helicopter? Nu-i nici una nici alta. Din vârful înaltului turn de paraşutişti s'a aruncat un tânăr. S'au scurs doar două secunde, dar în inimile noastre au trecut parcă ore întregi. Şi deodată în spatele lui îşi desfăşoară uriaşa-i năframă, paraşuta. Sborul devine lin, şi viteazul paraşutist poposeşte peste câteva clipe pe pământ, în aplauzele tuturor.

Aplauze, aplauze... Nu departe se aude un vuiet cum n'au cunoscut niciodată tribunele noastre. Şi peste un minut suntem în faţa uriaşului stadion de 75.000 de locuri. Pentru ca pajiştea să se transforme în stadion, escavatoarele, betonierele şi macaralele au lucrat fără întrerupere 4 luni încheiate. 200.000 de metri cubi de pământ au fost mutaţi din loc. 10.000 de gradene (bănci de stadion) de beton prefabricat au fost aşezate de braţul macaralei la locul lor. Azi ele sunt înţesate de privitori. Vuietul creşte. Inaintaşii echipei Spartak din Moscova îşi pasează mingea cu viteza fulgerului. Paramonov driblează un fundaş... pasează înapoi lui Netto... şut! Şi mingea s'a oprit în plasă! Ca o explozie isbucnesc uralele şi aplauzele entuziaste din 75.000 de perechi de mâini, din 75.000 de piepturi... Tribunele vuiesc, vuiesc ca un... escavator.

Deschid ochii. Visam, se vede. In faţă, escavatorul îşi deşartă cupa, şi harnic îşi întinde braţul după altă îmbucătură. El dăltueşte, ca un uriaş sculptor în pământ şi stâncă, forma ovală a marelui stadion. Azi roiesc în aceste locuri câteva sute de brigadieri. Mâine vor fi peste o mie. Iar peste 4 luni, zeci de mii de tineri din toate colţurile globului se vor întâlni aici: comsomoliştî cu faţa arsă de soarele stepei, indieni cu faţa bătută de musoni, canadieni cu faţa înăsprită de gerurile nordului, italieni cu faţa bronzată de soarele Mediteranei, chinezi cu faţa galbenă ca lutul câmpiilor Chinei. Şi îşi vor strânge prietenește mâna, când peste marea de capete îşi vor lua sborul porumbeii păcii.

Clement Gottwald

de ALENA KUGLEROVA —
elevă, clasa III

Să fiu ca scumpul nostru,
acesta-i al meu ţel.
Mi-ar fi deajuns o clipă
să ştiu că sunt ca el.

El s'a născut om simplu
şi'n muncă a crescut —
Slăvită fie ziua
în care s'a născut!

In româneşte
de ALEXANDRU ANDRIŢOIU

Mulţumire

de OLDRICH KRUYSTOFEK

Pentru-atâtea daruri minunate,
pentrucă în şcoală-i cald şi bine,
să vă mulţumesc adânc, se cade,
vouă, bravilor mineri din mine.

Pentrucă am cărţi, cu vraful, nouă,
mici şi mari ce la citit mă cheamă,
eu vă mulţumesc, din suflet, vouă,
scriitori şi tipografi de seamă.

Pentru călduroasa'mbrăcăminte,
pentru guleraşele cusute,
vouă vă voi mulţumi fierbinte,
ţesătoarelor neîntrecute.

Şi, pentrucă am destulă hrană
ca să cresc voinic, şi s'ajung mare,
inima să mulţumesc mă'ndeamnă
celor ce-şi duc viaţa pe ogoare.

Pentrucă's grădinile măiastre,
că sânt verzi şi-au flori cu prisosinţă,
am să mulţumesc armatei noastre
ce le străjueşte cu credinţă.

Insă pentru roşia-mi cravată
vreau să ţină orişicine minte:
eu tovarăşului Gottwald, iată-i
mulţumesc ca unui bun părinte.

In româneşte
de ALEXANDRU ANDRIŢOIU

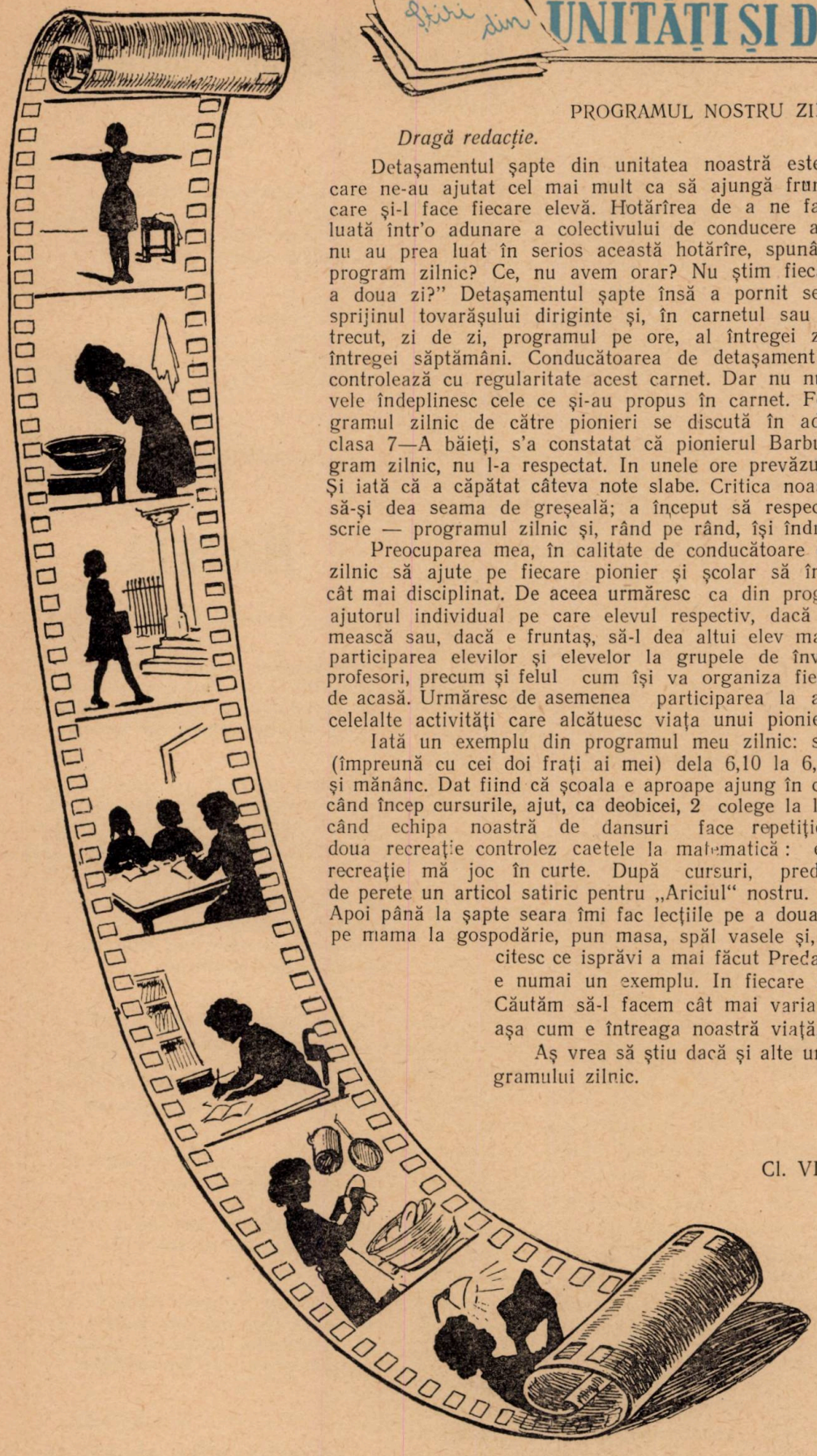

Știri din UNITĂȚI ȘI DETAȘAMENTE

PROGRAMUL NOSTRU ZILNIC

Dragă redacție.

Detașamentul șapte din unitatea noastră este fruntaș. Una din metodele care ne-au ajutat cel mai mult ca să ajungă fruntaș este programul zilnic pe care și-l face fiecare elevă. Hotărîrea de a ne face un program zilnic a fost luată într'o adunare a colectivului de conducere al unității. Unele detașamente nu au prea luat în serios această hotărîre, spunând că „Ce ne mai trebue și program zilnic? Ce, nu avem orar? Nu știm fiecare ce trebue să învățăm pe a doua zi?" Detașamentul șapte însă a pornit serios această muncă. A cerut sprijinul tovarășului diriginte și, în carnetul sau în agenda fiecărui elev, era trecut, zi de zi, programul pe ore, al întregei zile care urma, sau chiar al întregei săptămâni. Conducătoarea de detașament și conducătoarele de grupă controlează cu regularitate acest carnet. Dar nu numai carnetul, ci și dacă elevele îndeplinesc cele ce și-au propus în carnet. Felul cum se îndeplinește programul zilnic de către pionieri se discută în adunările de grupă. Astfel, în clasa 7—A băieți, s'a constatat că pionierul Barbu Gheorghe, deși a avut program zilnic, nu l-a respectat. In unele ore prevăzute pentru învățătură, se juca. Și iată că a căpătat câteva note slabe. Critica noastră, a colectivului, l-a ajutat să-și dea seama de greșeală; a început să respecte întocmai — nu numai să scrie — programul zilnic și, rând pe rând, își îndreaptă notele văzând cu ochii.

Preocuparea mea, în calitate de conducătoare de unitate, este ca programul zilnic să ajute pe fiecare pionier și școlar să învețe tot mai bine și să fie cât mai disciplinat. De aceea urmăresc ca din programul zilnic să nu lipsească ajutorul individual pe care elevul respectiv, dacă e mai slab, trebue să-l primească sau, dacă e fruntaș, să-l dea altui elev mai slab. De asemenea urmăresc participarea elevilor și elevelor la grupele de învățătură conduse de tovarășii profesori, precum și felul cum își va organiza fiecare recreația și timpul liber de acasă. Urmăresc de asemenea participarea la acțiunile organizației și toate celelalte activități care alcătuesc viața unui pionier sau școlar.

Iată un exemplu din programul meu zilnic: scularea la ora 6, gimnastică (împreună cu cei doi frați ai mei) dela 6,10 la 6,25; apoi mă spăl, mă îmbrac și mănânc. Dat fiind că școala e aproape ajung în clasă la 7,15. Până la ora 7,45 când încep cursurile, ajut, ca deobicei, 2 colege la limba rusă. In prima recreație când echipa noastră de dansuri face repetiție cânt la muzicuță. In a doua recreație controlez caetele la matematică: e sarcina mea. In a treia recreație mă joc în curte. După cursuri, predau responsabilului gazetei de perete un articol satiric pentru „Ariciul" nostru. Dela 3 la 4 după masă dorm. Apoi până la șapte seara îmi fac lecțiile pe a doua zi. După ce le termin o ajut pe mama la gospodărie, pun masa, spăl vasele și, până la 10,30 când mă culc, citesc ce isprăvi a mai făcut Preda din „Cei trei voinici". Acesta e numai un exemplu. In fiecare zi programul nostru e altfel. Căutăm să-l facem cât mai variat, mai vesel și mai folositor, așa cum e întreaga noastră viață, azi.

Aș vrea să știu dacă și alte unități au introdus metoda programului zilnic.

Salut voios de pionier

NEACȘU IOANA

Cl. VI — Detașamentul 7 Unit. 15

București

Ileana și Făt Frumos

de AL. C. CONSTANTINESCU — Ilustrații : DEM

(Urmare din numărul 5)

Atât de amarnică a fost durerea lui Făt-Frumos, văzând cum se prăpădește murgul, că n'a mai ținut seama de nimic și nu s'a mai ferit de scorpie. Cu paloșul ridicat s'a repezit spre ea. Voia s'o țintuiască drept între ochi și să-i despice capul în două. Dară paloșul a sburat cât colo, svârlit de canga forfecată a dihaniei. Făt-Frumos a scrâșnit de ciudă. Nu s'ar fi temut el de pierderea paloșului, că mai avea buzduganul la el. Dară rănile dela coapse și coaste îl dureau rău de tot și îl slăbiseră prea tare. Își da seama că se află în primejdie de moarte.

Așa era făcut paloșul lui Făt-Frumos că oțelul scotea gemete ascuțite când cineva îl smulgea din mâna voinicului. Sburând prin aer, el făcuse să hăuie pădurea cu țipătul lui.

Țipătul acesta l-a auzit Spătosul. El a înțeles în ce primejdie mare se află Făt-Frumos. Tocmai sfârșise de ghintuit ghioaga de fier pe care și-o făcuse pentru luptă. Cât o stâncă de mare era căpățâna colțuroasă a ghioagei. Dintr'un trunchi întreg de stejar era făcut mânerul ei.

Ca un leu-paraleu a pornit Spătosul spre locurile de unde veneau suspinele paloșului. A ajuns acolo tocmai când scorpia întinsese canga și era gata să-l taie pe Făt-Frumos în două

Când a ridicat, frățioare, Spătosul ghioaga în sus și când mi ți-a plesnit cu ea scorpia drept în moalele capului, terci i-a făcut țeasta.

Dară cângile brațelor ei tot mișcau. Cât p'aci era să taie brațul Spătosului. Făt-Frumos avusese însă vreme să-și afle paloșul. Cu el a retezat cângile forfecate ale jivinei. Dihania se sbătea acuma de moarte, curgând din ea un sânge gros și puturos ce năclăia pământul, preț de sute de prăjini în jur.

Despicându-i trupul cu paloșul, Făt-Frumos a scos din pântecul scorpiei bucățelele de carne înghițite. Punându-le la locul lor, la coapse și coaste, ele s'au lipit și rănile s'au închis. Făt-Frumos a simțit pe dată cum îi vin iar puterile.

Deschizând Făt-Frumos și cu Spătosul grajdurile smeului și scoțând caii afară, s'au minunat de frumusețea și puterea lor. Dară puternici și frumoși ca Roșu-de-Foc și Galben-de-Spic nu era niciunul. Că aveau ăști cai niște aripi de foc de băteau cu ele văzduhul ca o vâlvătaie, iară în frunte purtau câte o stea cu care luminau depărtările ca o văpaie.

Când a încălecat Făt-Frumos pe Roșu-de-Foc a văzut cum zările se depărtează în jurul lui, cuprinzând nemărginitul, iară puterile îi cresc de-ar fi putut răsturna pământul. Asemeni de mare și de puternic se simțea și Spătosul pe Galben-de-Spic.

Cu herghelia smeului după ei, cei doi voinici au pornit spre meleagurile stăpânite de balaurul cel cumplit. Ei aveau credința că de acum nimic pe lume nu le mai poate sta împotrivă. Că orice unelteire dușmană oricât de rea sau de vicleană le-ar mai stăvili calea ei vor birui și vor ajunge să dea piept cu balaurul blestemat.

Nespus de lungă era calea până la balaur dar iute cum e gândul sburau Roșu-de-Foc și Galben-de-Spic. Cât ai scăpăra din cremene și ai aprinde o iască ei și bătuseră jumătate din drum. Mai departe însă n'au putut merge. Că în cale li s'a așternut o ceață atât de deasă că nu mai știau bieții cai pe unde merg iară Făt-Frumos și cu Spătosul nu-și mai zăreau nici mâinile, necum să se mai vadă unul pe altul. De nu și-ar fi vorbit într'una, de nu s'ar fi chemat mereu unul pe celălalt, ei s'ar fi rătăcit cu totul prin negura aceea fără de sfârșit. Dela o vreme, nu s'au mai putut auzi bine. Pâcla se făcuse atâta de groasă de li se părea că s'a răsturnat peste ei un munte de câlți. Trebuiau să țipe cât îi ținea gura ca să se deslușească ce își spun.

Văzând ei că au să se prăpădească cu totul în negura aceea, s'au oprit locului. Așa cum puteau să se înțeleagă, spărgându-și piepturile țipând unul la altul, s'au sfătuit ce e de făcut.

— Nu-i alt chip de scăpat de aici stăpâne decât să chemi în ajutor vântul, a spus Roșu-de-Foc. Vântul e prietenul Ileanei și o să vină dacă l-om chema. Altfel, sgripțoroaica de mumă'a balaurului ne mănâncă fripți cu ceața asta. Că ea e aceea care a trimis-o în calea noastră. Vrea să ne rătăcim. Doar-doar ne-o amăgi apoi spre pădurea de piatră. Acolo are sgripțoroaica cea mai mare putere în vrăjile ei. Ea poate preface în stane de piatră pe oricine se apropie de meleagurile acelea.

— Și cum putem chema vântul în ajutor ?

— Noi o să batem din aripi iară voi să învârtiți iute paloșurile pe deasupra capetelor, a răspuns Roșu-de-Foc. O să se pornească astfel un vânticel care va chema vântul cel puternic să gonească pâcla și să lumineze depărtările.

Așa făcând ei, vântul s'a pornit și ceața s'a ridicat de-au putut vedea iară lumina soarelui

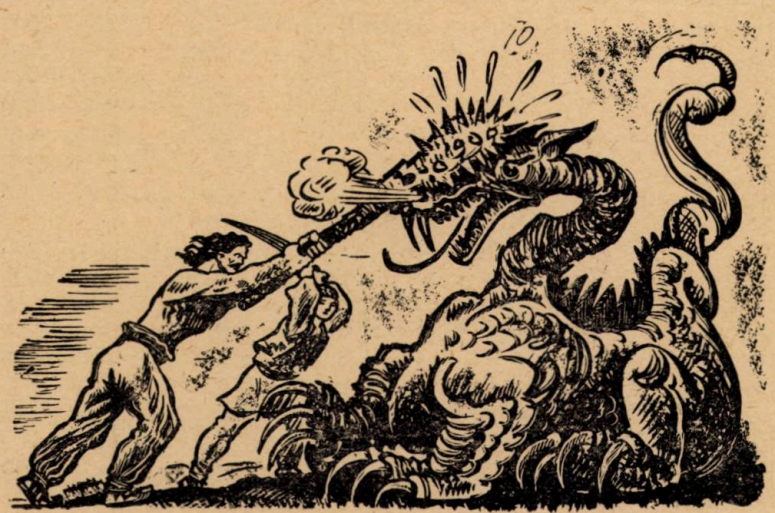

Nu mică le-a fost atunci mirarea zărind la marginea câmpiei pădurea de piatră de care le vorbise Roşu-de-Foc.

— De mai rătăceam niţeluş prin ceaţă, nemeream drept în pădure şi ne prefăcea şi pe noi în stane de piatră — a grăit Spătosul.

— De-am avea nişte apă din fântâna pe care a sleit-o Ileana şi am stropi cu ea stanele de piatră, am da iară viaţă celor pe care sgripţoroaica i-a împietrit aicea, a glăsuit Roşu-de-Foc.

— Iară de am avea nişte azimă de aceea ce se coace în cuptorul lipit de Ileana, am da putere celor aduşi din nou la viaţă — a adăugat Galben-de-Spic.

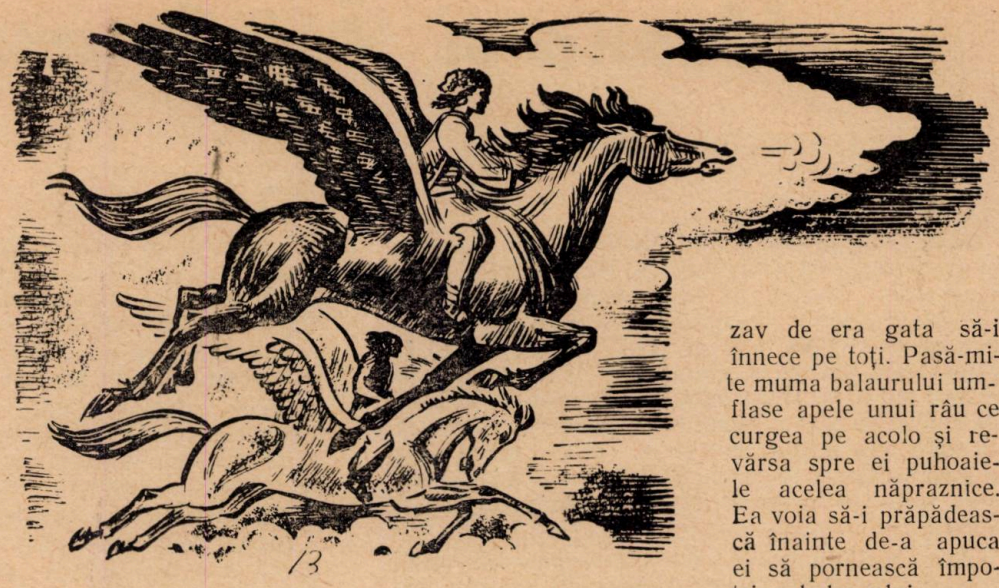

Cu ajutorul lor lupta împotriva balaurului ar fi mai uşoară, că toţi cei prefăcuţi aici în stane de piatră s'au ridicat cândva împotriva balaurului. Drept pedeapsă, ei au fost împietriţi astfel de muma lui.

— Şi unde se află fântâna şi cuptorul grijite de Ileana ?

— Eu ştiu drumul până la ele — a spus Galben-de-Spic.

— Atunci du-mă mai repede acolo, i-a dat pinteni Spătosul. De ce-om fi mai mulţi şi mai uniţi în lupta împotriva balaurului, de aceea va fi mai bine.

Sfătuindu-se, au hotărît ca Spătosul să ia cei doi cai cu el şi să-l trimeată înapoi pe Roşu-de-Foc cu apă din fântâna şi azimă din cuptorul grijite de Ileana.

Tot Spătosul avea să adune apoi pe toţi voincii şi toate noroadele pe care Ileana le îndemnase la luptă împotriva balaurului.

Făt-Frumos n'avea să stea în vremea aceasta degeaba. El avea să meargă mai departe, să fărâme toate piedicile care le mai şedeau în cale până la lupta cea mare cu balaurul.

Aşa au hotărît şi aşa au făcut. Intorcându-se Roşu-de-Foc cu un ciubăr de apă pe spinare, Făt-Frumos a prins să ude pădurea. Pe dată pietrele au început să mişte şi să se prefacă în oameni. Ziceai că se deşteaptă dintr'un somn lung. Se frecau la ochi, privind cu nesaţ lumina soarelui.

— Că lung somn dormiram, Făt-Frumos — spuneau ei, sculându-se în picioare şi desmorţindu-şi mădularele.

— Mai dormeaţi voi mult şi bine dacă nu vă sculam eu. A venit ziua să pornim la luptă împotriva balaurului.

Auzind ei astfel de vorbe dela Făt-Frumos, pe dată s'au înviorat şi au început să-şi adune armele depe jos. Că şi armele le fuseseră prefăcute în piatră, iară acum erau noi şi lucitoare ca întru început.

N'au apucat însă să plece spre cetatea balaurului când iată că văd venind nişte puhoaie de ape nemaivăzute. Creşteau puhoaiele acelea atât de grozav de era gata să-i înnece pe toţi. Pasă-mite muma balaurului umflase apele unui râu ce curgea pe acolo şi revărsa spre ei puhoaiele acelea năpraznice. Ea voia să-i prăpădească înainte de-a apuca ei să pornească împotriva balaurului.

— Sue-te pe aripile mele stăpâne — a spus Roşu-de-Foc — şi hai să sburăm pe deasupra râului acesta turbat. Caută în urechea mea stângă. Vei afla acolo o pietricică.. Arunc-o în albia râului să-i domoleşti apele.

Aruncând Făt-Frumos pietricica aceea aflată în urechea calului, numai ce să vezi că se ridică de-o parte şi de alta a râului nişte zăgazuri mari de piatră. Apele au fost oprite să se mai reverse iară puhoaiele au intrat în matca lor. A mai zvârlit Făt-Frumos şi paloşul său peste râu, de s'a întins între malurile lui un pod cu totul şi cu totul de oţel. Pe ăst pod atât de minunat au trecut toţi voinicii, porniţi la luptă împotriva balaurului blestemat.

Dară pe celălalt mal alt necaz îi aştepta. In faţa lor se întindea acum un pustiu grozav. Cât vedeai cu ochii, numai nisip fierbinte era. Atât de tare dogorea arşiţa aceea că de n'ar fi avut cerul şi soarele deasupra, oamenii ar fi jurat că se află într'un cuptor încins.

— Incalecă pe mine stăpâne să sburăm pe deasupra pustiei acestea. Aruncă acum jos hârleţul ce se află la oblâncul meu. N'o să-ţi vină a crede când oi vedea cum drăguţul acesta de hârleţ sapă nişte şanţuri dealungul şi dealatul pustiei. Or veni pe ele apele râului şi or uda pământul. Nemaivăzut o să fie apoi rodul ce l-o da.

Se minunau oamenii cât de mare se făcuse hârleţul şi cât de repede săpa el şanţurile acelea fără de sfârşit. In urma lui veneau apele. Ele udau pământul mai înainte sterp. Cu ochii vedeai cum cresc apoi ierburi şi flori, legume şi grâne, pomi şi tufişuri. In locul pustiei era acuma o grădină neasemuit de frumoasă. Boarea aerului era răcoroasă iară păsările cântau de-ţi mângâiau auzul.

Sosind şi Spătosul cu oştile pe care le ridicase din rândul noroadelor înrobite de balaur, toţi se minunau de o astfel de grădină cum nu mai văzuse nimeni până atunci. Şi strângând ei acolo grânele, legumele şi poamele trebuitoare oştilor, au pornit mai departe spre cetatea balaurului.

In cetate balaurul strânsese armia lui de scorpii şi de năpârci. Văzând adunată în jurul lui toată puzderia aceeea de jivine, balaurul prinsese iar curaj. Ce-şi zicea el :

— Or fi Făt-Frumos şi cu Spătosul voinici, nu zic ba, dar se chiamă că tot numai doi inşi sunt. Când oi asmuţi împotrivă-le toate scorpiile şi năpârcile mele, nu mai rămân din cei doi feţi-logofeţi nici măcar oscioarele.

Dară când văzu balaurul cât amar de oaste vine asupra cetăţii sale, o cam băgă pe mânecă.

Vedeţi că el nu credea că o să se ridice vreodată împotrivă-i toţi cei pe care îi robise şi pe care îi vârâse până atunci în sperieţi cu nelegiuirile lui.

Aşa era făcut însă balaurul acela că frica se prefăcea la el în furie turbată.

Şi dacă stai bine şi te gândeşti, lucrul nu era de mirare. Că atât se deprinsese el ca toţi să robească pentru huzurul său, încât l-a cuprins turbarea văzând cum toţi se ridică acuma împotrivă-i. Aşa s'a făcut că, spumegând de furie, el a dat poruncă năpârcilor sale să se repeadă asupra voinicilor noştri şi să-i prăpădească.

Năpraznică a fost lupta. Oastea Spătosului lovea cetatea balaurului dinspre soare-apune, iară aceea a lui Făt-Frumos dinspre soare-răsare. Cu neasemuită bărbăţie luptau ostaşii voinicilor noştri. Ei răsbunau acuma toate suferinţele îndurate de atâta amar de ani. De aceea loveau ei acuma cu atâta sete. Apoi ei mai ştiau că prin lupta lor scapă lumea de toate blestemăţiile balaurului şi ale haitei lui de jivine ticăloase. Lucrul acesta le înzeceşte puterile.

Amarnic lovea Spătosul, terciuind cu ghioaga capetele jivinelor şi călcând în picioare năpârcile oastei balaurului. Infricoşătoare erau loviturile paloşului pe care-l rotea Făt-Frumos pe deasupra capului. Unde era mai mare vâltoarea luptei, acolo apăreau şi voinicii noştri. Când se ridica Spătosul ca un vârtej pe Galben-de-Spic, făcând proşcă în rândurile duşmane, când venea ca un trăznet Făt-Frumos pe Roşu-de-Foc, măturând din calea sa toate năpârcile oastei balaurului.

Cea mai fierbinte dorinţă a voinicilor era să străpungă rândurile duşmane ca să ajungă mai repede la balaur şi să se măsoare cu el.

Numai că blestematul scotea în calea lor tot alte haite de jivine turbate. In care vreme balaurul da mereu înapoi, căutând o vizuină unde să se ascundă.

Văzând el că altă scăpare nu mai are decât fuga, balaurul a lăsat nişte căpetenii de-ale lui — tot năpârci spurcate şi înveninate — să ducă mai departe lupta iar el a luat-o la sănătoasa. Socotea tâlharul să scape în palatul mumă-si tăinuit în peştera din bungetul pădurii aceea în care hârca o ţinea ascunsă pe Ileana.

Ar fi vrut ei, Spătosul şi Făt-Frumos, să pornească amândoi pe urmele balaurului. Chibzuind însă mai bine, au hotărît ca Spătosul să rămână să sdrobească cu totul oastea balaurului iară Făt-Frumos, având cel mai iute cal, să ajungă balaurul din urmă şi să-l răpună.

Iute cum e gândul alerga Făt-Frumos pe Roşu-de-Foc. Dară să ajungă el balaurul din urmă, pace. Se vede treaba că jivina îşi ascunsese aşa de bine urma că Făt-Frumos n'o mai văzuse şi trecuse demult de pădurea în care se afla palatul blestemat.

Făcând cale întoarsă dinspre soare-apune, Făt-Frumos a luat-o spre soare-răsare. A cârmit-o apoi spre miază-noapte, s'a mai întors el spre miază-zi dar de urma balaurului nu a putut da, ferit-a sfântul.

— Trebue să chemăm în ajutor vulturul, cel care a fost scăpat de Ileana dela moarte când era mic. Pe tată-su l-a îngropat Ileana la marginea pădurii în care se află peştera cu palatul blestemat. Nu se poate ca vulturul cel tânăr să nu ştie unde e mormântul lui tătână-su.

— Şi cum putem să-l chemăm în ajutor? Cine îl cunoaşte pe vulturul cel tânăr?

— Cine nu-l cunoaşte pe ăst vultur uriaş? Că a băut şi el din apa puterii şi s'a făcut mare cât un nor. Să trimitem la el solie pe unul din vulturii noştri. El va veni pe dată când va afla că vrem să omorîm balaurul şi să slobozim pe Ileana.

Sosind, el, vulturul cel uriaş, şi aflând despre ce e vorba, le-a arătat drumul ce ducea la peştera din inima pădurii stăpânită de muma balaurului.

— Nu vă las singuri, le-a glăsuit el. Vreau să lupt şi eu împotriva mumei balaurului care l-a răpus pe tătână-meu şi ţine în robie pe Ileana.

Făt-Frumos şi Roşu-de-Foc au primit bucuroşi să-i însoţească vulturul cel uriaş. Ei ştiau că uniţi vor fi mai puternici. Apropiindu-se ei de peşteră, vulturul s'a repezit şi a sfâşiat cloncanul ce da de veste hârcei când vine cineva spre palatul ei. Aşa s'a făcut că Făt-Frumos a ajuns acolo nevăzut şi nesimţit de nimeni încât n'a mai avut vreme balaurul să se ascundă sau să fugă undeva.

Cum era în zori şi soarele prinsese să se ridice deasupra pădurii, florile poenii erau pline de rouă, iară pomul cel cu frunzele de aur şi florile de diamante strălucea de-ţi lua ochii. S'a minunat el Făt-Frumos şi s'a bucurat de frumuseţea aceea. Dară vreme multă n'avea acuma s'o privească.

Bătând la poarta peşterii a cerut să i se deschidă. Drept răspuns, s'a auzit atunci o vâjietură cumplită. Pasă-mi-te săgetătorul voia să-l ucidă, trimiţând spre el o săgeată de-a lui înveninată. Dară Făt-Frumos ştia dela vultur despre mişelia asta cu săgetătorul. A strâns Făt-Frumos cu genunchii pe Roşu-de-Foc. Şi atât de repede a sărit calul deasupra drumului săgeţii că Făt-Frumos a putut s'o prindă din sbor. Aruncând-o el asupra săgetătorului l-a străpuns cu ea ucigându-l pe loc. Svârlind apoi buzduganul asupra porţilor a sfărâmat în ţăndări toată stânca ce ascundea gura peşterii. Liberă fiind acuma calea, Roşu-de-Foc s'a oprit cu Făt-Frumos drept în faţa palatului blestemat. Deasupra se rotea vulturul cel uriaş.

— Ieşi dihanie afară şi te luptă cu mine, că de nu, îţi fărâm palatul cu buzduganul, a glăsuit Făt-Frumos, bătând la porţile lui de aur.

Văzând el balaurul că n'are încotro, a ieşit afară şi a început lupta. Odată cu el au ieşit şi cei şapte

mii de robi şi roabe din palat. Ei erau împărţiţi în şapte cete. Câte o mie de fiecare cap al balaurului. Rostul lor acuma era să toarne pe cele şapte guri felurite mâncăruri şi bunătăţi ca să prindă putere tâlharul în vremea luptei. La cel de al şaptelea cap, mai uriaş fiind acesta şi având în el cea mai mare putere, sta şi muma balaurului. Ea pregătise o fiertură anumită pe care voia să i-o dea dihaniei s'o soarbă în caz de mare nevoie.

— Se vede treaba, balaurule, că ţi-a cam slăbit puterea capetelor de vreme ce ai nevoie de atâtea ajutoare în vreme de luptă, a zis Făt-Frumos.

— N'a slăbit, ci s'a însutit. De-aia trebue să le hrănesc într'una.

— Cu fierturi vrăjitoreşti?

— Slobod eşti să capeţi şi tu o astfel de fiertură. Ca să nu zici că de tine n'are cine să se îngrijească, am s'o las pe Ileana să vie să te ajute în vremea luptei. Poate să-ţi deie tot ce ţi-o dori sufletul, că nu mi-e teamă. Eu tot te-oi răpune şi ţi-oi mânca inima friptă.

— Să nu primeşti, stăpâne, ce-ţi spune balaurul. Cine ştie ce mişelie ascunde vorba asta îmbietoare, l-a sfătuit Roşu-de-Foc pe Făt-Frumos.

— Greu lucru îmi ceri, calule drag. Prea mi-e dor s'o văd pe Ileana cu o clipă mai devreme ca să am tărie să nu ascult de îmbierea balaurului. Apoi, ce rău poate să-mi facă Ileana când ea mă iubeşte atât? Primesc, smeule, să vină Ileana să-mi deie să beau când mi s'o usca pieptul de focul luptei. Dară dacă vorba ta îmbietoare ascunde o mişelie să ştii că vai şi amar va fi de tine.

Făcând balaurul un semn, în zidul palatului s'a deschis o uşă nevăzută şi pe ea a ieşit afară Ileana.

Cât un munte s'a mărit de bucurie inima lui Făt-Frumos, văzând chipul neasemuit de frumos al Ileanei. Dară cât un grăunte s'a făcut ea apoi, prinzând privirea ochilor aceleia ce-şi zicea Ileana.

— Dece i-o fi privirea atât de întunecată? Oare atât de negru să fie sufletul Ileanei?

Cu îndoiala asta în inimă a început Făt-Frumos lupta. Şi braţul lui totdeauna atâta de puternic tremura acuma, iar loviturile îi erau slabe, şovăielnice.

— Ha, ha, ha, râdea balaurul, simţind tremurul mânei voinicului. Iţi mănânc inima friptă, Făt-Frumos.

Amară de ciudă se făcuse gura lui Făt-Frumos şi uscată era ea de focul luptei.

— Dă-mi puţină apă să beau, Ileană...

— Nu-ţi dau apă, că e rea apa de pe aici. Am să-ţi dau o băutură făcută de mâinile mele. Ea o să-ţi dea putere cum n'ai avut niciodată.

— Dă-mi-o, dacă zici că e făcută de mâinile tale şi ştii tu că poate să m'ajute.

A sorbit odată Făt-Frumos din acea băutură. Dară focul gurii nu s'a stins, ci mai rău s'a aprins. Arsura se lăsa în jos pe piept, ajungând până la rărunchi, de simţea cum îl cuprinde o sfârşeală.

— Ce mi-ai dat să beau, Ileană, de m'a ars aşa de tare şi mi-a tăiat pe sfert puterile?

— Ţi se pare, Făt-Frumos. Aşa e băutura asta la început. Abia când vei lua a doua gură o să simţi cum te răcoreşte şi îţi cresc neasemuit puterile.

A mai luptat ce a mai luptat Făt-Frumos, dar tot mai mare era sfârşeala care îi cuprinsese mădularele.

— Mai dă-mi, Ileană, o gură din băutura ta. Poate că acuma îmi va face bine.

Cum a mai sorbit Făt-Frumos o gură, cum a simţit în mădulare un junghi de parcă l-ar fi lovit cineva cu paloşul în deşertul pieptului. A înţeles atunci Făt-Frumos că băutura Ileanei nu-i lucru curat.

— De eşti tu cu adevărat Ileana, atunci m'ai trădat şi de mâna mea vei pieri.. Iar de eşti vreo năpârcă vârîtă în pielea Ileanei, atunci tot de mâna mea trebue să pieri.

Zicând aşa, iute cum e fulgerul şi-a tras Făt-Frumos jungherul dela brâu şi l-a vârît până în prăsele în inima celei ce se dăduse drept Ileana. Că dumneavoastră aţi înţeles că nu putea fi Ileana cea adevărată, vipera care îi dăduse lui Făt-Frumos otravă. Aceasta era sora balaurului. Ea furase chipul Ileanei. Dară ea nu-i putuse fura şi inima ei cea bună şi dreaptă. De aceea ochii viperei rămâneseră întunecaţi de răutate. Căzând fulgerată de jungherul lui Făt-Frumos, sora balaurului şi-a pierdut chipul furat dela Ileana şi s'a prefăcut iară în ce era ea întotdeauna: o jivină scârboasă din care curgea un sânge negru şi puturos ce năclăia pământul.

Cumplite au fost urletele de mânie scoase de balaur şi muma balaurului, văzând cum Făt-Frumos a răpus năpârca în care ei îşi puseseră nădejdea să-l otrăvească pe voinic.

Dar Făt-Frumos nu s'a înspăimântat de aceste urlete. Simţind el cum îi vin acum puterile, a început să lovească amarnic în balaur.

Văzând mânia lui Făt-Frumos, toate cele şapte capete ale balaurului s'au repezit deodată să-l răpue. Şi poate că ele ar fi isbutit să-i facă vreun rău voinicului nostru dacă cei şapte mii de robi şi roabe ce hrăneau capetele nu şi-ar fi pus atunci braţele cruciş. Ei n'au mai vrut să deie nici un pic de hrană balaurului. Pasă-mi-te, ei ascultau acum de sfaturile date de Ileana atunci când o scăpase Maria din palatul blestemat. Degeaba urla la robi muma balaurului, degeaba îi lovea cu harapnicul, degeaba îi ameninţa cu moartea. Nici un rob şi nici o roabă nu mai vroiau să hrănească jivina. Ei vroiau să-l ajute astfel pe Făt-Frumos să-l răpue pe balaur şi să-i slobozească astfel şi pe ei.

Şi mai turbată a fost atunci furia balaurului. Şuierându-şi limbile veninoase, el se repezea cu cele şapte capete să-l prindă şi să-l sfâşie pe Făt-Frumos. Dară Făt-Frumos, săltând pe Roşu-de-Foc şi rotindu-se ca un vârtej în jurul balaurului, i-a tăiat unul după altul şase capete. Rămase cel de al şaptelea, cel hrănit de muma balaurului.

(Urmare în numărul viitor)

M—14—386—438

Ciocârlile lui Voicu

de AL. DINU IFRIM

Din cerdacu' învăluit de soare.
Cu privirea către albastre zări
Cată Voicu atent, cu nerăbdare,
Păsările caldei primăveri.

Pe sub cerul limpezit de nouri
Călătoarele, în stoluri vin.
Văi adânci răsună'n lungi ecouri,
De viață e văzduhul plin.

Numai colea'n nucul din ogradă
Tristă-i pasărea lui Voicu, acum –
Prinsă'n colivie, cum să șadă.
Când sub soare, păsări trec duium!..

El n'o bagă'n seamă. Lung privește
Păsările'n sboruri, pâlc cu pâlc :
Iată'n cercuri line se rotește
Peste sat, bălțatul cocostârc.

Vin în unghi, sfătoasele cocoare.
Se adună păsări mii și mii..
Voicu-și zice : — „O să vină oare
Și perechea dragii ciocârlii ?"

Mult îi plac lui păsările'n sboruri.
Taina lor s'o știe, mult ar vrea.
Astă toamnă când plecau în stoluri
El... pe fiecare-o urmărea.

Dela-al școlii cerc de naturale
Voicu niciodată n'a lipsit;
Cu-alți copii, pe șes, prin iarba moale,
După câte păsări n'a fugit !.

Două ciocârlii, în colivie
Avea'n toamnă. Intr'o seară, el.
Uneia, la un picior — s'o știe —
I-a'ndoit, ușor, un mic inel.

Si-apoi i-a dat drumu'n larg să sboare.
Ciocârlia 'n nouri s'a pierdut
Printre păsările călătoare
Si de-atunci, o iarnă a trecut.

Primăvară-i. Verde e câmpia.
Seva vieții se ridică'n ierbi.
Păsări vin... „Veni-va ciocârlia ?"...
— Voicule, dece cu grijă 'ntrebi ?!

Va veni 'napoi, pe-aceste plaiuri.
Știe ea, c'o așteptăm cu dor;
Viersu-i drag îl fluieră țăranii,
Și răsună 'n strune de viori !

Voicu, din cerdacul casei sale
Tot privind, de-odată-a observat
— Către nuc, bătând din aripioare—
Cum o ciocârlie s'a lăsat.

Și la micul ei picior zărește
Chiar inelul pus de mâna lui !
Pasărea pe-aproape se rotește...
Voicu-i bucuros, cum nimeni nu-i !

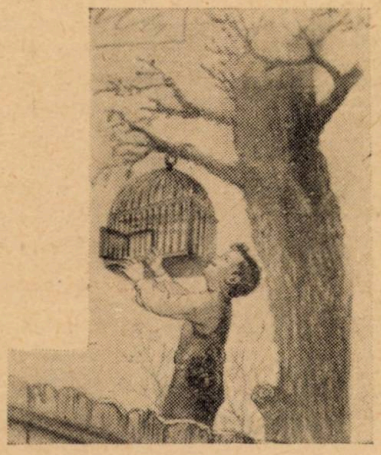

Două păsări o să aibă iară.
Două cântărețe ciocârlii !
Cea închisă țopăie sprințară
Indărătul micii colivii

Călătoarea către colivie
Sboară-acum... pe ea s'a așezat.
Cu cea'nchisă, cântă-a bucurie,
Cioc în cioc stau, parcă stau la sfat.

Ca s'o prindă, Voicu se strecoară
Pe sub ramuri verzi, încet, încet..
Dar îi simte pașii sburătoarea,
Și'n văzduhul clar țâșnește drept.

Pasărea din colivia joasă
Tristă, se tot sbate ne'ncetat ;
Dă cu ciocu'n gratii... vrea să iasă
Și să sboare și ea în înalt.

Cum să stea închisă după grate,
Când afară-i primăvară 'n toi ?
S'a umplut de cântec zarea toată
Și pe crengi s'arată frunze moi.

Stă pe gânduri Voicu, ce să facă?!...
...Urcă'n nuc... la colivia sa.
Dă ușița 'nlături : — „Sboară, sboară !"...
Și-a sburat voioasă pasărea.

Liberă s'a înălțat sub soare,
Peste șesuri, printre păsări mii :
Voicu'n primăvara viitoare,
O s'aștepte... două ciocârlii !

Jocuri distractive

CALCUL ENIGMATIC

RM	—	D	=	RT
+		+		:
L	+	R	=	D
LS	:	A	=	T

Fiecărei litere îi corespunde una și aceeași cifră; Inlocuiți literele cu cifrele potrivite astfel încât cele 6 operațiuni arătate de semnele aritmetice să fie exacte.

CONSTANTIN VIRGIL
Cl. VIII-a B. L.V.A. Galați

PROBLEMĂ

Nicușor are 2 frați. Suma vârstelor lor este egală cu 15 ani. Diferența patratelor vârstelor este egală tot cu 15 ani. Puteți voi afla ce vârstă are fiecare din frații lui Nicușor?

Profesor NICOLAE CARP
Școala Elementară Valea-Mare-Pravăț,
Raionul Muscel, Regiunea Pitești

MONOVERB

(2 părți, 7 litere)

MIF

Explicație la coperta III-a

Mașini cu tracțiune electrică

Pe coperta revistei noastre sunt reprezentate câteva mașini de tracțiune ce folosesc energia electrică. Dela prima privire veți recunoaște troleibusul și electrobusul.

In partea superioară a copertei puteți vedea un aspect ce în decursul planurilor cincinale viitoare va deveni o realitate.

Trenurile electrice vor înlocui energia dată de cărbuni cu aceea primită prin conductele electrice. Iată aici un alt avantaj al energiei electrice. Ea este ușor transportabilă; condusă prin fire de aramă, de oțel sau de aluminium poate fi dusă la mari distanțe. Inchipuiți-vă că pe o rețea de 10.000 Kw. se transmite în fiecare secundă o putere egală cu aceea a 10 locomotive care pot să tragă fiecare câte 50 vagoane a 20 de tone (total 10.000.000 Kg.). Viteza atinsă de aceste trenuri depășește 100 km. pe oră.

Pe copertă se găsesc două tipuri de trenuri electrice. Unul, de tip mai modern, întrebuințat pe linii de distanță lungă și care are o viteză ridicată; are un motor electric de 2.250 cai putere folosind un curent alternativ monofazat. Viteza atinsă de această mașină e de 150 km. pe oră. Cel de al doilea tip de locomotivă este mai puternică, având un motor de 6000 cai putere cu o viteză maximă de 90 km. pe oră.

Troleibusul este o mașină pe care mulți dintre voi o cunoașteți. El este o mașină ce va înlocui cu timpul tramvaiele cele sgomotoase. Se va face astfel economie de atâta fier consumat pentru șine, iar circulația va fi mult ușurată. Aici trebue amintit că în București circulă un troleibus făcut în întregime în uzinele „23 August" după proiectele sovietice.

Alături de aceste mașini iată și tractorul electric. Trăgând de o manetă motorul va porni, spre deosebire de greutatea pornirii la tractoarele cu motor Diesel. Această mașină este o mare realizare a inginerilor sovietici; luminarea ogoarelor va face ca munca să se ducă acolo la fel ca și în fabrici zi și noapte, adică lucrul pe schimburi.

Privind electrobusul din stânga coopertei mulți veți spune că s'a făcut o greșală. Cum se poate ca o mașină ce nu are troleu să folosească energia electrică? Oare a uitat desenatorul să pună troleul?

Iată explicația: autobuzul este prevăzut cu un motor Diesel de tip mai simplu și mai ieftin; acesta pune în mișcare un alt motor electric ce va mișca mașina. Se obține astfel un randament mai mare decât dacă am avea un motor Diesel adaptat la mașină.

In fabrici, în uzine, pe ogoare și în casele oamenilor, energia electrică ușurează și face mai spornică munca și mai îmbelșugată viața.

Toate mașinile de tracțiune descrise mai sus, în U.R.S.S. au devenit o realitate și, odată cu construirea socialismului la noi în țară, le vom avea și noi.

„CRAVATA ROȘIE", revista pionierilor și școlarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Redacția și Administrația: București, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06, Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamente se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. Taxa poștală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/947 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat Str. Brezoianu 23—25 C. — 2424

EXEMPLARUL 1 LEU

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

MAȘINI cu tracțiune electrică

CRAVATA ROȘIE

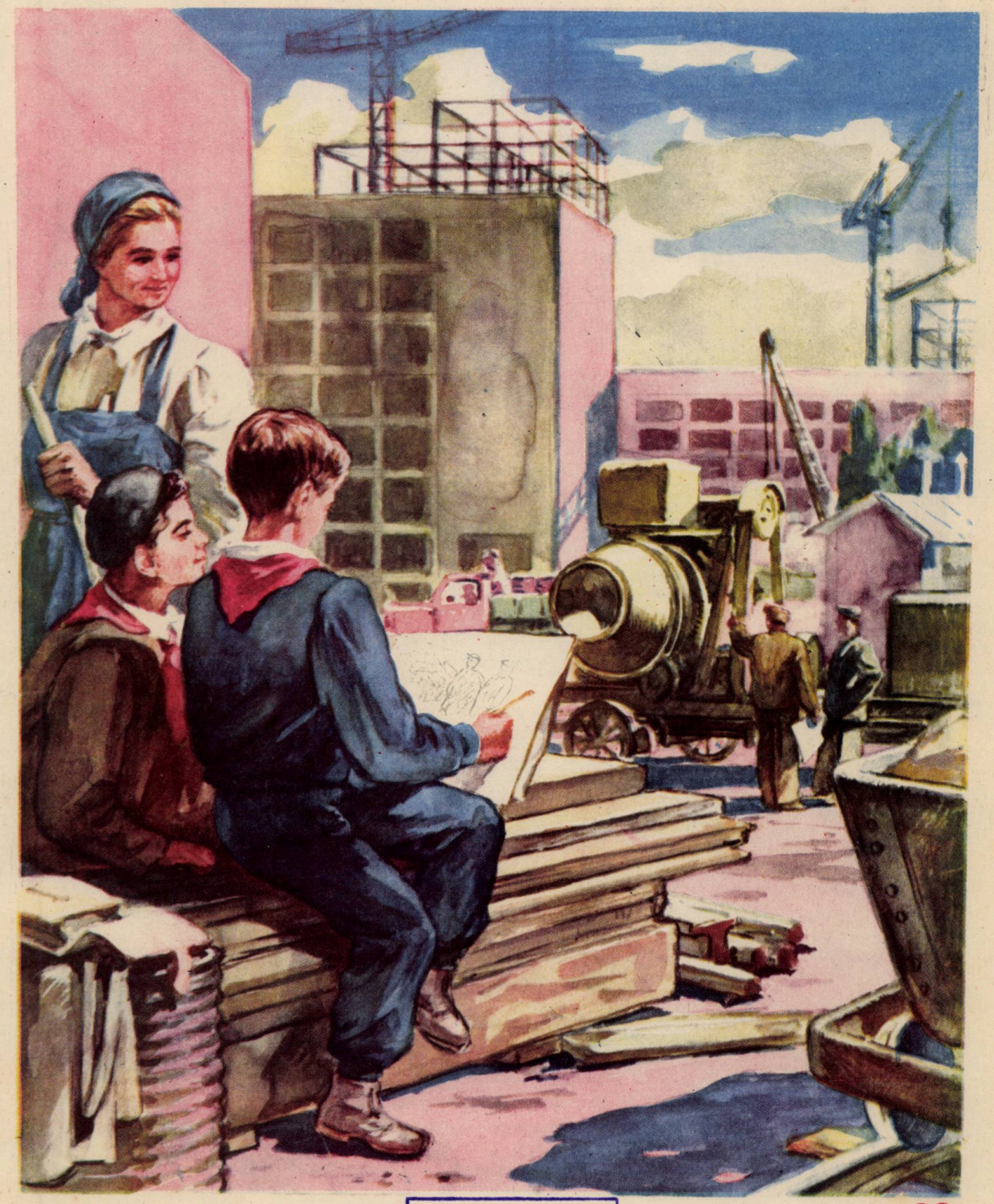

15 MAI 1953

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

Nr. 10

Pregătiri pentru examene

În lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 10
15 MAI
1953

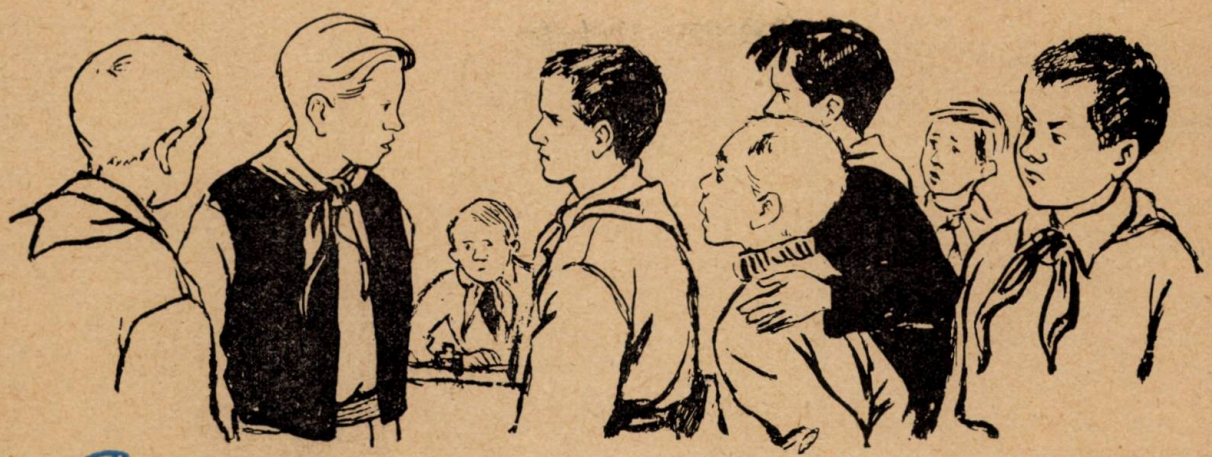

Neliniște în detașament

de COSTACHE ANTON

Ilustrații: IURA DARIE

Pe Adrian l-au trezit strigătele și zarva de-afară. A deschis ochii clipind somnoros, și-a înălțat capul de pe pernă și sprijinindu-se într'un cot, a rămas câteva clipe nemișcat ascultând zvonul înăbușit de glasuri care răzbătea până la el. In odae era aproape întuneric. Jos, lângă vatră, într'un șuvoi de lumină care năvălea pe lângă storul tras puțin într'o parte, Motocel, un motan bătrân, cu blana roșcată, se spăla liniștit trecându-și labele din față peste mustăți, peste ochi, pe după urechi și pe gât. In ochii lui Adrian a tresărit un licăr de veselie.

— Motocel, vină aici! l-a chemat el în șoaptă.

Dar Motocel nu i-a dat ascultare. S'a răsucit doar puțin, privindu-l cu ochii verzi în care sclipea parcă o dojană, apoi trecându-și încă odată labele peste mustăți, s'a îndreptat nepăsător înspre lavița dintre ferestre.

Adrian a zâmbit arătându-și dinții mărunți și albi ca zahărul și s'a întins leneș în așternut. Ar fi vrut să mai doarmă. Venise dela adunarea detașamentului abătut și întunecat. N'a schimbat cu nimeni o vorbă. Fără să-și mai vadă de lecții și fără să mai mănânce, s'a culcat. Dar cu toate că era frânt de oboseală, s'a zbuciumat aproape toată noaptea. Nu se putea împăca deloc cu gândul că tocmai Mihai, pe care-l socotise cel mai bun prieten, să-l facă de râs în fața detașamentului. Să spună despre el că nu-și face problemele singur, că le copiază dela alții, că nu se ține cum trebue de învățătură și câte și mai câte!... A închis ochii abia înspre ziuă. Acum s'a mai liniștit. N'are niciun rost să se chinue. Tot degeaba, dacă Mihai crede că ajungând conducător de grupă poate să-și uite prietenii, n'are decât. Dar să nu-și închipuie că poate să-și bată joc de ei după cum îl taie capul. Cu el n'are să-i meargă. Are să vadă el cine-i Adrian.

Afară zarva se înteți se. S'auzea mai aproape și mai desluși tă.

— ihai! hai!

Strigăte, chiote se înălțau de pretutindeni. In ogradă lătra a hârjoană, Corbu, iar din timp în timp s'auzea glasul lui moș Simion, mânios parcă.

— Ce ispravă or mai fi pus la cale disdediminea tă, se întreba Adrian, gândind că zarva nu putea fi pricinuită decât de tovarășii săi de joacă. Parcă îl strigă toți pe Mihai. Nu cumva i-au și pregătit vreo surpriză? La gândul din urmă a încercat să'nfrângă moleșala și să se scoale. S'a răsgândit însă repede. „Nu! Facă ce vor. Altfel trebue să i-o coc. Să mă țină minte". Și-a tras plapoma până sub bărbie, și-a potrivit mai bine perna, iar moș Ene, viclean ca de obicei, s'a apropiat tiptil îngreunându-i pleoapele. Și larma deafară a început parcă să se piardă, să se îndepărteze tot mai mult, să dispară. Prin dreptul ferestrelor zdupăiră pași repezi, se auzi sgomotul unei uși trântite, apoi toate se topiră în toropeala dulce a somnului.

Cât a mai dormit, Adrian n'avea cum să-și dea seama. Poate un ceas, poate mai mult de un ceas, poate numai câteva clipe. S'a trezit la zgomotul unei bubuituri puternice care i s'a rostogolit parcă lângă ureche. A sărit din pat și s'a pomenit în mijlocul odăii cu pantalonii în mâini. Afară răsuna altă bubuitură. S'a îmbrăcat repede și s'a repezit pe ușă. In mijlocul ogrăzii moș Simion, bunicul său, ținând sub braț puș ca din țeava căreia se înălța o șuviță vânătă de fum, l-a întâmpinat necăjit.

— S'a dus. Dar a doua oară nu mai scapă teafăr.

Adrian a întrebat nedumerit.

— Cine?

— Cum cine? Hultanul! s'a oțărît moșneagul.

Zarva se potolise. În uliţe şi prin vecini nu se mai auzeau decât strigăte şi vorbe răzleţe.

Adrian n'a mai aşteptat şi alte lămuriri dela bătrân. Şi-a îndreptat paşii către poartă. Dela prietenii săi avea să afle mai amănunţit cum s'au petrecut lucrurile. In uliţă însă spre mirarea lui n'a găsit pe niciunul din ei. Nici pe Iordache, nici pe Mitruţ şi nici măcar pe Gheorghiţă care stătea peste drum. Prin praful de pe uliţă săreau şi se zbenguiau o droaie de ţânci de câte cinci-şase ani. Atât.

Adrian şi-a purtat privirile peste ei şi s'a oprit locului descumpănit. „Nu cumva s'au ascuns?" A început să-i caute. I-a căutat peste tot. Pe după fântână, pe după colţ, pe după garduri; nu i-a aflat însă nicăieri. Până la urmă s'a lăsat păgubaş, hotărându-se să se întoarcă în ogradă. Dar când a dat să intre pe poartă s'a auzit strigătul din urmă. In colţ răsărise ca din pământ Mitruţ.

— Hai, nu mergi la şcoală? a strigat el încă de departe.

Adrian n'a răspuns. L-a lasat să se apropie. Mitruţ era un băiat înalt, cu umeri largi şi braţe vânjoase; dacă nu i-ai fi auzit glasul subţire, n'ai fi crezut că are numai 11 ani. Era îmbrăcat cu o pereche de pantaloni care-i păreau strâmţi, cu o cămaşă albastră, ieşită de soare; avea părul bălai, iar sprâncenele albe, decolorate de arşiţa aproape că nici nu se mai cunoşteau.

— Ce stai? Du-te de-ţi ia cărţile, a glăsuit el apropiindu-se la câţiva paşi.

Adrian şi-a plecat fruntea şi a rostit cu glas înăbuşit:

— Nu merg la şcoală

— Dece nu mergi? s'a mirat Mitruţ.

— Nu mi-am scris problemele.

— Şi cum? Numai pentru atâta lucru vrei să lipseşti? Le scrii dela mine.

— Când să le mai scriu? Nu mai am vreme.

— In recreaţia mare! Ţi le dictez eu dacă vrei.

— Nu. Degeaba!

Adrian s'a încruntat uşor neîndrăznind să-l privească. A urmat cu necaz:

— Tu n'ai fost ieri la adunare şi n'ai de unde să ştii ce mi-a făcut Mihai.

Mitruţ a tresărit şi l-a măsurat de sus, clipind des.

— Ce ţi-a făcut?

— Ei!... Ce să-ţi mai spun? Parcă nu mi-ar fi fost prieten.

Şi Adrian a prins să povestească cu glasul scăzut, străbătut de tristeţe şi amărăciune, tot ce i s'a întâmplase la adunare. Mitruţ l-a ascultat toată vremea tăcut, cu privirile'n pământ. La urmă a izbucnit mânios.

— Vasăzică aşa! I-a intrat în cap că-i mare. Nu-i nimic. Îi scoatem noi mărirea din cap.

Infierbântat, a făcut câţiva paşi în sus şi în jos, s'a mai potolit şi s'a apropiat de Adrian.

— Şi tu de ce te necăjeşti? Lasă-l. Fă-te că nici nu-l bagi în seamă. A râs el ieri. Să vedem însă la urmă cine-are să râdă mai bine? Acum hai! Ii timpul să mergem. Altfel întârziem.

Adrian a stat puţin pe gânduri, muşcându-şi nehotărît buzele şi-a înălţat ochii către Mitruţ şi fără să spună o vorbă s'a strecurat pe poartă în ogradă. După vreo câţiva paşi a strigat peste umăr.

— Aşteaptă-mă!

★

Soarele, urcat în creştetul bătrânilor plopi, care străjuesc de-o parte şi de-alta poarta şcolii, privea pe furiş harjoana şi jocurile din curtea largă împrejmuită cu zăplazuri noi. Clopotul din faţa cancelariei, prins între doi stâlpi cu acoperiş de tablă roşie, încă nu sunase intrarea la lecţii. Aşa că unii dintre copii, care veniseră mai devreme, îşi lăsaseră cărţile în bănci şi ieşiră afară la joacă.

Adrian şi Mitruţ au păşit pe poartă în acelaş timp. Văzând freamătul şi vânzoleala din curte, Mitruţ s'a oprit locului înveselit. A scos un caiet din trăistuţă şi i l-a întins lui Adrian.

— Uite! Poţi să te apuci să scrii!

Şi răsucindu-se pe călcâie, s'a îndepărtat.

In clasă nu se afla nimeni. Adrian şi-a simţit inima svâcnind cu putere. La ceva mai bun nici nu se putea aştepta. Din câţiva paşi a fost la bancă. A scos călimara, şi-a potrivit caietul lui Mitruţ pe genunchi, şi a început să scrie repede, cu înfrigurare. Din timp în timp îşi furişa privirile spre uşă. N'ar fi vrut să-l mai vadă nimeni că-şi scrie problemele la şcoală, dela alţii. Cifrele mici şi negre răsăreau sub peniţă şi se rânduiau pe foaia albă fără să le priceapă rostul. Dacă profesorul n'ar fi avut obicei să caute la caiete, de bună seamă că Adrian nu s'ar mai fi chinuit acum. S'ar fi jucat poate şi el în curte. De când se ştie, nu prea avusese dragoste pentru aritmetică, aşa cum avea pentru alte materii. Pentru geografie sau pentru istorie bunăoară. Totdeauna i se păruse grea şi de neînţeles. De asta nici nu se ostenise vreodată să priceapă problemele sau să încerce ca să le deslege singur.

Intr'o vreme i s'a părut că aude apropiindu-se paşi. A strâns repede caietele şi scoţându-şi în faţă o carte s'a prefăcut că citeşte. Intr'adevăr, nu se înşelase. Peste câteva clipe, în pragul uşii s'a arătat Ilenuţa. Adrian a fulgerat-o cu coada ochiului, nemulţumit! Nu scrisese decât o problemă.

Peste puţin a intrat Iordache şi Ionuţ, după ei Mihai şi Tincuţa, şi'n scurtă vreme clasa s'a umplut de glasuri, de râsete şi gălăgie.

Mitruţ a intrat ca o furtună, fugărit din urmă

de Gheorghiță. S'a ascuns pe după catedră, pe după tablă și dacă a văzut că nu scapă cu una cu două de urmăritor, a sărit peste câteva bănci și s'a adăpostit la spatele lui Mihai. Dar Gheorghiță nu s'a lăsat. Ținea cu orice preț să pună mâna pe el. Intreaga clasă îi urmărea cu râsete și glume. La început a râs și Mihai. Dar văzându-se îmbrâncit când de unul când de celălalt, nu s'a mai putut stăpâni și s'a înfuriat.

— Ce-i cu voi? Astâmpărați-vă odată.

Gheorghiță și Mitruț s'au potolit și vreme de câteva clipe l-au privit nedumeriți.

Fața oacheșă a lui Mihai pălise, iar ochii îi deveniră tăioși.

— Vă țineți numai de năzbâtii, dar când vine vorba de lecții...

Mitruț nu i-a mai lăsat răgaz să termine.

— Cine se ține de năzbâtii? a tresărit el făcând un pas înainte și strângându-și pumnii amenințător

— Mai spune odată!

— Am să spun!

— Spune!

— Voi. Cine alții? Dece n'ai venit ieri la adunare?

Mitruț a făcut ochii mari, buimăcit. La o întrebare ca asta nu se așteptase. In jur se lăsase tăcere deplină. Intreaga clasă își ațintise privirile la el

— Dece taci? Doar nu ți-o fi pierit glasul?

In cuvintele lui Mihai se strecurase o ușoară ironie. S'au auzit murmure și chicote de râs.

Mitruț a simțit că i se întunecă totul pe dinainte. Chipul i se făcuse palid iar privirile i se îndârjiră și deveniră aprige. A rostit cu glas înăbușit:

— Dar cine ești tu ca să mă întrebi?

— Sunt conducător de grupă a răspuns liniștit Mihai.

— Mare scofală!

— Mare, ne mare, taci parte din grupa mea și-ai să dai socoteală.

— Cui? Ție?!

— Mie!

— Na! Mitruț s'a năpustit cu bărbia în piept înainte.

Dar Adrian și Gheorghiță l-au prins la vreme.

— Ce-i cu tine? a încercat să-l liniștească Adrian Aici ți-ai găsit să te bați? In clasă?

Prin bănci se iscaseră discuții aprinse. Părerile erau împărțite; unii îl găseau vinovat pe Mitruț, alții pe Mihai. Și glasurile se ciocneau, se învălmășeau, deveneau arțăgoase.

Au început însă lecțiile și totul a fost dat uitării. Orele treceau repede. Dar lui Adrian i se păreau lungi și chinuitoare. Aștepta recreația mare cu neliniște. Nu știa dacă vor pleca toți din clasă. Ar fi vrut să rămână singur să-și termine de scris problemele. Cu Mihai nu schimbase încă nicio vorbă. Căta în răstimpuri spre banca lui, dar nu-i vedea decât umerii și ceafa. Din pricina lui se zbuciuma atâta. Parcă ar fi stat pe jar. Nu. N'are să se bată cu el, dar nici de iertat n'are să-l ierte.

Cu chiu cu vai a venit și recreația mare. Clasa s'a golit repede. Când afară-i atâta soare și ai în față douăzeci de minute libere, te rabdă inima să stai închis între patru pereți?... Nu!... Cum să te rabde?... Și poate că nici pe Adrian nu-l rabdă. Dar el n'are încotro, trebue să rămână. Mai are de scris două probleme. Abia așteaptă să iasă și Voichița. Iată a ieșit și ea. Ce bine! Acum poate să scrie. Deschide caietele grăbit. Peniță aleargă de parcă i-ar cunoaște și ea graba. Așa. Incă puțin și... gata! Lăsă tocul răsuflând ușurat. Acum poate să se ducă și el în curte. Mai are vreme. Se ridică și se îndreaptă spre ușă. Dar lângă banca lui Mihai se oprește. Ce caiet are învelitoare așa frumoasă? Și etichetă! Il ia în mână. Caietul de matematici!... Și-a scris? Se putea să nu-și scrie?.. Dar ce-ar fi să-l găsească profesorul fără probleme? Pe fața lui Adrian s'abătu o undă de lumină. Ce-ar mai râde! Da! Nu-i rea ideea. Trage cu coada ochiului spre ușă și fără să stea prea mult în cumpănă, rupe două foi, le desprinde și pe celelalte două dela sfârșit și lasă caietul la loc pe bancă. Prin fereastră strabate sunetul clopoțelului, iar pe coridor s'aud glasuri vesele. Adrian tresare. Se întoarce repede la banca lui. Se învârte pe loc zăpăcit. Unde să pună foile? Le împăturește și le strecoară repede într'un caiet. Pe ușă intră două fete...

La ora de geografie nu s'a întâmplat nimic deosebit, iar ora de matematică, ultima din ziua asta, a început ca deobicei. Profesorul a intrat aproape în acelaș timp cu elevii. A trecut la catedră, și-a așezat ochelarii cu ramă subțire de metal și, aruncându-și o privire spre clasă, a deschis catalogul.

Căpăceanu Dumitru...

Mitruţ a svâcnit în picioare. La aşa ceva nu se aşteptase. Fusese ascultat doar şi ora trecută. A păşit spre tablă cu hotărîre. Problema care i s'a dat nu era prea grea. A rezolvat-o repede. Au mai fost ascultaţi Iordache, Voichiţa şi Ionuţ. Aproape de sfârşitul orei a fost scos la tablă şi Adrian. Ca'ntotdeauna a început să se încrunte, să-şi muşte buzele, să-şi înalţe fruntea spre tavan prefăcându-se că se gândeşte, fără să poată însă îngâima o vorbă.

— Cine vrea să-l ajute? a întrebat profesorul.

De prin bănci s'au înălţat câteva mâini.

— Vrei tu Mihai?

Mihai a sărit bucuros. A luat creta şi'n câteva clipe a terminat totul.

— Bine Mihai! Văd că ştii să răspunzi cum trebue întotdeauna. Dar pe Adrian dece nu-l ajuţi? S'apropie sfârşitul anului şi stă destul de prost cu matematicile.

— Am să-l ajut, s'a grăbit Mihai să-l încredinţeze.

— Ţi-ai scris problemele?

— Da.

Mihai a adus repede caietul. Profesorul l-a deschis, a întors o filă, a mai întors una, apoi l-a privit peste ochelari nedumerit.

— Problemele pentru azi ţi le-ai scris?

— Le-am scris.

— Atunci unde-s?

Mihai s'a apropiat şi uitându-se pe caiet s'a făcut alb ca varul.

— Poate ca ai uitat să ţi le scrii.

— Le-am scris, a rostit din nou Mihai.

Profesorul l-a privit nemulţumit.

— Imi pare rau Mihai. Nu mă aşteptam tocmai dela tine la una ca asta.

Dinspre bănci s'a rostogolit un murmur nedesluşit.

— Linişte! a răsunat glasul profesorului. Cine nu şi-a mai scris?

Nu s'a ridicat nimeni. Se statornicise o tăcere grea, apăsătoare. Adrian se uita la Mihai care stătea cu capul plecat.

Ei fraţioare, aşa-i că nu-i bine să râzi de alţii, îşi spunea el în gând, stăpânindu-şi cu greu bucuria care-l încerca. Profesorul şi-a şters ochelarii cu batista, şi-a mai întrebat odată.

— Aţi scris toţi? Bine! Am să mă conving acuşi. Pentru moment să vină cu caietele cei care au fost ascultaţi.

Ionuţ, Voichiţa, Iordache şi Mitruţ s'au grăbit să prezinte caietele. Profesorul s'a uitat în toate pe rând. Când a luat în mână caietul lui Mitruţ, au zburat jos câteva foi.

Ionuţ s'a plecat să le ridice. Uitându-se peste ele şi-a înălţat mirat o sprânceană, apoi l-a tras de mânecă pe Mihai, şoptindu-i.

— Ia uite-te, parcă-i scrisul tău.

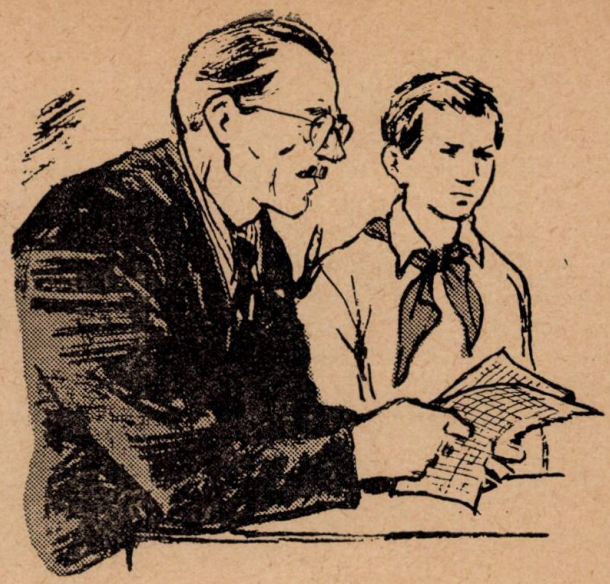

Mihai i le-a smucit din mână şi a început să le întoarcă pe o parte şi pe alta tulburat.

— Ce s'a întâmplat a întrebat profesorul nerăbdător.

Mihai şi-a ridicat ochii către el şi întinzându-i foile a rostit cu greutate.

— Problemele!...

Afară, clopoţelul in faţa cancelariei anunţa sfârşitul orelor. Pe coridor s'au auzit imediat strigăte şi glasuri voioase. Profesorul a cercetat filele cu atenţie, s'a uitat din nou peste caietul lui Mitruţ, apoi a cuprins cu privirea întreaga clasă. A întrebat calm:

— Cine a rupt foile?

Văzând că nu-i răspunde nimeni s'a întors spre Mitruţ.

— Tu Mitruţ?

Mitruţ a tresărit şi a făcut ochii mari.

— Eu?!

— Din caietul tău au căzut.

— Nu le-am rupt eu!

— Dar cine? a sărit Ionuţ. Dece cauţi să minţi? Tu le-ai rupt. Ai vrut să te răzbuni.

— Dece să se răzbune? a intervenit profesorul.

— S'au certat dimineaţă, a încercat Voichiţa să-l lămurească.

— Aşa, frumoasă ispravă. N'am ce zice.

Pe Mitruţ l-au năpădit lacrimile.

— Nu le-am rupt eu tovarăşe profesor.

— Atunci le-am rupt eu!

Mitruţ şi-a plecat ochii. Adrian îl privea frământat de gânduri. „Trebue să spun. Dece să cadă vina pe el?... Dar ce-or să spună ceilalţi? Iar am să mă fac de râs în faţa detaşamentului... Cum de n'am băgat de seamă unde le pun?... Şi-a întors faţa către profesor. Acesta închisese însă catalogul şi se ridicase.

— Nu-mi place ce s'a petrecut astăzi la voi. Am să aduc la cunoştinţă dirigintelui. Ar fi bine totuşi

să clarificați situația în cadrul detașamentului. Și vezi Mihai ține-te de Adrian.

In urma lui, liniștea a rămas stăpână multă vreme.

★

Mitruț a trecut la loc, și-a luat cărțile și a ieșit supărat. Adrian s'a grăbit să-l ajungă. Dar când a ieșit în curte nu l-a mai văzut nicăieri. S'a îndreptat tăcut spre poartă. Ajuns în ulița mare s'a pomenit cu Mihai lângă el.

— Te-aștept după amiază să vii la mine să învățăm la matematici.

Adrian n'a răspuns.

— Dece ești supărat? l-a întrebat Mihai.

— Nu-s supărat, am să vin, a rostît necăjit Adrian, și a mărit pașii.

★

Mihai a stat acasă și l-a așteptat pe Adrian toată după-amiaza. Ca să nu piardă vremea și-a văzut de lecții. A învățat la zoologie, a scris cuvintele la rusă, și-a desenat la geografie și către seară, dacă a văzut că nu mai vine, a hotărît să se ducă la el.

Căldura de peste zi se mai domolise. Nu se resimțea nicio suflare de vânt. Cerul era albastru și limpede ca lacrima. Peste zăplazuri se plecau crengi încărcate cu cireșe rubinii, aproape coapte, și peste tot plutea mireasma dulce-amăruie a târziilor flori de salcâm. Mihai simțea furișându-i-se în suflet un fior de neliniște și tristețe. Dece n'o fi venit oare Adrian? Toată dimineața stătuse mâhnit și retras. In recreația mare nu s'au mai jucat împreună. Nici nu l-a văzut prin curte. La amiază a plecat repede, singur, și tot mâhnit. Ce-o fi având? Tot frământându-se așa s'a pomenit mergând pe lângă gardul de nuele care împrejmuiește spre drum ograda casei lui Adrian. S'a oprit în poartă și l-a strigat de câteva ori. In cerdac și-a arătat fața moș Simion.

— Tu erai, Mihai. Poftește de intră că Adrian nu poate ieși. Ii bolnav.

— Dar ce are? a întrebat Mihai speriat.

— A căzut din cireș și i s'a scrântit un picior.

— Cum asta?

— D'apăi dă! Puțină vină am și eu. A venit acasă așa de supărat că nici n'a vrut să mănânce. Am căutat să aflu ce are, l-am descusut în fel și chip, dar degeaba. N'a vrut să scoată o vorbă. Ca să-l bucur și să-i mai descrețesc fruntea, cum știam că-i plac mult cireșele, l-am trimis în livadă să culeagă vreo câteva. De unde aveam să-mi închipui ce-are să se întâmple?

— Și i s'a scrintit rău piciorul, moș Simioane? s'a arătat nerăbdător Mihai

— Pot eu să știu? Doctorul a fost de i l-a tras și mi-a spus să nu mă îngrijorez prea mult că nu-i chiar așa de rău. Numai că va trebui să stea câteva zile liniștit în pat.

Mihai a urcat scările și a intrat în casă. L-a găsit pe Adrian stând în pat.

— Puteam tot să te-aștept, a încercat el să pară vesel, apropiindu-se.

Adrian s'a încruntat ușor ca de durere și n'a răspuns.

— Te doare?

Glasul lui Mihai a tremurat încet cu căldură.

— Nu mă doare! a rostit Adrian supărat.

Mihai l-a privit nedumerit. Nu înțelegea deloc dece se îndârjește așa. A întrebat mai mult ca să-l încerce.

— Atunci putem învăța la matematică?

— Putem!

Tot mai nedumerit, Mihai a luat cartea și scriind un exercițiu cu fracții ordinare, a început să arate cum se rezolvă. A rezolvat vreo câteva în șir. A dat

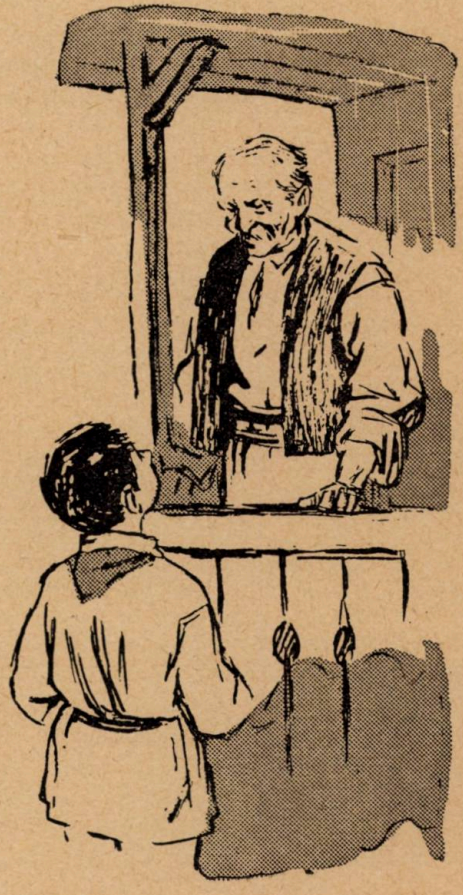

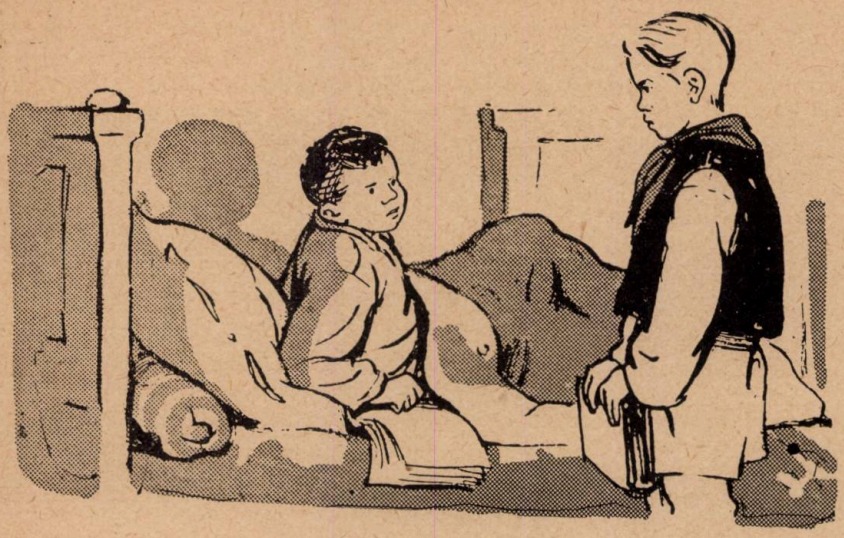

apoi caietul lui Adrian şi i-a dictat şi lui unul asemănător. Adrian n'a zis nimic. A scris. Câteva clipe a stat chiar să se gândească, încreţindu-şi fruntea ursuz. Dar dintr'odată faţa i s'a făcut străvezie, nările au prins să-i tremure; a înălţat ochi răi şi glas mânios.

— Dece nu-mi dai pace? Vrei să mi-o bagi în cap cu deasila. Matematica nu-mi place şi gata! Trebue să'nţelegi asta.

— Nu-i adevărat a strigat Mihai. Ce umbli cu scorneli? Până mai anul trecut dece n'ai zis nimica? Zi mai bine că ţi-e teamă. Ne faci detaşamentul de râs. Eşti mai rău ca măgarul ciobanului din poveste. Iţi mai aminteşti cred. Omul vrea să-l tragă înainte pe drum bun, iar el se încăpăţânează şi trage înapoi. Aşa eşti şi tu. Te sperii, asta-i! Ţi se pare greu. Şi cum să nu ţi se pară dacă nu ştii nimic din urmă. Nici să afli cel mai mic multiplu comun nu ştii.

Mihai a făcut câţiva paşi prin odaie şi s'a oprit tăcut lângă geamul dinspre ogradă. Şi-a aruncat o privire afară, apoi s'a întors. Glasul i se mai încălzise.

— Dacă ai învăţa din urmă tot ce-am făcut până acum, ai vedea atunci că nu ţi-ar mai fi greu. Şi nici n'ai mai spune că nu-ţi p'ace. Dar pentru asta îţi trebue voinţă!... Şi mai multă dragoste... Nu numai pentru matematică, ci şi pentru detaşamentul nostru.

Adrian asculta cu faţa neclintită. Rar îi clipeau pleoapele.

A doua zi după amiază, când a venit din nou Mihai, nu s'a mai arătat morocănos. Au făcut exerciţii şi probleme până noaptea târziu. In zilele următoare la fel. Durerea din picior îi mai scăzuse. Timpul petrecut în pat nu-i mai părea chinuitor ca'n prima zi. Invăţa la matematică sau citea. Mihai îi aducea veşti şi noutăţi dela şcoală. El dădea din cap in semn de înţelegere şi aprobare, dar pe faţă i se strecura mereu o umbră de nelinişte. Aştepta să se furişeze în vorbele lui Mihai măcar un cuvânt despre Mitruţ. Dar Mihai nu pomenea nimic aşa cum nu pomeniseră nici ceilalţi băieţi: Iordache, Ionuţ sau Gheorghiţă, care trecuseră pe la el. Nu ştia ce să creadă. Mitruţ încă nu venise să-l vadă! Nu cumva ştie că eu i-am pus filele în caiet? Şi acum nu vine pentrucă s'a supărat? Nu. N'avea de unde să ştie. Atunci dece nu vine? Uneori avea impresia că toţi ştiu că el a rupt foile, dar nu vor să-i spună. Il aşteaptă să mărturisească singur. Când venea Mihai se uita atent la el şi deschidea gura vrând să-i spună totul. Dar n'avea putere. Cuvintele strânse cu trudă în ceasurile de singurătate rămâneau nerostite.

Mitruţ a venit abia a şasea zi. A stat puţin. Iar cât a stat, n'a scos o vorbă. Adrian îl privea nelinişlit şi nu îndrăznea nici el să vorbească.

— Dacă l-aş cunoaşte eu pe acela care a pus foile în caietul meu nici nu ştiu ce i-aş face. Mitruţ a rostit acestea şi a plecat. Adrian n'a mai apucat să-l cheme înapoi. După aceea a venit Mihai. Nu mai era nici el vesel ca de-obicei.

Adrian i-a întins exerciţiile pe care le rezolvase singur.

— Is bune?

Mihai a luat caietul şi s'a uitat cu atenţie. Apoi şi-a coborît privirile pline de bucurie spre el.

— Nu-i nicio greşală! De-acum nu mai ai nevoie de ajutorul meu. Mă duc.

— Unde fugi? a întrebat surprins Adrian

— N'avea grijă. Mai vin eu pe la tine. Trebue să mă duc la şcoală. Şi glasul lui Mihai s'a umplut de tristeţe. Avem adunare de detaşament. Dezbatem cazul lui Mitruţ.

Adrian a primit cuvintele lui Mihai ca pe-o lovitură năucitoare. Când şi-a revenit şi-a prins grai, Mihai nu se mai afla în odae.

— Dece am tăcut? Dece? Acum îl vor da afară din vina mea! striga el tare, aproape plângând. Ce pot face? Şi dintr'odată s'a liniştit. Voi spune totul! Altfel nu se poate. S'a îmbrăcat repede. Când a pus piciorul în pământ a simţit o durere năpraznică secându-l la inimă. Şi-a muşcat buzele până la sânge dar s'a stăpânit. Trebue s'ajung, trebue! Şi a pornit şchiopătând spre uşă. Afară era soare şi arşiţă mare. Dar arşiţa din Adrian care-l mâna înainte era şi mai mare.

Jurământul

— Fragment din „Intâmplări adevărate din viața pionierească" de L. PODVOISKI —

Multe a văzut piața Rosie: muncitori înfășurați în benzi de mitraliere, atacând porțile Cremlinului ca să-i scoată pe elevii de școală militară, steaguri roșii ale Armatei Roșii la parăzi, afluența de mii și mii de oameni la demonstrațiile din Octombrie și Mai, coloanele funebre conducând în tăcere tristă pe iubitul Lenin spre locul de veci

Și iată că astăzi, 23 Mai 1924, piața Roșie ne primește în vasta ei întindere, pe noi pionierii. După propunerea tovarășului Stalin, organizației i s'a dat numele de „V. I. Lenin". In cinstea acestui eveniment solemn ne-am adunat la prima noastră paradă pionierească.

Era o călduroasă, zi cu soare. Piața fremăta ca o mare. Acolo pe unde încă de curând, în ziua de 1 Mai, trecuseră regimentele Armatei Roșii, acum s'au aliniat detașamentele noastre. Se adunaseră toți pionierii din Moscova aici.

— Ce mulți suntem! — spuneau copiii, ridicându-se în vârful picioarelor și privind în jur.

— Da, suntem deacum mulți. Abia acum când ne-am adunat cu toții, am văzut și am simțit aceasta. Și inima era plină de sentimentul de forță, pe care nu poate să-l dea decât un colectiv.

In fața mausoleului erau bolșevicii din toate colțurile uriașei țări a Sovietelor — delegați adunați la Moscova pentru cel de al XIII-lea Congres al Partidului.

— Vin!... — se auzi, ca un foșnet printre frunzele de stuf, dela un capăt la altul al pieții.

Din porțile Spasc-ului ieșea un grup de oameni Erau acei pe care îi cunosc și-i iubesc milioanele de oameni.

— Stalin!... Dzerdjinschi!... se auzeau șoapte trecând dela un pionier la altul printre rânduri.

Doream să-i cunoaștem, să-i vedem pe toți. Iată-i înaintând pe cei trei comandanți de armate, în uniforma militară cu petlițe roșii pe piept și cu romburi pe mâneci; sunt: Frunze, Voroșilov și Budionîi... Iată-i pe Calinin și cu Molotov... Ii mai recunosc și pe Iaroslavschi și pe Nadejda Constantinovna...

Răsună comanda de drepți!

Soarele arde fără milă. Fețele ne ard. La comanda de „drepți" însă, am împietrit cu toții. Nici un pionier nu mișca în front.

De pe mausoleu se auziră răsunând puternic vorbele jurământului. Noi le repetăm, iar dela zidul Cremlinului și de undeva de prin ulicioare ne răspundea ecoul.

Repetam aceste solemne și emoționante cuvinte și mă gândeam: „Ne ascultă bolșevicii. Noi depunem jurământul în fața mausoleului lui Lenin, în fața lui Stalin însuși. Vom rămâne toată viața credincioși acestui jurământ!" Fețele copiilor aveau un aer sever și solemn...

Știam că aveau aceleași gânduri și sentimente ca și mine. Cei de pe mausoleu ne felicitau.

— Tineri leniniști! Incepând de astăzi purtați un nume glorios. Voi trebue să creșteți și să învățați. Trebue să creșteți însă, ca niște bolșevici, ca niște revoluționari. Țineți minte că purtați cravata roșie, care este de culoarea sângelui a sute și mii de luptători pentru revoluție, pentru fericirea poporului... Purtați dar cu cinste această cravată și țineți cu putere în mâinile voastre steagul comunismului!

La luptă pentru cauza muncitorească fiți gata!

Miile de glasuri în piață, contopindu-se, răsunară ca un glas de uriaș:

— Gata oricând!...

— Pentru marșul solemn... Pe detașamente...

Vorbele comenzilor trec dela raion la raion și dela o coloană la alta. Orchestrele cântă un marș. Detașamentele trec unul după altul în fața mausoleului aplecând steagurile.

Militarii ne dau onorul. Stalin ne salută cu mâna, parcă petrecând pe fiecare pionier la un drum plin de glorie și fericire...

(Traducere din limba rusă)

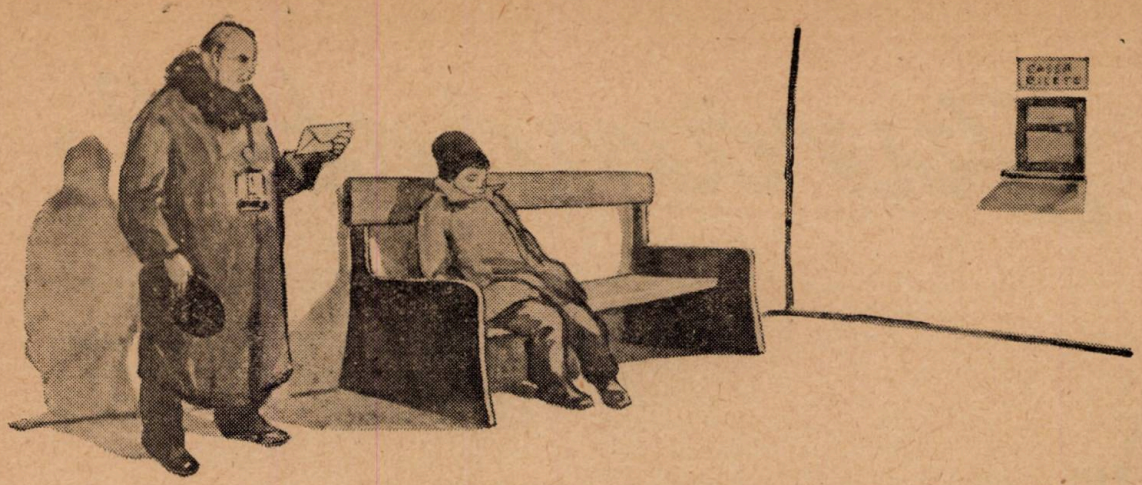

PLICUL ALBASTRU

de PETRE TOMȘA LUSCALOV

Ilustrații : CRIVĂȚ

Pe ceru-albastru nici un nor.
E primăvara pe-aproape,
Trozneşte ghiaţa peste ape.
Tăcut al aburului sbor
Învăluește 'n ceață satul,
Iar prin păduri, de-a-lung.
de-a-latul,
Sunt ghioceii, alb covor.

★

Nu-i lucru nou, demult e spus
Că primăvara-i jucăuşe.
Cu creste mari ca de cenuşe,
Trec norii undeva — pe sus.
Ici, sub împrospătata zare,
S'aud tuşind, vibrând tractoare
Pe brazdele întoarse 'n sus.

La poarta şcolii — îmbulzeală.
Primăvăratec şi zglobiu,
El, clopoţelul dela şcoală
Acum răsună'n curte viu.
Şcolarii fug... şi trăişti, ghiozdane,
Pe scară sboară năzdrăvane
Şi larma-i greu să vi-o descriu..

Şcolarii 'n clasă au intrat.
Se răsfoesc foşnind caete.
E larmă, svon, concert de ghete. —
(Învăţătorul lor la Sfat,
chemat a fost să vie 'ndat:
ceva, se vede, s'a 'ntâmplat).

Sub streaşini vrăbii, ciripind,
Işi scutură din pene bruma,
Iar prin păduri s'aud acuma
Izvoare 'n pietre gungurind.
Şi-oftând visează'n geam şcolarii.
Cum bâzâie pe lac ţânţarii,
Cum crapii'n undiţă se prind

Atunci se cred ei ca Timur...
Dar vara, vara e departe,
Mai sunt vreo patru luni de carte,
Mai scârţâie zăpezi în jur,
Şi primăvara-i mincinoasă,
Când cer senin, când ceaţa groasă
Ascunde soarele ca'n ciur.

Şi'n tabără se văd pe mal,
Sub vânturi calde, tămâiete —
Cu tobe, trâmbiţi, şi trompete,
Sburând în bărci din val în val,
Sau noaptea stând la focul tainic
Ce susură ca apa'n ceainic,
Sau vesel pâlpâie pe mal.
Visează alţii — nu mă mir —
Ca să conducă o combină,
Iar alţii'n gând acum combină
Un telegraf fără de fir,
Spre lume să-şi croiască punte

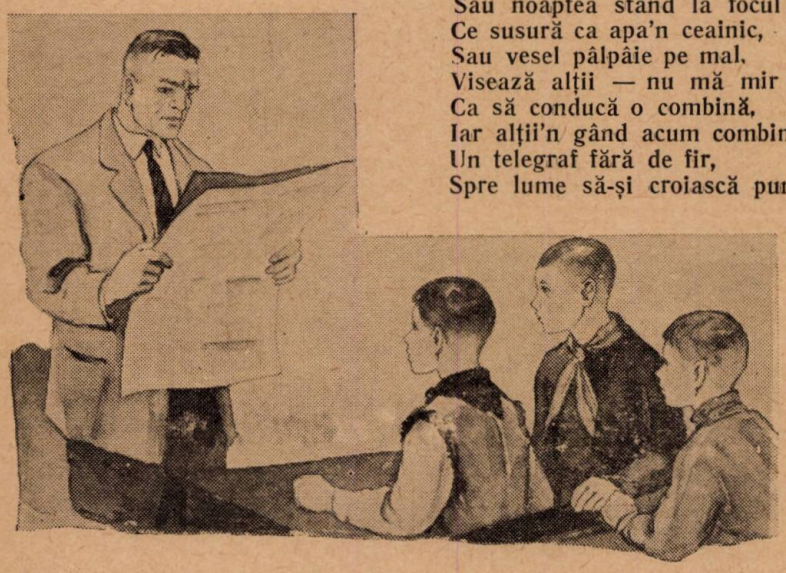

Pe-aripa semnelor mărunte
De stopuri, linii, puncte'n şir.

Dar Sandu'n bancă stă tăcut,
Uşor întors înspre fereastră.
Prin geam se vede zarea albastră
Şi-un drum în şes pierdut, pierdut.
Spre Răsărit în ceţuri albe
Pădurile par negre salbe,
Fără sfârşit, fără'nceput

Avea şi el un tainic dor
Acolo peste zări să fie,
Acolo-i Moscova aurie,
Şi cel mai mare 'nvăţător,
Şi câte n'ar avea să-i spună,
Când ceasul Cremlinului sună
Bătând în turn, legănător.

De grupă să-i vorbească-un pic,
Să-i ceară câteva poveţe,
Sunt unii ce nu vor să'nveţe
Iar alţii învaţă mai nimic.
„Probleme... ah! câte probleme...
Acţiuni... şedinţe... treburi... teme..
Şi slavă domnului... sunt mic".

Mai ieri acas' sosi din drum
Chiar tatăl lui. Fu în Uniune,
Vorbi de „Volga — Don"... minune.
Şi de pustiul „Cara-Cum"
De ceaiul Georgiei bogate,
De-ale bumbacului palate,
Părând că-s munţi uşori de fum.

Şi-i povesti de Dneprostroi,
Dând nume chiar de combinate.
Sunt multe, le-a uitat în parte.
Atâta ştie, că-s de soi,
Că muncile-s mecanizate,
Şi comunismu'n poartă bate.
Cum o să bată şi la noi

La Moscova ce bine-ar fi
Părintelui iubit să-i scrie.
Scrisoarea'n Cremlin o să-i vie,
Cu drag el plicu-i va primi.

Ce bine-ar fi... dar nu se poate.
In grija lui acolo-s toate,
Şi timpul nu i-l poţi răpi...

Aşa gândea privind în zări..
Afară-i ropot, tropot, larmă,
In garduri bulgări albi se sfarmă.
In clasă-i svon de călimări.
Suspin subţire de peniţe,
Ba glasuri se aud pestriţe,
Ba schimb de şoapte sau chemări.

Curios, a mai trecut un ceas.
Şi 'nvăţătorul nu s'arată;
Iar cancelaria încuiată
Tăcută-ţi pare, fără glas
Pe săli nu râde clopoţelul
Din oră'n oră cum îi felul,
Ci mut pe poliţă-a rămas

Cu capu'n piept, îngândurat —
Invăţătoru'ncet soseşte,
O pionieră îl zăreşte
Şi larma'n clasă-a 'ncetat.
E'nvăţătorul-acum în uşe,
Par ochii-i trişti, ca de cenuşe.
Bărbia-i tremură-ciudat.

Şcolarii în picioare sar,
Pluteşte-o linişte de ghiaţă,
Trec clipe... ei stau faţă'n faţă
Şi stropii, ca un minutar,
S'aud cum picură'n burlane.
Coboară ceaţa pe maidane
Şi uliţele'n fum dispar.

„Copii... v'aduc o veste rea:
Iubitul nostru Stalin"... Tace
Şcolarii parcă stau pe ace.
„E grav bolnav. O boală grea,
N'a fost pe lumea asta încă
O jale neagră, mai adâncă,
Şi mai cumplită decât ea".

Lui Sandu pleoapele-i bat,
Caete, linii, împreună
Se'nvălmăşesc, se'mpart, s'adună
Pierind ca într'un sbor rotat
Şi'n ceaţă i se par că's toate.
Işi şterge fruntea, saltă'n coate,
Şopteşte: „nu-i adevărat"!
Adevărat nu poate fi.
La Cremlin bunul lor părinte
E sănătos, e ca'nainte
Citind scrisori dela copii.
Şi în Cremlin, într'o aripă
Se plimbă'ncet, fumând din pipă
Gândind la treburi, mii şi mii.

Şi-l vede... s'a oprit privind
Spre Piaţa Roşie'n zăpadă,
Şi fulgii încet încep să cadă
Pe cerul Moscovei sclipind. —
Işi scoate pipa lin... zâmbeşte,
Cu mâna-i face părinteşte,
Şi zările'n lumini s'aprind.

Dar nu! Cu glasu-i stins şi rar
Invăţătorul le citeşte
Comunicatul... se opreşte,
Pierdut s'apleacă peste ziar,
Şi scapă colo, ici, un rând.

Cu degetul lui, tremurând,
Să prindă rândul vrea' nzadar.

Cumplită veste, groaznic ceas!
Doar ceaţa abureşte'n geamuri,
Şi-afară umedele ramuri
In vânt tânguitor prind glas
De parcă vestea cea cumplită
Pe uliţi trece gârbovită
Târându-şi groaznicul ei pas.

E o căsuţă colo 'n deal,
In besna nopţii înrămată.
Şi limpedele-al bălţii val
Sunând ca struna 'ncordată,
Spumos s'asvârle drept în mal.
Şi vântul şuieră, se frânge
Şi'n urmă-i stuful parcă plânge.
In besnă pomii uzi şi goi
Par nişte mari făpturi ciudate.
E ora opt şi jumătate,
Şi ninge'n sat, cad fulgii roi.

La masă Sandu scrie lin,
Spre Cremlin el scrisoare scrie
Şi slovele-i parcă-i suspin
De sub peniţa argintie,
Şi rândurile mărunţele
Duc dor şi dragoste în ele
Inspre părintele iubit.
Urări îi duc de sănătate
Acolo 'n Moscova departe,
Sub cerul Moscovei cernit.

In casă-i linişte. Toţi tac.
In hornuri vântul răbufneşte.
Stingând al ceasului tic-tac,
In sobă jaru'ncins trosneşte.
La aparat se duce tatăl.
S'a luminat cadranul.. iată-l..
Pe crainic transmiţând uşor.
De plumb par tristele cuvinte
Şi roua lacrimii fierbinte
Sclipeşte'n ochii tuturor.

Bolnav îi omul cel mai drag
Şi jalea nu poţi s'o asemeni,
Se jeluieşte vântu'n prag,
De două zile vestea'n oameni.
E grav bolnav, Conducătorul,
Iubit de toţi, de 'ntreg poporul.
Pe Sandu-l trec aprinşi fiori.
„Dece stă el? Dece'ntârzie?
Poştaşul mâine o să vie
Abia la trei, după scrisori".

Dar pân' la gară nu-i uşor,
Şi'n două ceasuri trenul pleacă.
De mers pe jos ar fi oleacă
Şi viscoleşte binişor
Şi-apoi e drumul din pădure
Cu ceţuri umede şi sure,
Stejari cu creanga pân'la cer
Vuind pe cărări s'apleacă,
Dar el pădurea o s'o treacă,
E'ndrăsneţ, e pionier.
„Da, eu mă duc!" S'a ridicat,
In ochi îi lacrima aprinsă,
Stă tatăl lui la aparat.
Şi vântu'n horn ţipând pătrunde.
O voce tremură pe unde,
Şi vântu'n hol ţipând pătrunde.
In sân vârî scrisoarea uşor,
După căciulă se apleacă,
Paltonu-l ia şi-apoi când pleacă
Inchide uşa binişor.

★

In viscol plâng păduri pustii
Şi-aplecate'n besnă pier.
Trosneşte, scârţâie 'n câmpii
Cu dinţi de lup cumplitul ger.
E besnă, besnă peste tot.
Un pionier pădurea trece,
Şi i se pare că-l petrece
Prin crengi, sburând, chiar Barbă-Cot.
Cravata-i flutură, în faţă,
Pădurea deasă, crângi de ghiaţă. —

De-acum şi gara nu-i departe,
Un tren s'aude şuierând.
In viscol şuerul se'mparte,
S'aude-aici, plăpând, plăpând.
Un plic el strânge cald la piept
Cu degetele-i îngheţate
Şi simte inima cum bate
De parcă-o ţine'n pumnul drept.
„La vreme oare o s'ajungă?"
Adâncă-i besna, calea-i lungă.

„Sunt pionier", şi iar s'avântă.
De piept cu viscolul se ia,
Pe la urechi subţire-i cântă
Din ramuri spulberata nea.
Şi umbrele din jur îi par
Ba urs înalt câtă-i pădurea,
Ba vede dispărând aiurea
Un lup sburlit cu ochi de jar,
Ba-i pare că o căprioară
Ciulind urechea îl măsoară.

Trecu un ceas şi jumătate.
Nu vezi lumină, gara nu-i
Dar el luptându-se răsbate
Pe nevăzute cărărui
Pădurea. Iese acum în şes.
Prin fulgi, prin viscol şi prin ceaţă
Departe hăt... e gara'n faţă
Clipind din geamuri cald şi des.
Un şuerat străpunge zarea.
„E trenul... trenul... l-am scăpat!"
Gândeşte el, scoţând scrisoarea,
Şi fuge'n viscol aplecat
Şi prin nămeţi îl vezi căzând
Se scutură şi se ridică,
Spre gară-aleargă fără frică,
Cu plicul sbârnâind în vânt..
Dar vai! Tuşind în fum şi pară
Soseşte trenu-acum în gară.

S'a ridicat lumina verde.
Soseşte Sandu pe peron,
Când trenul şuerând se pierde,
Când piere ultimul vagon.
In jur nu-i nimeni. E pustiu.
Doar şeful gării trece agale
Cu felinarul dumisale,
Ce licăreşte 'n viscol, viu.
, S'aştepţi alt tren? E-o noapte'n faţă.
Alt tren e mâine dimineaţă".
Tăcută-i sala de-aşteptare,
Doar fulgi s'abat în geam şi sbor
Şi telegraful la „Mişcare"
S'aude ţăcănind uşor.
Pe bancă Sandu-aşezat
Ivirea zorilor aşteaptă.
Aici, a viforului şoaptă
S'aude stins şi tremurat.
E cald... e cald... şi-i tare bine
Şi somnul pe la gene-ţi vine.

Adoarme-un pic şi'n somn tresare.
Işi pipăie la piept speriat
Nespus de draga lui scrisoare.
Nu-i nimeni... Fulgii'n geamuri bat.
Dar nici scrisoarea, iat-o, nu-i...
Spre el s'apleacă felinarul
Şi scăpărând ca şi amnarul
Aprinde totu'n jurul lui.
Lumină-i multă, nu pot spune
Scrisoarea nu-i! Dar cum? Minune!
O vede cum prin sală sboară
Şi fluturând se pierde afară.

Şi Sandu după ea aleargă,
Ea sare ape şi păduri,

Fugind se pierde'n zarea largă.
Se caţără pe munţii suri,
Se-opreşte-o clipă, iar s'a dus
Ca vulturul plutind pe creste
Şi sare zeci şi zeci de verste
Căzând în jos, sburând în sus,
Zadarnic Sandu vrea s'o prindă,
Poţi prinde raza 'ntr'o oglindă?
Şi vede el Moldova'n zare,
Gospodării se'ntind, se'ntind,
Cu lanuri mari legănătoare,
Cu iazuri proaspete de-argint,
Şi câmpuri legănate'n flori
Şi mari grădini de floare ninse,
Şi pionieri — cravate-aprinse,
Avioane scăpărând sub nori,
Şi-un cânt de slavă urcă lin
Stalin... Stalin... Stalin... Stalin...

Bicazu-l vede în lumină
Şi Bistriţa ţâşnind spre el.
Ca glonţul într'o carabină
Se'nvârt turbinele de-oţel.
Şi mări de becuri se aprind
Şi mări de becuri se revarsă
Şi bezna fuge'n codru arsă
Prin gropi şi pietre şchiopătând
Şi'n urmă-i râuri de lumini
Curg printre lanuri şi grădini

Scrisoarea iar ca o săgeată
S'asvârle şuerând în nori
Şi iar coboară legănată
Rotindu-se ca un cocor
Acum i-aici, acum e'n zări,
Ca fulgerul căzând scânteie
Sau sboară printre curcubee
Ca pescăruşul peste mări.
Ea sboară'ntr'una avântată
Spre Moscova cea minunată

Şi iată, Moscova în zare
Din noapte se iveşte-uşor.
Cum dimineaţa 'n şes răsare
Al lumii soare sclipitor
Mausoleul lui Lenin,
Şi roşia stea'nvăpăiată
In râul Moscova s'arată
Tremurătoare 'n unde, lin.
Gândeşte Sandu: „Iată-mi visul"
In mii de stele, arde-abisul

Sburând scrisoarea pe fereastră
Sus, sus în Cremlin a intrat.
El, coborînd din noaptea-albastră
Se opreşte. Tâmplele-i bat.
In faţa lui cu turle'n cer
E Cremlinul. Sub ziduri drepte
Din piatră se resfiră trepte
Sărind, urcând pe'nalte scări.
Sus, din fereastra luminată
In raze-un chip de om s'arată

Deschide plicul în lumină,
Surâde blând şi 'nţelept.
De soare fruntea-i pare plină,
Iar văzu-i vulturesc şi drept.
Domol el scapăr'un chibrit,
O clipă stă şi-aprinde pipa,
Şi parcă vântul moscovit
Şi-opreşte'n cinstea lui aripa,
Şi parcă noapte'n hău pierdută
Asvârle stele şi-l salută.

Pe Sandu-l trec fiori şi ape,
Vrea să vorbească, n'are glas.
Iubitul Stalin e aproape,
Atât de-aproape... doar un pas.
A scos scrisoarea chiar din plic.
Zâmbind s'apleacă şi-o citeşte,
Lui Sandu inima e'n cleşte,
Şi el se face mic, mai mic,
Spre Stalin ochii'ncet ridică,
Iubitul Stalin ce-o să zică?

El l-a chemat. Zâmbeşte... 'i place
Salutu-i dârz, pionieresc,
Stau faţă'n faţă. Sandu tace,
Şi-i spune Stalin: „Mulţumesc...
„Aici în plic i-un lucru rar,
„Căci slova ta i-o slovă vie,

„Tu ce-ai mai scump îmi dărui mie,
„Tu inima mi-o dai în dar".
Şi Stalin, dragul lui părinte...
In mână, mâna i-o cuprinde:
„Pentru popor, arzi ne'ntreruptă
„Vitează inimă — şi luptă!

„Scânteie eşti — fii mâine soare,
„In comunism — strălucitoare!"

Tăcută-i sala de-aşteptare.
Doar fulgi s'abat în geam uşor,
Iar Sandu doarme... şi scrisoarea
Din mâini i-alunecă uşor
Şi cade... el zâmbeşte'n vis
Şi buzele-i încet şoptesc:
„Tovarăşe Stalin, mulţumesc!"

Coseşte vântul fulgii'n sbor
Şi spulberă'nghetata nea.
Prin vânt un glas răsbate-uşor:
„Vnemanie... găvărit Moskva"
Şi glasul tremură'n geamuri
La şeful gării. Ceată grea.
...„Vnemanie, găvărit Moskva".
S'apleacă'n geam cernite ramuri,

S'apleacă'ncet şapoi tresar
In vânt zburlindu-se năpraznic.
Şi vântul ca un armăsar
Nechează 'n beznă lung şi groaznic.
Şi fulgii parcă-au pierit.
Ba nu, au înghetat în aer.
S'aude-un plâns, s'aude-un vaer·
.Marele Stalin... a murit!

Ce linişte de piatră apasă
Nemişcătoarele câmpii?
Iţi pare vântul prins în plasă,
Nu mişcă norii cenuşii,
Nu scârţâie sub paşi zăpada.
Tac păsările nopţii 'n pom.
Nu bate inimă de om,
Oraşe tac... cernită-i strada.

Marele Stalin... a murit!
S'a stins măreţ-al lumii soare,
Lumina 'ntregului pământ —
Şi steagu'n doliu, urcă 'n vânt
Peste mulţimi, peste popoare.

★

Spre Sandu vine-un om căruntţ
Ţinând în mână felinarul.
Puţin la trup, la pas mărunt,
Pe cât se pare e acarul.
Dar ce văd? Ochii sub chipiu
Sunt împânziţi cu lacrimi grele.
Sau numai par că-s limpezi stele.
In felinarul auriu?
Lângă copilul ghemuit
Pe bancă, dânsul se opreşte,
Ridică plicul şi, uimit,
Adresa de pe plic citeşte:
„Părintelui copiilor iubit
Iosif Vissarionovici Stal'n
U.R.S.S., la Moscova Cremlin"

Şi fiece cuvânt îl doare
Şi văzu-i pare stins, pierdut.

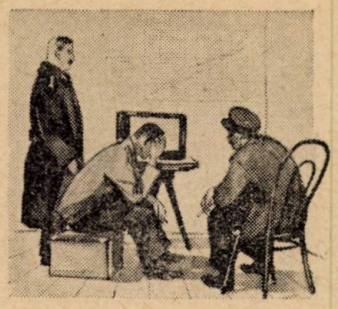

Ca o steluţă arzătoare
Pe plic o lacrimă-a căzut,
Şi'n faţa plicului acarul
Chipiul încet, încet şi-a scos,
Chipiul lui pe mărgini ros
Şi sub zăpadă alb ca varul.

Tresare Sandu... cine-o fi?
Şi'n clipa aceea se trezi
Sărind: „Scrisoarea!... E-a mea"
Acarul n'a spus un cuvânt.
S'a'ntors, ieşi, porni în vânt
Târându-şi paşii grei prin nea —
Şi răsună 'ntr'un difuzor
La şeful gării, undeva,
Din nou un glas tremurător
Şi-adânc: „vorbeşte Moscova".

De un drumeţ întârziat
Ar fi venit atunci în gară
Fugind de gerul bestemat
Şi de viforniţa de-afară,
In colţ, pe banca grea de fier
El ar fi auzit cum plânge,
In timp ce-un plic la pieptu-i
strânge

Un băieţel, un pionier.
Şi de-ar fi fost curios un pic
Ar fi văzut, venind aproape,
Cum lacrimi tremurau pe pleoape
Şi picurau pe-albastrul plic

★

In curtea şcolii'ncet, încet urcând
Se'nalţă 'ndoliatul steag în vânt.
Detaşamentul stă aliniat,
Tac trâmbiţele, tobele nu bat

Stau pionierii, steagul îşi ia sborul
Instructoru-i cu ei şi'nvăţătorul.

Intind deasupra norii negre pânze,
Sunt ochii'n lacrimi, feţele sunt
dârze.

Acum mulţimea'n Moscova, departe,
De'nvăţătorul lumii se desparte.

Lumină-a fost — va lumina milenii,
Ca cel mai mare geniu între genii

Şi vor slăvi în veci slăvitu-i nume
Toţi pionierii din întreaga lume

In comunism s'or înălţa şi-or creşte
Spunând: cu noi e Stalin, el
trăieşte!

Aici un nor ca un zăbranic trece.
Curând va bate ora unsprezece.
In fruntea grupei, Sandu, dârz şi
mut,
E gata pentru ultimul salut.
Odat' cu bratul fruntea sus si-o
saltă.
Ii avântată fruntea şi înaltă.

„Tovarăs' Stalin, îţi jurăm
fierbinte,
Pe calea ta să mergem înainte".

Cum clocoteşte'n maluri apa mării
Repetă jurământul pionierii —

Şi-s braţele săgeată — ridicate,
Se sbat în vânt aprinsele cravate.

In China pionierii fruntea'şi pleacă,
Copiii goi din India săracă —

S'aud sirene'n zarea'ndoliată
Din Franţa până'n taiga depărtată.

Nu strigă ele-a jale ne'ntreruptă,
Ci-s chemătoare trâmbiţe la luptă.

In frunte-s comuniştii, tari, de
stâncă,
Furtuni să'nfrunte, volbura-adâncă.

Spre comunism — grădină-a
tinereţii —
Ei stau cutezători la cârma vieţii.

Ei merg spre ţărmul vremii
minunate,
Cu pânze larg în vânt desfăşurate.
Si neamuri şi popoare îi urmează,
Li-i far Cremlinul şi a stelei rază.

Urcaţi voi steaguri roşii mândre'n
vânt...
Căci fi-va comunismul pe pământ!

Sunaţi sirene lung din zare'n zare.
E cauza lui Lenin şi-a lui Stalin,
Ne'nfrântă'n veci şi-atotbiruitoare!

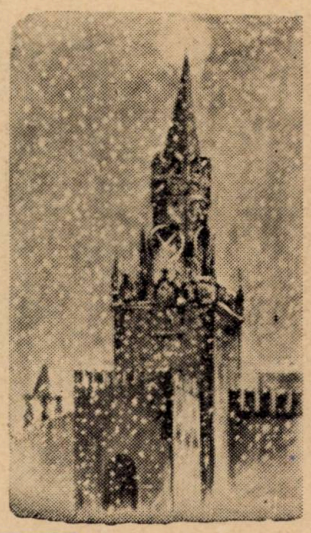

Biblioteca Central Regională
SIBIU

FILMUL COLORAT

de **VICTOR VÂNTU** Ilustrații: **C. VALDI**

Când i s'a mai întâmplat tușei Anghelina una ca asta? Deobicei când îi soseau în ospeție nepoții, cu boii de-i mai putea urni spre casă... In alte dăți, nici târziu după asfințit nu vroia Costel să se despartă de Lăbuș, dulăul cenușiu, cât despre Andreiaș, mare minune să-l clintești de lângă căsuța albăstruie a hulubilor, în vârful căreia o morișcă de lemn arăta dincotro bate vântul. Duminica asta însă, pas de-i mai înțelege pe nepoți! Abia isprăviseră plăcinta cu cireșe, și au și început să freamăte nerăbdători în scaun...

— Tușico, își luă inima în dinți Costel, ne făgăduești?...

Dar ce năzdrăvănie ați mai născocit, strengarilor? Ați vrea poate să vă umplu pentru acasă un coș cu cireșe?

— Nu, tușico, să vii cu noi... încercă Andreiaș.

— Să vii cu noi la cămin, la film...

Bătrâna începu să râdă încet.

— Iaca, păcatele mele, pe arșița asta să bat drum hăt până'n miezul satului? Da' ce v'a venit?

Băieții schimbară între ei câte o privire. Ce era de făcut? Ieri își luaseră angajamentul față de detașament și de instructor s'o aducă la film și pe tușa Anghelina, și-acu uite...

Costel, pe care toată școala îl știe cât e de gureș nu se lasă însă bătut.

— Haide tușico, începu el, aproape plângăreț; să vezi ce mai film!... și începu să povestească de-a-valma, amestecând câte una pe care o știa dela instructor cu altele care-i treceau atunci prin cap.

Dar mătușa tot „nu" și „nu"... „bătrânețe"... „cale lungă"... „să mergeți voi că sânteți tineri"...

Andreiaș văzând că nu-i chip s'o scoată la capăt cu bătrâna, se repezi și el în vorbă:

— Tușico, dar n'ai mai văzut așa film... e colorat!

Vorba „colorat" o rostise mai gros și mai apăsat... doar-doar s'o înduplece bătrâna.

Dar tușa ridică din umeri: O fi, n'o fi, că-i colorat ori ba, ce să mai bată dânsa drumurile? Nepoții, că-s tineri...

Costel tăcu mâhnit. O să se adune acu', tot satul la cămin — fiecare pionier cu câte o rudă — numai ei, Andreiaș și Costel o să se facă de toată rușinea... N'au fost în stare s'o înduplece pe tușa Anghelina.

Și Costel își deșertă necazurile într'un mormăit:

— Sigur, o să vină tot satul și numai tușa o să lipsească...

— Ce tot bodogănești acolo, măi năzdrăvane?

— Zic că vine tot satul, numai'mneata o să lipsești! Ce-o să spună?...

— Cum bată-vă norocul să vă bată de strengari — se adună satul și voi îmi tăceți din gură?

— Păi, noi ți-am spus...

— Ce mi-ați spus? Că-i laie, că-i bălaie, că mai știu eu ce, cu film și cu alte alea de-ale voastre... Ce, era să-mi pun mintea la cămin cu toți copiii?... Dar așa, cum păcatele să nu mă duc, sau m'ăți fi crezând bătrână?... Păi dacă se strânge satu'!

Și bombănind de supărare, tușa se repezi spre lada veche de stejar, din care scoase o basma nouă, gătindu-se de plecare.

In timpul ăsta, nepoții — care nici nu pricepuseră încă bine ce se întâmplase, dar fericiți că totuși se întâmplase așa — chicoteau de bucurie, privind la bătrână, care și pe drum tot nu mai contenea cu bolborositul:

— Hm! Ce nepoți mai am și eu, să nu-mi spună ce-i de spus... Cât pe ce să nu mă duc! Păi când am mai lipsit eu dela vreo adunare?

Și mergea cumpănită prin mijlocul drumului, în timp ce nepoții își tot îndesau, între ei, ghionturi.

Nici pui de vânticel măcar nu clătina frunzarul fagilor. Văzduhul era fierbinte, învăluind în apele sale grele, neclintite, întreaga zare. După pădurica de fagi, mai aveau de bătut cale de vreo trei poște până'n sat. Și în ciuda zăpușelii, mergeau întins.

— Numai să nu întârziem, zise Costel.

— Ei și tu acum! Mai avem vreme, și-apoi mașina pe-aici va trece și-o s'o vedem.

— Ce mai gogoașă i-ai spus tușii. Auzi, film colorat! îi șopti Costel, aducându-și aminte de vorbele lui Andreiaș.

— Ce gogoașă? Nicio gogoașă; i-o întoarse acesta supărat. E chiar colorat.

— Tț — plescăi Costel — nu poate să fie!

— Zău? Da de unde știi tu?

— Iaca știu... Pentru un film colorat trebuesc aparate dintr'alea... he... he!..

— S'a găsit cin'să știe! Merge și fără aparate dintr'alea cum crezi tu...

Costel șovăi. Rămase câteva clipe în cumpănă, apoi, pe un ton biruitor de astădată, glăsui:

— Păi dece nu sunt colorate toate filmele, na?

Andreiaș tăcu la asta. Nu știa ce să răspundă. Dar că filmul de azi era colorat, știa el ce știa..

— Nu mă crezi. ai? Pui rămășag?...

— Vezi că ți-i frică să pui?

— Ba pun! bătu Costel palma. Eu dau fluturii mei galbeni din insectar...

— Și eu, smeul!

Curând, pe mâna dreaptă, apărură dealurile Căsăriei. In vale, un șir de caiși își desfăcea, ca într'o îmbrățișare, brațele. Nestemate gălbuite bălțau frunzișul: erau poamele mai-mai date'n pârg. Băieții iuțiră pasul: în față se vedea o răspântie, iar de acolo cale scurtată până'n sat. In urma lor se auzi deodată un huruit stins. Pe drum nu se zărea decât un nor gros de colb, care se apropia, se apropia...

— Ce-o fi asta, măi copii? întrebă tușa Anghelina, ridicând din sprâncene.

— Pare un sgomot de motor, își dădu cu părerea Andreiaș.

— Chiar așa încuviință Costel, punând mâna streașină la ochi. E o mașină.

Acum se vedea bine: era o camionetă. Mică și de culoarea dudelor coapte, părea de departe o cutie de chibrituri. Peste câteva clipe trecu pe lângă ei în goană, învăluindu-i într'o volbură de praf. Dar băieții tot reușiră să zărească literele albe depe ușițele mașinii: „Caravana cinematografică".

— Uraaa, tușico, sări într'un picior — ca la șotron — Andreiaș. Ai văzut, e mașina cu filmul colorat!

— Iaca bună, colorat! E mașina cu filmul... Scria undeva că-i colorat? Ehei, prea ușor vrei să te alegi cu fluturii... se prostăpi Costel.

Camioneta ajunsese la răspântie. Inspre sat ducea drumeagul din dreapta. Camioneta își încetini mersul și... o coti spre stânga. Băieții amuțiră. In primele clipe, nici nu-și dădură bine seama de ce se petrece.

— Ce-i asta maică? zise tușa încruntând din sprâncene.

— A greșit... a greșit drumul, izbuti să îngâne Costel.

— Da... a apucat-o spre Corbeni, șopti Andreiaș și se gândi că satul ăsta se afla — hă-hă-hă departe de comuna lor. Și dacă ar trebui să meargă până la Corbeni și înapoi, ar întârzia mașina nu șagă; ori poate... poate că nici până'n asifințit n'ar mai fi chip să se întoarcă.

— S'a dus filmul, rostr încet, cu necaz, Costel

— S'a dus filmul.

Numai bătrâna tăcu; o tăcere aprigă, mânioasă, nevolnică. Privindu-și mătușa, Andreiaș, fără voia lui, tresări. Să nu ajungă filmul în sat, asta nu se poate!

Zilele trecute chiar, auzise vorbă că de multă vreme îl așteptau oamenii... Că'n filmul ăsta se înfățișează traiul îmbelșugat al colhoznicilor... Doar pentru asta plecase acum deacasă și tușa Anghelina...

— Nu s'a dus filmul, nu s'a dus! Sări deodată Andreiaș. Trebue să facem ceva!... Să găsim ceva..

— Să găsim?... Ce să găsim? repetă celălalt descumpănit, cu ochii după păsăricile care se roteau deasupra dealurilor. He-he, de-am avea un avion! oftă el...

— Hm, avion! Ce-ai mai născocit și tu... Asta ar fi ceva, da! Ei, iaca, fără avion să te văd...

— Doar să fim și noi niscaiva rândunele, ca cele de colo, altminteri... Ce mai, acu nu-i nimic de făcut.

Bătrâna își privea nepoții și tăcea.

Lui Andreiaș i se aprinseră două scântei în ochi.

— Nimic, nimic zici? Își apucă fratele de umeri. Ba putem, și uite la ce m'am gândit: eu alerg și tai calea mașinii pe la dealurile Căsăriei. Scurtez două treimi din drum... iar tu, tu rămâi aci cu tușa. Dacă, într'un fel, s'o întoarce mașina, știi ce-i de făcut...

„Nu, îi trăsni prin gând lui Costel, să nu primesc!

— Să găsim? Ce să găsim? repetă celălalt des. Dece să alerge el după mașină, și nu eu?..

In clipa aceia tușa care până atunci nu scoase o vorbă îl apucă de mână pe Andreiaș.

— Așa, maică, așa! Te știu eu, năzdrăvane, miești iute de picior, și-ai să poți... Eh, nepoțelule, tot satul așteaptă acum asta dela tine! Să nu mă dai de rușine...

Andreiaș, ca să-i fie mai ușor, lepădă cămașa, apoi se pierdu într'o goană către dealurile Căsăriei, unde fagi semeți străjuiau pâlcuri, pâlcuri.

Pâlcuri, pâlcuri, de oameni se îndreptau la vremea asta spre sala Căminului din sat, care se arăta neîncăpătoare. Băncile se umpluseră toate: buluc de oameni. De prin alte odăi câțiva copii mai aduceau scaune și taburete.

Se strânsese toată școala — și mai fiecare copil își adusese câte o rubedenie. Incăperea gemea de lume, împânzită de un zumzet nepotolit de glasuri. Școlarii nu mai conteneau povestindu-și filmele pe care le văzuseră în alte duminici. Răzbind vuietul din sală, conducătorii detașamentului se străduiau să facă apelul.

— Numai Costel şi Andreica mai lipsesc, spuse un băiat dintr'a cincea.

— Au plecat de azi dimineaţă s'o aducă pe tuşa Anghelina, dar au zis că se întorc...

— Au zis, n'au zis, uite-i că nu sunt, făcu bosumflat conducătorul detaşamentului. Ei, e trecut de cinci!...

Era trecut de cinci... Andreiaş abia îşi mai trăgea sufletul. Trecuse în fugă primul deal. Şi mai avea unul. Simţea însă o moleşeală prin tot trupul, iar picioarele încăpăţânate, păreau că nu vor să mai asculte de niciun îndemn. Peste coşul pieptului parcă i se prăpăstuise un bolovan care-i aţinea răsuflarea. Andreiaş ud leoarcă, poposi lângă un stejar noduros, umbrit.

Se afla într'o poeniţă. De jur împrejur se întindea un covor mătăsos de iarbă verde. Viorele, toporaşi, albăstrele, risipite printre smocurile grase de iarbă, păreau un desen neregulat, dar plin de minunăţie, aşternut pe covorul verde. Deasupra capului lui Andreiaş o păsărică striga cucul; iar de aproape, dintr'un frunziş învecinat, o alta îi răspundea în aceeaşi limbă a cucilor. Nu departe de ciotul de stejar pe care şedea băiatul, un izvor îşi depăna uşor, într'un susur neîntrerupt, cântecul. Pe Andreiaş ostenit cum era, îl cuprinse deodată dorinţa să se tăvălească prin covorul verde, să se lungească pe iarbă şi să rămână aşa tolănit, ascultând izvorul şi păsărelele. Ce aromitoare se arăta tihna!... Parcă simţea de-acum în obraji mătasea firului ierbii şi răcoarea firului de apă..

Dar deodată, ca într'o străfulgerare, îi apăru în faţa ochilor sala plină de oameni a Căminului. Oamenii aşteptau filmul. Filmul acela minunat din viaţa colhoznicilor... Auzi vorbele tuşii Anghelina: „Tot satul aşteaptă asta acum dela tine! .."

Andreiaş sări ca ars. El, Andreiaş, trebuia să prindă cu orice preţ maşina

Curând, poeniţa cu viaţa ei de basm, rămase în urmă. Şi Andreiaş urca... urca... urca...

Acum îi stătea în faţă un râuleţ cristalin ce-şi mâna apele bolborosind fără istov printre pietrele cu sclipiri argintii. O singură dată mai trecuse Andreiaş pe aici. Venea cu taica dela stână şi trebuia să ajungă acas'nainte de'nserat. Altminteri n'ar fi apucat-o pe drumul ăsta aprig dela dealurile Căşăriei. Nu se încumetă tot omul să-l străbată, măcar că scurtează mult...

Deodată de după o movilă, o panglică alburie... Şoseaua!

Andreiaş îşi adună ultimele puteri. Strânse din dinţi şi începu să gonească, să gonească încotro vedea cu ochii. Se împiedică de o rădăcină de copac. Se rostogoli la vale, julindu-se şi lovindu-se de pietre şi rădăcini de copac. Genunchiul rănit căpătă culoarea macilor...

Andreiaş îşi muşcă buzele să nu plângă de durere. Nu era timp de dat îndărăt. Acolo, în vale, din clipă în clipă putea să se ivească maşina... S'o prindă!

Din câteva salturi, ajunse jos. Până'n zări — nimic altceva decât şoseaua, câmpurile, salcâmii şi cerul. Dintr'o ochire cuprinse totul. Camioneta însă — nicăieri. Când, deodată, de după o cotitură, Andreiaş zări un punct, un singur punct, şi'n urmă-i un nor gros de colb. Băiatul scoase un chiot de bucurie şi se repezi, cu braţele largi desfăcute, spre punctul care creştea-creştea...

★

Creştea-creştea nerăbdarea în sala Căminului. Zumzetul şi foiala se înteţiseră. Era trecut de şase... Filmul nu mai sosea. Lumea sporovăia cu aprindere. Când o parte din oameni începuseră să se pregătească de plecare, în sală se făcu deodată întuneric. Pe peretele din faţă apăru un pătrat de lumină.

Litere colorate: „Vara îmbelşugată".

Neobservată păşi atunci pe uşă o bătrână, de mână cu doi băieţi. Unul din ei îi şopti la ureche celuilalt, care era legat la genunchi şi schiopăta uşor:

— Am pierdut rămăşagul... Să vii să-ţi dau fluturii!

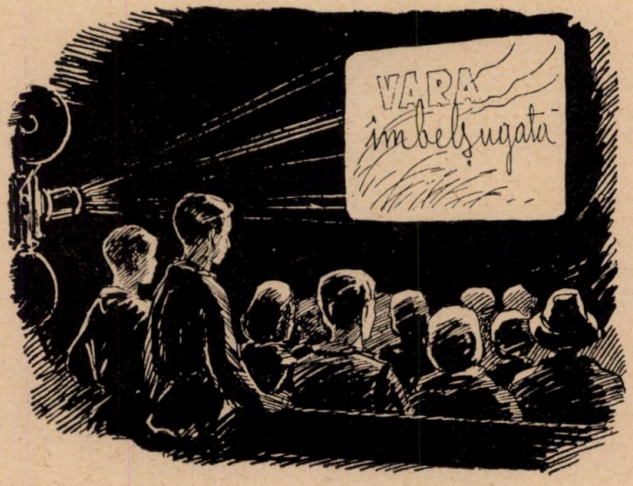

Ne pregătim pentru EXAMENE

Dragă redacție,

Până la începerea examenelor nu mai este mult. Noi, pentru a ne prezenta bine pregătiți la examene, învățăm cu sârguință, pentrucă numai în felul acesta vom obține rezultate bune.

Pentru aceasta, aproape în fiecare după masă ne adunăm la meditații unde ne facem lecțiile și învățăm sub controlul tov. profesoare pentru ziua următoare. După ce ne facem temele, repetăm la materiile la care vom da examen. Nicio clipă nu o pierdem în zadar. Colectivul clasei noastre a hotărît ca niciun elev să nu primească note slabe și noi cu toții respectăm această hotărîre.

Elevii buni dau ajutor celor rămași în urmă la învățătură pentru ca ei să se îndrepte. Acest ajutor a dat rezultate bune. Astfel, Giurgiuman Ștefan, care era printre cei mai slabi școlari din clasa noastră, a reușit să obțină în ultimul timp note mai bune. El a primit nota 4 la Șt. Naturale și la Geografie, nota 3 la Istorie. Noi o să-l ajutăm să obțină note bune și la matematici unde încă îi este greu.

Astfel învățând, zi de zi, ajutându-ne unii pe alții, noi vom duce la îndeplinire hotărîrea colectivului clasei noastre: „Niciun elev cu note slabe la examene!"

BOLBA TATIANA
cl. VI A. Sc. elementară 1
Valea Drăganului raionul Huedin
CLUJ

Dragi tovarăși,

Și noi, elevii clasei a VI-A a școlii elementare Murgeni, am început pregătirile pentru examene. Astfel, noi am început, nu de mult, să ne facem caiete la istorie, geografie și alte materii, în care fiecare scriem problemele pe care nu le-am înțeles, sau nu le cunoaștem bine și chiar lecțiile pe care nu le-am învățat temeinic.

Intrebările pe care fiecare le punem în caietul nostru se discută apoi și astfel problemele sunt bine înțelese. Unii elevi din clasa noastră care nu aveau o situație tocmai bună la învățătură au reușit să capete în ultimul timp note de trecere. Astfel sunt Cihu Mircea, Hamza Ioan și Popa Ene.

Mult ajutor am primit noi dela tovarășii profesori. Și suntem siguri că la examene ne vom prezenta cu toții bine.

URSU D. IOAN
Com. Mălusturi raionul Murgeni
Regiunea BARLAD

Darul meu

Lampa mea de masă,
Cu abajurul galben de mătasă.
Pe care o lucrez cu drag și zel,
E-aproape gata... Mai am puțintel
La cel din urmă chip de muncitoare
Pe care-l zugrăvesc nerăbdătoare
Pe cea de-a opta față de-abajur

Cu pensula pe luciul de mătasă
Pictând, mă'ntreb adeseori așa:
Imi vor primi și lampa mea de masă
In șirul darurilor ce vom da?
Am pus destulă dragoste în muncă?
Și sârgul meu e îndestulător?
Un tânăr polonez din ochi mi-aruncă
Un zâmbet vesel, asigurător.

O turburare parcă mă străbate
Când îmi închipuiesc cum într'o zi,
Spre zări necunoscute, depărtate,
Această lampă va călători.
Dar cine-i cel care-o s'o aibă oare?
Colhoznic dintr'un sat bielo-rus?
Student din Praga sau o țesătoare,
Tovarășă venită din Apus?

In visul meu zăresc o partizană
Intoarsă după ani de luptă grei,
Un chip de eroină coreeană,
Cum intră'ncet în odița ei,
Așează lampa mea pe mica-i masă
Și brusc, prin abajurul de mătasă
Lumina păcii scapără voioasă,
Filtrată proaspăt prin atâtea fețe
De buni prieteni zugrăviți cu drag, —
Atâtea zâmbete de tinerețe,
Mărgele vii aprinse'ntr'un șirag.

Atunci în inima ei svâcnitoare
Se va aprinde ca de sărbătoare
Lumina amintirii tinerești
Din noul puls de viață care bate
Și a prieteniilor legate
In minunatul nostru București.

EMIL DORIAN

Spre CHEILE BICAZULUI

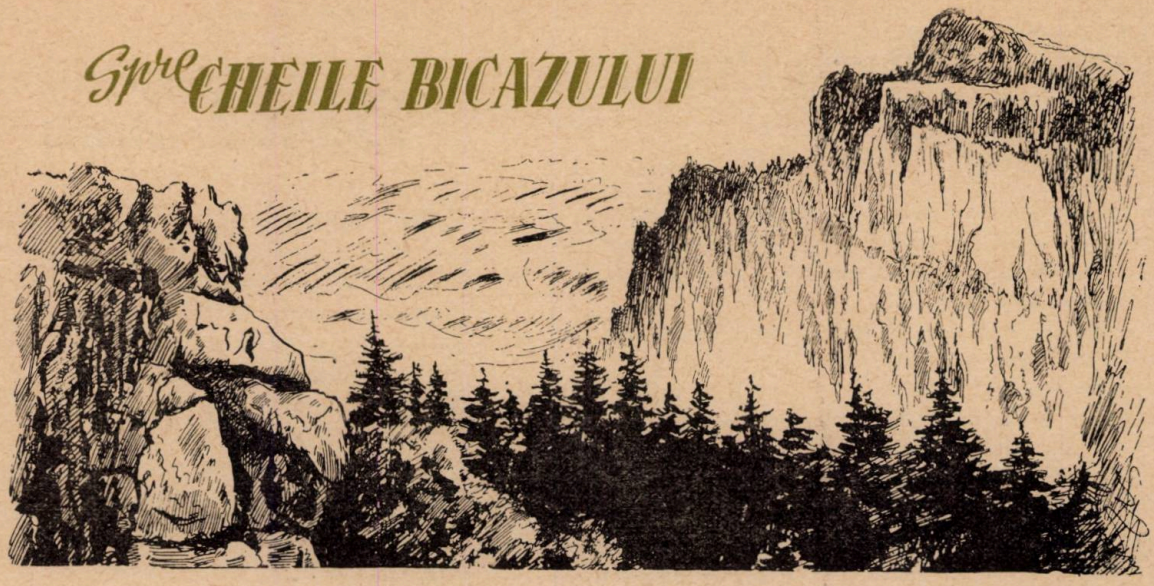

de AL. I. GHILEA

Ilustrații: D. DĂSCĂLESCU

Pe la ora patru dimineața am ieșit din cabană. Obișnuiți cu căldura molatecă din încăpere, aerul tare de afară ne-a înghețat răsuflarea strecurându-ne un fior în tot corpul. Firește, la ora aceea somnul dulce din patul cald din cabană era nespus de plăcut, dar am renunțat la el deoarece expediția noastră avea ca scop să prindă răsăritul soarelui. In apropierea cabanei se înalță o stâncă pleșuvă. Am pornit-o într'acolo. De pe stâncă ne-am rotit ochii în tuspatru zări. O mare tălăzuită de nori, asalta vârful Ceahlăului gata să-l acopere. Din marea aceasta cenușie, mohorîtă, a scăpărat deodată fulgerul alburiu al zorilor.

Priveam cu toți ca vrăjiți. Nimeni nu scotea o vorbă. Uitasem și de frig, deși fără voie ne clănțăneau dinții. Odată cu răsăritul, mii de sulițe de foc s'au răspândit în toate părțile pe boltă. Cerul ardea în flăcări învâlvorate. Panglici roșii de rubin se'nșirau pe deasupra norilor aruncând spre munte sclipiri vesele. Gerul era muiat într'o roșeață de purpură delicată, înfășurat ca într'un văl trandafiriu. In aceeași clipă, când răsăritul se desvălea în fața noastră, înflorind pe boltă mii de culori și nuanțe, sub noi, la 1900 de metri, alicele ploii scormoneau grabnic țărâna uscată a pământului, spălând iarba livezilor și a pășunilor. Nu a trecut mult și soarele s'a săltat ușor pe deasupra norilor, ca un talger înroșit în foc. Strălucirea lui ne-a luat ochii. Pictorul care era cu noi a spus că asemenea frumusețe nu poate fi așternută pe pânză nici de cel mai dibaci maestru. Prietenul nostru botanistul, mai optimist, a țăcănit aparatul de fotografiat. A rostit și o vorbă:

— Minunat!

Intr'adevăr totul era minunat; și răsăritul soarelui și norii care slobozeau ploaie și ne înconjurau ca o mare și aerul rece care ne înțepa pieptul și faptul că după un urcuș greu și anevoios pe vârful Ceahlăului, lasam acum ochiul să se desfete cu această neasămuită priveliște. Indată după răsăritul soarelui, ne-am simțit trupurile învăluite într'o căldură mângâietoare. Ne-am spălat la un izvor cu apă rece ca gheața, de lângă cabană, pe urmă ne-am ospătat din belșug cu mămăligă și lapte dela vacile cabanierului și strângându-ne lucrurile în rucsacuri am pornit-o la drum.

Eram de toți, trei inși: eu, un prieten de-al meu pictor și botanistul. La drept vorbind, nici pictorul nu era pictor, nici botanistul nu era botanist. Amândoi erau încă studenți. Primul urma să pășească pe al cincilea an de studii, al doilea pe al treilea an, dar pe unde trecusem oamenii le spuseseră „pictorul" și „botanistul" și așa le spuneam și eu. Pictorul era un băiat vesel, rumân la față, cu părul tuns scurt din care pricină îi stătea sburlit ca pe arici, potrivit de statură, și guraliv. Il chema Ion Holboacă și era de prin părțile locului. Botanistul era dimpotrivă, înalt, slăbănog, palid la față, cu niște ochi adânci ca de viezure, scump la vorbă și harnic în mișcări. Să-l fi văzut cum se cațără pe stânci, cum se bagă prin cele mai întunecate scorburi și huciuri după plantele lui. Cu câtă grijă și atenție, gingășie aș putea spune, scoate plantele cu rădăcină și le pregătește pentru ierbare. Aici flora bogată a regiunii îi oferea un material vast de studiu. Și Valeriu Hurmuz, pentru dragostea lui de natură, merita pe deplin titlul de botanist. Acest Valeriu Hurmuz m'a învățat în călătoriile noastre la munte să prețuiesc farmecul pajiștelor înflorite, ale Hășmașului Mare, ale Rarăului, ale Ceahlăului. Acum știu să recunosc la amiază când adie vântul, mirosul cimbrușorului de munte, îți descopăr îndată pe peretele stâncilor, floricelele albe ale laptelui stâncilor, iarba surzilor, rosmarinul de munte, clocoticiul și multe altele. Dar eu sunt un simplu învățăcel. Al cu Hurmuz e alta. Când zărește pe stânci argintul sclipitor al unei flori rare, botanistul nostru se luminează la față, ochii i se aprind de bucurie și îndată începe să se cațere pe înălțimi. Când se coboară cu una din aceste flori stă mult și o privește cu ochi îngustați, apoi rostește plin de însuflețire acelaș cuvânt:

— Minunat!

Aceștia erau tovarășii mei. Puțini la număr, dar băieți de ispravă. Cu dânșii am coborît Ceahlăul pe la ceasurile zece, și am por-

nit-o spre chei. In față ni s'a deschis o pădure de fagi uriași și brazi falnici. Aerul răcoros mirosea tare a rășină și pământ reavăn. Umblam ca într'un vis, atâta frumusețe, atâta liniște ne împresura. Și deodată am stat toți trei cu urechile ciulite, ascultând un duruit și un detunet prăpăstuit de munte. Părea că o turmă sălbatică de mistreți s'a lăsat la vale, dar îndată am înțeles că nu era altceva decât duruitul tunetului pe cer și vuietul pădurii înaintea ploii. Nu a durat mult și a urmat o ploaie rece cu detunături și fulgere. Undeva pe o costișă s'a abătut trăsnetul retezând mijlocul unui fag. Cu o clipă mai înainte se înălța semeț cu coroana-i bogată în cer. Acuma stătea îngenunchiat ca un învins... Din nou ne-a împresurat tăcerea. Ploaia a trecut răpăind, ca o darabană spre văi, departe. Intr'o rariște de fag s'a ivit soarele. Dinspre Ceahlău se înălțau ca un răsuflet al pădurii nori de ceață. In adâncul codrului, păsăretul și-a început măiastra orchestrație. Deasupra noastră, când și când, picurau picături de apă din streașina făgetului. Printre brazi se cernea o lumină albăstrie, curată. Pictorul a început să povestească o întâmplare din copilăria lui, în care pomenea despre o căprioară rănită, pe care a prins-o și i-a dat îngrijire. Deodată tăcu. L-am privit surprins și am înțeles că prietenul nostru și-a încordat urechea și ascultă ceva cu luare aminte. Ce-o fi auzind? Botanistul nu-l luă în seamă și vru să-și vadă de drum. Dar pictorul îl apucă de braț și îi făcu semn să se oprească. Botanistul se supuse. M'am oprit și eu alături de el. Pictorul a făcut câțiva pași ușor la dreapta ridicând un deget în sus în semn de liniște.

— Auziși? ne întrebă pictorul.

Mărturisesc că nu auzeam nimic.

— Ascultați mai bine, ne îndemnă el.

Am ascultat și mi s'a părut că aud într'adevăr, foșnet și sgomote surde, îndepărtate.

— Oare ce să fie, întrebă botanistul?

Pictorul nu spuse nimic. Părea îngândurat. Ne făcu semn și se înfundă cu băgare de seamă în adâncul pădurii. Ne luarăm după el. Am mers destul de mult până ce în fața noastră s'a ivit o poiană minunată, acoperită de un covor de iarbă presărat cu flori. Pictorul s'a dat lângă mine, a dus un deget la gură în semn de liniște, apoi mi-a arătat cu mâna înainte: am rămas uluit. In fața noastră, pe pajiștea înflorită, stătea un trunchi de fag răsturnat și pe el trei urși tineri, strânși ciotcă, mușcau cu lăcomie dintr'un fagure de miere. Ochii le străluceau aprinși de o bucurie fără margini. Mormăiau de plăcere. Din când în când, câte unul luneca de pe trunchi și se rostogolea în iarbă. Apoi, din nou se cățăra și se aburca iar pe trunchi și tot așa până au terminat fagurele. Au început pe urmă să se joace în

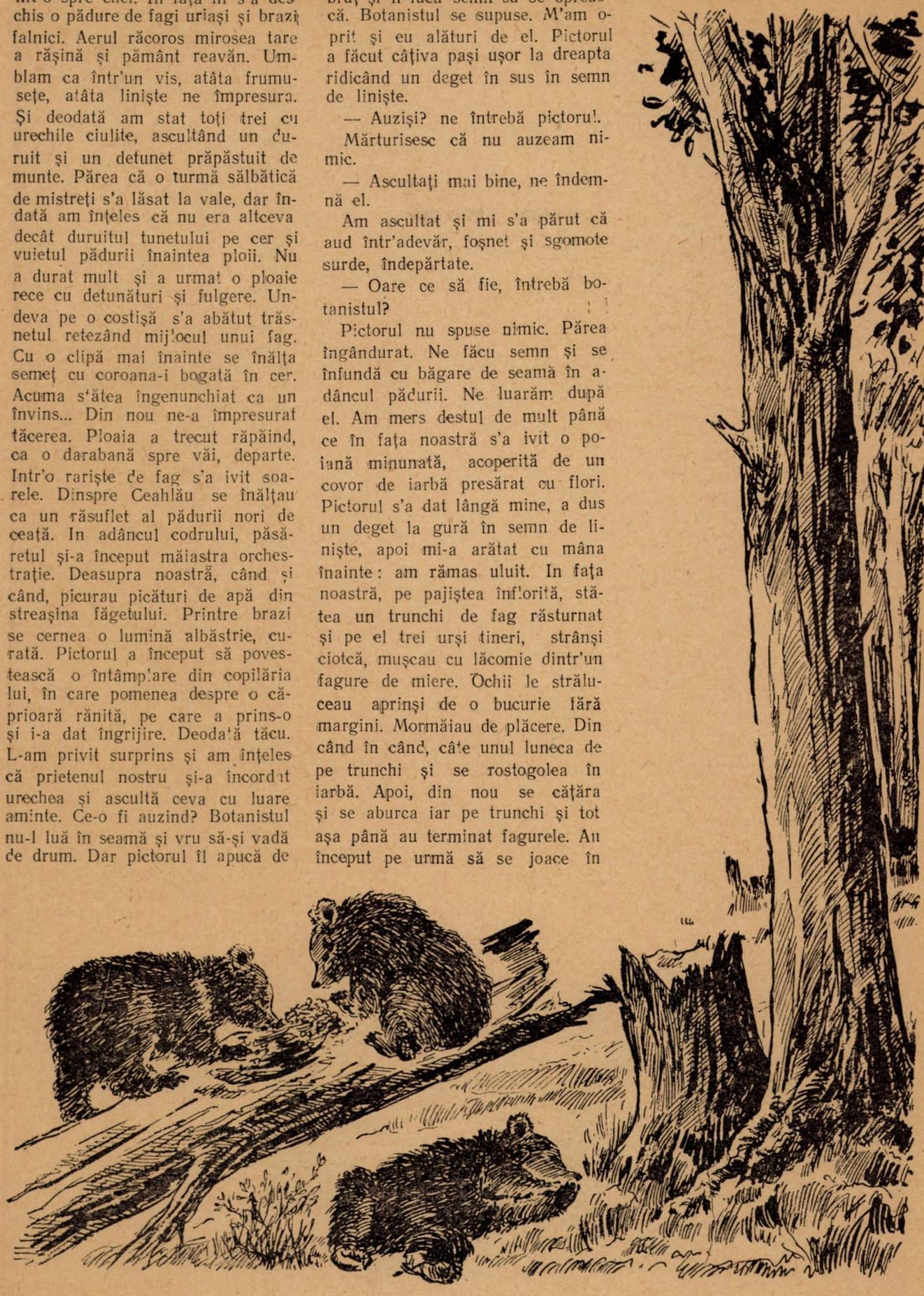

mare veselie şi noi am pornit-o la drum...

Am mers ce-am mers, până într'un loc depărtat, unde pădurea s'a dat înlături, lăsându-ne înaintea ochilor o priveliște întinsă de fâneață, după care am zărit panglica argintie a unei ape, susurând încet spre satul Bicazul Ardelenesc. Am intrat cu mare grabă în sat. Soarele scăpăta spre apus. La marginea satului, întâlnim un om cu căruța, care merge tot spre Chei, după piatră de var. Ne bucurăm mai mult de tovărășie căci de mers tot pe picioarele noastre ne bizuiam. Drumul urcă şi la deal e greu pentru cai. Aflăm că îl cheamă Ion Cârnu. Nu ştiu de ce i-o fi zicând aşa, că are un nas mai curând asemănător cu un clonț de vultur decât cu porecla. Se dă şi badea Ion Cârnu jos din căruță. E un bărbat scund, ca mai toți oamenii din partea locului, vânjos şi bine clădit. Aşa cum se înfățişează, cu pieptul învelit, numai muşchi de oțel, s'ar putea lua la trântă şi cu urşii. Din una din alta, intrăm în vorbă cu el. Aflăm că-i de loc din Bicazul Ardelenesc, că are nevastă şi trei copii mărişori. Îl privesc cu atenție pe noul nostru tovarăş. Iată, a scos tabacherea din buzunar să-şi răsucească o țigare. Îl îmbii cu o „mărăşească". Mă refuză clătinând uşurel din cap. Tutunul lui e mai tare — şi mai plăcut. Înțeleg asta după aroma dulce de leventină ce se desprinde din tabacheră.

Omul tăcea. Tăceam şi noi. Se auzea tot mai năvalnic huetul şi sbuciumul Bicazului. De pe munte, odată cu fumegarea înserării, cobora încet o răcoare plăcută. Departe de tot, ca o tusă, se auzeau în pădure muşcături de secure. Prin preajmă nu se zărea țipenie de om. Munții se înălțau mai falnici, mai priporaşi. Nici n'am băgat de seamă când deodată, drumul coti brusc în faţa noastră. Am rămas încremenit ca o statuie. Vreme de câteva clipe am stat aşa fără să fac o mişcare.

— Iaca Cheile! rosti cu simplitate badea Ion Cârnu şi-şi defăcu braţul drept într'un gest de mândrie şi dragoste. Era atât de bucuros, de parcă toată natura aceea sălbatecă şi plină de măestrie ar fi fost însăşi averea lui.

In faţă avem două şiruri de munți, uriaşi, drepți, atârnați ca de cer, munții se prăpăstuiau de-o parte şi alta gâtuind drumul şi apa sălbatică a Bicazului. Intre pământ şi cer se ridicau aceste două şiruri maiestoase de munți, aspri la înfățişare, sălbateci, ferăstruiți de apa Bicazului, o apă pe cât de mică pe atât de repede şi vijelioasă, căreia i-a trebuit mii de ani ca să-şi săvârşească marea operă. Zi şi noapte, milenii după milenii, Cheile Bicazului au fost întovărăşite de sălbatica muzică a apei. Din funduri se ridică puternice acorduri, tânguiri grave ca vuetul mării frământată de furtună; răsbat sunete dulci, ale şuvoaelor de apă care saltă din loc în loc pe trepte de piatră; răzbat din adâncul albiei înguste, îndârjite, surde şi mânioase acorduri în care recunoşti împotrivirea stâncilor, mugetul ostenit al muntelui, dar mai presus, imnul biruitor al apei. Valurile se rostogolesc mereu scoborând în trepte, înspumate şi pline de o putere tinerească, neobosită. Dar munții stau gravi, nepăsători la sbuciumul apei. Inlături, de o parte şi de alta, ei urcă semeți, plini de îndrăzneală, formând o vastă şi monumentală sculptură a naturii. Asemenea palate neobişnuite prin măreția lor doar smeii din lumea basmelor să mai fi avut. Turnurile înegrite de vreme, tăiate ca în catran, cu strașina înălțată în cer, fără fir de verdeață, fără nicio mişcare de vietate pe ele, sunt măreţe piramide fără intrări şi fără ieşiri. Altele sunt cenuşii, măcinate şi crăpate într'un fel ciudat, având o arhitectură bizară. Altele se cumpănesc deasupra drumului gata să se prăbuşească. Dar poate oare să încapă în cuvinte frumusețea acestor munți, raritatea şi măreția acestei trecători străbătute de un drum îngust şi o apă repede, deasupra căreia se vede ziua în amiază mare argintul stelelor?...

Urcăm la deal prin Chei, cu vuietul apei în urechi, cu sentimentul că intrăm în palatele basmelor copilăriei. In această parte a calcarului până şi noroiul este alb. Drumul de culoarea laptelui urcă neted şi şerpuitor la deal, printre stânci, îngust ca o panglică. Soarele nu pătrunde niciodată aici, nici vântul nu se încumetă să se coboare în strâmtoarea Cheilor. Numai arar, câte un sbor grăbit de pajură turbură pacea înălțimilor. Sus, pe fâşia de azur, se înscrie ca un svâcnet de săgeată sborul pajurei, care trece de pe un şir de munți pe celălalt. Respir cu nesaț aerul tare.

Dincolo de Chei se găseşte Lacul Roşu sau Ghilcoş, cum i se mai spune pe ungureşte. Acolo se ridică un adevărat oraş, cu vile, cu cabane, cu case de odihnă.

La o cotitură a drumului ne-am despărțit de vremelnicul nostru tovarăş. El a coborît în vale după piatră, iar noi ne urmăm drumul înainte spre cabana Lacului Roşu.

Peste tot întâlnim grupuri voioase de excursioniști. Unii dintre ei sunt atraşi de aceste locuri. Aici vin oamenii muncii să-şi petreacă concediile şi când văd isvorând din patria lor atâta frumuseţe, inima li se umple de-o nemărginită mândrie.

Da! Are dreptate poetul când spune:

„Frumos şi drag mi-e chipul țării noastre

. . . . . .

„Pământul nostru darnic,
casa noastră"

In întâmpinarea Festivalului

Intr'un avânt nestăvilit, pionierii și școlarii au și început lucrările în întâmpinarea festivalului tineretului lumii pentru pace.

Iată-l pe pionierul Alfred Greger din clasa V-a, școala 22 băieți, cu câtă grijă și atenție taie la traforaj capacul unei casete din placaj lustruit și care, frumos colorată, va înfățișa stema pionierilor noștri. Aceasta, prin lucrul mâinilor lui dibace, va deveni în curând un insectar pentru sala de zoologie a școlii sale.

Cufundată în lucrul migălos al unei carpete, pioniera Ileana Georgescu, clasa V-a, școala 14 fete, brodează un motiv național din regiunea Olteniei.

Intrebând-o, ea ne explică, cu mult interes, că aceasta va fi coperta unui herbar, pentru sala de botanică a școlii. Colegele ei culeg și presează încă din luna trecută plantele care se vor afla între filele herbarului pe care-l vom putea vedea și noi la expoziție sau la școala lor

Cu câtă atenție și pricepere lucrează pioniera Tenţăr Elisabeta, clasa V-a, școala 39 fete, care este gata să lege copertele albumului pe care îl execută în cinstea festivalului.

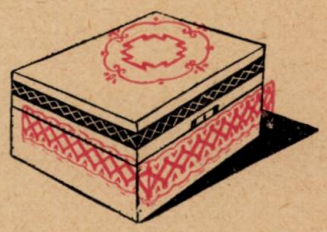

Fotografiile ce vor fi lipite în acest album, ne informează pioniera, vor cuprinde aspecte din viața noastră aci la palat, din viața noastră fericită de azi. Tinerii ce vor veni la festival vor putea vedea, ici un grup de pionieri zburdând veseli prin parcul înverzit al palatului nostru, alături un alt grup executând mișcările pline de gratie ale unui dans sovietic, mai departe pe pionierii cercului de chimie, urmărind cu atenție rezultatul unei experiențe; iată ansamblul artistic al palatului, în tabără, pe culmile munților din regiunea Câmpulung-Muscel, un alt grup fericit pe plaja mării, sub razele binefăcătoare ale soarelui...

La cercul literar ședința cercului este în toi. Pionierii discută cu înflăcărare poeziile compuse de ei în cinstea festivalului. Tinerii poeți se întrec în a-și arăta ce simt ei în preajma acestui eveniment atât de însemnat.

Iată ce spune pioniera Popa Mariana, clasa VI-a, școala 25 fete, în poezia intitulată „Cântec pentru festival":

..In acest an, drag Bucureşti,
Tu vei vedea legându-se prietenii frătesti.
Si alb, şi negru, şi galben cu acelaşi ţel:
Să poată'nscrie „pace", „libertate" pe mândrul lor drapel".

In toate unitățile noastre lucrările ce se execută în cinstea festivalului sunt nenumărate; ar trebui să fii năzdrăvanul din poveste să le poți cuprinde pe toate.

Iată, la școala 47 băieți, repetițiile pentru prezentarea piesei „Așa s'a călit oțelul" sunt pline de însuflețire.

Cu câtă perseverență și dorință de a-l interpreta cât mai bine pe Pavel Corceaghin își învață rolul pionierul Hertz Hari din clasa VI-a. Ce luminos exemplu de urmat în viață sunt pentru el și pentru toți copiii faptele și dârzenia lui Pavca!

La școala elementară de fete Nr. 9, un detașament repetă cu foc o sârbă și o bătută care vor fi unul din numerele serbării date în cinstea festivalului. Și noi le vom putea admira la 26 Mai când va avea loc serbarea lor.

Ce bine merge munca de pregătire a examenelor în detașamentul nostru, ne spune pionierul Peresecenski Gari clasa VI-a dela școala 40 băieți, de când noi ne-am alcătuit un nou plan de lucru! Niciodată nu ni s'a părut ziua prea scurtă fiindcă respectăm cu strictețe programul pe care ni l-am alcătuit. Incercați și voi să lucrați ca noi și vă asigurăm că atunci vi se va părea ziua mai lungă și munca mai spornică!

După planul acesta, alcătuit în mod amănunțit și — mai ales — respectat cu strictețe, înțelegem noi să ne ducem munca mai rodnică de pregătire a examenelor, pe care în cinstea festivalului dorim să le trecem cât mai bine.

Dar acestea sunt numai câteva exemple. Pe tot cuprinsul țării își pun la contribuție întreaga lor pricepere și putere de muncă, pentru ca lucrările executate de ei să fie din ce în ce mai reușite.

La expoziția ce se va deschide în cinstea festivalului, le vom putea vedea și admira și noi.

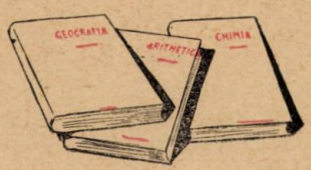

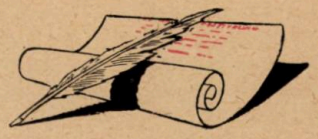

Viermii de mătase

de EUGEN JIANU

Pe geamul larg deschis intră în clasă soarele de primăvară. Uite-l, acum se joacă de-a v'aţi ascunselea cu umbrele de pe tablă. O creangă de liliac înflorit se sprijină de pervazul ferestrei şi se uită curioasă înăuntru, în clasă.

Tovarăşul învăţător scoate din buzunar o năframă de borangic.

— In ora noastră de ştiinţe naturale de astăzi vom vorbi despre viermii de mătase şi despre firul de borangic.

...Istoria borangicului, adică a firului de mătase, e o istorie cu multe povârnişuri şi întâmplări.

Cei dintâi meşteri în creşterea viermilor de mătase au fost chinezii. Secole de-arândul au păstrat cu străşnicie taina creşterii viermilor de mătase şi a toarcerii firului de borangic. O legendă de pe Valea Fluviului Albastru spune că învăţătura aceasta a creşterii viermilor de mătase şi toarcerii borangicului au primit-o dela un zeu bun.

Aşa se face că multă vreme mătasea era... o haină foarte scumpă. Romanii, grecii, o foloseau, dar cum şi în ce fel se ţesea, cum şi în ce fel se torceau firele, nimeni nu putea spune nimic. Costa mult ţesătura de mătase, drumul ei din îndepărtata Chină până pe meleagurile noastre era lung; aşa că de purtat nu se puteau încumeta s'o poarte decât bogătaşii. Vreme îndelungată mătasea a fost haina regilor, principilor.

Ţesătura de mătase era subţire, răcoroasă. Putea fi desenată şi chiar pictată; putea fi vopsită fie gata, fie în fire. Toate astea o făceau să fie râvnită.

A ţinut taina aceasta a firului de borangic până într'o zi când la curtea împăratului Iustinian au poposit doi călugări cerând să-l vadă pe împărat. Erau ostenţi de drum lung şi cam sărăcăcioşi la port. Celor dimprejurul curţii, care-i descoseau şi nu prea se îndemnau să le deschidă cale înspre iatacul împăratului, cei doi le spuneau că au o taină mare pe care trebue să o încredinţeze numai şi numai împăratului.

Au ajuns în cele din urmă în faţa împăratului Iustinian. I-au mărturisit taina. Cei doi nu erau de fapt călugări, ci marinari: au îmbrăcat rasa ca să aibă mai uşor cale înainte, să li se deschidă mai uşor porţile, fiindcă e ştiut, nici hoţii şi nici vameşii drumurilor nu prea se legau de călugări. Aşa că au putut duce nestingheriţi cu ei, din îndepărtata Chină, taina creşterii viermilor de mătase şi a firului de borangic.

Au scos din sân două-trei gogoşi asemănătoare cam în totul alunelor de pământ. Au zis că aceasta e sămânţa viermilor de mătase, dar şi casa firului de borangic. Viermii se închid în gogoaşe înfăşurându-se în fir mult şi lung. Dacă ţii gogoşile în anume fel, apoi din ele ies viermii... Dacă le

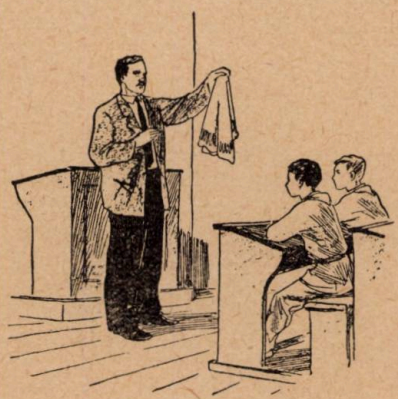

ţierbi, apoi poţi depăna din ele firul cel de borangic. Cereau acum sprijinul împăratului ca să poată face cale întoarsă în China şi să încerce să aducă de acolo vie, sămânţa viermilor minunaţi care făceau un asemenea fir. Sămânţa trebuia adusă vie, nu moartă ca aceea pe care o aveau ei în sân; astfel s'ar putea înfiinţa şi la curtea împăratului o creşcătorie de viermi şi o torcătorie de fir de borangic.

Fireşte, împăratul Iustinian n'a stat mult pe gânduri. Le-a dat bani, merinde, cai; le-a mai dat şi patru însoţitori, oameni încercaţi. Dat fiind drumurile lungi şi evenimentele ce se puteau întâmpla atunci pe astfel de drumuri, aveau slujitorii aceştia străşnică poruncă împărătească pecetluită pe pergament cu ceară roşie, să-i păzească de orice clintire, abatere şi mână vrăjmaşă, iar pe ori unde ar trece, să se poarte lumea cu ei ca cu nişte adevăraţi soli împărăteşti; în secret, aceştia primiseră însă şi o anume poruncă împărătească. De se va dovedi pe drum că cei doi marinari-călugări nu sunt decât nişte aventurieri care au înşelat împăratul, apoi, fără zăbavă, cei patru slujitori să-i scurteze cu un cap.

Doi ani încheiaţi au făcut cei doi călugări-marinari drumul până în China şi înapoi. La curtea împăratului Iustinian au ajuns din nou abia în anul 552.

Grea a fost scoaterea sămânţei viermilor de mătase din China; taina era cu străşnicie păstrată şi apoi la graniţe călătorii străini erau cu deamănuntul cercetaţi nu cumva să se poată strecura în afară cu vreun vierme, ori vreo gogoaşă. Puteai să duci numai fir, dar cei doi, de fire n'aveau trebuinţă.

Aşa că s'au socotit: viermii nu pot fi scoşi, că pe drum vor muri. Şi apoi viermii se mişcă, nu pot fi bine ascunşi. Rămân numai gogoşile. Dar cu gogoşile ei au mai încercat şi rândul trecut. Au isbutit să scoată două-trei în talpa sandalei. Dar fie că le-au călcat pe drum, fie din altă pricină, gogoşile au murit aşa că n'au mai putut învia dintr'însele viermele minunat. N'au mai fost bune decât pentru a desvălui împăratului povestea firului de borangic. Se cerea deci o altă „metodă". Trebuiau alese gogoşi de toate vârstele: de la cele tinere, abia închise, până la cele în vârstă. Şi apoi trebuia umblat repede cu ele pe calea întoarcerii, nu cumva să moară sămânţa. Aşa au şi făcut. Au adunat gogoşi; au găurit două bete de bambus pe care le purtau în chip de toiag de drum şi au ascuns acolo sămânţa vie. Apoi au plecat la drum întins. S'au oprit într'un loc, cam prin Persia de azi, şi-au înviat sămânţa făcând să iasă viermii. Treaba asta au făcut-o ascunşi, neştiuţi de nimeni, într'un bordei la marginea pustiei: aduceau noaptea frunza de dud, hrăneau viermii şi-i privegheau până ce aceştia începeau să facă gogoşi. Apoi au adunat din nou gogoşile, le-au vârât iarăşi în toiagurile

de drum şi cu spor depănau mersul către curtea lui Iustinian.

Când au ajuns aici, numai patru gogoşi s'au dovedit a fi vii. Dar cu grijă, cei doi călugări-marinari le-au înmulţit, aşa că în 10 ani multă lume creştea viermi de mătase. Grecia s'a umplut de duzi. Italia aşişderea. Taina firului de borangic a trecut apoi Dunărea la noi. Prin anul 1000 au împrăştiat şi Arabii în Spania cultura viermilor de mătase. Două sute de ani după aceea, în Franţa se făceau cele mai minunate ţesături din fire de borangic. Azi, oricine, cu puţină pricepere şi tragere de inimă, poate creşte viermi minunaţi şi toarce firul de borangic...

Aici tovarăşul învăţător îşi termină istorioara. Mai făgădui că în vacanţa de vară vor merge până la gospodăria de stat din vecini, unde se află o mare crescătorie de viermi de mătase.

★

Au trecut de atunci trei sau patru zile. Mai e o săptămână şi şcoala intră în *vacanţă de primăvară*. Azi după amiază detaşamentul clasei a patra are adunare. Pe ordinea de zi, printre altele, e şi propunerea ridicată de Ionică Jiva.

— Buna mea ţine an de' an viermi de mătase. De când mi-a vorbit tovarăşul învăţător despre ei, am cam fost mereu pe lângă buna. Ştiţi, m'am gândit că putem şi noi creşte viermi. M'am gândit să mergem la gospodăria de stat şi să cerem sămânţă. Noi o să îngrijim şi fetele or să depene borangicul şi-or să-l ţeasă. Facem un steag roşu şi-l dăm colectivei; steag roşu pentru brigada fruntaşă în întreceri. Vorbim cu tovarăşul instructor şi cu tovarăşul învăţător. Putem găsi o cameră să facem o crescătorie sistematică. În vacanţa de primăvară o putem întemeia. Asta-i propunerea mea.

★

Nicuţă a dormit toată noaptea iepureşte. Nu-i vorba, se înţelesese el din ajun cu bunicul să-l scoale cum s'o revărsa de zori, dar el tot era îngrijorat. Dacă o adormi cumva bunicul? Şi-a pus şi deşteptătorul, dar ceasul ăsta are uneori năravi de întârzie, aşa că Nicuţă era cu urechea ciulită la cocoş. Nu cumva să se facă de ruşine şi să întârzie. Tocmai azi când, împreună cu Săndel, are o sarcină atât de însemnată.

...Adunarea lor a votat în unanimitate propunerea lui Ionică Jiva. Ca unul ce cunoaşte din fir în păr tainele vieţii viermilor de mătase, Ionică a fost ales responsabilul crescătoriei.

Impreună cu tovarăşul instructor şi cu tovarăşul învăţător au ales o cameră. Fetele au văruit, au frecat cu leşie podelele. Băieţii au trebăluit două zile în cap încheind rafturile. Pe urmă au făcut trei echipe care să aducă întotdeauna frunze proaspete de dud. O echipă avea să aibă grijă de foc în sobă când zilele vor fi mai reci. Iar el, Nicuţă, împreună cu Săndel trebuiau să aducă dela gospodăria de stat întâile gogoşi...

Ori tocmai acum să adoarmă? Dar nu. Nu şi-a gătat bine pintenatul trâmbiţa, că el a şi fost în picioare. S'a îmbrăcat tiptil, aşa ca să nu-şi scoale fratele mai mic, şi a sbughit-o peste drum la vecini. N'a fost nevoie să-l scoale pe Săndel; pe semne tot iepureşte dormise şi el, că acuma era gata îmbrăcat pe prispă. Au plecat tustrei, adică ei doi şi lăţosul dulău care avea să-i petreacă până la gară.

— Ai banii Săndel?

— Fireşte. Şi cei de tren şi cei de sămânţă.

— Haidem să nu pierdem trenul.

— Oho, cât mai avem până atuncea!

...Seara, în gară, îi aştepta întreg detaşamentul. S'au dus cu toţii de-a-dreptul la „crescătoria" lor. Au aşezat pe paturile proaspete de frunze de dud sămânţa. Şi au zăbovit o vreme aşa, cu toţii, în crescătoria lor.

Ieşiseră viermii. Creşteau văzând cu ochii. Unii mai mari se pregăteau chiar de somn, adică de închis în gogoaşe.

...A fost rândul lui Ionică Jiva să doarmă iepureşte.

Asta, din pricina ploii. Decuseară se adunaseră nori negri pe cer. Stelele au mai lucit o vreme, apoi au prins să se pitească, una câte una, îngropându-se în pâcla norilor. Ionică nu-şi mai găsea astâmpăr. După semnele vremii va fi o ploaie lungă. Asta înseamnă că mâine frunzele de dud vor fi ude. Ar putea răci viermii. Şi asta tocmai acum când se închid gogoşile!

...N'au început să răpăie primii stropi că Ionică a şi fost afară. Trebuia să fie cam către miezul nopţii.

— Buno, buno. Hai iute atară. Luăm poneava mare şi acoperim dudul. Aşa o să avem mâine dimineaţă frunze uscate pentru viermi. Mă urc eu pe şură cu poneava. Dumneata vino cu lampa. Haidem să nu pornească ploaia.

...Cine trecea a doua zi de dimineaţă pe uliţă vedea un dud acoperit cu o poneavă. Stătea dudul ca sub o umbrelă uriaşă. Ciudat. Dar viermii au avut frunze de dud proaspete şi uscate

★

Au fost adunate întâile gogoşi. Ca mâine vor fi depănate...

Doi dintre cei mai tineri maeştri ai sportului din ţara noastră

...1952. O zi călduroasă de Iulie. Stadionul sportiv din Oradea freamătă de glasurile miilor de spectatori veniţi să asiste la concursul de atletism. Deodată vocea crainicului anunţă:

— Sare maestra sportului Iolanda Balaş!

Pe stadion se făcu linişte. Toate privirile se aţintiră spre groapa de sărituri în înălţime dela marginea terenului. In faţa ştachetei, înălţată la 1,52 m. se afla o fetiţă cu părul bălai fluturând în bătaia vântului, şi cu chipul îmbujorat de emoţie. Câteva clipe îşi potrivi pasul, apoi îşi luă avânt şi porni spre ştachetă... O svâcnitură... trupul se îndoi prin aer, dar... se rostogoli în groapa de nisip, odată cu ştacheta care fusese atinsă în timpul săriturii. Un freamăt de părere de rău străbătu tribunele stadionului: încercarea nu reuşise!

Concurenta se aşează pe peţecul de iarbă dela marginea locului de săritură, aşteptând cea de a doua încercare. Privi spre ştachetă. Abia atunci văzu cât de mult înseamnă 1,52 m. Dacă o va sări, va aduce patriei un nou record. „Un nou record. Trebue, trebue s'o sar" — gândea Iolanda. „Iată câţi prieteni au venit azi să mă vadă...! sute de pionieri... sute de copii... aşteaptă nerăbdători..."

Şi gândurile care i se împleteau în minte se întoarseră nu cu prea multă vreme înapoi...

12 Decembrie 1936... De ziua aceasta în care s'a născut şi de multe alte zile după aceea, Iolanda nu-şi mai aminteşte. Părinţii îi povestesc câteodată. Nu erau deloc deosebite de celelalte zile ale copilăriei de care Iolanda îşi aduce aminte. Trăia în aceeaşi casă de oameni nevoiaşi, dela marginea Timişoarei. Părinţii ei lucrau cu ziua pe la casele celor înstăriţi pentru a câştiga o bucată de pâine. Singura bucurie pe care o avea micuţa Iolanda era grădiniţa din faţa casei, unde putea să sară în voie peste frânghiuţa întinsă între ramurile unui trandafir şi gardul care înconjura grădiniţa...

...Iată însă că anii au trecut. Ziua de 23 August a lui 1944 a adus cu ea libertatea întregului popor...

Iolanda Balaş a început să înveţe la şcoală. Curând a devenit pionieră. Primind roşia cravată, Iolanda Balaş a făgăduit că va învăţa cu şi mai multă râvnă, că se va strădui din răsputeri să cinstească numele de pionieră. Şi Iolanda şi-a ţinut făgăduiala: din zi în zi învăţa tot mai bine, îşi ajuta colegele şi lua parte cu bucurie la toate acţiunile pionereşti.

In anul 1950, Iolanda Balaş, sfătuită de instructori şi colegi, se înscrie la un concurs de atletism. Păşea pentru prima oară pe un stadion. Nu avea încă nici 14 ani. Totuşi, a avut o frumoasă victorie:

IOLANDA BALAŞ

a sărit peste ştacheta înălţată la 1,20 m.

Au urmat zile de temeinice antrenamente. Succesele nu s'au lăsat aşteptate. In anul 1951, Iolanda cucereşte titlul de campioană a Republicii Populare Române la săritura în înălţime pentru junioare. In acelaş an pioniera Iolanda Balaş reprezintă cu cinste culorile patriei peste hotare. La Sofia, în cadrul unui concurs, ea sare 1,50 m., stabilind un nou record de junioare al Republicii Populare Române. Pentru acest rezultat, Iolanda Balaş a primit titlul de maestră a sportului. Cel mai tânăr maestru al sportului din ţară!

In toamna anului 1951, într'un concurs desfăşurat pe stadionul din Ploeşti, Iolanda sare 1,51 m, cu un centimetru mai mult peste vechiul record. Un centimetru... un centimetru... şi acum tot cu un centimetru s'a înălţat ştacheta. Ehei... dar câtă dârzenie, câtă voinţa a cerut acest centimetru...

Iolanda Balaş se pregăteşte să sară din nou. Îşi ia avânt, se înalţă în aer şi trece peste ştachetă. Dar... în urma ei, ştacheta căzu în groapa cu nisip. Din nou fusese atinsă. Din nou încercarea nu reuşise.

Iolanda se întoarse iar spre peţecul de iarbă. Nu se mai aşează însă jos. Trebue... trebue să sar — gândea ea. Şi în ochii ei limpezi strălucea voinţa şi dârzenia adevăratului sportiv...

Îi veni în minte chipul prietenei dragi, pe care o cunoscuse la concursurile internaţionale de atletism dela Bucureşti: atleta sovietică Maria Pisareva... „Ce lucru minunat este să-ţi iubeşti patria, să lupţi pentru gloria ei sportivă". — spunea Pisareva..." Câtă putere îţi dă această dragoste!!!! Iolanda îşi aducea bine aminte de toate aceste vorbe, acum când se afla în faţa unei grele încercări...

Se pregăti să sară pentru a treia oară: ultima încercare...

Câţiva paşi, o bătaie de picior şi corpul se destinse ca un arc înălţându-se până sus deasupra ştachetei: 1 m. 52... vechiul record a fost doborît!

Primul gând al Iolandei Balaş, după această însemnată victorie, a fost acela de a-i scrie câteva rânduri prietenei dragi:

„...Amintindu-mi de cuvintele tale, iubită prietenă, mi-am înfrânt emoţiile şi am reuşit să sar 1 m. şi 52 centimetri, am reuşit să aduc un nou record Patriei mele. Gândindu-mă la tine, prietena mea dragă, la Galina, la Nadia, la voi, toţi sportivii sovietici, m'am simţit alături de sutele de mii de sportivi din patria mea care luptă neîncetat să cucerească noi şi noi victorii... Sunt mândră şi fericită..."

Şi într'adevăr Iolanda Balaş poate fi mândră şi fericită...

Elevă în anul doi la şcoala medie tehnică de cultură fizică din Timişoara, tânăra maestră a sportului împleteşte cu mult succes munca de învăţătură cu activitatea sportivă. Catalogul plin cu note bune stă mărturie succeselor obţinute la învăţătură; rezultatele mereu mai bune obţinute pe terenul de sport sunt şi ele dovezi ale frumoaselor sale succese sportive.

„Primii în sport, primii la învăţătură!"

Lozinca aceasta cunoscută tuturor tinerilor sportivi din ţara noastră, este respectată cu sfinţenie de Iolanda Balaş.

Vara anului 1952!... Strandul ARLUS din Capitală...

— Atenţiune... Start!

Cinci tineri înnotători s'au aruncat deodată în apa limpede a bazinului. Incă dela primii metri, lupta se angajează plină de însufleţire. Braţele înnotătorilor împing voinicește apa care se ridică în mici valuri înspumate.

★

— Hai Dinamo... Hai C.C.A.!

O întoarcere rapidă şi concurenţii pornesc să străbată bazinul în sens invers. Cu fiecare secundă întrecerea devine tot mai dârză, tot mai avântată.

— Hai Marchiţiu... Hai Marchiţiu!

In frunte se află acum reprezentantul Casei Centrale a Armatei. Mişcările lui sunt puternice şi pline de iuţeală. In urmă, ceilalţi concurenţi se străduesc să-l întreacă. Dar metru după metru el câştiga tot mai mult avantaj, cucerind o frumoasă victorie.

Megafoanele fac să răsune din nou vocea crainicului:

— Rezultatele în proba de 100 m stil fluture sunt următoarele: locul întâi, maestrul sportului Vladimir Marchiţiu (C.C.A.) 1 minut 11 secunde 5 zecimi — noul record al Republicii Populare Române...

...Maestrul sportului Vladimir Marchiţiu este unul dintre cei mai tineri sportivi fruntaşi din patria noastră. Adeseori el îşi aduce aminte cu plăcere de începuturile activităţii sale sportive. Nu avea decât 13 ani când s'a prezentat la startul primului concurs oficial. De fapt, Vladimir Marchiţiu înnota cam dela vârsta de 6 ani. Dar niciodată nu se gândise să participe la întreceri. De o statură foarte înaltă pentru vârsta lui şi destul de slab, Vladimir Marchiţiu se temea să practice acest sport care cere forţă, energie şi o rezistenţă deosebită.

Totuşi, tovarăşii săi de învăţătură dela şcoala medie tehnică metalurgică l-au înduplecat să participe la campionatele de înnot ale regiunii Bucureşti. Când s'a aflat pe locul de start al probei de 50 metri liber copii, Vladimir Marchiţiu a simţit o puternică dorinţă de a termina întrecerea pe primul loc. Şi după o cursă foarte spectaculoasă el a reuşit să câştige!..

Curând, participând la campionatele de natație ale ţării, a ocupat din nou primul loc la 50 m. liber copii. Aceste succese au fost pentru Vladimir Marchiţiu un îndemn de a se pregăti cât mai temeinic.

Vremea a trecut... Continuând să înveţe tot mai bine la şcoală, antrenându-se zi de zi cu multă sârguinţă, el a devenit curând un adevărat sportiv. Fruntaş în sport, fruntaş la învăţătură. Urmând întocmai sfaturile antrenorului, el şi-a

VLADIMIR MARCHIŢIU

îmbunătăţit neîncetat rezultatele. In cadrul întâlnirii dintre reprezentativele de înnot ale Republicii Populare Române şi ale Republicii Populare Polone, Vladimir Marchiţiu a realizat un nou rezultat valoros: parcurgând distanţa de 50 m. liber copii, în 58 secunde 4 zecimi, a stabilit primul său record republican.

Vladimir Marchiţiu şi-a dovedit întotdeauna întâietatea în probele pentru copii, iar mai apoi în probele de juniori. El a căutat să înveţe mereu tot mai multe lucruri din experienţa înnotătorilor de frunte din toată lumea, din experienţa celor mai talentaţi înnotători sovietici.

In revistele sportive sovietice şi în câteva filme documentare, el a avut prilejul să studieze măestria minunaţilor înnotători sovietici Leonid Meşcov şi Vitalii Uşacov.

— Ceeace mă impresionează la Meşcov şi la Uşacov — spune Marchiţiu — este perfecta coordonare a mişcărilor şi excepţionala bătaie a picioarelor în apă. Dela ei am învăţat să fac antrenamente pentru toate stilurile. Aceasta, împreună cu practicarea altor sporturi ca volei, baschet, patinaj şi canotaj, mi-au ajutat să mă desvolt şi să-mi ridic mereu măestria sportivă.

Când Vladimir Marchiţiu povesteşte prietenilor despre cele mai frumoase amintiri, tânărul înnotător îşi începe întotdeauna povestea:

„...Era în vara lui 1951... Mă aflam la Berlin la cel de al doilea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor... De neuitat vor rămâne pentru mine zilele acelea însorite, pline de voioşie, de tinereţe. Am cunoscut acolo prieteni de pretutindeni... Tineri cu pielea albă şi galbenă, cu pielea neagră şi arămie. Ne-am povestit multe despre viaţa noastră, despre prietenii noştri. Am cântat împreună cântecul tinereţii biruitoare...

...Când m'am avântat în concursurile de înnot, am simţit cea mai mare bucurie de sportiv pe care am avut-o vreodată. De mult aşteptam clipa în care să fiu alături, într'o întrecere, de tineri sportivi din lumea întreagă. Şi clipa aceea sosise! Am luptat din toate puterile pentru apărarea culorilor patriei mele, pentru gloria ei sportivă.

...Februarie 1952. Pe pieptul tânărului sportiv Vladimir Marchiţiu, în vârstă de 17 ani, alături de insigna G.M.A., a fost prinsă o nouă şi minunată insignă: insigna de maestru al sportului. Era răsplata străduinţelor sale de a munci cât mai bine, de a realiza mereu rezultate tot mai bune pentru gloria sportivă a scumpei noastre Patrii.

★

Iolanda Balaş... Vladimir Marchiţiu..

Două vlăstare dragi ale sportului nostru, doi dintre cei mai tineri maeştri ai sportului din ţara noastră, două minunate exemple pentru tinerii sportivi ai Patriei.

Pregătindu-se temeinic pentru concursurile sportive ale Festivalului Mondial al Tineretului şi Studenţilor pentru pace şi prietenie dela Bucureşti, maeştrii sportului Iolanda Balaş şi Vladimir Marchiţiu se pregătesc să dăruiască patriei dragi noi victorii.

— In zilele însorite ale Festivalului — au făgăduit ei — ne vom strădui să realizăm cele mai bune rezultate din întreaga noastră activitate sportivă.

Şi, desigur, cei doi tineri sportivi, cei doi tineri maeştri ai sportului, îşi vor ţine făgăduiala!

ION MUSTAŢĂ şi MARIUS GODEANU

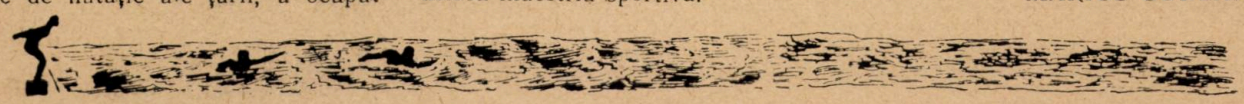

MAXIMCA

Suntem în prima jumătate a veacului trecut..

Undeva, pe întinderea Oceanului Atlantic, se întâlnesc două corăbii cu pânze: vasul de război rusesc „Bogatâr" şi corabia americană „Betsy". Aceasta din urmă transportă sclavi negri din Africa în Statele Unite. Conform înţelegerii internaţionale de luptă împotriva sclavajului, vasul rusesc are dreptul să-l oprească pe cel american şi să-l percheziţioneze, dar o năpraznică furtună, care se stârneşte dintr'odată, îl împiedică. Valurile uriaşe ale Oceanului Atlantic mătură de pe bordul corabiei „Betsy" un copil negru — sclavul personal al căpitanului pirat. Marinarii ruşi izbutesc să-l salveze pe micuţul negru, care era gata-gata să se înece. Restul echipajului american se pare că s'a înecat în adâncul mării.

Pentru Maximca — aşa au botezat marinarii copilul — începe o viaţă cum nici nu şi-a putut închipui că există. Intregul echipaj îl îndrăgeşte, se joacă cu el, dar dintre toţi cel mai mult îl iubeşte marinarul Lucichin, care-i coase haine, începe să-l înveţe limba rusă, devenindu-i un adevărat tată.

Ajungând în portul Hong-Kong, comandantul vasului, trebue să-l debarce pe Maximca şi să-l predea autorităţilor engleze, fiindcă legile îl obligă să predea cetăţenii străini ţării respective.

De amărăciune că trebue să se despartă de micul său prieten, marinarul Lucichin, care în ultima vreme, de când îl îngrijeşte pe Maximca, s'a lăsat de băutură, se îmbată totuşi într'o cârciumă. Aici apar acum doi dintre ticăloşii de pe „Betsy": corabia a supravieţuit furtunii, şi-acum vânează la Hong-Kong marinari. Cei doi ticăloşi îl îmbată pe Lucichin mai rău, îl pun să semneze un contract, îl adorm cu un praf şi-apoi îl târăsc pe bordul corabiei lor. Maximca este şi el luat prizonier şi din nou ajunge sclavul căpitanului, trebuind să sufere iarăşi bătăi, ocări şi umilinţe.

Ofiţerii şi marinarii ruşi îi caută zile dearândul pe cei doi, dar zadarnic... Până ce, într'o seară, Maximca izbuteşte să sară în apă şi, cu ultimele puteri, înoată până la barca marinarilor ruşi, povestindu-le despre cele petrecute. Astfel, datorită eroismului lui Maximca, cei doi sunt scăpaţi din ghiarele piraţilor.

Pentru curajul său Maximca este numit marinar pe bordul lui „Bogatâr" şi poate să plece mai departe cu marinarii ruşi, atât de inimoşi cu el.

Aceasta este povestea lui Maximca, poveste care ne-a fost pusă la îndemână în culori minunate de Studioul de filme din Chiev. In acest film, care va fi iubit desigur de toţi copiii noştri, este înfăţişată dragostea de oameni a poporului rus, a oamenilor simpli ruşi, care cu zeci de ani în urmă urau pe cei care făceau deosebiri între oamenii de diferite culori, urau pe cei care asupreau oamenii care nu aveau pielea albă. „Maximca", acest minunat film sovietic este închinat prieteniei şi luptei dintre toţi oamenii simpli, oriunde s'ar afla şi de orice culoare le-ar fi pielea.

I. DANIEL

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

„CRAVATA ROŞIE", revista pionierilor şi şcolarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 şi la 15 ale fiecărei luni. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamente se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale şi secţiile raionale de difuzare a presei. Taxa poştală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat Str. Brezoianu 23—25 C. — 2424

EXEMPLARUL 1 LEU

JOCURI distractive

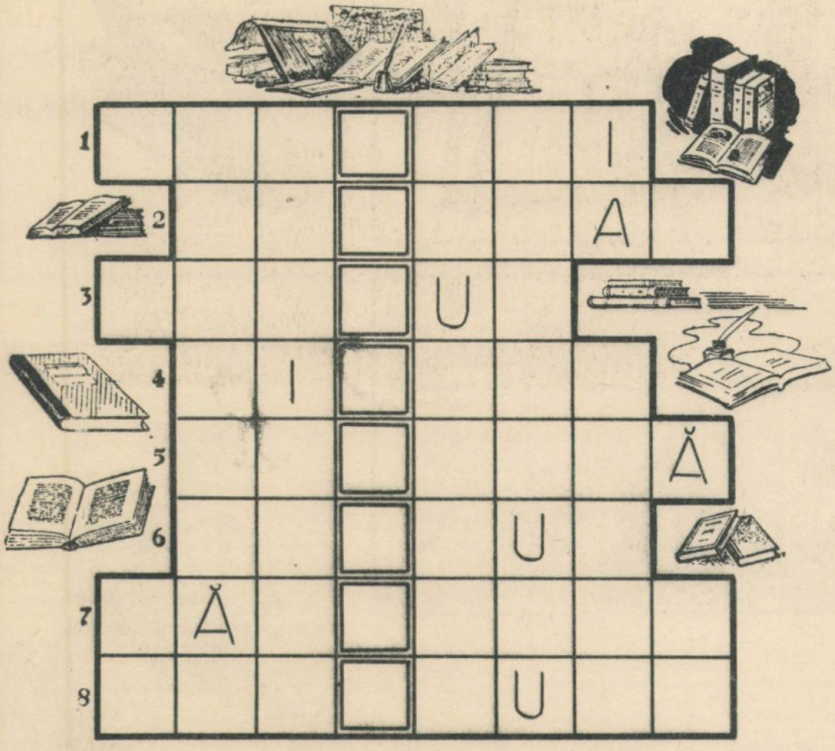

JOC LITERAR

PE RÂNDURILE ORIZONTALE ÎNSCRIEȚI NUMELE A OPT SCRIITORI ROMÂNI ȘI SOVIETICI.

PENTRU USURINȚA DESLEGĂRII ARĂTĂM MAI JOS CÂTE O OPERĂ DIN SCRIERILE FIECĂRUIA :

1.- „ POVESTEA UNUI OM ADEVĂRAT " 2.- „ NEGURA "
3.- „ STEAGURI " 4.- „ PE STRADĂ " 5.- „ AMINTIRI DIN COPILĂRIE " 6.- „ NOI VREM PĂMÂNT " 7.- „ ISTORIA ROMÂNILOR SUB MIHAI VITEAZUL " 8.- „ COR DE ROBI "

LA VERTICAL, PE COLOANA CU PĂTRĂȚELE DUBLE, VEȚI OBȚINE NUMELE CELUI MAI MARE POET AL NOSTRU CARE S'A NĂSCUT ÎN ANUL 1850. -

IMPĂRȚEALA

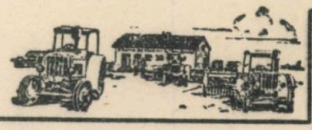

O GOSPODĂRIE AGRICOLĂ COLECTIVĂ ARE UN TEREN A CĂRUI FORMĂ O VEDEȚI ÎN FIGURĂ. CELE TREI BRIGĂZI ALE GOSPODĂRIEI AU HOTĂRÎT SĂ ÎMPARTĂ ACEST TEREN ÎN TREI PĂRȚI EGALE ȘI DE ACEEAȘI FORMĂ. -

ACEST LUCRU SE POATE FACE FOARTE UȘOR CU AJUTORUL A DOUĂ LINII DREPTE. -

Cunoașteți avionul?

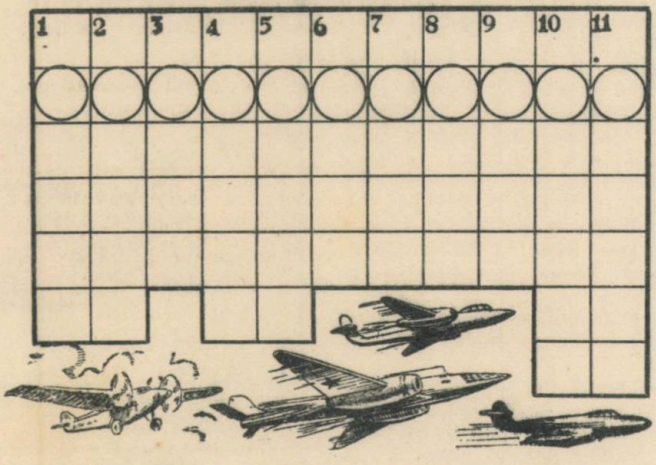

PE COLOANELE VERTICALE ÎNSCRIEȚI URMĂTOARELE CUVINTE :

1.- GARAJUL AVIOANELOR 2-INSTRUMENT DE CARE NU SE POATE LIPSI PILOTUL. 3-PARTEA AVIONULUI CARE SERVEȘTE LA SUSȚINEREA SA ÎN AER, CÂND SE CÂȘEȘTE ÎN MIȘCARE DATORITĂ FORȚEI DE TRACȚIUNE SAU PROPULSIE A ELICEI. 4-A-ȘI LUA SBORUL (AVIONUL) 5-AVION FĂRĂ MOTOR. 6-AEROPLAN. 7-ALTĂ PARTE A AVIONULUI CE SERVEȘTE LA PROPULSIE. -8.- DISPOZITIV CARE SEMNALEAZĂ PILOTULUI EVENTUALE OBSTACOLE DIN CALEA AVIONULUI ATUNCI CÂND VIZIBILITATEA NU ESTE POSIBILĂ. 9- CONDUCĂTORUL UNUI AVION. 10-PERSONALUL DE BORD. -11.- CORPUL AVIONULUI. - CITIND LITERELE DIN CERCULEȚELE DE PE RÂNDUL AL DOILEA, VEȚI AFLA NUMELE PRIMULUI AVIATOR ROMÂN ȘI UNUL DIN PIONIERII AVIAȚIEI MONDIALE. -

Monoverb

DESLEGAREA ACESTUI MONOVERB ESTE UN CUVÂNT COMPUS DIN 6 LITERE.

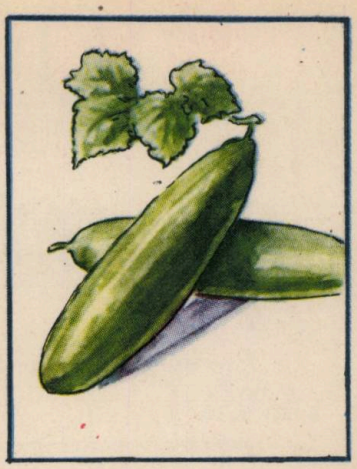

PRIMĂVARA, IN LIVADA ŞI GRĂDINA NOASTRĂ...

de EUGEN JIANU

Primăvara a făcut popas şi în livadă şi în grădină. De popasul acesta se leagă multe griji: pregătirea livezii, a grădinii.

In livadă se curăţă ultimele cuiburi de omizi, crengile uscate, şi se fac tăierile de corecţie la pomi. Se sapă în jurul rădăcinilor pentru a le asigura respiraţia normală. Trunchiurile se văruiesc, iar acolo unde există muşuroaie de furnici se distrug, săpându-le. Pentru a împiedica urcarea furnicilor în pom, lipim pe tulpini cercuri de hârtie cleioasă, sau împrăştiem în jurul trunchiului cenuşă de lemn. Cărăbuşii de Mai şi fluturii albi (lămâiţele), sunt principalii duşmani ai livezii în vremea asta. De aceea, trebue ţinuţi din scurt, adunaţi şi distruşi. E bine să se ştie că un fluture alb poate avea până la 25.000 omizi-urmaşi! In zilele călduroase, cu soare, se pot face stropirile cu zeamă sulfo-calcică.

Terenul ales pentru grădina de legume trebue să fie în bătaia soarelui şi adăpostit de vânturi; el se va curăţa de buruieni, moluz, pietre şi se va săpa adânc.

Nu toate legumele cresc şi se dezvoltă în acelaş număr de zile: astfel, unele se seamănă primăvara, de timpuriu, aşa că prin Mai, Iunie se pot recolta; altele se seamănă ori se răsădesc abia prin Mai—Iunie. Astfel, grădina noastră poate fi cultivată cu legume şi zarzavaturi tot timpul anului, afară de iarnă. De aceea trebue să avem întotdeauna la îndemână răsaduri şi seminţe pentru ca, îndată ce se recoltează o legumă, să punem alta în loc.

Salata, ridichiile de lună, mărarul şi pătrunjelul de foi se cultivă printre celelalte legume, iar fasolea de grădină se cultivă în cuiburi pe marginea răzoarelor şi printre celelalte culturi. După mazăre, spanac, ceapă de arpagic şi varză timpurie, se pot cultiva: varză de toamnă, castraveţi de toamnă, pătlăgele roşii, fasole şi mazăre pentru conserve, etc.

Pentru grădina noastră începem chiar de pe acum semănăturile; se plivesc buruienile şi se repară răsadurile.

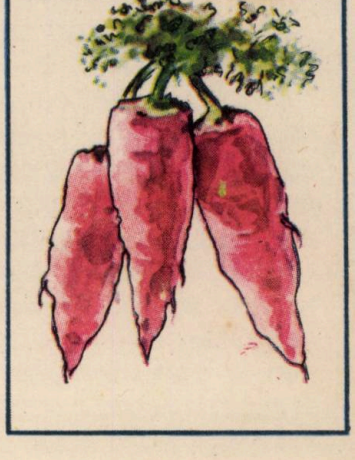

CRAVATA ROȘIE

1 IUNIE 1953

Nr. 11

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

O ȘCOLĂRIȚĂ IN PĂDURE

de CICERONE THEODORESCU

Un foșnet surd, un pocnet sec...
Pădurea'ntâi păruse goală.
Acum, nu-mi vine să mai plec!
Acuma, parcă sunt la școală.

Vezi, pe potecă, un arici...
Dar e arici adevărat.
Nu e'mpăiat!
Și vie, uite-o veveriță,
Vioaie ca o școlăriță.

Oriunde, — aici,
Îți ies în cale
Un luminiș
Un cald frunziș,
Un prag de rădăcină groasă
O floare rară și frumoasă,
Ciuperci și ierburi și petale
Te-așteaptă prin poiene mici
Și te opresc și nu te lasă.
Te chiamă: mângâie-le, ia-le...
Dar nu te'nduri să le ridici:
— De ce-ar fi numai ale tale
Intr'un ierbar, acasă?

Oriunde-aici
E-o bună clasă
Pentru științe naturale!

Și-oriunde trec
Unde mă duc,
Mă'ntâmpină, cântând, un cuc.

Ce cuc
Năuc!
Imi dă de furcă:
Degeaba, nu-l văd la obraz.
De-a v'ați ascuns, de joc se-apucă.
Si nu-l găsesc și mi-e necaz.

Și vocea lui e-acum mai slabă
Dar l-am găsit!... Pe crengi se urcă
Și — parcă s'ar urca la tablă —
Se bâlbâie, nu ține minte,
Nu știe lecția și'hcurcă
Aceleași „cu-cu-cu..." cuvinte

In schimb, cuminte,
Școlărește,
Ciocănitoarea socotește
Nu stă deloc
La joc,
La harță...

Pe scoarța pomilor se'nalță,
Și dă-i apoi, cioc-cioc, cioc-cioc,
Tocește, foc.
Din... scoarță'n scoarță!

Auzi?... Ea tot n'a terminat.
Mai ciocănește, pe'ndelete

Auzi bătăile-i cum cad
Și parc'o vezi, pe trunchi de brad,
Bătând gazeta de perete

Ecoul — silitor din fire—
La rândul lui, neobosit,
Repetă'ntr'una la'nmulțire:
Nu mai termină de'nmulțit!

Se joacă'n grupuri mici sticleții
Iar unul, cel mai titirez,
Se leagănă
Pe-o creangă'n aer.
...Cum fac băieții
La trapez!

Trec doi bursuci prin poeniță...
Și vesel mișcă din codiță
Alături, puiul de bursuc:
Ai zice, cum e mic, că-l duc
La ei, la grădiniță.

Pădurea, în apus.
Visează...
Ce văd? M'apropii. Ce să fie?
...Pe frunze, — o dâră luminoasă
Se mișcă'n sus,
In jos se lasă,
Ca o peniță... Parcă scrie!
Peniță de-aluminiu parcă,
Pe frunze, ea să scrie'ncearcă...

— Hei! Ce-ai rămas aici de pază?
Penița asta argintie
Ce scânteiază
Mică, vie,
Pe frunze, neavând hârtie,
Nu e — nici nu putea să fie!
Decât o rază...

...Ora de muzică! Un flaut?
Vioara'n triluri umple zarea?
Ce stau să'ntreb? Ce stau să caut?
E mierla.
E privighetoarea

Și-acum
Ridică ochii, sus:
Pădurea totul nu ne-a spus
...De cei care pe-aici luptară,
Despre oșteni și despre țară,
Ștejarul uneori vorbește
— El, a pădurii glorie —
Cu voce-adâncă, bătrânește.
Furtuni și veacuri povestește...
E ora de istorie.

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 11
1 IUNIE
1 9 5 3

VALERIA BOICULESI

Cum să nu cânți atâtea bucurii

Un cer senin, înalt, fără hotare...
Mulțimi pe străzi și cântece și-alai..
Cu pionierii'n rând, la defilare,
saluți voioasă ziua'ntâi de Mai!

Și ochii ți se'ndreaptă spre tribune
când treci cu pasul cadențat și rar .
Doar chipul lui ai vrea să-l vezi anume!
Și clipele atât de lungi îți par!

Dar n'a fost greu să-l vezi! Priveai uimită:
Cât de aproape ești acum de el!

Tu i-ai trimis atuncia, fericită,
cu stolul de hulubi, un porumbel..

Tovarășul Gheorghiu, în picioare,
din mână ți-a făcut... și ți-a zâmbit...

Cum poți să uiți aceste clipe, oare
lucrând acum la chipul lui iubit?

Hai, inimă, tot cântă înainte!
Cum să nu cânți atâtea bucurii?
Și lui să-i duci bătaia ta fierbinte,
din inimi a milioane — de copii!

La palat

Cu-aceleași porți înalte, larg deschise,
te'ntâmpină palatul fermecat...
Dar orice colț, din lumea lui de vise.
Îl simți mereu mai nou, mai minunat.

Ușor îmbujorată urci pe trepte
și pe sub bolți ca de cleștar te pierzi ..
Se'nalță'n calea ta coloane drepte
și lespezi te-oglindesc în unde verzi

Nu-s pe la uși lăcate, nici zăvoare!
Nu te pândesc balauri plini de ură!
E-atâta farmec nou, și-atâta soare
în încăperea sălii de sculptură!

Zâmbești... apoi te-așezi la lucru iarăși .
Cu-aceeași hotărîre-ai început,
aici, printre prieteni și tovarăși,
să torni viață într'un pumn de lut!

N'a fost ușor — cum ai crezut — pe semne,
de vreme ce și azi lucrezi mereu...
Dar parcă-un glas a prins să mi te'ndemne:
Da, vei învinge chiar de-o fi mai greu!

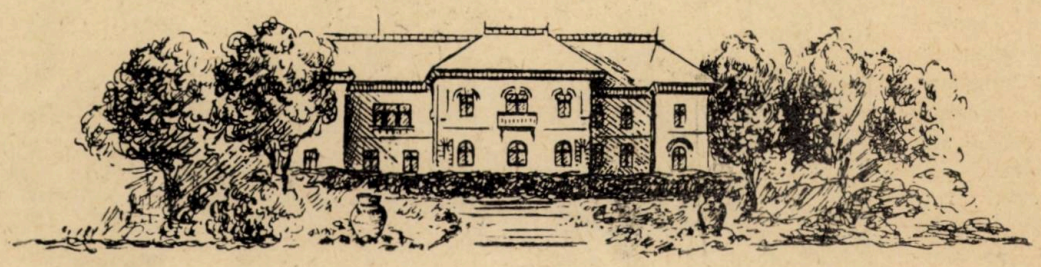

FECIORUL MINERULUI

de **NICOLAE JIANU**

Ilustrații GH. LÖWENDAL

Departe, în munții Rodnei, în mijlocul codrilor de brad, se află minele Isvorul Roșu. Chiar la piciorul Ineului sau Muntele cel Mare, cum îi spun cei din partea locului, nenumărate galerii străbat pământul stâncos, îl sfredelesc asemenea unor drumuri uriașe de cârtiță. Pătrunzând în hrubele întunecate și umede, îți dai seama de minunile pe care le poate înfăptui mintea și brațul omului. Cu mii de ani în urmă, pe vremea stăpânirii romane, sclavii scoteau din pântecul acestor munți, prețiosul minereu de zinc, plumb, aramă, aur și argint. Mai târziu, robii regilor maghiari au găurit și ei pământul, au săpat kilometri întregi de galerii, numai cu dalta și ciocanul. Flămânzi, în zdrențe, cu mădularele măcinate de boli, oamenii munceau în întuneric sub paza vătafilor împărătești și adesea mureau sdrobiți sub năvala stâncilor sau cădeau istoviți de muncă. Stăpânirea nici măcar nu le scotea la lumina zilei trupurile fără viață, ci le arunca în niște lacuri subpământene, cu ape mâloase și negre, mirosind a pucioasă. De fapt, cei care erau aduși cu forța pentru a munci aici, erau condamnați din clipa în care pătrundeau în galerii. Nimeni și nimic nu-i mai putea salva. Și din aceste adânci și noptatice vaduri, robii scoteau metale de preț pentru podoaba palatelor, pentru chivările aurite ale cavalerilor, pentru jilțurile și bisericile domnești.

Mai aproape de vremea noastră, până în anul în care armatele sovietice au eliberat aceste pământuri din robia fascistă, din bogățiile dela Isvorul Roșu se înfruptau industriașii și bancherii, se ghiftuiau negustorii, se pricopseau stăpânii de fabrici. Așa că, între robii care munceau sub amenințarea morții, pe vremea romanilor, și cei care simțeau în spate țeava pistolului fascist, nu era nici o deosebire.

De toate aceste grozăvii ale trecutului mi-au povestit minerii bătrâni dela Isvorul Roșu. Sunt încă proaspete în mintea lor durerile pe care minerul din valea asta le îndura din copilărie și până când închidea ochii.

Am intrat într'una din galerii însoțit de un bătrân miner, secretarul organizației de partid dela Isvorul Roșu. Pe fața acestui om, în trupul lui au lăsat urme suferințele trecute și multe nopți în șir mi-a povestit atâtea înspăimântătoare fapte, că mintea noastră de acum aproape nu le poate crede.

In fața acestor mărturii ale trecutului, mi-am dat seama cât de mult s'a schimbat viața minerilor dela Isvorul Roșu, ca și cea a oamenilor de pe întreg cuprinsul patriei noastre, în acești din urmă ani.

Iată, mă aflu cu bătrânul meu călăuz într'una din cele mai vechi galerii. Ea poartă azi numele iubitului conducător al poporului nostru, Gh. Gheorghiu-Dej. Mergem de o jumătate de ceas prin întuneric şi lămpile cu carbid pe care le purtăm în mână, joacă umbre pe pereţii umezi. Se aude arar clipocitul apei care se strecoară prin crăpăturile stâncilor şi dealungul galeriei răsună ecoul paşilor noştri. Curând începe să se audă un huruit prelung şi în fund clipeşte o luminiţă. Vine convoiul de vagonete care scoate afară minereul. Ne adăpostim într'o scobitură de stâncă şi urmărim trecerea vijelioasă a vagonetelor în care se văd lucind cristale de pirită. Vagonetarii sunt oameni tineri şi se află printre ei şi fete. Toţi sunt îmbrăcaţi în mantăi de cauciuc, iar în cap poartă şepci făcute dintr'o piele tare, care-i apără de scursorile negre ce cad într'una din tavanul galeriei. Convoiul se îndepărtează şi peste vuietul greu al roţilor, răzbeşte cântecul unei fete.

— Îi auzi? mă întreabă bătrânul miner. Cântă. Mii de ani nu s'a auzit aci decât vaietul şi geamătul robilor, iar acum glas de om vesel străbate întunericul...

Cântecul s'a pierdut, s'a dus către lumina zilei, iar noi înaintam mereu spre inima pământului. Urcăm pe scări de lemn cu ostreţe, ne strecurăm ca nişte jivine prin galeriile străvechi, ne ajutăm unul pe altul să trecem prin surpături periculoase. Deşi bătrân, secretarul de partid păşeşte cu siguranţă, e iute şi îndemânatec ca o pisică. Se cunoaşte că face drumul acesta de cincizeci de ani, de două sau de trei ori pe zi. Ne oprim într'un loc să ne odihnim. Liniştea e desăvârşită, ca într'o lume de basm. Dar nu ţine mult tăcerea asta. Deodată simţim ca un vânt călduţ. Lumina lămpaşilor se clatină, tremură şi numaidecât pământul începe să se sguduie mărunt iar prin mădularele lui se strecoară nişte bubuituri prelungi. Una, două, trei, nouă, douăsprezece... Stânca mai tremură câteva clipe apoi se linişteşte. Tăcerea adâncă pune din nou stăpânire pe măruntaiele reci ale muntelui.

— Au pușcat ortacii, rosteşte bătrânul. Mergem şi noi într'acolo. Până când se trage fumul dela explozie, avem vreme să stăm de vorbă cu dânşii... Ne apropiem de locul unde dinamita a muşcat din carnea crudă a stâncii. Galeriile sunt încă pline de fum şi miroase acru. Grupuri de vagonetari aşteaptă să se poată apropia de locul exploziei pentru a încărca minereul. Până atunci mai stau de vorbă. unii îşi desfac traista cu merinde, alţii fumează liniştiţi. Intr'un ungher făcut anume pentru adăpostul oamenilor în timpul puşcatului, dăm de echipa de mineri. Şeful echipei, un băietan, aproape un copilandru, ne întâmpină zâmbind şi ne strânge mâinile. E înalt, bine făcut şi mantaua de cauciuc stă ca turnată pe trupul lui svelt.

Incepe să vorbească cu secretarul de partid despre norme, despre întreceri.

— Ai grijă Pelioane, Marian mai are o ţără şi te ajunge din urmă, rosteşte secretarul.

Tânărul Vasile Pelion clipeşte din ochii lui mari, albaştri şi spune zâmbind:

— Nu-i bai, lăs' să mă'ntreacă dacă poate. Că pentru asta ne batem, să dăm minereu mai mult. Dar nu ne lăsăm, voinici, nu-i aşa? adăugă cu voce de copil, întorcându-se către ortacii lui, aproape toţi mai vârstnici. Unii au prinse în cingătoare mânuşi de cauciuc care le apără mâinile de mânerul tare al perforatorului. In picioare poartă deasemenea cisme de cauciuc. Oricâtă apă ar năvăli în galerie, ei sunt apăraţi împotriva ei. Iar când stânca e tare şi uscată, şi sfredelul perforatorului scoate un praf înecăcios şi dăunător plămânilor, ei îşi pun măşti anume făcute pentru a le apăra sănătatea. Se vede aici grija pentru oameni, pentru viaţa lor, bunul cel mai de preţ.

Mai stăm încă puţin de vorbă cu Vasile Pelion, şeful de echipă. Imi spune cu o bucurie nestăpânită că a dat de un filon metalifer foarte bogat, îmi vorbeşte ca un adevărat tehnician, ca un inginer. M'am despărţit cu greu de flăcăul acesta care s'a arătat foarte grăbit spre locul de muncă, ne voind să piarda nicio clipită în lupta lui aprigă cu stânca. Aş fi vrut să aflu câte ceva din taina vieţii lui, să pricep dragostea şi râvna lui, să ştiu cum a ajuns miner. Le-am aflat toate acestea ceva mai târziu dela bătrânul secretar de partid, în drumul de întoarcere. Şi pentrucă mi se pare minunata povestea lui Vasile Pelion, vreu să v'o spun şi vouă, iubiţii mei cititori.

★

Am ieşit din galeria „Gheorghe Gheorghiu-Dej" printr'o altă gură, aflată la mare înălţime, deasupra văii. Nu puţină îmi fu mirarea când am văzut că aici zăpada era încă până la genunchi. In vale curgeau pârâiele şi ghioceii îşi scoseseră prin frunzişul umed, palida lor frunte. Era, într'un cuvânt, primăvara. Dar aici sus, codrul se afla potopit de omăt, cetinile se îndoiau sub apăsarea rece şi nemiloasă. In bătaia soarelui cădeau pulberi uşoare şi arar, veveriţele se arătau printre crengi şi ne priveau cu ochişorii lor speriaţi. In depărtare, culmea înzăpezită a muntelui parea una cu cerul şi pe spinarea lui urîaşă se zăreau ici şi colo, mogâldeţele negre ale tufelor de brazi pitici care răzbeau prin nameţi. Mai departe şi mai departe, culmi vălurate, coţuri pietroase, păduri cenuşii care se întindeau până spre Maramureş sau Moldova, toate învestmântate în ceaţa acelei calme după amiezi.

Am stat încremenit în faţa acestei măreţe privelişti, ni-am lăsat privirile să se piardă în zări, pe stâncile unde-şi au vulturii cuib, în padurile în care miriade de vieţaţi se pregăteau pentru bucuriile primăverii. Şi gândeam că neasemuită în lume este frumuseţea patriei mele.

Mă urmărea şi chipul lui Vasile Pelion minerul, el însuşi un om zămislit în aceste fermecate locuri. Călăuza mea a început să vorbească cu glasul lui bun, puţin asprit de tutun.

— Ei, văd că te-ai îndrăgostit de acest tânăr. Nici nu-i de mirare. Cu toţii îl iubim ca pe copilul nostru. E feciorul lui Moisă Pelion, miner de-al nostru. S'a prăpădit sărmanul acum un an de o boală veche, căpătată în mină. Om sărac a fost acest Moisă aşa cum au fost toţi minerii de pe aici. A avut o droaie de copii dar s'au prăpădit de mici. A rămas doar Vasile, fiind pesemne mai sdravăn. Când copilul s'a mărit şi a sfârşit şcoala primară sau elementară, cum îi zice acum, Moisă s'a bucurat, gândind că este vremea ca şi Vasile să pună umărul la greutăţile casei. Tatăl nu era el chiar aşa de bătrân dar îl chinuia tare boala. Şi l-a trimis la muncă pe Vasile. Dar să vezi... La noi este un obicei. Feciorii noştri se fac mineri. Nouă ni-i dragă mina şi oricâte dureri şi năcazuri ne-a adus ea, parc'a intrat în sângele şi'n sufletul nostru. Aşa că, asta-i un fel de lege; feciorii noştri, îndată ce pot ţine ciocanul în mână, intră cu noi în galerie. Dar Moisă Pelion a vrut să se abată dela legea noastră. Din

pricina suferinţelor îndurate el ajunsese să urască mina.

— Că dece să sufere şi feciorul meu ce-am suferit eu? spunea el, abia trăgându-şi sufletul. Uite, mie mi-s plămânii sfârtecaţi şi oasele mi-s sdrobite de stâncă şi toată carnea mi-i mâncată de cât am robit la stăpânii minelor. Nu, Vasile să meargă la oi sau la pădure!

Pe atunci, drăguţule, minele erau ale domnilor şi munca în ele era un chin. Bietul Moisă n'a avut putere să vadă că va veni şi pentru noi ceasul unei vieţi mai bune. Şi şi-a silit feciorul să meargă la oi, la un baci din Rebrişoara, tocmai pe muntele Ineu. Dar lui Vasile nu-i plăcea munca asta. El se simţea miner, aşa cum ciobanul se simte cioban. De sute de ani neamul lui lucra în galerii şi vezi bine, dragostea pentru măruntaiele pământului se moşteneşte. Şi cum îţi spun, Vasile cobora din munte şi venea la mină. Umbla prin galerii, împingea la vagonete, ridica şi descărca minereul. Se ascundea de taică-su dar Moisă Pelion îl dibuia şi-i ardea câte o sfântă de bătaie. Şi Vasile lua iar drumul codrilor. Toamna, după ce au coborît oile din munte, băiatul a intrat cu simbrie la unul Domiţian Riza, vătaf de pădure, un abraş şi un câne. Acest Domiţian, pe mulţi feciori îi lovea, le fura din simbrie şi din mâncare. Unii fugeau dela el, alţii răbdau negăsind altă cale. Dar vezi că Vasile era un alt soi de om. In sufletul lui era într'una furtună şi-l chinuia dorul de mină. Intr'o bună zi, când Domiţian Riza dădu să-l lovească, Vasile a pus mâna pe o joardă şi a ars una chiaburului peste mâini. Pe urmă dus a fost. Nici acasă nu s'a mai întors ci s'a oploşit sus, la colonia minerilor, la „Terezia". Colonia e departe de sat şi acolo stau minerii care lucrează la galeriile aflate în vârful muntelui. Dădea şi el o mână de ajutor, curăţa lămpaşele, muncea la vagonete şi ca răsplată mânca şi el din traista minerilor.

Intr'o zi, careva i-a făcut pofta şi l-a lăsat să pună mâna pe perforator.

Ei, om tânăr, trupşorul lui nu era copt. Maşina îi cutremura măduvarele dar el se arăta viteaz nevoe mare. Oamenii începuseră să-l îndrăgească, şi-l apărau de mânia lui Moisă. Mai, mai, c'ar fi închis ochii bătrânul, dar vezi că legile noastre nu îngăduie să fie lăsaţi copiii să lucreze în mină.

Inainte vreme, lucrau şi prunci de zece ani, domnilor nu le păsa. Ei, ce facem cu Vasile? ne întrebam noi. Nu puteam să înfrângem legea, dar nici nu ne venea să-l alungăm. Şi într'o zi uite că vine un inspector dela Protecţia Muncii. Moisă Pelion îi spune pătărania cu Vasile şi inspectorul face proces verbal directorului. Vai, vai, ce mai poveste a fost şi atunci! Era prin anul cincizeci. Vasile a fugit dela colonie. Dar unde crezi că s'a dus? Tocmai la inspector. In puterea nopţii a bătut la uşa casei unde era găzduit inspectorul. Omul îşi scria nişte hârtii. Vasile intră, dă seara bună, se aşează frumuşel pe marginea patului şi numai ce-i cere socoteală inspectorului.

— Cum adică, tovarăşe, dece nu mă lăsaţi să lucrez?

Inspectorul s'a cam supărat la început dar pe urmă s'a îmblânzit şi l-a luat încetişor. Şi dă-i, şi dă-i, să-l facă pe copil să înţeleagă că trebue să mai aştepte să împlinească 18 ani, aşa cum scrie la lege. Dar Vasile nu şi nu. Că el îi mai tare decât unul de 18 ani, că el va fugi la altă mină, că el îi făcut să fie miner. Inspectorul îşi frământa mintea să

găsească o cale. Greu să ieşi la socoteală cu un asemenea drac!

— Du-te acasă şi vină mâine, l-a spus el lui Vasile.

Copilul s'a întors din uşe şi a ameninţat:

— Dar să ştiţi că dacă nu mă lăsaţi, eu mă duc la altă mină, şi tot mă tac miner...

A doua zi ne-am sfătuit noi cu directorul şi am hotărît să-l trimitem la Şcoala Medie de Minerit dela Baia Mare. Zadarnic s'a sbătut Moisă Pelion. Bătrânul vroia să-l ţină pe fecior aici, să-i împlinească câştigul casei. Dar după o săptămână, Vasile s'a suit în tren şi dus a fost la Baia Mare. După câteva luni a venit acasă. Nu-l mai cunoşteai. Avea uniformă, şi la şapcă, ce crezi, două ciocănaşe încrucişate, semnul nostru, al minerilor.

Moisă Pelion se umfla în pene şi se ţinea ţanţoş că are fiicior „student". Ajunse omul să înţeleagă că rosturile tineretului s'au schimbat şi chiar ne spunea: „Vă mulţumesc ortaci, voi aţi avut mintea mai limpede ca mine". Şi uite aşa, după doi ani vine Vasile la Isvorul Roşu. N'a trecut nicio lună şi ajunge fruntaş. Vezi bine, şcoală are, dragoste pentru mină are, dar şi putere. L-ai văzut? Câtu-i de subţirel, îi tare ca stânca...

Secretarul tăcu o clipă, se uită în zarea care se înceţoşa spre apusul soarelui, şi încheie.

— Vezi, drăguţule, cum s'a schimbat viaţa oamenilor de pe aici! Imi aduc aminte de Moisă Pelion. Eram la patul lui când s'a stins. Aşa a spus el atunci, acum un an, nu mult după ce i se întorsese ficiorul: „mor împăcat că băiatul meu nu va mai fi rob şi nici alţi robi n'or mai fi în valea asta".

Secretarul oftă încet. Işi aprinse luleaua şi pufăi de câteva ori mişcându-şi obrazul brăzdat.

Porniram încet la vale pe pârtia bătută de paşii minerilor. Pe omăt se vedeau zimţii cismelor de cauciuc. Aproape de noi, printre brădet se zărea cupa funicularului încărcată cu minereuri, lunecând uşor pe cablul argintiu. Minereul pe care-l scotea din inima pământului Vasile Pelion şi ortacii lui, pleca spre fabrici şi uzine, spre cuptoarele veşnic aprinse unde se coace belşugul zilei de azi şi de mâine.

L-am mai văzut pe Vasile Pelion la o petrecere, de ziua minerului. Trupul lui svelt era strâns în uniforma primită ca premiu chiar în ziua aceea, iar pe piept îi strălucea „Medalia Muncii". Nu ştiu dece, privind acest tânăr frumos şi elegant, care păstra în lumina ochilor ceva din tăria oamenilor din aceste locuri, am văzut în umbra lui pe celălalt Vasile, copilul de demult, slăbuţ, desbrăcat şi umilit. Dar Pelion cel de acum a uitat de mult vremea aceea. Mi-a spus în taină:

— Am de gând să merg mai departe la „Institutul de Mine". Acum nimic nu mă mai poate ţine în loc.

I-am întâlnit privirea vulturească şi am înţeles că feciorul minerului Moisă Pelion şi-a luat sborul Poate că nu-şi dădea seama, dar el răzbuna toate durerile de veacuri ale minerilor dela Isvorul Roşu.

Nu m'aş mira, ca peste câţiva ani, ducându-mă iar în acea vale dela poala muntelui cel mare, să-l întâlnesc pe inginerul Vasile Pelion.

Asemenea minuni sunt cu putinţă în vremea noastră.

Scrisorile prietenilor DE PESTE HOTARE

Aceste scrisori le-au primit pionierii sovietici dela prietenii lor de peste hotare.

Scrisorile trimise pionierilor sovietici vin din două lumi: lumea mizeriei şi lumea muncii fericite. Dar copiii care trăiesc în aceste lumi diferite, iubesc în aceeaşi măsură Uniunea Sovietică. De Ziua Internaţională PENTRU APARAREA COPILULUI, ei toţi sunt alături de Uniunea Sovietică, iar salutul lor fierbinte şi sincer este primit cu multă bucurie.

Acest băieţaş lucrează în atelierele de împletit frânghii din oraşul Fatta-madjore din Italia Sudică.

Aci tehnica e primitivă. Iar munca manuală e cea mai răspândită.

„Mamă, apără-mă!" — e scris pe placardă. Această placardă a fost purtată de o fetiţă în timpul unei demonstraţii muncitoreşti, pe stadionul Buffalo (Franţa).

DIN ITALIA

Dragi pionierii sovietici!

Impreună cu toţi pionierii din Italia, urmărim cu admiraţie cuceririle voastre minunate, viaţa voastră fericită. Şi noi am vrea să trăim aşa cum trăiţi voi, să avem şi noi dreptul la învăţătură!

Desigur că vă e greu să vă închipuiţi că la noi nu învaţă toţi copiii. Din cea mai fragedă copilărie suntem nevoiţi să muncim deoarece trebue să ajutăm părinţii, ca să iasă la capăt!

Şi chiar pentru cei dintre noi, care ar putea să nu lucreze şi să înveţe, şcoala e totuşi închisă. In oraşul nostru capitala Italiei, douăzeci de mii de copii nu sunt primiţi la şcoală: nu sunt clădiri pentru şcoli.

Noi avem o organizaţie de pionieri mare şi puternică. Dar să lucrăm aşa cum am vrea, noi nu putem, pentrucă cei dela conducerea ţării, ne pun în cale, tot felul de greutăţi.

Cel mai bun exemplu pentru noi sunt pionierii sovietici şi fiecare succes al vostru ne bucură şi ne ajută.

Vă trimitem salutul nostru de pionieri care uneşte pionierii şi copiii din toată lumea, în lupta pentru pace!

PIONIERII DIN ROMA

DIN FRANŢA

Scumpe tovarăş!

Unul dintre prietenii mei a avut un mare noroc: a fost în ţara voastră. Dar eu sunt bucuros că pot cel puţin să corespondez cu tine. Deoarece acest lucru e o mare bucurie, să fac cunoştinţă cu un pionier sovietic!

Doresc să ajut la întărirea prieteniei dintre popoarele noastre şi voi povesti tuturor despre avântul luptei pentru pace care a cuprins toată ţara voastră.

Pacea — iată despre ce aş vrea să vorbesc cu tine, să aflu în toate amănuntele, cum luptă pentru pace, poporul tău.

Nouă francezilor ne este foarte greu să luptăm pentru pace. Guvernul nostru socoteşte crimă chiar şi faptul că vorbeşti despre pace... Tu probabil ai auzit despre curajosul tânăr care pentru faptul că a cerut pace în Vietnam, astăzi este la închisoare. E curajosul Henri Martin. El este un exemplu pentru noi toţi. Noi nu-l vom lăsa să piară, oricât de mult ar dori-o cei care se tem de pace!

Aş vrea să-ţi spun multe, dar trebue să mă duc la lucru şi va trebui să întrerup scrisoarea, pentru astăzi. Cât de mult aş vrea să te văd în persoană!

La revedere pe curând!
Trăiască pacea!

Paris

al tău JEAN

DIN CHINA

Noroc dragi prieteni sovietici!

Invățătorul nostru ne povestește adesea despre Patria voastră. Noi am aflat că vă interesați foarte mult de viața noastră. Vă mulțumim pentru faptul că vă gândiți la noi și vă trimitem salutul nostru fierbinte!

Noi trăim bine și fericiți.

In școala noastră avem o organizație de pionieri puternică și mare. Noi am făcut terenuri sportive, și când sună clopoțelul toți școlarii fug pentru ca să joace basket-ball și volley-ball.

Acum în cinstea Zilei Internaționale pentru Apărarea Copilului, noi învățăm mai bine și facem întreceri la munca de folos obștesc. Desigur că și voi, nu rămâneți mai prejos!

Ne desparte un spațiu enorm și nu ne putem vedea. Scrieți-ne mai des despre voi, pentru ca să putem învăța dela voi.

Vă dorim fericire și sănătate!

Salut de pionier!

ELEVII DIN GRUPA 16 DELA ȘCOALA MEDIE DIN SATUL CIAISONBOS

DIN POLONIA

Dragi prieteni!

Suntem elevi în clasa 7-a la școala elementară Nr. 7 din Walbjih. Orașul nostru e industrial. Deasupra acoperișurilor caselor se înalță coșurile fabricilor și minelor.

Avem o școală minunată. Acum în țara noastră se construiesc din ce în ce mai multe școli.

Am venit în Polonia din Franța, în anul 1946. E o mare fericire — să te întorci în patrie.

In Franța, unde la putere sunt capitaliștii, accesul la învățătură, ne era îngrădit. Iar aici noi învățăm și sperăm ca în viitor să devenim cetățeni folositori și constructori ai Poloniei socialiste.

Eliberarea noastră o datorăm Armatei Sovietice și pentru aceasta suntem profund recunoscători părinților și fraților voștri.

Trăiască pacea!

Trimitem un salut frățesc tuturor copiilor sovietici!

Prietenele voastre
SOFIA FIGURA
IACLINA LEVANDDVSCAIA

Walbjih

DIN UNGARIA

Dragi tovarăși!

Ne gândim cu recunoștință la eroii voștri, care ne-au adus o viață pașnică și fericită, o viață la care a visat multe secole poporul nostru

Noi știm că poporul nostru mai are mulți dușmani, care vor să distrugă fericirea noastră. Dar noi nu vom permite! Noi vom ști să apărăm patria noastră, noile noastre construcții, minunatul nostru oraș Stalinaroș, taberele noastre de pionieri și tot ce-i minunat, ce-i creat acum.

Noi vrem să învățăm dela voi să fim viteji și puternici, să nu ne fie teamă de niciun pericol.

Visul meu cel mai mare, este să merg la Moscova, în capitala păcii.

Cu un salut fierbinte, cu deviza pionierilor: „Cu oamenii muncii, pentru Patrie, cu Racokzy — înainte!"

Budapesta

LACICO ISTVANN

(Traducere din revista „Pionier" No. 6)

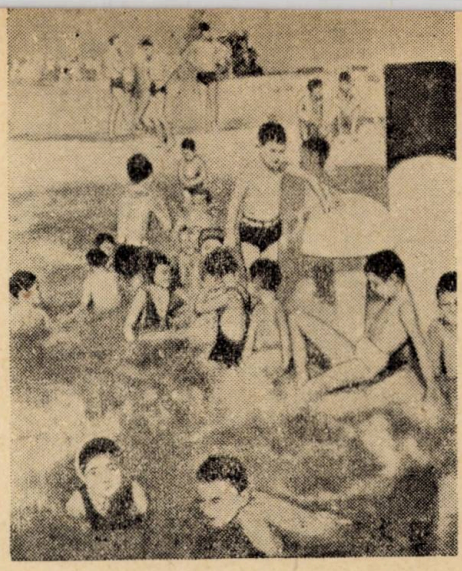

Fericiți se odihnesc copiii chinezi. Țara îi iubește și le poartă de grijă. Pentru ei se construesc case și școli noi, pentru ei se deschid grădinițe de copii și tabere, pentru ei se creează stadioane și teatre noi.

Intr'o casă a culturii din Varșovia, copiii își petrec timpul liber

Jos: Acest tren aparține pionierilor din Republica populară Ungară.

La revedere

de **DEMOSTENE BOTEZ**

Ilustrații **ANA LASCU**

Pionierul stă atent de-un ceas
Cu fruntea peste hartă aplecată.
Se mişcă două colţuri de cravată
Ca nişte fluturi roşii, pe atlas

Priveşte neclintit pionierul
In hărţile atlasului deschis.
Şi'n mintea lui se înfiripă vis
Pe oceanele albastre ca şi cerul.

Şi parcă-abia acuma s'a gândit
Că punctele pe hartă, colorate,
Sunt porturi şi oraşe populate,
Şi parcă astăzi le-a descoperit

El ştie că la vară, într'o zi,
Ori câte mări şi ţărmuri îi desparte,
Spre ţara lui, de-acolo, de departe,
Atâtea mii de tineri vor porni

Acuma parcă pentru'ntâia dată
In hărţile cu neştiute nume
El vede, vie, o întreagă lume
De viaţă şi de pace însetată

Ca într'un tren în care-ar sta la geam,
Călătoreşte, fermecat, în gând,
Prin ţări îndepărtate colindând,
Brazilia, Malaya, Vietnam..

Sunt pretutindeni oameni ca aici:
Sunt tineri ca şi el, băeţi şi fete
Vrea parcă să le scrie pe'ndelete,
Ca unor vechi şi'ndepărtaţi amici.

Şi să le spună cu cât dor, la vară,
Cum n'a spus până astăzi nimanui,
El îi aşteaptă'n Bucureştii lui,
Şi va veni'naintea lor la gară.

Şi parcă-i vede-acum la ei acasă,
Deşi el încă nu i-a cunoscut:
Studenţi de-abia intraţi la Institut
Sau chiar cu dânsul, în aceeaşi clasă.

Sau, negru, undeva'ntr'o colonie,
Lucrând la arborii de cauciuc,
Sau în colibi de lut într'un sătuc
In care nu cunoaşte bucurie

El simte cald un sentiment de frate
Cu cel eliberat, cu cine-i rob,
Cu tineretul de pe'ntregul glob,
Din ţări şi continente depărtate.

Inchide'ncet atlasul în tăcere,
In care vede-acum atâta viaţă
Ca unor vechi prieteni, ce's de faţă,
Şopteşte pentru toţi: „La revedere".

PLANUL MEU

de SONIA LARIAN

După ce ne-am terminat lecţiile, i-am spus lui Victor:

— Ia să văd şi eu planul tău pentru examene! Ştii, eu lucrez acum la un plan grozav şi sunt curios să văd cum au mai făcut şi alţii.

Victor îmi arătă planul său. Era foarte simplu. Il împărţise pe zile. In dreptul fiecărei zile era trecută materia la care trebuia să repete în ziua respectivă şi titlul capitolului de repetat.

— Mare lucru! am spus. Aşa, oricine îşi poate face un plan. Nu-i mare scofală. Totul e cât se poate de simplu. Ai să vezi însă îndată ce plan am să-mi fac eu!

Şi m'am aşezat pe scaun hotărît să fac planul. După ce am muiat tocul în cerneală am văzut însă că nu ştiam cu ce trebuia să încep. Aşa că m'am dus să arunc o privire asupra planului lui Victor. La el, planul era împărţit pe zile.

— Asta e doar la mintea cocoşului — mi-am spus. Asa o să fac şi eu.

După ce m'am aşezat iar pe scaun, mi-am adus aminte că nu ştiam pe câte zile să fac planul. M'am uitat din nou la planul lui Victor şi am văzut că era făcut pentru 14 zile. Am luat deci foaia de hârtie, cu gândul s'o împart în 14 părţi egale. Să vezi însă drăcie! Ba făceam părţile prea mari şi nu-mi ajungea hârtia, ba le făceam prea mici şi-mi mai rămânea hârtie liberă. Disperat, am luat atunci rigla şi am măsurat foaia de hârtie: avea 31 de centimetri. Deci, trebue să împart 31 la 14 — mi-am zis bucuros. M'am apucat repede şi-am făcut împărţirea. Din nenorocire, însă, mi-a ieşit un număr cu un rest foarte mare. Am scos 6 zecimale, după care mi-am spus că ajunge. Astfel, trebuia să împart foaia de hârtie în 14 părţi egale, fiecare de câte 2,214. 287 cm.

Asta era prea greu. Inţeleg să măsori 2 cm., dar cum poţi măsura 214. 287 (?)... nici nu ştiam cum să citesc acest număr. Deodată, îmi veni o ideie genială. Am împărţit foaia în 14 părţi a câte 2 cm., iar bucata de hârtie care a rămas neîmpărţită am tăiat-o cu foarfeca. După asta, m'am simţit pe deplin liniştit.

Intre timp, se întoarse şi Victor din curte, îşi luă gramatica şi se apucă să repete. „Lasă — mi-am zis — o să încep eu ceva mai târziu decât el, în schimb planul meu va fi de trei ori mai bun decât al lui".

Aşa că m'am apucat plin de voie bună să trec data în dreptul fiecărei rubrici. Incepusem chiar să fluer „Cartoful" şi refrenul din „Călătorii veseli", cântecele mele preferate. Acum, trebuia să completez rubricile. Asta nu era tocmai simplu. Trebuia să chibzuiesc bine. „Ia să vedem, de exemplu, ziua de astăzi..." m'am gândit. Nu mă puteam hotărî cu ce să încep. Cum stăteam aşa, am auzit deodată sirena dela fabrică sunând ora 6, aşa că mi-am dat seama că abia voi avea vreme până seara, să termin planul. Am scris deci în dreptul primei zile: „Fac planul de pregătire pentru examene".

Apoi am trecut la ziua a doua. Mă gândeam şi mă tot răsgândeam. Intre timp, privirile îmi călătoreau prin toată camera, alunecând dela cuierul din perete, în formă de coarne de cerb, până la coşniţa bunicii lui Victor şi până la borcanul de pe poliţă pe care scria: „Miere de albine" şi în care se ţinea acum făină, sau sare. In cele din urmă, privirea mi s'a oprit din nou asupra planului lui Victor şi, văzând că liniile erau trase frumos, cu cerneală albastră, mi s'a deşteptat dorinţa ca planul meu să arate şi mai frumos. M'am hotărît deci să-l trag în tuş şi să-l fac în două culori: albastru şi roşu. Pe

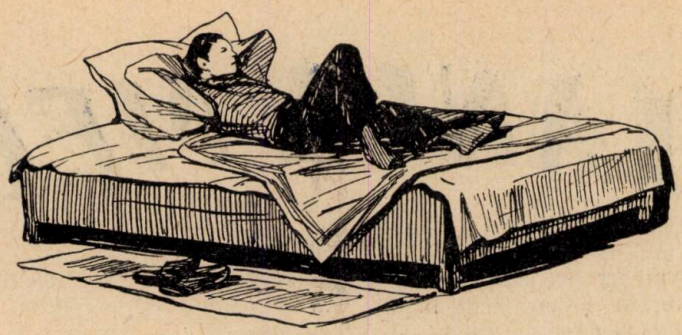

urmă, o să fac în dreptul fiecărei materii câte un cerculeţ cu un creion colorat — pentru fiecare materie, altă culoare. In felul acesta, o să pot vedea de departe la ce materie trebue să repet în ziua respectivă.

In dreptul celei de a doua zi din plan am trecut deci: „Trag în tuş şi colorez planul de pregătire pentru examene". Aşa am ajuns la ziua treia. „Hai să încep cu aritmetica", m'am gândit. Imediat, însă, mi-am adus aminte că încă dela începutul anului mi-am rătăcit pe undeva „aritmetica" şi că problemele mi le făceam de aceea întotdeauna împreună cu Victor, după cartea lui. Pentru examene, însă, nu puteam învăţa după cartea altuia. La urma urmei, dece să nu încerc totuşi să-mi caut cartea? Trebue doar să fie undeva în dulap. Şi, în general, n'ar strica dacă, cu ocazia examenelor, mi-aş face puţină ordine în dulap.

Am trecut în dreptul celei de a 3-a zi: „Imi caut cartea, fac ordine în dulap".

Apoi am trecut mai departe. Eram hotărît ca, după ce voi găsi aritmetica, să iau dela început toate problemele din carte şi să rezolv câte 5 pe zi. Mi-am dat seama atunci că pentru astfel de treabă îmi trebue un caiet gros. De fapt, ca să repet materia cum trebue aveam nevoie de caiete la toate obiectele.

In dreptul celei de a 4-a zi din plan, am trecut: „Voi merge la librărie şi-mi voi cumpăra caiete pentru a repeta materia în vederea examenelor".

Până aici toate erau bune. M'am gândit însă că, pentru a mă apuca să repet pentru examene, n'ar strica să cer întâi şi sfatul altora. Să vorbesc, de pildă, cu alţi băieţi din clasă, să-i întreb cum se pregătesc ei, să cer sfatul lui Şerban, instructorul nostru, al tovarăşei Cimpoieşu, diriginta noastră.

Am prevăzut câte o zi pentru fiecare din aceste discuţii.

Pe urmă, mi-am adus aminte că tovarăşa Cimpoieşu ne-a spus odată că nu e bine să înveţi prea mult deodată, să stai adică să repeţi mereu, fără întrerupere. „Ce-ar fi — mi-am zis deci — să-mi programez vreo două-trei zile pentru odihnă. Altfel, dacă o să obosesc prea tare, n'o să-mi mai intre nimic în cap".

Cu asta, se mai complectează 3 zile din program.

In dreptul ultimelor 4 zile care-mi mai rămăseseră, am scris: „Voi împărţi materia pe capitole în vederea repetării".

Am luat apoi planul şi plin de mulţumire, am citit:

„Fac planul de pregătire pentru examene".

„Trag în tuş şi colorez planul de pregătire pentru examene".

„Imi caut cartea, fac ordine în dulap".

„Merg la librărie şi-mi cumpăr caiete".

„Vorbesc cu băieţii".

„Vorbesc cu Şerban".

„Cer sfatul tovarăşei Cimpoieşu".

„Mă odihnesc".

„Impart materia pe capitole".

Totul era prevăzut în planul meu. Lipsea un singur lucru: repetarea materiei pentru examene.

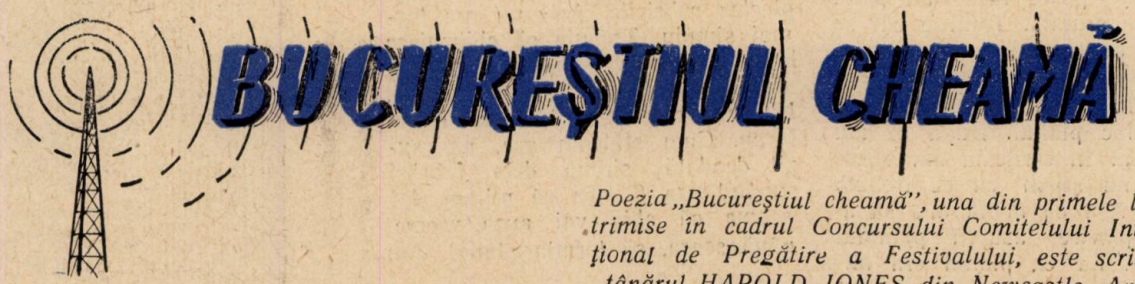

Poezia „Bucureştiul cheamă", una din primele lucrări trimise în cadrul Concursului Comitetului Internaţional de Pregătire a Festivalului, este scrisă de tânărul HAROLD JONES din Newcastle, Anglia.

Steve, stinge motorul o clipă şi-ascultă
Şi tu Jacques, pescarule — opreşte-te'n loc.
Montu, trudind greu în ploioase plantaţii,
Maria, păzind copilaşii la joc,
Mai tari decât cântu'n uzini, la motoare,
Plutind peste munţi, peste mări, peste-oraşe,
Răsună pe unde, din zori până'n seară,
Aici Bucureştiul! Semnalul e Pace!

Auzi, bat topoare, răsună ciocane,
Măreţe construcţii iau viaţă din pietre,
Cu piepturi şi braţe bronzate de soare
Se-avântă pe schele, Vasile şi Petre.
Gătiţi Bucureştiul, stadioane şi parcuri.
In ele-un cânt tânăr sburda-va'n curând
Aci 'n Bucureşti, Festivalului gazdă,
Prieteni sosesc de pe'ntregul pământ.

Voi toţi, comunişti, protestanţi ori catolici,
De orişice naţii şi rase, de-oriunde,
Opriţi, se transmite pe benzile păcii.
Şi tu, poţi s'asculţi viitorul pe unde.
Nu ură, minciuni, calomnii.
— Adevărul
E singura armă a păcii şi-a vieţii.
Veniţi dar cu toţi, Bucureştiul vă chiamă,
Oraşul avântului şi-al tinereţii.

Traducere din engleză de **MIOARA CREMENE**

Voi trăi ceeace visez

de **SANDA DOINIȘ**

Ilustrații: **V. CRIVĂȚ**

...Acolo era liniște. Căldura verii isca din fânul încă nesvântat bine, arome proaspete și dulcege pe care unda ușoară a vântului le înfoia până'n vârful s'ogului. Culai se lăsă încetișor pe spate, cu mâinile aduse sub grumaz; aici, chiar dacă spre ziuă o să-l înțepe frigul, scăpa ușor de duhoarea din grajd.

— Mai an — zicea c'o să mă lase să dorm în cuhnia de vară. Măcar peste iarnă. Da' văz că tot în grajd mi-au înghețat oasele...

Cel de alături nu răspunse.

— Dormi, bădiță?

— Ba. Da' ce să-ți răspund? Inimă haină de stăpân.

Undeva se auzi hămăitul înfundat al unui câine și scârțâitul de lemn obosit al cumpenii dela fântână, apoi iar liniște.

— Ai adus-o, bădiță?

Celălalt vârî mâna prin deschizătura cămășii, scoase o carte subțirică și i-o întinse.

— Iacă-t'o!

Culai o răsuci câtva timp în mâini, fără să o deschidă. Abia învățase dela bădița să deslușească buchiile și să le lege'ntre ele... Și parcă-l cuprindea așa, un fel de teamă, că n'o să priceapă toate slovele din filele acelea.

— Aicea scrie despre toate?

— Despre toate. Așa zice ta'ca! A găsit-o nu'ș'-când svârlită prin ogradă pe la boier...

— Și despre astea care sunt aici, deasupra noastră?

— Despre toate, ți-am spus. E scrisă de un om învățat la multe școli. Că știi, taica spune că's școli în care oamenii învață despre soare, despre lună, despre stele.

Culai vârî cartea sub obraz și-și ațintì privirea sus, sus, acolo unde stelele sclipeau pe rând, ca niște ochișori de lumină pe obrazul nopții.

— Știi, bădiță — îndrăzni el, după o vreme — numai ce'nchid ochii. Și visez... ia așa ca zănaticii. Că m'aș duce la o școală... ș'apoi într'alta... ș'apoi încă la una... pân's'ajung să știu... De unde vin stelele seara și un'se duc dimineața? Și dece stau agățate toată noaptea pe toartele cerului...? Și cine le-aprinde? Și dece odată luna-i mică cât un covrig, de-o para, 'alt'dat' îi rotundă ca o tipsie...? Și cum poate soarele, care-i numai cât o turtă'n spuză, să'ncălzească un sat întreg... ba ce zic eu... toate satele și orașele? Oare se poate să afli despre toate astea, bădiță?

— Se poate Culai, așa zice taica! Da' trebue bani mulți... Școala-i scumpă, ca doftoria. Pentru fiecare dram de învățătură plătești pești, pe teighea. Uite anu, uite banul! Hei! Hei! Mai bine să nu visezi!

Culai oftă și privirea lui parcă spuse stelelor de deasupra ogrăzii: „Nu se poate! Nu-i bine să visezi! Bădița are dreptate! De unde bani? Stăpânul abia se'nvoiește pe mâncare și pe trențe. Și tot, când îl auzi, c'o să mă gonească'n cea lume că's zănatec și'n loc de folos, doar pagubă pe urmele mele. Nu se poate, stelelor!"

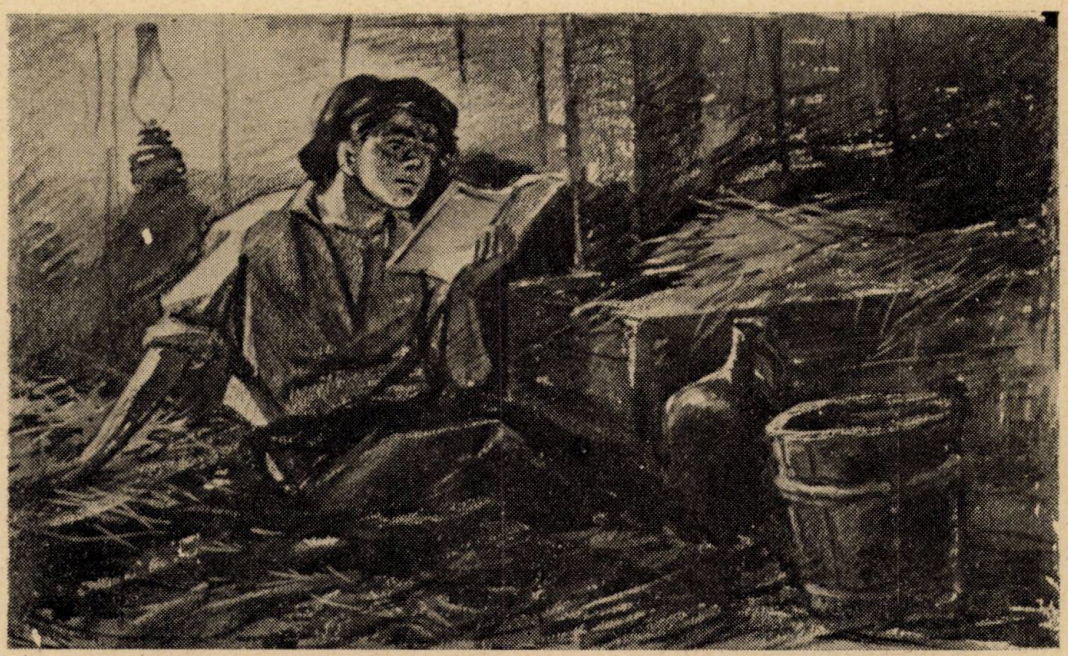

De alături se auzea un șuer scăzut ca un fir de melodie. Legănat și trist, da' dulce că-ți mulcomea necazul, cum stinge apa fântânii arșița pieptului.

Culai zâmbi încetișor. „Geaba spune bădița!" gândi el și-l privi furiș cu coada ochiului. C'avea și bădița un vis, ca și al său. Îi era drag cântecul. Dinfâi, de când era un copilandru, șuerase în frunză. Apoi deprinsese a doini 'ntr'un fluer, primit în dar dela baci Alexe. Și mai târziu, tot ținându-se coadă după lăutarii care veneau în sat, își meșterise un soiu de diblă din coceni de porumb și'nvățase să cânte din ea. Da' dorul nu-i s'ogoise. Culai îl prinsese în câteva rânduri aciuiat sub ferestrele conacului, când petreceau boierii. Sta de-asculta nemișcat,

Biblioteca Central Regională
SIBIU

una cu piatra zidului... „S'auzi Culai! — îi spusese odată. S'auzi cum curge cântecul până-ți umple inima". Mi-a spus taica: „Ehei, acolo-i meșteșug din școli înalte. M'oi duce și eu taică, că mi-i drag — i-am zis. Și taica a râs. Scoate plugul băiatule, și hai pe arătură, mi-a zis el amărît. Atâta școală pot să-ți dau! Celelalte's pentru boieri, nu pentru prăpădiți ca noi!"

Și-acuși bădița-și șuiera visul între buze, parcă a pagubă.

— Mă duc. Mâine prășim de vale și ne sculăm cu noapte'n cap. Maica bolește și mă duc eu, că-i suntem datori boierului două perechi de brate

— Vii și mâine?

— Vin.

Culai îl petrecu cu privirea cum se strecura pe lângă gardul viu al ogrăzii. Apoi își luă cartea și alunecă încetișor din vârful stogului. Avea o lampă în grajd. O aprinse. Deschise cartea. In prima pagină un titlu: „Universul și sistemul solar". Culai silabisi odată, și încă odată... nu pricepuse nimic... o luă dela început: U-NI-VER...

Ușa grajdului se trânti de perete, ca izbită de furtună. Cismele lui Anton vătaful bocăniră pe lespedea dela intrare.

— Mă procopsitule! Vrei să dai foc la grajd pesemne?

Zări cartea'nainte ca Culai s'o fi putut acoperi c'o treanță.

— Citești zănaticule! Că de-aia te ține boierul, lepădătură, să buchisești noaptea și să dai foc acareturilor.

Măturată de palma grea a vătafului, cartea nimeri tocmai în mijlocul unei grămezi de bălegar. Umerii băiatului se strânseră ca sub o lovitură.

— Nea Antoane... scânci el.

— Vorbim noi mâine. Că n'o să-mi pun mintea cu tine acum să-mi sperii somnul. Carte-ți trebue, ai?

Cisma vătafului terciui cartea în mijlocul murdăriei. „Marș, și te culcă, auzi? Apoi apucă lampa și ieși.

In urma lui, Culai ridică ușor cartea din grămăjuia de bălegar. O netezi încetișor cu mâna încercând să șteargă murdăria. Una câte una slovele apăreau mânjite: Universul și sistemul...

Culai privi slovele mâsgălite. „Nu se poate — spuse el încetișor. Nu-i bine să visezi. Nu se poate"...

Asta a fost. Nu-i mult de atunci. Astăzi istorioarele despre visuri altfel îs. După cum de altfel îi întreaga noastră viață.

★

— Tu, n'ai terminat încă, Nicolae?

— Lecțiile le-am terminat. Da' mai am puțină treabă. Vin și eu mai târziu.

— Bine. Te-așteptăm.

Rând pe rând, elevii își strânseră cărțile și caetele și ieșiră în liniște din sala de studiu. Rămaseră numai doi: unul aciuiat într'o bancă în fundul clasei, răsfoia de zor o carte groasă, cu scoarțe cenușii; celălalt, aplecat peste o foaie de caiet pe care așternea slove mărunte și grăbite: „Dragă frățioare. Nu ți-am mai scris de mult, ce-i drept. Dar dac'ai ști ce multe am de făcut acum, în preajma examenelor care bat la ușă. Și vreau să fiu fruntaș și la examene, cum am fost tot anul la învățătură. Să fi fost aci, frățioare, cred că ți-ar fi crescut inima de mândrie la 1 Mai. Pe gazeta de perete scoasă în cinstea lui 1 Mai scria și despre mine, că's sârguincios și fac cinste școlii. Nu că mă laud. Da' vreau să-ți fac o bucurie și de-aia-ți scrisei despre asta... I-am scris și tătucăi.

De, frățioare, ce să-ți mai spui: Uneori, parcă mi-i greu și mie să cred c'am ajuns să-mi văd visul cu ochii. Școala asta..."

Tocul șovăi o clipă deasupra hârtiei și ochii lui Nicolae Ursu mai cercetară odată fraza dinainte: „...c'am ajuns să-mi văd visul cu ochii..."

Multă vreme nu trecuse de-atunci. Dar lui i se părea că's fără număr anii. Pe vremea ceea abia dacă era mai răsărit decât spătarul unui scaun. Se hârjonea cu băieții din împrejurimi, iscodind fel și chip de jocuri copilărești. Lui îi plăcea să alcătuiască o sumedenie de jocuri cu socoteli. Avea o pusderie de frați: 10 la număr. Seara se jucau în odaie de-a școala. Ii rânduia frumușel pe pat și-i „asculta": 2×4 câtu-i?" „Da' dacă Motata noastră face 150 de ouă pe an, în 4 ani câte ouă o să avem?" „600 de ouă clocite!" — râdea taică-său dintr'un colț. „Văd eu măi băiete, că tu tragi a dascăl. Da' pân'atunci mai va. Și lasă-i pe ăștia mici să se culce că li s'au lipit ochii de socotelile tale". „...Tragi a dascăl!"

Nicolae Ursu își amintește și-acum de-aceste cuvinte ale lui taică-său. De câte ori le auzea i se umplea inima de amărăciune. Știa bine ce însemnau: cum să viseze el, băiatul unui muncitor forestier din Rusca Montană să se facă profesor? „Tu, profesor? Ce, meseria noastră nu-i bună?" Ba era bună și-i era dragă. Munceau cu sârg și-l știau toți de harnic.

Dar visul despre o şcoală de unde să iasă profesor — profesor de matematici — nu-i dădea pace...

Când i-au pomenit tovarăşii că poate să meargă la o şcoală la Bucureşti — la Şcoala Pedagogică Superioară — parcă i-a înflorit în suflet o nădejde. Apoi a căpătat o bursă republicană. L-a vestit pe taică-său. „Văzuşi tătucă! N'am tras degeaba a dascăl!" Şi vorbele astea, în loc de amărăciune, i-au iscat bucurie în suflet.

Şi-acum iată-l aici...

„Şcoala asta, scrie mai departe Nicolae Ursu, parcă cu fiecare zi mi-i mai dragă. Ea mi-a ajutat să-mi îndeplinesc visul. Şi nu numai mie. Sunt aici mulţi elevi, care aidoma mie au dorit să fie profesori şi tuturora li-i dragă, şi toţi muncesc cu sârg să ajungă oameni adevăraţi la capătul ei. Unii sunt ca mine interni, alţii fac curs seral. Te uiţi la ei şi înţelegi bine că astăzi la noi, pentru fiecare copil, pentru fiecare tânăr sunt multe, nenumărate cărări spre visele lui. Doar harnic să fie la mers înainte. Ştii, frăţioare, iacă închid ochii şi văd copiii pe care la rândul meu o să-i ajut să devină oameni adevăraţi şi să-şi îndeplinească visuri, mai frumoase ca cele ale noastre. Şi mă bucur. Da' mult nu stau cu ochii închişi că acum în pragul examenelor, nu-i timp de lenevie nici pentru ochi, nici pentru minte. De aceea te las cu bine frăţioare şi-ti urez spor la treabă, că din spornicia ta şi-a mea se făureşte lucru bun şi de ispravă.

NICOLAE"

★

Primăvara n'a poposit pe de-a'ntregul în sat. Mai adastă prin crângul din marginea pădurii, pocnind unul câte unul învelişurile subţiri ale mugurilor, ca'ntr'o joacă de copii cu beşicuţe. Da'i simţi preajma la tot pasul. Ici un colţ de frunză, colo, trecând poteca, grăbite, un cârd de raţe legănate care au prins glas cum au dat de căldură, dincolo haina albă a unui gard proaspăt văruit.

In poarta G.A.S.-Periş au poposit două femei cu coşurile pe braţ. Privesc cu luare aminte forfota neobişnuită din curtea fermei: o sumedenie de băieţi în halate albe care se iuţesc de colo-colo prin curtea însorită.

— Iaca măre — se mira una — ce zor pe nişte copchii. Au dat iama prin păsări. Ia uită-te cum le duc în braţe!

— N'au dat iama de fel, Gherghină! Sunt elevii şcolii Tehnice Veterinare din Bucureşti. Au venit la practică. Mi-a spus preşedintele, că-l întâlnii azi dimineaţă la Sfatul Popular. Cică le-au fost de mare ajutor la fermă, când cu molima'ntre păsări.

Băieţii învaţă la o şcoală la Bucureşti, cum se îngrijesc păsările şi animalele bolnave şi ce trebue făcut ca să nu se'nbolnăvească şi cum trebue ţinute grajdurile, coteţele, cocinele, ca să poţi îndepărta molimile; şi ce'nvaţă acolo'n carte, întăresc aici între păsări şi animale. Asta vezi, ar însemna „practica". Da să ştii c'au făcut treabă în toată puterea. Dăduse molima'n găini. Le-au doftoricit, le-au îngrijit şi-aproape toate au scăpat. Păi ce te miri?

Cu paşi rari, femeile se depărtează dând din cap a mirare, tocmai când pe uşa grajdului ieşi un băiat 'nălţuţ, cu părul castaniu şi ochii aidoma, ducând un viţel de după grumaz.

— L'ai scos la soare, Gelule? — îi strigă un elev din mers.

Gelu Pintilie, din anul IV al Şcolii Tehnice Veterinare, zâmbeşte, resfirându-şi degetele prin părul mărunt. Viţelul amuşină înfetişor pulpana halatului cu botul umed şi clipeşte des, des de tot, de parcă soarele ar fi o ploaie aurie care-i intră'n ochi. Abia a'nvăţat să meargă, dar paşii i's şovăitori, ca şi cum linia sveltă şi subţire a picioarelor ar sta să se frângă.

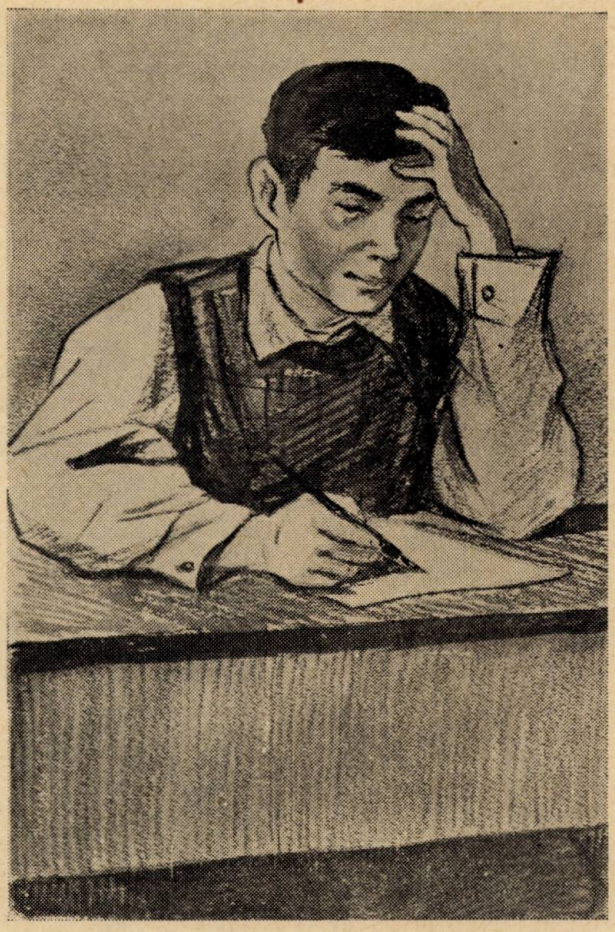

— Ii slăbuţ încă, Gelule — îi spune un alt coleg, apropiindu-se. Insă nu te-ai ostenit zadarnic. Ca mâine o să sburde voinicul. Şi-atunci, o să-l învităm la şcoală la Bucureşti şi o să-i arătăm laboratorul unde am învăţat să-l vindecăm.

Râd amândoi cu soare pe obraz şi în priviri. Apoi celălalt se depărtează. „Am păstrat nişte false membrane dela păsările infectate cu difterio-varioiă — îi strigă din mers. Le ambalez acum. O să le studiem în laborator!".

Gelu se-aşează pe-o piatră, aproape de gard. Intâi şovăelnic, apoi cu mai multă'ndrăzneală, viţelul se apropie şi-şi freacă botul de mâna lui. „Ce-i năzdrăvane, ce-i?" Şopteşte Gelu. Aşa-i şoptea ş'atunci, când l-a veghiat o noapte'ntreagă. „Ce-i năzdrăvane, ce-i?" Il auzea icnind încet, când se depărta să facă injecţii celorlalţi 15 viţei, bolnavi ca şi aceasta de bronchopneumonie. Apoi se întorcea şi se-apleca asupra-i. „Mai bine, năzdrăvane?" Dar „năzdrăvanul" mugea a scâncet, răspunzând parcă „Nu-i mai bine! ba mai rău!" Şi ceaţa de pe ochii mari cu fund de catifea se făcea şi mai groasă.

In ceaţa asta, deslusise Gelu, aburul unei amintiri de pe vremea când era un băieţel. Taică-său, învăţător într'o comună prin preajma Bucureştiului, venise 'ntr'o zi cu un viţel, cât o schioapă de mare. „Uite un tovarăş de joacă, Gelule. Să-l îngrijeşti bine!" Uiu, ce bucurie! Nu le-ajungea curtea ziua

toată. Iar noaptea — de l-ar fi lăsat maică-sa l-ar fi luat la el în odaie. „Măi, năzdrăvane!" — îl alinta taică-său privindu-l cum se sbânțuie prin curte. Și așa-i rămăsese numele.

Și'ntr'o zi, îl aflară bolnav. Gelu îl tot îmbia în curte — „Hai, năzdrăvanule, la joacă!"—; dar el întorcea capul abătut spre perete ca și cum ar fi spus: „Nu-mi arde de joacă. Mă doare undeva!" Spre seară, mai rău. Dimineața următoare îl găsiră întins pe jos: abia mai gâfâia. „Nu-i veterinar în sat — spusese maică-sa și până'n oraș nu mai cred c'ajunge viu".

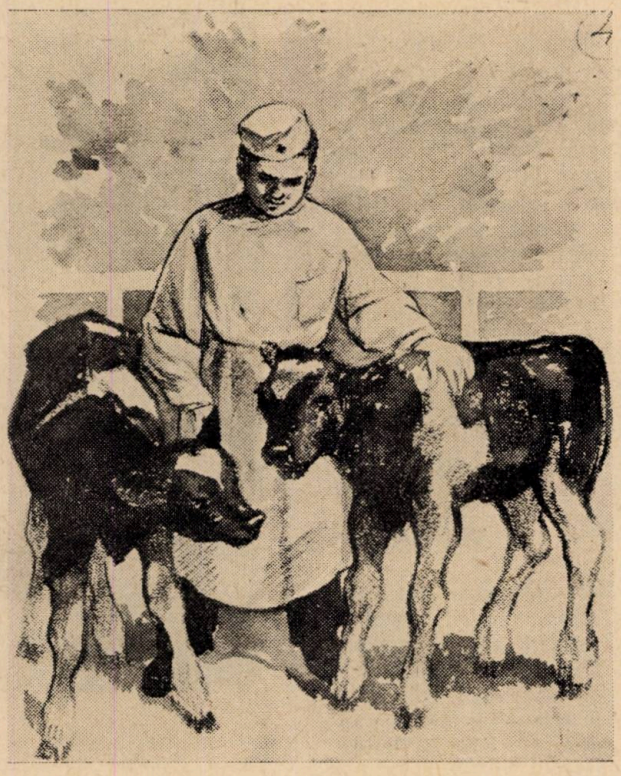

Gelu nu se deslipise de el toată ziua. Îi adusese zahăr pe care'n ascuns, turnase câteva picături din doctoria lui pentru tuse. Îi învălise capul într'un prosop cum îi făcea mai că-sa lui când era răcit. Ba încercase să-i spună și-o poveste.

Când a murit era pe înoptate. Gelu nu spusese nimic. Intrase în casă și se așezase pe-un scăunel la gura sobei. Părinții se uitau la el și tăceau. Dar maică-sa spuse. „Dac'avea cin'să-i facă injecție scăpa!" Atât.

Dar Gelu auzise, Se'ntorsese încet pe scăunel și-i privise pe amândoi cu'n început de lacrimi în ochi „O să le fac eu când oi fi mare".

Lângă el, vițelul urmărea mirat sborul unei muște. Rotea botul când la dreapta, când la stânga, clipind des. „Ce lucru mare — își spuse Gelu — privindu-l — ce lucru mare să vezi izbândind o dorință. Să vezi un vis cum se transformă în fapte. Să știi că numai de tine atârnă să-l poți preface în muncă rodnică: învățând". „Hai, năzdrăvanule. hai să te duc la loc, c'ai stat deaiuns la soare. Și mai am și alte trebi pe ziua de azi!"

★

Câte nu poți afla din iurnalul unui școlar! Despre el, despre familia lui, și mai ales despre școala unde învață, despre tovarășii de învățătură și străduințele acestora.

Luni 13 Aprilie

Astăzi a fost zi mare și pentru mine și pentru școala noastră. Cei mai buni la învățătură, cei mai sârguincioși la practică au fost evidențiați pe școală. Sunt și eu printre ei. Este și Mihai Croitoru din anul IV și Georgeta Alexandrescu din anul II și încă alții despre sârguința cărora am mai scris și altădată.

Toți, 370 de elevi, câți eram acolo, și profesori, ne-am bucurat grozav. Mi-am amintit de cuvintele care stau scrise pe gazeta noastră a elevilor dela Școala Medie Tehnică de Editură și Poligrafie: „Învățământul de toate gradele constitue o verigă principală la înfăptuirea planului cincinal și la întărirea frontului păcii!". Asta înseamnă că străduințele noastre de a învăța cât mai bine sunt o părticică mică, mică, din munca uriașă a părinților noștri, a fraților mai mari și a milioane și milioane de alți oameni ai muncii. Așa ne spunea și tov. Director, când am păsit întâia oară pragul acestei școli, la începutul anului. Ne-a arătat totul. Atelierele de culegere mecanică și manuală, de imprimare, de fotozincografie, de legătorie și câte altele: „Vedeți, ne spunea — cine avea nevoie înainte vreme de atâtea cadre tehnice pentru edituri sau pentru poligrafie? Cine-și dădea osteneala să-i îndrume pe copii spre astfel de meserii? Și'apoi, ce nevoie aveai de asemenea cadre dacă se tipăreau cărți pe sponci, puține și numai pentru cei avuți! Dar azi când se editează milioane și milioane de cărți, broșuri, reviste, când fiecare cătun din vârful muntelui sau pierdut în largul Bărăganului își are biblioteca lui — mereu mai mare și mai frumoasă, — e nevoie de oameni care să știe să le tipărească. Să le facă tot mai frumoase, tot mai atrăgătoare. Și mai ales să le facă multe, multe de tot".

O să-mi amintesc mereu de asta, mai ales acum în pragul examenelor. Și-o să-mi prindă bine, sunt sigură.

Joi 16 Aprilie.

Uf, ce încălzită sunt! Până acum am jucat voley, pe terenul de sport. Numai câteva rânduri să scriu și fug la practică, în atelierul de fotozincografie. Imi place strașnic să văd cum poate ieși din mâinile noastre o fotografie colorată cu măiestrie care tipărită în mii de exemplare va fi privită în orice colț al țării de mii și mii de oameni. Și-au să spună: „Frumoasă poză! Parcă's vii florile, și parcă e aidoma câmpia cu cea din marginea orașului".

Dar nu despre asta vreau să scriu, ci despre vestea pe care am auzit-o azi. Ni s'a spus în timpul orei de desen, că 5 dintre cei mai sârguincioși elevi care absolvesc cursurile, sunt trimiși anual în Uniunea Sovietică pentru specializare. Asta-i mare lucru. Și-i un îndemn strașnic pentru noi să dăm zor cu învățătura și cu hărnicia. Și-am mai aflat ceva: Cei mai buni absolvenți pot urma un institut de învățământ superior.

Am văzut cu ce bucurie au primit veștile acestea colegii mei. Ca și mine, majoritatea sunt fii de țărani sau de muncitori. Niciodată n'au visat poate asemenea lucruri. Și iată, acum ele sunt la îndemâna noastră, exprimând grija și dragostea pentru tineret a celor care ne conduc țara.

Decada R. S. S. Moldovenești

Țara primăverii

de C. CONDREA

Toată dragostea mea
Și suflarea ți-o dau,
Cu milioane de frați
Impreună,
Mă aplec și sărut
Țărna câmpului tău,
Scumpă patrie
Mare și bună!

Noi eram oropsiți,
Noi creșteam în nevoi.
Insetați de dreptate și soare —
Azi pe Nistru, prin văi
Primăvara-i în toi.
Și în suflete-i azi
Primăvară.

Tu la piept ne-ai cuprins,
Și pe liberu-ți plai
Fericirii
Ne-ai pus temelie,
Țară tânără 'n veci,
Țară-a mândrului Mai,
Primăvară de cânt
Și frăție!

Oameni slobozi trăiesc,
Oameni pașnici muncesc
Pe pământul
Scăldat în lumină.
Mii de lunci înverzesc.
Mii de fabrici vuiesc.
Mii de inimi
Zvâcnesc pentru tine.

Peste mări, peste țări,
Orișiunde-ai umbla.
Nu-i atâta iubire
De oameni.
Eu sunt mândru să spun:
Asta-i patria mea.
Eu sunt mândru
Că tu îmi ești mamă.

Ca un far de nestins,
Globu 'ntreg luminezi.
Gloria ta
Preamărită în veci-i,
Steag al lumii tu ești
Și nădejde,
Și crez,
Bastion al dreptății
Și păcii.

Mergi cu pași legendari
Pe-al tău drum clar și drept —
Necuprinsă,
Măreață
Și tare.
Oțelitul partid
Te conduce 'nțelept
Sub drapelul lui Lenin și Stalin

Cât de falnică ești,
Inflorind tot mereu.
Neclintită,
Sub orice furtună.
Țară — dragostea mea,
Țară — cântec al meu,
Scumpă patrie
Mare și bună!

Versuri despre vacanță

de P. CRUCENIUC

De sărbători s'au îmbrăcat castanii,
Adăpostind micuțe păsăruici.
Atât de vesel murmură havuzul,
Că stai și nu te'nduri ca să te duci.

Pe lângă școala asta înnecată
In marea de verdeață și de flori,
Mă cam opresc de doruri câteodată,
C'am fost și eu cândva învățător...

Indelung privesc cum trei fetițe
Pe o aleie trec, se'nveselesc,
Au toate panglici roșii la codițe.
La toate ochișorii strălucesc.

— In vara asta, — una dintre ele
Cu o mândrie povestea în glas; —
M'oi duce la prietenele mele...

— La Chiev?
— Nu,
M'oi duce
In Caucaz!

Acolo este o fermă mare, mare,
Ca niște smei acolo caii cresc,
Și eu m'oi învăța să merg călare
Și iarba verde'n goană s'o retez.

Ca vântul proaspăt, vesel și puternic,
Plăcutul râs aleia a cuprins,
Dar altă fată a făcut tăcere —
Cu gestul unui braț spre zări întins

— Da, eu vacanța asta oi petrece-o
Pe Nistru, ca turist călătorind.
Pe malul răcorit de noaptea rece
Un foc ca în povești, am să aprind.

Și ziua 'ntreagă voi înscrie toate,
Ce se zidește, ce-i zidit de-acum.
Și-mi voi lua și foto-aparatul
Să fac în timpul ăsta un album

O fetișcană mică bălăioară
Ce strâns ținea o carte subțioară,
Făcând deodată înainte un pas,
A zis modest, cu liniștitu-i glas:

— Mămica mea demult s'a hotărît
Că 'ndată ce concediul va primi,
Noi amândouă-odată vom porni
In drumul cel mai larg și fericit.
Chiar nici nu-mi vine, fetelor, să cred,
Că Moscova de grabă am s'o văd!

Și se făcuse-o liniște'n grădină,
Că se auzea cum florile șoptesc,
Că se simțeau bătăile de inimi
In ritmul unui cântec tineresc.

Constructorii JOCULUI

de MIHAIL GAVRIL

Ilustrații: IURA DARIE

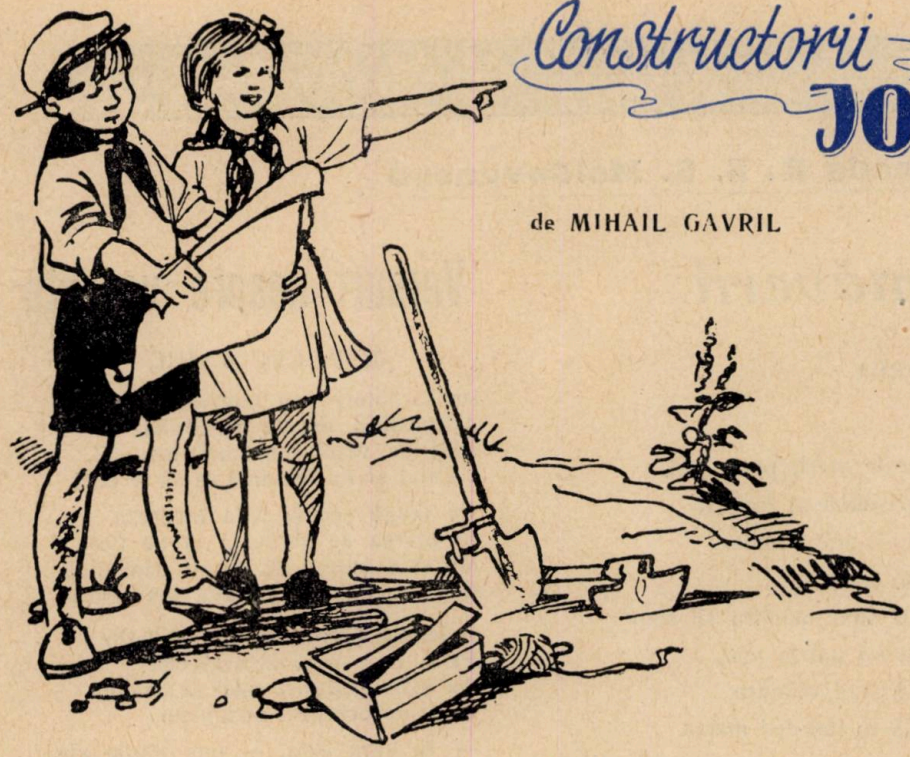

Dina,
— inginer vestit —
cu'n aeroplan,
a venit la Dan
Și s'au sfătuit.

— Impreună, dacă vrei
— spune Dina —
cu migală
vom porni să construim
o hidrocentrală.

Intr'un film,
eu am văzut
o uzină terminată
pe un râuleț mărunt
— cu o apă minunată.

Inteleși,
au și pornit
spre pârâu,
unde bobocii
Inotând
— par liniștiți.
dar —
se bat cu mormolocii.

Pentru planul lor istet
Dina
a adus hârtie
Dan:
lopata, un hârleț
și-un compas într'o cutie

— Locul bun pentru baraj
e sub salcia pletoasă.
— Hai, să facem un sondaj
Lângă stânca ceea joasă.
Amândoi,
apoi au prins
sloara,
malul să-l măsoare...
— noi vom face dinadins
apa,
prin tunel să sboare.

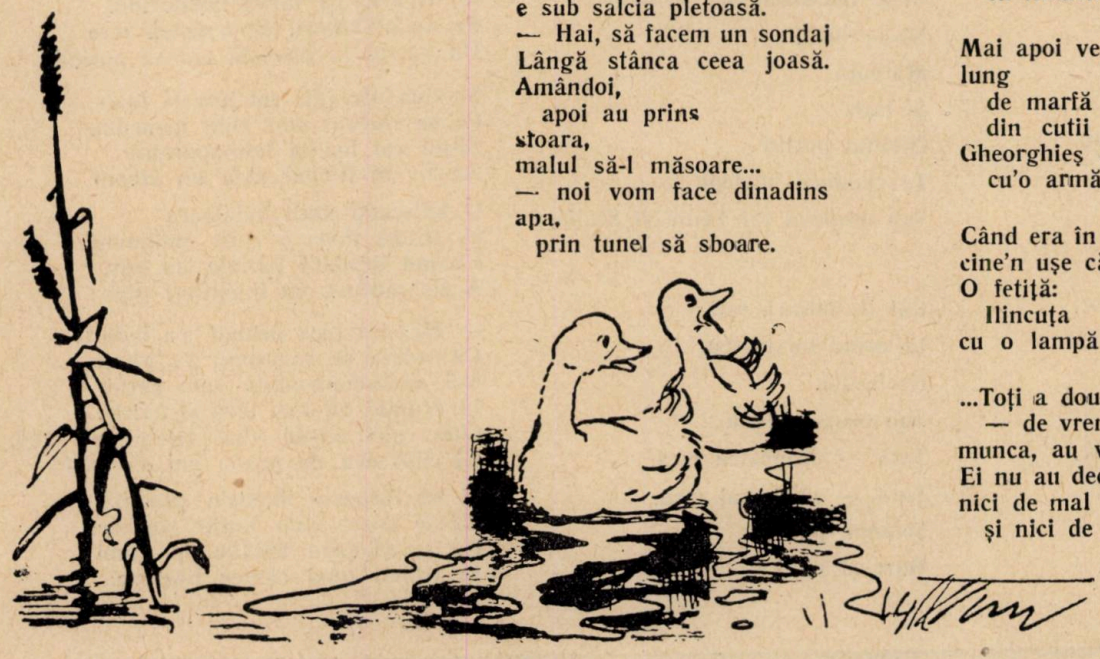

— Prin tunel?
Dar cine-l sapă?
— Noi, copiii
cei mai mari
toți mineri!
Ce-i mici: în apă.
la baraj,
vor fi zidari!

— Dar excavatorul
cine poate să-l conducă oare?
— Nicu,
se pricepe bine
la motoare
După ce barajul, noi,
îl vom termina cu bine.
al pârâului șuvoi,
îl vom trece —
spre turbine.

Vestea s'a întins de grabă.
Are Dan un plan măreț.
L-au înscris pe-o coală albă
inginerii cei isteți.

...Planu-i gata,
și la Dan
până'n seară a venit
Nicu matematician
și mecanic iscusit.
Iată, că, veni și Zina
— fata harnică și bună —
repede ca o furtună
în brațe
cu limuzina.

Mai apoi veni cu'n trep
lung
de marfă
din cutii
Gheorghieș cel mititel
cu'o armă de copii.

Când era în toi ședința
cine'n ușe că bătea?
O fetiță:
Ilincuța
cu o lampă bâjbâia.

...Toți a doua zi
— de vreme —
munca, au venit s'o'nceapă.
Ei nu au dece se teme:
nici de mal
și nici de apă.

Șiruri trenurile stau...
Multe camioane...
Cei mai mici constructori au
cărucioare.

Dar să vezi năzdrăvănie.
— Ce e?
un excavator?
Parcă-i o girafă vie.
Toți îl vor.
Ilincuța cea mai mică
vrea ea să-l conducă...
Nicu, nu o lasă.
Teamă e că-l strică

— Lasă-mi-l și mie
să-l conduc băiete!
— Nu! Excavatorul,
Nu e pentru fete.

Vede Dan că munca
a încetinat.
A venit în grabă
și i-a împăcat.

Nicu — acuma are —
vrednic — ajutor.
Mica Ilincuță-i
pe-excavator.

Toți copiii,
pietre adună
la baraj să ducă
și nisip în tren să pună
bun ciment de muncă

Stan și Nelu din tunel
scot nisipul cu lopata.
Toți au doar un singur țel
cât mai iute
— gata!

Unii pe la stâlpi așează sârme,
alții, mai departe
sub un pom tăcuți
montează
becuri minunate

Toți la locul lor de muncă
în întreceri sunt porniți.
La turbine, se descurcă
inginerii iscusiți.

Dar cu Dina
la turbine, —
— Nu-i loc pentru'ncetineală—
vor să dee azi lumină
cu a lor hidrocentrală.

Până seara-au terminat
jocul minunat...

Dar când mari vor fi
Ei vor dărui
Patriei natale
Mari hidrocentrale.

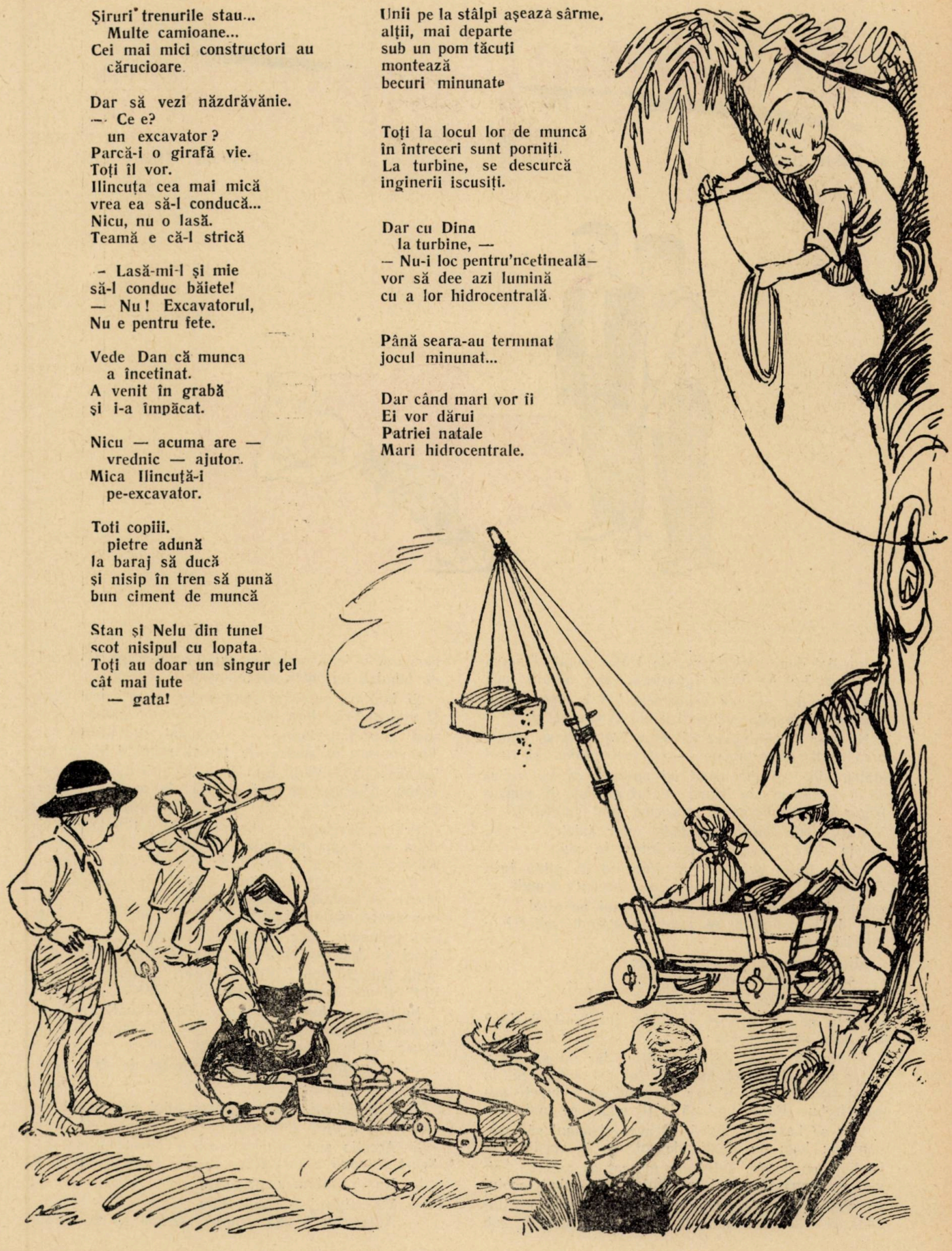

O istorie cu ISTORIA

de IOSIF DIC

Ilustrații: TINOVSCHII

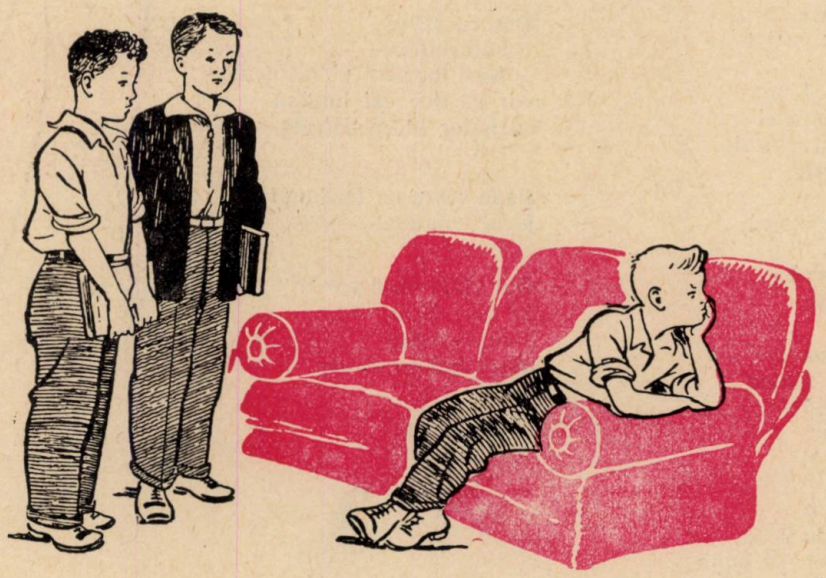

Imediat după sărbătoarea de 1 Mai, conducătoarea clasei a 7-a A, Vera Ignatieva, mai aminti încă odată elevilor săi, că examenele bat la uşă şi trebue să se pregătească pentru ele în fiecare zi.

Nu s'ar putea spune că Jora Sorochin se temea prea mult de examene — cu matematica şi rusa stătea bine — dar când îşi amintea că va trebui să dea examen la istoria evului mediu, îl apucau frigurile. Desigur că el ştia cine sunt hughenoţii şi iezuiţii, ştia despre cruciade, dar datele, — vai, datele astea! — deloc nu-i intrau în cap.

Mulţi dintre prietenii lui Jora, ca de pildă Iura Carasev şi Mişa Corşunov, au început demult să repete la istorie, controlându-se unul pe altul

— Ia spune-mi în ce secol au apărut ereticii? — întrebă Iura.

Mişa răspunde pe nerăsuflate:

— In secolul unsprezece.

Ei se apropiau şi de Jora:

— In ce an a fost răscoala lui Watt Tayler? dar Jora se îndepărta:

— Nu vă legaţi de mine. Ştiu, dar nu vă spun. Iar în realitate el încă n'a învăţat datele. Şi, la drept vorbind, nici n'avea de gând să le înveţe aşa cum trebue. Parcă poţi să le ţii minte pe toate?!

Jora se baza pe fituică. El avea sistemul său mecanizat: lega un elastic de cot, iar la elastic fixa hârtiuţa cu datele. Totul era mascat de mâneca hainei. Pe urmă el mai băga fituici şi în tubul toculuì cu peniţă şi creion. Dar perfecţiunea tehnicii fituicilor, el o socotea cutia de chibrituri cu o lupă, sub care era o foiţă scrisă cu un scris mărunt. O astfel de tehnică nu putea să te înşele.

Şi iată că au venit examenele — la fizică, rusă şi matematică, Jora luă numai note de patru. Când sosi ziua hotărîtoare — examenul de Istorie, — Jora nu era în apele sale, totuşi, primind biletul cu întrebări dela Vera Ignatieva, el înaintă sigur, — vrând să arate că nu-i e frică de nimic, — spre banca sa.

Prima întrebare — despre Pipin cel Scurt şi a doua — despre răscoala lui Etienne Marcel dela Paris — el le ştia destul de bine. Iar datele... Era o treabă de câteva clipe. Jora trase încetişor de elastic şi aruncă o privire pe fituică. Dar aici nu era ceeace căuta. Şi în tocul de fier nu erau datele ce-i trebuiau. Jora începu să se neliniştească. Atunci, el deschise cu grijă cutia cu chibrituri şi răsuflă uşurat. Sub lentilă el văzu: „Pip. Sc. 768—814“ şi mai departe: „Răsc. Par. 1381“.

In timp ce Jora răspundea, Vera Ignatieva îl aproba: „Bine... Adevărat...“ Dar imediat ce Jora spuse datele, ea se uită mirată la el.

— Ia gândeşte-te mai bine. Ce fel de date sunt astea? — spuse ea.

Jora îngălbeni. Doar copiase totul cu exactitate. Poate că a uitat profesoara?

— Aceştia sunt anii în care a domnit Pipin cel Scurt şi când a fost Răscoala lui Etienne Marcel!

— Nu dragul meu, greşeşti.

— Vă asigur, — spuse Jora.

— Atunci dacă mă asiguri, trebue să te întreb

când atunci după tine, a domnit Carol cel Mare şi când a avut loc răscoala lui Watt Tayler?

Deodată Jora îşi aminti, că datele pe care le-a spus, se refereau desigur numai la Carol cel Mare şi Watt Tayler.

— Aveţi dreptate, spuse Jora — eu am greşit.

— Bine. Atunci, dacă ai greşit, să te mai întreb.

„De data asta m'am dus", — gândi Jora îngheţând. El pipăi cutia de chibrituri din buzunarul hainei şi o turti. Acum nu-i mai era de folos. Doar n'o să te apuci s'o scoţi în văzul tuturor.

Jora îşi adună ideile. Şi... curios lucru! — începu deodată să răspundă aproape la toate întrebările.

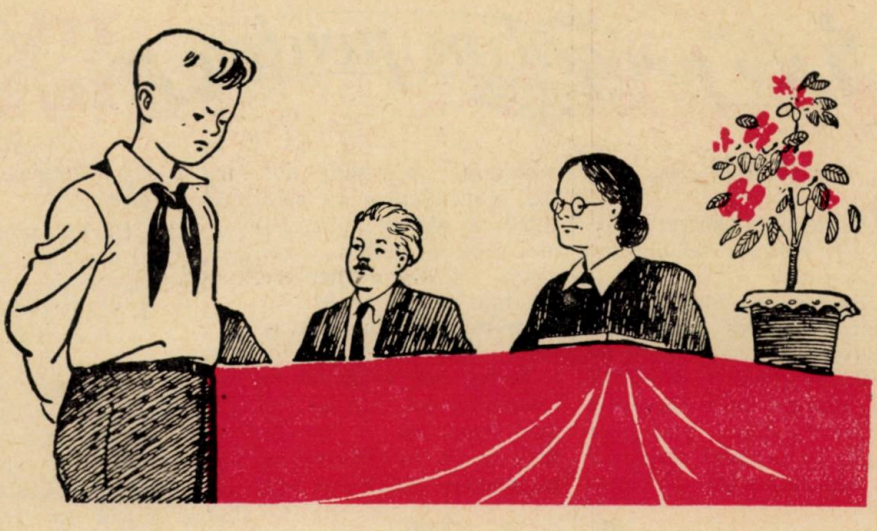

Când Jora ieşi din clasă roşu şi transpirat leoarcă, el înţelese că era cât p'aci s'o păţească din cauza fiţuicilor sale. Copiind datele, el încurcă totul. El îşi dădu seama încă de atunci, când se uita în cutia de chibrituri, dar totuşi nu-şi crezu sie, ci fiţuicii.

...Şi iată că Jora e între colegii săi de clasă.

El smulse demonstrativ elasticul din mâneca hainei, scoase cutia de chibrituri şi adresându-se colegilor, spuse:

— Din cauza acestei tehnici, era cât p'aci să cad la examene. Am pierdut numai timp de pomană. Am primit o lecţie bună astăzi. De acum încolo n'o să mai am încredere decât în mine

(Traducere din limba rusă)

„...India este patria celei mai frumoase păsări din lume — Păunul. In India există multe păsări de diferite specii: rândunele din Himalaia, papagali vestiţi prin frumuseţea şi culorile vii ale penelor, păsări-rinocer, cocorul-antigona, porumbei şi multe altele. Aci se găsesc şi păunii. Ei trăiesc în jungla de nepătruns, în cârduri de

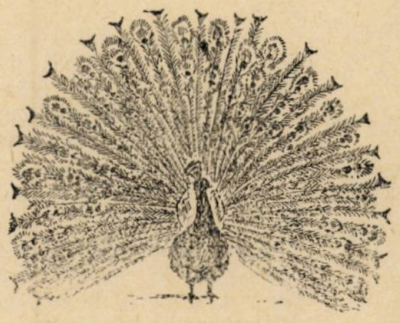

câte 30—40. Ziua se ascund în frunzişul copacilor şi pornesc în căutarea hranei numai dimineaţa şi seara. Sunt locuri ca în Radjisthan unde păunii trăiesc chiar şi în apropierea satelor. Eventaiul minunat de pene împodobit de culorile vii albastre şi verzi, bătând în auriu, a fost considerat a fi coada păsării. In realitate însă, coada serveşte numai pentru susţinerea acestui enorm evantai pestriţ. Incă înainte de începerea erei noastre, păunii erau aduşi, printre alte rarităţi, din Asia Sud-Estică în Europa, pentru a împodobi grădinile şi palatele împăraţilor romani.

„...In U.R.S.S. a fost inventată o maşină a climei. Este vorba de maşina creată de docentul academiei agricole „Timiriazev" E D Corolcov din Moscova pentru ameliorarea condiţiilor locale de climă. Aceasta este o instalaţie întreagă care a fost pentru prima dată experimentată pe terenurile experimentale ale Academiei.

In grădinile de zarzavaturi au fost instalate nişte ţevi metalice aşezate la o înălţime de 40 cm. de pământ prin care trece apa.

In timpul îngheţului şi pe timp friguros ţevile sunt alimentate cu apă caldă, care fiind pulverizată, formează o perdea compactă deasupra solului. Această perdea compactă împiedică pierderea căldurii pământului. Şi invers, pe timp călduros prin ţevi este împrăştiată, pulverizată apa rece care for-

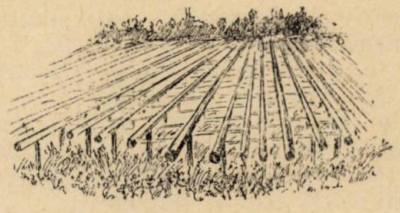

mează o perdea compactă ce fereşte plantele de soarele prea puternic.

In acest fel, instalaţia lui Corolcov ameliorează condiţiile locale de climă în mod favorabil desvoltării culturilor de zarzavat".

Ne pregătim pentru EXAMENE

Dragă Redacție,

Suntem în pătrarul IV și în curând se apropie examenele.

Pentru a învăța cât mai bine noi ne-am organizat munca. Toți ne adunăm pentru meditații la internat unde învățăm împreună. Elevii mai buni ajută pe cei mai slabi. Ei învață împreună și rezultatele sunt bune.

In meditații este liniște. Fiecare elev muncește pentru a-și învăța lecțiile și pentru a-și face temele. Tov. profesori ne ajută foarte mult. Ei vin la meditații unde ne explică și ne arată încă odată problemele pe care noi singuri nu le înțelegem sau le înțelegem greu

In tot timpul meditației tov. dirigintă stă cu noi. Când pleacă acasă dânsa ne spune: „clasa VI-a, pe ziua de mâine nu vreau să am nicio notă sub 3".

Și fii sigură, dragă Redacție, că școlarii și pionierii clasei a VI-a a școlii noastre se vor prezenta bine pregătiți la examene.

In afară de pregătirea examenelor, noi facem și alte lucruri cu care ne mândrim.

Stațiunea noastră, Techirghiol, este o stațiune balneară. In stațiunea noastră vin să se odihnească muncitori din toate colțurile patriei noastre. Vin muncitori care în cursul anului își depun toate forțele pentru realizarea mărețului nostru plan. Pentru ca să-și petreacă cât mai bine și mai plăcut odihna, noi, elevii școlii elementare, am luat hotărîrea de a înfrumuseța stațiunea noastră.

Astfel, noi vrem să întâmpinăm cu succese cât mai frumoase la învățătură și în activitatea extrașcolară, al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților.

IRINA CONDUCOVA
Șc. element. Techirghiol
Raionul Negru Vodă
Regiunea Constanța

Dragă Redacție,

Elevele clasei noastre se pregătesc din ce în ce mai temeinic pentru a întâmpina cu bucurie și încredere examenele de sfârșit de an. Unitatea noastră a făcut o gazetă de perete „Poșta", la care sunt afișate plicuri. Fiecare clasă are câte un plic. Când vreo pioniera nu înțelege ceva scrie un bilețel, îl introduce în plicul clasei respective, iar a doua zi primește răspunsul dorit. Câte lucruri frumoase nu se fac la noi. Avem în fața școlii o grădină pe care noi am săpat-o și am plantat-o cu flori. Cu ajutorul tov. profesor de botanică am plantat pomi care zi de zi cresc, prind rădăcini tot mai puternice în pământ.

Noi cu mare nerăbdare așteptăm examenele pentru a vedea roadele muncii noastre.

HORA MARIA
cl. VII-a A, Șc. de fete
Dudești-Cioplea, raionul
T. Vladimirescu
București

Dragi tovarăși,

Vă trimit câteva vești despre felul în care pionierii detașamentului nr. 1 din școala noastră s'au pregătit pentru examene.

In primul rând noi ne-am gândit să ajutăm pe cei rămași în urmă la învățătură. Pentru aceasta s'au folosit mai multe mijloace. Astfel am căutat să întărim studiul individual, punând pe fiecare elev să-și învețe lecțiile. Pentru lucrurile neînțelese școlarii cei mai buni au dat ajutor celor mai slabi.

In afară de aceasta, școlarii care locuiau în apropiere se întâlneau după ce-și făceau lecțiile pentru a se asculta. In acest fel Udrea Barbu care a pregătit lecțiile cu Chirca Marin a obținut pe pătrarul III media 4 la fizică; Cucu Eleonora care a învățat cu Spânu Elena a luat nota 4 la istorie, iar Turcu Ioana care a fost corijentă — cu ajutorul primit dela pioniera Necșulescu Elisabeta, a obținut pe pătrarul III media 4 la fizică.

Un ajutor mare ne-au adus și cercurile pe materii. In cercul de matematică s'au rezolvat probleme legate de cele predate la curs, dar și probleme distractive. Acestea au folosit mult pentru înțelegerea unor probleme.

Nici gazeta noastră de perete nu s'a dat la o parte dela această bătălie pentru învățătură. In ea s'au popularizat metodele celor mai buni școlari. La gazeta de perete au fost evidențiați Voirozeanu Eugenia, Spânu Elena și alții.

Un mare imbold în munca noastră a fost consfătuirea cu stahanoviștii.

Am învățat multe și vom ști multe. Examenele vor arăta că noi am crescut în acest an și am devenit mai pregătiți pentru anii viitori de școală.

PĂUNESCU VIRGIL
Roșiorii de Vede

Dragi tovarăși,

Pentru a ne pregăti cât mai bine în vederea examenelor, noi, elevii din clasa V-a a Școlii Nr. 6 de băieți din Galați am lucrat în cadrul cercurilor de studii. Pentru ciclul II au fost organizate cercuri de studii la 4 obiecte: matematica, limba română, fizica și științele naturii. Aceste cercuri ne-au ajutat să ne desvoltăm și să ne întărim cunoștințele la aceste materii.

In cadrul cercurilor de științele naturii am lucrat material didactic, planșe

și altele. Totodată, cu un mare interes am făcut experiențe pe o porțiune de teren din grădina școlii, special amenajată în acest scop.

Cei din clasa VI-a și a VII-a care participă la cercul de fizică au construit și unele aparate ca: voltmetre, scripeți, un motor electric iar acum lucrează la macheta unui sat electrificat.

Cunoștințele căpătate ne vor folosi la examene și ne vor ajuta să le trecem cu succes.

ȘERBU IONEL
cl. V-a. Șc. element.
de băeți Nr. 6. Galați

Bine pregătiți pentru examene

In curând școlarii patriei noastre se vor prezenta la examenele de sfârșit de an școlar. Cea mai mare parte dintre ei sunt siguri și plini de încredere în cunoștințele lor. Încă din timpul anului ei s'au pregătit cu perseverență, lecție cu lecție, în vederea examenelor. Învățând cu seriozitate, desfășurând o vie și interesantă activitate extrașcolară, școlarii și pionierii Patriei noastre au devenit mai pregătiți pentru munca lor în anii viitori, mai culți și mai ageri. Ei vor trece cu succes și examenele de sfârșit ale anului școlar.

Publicăm mai jos fotografiile câtorva pionieri și școlari fruntași la învățătură și în activitatea extrașcolară

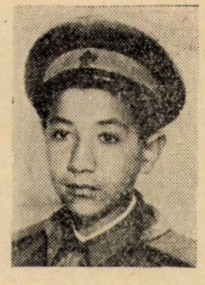

MORARU CORNEL, din clasa VII Șc. Militară de Muzică din București a obținut la aproape toate materiile media 5, și-a dus cu bine la sfârșit sarcinile încredințate.

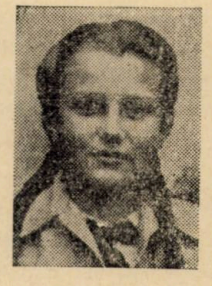

BACIU VALERICA, clasa VI Școala pedagogică de fete Sibiu. A obținut în toate pătrarele la toate materiile media 5. Este o pioneră bună, își duce la bun sfârșit sarcinile încredințate.

EKLINGER ILEANA, clasa V-a Școala Pedagogică mixtă maghiară Cluj, este fruntașă la învățătură în clasa sa. In munca de conducătoare de detașament dă dovadă de spirit colectiv, dragoste pentru muncă și atitudine tovărășească cu colegele ei. Își duce la bun sfârșit sarcinile încredințate.

IONESCU CORNEL, clasa VII Școala Militară de Muzică București. A obținut la aproape toate materiile media 5; în cadrul muncii de conducător al unității a dat dovadă de multă inițiativă, spirit colectiv și dragoste pentru muncă. Își duce la bun sfârșit sarcinile încredințate.

TUDORACHE ELENA, clasa VII-a Școala elementară Nr. 6 mixtă Iași. A obținut la toate materiile media 5 și în calitate de conducătoare a unității a dus o activitate rodnică.

VICOL DUMITRU, clasa VI Școala elementară Nr. 1 băieți Iași. A obținut la toate materiile media 5; este un pionier disciplinat și-și îndeplinește cu conștiinciozitate sarcinile.

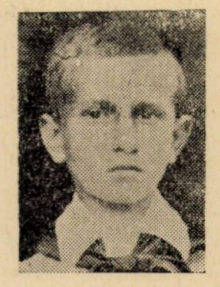

RADU IULIAN, clasa VI școala elementară Nr. 7 Craiova. A obținut la toate materiile media 5, iar în munca pionierească s'a străduit ca detașamentul său să fie printre cele mai bune. Isi duce la bun sfârșit sarcinile încredințate.

NECULA MIHAI, clasa V-a Școala elementară Nr. 5 Craiova. A obținut la toate materiile media 5. Este disciplinat, iubit de pionierii din unitatea sa prin felul tovărășesc în care se poartă; duce la bun sfârșit sarcinile încredințate.

ROȘCA CECILIA, clasa VI Școala elementară Nr. 5 fete Iași. A obținut la toate materiile media 5. Ca membră în colectivul de conducere al unității și-a dus la bun sfârșit sarcinile încredințate.

BOGORIN NADIA, clasa VII liceul de fete Sibiu. A obținut la aproape toate materiile media 5; duce o activitate intensă în cadrul organizației de pionieri dând dovadă de inițiativă și interes pentru munca pionierească.

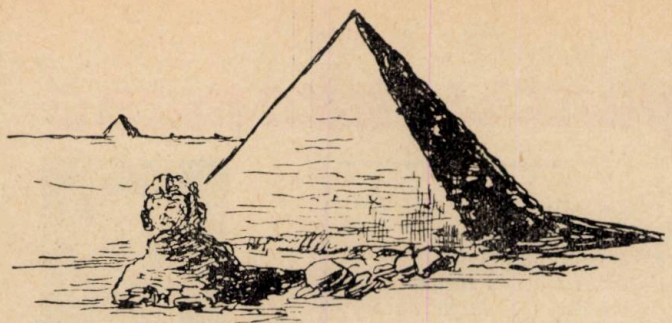

GRĂUNTELE DE OŢEL

de I. VICOL

...Există o piatră care este cheia pământului. Ea va deschide omului toate bogăţiile şi îi va schimba în întregime viaţa... Aşa grăeşte o legendă populară alcătuită cu mulţi ani în urma prin munţii Urali de către oamenii care de generaţii întregi scoteau din adâncurile pământului pietre şi metale. Cheia pământului, „piatra" cea rară de care vorbeşte legenda era descoperită însă de mult. Era grăuntele de oţel, minereul de fier.

Fierul este necesar omului ca aerul şi apa. Nu poate fi închipuită civilizaţia omenirii, fără acest preţios ajutor al omului ori de câte ori a fost vorba de o nouă născocire a tehnicii şi ştiinţei.

Din cele mai vechi timpuri, oamenii au cunoscut fierul. In urmă cu 5.000 de ani, un pietrar al unui faraon egiptean a uitat în zidăria unei piramide, un vârf de fier care-i servea de unealtă. Zidăria fiind de argilă, fierul s'a păstrat până în zilele noastre fără a rugini. Aceasta a dovedit că încă acum 5.000 de ani, oamenii cunoşteau şi se foloseau de unelte fabricate din fier. Săpături făcute la Ninive, străvechea capitală a Asiriei, au scos la iveală unelte de fier de care se foloseau asirienii. Deasemeni, marele învăţat Aristotel care a trăit acum 2000 de ani povesteşte despre fabricarea oţelului în India.

Fără doar şi poate, descoperirea fierului a însemnat o adevărată revoluţie. Fierul a făcut posibilă agricultura pe suprafeţe întinse, tăierea pădurilor şi transformarea lor în ogoare cu cereale. Meseriaşii au căpătat o unealtă tare şi tăioasă, cu mult mai preţioasă şi mai trainică decât unealta de piatră, de bronz sau aramă. Mulţumită fierului s'au desvoltat o serie întreagă de meşteşuguri, precum ţesătoria, olăritul, construcţia clădirilor de piatră şi cărămidă, a corăbiilor. Oamenii au ieşit din vârsta sălbăticiei, şi-au început să folosească tot mai mult „piatra căzută din cer". Ii spuneau aşa fierului fiindcă, la început, ei nu-l cunoşteau decât din meteoriţii care cădeau din spaţiile interplanetare. De aici şi denumirea de siderurgie pe care cei vechi au dat-o ştiinţei prelucrării fierului (dela sideris care însemna stea, piatra căzută din stele). Abia cu mult mai târziu când oamenii au învăţat ştiinţa pământului, ei au început a privi cu alţi ochi munţii şi câmpiile, îndreptându-şi atenţia spre minereul de fier care dormea liniştit în adâncurile scoarţei pământeşti.

Undeva pe aproape era cărbunele care a rămas până astăzi „prietenul"... de cuptor al grăuntelui de oţel. Această prietenie a început din ziua când omenirea a folosit pentru prima oară cărbunele la topirea minereului de fier în cuptoare, e drept primitive, dar care deschideau calea către metalurgie, calea pentru producerea fontei şi a oţelului. Asemenea cuptoare primitive au apărut cel dintâi în oraşul Lancin din China, în secolul III înaintea erei noastre. Dela chinezi importau până şi Romanii „fierul tare" cum îi spuneau oţelului.

Cât de interesante apar în biografia grăuntelui de oţel descrierile primelor

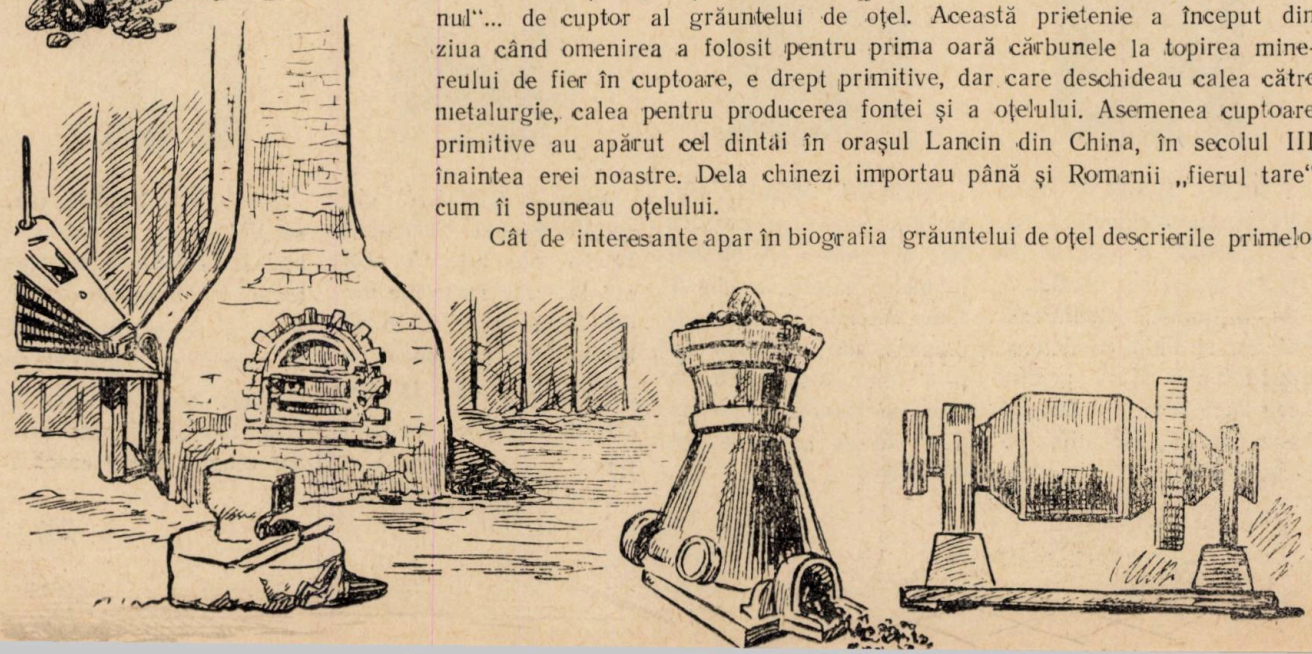

„furnale“ : niște gropi căptușite cu lut în care se punea minereul de fier și cărbune. Aerul era suflat cu foalele. Se obțineau bucățele de fier de mărimea unei pietricele care se băteau cu ciocanul, căpătându-se astfel bucăți de fier mai mari.

Au trecut mai bine de 2000 de ani. In locul modestelor cuptoare au apărut furnalele uriașe care produc milioane de tone oțel.

Pământul a devenit o imensă uzină în care omul făurește minunate și puternice mașini. Minereul care a zăcut milioane de ani sub straturile groase ale scoarței pământești, se înalță astăzi deasupra pământului, întruchipându-se în sute și sute de mașini care de care mai necesare omului.

Să încercăm să însoțim grăuntele de oțel în drumul pe care-l face dela locul lui de naștere, mina, până devine mașină. Iată : trenuri nesfârșite de minereu se întreaptă spre uzinele de prelucrare. Acolo minereul este fărămițat, măcinat și separat de roca stearpă. Incărcat în furnale și topit la un loc cu cărbunele se transformă în fontă care este îndrumată mai departe pentru a fi transformată în oțel. Cuptorul dela oțelărie e încărcat și în plină funcțiune. Să ne punem acuma streașină ochilor niște sticle speciale pe care le folosesc oțelarii și să privim pe gura cuptorului :

Masa neagră a încărcăturii capătă o nuanță vișinie închis. Acuma arată ca o cireașă coaptă din grădină. Asta înseamnă că temperatura din cuptor este de 800 grade. Topindu-se metalul devine din ce în ce mai deschis. ...1000 ...1400 ...1600 grade. Metalul începe să clocotească, căpătând culoarea paiului. Masa topită de materie, urlă în cuptor, gata, gata să se reverse într'un râu de foc... Șarja e terminată, oțelul e gata... Legănându-se încet și greoi, cuptorul se apleacă într'o parte. Materia incandescentă se scurge fără sgomot în oala de turnare. In curând oțelul va fi turnat în forme unde se va răci după care va fi prelucrat în atelierele mecanice. Acolo va începe o viață nouă, transformându-se în mașini și piese complicate. Nu-i așa că-i minunată povestea oțelului și a mașinii ? Din nefericire însă pe întreg pământul mașinile erau stăpânite de fabricanții haini.

Miile de muncitori trebuiau să muncească în condiții neomenoase pentru ca acești fabricanți să aibă profituri fabuloase. Ca urmare a revoluției din Octombrie, astăzi, pe a patra parte a globului, din rob al mașinii, poporul muncitor a devenit stăpânul și prietenul ei. Mașina îl ajută să obțină recolte bogate cu ajutorul tractoarelor și să făurească cele mai complicate piese cu ajutorul strungurilor și rabotezelor.

Puternicile motoare, aprigele locomotive, înaripatele avioane, nebunaticele turbini, toate sunt făurite de om și pentru om

Cu ani în urmă, în pragul celui de al patrulea cincinal stalinist, tovarășul Stalin a pus în fața poporului sovietic sarcina de a topi pe an până la 60 milioane tone de oțel!

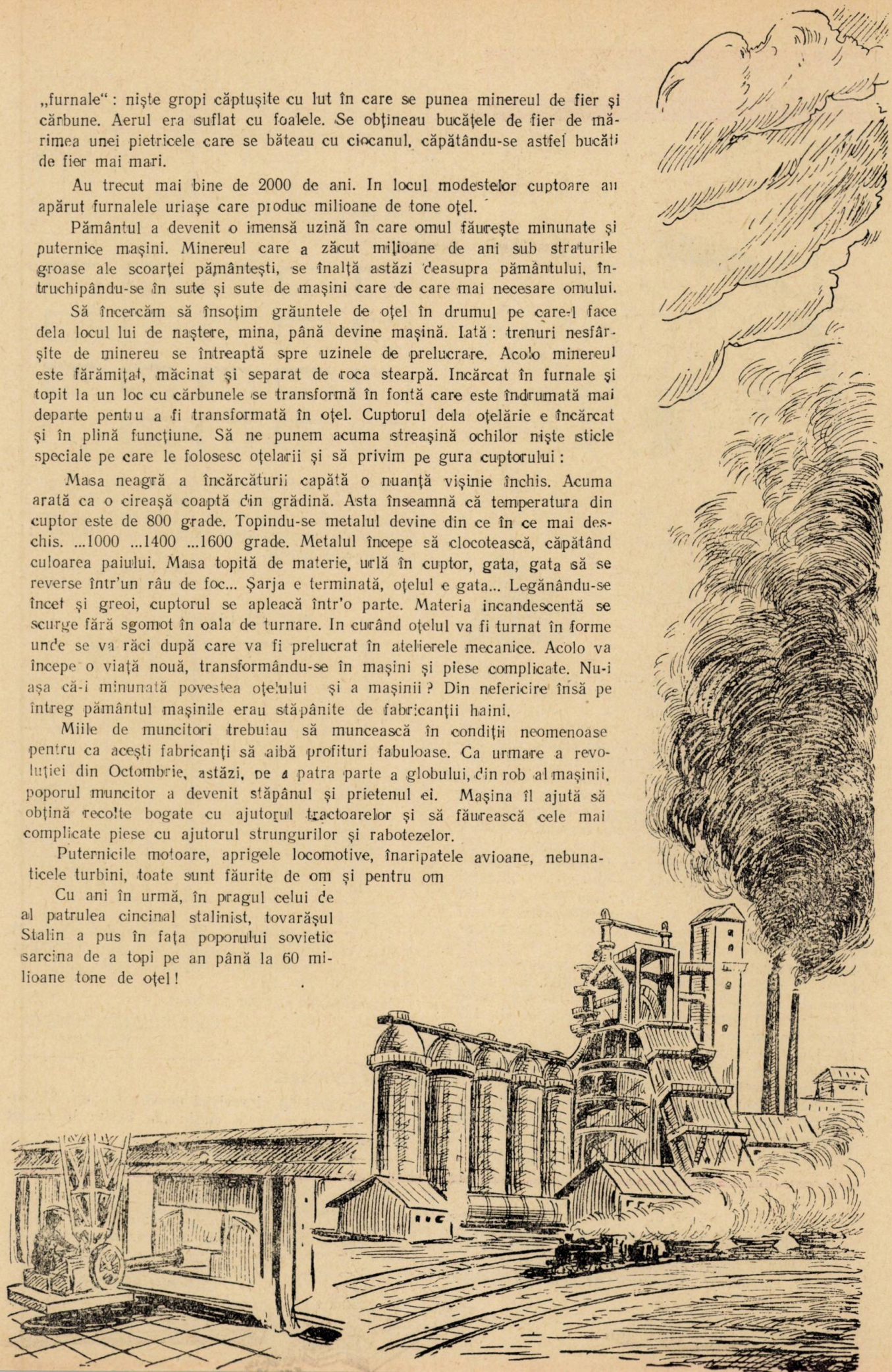

Jocuri distractive

SPIRALA

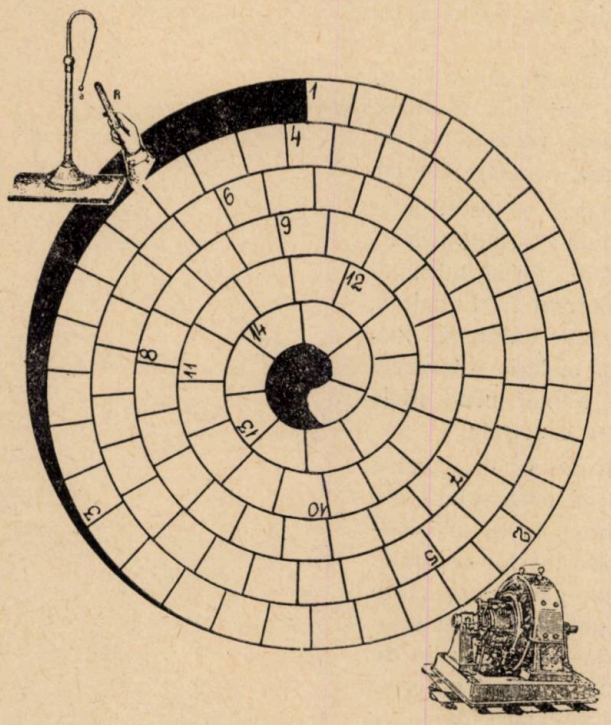

1—2) Forma de energie care se poate transmite convenabil şi curat la distanţe mari. 2—3) Un aparat cu care putem determina cât de electrizat este un corp şi felul încărcării lui electrice. 3—4) Se instalează deasupra clădirilor înalte pentru a le feri de acţiunea distrugătoare a trăsnetului. 4—5) Aparat cu ajutorul căruia curentul alternativ de o tensiune dată se poate transforma în curent alternativ de o altă tensiune. 5—6) Insuşirea dinamurilor de curent continuu de a transforma energia mecanică în electrică şi, invers, electrică în mecanică. 6—7) Fenomenul care se observă la lichidele electrolitice când curentul trece prin ele. 7—8) Curentul al cărui sens se schimbă periodic. 8—9) Cum se numeşte cel mai simplu generator de curent (Elementul format din două plăci, una de cupru şi alta de zinc, cufundate într'o soluţie de 10^0 acid sulfuric). 9—10) Dă cea mai strălucitoare lumină şi se produce atunci când un curent electric străbate spaţiul dintre doi electrozi de carbon. (2 cuvinte) 10—11) Electrodul legat la polul negativ al izvorului de curent. 11— 12) Cum se numeşte generatorul de curent continuu. 12—13) Generatorul la care câmpul magnetic este produs de un magnet de oţel. 13—14) Unitatea de rezistenţă electrică. 14) Grupă de minerale (silicaţi dubli de aluminiu şi potasiu sau sodiu) care clivează foarte uşor în lamele, de obicei elastice, folosite în special pentru izolări electrice.

AXENTE

DOMINO

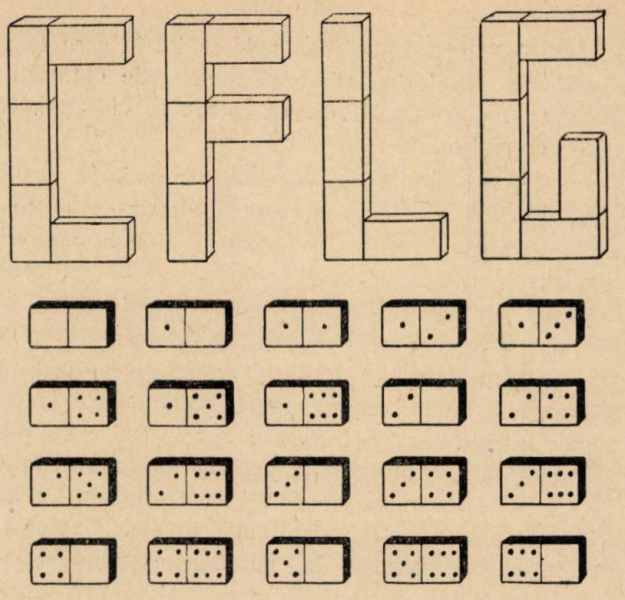

Folosind cele 20 piese pe care le vedeţi în figură, alcătuiţi cu ele patru litere mari ale alfabetului şi anume: C. F. L şi G — în aşa fel încât pe fiecare din laturile acestor litere să aveţi un total de 11 (unsprezece) puncte.

Chiriţescu S. Marius
Unitatea Militară 03629

JOC IN LIMBA RUSĂ

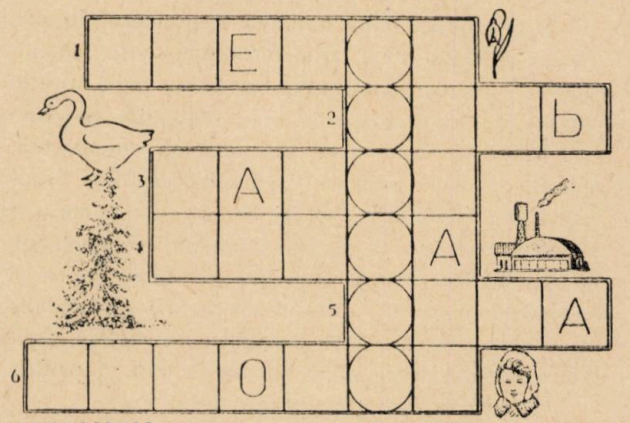

ORIZONTAL:
1) Ce este ghiocelul? 2) Pasăre domestică. 3) Uzină. 4) Anotimpul ghioceilor. 5. Arbore totdeauna verde. 6) O vedeţi chiar alci, în dreapta!
VERTICAL (A—B):
Numele unei reviste sovietice.

Elevă CRISTEA MAGDA
Bucureşti

RECTIFICARE:

In numărul 10 al revistei noastre la pag. 23, coloana III-a, rândul 5, citiţi: „la Berlin la cel de al treilea Festival".

„CRAVATA ROŞIE", revista pionierilor şi şcolarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 şi la 15 ale fiecărei luni. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamente se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale şi secţiile raionale de difuzare a presei. Taxa poştală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat Str. Brezoianu 23—25 C. — 2424

EXEMPLARUL 1 LEU

Biblioteca Central Regională
SIBIU

SE'NTREABĂ TICĂ, DECE OARE ?

Text : I. MUSTAȚĂ Ilustrații: BURSCHI

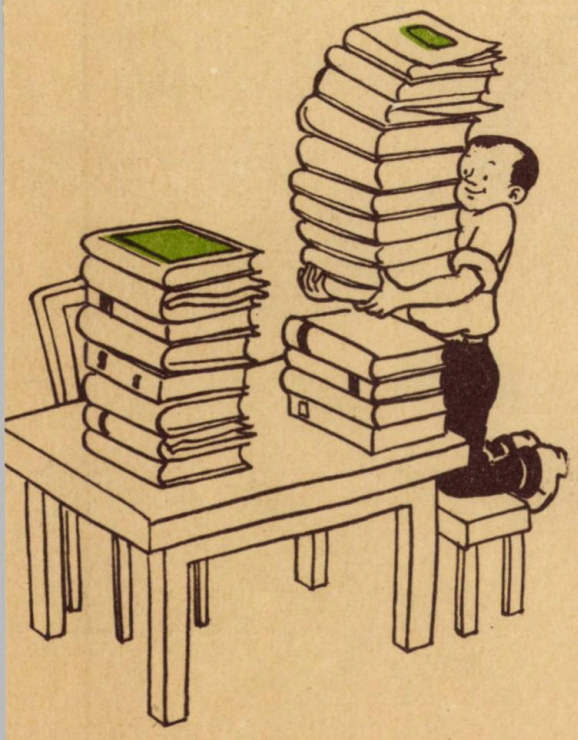

— Dragă Tică — ascultă,
Zău că nu se poate
Ca'ntr'o după-amiază
Să repeți la toate !

— Ce știi tu măi Nică,
N'o să-mi pierd acuma
Zile'ntregi de-arândul,
Să repet într'una.

Într'o zi la toate !
Fizică, chimie..
Și la naturale..
Și la geografie.

Caiete, cărți, maculatoare,
S'adun degrabă de prin casă..
Desene, hărți de geografie,
Să le pun iute-aici pe masă !

Să-mi fac și-un plan de lucru-acuma :

Ce să citesc întâia oară...
Cât timp citesc la fiecare...
Și cât repet pe dinafară...

Ce repede mai trece vremea !
De plan eu n'am să mă mai țin !
Citesc la rând, mai iute merge,
Și pân' la noapte — am să termin !

Se'ntreabă Tică, dece oare..
Când îl întreabă la chimie,
Răspunsul lui e bun, nu-i vorbă
Dar este bun... la geologie !

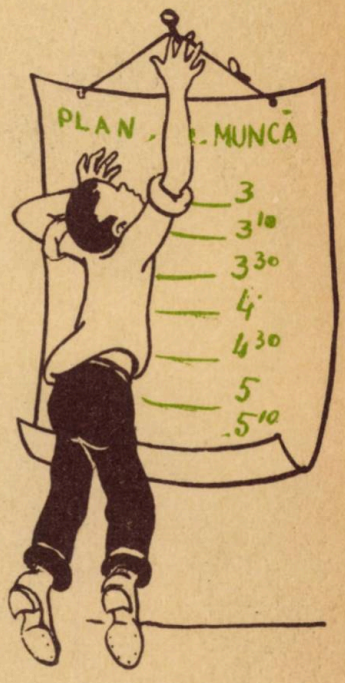

IN AJUNUL EXAMENELOR

CRAVATA ROȘIE

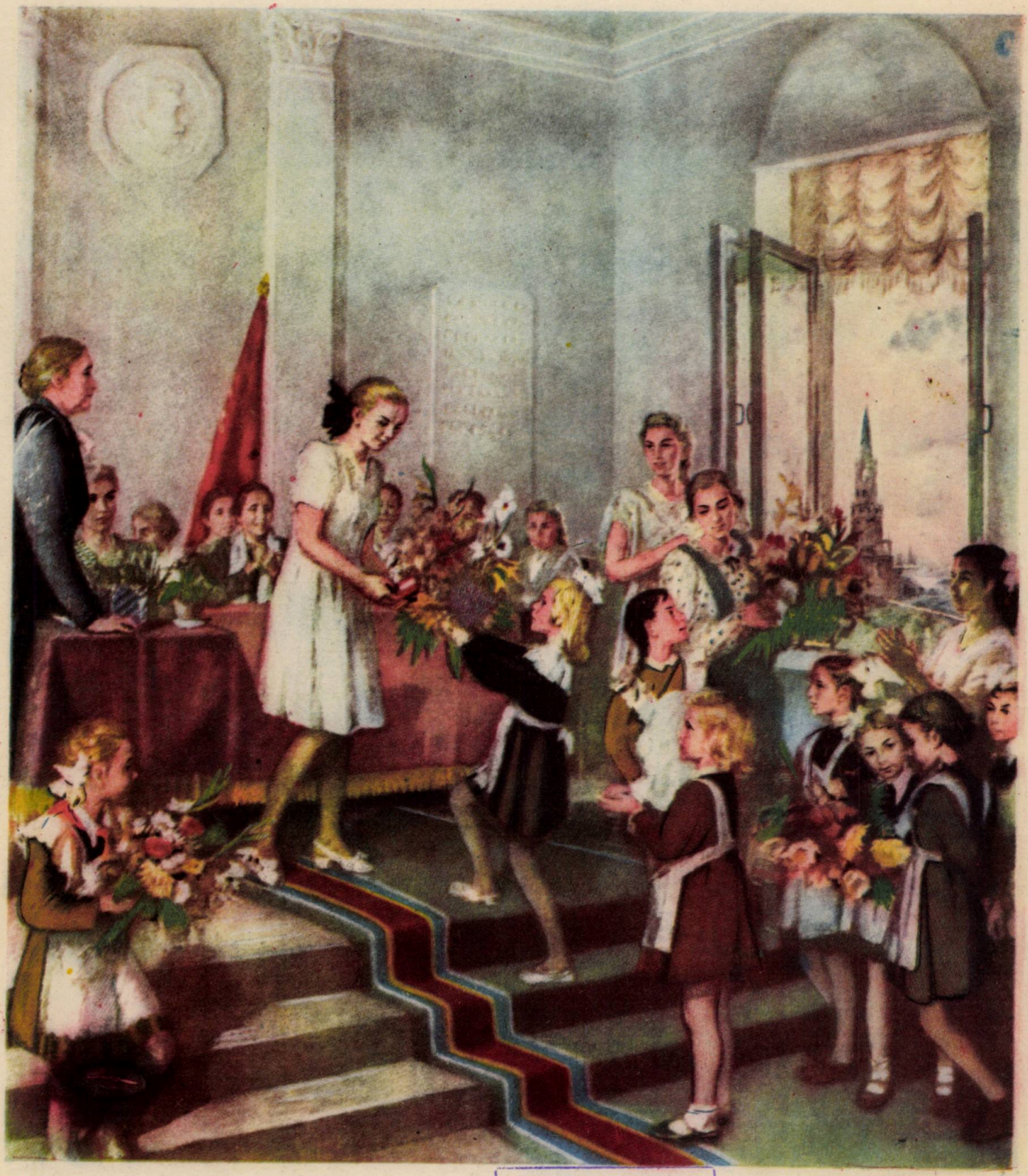

15 IUNIE 1953

Biblioteca Central Regională
SIBIU

Nr. 12

Aspecte din viața copiilor coreeni care se află în țara noastră

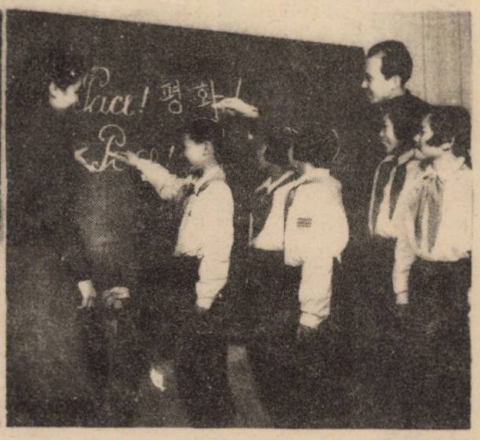

CRAVATA ROŞIE
Revista pionierilor şi şcolarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor
Nr. 12
15 IUNIE 1953

Nota 1

de **VICTOR VÂNTU**

Ilustraţii: C. VALDI

Mai era un sfert de ceas până la plecarea trenului. Mă învârteam prin forfota Gării de Nord, prin mulţimea sgomotoasă şi cărucioarele de bagaje, cu ochii la ceasul cel mare de pe peron, aşteptând clipa... Nu mă puteam stăpâni la bucuria gândului că aveam în faţă o lună întreagă de practică în marea „Cetate de foc" a Reşiţei de pe malurile Bârzavei. Timpul dinaintea plecării se scurgea însă tare anevoe... M'am apropiat de chioşcul de ziare cu gândul să-mi cumpăr o revistă ilustrată; mi-ar mai fi strunit nerăbdarea. In faţa mea, lângă standul de gazete, doi pionieri stăteau aplecaţi deasupra unui jurnal. Citeau ori se sfătuiau, ori şi una şi alta — n'am băgat de seamă, când deodată, unul dintre ei ridicând ca din întâmplare capul şi dând ochii cu mine, strigă surprins:

— Tovarăşe Vasile!

Până să deschid gura să spun ceva, şi prietenul său de-alături, un băiat cu ochelari şi cu părul vâlvoi, de culoarea tutunului, scoase nasul din gazeta larg deschisă, exclamând cu aceiaşi surprindere:

— Tii! Tovarăşe Vasile!

Eram la fel de surprins, plăcut surprins... Să-ţi regăseşti doi prieteni cu care ai lucrat împreună vreme de mai bine de doi ani şi pe care nu i-ai mai văzut de multişor — e lucru mare! Bucuria noastră era sgomotoasă, molipsitoare şi lumea de alături ne privea cu o veselă uimire. Ne-am retras toţi trei într'un colţişor. Am uitat şi de revistă şi de tot... Aveam să ne spunem o gramadă de lucruri Doar se petrecuseră atâtea de când intrasem în facultate! Şi ei nu mai dăduseră de atunci niciun semn de viaţă...

— L-aţi uitat pe instructorul vostru! le-am spus eu zâmbind, pe un ton dojenitor. Dar n'aveam dreptate. Băieţii mă căutaseră, însă niciodată nu m'au putut găsi: ore de curs, de laborator, consultaţii... Deh! Acum mă apăsau mult mai multe griji decât pe vremea când eram elev de şcoală... Chipurile lor nu se schimbaseră de fel: Gelu, păstrase aceeaşi seriozitate în priviri, întregită parcă şi de ochelarii săi cu ramă de culoare închisă, pe când Andrei se arăta a fi acelaş neastâmpărat, într'o veşnică goană după ceva nou, căutare care i se întipărise şi pe faţă, şi mai ales în ochii săi negri, vioi, străjuiţi de sprâncenele arcuite în sus ca două semne de întrebare. Gelu găsea totdeauna cuvântul cel mai nimerit, nu vorbea cu „poate" sau „într'un fel s'ar putea să fie"... In general vorbea puţin, era mai retras, şi clasa îl poreclise „tăcutul". Andrei însă, vorbea mult, chiar îi plăcea să vorbească, iar în şedinţe de detaşament nu-l mai puteai opri. Băieţii spuneau despre el „moară stricată", dar mai avea pe lângă asta o sumedenie de alte porecle... Erau într'un cu-

vânt, aceiași copii de care mă despărțisem în urmă cu un an.

Dar cum mă înșelam!... Mi se părea că i-am găsit neschimbați, când colo cea mai mare schimbare se afla chiar sub ochii mei...

— V'ați împăcat? mi-au desvăluit eu uimirea.

— Oho, decând! sări Andrei.

Nu știam ce să mai cred, mai ales în fața acestui hotărît: „Oho decând". Imi aminteam limpede de acea sbuciumată zi de examene, când Andrei, în culmea furiei, jurase, într'un potop de cuvinte, ca „nu voi mai vorbi în viața mea cu tine, pârâciosule!", iar Gelu mușcân du-și buzele nu-i răspunsese decât atât: „Bine". Acum, în mijlocul forfotei din gară, ne-am amintit tustrei de acea vestită istorie, care se încheiase cu nota 1 la teza de română, cu o corijență și cu o prietenie ruptă „pe veci".

Dela bun început, ceeace i-a apropiat au fost aptitudinile lor literare. Drag le mai era cititul; aproape „înghițeau" cărțile! Dar mai mult decât atât, fiecare mânuia condeiul. Gelu scria poezii, Andrei povestiri. Băieții se făleau că au în clasă un „scriitor". Dar acest scriitor era Gelu, nu Andrei. Astal rodea nespus pe Andrei și, în ascuns, începuse chiar să-l invidieze pe prietenul său.

Gelu era și redactorul gazetei de perete a clasei. Când venea câte un articol își trăgea ochelarii pe nas, îl citea cu răbdare de mai multe ori, apoi în câteva cuvinte îți arăta unde e bine și unde e rău. Despre articolele care-i veneau din clasă vorbea cu seriozitate, le numea „manuscrise" și nu-și îngăduia niciodată să aducă schimbări în cuprinsul lor, fără să se consulte mai întâi cu „autorul". „Autorii" erau mulțumiți și aduceau cu plăcere „manuscrisele" lui Gelu — „tăcutul". Andrei socotea că tot ce face Gelu, chiar și vorbele sale: „manuscris", „autor", sunt niște ifose. El doar era altfel de om; când venea câte cineva să-i ceară vreo părere în legătură cu cine știe ce articol, Andrei îl lua peste picior: „Ți-am citit prostia aia pe trei pagini" sau: „Autor ce ești... de conopide"! Asta așa, ca să se știe că nimeni nu se poate pune la scris cu el, Andrei.

De fapt, toată această poveste pornise dela o oră de limba română, când profesorul adusese corectat teancul de compoziții pe care băieții le scriseseră cu o săptămână înainte. In banca lui, Andrei nu-și încăpea în piele.

— Acum se va vedea „care pe care". Se va vedea cine are „stofă" de scriitor și cine nu...

Apoi, cu un aer de mare „taină", îi împărtășise colegului său de bancă:

— Am niște descrieri în compoziție, ceva grozav!

Nu mai continuă însă, fiindcă profesorul începuse de-acum să prezinte lucrările.

— Să începem cu cele mai bune...

Inima lui Andrei începu să bată cu tărie. Acum, acum, e mult așteptata clipă. Se va vedea care pe care... Lucrarea din mâna profesorului e fără îndoială a lui Andrei.

— Trebue menționată compoziția lui Roibu Gheorghe.

Cum, a lui Gelu?... O fi vreo greșală! Dar profesorul începuse să și arate calitățile compoziției... Una câte una, veniră la rând alte lucrări. Cele notate cu „4"... Andrei se cam neliniști: „N'o fi pierdut-o cumva pe a mea, doar trebuia să fie de-acum scoasă din teanc!" Veniră alte lucrări, cele cu nota „3".

— Trebue să mai munciți băieți, le spunea profesorul. Aveți greșeli multe... Ori i se părea, ori cu adevărat simți Andrei, ațintite spre el, privirile celor din jur. „Ziceai că ai o grozăvenie de compoziție... Ei, pe unde se află grozăvenia?"

— A mea s'a pierdut, fără îndoială, s'a pierdut... — lăcu Andrei, nepăsător, cu voce destul de tare, ca să-l audă și ceilalți.

Dar nu, nu se „pierduse". Lucrarea era acolo, notată cu „2". Chipul profesorului era încruntat. Creturi adânci i se întipăriseră pe fața lui atât de seninã înainte. Vorbi aspru:

— E de mirare câte greșeli ai putut face într'o singură lucrare! In loc de apostrof — trăsuri de unire. Uiți virgulele și pui punctele anapoda... Ești certat rău cu ortografia. Trebue să te împrietenești cu ea, neapărat să te împrietenești.

A doua zi, la gazeta de perete, apăru o caricatură mare, întitulată: „Cum se războește Andrei cu ortografia?" Dedesubt, două desene. In primul, era arătat Andrei cum, zâmbind biruitor, atacă cu lancea o carte pe coperta căreia era scris: „ortografia". Desenul de alături înfățișa „ortografia" răzbunătoare: Andrei era străpuns cu lancea, iar alături se afla lucrarea lui, notată cu „2". In dreapta caricaturilor, un bilețel intitulat „Perle". Erau câteva fraze scoase din compoziția lui Andrei. Una din ele suna astfel: **„varul râde"** (în loc de „vărul râde") și era întovărășită de o ladă cu var care... hohotea. Alta: „Un băiat i-a spus prietenului său: „Ți-au plăcut merele?" Iar celălalt i-a răspuns: — **„Miau"**... (în loc de mi-au). Alături caricaturistul desenase niște mere și o pisică.

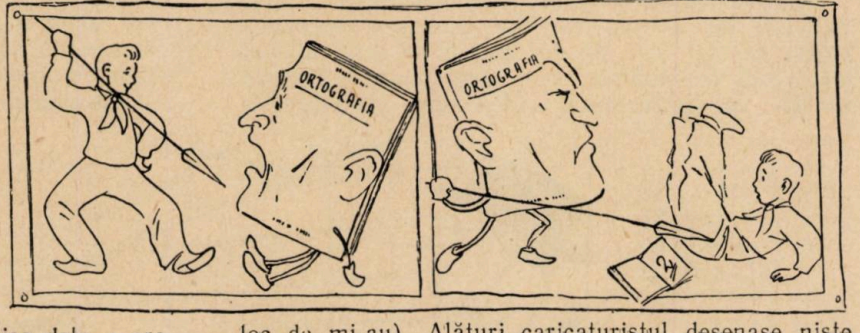

Era greu să descrii mânia lui Andrei. Se mâniase pe întreaga clasă: „răutăcioșilor... răutăcioșilor!"

In ziua aceea, a venit la mine Gelu să ne sfătuim. I-am spus că redacția gazetei de perete nu făcuse tocmai bine, fiindcă Andrei mai rău se îndârjise... Trebuia să găsim ceva prin care cu adevărat să-l ajutăm. Și ne-am gândit că cel mai bun lucru ar fi să meargă Gelu la el acasă, să-l ajute la ortografie. Mai ales că era pe la sfârșitul lui Florar și examenele băteau la ușă.

A mers Gelu la el o zi. A mers două. A treia zi mi-a spus, clipind necăjit din ochi și ștergându-și ochelarii:

— E refractar.

Vorba asta: „refractar" o rostise din greu, parc'ar fi ridicat o piatră de moară. Atunci, am stat eu de vorbă cu Andrei. Se mai potolise. Dar ochii săi negri, vioi, parcă aveau acum în ei ceva îndărătnic, greu de urnit... L-am întrebat de una de alta, și la toate mi a răspuns la fel: „O să mă împrietenesc eu cu ortografia. Dar să mă lase ceilalți în pace... văd eu și singur de ortografie!" Am înțeles că s'a pus pe treabă. Gelu n'a mai venit la el. Andrei deveni parcă mai serios; vorbea acum mult mai puțin. Nici nu i se mai potrivea porecla de „moară stricată".

Iată, veni și ziua mult așteptată a examenului. Gazeta de perete scosese un număr festiv și însuși Gelu scrisese articolul din centrul foii: „Sărbătoarea școlarilor". Prima probă era lucrarea scrisă la Limba Română. Cine se uita la Andrei vedea de îndată siguranța cu care se prezenta la acest examen. Fața lui era senină, iar ochii-i mari, negri, păreau chiar că joacă de veselie. Băieții își dădeau coate și-l priveau cu un fel de invidie!

— Cine a învățat atât de bine, uite, nu-i e frică de nimic!

Profesorul, cu vocea lui măsurată de totdeauna, dictă câteva propoziții, la care se cerea analiză morfologică. Din colțul său, Gelu îl urmărea cu curiozitate pe Andrei. „S'a schimbat. S'a schimbat mult... Intr'adevăr, și pentru el este o sărbătoare acest examen. Așa e când vrea omul!"

Minutele treceau... Deodată însă, Gelu observă un lucru foarte curios. Cum trecea profesorul pe lângă alt rând și era cu spatele la Andrei, băiatul își pleca privirile în jos. Apoi ridica din nou capul, mai scria câte ceva, apoi neliniștit, privea din nou sub bancă. Odată, de două ori, Gelu nu știa ce să mai creadă. Oare nu cumva?... Se săltă de pe locul lui, să vadă mai bine. Zări în palma lui Andrei ceva alb, o foaie de hârtie... o fițuică! In prima clipă, Gelu crezu că se înșeală. Își scoase ochelarii, șterse sticlele cu batista, și privi din nou. Nu, chiar așa și era.. o fițuică! Câteva clipe rămase cu ochii pironiți pe hârtia de teză, care-i stătea în față. Incepuse de-acum analiza. Tocmai se oprise la cuvântul „crâng" și scrisese: „Crâng"=substantiv, concret, genul neutru, cazul nominativ, declina..." Restul rămăsese alb, cuvântul fusese întrerupt la jumătatea lui... Declinarea... care declinare? Se zăpăcise deabinelea, el Gelu, omul chibzuit, măsurat în toate. Nu, nu putea scrie mai departe nici o literă. Privi clasa. Iată-i pe băieți aplecați deasupra tezelor, se aude numai scârțâitul ca de greere al peniței; o muncă încordată, cinstită. Oare cum de-i venise tocmai acum în gând: **cinstită?**

Nici nu-și dădu seama cum se ridică în picioare, strigând cu voce tare:

— Tovarășe profesor, Barbu Andrei copiază!

Vorbele sale au căzut ca un trăznet. Andrei își pierdu cumpătul, nici nu mai avu putere să ascundă nenorocita fițuică. Era o înșirare a felului în care se scriu „cuvintele grele": „mi-am", „văzutu-l-am" și altele. Teza lui Andrei fu străbătută ca de sborul unei săgeți de creionul roșu apăsat, al profesorului: „Nota 1 — copiat".

Corijență la limba română!

Scurt. Limpede. Dar câte discuții n'au mai fost apoi, în adunare de detașament, când s'a analizat fapta lui Andrei!

...Amintindu-ne acum de toate acestea, cu toată forfota veselă din gară, ne-am posomorît tustrei. Dar numai pentru o clipă. In cea următoare, Gelu a scos din buzunar ultimul număr din gazeta „Scânteia Pionierului" și, desfăcând larg foaia, a spus simplu zâmbind pe sub ochelari:

— A scris-o Andrei! Și nu mai are greșeli de ortografie... Nici atâtica!

De Andrei?... Ceva scris de Andrei în gazetă? Mă simțeam emoționat. Priveam rândurile din fața mea și parcă nu-mi venea să cred.. In scrisoarea publicată, Andrei își desvăluia propria-i faptă, arătând și cum se îndreptase..

— Vasăzică așa! am spus eu, strângându-i mâna. Vasăzică așa! repetam, nemaigăsind aproape cuvinte.

De undeva, o voce groasă anunță la megafon: „Atențiune!... Acceleratul 201 cu direcția: București-Craiova-Caransebeș-Lugoj-Timișoara pleacă peste două minute! Atențiune!... Acceleratul 201 cu direcția...".

Era trenul meu. Am alergat la linia opt, unde locomotiva se afla de-acum sub presiune, pufăind, gata de drum. Gelu și Andrei m'au întovărășit. Din fereastra vagonului, buimăcit încă de tot neprevăzutul acestei întâmplări, am mai întrebat:

— Bine, dar totuși cum ați devenit iar prieteni?

Ochii lui Andrei se luminară de un zâmbet. Ca și cum ar fi spus: e o poveste întreagă. Rosti doar atât:

— Mai întâi, am devenit prieten cu ortografia.. o vară întreagă... deh! Corijența..."

Gelu, sgârcit la vorbă ca întotdeauna, adăugă:

— Scrie și despre asta aici!

Și-mi întinse, prin fereastra vagonului, care începuse de-acum să alunece ușor pe șine, gazeta în care era tipărită povestea trăită și scrisă de bunul său prieten Andrei...

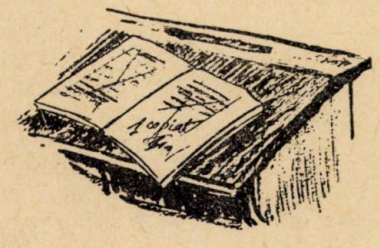

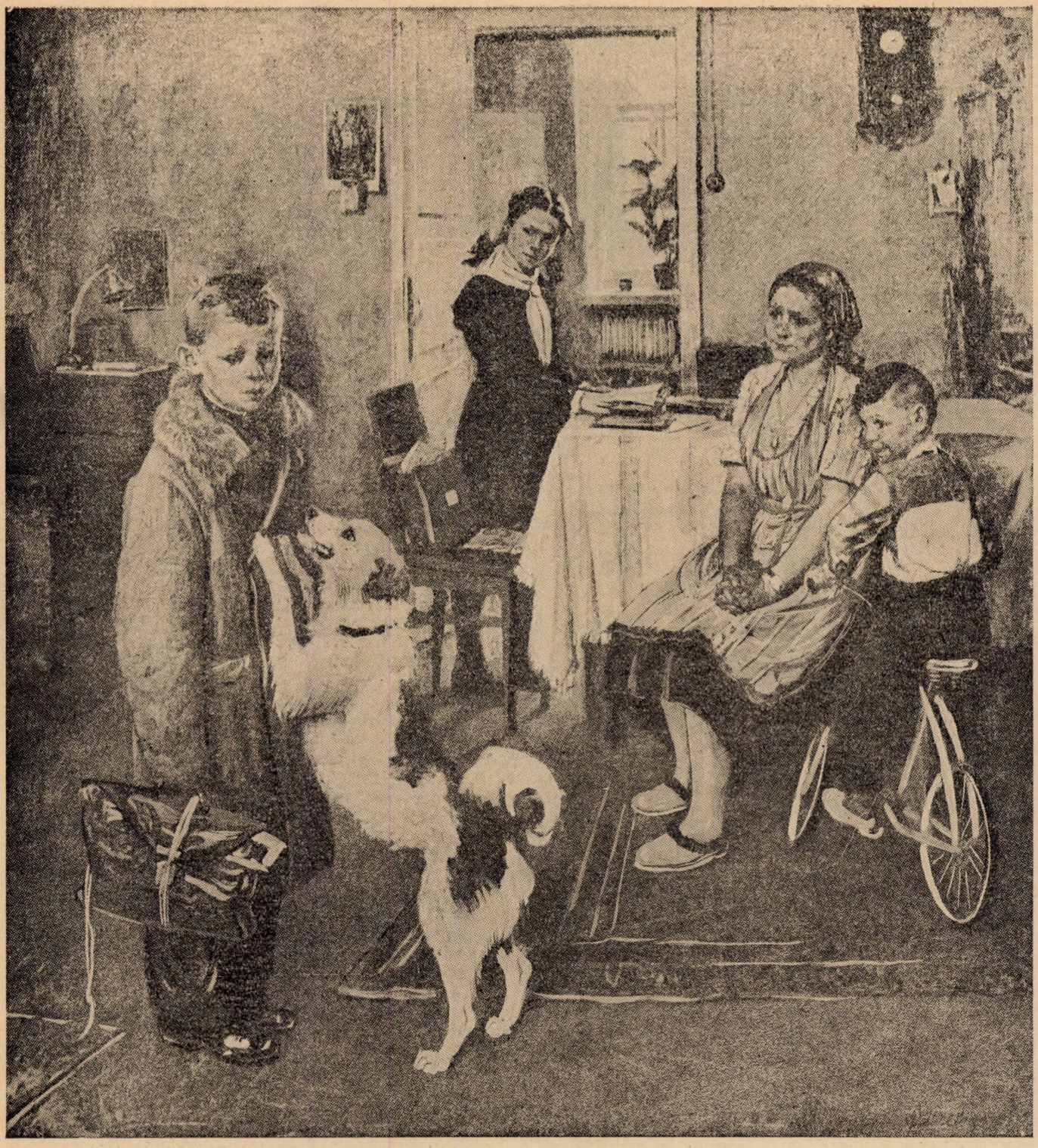

„IAR UN DOI"

Acest tablou a fost lucrat de pictorul sovietic F. Reşetnikov, laureat al Premiului Stalin.

Pictura a avut un mare succes la Expoziţia Unională de Arte Plastice din 1952.

SFÂRȘIT de AN ȘCOLAR

de DEMOSTENE BOTEZ

E-o zi de Iunie, senină și frumoasă,
Cu zare străvezie și albastră,
Cu raze care intră pe fereastră
Făcând figuri geometrice prin clasă.

Pe bănci, ici-colo, un caet, o carte,
Și'n sala 'naltă și încăpătoare,
Elevii stau în grupuri, în picioare,
Cu gândurile duse'n altă parte.

Vorbesc cu'nflăcărare și fac planuri:
— Tu unde ai să pleci în astă vară?
— Eu mă întorc la noi în sat, la țară;
La noi e colectivă și sunt lanuri

De grâu înalt cu roșii flori de mac,
Și chiar acum, când mă întorc acasă,
E tocmai timpul de ieșit la coasă,
Și de plivit tarlaua de bumbac.

Ce bine-i seara când se'ntorc ai mei
Cu fețele bronzate dela munci!
Așteaptă'n porți copiii toți, atunci,
Rămași o zi întreagă singurei.

Eu, — spune-un altul, — dacă am să pot
Aș vrea să merg cu tabăra, la mare,
Să stau pe plajă, să mă ard la soare,
Să-alerg în aer liber și să'nnot.

Să simt pe față vânt sărat din larg,
Să-aud al mării vuet nesfârșit,
Să văd venindu-ne din Răsărit
Vapoare cu steag roșu la catarg.

Ba eu, — îi taie vorba alt băet, —
Cu munții patriei suntem prieteni;
Eu am să merg să rătăcesc prin cetini.
Să simt aroma tare de brădet.

Să simt cum pașii încordați mă poartă,
Spre creste, pe umbritele poteci,
Să sui spre piatra cu izvoare reci,
De unde, jos, vezi toate ca'ntr'o hartă...

Și parcă niște nevăzute pagini
A unei minunate geografii
Le întorceau pe rând acești copii
Cu ochii plini de visuri și imagini.

Și parcă vorba lor era un cânt.
Atâta suflet puneau toți în ea,
Și'n cântu-acesta sincer, răsuna
Iubirea lor de-al Patriei pământ.

BANUL FERMECAT

de OLGA RUSANOVA

Ilustrații: I. URBEACOVA

I.

Cum vă pregătiți pentru examene? Probabil că învățați, repetați? Dar iată că Alea Berezchina a hotărît să se pregătească cu totul altfel.

— Dece să mai învăț, când există un mijloc minunat, spunea ea, sărind neobosită, coarda.

— Ce mijloc, ce mijloc? — o întrebau fetele.

Dar Alea nu vroia să divulge secretul.

— Nu se spune. Dacă spui, își pierde puterea.

— Eu știu ce mijloc, spuse Jenea, să înveți, asta-i.

Dar Alea dădu din mână:

— Nu-i ăsta!

A doua zi, Alea-săritoarea, umbla prin magazine. In pumn ea strângea cu putere o monedă de cincisprezece copeici.

Alea se apropie de un chioșc vopsit în albastru:

— Mătușico, schimbă-mi cincisprezece copeici în trei de câte cinci copeici.

Mătușica scoase trei monede a câte cinci copeici și le întinse fetiței. Dar Alea cercetă cu atenție monedele și clătină din cap.

— Nu, îmi trebue altele.

Vânzătoarea se miră:

— De care-ți trebue?

— Știți de care? Să fie numai noui-nouțe, să strălucească ca aurul.

Apoi Alea se apropie de chioșcul următor. Dar nici acolo nu găsi monede noi.

Era timpul să se întoarcă acasă. Alea stătea în fața ușii magazinului. Acolo însă, lângă telefon, un bărbat cu pălărie gris și cu ochelari, se căuta prin toate buzunarele. El scoase un pumn de mărunțiș.

— Fetițo, nu cumva ai o monedă de douăzeci de copeici? — o întrebă el pe Alea.

Pe palma sa lată, ea văzu o monedă de cinci copeici, care strălucea ca aurul.

„Iată-l, banul fermecat!" — șopti Alea. Și cu o voce tremurândă, spuse:

— Vai, dați-mi-l mie! Vai, vă rog!

II

După masă, când toate fetele fugiră să se joace în curte, Alea anunță:

— Eu nu mă duc. N'am timp. Trebuie... să cos!

Când toate fetele au plecat, ea scoase banul atât de mult dorit. Suflă pe el și-l frecă de fustă. Banul străluci și mai tare. Apoi, Alea scoase dintr'un dulăpaș un ac și o bucată de cârpă de culoare portocalie. Ea cusu de călcâiul ciorapului un buzunăraș rotund și se apucă să bage în el moneda de cinci copeici. Deodată se deschise ușa. In cameră intră Jenea.

— Alea, hai să învățăm. Să repetăm la gramatică.

Alea ascunse într'o clipă ciorapul sub șorț. Dar Jenea avu timp să observe petecul portocaliu și scoase ciorapul de sub șorțul Alei. Banul căzu pe masă.

— Uite, ce mai petec! — râse Jenea. — O să te produci la circ?

Alea apucă moneda.

— N'am nimic cu circul. Mă pregătesc pentru examene.

— Pentru care examene? Pentru examenul de lucru manual, poate?

— Nu, pentru examenul oral la limba rusă — răspunse Alea. Vezi moneda asta de cinci copeici? Ea ajută foarte mult.

Alea bagă din nou banul în buzunăraș și începu să-l coasă repede.

Jenea o urmărea tăcută.

Alea termină de cusut. îmbrăcă ciorapul şi lăcu câţiva paşi prin cameră.

— Poţi să mergi bine, nu doare. Numai că mă gâdilă puţin...

Jenea clătină din cap:

— Curioasă eşti! Oare crezi tu în prostiile astea?

— Nu-s prostii! Mi-a spus o bunică în secret, că bunica ei, când era mică, întotdeauna lua nota cinci cu ajutorul monedei de cinci copeici. Băga moneda în ciorap — şi poftim „cinci, şi încă cu plus!"

— Prostii! Bunica, străbunica... Hai mai bine să învăţăm. E mai sigur aşa.

Alea mult timp nu voi, dar — Jenea o convinse până la urmă. Şi fetele au repetat la gramatică până la masa de seară.

III

Fetele învăţau în fiecare zi. Alea se bucura — iată ce înseamnă o monedă de cinci copeici! Totul intră parcă mai uşor în cap. Ea tot sărea într'un picior şi se uita la Jenea.

— Deabia acum ştiu eu — cu banul ăsta n'o să cad la examene, — spunea ea. Numai să nu mă scoată a treisprezecea.

— Dar dacă te scoate, ce se întâmplă? — se miră Jenea.

— Cum ce? Treisprezece — e un număr nenorocos. Aceeaşi bunică îmi spunea că pe treisprezece uitase norocul în magazin şi deabia pe paisprezece l-a găsit.

— Dar ce-i subiectul, n'ai uitat? — o întrerupse Jenea. — Hai răspunde!

A doua zi seara, când Alea repeta în cameră: „Furtuna acoperă cerul cu pâclă..." — toată grupa ei se consfătuia în sală. Fetele au vorbit mult în şoaptă, au râs. Apoi, conducătoarea de grupă Jenea, fugi la mătuşa Daşa şi-i ceru o fisă de metal dela vestiar.

— La ce-ţi trebue? — o întrebă mătuşa Daşa.

— Imi trebue numaidecât, mătuşă Daşa. Numai până poimâine. Pe urmă ţi-o dau înapoi.

Noaptea, când toţi adormiră, Jenea se apropie în vârful picioarelor de patul Alei şi luă de pe marginea sa un ciorap lung de culoare cafenie cu un petec portocaliu. Tot uitându-se la Alea care dormea, ea descusu puţin petecul, scoase banul şi băgă în locul lui, fisa.

In întuneric, Jenea se lovi de un scaun. Banul îi scăpă din mână şi se rostogoli cu sgomot pe jos. Alea se trezi şi primul lucru pe care-l făcu, întinse mâna la ciorap, pipăi călcâiul. Nu-i nimic, totul e la locul lui. Ea se linişti şi se întoarse cu faţa la perete.

IV.

Examenul oral la limba rusă a durat până la ora două după amiază. La două jumătate, Alea sosi veselă acasă. Ochii îi râdeau, funda roşie din coadă i se deslegase. Pe faţă avea o pată de cerneală.

Dar Alea nu acorda nicio atenţie acestor lucruri.

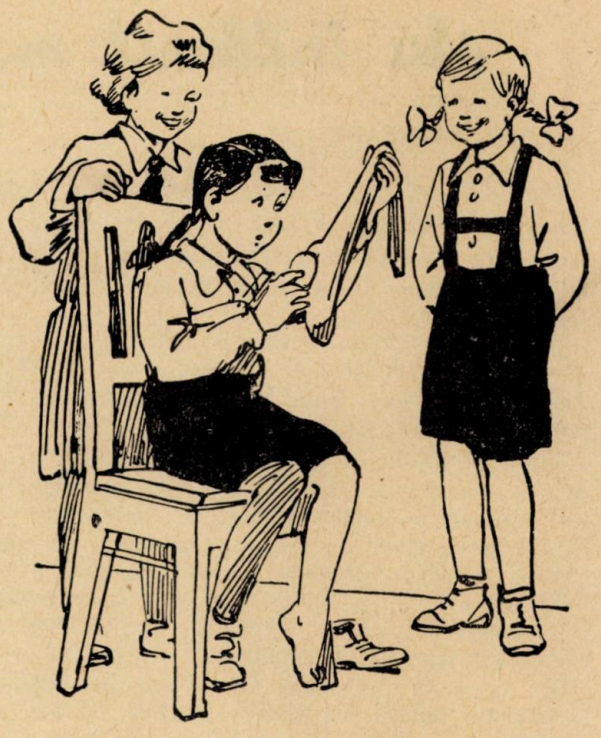

Ea se apropie sărind de Jenea şi-i arată palma cu degetele desfăcute.

— Cinci? — o întrebă Jenea.

Alea sări, bătu din picior şi cântă:

— Cinci! Cinci! — şi începu să povestească pe nerăsuflate, ce spunea Maria Ivanova:

— „Berezchina, răspunde-mi, ce este substantivul?" La mine sufletul era în călcâiu, dar în călcâiu, era doar banul! Eu îi răspund: „Substantivul este partea de cuvânt..." Iar dânsa iarăşi: Recită „Furtuna acoperă cerul..." Iar eu îi şoptesc: „Banule, scumpule, scoate-mă din impas! Şi deodată mi-amintii totul, şi am răspuns fără nicio ezitare. Alea se întoarse către fetele care intraseră în camera de lucru.

— Cine are nevoie, pot să-i dau acum banul fermecat. Numai nu de tot, până la primul examen.

De bucurie, Alea luă coarda de pe masă şi se apucă să sară ca pe arcuri.

Jenea o trase de mânecă:

— Stai, stai, ia descalţă-te! Dă mai întâi banul!

Alea se aşeză pe scaun şi vorbind: „Acum, acum", se apucă să-şi scoată încet ciorapul, smulse petecul şi se uită uimită la fetele care o înconjuraseră. De sub petec se vedea o fisă de metal, mare şi ruginită, pe care era imprimat „13".

Toţi cei din jur, râseră:

— Uite ce mai monedă de cinci copeici! Uite ce mai ban fermecat!

Alea nu ştia încotro să se uite de ruşine.

Şi, cum s'a întâmplat? De unde a venit fisa asta?! Şi încă cu numărul treisprezece!...

Iar Jenea spuse:

— Aicea-i aici! Dacă ai învăţat totul bine, la tine şi fisa dela vestiar a devenit fermecată!

(Traducere din limba rusă)

Au înflorit macii · IN EXTREMADURA

de ADA BĂRSEANU

Ilustrații: I. SIRIN

Fuseseră trei frați: José, Francisco și Pedro. Tatăl lor, Domingo Valdez, ostaș republican, se purtase ca un erou în luptele dela Teruel în 36 și câțiva ani după aceea, muri în urma unei răni căpătate la un braț.

Războiul se termină... Dar patrioții Spaniei continuară lupta împotriva stăpânitorilor franchiști. José și Francisco, frații mai mari, deveniră doi vajnici „guerrilleros" [1]).

Într'o zi garda civilă înconjură în munții Guadalupe o colibă, în care cei doi frați, împreună cu alți partizani se adăpostiseră de cei care-i urmăreau. Atacul gărzii civile nu sperie pe partizani, ba dimpotrivă. Ultimele grenade pe care le mai aveau fură aruncate cu îndrăzneală pe ochiul de fereastră al colibei. Câțiva franchiști se prăvăliră pe povârnișul muntelui Guadalupe.

Era greu să pui mâna de vii pe guerrilleros. Franchiștii dădură foc colibei. Limbile de foc luminau împrejurimile, ca o făclie uriașă, aprinsă în noapte, în mijlocul pădurii. Din vâlvătaia focului răzbeau până departe, în inima muntelui strigătele partizanilor: „Viva la Republica" [2]). Apoi strigătele au încetat...

Așa au murit José și Francisco, cei doi guerrilleros din Extremadura.

Pe atunci, Pedro era mic. Nici nu-și mai amintește de frații săi, cum n'a avut parte să-l cunoască nici pe tatăl său. La câteva săptămâni a murit și mama sa și Pedro a fost luat de suflet de o bătrână, mătușa Antonita.

La șapte ani, mătușa Antonita l-a trimis la școală. Pedro n'avea nici trăistuță ca ceilalți copii, nici plumb, nici tăbliță. În picioare avea o pereche de sandale mari, găurite la tălpi, căpătate dela un vecin și purta o pereche de pantaloni peticiți. Cât despre taxe, nădăjduia bătrâna că o vor ajuta prietenii lui Valdez.

Într'o zi, după lecții, profesorul vorbi copiilor despre stăpânul tiran al Spaniei. Apoi copiii repetară după profesor: „Viva El Caudillo!" [3]). Pedro tăcu. Atunci profesorul îl întrebă:

— Tu dece nu strigi cu noi?

Două cute mici se adânciră între sprâncenele negre, stufoase, ale lui Pedro:

— Eu sunt republican!

— Ești spaniol înainte de orice, ridică glasul profesorul.

Pedro nu se supuse:

— V'am spus! Sunt republican. Tata a luptat la Teruel. José și Francisco au ars de vii în munți. Mama a înebunit... Eu sunt republican.

Profesorul tăcu. Ceilalți copii făcură ochii mari, speriați.

Din ziua aceea, Pedro n'a mai mers la școală.

Au urmat zile grele pentru el și pentru mătușa Antonita. În sat, mulți bărbați și femei erau ridicați și duși în închisori, pentrucă se ridicau împotriva nedreptei stăpâniri. Garda civilă le călca casa, când nici nu se așteptau. Dela o vreme, i-au lăsat în pace, dar grea era viața pentru ei: o bătrână neputincioasă și un copil mereu flămând.

Într'o seară de primăvară, când apele fluviului Guadiana porniseră a se umfla și de sus, din munți bătea un vânt subțire, bătrâna spuse lui Pedro:

— Am vorbit cu moș Juan; vrei să mergi cu el la oi?

Fără nicio bucurie, Pedro a ridicat din umeri:

— Mă duc.

. . . . . .

De multe ori Pedro stă culcat la umbra unui plop, cu brațele încrucișate sub cap, pe iarba mătăsoasă a poienii. Sierra de Guadalupe își înalță vârfurile semețe, care se pierd departe în zare, confundându-se cu albastrul cerului, senin ca lacrima.

Atunci Pedro se gândește la viața lui, la viața altora ca el.

În vale, oile s'au răspândit în poiană și pasc liniștite. Lui Pedro îi sunt dragi oile. Dar oile sunt ale lui senior Moreto și senior Moreto este un stăpân rău. La ferma lui sunt atâtea oi, câți nu se află în satul din vale și în celelalte sate dimprejur laolaltă.

Unul din păstori, tânărul Julio, i-a povestit lui Pedro că așa este peste tot în Spania: stăpâni răi care stăpânesc bogății nenumărate, în timp ce oamenii săraci, ca cei din satul lor, nu au aproape ce mânca; copii orfani care vagabondează pe străzile orașelor și pe drumurile satelor, goi și flămânzi; mame care nasc pruncii în închisori, tineri schingiuiți pentrucă cer libertate și un trai mai bun. Așa e peste tot. Și în provincia lor și în Aragon și în Castilia și în Catalonia și în Asturia și la Madrid și la Valencia și la Barcelona. Julio i-a povestit multe despre tinerii dela Barcelona. Cât de frumos știe a povesti Julio! Când vorbește despre lupta pentru libertate a poporului, ochii lui negri, negri ca și cărbunele, scânteiază viu și glasul lui blajin devine atunci tunător, iar între sprâncene, i se adâncește o cută adâncă.

Pedro a auzit dela moș Juan că Julio a fost muncitor într'o fabrică din Catalonia, a luat parte la organizarea unei mari greve, apoi a trebuit să fugă fiindcă era urmărit de poliție. Cât de mult îl iubește Pedro pe Julio, dar Julio nu știe că Pedro ar vrea să fie ca el, curajos, îndrăzneț, fără frică.

---

1) Partizani.
2) Trăiască Republica.
3) Trăiască conducătorul.

Dela Julio a învățat Pedro să iubească și mai mult minunatul lor popor — cum îl numește el — și să urască pe stăpânii care fură pâinea oamenilor sărmani.

In mintea lui Pedro a încolțit un gând: ar vrea să facă și el ceva, o faptă îndrăzneață, ca să se arate demn de încrederea lui Julio, să-i dovedească că poate fi și el în stare de ceva.

Un lucru nu-i este lămurit lui Pedro. Julio lipsește uneori nopți întregi dela fermă. Odată s'a întors tocmai a doua zi pe la amiază, obosit, asudat și șchiopătând de piciorul drept. A vorbit ceva cu ceilalți păstori și peste două nopți a lipsit din nou.

*

Apele Guadianei vuesc surd în vale. Soarele-i aproape de asfințit și dă să se pitească sub o creastă de munte. Pedro fluieră oile și le îndeamnă cu o nuia să ia cale întoarsă spre fermă. Apoi începe să cânte un cântec pe care l-a auzit dela Julio:

Guerrillero, hijo del pueblo,
Extremadura te llama,
ven por cosecha a los Barros
y por ganado la Guadiana [4]).

...A venit și seara. Ciobanii au mâncat fără să scoată un cuvânt laptele turnat pe fundul castronului, de Catalina, fata dela fermă. Apoi, moș Juan, cel mai bătrân dintre ei și-a aprins fuleaua. Ceilalți au continuat să tacă; o tăcere grea, care prevestește parcă ceva. La o vreme moș Juan a ridicat privirea spre Pedro și i-a spus:

— Mergi de te culcă! Noi mai avem câte ceva de vorbit.

Pedro a închis încet ușa colibei și a șovăit în pragul ei: Nu! N'are să se culce, poate va afla în seara asta ceeace demult dorește să știe. Dar oare dece n'au încredere în el? La urma urmei nu este chiar copil!

S'a furișat încet dealungul peretului și și-a lipit urechea de fereastră. Inăuntru nu se aude nimic. Din când în când, doar, tușește sec moș Juan. Și timpul trece... O fi o oră, poate mai bine de când stă așa. Noroc că nu e lună plină, căci altfel, ar putea fi observat, dacă vreunul din ei ar ieși afară. Parcă s'au auzit înăuntru glasuri. Da, da! vorbesc între ei pe șoptite. Apoi deodată ușa colibei a scârțâit ușor și în pragul ei s'a oprit cineva. Stă și ascultă. Pedro face câțiva pași și se pitește în dosul unui tufiș. Oare bănuesc că el nu s'a culcat și ascultă la fereastră?!... Nu. Nu-i asta. Altceva trebue să fie. Omul face câțiva pași, apoi începe să fluere încet. Pedro recunoaște glasul lui Julio. Inima-i bate cu putere. Oare ce-are să se întâmple?

Julio pășește încet în jurul colibei. Din când în când se oprește parcă ar vrea să prindă ceva cu urechea. Vântul adie ușor, clătinând frunzele copacilor. Incolo niciun sgomot. Acum s'a apropiat de el. Pedro se culcă pe burtă. Julio ocolește tufi-

4) Partizan, al poporului fiu,
Extremadura te așteaptă,
Vino la Barros, grânele sunt coapte
Și'n Guadiana turmele se-adapă.

şul. Nu l-a observat. Ce bine! Apoi se aude din nou uşa colibei şi iarăşi tăcere înăuntru. Pedro este acum la fereastră. Aude deodată un hârâit uşor, aşa, ca bâzâitul unui motor în depărtare. Apoi vede aprinzându-se un ochi de lumină. Ce-o fi oare, că nu-i luleaua lui moş Juan? Luleaua altfel luminează. Şi iarăşi tăcere. E aproape miezul nopţii. Deodată dinăuntru răzbeşte un glas, ca venit de departe. Nu-i glasul niciunuia dintre ciobani, de asta-şi dă bine seama Pedro.

— „Escuschad Radio Espana independiento" [5])

Pedro îşi lipeşte mai bine urechea de fereastră. Glasul dinăuntru vorbeşte despre pace... Despre un pact al păcii, despre apelul pe care trebue să-l semneze toţi patrioţii Spaniei. In mintea lui Pedro cuvintele se învălmăşesc. „Un pact al păcii?" „Republicanii trebue să semneze apelul, ori care ar fi greutăţile pe care le vor avea de întâmpinat". „Şi eu sunt republican" îşi spune Pedro, ca atunci la şcoală când a răspuns profesorului. Şi încă odată, în noaptea asta, se gândeşte cu amărăciune că n'a putut termina şcoala. Dar să lege în scris câteva cuvinte, asta tot îşi mai aminteşte.

S'a făcut iarăşi tăcere înăuntru şi ochiul de lumină s'a topit în beznă. Doar luleaua lui moş Juan mai pâlpâie la răstimpuri. Pedro s'a furişat în coliba în care doarme. S'a trântit pe pat şi a închis ochii. Au intrat încet şi ceilalţi păstori. Pedro urmăreşte respiraţia grea a lui Julio. Vasăzică asta era... şi în mintea lui încolţeşte, pe îndelete, un gând, şi zorile îl prind cu ochii deschişi.

★

A doua zi, căruţa dela fermă cobora jos, în oraş. Pedro s'a rugat de moş Juan să-l lase şi pe el să meargă. Moş Juan s'a invoit.

Căruţa coboară huruind sgomotos pe şosea. Dimineaţa e limpede. In stânga şi în dreapta drumului, albăstrele şi margarete smălţuiesc poiana. Din văile muntelui, se ridică în sus o ceaţă uşoară, ca o năframă argintie ce se destramă în soare. Pedro bagă mâna în buzunar şi strânge cu bucurie cei câţiva „pesetas", [6]) care se găsesc în fundul lui. Apoi începe să fluiere cântecul partizanilor din Extremadura.

In oraş e forfotă mare. Căruţa s'a oprit în piaţă. Pedro a pornit dealungul unei străzi. Parcă îl zăpăceşte sgomotul, strigătele, huruitul maşinilor. A intrat într'o prăvălie şi a cumpărat hârtie de scris. A păturit cu grijă colile, le-a băgat în buzunar şi s'a urcat în căruţă.

Nopţi în şir a ascultat Pedro la fereastra colibei şi de fiecare dată, cu un ceas înainte de miezul nopţii se auzea glasul.

„Escuschad Radio Espana independiente!"

Apoi, într'o dimineaţă, când zorile deabia prinseseră să mijească şi vârfurile Sierrei Guadalupa nu se desluşeau încă din ceaţă, Pedro a alergat la moş Juan cu o hârtie:

— Semnaţi şi voi apelul!

Moş Juan n'a înţeles întâi despre ce este vorba. A luat hârtia şi a apropiat-o de ochii mici, care clipeau des. Julio s'a apropiat şi el şi a privit peste umărul bătrânului. Apoi s'a întors spre Pedro şi i-a pus mâna pe umăr, bărbăteşte.

Pedro a văzut din nou scânteind în ochii lui Julio lumina aceea pe care o avea ori de câte ori vorbea despre lupta poporului pentru libertate şi l-a auzit spunând celorlalţi păstori care se adunaseră în jurul lor:

— Incă un luptător!...

Din ochii bătrânului Juan au picurat câteva lacrimi.

Sfătuit de Julio, Pedro a început să strângă semnături pe apel, printre ţăranii din satele dimprejur. A mers întâi în satul lui. Au semnat bătrâni şi tineri, femei şi şcolari, văduve şi orfani. A semnat mătuşa Antonita, care-şi pierduse soţul şi cei trei fii în luptele din 36. A semnat Anita Perdea, a cărei fiică era închisă de cinci ani în închisoarea din Segovia. Au semnat orfanii Manuel, Antonio şi Blanquita, a semnat tânăra Virtudes, al cărui logodnic nu s'a mai întors din închisoare. Au semnat familii întregi care nu aveau nici o palmă de pământ şi care munceau flămânzi şi goi pe moşia lui senior Moreto. Au semnat toţi cei ai căror copii jinduiau după o cană de lapte, în timp ce senior Moreto aduna averi de pe urma oilor sale. Au semnat oameni care nu vroiau să se mai repete grozăviile anilor din urmă, când ţăranii din unele sate de pe valea fluviului Guadiana au fost împuşcaţi până la unul în oraş, la Badajoz.

Apoi a mers în alte sate. Sporea numărul semnăturilor şi odată cu ele creşteau în sufletul oamenilor nădejdi noi.

O sută.. două... trei... cinci sute de semnături.

Intr'o seară, Pedro urca spre coliba din munţi. Isi terminase misiunea. Avea apelul în buzunar şi i se părea că poartă cu el o comoară. Indesa pasul voinicește, cu gândul la clipa fericită, când va înmâna apelul lui Julio.

Un sgomot îl făcu să tresară. Din depărtare, pe cărarea pădurii se apropia în fugă un om. Pedro desluşi figura lui Julio. S'a întâmplat ceva, îşi zise el şi inima începu să-i bată cu putere. Julio era acum la doi paşi. Incetinise mersul, dar răsuflarea îi era tot întretăiată. Pedro deabia putu să-i desluşească vorbele:

---

5) Ascultaţi Radio Spania Independentă.

6) Monede spaniole.

— Fugi! Fugi repede! Ai apelul?

— Da, spuse Pedro speriat.

— Pădurea e înconjurată! Ne-au descoperit. Garda civilă e pe urmele noastre. Juan a fost prins. Julio făcu o pauză, apoi continuă. Coboară la Badajoz. In piaţa catedralei, la colţul străzii, ai să găseşti un cântăreţ. Un om c'o pălărie mare neagră. Cântă din chitară. Ii spui aşa: „Primăvara a umflat apele Guadianei!" El îţi va răspunde: „Au înflorit macii în Extremadura". Atunci îi dai apelul. Iţi va spune ce ai de făcut.

Pedro era buimăcit. Cum ai spus? mai întrebă el.

— N'avem timp de pierdut. „Primăvara a umflat apele Guadianei!" El va răspunde: „Au înflorit macii în Extremadura". Ai înţeles? Şi acum, repede! Ai grijă! **Salud!**

Julio dispăru în dosul unui tufiş.

Din depărtare se auzeau împuşcături. Zgomotul se apropia, mai mult, tot mai mult. Pedro făcu câţiva paşi înapoi, apoi la o cotitură schimbă drumul intrând în inima pădurii. Larma se auzea aproape de tot. Un hămăit de câini părea că se află pe urmele lui. Tăind prin tufişuri, băiatul cobora în goană povârnişul, spre apa Guadianei. Cămaşa i se agăţa de crengi, braţul îi sângera pe alocuri. Dar el nici nu simţea. Părul i se răvăşise şi sudoarea îi năclăia fruntea. Era aproape de mal, când deodată, auzi în urma sa împuşcături. Pedro se aruncă din fugă în râu. Vârî capul sub apă. Inota repede, ţinându-şi cu putere răsuflarea. Se auzi deodată o detunătură şi aproape de tot un plescăit de apă.

Se înserase deabinelea. Profitând de întuneric, Pedro ieşi din nou la suprafaţă. Impuşcăturile se auzeau acum ceva mai departe. „Ar fi greu să mă urmărească înotând", gândi el. Pentru a înşela totuşi pe urmăritori, el îşi schimbă brusc direcţia. Mergea acum împotriva cursului apei. Un fior îi cuprinse trupul şi braţele îi obosiseră. Dar uită de toate astea, la gândul că apelul s'ar putea uda. Era destul de bine împăturit acolo în punguţa de piele pe care o avea în buzunar. Totuşi...

Dela o vreme împuşcăturile încetară. Pedro înota spre mal. Când puse piciorul pe pământ îl cuprinse din nou un fior. Isi scutură hainele de apă şi târându-se pe pământ începu să înainteze repede, cât putea de repede. Totul era să câştige timp, pentru a se depărta în cursul nopţii cât mai mult de fluviu.

Zorile îl prinseră în apropierea unui sat. Se aşeză într'un şanţ şi aşteptă. In timpul acesta, i se mai uscau şi hainele. Puse mâna în buzunar. Apelul era acolo. Pedro îl strânse cu putere la piept...

După vreo câteva ore, porni din nou la drum.

★

Era duminică, când ajunse în oraşul Badajoz. Trăgeau clopotele şi lumea se îndrepta spre biserica din centrul oraşului. Erau pe stradă femei multe, cu şaluri înflorate, de sub care ieşeau marginile albe ale barişului dantelat. Erau „seniori" şi „seniorite", care treceau nepăsători printre cerşetorii care le ţineau calea. Erau negustori care îşi lăudau sgomotos marfa. Femei cu feţe supte, cu copii cu ochii stinşi, se opreau, priveau şi treceau mai departe...

Pedro ajunse în piaţa Catedralei. Tot privind în dreapta şi în stânga era gata-gata să se ciocnească cu un poliţist cu mănuşi albe.

— Descurcă drumul, derbedeule!

Pedro se dădu la o parte, aruncându-i o privire de om speriat. Făcu apoi câţiva paşi şi se întoarse.

La colţul străzii, omul cu pălărie mare, neagră, cânta din chitară o romanţă veche spaniolă, un cântec trist.

Pedro se apropie de el. Omul părea că nu vede nimic în jurul lui. Cânta înainte, mişcând uşor degetele subţiri pe corzi. Pedro ajunse aproape de el. Se opri. Privi în jurul său, apoi se aplecă spre cântăreţ:

„Primăvara a umflat apele Guadianei".

Deabia acum omul păru că-l observă. Prin sunetele chitarei, Pedro auzi:

„Au înflorit macii în Extremadura".

Băiatul băgă încet mâna în buzunar. Strânse hârtia în pumni şi întinse mâna spre pălăria pe care omul şi-o scosese din cap.

Pedro mai adăugă:

— Ne-au descoperit. Suntem urmăriţi...

Cântăreţul îi spuse:

— Vino mâine în acelaş loc.

Pedro se depărtă repede.

. . . . . .

De-acum înainte ştia ce are de făcut. Intrase în luptă...

Biblioteca Central Regională
SIBIU

Diorama

de **EUGEN JIANU**

Ilustrații: V. CRIVAȚ

Pe poteca ce urcă dinspre apa Timișului, pe dunga holdelor și grâneților satului, către sihlișurile și clăbuceturile Chevereșului, depănau mers voinicesc patru pionieri. Niculăeș, cel care mergea înainte, era un băetan bălai, cu ochi albaștri, cu privire ageră și hotărîtă. După felul cum pășea se vedea cât colo că e „conducătorul acțiunii".

Tudorel, cel care încheia „coloana" a rămas o vreme înapoia șirului, rupându-se de tovarășii de drum. Era numai ochi la zburătăceala cucului, care ba își desfăcea aripile gata de zbor, ba și le aduna sărind încoace și încolo.

— Sst. Ia'n stați măi oleacă. Stați să vedem poate are scorbură pe aici pe undeva cucul; și-l prindem. Ar fi numai bun pentru treaba noastră.

— Haide și lasă cucul în pace, îl zori Niculăieș. Măi, tu nu știi nici atâta? Cucii n'au nici scorburi, nici cuiburi. Ei pun ouăle în cuiburi străine iar puii îi cresc alte păsări. De prins l-om prinde noi altă dată. Hai că întârziem și ne pierdem vorba.

...Nu, cu niciun chip cei patru nu puteau să-și piardă vorba. O „acțiune" întreagă se lega de drumul acesta al lor: „darul cercului de științe naturale"...

A fost așa.

Vestea festivalului mondial al tineretului și studenților a ajuns repede în sat. S'a vorbit apoi în adunarea detașamentului despre importanța festivalului, despre pregătirile care se fac în București, și unde alături de atâția alți tineri lucrează și pionierii. S'a mai vorbit apoi despre concursul mâinilor îndemânatice și despre faptul că pionierii vor expune la Palatul lor, în cinstea festivalului și a congresului, multe, multe lucruri.

Chiar în după amiaza acelei zile s'a nimerit să aibe ședință de lucru cercul de științe naturale. Toți cei patrusprezece pionieri din cercul de științe naturale erau adunați în sala clubului. Firește, vorba se purta despre festival! Și dintr'odată discuțiile au prins să se înfierbânte. Acuma nimeni nu mai aștepta ca cel dinainte să-și termine cuvântul: n'apuca bine să răsufle, spre pildă Tudorel, că Ivancu îi și lua cuvântul din gură. Ba unii — iar asta se întâmpla nu tocmai rar — vorbeau câte doi, chiar și trei deodată! Și când te gândești că toată această zarvă a pornit din pricina „darului". Intâi a adus vorba Niculăieș despre un dar pe care s'ar cuveni ei să-l facă. Insă ce fel de dar?

Au rămas înțeleși ca darul lor pentru festival să fie o dioramă [1]) a păsărilor care viețuiesc în mijlocul împrejurimilor satului. Adică să prindă și să împăieze păsări din cele obișnuite locului, să înjghebeze într'o lădiță de lemn lucrată la traforaj, sau, dacă va fi nevoie, într'o ladă mai măricică lucrată cu ajutorul tâmplarului, așa ca un colț din natură în care păsările împăiate să fie astfel așezate ca și cum și-ar duce mai departe viața lor cea de toate zilele. Răspuns la întrebările acestea nu le putea da decât moș Vuia, pădurarul bătrân din clăbuceturile Cheveresului. Ei, cei patru, care îndemnau acuma mers voinicesc pe colnicul din pădure, se prinseseră în fața cercului, a tovarășului instructor, a tovarășului învățător să-l roage pe pădurar să-i ajute.

...Era liniște și pace aici în cantonul pădurarului. Moș Vuia nu era plecat.

Niculăeș și Tudorel dau să înceapă amândoi odată vorba. Unde mai pui că încă nu li se astâmpărase răsuflul după alergătură. Nu era, așa dar, de mirare că moș Vuia nu prea putea înțelege mare lucru din vorbele întretăiate ale lui Niculăieș și Tudorel.

— Stați oameni buni. Nu așa! Intâi să stăm o leacă să ne odihnim și apoi să vorbim pe rând. Și pionierii au arătat cu toții pe rând despre ce e vorba. Moș Vuia îi urmărea cu luare aminte și zâmbea în barbă și 'n mustăți când „oaspeții" se înflăcărau la vorbă.

— Trebue să facem ceva moș Vuio, așa cum spunea și tovarășul învățător, ceva care să stea cu cinste în orice muzeu. Știi d-ta, toți copiii care vor veni acolo or să învețe să ne cunoască o parte din fauna noastră după darul acesta...

— Văd că sunteți hotărîți să duceți la bună îndeplinire lucrul.

— Suntem, au răspuns ca într'un glas cei patru. Și noi și toți cei din cerc.

— Asta-i bun. Inseamnă că lucrul se va face. De bună seamă, așa cum ați zis și voi nu-i un lucru ușor și de fiece zi, dar ne-om strădui, așa-i? Și dacă ne-om strădui nu se poate să nu izbândim.

Zâmbetul s'a lărgit pe fețele tuturora. Și oaspeții pădurarului se gândeau că odată ce moș Vuia le-a făgăduit că va împăia păsările, ei vor putea alcătui laolaltă cu tovarășul învățător și cu tovarășul instructor diorama, adică să așeze în cadrul ei, fiecare pasăre la locul potrivit și în atitudinea ei firească.

Diorama va înfățișa un colț de câmpie cu pasările obișnuite acolo: măcăleandri, mierle, graури, scatii, presuri, sticleți, prepelițe, sfrâncioci și botgroși.

★

Pentru facerea cadrului dioramei, a fost cerut ajutorul meșterului tâmplar al gospodăriei colective. Bineînțeles, tot ceeace e de făcut din traforaj va face Tita, fiindcă pe el nu-l întrece ușor nimeni la astfel de treabă. „Colțul de câmpie" a fost făcut dintr'o bucată de scândură cu nisip deasupra, iar din pietriș, mușchi, ferigi și papură ori stuf au fost făcute „împrejurimile" câmpiei; o creangă de porumbe și o ramură de stejar închipuia, într'un colț al lăzii, „crengișul" dioramei.

Zile în șir, atunci când școala le-a dat răgaz, membrii cercului de științe naturale observau „purtarea" și „mediul" natural al păsărilor care urmau să facă parte din dioramă. Plecau dis de dimineață, împărțiți în grupe de câte doi, trei. In caietele de notițe își însemnau toate observațiile făcute. Nu era prea ușor să intri prin tufani ca să vezi cum își duce viața o familie de botgroși; de multe ori ieșeai de acolo plin de spini și țepi! Nici să te târâști 50—60 de pași pe burtă ca să te poți apropia de un pâlc de prepelițe care se scăldau în soarele amiezii, nu era ușor. Dar nimeni nu se dădea bătut. Câte odată, ca să nu te simtă păsările că le „observai" trebuia să stai nemișcat, până și vreme de un ceas; simțeai așa cum te furnică prin tălpi, dar stăteai! In felul acesta diorama a putut „prinde" viața de zi cu zi a păsărilor.

.. Așa că lucrul înainta spornic; diorama era aproape gata. Mai trebuia împăiat, cu aripile întinse, plutind legat de o sfoară, eretele vânat azi dimineață. El trebuia să înfățișeze în dioramă ordinul răpitoarelor. Câte pânde n'au făcut membrii cercului de științe naturale împreună cu moș Vuia până ce au „dibuit" o trecătoare peste care obișnuia să zboare, nu prea sus, eretele cu pricina. Și, însfârșit l-au împușcat. Cum moș Vuia trebuia să mai mâie popas și într'un sat vecin, au rămas înțeleși așa: Tudorel va lua eretele și după amiază îl va duce la cantonul pădurarului. Eretele era ultima piesă a dioramei.

Și lucrurile s'au petrecut astfel: Tudorel a intrat în casă. A așezat frumos eretele, cu aripile desfăcute, afară pe prispă. Când a ieșit gata să plece la drum, ia eretele de unde nu-i; adică-mai rămăseseră pe jos niște fulgi. Incolo, tot eretele a fost sfâșiat și mâncat de o mâță!

Necaz mare. Diorama trebuia încheiată azi, cel mai târziu mâine. Fără erete acest lucru ar fi fost cu neputință. Dar ca să împuști un nou erete ar fi însemnat să umbli cel puțin alte trei zile până ce dibuiești o nouă trecătoare de-a altui erete înspre alt cuib de-al său. Ce-i de făcut?

Vina era numai a lui: nu trebuia să lase pasărea pe prispă.

...Intâi a dat o fugă până la Niculăieș. Ce-i de făcut?

---

1) Dioramă este reprezentarea pentru muzeu a unui colț de natură, cu animalele și păsările caracteristice regiunii în atitudinea lor firească în mijlocul naturii.

De obicei diorama este o lădiță de lemn, cu un perete de geam, pentru a se vedea înăuntru.

— Lasă măi Tudorel, acum gata, din fulgii ce au rămas pe prispă erete nu mai putem împăia. Să vedem nu cumva putem pune altceva în locul eretelui?

— Hai mai repede la tovarăşul învăţător. Ne-om lămuri noi. Amândoi au alergat într'un suflet până la tovarăşul învăţător.

— Sigur tovarăşi, eretele poate fi înlocuit, a spus tovarăşul învăţător. De pildă cu un uliu, care e şi el o pasăre din ordinul răpitoarelor. Uliul poate fi prins mai uşor decât eretele. Uliul vine şi prin sat după pradă. Lui Tudorel i se luminară ochii. Un zâmbet îi juca pe obraji. Strânse cu putere mâna lui Niculăieş. Tii, asta e un lucru bun. Într'adevăr, ulii vin şi deasupra satului. De exemplu poate fi pândit unul chiar la ferma avicolă a gospodăriei colective, unde ulii au năravul să se învârtă, că doar-doar or apuca pradă dintre puişori.

— Ştii ce, Niculăieş? Haidem până la gospodărie. Poate vom putea face noi ceva.

...Şi-au spus păsul tovarăşului preşedinte. Au stat vreme bunicică ei toţi trei la sfat.

— Într'adevăr este un uliu care are năravul să dea târcoale fermei noastre avicole. Mă gândesc cum să-l prindem? Noi avem o cursă specială pentru păsări răpitoare, am putea pune într'însa momeală un pui de găină viu; voi să staţi lângă o şiră de paie şi când s'o repezi uliul, să trageţi de sfoara care închide cursa. Puteţi prinde uliul. E greu, ce-i drept. Lucrurile se petrec cu iuţeala clipelor.

— Tovarăşe preşedinte, lasă-ne să încercăm.

...Cursa a fost acoperită uşor cu pleavă şi aşezată la vreo zece cincisprezece paşi de o şiră cu paie în ograda gospodăriei, chiar lângă ferma avicolă. Drept momeală, un pui legat de picior cu o aţă. Cu o altă sfoară au legat arcul cursei apoi s'au pitit în şira cea de paie.

Niculăieş şi Tudorel erau cu ochii pe cer. Urmăreau cu înfrigurare orice punct negru ce se ivea sub albastrul cerului. Îi dureau ochii de lumina lucie a cerului, dar niciunul nu clipea. Uite-l. Ba nu, e o cioară. Nu, nu, uite şi uliul. El e. A văzut momeala din cursă? Ulii au ochii ageri. Văd de la 2 kilometri un cărăbuş care se mişcă în iarbă. Măcar de s'ar mişca acum puiul ca să atragă luarea aminte a uliului, să-l momească adică. Uite-l că a văzut puiul de găină şi se îndreaptă într'aici. Dă târcoale din ce în ce mai strânse; din ce în ce mai jos. Cercetează cu luare aminte jurul. Îl ademeneşte momeala. Se pregăteşte să se repeadă. Se repede. Uite-l vine ca o săgeată în jos. Tudorel simte în pumn sfoara umedă, strânge pumnul. Acuma... Trebue să izbutească. Nu se poate să nu izbutească.

— Trage, îi strigă Niculăieş. Şi a şi fost în picioare.

— Gata. L-am prins.

Au luat apoi puiul de găină şi l-au dus printre ceilalţi în ferma avicolă. N'avea nimica; nici n'apucase să se sperie. Apoi Tudorel a luat calea drept către pădure, purtând cu grije şi fereală prada lor...

★

A doua zi seara, diorama era gata. Uliul plutea cu aripile desfăcute aşa după cum era în proect. Era un uliu mare, cenuşiu, împăiat de toată frumuseţea

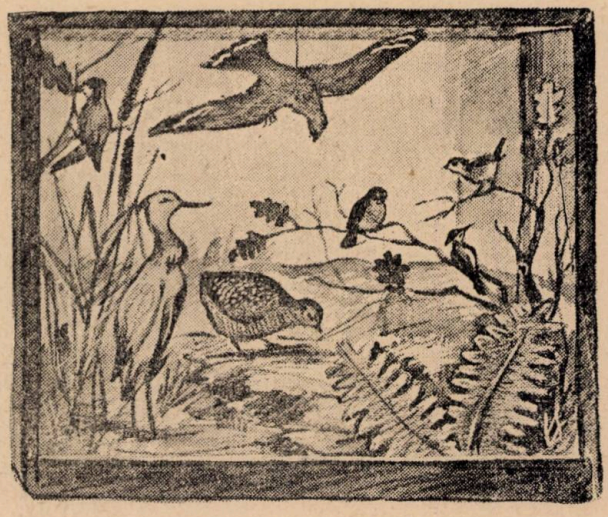

Te așteptăm

VARA A PIONIERILOR

Publicăm mai jos traducerea unor scrisori apărute în revista sovietică „Pionir" Nr. 5/1953.

IN CERCUL DE GEOGRAFIE

Vara trecută, cum am aflat că toate fetele au trecut clasa, detașamentul nostru a organizat o excursie interesantă. Noi am învățat să determinăm viteza cursului râului și punctele cardinale, am văzut cu ochii noștri că pe pietre, copaci și tufe, crește mușchiul numai în partea îndreptată spre Nord. In afară de asta, ne-am convins că pe copaci sunt mult mai puține ramuri spre Nord decât spre Sud.

In această excursie, a trebuit să înnoptăm. Nimeni dintre noi nu știa să aprindă focul de tabără. Mult timp n'am putut să-l aprindem; însfârșit, instructoarea superioară ne-a arătat și focul s'a aprins. Putem spune acum cu toată convingerea că toate fetele noastre vor ști să aprindă un foc de tabără.

ZOIA ULĂCO
clasa 5-a, școala Nr. 228
Moscova

LA PESCUIT

Incă niciodată n'am prins atâta pește cât am prins anul trecut. S'a întâmplat astfel: mi s'a spus că în râul nostru sunt crapi. Atunci am vrut să prind un crap mare pentru aquariul taberei. Seara, împreună cu Iura Sapojnicov, am pus năzile. Dimineața, am văzut că se prinsese mult pește și de tot felul. Erau atât de mulți pești, încât bucătarul taberei a putut să pregătească o ciorbă de pește foarte gustoasă, pentru toți copiii. In curând voi pescui iar împreună cu Iura.

SAȘA GUSEV
clasa 5-a, școala Nr. 272
Moscova

CU VAPORUL PE VOLGA

Vara trecută, imediat după examene, împreună cu mulți pionieri și școlari din Moscova, am fost la Canalul Volga-Don. Am mers mult cu vaporul.

Intr'o dimineață am văzut răsăritul soarelui. Era așa de frumos că am început să-l desenez pe loc. După aceasta, desenam adesea după natură, în albumul meu. Când m'am întors la Moscova, și m'am uitat la desenele mele, mi-am dat seama că nu desenez chiar așa de bine și am hotărît cu fermitate să studiez în cercul artelor plastice dela Casa Pionierilor. Așa am și făcut.

ANEA FEDOTOVA
clasa 5-a, școala 246, **Moscova**

LA DRUM DUPĂ PLANTE

Cu toate că în față mai avem pătrarul al patrulea și examenele, vara noastră, a pionierilor, nu e departe. Cum va fi ea? Totul depinde de felul cum ne vom pregăti pentru ea.

Tuturor băieților noștri le place foarte mult să se ocupe cu sportul și cultura fizică. Vara, vom înnota neapărat, ne vom bronza și juca foot-ball, voley-ball, „gorodchi"...

Vara trecută, detașamentul nostru de pionieri a adunat multe plante, diferite insecte și a făcut colecții și ierbare pentru școală. Acum ne folosim de ierbare la lecțiile de botanică.

Vara vom pleca neapărat în excursie prin ținutul natal, pentru ca să studiem și mai bine natura și bogățiile ținutului nostru și să completăm colecțiile și ierbarele școalei.

TATEA PAHOMOV
clasa 5-a, școala Nr. 272
Moscova

REPETIȚIE

AL. DINU IFRIM

Prin ferestre vântul se strecoară
Aducând miros plăcut de brad,
Sună'n clasă acorduri de vioară,
Pe țambaluri ciocănele cad.

Un băiat cu părul cum e grâna
Pârguită'n luna lui cuptor
Peste-un flaut își petrece mâna,
Degete-l mângâie ușor.

L-a dorit de când era de-o șchioapă
Păzitor de oi la el în sat,
Amintirii lui, nimic nu-i scapă,
Pân'la flaut, drum greu a umblat!

Sub arșiți și burniți, prin pârloaga
Oile chiaburului păștea ;
El n'avea părinți, doar în desagă
Frunza verde, prieten îi era.

După oi, desculț, prin aspre cioate
Focul și-l vărsa'n al frunzii dungi —
Meșteșugul cântului din carte
Cu nesaț îl căuta de-atunci.

Dar prin școli, acei ca el, de-o seamă
Nu umblau, căci n'aveau pungi de bani.
El visa... parc'auzea că-l cheamă.
Vremuri bune, fericiții ani...

Și-astăzi, visul lui e faptă vie
Se'mplinește: până'n seri târzii
Notele din muzică-l îmbie,
Le pătrunde adâncul zi de zi.

Si de sue'n portative cântul,
Flautului îi dă glas înalt,
Visul său în sbor i-l duce vântul,
Pe sub geamuri urcă înaripat.

Plină-i clasa de elevi, de viață,
Azi au repetiție, și-i zor,
Căci la Festival vor fi de față
Și ei cu orchestra școlii lor.

Și din artă, dragostea adâncă
Oaspeților le-o va dărui
Cântul păcii — râu țâșnit din stâncă
Tineretul lumii va uni!

Tinerii polonezi se pregătesc pentru Festival

In vederea participării la cel de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului dela București, studenții universităților poloneze s'au organizat în formații pe cămine culturale. S'au înființat astfel peste 250 de grupuri din care fac parte coruri și orchestre, echipe de dansuri și teatru, precum și 60 formații artistice de agitație, adică de două ori mai mult de cât au fost anul trecut.

Festivalul contribue mult la ridicarea nivelului artistic al ansamblurilor.

In timpul cât va dura Festivalul, plecând prin diferite comune, pela cooperativele de producție, Gospodăriile Colective de Stat și unitățile Armatei Polone, studenții vor populariza cântecele și dansurile populare, cântecele tineretului și operele literare, care vorbesc despre eroismul epocei noastre de construire a socialismului.

Cele mai bune ansambluri și grupuri artistice de agitație, evidențiate la concursurile din școli au participat la selecționările centrale ale ansamblurilor studențești, care au avut loc în sala Operei de Stat din Wroclaw.

IN CINSTEA FESTIVALULUI

Dragă Redacție,

Intreaga noastră Patrie se pregătește să primească oaspeții dragi de peste hotare. Gândul îmi aleargă cu un an în urmă, în vara anului 1952 când, împreună cu alți pionieri din țara noastră, am petrecut o vacanță minunată în tabăra internațională a pionierilor de lângă Budapesta. Acolo s'au

cunoscut și s'au împrietenit pionieri din multe țări ale lumii. Printre aceștia erau pionieri unguri, bulgari, cehoslovaci, germani, polonezi și alții.

In tabăra internațională a pionierilor dela Budapesta am petrecut clipe de neuitat. Oare se pot șterge din mintea noastră marile hore pionierești ce le făceam în serile cu lună plină, focurile de tabără, serbările, jocurile și cântecele, excursiile ?

Am făcut atunci o excursie cu vaporul pe lacul Balaton. Ce frumos era! Am plecat dimineața cu autobuzele spre Balaton și primul popas l-am făcut în Orașul Stalin. Aci ne-au primit mulți pionieri unguri cu flori. După masă am ajuns pe marginea marelui lac Balaton și am făcut o baie grozavă. A doua zi, de dimineață, ne-am urcat în vapor și am făcut timp de 3—4 ore o călătorie minunată pe lac. Am vizitat și un muzeu cu obiecte antice.

Apele lacului, munții din jurul Budapestei, drumurile și potecile, totul răsuna de cântece și jocuri voioase. Deși în diferite limbi, cuvintele noastre vorbeau de același lucru : de marea prietenie care ne lega.

Amintindu-mi de aceste clipe, mă gândesc că voi întâlni poate pe unii dintre prietenii mei de acolo la București. Vom lega și alte prietenii cu pionierii de peste hotare.

Pionierele unității noastre au și început să lucreze în cinstea Festivalului. In orașul nostru Galați, a avut loc în ziua de 24 Mai un concurs de dansuri al școlilor elementare, pentru Festival. Echipa de jocuri a unității noastre a câștigat primul loc. Cu ajutorul tov. profesoare de gimnastică, echipa pregătește noi dansuri sovietice și românești. De asemeni pregătim o expoziție în școală care va înfățișa o poveste în imagini.

Noi participăm și la concursul mâinilor îndemânatice, pregătind daruri pentru Festival. Cu ajutorul tov. profesoare de desen lucrăm două costume naționale în miniatură. De asemeni, lucrăm un album cu vederi din Patria noastră și o copertă de carte. La toate acestea lucrăm după amiezile, după lecții, în camera pionierilor. Punem toată dragostea și toată priceperea noastră în aceste daruri pe care le vom da tinerilor ce vor veni la Festival.

Iată, dragă redacție, cu câtă însufletire întâmpinăm noi Festivalul. Il așteptăm cu nerăbdare și bucurie.

Butuc Valerica
clasa VI-a Sc. elem. Nr. 1
Fete, Galați

Dragă Cravată Roșie,

Știm că pionierii din întreaga țară, urmând exemplul tovarășilor noștri mai mari — utemiștii — se pregătesc pentru Festivalul care va avea loc în vara aceasta în Capitala Patriei dragi — București.

Și pionierii din școala noastră se pregătesc pentru Festival, lucrând diferite daruri, în cadrul concursului mâinilor îndemânatice.

Noi, pionierii Severineanu Frederic și Beică Constantin, construim două

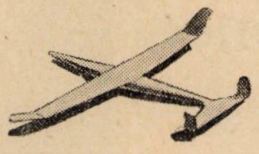

aeromodele de faza a doua, care sunt aproape pe terminate. Am reușit să lucrăm aceste daruri datorită ajutorului primit de la tovarășul instructor al cercului de aviație sportivă și ajutorului tovarășilor dela Combinatul Siderurgic „Gheorghe Gheorghiu-Dej" care ne-au asigurat cercul cu materiale necesare.

Multă bucurie simțim noi, când știm că aeromodelele noastre vor ajunge în mâinile oaspeților de

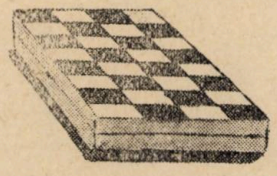

departe, care vor veni la Festival.

Ne vom mândri cu aceste daruri lucrate în cadrul concursului „mâinilor îndemânatice", știind că tinerii care le vor primi vor vedea că sunt din partea pionierilor din R.P.R. Ei vor vedea dragostea noastră fierbinte pentru pace, pentru ca noi și toți copiii din lume să putem creste mari, oameni folositori societății.

Severineanu Frederic
pionier cl. VI-a A. Sc. Element. C-tru-Hunedoara
Beică Constantin, pionier cl. VI-a B. Sc. Element. Centru-Hunedoara

Dragă Redacție,

Cu nespusă bucurie am aflat că putem trimite oaspeților care vor veni la Festival câte un mic cadou. Această veste a entuziasmat pe toate pionierele unității noastre.

De câteva săptămâni, pe lângă pregătirile intense în vederea examenelor de sfârșit de an, ocupația noastră principală în timpul liber este pregătirea darurilor în cadrul concursului „mâinilor îndemânatice".

Unitatea noastră fiind compusă numai din fete, majoritatea obiectelor pentru Festival vor fi cusături pe pânză.

Și eu am lucrat o broderie care înfățișează toate broderiile caracteristice regiunii noastre. Ca o grădină cu flori minunate înfloresc cusăturile pe pânza albă.

Eu, ca și celelalte pioniere ale unității suntem nespus de mândre că trimitem daruri, suntem fericite la gândul că, cusăturile noastre vor ajunge în mâinile unui prieten venit de departe, din Caucaz sau de pe Coasta de Aur, din Balcani sau de pe meleagurile Argentinei.

Noi suntem sigure că pionierii din întreaga noastră patrie vor trimite daruri pentru Festival și, de aceea, noi ne dăm toată silința ca darurile noastre să fie cât mai reușite, cât mai frumoase, chiar cele mai frumoase pe care le vor primi oaspeții veniți la Festival din partea pionie-

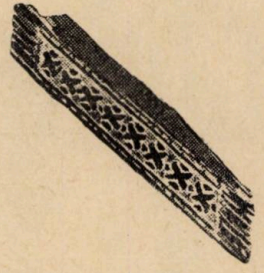

rilor și pionierelor patriei noastre dragi.

Sendruc Mariana
Cond. Unit. Nr. 3 L. F
Deva

Prietenie ne-am jurat

de ELENA DRAGOȘ

Ne-am cunoscut la Festival. — Berlinul
Mi-ai arătat, și multe ne-am vorbit.
In glas ți s'a ivit un tremur, Martha,
Când urme de război am întâlnit.

Trecurăm lângă-aceleași ziduri arse
Care pe tatăl tău l-au îngropat.
Dar am zărit și case noi pe-alături
Ș'un parc în floare de curând săpat.

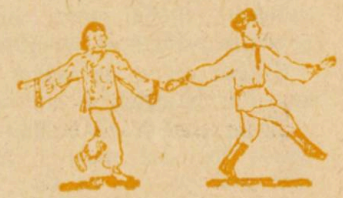

Și-ai spus: — Reconstruind, nu dăm uitării,
Pe cei ce viața noastră-au pângărit —
In ochii-ți de copil luci 'ndârjirea
Iar eu noroc în luptă ți-am dorit.

La Festival te-aștept să vii în țara-mi
Ca să te duc și eu prin București
Să vezi cum astăzi el întinerește
Și chipul lui cel nou să-l îndrăgești.

Mai ții tu minte oare, Martha,
Cravatele când ne-am schimbat?
Atunci, sub cerul țării tale.
Prietenie ne-am jurat

Cravata, ți-o păstrez și astăzi
O prețuesc atât de mult...
Că de-i privesc albastru licăr
In ochii tăi parcă mă uit

Eu, nu demult, sunt instructoare.
Aflat-am azi, că și tu ești.
Când vii, schimba-vom iar cravate,
Cu-aceleași gânduri tinerești.

Cum se explică apariţia balaurului în basm

Mult îi plăcea lui Moş Ion să povestească basme care de care mai năstrușnice. Oricum începea povestea, fie despre Cosânzeana, fie despre Iovan Iorgovan, fie despre urieşii din Retezat, nu se întâmpla niciodată să nu se sfârşească cu vreun balaur, smeu sau altă dihanie!

Deaceea, dela o vreme în sat la vânătoare lumea începu să-şi cam bată joc de basmele lui Moş Ion. Lucrul acesta îl durea mult pe Moş Ion. Numai Valentin mai reuşea din când în când să slobozească limba moşneagului care devenise arţăgos şi îmbufnat.

Şi aşa stând de vorbă în casa moşului, bătrânul îi mărturisi:

„Doar n'oi fi eu bolând!" bombănea înciudat moşul. „Au fost alţii mai cu cap ca ei, învăţaţi, care au găsit oasele dihăniilor, lungi de nu ştiu câţi metri şi le-au desgropat. Şi aici şi la Săcel şi la Sâmpetru!"

Moşul se sculă şi merse până la scrin. Scoase deacolo două foi de hârtie îngălbenite de vreme pe care erau desenate nişte animale şi le arătă lui Valentin: „Uite, mă rog. Le-a făcut chiar un învăţat dela Budapesta pe vremea grofilor. Ii zicea Nopcea sau aşa cumva. Am lucrat ca pălmaş, şi am desgropat oase. Eram pe atunci tânăr, ceva mai mare ca tine Valentine şi aveam sete de învăţătură. L'am rugat pe învăţatul acela să-mi deseneze cum arătau balaurii ceia pe care-i desgropasem. Uite, i-a desenat aici... D'apoi mintesc eu dacă spun că au trăit balaurii cândva pe lume?"

Valentin se uită îndelung la desenele vechi şi la înfăţişarea balaurilor... Deodată îşi aduse aminte. A mai văzut undeva astfel de desene! In cartea de Geologie! N'au ajuns încă cu explicaţiile până la lecţia aceea însă nici mult nu mai era..

— „Numai ţie Valentine ţi-am arătat desenele astea, ca să ştii tu cel puţin că moş Ion nu zice

năzbâtii. Să ştii că se găsesc şi azi nenumărate oase din astea Eram prin părţile Bârladului ca argat, când lumea a găsit oasele unui drac. Da, da, ale unui drac; cică îi zicea schelet! S'au pus unii cu bâtele pe ei şi au făcut praf toate oasele... Şi se spunea că tot pe acolo, la Mânzaţi, s'au găsit oase de urieşi. Au venit dela Bucureşti învăţaţi şi le-au dus cică să stea la muzău.

Vezi, mă rog. Eu am ţinut în mână oase de balaur. Iar dracul cela l'am văzut! Şi nu degeaba au călătorit domnii cei dela Bucureşti să ia oasele de urieşi. E musai vasăzică să fie adevărat. Nu-s bolând eu, nu născocesc minciuni!"

Valentin luă o hotărîre: — „Moş Ioane, dă-mi te rog desenele astea două. O să le păstrez ca ochii din cap. Iţi dau cuvântul meu de pionier că o să lămuresc eu treaba cu balaurii. Dăm numai timp, vreo lună!"

O LECŢIE DESPRE BALAURI

Intr'adevăr, nu trecu nicio lună până în ziua în care Valentin asculta încordat lecţia tovarăşului profesor. Pionierul nostru ţinea strâns cele două desene preţioase.

„...In epoca aceea numită jurasică, cu zeci de milioane de ani în urmă, clima pământului era caldă şi umedă. In această epocă au trăit dinosaurienii, şopârlele uriaşe, cele mai mari animale care au trăit vreodată pe faţa pământului. Priviţi ce înfăţişare ciudată aveau: unele înnotau în mare şi aveau formă de peşte, altele sburau asemănător unor lilieci uriaşi prin aer. Dintre uriaşele şopârle care trăiau pe uscat, unele alergau ca struţii în două picioare, altele se târau greoaie cu corpul acoperit de o zale grea de pe care se înălţau oase ascuţite ca nişte pumnale lungi cât braţul. Iară altele îşi purtau capul mititel pe un gât de şarpe lung de zece metri. Pe drept cuvânt le-au dat oamenii numiri ca Gigantosaur, Tiranosaur.

Inchipuiţi-vă, într'adevăr, cum trebuia să fie Manciurosaurul, cu 2000 de dinţi în gură!

Animalele acestea uriaşe aveau însă creierul mic cât pumnul: erau deci nespus de greoaie şi de proaste. Corpul lor nu era acoperit cu blană, sau pene, aşa încât căldura corpului lor depindea de căldura din afară. Atâta timp cât clima a fost călduroasă, totul a mers bine. Când însă în epoca cretei, clima s'a răcit mult şi iernile au devenit geroase, animalele acestea uriaşe n'au putut să-şi menţină căldura corpului; s'au răcit şi au încremenit odată cu venirea frigului! — Astfel au murit în massă, uriaşii stăpânitori ai

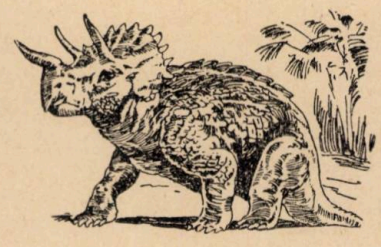

pământului şi locul lor a fost ocupat de mamifere şi de păsări a căror blană şi pene le dădeau putinţa să-şi menţină căldura corpului neschimbată şi vara şi iarna.

Când apoi dintre mamiferele victorioase, după alte milioane de ani, a apărut omul, mamiferul înzestrat cu puterea de a gândi, el n'a mai găsit decât resturi ale răpitoarelor uriaşe şi pe micii urmaşi ai acestora: şopârlele, şerpii, care au putinţa să se ascundă iarna de frig în crăpăturile pământului.

Tovarăşul profesor tăcu... Cei din clasă se treziră parcă din amorţeală: ascultaseră încordaţi lecţia. Acum parcă fiecare simţea nevoia să se mişte... Deodată se făcu însă din nou linişte şi toţi ochii se îndreptară spre Valentin, care se ridicase în picioare, ţinând într'o mână, puţin ridicată, nişte foi de hârtie... Când văzu toţi ochii îndreptaţi spre el, Valentin se fâstâci; n'o să râdă doară de el dacă o să întrebe ce-i cu balaurii? Se aprinse la obraz şi se făcu roşul ca racul... — „Ce-i

baiul, Valentin?" întrebă tovarăşul profesor. S'a întâmplat ceva? Ai vreo nelămurire?"

— „Nnu... Nimic... M'am... ridicat numai aşa!" Tovarăşul profesor îl mai privi pe Valentin o clipă: era sigur că are ceva pe suflet.

ACASĂ LA TOVARĂŞUL PROFESOR

Nu de eri alaltăieri îşi cunoştea elevii tovarăşul profesor: încă în seara aceea auzi o bătaie timidă în uşă şi în dosul uşii zări capul lui Valentin...

— „Intră Valentin! Ia loc şi spune-mi care-i treaba? — Uite, să ţi-l prezint pe tovarăşul geolog care face cercetări pe la noi... Un pionier al nostru de nădejde, tovarăşul Valentin; elev bun!"

Valentin nu ştia cum să înceapă... Primul lucru ce-l făcu a fost să întindă cele două desene tovarăşului profesor.

Acesta le privi tăcut... „Ia te uită!" Nu spuse mai mult şi le dădu mai departe geologului... „Franz Nopcsa!" descifră geologul pe un desen. „Vasăzică, elevul dumitale profesore, a găsit nişte desene originale tăcute de profesorul Nopcsa, când a găsit în urmă cu vreo 60 de ani, primele resturi de Dinosaurieni din ţara noastră!"

Lui Valentin nu-i mai trebui nicio încurajare... Povesti totul din fir în păr fără să uite nimic. Aminti şi de moş Ion care vroia să înveţe pe vremea când nu era încă moş, nu uită nici de uriaşii dela Mânzaţi şi nici de scheletul de drac pe care l-au ciomăgit ţăranii...

— „Ia stai, tovarăşe Valentin" îl întrerupse geologul care se sculase în picioare şi-l asculta atent. „Spui că „scheletul acela de drac" a fost găsit în împrejurimile Bârladului? — Ştiu despre ce e vorba! Ascultaţi: este vorba de scheletul unei maimuţe superioare, care a fost găsit atunci. Cu siguranţă a fost vorba de un strămoş al omului, un fosil nespus de preţios pentru ştiinţă, pentru a cerceta originea omului! Cei ce l-au găsit, necunoscând valoarea lui, au distrus preţiosul schelet şi până ce ar fi putut afla cineva n'a mai rămas din el os întreg... A fost o mare pierdere!"

— „Iar uriaşii dela Mânzaţi", zâmbi tovarăşul profesor către geolog, nu sunt altceva decât superstiţia care s'a înfiripat în jurul oaselor uriaşe ale unei rude gigantice a elefantului. Dinoterium gigantissimum. Oamenii de ştiinţă i-au strâns la timp resturile şi azi uriaşul animal care se află la muzeul de Ştiinţe Naturale din Bucureşti este o fală a ştiinţei din ţara noastră!"

— Dar cu balaurii cum rămâne? întrebă Valentin. Atâtea legende vorbesc despre ei; iar la şcoală am învăţat că au existat într'adevăr reptile uriaşe, asemănătoare cu cele din desenele lui moş Ion. Eu vreau să ştiu, că am promis lui moş Ion, de care-şi bate joc lumea: au existat balaurii sau nu? Este adevărat că au trăit balauri care pustiau lumea şi ucideau pe oameni?

In cameră se aşternu tăcerea... Tovarăşul profesor şedea afundat în scaunul său şi se gândea încordat... Geologul se plimba îngândurat în sus şi în jos, cu mâinile la spate...

— E o problemă grea, pe care o pui Valentine, vorbi încet profesorul. Vezi că toate legendele acestea trebue să aibă o bază... Că nimic nu se naşte aşa din senin, fără motive... Dinosaurienii, reptilele cele uriaşe despre care v'am vorbit şi pe care le-a desgropat moş Ion, au pierit cu mult înaintea apariţiei omului pe pământ. Şi oricât ar fi fost ele de fioroase, niciunul nu avea 12 capete, nici măcar două capete nu avea vreunul!..

— Bine, dar dacă omul nu le-a apucat, de unde vin legendele? — Azi, ce-i drept, nu mai trăiesc decât urmaşii mici ai uriaşilor de altădată. Unii însă, cu toate că au dimensiuni mult mai mici, arată atât de înfricoşetor încât oamenii i-au denumit Molohul cel groaznic, sau Smeul sburător. Iar crocodilii mari de aproape 10 metri şi şarpele Piton, lung de 8 metri şi gros cât un picior puternic de om, sunt destul de fioroşi şi erau desigur duşmani de temut pentru omul primitiv, slab înarmat...

Şi apoi, se poate ca în trecut, nu atât de demult, să mai fi trăit şopârle uriaşe care azi s'au stins... Uite, până în urmă cu câteva zeci de ani nu ştiam că pe insula Comodo din Pacific, trăieşte un Varan, o şopârlă lungă de 4—5 metri şi foarte sălbatecă. Odinioară, nu atât de demult, Varanii uriaşi erau mult mai răspândiţi. Mega-

lania, o rudă a Varanului, e pomenită în legendele negrilor din Australia sub numele de Diavolul negru şi ei au avut de dus lupte grele cu ea. Or, s'a stabilit că Megalania care atingea 10 metri lungime, mai trăia în urmă cu

1000 de ani... Se poate că unele reptile uriaşe să se mai fi menţinut un timp. Aşa, crocodilul cu bot lung, Ramfosuhus, trăia încă pe vremea omului primitiv, şi avea 15 metri lungime! Se poate să se mai fi întâmplat cazuri asemănătoare cu cel întâmplat Hateriei, o şopârlă mică, strămoş al reptilelor uriaşe de mult dispărute şi care totuşi trăeşte şi azi pe o insuliţă. Dacă acest lucru s'a putut întâmpla cu Hateria, se poate să se fi întâmplat şi cu vreun reptil uriaş!

— Şi mai e ceva important — interveni geologul. Fosile ale reptilelor uriaşe s'au găsit mereu: oase, dar uneori şi contururile precise ale animalelor întregi imprimate, parcă de mâna unui sculptor, în aşa numitele calcare litografice! S'au mai găsit mumii de Dinosaurieni uscate, scofâlcite la soare, s'au găsit şi ouăle lor mari cât globul terestru de pe masa tovarăşului profesor... Aceste resturi găsite mereu, dealungul secolelor, au dat material legendar... Aşa s'a întâmplat şi cu moş Ion. Geologul zâmbi ca şi când şi-ar fi adus aminte de ceva. Uite încă un caz: Iacuţii, Samoiezii, Ciucci, popoare din Siberia, găsind mereu oasele fosile ale ma-

mutului, au creat legenda după care elefanţii aceştia uriaşi ar mai trăi şi azi, ca nişte cârtiţe, sub pământ!

Tovarăşul profesor îi aminti zâmbind lui Valentin: Anul trecut, când v'am arătat un şarpe viu, tu ai spus că nu pui mâna pe el pentru nimic în lume, atât de frică ţi-a fost de el... Aşa o să poţi înţelege dece au ajuns dife-

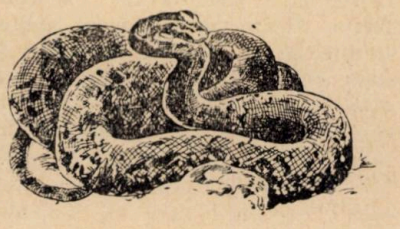

ritele reptile mai mari şi mai fioroase decât bietul şarpe de casă de care ţi-a fost frică, întruchiparea, în mintea oamenilor, a tot ce e mai sălbatec şi mai crud. De multe ori în basme, sub înfăţişarea balaurilor, se ascundea cruzimea împăraţilor, boierilor, a jefuitorilor de toate soiurile. Iar voinicul care ucidea balaurul cel groaznic întruchipa lupta şi năzuinţa poporului că balaurii vor fi nimiciţi şi cruzimile şi nelegiuirile lor răzbunate!

Filatelie

Seria „Arta Populară Românească"

Noua serie de timbre emisă de Poşta Republicii noastre Populare are ca subiect prezentarea pe imaginile timbrelor din această serie a minunatei noastre arte populare.

Această artă îşi are rădăcinile în trecutul de veacuri al poporului nostru muncitor însă, valorificarea şi punerea ei în lumină, desvoltarea ei, se face acum, în anii pute-

rii populare. Iată pe timbrul cu valoarea nominală 10 bani vase (ulcioare, farfurii, cană, lingură, ploscă, etc.) înfrumuseţate cu motive artistice populare româneşti. Timbrul următor, înfăţişează o ţărancă muncitoare în frumosul nostru port popular. Valoarea nominală a acestui timbru este 20 bani. Covoarele oltenești sunt vestite prin măestria cu care mâinile harnice ale poporu-

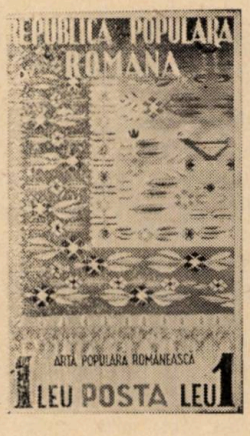

lui le-a ţesut. Pe timbrul cu valoarea nominală de 1 leu vedem un covor oltenesc.

POLENIZAREA SUPLIMENTARĂ

Intâile zile dintre cele călduroase ale verii; grânele, cât le cuprinzi cu mâna streaşină privirii, mai că şi-au dat în pârgă aurul spicelor. Peste marea aceasta, peste valuri unduite de boarea dimineţii, soarele se plimbă stăpân, înciudat: şi-a pierdut, în poala spicelor de grâu o rază şi acuma, stând drept acolo sus pe boltă şi vărsând văpăi, caută îndărătnic în grâneaţă: care-i raza

lui de aur care-i bobul galben de grâu.

Alături, o pădure de porumb cu tulpini drepte, înalte de-aproape că nici nu se vede omul din ele, cu câte doi şi trei ştiuleţi pe fiecare tulpină; dincolo, altă pădure de tulpini de floarea soarelui opintindu-se să ţină în sus pălării galbene şi mari.

In lanurile acestea se petrec însă unele lucruri ciudate. Iată de pildă într'un lan, printre rânduri trec doi pionieri: apleacă pălăriile de floarea soarelui una peste alta şi le apasă, frecându-le uşurel. Trec apoi mai departe. Şi ajunşi în dreptul unei alte tulpine de floarea soarelui, repetă operaţia.

In lanul de porumb, pionierii scutură într'o găleată spicurile (moţurile) a cinci-şase tulpini, adunând astfel polenul; apoi, cu un şomoiog de vată îl presară pe mătasa ştiuleţilor.

Aceasta e polenizarea suplimentară a floarei soarelui şi a porumbului. Ea se face în dimineţile liniştite, înainte de a încălzi prea tare soarele. E un lucru care se face cu uşurinţă, care nu cere prea multă îndemânare şi care poate aduce un spor de 300 până la 600 kg. boabe la hectar. Intr'o zi, doi pionieri pot poleniza astfel 5 până la 6 ha.

Obişnuit, polenizarea este făcută de vânt, în cazul porumbului, sau de insecte (albine, fluturi, etc.) în cazul floarei soarelui. Dar agrotehnica înaintată sovietică a arătat că această polenizare naturală este insuficientă. In pălăriile de floarea soarelui şi ştiuleţii de porumb rămâneau boabe seci, şiruri goale. Aceasta din pricină că, pe cale naturală, purtat de vânt şi insecte, polenul nu ajunge să fecundeze toate ovulele, toate seminţele. Cauzele pentru care polenizarea naturală nu e suficientă, pot fi: căldurile prea mari (când polenul nu se lipeşte de mătasa coceanului de

porumb), fie că ploile, frigul sau vânturile puternice nu-i permit să se desfăşoare în bune condiţiuni; dar nici chiar pe vremea cea mai prielnică polenizarea naturală nu e suficientă.

Deaceea este nevoie să ajutăm şi noi la sporirea recoltei prin polenizare suplimentară.

EUGEN JIANU

Ştiaţi că...

...o furnică poate să transporte o greutate de câteva sute de ori mai mare decât corpul ei?

Ca să vă daţi seama cât de mare este o astfel de greutate faţă de corpul ei, închipuiţi-vă că omul ar trebui să ducă o greutate de câteva zeci de tone, adică încărcătura a câtorva vagoane de marfă.

Jocuri distractive

CUVINTE INCRUCIȘATE

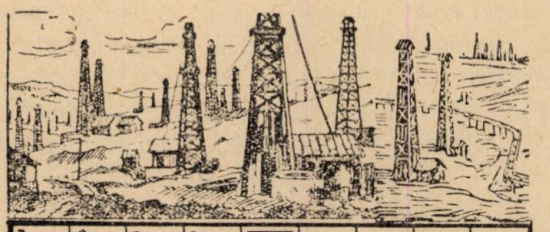

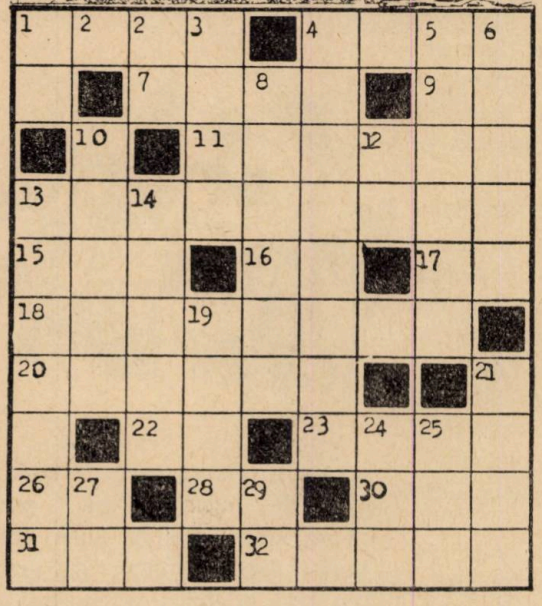

ORIZONTAL: 1) Stat care ocupă locul al patrulea în producția mondială de petrol. 4) Privește! Uită-te! 7) Se mai numește și *trepan* și este instrumentul principal de foraj. 9) Consoanele din lună. 11) Exploatare petroliferă în raionul Târgoviște. 13) Exploatare petroliferă în raionul Moinești. 15) Prima parte a numelui unei cunoscute insule de pe Dunăre. 16) Articol hotărît. 17) Simbolul chimic al sodiului. 18) Produs obținut prin distilarea țițeiului între 270° C și 310° C (Este combustibil pentru motoarele Diesel). 20) Hidrocarbură cu formula C_3H_8. Este un gaz inflamabil, folosit drept combustibil în economia casnică. 22) Aprobare. 23) Foc! 26) Poftim! 28) O sută unu. 30) Un ou mic. 31) Din ce se compune o conductă de petrol? (Singular). 32) Instalații mecanice cu ajutorul cărora se face extragerea petrolului din pământ.

VERTICAL: 1) Alifie. 2) Neîntrecut! 3) Jumătate de nas. 4) Un produs moale ca untul, de culoare albă sau gălbuie care se scoate din păcură. 5) Comună în Munții Metalici cunoscută pentru minele de aur. 6) Mare peninsulă în Asia. 8) Ceeace rămâne din țiței după ce s'a distilat benzina, petrolul lampant și motorina. 10) Cel care face operațiunea de îmbinare la cald a două piese metalice, cu sau fără ajutorul unui metal de adaus, astfel încât în locul îmbinării piesele să formeze corp comun. 12) Vas gol! 13) Petrol obținut din distilarea țițeiului între 150° C și 270° C. 14) Electrod negativ. 19) proprietatea unui corp de a nu fi străbătut de o radiație electromagnetică (lumină, raze X, etc.). 21) Părți mai întunecoase în soare. 24) Râu în Franța. 25) Arbore ale cărui frunze servesc ca hrană viermilor de mătase. 27) Simbolul chimic al unui metal prețios ai cărui compuși sunt folosiți în fotografie și în medicină. 29) Sunt (în Moldova).

EMPE

PODUL PESTE „GLAVITA"

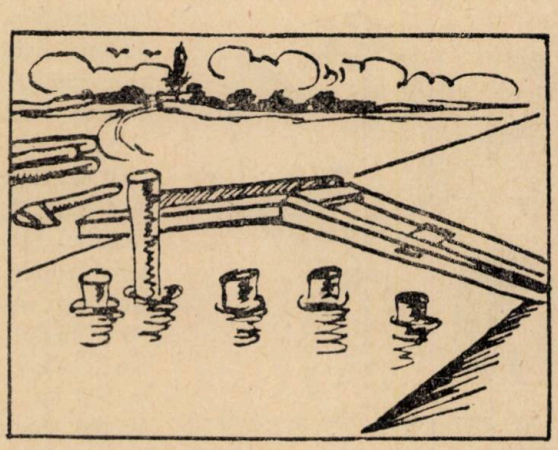

Pentru construirea podului peste pârâul „Glavița" s'au bătut 10 (zece) stâlpi în pământ, astfel încât două cincimi se află în pământ, două șeptimi în apă și 220 centimetri deasupra apei.

Ce lungime au stâlpii?

Prof. EUG. DUBLEA
Lugoj

PĂSTORUL ȘI TURMA

Un păstor își păștea turma. In turmă erau vaci, porci și oi.

Ai multe vaci în turma ta? — îl întrebă un trecător.

— Vacile formează jumătate din toată turma mea, — răspunse păstorul.

— Dar oi câte ai?

— Oile formează o treime din turma mea.

— Și porci câți ai?

— Porci am cu 25 mai puțini decât oi.

Câte vaci, câți porci și câte oi erau în turma păstorului?

Coperta I: **Reproducere după tabloul în culori al pictoriței sovietice** Elena Segal, **intitulat** „Vă felicităm pentru medalia de aur".

„CRAVATA ROȘIE", revista pionierilor și școlarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Redacția și Administrația: București, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamente se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. Taxa poștală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat Str. Brezoianu 23—25 C. — 2424

EXEMPLARUL 1 LEU

NORMELE COMPLEXULUI F.G.M.A.

NORME GENERALE

Nr. crt.	PROBA		BĂIEȚI REUȘIT	BĂIEȚI EXCELENT	FETE REUȘIT	FETE EXCELENT
1	EXAMEN TEORETIC		1	1	1	1
2	GIMNASTICĂ TIP ÎNVIORARE		8 EXERCIȚII	8 EXERCIȚII	8 EXERCIȚII	8 EXERCIȚII
3	CURSA CU OBST. 80 m.		26"	22"	32"	28"
4	ÎNOT	BĂIEȚI 50 M.	FĂRĂ TIMP	65"	—	—
		FETE 25 M.	—	—	FĂRĂ TIMP	40"
5	SKI	BĂIEȚI 2000 M.	FĂRĂ TIMP	13"	—	—
		FETE 1000 M.	—	—	FĂRĂ TIMP	8"

OBSERVAȚIE: Cu aprobarea Comitetului pentru Cultură Fizică și Sport, acolo unde condițiile obiective nu permit practicarea probei de ski sau a probei de înot, numai una din aceste probe va putea fi înlocuită cu:

—	1000 m. PLAT BĂIEȚI	4'20"	3'45"	—	—
—	500 m. PLAT FETE	—	—	2'20"	2'

NORME LA ALEGERE GRUPA II-a

Nr. crt.	PROBA		BĂIEȚI REUȘIT	BĂIEȚI EXCELENT	FETE REUȘIT	FETE EXCELENT
	GIMNASTICĂ ACROBATICĂ		3 EXERCIȚII	5 EXERCIȚII	3 EXERCIȚII	5 EXERCIȚII
1	GIMNASTICĂ	SĂRITURA PESTE CAPRĂ	1	1	1	1
		CĂȚĂRAT	3 m.	5 m.	—	—
2	SĂRITURA ÎN ÎNĂLȚIME		1,10 m.	1,20 m.	1,00 m.	1,10 m.
3	SĂRITURA ÎN LUNGIME		3,50 m.	4,10 m.	3,00 m.	3,20 m.
4	JOCURI: FOOT-BALL, OINĂ, POLO PE APĂ, HAND-BALL BASKET-BALL, VOLLEY-BALL -FETE NUMAI HAND-BALL, BASKET-BALL, VOLLEY-BALL		3 JOCURI	5 JOCURI	3 JOCURI	5 JOCURI

NORME LA ALEGERE GRUPA I-a

Nr. crt.	PROBA	BĂIEȚI REUȘIT	BĂIEȚI EXCELENT	FETE REUȘIT	FETE EXCELENT
1	60 m. PLAT	9"4	8"6	10"5	9"8
2	ÎNOT 25 m.	33"	28"	40"	35"
3	PATINAJ 100 m.	20"	16"	22"	18"

NORME LA ALEGERE GRUPA III-a

Nr. crt.	PROBA	BĂIEȚI REUȘIT	BĂIEȚI EXCELENT	FETE REUȘIT	FETE EXCELENT
1	ARUNCAREA GRENADEI	25 m.	32 m.	15 m.	20 m.
2	ARUNCAREA MINGII LA ȚINTĂ			20 m.	20 m.
3	ARUNCAREA SULIȚEI	20 m.	27 m.	12 m.	17 m.
4	ARUNCAREA DISCULUI	18 m.	23 m.	12 m.	17 m.
5	TIR 50 m. (culcat rezemat 5 focuri)	25 PUNCTE	35 PUNCTE	20 PUNCTE	30 PUNCTE

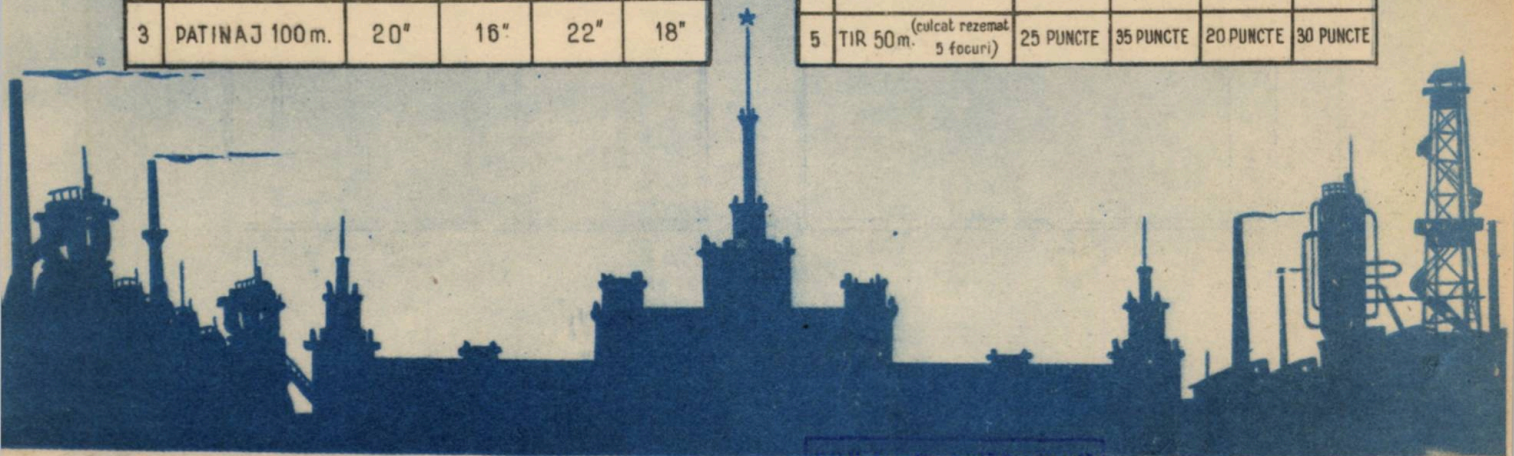

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

IN EXCURSIE

CRAVATA ROȘIE

1 IULIE 1953

Nr. 13

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

Tineri din Anglia şi din Republica Democrată Germană se pregătesc pentru Festival

În lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 13
1 IULIE
1953

Vreau să fiu marinar

de N. MARINESCU

Ilustrații: DĂSCĂLESCU

Așezat în genunchi pe scaun, întinzându-se cu coatele peste masă, Victor contempla, pentru a nu știu câta oară, harta Oceanului Indian, o hartă jerpelită și plină de pete. Alături de hartă se aflau înșirate ca deobicei, câteva cărți marinărești și un dicționar cu „conversații uzuale în porturi", reviste, tăieturi din ziare, fotografii... Acestea toate constituiau pentru Victor o comoară neprețuită, dar în același timp și un motiv de continuă nemulțumire pentru maică-sa...

— „Iar te-ai cufundat cu capu'n mare, în loc să-ți vezi de lecții... Ai s'ajungi și tu un vântură-lume... ca și ăl de te-a încântat cu prostiile astea!... Mai bine vezi-ți de școală, că parcă te văd anul ăsta repetent..." spunea ea cu amărăciune oridecâteori îl vedea răscolind cu ochii harta aceea ponosită și cărțile soioase... Și câte nu încercase pentru a-i înfrânge încăpățânarea aceasta, pentru a-l readuce „pe calea cea bună" — cum spunea ea; îl luase mai întâi cu binișorul, apoi se mai răstise la el, ba chiar s'a dus și la școală să vorbească cu profesorii și cu dirigintele clasei lui.

Aici se lovise însă de alt neajuns; fiecare avea o părere, dar niciunul nu se potrivea cu celălalt în felul de a judeca situația, așa că biata femee renunță în cele din urmă de a mai căuta un ajutor dinafară... Unul spunea că băiatul e cam slăbuț la unele materii, dar e serios, cuminte, disciplinat și că în definitiv, dacă iubea așa de mult marina, să-l lase în pace... că poate o să ajungă un marinar destoinic. Altul zicea că totul nu e decât o înflăcărare copilărească și că o să-i treacă cu siguranță, dacă va vedea că e dezaprobat mai cu hotărâre... și își însoțea vorbele cu un gest energic și o privire foarte grăitoare, aruncată pe deasupra ochelarilor. Dirigintele, un bătrânel inimos, și-a luat obligația de a-l „readuce la realitate", printr'o metodă inspirată chiar din experiența lui personală; spunea că și el a trăit asemenea „clipe de rătăcire" în copilărie, dar că o îndrumare bună, dată la timp, l-a salvat...

Fiecare a rămas însă cu părerea lui, dirigintele cu metoda lui, iar Victor cu încăpățânarea de neînvins de a se face marinar; numai că, din cauza încăpățânării acesteia a rămas și repetent în clasa a șaptea...

Profesorii au spus că nu s'au așteptat la asta, dirigintele a spus că e vorba de un caz unic, așa că tovarășa Văsioiu, mama lui Victor, n'a mai avut ce să spună... cât despre Victor, ei bine, el avea ceva de spus; numai că ceeace spunea el nu era decât cunoscutul refren: „Vreau să mă fac marinar!"...

Toată pasiunea cuprinsă în aceste cinci cuvinte era opera unchiului Toader, dela care dealtfel îi rămăseseră lui Victor și cărțile și harta aceea învechită și murdară.

Cine fusese unchiul Toader și ce făcuse în viața lui cât trăise, nu știa nimeni precis. Soră-sa și mamă-sa știau doar că încercase multe meserii în decursul existenței lui și că până la urmă fusese marinar pe un vas comercial... O viață fără bucurii, ruinată înainte de vreme de lipsuri și de o boală care nu iartă...

Avusese și unchiul Toader un dar... și darul acesta încântase sufletul de copil al lui Victor; unchiul Toader povestea cu un farmec de neegalat, iar imaginația lui, încurajată de privirile înflăcărate ale băiatului, prindea aripi nebănuite... In toate povestirile lui, toate se întâmplau așa cum poate dorise, sau visase el vreodată... Nimic nu era adevărat, dar Victor nu avea de unde să știe și sorbea cu nesaț cuvintele care parcă curgeau din gura unchiului Toader.

Unchiul Toader nu povestea niciodată fără hartă și fără o fărâmă de creion, cu care trasa drumurile unor călătorii minunate, sau încercuia regiuni neexplorate — cum zicea el — încă de nimeni și pe care își propusese el în tinerețe să le exploreze.

Toate acestea se terminaseră însă, odată cu moartea unchiului Toader; numai pasiunea care încolțise în sufletul lui Victor devenea mereu mai puternică

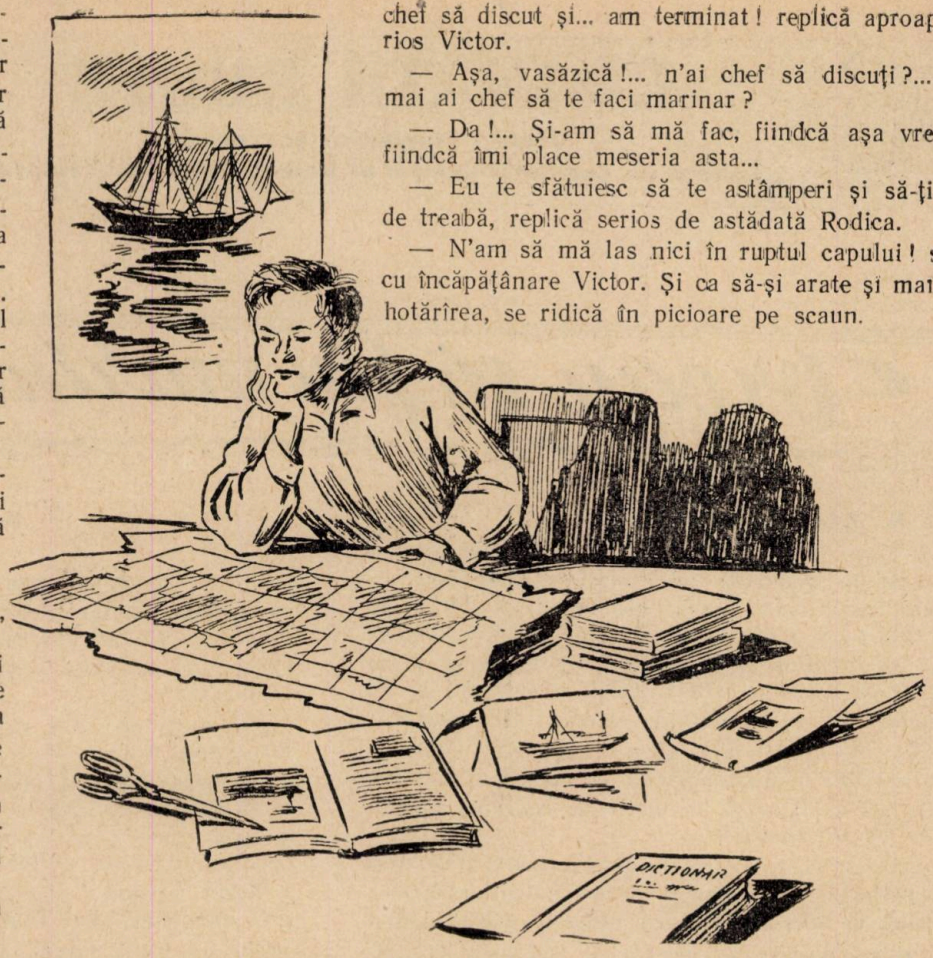

și mai de neînfrânt. Se obișnuise cu gândul că unchiul Toader a murit, dar se simțea așa de stingher cum nu fusese niciodată până atunci. Unchiul Toader fusese prietenul și sfătuitorul lui... Acum, rămăsese și repetent și cu asta Victor încă nu se obișnuise. Ce va face acum?...

Dacă ar fi trăit unchiul Toader, cu siguranță că acesta l-ar fi îndrumat, i-ar fi spus ce trebue să facă pentru a ajunge mai repede marinar, dar așa...

Îi era rușine că rămăsese repetent și îi era și ciudă că nu e în stare să se descurce singur.

. . . . . .

Privea teancul de cărți de lângă el și harta peste care era aplecat. Acum toate erau departe de ceeace însemnaseră pentru el; din cărți nu putea desprinde niciun ajutor pentru ieșirea din impasul în care se afla. Dealtfel, vreo două erau scrise în limbi străine, așa că doar pozele mai însemnau ceva. Fără mâna aceea cu fărâma de creion, care alerga tremurătoare dintr'un colț într'altul și fără glasul care țesea, cu fire nevăzute, imagini minunate, dintr'o lume închipuită, harta era lipsită de viață.

Era atât de adâncit în gândurile lui, încât nici nu observă când se deschise ușa și intră soră-sa, Rodica; ea era cu doi ani mai mare decât Victor și spre deosebire de el, era printre cele mai bune eleve din clasa ei, la Școala Medie de telegrafie. Plină de voioșia ei obișnuită, Rodica se apropie de masa lui Victor și după ce îl privi o clipă, isbucni într'un râs batjocoritor...

— Bună seara, tovarășe „explorator-repetent"!

Victor tresări din visare și răspunse mormăind un „Bună seara" încludat. Dar Rodica avea chef de glume astfel încât prefăcându-se că n'a observat încurcătura lui Victor, continuă:

— Tovarășul e pe mare sau... a debarcat pe vreo insulă pustie?

— Să știi tu că aș vrea să fiu acum pe o insulă pustie...

— Adică... fără școală și fără profesori...

— Te rog!... Termină cu înțepăturile tale. N'am chef să discut și... am terminat! replică aproape furios Victor.

— Așa, vasăzică!... n'ai chef să discuți?... Dar mai ai chef să te faci marinar?

— Da!... Și-am să mă fac, fiindcă așa vreau și fiindcă îmi place meseria asta...

— Eu te sfătuiesc să te astâmperi și să-ți vezi de treabă, replică serios de astădată Rodica.

— N'am să mă las nici în ruptul capului! stărui cu încăpățânare Victor. Și ca să-și arate și mai bine hotărîrea, se ridică în picioare pe scaun.

— Vezi să nu cazi în Oceanul Indian... zise cu o blândețe plină de ironie Rodica; apoi după o clipă adăogă: aș vrea să discut ceva serios cu tine... să te ajut chiar, bineînțeles dacă primești...

— Să auzim despre ce este vorba... Numai să nu vii cu sfaturi, că de astea sunt sătul... îi răspunse bănuitor Victor.

— Azi după masă am cunoscut pe fratele unei colege, care e ofițer... începu Rodica cu bunăvoință... și i-am vorbit despre tine. La început a râs, dar pe urmă a spus că el e de părere să mergi să stai de vorbă cu un ofițer superior din Marina Militară, care e chiar acolo unde face el serviciu... Un căpitan din clasa întâia... sau cam așa ceva. Mi-am notat eu și numele lui...

— Vrei să spui: un „căpitan de rangul I" o corectă Victor cu superioritate. Ei și ce-o să-mi spună căpitanul „ăsta de nu știu ce rang"?, urmă el cu batjocură în glas.

— Bine, dar eu credeam că ai înțeles... Tu vrei să te faci marinar. Este?

— Este! continuă Victor încă neîncrezător.

— Iar el te-ar putea îndruma, te-ar putea ajuta

să-ţi vezi visul cu ochi!... şi să nu mai fii ruşinea clasei şi a familiei! termină puţin supărată fata.

— Dar o să mă primească el pe mine? De unde poate şti el ce vreau eu şi ce am eu în cap?

— Uite ce e... dacă vrei, merg şi eu cu tine, chiar mâine dimineaţă... dacă tu n'ai destulă încredere în ceeace îţi spun eu... S'a făcut?...

— S'a făcut!

★

Trecuseră vreo trei săptămâni dela încheierea acestei înţelegeri şi cei doi aliaţi încă nu isbutiseră să ajungă la ţelul mult dorit; Căpitanul de Rangul I Florea era plecat într'o inspecţie, însă trebuia să se înapoeze din zi în zi.

Victor şi Rodica se duceau zilnic la Comandament; hotărîţi să nu renunţe la planul lor; ofiţerii de serviciu le cunoşteau de acum toată povestea şi zâmbeau de cum îi vedeau apărând, cu aceeaşi întrebare pe buze şi cu aceeaşi strălucire de speranţă în ochi.

Insfârşit, a venit şi ziua mult aşteptată. Căpitanul de Rangul I Florea se întorsese. Ofiţerul de serviciu anunţă prin telefon, cerând încuviinţarea audienţei, în timp ce Victor şi Rodica aşteptau cu răsuflarea tăiată... „Dacă nu-i primeşte?... Dacă le spune să vină altădată?..."

Dar nu, toate temerile sunt neîntemeiate; Căpitanul de Rangul I Florea îi va primi peste o jumătate de oră.

Un curier îi conduce prin culoarele Comandamentului, până la biroul căpitanului. Acesta îi primeşte binevoitor şi-i pofteşte să se aşeze.

Nicio jumătate de oră nu i s'a părut lui Victor mai lungă, decât aceasta petrecută în aşteptarea audienţei; îşi pregătea în gând frazele pe care să le spună Căpitanului de Rangul I, apoi trecea cu gândul mai departe... şi se vedea pe el însuşi ofiţer de marină, pe puntea unei nave... Deodată îi răsări în minte imaginea hărţii lui, pe care erau trasate cu creionul zonele „neexplorate"... Ei, ce frumos va fi când va porni el, la comanda unei nave, pe valurile spumegânde ale oceanului...

Un sgomot, un târâit înfundat de sonerie, îl readuse la realitate. Aghiotantul se ridică în grabă dela birou şi intră pe jumătate în camera alăturată; desigur, acolo era cabinetul Căpitanului de Rangul I Florea. Victor simţi cum i se usucă gura de emoţie şi se uită neliniştit către Rodica. Ea îi făcu un semn de înţelegere, zâmbi încurajator şi-i şopti:

— Doar nu eşti la examen!

In clipa următoare aghiotantul se întoarse şi deschizând larg uşa, le făcu semn să intre. Rodica se ridică mai întâi, apoi Victor, şi intrară.

Căpitanul de Rangul I Florea stătea în picioare, lângă birou şi-i privea zâmbind: era un om mic de statură, cu nişte ochi vioi, albaştri şi o privire pătrunzătoare.

— Dumneavoastră eraţi deci, acei care m'au căutat atât de stăruitor... Ei bine, eu vă stau la dispoziţie. Vă rog să-mi spuneţi ce doriţi. Avem pentru asta patruzeci de minute... spuse el privindu-şi ceasul.

O mie de gânduri se încrucişau acum prin mintea lui Victor, fără ca niciunul să poată prinde calea glasului. Se îngălbenise, se uita încurcat când la galoanele aurii ale Căpitanului de Rangul I, când la ancora de bronz aşezată pe un colţ al biroului, invocând parcă un ajutor de undeva...

— Vă rog să luaţi loc şi să stăm de vorbă.

Rodica simţi că e de datoria ei să-şi ajute fratele; aşa că, după ce se aşeză în fotoliul comod din faţa biroului, începu să vorbească liniştit, arătând care era scopul demersului lor. Ea descrise, cum se pricepu mai bine, dorinţa arzătoare a lui Victor de a deveni ofiţer de marină, lăsând la o parte anumite amănunte mai neplăcute ale urmărilor acestei pasiuni.

Căpitanul de Rangul I Florea se aşezase şi el la birou şi acum urmărea cu toată atenţia cuvintele fetei. Din când în când arunca câte o privire la Victor, care asculta şi el, interesat de parcă auzea pentru întâia oară povestea aceasta. Când Rodica termină de vorbit, el se întoarse către Victor:

— Mă bucur întotdeauna când aud de cineva care iubeşte marina şi sunt gata să-l ajut, pentrucă şi eu o iubesc... Dar mai întâi, aş vrea să ştiu ce aţi făcut dumneavoastră din dragoste pentru marină?

Victor îl privi uluit. „Ce a făcut el? Dragostea pentru marină?... Păi nu i-a spus Rodica... şi încă atât de frumos şi de simplu?"

Căpitanul de Rangul I Florea continua să-l privească şi văzând că nu primeşte niciun răspuns, adăogă:

— Care este situaţia dumneavoastră şcolară? In ce clasă sunteţi?

„Aici e aici!... Ce să răspunzi la întrebarea asta când nu prea ai ce răspunde..." îşi spuse Victor în sinea lui.

— Marinarii trebue să fie curajoşi şi hotărîţi, printre altele... vorbi iarăşi Căpitanul de Rangul I Florea... Iar dumneavoastră staţi tăcut pe un colţ de scaun şi v'aţi luat ajutor pe sora dumneavoastră.

Victor făcu un efort şi începu să vorbească. Mărturisi tot temeiul pasiunii lui şi povesti despre unchiul Toader, despre harta lui şi despre cărţile cu povestiri marinăreşti. Apoi, cu curaj, vorbi despre situaţia lui la şcoală şi termină declarând că el e gata să renunţe la şcoală şi să meargă pe un vapor, aşa cum citise în cărţile lui...

Căpitanul de Rangul I Florea nu mai zâmbea acum. Urmărise cu toată atenţia povestirea băiatului. Citise în sufletul tânăr care se deschisese fără teamă în faţa lui, sinceritate, sensibilitate, puterea de a se dărui unui ideal. După ce Victor terminase de vorbit şi aştepta, cu obrajii îmbujoraţi şi cu ochii ţintă la el, Căpitanul de Rangul I Florea i se

adresă chiar cu mai multă bunăvoinţă decât ar fi voit.

— Tovarăşe Victor Văsioiu, dumneavoastră mi-aţi arătat foarte clar ce doriţi. Mi-aţi povestit ceva din viaţa dumneavoastră şi asta mi-a adus aminte de o altă viaţă. E vorba de Pavel Ivanovici Derjavin, un Erou al Uniunii Sovietice, un om cu care Marina Militară Sovietică şi Uniunea Sovietică se mândresc... Acum vreo treizeci de ani, Derjavin nici nu visa să fie marinar, nici nu credea că va ajunge un erou al patriei lui; era un meseriaş, conştiincios, muncitor, sârguincios... dar atât. A fost mai întâi lemnar, apoi tâmplar, apoi tăbăcar... El căuta ceva, dar nu găsise încă ceeace îşi dorea...

In 1925 a fost încorporat la Marina Militară, pentru a-şi îndeplini stagiul militar; a fost repartizat undeva, la o unitate navală, în Răsăritul îndepărtat... Aici a cunoscut el marea şi viaţa de marinar, aspră, dar frumoasă şi a început să iubească cu pasiune marina... Viaţa la bordul unei nave e grea, cere un efort deosebit dela fiecare om din echipaj; trebue să munceşti din zori până'n noapte, iar uneori şi din noapte până'n zori, fără răgaz, atunci când e nevoe... Serviciul de cart, în mare, pe schimburi de câte patru ore, cere o rezistenţă deosebită, o voinţă şi o atenţie încordată, dar mai ales o disciplină de

fier... Lui Pavel Ivanovici Derjavin i-a plăcut viaţa aceasta şi a îndrăgit-o din ce în ce mai mult... El era gata oricând, la orice muncă, la orice efort, la orice oră i s'ar fi cerut; fie că era vorba de programul zilnic de curăţenie al navei, fie că era vorba de instrucţie, sau de misiuni grele, pe mare, pe timp de furtună, Derjavin era primul şi cel mai bun... Pe bucăţica aceea de oţel şi lemn care era nava lui, Derjavin devenise ceeace îşi dorise el, ceeace căutase până atunci în viaţă... In scurtă vreme şi-a dat însă seama că el dădea prea puţin din ceeace ar fi voit să dea Marinei... Ajunsese **miciman,** era foarte priceput şi la navigaţie, ba chiar cunoştea îndeajuns meseria de scafandru, dar nu era destul... Nu avea suficientă pregătire spre a face mai mult pentru nava lui, pentru Marină... Şi atunci a cerut permisiunea să urmeze, în timpul liber bineînţeles, cursurile unei şcoli marinăreşti, unde a început să capete cunoştinţele de bază, care să-i ajute să priceapă ştiinţa navigaţiei, artileria, tragerile, lansările de torpile... Şcoala i-a arătat şi lui că practica nu e suficientă pentru înţelegerea unor probleme mai complicate şi deaceea învăţa cu râvnă şi căuta să cunoască cât mai mult.

Superiorii lui Derjavin au apreciat deopotrivă şi devotamentul lui Derjavin şi dragostea lui pentru marină şi dorinţa de a se instrui; deaceea l-au trimis să studieze într'o şcoală renumită, la Şcoala de Ofiţeri de Marină, dela Leningrad...

Niciodată până atunci nu fusese Derjavin atât de înfierbântat pentru învăţătură ca în anii petrecuţi în această şcoală... Işi organizase viaţa până în cele mai mici amănunte, ca nu cumva să treacă vreo clipă nefolosită de el; dimineaţa era primul dintre elevi care era în picioare, iar noaptea se culca de multe ori după ora două sau chiar mai târziu. Işi întocmea din vreme planul de studiu, avea cele mai complecte şi cele mai bune caete de rezumate, de calcule şi observaţii... iar din lupta asta înverşunată pe care Derjavin o dădea cu lipsurile ce le avusese altădată în pregătirea lui, a eşit pe deplin victorios. După trei ani de muncă încordată era primul în toată şcoala, şi la studii şi la practică... A fost avansat sublocotenent, a părăsit şcoala dar nu şi preocuparea de a învăţa, mai mult, mereu mai mult...

Războiul l-a găsit locotenent pe o navă din Flota Mării Negre şi acum au început să se vadă şi mai bine roadele învăţăturii, dârzenia şi hotărîrea lui, patriotismul său înflăcărat...

Derjavin a fost acela care a debarcat la Grigoriovca, la Sud de Odessa, în vara lui 1941, în fruntea unui detaşament de marinari, băgând spaimă în fascişti. De atunci Derjavin a condus şaisprezece operaţiuni de debarcare, în diferite puncte ale frontului... Pentru felul strălucit în care s'a purtat în operaţiunile militare dela Cherci i s'a acordat lui Derjavin înaltul titlu de Erou al Uniunii Sovietice... Era atunci Căpitan de Rangul 2... Căpătase deci patru grade în primii trei ani ai Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

Insfârşit, inamicul a fost zdrobit. Războiul s'a terminat şi curând după terminarea lui, Derjavin a fost avansat la gradul de Căpitan de Rangul I... Dar de învăţătură nu s'a lăsat nici atunci... El munceşte mai departe, pentru perfecţionarea cunoştinţelor pe care le posedă... Mereu mai mult, mereu mai bine!

Urmă o clipă de tăcere; Victor şi Rodica se priveau ca şi când s'ar fi văzut pentru întâia oară. Băiatul înţelegea acum că a greşit, dar totodată înţelegea şi unde şi pentruce a greşit, iar fata desprindea un aspect nou al vieţii, făcuse cunoştinţă cu lucruri pe care nu le cunoştea.

— Tovarăşe Căpitan de Rangul I... eu aş mai putea veni pe la dumneavoastră... mai târziu, peste câtva timp?...

— Oricând veţi simţi nevoia să veniţi, sunteţi bine venit, tovarăşe pionier Victor Văsioiu... rosti cu blândeţe Căpitanul de Rangul I Florea. Apoi se întoarse şi scotoci puţin printre cărţile aşezate frumos în rafturile unei etajere, în spatele biroului.

— Iată, aveţi aici câteva cărţi şi câteva broşuri, cu povestiri marinăreşti, reluă el revenind către Victor... ca să vă îmbogăţiţi cunoştinţele.

. . . . . .

Acestea toate s'au petrecut însă în anul care a trecut... De atunci lucrurile s'au schimbat, ba chiar s'au schimbat mult de tot...

Rodica Văsioiu a trecut în ultimul an al Şcoalei de telegrafişti a Marinei Comerciale... şi nimeni nu s'ar mira dacă la anul va fi ambarcată pe vreun vas comercial...

Pionierul Victor Văsioiu, premiantul clasei a şaptea şi al şcolii în acelaş timp, este propus pentru a candida la examenul de admitere în Şcoala Medie a Marinei Militare şi e foarte mândru de această cinste... Dar, cea mai mare mândrie a lui o constitue cele câteva rânduri scrise cu cerneală, într'un colţ al copertei interioare a cărţii „Şoseaua Volocolamscului", pe care a primit-o în dar chiar săptămâna trecută. Acolo stă scris: „Aţi început să ţineţi bine cârma. Vă felicit!"... iar dedesubt e o semnătură: Contra Amiral Florea...

Fragmente dintr'un jurnal de tabără

de **MIOARA CREMENE**

Ilustrații: DOBRICA

DEȘTEPTAREA

Soarele s'a ridicat de două palme peste câmpia boltită a mării și trimite o dâră lată roșietică înspre mal.

In dormitoare câțiva copii se strecoară de sub pături și ies făcându-și semne, pe șoptite. Unul se îndreaptă spre camera pionierilor. Alți doi rămân în ceardacul mare privind încruntați. Ce dezordine au lăsat pionierii aseară! Un altul se îndreaptă spre colțul viu al naturii. Aci peștii din borcane se învârtesc de parcă i-ar spune „Bună dimineața". Mișcă din urechi, cască boturile. Li-e foame, desigur. Uff, câte-s de făcut! Patru picioare iuți aleargă ușor peste nisipul jilav. In copaci păsările s'au deșteptat și fac, toate, exerciții de dimineață. La portiță, cei doi se opresc, își așternă hăinuțele peste bordura de iarbă și privesc cu insistență drumul. Au una din răspunderile cheie ale detașamentului de serviciu: sunt de gardă. Degete grăbite ciocăne la fereastra tov. Erji, bucătăreasă. Inăuntru mai e întuneric, se aude limpede că tov. Erji doarme.

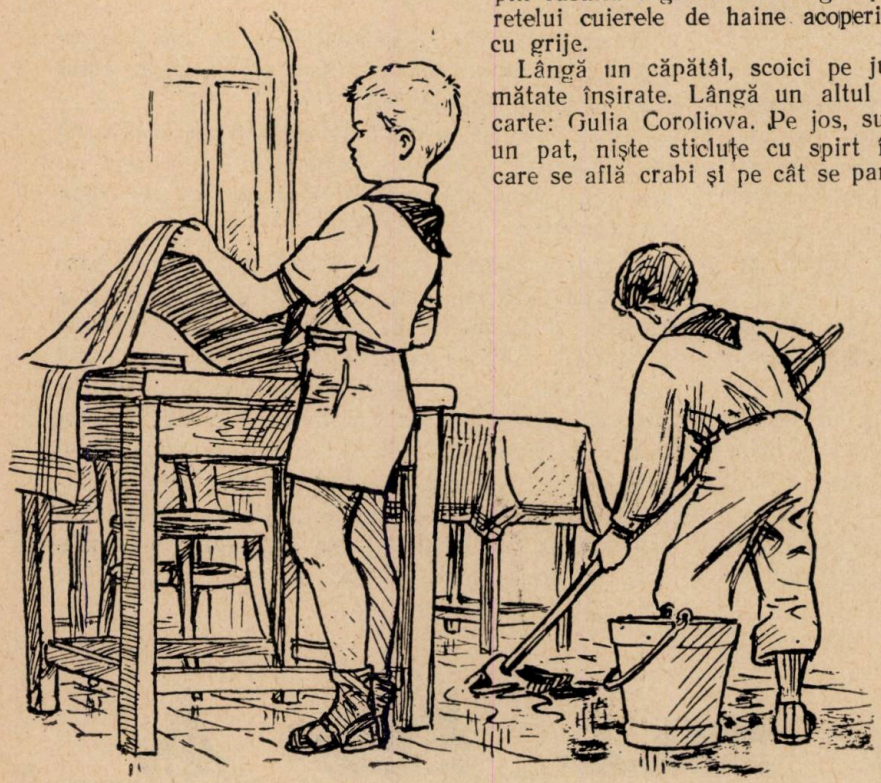

— Noi suntem, tovarășă Erji, grupa de serviciu la bucătărie.

— No, și ce vreți?

— Cănile, farfuriile, lingurile, cârpele de bucătărie. Vrem să punem masa.

— Toată lumea la culcare, comandă Erji. E abia 5. Trompetul încă n'a sunat.

Dar, grupei de serviciu la bucătărie nu-i e somn. Își face rost de ceva cârpe și de o găleată și se apucă să spele sala de mese cu multă apă, ca să lucească totul la masa de dimineață.

★

Tovarășa Lucia, instructoare superioară, s'a trezit și ea. Stă cu mâinile puse căpătâi și se gândește. Vede în minte paturile în care dorm copiii dați în grija ei. Cu seriozitate ea revede în minte programul zilei. Apoi se scoală, se îmbracă și pornește spre dormitoare. Fără să mărturisească nimănui, ea ține să fie întotdeauna cu câteva clipe înainte de deșteptare în dormitoare. Pentru ca somnul copiilor să se desfacă lin, pentru ca ei să nu tresară la sunetul trompetei.

Ușa unui dormitor se dă înlături. Pe somierele drepte fără pernă copiii răsuflă regulat. Dealungul peretelui cuierele de haine acoperite cu grije.

Lângă un căpătâi, scoici pe jumătate înșirate. Lângă un altul o carte: Gulia Coroliova. Pe jos, sub un pat, niște sticluțe cu spirt în care se află crabi și pe cât se pare un șarpe mic. Pe un cuier atârnă o coroniță de flori. Copiii au obrajii ușor arși de soare și încălziți de somn.

— Sculați copii, sculați, spune tov. Lucia și adaugă cu glas mai tare: e ora 6. Apoi când zărește mișcare, trece mai departe spre dormitoarele băieților.

In paturi copiii se răsucesc, mâini se întind, vrând parcă să prindă din urmă visul care fuge de pe pleoape. Maria, cea mai mică a și sărit jos, trage fetele de mâini, dă păturile la o parte, sare în cămașa lungă, cântând:

— E șase, e șase.

Nu peste mult trompeta sună. In curte lângă catarg, trompetistul, mândru ca un cocoș de dimineață, își trimite apelul.

După un timp trompeta se aude din nou. E adunarea în careu. In câteva clipe toți copiii sunt prezenți. E încă răcoare.

Trompeta sună, toba bate, cei trei din garda de onoare apropie steagul de catarg. Tot mai sus urcă drapelul roșu tras de mâini voinice, hotărîte să-l împingă până în vârful vârfurilor. Capete înclinate pe spate sau pe umăr, îl urmăresc. Un cântec răsună.

Astfel începe o zi de tabără.

PE PLAJE

Nu peste mult, trupuri mărunte dar mlădioase și arse de soare aleargă spre valurile mării. Frământând cu iuțeală nisipul, sute de tălpi mici și albe apar și dispar ca într'un joc de oglinzi. Apa înspumată țâșnește sub tălpi, se înalță și pare o clipă o horbotă nespus de albă, făcută din dantelă fină și borangic. Rândul copiilor a înaintat. Valurile se retrag și vin, izbesc puternic în coapse și piept. Aerul umed și sărat e încărcat de mireasma algelor despletite pe mal. In spate și înlături, se întinde o plajă uriașă, mărginită în fund de o râpă din **loess** galben și roz.

Cel mai vesel în apă e tovarășul Ioanid, directorul taberei. Stropește, se joacă, prinde copiii în brațe, îi pune pe burtă și-i învață să înoate.

Medicul taberei face un semn: Ajunge, spune directorul. Acuma afară, să ne uscăm.

Dar copiii îl înconjoară, îl prind de umeri și brațe și îl roagă:

— Incă puţin.

Tovarăşul Ioanid îi priveşte şi se gândeşte: „Ce veseli sunt în apă! Adevăraţi brotăcei... dacă am mai sta totuşi puţin...

Dar pe mal a apărut liniştită tov. Lucia şi priveşte zâmbind.

Instructori, profesori şi copii s'au prins acum într'un lanţ lung şi înaintează spre mal.

— Nu-i nimic de făcut, tovarăşi pionieri, spune directorul. Disciplina e disciplină. Trebue să respectăm programul

DESCHIDEREA

Acum copiii se usucă pe nisip. Tovarăşul Ioanid şi instructoarea superioară stau alături şi discută. Ea a adus jurnalul de zi. Trebue să facă un raport. Directorul are o stimă deosebită pentru muncitoarea asta tânără, deabea răsărind printre pionierele taberei. Intoarce prima filă a jurnalului de zi şi-şi aminteşte prima zi a taberei.

Mai întâi sosise el, directorul cu experienţă, din şcoala sa din Bucureşti. Nu peste mult o zărise pe tov. Lucia venind pe drum cu o servietă mică şi roasă sub braţ. „Mică, a gândit el, şi slabă. Cum se va descurca?" Veni apoi şi restul colectivului de conducere. Tabăra răsuna de pocnete şi huruituri. Se terminau pregătirile pentru sosirea copiilor. Atunci s'a văzut că tov. Lucia e iute la minte, harnică şi săritoare.

Totul era gata când clădirea se umplu de voci gălăgioase care întrebau, cântau, râdeau şi povesteau. Se văzu deasemenea atunci, că fata aceea mică ştie să fie foarte energică. Peste câteva ore în tabără era ordine, copiii se împărţiseră în detaşamente şi intraseră în programul taberei.

★

Două zile mai târziu, avu loc deschiderea festivă a taberei. Atunci o auziră toţi vorbind.

Le vorbea copiilor despre Patrie.

— Avem cu toţii o Patrie frumoasă, spunea ea. Mare şi luminoasă. Impodobită cu munţi înverziţi şi plaje galbene. Cu felurite bogăţii. Invăţaţi s'o iubiţi şi s'o cunoaşteţi.

Tovarăşa Lucia trecu apoi la viaţa copiilor din trecut.

Directorul taberei privea copiii. Ascultau atenţi şi nemişcaţi. Îi cercetă cu ochi pătrunzători. Pe unii învăţase să-i cunoască. Pe Ilie, bătăiosul de 13 ani, înalt şi spătos. Era Petruţa cea oacheşă care îşi pierduse funda. Lăcătuşul Darie, dintr'un sat de lângă Iaşi. Cei din Oradea strânşi într'un grup. Andy şi Ianci nedespărţiţi, ţinându-se de mână. Era Maria cea mică, care nu respecta disciplina şi se muta din loc în loc.

Oare ce gândesc, ce simt? se întreba directorul. Tovarăşa Lucia se opri. Strigăte izbucniră din pieptul copiilor. Mâinile băteau ritmic deasupra capetelor. Tăşneau urale.

JURNALUL

Directorul mai întoarce câteva file. In jurnal se vorbeşte despre primul foc de tabără. Scrie acolo despre jocul şi cântecele de atunci, despre miile de stele de jăratec împroşcând întunericul nopţii.

Şi câte alte lucruri nu aminteşte caetul acesta cu scoarţe groase împodobite cu scoici. Iată, aci spune despre prima excursie. Cercul micilor geografi explorase din vreme drumul. Băieţii făcură o schiţă topografică şi se întoarseră cu ştiri importante pentru cercul micilor naturalişti.

După amiază toată tabăra se puse în mişcare. Drumul ducea pe râpă dealungul mării. Ierburi înalte şi sălbatece jucau în bătaia vântului. La punctul pescăresc le-au ieşit înainte pescarii lipoveni cu bărbi lungi, roşietice.

— Bun venit, bun venit, le strigară doi pescari, desfăcând larg braţele ca pentru îmbrăţişare.

In scurt timp se văzură înconjuraţi de copii.

— Nu, nu, se apărau ei râzând, la întrebări. Nu spunem nimic. Aşteptăm să vină întâi Petea.

Şi uite-l şi pe Petea, responsabilul punctului pescăresc, că soseşte cu tovarăşii săi dela cercetatul năvoadelor. Până departe se aud hăulitul vocilor iar în barcă sare şi sclipeşte argintul peştilor. Petea coboară din barcă, tânăr şi viol, îşi dă şapca spre ceafă şi aleargă spre copii.

Apoi îi duce peste tot. Le arată peşterile, merg să cerceteze năvoadele, pripoanele, vârşile şi tunşurile. Profesoara cercului naturaliştilor dă explicaţii. Petea le umple apoi borcanele pentru colţul viu cu guvizi şi hamsii, scrumbii şi peşti suliţă. Intr'un borcan anume pun şoarecele de mare, cel otrăvitor. Apoi, un bătrân pescar le-a povestit despre viaţa de altădată a lor, a lipovenilor. Se'ntunecă, corul pescarilor cântă un cântec vechi, vechi...

Unde-i patul tău, pescare
Adormit pe fund de mare?...

La un foc mic pe care fierbea ceaunul copiii au stat şi au ascultat până târziu. Vedeau parcă aievea pescarii sărmani — polopcinicii — argaţi ai chiaburilor cei cu unelte şi năvoade de pescuit.

— Azi suntem în gospodărie, încheie Petea. Gospodăria noastră are multe: pescării, crescătorie de păsări, holde întinse. Duceţi-vă să o vedeţi, tovarăşi pionieri.

Copiii s'au întors cu braţele încărcate. Soarele în apus scălda şi cerul şi marea în aceleaşi culori roşietice, ba viorii, ba albastre. Copiii aveau ochii mari şi buze umede. Petruţa a apucat-o pe tovarăşa Lucia de mână.

— Ia priviţi, tovarăşă instructoare, a spus ea, marea parcă îşi schimbă rochiţele

FARUL

In jurnalul de zi mai scrie de vizita la farul Tuzla. Aici copiii i-au pus grănicerului felurite întrebări.

Dece e farul atât de înalt, dece are un perete de sticlă. Cât de puternic e becul ? La întoarcere, Andy cel din munţi le-a mărturisit copiilor:

- Când voi fi mare, mă fac grănicer! Voi sta în far şi voi semnaliza vapoarelor: Feriţi-vă de mal, aici sunt stânci. Treceţi liniştite, veniţi şi plecaţi!

LA STRÂNS SPICE

Printre ultimele pagini scrise ale jurnalului de zi se află povestirea ajutorului dat de tabără Gospodăriei Agricole „Răsăritul".

Lucrurile s'au întâmplat astfel. Copiii s'au dus să vadă gospodăria. Preşedintele i-a dus mai întâi peste tot. In grajduri şi crescătoria de pui, în şoproane şi atelier. Apoi le-a vorbit despre celelalte munci ale gospodăriei. Despre lanurile întinse de grâu şi ovăz:

— Oameni vedeţi cam puţini, acum este timpul când nu mai prididim de treabă — îi lămuri el. Secerăm şi în curând vom începe a treiera. Vrem ca Gospodăria noastră să fie prima pe raion la predarea cotei.

— Aşa, prin urmare, aveţi mult de lucru ? întrebă cu glas parcă ceva mai puternic decât de obicei, tovarăşa Lucia.

— Desigur.

Gândul răsări în mintea tuturor deodată : Venim să vă ajutăm.

— Tovarăşă instructoare, vreţi?

— Tovarăşe director, ne daţi voie?

— Culegem spice, legăm snopi. Chiar mâine, da?

— Bine, venim de mâine să vă ajutăm, spuse directorul şi tov Lucia, dădu din cap.

★

Peripeţiile începură de pe drum. In afara gărzii, venise toată tabăra. Copiii se apropiau de linia ferată. Un fum uşor părea că pluteşte deasupra şinelor.

Doi ceferişti se aflau acolo încercând să stingă nişte traverse.

— Au sărit scântei dela locomotivă, lămuriră ei. Şi lemnele sunt uscate de căldură.

— Să facem ceva, să ajutăm.

— Aduceţi nisip, comunică un ceferist.

Curând cele patru traverse erau stinse.

— Drum bun, drum bun copii, le strigară ceferiştii şi le făcură semn cu şepcile lor albastre, până se pierdură în zare.

Se ivi câmpul. Departe, cât vezi cu ochii, se întindeau mogâldeţele snopilor pe galbenul spicelor tăiate. Dar în fund, secerătoarea aninată de tractor mai reteza cu cele 8 aripi ultimele şiruri de spice.

— La lucru, la lucru tovarăşi, strigau copiii. Grupele se luară la întrecere. Unii şuşoteau între ei. Descoperiseră că la marginea ogorului şi la fiecare opt brazde, adică acolo unde nu ajungeau secerătoarele, să aflau şiruri subţiri de spice netăiate. Grămezile creşteau. Doar Maria, ostenită, se suise în vârful unei clăi şi-şi făcea cuib zburătăcind spicele ca o găină. Copiii strigau speriaţi, o luau jos, o certau, făceau claia la loc. Ea se suia iar şi se dădea de-a berbeleacul.

S'au întors după apusul soarelui. Copiii aduceau braţele pline cu flori pentru garda rămasă în tabără şi două buchete de spice. Spre răsărit câtiva nori albi se oglindeau în mare.

— Ia priviţi, tovarăşă Lucia, spuse Petruţa. Astăzi parcă e o zăpadă pe mare.

★

Seara, la coborîrea drapelului comandantul de unitate a dat raportul:

— Tovarăşă instructor superior, unitatea taberei de pionieri şi şcolari Costineşti s'a încadrat în mod disciplinat în programul de activitate al taberei. Unitatea noastră a ajutat la stingerea unor traverse de cale ferată şi la strânsul recoltei. S'au evidenţiat grupa lui Darie şi cea a Petruţei.

Cei doi conducători de grupă primiră din partea tovarăşei Lucia câte un buchet de spice. Apoi răsună comanda :

— Pentru coborîrea drapelului roşu al unităţii, înainte!

Lin, steagul a coborît de pe catarg, fluturând ca o aripă ostenită. Copiii s'au îndreptat spre dormitoare. Garda s'a retras.

Grupa de serviciu a mai controlat odată dacă peştii din borcane au de mâncare. Au mai răsunat câteva voci, râsete...

Apoi, lumina din camere a pâlpâit şi s'a stins.

S'a făcut linişte. Noapte. S'a încheiat o zi de tabără.

Doar steaua cea roşie din vârful catargului, luminată de lună, a rămas să privegheze.

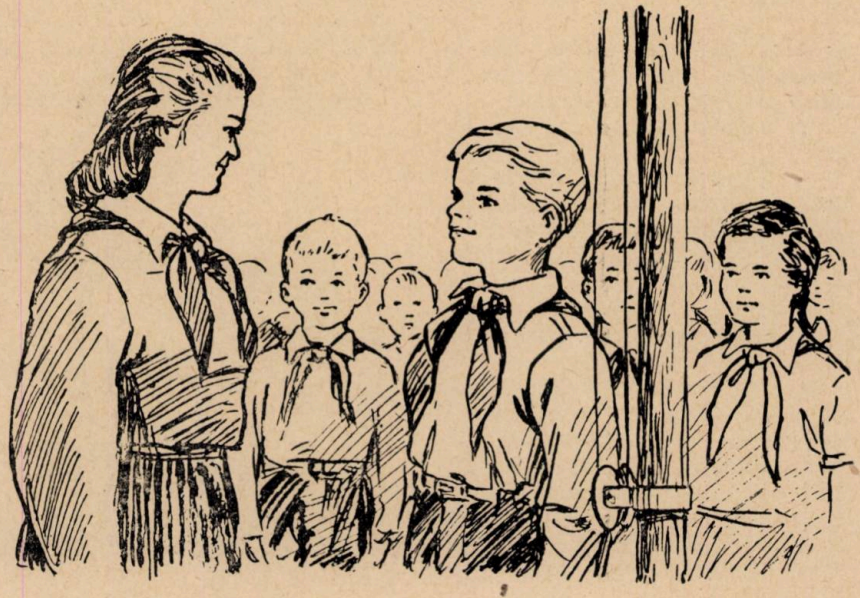

Negrul Pankey, cântărețul

de CICERONE THEODORESCU

Scump e-oriunde'n lume, prețul
Dragostei între popoare!
...Negrul Pankey, cântărețul,
A plecat în lumea mare.

Iar la Cluj, la mii de leghe,
Răsunară'n sala plină,
Calde, cântecele negre
Din America latină.

Vocea-adâncă, de violă,
Fermecându-ne, firește,
A cântat și'n spaniolă
A cântat și'n românește.

Pankey, cântărețul, știe
Tinerilor ce le place:
A cântat o melodie
Despre dragoste și pace

Negrul Pankey, cântărețul!
Asta și pe el îl doare —
Scump pe lume este prețul
Dragostei între popoare

...Și cortina este trasă.
Și concertul se termină.
Dar când tinerii spre casă
Duc în suflete lumină,

In cabina lui, de-odată,
Negrul Pankey se oprește:
Vine un ecou, din stradă..
Pentru el, e o nădejde.

Cum răsună pe trotuare
Melodia lui!... Ce vie!
Voci române, voci maghiare,
Cântă-aceeași melodie...

O călătorie îndepărtată

de GIANNI RODARI
poet italian

Globul tot îl voi străbate!
Cum o duc copiii lui?
Vreau să aflu cum îi cheamă,
De-s flămânzi, sau de-s sătui.

Vreau să știu: se duc la școală?
E departe școala oare?
Toți sunt zdraveni? Și de lucru
Are tata, sau nu are?

Noaptea cine-i învelește?
Are cine-i vindeca?
Cine-i dojenește dacă
Își sug degetul cumva?

Cin'le spune: „Ce zburlit ești!"
Și pe ciuf cine-i apasă?
Oare cin'le peticește
Pantalonii când îi lasă?

Vreau să știu: Prin întuneric
Câți nu s'au obișnuit?

Au la căpătâi copiii
Câte-un vis bun, pregătit?

Cine mâna cald le-o strânge
Dacă nu pot adormi?
Cine spune: „E doar umbra
Rochiei din colț, copii!"

Iac'așa voi tot străbate
Câte țări pe lume știți
Și copiilor le-oi spune:
— Bun noroc, copii iubiți!

Albi și galbeni, roșii, negri,
Din câmpii sau munți senini,
Pușți din Moscova și Pechin,
Din Torino sau Berlin.

Trișți copii de prin Coreea
Unde - urgii s'au abătut —
Ori și cum ați avea părul,
Dragii mei copii — salut!

în românește de VLADIMIR COLIN

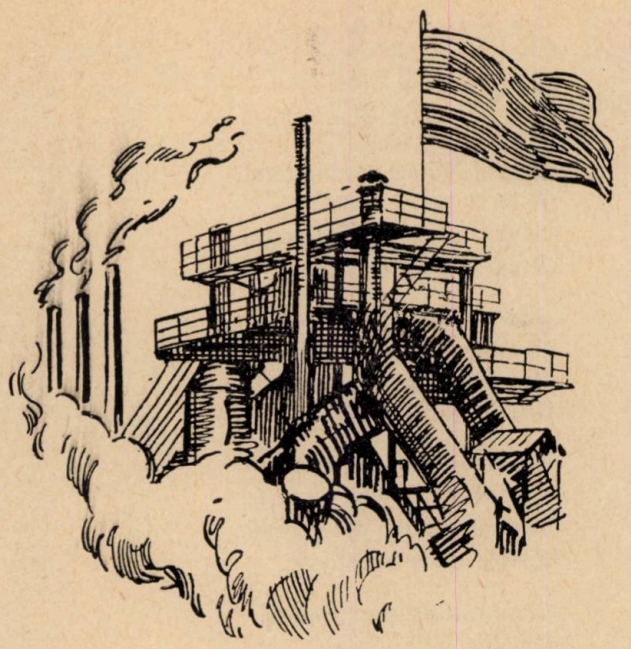

STEAGUL DE PE FURNAL

de OLGA CECIOTCHINA Ilustrații I. SIRIN

Dacă pleci din Mukden spre Sud, către Port-Arthur, după două ore de drum poți zări dela fereastra trenului puternicele furnale, încinse cu țevi groase, prin care trece aerul, corpurile clădirilor în care sunt secțiile și atelierele — un oraș întreg de cuptoare Siemens-Martin, de furnale, uzine... Este Anșan — cel mai însemnat centru metalurgic din Manciuria.

In peisajul acesta din Anșan, ce se oferă vederii noastre, totul pare că tinde în sus; scările ușoare de metal de pe marginile furnalelor; coșurile de cărămidă ale uzinelor; niște construcții ciudate de oțel; săgețile ascuțite de pe acoperișurile clădirilor cenușii. Iar peste toate acestea, parcă încununând culmea orașului, pe fondul cerului albastru palid, fâlfâie un steag roșu prins pe vârful unui furnal.

Primul care a zărit steagul a fost însoțitorul și interpretul nostru nedespărțit, ziaristul chinez E-Cijou.

— Ia priviți, spuse el, arătând cu mâna prin geamul deschis, acest furnal a câștigat locul întâi în întrecere.

In felul acesta, încă înainte de a ajunge la Anșan, noi am văzut viața lui nouă.

Dela gară spre oraș duce o șosea pietruită cu bolovani și care apoi se pierde în străzile orașului plantate cu copaci înalți. Șoseaua apare apoi din nou, conducându-te de data aceasta direct spre clădirile pline de larmă ale combinatului din Anșan.

Ca de altfel toate centrele industriale de felul acesta și Anșanul s'a dezvoltat odată cu combinatul. Toată populația acestui oraș-uzină, într'un fel sau altul, este legată de munca furnalelor, a cuptoarelor Siemens-Martin și de bloominguri [1])...

Noi am sosit la uzină când se punea în funcție încă un furnal refăcut.

Muncitorii, în combinezoane de pânză de cort și cu pălării de pâslă, pregăteau jghiabul în care trebuia să țâșnească șuvița de fontă fierbinte, lichida. Cuptorul dudue din răsputeri și din țevi înguste izbucnesc șuvițe subțiri de aburi. Aburul se așterne pe platforma pe care stăm și un vânt puternic îl împrăștie în jurul cuptorului, întocmai ca măzărichea de zăpadă în timpul iernii; în dreapta, dincolo de furnal, coboară soarele spre asfințit; cu o clipă mai înainte, razele lui oblice luminaseră viu furnalul, podețele, scările de fier și pe muncitorii care aveau în mână căușe lungi pentru proba fontei.

Munca se desfășoară voios. Se lucrează în brigăzi, în schimburi. Turnătorii sunt nerăbdători să scoată fonta din cuptoare, mișcările lor sunt agere, fiecare își cunoaște rostul și se ajută unul pe altul.

Dar iată că cuptorul începu să dudue mai tare, iar din deschizătura lui izbucni o flacără vie, orbitoare, după care începu să curgă fonta sfârâind și parcă prelingându-se pe jghiab. Noul furnal intră în funcție. Mâine pe tabelul de onoare pe care l-am văzut la intrarea în uzină, vor apare noi nume, noi fotografii de recordmani — așa cum sunt denumiți aici muncitorii fruntași.

A doua zi ne-am întâlnit cu Li-Cijen-lin, tânărul muncitor pe care-l văzusem în ajun lângă furnal. El era îmbrăcat într'o haină curată, vătuită, de culoare kaki și pantaloni de aceeași culoare. Pe cap avea o șapcă manciuriană țuguiată, cu blană moale, roșcată.

Am plecat împreună spre orășelul unde locuiesc furnaliștii. Pe drum Li-Cijen-lin ne-a povestit că familia lui locuiește în sat unde, de mult, primise pământ, dar că vrea să-și aducă familia aici, în Anșan.

— M'am gândit mult — rosti Li — ce să fac. La țară am acum pământ. Și câți ani am așteptat asta!... Dar și aici câștig destul, încât o să-mi ajungă nu numai pentru mine, ci și pentru familie. Dar cum să părăsesc pământul?... „Nu se poate să părăsești pământul", îmi spuneam eu, nu se poate! Dar oare poți să stai călare deodată pe doi cai?... Trebue să-l alegi pe acela pe care te ții mai bine! Ieri m'am hotărît pentru totdeauna: nu pot trăi fără uzină, fără furnal; înseamnă că familia mea trebue să se mute la Anșan.

El spuse ceva șoferului în limba chineză și acesta întoarse brusc mașina spre dreapta. Aici drumul se sfârșea. Săltând prin hopuri, mașina trecu pe lângă niște cocioabe de o mizerie cumplită, cum întâlnești numai în regiunile coloniale stăpânite de S.U.A., Anglia și Franța.

— Iată, încă nu de mult aici locuiau muncitorii, zise Li-Cijen-lin.

Cocioabele de lut n'aveau ferestre, iar găurile care țineau loc de intrare dădeau direct în drum. In perioada ploilor apa inunda cocioabele. In loc de acoperișuri erau bucăți de placaj sau rogojină. Nici lumină, nici apă, nici sobe, nimic n'aveau aceste „case", cum n'aveau nici mobilă, nici haine, nici pâine. Aceste cocioabe erau părăsite acum și vântul ducea cu el pe maidane, bucăți de rogojină smulse din ele.

— Dar unde sunt muncitorii?

— Au fost mutați acolo unde înainte au stat japonezii, iar apoi gomindaniștii.

Actualul cartier muncitoresc este situat în partea cea mai bună a orașului. Aici se întind străzi largi bine amenajate, cu case de piatră cu două etaje.

---

[1]) Laminor degrosisor puternic, pentru lingouri mari.

Mașina s'a oprit lângă una din aceste case și ne-am urcat pe o scară luminoasă și largă, la etajul al doilea. In jurul casei se întindea o terasă lungă, pe jumătate acoperită, în care dădeau ușile locuințelor. In întâmpinarea noastră a ieșit Țao-Țu-cijo, un muncitor care de mult făcea parte din vechile cadre muncitorești, iar astăzi era conducătorul brigăzii furnaliștilor.

Li-Cijen-lin era în brigada lui.

De douăzeci și trei de ani lucrează Țao-Țu-cijo și în toți acești ani familia lui n'a cunoscut decât mizeria, trăind într'o cocioabă. Abia anul trecut el s'a mutat în casa pe care puterea populară a pus-o la dispoziția muncitorilor combinatului. Familia lui ocupă două camere. Soția lui Țao ne roagă să intrăm înăuntru. La picioarele ei se învârtește fiul, un băiețaș drăguț de vreo patru-cinci anișori.

Am intrat în camera ocupată aproape pe jumătate de un „kan" mare. Pe el sunt așternute rogojini, iar deasupra o masă rotundă cu picioare joase. Familia se pregătea să mănânce. Intr'un colț al camerei se afla un „goden" încins. Aici kanul este folosit mai mult pentru tradiție, el nu mai este încălzit. In curând casa va avea încălzire centrală.

Când l-am rugat pe Țao-Țu-cijo să ne povestească cum a trăit familia lui pe timpul regimului gomindanist, el păstră o îndelungată tăcere, privindu-mă aproape cu nedumerire, apoi, tot tăcând, mă luă de mână si mă duse în camera vecină. Aici într'o ladă de lemn se aflau turte de semințe puse una peste alta.

— Intreab-o dacă știe ce-i asta, zise Țao interpretului.

— Da, știu.

— La ce se întrebuințează în Uniunea Sovietică turtele de semințe ?

— La hrana vitelor.

— In toată viața mea am mâncat turte. Insemnă că pentru japonezi și gomindaniști noi eram niște vite, zise cu un zâmbet amar Țao.

Trase apoi un sertar și scoase un săculeț cu orez și o căpățână de varză chinezească.

— Iată ce mâncăm acum.

Soția lui se repezi la alt sertar și scoase de acolo o jumătate de găină și exclamă cu emoție :

— Iată ce mai mâncăm acum. E drept că nu așa des, dar totuși mâncăm. Găina am pregătit-o pentru sărbătoare, iar altădată, chiar de Anul Nou, nu aveam decât turte de semințe.

Țao-Țu-cijo, deși muncitor calificat, nu odată a îndurat mizeria și foamea, rătăcind pe drumurile țării în căutare de lucru. Din cauza subnutriției s'a îmbolnăvit și apoi a murit fata lui Țao, de 17 ani.

— N'am avut bani ca să chemăm un doctor, zise mama, ștergându-și lacrimile care-o podidiseră, iar la spital dacă n'aveai bani, nu puteai intra. Uite așa a murit fata...

Tocmai atunci dădu să intre în fugă o fetiță de vreo patrusprezece-cincisprezece ani, dar intimidată, ea se opri în pragul camerei.

— Asta e a doua fiică a noastră — școlăriță ! — spuse cu mândrie gospodina casei.

Și tocmai din faptul că fiica lor era elevă se vedea poate mai bine enorma transformare care s'a petrecut în viața familiei muncitorului Țao. In trecut, grija cea mai mare pentru un tată era să găsească de lucru pentru copiii săi îndată ce se făceau mai mărișori. Fiecare copil era privit, în primul rând, ca o persoană aptă de muncă. Fiecare trebuia să muncească și să-și câștige existența, căci altfel familia nu mai răzbea. Așa a fost nu de mult. Fiica lui Țao lucrase și ea la uzină, îndepli-

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

nind diferite munci pentru câţiva gologani. Se întâmpla câteodată că tatăl n'avea de lucru cu lunile şi familia trebuia să se mulţumească cu ceeace câştiga fetiţa lor. Patronii angajau mai bucuroşi copiii, deoarece puteau să le plătească de trei ori mai puţin decât adulţilor.

De curând, în Anşan s'a deschis prima şcoală pentru copiii muncitorilor dela combinat si Tao-Tucijo şi-a şi trimis fata la învăţătură.

— Acum, noi putem face acest lucru, zise el. Pe mine nu m'au dat la şcoală; lasă, măcar ea să înveţe carte!

Clipind din ochi, fericită, fetiţa ne spune:

— Imi place foarte mult şcoala! In recreaţii noi cântăm un cântec. In el se spune: alianţa dintre Uniunea Sovietică şi China e chezăşia victoriei.

Conducerea locală a puterii populare şi organizaţia din Anşan a Partidului Comunist Chinez acordă o atenţie deosebită îmbunătăţirii condiţiilor de viaţă ale celor ce muncesc. Datorită introducerii sistemului de muncă în acord şi datorită faptului că în uzine se desfăşoară tot mai larg întrecerile, câştigul muncitorilor a crescut simţitor. In oraş şi la întreprinderi au fost deschise cantine ieftine; şase mii de muncitori, care n'au familii, trăiesc în cămine. La marginea oraşului am văzut cum înaintează construirea noului cartier muncitoresc pentru lucrătorii dela uzine. Aici se vor înălţa case frumoase, confortabile şi vor fi plantate parcuri. S'au organizat cooperative care vând cooperatorilor cu preţuri reduse mărfurile de care au nevoie.

Pe tabelul de onoare de lângă poarta uzinei am văzut portretul unui muncitor în vârstă. Sub portret era scris cu ieroglife: Van-Ven-Ku, erou al muncii. Mai târziu, în discuţiile cu muncitorii şi administraţia uzinei, am auzit foarte des rostindu-se acest nume.

Ni s'a povestit că, atunci când gomindanişti au rupt-o la fugă din Anşan, au demontat, în furia lor neputincioasă, piesele mai importante dela maşini şi furnale şi le-au aruncat pe maidane. Van-Ven-ku a format o echipă de voluntari pentru a căuta şi aduna aceste piese. Muncitorii nu numai că au adunat piesele împrăştiate, dar au găsit şi material care putea fi întrebuinţat la instalaţiile ce lipseau.

In timpul refacerii uzinelor se simţea o mare nevoie de ciment. Printre dărâmături şi tot felul de vechituri se afla, undeva, cimentul ascuns de gomindanişti.

Van-Ven-ku auzise despre acest lucru şi împreună cu tovarăşii lui cercetă fiecare centimetru de teren al uzinelor. In sfârşit au găsit ce căutau. La o adâncime de 1 metru sub nişte pietre şi fiare vechi se afla cimentul. Patru sute de tone! Şi asta în timpul când fiecare kilogram din acest material cântărea ca aurul... Muncitorii care au făcut această preţioasă descoperire au pus-o la dispoziţia combinatului.

Noua orânduire socială din ţară crează o nouă atitudine faţă de muncă şi faţă de uzină. Nu de mult, nici unuia dintre locuitorii Anşanului nu i-ar fi trecut prin minte că un muncitor poate să vină să propună vreo inovaţie pentru sporirea producţiei în uzină, sau că poate discuta cu directorul ca dela egal la egal. Acum însă, a luat fiinţă la combinat un birou pentru propunerile muncitorilor. Cei care lucrează aici se plâng doar de un singur lucru şi anume că ziua are prea puţine ore, ca să aibă timp să stea de vorbă cu toţi cei care vin cu propuneri, care vor ca uzina să lucreze mai bine şi să dea cât mai mult pentru ţară şi popor.

In ziua când am fost la Anşan, la fabrica de prelucrare a fierului a avut loc o adunare plenară a muncitorilor. Această plenară a fost solemnă şi neobişnuită. S'a discutat planul de producţie al fabricii. După discuţii înflăcărate, în care s'au rostit şi critici aspre şi propuneri concrete, muncitorii şi-au luat angajamente. Aceste angajamente semănau cu adevărate jurăminte. Cei prezenţi s'au ridicat în picioare strângând pumnul mâinii drepte — salutul revoluţionar. Ei repetau solemn după preşedinte:

— Să ridicăm cât mai sus nivelul tehnic al producţiei, să stabilim un regim tehnologic riguros, să păstrăm disciplina în muncă!

— Să luptăm pentru noi depăşiri de norme.

— Sub conducerea lui Mao-Ţe-dun să creăm o industrie populară a fierului!

— Să învăţăm necontenit dela muncitorii sovietici!

Apoi întreaga sală rosti în cor:

— Mulţumim tovarăşului Stalin pentru ajutorul dat poporului chinez.

In centrul Anşanului se află o clădire frumoasă. Japonezii o făcuseră aici pentru personalul administrativ superior. Mai târziu, în timpul războiului, această clădire a fost transformată în... grajd. Dar sub regimul gomindanului clădirea era pe jumătate dărâmată, fără acoperiş şi cu cercevelele scoase.

Când puterea populară din Anşan a început refacerea uzinelor s'a hotărît ca şi această clădire să fie reparată şi să se înfiinţeze aici „Casa de întâlnire a muncitorilor" (aşa se numesc aici cluburile). Astăzi, în camerele plăcute ale „Casei muncitorilor" se adună în fiecare seară lucrătorii din combinat. Ei îşi petrec aici împreună cu familiile şi prietenii clipele lor de răgaz. Tot aici, se întâlnesc adesea muncitorii cu direcţia combinatului.

Aici, în „Casa muncitorilor" am făcut cunoştinţă pentru prima dată cu Van-Ven-ku şi vecinul lui Ţan-Te-fu. Amândoi purtau pe haine insigne şi anume: pe un fond albastru, un furnal şi jos, cu ieroglife, scria „19 Iunie" — data când a fost dat în exploatare furnalul refăcut. Insigne identice poartă toţi acei care au luat parte activă la refacerea combinatului din Anşan.

Seara ne-am dus acasă la Van-Ven-ku. Ca şi Ţao-Ţu-cijo, Van locuieşte într'o casă nouă şi ocupă cu familia sa două camere cu geamuri mari. Copiii lui Van dormeau deja, dar auzindu-ne glasurile, s'au trezit.

Am stat pe un pat de lemn. Deasupra lumina o lampă mică electrică. Lumina ei slabă cădea pe faţa încă tânără a lui Van-Ven-ku cu umerii obrajilor proeminenţi. Lângă Van şedea Ţan-Te-fu; în dreptul uşii care dădea în cealaltă cameră şedea pe un scăunel nevasta lui. Van povestea despre trecut şi povestea lui amintea povestirile atâtor zeci de oa-

meni cu care ne-am întâlnit în timpul călătoriei noastre prin China

— Principalul era să nu ne îmbolnăvim. Vocea blândă a lui Van se stinse de parcă însuşi povestitorul se mira de faptul că a putut să supravieţuiască în urma celor îndurate.

In timpul gomindaniştilor era şi mai rău decât sub ocupaţia japoneză; plata salariilor nu se mai făcea în bani, ci în bonuri. Dar cu bonuri nu puteai cumpăra nimic. Fituicile astea stăteau la noi cu lunile, iar foametea umbla din casă în casă. Ne bucura chiar atunci când veneau speculanţii care cumpărau aceste bonuri pe nimic.

Femeea se ridică de pe scăunel şi luându-mă de mână îmi zise:

— Nici nu vă puteţi închipui cum am trăit. Astăzi eu spăl orezul şi apa o vărs, dar apa asta e mai curată de zece ori decât aceea care ne ţinea înainte loc de supă.

Ţan-Te-fu avea lacrimi în ochi:

— Mie şi acum îmi răsună în urechi plânsul copiilor. Doamne, cum mai plângeau când erau flămânzi! Nu mai speram într'o viaţă mai bună... Când pentru prima dată am adus acasă gaolian curat, copiii au început să strige: „O, astăzi iar e Anul Nou!" Acum mâncăm orez în fiecare zi şi nu ne mai spun copiii că e Anul Nou.

Cei cu care stam de vorbă s'au întors cu gândul nu pentru multă vreme la trecutul dureros. Ei doreau să-mi povestească mai ales despre viaţa lor nouă, cu totul nouă.

— Noi lucrăm acum cu îndârjire pentru noi, aşa ne spune Van — căci acum puterea e în mâna poporului. Ia priviţi! — Şi Van deschee scurta neagră, curată, îmblănită, pe care o purta — oare tatăl meu purta asemenea haină? El nici nu visa aşa ceva. Iar mobila asta — patul, etajera, masa — mi-a dat-o uzina.

Amândoi oamenii cu care stăteam de vorbă erau muncitori calificaţi. Van era macaragiu în uzină iar Ţan — conducătorul brigăzii din colectivul furnalului pe care acum fâlfâia drapelul de fruntaş. Amândoi vorbeau de munca lor în combinat ca nişte adevăraţi stăpâni.

Avem acum nevoie de mult mai multe cunoştinţe, de cât mai multe. Noi învăţăm dela specialiştii sovietici. Cu proprii noştri ochi vedem că inginerii sovietici sunt cei mai calificaţi ingineri din lume.

Când a fost vorba de stabilirea planului de refacere a furnalului şi de fixarea termenului pentru îndeplinirea acestui plan — noi am pus ca termen luna Decembrie 1950. Dar inginerii sovietici au spus că s'ar putea realiza şi până la 1 Februarie 1950. Lucrul acesta ne-a însufleţit foarte mult şi-am început să lucrăm mai bine, punând furnalul să funcţioneze la data de 29 Ianuarie. Când am terminat de refăcut alt furnal şi l-am dat în exploatare s'a spus că dacă cuptorul va da 350 tone de fontă şi asta va fi bine. Specialiştii sovietici însă au spus: „Cuptorul poate da de două ori mai mult". Astăzi furnalul acesta dă 650 tone fontă. Inginerii sovietici ne ajută la industrializarea Chinei şi noi urmăm plini de recunoştinţă sfaturile lor, căci şi noi mergem pe acelaş drum pe care merge Uniunea Sovietică.

In faţa noastră şedeau muncitori cum încă n'a văzut China — oameni cu un orizont larg, cu o atitudine gospodărească faţă de uzină, oameni care iubesc munca şi sunt însetaţi de cunoştinţe. Aceşti oameni îşi legau propria lor soartă de soarta ţării; pentru ei singurul drum în viaţă e drumul alături de Uniunea Sovietică, drumul spre socialism. Asemenea muncitori nu pot fi în afara Partidului Comunist.

Van-Ven-ku şi Ţan-Te-fu au intrat în rândurile Partidului Comunist chinez în aceeaşi zi. Şi acuma, când povestesc despre această zi însemnată pentru dânşii, se ridică în picioare, parcă ar răspunde din nou în faţa tovarăşilor, în faţa conştiinţei lor, la întrebarea: „Dece te înscrii în Partidul Comunist?"

— Numai Partidul Comunist mi-a arătat drumul adevărat! spune Van-Ven-ku. Eu am să fiu întotdeauna cu Partidul.

...Ne-am luat rămas bun dela Van-Ven-ku şi Ţan-Te-fu, seara târziu. Strada era scăldată de lumina vie a lunii pline. Pe cerul senin se desenau în zare ca pe un plan contururile furnalelor înalte, cu tot soiul de ţevi care se împleteau în jur şi liniile înguste de metal ale scheletelor noilor construcţii. Din cuptoare izbucneau flăcări roşii. Acestea nu erau flăcările pârjolitoare ale războiului, care a planat atât de mult asupra Chinei — erau flăcările muncii paşnice, zorile noi ale unei vieţi libere

Pe furnal fâlfâia ca şi mai înainte, triumfător steagul roşu.

(Din volumul **„China eliberată"**)

Știri din UNITĂȚI ȘI DETAȘAMENTE

Dragă redacție,

Examenele s'au terminat. La noi au început din nou să facă popas zilele însorite ale vacanței. Ce bine e în vacanță! Vacanța e frumoasă dar trebue s'o folosim cu temei. Ce vom face în vacanță? Nu e greu de răspuns la această întrebare. De câtva timp, în orașul nostru s'a deschis Casa Pionierilor. Aici, peste vară, vom frecventa diferite cercuri sportive, tehnice, artistice. Tot la Casa Pionierilor vom găsi materiale sportive și teren de sport. In orașul nostru se vor deschide și tabere de curte. O asemenea tabără va funcționa chiar în școala noastră. Pentru această tabără noi am muncit la terminarea terenului sportiv.

Vom citi, ne vom juca, vom face sport, vom cânta. Bucuria și entuziasmul vor fi mereu în mijlocul nostru. Ele vor fi cu atât mai mari cu cât știm că în vara aceasta țara noastră va găzdui solii tineretului din întreaga lume veniți la Congresul și Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților. Țara întreagă se pregătește pentru acest eveniment. Deaceea și noi pionierii întâmpinăm cu noi succese Festivalul.

Noi participăm cu însuflețire la „Concursul mâinilor îndemânatice" organizat în cinstea Festivalului. Pentru acest Concurs se confecționează obiecte cât mai frumoase. Unii pionieri din unitatea noastră pregătesc pentru concurs picturi, sculpturi, iar alții desene frumoase. Detașamentul nostru a dat multe desene și la Concursul de desen. In „Concursul mâinilor îndemânatice" vom antrena cât mai mulți pionieri. Știm că prin aceasta vom arăta tinerilor veniți la Festival măestria noastră, a pionierilor.

Zilele vacanței au sosit. Pionierii unității noastre își vor petrece cu folos aceste zile pregătindu-se totodată pentru a întâmpina cel de-al III-lea Congres și cel de-al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie ce se va ține în Capitala Patriei noastre dragi.

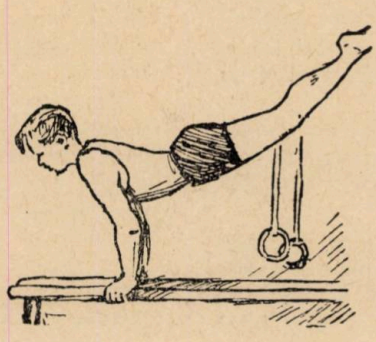

Salut voios de pionier!

BRAICU BARTOLOMEU

cl. VI-a unit. 1 Bistrița

Regiunea Cluj

Dragă „Cravată Roșie".

Vin dela serbarea de sfârșit de an și m'am hotărît să-ți scriu. Am terminat clasa VII-a și sunt foarte bucuros că munca mea de zi cu zi nu a fost zadarnică: am primit media 5 la toate materiile. Vreau să-ți povestesc acum cu deamănuntul ce voi face în vacanță.

In această vacanță voi merge regulat în tabăra de curte dela școala 13 fete, la cercul „Tinerii electricieni". Cercul nostru va instala în camera pionierilor un aparat de radio și va face instalațiile electrice necesare taberei de curte. Vreau neapărat să activez în cercul acesta deoarece îmi place foarte mult electricitatea. După terminarea Școlii Medii Electrotehnice voi merge la Politehnică pentru a contribui la electrificarea patriei mele dragi R.P.R.

Tot în această vacanță vreau să citesc o mulțime de cărți. Desigur că mai ales despre electricitate. Impreună cu ceilalți pionieri din tabăra de curte voi participa la numeroase excursii: la Snagov, Moinești etc. In luna August voi merge în colonie la Vasile Roaită pe malul Mării Negre.

In această vacanță eu mă voi odihni pentru noul an școlar 1953-1954, îmi voi îmbogăți mintea cu noi cunoștințe folositoare, îmi voi ajuta părinții în treburile casnice și voi face mult sport.

Inchei mulțumind Partidului pentru grija ce ne-o poartă.

Salut voios de pionier!

PUIU TIBERIUS

cl. VII-a Șc. 13 băieți

București

Dragă „Cravată Roșie”,

Iți trimit această scrisoare cu ocazia terminării clasei a VII-a elementare. Sfârșind cu bine anul școlar, mă gândesc la ce Școală Medie să mă înscriu. Toate dru-

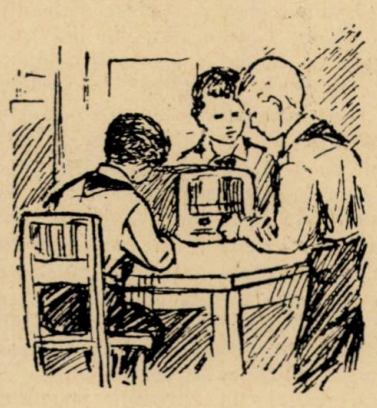

murile îmi sunt deschise spre viitor. Visul meu este să ajung ingineră și să construiesc cât mai multe poduri și șosele care să împodobească scumpa noastră patrie.

Voi pătrunde cu drumurile construite în piatră și asfalt în cele mai îndepărtate locuri ale țării noastre, acolo unde ele până acum n'au pătruns încă. Pe șoselele și drumurile, pe podurile construite de mine, vor alerga în viteză mașini, autobuze, se vor plimba oamenii. Deaceea doresc să mă înscriu la Școala Medie Tehnică de Drumuri și Poduri.

LUNGU MARIA
cl. VII-a Șc. elementară Nr. 42
București

Dragă redacție,

Odată cu terminarea Școlii Elementare, în fața mea se pune întrebarea: unde să învăț mai departe? Incă de când eram mică iubeam mult copiii. De atunci mă gândeam ce frumoasă-i munca de învățător. Au trecut anii, acum visul meu poate să devină realitate. Vreau să fiu și voi fi învățătoare. Voi învăța copiii să iubească patria noastră cu frumusețile și bogățiile ei, cu mărețul ei trecut de lupta pentru libertate; să iubească clasa muncitoare și Partidul ei.

Ce frumoasă-i munca de învățător. Deaceea mă voi înscrie la Școala Pedagogică.

CSECH IRMA
cl. VII-a elementară
Sein Raionul Șomcuța
Reg. Baia Mare

Au terminat cu media 5

Examenele au luat sfârșit. Mulți dintre școlarii patriei noastre au obținut media 5 la toate materiile la care au dat examen. Aceste rezultate sunt rodul muncii lor de zi cu zi, dela începutul și până la sfârșitul anului școlar, pentru pregătirea lecțiilor. Imbinând exercițiile și învățarea lecțiilor acasă cu studiul problemelor în cadrul cercurilor pe materii, la colțurile vii, în excursii, în biblioteci, laboratoare, ei au reușit să-și însușească temeinic cunoștințele. Rezultatele lor la examen fac cinste școlii, familiei și organizației de pionieri.

Publicăm fotografiile unora dintre acești școlari.

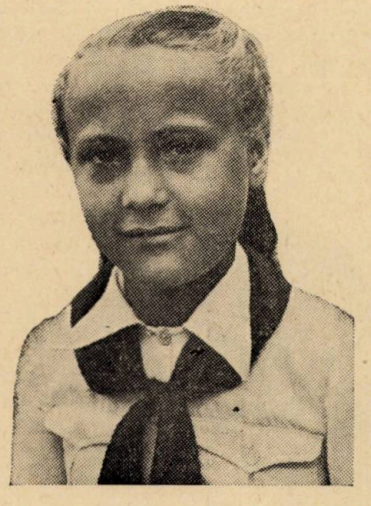

NEACȘU IOANA
Școala Elementară Mixtă 16 Februarie, București

NEGRU IOSIF
Școala Militară de Muzică, București

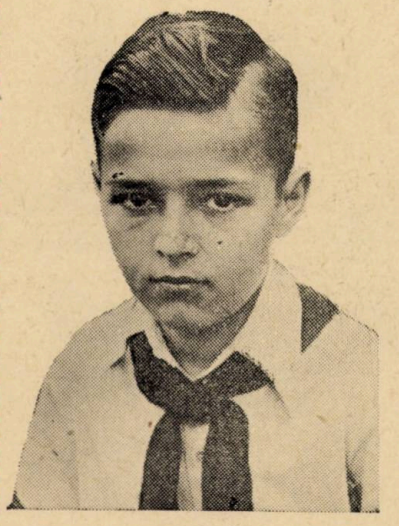

GEORGESCU RAMIRO
Școala de Băeți Nr. 27, București

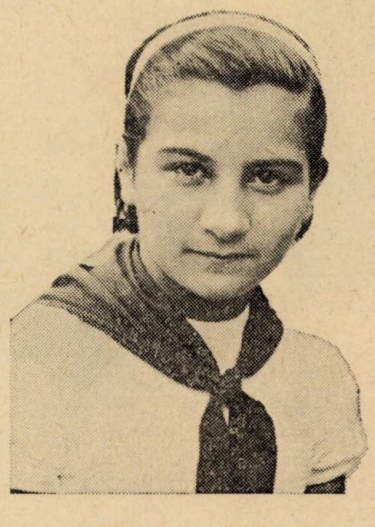

FLORESCU PROFIRA
Școala Elementară de Fete Nr. 42 București

BULBOANA GEMENILOR

de STEFAN LUCA

Ilustrații: V. CRIVĂȚ

La munte, verile sunt mai molcome, aerul mai curat. Apa Bistrei nu-i ca apa leneșă, călduță a râurilor de câmpie, ci sprintenă, rece și gălăgioasă. Ascunși în undele-i învolburate, păstrăvi iuți, cu solzi de curcubeu, greu de ademenit la cârligul undiței.

In câte un loc apa se adună mânioasă, în bulboane largi. Aceasta se întâmplă cam în locurile unde stâncile se îngrămădesc și-i stau împotrivă. Se vede că apa nu vrea să se lase oprită. Își strânge, ca înainte de atac, puterile, și se năpustește la vale croindu-și drum, împrăștiind în aer o pulbere fină ca ceața.

Un asemenea obstacol îl întârâtă și pe râușorul limpede de munte, Bistra. Locului îi spune „stânca gemenilor". Nu-i o singură stâncă, ci două, care seamănă una cu alta ca două picături de apă. Stau

umăr la umăr ca și când s'ar ajuta să înfrunte vrăjmășia apei, formând un coridor îngust, plin de stânci colțuroase pe care apa sare cu sgomot asurzitor.

Inainte de-a pătrunde în coridorul acesta de piatră apa se oprește și-și sapă o albie largă, o căldare. Aici apa e întunecată, posomorîtă, totuși limpede: bate într'un albastru închis.

„Stânca gemenilor", după cum povestesc bătrânii, a fost prăvălită din vârful Călimanilor de doi voinici bistrițeni, în lupta ce-au dat-o cu oastea smeului. Stânca s'a rupt în două. Smeul a fost strivit. Acolo apa fierbe în clocot și năbădăioasă se ceartă cu toți bolovanii întâlniți.

„Căldarea" e un loc cu primejdii ascunse. Din Bistra, numai doi flăcăi au îndrăzneala să se scalde în apa „bulboanei gemenilor". Dincolo de pragul coridorului n'a fost nimeni, niciodată. Să faci baie în „bulboana gemenilor", în „căldare", înseamnă că știi să înoți tot atât de bine ca bădița Visalon, care acum îi ofițer, sau ca Zaharia, cioban călătorit în sus pe muntele Bătrâna, cu turma. Aceștia știu să înșele apa, să ocolească vârtejurile ascunse, să se mlădieze cu iscusință, ieșind la dreapta pragului teafăr, acolo unde din mal iese o rădăcină de copac.

Se ridică acum înotători vajnici dintre pionieri. Cel mai iscusit e Vlăduț Tornea, Duțu, dar nici el n'a încercat încă să lupte cu viclenia apei din bulboană. A stat el de vorbă cu bădița Zaharia, într'o zi când acesta a coborît dela munte. A aflat că tot timpul trebue să te ferești de apă, să nu te fure. Sunt deci locuri cu bucluc. Intâi se vede salcia găunoasă, cu trunchiul umflat și sgârcit pe care țâșnesc primăvara mlădițe fragede, bune de fluerici. Țâșnesc în soare ca un pămătuf. Acolo apa vrea să te bage sub mal. Mai greu e însă să te ferești de „cloacă", unde apa fierbe și bolborosește învârtejindu-se. Cel mai greu este însă să scapi de „pragul gemenilor" la intrarea în coridor. Apa te trage de picioare și te aruncă peste prag. De coridor trebue să te ferești.

Duțu și-a întipărit bine în minte toate amănuntele aflate. Se visa de multe ori pe puntea îngustă, ca o pasarelă, cu pălimare de care trebuia să te ții zdravăn să nu cazi în bulboană, privind gânditor la apa ce fuge frământându-se sub picioarele lui. Iată salcia la dreapta, de acolo, la câțiva metri „cloaca" și ceva mai jos „pragul". Drumul prin bulboană ține atâta vreme cât ai bea un pahar cu apă. Se și vedea că e în bulboană și că a răzbit dincolo de prag, ținându-se cu mâna de rădăcina copacului de pe malul drept.

Tresări în momentul când cineva îl trăgea de picior. Erau Vasilică Crețu și Onuț Teslovan cu care azi avea o chestiune importantă de rezolvat.

Au ajuns la bulboană cam la amiază. Stăteau pe pasarelă, răzimați de balustradă și priveau, ca întotdeauna, la apa adâncă, frământată fără istov.

— Tare-i „hoață' — zise Vlăduț.

— Ai curajul să te bagi? Intrebarea i-a pus-o Vasilică.

Duțu tăcu. Ar fi vrut să-i spună că bădița Zaharia i-a spus s'aștepte până coboară el din munte.

Trecură dincolo, apropiindu-se de gemeni. Aveau obiceiul să privească de-acolo în bulboană. De acolo se vedea întocmai ca o „căldare".

— Nu se poate intra aici, constată Vasilică.

Vasilică era întotdeauna curios, îi plăcea să-l întărâte pe Duțu la fapte mari. Apoi se mândrea și el cu cele făcute de Duțu.

— Dece nu intri în apă?

— Cum să intre când nu-i aici Zaharia? îl dezaprobă, în felul său, domol și serios, Onuț.

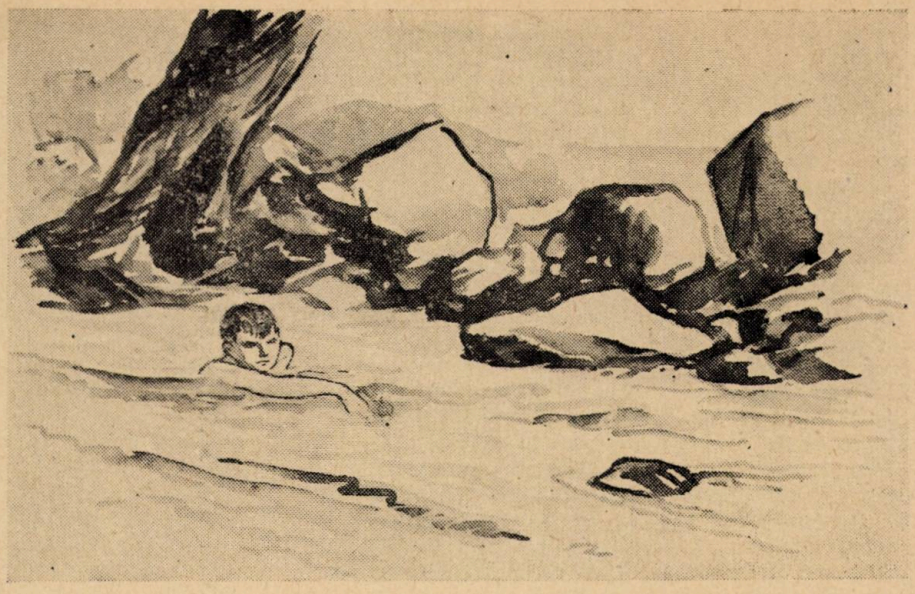

Duțu însă nu luă în seamă, ca altădată, spusele lui Vasilică. Așa că acesta rămase puțin nedumerit. Era obișnuit să fie ascultat. Veșnic împreună cu Duțu și Onuț, faptele îi aparțineau și lui și ar fi vrut să se laude cu o nouă cucerire. Se și gândea ce-o să spună copiii când le va povesti, cu înfloriturl, înotul în „bulboana gemenilor". Și uite, Duțu privește spre Bătrâna, pe culmea căreia cădeau razele soarelui.

Duțu se gândea la ceva și Vasilică nu putea să rabde multă vreme să nu afle:

— La ce te gândești?

— Dacă o fi ajuns baciu Izidor la stână. Mâine-i Sâmbătă și fluerul nu-i gata.

— Și când ne scăldăm?

— Dup'aia. Intâi trebue făcute fluerele pentru Festival.

Vasilică tăcu. Știa el bine ce însemnau fluerele. Și cunoștea și rolul lui Duțu în angajamentul lor. A doua zi darurile pentru festival trebuiau trimise.

★

A avut loc o adunare a detașamentului, sus în tabăra lor, din poiană. S'au luat multe hotărîri. Tot satul știa de Festival. S'a discutat mult și cu aprindere. Sandu s'a legat să facă o ploscă de lemn sculptat, cu briceagul lui fermecat. Pionierele au spus că împodobesc cu mărgeluțe un chimir lucrat de utemiști. Cei din a 6-a au promis un pieptar și o pereche de zurgălăi și opinci. Cămașa o dădeau tot utemiștii. Iții, pionierii din a 5-a.

Duțu sta în rândul din față. Subțirel și mlădios, cu ochi albaștri limpezi, era mai mult tăcut. Acum se vede că a gândit ceva. Se ridică și rosti serios:

— Fac un fluer din lemn de cireș.

Vasilică nu putea rămâne mult în urmă.

— Fac și eu... facem și noi două... cu Onuț.

Il îmboldi pe Onuț.

— Cum, îți iei angajament și pentru el?

— Fac, încuviință liniștit și serios Onuț.

Secretarul U.T.M. constată la urmă:

— Adică trimitem un ciobănaș din cap până'n picioare.

Din ziua aceea, Duțu și ortacii săi au încercat multe fluere. Ori, fluerul nu-i ușor de nimerit. Trebue să fie bun. Să sune plăcut. Cu atât mai plăcut și mai limpede, cu cât va fi trimis la Festival la București și l-or asculta tineri din toate părțile pământului.

Au stabilit deci că vor trimite un fluer cum nu s'a mai meșterit în Bistra. Pentru asta trebue meșteșug. Temeinic, meșteșugul îl poți învăța numai dela moș Izidor Badea. Avea baciul Izidor 70 de ani și un briceag minunat. Lucra încet. Ciocănea lemnul cu unghia și închidea un ochi, ca să audă mai bine. Dacă-i plăcea, zâmbea:

— Na, măi, na, o fi ceva?

Dacă nu-i plăcea, închidea amândoi ochii și rostea supărat:

— Iar a greșit moșu!

Duțu a început să lucreze cu Izidor Badea. Strica unul după altul fluerele. Moș Izidor i-a spus odată:

— Iți dă moșu' un fluer, măi copile, nu te mai necăji.

— Nu, moș Izidor, trebue să-l fac cu mâna mea. M'am legat așa.

Dar mâna lui nu voia să dea gata un fluer care să-i placă. Ieșea un sunet răgușit ca atunci când zdrobești sacâz pe sticlă. Și Duțu se încrunta, arunca lucrul și se uita trist la Vasilică și Onuț, care-și rostuiseră fluere bune. Timpul a trecut.

★

De asta era necăjit și gânditor Duțu. Mai era azi de lucru. Mâine-i Sâmbătă, și el, fără fluer.

Ii întrebă pe cei doi:

— Veniți?

— Sigur. Apoi ne scăldăm? întrebă pentru amândoi Vasilică.

— Da.

Au urcat pe muntele Bătrâna. Pe Izidor Badea l-au găsit în poiană. La picioarele lui dormeau doi dulăi lățoși, albi, ca deobicei. I-au pus tutunul în pungă.

Duțu i-a arătat lemnul. Unchețul l-a cercetat.

— Bine... Lasă-l pe seama moșului..

— Nu, vreau să-l fac eu.

Moșul nu se supără. Ii era dragă încăpățânarea copilului. Ii privea fața albă, rotundă și ochii limpezi.

Il sfătui:

— Lucră încet, băiete. Lemnu-i bun. Fă-i bortele cum te-am învățat. Măsoară cu grijă.

Duțu începu să lucreze. Moș Izidor le mai povesti odată întâmplarea „gemenilor", lucrând la o bâtă din lemn de corn. Din când în când spunea cum îi era felul „na, măi, na, o fi ceva?"

Pe la ceasurile șase, după ce soarele scoborîse

după culmea Bătrânii, Duțu isprăvi. Fluerul arăta galben bătând în roșu, strălucind în lumina scăzută a poienii.

Acum când era gata nu îndrăznea să-l ducă la gură să sufle în el. Il mai șterse odată pe poala cămeșii. Apoi parcă hotărîndu-se îl duse la gură. Se opri.

— Dacă nici ăsta n'o fi bun ?

Se înroși și fără să mai zică nimic suflă încet în el.

Un sunet catifelat, tremurător, își făcu drum și umplu poiana.

Moșneagul închise un ochi, dar nu mai zise, ca deobicei, „na, măi, na".

— L-ai nimerit, băiete. E un fluer cum demult n'am mai auzit. Și am 70 de ani, dragu'moșului.

Duțu se simți deodată ușor și fericit. Dacă ar fi vrut ar fi putut sbura. I-au dat lacrimile.

Moș Izidor îi luă fluerul din mână, cu grijă. Il încercă. Făcu câteva triluri săltărețe, apoi trimise înspre culmile ce înserau în asfințit o melodie legănată : doina ciobanului care și-a pierdut oile. Copiii ascultau fermecați. Vasilică se simțea, ca deobicei, fericit de izbânda lui Duțu.

Când isprăvi și-o învârtită, moș Izidor îl privi pe copilul din fața lui :

— Dragu' moșului ! O să ajungi mare meșter, Duțule !

Copiii și-au adunat fluerele. Duțu legă traista la gură și și-o aruncă pe umăr. Își luară rămas bun și plecară ca dușii de vânt în jos, spre sat. Nu se mai gândeau la scaldă.

Au ajuns la „bulboană". Păsiră pe punte, ținându-se de balustradă. Vasilică mergea înainte, după el Duțu. Onuț venea, serios, în urmă, fluerând încet.

Aproape de mal Vasilică se întoarse spre Duțu. Cum lăsase pălimarul din mână, se legăna gata-gata să cadă în apă. Duțu sări să-l prindă. Il apucă de mână și-l trase pe punte. Dar simți că ceva nu e în regulă. Onuț strigă : Au căzut fluerele în bulboană.

Traista cu fluerul îi căzuse de pe umăr și acum sălta în apă spre salcie.

Vasilică și Onuț încremeniră.

Duțu stătu un moment în cumpănă. Apoi, fulgerător, își lepădă cămașa și pantalonii și cu capul înainte se aruncă în bulboană.

Vasilică și Onuț închiseră ochii.

Când i-au deschis Duțu era la salcie. Dar traista furată de curent se depărta vertiginos spre „cloacă". Duțu se avântă după traistă. Trecu cu mare repeziciune peste „cloacă". Traista tot n'a putut-o apuca.

Vasilică și Onuț închiseră din nou ochii. Il vedeau parcă pe Duțu furat de curent la „prag", încotro sălta acum, ca nebună, traista.

Duțu se simți tras de o mână nevăzută. Se scufundă. Ținea ochii deschiși să vadă traista. Deodată, atingând fundul apei, se opinti și apucă un colț al traistei, care dansa ca apucată pe apă. Aceasta-l ajută să depășească „pragul" și să se agațe de rădăcina copacului.

Când ceilalți au deschis ochii l-au văzut pe malul celălalt făcându-le semne.

Rădea, scuturând traista de apă.

N'avea dece să fie supărat. Să înoți în bulboană nu-i lucru de fiecare zi. Dar să și scoți traista asta-i și mai mult. Zaharia și Visalon au fost cu mâinile goale în bulboană. Ori el, Duțu...

Vasilică sta tăcut lângă Duțu. Ar fi vrut să-i spună ceva, dar nu cuteza. Până la urmă tot îl întrebă :

— Duțule, nu ți-o fost frică ?

— Pentru fluere m'am aruncat.

Vasilică se simți mândru ca întotdeauna de Duțu, ca și când el ar fi răzbit prin bulboană.

Duțu s'a îmbrăcat și au pornit din nou spre pasarelă. Onuț, care vorbea foarte rar, îl făcut atent pe Vasilică :

— Vezi, cum treci acum, să nu te oprești pe punte !

Când să păsească pe punte se auziră strigați.

Era mos Izidor Badea. Ținea bâta de corn, crestată cu meșteșug. Copiii îl înconjurară :

— Copii, Duțule ! Duceți și bâta la școală. Am isprăvit-o acum. Am auzit că trimiteți un cioban la București. Să-l vadă o lume. Cioban, de pe Călimman, fără bâtă, nu-i cioban. Cum o să joace „căluțerul" ?

Biologul Rudolf Palocsay

De aici, de pe platoul dela capătul străzii Gheorghieni, ochiul cuprinde uşor întreaga panoramă a oraşului, tăiată în două de firul subţire al Someşului. Spre răsărit unduiesc uşor dealurile, cu bucatele de toamnă încă neadunate.

— Mă rog, care-i grădina lui Palocsay?

Bătrânica lasă la pământ căldarea de apă, îşi şterge mâinile de şorţul aninat în şold şi arată cu degetul noduros spre împrejmuirea de pălănci.

— Acolo, ni!

Instructorul mulţumeşte cuviincios şi grupul de pionieri se îndreaptă spre grădină.

In faţa portiţei se opresc o clipă emoţionaţi. Fetele îşi aranjează cravatele. Apoi care va deschide portiţa şi pătrunseră cu toţii pe cărăruia pavată cu cărămidă roşie, ceeace face să le crească emoţia: au pătruns în sfârşit în grădina laborator a biologului Palocsay.

Privelişte de basm! Liniştea deplină dela această margine de oraş a încremenit totul într'un tablou, care în primă clipă pare ireal. Deşi soarele este sus, se vede că vântul încă nu s'a trezit şi nu se mişcă nicio frunză, niciun firicel de iarbă. Numai în vârful pomilor funigeii tremură uşor în lumina oblică a razelor de soare. In adâncime, cât ţine livada, de pe crăcile pomilor cu frunzişul înjumătăţit de primele semne ale toamnei, răzbat culorile bogate ale rodului: albastrul întunecat al prunelor, roşul aprins al merelor, auriul perelor. In stânga este împărăţia florilor. Pe unele mai gingaşe le-a biruit toamna, dar trandafirii — mai ales ei — se ţin chipeşi, înflorind alb, galben, roz, roşu, mov, în tufe pitice, în tulpini drepte ca lumânarea, sau ghirlande acăţătoare...

Minunat tablou, dar nu de basm. E un tablou al vieţii biruitoare, care cu ajutorul minţii omului îşi arată puterea, rodnicia, frumuseţea.

Noi de mult nu mai credem în basme. In urmă cu vreo două sute de ani învăţatul suedez Linné spunea că tot ce există viu în natură este aşa cum a ieşit din mâinile „Creatorului" la începutul lumii. Adică dela apariţia vieţii pe pământ nu s'a schimbat nimic. Asta e într'adevăr un basm. In secolul următor marele Darwin dădu o lovitură de moarte fixităţii speciilor şi partizanilor ei, demonstrând prin fapte că natura este în permanentă mişcare şi schimbare, dela forme inferioare la forme superioare de viaţă. Alături de ei o întreagă cohortă de experimentatori arătau ce rol hotărîtor poate juca omul în procesul de transformare a naturii, în momentul când începe să-i cunoască legile de dezvoltare.

Nenumăraţi sunt acei oameni, care au căutat să folosească legile de transformare ale naturii în scopul uşurării vieţii omului, dar în istoria ştiinţei burgheze numele lor nu este amintit niciăieri. Aceasta pentrucă în lumea exploatării omului de către om, orice descoperire pusă în slujba vieţii este privită cu duşmănie.

Aceeaşi soartă ar fi avut-o şi marele Miciurin dacă în marea Revoluţie din Octombrie 1917 proletariatul rus nu ar fi cucerit puterea şi nu l-ar fi sprijinit să-şi pună cunoştinţele şi puterea de muncă în slujba poporului muncitor.

Aceeaşi soartă ar fi avut-o şi Rudolf Palocsay, dacă eliberându-ne, Armata Sovietică n'ar fi creat în ţara noastră condiţiile pentru preluarea puterii de către partidul clasei muncitoare. Astăzi biologul Palocsay a devenit un om iubit şi stimat în ţara noastră, deoarece ca om de ştiinţă el a înţeles să-şi pună forţele de muncă creatoare în slujba nevoilor de viaţă ale poporului muncitor. Până a ajunge la acest loc de cinste, însă, tov. Palocsay a avut de parcurs un drum lung şi greu.

Povestea vieţii biologului Palocsay ar putea-o spune chiar el, dar mai bine decât el o spun soiurile noi de plante obţinute în decursul unei munci de peste 30 ani în acest domeniu.

Iată de pildă acest trandafir mai alb decât zăpada cea mai albă, cu petalele prelungi şi parfum îmbătător, este legat ca realizare de prima sa idee creatoare în domeniul cercetărilor vieţii plantelor şi îmbunătăţirii soiurilor. Fiu al unor oameni săraci, el nu a avut posibilitatea să facă studii de specialitate. Pasiunea pentru plante şi-a putut-o canaliza doar în alegerea unei meserii corespunzătoare: s'a făcut grădinar, ocupându-se

în special de cultivarea florilor. Trăind în mijlocul lor, orice grădinar observă că, de exemplu, pe aceeaşi tulpină de trandafir nu toate florile sunt la fel. Unii muguri slobod flori frumoase, alţii mai puţin. Uneori apare o floare atât de frumoasă, de mare, de parfumată, de parcă toate calităţile speciei ar fi căutat să se concentreze în ea. Dar nu orice grădinar ştie sau vrea să dea importanţa cuvenită acestui fenomen. In biologia plantelor, acest fenomen e cunoscut sub numele de diferenţiere muguralâ şi stă la baza metodei selecţiunii în obţinerea de soiuri superioare. Şi pentru Palocsay ca şi pentru înaintaşii săi, în practica selecţiunii, acesta a fost punctul de plecare în activitatea sa creatoare.

Vedeţi tufa aceea de „gura leului"? Acum este atinsă de rugina toamnei, dar dacă aţi vedea-o vara aţi înţelege dece această floare a câştigat o celebritate mondială. E într'adevăr nemaivăzută ca frumuseţe şi bogăţie florală. Grădinarii din lumea capitalistă când obţin vreun asemenea soi deosebit de floare o botează cu nume de regine şi prinţese ca să atragă atenţia asupra lor. Palocsay a botezat-o modest „Lia Roşescu" după numele fetiţei unui pompier vecin cu el. A fost primul său mare succes în domeniul înobilării florilor prin selecţiune.

Aşa a muncit Palocsay, modest şi neştiut de nimeni, nesprijinit şi neîndrumat de nimeni până în zilele creării statului democrat-popular, când a început să ia cunoştinţă de marile realizări ale ştiinţei sovietice în domeniul agrobiologiei şi să se documenteze în mod ştiinţific. Din acel moment, pasiunii şi curajului său de creator i s'a adăugat şi lumina ştiinţei, care l-a ajutat să obţină realizări noi, de astă dată în domeniul legumelor şi al pomilor fructiferi. Dar despre aceasta va povesti el însuşi pionierilor care au venit să-l viziteze în Dumineca aceea de Septembrie.

Un hămăit domol de câine îi făcu pe micii pionieri să-şi îndrepte privirile spre casa al cărei acoperiş roşu abia se vedea prin frunziş. In frunte cu instructorul îşi îndreptară paşii într'acolo. Intre timp gazda le ieşi în întâmpinare. Le-a dat mâna la toţi, ca unor vizitatori ce erau, şi a început să-i poarte prin grădină.

S'au oprit întâi în faţa unui dreptunghi de pământ cultivat cu pătlăgele roşii. La prima aruncătură de ochi păreau nişte tufe de pătlăgele ca oricare altele. Aplecându-se, profesorul a dat la o parte frunzişul şi a rupt un fruct. Inconjurat de copii, le explica sfătos.

Pătlăgeaua aceasta nu este ca oricare alta. Ea este fructul unui hibrid, care are ca părinţi pătlăgeaua şi ardeiul. Din încrucişarea lor a rezultat un fruct nou cu calităţi superioare faţă de soiurile de până acum: conţine cu 43% mai multă vitamina „C" şi o singură tulpină a dat 63 fructe în greutate de 3 kg. şi jumătate. Acesta de alături este un alt hibrid, rezultat din încrucişarea pătlăgelei cu o plantă sălbatecă (Physalis alkekengi) şi fructul lui conţine cu 59% mai multă vitamina „C" şi de 3-4 ori mai mult zahăr decât pătlăgelele obişnuite.

— Dar noi când vom mânca din aceste bunătăţi ? — a îndrăznit să întrebe un pionier.

— De acum sunt ale voastre, — a răspuns blând profesorul. Prima recoltă de seminţe a şi fost trimisă spre grădini, spre a fi înmulţite. Nu va trece mult şi aceste soiuri de pătlăgele vor fi puse la dispoziţia poporului muncitor ca oricare altă legumă...

Dar să trecem mai departe. Uitaţi-vă aici, — şi le arătă o plantă cu înfăţişare de pătlăgea dar cu ramurile împodobite de ţepi. Este tot un hibrid obţinut din încrucişarea pătlăgelei cu o plantă sălbatecă de ornament din Madagascar (Solanum pyracanthum) deosebit de rezistentă la boli. Acum priviţi în jurul ei!

In jurul ei se vedea un cerc larg de pătlăgele cu tulpinele şi frunzele ofilite, căzute la pământ. Fuseseră infectate artificial cu bacterii şi paraziţi. Nici una din plantele infectate nu putuse rezista acestor duşmani de moarte. Numai hibridul parcă-şi bătea joc de epidemia din jurul lui.

După aceea s'a oprit în faţa unei plante cu tulpinele înalte şi cu înfăţişarea de Floarea soarelui. Palocsay a stat o clipă gânditor în faţa ei. Era pe calea unei descoperiri foarte importante. Se întoarse spre copii şi-i privi iscoditor:

— Voi ştiţi ce-i aceea o plantă perenă ?

Instructorul stătu un moment la îndoială apoi îi răspunse timid:

— Mi se pare că știu. E o plantă care trăiește mai mulți ani, răsărind în fiecare primăvară din vechea rădăcină.

— Da. Acest hibrid este rezultatul încrucișării Florii soarelui cu o asemenea plantă sălbatecă perenă din aceeași familie (Helianthus rigidus). Deocamdată hibridul nu este perfect, tulpina e prea mare și floarea prea mică. Dar este al treilea an de când răsare singură, din rădăcina ei. După ce voi reuși să-i îmbunătățesc prin selecție și partea care dă rod, agricultura noastră socialistă va fi îmbogățită cu o plantă nouă, care să fie semănată odată pentru mai mulți ani, iar munca omului va fi mult ușurată..

Copiii se uitau la el cu admirație și respect. Poate că unii din ei și făceau planuri de viitor. Planuri care nu pot fi niciodată prea îndrăznețe ..

Pornesc mai departe pe alee. Vișinul acesta dă rod în Septembrie. Tufele acestea pitice au fost obținute din încrucișarea vișinului cu prunul sălbatec și se înmulțesc singure cu o repeziciune uimitoare. Peste câțiva ani, acest soi de vișin cu fructe gustoase va înlocui salcâmul în regiunile deluroase pentru fixarea terenurilor supuse degradărilor din cauza ploilor. Acesta e un persic care rezistă gerurilor din regiunile nordice ale țării...

Dar câte n'au văzut pionierii în grădina biologului Palocsay în Dumineca aceea de Septembrie! Și câte n'au învățat! Gustau tăcuți din prunele dulci, aromate, oferite de gazdă, și parcă simțeau cum gustă din dulceața vieții noi care înflorește în patria noastră.

Ca mâine vor contribui și ei la strălucirea acestei patrii.

La înapoiere, profesorul i-a poftit să intre pentru o clipă în biroul său. O încăpere simplă tixită cu herbare, planșe și cărți. Pe masă stă deschis pentru vizitatori „Cartea de aur" a grădinii lui Palocsay. Mii de oameni ai muncii, elevi, studenți și savanți din țară și străinătate au scris în această carte cuvinte de laudă pentru munca și realizările acestui om de știință de tip nou, legat prin toate firele de poporul muncitor, care la rândul său îl cinstește așa cum se cuvine. Azi, tostul grădinar Palocsay, pe baza meritelor obținute în muncă în domeniul biologiei și prin grija Partidului și Guvernului este profesor la Institutul de Agronomie și la universitatea „Bolyai" din Cluj, referent al Academiei R.P.R. pentru problemele pomicole ale munților Apuseni și deținător al unui premiu de Stat.

In numele pionierilor din grup instructorul scrie și el pe fila albă a cărții: „Ii mulțumim tovarășului Palocsay pentru minunata lecție de biologie pe care ne-a ținut-o azi și-i promitem să folosim cunoștințele câștigate pentru același scop pentru care lucrează și el: pentru binele poporului muncitor și înflorirea scumpei noastre patrii".

I. M. ALDAN

Știați că...

...Pe cel mai mare fluviu al Africei de Sud, Zambezi, se află cascada Victoria, denumită de băștinași „Fumul bubuitor" sau „Fumul care răsună"? In cursul său mijlociu fluviul Zambezi atinge o lățime de aproape un kilometru. Acolo unde calea marelui fluviu se întrerupe brusc printr'o crăpătură și Zambezi se prăvălește cu toată puterea într'o prăpastie de 120 m. adâncime, se naște unul dintre cele mai interesante fenomene ale naturii — cascada Victoria.

Toată avalanșa uriașă de apă a fluviului se aruncă printr'un canal natural îngust a cărui lățime nu trece la început de 30 m, adică aproximativ a 36-a parte din lățimea

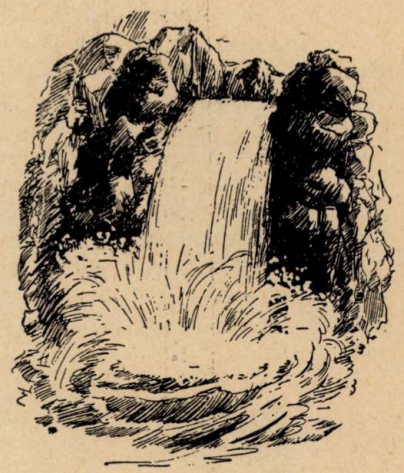

fluviului, până la locul de cădere. Torentul gigantic se sparge cu un bubuit puternic de peretele opus al prăpastiei și se ridică în snopi de apă sclipitori în bătaia soarelui. Deasupra snopilor răsunători de apă se ridică curcubee multicolore, superbe, care sclipesc într'un joc luminat de culori roșii, azurii și galbene și lasă împreună cu snopii și stâlpii giganți de apă o impresie de neuitat. Acestui fenomen i-au dat băștinașii numele de „Fumul bubuitor" sau „Fumul care răsună".

BRIGADIERUL BOTEA

de NICOLAE NASTA

Lângă furnal brigadierul Botea se opri. Un râu clocotitor de fontă dogorind până departe, alerga pe şanţul de scurgere spre vagonete, aruncând mii şi mii de scânteî strălucitoare. In preajma lor, câţiva flăcăi înarmaţi cu rângi grele de fier, căutau să înlăture sgura ce prindea coajă deasupra şanţului de scurgere. Munca lor era o adevărată luptă. Dogoriţi de vâltoarea fontei, pândiţi de nesfârşita ploaie a scânteilor, îşi încordau hotăriţi braţele pe unelte. Era întâia şarjă de fontă dată în zorii acelei zile. Brigadierul Botea sui câteva trepte. Ar fi vrut să fie cât mai aproape de tinerii furnalişti, acolo unde se ducea lupta. O clipă îşi săltă privirea spre vârfurile înalte ale furnalului şi gândul îl duse la tinerii brigadieri care munciseră la ridicarea lui. Un zâmbet îi înseninâ faţa.

Mai sui câteva trepte. Acum era aproape de platforma inferioară a furnalului. Deodată se auzi strigat. Botea întoarse capul şi recunoscu pe Tudor Văleanu, După ce coborî scările şi se apropie de dânsul, vorbi :

— Urcasem să privesc cum curge focul acesta, tovarăşe Văleanu ! Mi-e tare dragă priveliştea.

— Ţi-o fi fost, măi băiete, dar mai întâi brigada!

— Brigada? N'a trecut încă. Am eu grije, răspunse Botea cu încredere.

Dinspre oraş se auzeau cântece. In pas voinicesc brigadierii se îndreptau spre locurile de muncă. Văleanu şi Botea tăcură, ascultând. Cântecele se auzeau tot mai aproape, cuvintele erau din ce în ce mai clare. Amândoi parcă văzură brigăzile aliniate trecând pe străzile oraşului în drum spre şantier.

Tudor Văleanu clipi de câteva orî, apoi rămase cu ochii în gol ca şi cum ar fi vrut să-şi amintească de ceva. Intr'un timp prinse de umăr pe Botea întrebându-l:

— Eşti utemist ?

— Da, tovarăşe Văleanu.

— Ai avut cumva vreo sfadă? îl mai întrebă el cu glas coborît.

— Nu, tovarăşe, glăsui brigadierul, sigur de cele ce spune.

— Se poate ? întrebă Văleanu mirat. După câte am auzit te-ai certat cu tovarăşul tău dela betonieră, cu Petre.

Botea tăcu o clipă. După ce îşi ridică o şuviţă de păr căzut pe frunte răspunse cu glasul rar.

— Nu, n'a fost o sfadă. Ce-am eu de împărţit cu Petre ? Suntem amândoi brigadieri, lucrăm în aceeaşi brigadă, suntem feciori din acelaş sat. Dar el este cam nepăsător şi câteodată se întrece cu gluma.

— Bine, bine, eu am auzit că v'aţi certat.

— Asta numai o minciună poate fi. I-am arătat însă de multe ori că trebue să fie cu multă băgare de seamă în ce face. Să pună suflet. El lucrează aşa... de mântuială. Dacă înţelege altfel ajutorul meu, atunci nu ştiu ce să mai spun. Asta nu-i ceartă.

Intre cei doi se lăsă o clipă tăcerea.

In faţa lor, furnalul prinsese să asvârle scântei până la mari depărtări. Era semn că ultimul şuvoi de fontă se scursese. Furnaliştii dădeau zor acum să astupe gura furnalului cu ajutorul unei maşini automate. Curând se aşternu liniştea. Scânteile conteniră. Muncitorii îşi ştergeau feţele năpădite de sudoare.

De după zidul uzinei, Botea, apropiindu-se, zări întâia brigadă. Apoi alta. Puţin mai târziu veni şi a lui. Era în brigada I0. După ce strânse mâna maestrului, o rupse la fugă pe lângă zidul uzinei să prindă brigada înainte de a intra pe şantier.

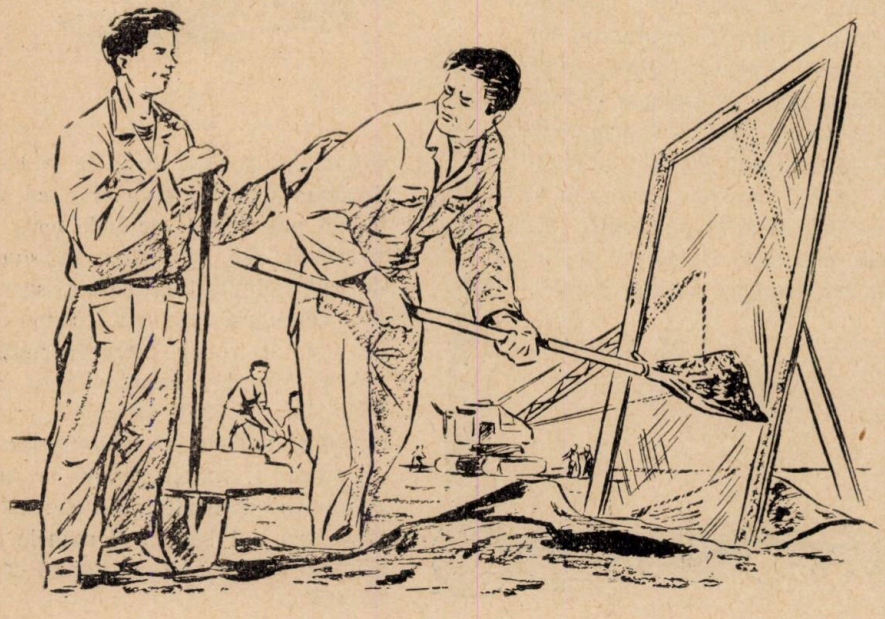

In coada coloanei călca posomorît Petre. Botea îi spuse :

— Noroc, Petre!

Acesta nu răspunse. Până la şantier mai erau câteva sute de metri, când drumul prinse să suie alene coama unui deluţ. Botea îşi încruntă sprâncenile plin de amărăciune. Vru să mai spue ceva dar se răsgândi. Curând ajunseră sus, pe deal. Tinerii brigadieri se împrăştiară spre locurile de muncă. Botea se apropie cu paşi repezi de betoniera cea mare. Aici lucra el. Câteva minute îşi plimbă ochii peste întinsul şantierului în mijlocul căruia munceau voluntar sute şi sute de tineri.

Botea întoarse capul. Văzu pe secretarul organizaţiei U.T.M

înconjurat de câțiva necunoscuți, cărora le spunea cu glas rar:

— Aici este șantierul.

Necunoscuții priveau roată ascultând svonul de muncă al tinerilor ce populau întinsul.

Zidurile în construcție se înălțau în soare. Din zarea răsăritului, primele raze de soare prinseră a străluci în ferestrele blocurilor muncitorești. In fața acestei priveliști Botea își simți sufletul plin de avânt. Îi era dragă munca De mult timp era fruntaș în muncă.

Ochii lui îmbrățișară în treacăt silueta uriașă a furnalului, apoi coșurile înalte dela oțelărie. Înainte de a începe lucrul căută prilejul să se apropie de Petre, să-i spună prietenos:

— Nu trebue să fii supărat pe mine, Petre...

— Lasă-mă. Te știu eu! îl întrerupse acesta.

— Ți-am dorit binele, continuă Botea. Nu vreau să rămâi în urma noastră și nici munca să sufere din cauza nepăsării tale. Înțelegi?

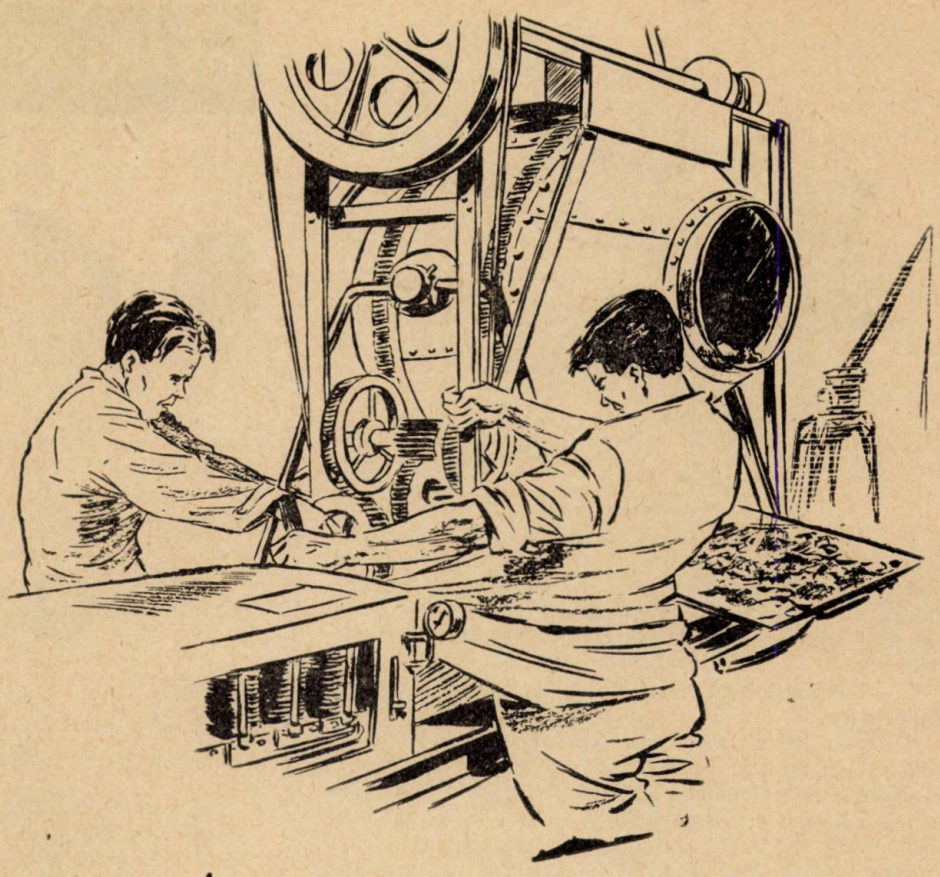

Petre se întoarse brusc și sfidându-l porni să strige.

— Dar ce! Nu cumva faci pe comandantul? Vezi-ți de treaba ta!

Botea încercă să-i răpundă, dar între timp mecanicul pornise betoniera. Trecu la locul lui. Șantierul era acum acoperit de un furnicar de tineri care se mișcau cu rost încoace și încolo.

De lângă o stivă de scânduri, un brigadier întrebă mirat:

— Dece ești supărat, măi Botea?

Botea svârlea cu spor pietrișul prin sită. Nu răspunse.

— Nu-i sunt boii acasă, își zise brigadierul ridicând pe umăr câteva scânduri.

Betoniera lucra fără încetare. La numai un pas de ea, Petre supraveghia robinetul de apă și încărca roabele brigadierilor.

— Zorește cu apa, măi! strigă un tânăr.

— Vrei să stricăm materialul? adăugă un altul.

Auzind acestea, Petre deschise până la refuz robinetul. De lângă pietriș, Botea ridică ochii spre el. Apoi rosti ca pentru sine:

— Petre nu știe ce'nseamnă cuvântul critică. Îl voi duce în fața tovarășului secretar și are să știe. Poate că eu nu i-am vorbit pe înțeles, poate că eu am greșit.

Curând nu se mai auzi o vorbă. Betoniera scrâșnea nestânjenit, lopețile scârțâiau în ploaia prundișului, târnăcoapele loveau în asprimea adâncă a pământului. Soarele se ridicase deasupra orașului împrăștiind urmele norilor stingheri. Apele pârâului lunecau greoi pe sub podeț. Peste uriașa vale a acestui pârâu, asemeni unor păsări negre, domoale și mari, treceau vagonetele unui funicular. Pe șantier era liniște. Numai uneltele grăiau monoton în felurite chipuri. Deodată, de lângă betonieră țâșni un strigăt ascuțit. Brigadierii ridicară privirile. Mulți erau nedumeriți, nu știau ce să creadă. Ca și ei, brigadierul Botea privi spre betonieră. Intr'o clipă își dădu seama. Tovarășul lui de muncă, Petre, era în pericol de moarte. Roțile dințate ale betonierei îi prinseseră haina în îmbucătura zimților și asemeni unor ghiare îl trăgeau în jos, cu putere. Clipa era grea. La început, nimeni nu avu îndemnul să sară. Numai Botea o rupse la fugă și sări deasupra pe betonieră cu picioarele răschirate pe bare. Prinse hotărît roata volantă de lângă motor, împotrivindu-i-se cu toată puterea lui. In primele clipe roata părea că-l va doborî. Tânărul însă își încordă tot trupul împotriva acelei forțe. O culoare roșie ca jarul îi năpădise chipul. Dinții mari ai roții pătrundeau adânc carnea palmelor, sângerându-l.

„Trebue s'o opresc", își zise el, și cu o puternică și ultimă încordare reuși să oprească roata. Motorul scrâșni, apoi tăcu. Indată alți brigadieri desfăcură haina lui Petre. O clipă doar și roțile dințate l-ar fi tras în îmbucătura lor, sfărâmându-l. Fără să grăiască nimic, Botea plecă spre postul de prim ajutor să-și panseze rănile. In jurul lui Petre se strânseseră mulți. Veni și maestrul Văleanu.

— Cine a oprit betoniera? întrebă el.

— Botea! se auziră mai multe glasuri.

Câteva clipe Tudor Văleanu tăcu. Tăceau și ceilalți. Privirile tuturor erau îndreptate înspre Petre, care cu fața galbenă de spaimă se așezase alături sprijinit de alții. Intr'un târziu, Văleanu privind la cei din jur, întrebă:

— Cum s'a întâmplat?

— Putea să nu se'ntâmple! s'auzi cineva.

— Uite cum a fost, începu un tânăr brigadier care lucra mai aproape. De multe ori mecanicul ne-a spus că nu avem voie să ne aşezăm pe betonieră în timpul cât funcţionează. Petre nu a dat atenţie acestor sfaturi... Dac'ar fi ascultat, nu se'ntâmpla.

— Vasăzică aşa! făcu Văleanu. Pentrucă a fost nepăsător.

Curând lucrul porni din nou. Fiecare trecu la locul lui de muncă.

Numai Petre rămase gânditor lângă stiva de scânduri. Era palid. Brigadierii îl povăţuiră să meargă în tabără. El însă nu auzea aceste îndemnuri. In minte i se desluşeau altfel de gânduri. In ochii lui se conturau luând proporţii uriaşe picăturile de sânge ce le văzuse alunecând din palmele lui Botea. Câtăva vreme, Petre rămase nemişcat. Abia mai târziu începu s'asculte scrâşnetul betonierei, începu să privească cuprinsul şantierului. Inima-i prinse să bată puternic. Se ridică în picioare şi fără de voie prinse a spune:

— Sunt vinovat!

★

In seara aceleiaşi zile, în tabără, la căminul cultural, brigadierii se strânseseră în sala mare ca să asculte emisiunile postului local de radio amplificare. Cei mai mulţi vorbeau despre cele petrecute în cursul zilei pe şantier. In jurul lui Botea foiau mulţi brigadieri. Acesta rostea tuturor, mai aceleaşi cuvinte:

— Am făcut şi eu ce mi-a stat în putinţă, măi tovarăşi.

In sală era mişcare şi svon de glasuri. Deodată cineva bătu de câteva ori în masă. Sute de capete priviră spre scenă. Se făcu linişte deplină.

— Tovarăşi, rosti Petre. Astăzi tovarăşul Botea mi-a salvat viaţa. Eu nu ştiu cum să-i pot mulţumi. Nu ştiu ce cuvinte să spun aici în faţa voastră. Până ieri, eram mâniat pe el. Abia acum îmi dau seama că el mi-a vrut numai şi numai binele. De astăzi încolo voi iubi munca mea şi voi fi atent.

Petre nu mai putu rosti niciun cuvânt. Simţi alături pe Botea. Se îmbrăţişară amândoi cu multă căldură. Sala isbucni în urale şi aplauze nesfârşite. Şi astfel, alături de inimile calde ale brigadierilor, se alătură încă o inimă, datorită eroismului şi dragostei de muncă a utemistului Botea, brigadier pe şantier.

Jocuri distractive

RECONSTITUIRE

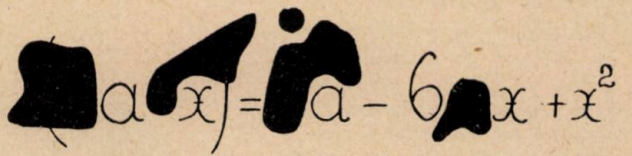

Puteţi reconstitui această egalitate, peste care Ionel a vărsat cerneala din greşeală ?

profesor NICOLAE CARP
Şcoala Elementară Valea Mare-Pravăţ
Raionul Muşcel — Reg. Piteşti

MONOVERB
(3—6)

G x L A

CEAMPURU I STELIAN
Liceul Mixt Alexandria

Problemă

La ora 6 dimineaţa un avion decolează de pe aeroportul Băneasa cu destinaţia Pekin, sburând cu o viteză de 230 km. pe oră.

Peste trei ore pleacă un al doilea avion având o viteză de 345 km. pe oră.

La ce oră va ajunge acesta pe primul şi la ce distanţă de Bucureşti?

M. P.

Concurs de aeromodele prin corespondenţă

In cinstea celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor pentru Pace şi Prietenie care va avea loc în ţara noastră, revista Cravata Roşie organizează un concurs de aeromodele prin corespondenţă.

Acest concurs la care pot participa pionierii şi şcolarii va avea loc între 15 Iulie şi 1 Septembrie 1953.

Participanţii la concurs vor trimite până la data de 1 Septembrie 1953 aeromodelele construite de ei, la care vor adăuga explicaţii asupra felului cum se poate construi aeromodelul respectiv (se va arăta dacă aeromodelul este construit după o concepţie proprie sau după ce model a fost construit). Aeromodelele trebue să fie trimise pe adresa revistei Cravata Roşie, str. Academiei Nr. 17, raionul Stalin, Bucureşti, cu menţiunea: pentru concursul de aeromodele.

Selecţionarea aeromodelelor primite se va face de către o comisie specială între 1—15 Septembrie 1953.

Câştigătorii concursului de aeromodele vor primi premii şi menţiuni.

„CRAVATA ROŞIE", revista pionierilor şi şcolarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 şi la 15 ale fiecărei luni. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamente se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale şi secţiile raionale de difuzare a presei. Taxa poştală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat Str. Brezoianu 23—25 C. — 2424

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

EXEMPLARUL 1 LEU

Construirea unui AEROMODEL

Aeromodelul din schiţa alăturată se construeşte în elul următor:

Se desenează conturul după schiţă respectându-se nărimile indicate pe o bucată de carton (copertă doar). Apoi îl tăiem cu foarfecele.

După ce desenăm şi tăiem conturul fuselajului fig. 2, îndoim pe la mijloc, dealungul axei punctate, suprapunând cele două părţi una peste alta, astfel ca linia A să cadă exact peste B. şi C. peste D.

Pe locul indicat, în fig. 2 fuselaj, lipim 2—3 chibrituri, pentru a face centrajul potrivit.

Apoi cele două părţi C. şi D., care formează profundorul, le desfacem înlături, dându-le o direcţie perfect orizontală.

La fel îndoim înlături şi cele 2 margini după liniile punctate A. şi B.

După ce am terminat fuselajul construim şi aripa dintr'o bucată de carton separat, desenăm conturul din fig. 3 şi-l tăiem cu foarfecele, după mărimile indicate în schiţă.

La marginea din faţă a aripei (bordul de atac), pe locul punctat, lipim o bucată de carton subţire peste care îndoim marginea aripei, lipind-o.

Astfel bordul de atac al aripei este mai întărit. Îndoim apoi vârfurile aripii în sus, după linia punctată, dându-i forma care reprezintă vederea din faţă a modelului din fig. 4.

Fixarea aripei de fuselaj se face aşezând-o deasupra fuselajului, şi lipind părţile punctate dela mijlocul aripei cu marginile îndoite A şi B dela fuselaj.

Aripa să nu stea aplecată într'o parte sau alta, ci să fie perpendiculară pe fuselaj.

Cele două laturi de carton din care este format fuselajul le lipim la bot şi la coadă, ele rămânând puţin desfăcute la mijloc.

Cârma se introduce cu porţiunea haşurată între cele două suprafeţe mici patrate, haşurate, dela coadă, şi se lipesc împreună.

Vă dorim dragi pionieri spor la muncă şi aşteptăm să ne scrieţi şi nouă rezultatele obţinute.

Prof. LUŢA
Cercul de aeromodele Palatul Pionierilor
Bucureşti

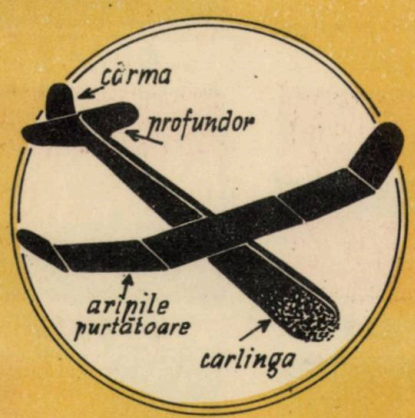

1 Vedere generală a modelului

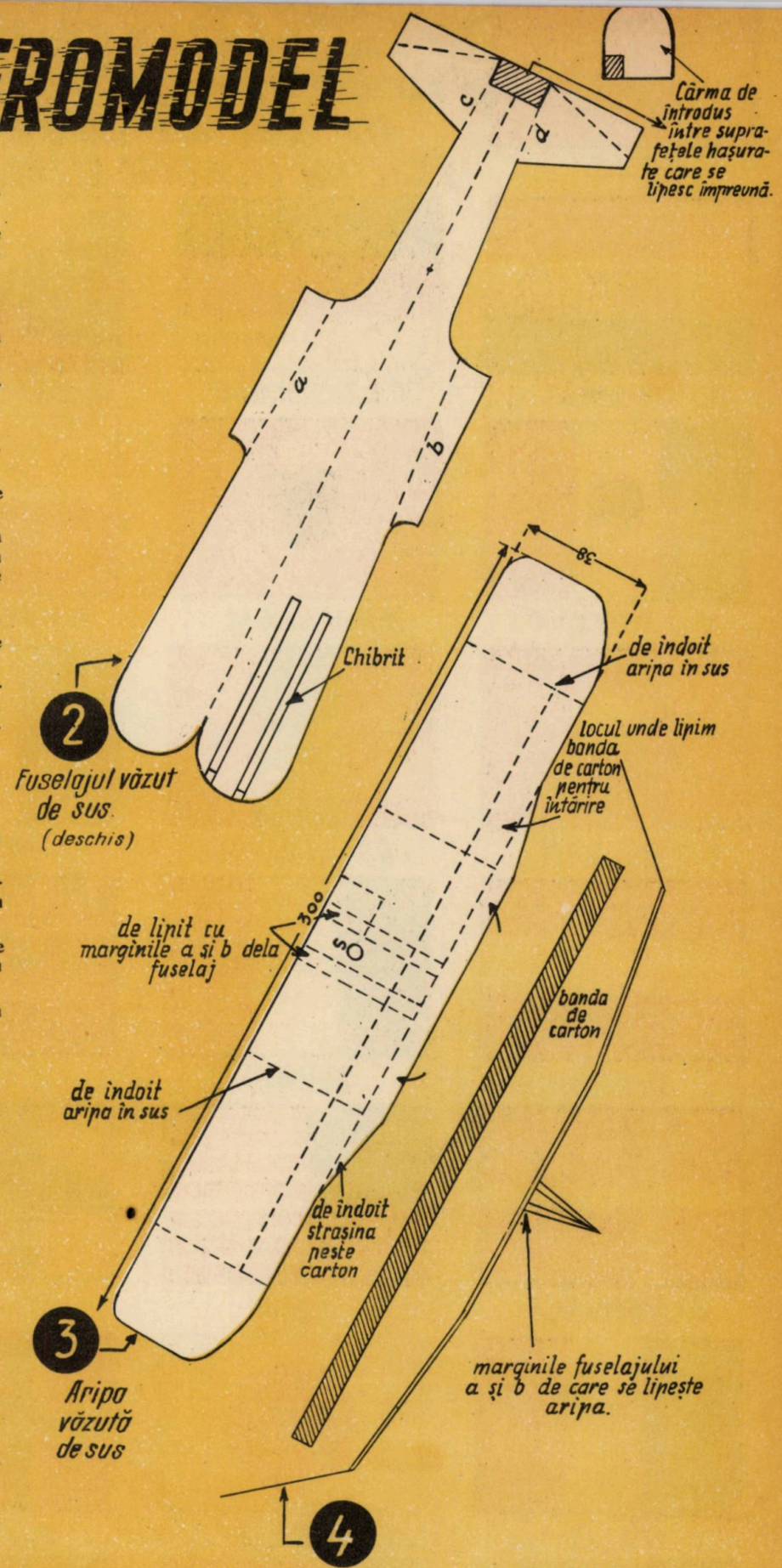

Steagurile
unor țări participante la cel de al IV-lea FESTIVAL MONDIAL AL TINERETULUI

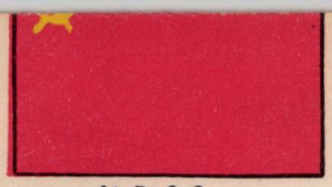
U.R.S.S.

R.P. CHINEZĂ

R.P. UNGARĂ

R.D. GERMANĂ

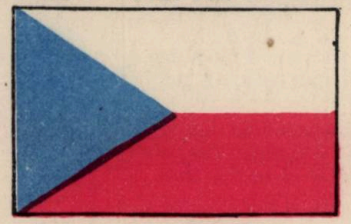
R. CEHOSLOVACĂ

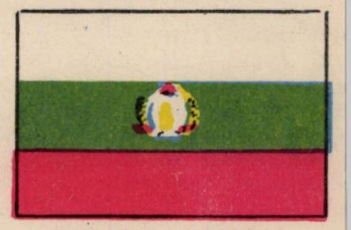
R.P. BULGARIA

R.P. ROMÂNĂ

R.P. ALBANIA

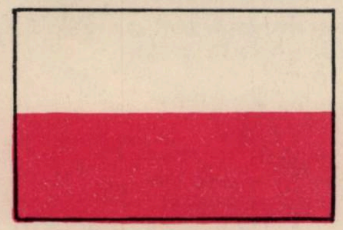
R.P. POLONĂ

R.P.D. COREEANĂ

R.D. VIETNAM

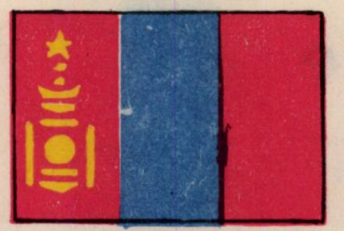
R.P. MONGOLĂ

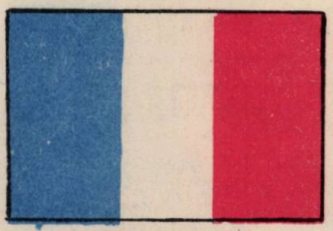
FRANȚA

INDIA

AUSTRIA

BELGIA

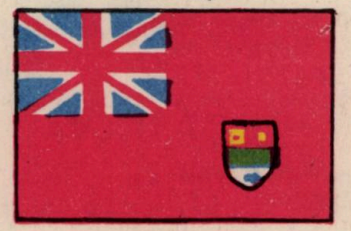
CANADA

ANGLIA

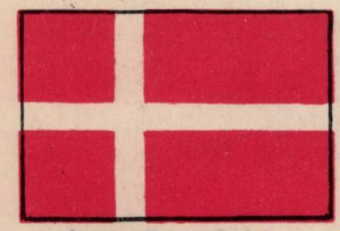
DANEMARCA

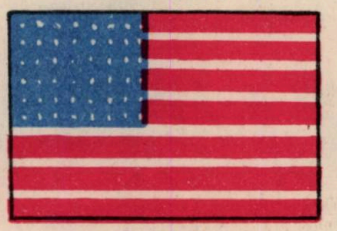
S.U.A.

FINLANDA

EGIPT

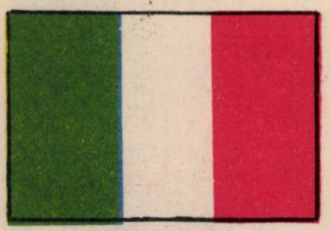
ITALIA

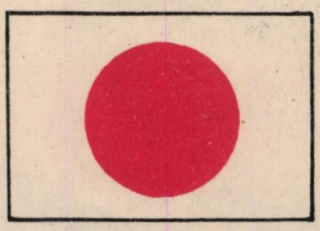
JAPONIA

NORVEGIA

OLANDA

SUEDIA

AUSTRALIA

BRAZILIA

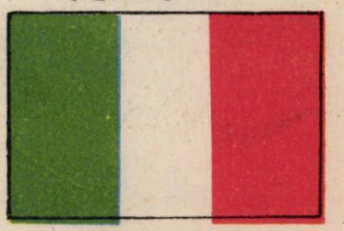
IRLANDA

CRAVATA ROȘIE

15 IULIE 1953

Nr. 14

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

Mulțumim Partidului

In cântecele noastre minunate
Noi zi de zi Partidul îl slăvim.
Că viața noastră rodnică în fapte
Noi, lui o datorăm — cu toți o știm.

O muncă și un cântec ne e viața,
Și numai lucruri bune învățăm;
Republicei, îi suntem dimineața —
Partidului și asta datorăm.

In clase luminoase și curate
Noi ceas de ceas avântul ni-l sporim.
Și că'nvățăm în școli, ieri, doar visate,
Partidului și asta datorăm.

In față-i ne luăm angajament:
Cu și mai multă râvnă să muncim.
Și la examen... niciun corijent.
Așa 'nțelegem noi să-i mulțumim.

Partid, tu ne ești dascăl și părinte,
Un cald salut pionierii îți trimit.
Ei te urmează. Spun : „Tot înainte !"
...Avântul lor e de nestăvilit!

Pionier TEODORESCU GH.
Unitatea 24, Șc. Nr. 55
București

În lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 14
15 IULIE
1953

CASA TINERETULUI LUMII

Sediul Comitetului de Pregătire a Festivalului este o clădire impunătoare aflată în inima Bucureștiului. Noaptea, sub lumina strălucitoare a proectoarelor, acest edificiu are o înfățișare de basm. Pe fațada casei împodobită cu steagurile a nenumărate țări, stă scris cu litere de neon: **„Casa Tineretului Lumii"**. In vârful ei flutură drapelul celui de al IV-lea. Festival Mondial al Tineretului și Studenților. Trecătorii de pe bulevardul Republicii — tineri și vârstnici — privesc cu viu interes marile vitrine care expun fotografii ale pregătirilor pentru Festival din diferite colțuri ale pământului.

Astăzi, către această clădire se îndreaptă atenția tuturor tinerilor lumii.

— Necontenit ne sosesc aici mesagii de pe toate meridianele și paralelele globului — ne spune funcționara serviciului poștal internațional, care tocmai primise o radiogramă trimisă de „Federacion Bolivan de Notacion" din La-Paz.

— Zilnic primim mii de telegrame, scrisori, mesagii și apeluri din toate țările, iar mii de alte telegrame și scrisori sunt trimise de aici spre toate colțurile lumii. Și tot de aici, sunt expediate zeci de mii de exemplare ale ziarului „Festival".

„Festival" este publicat în 8 limbi, ceeace se oglindește și în felul în care este alcătuită redacția acestui ziar. Cu ajutorul interpreților, redactorii de diferite naționalități reușesc să lucreze laolaltă în bune condițiuni. Adesea însă, în timpul muncii în comun, ei simt nevoia să vorbească dela inimă la inimă, cu expresii din mai multe limbi. Și atunci se naște un grai semănat și complectat cu gesturile expresive ale vorbitorului.

Ziarul ține, prin mii de fire, legături cu massele și organizațiile de tineret și studențești, cu presa mondială și cu personalitățile de seamă ale artei, culturii și sportului. Intrând într'un birou, găsesc pe redactorul suedez vorbind la telefon cu Stockholmul. Stenografa notează: „Tineretul suedez va trimite la Festival o orchestră de acordeoane, corul din Bersas, 2 ansambluri de dansuri populare și unul dintre cei mai buni „visangerska".*)

Intr'un alt birou, redactorul francez având la celălalt capăt al firului Parisul, repetă emoționat cele ce i-au fost comunicate: „15.000 de sportivi din 20 de țări se vor întâlni în capitala Franței, în cadrul pregătirilor pentru Festival".

Alături, în biroul său, redactorul englez primește mesajul poetic al tânărului Harold Jones din Newcastle:

„...Plutind peste munți, peste mări, peste orașe,
Răsună pe unde, din zori până'n seară,
Aici Bucureștiul! Semnalul e Pacea!"

Aceeași atmosferă prietenească și de muncă entuziastă domnește pretutindeni în „Casa Tineretului Lumii"..

La biroul de legături cu străinătatea se poate vedea un francez, un sovietic, un român, un indian, un german și o tânără italiancă, cercetând o hartă și urmărind pe ea drumurile pe care le vor străbate delegațiile trimise de tineretul lumii. Ei discută apoi despre pregătirile făcute în diferite țări în vederea Festivalului și iau măsurile necesare pentru ca solii tineretului să fie primiți în cele mai bune condițiuni.

In clipa când intru în unul din birourile secției de propagandă un scenarist de radio se pregătește tocmai să înregistreze pe banda de magnetofon interview-ul ce va fi acordat de un delegat spaniol care se ocupă și el cu probleme de propagandă. După înregistrarea interview-ului, am rugat pe acest delegat să-mi vorbească despre munca sa din domeniul propagandei.

— Fiți liniștit, sacul meu e plin cu lucruri interesante! Sectoarele secției de propagandă lucrează din plin. Presa trimite în străinătate 3—4 serii de articole despre R. P. Română, București și Festival, precum și un buletin informativ consacrat celui de al 3-lea Congres Mondial al Tineretului. Sectorul de radio se ocupă cu emisiunea radiofonică a Festiva-

*) visangerska = interpret de cântece populare.

lului în 4 limbi, organizează noi emisiuni pe care noi țări le vor introduce în curând în programul radiofonic și publică un buletin de informații destinat tuturor posturilor de radio din lume. O muncă uriașă desfășoară sectorul de tipărituri care se îngrijește de difuzarea broșurilor, a culegerilor de cântece, a pliantelor, fotografiilor, afișelor, etc., în legătură cu Festivalul. Cu prilejul marii sărbători vor apare diferite publicații în 13 limbi, tipărite în 5.500.000 exemplare. Deasemenea se lucrează la editarea unui ghid al Bucureștiului și la publicarea unui dicționar în 5 limbi, cuprinzând cuvinte și expresii uzuale, un vocabular și noțiuni de gramatică română. Nu mai vorbesc despre caravanele de fotografi care străbat în momentul de față țara, pentru a aduna aspecte ale muncii de pregătire a Festivalului, sau despre străduințele depuse de sectorul de pavoazare care pregătește milioane de panouri, drapele și flamuri, ce vor împodobi Bucureștiul și întreaga țară în cinstea strălucitoarei sărbători a tinereții.

— Ce părere aveți? Cred că v'am spus lucruri interesante... încheie zâmbind delegatul spaniol.

— Pot și eu să vă dau unele informații, care sper că vor îmbogăți reportajul dvs. — îmi spuse un tânăr coreean voinic, cu privirea sinceră și prietenoasă.

Bucuros de această cordială invitație, l-am urmat cu nerăbdare până la un alt etaj al „Casei Tineretului Lumii".

Intrăm în sectorul „Expoziții". In încăpere se află un tânăr aplecat peste o planșetă pe care o cercetează cu atenție.

— Unde sunt ceilalți? întrebă călăuza mea.

— Au plecat să cerceteze lucrările împreună cu arhitecții. Dacă vă pot fi de folos la ceva, vă stau la dispoziție.

Privirea îmi este atrasă de mai multe machete și de diferite planuri.

— Aici puteți vedea cum va arăta imensa sală de peste 6.000 m.p. a expoziției documentare internaționale. Iată schițele unei alte expoziții interesante, aceea de arte plastice și folkloristice unde vor putea fi admirate între alte creații, cele mai reușite opere primite la concursurile artistice.

— Cu privire la aceasta — adăugă tânărul coreean — pot să vă mai spun, că dintr'o serie de țări ca Italia, Spania, Anglia, etc. ne-au și fost trimise diferite lucrări pentru concursurile internaționale.

In sfârșit, mă întreabă surâzând:

— Vreți să cunoașteți niște oameni cu o imaginație bogată?

— Cu dragă inimă!

— Atunci veniți să vizitați sectorul de manifestări de massă.

Acolo se pune tocmai la punct organizarea splendidului carnaval, care va constitui fără îndoială unul dintre succesele Festivalului.

Din discuțiile însuflețite ale membrilor acestui sector — ingineri, proectanți și regisori — pot desprinde strălucita imagine a acestei minunate manifestări. Participanții la Festival se vor putea distra fie în rândurile celor care vor lua parte la balul mascat, fie asistând sau chiar luând parte la concursurile de pantomimă. In timpul nopții carnavalului, vor fi admirate feerice focuri de artificii, iar în Parcul de Cultură și Odihnă „I. V. Stalin", oaspeții noștri vor fi încântați de fantasticile arabescuri luminoase desenate pe cer, de palmierii și cascadele luminoase, de faclele romane și de focurile multicolore.

— Va fi minunat! exclamă cineva.

Părăsind acest loc unde se pregătesc spectacole de basm, ghidul îmi spune entuziasmat:

— Va fi într'adevăr minunat! Tinerii care vor veni din lumea întreagă la Festival, vor înțelege și mai bine valoarea păcii și a prieteniei. Pentru a atinge acest nobil țel, merită într'adevăr să muncim din toată inima și cu toate forțele.

A. ROGOZ

Congresul Mondial al Tineretului

In vara asta înfloresc
Mănunchiuri proaspete de tinerețe
In toate unghiurile pământești
Spre-a se'mpleti apoi la București
— Cuib pregătit cu drag și frumusețe —
Intr'un mănunchiu gigantic și anume:
Congresul tinerețelor din lume.

Pe drum de fier, prin aer, peste mări,
Ei vin la noi și toți aduc pe chipuri
Miresmele de stepe fără zări,
Arama soarelui de pe nisipuri
Sau proaspeții fiori
Ai nordicelor veșnice ninsori,
Și-s toți înlănțuiți, frate cu frate,
De dorul muncii pentru libertate

In sala uriașei întruniri,
In care congresiștii fără număr,
Vor sta alături, umăr lângă umăr,
In ale-aplauzelor ropotiri,
Ei își vor spune, rând pe rând, cuvântul.
Ca într'un parlament al tinereții,
Reprezentând întreg pământul,
Sub semnul vieții.

Văd de pe-acum ca printr'un văl subțire.
Cum în voioasa vară românească
Se-aprind sute de ochi de fericire,
Cum ard obraji, aud cum prind să crească
Sute de glasuri vii și simt cum bat
Sute de inimi tari, din cari răzbate
Voința de-a se strânge avântat
Intr'o nezdruncinată unitate,
Spre a lupta ca'n fiecare țară
Mizeria și foametea să piară,
Să înflorească munca'n libertate,
Cântări și joc în mijlocul naturii
Și dreptul liber al învățăturii.

Atuncea, în acea măreață clipă,
Sub bolta așteptatului congres,
Se va vedea cum falnic se'nfiripă
Din zeci de steaguri, steagul cel ales,
Steag alb, din ale cărui mândre falduri
Zbura-vor porumbei, ducând cu sine
Spre Murmansk, Transvaal și spre Filipine,
Spre Mississippi și spre țărmul Chinei.
Prin marea de albastru a tăriei,
Mesagiul păcii și-al prieteniei

EMIL DORIAN

BASIL pleacă departe

de AL. POPOVICI

Ilustrații : SIRIN

— Robert, hei Robert!... Un băiat slăbuț cu un tricou prea lung, întins pe trupul lui subțire, striga cu mâinile făcute pâlnie la gură. Celălalt își continua drumul fără să-i arunce măcar o privire. Să nu fi auzit? Nu se poate! A tresărit doar încă de atunci când l-a fluierat întâia oară.

Marcel își lăsă puțin buza de jos. „Atâta pagubă!"... dar bucuria îi dădu ghes. Se răsuci pe călcâie și o rupse la fugă. Îl ajunse tocmai când făcea colțul și îl prinse de braț.

— Lasă-mă... Băiatul își închise pe jumătate pleoapele și se feri într'o parte trecându-și mâna prin părul aspru și uscat.

— Zău n'are niciun rost. De ce?

— Eu cu tine nu vorbesc. Niciun cuvânt. Mă auzi? Ce, crezi că eu uit atât de ușor, cu una cu două, toate „mofturile" tale? Asta înseamnă prietenie? Ce, crezi că și ceilalți băieți au să-ți mai înghită mult tot ce faci? A fost deajuns să te cheme alde Durand și te-ai și dus. Unde ai lăsat tu onoarea cartierului? In cutia de gunoi! Unde ai lăsat onoarea clubului tău sportiv? La coș! Te-ai bucurat că ei au mai multe mingi... și de rugbi; pah, parcă-i mare lucru. Află tu, Marcel, că ne-au bătut ei, e drept, dar asta numai așa... Ce mai club au și ei... Elefantul argintiu...

— Robert, taci o clipă!... Altceva vreau să-ți spun. Ducă-se... supărarea. Gata, mă întorc la voi; de fapt nici n'am plecat. Durand m'a chemat numai la un antrenament. Spunea că sunt cel mai iute!

— Vrea să te momească, mormăi Robert, zis și „mitralieră" pentru iuțeala cu care scotea cuvintele.

In aceeași clipă o mașină argintie le trecu ca fulgerul pe sub nas. Cei doi abia își putură ține echilibrul.

— Packard 53!

— Renault 52!

— Ba Packard!

— Ba Renault, avea botul de Renault.

— Mă, erau ofițeri americani. Ei nu umblă cu ale noastre... Era Packard...

Era un vechi obicei să ghicească mărcile automobilelor. S'au întors amândoi unul spre altul și au început a zâmbi.

— Ce-ai făcut tu, bufniță?

— Bine, mitralieră!

Lui Marcel i se spunea bufnița. Seara, citea pe fereastră la lumina felinarului din stradă, pentru economie. Și apoi mai în fiecare lună li se închidea lumina.

— Auzi, Robert... (Se pregătise atât să-i spuie vestea asta...) Auzi... Basil pleacă departe... știi, la București!

— La București? Ce să facă?

Ochii lui Marcel străluceau.

— Cum, ce să facă? E delegat. E singurul din cartierul nostru. Pleacă la Festival la București... de bucurie începu să-l învârtă pe trotuar.

—Stai mă, că mă dai jos. Vasăzică fratele tău... Ei bravo. Când pleacă?

— Curând. Nu știu exact. Dar Basil mi-a spus azi când a venit dela uzină. Tu mă vezi pe mine cât sunt de bucuros. Să-l fi văzut pe el! A întors casa pe dos. A dansat cu mătușa, a făcut lupte cu mine...

Cei doi se așezară pe marginea trotuarului. Se înserase deabinelea. In casele înalte și subțiri, crescute parcă nefiresc pentru grosimea lor, se aprindeau lumini. Din stradă puteai citi ca într'o carte groasă cu mai multe capitole. Fereastra de sus din dreapta, o familie cu 3 copii. Tatăl e arestat dela ultima grevă. Mama e bolnavă. Vecinii ajută cum pot copiii... Sus în stânga, colțul dela mansardă, doi tineri căsătoriți. S'au mutat de o lună. După două săptămâni le-au fost ridicate mobilele. Impozite... La etajul 4. Acolo nici nu se aprinde lumina. Stă un tânăr orb. S'a întors așa din lagărul de prizonieri din Germania. Incearcă o melodie la acordeon. Clapele sună trist. Cu asta își câștigă pâinea.

Băieții cunosc toate poveștile astea din cartier.

Ascultă tăcuți zgomotele străzii, ale caselor întunecoase cu scări de lemn. Miroase a mizerie. Și ei au timp. Prea mult timp liber. Au urmat câteva clase... dar apoi nu au mai putut. Au crescut taxele dar câștigurile părinților au rămas pe loc. Alte școli s'au închis... dispozițiile guvernului. Trebue bani pentru războiul din Vietnam, spun ziarele. S'au redus banii pentru școli. Ar căuta ei de muncă, dar nu găsesc destul nici cei mari.

Intr'adevăr, miroase a mizerie în cartierul fără pic de verdeață, fără niciun pom. Băieții tac amândoi. La ora asta li-i și foame. Robert ridică încet capul din pământ:

— E departe Bucureștiul, Marcel?

— Uite, Robert, am adus harta Europei... Cred că ăsta e drumul. M'am uitat cu Basil.

— Ce sunt petele astea negre?

— Pe aici Basil spune că e greu de trecut. Poliție, jandarmi. Pe aici căile vor fi grele către Festival. Te uită apoi, drumul e liber, deschis... Ceho-

slovacia... Ungaria... România şi aici unde e steagul desenat de mine e Bucureşti.

— Băieţii ştiu ?

— Mâine dimineaţă le spun !...

Camera lui Marcel e mică şi îngustă. Vara e ca un adevărat cuptor. Patul lui Basil e lipit de al lui Marcel. Basil vine de obicei târziu acasă şi de cele mai multe ori Marcel îl aşteaptă, căci el nu trebue să se scoale dimineaţa. Şi de altfel se mândreşte cu un asemenea frate. Basil e cunoscut în tot cartierul. Are 25 de ani şi a făcut armata. Il cunosc bine nu numai oamenii din cartier dar şi poliţia. A stat de altfel închis un an. In timpul ăsta mama s'a îmbolnăvit de inimă. Marcel nu ştia bine ce a fost, dar oamenii spun că el vorbea soldaţilor să nu plece la războiul criminal din Vietnam şi că pedeapsa putea fi mult mai aspră.

A doua oară Basil s'a făcut cunoscut în cartier de când cu povestea cu casa dela numărul 63. Atunci au venit dela percepţie pentru evacuare. Oamenii trebuiau să se mute cu toţii. Aveau de plătit impozite. Basil i-a îndemnat pe toţi să nu se mute şi au pus pe goană pe agenţii dela fisc.

De atunci le-a rămas la inimă tuturor.

Băieţii îl iubesc pentrucă înainte de a fi făcut închisoarea era un bun sportiv. De când a ieşit însă din închisoare nu mai merge. Celulele erau umede şi a venit înapoi bolnav de reumatism

La toate astea se gândea Marcel în seara aceea înăbuşitoare... Auzi de departe paşii lui Basil suind scara de lemn şi adormi...

★

A doua zi dimineaţă 20 de băieţi aşteptau. Doudou cel mic le-a semnalat : „Vine !"

Corul începu pe melodia unui vals pe care-l dirija Robert :

— „Ce bine e, ce bine e
Să tot călătoreşti
Cu tinerii de pretutindeni
Acolo, către Bucureşti"...

Urale se înălţară la sosirea lui Marcel.

— Versurile sunt de Alfred... Nu te uita că-s şchioape.

— Când pleacă ? Când ?

—Hai, povesteşte-ne!

— Azi nu mai mergem la teren. Stăm la poveşti!

Marcel nu era însă în toate apele lui. Avea faţa posomorîtă.

— Ce s'a întâmplat ? Nu mai pleacă ?

— Ba da ! Dar cum ?

— Cum ?

— Ştiţi ce are el ? O salopetă de doc, hainele gris care sunt roase, pardesiul i-a rămas scurt, şapca... In cel fel are să se ducă la Festival? Au să fie fel de fel de tineri. Şi cei din cartierul nostru!...

— Asta nu-i de ruşine. Să ştie toţi cum suntem noi îmbrăcaţi, că nu avem de unde ! spuse cineva răstit.

Charles, un băiat cu mişcări potolite, care asculta cu atenţie totul, dădu din cap şi închise puţin ochii lui verzui înainte de a vorbi.

— E obrazul cartierului în joc. Avem şi noi un delegat. Vin de peste tot... din China, Spania, America şi vin din U.R.S.S. Nu se poate. Dar poate facem şi noi ceva... Putem băieţi, sau ba?

Ochii lui verzui râdeau acum veseli. Era cel mai înalt şi mai puternic din grup.

— Putem, mormăi Bobo cel gras şi îndesat ca o putină.

— Putem, se alintă Marcel.

— Cine are pe acasă ceva haine mai bune, fără petece şi fără lustru?

— Parcă au să-i vie. El e voinic ! Hainele noastre nu-l încap.

— Poate tricourile lui Bobo.

— Ale mele cred că da. Ii dau tricoul cel cu dungi. Bucuros...

— Tata are un trenci mai bun, spuse Charles.

— Crezi că o să-l dea ?

— Am să-l rog. Poate pe acolo plouă.

— La noi în casă este o şapcă nouă ! A luat-o tata, dar...

— Pantofi... uite cer...

— Dar mai putem ceva. Cine are acasă perii de ghete şi cremă...

★

Trei perechi de băieţi s'au instalat la trei colţuri de stradă. Strigau pe rând pe tonuri ridicate care acopereau zgomotele străzii.

— Pantofi, facem ca noi, facem ca luna... lustruim...

Din trei cutii de macaroane făcuseră trei cutii pentru lustruit pantofii.

Băieţii lucrau doi câte doi. Unul dădea cu ceară, altul făcea lustru. Dar în cartierul lor treaba mergea prost. Cine să-şi facă pantofii? S'au mutat în centru. De aici îi alungau poliţiştii. S'au instalat la intrarea unui cinematograf, în gara metroului... Clienţii se opreau mai mult din curiozitate.

La început mai dădeau cu cremă şi peste manşetele pantalonilor; Bobo greşi la un client în loc de cremă maron, neagră, încasă o palmă şi tăcu.

Doudou circula ca o ştafetă şi anunţa încasările, dela un grup la altul.

— 700... 725... 830... 900 de franci.

— Puţin, nu ajunge! Nu facem nimic cu banii ăştia.

— Dacă am vinde mingea clubului... şi bicicleta noastră... propuse Charles.

— Mingea... şi bicicleta... eu ştiu... se scărpină Bobo după ureche. Charles era însă hotărît. „Le ducem la consignaţia şi gata!"

Vânzătorul cercetă curios mai mult copiii decât obiectele.

— 1000 de franci!

— Poftim!... s'au despărţit cam greu de bicicletă, e drept.

Mai toţi băieţii au colindat prăvăliile în aceeaşi zi. Deschideau uşa şi strigau din prag:

— Măturăm, ştergem geamurile... Ieftin... Dar nu prea au găsit de lucru. Cartierul a fost răscolit dela un capăt la altul. Asta a ţinut două zile şi o seară. S'au deşertat puşculiţele, s'au cerut bani dela mătuşi, unchi... băieţii au făcut şi o loterie. Au pus ca numere câştigătoare cărţi, jucării, ba şi aparatul de fotografiat al lui Charles, câştigat la un concurs de jocuri încrucişate.

Acasă s'au răscolit dulapurile, şifonierele.

Dintr'un fund de şifonier apărea o cămaşă albă, dintr'un scrin se scotea o flanea cu miros de naftalină. Lucruri ieftine, sărace, dar curate.

Fiecare a dat câte ceva.

— E de-ai noştri, spuneau toţi. Să spuie acolo şi cuvântul nostru, să-i salute pe cei din lumea întreagă, care gândesc la fel cu noi!

Seara, camera lui Basil părea un adevărat bazar. Costume de haine, pantofi, pălării, cămăşi, valize, o umbrelă adusă de Doudou, flanele... strânseseră câteva mii de franci... Vânzătorii dela magazine rămăseseră cu gura căscată în faţa grupului de copii care alegeau: „Haina din raftul de sus"... „Pantalonii aceia"... „Pantofii maron"...

Băieţii stăteau acum în uşă şi admirau cele adunate pe pat. Erau puţin obosiţi, e drept, dar, cum spunea Charles:

— Cred că acum delegatul nostru se va prezenta bine.

Pe scară se auziră paşi grei răsunând.

— Vine... corul, atenţie!...

— Dar nu era decât Bobo cu mingea de rugbi.

— Am scris pe ea... — „Prietenilor noştri din Bucureşti, cu dragoste!"

Băieţii admirară pe rând scrisul cu floricele.

— E bine, hotărîră ei... E bine aşa...

Erau atât de atenţi la minge încât nici nu observară când intră Basil.

Rămăsese uimit în uşă, cu cele două valize în mână.

— Ce-i aici? Aţi deschis o prăvălie?

— Nu, Basil... vezi... lui Robert vocea îi tremura de emoţie, ne-am gândit că tu... vezi, am strâns pentru tine... e darul cartierului... onoarea noastră...

— Dar cum credeţi voi? Uite, băieţii din uzină au avut ei grijă. Am de toate... Au strâns bani şi mi-au cumpărat. Pentru toţi cei care pleacă... Şi voi...

Se învârtea emoţionat prin cameră şi nu ştia ce să facă.

— Staţi, staţi jos vă rog. Cu ce să vă servesc?

— Suntem prea mulţi, spuse cineva...

— Parcă ai cu ce... şopti Marcel.

— Da, e drept... Dar ce-o să faceţi cu lucrurile?... Mie nu-mi trebue. Acum am... Vă mulţumesc mult... Dar nici nu am unde să vă aşez.

Au coborît în stradă şi s'au aşezat pe trotuar, pe margine.

— Şi... pleci?

— Plec şi să ştiţi că acolo am să povestesc la toţi ce-aţi făcut. N'a fost numai pentru mine... Pentru Festival, pentru tinerii care se duc la Bucureşti.

Charles şopti:

— Şi cu hainele adunate avem ce face. Uite!... Toţi priviră spre ferestrele luminate sus, spre fereastra întunecată a tânărului care cânta trist din acordeon...

— Voi avea multe de spus din partea voastră... Că suntem strâns uniţi, că noi toţi împreună suntem tare puternici... Se întoarce apoi spre ei: Ce-ar fi să cântăm ceva? Ştiţi, un cântec de-al nostru...

In mijlocul cântecului sosi în goană şi Doudou. Era cu picioarele goale, în cămaşa de noapte.

— Mă temeam să nu pleci, nene Basil! Uite, poate ai să întâlneşti şi copii mai mici pe acolo... du-le din partea mea. Eu îi iubesc...

Şi îi dădu un căluţ de carton.

TINERETUL LUMII
se pregăteşte pentru
FESTIVAL

1. In Anglia

In Anglia se fac pregătiri intense în vederea participării tinerilor englezi la Festivalul Mondial al Tineretului şi Studenţilor dela Bucureşti. In marile centre industriale ca Sheffield şi Manchester s'au organizat reuniuni în faţa uzinelor şi fabricilor pentru a populariza marele eveniment care va avea loc în acest an. Totodată în Anglia se fac pregătiri artistice-culturale pentru Festival. Corala tinerilor din Londra pregăteşte dansuri şi cântece. Un grup de tineri actori shakespearieni pregătesc piesa „Noaptea regilor". Coruri şi solişti vor cânta diferite cântece naţionale. Se va prezenta deasemeni filmul festivalului tineretului englez, care a avut loc anul trecut în Anglia, la Sheffield.

2. In Italia

Numeroase ansambluri, grupe artistice, echipe sportive, etc. se pregătesc să reprezinte tineretul italian la Festivalul dela Bucureşti.

Numai tinerii din două mari oraşe ale Italiei — Roma şi Bologna — au hotărît să trimită câte 120 de delegaţi la Festival. Tinerii din oraşele Florenţa şi Reggio Emilia vor trimite fiecare câte 100 de delegaţi Dela Livorno vor veni 45 de delegaţi, dela Turin 80 de delegaţi, etc.

Tineretul italian desfăşoară o activitate intensă pentru a face cunoscut în rândul maselor populare din Italia scopurile Festivalului şi necesitatea ca Italia să fie reprezentată cât mai bine la acest mare eveniment internaţional. Comitetul de pregătire italian a editat un afiş în 100.000 de exemplare şi numeroase buletine informative.

In multe regiuni au avut loc iniţiative interesante pentru pregătirea Festivalului. Astfel, la Reggio Emilia a avut loc la 1 Mai o mare manifestaţie de gimnastică pe stadionul comunal, manifestaţie consacrată celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului. La această manifestaţie au participat peste 2.000 de sportivi şi peste zece mii de spectatori. Participanţii au adoptat un mesagiu frăţesc de prietenie către tineretul român. La 10 Mai au avut loc la Roma matchuri de fotbal organizate în cinstea Festivalului dela Bucureşti la care au participat 10 echipe. Contribuţia delegaţiei italiene la manifestaţiile sportive ale Festivalului va fi însemnată. Uniunea Populară a Sportului Italian va fi reprezentată prin 60—70 dintre cei mai buni atleţi ai săi. Deasemeni ea va trimite echipe de fotbal, ciclism, baschet, volei, etc.

Marile pregătiri ce se fac în Italia de către tineret în toate domeniile sunt cea mai bună chezăşie că tineretul italian va aduce o contribuţie bogată la marea sărbătoare a tineretului dela Bucureşti pentru Pace şi Prietenie.

3. In Suedia

Cele două echipe folcloristice, corul şi cântăreţii populari Bilingren şi Elsie Biomberg, care vor participa la Festival, se pregătesc intens pentru a reprezenta cu măestrie arta populară suedeză, în cadrul manifestărilor cultural-artistice ale Festivalului. La Bucureşti va veni şi tânărul conducător al bisericii baptiste din Tidstola care va cânta la chitară frumoasele cântece suedeze. Ştafeta internaţională care a pornit la 5 Iulie dela Helsinki şi care a trecut apoi prin Suedia a fost primită cu entuziasm de tinerii suedezi. Ei au purtat ştafeta mai departe dealungul patriei lor ducând vestea Festivalului şi stârnind entuziasmul tineretului.

Până acum un număr de 112 tineri sunt gata de plecare spre Bucureşti. Comitetul suedez de pregătire a Festivalului a primit însă peste 400 de scrisori din partea tinerilor dornici să participe la Festival.

4. In R.P. Bulgaria

Tineretul din R. P. Bulgaria organizează numeroase întâlniri pentru popularizarea Festivalului. Sub conducerea Comitetului Naţional Bulgar de pregătire a Festivalului s'au organizat concursuri culturale în întreaga ţară. Echipa culturală-artistică va fi reprezentată la Bucureşti prin corul academic studenţesc al ansamblului de cântece şi dansuri populare, un cor de pionieri, un grup de artişti de circ un mare număr de muzicieni solişti, etc.

Se pregătesc deasemeni două expoziţii la care tinerii pictori bulgari muncesc cu râvnă şi entuziasm: o expoziţie documentară despre viaţa fericită a tineretului din R. P. Bulgaria şi o expoziţie de arte plastice, la care vor fi prezentate lucrările tinerilor pictori bulgari. S'au iniţiat şi concursuri literare. Primele lucrări au şi început să sosească la ziarul „Narodna Mladej".

CORESPONDENTUL

de A. M. NICHITUŞ

Ilustraţii: IURA DARIE

Prima dată l-am văzut pe acest băiat, căruia nimeni nu-i dădea mai mult de doisprezece ani, într'un sector al şantierului unde mă aflam doar din întâmplare. In jurul lui se adunase în cerc brigada care ieşise atunci din schimb, asaltându-l cu propuneri, cu întrebări, iar el, în vreme ce nota în carneţelul cu colţurile filelor îndoite de prea multă purtătură în buzunar datele care îl interesau, se căznea să răspundă la toţi. Pe obrazu-i pufos se înscrisese o expresie de matură seriozitate ce contrasta izbitor cu năsucul acela cârn ridicat în vânt şi ochii aceia căprui, senini. Dar chiar dacă s'ar părea curios, acest copil era respectat şi iubit de brigadieri. Glasurile lor care atunci când vorbeau se învălmăşeau într'o gălăgie din care doar cu mare greu mai puteai înţelege ceva, tăceau atunci când el punea vreo întrebare, ori răspundea. Părea, după felul iscoditor de a vorbi, să fie gazetar. Şi felul în care brigadierii îi răspundeau la o seamă de lucruri, tot gazetar îl arătau a fi.

— Ai scris acolo doi metri treizeci înaintare?

— Să scrii c'a fost în piatră. Asta nu-i lucru de glumă...

— Ceva evidenţieri? — întrebă rotindu-şi năsucul cârn împrejur.

— Toată brigada! — Aşa să scrii, să ştie toată lumea! Auzi?

Şi el nota totul cu repeziciune, dând din cap la fiecare răspuns, semn că l-a înţeles.

— Pe la alte brigăzi ai fost?

— Da!

— Şi ce crezi? Luăm steagul?

—Dar voi ce credeţi? — ochii aceia mari căprui căpătară o cătătură şăgalnică, vrând să arate că ştiu ei ce ştiu...

— Ce credeţi? — repetă întrebarea.

— Il luăm!

— Ce, nu-l luăm?

— „A douăsprezecea" aplică normarea la fiecare operație. Lucrează în conveier. Au aproape două sute la sută peste normă azi, — făcu el.

Câteva clipe, brigadierii au tăcut. Te pomenești că are dreptate și nici săptămâna asta nu vom lua steagul.

— Cât zici că au?

— Două sute!

— Hm... Știi ce? — făcu unul ce părea a fi comandantul. Scrie acolo cum îți spun: Brigada opt va lua steagul în... într'o săptămână.

Mai schimbară câteva vorbe, apoi „gazetarul" se despărți de ei, după ce le dădu în grijă:

— Am să văd eu dacă vă țineți de cuvânt — și din mers mai adăugă: mă duc la săpători. Aplică o metodă nouă.

Două zile mai târziu mă aflam în biroul unui inginer pe care îl așteptam să-și termine niște lucrări, ca apoi să plecăm împreună pe șantier.

Peniță scârțâia încet pe hârtia de calc, iar din perete ceasul bătea ritmic, marcând secundele și minutele. In afară de răsuflarea noastră erau singurele zgomote din birou.

Greu mai trecea timpul!

In cele peste zece minute de când mă aflam acolo, cercetasem fiecare lucruşor în parte, începând cu dulapul mare de stejar, până la tocul cu care scria, un toc albastru, subțire. Din fire sunt nervos și aceste așteptări tacite mă scot din sărite mai mult ca orice. Căutam ceva interesant asupra căruia să-mi concentrez atenția și tocmai când eram gata să mă resemnez, ochii îmi căzură asupra unui ziar care se afla chiar în fața mea pe birou. Era ultimul număr al „Zorilor Socialismului", ziarul șantierului, de a cărui lectură am fost captivat imediat. Am parcurs pagina întâia, am trecut într'a doua, pe a treia am găsit ceva care mi-a reținut în mod special atenția. Era o știre redactată în termeni destul de seci, gazetărești, în care printre altele scria:

„...Infruntând gerul de peste treizeci și cinci de grade sub zero, tânărul inginer Mocanu Alexandru a coborît în apa înghețată a Bistriței și stând acolo timp de două minute, a desfundat pompa aspiratoare de noroi"... — mai erau câteva cuvinte de încheiere care subliniau importanța faptei inginerului după care urma semnătura: „Dumitru Ciocan. corespondent".

Am citit încă odată acest paragraf, apoi am lăsat ziarul jos privind spre omul din fața mea cu acea curiozitate și bucurie pe care orice gazetar le are atunci când găsește lucruri interesante, acolo unde se aștepta mai puțin. Acesta era Alexandru Mocanu! Abia acum am băgat de seamă cât este de tânăr. Cred că abia isprăvise Institutul. Dar aceste lucruri nu mă interesau, sau mă interesau în prea mică măsură, față de faptul că în fața mea se găsea un erou. Un adevărat erou!

Așteptam nerăbdător să termine lucrul, să-i cer apoi să-mi explice pe larg împrejurările în care a desfundat pompa. Aveam certitudinea că îmi va spune lucruri nemaipomenite și în minte, spre a nu pierde un asemenea prilej, îmi făceam un plan amănunțit după care să-i pun întrebările în așa fel, încât el să nu mă poată refuza.

A trebuit însă să mai treacă o bună bucată de vreme până ce însfârșit isprăvi, ridicându-se.

— Acum putem merge!

— Știi ce? — făcui eu. Ași zice să mai stăm puțin și să-mi povestești și mie cum a fost atunci în apă... cu pompa... Eram sigur că la o întrebare ca asta nu poate răspunde decât afirmativ. Deaceea priveam spre el plin de triumf.

— Ai citit în ziar? — mă întrebă zâmbind stânjenit. M'a incondeiat bine puștiul. Nimic nu-i scapă de pe șantier...

Cred că am avut o figură destul de mirată, căci el se grăbi să-mi explice:

— Probabil l-ai văzut pe gazetarul nostru. Un copil... umblă îmbrăcat cu niște haine de doc.

Am dat din cap afirmativ.

— Ei, el e Dumitru Ciocan. Nici acum nu-mi explic cum a aflat așa de repede întâmplarea. E de o agerime rară. Numai când a venit prima dată în birou la mine, m'a pufnit râsul. De atunci însă... îl iubesc.

Fiindcă începuse vorba despre un lucru care mă interesa tot atât de mult ca și fapta lui, l-am ascultat fără să-l întrerup măcar odată.

— A venit astă vară pe la sfârșitul lui Iunie, după ce s'au închis școlile. Eram aici în birou, când am auzit o bătaie destul de sfioasă în ușă. Am răspuns și ușa s'a deschis, lăsând să intre un copil îmbrăcat cu niște haine albastre, purtate. A închis ușa tot atât de încet, apoi a venit către mine.

— Sunteți șeful lucrărilor? — mă întrebă cu un ton arțăgos, deloc potrivit felului în care intrase.

— Țiu locul — i-am răspuns curios să știu ce vrea, nefiind obișnuit cu vizitatori de acest fel.

— Foarte bine. Ași vrea să știu cum se face că m'ați repartizat în brigadă la intrarea tunelului când eu vreau să devin escavatorist? Se poate una ca asta?

Acum nu mai înțelegeam deadreptul nimic. Nu-mi aminteam să-l fi văzut vreodată, dar mi-te să-l mai și repartizez. Și în afară de asta nici nu mă ocup cu angajarea cadrelor.

— Dar cum se face că ai ajuns tu aici?

A fost rândul lui să se mire.

— Cum adică? Am ajuns! Ori... nici nu știți de mine?

— Nu știu! — am confirmat eu.

— Eh, al naibii — făcu el cătrănit. Bănuiam eu

că nu poate fi decât o lucrătură de a lor... Să mă ia la dânşii, dar nu le merge.

Şi în câteva cuvinte îmi povesti că venise pe şantier cu un frate al lui care lucrează într'o brigadă la tunel. Venise aici hotărît să se facă escavatorist. Era o veche dorinţă a lui. Dar brigadierii probabil de teamă să nu aibă dificultăţi cu mine fiindcă ştiau că nu e voie să fie angajaţi copii la muncile de pe şantier, i-au spus că au vorbit cu mine şi că eu l-aş fi repartizat în brigada lor.

— Tu ai să pleci acasă! — i-am spus eu. Nu te putem primi. Eşti prea mic.

Atunci ochii aceia senini au fost numai mirare. Mirare fără margini, după care două lacrimi pe care zadarnic cercase să şi le înăbuşe, i-au licărit în colţurile genelor.

— Acasă... nu mă duc. Vreau să mă calific... şi apoi...

Mi-a spus că n'are nici tată, nici mamă. Are doar un frate şi casa îi e acolo unde e şi fratele.

— Dar nu înţeleg de ce nu mă puteţi primi. Credeţi că-s leneş? — se scotoci într'un buzunar şi îmi arătă un certificat de absolvire a şapte clase elementare. Avea note foarte bune, dar asta încă nu-mi indica cea mai potrivită soluţie. Şi el mă privea atât de rugător...

Am tăcut o bună bucată de vreme, privindu-ne.

— Ţii neapărat să rămâi pe şantier? l-am întrebat.

— Dar cine nu ţine? E atât de frumos aici. Dumneavoastră nu ţineţi parcă...

Vorbele acestea avură darul să mă câştige. Mi-am amintit prin câte emoţii am trecut în ultimul an de institut, câtă muncă am depus pentru a fi printre primii cinci absolvenţi, să-mi pot alege ca loc de muncă şantierul.

Şi... l-am primit! L-am primit curier, promiţându-i că îl voi ajuta să se califice, iar el, la cererea mea, mi-a promis că va urma cursurile liceului seral de pe şantier.

Inginerul zâmbi.

— A trebuit să-mi calc pe inimă, dar nu-mi pare rău... Azi e cel mai bun elev din liceu.

— Şi cum se face că a ajuns gazetar? — am întrebat.

— De fapt nu-i gazetar, ci tot curier. Gazetăria e o profesiune secundară.

L-am trimis într'o zi cu nişte planuri la Stejaru. Când a venit înapoi era mânios foc. Cică ar fi mers cu un şofer căruia i se defectase rezervorul de benzină, dar lui nici nu-i păsa că benzina se pierde.

— Am să-l dau la ziar, — a exclamat. Şi s'a ţinut de cuvânt. A doua zi, a venit la mine cu un articolaş. Era scris destul de stângaci, ce e drept, dar amândoi l-am făcut bun. De atunci a devenit unul din colaboratorii permanenţi ai ziarului nostru de pe şantier. Totuşi, şi asta îmi place la el, deşi e primul din liceu, deşi visurile lui s'au lărgit acum şi vrea să devină inginer, deşi are aplicaţie spre ziaristică, nu renunţă la dorinţa de a cunoaşte escavatorul. „N'o să-mi strice dacă voi şti să-l conduc" — spune el.

Inginerul isprăvi. Dar văzând că eu tac, crezu probabil că nu m'a impresionat cu nimic povestirea lui. Adăugă:

— Nimic deosebit, nu-i aşa?

— Un copil excepţional...

— Excepţional? Dece? Cresc mulţi ca dânsul...

Avea dreptate şi de aceea nici nu am mai revenit asupra acestui lucru.

— Şi cu pompa aceea cum a fost?

Inginerul tăie aerul cu mâna.

— Cum să fie? Aşa cum a scris el. Crezi că-i scapă ceva? E de-o agerime...

Îşi aranjă hârtiile de pe birou şi ieşi. Am ieşit după el. Peste şantier se revărsau din belşug razele albe de lumină ale soarelui.

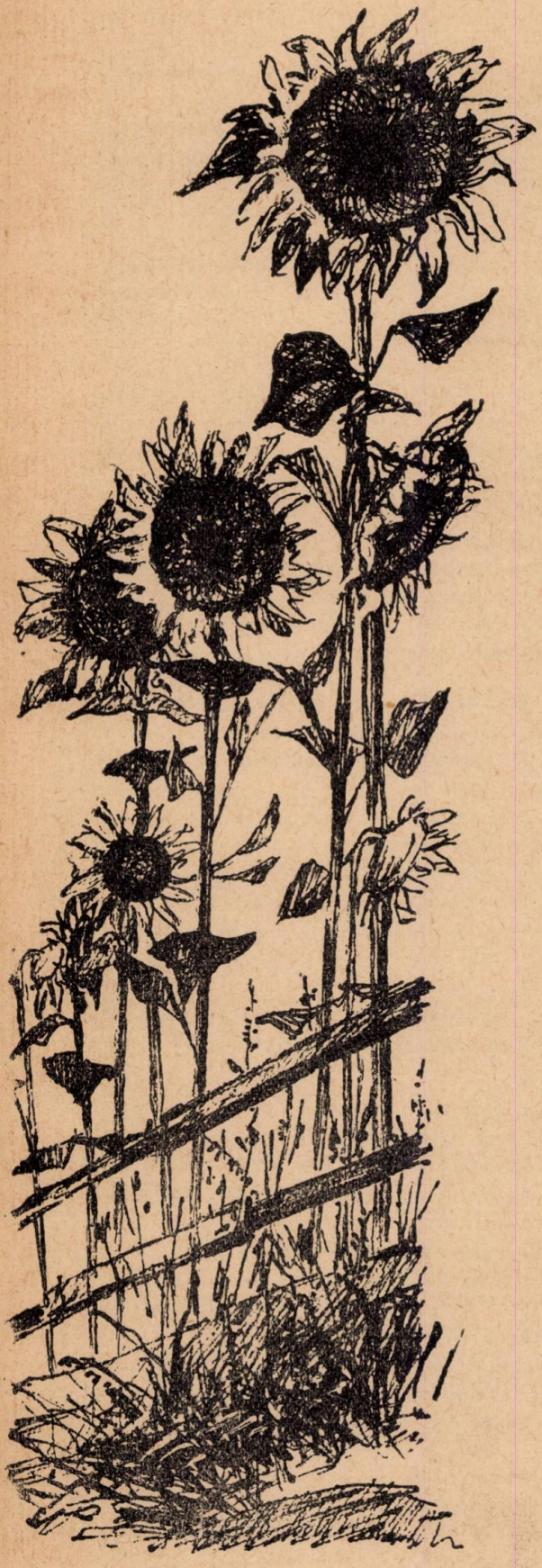

VARA

de H. STOLPER

Din patul cerului albastru
Se scoală soarele în grabă,
Şi chiar din zori, ca gospodarii,
A şi plecat, că are treabă.

Trezeşte oamenii din somn,
Şi-albinele, de dimineaţă,
Iar florilor de prin fânele,
Le şterge roua de pe faţă.

O Floarea soarelui înaltă,
Şi'ntoarce capul după el,
Iar bobul grâului se coace
Pe paiu'nalt şi subţirel.

Stau verzele'n grădinărie
Ca'ntr'un picior în rădăcine,
Iar roşiilor dolofane
Le crapă-obrajii de ruşine.

Fasolea verde, lunguiaţă,
Pe sfori se urcă tot mai sus,
Să vadă soarele de-aproape
Din răsărit pân'la apus.

Puzderie de pepeni galbeni,
Fac băi de soare'ntinşi pe jos,
Ca mierea, dulce să le fie,
Chilimbariul miez zămos.

Se leagănă pe crengi alene,
Şi mere rumene şi prune
Ce se'nroşesc mereu mai tare
Ca să ne pară şi mai bune.

In pâlcuri, vin flăcăi şi fete
Din colectivă, înspre sat,
Cu spice puse'n cingătoare,
Că azi e-al lor ce-au semănat.

Priviţi combaina cât o casă!
O trage un tractor în pripă,
Că-şi face treaba cu nădejde
Tot pufăind ca dintr'o pipă.

In urmă, miriştea rămâne
Ca tunsă drept dela pământ,
Din ea culeg pionierii
Şi spicele care mai sînt.

Iar soarele încins şi el,
După o zi de lucru, caldă,
Se răcoreşte'ntr'un pârâu,
Şi'n valurile lui se scaldă.

Adie doar un vânt uşor,
Să răcorească-acuma, satul,
Şi becuri noi pe uliţi ard,
Cât vezi, dealungul şi dealatul.

Un greer cântă undeva,
Cu măestrie, din ţambal,
Se-aude mare veselie
In colectivă, sus, pe deal.

Incep să cânte lăutarii
Şi tinerii pornesc la joc,
Nici babele şi nici moşnegii,
Privind la ei, nu-şi află loc.

O, ce frumoasă este viaţa,
Ce fericit sunt că trăesc,
Când Patria azi, şi pământul,
Sunt ale celor ce muncesc.

(In româneşte de DEMOSTENE BOTEZ)

Un negru pe străzile Bucureștiului

de MIOARA CREMENE

Un bronz întunecat îi pare fața,
Doar dinții's albi în chipul zâmbitor.
Și ochii, triști și-adânci, vorbesc de viața
Din țara lui, de lângă Ecuador.

Pe stradă, trecătorii-i dau binețe
Și'n zâmbete, trimit parcă spre zări,
Ceva din calmul astei dimineți
Din mugurii acestei primăveri.

Și'n parcul însorit, lângă-o rotondă,
Cu ierburi verzi și galbeni dediței,
Un ghem de fată rumenă și blondă
Îi pune'n brațe păpușica ei.

Mai potrivește horbotele ei,
Și spune cu un zâmbet jucăuș:
— S'o iei cu tine, — e pentru copiii
Din țara ta, în care nu-s păpuși.

UN PLIC POZNAS

de MIOARA CREMENE

Un vânt sburdalnic — și-uite, o scrisoare
S'a smuls din mâini și-a'nceput să sboare,
Ca o străfulgerare argintie.
Un țipăt dureros: — Scrisoarea mea!
— Tovarășă, dar ce era în ea?
— E pentru Festival o poezie.
— Ce? Cum? — Ce s'a 'ntâmplat?
— Ia, o poetă.
Iar vântu-i smulse opera din mâini.
Se pare că scria de săptămâni!
Dă lămuriri un om în salopetă.
— E pentru Festival, rostește-un glas.
— Cum? Și concursul se închide azi!

Pe stradă lumea-i ghem. Scrisoarea însă,
— Cea mai neastâmpărată din scrisori —
Se 'nalță mai întâi până la nori,
Coboară - apoi... și lumea după dânsa.
O clipă, pe-un trotuar și-oprește sborul,
E gata să o prindă muncitorul.
Poznașa însă, o ia razna iar.
Acum o urmărește-un militar
Dar vântu-o poartă într'un parc, pe iarbă.
Și cu mirare 'n ochi privesc pușteni
Cum calcă iarba, chiar un milițian.
Iar plicul sbârr!
Și-un profesor cu barbă
Care citea pe-o bancă, într'o parte,
Îl vede cum îi pică peste carte.
A prins-o! Nu, de unde! Iar pornește,
Ca o svârlugă scapă printre dește,
Din nou o fură pala furtunoasă.
S'a dus...
...Nu-i nici pe drum, nici în grădină...
Dar uite, trece colțu-o gospodină,
Ea ține scrisoarea noastră'n plasă.
Și'ntreabă trecătorii zâmbitoare:
— Nu știți, pierdut-a vreunul o scrisoare?

Și cu alai, purtată'n fruntea cetei.
I-adusă poezia iar poetei...

Poeta-i... pionieră, — e Alina
Ea face, mulțumind, o plecăciune.
Iar muncitorul, plicu'n palmă-i pune
Și-i strânge cald și cu putere mâna.
— S'a murdărit nițel, dar n'ai ce-i face!
— Acuma să ai grijă cum o ții..
— Dar cum îi spune-acestei poezii?
— I-am zis: „Luptăm cu toții pentru pace!"

Ea pleacă... Doi trei stărue'mpreună
— Cu-așa un titlu, negreșit e bună.
Iar gospodina'n drum
Stă și socoate...
— Să urmăresc concursul'n ziare.
Poate
Și poezia noastră-o câștiga...
Că doar atâția am lucrat la ea!

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

CREASTA FUNDUL BÂNDEA

de **OVIDIU MANIȚIU**

...După urcușul de câteva ceasuri din ajun, spre cursul superior al văii Sâmbăta... echipa se odihnise în timpul nopții la cabană, iar somnul fusese dulce și lung. Încă nu se iviseră zorile când tovarășul Runcu ne trezi. Conducătorul echipei noastre era de meserie prim-topitor la uzinele din apropierea satului său de obârșie, așezat la poalele munților Făgăraș, de unde se vedea întotdeauna în depărtare în zilele limpezi, firul crestelor albastre, unindu-se cu cerul. Runcu trăise din copilărie pe muchiile munților, deasupra prăpastiilor, dând ajutor pe vremea aceea lui tătâne-său care era cioban la oi, iar stâna lor era așezată tocmai în creerul înălțimilor, sub muchea „Vârfului Trăsnit". Deaceea cunoștea el ca'n palmă locurile sălbatice ale viroagelor și crestelor Făgărașului și toți tovarășii dela uzină îl iubeau din pricină că se bucura ca un copil ori de câte ori putea să le arate frumusețile munților. De data aceasta, își pusese'n gând să ajungă tocmai pe linia de creastă a Făgărașului, până pe culmea numită „Fundul Bândea", ca să ne-arate de-acolo cea mai frumoasă priveliște din patria noastră. Noi, tovarășii săi de lucru și de drum, deși eram de fel din satele învecinate: Breaza și Arpașul de Sus, nu mai călcasem nicicând prin coclaurii muntelui Bândea... Runcu ne vorbise adesea despre „Creasta Fundul Bândea" cu multă căldură și noi ne-o înfățișasem în minte în fel și chip... dar cu trecerea vremii, dorul de-a ajunge în „raiul munților" cum spunea el, devenise cu totul fierbinte. Eram în dimineața aceea cinci la număr: Runcu, Sețu, Drăguș, Arpaș și cu mine. Așa dar... ne-am pregătit repede cele necesare de drum... și-am pornit. Fiecare ne pusesem după urechi și la butoniere smocuri de floricele culese în amurgul de ieri, petrecut pe valea Sâmbetei: gălbenele de munte, rotunjoare purpurii, ghințure albastre, anemone aurii și clopoței albi ca lăcrămioarele... Pe-afară, aerul era tare, văzduhul plin de liniște adâncă, cerul de culoare vânătă-cenușie. Svârlit deasupra unui colnic împădurit, luceafărul dinspre ziuă strălucea încă, asemenea unui bulgăraș de argint, răspândind o pulbere fină și gălbuie spre coperișul pădurii. Ne-am înșiruit după Runcu, am pătruns iar în codru... pe-o potecuță subțire pe care la'nceput, abia o deslușiam. O geană de lumină viorie, subțire ca un văl de mătase, răzbătea dinspre golișteа din dreapta noastră, în partea unde prăpastia se arunca ametitoare spre fund și care era străjuită dincolo, de creasta ametitor de înaltă a muntelui Bândea. Acolo... tocmai acolo trebuia s'ajungem .Pe nesimțite, zorile se țeseau sus pe culmi și cerneau spre văi și clăbucete funigei limpezi de lumină... Din codru venea miros de rășină amestecat cu mireasmă de ienuperi. Încet, încet, se făcea ziua și pe măsură ce înaintam, pădurea de molizi se rărea... până ce, în cele din urmă, am „ieșit la gol", pe locuri și tăpșane unde nu mai cresc decât arbuștii pitici și ierburile ce se amestecă cu mici florițe alpine. N'a trecut multă vreme și pe crestele munților din urma noastră a bătut puternic răsăritul, împodobind toți zimții de piatră albă cu un văl de purpură. Atunci... ne-am oprit pe rând... tovarășii Sețu, eu, Drăguș, Arpaș... pe urmă și Runcu.

— Tovarășe Runcu — îl întrebai cu glas tare, entuziasmat de priveliștea ce apăruse deodată în juru-ne... cum îi zice muntelui de colo, cu zimții aceia ca de fierăstrău...?

— Ssst!... făcu Runcu în taină. Puse degetul la gură în semn de tăcere, zâmbi... apoi ne'ndemnă cu mâna să urcăm mai departe în liniște... Suiam într'adevăr spre o lume necunoscută... nouă, fermecătoare, ca'n basme..., strecurându-ne printre boldani, printre hățișuri, peste viroage și oblâncuri, ocolind meterezele ori cățărându-ne pe dâmburi de stâncă, acoperite ici colo de smocuri de iarbă și de floricele mici albe... In liniștea desăvârșită care ne'ncon-jura, ni se părea că auzim din depărtare freamăt de ape. Nu ne înșelam... Duruiau în străfunduri cascade,

în ţinuturile „Darei"... Dimineaţa era proaspătă ca roua şi cearceafuri subţiri de aburi se'ntindeau sub noi... peste vâlcelele umezite de ceaţa nopţii. Ne urcam tot mai sus, spre cerul albastru ca petalele de „genţiene" şi de „nu mă uita", iar cu fiecare pas pe care-l făceam, se'nmulţeau în faţa ochilor, spre zări, spinările impresionante ale munţilor Făgăraş. Deodată, Runcu se opri în faţa unui perete abrupt, ce se sprijinea pe umerii unor ţancuri şi steiuri piporoase. Trupul lui se piti uşor după un grind înalt... apoi... văzurăm cum ne face semn să stăm pe loc. Incremenirăm... Ce-a văzut Runcu? Vreo sălbătăciune fioroasă? Ce se'ntâmplă?... Inima ne bate cu putere... Runcu ne-arată însfârşit ceva sus.. sus de tot... spre custura aceea prăpăstioasă, care pare lipită de cer. Tiii! înaltă mai e!! Ochii îmi fulgeră... răsuflarea mi s'a oprit... Ce văd? Pe-un pripor... în faţa ţancului, o capră neagră ciulise urechile nemişcată. Avea gâtul svelt, capul cu corniţele uşor aplecate într'o parte... trupul arcuit şi fraged. Asculta... Lânga ea, o iadă tânără de numai câteva luni, cu picioruşe gingaşe şi lungi, subţirele ca nişte ramuri crude de anini. cu botul mic şi armonios şi cu urechiuşe ascuţite... îşi întinsese gâtul spre pieptul mamei. Pe urmă, fără veste, capra o sbughi, făcând o săritură măiastră peste zăpor şi iada după ea... Pieriră amândouă din ochii noştri...

— Păcat! oftă fără să-şi dea seama tovarăşul Drăguş.

— Unde s'or fi dus? întrebă cu părere de rău Seţu.

— Or mai fi şi altele? întrebă Arpaş...

Runcu râse, cu şuviţele de păr de pe frunte răvăşite de adieri. Ne privea fericit şi răspunse:

— Vom mai vedea astăzi capre şi'n alte părţi.. Şi'n adevăr avea dreptate, căci până'n înserare, mai întâlnirăm două cârduri întregi...

...Am trecut peste hârtoape, metereze şi centuri stâncoase. Soarele ne bătea în faţă. După vreo trei ceasuri de suiş ajunserăm pe firul de creastă al muntelui Bândea. Acolo, ne-am aşezat să ne odihnim pe-o curmătură înierbită şi-am privit în depărtările cele mai adânci ale apusului, spre linia zărilor pe unde curgea Oltul, tăind Carpaţii în două... Era atât de sus, încât o puzderie de creste, vârfuri, culmi şi piscuri despărţite de prăpastii adânci, se'nfăţişau ochilor... peste şase sute de munţi şi culmi, depăşind două mii de metri altitudine, brăzdau ţinuturile!!... Când totul se limpezi în mintea noastră surprinsă, zărirăm spre miază-noapte pânza verzuie a podişului transilvănean, care era pătată de culoarea alburiu-argintie a satelor, ce apăreau pe harta nesfârşită a patriei ca nişte gheme de bumbac... In juru-ne... nenumărate văi şi văişoare şi mari prăpastii în formă de stadioane — aşa numitele „Căldări glaciale" —, încingeau munţii... Erau urmele gheţarilor de odinioară. Razele soarelui de dimineaţă se revărsau în valuri aurii peste uriaşii de piatră şi multe turnuri de lespezi şi granit se'nălţau falnice în văzduhul cristalin. Din când în când, apăreau în jurul lor în sbor planat, vulturi carpatici şi pajure cu-aripi întinse şi nemişcate... Uimit de priveliştea cea mai frumoasă pe care-o văzusem vreodată, spusei tovarăşilor să rămânem deseară pe meleagurile acestea, să'noptăm într'un bordei...

—Ce bordei? se grăbi să'ntrebe tovarăşul Seţu, privindu-mă cu un aer nedumerit.

— Un bordei de piatră... îl facem noi... din boldani şi lespezi.

— Se poate... sbucni Runcu... Avem noroc azi!... Zâmbea uitându-se spre geana zării unde se'nălţau peste ceilalţi munţi, piscurile Moldoveanului şi ale Negoiului...

— Dece? tovarăşe Runcu.

— Pentrucă vremea va fi bună.. şi asta nu se'ntâmplă atât de des pe meleagurile astea...

— Atunci, rămânem?!...

— Da!... Ne lăsăm mai târziu pe iezerul Urlea... şi ne facem bordeiul pe malul lui...

Râserăm de fericire şi băurăm apă rece de izvor, adunată'n pumni.

Pe urmă ne pregătirăm masa cu bucatele din săculeţi.

...In amurg, am coborît spre lacul alpin.. L-am văzut de departe, de pe centurile ce-l împrejmuiau şi aveam impresia că privesc la jucăria unui pictor ce a zugrăvit fundul străvechiului gheţar, cu argint şi în culorile pietrelor scumpe. Luciul fermecător al iezerului avea sclipiri albăstrii, verzui şi roz şi numai pe-alocuri tremurul undelor mişcate de zefirul munţilor încreţea frumos oglinda apelor. Multă vreme după ce-am clădit un adăpost din stânci, am rămas în amurgul târziu în pragul lui... până ce a răsărit spuza de stele pe cer... în vreme ce Runcu ne-a povestit despre 'ntâmplări cu jderi, cu râşi, şi chiar cu urşi... Din când în când, cădeau din spuza cerului bucăţi mici de jar şi făceau să scânteieze lacul până se topeau... ca şi fiorii noştri.

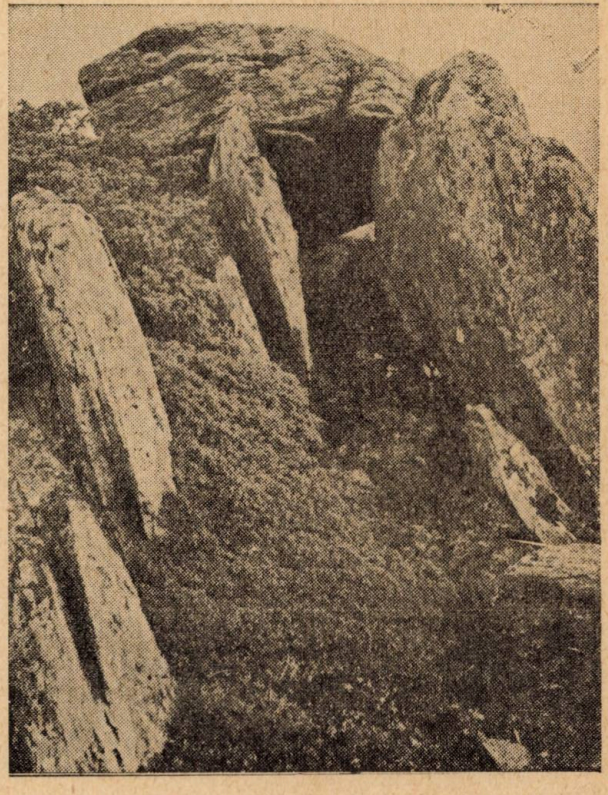

„Adăpost natural"

CUM AM ALCĂTUIT

REPORTAJUL UNUI MATCH DE FOTBAL

POVESTIRE

de DIMITRIE POLIANOVSCHI

Desene: D. TINOVSCHII

Tabăra noastră de pionieri se află în pădure, chiar lângă râu. Râul acesta nu-i lat, dar e adânc şi e bine să te scalzi în el. Şi mai avem un lucru în tabăra noastră, pe care nu-l găseşti în orice tabără: o instalaţie proprie de radio! Aceasta ne-a fost dăruită de către muncitorii uzinei de radio-aparatură care au sub patronaj tabăra noastră. In fiecare cameră la noi se află difuzoare. La staţia de amplificare, toată ziua cântă patefonul, muzica se aude prin toată tabăra, se aude chiar şi dincolo de râu.

Iar dincolo de râu e un sat mare şi în acest sat trăesc mulţi copii. Cu acei copii noi jucăm adeseori fotbal. Ei au echipa lor de fotbal iar noi o avem pe a noastră. Numai că noi în tabără nu avem teren de fotbal, fiindcă împrejur e pădurea. Iar ei au un teren bun, bine nivelat şi cu porţi adevărate.

La început noi pierdeam toate matchurile cu copiii din colhoz. Dar într'o zi, instructorul nostru sportiv, Nicolai Petrovici, ne-a spus:

— Pur şi simplu nu-mi vine a crede că astfel de vulturi ca voi nu pot obţine victoria. Haideţi să ne antrenăm perseverent — şi să ştergem ruşinea înfrângerii.

Găsirăm în pădure o poiană potrivită, am curăţit-o şi începurăm să ne antrenăm zi cu zi. Curând, începurăm să jucăm tot mai bine. Şi iată, când a rămas doar o singură zi până la matchul hotărîtor cu copiii din colhoz, lui N. Petrovici i se întâmplă o nenorocire cu totul neaşteptată. In timp ce bătea în cuie o placardă pe un copac, el căzu şi îşi scrânti piciorul. Doctoriţa îl pansă strâns, îl culcă în pat şi îi interzise să se mişte. Cu toţii ne întristarăm, iar mai mult ca toţi se întristă Nicolai Petrovici.

— Cum vine asta? — spuse el. Ne-am tot pregătit şi eu nu voi putea nici măcar să văd jocul?

Colia Starşinov, căpitanul echipei noastre, propuse:

— Nicolai Petrovici, să vă ducem pe braţe până la stadion.

Dar doctoriţa, Csenia Alexandrova, a auzit aceasta şi spuse:

— Să nu îndrăzniţi măcar să vă gândiţi la aşa ceva! El este bolnav! Nici să-l atingeţi n'aveţi voie!

Ne adunarăm în poiana noastră şi începurăm să ne sfătuim cum să-l ajutăm pe Nicolai Petrovici. Ne gândirăm, ne gândirăm şi însfârşit găsirăm soluţia.

In dimineaţa următoare, am trecut un fir dincolo de râu şi l-am atârnat de copaci. Lângă terenul de fotbal construirăm un postament special şi fixarăm pe un suport de metal un butoiaş mic şi rotund — microfonul.

Şi iată, la ora 12 începu matchul. Venise pe stadion multă lume. S'a adunat toată tabăra noastră şi o mulţime de copii din colhoz. Imprejurul întregului teren stătea publicul, toţi făceau gălăgie şi discutau cu aprindere cine va ieşi învingător, ca pe un stadion adevărat. Grişa şi Tolia tot timpul alungau pe curioşi de lângă postamentul nostru.

Dar iată, echipele ieşiră pe teren.

— Atenţiune! — spuse şeful staţiei noastre de radio, Semion Cuzmici. Pregătiţi-vă!

Noi ne apropiarăm de microfon.

— Principalul e să nu te emoţionezi — îmi şopti Tolia Siniuşchin (el şi Grişa Babenco mi-au fost numiţi ajutori pentru alcătuirea reportajului).

— Bine — răspunsei — ştiu eu şi singur.

— Fac contactul la microfon — ne anunţă Semion Cuzmici.

Eu făcui un semn cu mâna şi ambii mei ajutori intonară melodia marşului fotbaliştilor: pum-pum-pum-purum-pururum-pururum-pum...

Apoi, îmi dresei glasul şi anunţai:

— Începem transmisiunea matchului de fotbal între echipa taberei de pionieri şi cea a pionierilor din colhozul „Ceapaev".

Eu m'am oprit ca să-mi trag răsuflarea şi deodată Tolia Siniuşchin nu se putu reţine şi strigă în microfon:

— Nicolai Petrovici, ne auziţi? Pentru dumnea-voastră ne-am gândit să facem asta!...

Eu îl împinsei într'o parte spunându-i:

— Ce te apuci să zbieri când nu-i rândul tău? Stai drepţi, nu deranja, altfel te gonesc cu totul de aici.

— Bine! Tu nu te supăra chiar aşa — se bosumflă Siniuşchin. Ia te uită, e şef!...

Semion Cuzmici ţăcăni din întrerupător şi ne strigă:

— Nu vă certaţi lângă microfon, de nu, schimb imediat transmisiunea!

Noi ne cuminţirăm.

Transmisiunea începu din nou.

Nu m'aş fi gândit niciodată că e atât de greu să alcătueşti o transmisiune. La început n'a fost nimic greu. Am anunţat doar cine joacă la înaintare şi cine la apărare. Dar pe urmă deveni pur şi simplu imposibil să transmiţi jocul. De exemplu eu spuneam:

— Mingea se găseşte la Iura Fochin. El este atacat de către Vanec şi Saşa din echipa colhozului. Iura pasează puternic la stânga lui Colia Starşinov... dar până când să spun toate acestea, Colia pasase mingea înapoi la Iura Fochin, acesta lui Mişa Boico dela care mingea a trecut la pionierii colhoznici.

Nici nu avui timp să spun:

— Portarul nostru a respins mingea cu pumnii şi, în acest timp, unul dintre copiii din colhoz lovi din nou mingea, care trecu pe lângă poartă.

Of! Am asudat de tot, ca şi cum eu aş alerga pe teren şi n'aş sta pe loc în faţa microfonului.

Şi pe deasupra Tolia Siniuşchin îmi şopteşte pe după umăr:

— Trebue să spui că mingea a trecut dincolo de linia porţii... Vai de tine! Nu ştii să conduci emisiunea.

Grişa Babenco spuse:

— Lasă-mă pe mine, eu ştiu: principalul e să vorbeşti repede!...

El se puse în locul meu şi începu să turue ca o mitralieră:

— Mingea e la ai noştri... şut la dreapta! Acolo e Fochin. Şut, două şuturi deodată!...

— Şut, şut, două şuturi — îl întrerupsei eu. Oare aşa se transmite? Nimic nu se înţelege, un fel de terci!

— Ce fel de terci? se supără Grişa. — Tu singur eşti terci! Mai bine pleacă.

Era să ne luăm la bătaie în faţa microfonului. Semion Cuzmici ţăcăni din întrerupător şi ne spuse supărat:

— Vă previn pentru ultima oară: dacă nu terminaţi cu cearta, vă gonesc pe toţi.

Până la urmă am înţeles cum trebue făcută emisiunea. Trebue să transmitem numai cele mai importante combinaţii, nu să spunem cine şi încotro a lovit mingea. Atunci totul devine clar şi poţi chiar să nu vorbeşti atât de repede. Când am înţeles aceasta, transmisiunea a pornit ca pe roate.

Jocul era foarte interesant. La început au atacat ai noştri, şi chiar au tras de câteva ori la poartă. Dar portarul pionierilor din colhoz apăra bine şi a prins toate mingile. Apoi, fotbaliştii colhoznici, punând stăpânire pe minge trecură în jumătatea noastră de teren, căpitanul echipei pionierilor colhoznici se strecură prin linia apărării noastre, rămase faţă în faţă cu portarul, trase... şi prima minge intră în poarta noastră.

Eu nu voiam să-l anunţ despre aceasta pe Nicolai Petrovici ca să nu-l indispun — doar era bolnav. Dar deodată, fugind către microfon, Colia Starşinov, căpitanul echipei noastre, strigă încă de departe:

— Nicolai Petrovici, nu vă îngrijoraţi! Nu-i nimic că ne-au băgat un gol. Oricum, noi tot vom câştiga.

Şi într'adevăr, băieţii noştri aşa s'au supărat pentru acest insucces, aşa au început să preseze, că apărarea colhoznicilor nu mai putu face nimic. Nu trecu nici un minut şi ai noştri băgară în poarta colhoznicilor un gol.

Nici nu apucasem să anunţ aceasta lui Nicolai Petrovici; dar cred că el a înţeles dinainte, fiindcă toţi strigau „ura" — şi eu, şi Grişa şi Tolia.

Prima repriză a jocului s'a terminat cu scorul 3:3.

In a doua repriză, transmisia trebuiau s'o ţină Grişa şi Tolia. Grişa se obişnuise de acum şi începu să transmită foarte bine, chiar mai bine decât mine:

— Mingea se găseşte la mijlocul terenului. Fochin a pasat mingea lui Starşinov, acesta aleargă tot mai departe spre poarta echipei adverse.

Şi aici noi strigarăm în cor:

— Şut! Incă un şut!... Nu-i!... Ba da, este!... Gol! Ura-a!... Tolia strigă mai mult ca toţi, cu toate că aceasta nu-l privea pe el, iar când trebui să transmită din nou, el tuşi, îşi drese mult timp vocea, şi în acest timp pionierii colhozului mai înscriseră un

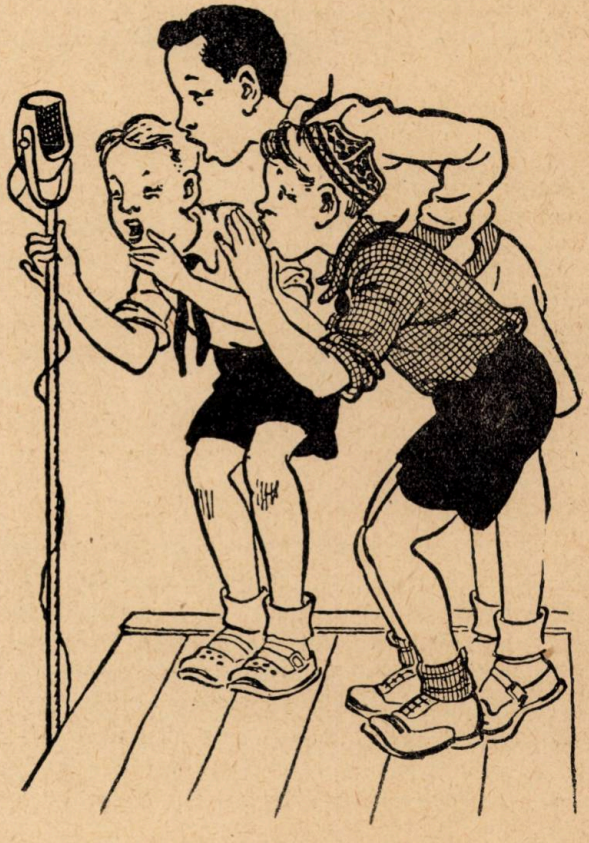

gol. Tolia trebui să renunțe să mai transmită, iar sfârșitul matchului îl transmisei eu.

Când matchul s'a terminat, băieții nu alergară ca de obicei la mijlocul terenului, ci spre microfonul nostru. Fiecare voia să-l anunțe personal pe Nicolai Petrovici despre plăcuta noutate. Toți strigau:

— Nicolai Petrovici, am câștigat! Ura-a!... Șase – cinci!...

Ne întoarserăm victorioși în tabără. In frunte, ca întotdeauna, mergeau stegarul și toboșarul, iar după ei eu, Grișa și Tolia țineam cu rândul microfonul verde sclipitor.

Noi ne dădeam multă importanță, mai multă chiar decât înșiși fotbaliștii. Când am venit la Nicolai Petrovici, el ne strânse mâinile la toți și ne spuse:

— Vă mulțumesc dragi copii, m'ați bucurat! Ați alcătuit un reportaj foarte interesant.

...balena este cel mai mare animal din lume? Ea ajunge în mod obișnuit până la 30 m. lungime și poate avea o greutate de aproape 150.000 kgr. Aceasta înseamnă cât 30 de elefanți în vârstă luați împreună.

Cu toată mărimea ei de colos, balena nu poate înghiți pești mari. Gura balenei este atât de mare încât poate cuprinde o barcă cu vâslași, dar gâtlejul este mic și nu-i dă posibilitatea să înghită decât viețuitoarele mici.

In gura s'a enormă balena ia o mare cantitate de apă și odată cu ea nimeresc și mari cantități de pești și alte viețuitoare mici. Balena nu are dinți; în cerul gurii are însă niște plăci cărnoase așezate asemenea unei site. Prin această „sită" balena filtrează prada sa și o înghite, iar apa o aruncă afară.

In acest fel se hrănește acest gigant al mărilor, balena.

*

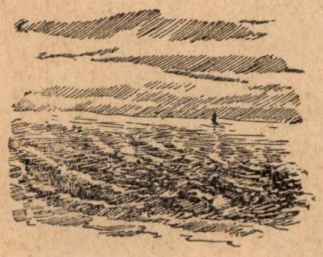

...salinitatea mărilor scade cu latitudinea și crește cu adâncimea? Mările calde și în care se varsă puține fluvii au o salinitate mai mare decât mările reci și în care se varsă multe fluvii. Dacă toată apa mărilor s'ar evapora atunci volumul sărurilor ar fi de aproape 22 milioane km.c., care întins pe toată suprafața globului ar da un strat gros de 47 metri, fiind suficient pentru a construi din sare de trei ori continentul european și odată continentul african, rămânând un rest de 2 milioane și jumătate km.c. de săruri.

*

...temperatura soarelui este de aproximativ 6000 grade iar cantitatea de căldură pe care o primește suprafața pământului într'un an este de 75.000 de ori mai mare decât cantitatea de căldură care s'ar produce arzând tot cărbunele pământului în fabrici, uzine, locomotive etc. în același interval de timp? Energia calorică uriașă a soarelui se pierde însă în cea mai mare parte a ei deoarece această energie se răspândește în întreg spațiul rece interstelar iar pe pământ ajunge doar un snop îngust de raze solare egal cu a 2200 milioana parte din energia totală emisă de soare.

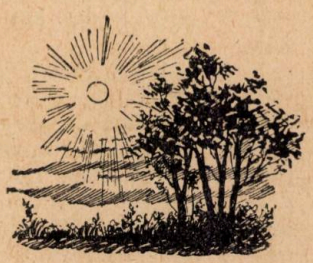

EROISMUL UNUI SAVANT

In golful Astroliabi, la sud-vestul ţărmului insulei Noua Guinee, la 7 Septembrie 1871 a ancorat vasul rusesc „Viteazul". Din barca coborîtă depe vas a ieşit pe mal un om şi s'a afundat în desişul sălbatic, de netrecut. Pe acest om îl chema Nicolai Nicolaevici Micluho-Maclai.

Niciodată până atunci navigatorii nu ancoraseră la ţărmul Nouii Guinee, populată cu triburi sălbatice de papuaşi. Savantul rus a fost primul om care a riscat să lege cunoştinţe cu „înspăimântătorii antropofagi".

La început papuaşii l-au întâmpinat pe Micluho-Maclai cu duşmănie, dar pe urmă s'au legat de Maclai şi l-au îndrăgit. „Tamo rus" („omul rus") a devenit un oaspete onorat şi un prieten credincios al papuaşilor. După 15 luni, când s'a apropiat o corabie de ţărmul care căpătase numele de „Ţărmul Maclai", pentru a-l duce pe neînfricatul cercetător în patrie, papuaşii îl implorau pe prietenul lor alb să nu-i părăsească.

— Maclai se va mai întoarce... — spunea savantul luându-şi rămas bun dela ei. Şi într'adevăr, nu odată s'a mai întors el la prietenii săi cu pielea cafenie.

Maclai a început să călătorească la vârsta de 20 de ani. El a studiat cu atenţie felul şi obiceiurile triburilor sălbatice. In acei ani, în ştiinţă se ducea un război crunt. Mulţi dintre savanţi făceau parte din tabăra proprietarilor de sclavi. Ei susţineau că natura a creat rase „superioare" şi „inferioare".

N. N. Micluho-Maclai a fost un savant minunat, un om de frunte al timpului său. La fel cu renumitul fiziolog rus Secenov, la fel cu mulţi alţi reprezentanţi progresişti ai ştiinţei, era ferm convins că oamenii de orice rasă, fie neagră, fie australieni sunt cu totul egali omului alb.

Voinţa de a dovedi aceasta întregii lumi l-a dus pe Maclai spre ţărmurile Nouii Guinee.

Ii este cunoscut întregii lumi în ce situaţie grea se află oamenii de rasă neagră şi galbenă în ţările capitaliste.

Imperialiştii nu vor să recunoască drepturile omului pentru popoarele din ţările Asiei, Africei, Australiei, aşa cum rasiştii nu le-au recunoscut în timpul vieţii lui Maclai.

Au trecut 65 de ani dela moartea marelui savant, dar şi astăzi lucrările lui constitue o armă preţioasă în lupta împotriva exploatatorilor din colonii, pentru drepturi egale între toate popoarele lumii.

B. SARNOV

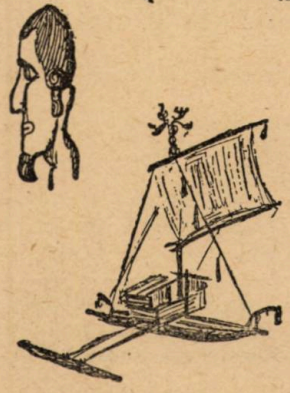

TRIFOIUL LUI COTOARĂ

de ŞTEFAN LUCA

Ilustraţii: D. DĂSCĂLESCU

Acestea s'au petrecut primăvara trecută pe vremea cositului de trifoi, în satul Căptălan, culcat pe partea dreaptă a Mureşului.

In fiecare duminică pionierii se duc în poiana din pădure. Acolo au ei tabără.

In ziua despre care-i vorba s'a hotărît repetarea unui dans nou născocit de tovarăşa instructoare, iar pentru dans s'au dovedit numaidecât trebuitoare furci, greble, seceri. Fără aceste unelte succesul dansului nu putea fi asigurat. Deaceea detaşamentul, în dimineaţa aceea, arăta de departe ca o brigadă a gospodăriei colective.

Şi-au rânduit uneltele. S'au sbenguit, au prins fluturi. Au făcut probe. Au ascultat ţârâitul greerilor, ţistuitul cosaşilor şi au cules, mai ales pionierele, flori. Un buchet mare i-au cules şi tovarăşei Constantin, instructoarea.

Aşa petrec în voie bună, pionierii din Căptălan.

Numai Gavriluţ Mocşa sta ca niciodată deoparte. Incercările celorlalţi de a-l atrage în hârjoana lor n'au dat roade. S'a depărtat bosumflat de ceată, după ce a predat comanda oştirii lui Nicu Pop. Azi nu avea poftă de joacă. Nu l-au putut îndupleca nici Nicu Pop, nici Nucu Sârbu, prietenii lui cei mai buni.

Azi n'avea chef de fapte vitejeşti.

Nu-i ieşea din minte ziua de ieri. Iar din ziua de ieri nu putea uita ora de aritmetică. S'a lăsat amăgit de pescuit (e drept că a fost un pescuit norocos) şi a intrat la oră cu temele nescrise. Profesoara l-a certat.

Până la amiază vestea că Gavriluţ nu şi-a scris temele s'a întins aşa cum se întinde o pată de cerneală pe caet. Ştiau toţi copiii că l-a probozit *) învăţătoarea. Adică ce mai calea valea, când ştiu toţi copiii ştie tot satul.

Iată dece simţea că ar trebui să ia înfăţişarea unui om necăjit. Sta cu ochii pironiţi într'un muşuroi, cercetând fără plăcere roitul neastâmpărat al furnicilor, la marginea trifoiştei.

Era supărat mai cu seamă pe Măriuţa, sora lui. Dela ea aflase şi tatăl până la urmă. Tatăl său era socotitor la gospodărie. Când s'au aşezat la masă, tatăl său i-a spus cu blândeţe şi înţelegere, fără dojană:

— De bună seamă că ce ţi-a spus profesoara e un lucru bun şi ţi-o fi de folos.

El a stat fără să-şi ridice ochii, râcâind cu unghia piciorul mesei, cum făcea câteodată la lecţii.

Gavriluţ nu putea suferi o „situaţie" ca asta. E drept, recunoştea el, că nu întotdeauna e disciplinat. In Mureş cine se scaldă întâi şi'ntâi? Cine sare mai uşor gardul viu, stufos, dela vie? Gavriluţ. Cine a nimerit geamul cel mic din turnul castelului? Tot el. Cine stă mai mult la pescuit pe Mureş? Tot, tot el. De învăţat... învaţă.

Acum spre vară e mai greu. Te-aşteptau acasă undiţele, coliviile pentru păsări, ortacii de joc, ascunşi în groapa de după gireada de paie.

Soarele cobora spre culcuş. In pădure, continua zarva jocurilor. Gândind la toate acestea, Gavriluţ începu să se învioreze.

Deodată, parcă toate s'au oprit. Ca atunci când intră profesorii în clasă...

O pală fierbinte de vânt a aplecat iarba înaltă de pe răzor. Gavriluţ, gâdilat pe obraz de firele de iarbă ce se jucau purtate de vânt, se desmetici şi se sculă în picioare.

La Cornu-Caprii se îngrămădeau nori negri, zdrenţuiţi, atât de apropiaţi încât aproape atingeau brazii de pe dealul Viilor.

— Vine ploaie mare, îşi spuse Gavriluţ.

Il săgetă îndemnul să fugă acasă. Să nu-l ude ploaia. Parcă se şi vedea ocolind tufişurile, pe cărarea ce duce prin porumbişte, parcă auzea lipăitul tălpilor desculţe, pe podeţul îngust dela şopot, spre casă. Când plouă, e bine să te sui în podul grajdului, în fân, la căldură. Ploaia cântă pe acoperiş, în aer se face răcoare. In fân e bine. Dedesubt rumegă vaca.

După ploaie se prezintă alte atracţii. Te bălăceşti în apa călduţă. Rupi mlădiţe elastice de salcie, faci cocoloaşe de tină, ca din plastilină. Le înfigi în joardă. Te opinteşti şi botul de tină sboară şuerând în aer, până departe. Nici acasă n'ai necazuri. De atâta apă, tălpile se albesc.

Bei apoi lapte fierbinte şi te culci.

Aşa se gândea Gavriluţ.

★

In înalt, norii întunecaţi închipuiau balauri din poveşti care îmbucau cu lăcomie din albastrul cerului. Soarele se mistui curând, pierind ca într'un cazan de smoală neagră, clocotită. Vântul se îndârji, aplecând plopii mlădioşi din câmp. Prin aer începură să danseze fire de trifoi cosit.

Abia atunci îşi dete seama Gavriluţ că trifoiştea este cosită. Vântul o scărmăna amarnic. Brazdele drepte se sburleau şi un miros tare de trifoi uscat, proaspăt, îi umplu nările.

— Şi colectiviştii nu l-au strâns! Ei îs la Cucerdea...

Se gândi o clipă că dacă plouă tare, vine apă mare şi poartă la vale tot trifoiul cosit.

— Nu se alege nimic din el.

Nu se mai gândi să fugă acasă. Ii fu chiar ruşine de aceste planuri. Cel mai nimerit era să adune pionierii şi să strângă trifoiul cosit, în căpiţe, la marginea pădurii.

— Ii numai o fâşie cosită... nu-i greu, socoti el.

Işi vârî două degete în gură şi şueră prelung. Cum învăţase dela ciobani. Acesta era semnalul oş-

*) l-a probozit = l-a certat

tirii lui. Își aduse aminte de trompetă. Alergă într'un suflet în pădure. Începu să dea semnale ascuțite...

Cravatele roșii umplură cât ai bate din palme locul cosit. Trifoiul fu strâns, înălțat în căpițe întărite cu parii aflați sub tufele de măcieș.

Vântul nu contenea. Se părea că dimpotrivă, înebunise deabinelea. Frunzișul des al pădurii șuera și cânta ca de petrecere.

Instructoarea socoti că era nimerit să se meargă acasă și să fie anunțată gospodăria.

Gavriluț se întoarse spre dânsa.

— Vântul poate răsturna căpițele. Dacă le răstoarnă ne-am muncit degeaba. Eu rămân să păzesc.

— Cum să rămâi singur ? Vine noaptea.

Nicu Pop și Nucu Sârbu se oferiră să rămână și ei. S'au prezentat și alți amatori. Până la urmă rămaseră cei trei prieteni.

Ceilalți plecară.

Cei trei s'au tras sub tufele de măcieș. Nu voiau să stea în pădure să nu-i trăznească. Așa au învățat la școală.

Așteptau. Vântul urma să izbească deslănțuit în frunzișul copacilor, să se prăvălească dealungul văii, ca un mânz nestrunit. Pe cer norii se alungau, bulucindu-se într'o goană besmetică. Își schimbau într'una înfățișarea. Gavriluț găsea pentru fiecare nouă înfățișare a norilor asemănări din poveștile știute. ★

La celălalt capăt al pădurii, vântul îl trezi și pe Dumitru Cotoară, om ca la patruzeci de ani. Pălăria de paie, cu boruri late, cum se poartă în Căptălan, o luase la vale săltând la fiecare mușuroi, lăsându-i descoperită căpățâna pleșuvă.

Cu o seară înainte, adică sâmbătă, sta la umbră, din pricina căldurii, în marginea pădurii, neîndurându-se să se scoale.

Bine mai era când avea cotă mică, așa mai potrivită, când nu era socotit chiabur. Dar cota pe care i-au socotit-o Munteanu și Horja, dela Sfatul Popular, adică restanțele, ca pentru găzdoi *), nu-i prea venea la îndemână.

Te duci, stai în soare până ce funcționarul măsoară fiecare sac, uitându-se la tine pe sub sprâncene. De ocărît ce-i drept nu ocărăște, nici tu nu poți ocărî — doar așa în gând.

Privea în jos către Căptălan. In lumina aurie a asfințitului satul i se părea schimbat și, nu-și da seama cum, strein . Chiar dușmănos. Dacă ar fi putut muta pământul s'ar fi dus în altă parte, dar nu în vreun sat. Ar fi vrut să fie un sat croit anume pentru el și oameni ca el.

Ochii i s'au preumblat înegurați și peste câmp. La dreapta se învălura holda colectivului mărginită într'o parte de Mureș. Se lărgea, fără milă față de răbdarea lui Cotoară, până lângă șirul de sălcii ce străjuia drum spre Gălești. Frumos grâu, des ca o blană.

Spre stânga, alături cu drumul, înspre pădure alergau șirurile drepte de cucuruz, tăiate la mijloc de cărarea ce ducea prin trifoiște drept în poiană. Tocmai treceau pionierii. Soarele înroșit, pe jumătate ascuns după un deal, mai sclipi odată ca un fulger, în trompeta pionierului din fruntea șirului. Cotoară se feri, ca atins de ceva neplăcut, închizând ochii.

Trifoiștea începea dela picioarele pădurii. Trifoiul o înconjura ca un brâu. Se făcuse bun de culcat la pământ, în brazde largi, cu coasa. Bătea într'un verde brumat și era deș și pe o formă, ca peria. Nici urmă de cucută, care-l chinuia pe dânsul când trifoiul, crescut până aproape de genunchi, se prăbușea fâșâind sub tăișul coasei. Atunci rotocoalele de cucută se înmulțeau ca pecinginea. Stăpânea atunci pe lângă altă avere și două hectare de trifoi aici sub pădure și coasa lui era bătută pe ilău, acolo, sub tufă. Are și acum două hectare de trifoi, dar în partea cealaltă a Mureșului. Aici stăpânea colectivul. Trifoiul gospodăriei colective scăpase de cucută și de coasa lui.

Se îngândură. In minte îi încolți un gând. Se înfiripă anevoie.

— Ce-ar fi să viu la noapte cu Tinu și cu Vasile, să cosim. Mâne-i duminică. Colectiviștii pleacă la Cucerdea, cu mașina. Până luni nu vin ei pe aici. Tot mâne trebue să mă duc la bază, cu cota. De-acolo fac ocol... peste pod... tai prin pădure cu carele. Mâne se uscă... încarc.

Se ridică mai sprinten ca deobicei și porni întins spre casă. Își chemă feciorii, împărtășindu-le și lor planul cu deamănuntul.

— Să vă luați opinci, măi feciori.

— Numai să nu ne prindă careva dela gospodărie, grăi Tinu, feciorul mai mic.

— Nu te teme. Nu dau ei mâne pe acolo.

Au făcut așa cum și-au pus în gând. Au cosit din greu toată noaptea. Nu se poate spune că numai răcoarea nopții îi făcea să tremure și că sudoarea ce lipea cămașa de spatele lui Cotoară era pricinuită numai de înverșunarea la cosit. Să spunem drept. Se fereau. Fereala asta în Căptălan, ca în orice parte, poartă numele de frică. Destul dară că au mântuit până spre ziuă o fâșie lată dealungul pădurii.

De văzut nu i-a văzut nimeni. Au coborît în sat. Trifoiul a rămas să se usuce sub soarele de a doua zi. Din sat nu se putea vedea fâșia cosită, ascunsă după șirul de acăți.

Au dormit, ca bătuți, până către amiază. Au înjugat boii. Cu două care încărcate cu saci au luat-o agale spre baza de recepție. Soarele dogorea ca niciodată. Pe cerul senin nici umbră de nor.

Drumul îi osteni rău de tot. S'au oprit la cooperativa din Gălești și au destupat câteva sticle cu bere.

Aștia din Gălești tot de mijlocaș mă țin, gândi el, cred că mă duc la moară să macin.

La bază lucrurile s'au petrecut așa cum și le închipuise. Funcționarul îl privi pe sub sprâncene; s'a uitat în fiecare sac, a scos din fiecare probe, i-a cântărit. Toate acestea sub soarele dogorîtor. La urmă i-a dat hârtia.

Pe la ojină s'au apropiat de pădure, dinspre Gălești, și au desjugat, așteptând să vină seara. Până la trifoiște trebuiau să treacă prin pădure, cale de doi kilometri. Da-i bine să stai mai departe. Cotoară

*) găzdoi = bogat

se întinse la umbra unei tufe de porumbele, frământându-se. Căldura, zumzetul neîntrerupt de gâze, rumegatul liniştit al boilor îl toropiră şi adormi.

S'a trezit aşa cum am văzut, fără pălărie.

Toate acestea şi le reaminti în timp ce feciorii lui, doi hojmalăi, gata de însurătoare, se sfărmau să-i apuce pălăria furată de vântul pornit pe joacă. A trebuit la urmă să alerge şi el, gâfâind, după ea.

Goana îi desmorţi pe toţi trei. Se uitară în sus. Adulmecară aerul îngreunat, dând din cap.

— Ei, Vasile, înjugaţi... vine ploaie. De aşteptat nu-i vreme... Acum nu dau ei pela trifoi... avem noroc.

Mânară boii, pe drum ocolit, prin pădure. Tăceau.

Se întunecase deabinelea. Abia se mai deosebeau boii, ca nişte pete albe, pe întunecimea de catran a pădurii.

Incepură să lucreze. Lucrau pe pipăite. Dar greblele nu adunau nimic.

— Mama dracului, isbucni Cotoară, nu găsesc nicio brazdă.

— Nici noi...

Se opriră.

— Să-l fi dibuit colectiviştii?

Pe Cotoară îl trecu un fior. Ii fu ciudă. După o noapte de trudă...

Un fulger desenă o linie frântă pe cer.

La lumina lui de-o clipă, zăriră căpiţele frumos înşiruite lângă pădure.

— Uite drăcie... cine... când?

— Şi parii noştri.

— Pe tustrei îi umplu frica, ca apa un burete uscat. Se sfătuiră. In jurul lor era linişte. Şi vântul parcă se ostoise *). Cădeau picuri mari de ploaie. Hotărîră să-l trimită pe Tinu, pe cărare. Să pândească.

El cu Vasile începu să încarce primul car. Nu puteau încărca aşa cum trebue. Lucrau ca pe spini. Dar nici nu era nevoe să facă mai bine. Numai să-l încarce. Trifoiul foşnea uşor în furcă.

— S'a uscat bine, mă.

Lucrau repede. Din când în când Cotoară mârâia ca un dulău nemulţumit. Nu se ştie dece anume şi împotriva cui.

★

Gavriluţ sta demult cu ochii aţintiţi spre sat. Era numai ochi şi urechi. La primul fulger drumul spre sat arăta pustiu, ca'n palmă.

Se întoarse spre pădure. Văzu desprinzându-se şi mişcându-se două pete albe. Petele se lungeau şi se scurtau, schimbându-şi mereu locul.

Il atinse pe Nicu.

— Văd... ce să fie?

Un al doilea fulger risipi întunericul. Copiii îl văzură pe Cotoară, pe feciorul său şi carele. Unul din care era aproape plin.

Il îmboldiră pe Nucu.

— Cotoară! Adună trifoiul!

— Cu Vasile... Nucule! Fugi în sat! S'or fi întors colectiviştii.

Gavriluţ nu simţi nicio frică. Avea el socoteli mai vechi de încheiat cu Vasile Cotoară. Şi cu bătrânul. Odată, mai demult, Vasile le-a stricat jocul. Le-au spart fluierele de soc. Le-au risipit mâncarea din traiste, pe jos. Pe Gavriluţ, care nu se lăsa, l-au pălit cu bota peste obraz. Asta încă n'ar fi fost nimic. Dar pionierii au plantat nuci pe uliţe. Ii îngrijeau. I-au împrejmuit cu lanţuri, i-au stropit, i-au văruit, i-au ferit de vite. In fiecare dimineaţă alerga să-i vadă. Infrunziseră şi arătau bine. Intr'o dimineaţă i-a găsit însă fără împrejmuire. Cineva a smuls-o. Tulpina fragedă era julită. Doi nuci erau frânţi. A aflat că Tinu şi cu Vasile i-au făcut-o. Când i-a spus lui Cotoară, acesta i-a râs în nas!

— Nu te mai pune mă, mucosule, cu feciorii mei. Nu-i a bună.

A aflat apoi că pe nedrept Cotoară se afla trecut printre mijlocaşi. Acum a fost trecut aşa cum se cădea, în rândul găzdoilor, al chiaburilor. In aceeaşi seară, cu Nucu şi bineînţeles şi cu Nicu, au zugrăvit cât se poate de caligrafic, cu var, pe gardul grădinii lui Cotoară: chiaburi.

A aflat apoi că alde Cotoară şi ceilalţi chiaburi duşmănesc gospodăria colectivă. Că înşală statul. Cotoară şi-a ascuns oile, face speculă, vinde lapte smântânit la oraş. Toate acestea însemnau că Dumitru Cotoară îl ura şi pe el, aşa cum ura şi pe ceilalţi pionieri, că ura întreg satul. Şi satul îl ura pe Cotoară. Nu i-a mers multă vreme cu oile ascunse, nici cu specula, mai ales că Horja şi Munteanu, dela Sfat, nu-l cruţau.

Şi-acum uite ce-a născocit.

---

*) ostoise = potolise

— Acum să le plătesc eu! Şi pentru obraz şi pentru nuci.

Se simţi înoit. Nu mai era necăjit. Socoteală ca asta nu ne-a dat niciodată la aritmetică, îşi spunea. In mintea lui se cuibări un gând frumos. Le plătesc şi pentru colectivă. Pentru osteneala lor.

Il năpădi o căldură mare şi strânse în mână coada furcii. Inima îi bătea tare, tare de tot. Il înghioldi din nou pe Nicu.

— Hai, să-i oprim!

— Ne-or bate.

— Il trifoiul colectivei. Nu putem îngădui. Avem şi noi furci... ce...

Păşi înainte. Părul i se risipi pe frunte. Il dădu la o parte cu mâna:

— Ho, mă! Ce faceţi aici?

Şi începură amândoi să şuere cum i-a învăţat Onisim, ciobanul.

Cotoară şi Vasile s'au tras după car. Când au auzit glas de copil au venit către ei. Vasile se sborşi:

— Ce vreţi, mă, mucoşilor? Vă svânt.

Cotoară amuţise.

Gavriluţ strigă:

— Plecaţi de-aici!

Vasile se năpusti asupra lui. Gavriluţ se feri şi puse deacurmezişul furca. Vasile se întinse cât era de lung, icnind, la pământ.

Copiii o luară fuga spre pădure. Acolo se despărţiră, încurcându-i pentru un moment pe urmăritori. Şi Cotoară se urni gâfâind după ei. Căzu odată, împiedicându-se într'un muşuroi. Cum sta aşa prăbuşit la pământ, îl umplu şi mai vârtos ura. Ura împotriva copiilor, împotriva satului. Ai dracului şi ăştia, mucoşii, ca şi părinţii lor...

— Prindeţi-i, măi Tinule, Vasile, să-i căfuim un pic. Mama lor... tot atâta-i acum. Ne-or spune şi-aşa.

Copiii au început să obosească. Se fereau tot mai greu. Pe Nicu l-au atins odată cu furca peste şold. Copilul gemu, dar nu se dădu prins. Gavriluţ l-atinse şi el odată, cu sete, pe Vasile.

La capătul trifoiştei, cu spatele la căpiţă, copiii făcură faţă. De ciudă, lui Gavriluţ îi venea să plângă.

— Nu ne retragem! Şueră şi tu, Nicule!

Impotrivă veneau cei trei. Gavriluţ îi urî aşa de tare încât parcă-l frigea pe dinlăuntru ceva.

— Lăsaţi numai, voi... chiaburilor. V'arăt eu vouă.

Acum vântul se oprise. Intunericul nu mai era atât de adânc.

Vasile Cotoară urlă ca ieşit din minţi:

— Vă omor, mă... pui de comunişti!

Un şuerat cumplit spintecă valea şi băuli în pădure.

Gavriluţ cu furca ridicată se simţi mai tare ca oricând. Aşa numai Onisim, baciul gospodăriei, putea să şuere.

Când ceata colectiviştilor păşi în trifoişte, luna ieşi întreagă din vălmăşagul norilor. Văzură pe copii apărându-se. Gavriluţ striga şi-i batjocorea. Nicu se apăra cu mâna stângă. Din braţul drept curgea sânge.

★

Lucrurile s'au lămurit. Cotoară se linişti ca prin farmec. Tihna dinainte nu şi-a recăpătat-o, bine'nţeles.

Gavriluţ fu sărbătorit ca un erou.

În cinstea Festivalului

SĂ NE ÎMPODOBIM PATRIA CU GRĂDINI!

DRAGĂ REDACȚIE,

Ne aflăm în toiul pregătirilor pentru Festival! Noi, pionierii școalei elementare din Bădești, regiunea Craiova, am lucrat și lucrăm în cadrul concursului mâinilor indemânatice multe și felurite daruri pentru oaspeții ce vor sosi în țara noastră.

In afară de aceste daruri, tot în cinstea Festivalului, noi am amenajat și îngrijim un lucru care ne este drag și cu care ne mândrim. Acesta este grădina noastră miciurtnistă și grădini de flori. Fiecare plantă, fiecare tufă sau floare, au fost crescute cu multă atenție și dragoste. Știm că munca noastră plină de bucurie și râvnă, din grădinile acestea, va contribui la înfrumusețarea școlii și a satului nostru. Florile sădite, îngrijite și crescute de noi, vor împodobi în zilele Festivalului ulițele, casele, fiecare colțișor al satului nostru. Astfel contribuim la împodobirea Patriei noastre cu grădini!

DOBRIȚA OLGA
com. Bădești raionul Filiași, reg. Craiova

PENTRU CEA MAI FRUMOASĂ STRADĂ, PENTRU CEA MAI FRUMOASĂ CASĂ!

DRAGI TOVARĂȘI,

In cinstea Festivalului care va avea loc în orașul nostru, noi pionierii și întreg colectivul străzii Cezar Boliac ne-am sfătuit și am hotărît ca strada noastră să fie printre cele mai frumoase. Tov. utemistă Stoiculescu Liza a făcut ca în fiecare casă de pe strada noastră să se afle de dhemarea „Pentru cea mai frumoasă stradă, pentru cea mai frumoasă casă!" Toți cetățenii au ieșit la muncă cu voie bună. Să-i vezi ce robotesc, parcă-s niște harnice furnici care aleargă dela un capăt la celălalt al străzii! Bătrânii, bunicii și mătușele noastre, au luat și ei în mână scări, bidinele, mături sau lopeți și cu forțele lor lucrează și ei la înfrumusețarea străzii.

Noi, pionierii, n'am stat locului. Am fost printre primii la treabă. Cântecele noastre i-au făcut și pe bătrâni să zâmbească și să muncească cu mai mult spor. Ce-am făcut până acum? Am făcut multe și o să mai facem. Iată, la Nr. 38 am amenajat un solar, acolo unde se afla un maidan facem un parc mic în care oaspeții și trecătorii să se odihnească. Școala noastră dragă, în care ne luminăm mintea, va fi nespus de frumoasă. Am scos aproape patru vagoane de moloz din ea, am curățat-o și am împodobit-o cu multe flori. Ajutând pe vârstnici am făcut să apară și un teren de sport. Mai că nu-ți vine să recunoști strada noastră! Muncind cu spor și tragere de inimă vom îndeplini angajamentele luate în cinstea Festivalului.

Așteptăm cu nerăbdare sosirea oaspeților din lumea întreagă.

VĂZĂREANU CORNELIA
Școala Elem. de fete Nr. 22, București

DRAGA REDACȚIE,

Urmând exemplul multor pionieri din Patria noastră, m'am apucat de treabă plină de voioșie. Și iată rezultatul muncii: O ie lucrată după portul regiunii noastre și o cusătură națională, care poate fi folosită ca semn de carte. Am lucrat aceste daruri pentru oaspeții noștri de peste hotare cu multă dragoste. Știu că ei se vor uita la acestea cu admirație.

Bucureștiul, scumpa noastră capitală, va fi orașul gazdă, care va primi mii și mii de tineri, veniți la noi în Patrie pentru ca să-și exprime dragostea lor pentru libertate, pentru Pace.

Luând în mână revista am citit rândurile scrise de redacție și ele mi-au dat mai mult îndemn să lucrez la aceste daruri. Mă bucur mult că frumusețea artei naționale din regiunea noastră va fi văzută și admirată de către oaspeți și prin aceste obiecte lucrate de mine.

Trăiască cel de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie!

Pioniera CHIRA MARIANA
comuna Vârfuri-Cârlănești, raionul Pucioasa, reg. Ploești

DRAGI TOVARĂȘI DELA REDACȚIE,

Sunt foarte bucuros că am acum timp, după terminarea cu succes a examenelor, să vă scriu despre activitatea pionierească dela noi din timpul vacanței. Multe sunt de făcut în timpul acestei vacanțe! Pionierii din comuna noastră, ajutați de muncitorii dela fabrica de ceramica, au pregătit lucruri frumoase în cadrul concursului mâinilor îndemânatice, pe care le vor trimite la București pentru a fi dăruite oaspeților noștri la Festival. Astfel, s'au lucrat din ceramică un porumbel al păcii, un bust de ostaș, ciuperci și altele.

In comuna noastră se află o gospodărie agricolă de stat fruntașă pe țară. Noi suntem mândri de acest lucru și nu uităm nicio clipă să dăm și contribuția noastră la gospodărie. Am strâns pentru G.A.S. peste 275 kg. fier și fontă. Cu atât mai mult acum, în timpul vacanței, vom fi de folos G.A.S.-ului. Pionierii unității Nr. 4 din comuna noastră vor merge pe ogoare, în urma combainelor și voioși, cu cântecul pe buze, vom strânge spic cu spic, toate spicele de grâu rămase.

Aceasta înseamnă că vom întâmpina într'adevăr cu succes, ca buni pionieri ai patriei noastre, Festivalul ce va avea loc la București.

MUSTAFA GHEORGHE
comuna Periș, raionul Snagov, reg. București

Biblioteca Centrală Regională
SIBIU

Jocuri distractive

Prin munți

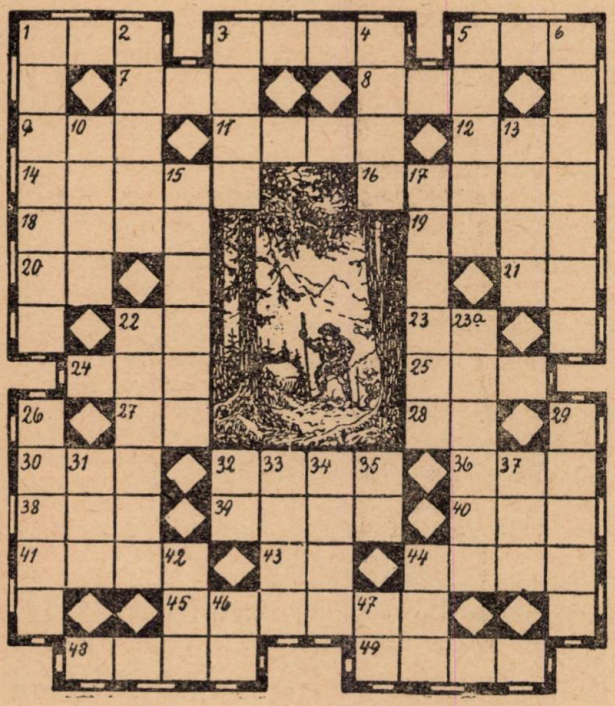

ORIZONTAL: 1) Promontoriu. 3) Punctul cel mai înalt al muntelui. 5) Cel care dirijează sau comandă. 7) Poezia în care se exprimă un sentiment de admirație entuziastă pentru Patrie, pentru un erou, pentru un eveniment sau un ideal social. 8) Ceas. 9) Localitate în Franța (Departamentul Pyrenees-Or.). 11) Un șir de munți care se leagă unul de altul. 12) Cer cu respect. 14) Parte a piciorului (plural). 16) A face un abonament. 18) Aia. 19) Nu e greu. 20) Pronume posesiv.. 21) Rea, cum spune moldoveanul. 22) Prepoziție arătând locul sau direcția. 23) Incep să ezit. 24) Calul Laponilor. 25) Metanul sau oxigenul (singular). 27) Simbolul chimic al argintului. 28) Alifie. 30) Chemare telefonică. 32) Cel mai înalt vârf al Bucegilor (2511 m.). 36) Curge din munți. 38) Livadă în Ardeal. 39) Depresiunea Baia... este străbătută de Valea Lăpușului. 40) Pom fructifer cu lemn fin. 41) Schimbă macazul. 43) Rece! 44 Se spune la despărțire. 45) Loc de excursii lângă Orașul Stalin. 48) Munți între Valea Trotușului și Valea Oituzului. 49) Pas în munții Făgăraș.

VERTICAL: 1) Munții noștri. 2) Partea de jos a unui munte. 3) Spațiu între doi munți. 4) Șort lung de lână cu cusături, în formă de dreptunghi, purtat peste fustă de sătence. 5) Exploatare de gaz metan în Ardeal. 6) Munți între Dâmbovița și Olt. Vârfurile cele mai semețe sunt Negoiul și Moldoveanul. 10) Gen de liliacee din California aclimatizată în țările temperate. Are 1,80—3 m. înălțime și înflorește la fiecare doi ani. (numele este scris cu ortografia românească). 13) Cinstea dată superiorului în armată. 15) Este unul dintre cele mai frumoase masive din Carpați. Vârful său cel mai înalt este Mândra (2529 m.) 17) Munți cuprinși între valea Prahovei și valea Dâmboviței. 22) Culme a Bucegilor spre Sud-Est de Piatra-Craiului. 23) a) Munți între Crișul Alb și Mureș. 26) Munte din grupa nordică a Carpaților Orientali (1653 m.) 29) Aici Oltul formează unul dintre cele mai frumoase defilee din țară, cu chei și meandre adâncite. 31) Lala din Rodna. 32) Ființă superioară. 33) Ocnele... stațiune balneo-climaterică cu ape sărate pe valea Oltului. 34) A se sui pe munte. 35) Pronume. 37) Se mai numesc frați sau copileți. 42) Republica Populară Ungară. 44) Râu în Elveția afluent al Rinului. 46) Oleg Coșevoi. 47) Nicolae Bălcescu.

CUVINTE AJUTĂTOARE: 9 orizontal RIA; 10 vertical IUCA; 44) vertical AAR.

Prof. C. PETER-Craiova

Căldura

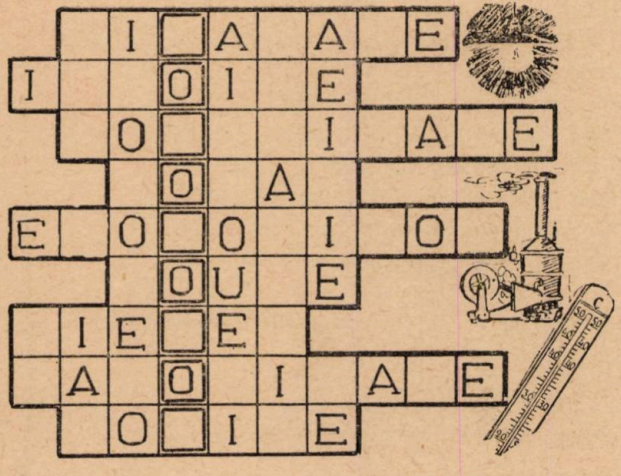

Pe rândurile orizontale înscrieți cuvinte cu următoarele semnificații (pentru ușurință am indicat vocalele acestor cuvinte):

1) Creșterea dimensiunilor unui corp sub acțiunea căldurii. 2, 3 și 9) Acțiuni mecanice care transformă energia mecanică în căldură. 4) Cameră de ardere. 5) Cameră cu tuburi care face economie de combustibil la încălzirea cazanului. 6) Fizician englez care a determinat în mod experimental echivalentul mecanic al căldurii. El a descoperit legea transformării energiei electrice în energie calorică. 7) Inventatorul motorului cu combustibil lichid. 8) Trecerea unui corp în stare de vapori.

Pe coloana verticală cu pătrățelele duble veți obține numele unui mare învățat rus care a dat pentru prima oară explicarea fenomenelor termice pe baza mișcării particulelor dintr'un corp. (1711—1765).

P. ARDELEANU-Arad

„CRAVATA ROȘIE", revista pionierilor și școlarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Redacția și Administrația: București, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 152654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. Taxa poștală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat, Str. Brezoianu 23—25. — C. 5030.

EXEMPLARUL 1 LEU

O SOCOTEALĂ MICĂ

A început secerișul, strânsul rodului bogat. Pionierii au și ei un cuvânt de spus: adunatul spicelor risipite, ajutorul ca muncile să se facă repede, cât timp grâul e în pârgă pentru a nu se scutura boabele.

Să facem acum o socoteală mică: dacă la fiece metru pătrat sunt 400 de spice și dacă la fiecare spic s'ar scutura numai un bob, asta ar însemna patru milioane boabe la ha., adică 130 kg. la ha. Dacă socotim pierderea unui bob din fiecare spic, pe întreaga țară, ajungem la o irosire de cca. 50.000 vagoane!

Să facem și cealaltă socoteală: dacă la fiece metru pătrat se pierde numai un spic, asta înseamnă 10.000 de spice la ha. sau 60—80 kg. la ha., sau socotind pe întreaga țară o pierdere de 20—30.000 vagoane de grâu.

Iată dar câte pierderi pot fi înlăturate prin ajutorul dat de pionieri la strângerea spicelor și la grăbirea secerișului.

Aici mai trebue adăugate și pierderile prin risipirea spicelor și a boabelor lângă batoza de treer; într'o zi se risipesc pe jos, în jurul batozei, cam 80—120 kg. boabe, care pot fi și ele adunate.

Socoteala noastră se încheie aici; iar noi va trebui să urmăm exemplul acelor unități de pionieri și școli care au dat ajutor gospodăriilor agricole colective și a celora de stat la strângerea recoltei cât mai degrabă și fără pierderi.

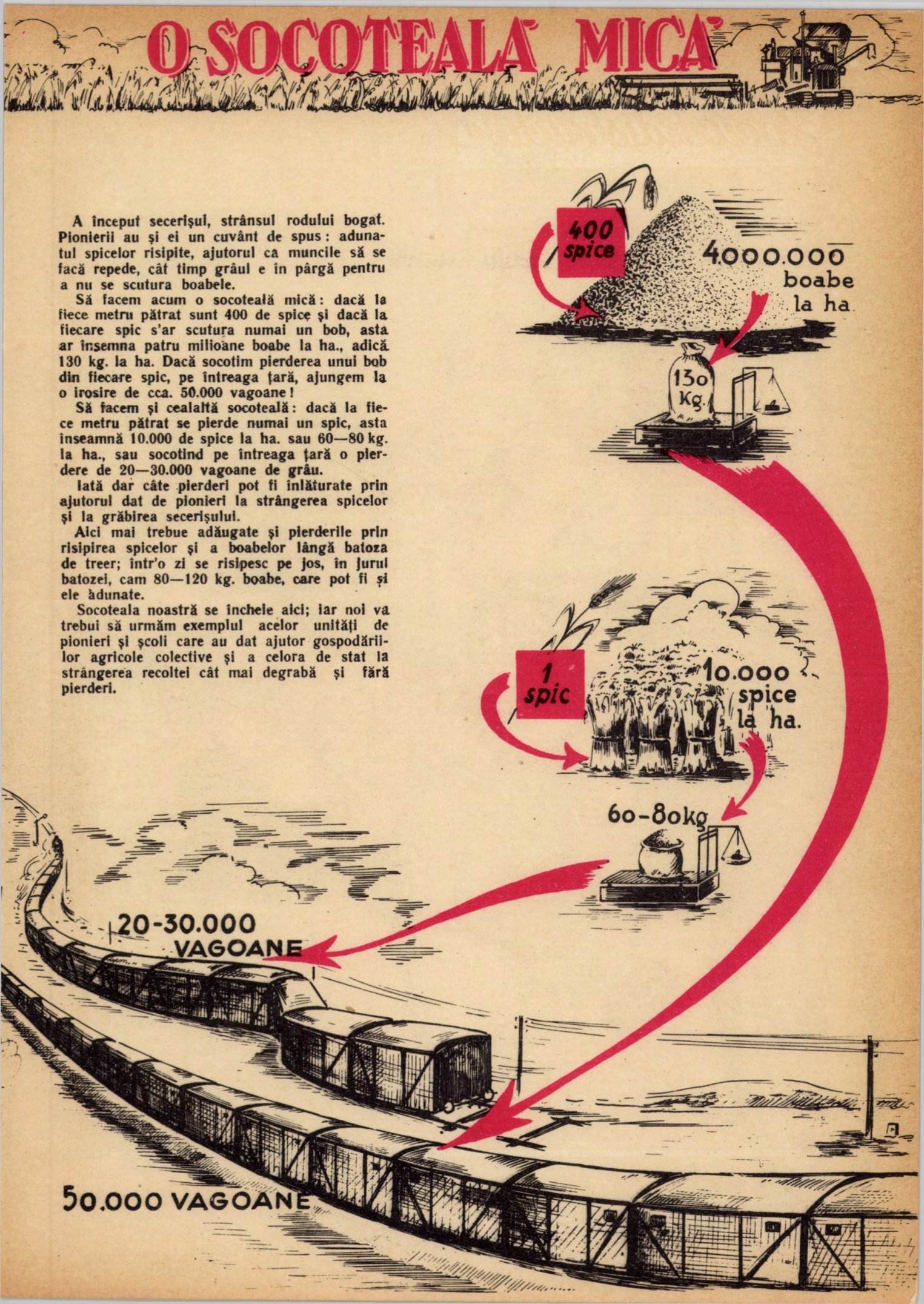

CRAVATA ROȘIE

1 AUGUST 1953

Nr. 15

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CÂNTEC DE EXCURSIE

Versurile de LETIȚIA PAPU — Muzica de MATEI SOCOR

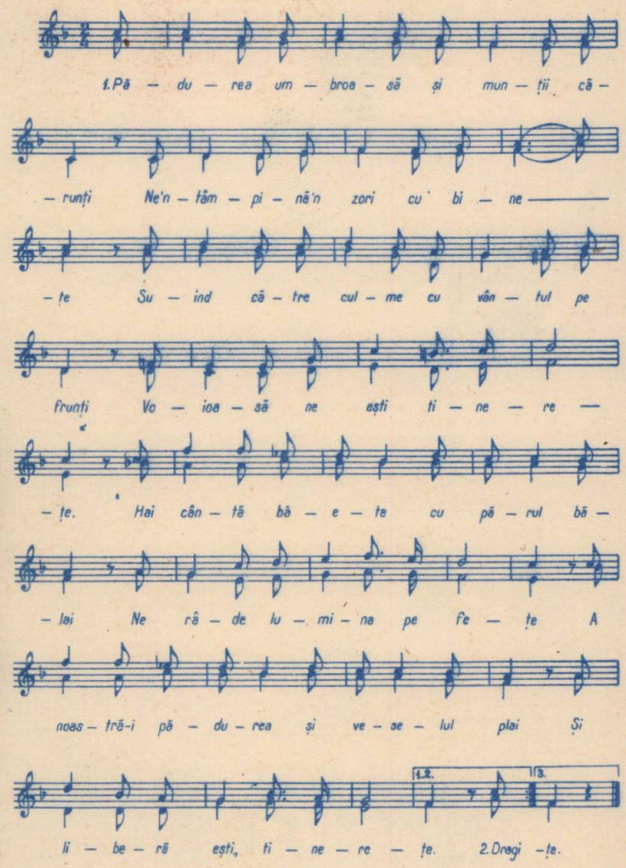

Pădurea umbroasă şi munţii cărunţi
Ne întâmpină în zori cu bineţe.
Suind către culme cu vântul pe fruntea
Voioasă ne eşti tinereţe.

Refren

Hai cântă băiete cu părul bălai
Ne râde lumina pe feţe
A noastră-i pădurea şi veselul plai
Şi liberă eşti tinereţe.

Dragi oaspeţi din ţări depărtate sosiţi
La luptă spre noi dimineţe
Alături ca fraţi luptăm oţeliţi
Vitează ne eşti tinereţe.

Sub steagul înfrăţirii pornim arzători
Cu braţe şi minţi îndrăzneţe
Cu noi fi-vei paşnic măreţ viitor
Ne învinsă vei fi tinereţe

În lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 15
1 AUGUST
1953

Bucuroși de oaspeți

de MARCEL BRESLAȘU

Ilustrații: V. CRĂCIUNESCU

Urci în munți... Din strungă'n strungă
calea-ți pare tot mai lungă...
Ceasuri sunt
de când tot depeni
pas mărunt
și greu prin jnepeni.
Arde talpa sub călcâiu
Parc'ai duce'n traistă pietre.
Ai să mâi
în drum cumetre,
c'un pietroi la capătâi!

Seara'ncepe să-și coboare
neagra turmă de mioare —
și prin văi se-adună'n jgheaburi.
albe, turmele de aburi...
Când, de-odată — ce se-arată?
Uite-o turmă-adevărată!
Duce-o bârnă
pân'la stână.
Șade baciul într'o rână.
Zice fluierul duios.
Poarta scârțâie'n țâțână,
latră-un câine mânios...
— Bucuros de oaspeți, bace?
— Dacă vin cu gând de pace,
bucuros!

Până'n zare Bărăganul.
Peste cap îți trece lanul.
E un fluviu — e o mare,
— un ocean în depărtare!

Soarele cu mii de bice
mână holdele spre pârg
— seva'n spice
s'o ridice —
Tu-i simți șfichiul pe cerbice...
Mergi cu sârg
dar recunoști:
Până'n târg
sunt șapte poști!

Când, de-odată — ce se-arată?
Sus, pe holda legănată,
sus pe valuri line — parcă
ar pluti spre tine-o barcă!

I-un acoperiș de paie,
un bordei în albe straie
(ar încape'ntr'o păstaie!)
Sub umbrar,
un gospodar.

A prânzit și-acuma șade
hârjonind un țânc drăcos...
— Bucuros de oaspeți, bade?
Dacă-s oameni cum-se-cade,
bucuros!

★

Treci cu lotca, singuratec
sub alt clopot de jăratec,
într'o altă zi de vară
potopită peste țară...
Fierb și apa și văzduhul...
Cât cuprinzi cu ochii — stuhul.
Fermecată'ncremenire
toropește'ntreaga fire.
Totul e suflat cu aur...
Și amiaza s'o despice
mai cutează doar un graur
sau un pui de pitulice...
Bate lânceda lopată
tot mai lânced... Când, deodată,
un ostrov se iscă-aproape
ca un nufăr dintre ape...
și 'n mijloc
(ca un boboc)
o căsuță de pescar
cât un bob de chilimbar!

Iar în poarta florii — o floare
cu cosiţe bălăioare
ochi focoşi
şi buze roşi...
— Bucuroşi de-un oaspe, fată ?
— Dacă-i om dintr'o bucată,
bucuroşi !

★

Şi-au fost vremi de chin şi moarte
(mai de mult, şi nu prea foarte...)
când la uşi — cu mare preget —
ciocăneai c'un singur deget...
— Cine e acolo — cine ?
— De departe sunt, vecine !
— Cine'n crucea nopţii bate ?
— Mă cunoşti... Ţi-s fiu ori frate !
— Ce'ţi învălui, grijuliu
faţa'n noapte
vorba'n şoapte...
E târziu
şi nu te ştiu
după glas şi după umbră.
Pe la cântători nu'mi umblă
niciun frate, niciun fiu!

— Poterile-s după mine,
c'am visat să fie bine,
omul om la el în ţară,
pâinea mai puţin amară...

Uşa'n lături se dedea.
— Taci nevastă ! Ţibă câine !
Intră... Frânge-un colţ de pâine.
P'ormă dormi... Şi până mâine
cu sunt cel ce va veghea.

...Uite, norii-s tot mai jos
S'o stârni curând furtuna.
De-aşa oaspe-s totdeauna
bucuros !

★

...Cele vremi acum s'au dus.
Le-am supus

şi le-am răpus...
Şi fugarii şi drumeţii
bat la Poarta'Naltă-a vieţii,
slobozi — şi cu fruntea sus.

Hei şi câte se schimbară
şi se schimbă'n Noua Ţară :
colective'n Bărăgan,
o turbină printre stâne
şi abatem, an de an
matca apelor bătrâne !
Dar — de oaspeţi bucuroşi
am rămas şi vom rămâne,
cum ne ştim din moşi-strămoşi !
Iacă — ăsta ni-i cuvântul
de când lumea şi pământul.
Mică pâinea, când nu plouă,
gazda tot o frânge'n două ;
scundă butia, când nu-i soare,
dar la casa primitoare
tot găseşti
cât să cinsteşti !
Şi la casa mai cuprinsă
masă'ntinsă,
pernă ninsă,
iarna loc la vatra'ncinsă
şi tovarăşi inimoşi..
— Bucuroşi de oaspeţi ? — Vie !
Dacă-s oameni de-omenie,
bucuroşi !

★

Azi — vă'ntâmpinăm cu drag
soli ai păcii şi'nfrăţirii,
Tineret al omenirii
când păşeşti pe-acest meleag.
După datină străbună
ţara-gazdă se adună
să vă'nbie vorba bună
dintr'al sărbătorii prag !

Spun cu glasuri tinereşti
(şi bătrânii şi copiii !)
Bun sosit la Bucureşti,
în oraşul Bucureşti !
Ne-om cunoaşte, ne-oţi cunoaşte,
ne-om lega prieteni buni !
Pot duşmanii să ne'mproaşte
cu noroi şi cu minciuni,
ori ce-ar face şi-ar desface
n'or să curme-acest avânt !
Tot mai sus şi tot mai sfânt
urcă triumfalul cânt
despre Viaţă, despre Pace
şi Iubire pe pământ !

Măi prieteni, vechi ori proaspeţi,
din Apus şi Răsărit,
inimilor noastre oaspeţi,
Bun sosit !

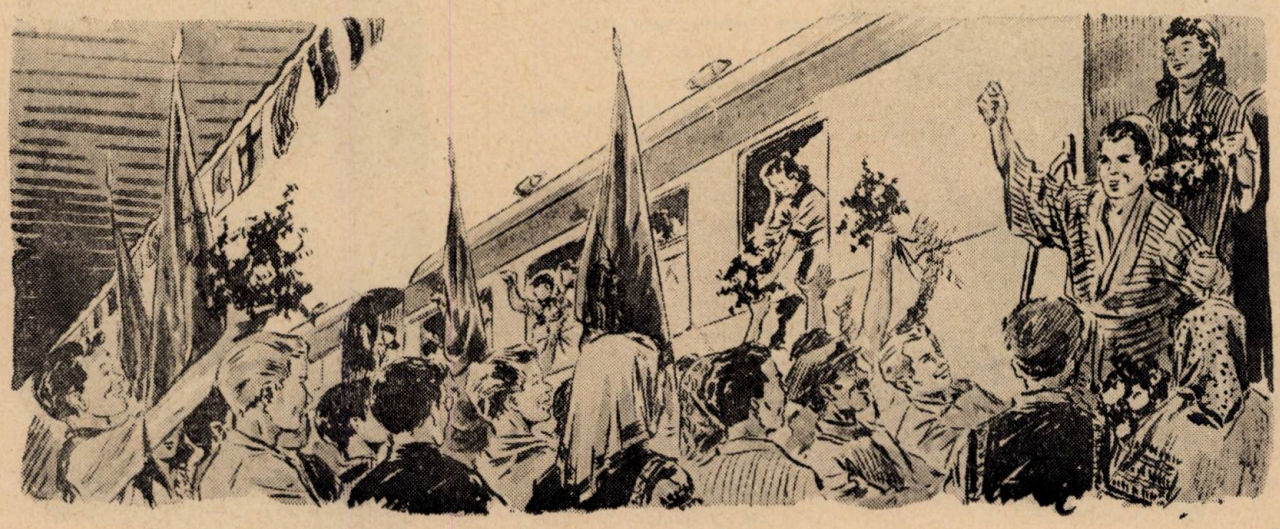

PESCARII

de **PETRU DUMITRIU** — Ilustrații: **EUGEN TARU**

Am fost verile trecute și am să mă mai duc și în vara asta cu pescarii pe mare; și vreau să vă spun și vouă cum sunt ei și cum le e viața: pescari de Dunăre sau de baltă și pescari de larg. La cei dintâi se numără și pescarii de pe țărmurile mării, care nu se depărtează de coastă, căci să pescuiești în larg este cu totul altceva. Ca să vedeți deosebirea, o să vă povestesc despre amândouă aceste soiuri de oameni harnici și trudiți.

Prietenul meu Achim este pescar pe balta Dunării. Locuiește într'un sat de case cu acoperișuri de stuf, printre sălcii cărora frunzișul subțire le tremură în soarele fierbinte. Apele Dunării sunt lucii, ca o oglindă veche, gălbuie. Strălucirea soarelui răsfrântă în ape te orbește. Și e cald vara, o căldură zdrobitoare, în care abia mai răsufli. Numai la umbra sălciilor e o răcoare plăcută. Aici șed pescarii la amiază, frig crapul în protap și fierb borș din o sută și una de seminții de pești. După aceea seara lotcile lor negre, smolite, cu ciocul ridicat în sus, alunecă încet pe apele pe care amurgul le face trandafirii, aurii sau ca arama. Prietenul meu Achim stă în picioare într'un capăt al bărcii, cu plasa într'o mână. La vâsle e băiatul lui, care n'are decât doisprezece ani. Băiatul poartă lotca prin colțuri de baltă știute numai de pescari, colțuri tainice unde apa se învârte în loc și unde, în adâncuri, printre ierburi de apă, somnii înnoată târâș pe mâlul dela fund. Băiatul lui Achim oprește barca, iar Achim svârle cu măestrie plasa ce are pe margini bile de plumb. O clipă, plasa cade la fund, nu se mai vede nimic, apoi Achim o trage din adânc și iat-o, strânsă, plină doldora de crapi grași, aurii și de somni și mai grași, cu spatele negru și pântecul albicios. Băiatul lui Achim se încovoaie pe vâsle cu brațele lui subțirele dar vânjoase și barca alunecă mai departe, în tăcerea bălții. Nici Achim, nici fiul său nu vorbesc, tac și ei cum tac apa, și cerul, și păpurișurile; nu vorbesc prea mult între ei, dar sunt foarte buni prieteni, mai ales de când muncesc împreună.

Să-i lăsăm pe prietenul meu Achim și pe băiatul lui. Uite-i cum alunecă pe luciul Dunării, îmbujorate de asfințitul soarelui, o lotcă neagră pe apa trandafirie, o lotcă tot mai mică, tot mai depărtată, până nu se mai vede deloc.

Și acum iată-ne pe țărmul mării. Coastele nisipoase sau cu stânci înalte îmbrăcate în alge se întind cât vezi cu ochii. Iar valurile spumegânde se izbesc de ele fără odihnă, de mii de veacuri.

Pe lacul Razelm, pescarii au o viață ca a celor de pe Dunăre. Dar cu totul alta e viața pescarilor de larg. Să vă povestesc despre alt prieten al meu, Emilian Romanov. E un om voinic, cu pieptul lat, niște brațe zdravene și mâini mari, puternice. Ochii îi sunt albaștri, de un albastru deschis așa cum e cerul jos, deasupra orizontului, acolo unde se unește cu marea.

Emilian Romanov a ieșit în larg de pe la optsprezece ani, cu oameni mai în vârstă decât el, pescari bărboși cu glasuri groase. Porneau cu pânzele ridi-

cate, împinşi de vânt, se opreau în anumite locuri şi aruncau în apă uneltele de pescuit: sfori înarmate cu sute de cârlige de oţel. In cârligele acestea se prind morunii şi nisetrii mai mari ca un om şi grei de câte două sute de kilograme. Zile întregi, pescarii stăteau în larg, legănaţi de valurile albastre-verzui ale mării, arşi de soarele zilei, amorţiţi de răcoarea ce se lasă noaptea. Imprejurul lor nu vedeau decât marea pustie şi cerul.

Când nu era vânt trebuiau să vâslească ceasuri întregi şi chiar zile întregi. Şi e tare greu să vâsleşti pe mare, când valurile sgâlţâie lotca grea. Dar şi mai greu e când se porneşte vântul, sau când se deslănţuie furtuna. Pe valurile spumegânde şi sub norii cenuşii, lotcile pescarilor parc'ar fi pierdute. Multe zile de vreme rea a apucat Emilian Romanov pe mare, şi uneori a crezut că nu va mai vedea niciodată ţărmul. Când se întunecau cerul şi marea, când vijelia frământa valurile, se întâmpla uneori după câteva zile de furtună, ca unii pescari să nu se mai întoarcă: pieriseră pentru totdeauna.

De aceea era atât de grea meseria pescarilor de larg; pe lângă că munceau la vâsle şi mânuiau uneltele pescăreşti, mai era şi primejdia înnecului. Astfel că pescari de larg nu se făceau decât oamenii viteji, fără frică de moarte.

Azi însă, există un vapor mare, căruia pescarii îi spun „mama". La provă, lângă ancore, stă scris pe el „Octombrie Roşu". „Octombrie Roşu" pe mare şi de jur împrejur, la depărtări uneori de peste zece-cincisprezece mile, pescuiesc brigăzile de pescari în lotci. Alături de lotci plutesc bărci mari, cu motor, care duc peşte la „mama", iar acolo muncitorii de pe vas îl fac conserve.

Dar când se întunecă norii şi se stârneşte vijelia, bărcile cu motor trag lotcile spre „Octombrie Roşu" şi macaralele puternice ale vasului ridică lotcile ca pe nişte jucării şi le încarcă pe punte. Şi-atunci să vezi pe pescarii de larg, spătoşi, uzi până la piele de spuma valurilor, cum râd veseli, îngrămădiţi pe punte. „Octombrie Roşu" se ridică şi se coboară măreţ pe spinarea valurilor celor mari, vântul şuieră sălbatic, spuma valurilor sboară prin aer suflată de furtună, dar Emilian Romanov şi tovarăşii lui râd, veseli şi fără grijă, căci vieţile lor sunt la adăpost. De aceea pescarii îi zic lui „Octombrie Roşu" „mama".

In zilele frumoase de vară, Emilian Romanov se află la câteva zeci de mile în larg, cu echipa lui. Doi flăcăi trag la rame, iar el, în capătul bărcii, controlează cârligele. Din când în când scoate din adâncuri câte un morun cu care se încinge o luptă aprigă. Peştele uriaş izbeşte cu coada, se sbate, dar până la urmă e înfrânt şi adus în barcă. Şi munca urmează mai departe. Valurile se înalţă şi recad, liniştite, apa e ca un cristal verde întunecat, iar la Miază-zi se adună deasupra orizontului nişte nori. Oare se apropie o furtună? Emilian Romanov se uită în partea cealaltă: peste orizont pluteşte un fir de fum. Acolo e „Octombrie Roşu", gata să-i adăpostească la nevoie. Deşi apele cât vezi cu ochii sunt pustii, pescarii de larg nu mai sunt părăsiţi, singuri şi fără apărare pe mare. Sufletele lor viteze sunt senine, iar lotcile lor joacă fără grijă pe valurile de cristal, ca nişte pescăruşi negri

---

de NAZIM HIKMET

Ţara aceasta ca un cap de iapă
Care-a venit în lung galop din Asia îndepărtată
Să se arunce'n apele adânci ale Mediteranei —
Ţara aceasta este a noastră.

Cu încheieturile pline de sânge, cu dinţii strânşi,
desculţă,
Pământ asemeni unui covor de mătase —
Acest infern, acest paradis este al nostru.

Să se închidă porţile prin care nu pot pătrunde
decât vreo câţiva,
Să se închidă pentru totdeauna,
Oamenii să nu mai fie robii altor oameni —
Chemarea aceasta-i a noastră.

Să-ţi duci viaţa'n libertate, ca un copac,
Să trăieşti, înfrăţit, ca arborii unei păduri —
Acesta este visul nostru.

In româneşte de VIRGIL TEODORESCU

VARĂ

de NINA CASSIAN

Ilustrații: DĂSCĂLESCU D.

Vară, de-aș putea,
Zău te-aș colinda
Cum colinzi o țară
Pentru-a zecea oară,
De-alungul, de-alatul.
Fără să mă satur.

Și-aș pluti, pe plute
Pe Bistrița iute,
Sau, în lotca zveltă,
Aș pluti prin deltă
Cu nuferii-alături,
Albi, ca de omături

Și mi-aș duce pașii
Pe nisipul plajei,
Lângă marea verde
Ca să mă diezmerde
Valul jucăuș,
Veșnic cărăuș.

Și'ncă-aș mai umbla
Nu m'aș sătura,
Prin pădurea deasă,
Deasă, răcoroasă,
Cu fragi și ciuperci,
Cu gâze și melci

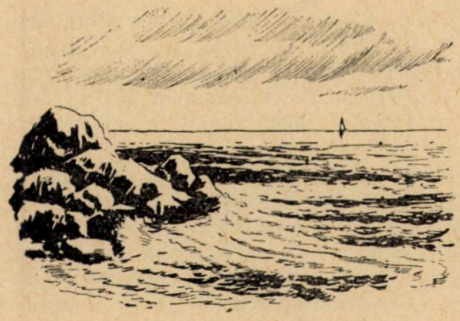

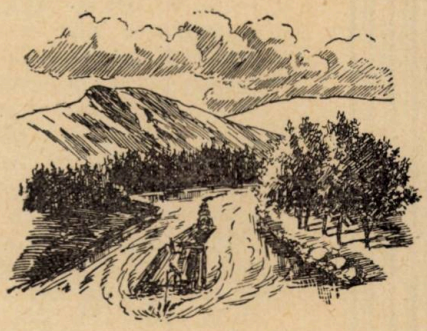

Și-aș porni în munte,
Pe poteci mărunte
Să privesc prin stânci
Râpele adânci,
Valea Prahovei
Cu-orașele ei

Că mi-ești dragă, vară,
Din zori până'n seară
Până piere'n zare
Auriul soare,
Până când răsare
Luna, Carul-Mare.

Un crâmpei din zilele de basm ale Festivalului

de ADRIAN ROGOZ

Ilustrații: MITRICI ION

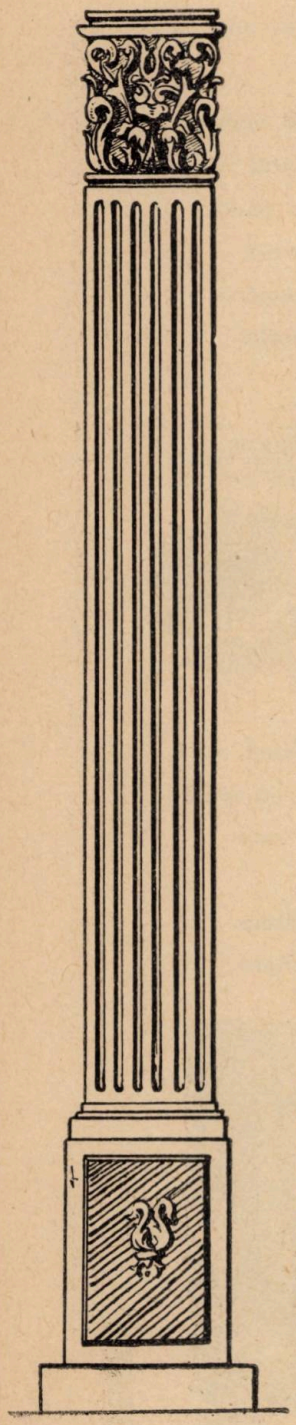

Un mic prieten de-al meu m'a întrebat dacă în timpul Festivalului va avea de văzut multe manifestări artistice. I-am răspuns că în zilele marii sărbători, pe scenele și stadioanele Bucureștiului se vor întrece în măestrie și talent peste 10.000 de tineri, dintre care mai mult de jumătate vor fi artiști.

Desigur că pe voi toți, dragi copii, vă interesează să știți care sunt cele mai interesante echipe de dans, coruri, piese, filme, ce vor putea fi văzute la Festival, precum și locurile unde se vor desfășura aceste manifestări artistice. Deaceea, atât pentru voi, cât și pentru micul meu prieten, am scris cele ce urmează.

★

Lăsându-ne purtați pe aripile gândului, să ne închipuim că ne aflăm în minunatele zile ale Festivalului. Capitala Patriei noastre a devenit pentru două săptămâni o capitală a tinereții. Întregul oraș e împodobit sărbătorește, zecile de mii de delegați ai tineretului lumii se întâlnesc între ei, spre a-și arăta cum trăesc, cum muncesc, cum învață și cum se distrează. Se leagă nenumărate și trainice prietenii, născute din dragoste de viață, de muncă și pace. Tinerii pământului sunt setoși să se cunoască. Ei își fac daruri frumoase care le vor aduce aminte peste ani de minunata vară a lui 1953, când s'au adunat la București. Printre aceste daruri, există și unele mai puțin concrete, pe care delegații, când se vor întoarce acasă, le vor lua cu sine nu în bagajele lor ci în suflet. Mă gândesc tocmai la comorile artistice ale popoarelor, care sunt înfățișate de ambasadorii tineretului lumii

In fiecare zi a Festivalului au loc sute și sute de manifestări artistice în peste 60 de săli de teatre, în amfiteatre în aer liber, în studiouri, în cinematografe și pe estrade uriașe, amenajate în piețele publice și în parcuri. Coruri, corale și orchestre ale tinerilor din uzine, ferme și colegii, ansambluri de dans și de balet din 35 țări diferite își prezintă în același timp programele, care sunt aplaudate zilnic de sute de mii de oameni.

Unde să mergem mai întâi? Să trecem în primul rând pe la Teatrul Muzical, această măreață construcție terminată în cinstea Festivalului. Intrăm în această minunată clădire și tot ce vedem ne încântă. Și pardoseala de marmoră din holul cel mare, asemănătoare unui prețios covor; și plafoanele strălucind de casete și stucaturi [1]) patinate și aurite; și sala cu pereții ei capitonați în velururi și brocarturi gălbui-aurii, cu fotoliile tapisate în pluș roșu-venețian, cu uriașul și scânteietorul policandru aninat de plafonul în formă de boltă, cu frumoasele loji concepute în stilul pridvoarelor românești. Cât privește scena, ea este cea mai mare din România și este înzestrată cu un complex utilaj electro-mecanic, adică toate lucrările sunt realizate cu ajutorul electricității și al unor mecanisme speciale. Ca să vă dați seama ce însemnează acest lucru, e suficient să vă spun că unul dintre personajele de seamă în desfășurarea spectacolelor este electricianul-șef care, printre altele, are de condus cele 170 de circuite ale unei orgii de lumini.

Astăzi, în acest palat al muzicii are loc prezentarea spectacolului de gală al delegației tinerilor sovietici. Când pleci dela acest cuceritor spectacol, plin de tinerețe, de voioșie, de caldă dragoste față de om, de neîntrecută măestrie artistică, rămâi în suflet cu bucuria de a fi cunoscut cu ochii tăi generoasa artă sovietică și cu mândria că acest falnic locaș de cultură a fost durat cu ajutorul frățesc al marelui popor sovietic.

★

Să vizităm acum Teatrul în aer liber din Parcul de Cultură și Odihnă „I. V. Stalin". Pe scena acestui frumos teatru, Spania, Franța, R.P. Ungară, R.P. Bulgaria și R.P.R. prezintă un spectacol internațional, al cărui program este închinat artei spaniole.

La rândul său, Amfiteatrul din Parcul de Cultură și Sport „23 August" ne rezervă spectacole deosebit de interesante. Mai întâi, însă, trebue să vă spun cât de minunat este acest nou lăcaș al artei din Capitala noastră. Spre deosebire de teatrul din Parcul „I. V. Stalin", care are scena ca orice teatru, amfiteatrul în care ne aflăm are scena în mijlocul sălii, așa că, deși asistă aproape 4000 de oameni, spectacolul se vede și se aude foarte bine. Acum ceva despre spectacol! Este un spectacol de gen, adică un program internațional format din bucăți de același gen artistic. (Asemenea spectacole se dau pentru prima oară, la Festivalul dela București). In seara aceasta, vedem întrecându-se în măestrie artiștii de circ ai U.R.S.S., Chinei și ai R.P.R.

In același timp, diferite țări prezintă spectacole pe scena Teatrului C.C.S., la cinematograful Patria, pe estrada din Piața Libertății, în grădina clubului „Grivița Roșie"; spre orice colț al Bucureștiului ai porni, vei avea de văzut un admirabil program artistic. In special copiii se vor bucura de spectacolele de marionete pe care le vor da la Teatrul „Țăndărică" delegațiile Belgiei, R. Cehoslovace, Angliei, R.P.R., sau de programele internaționale pionierești pe care copiii din Germania, R.P. Bulgaria și R.P.R. le vor da la Palatul Pionierilor.

Să trecem acum în revistă cele mai interesante programe culturale la care putem asista:

---

1) Ornamente de arhitectură

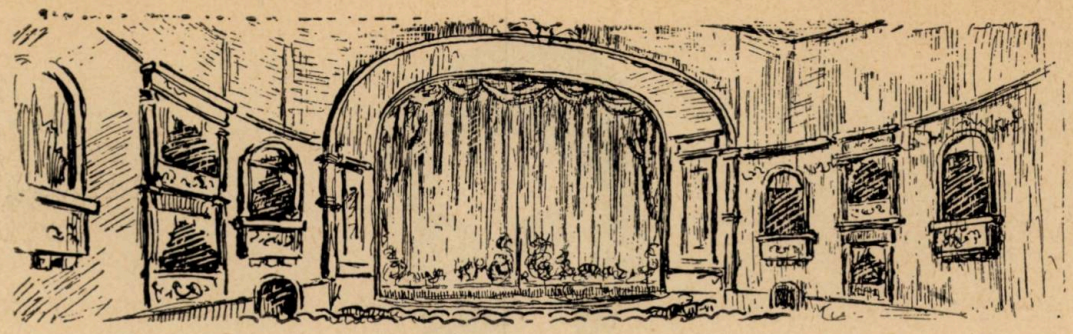

Iată, de pildă, celebrul cor bărbătesc „Orféon Martiano" din Bayamo (Cuba). Este o formațiune corală populară formată din tineri muncitori săraci, care ziua muncesc iar noaptea studiază muzica. Numele acestui cor vine dela Jose Marti, luptătorul neînfricat pentru independența Cubei și dela a cărei naștere s'au împlinit de curând 100 de ani. Impresionant este apoi corul întreprinderilor din București, numărând 2000 de oameni. De un deosebit succes se bucură deasemeni avântatul cor al Universității din Moscova; corul chilian „Pablo Vidal", format în majoritate din funcționari și studenți; corala pionierilor bulgari; vestitul grup artistic francez „Espoir".

Deosebit de pasionante sunt și spectacolele date cu prilejul Festivalului de echipele de dansuri populare a diferite țări, ca de exemplu dansul cu spada din Tyneside (Anglia); înfocatul balet popular brazilian „Capoeira" (închipuind o luptă între doi bărbați); spectacolele prezentate de într'aripatul ansamblu coregrafic din Leningrad, sau de cel din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, atât de aproape de arta populară românească.

Multe cântece și dansuri sunt strâns legate de viața și de munca de fiecare zi a poporului care le-a inspirat și deaceea aceste lucrări artistice sunt interesante pentru noi nu numai datorită frumuseții lor melodice sau coregrafice ci și datorită faptului că ele ne învață o seamă de obiceiuri ale acelor popoare. Așa este de pildă străvechiul cântec al țăranilor japonezi „Kiso-Buschi" în care este vorba despre viața trudnică a tăietorilor de codri și a plutașilor din regiunea Kiso și de dragostea lor de natură; cântecul pescarilor din Ponsompo (Coreea); sau expresivul dans al „pălăriei de palmier" care a fost creat pentru Festival de mai mulți delegați ai diferitelor grupuri culturale vietnameze.

Foarte gustate sunt apoi concertele numeroaselor orchestre populare pe care le putem asculta la Festival. Tinerii brazilieni ne aduc ansamblul „Regional" format din patru instrumente; tinerii sovietici o orchestră populară cazacă; delegația finlandeză are o orchestră simfonică, pe care membrii tineri ai orchestrei radio și ai altor însemnate formațiuni au alcătuit-o special pentru Festival; vestită este și orchestra pentru instrumente de suflat din orașul Stara Tura (R. Cehoslovacă). Cu acest prilej, facem cunoștință cu instrumentele populare a zeci de popoare, cum sunt cele chinezești: „So-la" (un fel de fluer) și „Pi-pa" (un fel de chitară); cele siriene: „al aoud" (un fel de alăută) și „rababa" (un instrument cu o singură coardă); cele braziliene: „cavaquinho" (o foarte mică chitară) și „reco-reco" (un instrument făcut din bambus) și atâtea altele.

Participanții la Festival care iubesc spectacolele de Operă, pot admira pe cântăreții Operei de Studio din Chiev sau pe artiștii chinezi ce vor interpreta cinci opere clasice. Dintre acestea face parte „Leo Chai Kan Cio" (Leo Chai merge să taie lemne), în care este arătată dragostea poporului pentru muncă.

O mare bucurie reprezintă pentru orice tânăr care iubește frumosul, întâlnirea cu vestiții artiști profesioniști sau populari ca dirijorul italian Willy Ferrero; ca violonista franceză Michelle Brussinot; ca artistul în teatru de marionete, Josef Skupa din Praga; ca dirijorul olandez Vin Gaffel, care va dirija rapsodia „Piet Hein", scrisă de compozitorul Piter van Arpoy în onoarea Festivalului, sau ca interpreții suedezi de cântece populare: Billengren și Elsie Björnberg.

Câte n'am văzut până acum, dar câte nu mai avem de văzut! Iată, de pildă, piesele de teatru! Să mergem să vedem epopeea națională scrisă de cel mai mare poet epic al Iranului, Ferdowsi (916—1020). Această piesă-epopee se numește „Kaveh și Zohak" și în ea e vorba despre un tiran arab, Zohak, care întruchipează în această legendă iraniană figura asupritorului străin. Zohak suferea de o boală ciudată: pe umeri îi crescuse doi șerpi pe care trebuia să-i hrănească în fiecare zi cu creerii a doi tineri. Și într'o zi veni rândul lui Randu, fiul fierarului Kaveh, să fie sacrificat. Kaveh însă nu vrea să-și jertfească fiul pentru boala tiranului. Folosind ca steag pielea de fierar cu care era încins, Kaveh organizează o revoltă populară, îl răstoarnă pe Zohak și-l înlocuește cu un rege drept, iranian. Această epopee, care simbolizează ridicarea poporului împotriva tiraniei, va fi jucată la Festival de artiști iranieni, în vreme ce pe alte scene ale Bucureștiului formațiunea de teatru din delegația greacă va interpreta faimoasa piesă a lui Aristofan (mare poet dramatic grec care a trăit în secolul al V-lea înainte de era noastră) „Pacea", iar grupul teatral francez „Espoir" va prezenta piesa „Războiul lui Picrochol", o adaptare după nemuritorul Rabelais (1500—1553) „Gargantua și Pantagruel".

Iată că v'am povestit, dragi copii, câte ceva din cele mai de seamă manifestări artistice care vor avea loc în strălucitoarele zile ale Festivalului! V'am povestit toate acestea ca să vă faceți doar o idee despre un crâmpei din clocotitoarea și multilaterala activitate a celor două săptămâni, cât va ține marea sărbătoare a tineretului lumii. Ceeace însă se va întâmpla în realitate va fi desigur mult mai bogat, mult mai frumos, mult mai cuceritor. Să ne vedem cu bine, copii, în zilele de basm ale Festivalului!

Marşul Comsomolistului

de V. MAIACOVSCHI

Comsomolist,
picior
aliniat
şi umăr lângă umăr
pune,
tovarăş,
pasul apăsat!
Marş!
Cântul nostru
să răsune!
Uncheşii,
lasă-i,
s'or scânci...
Cu noi în rând
e'ntreaga tinerete
Comunei împlinite,
'n miez de zi,
fără de greş
i-om da binete!
Hei,
cine-i?
Cin'te ponoseşte?
Ţi-i gândul amărât?
Mai dă-i un şoc!
In vraf de cărţi
voios
te năpusteşte.
că taine,
pentru noi,
nu-s!
La soroc,
din nou
cu ce e vechi
ne vom certa
şi ochii noştri
ca ciulini aprinşi
vor scânteia.
Tu muşchi.
prin sport —
fii neted, oţelit!
Tu trup,
în luptă,
fii desăvârşit! —
Noian de litere şi cifre
câtu-i marea..
Tu
fii ca peştele
în apă.

In viaţă
câte munci-s
or să'ncapă.
Sunt mii de munci
si treburi
sunt o mie
si după treburi
e plimbarea,
chiotul,
răsplata.
Când vei porni
a hohoti
şi caldarâmul
va plesni
Sub laba grea
a vremii
care va să vie.
pieri-va poate,
tatăl.
Tu fii gata
pe luptător
să-l schimbi
în orice clipă
„Sunt gata,
orişicând".
Aicea sunt! —
Colaci pe pântec,
jos, în pripă —
şi nu privi
pieziş
către pământ!
Tovarăşe,
în rânduri
te aşează
printre comsomolişti
te'ncolonează
Comsomolist,
picior
aliniat
Şi umăr lângă umăr
pune,
tovarăş,
pasul apăsat,
a tunet
marşul nostru
să răsune!

în româneşte de N. ARGINTESCU-AMZA

NOUL PROFESOR

de CĂLIN GRUIA

Ilustrații: DOBRICĂ D.

In partea de Apus a orășelului se ridică un deal înalt, aproape rotund, acoperit la poale de o pădurice de fagi tineri. Vârful dealului e golaș; doar un singur ulm cu crengile răsucite stăpânește înălțimea. Din vârful dealului poți vedea până departe împrejurimile orășelului. Vezi malurile înalte, abrupte, din lut galben, ale Oltului și perdeaua de un verde întunecat a pădurilor din zare. Vezi acoperișurile vinete sau roșietice ale clădirilor din oraș, pe care le domină în partea cealaltă, ca o cetate veche, turnul casei de apă. Printre răchiți plecate și sălcii pletoase sclipesc în bătaia soarelui apele Oltului, care când se învolbură la coturi, când se ogoiesc în șesul întins.

Pe vârful acestui deal — spun bătrânii din partea locului — cică s'ar fi urcat călare Mihai Viteazul, să încerce zările cu ochii lui vulturești și apoi s'a repezit ca un fulger în susul luncii, cu oștenii după el, să taie calea puhoiului turcesc, la vadul Oltului. Documente că pe aici ar fi fost lupte cu turcii nu sunt. Localnicii, ca să-ți dovedească că a trecut prin orașul lor Mihai Viteazul, îți arată o lespede de mormânt care se găsește la mânăstirea din vale, al cărui ctitor se crede a fi domnitorul Munteniei. Ce o fi fost scris pe lespede nu se mai cunoaște, n'au rămas săpate mai adânc în piatră, cu litere cirilice, decât cuvintele: „Voevodul Mihail", dar despre care Mihail, când și unde a domnit; despre numele acelei căpetenii care a dormit cu veacurile sub lespede nu se știe. Bătrânii spun că și ei au aflat din bătrâni, că-i vorba de o mare căpetenie a lui Mihai Viteazul care a căzut în luptele cu turcii la vadul Oltului. O fi urcat sau nu Voevodul pe aceasta colină, nu se știe, dar e lucru adevărat că din vârful ei vezi priveliști care-ți încântă ochiul, care te odihnesc și te bucură. Deaceea Emil Comănescu, om între două vârste, cu părul blond și ochii albaștri, mărunțel de statură, urca aproape în fiecare zi, de când venise în acest orășel, la umbra ulmului singuratic, să simtă boarea vântului jucăuș, să cuprindă șesurile și lunca verde, să se desfete la caravanele albe ale norilor ce trec fără popas, pe înălțimile albastre, lăsând umbre de diferite forme pe luciul apelor, pe ogoare, și apoi să-și deschidă cartea și să citească. Dela sosirea în oraș a tovarășului Emil Comănescu, printre băieții de școală începu să circule vorba cum că el ar fi noul profesor de istorie și asta numai pe motivul că profesorul lor se transferase în alt oraș. Dar noul venit nu spusese însă nimănui acest lucru. Deaceea când îl întâlneau fie prin oraș, fie în luncă pe malul Oltului nu-i spuneau altfel decât tovarășe profesor!... Emil Comănescu zâmbea, le răspundea la salut, dar nu intrase niciodată cu ei în vorbă. Nu pentrucă nu i-ar fi plăcut să stea de vorbă, ci pentrucă băieții păreau sfioși; îl salutau, se roșeau și plecau îndată. Intr'una din zile tovarășul Emil Comănescu găsi sub ulmul din vârful dealului un maculator de școală, pe care vântul ghiduș îl răsfoia când într'o parte, când în alta, ca și cum nu l-ar fi interesat ce scrie în el, ci îl deschidea și îl închidea de dragul foșnetului pe care îl făceau filele caietului. Luă în mână maculatorul. Îi lipseau copertele și nu avea nicio semnătură. Îi păru ciudat acest lucru, căci el știa că pe maculatoare mai ales, mulți elevi se iscălesc aproape pe fiecare pagină.

La începutul caietului erau scrise o mulțime de notițe și date istorice. In altă parte a caietului găsi două coloane de titluri, ca sumarul unei cărți; multe din aceste titluri erau tăiate cu creionul și în dreptul lor era scris mărunt: „știu". Atenția lui Emil Comănescu fu atrasă mai ales de desenele ce le găsi drept în mijlocul maculatorului; pe o pagină era desenată o minge de fotbal, iar pe cealaltă în fața ei era desenat, stângaci, un școlar care ținea pe genunchi o carte mai mare decât el. Sub desen scria „corigent la istorie"... Hm! făcu tovarășul Comănescu, să fie oare vreo legătură între minge și școlar? Mai răsfoi ce mai răsfoi maculatorul și în cele din urmă îl așeză la tulpina ulmului, după ce se uită roată de jur împrejur. Apoi își deschise cartea ce și-o adusese cu el și începu să citească. Timpul trecea pe nesimțite încât Comănescu nici nu baga de seamă când se mutase umbra ulmului. Deodată auzi un fluerat scurt, repetat, ca un semnal. Își ridică ochii de pe carte uitându-se în jur, dar nu zări pe nimeni. Atât văzu numai, că dinspre Miază Noapte se ridicau nori întunecoși ce se rostogoleau agale ca niște spinări de balauri uriași. Dinspre nori venea o răcoare plăcută... Un vânt iute de picior începu să scuture frunzișul ulmului și al fagilor din vale...

— Nene! Tovarășe! auzi Comănescu un glas.

— Cine mă strigă?

— Eu... Are să vă ude ploaia! Și din dosul unui dâmb apăru ca din pământ un băietan, cu pantalonii scurți, cu genunchii sgâriați, cu părul vâlvoi... Ținea într'o mână câteva cărți, iar în cealaltă niște mosorele pe care în loc de ață avea niște sârmă subțire, și-l privea îndrăsneț pe tovarășul Comănescu cu ochii lui verzi ca frunza ulmului.

— Am fluerat de câteva ori, spuse băiatul, ca să vă uitați în jur și să vedeți că vine ploaia...

— Ești din oraș?

— Da...

— Dacă ți-e frică de ploaie de ce ai mai urcat dealul și nu te-ai dus deadreptul în oraș?...

— Păi să vedeți... De ploaie nu-mi este frică... Imi place chiar să umblu prin ploaie... dar îmi udă cărțile... Și am venit... nu vă supărați... am uitat azi dimineață un maculator aici... Știți, și mi-e frică să nu-l ude.

— Ești școlar, după câte văd... Și încă unul destoinic, care nici în timpul vacanței nu lasă cărțile din mână...

Băietanul roși puțin, își plecă privirea în pământ, scormoni cu degetele dela picior rădăcina unei buruieni și luă altă vorbă.

— Construesc un „dinam"... pentru o lanternă de buzunar... O lanternă fără baterie... Am fost jos în făget...

— A, și în caiet ai schemele aparatului, spuse Comănescu...

— A, nu... altceva... Nu vă supărați dacă vă întreb ceva?

— Nu!

— Dumneavoastra nu sunteţi din oraşul nostru!

— Adevărat.... Am venit la o soră a mea să-mi petrec o parte din concediu...

— Sunteţi profesor de istorie?... Aşa spun toţi băieţii, că la toamnă o să învăţăm cu dumneavoastră...

— Aşa spun băieţii?... Mi se pare că nu te prea împaci cu istoria!?...

— Acuma mă împac!... Dar vroiam să ştiu...

— Nu, nu sunt profesor de istorie...

— Dar atunci, ce sunteţi?

— Nu sunt deloc profesor... Aş vrea să ştiu cum te chiamă!

— Florea Ion, dar ai mei îmi spun Niţă...

— Imi dai voie să văd ce cărţi citeşti?

Niţă se făcu că nu auzise întrebarea şi începu să-şi rotească ochii verzi peste zare, părând nervos şi adăugă aşa ca într'o constatare.

— Norii se duc în altă parte... Nu mai vine ploaia...

— Iţi pare rău?

— Nu!

— Şi zi, construeşti un mic „dinam"...

— Da, răspunse Niţă, îmi place foarte mult să construesc câte ceva... o sonerie o am gata... merge, parcă-i din fabrică... Ştiţi, când voi fi mare vreau să mă fac inginer electrician sau mecanic...

— Foarte bine... Poţi să stai lângă mine să lucrezi sau să citeşti...

— Pe azi am isprăvit cu cititul, spuse el, şi-şi luă repede maculatorul dela rădăcina ulmului, îngânând din nou: Nu sunteţi profesor... Eu credeam că...

— Că... ce? Ce dacă eram profesor?

— Spuneau băieţii... Vine, măi, la toamnă, un profesor nou de istorie, a şi venit! Toată ziua citeşte sub ulm... Să vedeţi voi carte la anu'... Să vedeţi voi ce o să fie la examenul de corigenţe...

Când pomeni cel din urmă cuvânt Niţă oftă din adâncul pieptului. Tov. Comănescu se făcu că nu-l observă şi începu să-l întrebe de numele dealurilor, văilor şi satelor din jur. Niţă răspundea cu multe amănunte...

— Poate ştii, Niţă, ce-a fost înainte pe locul acela unde se ridică acum casa de apă?

— Nu scrie nicăieri...

— Cică ar fi fost o veche cetate...

Niţă se gândi în sinea lui: „Nu mai încape nicio îndoială că-i profesor de istorie..."

— Dar despre dealul pe care stăm noi scrie undeva?

— Nici despre ăsta, spuse Niţă... Păi dacă s'ar scrie în cărţi despre toate dealurile şi văgăunile din ţara noastră s'ar face o carte pe care numai macaraua dela şantier ar putea-o ridica dela pământ... Cine ar putea să o înveţe?... Toţi elevii ar rămâne repetenţi...

Comănescu râse cu poftă de vorbele lui Niţă.

— Nici dumneavoastră nu aţi avea timp să citiţi aşa carte... V'ar trebui o mie de ani...

— Iar cărţile tale ar părea nişte furnici pe lângă acea carte, spuse tovarăşul Comănescu.

Niţă oftă din nou.

— Acum ştiu aproape tot ce scrie în ele...

— Dar când n'ai ştiut?... Desigur, la începutul anului

— Dumneavoastră ce carte citiţi?

— Un roman istoric... Mi-a plăcut foarte mult istoria şi nu numai istoria...

Niţă plecă din nou privirea în pământ...

— Va să zică tot e adevărat ce spun băieţii, că sunteţi profesor de istorie...

— Nu-i adevărat... Dar dacă vrei putem învăţa împreună cât mai stau aici.

— Ştiţi tot, după câte văd... Ştiţi despre mine...

— Ce să ştiu, Niţă?

— Povestea cu mingea cea nouă... şi istoria.

— Nu, pe asta n'o ştiu...

Niţă oftă de câteva ori şi începu să spună cum a primit în dar o minge... Cum pe lângă fizică a îndrăgit mult sportul... cum a încurcat nişte domni şi nişte bătălii în teza ultimului semestru, cum la oral nu a putut deschide gura pentrucă nu se pregătise... Cum a scăpat mingea în Olt, cum a înnotat după ea, cum apa fiind rece el s'a îmbolnăvit, a stat în spital şi la examen nu a fost pregătit, căci rămăsese mult în urmă... şi rezultatul: pe uşa cancelariei în dreptul lui scria cu litere groase: „corigent la istorie"... Niţă mai oftă de câteva ori, îşi şterse fruntea cu mâneca bluzei şi-l privi drept în ochi pe tovarăşul Comănescu...

— Desigur, eşti supărat pe tov. profesor de istorie...

— Nu... Acum mi-a trecut... Ştiţi, eu vreau să mă fac inginer şi credeam că nu-i nevoie de atâta istorie...

— Ce-a fost, a fost... Vrei să învăţăm împreună?

Niţă se învioră şi primi cu bucurie propunerea „profesorului de istorie".

Din acea zi Niţă se întâlnea aproape în fiecare dimineaţă cu tov. Comănescu sub ulmul din vârful dealului. Tov. Comănescu îi punea întrebări şi discutau apoi până târziu probleme de istorie. Ştia atâtea tov. Comănescu încât Niţă nu se mai îndoia că era cu adevărat profesor. Vorbea despre sate şi cetăţi, despre ape şi bătălii, de voievozi şi domni, de luptele încrâncenate ale poporului pentru libertate... Niţă le spunea tuturor:

— Măi băieţi, învăţ cu tov. „profesor", ştie carte nu glumă...

Zilele lui August trecură pe nesimţite. Maculatorul lui Niţă se umpluse de notiţe... Ba în unele ore de răgaz „profesorul de istorie" îi ajută la construirea lanternei cu „dinam". Intr'o bună zi în ulm apărură câteva frunze galbene. Păduricea de fagi era tot mai ruginită

— Ei, mâine, Niţă, te poţi prezenta la examen fără grijă... îi spuse tov. Comănescu într'o zi...

— Și o să mă examinați dumneavoastră?

Comănescu râse și-l bătu peste umăr.

— Te va asculta profesorul tău...

A doua zi în clasă Niță aștepta nerăbdător. Era singurul care dădea examen. Intră mai întâi directorul, cercetă ceva și apoi se întoarse în cancelarie. Niță aștepta să-l vadă pe „profesor" intrând. Se auziră pași pe coridor... Se deschise ușa. Directorul spuse: vei da corijența cu tov. Mihăilescu, noul nostru profesor de istorie...

Niță rămase surprins... Nu era profesorul de sub umbra ulmului... Ascultă cu luare aminte subiectul și începu să scrie teza.

Spre seară, Niță se opri în fața casei unde locuia tov. Comănescu. Tov. Comănescu îl aștepta bucuros.

— Am luat examenul cu nota 5, spuse Niță.

— Eram sigur... Felicitările mele. Mâine ne despărțim. Plec. Mi s'a isprăvit concediul... Plec la București...

— Spuneți-mi la ce școală în București sunteți profesor. Vreau să vă scriu... m'ați ajutat atât de mult...

— De scris poți să-mi scrii. Uite adresa mea...

Niță luă bucata de hârtie, o citi, se uită din nou la Comănescu și nu-i venea să creadă... Emil Comănescu, maistru electrician la...

— Cum, nu sunteți profesor? De unde știți atâta istorie?...

Tovarășul Emil Comănescu îi spuse:

— De ce te miri atâta?... Când eram ca tine... n'am putut învăța... Școlile nu erau gratuite și bani... bani n'am avut... Tu însă poți să înveți azi orice, numai să vrei...

Și tovarășul Comănescu stătu mult de vorbă cu Niță.

Niță, care la început ședea în picioare, se așeză pe un scaun, mai aproape de „noul profesor"... Din când în când se uita pe petecul de hârtie, — și parcă nu-i venea să creadă ce scrie acolo... „maistru electrician" și începu să-i pară rău că nu-și dase silința în timpul anului... Că nu aflase mai din vreme unele lucruri despre adevărații oameni noi. Da... tov. Comănescu era „profesorul" pe care nu-l întâlnise până atunci...

Când au terminat de vorbit era târziu. Luna își picura aurul în oglinzile Oltului.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

PUIUL DE CERB

de NICOLAE LABIȘ

Ilustrații: CORINA BEIU

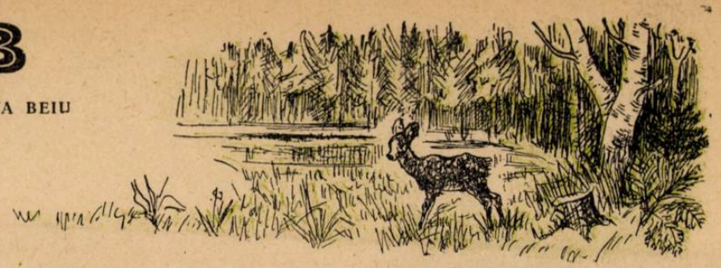

Prinde-a prinde în perdele
Flori albastre luna plină.
Și Cordun din somn își iscă
Ochii umezi spre lumină:

Lunecă pe ușă-afară
Cu aripe la călcâie
Ca să vadă cum îi doarme
Puiu 'n cușcă noaptea 'ntâie.

Îl găsise 'n fapt de sară
Prin poiană sub mesteacăn.
Micul cerb plângea de foame
Ca un prunc uitat în leagăn.

Se torcea în vânt răcoare
Pe pădurile 'nfrunzate...
Și pe mama-ciută — aiurea
Lupul o sfârșise, poate...

Stă acuma la ostrețe
Cum stătuse și asară.
Ochii lui sclipesc în lună,
Nările se înfioară.
Și urechea lui ascultă
Cum pădurea 'n zare cântă.

Că pădurea îl tot cheamă
Și pădurea-l înspăimântă...

Lângă pui, Cordun cu grijă
Mângâiatu-i-a grumazul.
Puiul cu fierbinte limbă
Sărutatu-i-a obrazul.

Și Cordun a prins să-i cânte
Cântul — codrii să-l auză —
Că-i stătea în piept de-asară
Și-i venise acum pe buză:

— Pui de cerb,
Pui orfan,
Pui găsit sub un mesteacăn
Și adus într'un suman.
Dinspre codri mută-ți gândul
Că pe-acolo urlă vântul,
Spaimele 'ntind ghiarele
Și se-omoară fiarele.

Sânt și eu orfan ca tine
Și 'ntr'o haină și pe mine
M'a adus din codrii lungi
Un soldat... și-i mult de-atunci.
Și-am uitat ce mi-a mai spus...

Sânt și eu orfan ca tine
Dar la școala noastră-i bine
Câte nu 'nvățăm... ehei!
Dacă vrei, ți-arăt și ție
Slovele din cărțulie!
Ce, prostuțule, nu vrei?

Pui de cerb,
Pui orfan.

Pui găsit sub un mesteacăn
Și adus într'un suman
Mare-mare ai să crești
Cu copite vulturești
Și cu coarne bourești,
Prin păduri întrece-ne-om
Vom fugi din pom în pom.
Prin răcoarea de izvoare,
Sub sărutul cald de soare,
Prin apa vâlcelelor,
Sub sărutul stelelor...
Pionierii școli'ți fie,
Cei mai buni prieteni ție.
Să tot creștem împreună
Și sub soare și sub lună
Și sub viscol și'n furtună.
Pui de cerb,
Pui orfan,
Pui găsit sub un mesteacăn
Și adus într'un suman...

Zorii trandafiri anină
In perdele, și-i lumină
Și copiii 'n dormitoare
Fac ochi mari, spre zori de soare,
Dar Cordun afară îi
Lângă puiul cerbului.

II.

Zarea-și crește crângurile-i,
Spală ploi obrazul zilei
Curcubeul ceru 'ncinge,
Noaptea focul zării stinge
Și mai curge, legănată
Din cea vreme o bucată.

Puiul crește, se 'mplinește,
Puiul ca un om grăiește.
Nu cu grai — dar ochii lui
Spun adâncul gândului..

Sburdă 'n larma veseliei
Indrăgit de toți copiii.

III.

Școala 'ntreagă-a tresărit.
Iacă, astăzi, însfă[rcă]
Vestea asta a v[ine]
Toți știură veste[a] mă
Și-așteptau ca să le-o spună
Or să vie, cum se zice,
Comsomoli, flăcăi [din] Chitai
Și din lumea ne[a]vită:
Or să treacă pe [aici]
Frați cu inima 'nfloriță.
Că în capitala țării
Ii soborul primăverii.
Și gândește fiecare
Să gătească-un dar, oricare...

Și Cordun, cu pașii mari
Tremurându-și umbra genii
S'a 'ndreptat încetișor
Spre mesteacănul poenii.
Puiul cel de cerb, hai-hui
S'a luat pe urma lui.
Și Cordun când l-a văzut
Palmele și-a desfăcut
După gât ușor l-a prins
Și să-i cânte 'ncet a prins...

— Pui de cerb,
Pui orfan,
Pui găsit sub un mesteacăn
Și adus într'un suman,
Sunt și eu orfan ca tine
Și 'ntr'o haină și pe mine
M'a adus din codrii lungi
Un soldat... și-i mult de-atunci
Și-am uitat ce mi-a mai spus
Pe atunci soldatul rus...
Că atunci era război...
Și-a rămas de-atunci, pereche
Două cruci cu slovă veche
Parc'ar spune la ureche:
In pământ surpat de ploi
Tata și cu mama, noi
Amândoi ne hodinim
Pe sub cruci în țintirim.

Pe atunci era război..
Și de n'ar fi fost un rus
Poate nu ți-aș mai fi spus
Toate câte ți le-am spus...

Pui de cerb.
Pui orfan,
Pui găsit sub un mesteacăn
Și adus într'un suman,
Trec acuma pe la noi
Fiii celor ce'n război
Slobozitu-ne-au pe noi.
Toți băieții școlii dau
Câte-un dar — ceeace au...
Eu aș vrea, de vrei și tu
Să te duci cu ei, acolo
Să le spui de mine... nu?

Că-s păduri și iarbă moale
Și sânt stele și'n Cuban
Pui de cerb,
Pui orfan...

IV

Sună goarna, toba bate. —
Rândurile aliniate. -
Trece vântul prin cravate
Și-adună învârtejit
Cântecul de bun sosit
Peste 'ntreaga unitate.

— Uite-i vin! Ii vezi, măi Nică?
Toți în vârfuri se ridică

Ce tăcere s'a făcut!
Vântul a 'ncetat cu totul..
Puiul cel de cerb, tăcut
De Cordun își freacă botul.
Au urmat urări — o mie —
Cântece de veselie,
Dar Cordun nu le mai
știe...
Gungurind privea la el
Pui de cerb cu iuți picioare
Cu priviri mângâietoare
Și cu păr de bumbăcel.

— Pui de cerb,
Pui orfan,
Pui adus într'un suman
Dacă n'ar fi fost un rus
Eu nu te-aș mai fi adus
In suman cum te-am adus...
Sânt păduri și-i iarbă moale
Și sânt stele și 'n Cuban.
Pui de cerb.
Pui orfan...

V.

Se'mpart darurile...
— Eu
Vreau să-mi dărui
Darul meu!
Ce tăcere s'a făcut!...
Vântul a 'ncetat cu totul..
Puiul cel de cerb, tăcut
De Cordun își freacă botul...

Și abia 'nțeleg copiii...
— Asta-i darul? Cum de-l
dai?
Ii lucesc ca o făclie
Ochii lui Cordun... —
Așa-i!..

S'a 'ncruntat comsomolistul
Puiul ridicând în brață
Parcă-un tremur frânt de
zâmbet
I-a svâcnit pe sub mustață.

— Mândru dar! Vă mulțămim...
Dar cam galeși ochii poartă..
Măi băieți, eu, știți ce zic?
N'ar prea vrea să se despartă!
Vi-i prieten îndrăgit
Pădureanul pui hoinar..
Unde s'a mai pomenit
Pe-un prieten să-l dai dar?
Insă chiar de nu-l luăm,
Noi în inimă-l păstrăm!
Pionierii din Cuban
Vor afla de bună seamă
Despre puiul fără mamă.
Pui de cerb,
Pui orfan.

Se învolbură copiii.
Râd copiii — râs vioi...
Iar Cordun se zăpăcește,
Larg zâmbind și el apoi.
Puiul saltă prin livadă
Și-o ia razna în trifoi
Pe când rusul strigă vesel:
— Haida după el și noi!

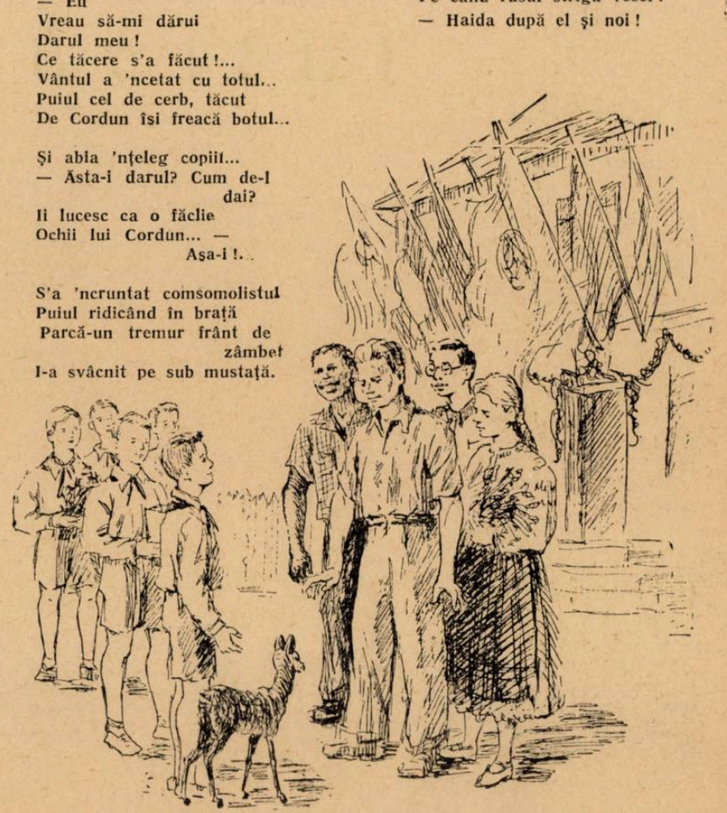

INSIGNA

de **SANDA DOINIŞ**

Ilustraţii: TINA VAL

Götteborg — Mai 1953.

Eörn Sintram îşi privi pentru a patra oară ceasul. „Mai sunt cinci minute! Ce greu trece vremea astăzi! Imi pierd timpul aici şi mai sunt atâtea de făcut!"...

Făcu câţiva paşi de-alungul zidului, apoi traversă strada: de pe celălalt trotuar vedea mai bine poarta fabricii. „Doamne, ce zăpăcit şi Kristy ăsta. Dacă n'ar fi întârziat aseară la întrunire, n'aş fi pierdut atâta timp aşteptându-l. O să-i fac o morală să mă ţină minte. Doar nu ne jucăm!"

Sunetul lung al sirenei despică liniştea şi-l trezi din gânduri. Se uită din nou la ceas, apoi ridică privirea spre cer. Acuş o să 'nopteze!"

Pe poarta cea mare a fabricii începură să iasă muncitorii:

Uite-l şi pe Kristoffer.

Kristoffer Störnhok îi făcu semn cu mâna de departe. „Salut, Eörn! Bine că ai venit! Aveam mare nevoie de tine!"

Eörn îl privi încruntat.

— Eşti supărat? Ce s'a întâmplat?

— Asta-i culmea! Cum să nu fiu supărat! Ştiai că se'ntruneşte comitetul de pregătire aseară? De ce-ai lipsit? Ca să alerg eu după tine şi să-mi pierd timpul, de asta! Câteodată stau şi mă întreb: cum de-ţi ies treburile bine când eşti aşa de zăpăcit?

Celălalt îl privi o clipă tăcut. Apoi, îl apucă încet de braţ: „Hai să mergem. O să-ţi spun cum a fost şi-o să'nţelegi".

— Ce să'nţeleg. Am înţeles c'ai lipsit. Asta e! Şi că n'ai făcut nimic!

Kristoffer îi strânse braţul:

— Degeaba te repezi cu gura. Am făcut treabă. Şi încă foarte bună. Numai că n'am sosit la vreme în oraş ca să pot ajunge la opt, la întrunire.

Deschise geanta pe care o purta sub braţ: „Uită-te!" şi-i arătă un plic mare, umflat — „Ei, ce mai zici acum? Mâine îi puteţi expedia. Ca să aibă timp să ajungă. E de trei ori mai mult decât hotărîsem să strângi!"

Eörn privi plicul cu mirare. „Mulţi bani. într'adevăr! Cum ai izbutit?" — „Hai să intrăm puţin în parc, şi-o să-ţi povestesc".

Străbătură tăcuţi un capăt de alee şi se aşezară pe-o bancă, ferită din drumul trecătorilor. Kristoffer scoase din buzunar un măr. „Vrei? Eu n'am apucat să mănânc azi!" — „Nu, nu vreau, mulţumesc! Povesteşte, Kristy, cum ai făcut!"

— Uite! Intâi m'am gândit să pun puşculiţa, pe rând, în toate atelierele din fabrică. I-am făcut şi-o etichetă mare... Cam aşa scria:

„Datorită darului vostru, un tânăr va putea pleca la Festivalul dela Bucureşti!"

— Foarte bine! Dar trebuia să spui: **Un tânăr sudanez...**

—Ba nu era bine deloc. Stai să vezi! Pe urmă

m'am răzgândit. Mi-am zis: Omul este mai darnic când e vesel, când e bucuros. Şi la fabrică cine e bucuros? Fiecare îşi vede de treabă şi se gândeşte la necazurile lui. Ba că nu-i ajunge leafa... ba că s'a certat cu maistrul... ba că şi-a lăsat acasă copilul cu temperatură... Parcă tu nu ştii! Unii au să treacă pe lângă puşculiţă fără s'o vadă! mi-am spus... Şi-atunci mi-a venit o idee. Am strâns câţiva prieteni şi-am pornit din atelier în atelier. „Măi oameni buni! Mâine-i duminică! Hai să petrecem puţin în marginea oraşului. E-aşa bine să te înfunzi în pădure printre stejarii înalţi. Noi tinerii luăm acordeoane şi viori. O să fie straşnic!" Şi oamenii au primit bucuroşi.

Sa fi văzut ce era ieri spre amiază în pădure! Vreo patru sute de oameni! Tinerii cântau. Femeile întindeau mesele pe iarbă. Fetele culegeau flori. Sven îşi adusese vioara şi se lua la întrecere cu păsările. Erau şi vreo câţiva copii care se fugăreau printre pomi, pocnind din nuiele şi făcând zarvă.

Atunci, văzându-i bucuroşi mi-a fost uşor să le vorbesc. Intâi m'au ascultat câţiva, numai. Incetul cu încetul însă s'au strâns cu toţii să audă ce le spun: „E de ajuns să vă gândiţi la ziua de azi ca să înţelegeţi cât de uşor se împrietenesc oamenii în clipa când se întâlnesc, se cunosc şi trăiesc câtva timp împreună. Impotriva unui prieten căruia i-ai ascultat necazurile, cu care ai trăit o clipă de bucurie, nu poţi să te ridici niciodată cu ură. Dac'ai fost în casa lui, te-ai aşezat pe scaunul lui, ai mâncat la masa lui, niciodată n'ai să trimiţi bombe care să i le sfarme. Dacă te-ai plimbat prin grădina sădită de el şi-ai mângâiat crengile pomilor înfloriţi, niciodată n'ai să trimiţi un tanc s'o distrugă sub şenile. Şi dacă ai strâns cu mâna ta, mâna caldă a unui prieten, niciodată această mână nu va slobozi un glonţ ucigaş în inima lui.

Vedeţi, pentru asta se întâlnesc tinerii din toate colţurile lumii la Bucureşti... Să se cunoască, sa devină prieteni buni şi uniţi".

Oamenii ascultau, zâmbind. Ii priveam. Se ţineau cuprinşi pe după umeri, oameni care în ateliere, zile şi săptămâni abia schimbaseră două cuvinte unul cu altul. Parcă de când lumea petreceau împreună.

„Ce să mai lungim vorba — le-am zis. Trebue să punem şi noi umărul la treaba asta, dacă socotim că e bună. Ştiţi că sunt o mulţime de ţări în care oamenii abia dacă au cu ce să-şi ţină zilele. Muncesc din greu pentru belşugul altora, iar pentru ei nu le rămâne nimic. Cunoaşteţi şi voi ce'nseamnă asta! De unde să cheltuiască bani ca să trimită tineri la Festivalul dela Bucureşti? Ei, iacă, noi o să-i ajutăm. Tineretul din Suedia a hotărît să strângă bani pentru delegaţii tinerilor din Sudan.

Ştiu că avem şi noi necazuri care's aproape aidoma. Dar acum să uităm puţin de ele şi să ne gândim la necazurile altora, care's mai mari". Aşa le-am spus! Şi uite rezultatul.

Ii întinse plicul. Apoi îl iscodi cu privirea:

— Mai eşti supărat?

Eörn îşi feri capul într'o parte: „M'am pripit. Eram necăjit că n'ai făcut nimic. Ne zoresc zilele. Au mai rămas puţine până în August".

Kristoffy netezi cu degetele răsfirate cămaşa lucioasă a plicului: „Eörn, azi toată ziua m'am gândit: Au să plece banii... au să ajungă acolo, într'un oraş unde soarele arde la fel de fierbinte în toate zilele anului. Un tânăr cu obrazul brun are să-şi strângă în grabă lucrurile şi-o să pornească la drum... M'am uitat pe hartă... Egiptul... Alexandria... un vapor plutitor pe apele Mediteranei... Italia sau Grecia... Austria sau Bulgaria... Panglica verzuie şi lată a Dunării sau apele leneşe ale Tisei... câteva ore şi iată Bucureştiul... Vezi, gândindu-mă astfel, simt că puţin, puţin am să fiu şi eu acolo...

— Poate ai să fii, cu adevărat — zâmbi Eörn. Listele de delegaţi nu s'au închis încă...

— Nu ştiu... Aş vrea, dar... Să lăsăm asta, Eörn; mă gândesc la ceva. Eu... eu am pus puţini bani înăuntru. Sora mea, Gusta, a trebuit să-şi plătească taxa la facultate. I-au luat bursa anul ăsta... şi dacă nu plătea nu şi-ar fi putut de examenele. Dar aş vrea să pun ceva alături de bani...

Vârî mâna în buzunar, scotoci şi scoase o insignă mică, abia cât un bănuţ.

— N'am altceva, care să vorbească mai bine despre prietenie. Mi-a adus-o Sven dela Berlin. Ţin grozav la ea. Eu n'am fost la Berlin... şi m'am bucurat mult de tot când am primit-o... Hai, s'o trimitem cu banii. Te rog! Să nu spui că nu se poate!

Eörn luă insigna şi o cântări o clipă în palmă.

— Nici n'o simţi, Kristoffy, atât îi de uşoară! Dar ce mult poate s'atârne într'o inimă de prieten!

★

Omdurman — Iunie 1953.

— Gahazia, stai cuminte! Ai să te înţepi cu bâţul. Nu vezi că are un capăt ascuţit?

Fetiţa ridică încetişor privirea. Ochişorii negri sclipiră ca mărgelele, în timp ce buzele se rotunjiră întâi a mirare, apoi a necaz:

— Gahazia! Gahazia! Toată vremea mă certi. Mama spune că un frate mai mare e ca o casă bună: te-adăposteşte, te fereşte de frig... de necazuri... de urît... de toate. Pe când tu... De când a plecat mama n'ai scos o vorbă. Ba ce-i drept, gura ai deschis-o: Gahazia nu face asta! Gahazia nu face cealaltă! Pot să mor de urît că ţie nu-ţi pasă...

— Du-te înăuntru şi joacă-te acolo! Dar nu cu beţe ascuţite.

— Cu ce să mă joc înăuntru? Parcă tu nu ştii că odaia noastră-i goală!... Goală de tot! Să mă joc cu rogojinile?

— Atunci, lasă-mă în pace! Fă ce vrei, dar dacă te răneşti nu-i vina mea. Şi când o să se întoarcă mama dela lucru o să-i povestesc cum te porţi.

Fetiţa scutură înciudată capul şi se ridică de pe prag. Dădu să intre în odaie, dar după un pas se opri. „Wahab, frate dulce, ai o sfoară?" — întrebă ea cu glasul muiat.

— Sfoară, la ce-ţi mai trebuie?...

— Vreau să măsor umbra casei. Ştii, am văzut că îndată ce începe să se'nsereze, umbra se face mai mare, mai mare... Vreau să măsor cât se îngraşe umbra până diseară.

— Umbra nu se'ngraşe. Şi eu n'am sfoară.

— Ba da! Mănâncă lumina şi se'ngraşă. Şi tu ai sfoară. Am văzut eu când ai adus, într'o seară: sfoară şi-o cutie mare unde ţi-ai pus lucrurile. Crezi că eu n'am ochi?

— Aceea nu-i de joacă, Gahazia! Aceea-mi trebue.

Fetiţa tăcu. Măsură din ochi umbra care creştea după zidul casei. „E încă slăbuţă! Trebue să mai mănânce lumină! S'o las în pace!" Se întoarse apoi şi se aşeză pe piatră, lângă Wahab. Intinse mâna după bâţul ascuţit, dar se răsgândi brusc. Se trase mai aproape:

— Spune, Wahab, când pleci?

— Eu? Unde să plec?

— Nu ştiu unde. Da' ştiu că pleci! Altfel dece ţi-ai pus lucrurile în cutia cea mare... şi cărţile le-ai pus...

Wahab nu răspunse. Sta cu ochii aţintiţi spre capătul dinspre oraş al drumului. Căsuţa lor, aşe-

zată în marginea oraşului, era ca la vreo câteva sute de metri depărtare de ultima stradă din mahala. Din vreme'n vreme, când zarea drumului se tulbura, ridicând nori de praf sub galopul unui călăreţ, tresărea şi nu-şi mai lua ochii de acolo, până când nu izbutea să desluşească chipul călăreţului.

— Pleci la Khartum, Wahab? stărui fetiţa. Spunea unchiul Said, ieri, că doar la Khartum poţi găsi de lucru. Cică, Khartum e cel mai minunat oraş din Sudan. Şi-acolo, faci mulţi bani... Şi deodată te trezeşti bogat.

— Prostii, Gahazia! Nicăieri nu faci bani când eşti sărac. Şi nu la Khartum voiam să plec...

— Dar unde? — îl iscodi fetiţa.

— Mai departe... — glasul lui Wahab tremură uşor. Dar acum, n'o să mai plec.

— Unde, mai departe?... Acolo în oraşul despre care povesteşte mereu unchiul Said? La Cairo?

— Mai departe... Wahab luă băţul cu vârf ascuţit şi scrijeli cu el în praf. Uite, aici (făcu un cerculeţ), aici e Cairo...

— Acolo e praf! Praf din drum! Cum o să fie Cairo? — Fetiţa privea mirată cerculeţul.

— Nu. Inchipuie-ţi şi tu că aici e Cairo... Aici... (alt cerculeţ): Alexandria. Pe urmă (băţul făcu în praf un cerc cât o roată), mergi pe o mare albastră... mare, mare de tot, mai mare decât Khartum... mai mare chiar decât Sudanul... Apoi (băţul cotea mereu, brăzdând praful) mergi printr'o ţară cu munţi înalţi... pe urmă prin alta unde cresc mulţi trandafiri. Incă o apă — mai mică — şi aici, (băţul se opri, rotunjind un alt cerculeţ) e Bucureşti... Un oraş frumos... Acolo trebuia să plec.

— Ca să găseşti de lucru, Wahab? Aşa departe? — se minună fetiţa.

— Nu ca să găsesc de lucru, Gahazia! Ca să mă întâlnesc cu mulţi, mulţi prieteni tineri, din multe ţări. Şi poate — tu nu înţelegi asta! — ca să ne sfătuim împreună cum să trăim mai uşor... ba chiar cum să găsim de lucru mai lesne.

— Ba eu înţeleg, înţeleg foarte bine. Mama când rămâne fără lucru, nu se sfătuieşte cu unchiul Saiud şi cu moşul Cheik?...

— Nu-i chiar aşa, Gahazia! La Bucureşti tinerii se duc să se sfătuiască în ce fel se poate opri războiul în lume. Dacă oprim războiul, atunci putem nădăjdui să trăim mai uşor.

Fetiţa chibzui o clipă. Privi ultimul cerculeţ pe care se oprise vârful băţului:

— Atunci de ce nu pleci, Wahab? Chiar dacă nu-ţi dă de lucru e bine să te duci pân'acolo...

Wahab îi alintă în treacăt cârlionţii negri care-i încadrau obrazul micuţ.

— Nu se poate, Gahazia. Oraşul nostru e sărac. Şi ţara noastră e săracă. Bogată pentru alţii, dar săracă pentru noi. De unde să cheltuim atâţia bani, ca să călătorim până acolo? Şi m'am bucurat atât când m'au ales să plec...

Fetiţa cumpăni o clipă. Apoi intră în odaie. După câteva clipe ieşi afară şi se aşeză la loc pe piatră. Intinse pumnul strâns: „Wahab, eu vreau să trăim toţi mai uşor. Şi te iubesc mult. Eu — continuă ea cu glasul scăzut — eu îţi dau ţie şiragul de scoici dela unchiul Said. Vinde-le în oraş şi pleacă... pleacă în oraşul acela unde vin mulţi băieţi şi fete...

Wahab prinse pumnişorul brun şi-l strânse tare, tare... Surioară dulce, Gahazia, şiragul ăsta e prea... prea...

Se opri brusc:

— Gahazia, cine vine călare? Uită-te! Nu-i Abu-Saud?

Ba da, surioară dulce, el e... Norul de praf cu care venea călăreţul se'nvârteji o clipă, chiar lângă căsuţă. Abu-Saud îi făcu semn cu mâna.

— „Vino, nu pot să descalec! Trebue să plec

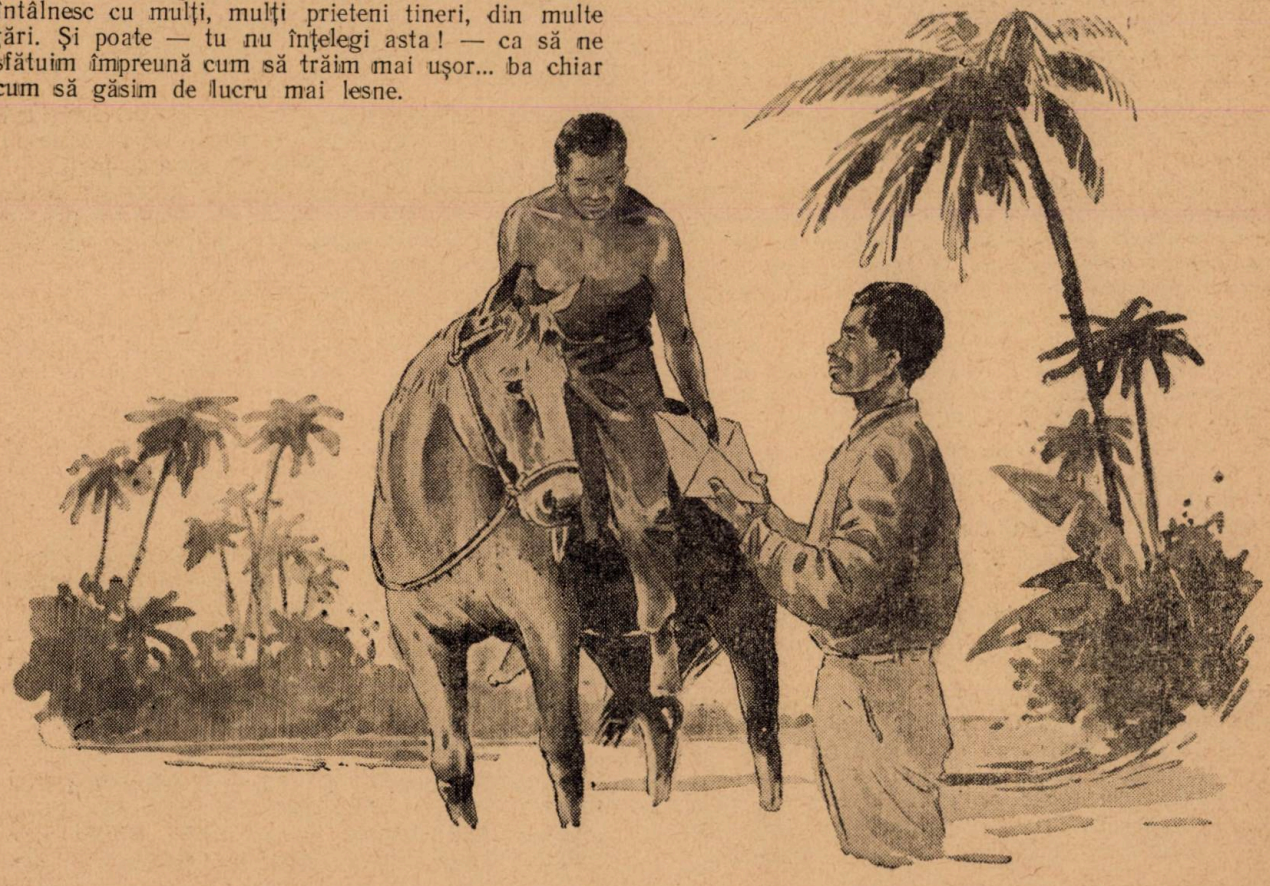

în oraş înapoi. Wahab, prietene, au sosit banii !!!"

— Ce bani ?

— Ai să vezi ! Aici e un plic pentru delegatul oraşului nostru. Ţi l-am adus. E dela Comitetul de pregătire de la Khartum... Cu bine, prietene, m'am dus...

– Cu bine, Abu-Saud!

Luă plicul şi-l deschise încet. Parcă nu mai ştia să umble cu degetele. Scoase o foaie de hârtie. Apoi, o insignă mică, abia cât un bănuţ... „Comitetul de pregătire a Festivalului din Sudan... vă înştiinţează că un nou cec a fost expediat de tineretul suedez, pentru acoperirea cheltuielilor de drum ale delegaţilor noştri la Festivalul dela Bucureşti. Rugăm dar pe delegatul oraşului dvs. să se prezinte fără întârziere la Comitetul nostru din Khartum... pentru a primi..

...totodată, vă trimitem insigna pe care un tânăr suedez o dăruieşte unuia din delegaţii noştri, în semn de prietenie...

Confirmaţi primirea prezentei..."

Wahab privi plăcuţa minusculă de metal. Parcă deslusea în luciul ei chipul prietenului drag de pe meleagurile nordice, ai cărui ochi, de culoarea cerului, spuneau : „M'am gândit la tine, prietene !"

Porni încet spre casă.

Lângă el, Gahazia mergea tăcută şi gânditoare. Deodată se opri : „Wahab !"

— Da, surioară dulce !

Fetiţa se înălţă pe vârful picioarelor, cât mai aproape de obrazul lui :

— Acum, că ţi-au venit bani... şiragul meu nu-l mai iei... nu mai e bun de nimic... mi-e necaz... ştii ?

— Ba da, Gahazia, surioară dulce ! Îl iau ! O să-mi fie de folos, ai să vezi...

★

Bucureşti — August 1953

Un ropot de aplauze anunţă sfârşitul concertului în aer liber.

Kristoffer Stjörnhok îşi făcu loc spre ieşire. Apoi coti pe una din aleele parcului. Tufele de iasomie aromeau aerul călduţ; aripa abia simţită a vântului purta suflul aromat al florilor alb-aurii până în largul apelor lacului, acolo unde printre frunzişul copacilor se zărea plutirea de lebede albe a yolelor... „Un oraş frumos, tare frumos !" gândi Kristoffer

Deslusi în depărtare larma voioasă a unor glasuri tinere. Apoi, o frântură de cântec, într'o limbă neînţeleasă... „Am să mă aşez, aici, pe bancă. Inserarea pare nespus de frumoasă lângă lac".

Un tânăr brun, care se aşezase cu câteva clipe înainte, îi făcu loc. Il privi, apoi îi arătă cu un gest larg florile, siluetele albe şi graţioase ale statuilor pe care înserarea aşeza umbre viorii, lacul albastru pe care se lăsa încetişor pleoapa vânătă a nopţii.

— Very, very, beautiful ! *)

Kristoffer zâmbi : îl luase drept englez. Din pricina părului blond, poate. Răspunse :

— It is beautiful, in deed ! **)

Deodată privirea i se opri pe insigna micuţă — abia cât un bănuţ — pe care celălalt o purta pe gulerul cămăşii. Tresări uşor şi îi puse mâna pe braţ:

— Prietene! Eşti sudanez?

— Da ! Mă numesc Wahab Issa.

Zâmbi. Il privi adânc. „Eu sunt Kristoffer Stjörnhok. Sunt din delegaţia tinerilor suedezi..."

Ochii lui Wahab trecură pe rând dela insignă la obrazul lui Kristoffer, apoi iar la insignă. Îşi aduse aminte de seara când... „M'am gândit la tine, prietene !"...

— După insignă ai ştiut din ce ţară viu ? întrebă el, iscodindu-l cu privirea. Spune, după insignă ?

— Da ! răspunse simplu celălalt. O aveam dela altă sărbătoare a tinereţii şi prieteniei : dela Berlin. Am vrut s'o porţi la sărbătoarea de aici.

Wahab nu răspunse. E greu să prinzi într'o limbă care-ţi e străină căldura care ţi se strecoară în suflet, odată cu vorbele unui prieten. Tăcu câteva clipe. Apoi îşi aduse aminte de ceva şi surâse. Vârî mâna în buzunar şi scoase de acolo un şirag din scoici mărunte.

— Ai o soră ?

— Da. O cheamă Gusta !

Ii întinse şiragul, cu pumnul deschis.

— Dela surioara mea, Gahazia!

Kristoffer prinse şiragul în pumn. Işi desprinse cu greu privirea de plăcuţa de metal de pe gulerul lui Wahab, ca să se uite la scoici.

— E mică surioara ta ?

— Are şase ani !

— Ai o fotografie ?

Wahab făcu un gest scurt cu mâna „Fotografiile costă scump. Dar pot să ţi-o desenez..."

Şi mult timp, două capete — unul blond şi altul brun — se aplecară peste hârtia pe care se înfiripa chipul micuţei Gahazia...

———————

*) E foarte, foarte frumos !

**) E într'adevăr minunat !

TINERETUL LUMII ESTE GATA PENTRU *festival*

NORGE

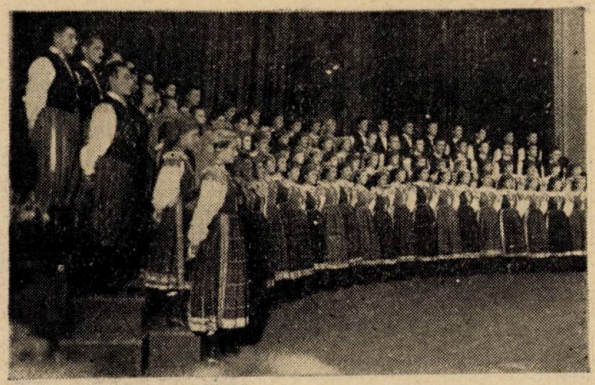

LES 100 JEUNES DÉLÉGUÉS DES USINES
AU FESTIVAL DE BUKAREST

O CĂLĂTORIE CAPTIVANTĂ

(Traducere din limba rusă)

Pionierii şi şcolarii din ţara noastră învăţând din experienţa pionierilor şi a şcolarilor sovietici organizează în timpul vacanţelor frumoase excursii şi călătorii în natură. In aceste călătorii ei cercetează natura, fac săpături arheologice, observă cum cresc şi se dezvoltă plantele, culeg materialele necesare pentru a alcătui ierbare, insectare, etc.

Mulţi dintre şcolarii şi pionierii noştri citesc cu nerăbdare şi bucurie ştirile despre fe'ul în care îşi petrec vacanţa pionierii şi şcolarii sovietici. Aceste ştiri îi îndeamnă spre noi cercetări, spre noi activităţi interesante în timpul vacanţei.

Publicăm acum fragmente din jurnalele de călătorii ale pionierilor şcolii elementare din Novosidorih, raionul Şatur, regiunea Moscova, din călătoria de 100 km. făcută de ei pe traseul Novosidorih—Şatur—Mitinskaia—Andreevskaia —Dolguşa—Ciornaia—Griva

La drum

A venit vara veselă, pionierească. Soarele priveşte zâmbitor în ferestre. E timpul să ne sculăm. Astăzi pornim în excursie. Incă de ieri, conducătorul excursiei, Marc Demianovici Trostianschi, ne-a controlat la fiecare rucsacurile.

— In excursie — ne-a spus el — trebue să ai la îndemână toate lucrurile necesare.

In excursie, fiecare dintre noi va executa diferite obligaţii. Zoia Matveeva, va fi ca întotdeauna bucătăreasă, Galia Sidorova — bibliotecar şef, Zoia Evstigneeva şi Liuba Anisimova

răspund de alcătuirea ierbarelor, Colia Chirilin — conducătorul gospodăriei auxiliare.

Pregătirile sunt terminate. La drum, deci!

Marc Demianovici dă comanda. Cineva intonează un cântec. Toţi îl urmează. Cântând, pornim la drum. Grupa noastră merge către cătunele Andreevscaia.

Tonia Zneva

Ce am găsit

Astăzi ne-am sculat la ora 6 dimineaţa. Am alergat la iaz să ne spălăm. Acest iaz este situat într'un desiş frumos şi ,umbros de mesteceni. Pe când pionierii de serviciu pregăteau dejunul, băieţii au prins peşte. Pe o poiană verde am întins faţa de masă şi ne aşezarăm să dejunăm. Toţi discutau cu înflăcărare despre apropiatele săpături la biserică. Auziserăm că acum 30 de ani, în raionul Şatur a fost găsită o colibă a oamenilor primitivi. Am avut noroc. In timpul săpăturilor Colia Chirilin a găsit o monetă străveche şi pietre foarte frumos şlefuite. Acestea erau probabil ornamente. Zoia Evstigneeva şi Zina Volcova au găsit o balanţă

mare. Pe ea văzurăm inscripţia „anul 1876". Probabil că în acest an a fost făcută balanţa. Deasemenea, am găsit un inel, câteva cruci, cioburi de vase şi alte obiecte interesante. Toate acestea le-am predat la muzeul raional. Tot ce am văzut şi am auzit aici, a fost notat în amănunţime de către „istoricii" noştri în jurnalele lor de zi.

Nina Chirsanova

O ciupercă neobişnuită

Soarele încă nu răsărise. Pământul era acoperit de rouă. Incepu să bată vântul. Somnul parcă ne-a fost luat cu mâna. La ora opt şi jumătate am părăsit cătunele Andreevscaia. Dimineaţa liniştită se încălzi repede, transformându-se într'o zi călduroasă de Iulie. Pe drum, toţi culegeam ciuperci. Unii dintre noi, care spuneau că aici nu sunt deloc ciuperci, au greşit. Curând începurăm să întâlnim masse în-

tregi de ciuperci. Iar Gleb Crâlov a găsit o ciupercă foarte mare, cum n'am mai văzut niciodată. Ne străduirăm să-i găsim denumirea după îndreptar, dar n'am reuşit. Am numit-o „ciuperca neobişnuită". Peste două ore ne apro-

piarăm de un punct de pază, situat pe malul canalului care uneşte apele râurilor din pădure cu apele râului Usma. Pe acest râu este construit un stăvilar uriaş. Pe mal ne odihnirăm şi scriserăm însemnări mai amănunţite în jurnalele noastre de zi.

Lena Levina

In satul Dolguşa

Detaşamentul nostru se apropia de satul Dolguşa. In acest sat noi văzurăm o maşină interesantă. Ea rostogolea nişte tuburi imense dintr'o parte în alta. Ni s'a spus că această maşină lucrează aici nu de mult. Inainte, muncitorii rostogoleau aceste tuburi grele metalice cu mâinile. Acum maşina face totul singură, fiind condusă de un singur om.

Galia Cozlova

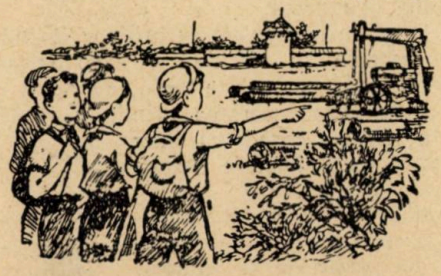

La uzina „Pionier"

Astăzi am vizitat uzina „Pionier" din Mişeronsc. Ghidul Anastasia Tihonova Zajigkina ne-a povestit despre istoria uzinei şi cum se fabrică sticla.

Uzina „Pionier" a fost înfiinţată cu mai mult de 125 de ani în urmă. Am aflat că pentru fabricarea sticlei este ne-

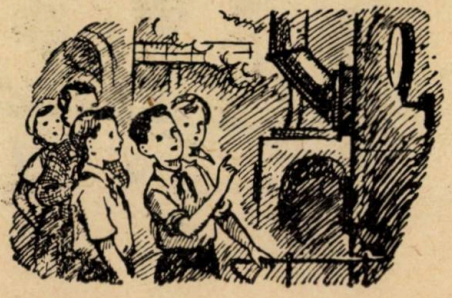

voe de diferite materiale — nisip, sulfat, sodă. Apoi, intrarăm în clădire, unde într'un cuptor mare se topeşte sticla. Am asistat la întregul proces de fabricaţie. Ne-a plăcut foarte mult maşina automată care taie sticla şi o pune pe bandă rulantă. Această maşină a fost inventată de colaboratorul uzinei, Serghei Efimovici Titov. Noi l-am cunoscut şi am stat cu el mult de vorbă.

Ania Levina

Staţia de pompare

Suntem pe malul Cliazmei. Unul dintre malurile râului este abrupt altul e neted. Copacii se reflectă în râu ca într'o oglindă. Pe mal se află staţia de pompare. Aceasta pompează apa la exploatările de turbă din Bacşeevsc. Aici turba se scoate cu ajutorul apei. Zăcământul de turbă este luat de un curent vijelios de apă. La staţie se găsesc 3 pompe. Noi le-am privit cu

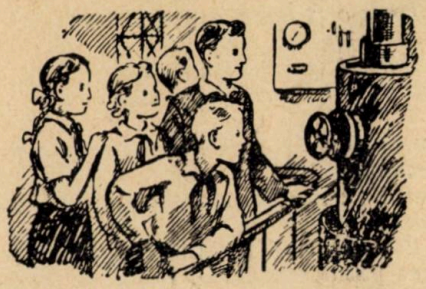

atenţie. Acum, când vom învăţa la fizică despre pompe, pentru noi acest lucru nu va mai fi o noutate.

Ania Proşina

Stejarul secular

La ora două d. a. am preluat serviciul. La noi este următoarea regulă: pionierii de serviciu sunt obligaţi să completeze jurnalul de excursie. Aceste rânduri le scriem acum, stând pe crăcile unui stejar imens. Acesta este un stejar secular. Ni s'a spus că are cam 350-400 de ani. Pe o cracă a acestui stejar s'au aşezat toţi participanţii la excursie. Trunchiul e aproape gol pe

dinăuntru, dar stejarul e verde. Ne-am convins încă odată, că sărurile minerale dizolvate în apă merg dela rădăcini în sus prin vasele capilare, aflate la rădăcină.

Ania Sciuchina, Galia Agheeva

LA HORĂ'N SAT

de ADA BĂRSEANU

Ilustrația: VALENTINA C.

Apa Trotușului se rostogolește printre bolovani la vale, atât de limpede încât se zăresc lespezile de pe fund.

Hora s'a întins pe tăpșanul dela marginea satului, colo în zăvoi. La început domoală, apoi tinerii se înfierbântă. Pașii se îndesesc, pământul se cutremură sub călcătura lor.

„Bătuta" s'a întețit.

Fetele au catrințe în dungi și ii înflorate; băieții poartă ițari strânși pe picior și cămăși albe.

Câte unul din flăcăi întoarce capul din când în când spre lăutar:

„Zii, măi, zii; zii, măi, zii,
Până mâne 'n zori de zi
Că la vară voi cosi,
Unde-o fi iarba mai deasă
Și mândruța mai frumoasă
Dulce-i traiu'n sat la noi,
De când nu mai sunt ciocoi".

La umbra sălciei din zăvoi, un grup de copii privesc atenți hora.

Ei nu sunt din sat. Asta se vede după straiele lor.

— Ai notat, Ionele?

Creionul din mâna lui Ionel sboară pe hârtie, dar nu poate ține pasul strigăturii. Noroc că flăcăul cel chipeș mai începe odată:

„Zii, măi zii..."

Lângă el, Radu, colegul său, ține în mână un bloc de desen. Creionul rămâne din când în când în aer. Ochii lui Radu privesc cu încordare spre o bătrână, care s'a așezat pe un trunchi de copac și privește spre tineret. „Frumos costum" își zice el, apoi vârful creionului se plimbă pe foaia albă și iată închegată ia, apoi catrința., „Totul e să copiez cusătura", își zice Radu și se apropie mai mult de femeie.

Fiecare din copii are un carnețel și creion. Iar unul mai îndrăzneț s'a apropiat de lăutar și-l întreabă ceva...

Era în primăvară, când școala lor a primit o scrisoare dela Institutul de Folklor, în care pionierii erau îndrumați să meargă prin satele din regiune și să culeagă cât mai multe creații populare: basme, povestiri, ghicitori, legende, cântece, balade, isvoade vechi, modele de case, lucrături în lemn.

Ele reprezintă tezaurul întregului popor, fiindcă grăesc despre viața și obiceiurile oamenilor care au trăit și au luptat prin părțile Moldovei pentru libertate și independență națională.

Și iată că, nu cu mult înainte de a începe examenele, pionierii s'au hotărît să înființeze și la școala lor un „Cerc al tinerilor cercetători ai folklorului".

Și în prima duminică de vacanță au pornit spre satul de munte de pe malul Trotușului.

Dimineața era însorită, mașina străbătea încet defileul muntelui și de-odată se zăriră în vale căsuțele albe ale satului, tupilate în mijlocul pâlcurilor de pomi, din care se înălța turla bisericii.

Cât a fost ziua de mare au străbătut în lung și'n lat comuna, împreună cu profesorii de limba română, geografie și muzică.

Au intrat prin căsuțele cu prichivor și stâlpi încrustați cu modele, au stat de vorbă cu bătrâni, au copiat modele de pe scoarțe vechi, au notat cântece.

Și acum când înserarea prinde a se lăsa ei se urcă în mașina care-i va duce spre oraș, cu o bucurie nemaiîntâlnită în inimi.

Acești copii duc cu ei o părticică din nebănuitele comori culturale din satele de pe întinsul țării, comori pe care și alți pionieri, în alte sate, au pornit să le caute.

E pentru ei cea mai frumoasă zi de vacanță.

Spre vârf de munte

Examenele s'au terminat într'o sâmbătă şi numai la două săptămâni după aceea, elevii din clasa IV-a a şcolii din Olsztyn plecau într'o excursie în munţii Tatra.

In gară, trenul fusese împodobit cu flori şi de-a-lungul vagoanelor cineva scrisese cu cretă albă: „Drum bun prin munţii Poloniei populare".

Dimineaţa era limpede. Din văgăunile munţilor se ridica ceaţa albă, care înconjura ca o coroană vârfurile brazilor.

Trenul trecu un apeduct. Jos se vedea abisul şi în fundul lui un fir de apă, care sărea sprinten printre stânci.

Copiii stăteau la ferestre. Făceau cu mâna ori de câte ori treceau pe lângă o fermă, sau întâlneau în drum un păstor cu turmă de oi. Trăgeau în piept cu nesaţ aerul proaspăt şi cântau voioşi: „O Warmia, dragul meu pământ natal, tu m'ai strâns la pieptul tău".

Trenul poposi câteva minute într'o gară albă, înconjurată de brădet.

Cu ruksacurile în spinare, elevii săriră sprinteni scările vagonului.

Făcură cu mâna călătorilor care îşi continuau drumul. Şi acum, începe urcuşul...

Se adunaseră în jurul celor doi instructori şi tocmai aşteptau ca să le indice poteca pe care aveau s'o apuce, când îl auziră spunând pe unul din ei:

— Propun o temă pentru excursia noastră.

Ca să ajungi în munţi sunt două căi: drumul din dreapta e mai puţin anevoios. Dar... cei care-l apucă, au de trecut râul. Pe poteca din stânga, calea e mai abruptă, dar obstacole nu-s.

Ce ziceţi? Ne împărţim în două grupe?

— Bravo! Bravo! strigară copiii.

— Staţi, continuă instructorul. Vedeţi acolo sus. stâncile acelea ascuţite? Li se spune „Colţii Ursului". Acolo potecile se unesc într'una singură şi pe cărarea care suie'n vârful muntelui nu se poate urca decât câte unul singur.

— In şir indian, zise unul din băieţi.

— Aşa, continuă instructorul. Grupa care va ajunge prima la „Colţii Ursului" va cuceri poteca. Ceilalţi vor urma pe învingători. Grupa întâia aici, făcu el, arătând cu mâna spre dreapta, şef: Mietek; o luaţi spre râu. Grupa doua o conduce Ştefan. Voi apucaţi pe sus.

— Iar noi, zise el, privind spre al doilea instructor, unul pe-aici, celălalt cu grupa doua.

Porniră. Curând cele două grupe se adunară în inima pădurii.

...Trecuseră apa şi urcau acum spre „Colţii Ursului".

— I-am lăsat în urmă, strigă unul din grupa lui Mietek. Dar nici nu-şi termină bine vorba şi de după un dâmb se iviră câteva capete.

— Vin...

Mietek strigă:

— Repede, băieţi!... dar ceilalţi înaintau şi acum-acum, aveau să fie la „Colţi".

In mintea lui Mietek străfulgeră o idee. Poteca pe care urcau ei mai cotea de două ori înainte de a ajunge la stânci. Ceilalţi din grupa lui Ştefan, mai aveau de urcat circa 30 metri, în linie dreaptă, şi ar fi ajuns înainte. Dar dacă ei lasă poteca şi se caţără pe stânci, le-o iau înainte celor din grupa lui Ştefan.

— Pe aici, băieţi! După mine! Şi Mietek se şi agăţă de-un colţ de piatră. Nu era uşor, dar băieţii îl urmau la doi paşi.

Curând fură sus şi primul care puse piciorul pe poteca îngustă ce ducea dela „Colţii Ursului" sus, spre vârful muntelui, fu Mietek.

Un „ura" puternic izbucni din piepturile băieţilor lui.

Soarele surâdea de sus, din înaltul cerului limpede de vară.

ADA BARSEANU

Pentru participanții la concursul de aeromodele

La 15 Iulie a început concursul de aeromodele prin corespondență organizat în cinstea Festivalului Mondial al Tineretului și Studenților de către revista „Cravata Roșie". In toate colțurile țării pionierii și școlarii s'au apucat de lucru. Din mâinile lor au început de pe acum să prindă viață viitoarele aeromodele care vor fi trimise la concurs. In scrisorile către redacție tinerii constructori se interesează de premiile ce vor fi acordate învingătorilor la concurs.

Publicăm acum premiile ce vor fi date celor mai buni constructori de aeromodele:

Premiul I un aparat de fotografiat

Premiul II o minge de volei

Premiul III un joc de șah.

5 Mențiuni, fiecare fiind alcătuită din: toc rezervor, creion rezervor și cărți.

Deasemeni, o cupă va fi câștigată de cercul de aeromodeliști care va trimite cele mai numeroase și cele mai bune modele la concurs.

Redacția noastră urează tinerilor constructori de aeromodele spor la lucru!

FILATELIE

In cinstea celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților pentru Pace și Prietenie care se va desfășura în prima jumătate a lunii August (2—16) în Capitala Patriei noastre, București, Poșta Republicii noastre Populare a emis o serie de timbre festive, pe care le reproducem mai jos:

„CRAVATA ROȘIE", revista pionierilor și școlarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Redacția și Administrația: București, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 152654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. Taxa poștală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat, Str. Brezoianu 23—25. — C. 5030.

EXEMPLARUL 1 LEU

CE CĂRȚI să citim

CEZAR PETRESCU:

FRAM — URSUL POLAR

Fram este un urs polar dresat, care prezintă în fiecare seară numărul cel mai atractiv al circului Struțchi. El este cunoscut și iubit de copii și de toți vizitatorii circului. Dar la ultima reprezentație dată într'un oraș din țara noastră, Fram nu mai reușește să execute dresajul. De aici începe povestirea vieții plină de peripeții a ursului alb, Fram.

I SASSU DUCȘOARA:

VEVERIȚA LUI MANEA

Cartea povestitorului I. Sassu Ducșoara prezintă cititorilor chipuri și întâmplări din viața pionierilor din Orașul Stalin. Citind istorisirile din acest volum îi veți cunoaște pe cei doi prieteni, Manea Zenovie și Duțu Constantin, pe conducătorul unității de pionieri numărul doi, Aurel Bianu, pe Monica, sora lui, pe Savu, Oprea și pe mulți alți pionieri care vă vor deveni buni prieteni.

V. ALECSANDRI:

DESPOT-VODĂ

In anul 1879, când a scris drama istorică Despot-Vodă, Vasile Alecsandri avea tâmplele cărunte: împlinise 60 de ani. Legenda istorică a lui Alecsandri ajută pe cititori să cunoască împrejurările sbuciumate din timpul domniei lui Alexandru Lăpușneanu și aspecte din lupta maselor populare împotriva tiraniei, pentru o viață liberă.

SORANA URSU:

COPIII DE PE IANG-TSE

Cu câțiva ani în urmă trăiau într'un sat din China de Mijloc șapte copii. Faptele lor, de-a-lungul anilor, alcătuesc o poveste minunată pe care o veți cunoaște din paginile cărții „Copiii de pe Iang-Tse" a scriitoarei Sorana Ursu

ANTON PANN:

POVESTEA VORBEI

Anton Pann a străbătut în timpul vieții sale aproape tot pământul țării noastre. In târgurile și satele prin care a trecut, el a auzit multe vorbe înțelepte, proverbe și snoave, poezii și zicători, pe care le-a adunat cu grijă și le-a scris cu dragoste pentru popor, dela care le-a cules.

In volumul de față sunt cuprinse o parte din aceste bogății ale folclorului nostru, scrise de Anton Pann.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

CRAVATA ROȘIE

15 AUGUST 1953

Nr. 16

BIBLIOTECA CENTRA...
SIBIU

„INTÂLNIREA" Sculptură de BORIS CARAGEA

In lupta pentru cauza lui Lenin şi Stalin, înainte!

CRAVATA ROŞIE

Revista pionierilor şi şcolarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 16
15 AUGUST
1953

POPORUL ÎŞI CÂNTĂ ELIBERAREA

Frumoasă zi di-August

Frunză verde cucuruz
O frumoasă zi di-August
Frumoasă ca flori de tei
Din August douăzeci şi trei.
A venit o zi frumoasă
Pentru ţărişoara noastră,
Că sovieticul popor
Ne-a dat mare ajutor,
Că de fascişti ne-a scăpat,
Şi mereu i-am alungat
Şi contra lor am plecat
Cu război înfuriat,
Şi mult timp nu a durat
Până cu ei am gătat.
Am rămas stăpâni acasă
In Republica frumoasă
Avem drepturi, muncitori.
Să trăiţi conducători.

Culese de:
IVANOVICI SIMION-GAŞPAR

Originare din Petroşniţa - Caransebeş - Timişoara

Măi ţărane dela ţară

Foaie verde şi-o negară
Măi ţărane dela ţară
Ce viaţă grea şi-amară
Duceai tu în vechea ţară.
Munceai iarna, primăvara,
Munceai toamna, munceai vara.
Şi n'aveai agoniseală
Căci boierii exploatară
Fără milă, fără teamă
Munca ta, de-un an şi-o vară.
Pe moşie la boier
Indurai foame şi ger
Şi habar n'avea de tine
Numai lui să-i meargă bine.
Muncitor, ţăran lipsit
Azi, amaru-ţi s'a sfârşit
Cu-ajutor din răsărit
Şi trăieşti mai fericit.
Şi astăzi avem o ţară
Mândră ca o floare rară
Republica Populară.
Cu boierii s'a sfârşit,
Moşiile s'au împărţit
La ţăranii muncitori,
Să le muncească cu spor
Cu plăvană şi tractoare
Ce-ară frumos pe ogoare
Zile bune să trăiască
Prin muncă pacea să crească.
Secerătorii apoi vin
Pâine să avem din plin
Planul să-l îndeplinim.
Muncitori şi noi ţărani
Daţi astăzi mână cu mână
Munca fie-vă comună.
In Republica Română
Partidul să ne trăiască
Republica să'nflorească.

Culese de: E. FEUER
Originare din Mozăceni Costeşti-Piteşti

TOVARĂȘUL MOISE

de MIHAIL SADOVEANU

Inainte de a intra în Sinaia, mă opresc totdeauna la un izvor rece care vine din munte. Oprim automobilul, „ca să se bucure și dînsul o clipă", cum spune conducătorul lui; mă cobor și privesc cătînd ceva nou în rîpa Prahovei; cercetez cu ochii pe coasta dimpotrivă, pe deasupra brazilor, o pajură măiastră, dar n'o văd decît în închipuirea mea; după aceea mă întorc spre arcurile de apă limpede și rece ale cișmelei.

Acum cîteva zile, pe cînd îndeplineam acest ritual, a apărut la ușa deschisă spre izvor o ființă străină. Era un copil zdrențăros și oacheș. Nu băgasem de seamă cum și cînd ieșise, ca din pămînt. Avea un cap mare, cu expresie inteligentă. Ochii lui cu lucire de păcură, blînzi și puțintel vicleni, mă priveau pieziș, însă fără teamă. Nu știu de ce mi-am închipuit că sînt ochii măicuței lui.

Am intrat în vorbă cu dînsul.

— Cum te chiamă, băiețele?

— Moise, mi-a răspuns el, sigur de sine. Stăm colea, la colibă, sub pădure. Nu sîntem de aci. Ne-a cărat taica, tocmai de la Cîmpina.

— Te chiamă Moise? m'am mirat eu. Dar lui taică-tu cum îi spune?

— Tudor.

— Și ție dece-ți zice Moise?

— Păi așa. M'a numit tata al meu după un frate al dînsului, care a pierit în război. Mama ar fi dorit altfel.

Am stăruit:

— Ce fel de neam veți fi fiind?

A zîmbit subțire:

— Sîntem de ăi care fac coșuri din nuiele de alun. De asta ne-a adus taica aci.

Deștept băiat. Grăiește curat și frumos.

— La școală umbli?

— De unde! Nu-mi vine rîndul la școală decît la anu.

— Frați ai?

— Am doi: Niculai și Costandin.

— Mai mici decît tine?

— Mai.

— Și ajuți pe taică-tu la împletit coșuri?

— Nițel. Mai mult ies la șosea, ca să văz lumea. Am avut ce căsca gura cînd am venit cu căruța de la Cîmpina. Calu —, vai de el, un costeliv. Căruța strîmtă. Abia avea loc taica. cu uneltele și cu ăi mici. Eu cu maica pe jos, și-mi spunea ea arătîndu-mi unele și altele. Pînă se supără taica și ne înjură. Era mînios, în ziua aia n'avea tutun.

— Mînios că n'are ajutor, bag eu de samă.

— Ba îl ajută maica. Ea se duce și taie nuielușe de alun; le cară, le alege și i le pune dinainte. După aia, cine se duce cu marfa la Sinaia? Tot ea. Și cine aduce cîte ne trebuiesc nouă și mai ales lui? Tot ea. Și lucrează cîte de toate... spală rufele, scaldă pe prîslea, fierbe mîncare. Toate sînt pe capu ei; și o mai ascultă preste și taica, ș'o înjură. Ea vine și-și pleacă fruntea între noi copiii ș'o văz plîngînd. Mă gîndesc că după ce-oi învăța la școală, m'oi face inginer ș'oi duce-o cu mine, să aibă si ea în viață bucurie.

Intoarce fruntea și privește cu ochii lui mari spre pădure, la deal, unde se află o colibă săracă, pitită undeva, sub brădet.

— Intîi m'am gîndit să mă fac aviator, urmează el. Dar maica s'a mihnit, că mă prăpădesc și rămîne fără mine. Înțeleaptă muiere maica asta a mea...

— Cum o chiamă?

— Cireașa. A dorit să se ducă și ea să învețe, cînd s'a deschis școală pentru oameni mari; dar taica n'a lăsat-o. Că ce-i trebuie lui de astea? Așa că văzînd-o pe măicuța supărată pentru aviație, mi-am schimbat planul. Tot inginer m'oi face.

N'aș putea spune cît mi-o fost de drag dintrodată acel prunc de șase ani din „semințiа celor care fac coșuri din nuiele de alun".

— Te-aș ruga, tovarășe Moise, îi zic eu, să-mi aduci un pahar de apă de la izvor.

— Numaidecît!

Primește paharul, aleargă la cișmea, îl clătește în arcul limpede al izvorului, odată, de două ori; apoi îl umple și mi-l aduce cu grijă, însă destul de repede.

— Mulțămesc, Moise, îi zic. Uite plată pentru osteneală.

I-am dat o hârtie de trei lei.

O ia, o privește, o pune bine.

— Cunoști ce ți-am dat? îl întreb.

Desen de CORNELIU BABA

— Cum să nu! Trei lei. Cunosc şi mai mari, de-o sută, dar de alea nu se rătăcesc la noi.

Mă ațintește cu ochii lui umezi şi zîmbeşte:

— Să-ţi mai aduc un pahar?

— Nu-i nevoie; iţi mai dau un ban şi ţără asta.

— Ba să-ți mai aduc unul: să fie cu dreptate.

Inainte-vreme „ăi din seminţia ălor cu coşurile“ făceau tumbe la boieri şi cerşeau un ban întinzînd mâna.

Dar Moise, fiul Cireașei, va să se facă inginer.

Intâmplări la şcoala dela Sf. Sava

de CAMIL PETRESCU

Ilustraţii: IPSER ION

Colegiul Sf. Sava era legat de uliţa Şcoalei, (str. Academiei de mai târziu), cu o scurtă ulicioară care, acum în această zi de festivitate, se vedea stropită şi măturată cu îngrijire, de parcă strălucea şi ea în dimineaţa frumoasă de toamnă. Se puseseră şi ghirlande de frunze dealatul ei, chiar în acest colţ, legându-se astfel casa Dobrotineanului de a Spahiului... La câţiva paşi de şcoală — cam unde avea să fie cândva statuia lui Gh. Lazăr — răspundea chiar uşa bisericii, iar poarta însăşi era cuprinsă între casa cu pridvor a egumenului grec al mânăstirii şi curtea unui slujbaş la vornicie, Petrescu. Alte ghirlande de frunze şi flori îmbrăcau, asemeni unui arc de triumf, poarta deschisă, în faţa căreia aştepta directorul Petrache Poenaru şi corpul profesoral al colegiului. Se anunţase vizita „preşedintelui împuternicit al celor două divane", nume sub care generalul adjutant Kisseleff conducea din 1829, după plecarea contelui Pahlen, administraţia celor două principate române, până la numirea noilor domnitori. Erau toţi foarte emoţionaţi şi destul de îngrijoraţi... Nimeni nu uitase că inspectând în timpul epidemiei de holeră — anul trecut — spitalul Filantropiei pe care-l găsise neîngrijit, murdar, generalul pedepsise pe loc pe coloneii Odobescu şi Băleanu, comandanţii cavaleriei şi infanteriei, cu arest chiar la spital, până când sălile cu bolnavi şi acareturile vor străluci de curăţenie... Şi-au stat acolo trei zile şi trei nopţi. Generalul nu glumea şi la inspecţii nu-i scăpa nimic; stăruia, încăpăţânat, asupra amănuntelor deşi avea reputaţia unui „monden" şi a unui spirit de formaţie liberală.

Era întâia sa vizită la Colegiul Naţional. Un secretar al şcolii se dusese la colţul ulicioarei şi pândea să vadă mai de departe careta preşedintelui ca să le facă semn celorlalţi. In faţa profesorilor erau şi cinci premianţi, ai întâiului an de studii dela redeschiderea şcolii, îmbrăcaţi în uniforma cea nouă, pe care Petrache Poenaru voia s'o propună spre aprobare generalului: frac de postav cenuşiu, cu vipuşcă galbenă pe margine şi pe cusăturile pantalonilor, cum tot galbenă era banda lată a şepcii. Premiantul pe şcoală Turnavitu, tremura atât de tare, încât îi juca în mână buchetul cel mare de trandafiri, pe care trebuia să-l ofere generalului, căci avea de spus şi câteva vorbe de salut în franţuzeşte.

Fosta „Academie" românească /dela mânăstirea Sf. Sava fusese întemeiată în 1818, de eforii Bălăceanu, Ghica şi Iordache Golescu şi pusă sub conducerea dascălului ardelean Gh. Lazăr adus în ţară dela Sibiu de marea boeroaică Bărcăneasca, pentru învăţătura copiilor ei. Cinci ani, cu o întrerupere de câteva luni în timpul revoluţiei din 1821, dăduse acesta lecţii de limba românească, de filosofie şi de trigonometrie, înflăcărând tineretul. S'a spus că aşa cum academia grecească (care se mutase dela Sf. Sava la Măgureanu, de din jos de biserica Zlătarilor, pe malul Dâmboviţei, din cauza prea marelui număr de elevi) formase sufletul şi mintea eroicului batalion sacru al grecilor bucureşteni, nimicit de turci în măcelul dela Drăgăşani, tot astfel Lazăr formase mintea şi sufletul tineretului care a îmbrăţişat cu atâta dragoste pe Tudor Vladimirescu. Chiar actualul director al şcoalelor, Petrache Poenaru, care acum aştepta în fracul lui cenuşiu pe Kisseleff, cu profesorii la intrarea şcolii, fusese secretarul devotat al marelui răsvrătit oltean în timp ce Lazăr însuşi se ocupase, se pare, de artileria pandurilor, câtă era. In 1823 Lazăr, bolnav, plecase acasă în Ardeal, la Avrig, unde şi muri peste o lună.

Timp de zece ani apoi, şcoala vieţui aşa cum putu, când deschisă, când închisă, cum îi îngăduiau milostenia domnitorului şi patriotismul unor boeri, ca marele vornic Iordache Golescu şi fratele său, logofătul Dinicu Golescu, şi mai ales vitregia vremurilor. Noul ei conducător, Ion Eliade Rădulescu, elev şi apoi ajutor al lui Gh. Lazăr, o dusese până prin 1827, când se retrăsese. Infiinţase în acest an o societate secretă, împreună cu logofătul Dinicu Golescu, autorul neuitatei „Insemnare a călătoriei mele" prin care se legau să lupte pentru înfiinţarea unui colegiu naţional, a unui teatru naţional, a unei gazete româneşti şi să sprijine în orice mod formarea literaturii. Ca să scoată în 1829 „Curierul Român", cea dintâi gazetă românească, Eliade lăsase în locul său pe eruditul călugăr Eufrosin Poteca — care acum bătrân, cu barba albă peste tot pieptul, aştepta şi el la poartă, înainte de a pleca la mânăstirea Motru unde, după cererea lui, fusese numit egumen. In timpul acestuia şcoala fu mai mult închisă. Mai întâi din pricina războiului.

Redeschisă din ordinul lui Kiseleff în 1830, la hanul Şerban Vodă, fu din nou închisă, fiindcă în ţară isbucnise o cumplită epidemie de holeră, cea dintâi în ţările româneşti. Abia la începutul anului 1832 şcoala putu fi însfârşit deschisă din nou,

de astă dată reorganizată ca instituție de stat, pe baza dispozițiilor Regulamentului Organic, și tot în vechiul local dela Sf. Sava, reparat cum trebuia de arhitectul vienez Hartel. Se numea acum, așa cum dorise Dinicu Golescu, Colegiu Național. Avea un curs primar, cu patru „clasuri", un curs „central" de „umanioare" tot cu patru clasuri și încă un curs complimentar, de trei ani deocamdată, până avea să fie transformat cu timpul în universitate

★

După obiceiul său, generalul vizită mai întâi cu deamănuntul localul, ca să vadă în ce fel și-a îndeplinit obligațiile arhitectul vienez. Cerea mereu lămuriri, când lui Petrache Poenaru, când colonelului Fontan, aghiotant al său, care venea des la școală căci îl însărcinase să-l reprezinte decâteori era vorba de învățământ. Mai era deasemeni întovărășit de un bărbat tânăr, îmbrăcat civil, foarte elegant, într'un frac parcă turnat pe el, cu un ochi de ochelari legat cu șnur negru în ochiul stâng și pe care nu-l mai văzuse nimeni. Generalul se oprî încântat în sala în care era așezat frumos pe mese materialul didactic cu care fusese înzestrată școala: globuri pământești, instrumente inginerești (căci era mare nevoie de ingineri hotarnici ca să se mai împutineze nenumăratele procese de încălcări de moșii), o mașină de produs scântei electrice, o mare busolă..., animale împăiate, un schelet. Pe pereți erau hărți și planșe înfățișând corpul omenesc, când numai cu sistemul mușchilor, când numai cu plasa complicată a nervilor. Generalul, om ca la patruzeci și cinci de ani, voinic, cu talia strânsă în fracul verde, încheiat la gât ca o tunică, în față tăiat de la centură iar înapoi numai cu o coadă scurtă, cu epoleți mari de aur care cădeau pe umeri în jos, trecea svelt dela o sală la alta și bine dispus, își arăta mulțumirea pentru cele ce vedea. Intrebă glumind pe mitropolitul Grigore dacă va binecuvânta planșele anatomice.

— Știința e dela Dumnezeu, excelență, i-a răspuns în rusește capul Bisericii, binecuvântând sala.

Se întoarse spre civilul elegant și clătină din cap:

— Nu e prea rău răspunsul, ce zici, Nicoluşca?

Nicolae era fratele mai mic al generalului, atașat de legație la Viena, și acum în trecere spre postul cel nou se oprise câteva zile la București.

Au trecut apoi în sala cea mare a școalei, unde avea să aibă loc festivitatea începerii noului an școlar 1832—33. Era toată împodobită cu cununi și ghirlande de flori. In față se puseseră jilțuri pentru mitropolit și pentru episcopul Buzăului care era deasemeni de față, pentru cei trei efori, cum și pentru ceilalți boeri din protipendadă. In stânga erau alte două jilțuri, unul pentru general și altul pentru „provizorul școalelor" cum se numea acum oficial Petrache Poenaru. Era și o masă dela care avea să se țină cuvântări. In spatele clerului și boerilor, erau părinții copiilor: în fund și pe delături în picioare se îngrămădiseră elevii, dar nu fuseseră lăsați înăuntru decât premianții, căci nu era loc pentru toți cei șase sute. Bălcescu, care primise un „accesit" la limba franceză, era de față și își găsise loc cu alții pe o fereastră, al cărei pervaz de zid era foarte lat, ca o firidă.

Când intrară oaspeții corul din fund făcu să răsune armonios „Cântarea dimineții" de Eliade Rădulescu, cu muzica de Esse. Vocile proaspete și limpezi încântară pe toți cei de față, căci asta era ceva nou. Apoi luă cuvântul marele logofăt al Dreptății, Al. Filipescu, care era și el efor. Aducea laude nemăsurate președintelui celor două Divanuri, pe a cărui figură se vedea însă că asemenea fraze linguşitoare îl plictisesc. I le traducea la ureche, chiar Poenaru, care vorbea, dela Paris, unde făcuse studii strălucite, o franțuzească foarte plăcută.

In sală însă liniștea era desăvârșită. Marele logofăt al Dreptății, cu barbă rară și ascuțită și cu sprâncenele albe, îmbrăcat peste anteriul de sevai cu un biniș roșu înflorit cu aur, își pusese pe masă işlicul mare cât o căldare și rămăsese cu un căuc mic roșu de damasc, care i se cam lăsase pe o sprânceană. Citea, ținând foaia departe, căci nu-și mai înlocuise de mult sticlele dela ochelari, cu un aer sfătos, fiindcă se socotea un soiu de părinte al învățământului.

— Nicule, ce zici, nu seamănă Poenaru cu generalul Kisseleff? îl întrebă, mirat puțin, pe Bălcescu, un alt coleg, care se înghesuise cum putuse alături de el, pe fereastră.

— Da, oarecum... răspunse acesta încurcat.

Cei doi păreau că seamănă numai fiindcă, între atâți bărboși din sală, aveau amândoi fața în întregime rasă și mărginită doar de doi cotleți, drepți, la unul, periați spre urechi, la celălalt. Altfel generalul era mai bălan și avea ochii verzi, iar Poenaru era închis la față, cu fălcile mai late și ochii căprui

Logofătul Dreptății își citea cuvântarea înșirând progresele școalei în anul trecut... Când lăudă încăodată pe general, acesta îl întrebă surâzând pe Poenaru, cu un ton plictisit de bun cunoscător al oamenilor:

— Nu i se zice și Vulpea, acestui mare boer? Mă înșel, cumva?

— Nu vă înșelați, excelență. I-au dat boerii cei mari această poreclă, plini de admirație pentru vicleșugul cu care, fiind prins de revoluție acum zece ani mare vistiernic în slujbă, s'a priceput „să-l ducă" — așa spun ei — pe Tudor Vladimirescu.

Generalul îl privi surâzător.

— Dumneata trebue să știi, căci ai fost mi se pare secretar de stat al răsvrătitului! Și zâmbi din nou ca să arate că e o mustrare glumeață.

— Numai secretar particular, răspunse serios Poenaru, dar privirea lui jucăuşe arăta că răspunde la glumă cu glumă.

— Atunci trebue să știi sigur, dacă marele logofăt (le grand logothète) e vulpe cu adevărat.

— Este o vulpe desăvârșită excelență, însă de data asta el spune adevărul. Și eu cred că neamul românesc nu va uita niciodată numele domniei-voastre. Vocea provizorului școalelor era atât de adâncă și avea în ea atâta sinceritate, încât generalul se tulbură și răspunse ironic, așa cum îi era obiceiul, când vrea să-și ascundă tulburarea:

— Niciodată?... Să zicem... douăzeci de ani, dragă Poenarule (în franțuzește „mon cher Poenaru" mai păstra încă o nuanță de rezervă).

— Excelență, cel puțin o sută de ani neamul românesc va pomeni cu prietenie numele domniei voastre.

Kisseleff rămase pe gânduri. Nu mai asculta ce spunea vorbitorul. Se juca răsucind mănuşa albă, cea din dreapta, pe care o scosese, lăsând să se vadă o mână exagerat de îngrijită...

— Și de ce atâta recunoștință, domnule provizor al școalelor? întrebă după un timp generalul întărâtat, parcă, de emoția lui Poenaru.

Acesta zâmbi și răspunse scurt:

— Pentru aliniatul al II-lea al articolului 366 din Regulamentul Organic.

Generalul nu-și aminti în clipa asta despre care

aliniat anume era vorba şi repeta aproape fără să vrea.

— Aliniatul II... aliniatul II..?

— Da, aliniatul II, prin care se proclamă limba românească, limbă oficială a celor două principate. Obligatorie în administraţie, în şcoală, în justiţie, în biserică. Asta n'a fost niciodată la noi.

Ochii lui Poenaru se umeziseră. Durerea acestui luptător al lui Tudor Vladimirescu avea şi o pricină foarte apropiată. Ştia că un mare număr de părinţi ai elevilor şi mulţi boeri, şi aci în Ţara Românească şi în Moldova, semnaseră petiţii către Kisseleff cerând cu stăruinţă ca limba de predare în ceeace era echivalent cu gimnasiul şi facultatea să fie limba franceză. Kisseleff respinsese cu hotărîre această înjositoare pretenţie, dar atât Poenaru în Bucureşti cât şi Gh. Asachi la Iaşi aveau să mai lupte din greu încă vreo cincisprezece ani cu noi şi dârze încercări de înstrăinare a învăţământului, sub viitorii domni pământeni, Mihail Sturza într'o parte, Alex. Ghica şi mai ales Bibescu, în cealaltă parte.

Vorbitorul îşi sfârşise cuvântarea şi acum era aplaudat. Aplaudă şi generalul oarecum, punându-şi în acelaş timp plictisit mânuşa. Se ridică, şi odată cu el toată lumea. Prin Poenaru, mulţumi călduros profesorilor precizând că aceste mulţumiri vor lua şi o formă scrisă.

★

E o zi de Martie, mai mult ploios. Acum parcă s'a mai luminat. Peste o jumătate de oră vătaful curţii va suna din clopoţelul destul de puternic sfârşitul lecţiilor de dimineaţă. Soarele, când se iveşte, când se ascunde printre norii pufoşi şi alburii... Deşi ţine oarecum de Târgul din Lăuntru, legată de stupul lui de uliţe şi ulicioare care se întretae în spatele ei, mânăstirea dela Sf. Sava poate fi socotită în acelaş timp şi la marginea Bucureştilor, prin căsuţele ţărăneşti din jurul ei şi prin ogorul, de peste drum, pe care acum plugurile duc până în fundul zării, brazde în care se va semăna porumb. La poarta ei, şi în curte dealungul zidurilor, aşteaptă un mare număr de vânzători de bunătăţi pentru şcolari cu tablalele lor, care se atârnau de gât, ori erau duse în mână. Dacă ei se opreau pe loc, atunci ele, pe picioare desfăcute, deveneau tarabe. Iată un simigiu cu covrigi şi tăvi cu plăcinte (pe aceeaşi tipsie, cu cuptor dedesubt, plăcinta era jumătate cu carne, jumătate cu brânză iar porţia era tăiată cu lopăţica după cererea băiatului pofticios). Alături, altul are tablaua purtată de gât, cu corăbioare, nugale şi foi dulci roşcate de pistil. Sunt şi salepgii pentru cei ce vor să bea, ceva care ar putea să semene cu ceaiul şi cu zeama de carne... Multă căutare au însă cei care vând dulciuri: câte un purcoi de floricele albe şi roze, legate între ele cu sirop întărit, apoi bigi-bigi, un fel de cârnăciori roz făcuţi din miezuri de nucă înşirate pe o sforicică şi năclăite în sirop gros de trandafir. Se mănâncă ţinând capul sforicelei în mână... Sunt pe alte tablale bucăţi de rahat, baclavale turceşti, acadele tari, care se pun pe colivă, roşcove, poame din pere şi mere uscate, stafide, apoi candel ca nişte bulgări de miere întărită. Vara, braga şi limonada sunt purtate în spate şi în doniţe ferecate frumos cu cercuri de alamă şi ţintuite cum se cuvine.

Iată apare un şcolar, a ieşit se vede mai repede, şi toţi negustorii, care aşteaptă pe vine, îmbrăcaţi cu ce dă Dumnezeu, cu calevrii grosolani în picioare, bat în tarabe şi-l chiamă la ei, toţi odată, lăudându-şi marfa, cu glume potrivite sau nepotrivite. Şcolarul căruia îi lasă gura apă privind tot în jurul său, nu ştie ce să facă, şovăe, căci are numai o para, strânsă în podul palmei. A luat un bigi-bigi... dar când să-l ducă la gură... o mână de fier i-a strâns braţul.

— Ştii că-mi placi, verişcane?... Vrei să mănânci singur, hai? Nu vrei să plăteşti vama? Hehehe! E Sotea, un vlăjgan care are pumnii puternici ca nişte ciocane; iar când se defac şi se strâng la loc prind ca nişte cleşte. Stă mai mult în faţa porţii decât în clasă şi e spaima colegilor lui... Acum băieţaşul vede cu disperare că Sotea i-a muşcat mai mult de jumătate din bigi-bigi şi îi dă înapoi numai ce se scurge pe capătul sforii. Nu are timp să zică nici pis, căci Sotea a alergat la un altul căruia i-a luat paharul cu toartă dela gură... Băieţaşul vrea să bea salepul fără să plătească birul cuvenit tiranicului vameş.

Iese acuma pe poarta şcoalei între mulţi alţii şi un alt băieţandru, negricios, slăbuţ, cu ochii întunecaţi, dar strălucitori în albul scleroticei lor delicate. Nu pare să aibă cei paisprezece ani pe care îi are. E Nicolae Bălcescu, acum în clasa IV-a la umanioare. E îmbrăcat într'un fel de surtuc scurt, închis la gât, cu şapcă în cap şi are în picioare cismuliţe, căci locuind tocmai afară din oraş, în mahalaua Vissarionului, trebue să străbată uliţele acum, cu ploile lui Martie, desfundate de noroi. La subţioară are un pachet de cărţi şi caiete legat cu sfoară. Se scotoceşte în buzunare şi se apropie sfios de alviţarul care se ridi-

case bucuros de pe vine şi îşi încuraja mușteriul. Îşi alege cu poftă o bucată de alviţă şi tocmai se pregăteşte să muşte din ea, când e luat de guler de Sotea.

— Frumos, nenicule... vrei să mănânci singur şi la nen-tu nu te gândeşti?...

Bălcescu îşi muşcă buza, puţin palid, şi spuse apoi liniştit, privindu-l de jos în sus, cu ochii lui puţin oblici:

— Dacă mă rogi frumos, poate că am să-ţi dau jumătate...

Sotea se prăpădeşte de râs.

— Să te rog, hai? Ştii că-mi placi? Pe cine a mai rugat Sotea? Uite... pentrucă nu-ţi cunoşti datoria, ţi-o iau pe toată... Şi vlăjganul întinde mâna lacom spre alviţă, dar înainte de a o ajunge, cu o smucitură a braţului fulgerătoare, Bălcescu i-a trântit chiar pumnul cu alviţă între ochi. Sotea orbit, năucit, alunecă în noroiu nepricepând ce s'a întâmplat. S'a ridicat de jos, cu faţa strâmbată de furie şi s'a năpustit asupra băiatului negricios, să-l ia în braţe şi să-l frângă. A mai primit un pumn în obraz, dar ăsta nu l-a durut atât, şi a izbutit să-i strângă mâna, i-a sucit-o apoi, trăgându-l spre el, fără ca măcar să se aplece. Deşi Bălcescu i-a pus un cot în dreptul gâtului, vlăjganul vrea să dea cu el de pământ, însă băieţaşul s'a vârît în el şi încleştarea între ei e atât de mare încât nu s'a putut desprinde nici Sotea şi au alunecat amândoi în noroi. N'a apucat să-i mai dea băiatului decât vreo doi ghionţi, prin surtucul verzui, de abea vopsit, căci vlăjganul se pomeni încălecat de alt negricios, nu mai mare decât Bălcescu, cu o figură ascuţită de viezure, care îl făcu să urle de durere, căci îi înfipsese mâinile în păr şi trăgea fără milă. A urmat o scurtă învălmăşeală în care Sotea a mai primit dela Bălcescu încă un pumn, — tot cel cu halviţa — între ochi, şi a fost bucuros să scape lipsindu-se de vama, care i se cuvenea după părerea lui. Ceilalţi doi, cam ciufuliţi şi mânjiţi de noroi, dar mândri de biruinţa lor, au început să adune de pe jos cărţile şi foile de caiet împrăştiate.

— Te-a lovit rău? întrebă Ion Ghica, băiatul cu mutra de viezure, care avea să povestească în amintirile lui, scrise peste cincizeci de ani, această întâmplare... Nu trebue să te pui cu un bivol ca ăsta... nu vezi că e voinic ca un bivol...?

— Nu are nicio însemnătate... Mă doare undeva între coaste... Principalul este că i-am dat vreo două între coarne... Îi scânteiază ochii negri, de bucurie. Înţelegi? Tocmai fiindcă-i bivol, i-am dat drept între coarne... Ah, drept între coarne...

Ghica îi ţine cărţile, ca să-şi aşeze caietele.

— Ascultă, eu cred că e nebunie să te pui cu unul ca ăsta.

Bălcescu pare că nu pricepe ce-i spune noul său prieten.

— Şi ce vrei să fac? Să îndur tirania lui? Mi-e silă de colegii noştri care se lasă batjocoriţi de un astfel de bivol. Putea să mă omoare, dar nu vreau ca mândria mea de om să fie călcată în picioare... Viaţa nu merită să fie trăită, dacă e trăită în genunchi în faţa altora... Îşi privi caietele încă ameţit de propriul lui curaj, dar vocea i se scoborî într'un ton de caldă prietenie. Şi pe urmă trebue să-ţi spun că mai sunt, oricum, unii oameni, ca tine de pildă, care să sară şi ei, fără să se gândească prea mult, când văd lupta odată începută. Totul e să începi.

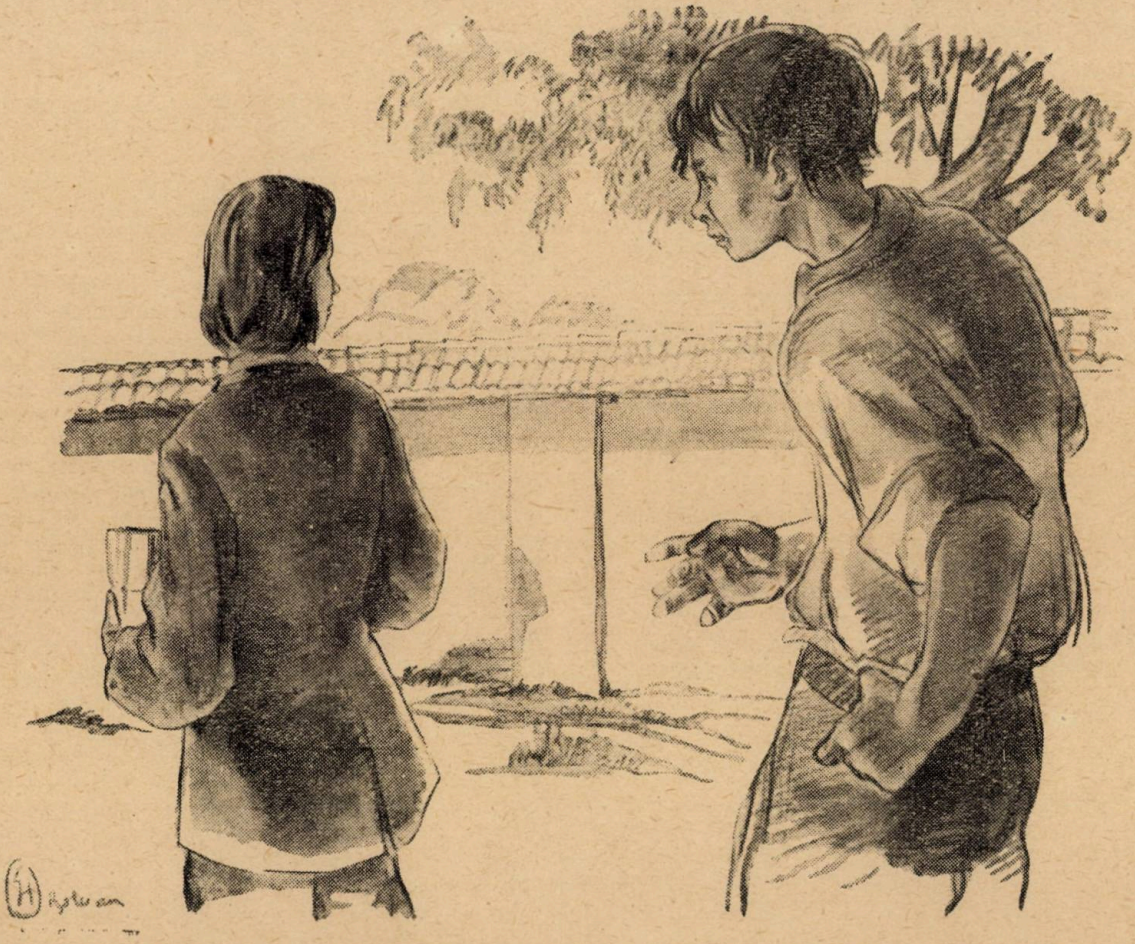

Ion Ghica ridică spre el ochii negri cu un surâs de viezure inteligent în sclipirea lor, apoi începu să descifreze prin caietele adunate de pe jos.

„Petru Maior spune...

„Fotino zice...

„Din Constantin Căpitanul...

„După Logofătul Radu Greceanu...

— Ce-i cu asta? Nu pricep nimic! Cine sunt ăştia?

— Istorici de-ai noştri... de-ai românilor..

— N'am auzit niciodată vorbindu-se despre ei! Există o istorie a noastră? La şcoală nu s'a pomenit niciodată despre asta nimic... Aaron Florian nu e decât la egipteni.

— Nu există până acum o istorie adevărată, a românilor, dar ne-au rămas o mulţime de însemnări, avem cronici şi letopiseţi.

Ion Ghica nu ştia ce sunt cronicele şi letopiseţii..

— Şi tu le-ai citit...? Unde le-ai găsit?

— Mi le-am copiat... Am să ţi le dau şi ţie... Unele le-am găsit la Mânăstirea Argeşului... A rămas o ladă de cărţi şi manuscrise dela Episcopul Ilarion, cel care a fost prieten cu Tudor Vladimirescu... Toată vara trecută am stat mai mult la mânăstire decât la Bălceşti.

— Eu nu ştiu, cum ţi-am spus, din istorie, decât cursul început acum două luni de Florian Aaron, despre asirieni, despre fenicieni şi egipteni.

— E bună şi aceasta, dar nu este istoria noastră, şi trebue să'nvăţăm întotdeauna mai întâi istoria pe care o trăim.

— Vrei s'o scrii tu?... dece surâzi?

Bălcescu zâmbeşte gânditor... dar nu răspunde.

Aşa s'a legat o prietenie care mai târziu a luptat şi împotriva altor tirani

*

Dar Sotea nu era singura pasăre de pradă care se rotea printre tarabele cu bunătăţi pentru şcolarii dela Sf. Sava.

Un rumân, cu minteanul pe umeri, ca la el acasă, şi cu nădragi de aba albă găetănaţi, vătaful curţii, se opri în dreptul uneia dintre tarabele cu plăcintă şi ceru poruncitor:

— Cu carne.

Plăcintarul, deşi om în vârstă şi cam rotofei, îşi sburli mustaţa mare şi căruntă şi sprâncele ţepoase.

— Astazi nu e dzoi, astazi nu-i tainu la tine şi întoarse capul către un mic elev, pierdut de muşteriu, tocmai fiindcă vătaful curţii ocupase locul în faţa tipsiei cu cuptor dedesubt.

Omul stăpânirii, cum se socotea el, isbucni furios.

— Ascultă, mă grecule, cu mine vorbeşti tu aşa? Mă, mâine să nu te mai prind pe aici că-ţi răstorn tava şi te-arunc pe uliţă.

— Grecu? Ma, de ţe ma faţi tu grecu? întrebă bătrânul Iani, mânios. Eu nu sunt greco. Eu sunt plaţintar aiţi de douăzeţi de anii.

— Mă caţaoane, tu nu înţelegi s'o ştergi numai-decât din curtea şcolii? începu să urle vătaful, văzând îndărătnicia plăcintarului, care nu mai voia se vede să-i plătească peşcheşul cuvenit, după cum socotea el că i se cuvine. Ai înţeles? Când oi zice trei, să nu te mai văd în curtea şcoalei.

— Ma de ţe ma faţi tu caţaonu? Am plecato eu cu Academia greţesca la Măgureanu? Nu, eu am remasu cu Lazaro, didascalos ala mare, la scola romanească. Afla că şi Lazaro a mâncato plaţinta de la mine. Da elu a platit-o...

Adevărul este că Iani nu vorbea negramatical şi cu accent grecesc, decât când se înfuria şi când îi scăpărau ochii. Altfel, era om blajin şi avea o grozavă memorie a datelor şi a numerelor. Acum fierbea de mânie.

— Caţaonu? auzi, eu caţaonu? Ma, daca eram caţaonu ma duţeam şi eu cu scola greţească la Măgureanu. Acolo şase sute iscolarii. Şi didascalos toţi muclesi. Porta fracu, da' fracu cu coda lunga pana la pamântu, cu bumbii de alama. Şi pantaloni verzi şi strimţii pe piţior. Şi guleru scrobitu ca un baţu, ma.

Şi asta e adevărat. Faimoasa academie de limba greacă, întemeiată la Sveti Sava, de voevodul Şerban Cantacuzino la 1680, avea încă, după 150 de ani, ceva din marea ei strălucire de odinioară. Se mutase la Măgureanu unde localul era mult mai încăpător, cu profesorii ei, mai toţi vestiţi, care se modernizaseră.

Iani îşi vărsa se vede un năduf vechi, căci nu se putea domoli, mai ales că simţea că toată lumea se uita la ei, că avea ascultători.

— Eu am remasu aiţe unde erau numai douăzeci de iscolarii şi domnu părinte Lazaro avea gherocu negru de popa.

Nu slăbea din ochi pe vătaful curţii care se învârtea în loc, nemaiştiind ce să facă, şi stăruia, acum simţind că l-a biruit:

...Da, aşa să ştii tu... Lazaro şi cu mine am făcuto scola asta. Elu harania pe scolarii în clas, cu az, buche, cu filosofia şi cu trigonometria, iar eu, în curte, cu plaţinta...

Vătaful se lipsi de plăcintă şi plecă, săltând furios minteanul pe umeri. Iani, nu se lăsă însă şi strigă după el, nu fără tâlc.

— Ma, la mine a mancato plaţinta şi eforos dela scola, vornicu ala mare Iordachi Golescu... Daca nu crezi întreaba pe elu, ori pe baiatu de la elu, pe Arapila.

Şi asta era adevărat, anume că marele cărturar şi iubitor al limbii româneşti Iordache Golescu, eforul care a sprijinit atât pe Gh. Lazăr, nu dispreţuia plăcintele, îi plăcea vinul bun şi celelalte, dar mai mult iubea zicalele şi proverbele româneşti din care făcuse o imensă culegere. A scos şi el o gramatică românească. Cam în toate se asemăna de altfel cu frate-său, logofătul Dinicu Golescu, mort în 1830. Spre deosebire de fraţii şi verii săi, Arăpilă (i se spunea aşa fiindcă era oacheş de tot, ca şi tată-său şi ca să-l deosebească de vărul său, fiul lui Dinicu, tot Alecu Golescu, căruia i se spunea din aceeaşi pricină Albu) învăţase câtva timp şi în ţară la Sf. Sava. Avea să devină cândva al treilea, alături de Bălcescu şi Ion Ghica, dintr'o puternică prietenie care a jucat un rol atât de mare în revoluţie, mai târziu.

PISICA ŞI ŞORICELUL

de **FRAŢII GRIMM** Traducere: **N. MINEI** Ilustraţii: **IOANA OLTEŞ**

Grozav mai râvnea pisica cea mare şi grasă la put'nica cu smântână din cămară. Dar nici de ajuns nu putea să ajungă la ea, necum să-şi vâre botul înăuntru, căci cămara era ferecată cu lacăt greu. Ce s'a gândit atunci pisica? Să se facă prietenă cu şoricelul, poate o ajuta-o el să ajungă la smântână.

Şi s'a pus pisica la pândă, şi haţ! şi-a înfipt ghiarele în şoricel. Sărmanul de el, credea că i-a sunat ceasul din urmă. Dar iată că în loc să-l îmbuce, pisica s'a apucat să-i vorbească cu un glas dulce, dulce, de ţi se părea că numai miere îi curge pe gâtlej. I-a spus pisica ce mult iubeşte ea neamul şoricesc şi cât de tare doreşte să se împrietenească cu el.

— Ştii ce m'am gândit, şoricelule? a grăit pisica. Ce-ar fi să ne ducem noi gospodăria laolaltă? Tu ai să mă ajuţi să deretic prin casă, să mai fac rost de ceva de-ale mâncării, iar eu am să te păzesc de toate primejdiile care te pândesc pe tine. Vrei?

Şoricelul, încântat că şi-a găsit un prieten atât de puternic, s'a învoit pe dată. S'au dus împreună la casa pisicii şi în vreme ce ea s'a culcat şi s'a pus pe sforăit, şoricelul a făcut curat, a şters praful şi a frecat duşumelele. Istovit, s'a întins şi el pe jos, să se mai odihnească. Dar tocmai atunci s'a trezit pisica, care i-a spus căscând:

— Vai, şoricelule, dacă-ai şti ce smântână bună e în cămară. Păcat că eu nu pot să ajung până la ea. Dar tu, mic şi sprinten cum eşti, ai putea să te strecori înăuntru şi să rozi fundul putinicii. Smântâna o să se scurgă afară, noi o s'o strângem într'o oală şi o s'o punem deoparte pentru la iarnă.

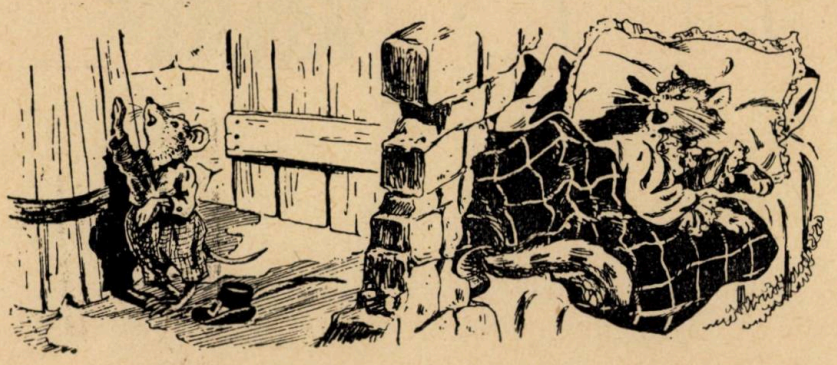

Şoricelul nu s'a lăsat rugat de două ori: s'a strecurat în cămară, a ros de zor fundul putinicii şi smântâna s'a scurs toată afară, pe sub uşa cămării. Pisica a strâns-o într'o oală, iar oala au dus-o, ea cu şoricelul, într'un loc ferit din grădină, ca s'o aibă la iarnă.

A doua zi însă, pisicii i s'a făcut poftă de smântână.

— Şoricelule dragă, a spus ea, tu vezi de fă curăţenie prin casă, că eu mă reped până la vară-mea. Am aflat că a născut un pisoi de toată frumuseţea, alb şi cu pete cafenii. Pe tine nu te iau, că de! mai sunt pisici care nu iubesc şoarecii şi s'ar putea ca tocmai vară-mea să-ţi facă de petrecanie!

— Du-te, du-te, i-a răspuns şoricelul, că mă îngrijesc eu de gospodărie.

Pisica cea vicleană s'a dus în grădină la oala cu smântână şi cât ai clipi a păpat tot caimacul. După aceea, a tras un pui de somn la umbra unui nuc. Spre seară, s'a înapoiat acasă, sătulă şi odihnită.

— Ei, cum a fost? a întrebat-o şoricelul. Cum îl cheamă pe nepoţelul dumitale?

— Pe nepoţelul meu? A, da! Păi... să vezi.. îl cheamă... Iaicaimacul.

— Iaicaimacul? s'a mirat şoricelul. Ciudat nume, n'am ce spune.

— De ce te miri? Ce, crezi că numai numele voastre şoriceşti sunt frumoase? Doar n'ai fi vrând să-l cheme pe un pisoi Chiţ-chiţ!

A doua zi, pisicii i s'a făcut iar poftă de smântână şi i-a spus şoricelului:

— Astăzi sunt poftită la cumnată-mea. A născut un pisoi drăgălaş, cu o pată neagră pe bot şi trebue neapărat să-l văd şi eu. Tu ai grijă de casă, că eu mă întorc repede.

Şi pisica s'a dus din nou la oala cu smântână şi s'a înfruptat cu atâta lăcomie din ea, până ce a golit-o pe jumătate. Apoi a tras iar un pui de somn la umbra nucului şi către seară s'a înapoiat acasă.

— Ei, cum îl cheamă pe pisoi? a întrebat-o şoricelul.

— Nu-i pisoi, e pisicuţă şi o cheamă Jumagoală!

— Jumagoală? Tare ciudat nume mai e şi ăsta!

— Dece te miri? E un nume foarte frumos!

A doua zi, pisicii i s'a făcut iar poftă de smântână. Ca şi dăţile trecute, ea i-a spus şoricelului:

— Astăzi mă duc să-l văd pe copilul cumetrei mele. Aud că e negru tot, numai labele îi sunt albe. Tu ai grijă de casă că eu mă întorc repede.

Şi pisica s'a dus iar la oala cu smântână şi a mâncat cu atâta poftă, încât a dat-o gata toată. Apoi a tras un pui de somn la umbra nucului şi către seară s'a înapoiat acasă.

— Ei, ce e copilul cumetrei dumitale, a întrebat-o şoricelul. Pisoi sau pisicuţă?

— Pisicuţă.

— Şi cum o cheamă?

— O cheamă... o cheamă... Gataitoată.

— Gataitoată? Tare ciudat nume mai e şi ăsta.

— Ba nu-i deloc, a răspuns pisica. Mie îmi place foarte mult.

Dar şoricelul nostru intrase la bănuieli. Aşa că noaptea, în vreme ce pisica dormea sforăind, el s'a furişat în grădină, până la oala cu smântână. Când a văzut că în ea nu mai rămăsese nici pic de smântână, să-i vie rău şi mai multe nu!

— Vai şi amar de capul meu! a suspinat el. Acum înţeleg eu dece aveau pisoii şi pisicile nume atât de ciudate: Iaicaimacul, Jumagoală, Gataitoată... Şi-a bătut joc pisica de mine.

Şi plin de amărăciune, şoricelul a trezit-o pe pisică din somn şi a început să-i facă mustrări cu lacrimi în glas:

— Dacă n'aş fi fost eu, nici nu ajungeai până la smântână. Asta ţi-e mulţumirea?

Dar pisica, nici una-nici două, s'a năpustit asupra şoricelului şi l-a înghiţit pe nemestecate. Pe urmă, şi-a lins mulţumită mustăţile, gândindu-se: „Tocmai că mi-era poftă şi de puţină carne. Mi se făcuse lehamite de atâta smântână!"

...Aşa se isprăvesc totdeauna prieteniile între cei mici şi nevolnici şi cei mari, vicleni şi hrăpăreţi.

LA DESPARTIRE

de DEMOSTENE BOTEZ

Ard încă'n noapte, faruri, reflectoare,
Pe bulevard, în parcuri și grădini,
De parcă'n București zbucni un soare
Ce ar scălda pământul în lumini.

E cea din urmă zi de Festival.
De mâini în zori, trag trenuri iar în gară.
Vapoarele vor da din nou semnal,
Și oaspeții ne vor pleca din țară.

A despărțirilor surâsuri triste,
Ne flutură în suflet și pe față.
Vor flutura mâni calde și batiste
In port, în gară, mâine dimineață.

In București, ca într'un șantier,
S'a pus acum o nouă cărămidă,
Și s'a'nălțat mai sus, mai sus, spre cer
Nepieritoarea Păcii piramidă.

Ca o brigadă-a lumii, adunată
La apriga popoarelor chemare.
Voi, tineret din lumea asta, toată,
Voi ați răspuns cu suflet cald și mare

Ați împletit voios munca și cântul
Și ați făcut văzduhul să răsune,
De cântece de pe întreg pământul.
Și jocuri neuitate și străbune

Am cunoscut prin cântece și jocuri
Al neamurilor voastre suflet drag,
Și-ați cunoscut, de prin aceste locuri
Și doinele acestui scump meleag.

Și'n svon de sărbătoare și alai
Ne-am înțeles cu toți la Festival.
Prin jocuri populare, ca un grai
Ce-ar fi al tuturor, universal

Ne despărțim. Rămân grădini și lacuri
Cu mărturia lor fără cuvinte.
Dar a popoarelor cântări de veacuri,
Noi le vom ține'ntotdeauna minte.

Prin ele și prin voi ne-am înfrățit:
Ne-am auzit popoarele cântând,
Și parcă milioane-ar fi grăit
Aceeași limbă, în același gând.

Ne despărțim. Pe-oceanele în spume
Veți duce amintiri și chipuri noi.
Prin voi știm azi mai bine'ntreaga lume
Și o iubim acum mai mult, prin voi

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

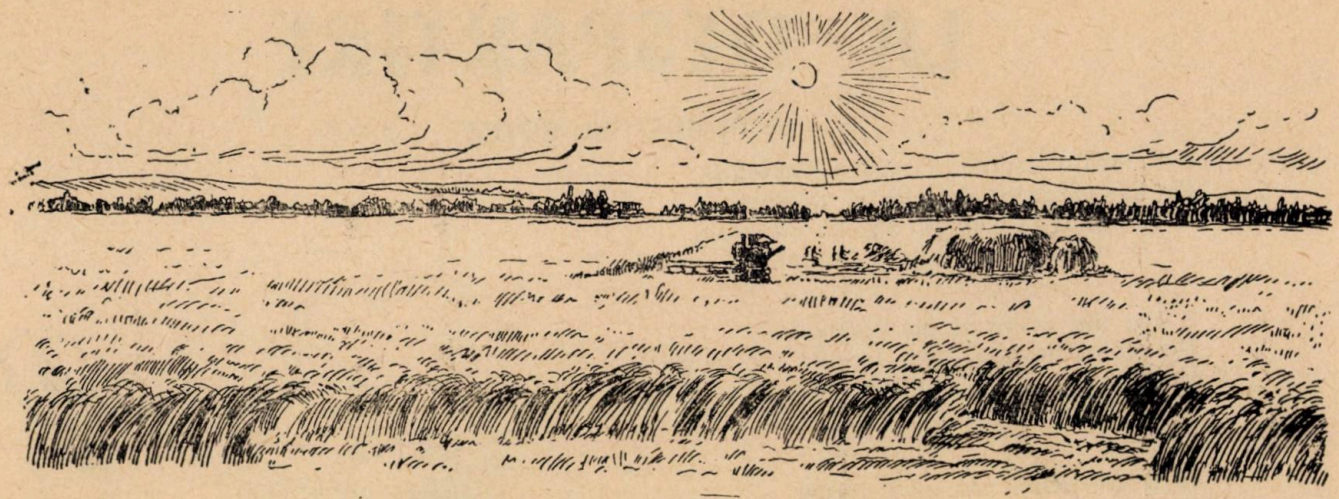

Două cântece de vară

SECERIŞ

Trece sub secerătoare
Marea grîului întreagă...
Toți îs veseli și e soare...
Iar recolta asta mare
Și mai mult pe toți îi leagă

Gata-i munca, e amiază..
Flori de câmp cădelnițează
Fumegând parfum. Prigorii *)
Cad din sbor spre buza florii,
Rup secerătorii pîne

Imbucînd pe snopi de grîne.
Grîu-i nalt cum nu mai fuse,
Spice grele — parcă-s fuse.
Vor mînca și frățiorii
Care se vor naște mîne..

PLOAIA

Vină ploaie cât mai iute!
Brațele mi-s desfăcute,
Pieptul crește'n așteptare
Să mi-l scalzi în aer tare
Și'ntr'un iz de cer, adus
Hăt din susul cel mai sus!

Ce, că florile-și înclină
Frunțile sub stropii repezi?
Mai năvalnică'n grădină
Picături în danț să-ți lepezi.
Chiar de'n timp ce-adapi pământul
Florilor le vine greu.
După ploaie bate vîntul
Și se'nalță curcubeu.

N. LABIȘ

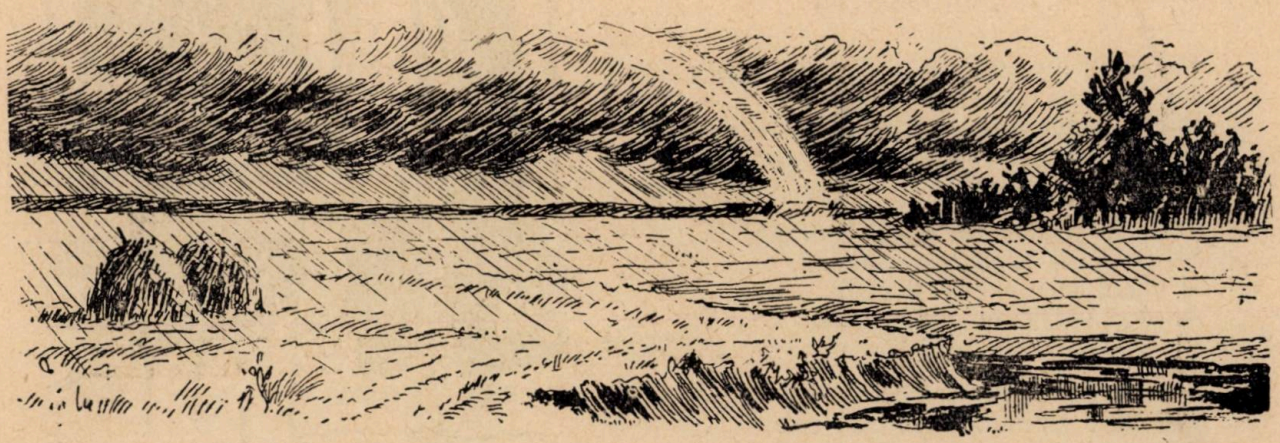

*) Un soi de păsări.

Delegații la Congresul Mondial al Tineretului salută pionierii români

Salutul delegatului Chinei

Publicăm salutul unui luptător din Armata de Eliberare. El este dintr'o familie de țărani săraci. Inainte de eliberare a fost analfabet. Acum a scris o nuvelă de 200.000 cuvinte.

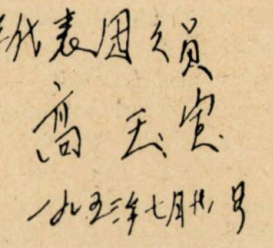

Cu cele mai calde simțăminte salut copiii prieteni din România. Să ne ridicăm împreună vocea: Trăiască prietenia indestructibilă între poporul chinez și cel român! Trăiască Pacea!

KAO-JU-PAO
Membru al delegației chineze de tineret
28 Iulie 1953

Salutul delegației din Vietnam

Sunt delegată la Congres și Festival. Inainte de a pleca am avut prilejul de a întâlni mulți pionieri vietnamezi. Ei mi-au recomandat să transmit pionierilor români salutul pionierilor vietnamezi. Noi pionierii vietnamezi am citit în reviste ilustrate povești și fotografii care arată viața fericită a pionierilor români. Deaceea în ciuda greutăților rezistenței, pionierii Vietnamului au încredere în viitor. Noi am urmat întotdeauna sfaturile președintelui nostru ca să ne iubim patria, poporul, munca, să învățăm bine, să ne îngrijim de curățenia noastră, să fim disciplinați. In afara orelor noastre de școală noi am ajutat părinților noștri în munca lor și am organizat vizite printre răniții de război și în rândurile Armatei Populare. Deasemeni am organizat brigăzi de muncă pentru a ajuta familiile țăranilor săraci ai căror copii se găsesc acum pe front. Pentru Festivalul care se apropie, doi dintre prietenii noștri pionieri vin să viziteze împreună cu noi România. Și ei vor transmite simpatia și prietenia noastră.

Suntem convinși că sub conducerea Partidului Muncitoresc Român veți avea o viață din ce în ce mai fericită. Vă urăm o muncă rodnică la învățătură și vă mulțumim foarte mult pentru salutul pe care ni l-ați trimis cu ocazia zilei copilului. Acest salut a fost scris pe un rubin pe care l-am primit.

Salut transmis de
DO HONG PHAN
elevă care face parte din delegația tineretului vietnamez la cel de-al III-lea Congres Mondial al Tineretului.

Salutul delegației Italiei

Pionierii italieni ne-au rugat pe noi, cei din delegația italiană la Congresul Mondial al Tineretului să aducem salutul lor frățesc și cald pionierilor români. Suntem bucuroși să ne îndeplinim această nobilă datorie, pentrucă știm că pionierii italieni se simt legați de prietenii lor români și urmăresc cu atenție activitatea educativă a tuturor pionierilor din România

DONATO SCUTARI

Clișeele noastre prezintă întâlnirea între tineri francezi și vietnamezi la Congres

CANDIDATUL NECUNOSCUT

de SÜTÖ ANDRAS

Ilustrații: GION

Președintele gospodăriei colective cerceta cererile de intrare în colectiv, sosite de curând. Era un om în vârstă, de vreo șaizeci de ani, dar cu mișcări tinerești, cu glas energic și veșnic vesel, pus pe glume. Ochii săi albaștri, prietenoși, obrajii săi uscățivi, senini, răspândeau încredere; iar acum, într'un mod deosebit — cum să nu — când îs așa de multe cereri noi, când atât de mulți vor să intre în gospodăria colectivă.

— Ia'n te uită, vere — grăi el brigadierului — cum s'au pornit. Și tot din ăia mijlocași. Vezi, ăsta-i un lucru tare bun. Se mai nimerește și câte un țăran sărac; dar la drept vorbind, de unde să se mai nimerească, doar abia de mai găsești vreunul neintrat!

Privirile i se împiedicară în literele cât pumnul ale unei cereri. O privi, întorcând-o pe-o față și pe alta, își puse și ochelarii, apoi iar și-i dete jos, iar sprâncenele sale stufoase, cu totul sure, i se înălțară până către mijlocul frunții.

— Asta cine-o mai fi? Ia uite, vere.

Brigadierul — om mătăhălos, cu o față negricioasă — o privi la rândul său și își îndepărtă brațele în lături, cu palmele sale late întinse, adică: nici eu nu știu.

Până la urmă, rosti:

— Să știi că ăsta o fi locuind în vale. Satu-i mare, cine-i poate ține minte pe toți. Din trei mii de locuitori... Da, la urma urmei, nu v'ați uitat la ei când a adus cererea?

— Socotitorul zice c'a adus-o o bătrână, dar că el a avut mult de lucru și că nici n'a privit la ea. Și-apoi îi cunoști năravul. Zice: pune-o aici, și nici nu-și ridică ochii din hârtii.

Președintele luă hârtia, trecu în biroul învecinat și întrebă din nou pe socotitor, care și acum scormonea prin casa de fier după cine știe ce hârțoagă; își vârîse capul de tot în dulap și răspunse de-acolo că el nu știe, nu s'a uitat la ea.

— Da' atunci cine s'a uitat?

— Știu eu?

— Paznicul de zi nu știe?

— Poate.

Îl întrebă pe paznicul de zi. Acela ținu sus și tare că o cerere cu numele ăsta nu poate fi, fiindcă cei care intraseră, o făcuseră cu știrea lui — și-apoi să facă bine pe el să nu-l învinuiască nimeni pe nedrept, fiindcă atunci când îi el de serviciu, nici pasărea nu poate trece peste ograda colectivului fără știrea lui.

— Dar, frățioare, cererea-i aici. Uite-o!

— Cine știe? O fi rămas dintre cele vechi.

— Nu-i veche, doar scrie negru pe alb: Mai 1953.

— Atunci trebue c'a adus-o vreun colectivist. Căci vreun individual, pe care eu să nu-l fi zărit, n'a putut umbla pe-aici.

Bătrânul se cătrănise de-abinelea, că-l pot bănui de asemenea lucruri, că cică el n'ar fi vigilent, că cică ar dormi în timpul serviciului.

In cele din urmă, președintele se duse la președintele Sfatului Popular.

— Spune-mi, rogu-te, colega, cine-i omul ăsta? Ia cercetează-ți listele.

„Colega" citi atent cererea, căzu pe gânduri, scărpinându-și capul cu creionul, apoi grăi, sigur de sine:

— N'am nevoie de nicio listă. Le știu pe dinafară toate. Dacă vrei, ți le spun, pe a. b. c., dela început, dela coadă, sau de unde poftești. Insă om cu numele ăsta, în comuna noastră nu se află. Adică, mai bine zis, este unul Szakàcs, dar ăla nu-i Mihai, ci Ianos.

Președintele colectivului însă nu se dădu bătut.

Se'ntoarse la gospodărie, descusu câțiva colectiviști, dar fără nici un folos.

Și omul ăsta, veșnic vesel, începu să se mânie, pentru prima oară de multe săptămâni încoace.

— Creanga ei de treabă, asta le'ntrece pe toate Trăim aici de-o mie de ani și nu știm cine-i omul ăsta. Creanga ei...

Mai citi odată cererea.

„Subsemnatul Szakàcs Mihai, țăran sărac, m'am săturat să mai fiu exploatat de domnul chiabur. Dimineața mămăligă rece, la prânz borș, seara mămăligă cu lapte dulce, ori cu lapte acru, iar cât privește de niște biete jumări din două ouă sunt doi ani de când n'am mai mâncat. Astă iarnă mi-au degerat mâinile, iar acum, când se schimbă vremea, am dureri. Când i-am spus lui, mi-a răspuns că și lui i-au înghețat picioarele în celălalt război, și că tot n'are nici pe dracu, adică, măcar de-ar avea numai necazul ăsta. Dar, dragi tovarăși, eu am greutăți familiare, căci trebue să am grijă și de familie. Pământ, e drept, n'am, am numai o grădiniță, dar dacă veți hotărî așa, eu o dau în colectiv. Pot să vă spun, că totdeauna am fost om cumsecade, n'am fost în niciun partid fascist. Bețiv nu-s. Cu stimă, Szakàcs Mihai".

Pe dosul hârtiei mai fusese adăogat:

„Am uitat să scriu că am olecuță de bucate. Incă nu știu cât, dar destul de mult. Din astea, am să pun de-oparte, cât e nevoie pentru familie, iar ce rămâne, dau în colectivă, să nu poată spune nimeni că am intrat chiar cu nimica".

— Hiii, creanga ei — făcu surprins, ridicând ochii, președintele. Acum nu mai înțeleg chiar nimic. Ce naiba de om îi ăsta, de nu știe nici câte cereale are. Iar dacă i-s acolo bucatele, la ce mănâncă nu-

mai și numai mămăligă? Nu pricep. Ăsta trebue să fie vreun nerod.

Se sculă și se duse la sindicatul salariaților agricoli. Nu-l găsi pe președinte, dar primi tabelul cu numele lor și-l citi până la capăt. Lista se sfârșea la litera „sz". Nici urmă de Szakàcs printre salariați, nici la chiaburi și nicăiri.

Se'ntoarse la sediul gospodăriei, hotărît să întrebe prin sat. Așa ceva nu poate să se'ntâmple ca el să nu-i dea de rost. După amiază însă fu chemat telefonic la raion, ca să ia în primire porcii de rasă și să-i transporte acasă. Iar cererea tainică rămase în sertar.

Trecu o zi, trecură două, veni vremea ca să se țină adunarea pentru primirea noilor membri. Hotărîră s'o țină într'o sâmbătă seara.

Sosi și sâmbătă seara.

Candidații își făceau de lucru, încă de pe la nămiezi pe la colectiv; intrau, ieșeau, își sgâiau ochii; de unelte, firește, nu s'au atins, fiindcă veniseră proaspăt rași, îmbrăcați de sărbătoare.

Candidatul necunoscut însă nu se arătă.

Președintele spuse de mai multe ori paznicului:

— Dacă vine Szakàcs Mihai, îl trimiți îndată la mine.

— Nu-ți face griji, tovarășe, pe-aici nici pasărea nu trece fără știrea mea.

Apoi, păsări au zburat destule pe-acolo, numai Szakàcs Mihai nu s'a prezentat.

Adunarea a trebuit să fie începută. Întârziaseră chiar destul din pricina lui. Deja amurgea. Președintele luă cererile la rând, îl votară pe rând pe fiecare, îl aplaudară; discutau ultima cerere, când numai ce intră paznicul, în vârful picioarelor, adică în vârful opincilor. Se apropie de președinte și-i șopti în ureche:

— A venit Szakàcs Mihai.

— Ei, drace. Dă-i drumul repede să intre.

— Nu-i pot da drumul, scutură din cap paznicul.

— Cum, nu-i poți da drumul?

— Pentrucă nu poate fi primit.

— Nu mai face pe deșteptul. Dă-i drumul.

— Da' dacă nu poate fi primit.. Numa' tulbură adunarea.

Președintele se înfurie:

— Nu pricep. Așa primim noi pe țaranii săraci care vor să intre în colectiv? Că tulbură adunarea? Ce vorbă-i asta?

— Bine. Am să-i dau drumul. Dar apoi să nu mă ocărăști. Bătrânul smânci din umeri și ieși.

Apoi ușa se deschise și Szakàcs Mihai intră cătunel, cuviincios, dar foarte hotărît și cu fața serioasă.

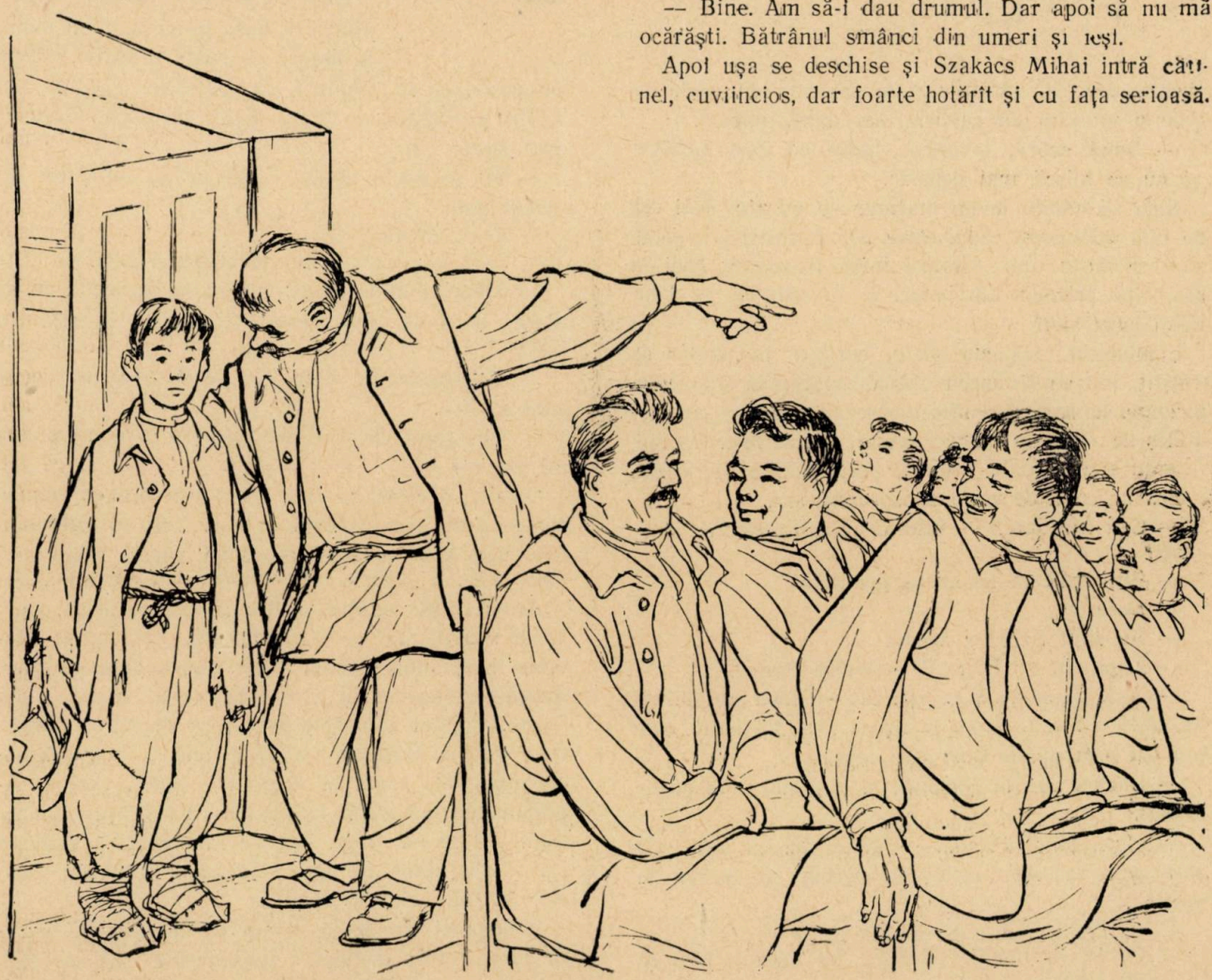

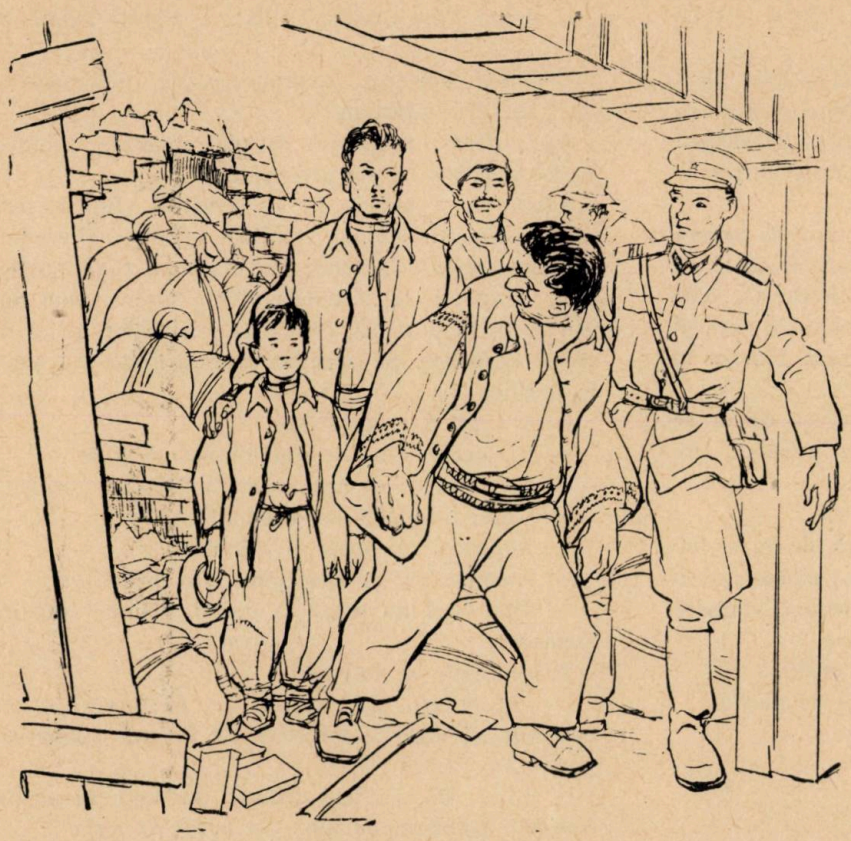

Inchise uşa, îşi scoase căciula ponosită din piele de oaie şi privi în jur cu ochii săi mari, limpezi.

— Bună seara, tovarăşi, spuse cu glas sunător şi nu se mişcă mai departe.

Sala se umplu de-un murmur de mirare. Toţi cei de faţa întoarseră capul către uşă şi fiecare, în felul său, se mira: unii şuierară lung, izbucnind apoi în râs, alţii priveau întrebători la preşedinte: pe cine ne-ai adus aici?

Candidatul însă sta acolo, curajos, încrezător şi liniştit, într'un fel puţin bătrânesc. Opinci uriaşe în picioare, hainele ferfeniţă, cioareci murdari şi-un sumăieş de vară, cu mâneci scurte, rămas mic. Obrajii îi erau rumeniţi de vânturi, părul crescut pe ceafă.

Era un copil de vre-o treisprezece ani.

— Ce-i frăţioare? — întrebă preşedintele. Pe cine cauţi?

— Am venit la adunarea generală

— Dece?

— Eu sunt Szakàcs Mihai.

— Argăţelul lui Şimonfi — strigă cineva.

— Aşa. Va-să-zică, tu eşti ăla — făcu preşedintele, dând din cap. Acum pricepea. Dar, frăţioare, cum ţi-a dat prin gând? Doar eşti copil...

— Dacă-s bun la Şimonfi, oi fi şi-aici — răspunse copilul.

— Bine, bine, d'apăi... — se zăpăci cu totul. Ce să-i spuie acestui copil? Ar trebui să mergi la şcoală...

— Şi cine-a vedea de familia mea?

— Ce fel de familie, mă? Ce tot îndrugi aici. Şi ce fel de cereale ai tu?

Peste faţa copilului trecu abia văzut un zâmbet.

— Tovarăşul preşedinte ar trebui să ştie. Eu am în grijă pe bunica. Apoi asta nu-i familie? Am şi cereale.

— Cât?

— Nu pot să spun. O să vedeţi când va veni comisia.

Se iscă un haz, numai ca ăla. Frumoasă glumă. Intră şi se iţeşte aici, că-i ţăran sărac, că are familie. Hei, cum a vrut să ne tragă pe sfoară. Dar s'o lăsăm asta pentru altă dată. Vremea-i târzie, nu putem sta aici până la nesfârşit.

Scurtară adunarea. In vremea asta copilul se trăsese într'un colţ, mai în fundul sălii. Faţa i se posomorîse, în ochi îi sclipea indignarea, dar el şedea liniştit şi pregătit pentru orice. Las' să scurteze adunarea. El n'o lungeşte. El va deveni colectivist.

După închiderea adunării, preşedintele îl duse în birou. Cam bănuia despre ce poate fi vorba. Incepu să-l descoasă în legătură cu bucatele. Copilul roti priviri prevăzătoare în jur (oare n'ascultă cineva?) apoi spuse:

— Mi se cuvin douăzeci si cinci la sută din cerealele alea.

— Care cereale?

— Care le-a zidit în perete stăpânul meu.

— Atunci dimineaţă vei merge să ne arăţi. Ai să dormi la mine. Dar cererea cine te-a învăţat s'o faci?

— Este acolo 'n vecini un bătrân. El mi-a spus cum s'o fac.

— Şi-i sigur că n'ai fost membru în nici un partid fascist?

Copilul, o clipă, se făcu grav, încreţindu-şi sprâncenele dese, apoi izbucni în râs. Râse şi preşedintele. Cuprinse pe copil pe după umeri, trăgându-l către sine. Şi râdeau aşa, îmbrăţişaţi, amândoi.

Acum îşi da seama că îl cunoaşte pe acest copil. Tatăl său pierise pe front. Copilul nici nu se născuse încă, atunci când tatăl său plecase militar. Maică-sa, slujnică la curtea baronului, murise din facere. Copilul rămăsese orfan, cu bunică-sa singuru-i sprijin. Bătrâna l-a dat, când a împlinit unsprezece ani, argat la domnul Şimonfi, care a făgăduit că-l va purta la şcoală, căci şi-aşa el n'are copii şi tare i-s dragi. Aşa s'a întâmplat că Szakàcs Mihai n'a ajuns pe lista salariaţilor agricoli; domnul Şimonfi cică îl adoptase.

A doua zi dimineaţa, în ograda lui Şimonfi intrară preşedintele sfatului, preşedintele colectivului, Mihai şi un miliţian.

— Ce-i cu tine, pe unde-ai hoinărit azi noapte? — începu domnul Şimonfi. Pleci aşa fără să-i spui nimic tatălui tău?

— Auziţi ce mai îndrugă! — mormăi Mihaí, în felul oamenilor mari. Asta de bună seamă. azi noapte a născocit-o că eu i-s copil.

Domnul Şimonfi — un om scund, îndesat, cu mustăţile dese, atârnându-i — se frământa speriat, păşind încoace şi'ncolo, şi ca să-şi biruie spaima, se lega mereu de copil.

— Ai mâncat, băiete? Inchipuie-ţi tovarăşe preşedinte, aseară, piere de-odată fără urmă; îl caut, umblu jumătate din sat, întreb pe bunică-sa. Nu-i! Nici nu mai ştiam ce să fac: ce s'a întâmplat cu bietul copil?

Mihai nici nu-l lua în seamă. Privi, ca un stăpân, peste ograda largă, apoi liniştit, cu paşi cumpăniţi, porni în spre grajdul proaspăt văruit.

— Veniţi — făcu el semn preşedintelui. Priviţi acest grajd pe dinafară. Aşa-i că-i tare lung?

— Lung — încuviinţă, dând din cap, preşedintele

— Ia să-l priviţi şi pe dinăuntru.

Mihai deschise cu pricepere uşa grajdului. Un miros de var proaspăt îi izbi în nări. Şimonfi înverzea, învinetea, îşi ştergea într'una fruntea, măcar că nu-l mânca nimic, doar spinarea-i asudase cumplit.

— Mihăeş dragă, ce vrei?

— Nu-i treaba dumitale. Uite, tovarăşe preşedinte. Aşa-i că pe dinăuntru, grajdu-i mai mic? Aici îi peretele ăsta. Staţi, că aduc un topor.

Ieşi şi se duse undeva în fundul curţii, în spatele bucătăriei de vară.

Şimonfi după el.

— Mihăeş, — spunea cu glas rugător. Ce vrei să faci cu mine? Dragul meu copilaş, vrei să mă vâri în puşcărie? Să nu faci, auzi... Să nu faci asta.

— Să-mi dai pace! — se răsti copilul, smulgând toporul din butuc.

Simonfi se'ntunecă, holbându-şi ochii apoşi. Intinse tremurând mâna după topor.

— Mihăeş, dragul meu, nu mă vârî în puşcărie. Spune-le că ai glumit... că... spune-le ceva... Tu eşti un băeţaş cuminte, nu mă nenoroci. Auzi, Mihai...

Dădu drumul securii şi se'ntindea să apuce capul copilului şi să-l strângă la piept. Mihai se dete repede un pas înapoi, smuci capul sus; ochii săi negri, scăpărau. Văzu cum fostul său stăpân, cel veşnic sigur de sine, nemilos, ţeapăn — acum se înmuiase ca o zdreanţă, devenind o arătare jalnică, scârboasă.

— Credeai că-s orb, nu? Că nu văd cum sabotezi?

Şimonfi tresări. Se îndreptă şi parcă venindu-şi în fire, ţipă ameninţător la copil:

— Ştiu că intru în temniţă, da' capul ţi-l tărâm, ticălosule!

Şi'ntinse mâna după topor.

— Na, na. Mai încet, nenişorule — grăi în spatele său miliţianul. Haide numai în grajd. Lasă copilul în pace.

Inspăimântat, Şimonfi se dete la o parte, ca şi când ar fi vrut să-l şi ducă şi nu mai scoase o vorbă. Răspundea rece la fiecare întrebare. Privea cum desfac peretele nou, subţire, de parcă n'ar fi fost vorba de el.

In grajd aflară vreo două căruţe de grâu dosit. Se descoperi astfel că ar fi avut de unde da cota. Il cântăriră pe loc, lăsară de-o parte cele douăzeci şi cinci de procente ce se cuveneau copilului. Ieşiră vreo patru saci buni. Pe urmă îl încărcară în căruţe. Copilul se cocoţă de-asupra sacilor.

Privea în jur, fericit, victorios.

Se urcă şi preşedintele colectivului lângă el şi spuse:

— Ei, frăţioare, eşti un băiat de ispravă, n'am ce spune, dar nu poţi fi membru în colectiv decât până la toamnă.

— Cum? Dece? — sări Mihai speriat.

— Pentrucă la toamnă încep şcolile. Iar tu trebue să fii acolo. Apoi după ce o să înveţi meşteşugul de agronom, ori ce-o să vrei tu să fii, o să vii acasă şi te-om aştepta la gară.

— Da' taxa cine-o plăteşte?

— Statul, frăţioare. Şi — mă rog frumos — acela al cui copil adoptiv ai să fii.

— Cine-a fi ăla?

— Colectivul — râse preşedintele şi dădu bice cailor.

In româneşte: **REMUS LUCA**

îl recunoașteți?

de **AL. POPOVICI**

Ilustrații: BURSKI

Fănel simți o rază de soare pe vârful nasului. Deschise un ochi și se răzgândi. Îl închise apoi la loc. Tare e bine dimineața să mai dormi puțin. Dar o muscă nu-i dă pace. Se ridică...

Mai erau puține zile până la terminarea școlii... Cald... Vara începuse cu zile fierbinți care toropeau de dimineață. Fănel o porni agale de acasă târâindu-și geanta. Ieși pe poartă și trecu strada. Din urmă îl ajunse un strigăt ascuțit:

— Iar a lăsat poarta deschisă și au să fugă găinile. Ce să mă fac cu băiatul ăsta!

Mergea încet în timp ce cureaua dela sandală, desfăcută, parcă bătea un ritm pe trotuar: tac-pac, tac-pac... Un cățel care iscodea de după un gard, o zbughi la fugă ca la amenințarea unei primejdii, la auzul acestui zgomot misterios.

Ajunse la școală cu puțin înainte de intrarea profesorului dar nu prea târziu încât Radu să nu-i mai poată striga:

— Ai mâncat marmeladă azi dimineață!...

— Ba asta a fost alaltăeri, râse cineva. Urmele de pe pantaloni sunt de atunci.

— Bine că se termină odată școala asta, gândi înciudat Fănel. Să scap de bodogănelile lor, să nu-i mai aud. Și nici de gazeta de perete!...

Închise puțin ochii și revăzu chipul dela gazetă: un băiat cu șireturile dela ghete desfăcute, plin de noroi pe pantaloni, cu un nasture lipsă la cămașă, cu părul zburlit. Și cele două poezii:

„De te uiți atent la dânsul
Te întrebi așa, măi frate:
Ăsta e școlar, mă rog,
Sau e listă de bucate?

Îl întreb adeseori
Pantofii nu se lustruesc?
Și îmi răspunde: Da de ce,
Că tot se murdăresc!“

Ba uite, cineva l-a mai desenat și pe tablă cu cretă colorată... Iar caricatura cu hainele pătate... Zău că s'a săturat!

Acum în vacanță scap de ei toți, se bucură Fănel. Imi ajung discuțiile de acasă...

Orele trecură repede. Cineva anunță pionierii să nu plece, căci avea să le mai spună ceva instructorul de pionieri. „Probabil în legătură cu sfârșitul anului”, gândi Fănel! de aceea rămase tare mirat când se auzi strigat de instructorul Tomescu din clasa IX-a.

Se sui pe estradă și deodată simți privirile clasei ațintite asupra lui. Vru să-și ridice un ciorap, dar se răsgândi. Era roșu ca focul.

— N'am reușit, măi băieți, un an întreg să-l convingem. Eu aș propune să-l ajutăm noi acum, concret!

— Da, da! răspunse clasa. Băieții clipeau veseli din ochi de parcă ar fi știut ei ceva.

— Maria, tu stai aproape de școală! Poți să aduci un ac cu ață și doi nasturi?

— Imediat... Maria ieși ca vântul.

— Ionel și tu Nelu... Două perii, cremă, ceară...

— Apă caldă și săpun!...

— Aduc eu!

— Perii de haine!

— Eu... și eu aduc un foarfece.

Pionierii s'au răspândit ca un stol. Peste câteva minute lui Fănel i se păru că trăiește în vis. Maria

şi cu Sanda îi coseau cei doi nasturi lipsă la cămaşă, Ionel şi Nelu îi lustruiau sandalele. Îi ridicară picioarele pe lada de lemn şi făceau pe lustragiii. Cineva îi şterge de zor pantalonii. La un moment dat se simţi băgat într'un lighian cu apă. Simţi usturimea săpunului în ochi.

— Pe la urechi, aşa, daţi-i sdravăn!...

Cineva îi făcu şi cărare. Frezura îi stătea parcă trasă cu compasul. Toate i se învârteau în minte.

Ochii îl usturau, i se umplură de lacrimi.

— Dar ce are, plânge, şopti grav o fată.

— Săpunul, clăbucii... mi-aţi dat în ochi.

Fănel scoase deodată un ţipăt ascuţit şi îşi bagă degetele în gură.

— Mi se pare că în grabă i-am tăiat cam scurt unghiile, constată Radu.

— Scoate tot ce ai în buzunare, îi ordonă Sanda. Fănel se supuse fără să crâcnească. Pe masă s'au aliniat: o praştie, două lame, trei creioane colorate, firimituri de cozonac, un capăt de curea, o batistă în care se afla înodat un ban şi o ascuţitoare.

— Aşa, acum parcă te-ai desumflat!

Pe estradă se afla acum un băiat strălucitor de curăţenie, cu sandalele lustruite, pieptănat, cu nasturii cusuţi. „Îl recunoaşteţi?" întrebă instructorul.

— Da... da... e pionierul Fănel! El e!... Sigur că da!...

Acum îl cunoaştem... e un pionier...

— Da, rosti tovarăşul Toma. Aici în şcoală să zicem că s'a mai putut!... Te-am bătut noi la cap un an şi la şcoală şi cei de acasă, dar acum pleci în tabără, acolo nu se poate!

— Să-ţi iei un băţ să nu te muşte Top. Acum n'o să te mai recunoască câinele, îi spuse Radu, cu o voce răutăcioasă.

Fănel nu se mai putu stăpâni. Izbucni într'un plâns cu hohote. Se sgudui plângând şi şiroaie mari de lacrimi îi curgeau pe obraji.

— Fănel, hei Fănel, ce ai? Ce-i cu tine? Scoală că trebue să mergi la şcoală, îi spuse mamă-sa.

Deschise ochii, speriat. O muscă mare făcea nişte virajuri pe lângă nasul lui...

Se ridică repede.

— Unde avem noi crema de ghete şi o pereche de foarfeci?

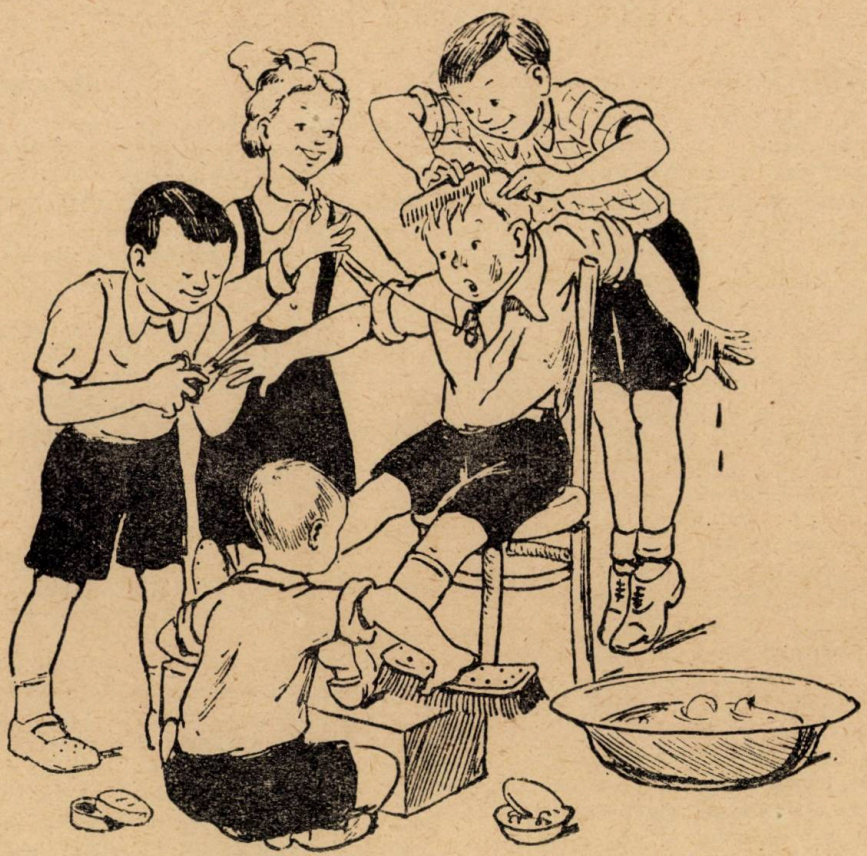

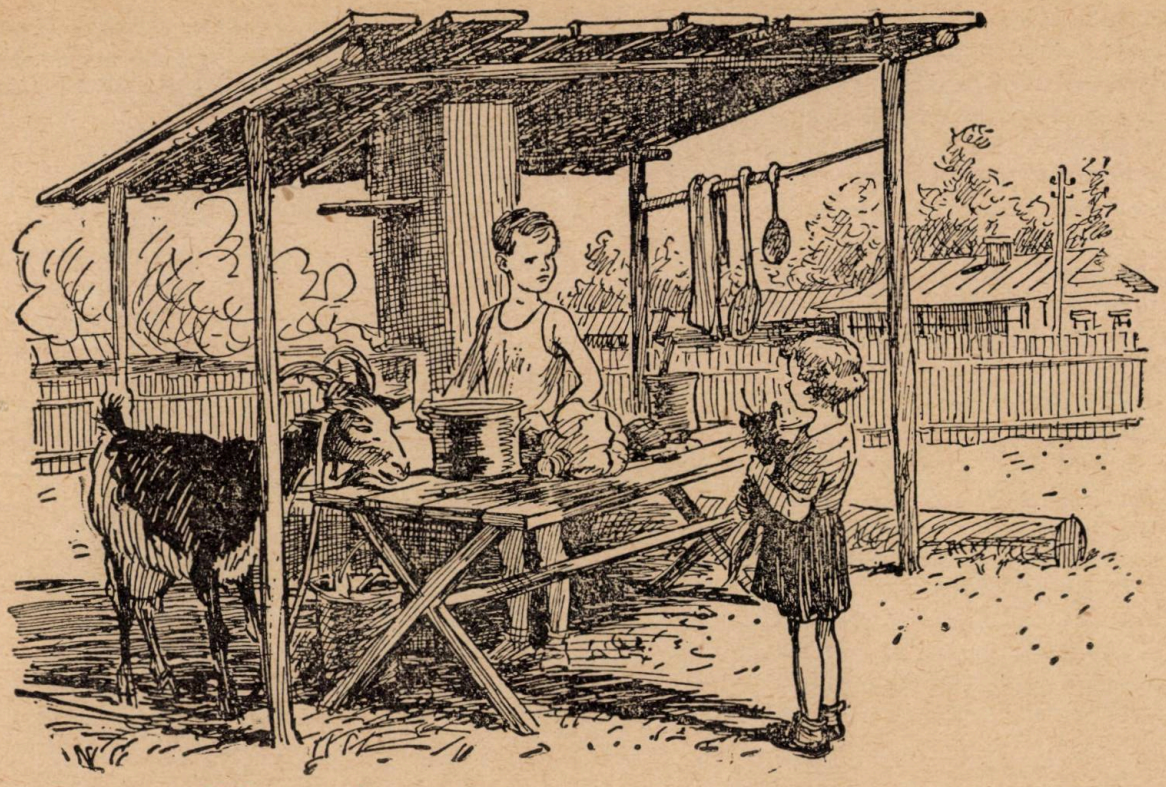

Un borş proaspăt

Povestire de **A. COTOVŞCICOVA**

Ilustraţii: **I. SEMIONOV**

Arcaşa a trecut în clasa cincea, iar în Iunie a plecat cu un grup de pionieri şi cu instructoarea Lena, studentă la institutul pedagogic, la o vilă a Casei Raionale a pionierilor, situată într'una din suburbiile Leningradului. Fiecare dintre pionieri îşi avea obligaţiile lui. Galia era bucătar-şef. Larisa şi Valia aveau grijă de curăţenie. Arcaşa, Ghenia şi Mişa aduceau apă dela fântână şi adunau rezerva de surcele pentru plită, care era în curte sub un şopron. Iar micuţa Maşa îi ajuta pe toţi cum putea. In afară de Maşa, fiecare avea o „specialitate". Larisa, entomologistă, prindea fluturi şi gândaci, Valia, meteorolog, cerceta norii şi vântul şi prezicea vremea pe a doua zi. Ghenia, fotograful, tăcănea toată ziua cu declanşatorul. Galia, istorică, se interesa de tot ce s'a petrecut în acele locuri până când au venit acolo pionierii. Arcaşa se pretindea de mult a fi geograf şi se ocupa cu cercetarea sinuozităţii râului, a malurilor şi curgerii 'ui. Cel mai comod, i se părea lui, că se cercetează râul stând chiar în apă. Grăsunul Mişa, doctorul taberei, avea grijă de farmacie şi întreba grijuliu, pe fiecare, dacă îl doare capul, sau dacă are cumva vânătăi sau jupuituri de pansat. Iar pe Mişa îl ajuta Lena. Ea îl ajuta destul de des; nu se ştie de ce, „doctorul" se lovea şi se tăia la degete mai mult ca toţi.

Atâtea ocupaţii interesante erau, încât timpul trecea pe neobservate. Copiii mergeau în pădure să culeagă diferite fructe şi ciuperci, adunau plante pentru ierbare, se scăldau în râu, se bronzau, jucau diferite jocuri şi adunaţi în desişul umbros al pădurii, citeau cărţi cu glas tare.

Iar excursiile erau minunate! Copiii vizitaseră fabrica de cărămizi şi se pregăteau să meargă la ferma colhozului şi la crescătoria de păsări. Patru zile totul a mers ca pe roate. Iar în a cincea zi s'a răsculat pe neaşteptate bucătarul taberei.

Pionierii dejunaseră şi cu coşurile şi plasele de prins fluturi stăteau pe cărare, în faţa verandei, aşteptând-o pe Lena. Galia se îndrepta cu o tigaie spre şopronul bucătăriei. Ajungând în dreptul copiilor, ea se opri şi îi privi câteva secunde. Apoi anunţă:

— Vreau şi eu să merg de dimineaţă în pădure! — şi puse tigaia pe iarbă.

— Dar cu prânzul ce facem? — întrebă Mişa.

— Nu ştiu, — răspunse Galia. Vreau atât de mult să merg în pădure! Şi în general m'am săturat să stau toată ziua printre oale.

— Dar tu eşti bucătarul nostru şef, — spuse Ghenia. Cea mai bună fotografie pe care am scos-o, — eşti tu cu polonicul în mână.

Noutatea care Ghenia credea că o va impresiona în mod plăcut pe Galia acţionă asupra ei într'un mod neaşteptat. Ea se roşi şi buzele începură să-i tremure.

— Eu sunt istoric, nu numai bucătar!

Fetele se apropiară de Galia şi o priveau cu amărăciune. In acel moment, Lena coborî cu un pas uşor scările verandei. Ea observă dintr'odată neliniştea pe feţele copiilor.

— Ce s'a întâmplat?

— Bucătarul a declarat grevă, anunţă Arcaşa râzând şi îşi scărpină un picior desculţ cu celălalt. A declarat război străchinilor şi tigăilor.

— Ce să-i faci, spuse Lena, într'adevăr nu e prea interesant să stai tot timpul lângă plită. Galia ne-a hrănit de bună voie patru zile la rând. S'o schimbe acum cineva.

— Să gătească Valia sau Larisa, propuse Ghenia. Asta e o treabă de fată.

— Ce vorbeşti! spuse Valia supărată. Nu pot, nu pot! E greu!

— Mare greutate să găteşti supă! o luă în râs Arcaşa.

— Găteşte, încearcă... da, da, găteşte tu! — spuseră Valia şi Larisa întrerupându-se una pe alta.

— Şi ce, am să gătesc! Ia te uită la ele... şi Arcaşa îşi dădu pe spate ciuful.

— S'a hotărît! — spuse Lena. Astăzi va rămâne la bucătărie Arcaşa.

Copiii se îndreptară spre portiţă. Câtva timp Arcaşa rămase pe loc ascultând strigătele lor vesele şi apoi se duse sub şopron. Soarele se ridicase deasupra acoperişului şi scălda curtea cu razele lui dogoritoare. Dar sub şopron era răcoare. Hm! Cu ce să încep? Scândurelele albe acopereau cu grijă găleţile care stăteau pe scaune. Arcaşa ridică scândurelele una după alta. Ambele găleţi sunt pline cu apă. Bine. Lângă plită e o grămadă de surcele. Tot aici, pe o măsuţă de lemn stăteau câteva grămăjoare de cartofi, morcovi, ceapă şi o căpăţână mare de varză. Desigur că dorinţa de a face „grevă" a cuprins-o pe Galia pe neaşteptate. Ea pregătise totul din timp şi odată ce a pus varză, înseamnă că voia să gătească borş. Arcaşa puse pe pământ lângă scaun o oală şi o umplu până sus cu apă. Apoi se răsgândi; cum o să mai poată pune în oală cartofii, morcovii şi celelalte? Turnă înapoi în căldare jumătate din apa din oală stropindu-se pe picioare, apoi scoase de pe plită un cerculeţ de fontă şi puse oala deasupra deschizăturii; să stea unde e focul mai puternic, o să fiarbă mai repede. Acuma a rămas doar să aprindă focul, să taie şi să pună în oală legumele şi prânzul e gata! Şi până vin ceilalţi de la plimbare va mai avea timp să citească „Insula Comorilor". Arcaşa se duse prevăzător în cameră să-şi ia cartea.

Intorcându-se, el văzu o capră neagră; ea stătea sub şopron şi privea cu interes varza. Arcaşa, luându-şi o poză înfricoşătoare scuturâ de două ori cartea pe lângă nasul caprei. Dar capra se uită chiorâş la carte şi nu se urni din loc.

— Nu înţelegi când ţi se vorbeşte frumos? — spuse Arcaşa indignat şi lovi capra cu o nuia. Capra se dădu la o parte. Deschizând portiţa, Arcaşa băgă surcele în plită şi le aprinse. Dar deodată din sobă îl isbi un nor de fum.

— Pfu! Asta ce-o mai fi? — Arcaşa se cutremură strănutând cu putere.

„Of, de ăştia îmi sunt băieţii! se gândi el. Mi-au adunat surcele umede. Iar în pădure sunt uscături câte vrei. Ce neruşinare! Stai puţin, dar coşul? Ia te uită ce priceput sunt eu, se lăudă Arcaşa în gând. Abia acum am observat că e închis coşul. Deci, surcelele nu sunt deloc ude. Cum să fie ude, dacă le-am adunat chiar eu cu Ghenia?

Focul ardea vesel în sobă. Minunat! Jumătate din treabă e făcută. A mai rămas să pun legumele în apă. Căpăţâna de varză, Arcaşa hotărî să o taie în jumătate şi o lovi tare cu cuţitul. Dar cuţitul se pare că era tocit căci a alunecat şi din căpăţâna de varză a sărit doar o bucăţică. Această bucăţică sbură de sub şopron şi căzu pe pământ. Imediat se auzi un mestecat pofticios. Fălcile caprei se mişcau foarte repede, ceeace n'o împiedica să se uite batjocoritor la Arcaşa.

Pentru ca să nu-i mai nimerească caprei vreo bucată Arcaşa rupse varza în câteva bucăţi şi se grăbi să le arunce în apă. Ori cum, la fiert foile de varză o să se despartă, dece să le mai taie? Terminând cu varza, el observă că s'a stins focul. Se vede că trebue puse tot timpul surcele pe foc.

Nimic de spus, grozavă chestie! Pune surcele pe foc, curăţă şi cartofii, pune şi sare în borş, goneşte şi capra! Dar câte mâini are omul? Două, nu zece.

Ce făcea mama cu morcovii? Se pare că-i răzuia. Şi tăia cartofii... Galia parcă ar fi nebună, a pus un munte de legume. Când să curăţ toată grămada asta? Arcaşa se străduia să-şi amintească cum gătea mama supa, cum ţinea cuţitul când curăţa legumele, dar în cap îi veneau cu încăpăţânare alte gânduri; cum se grăbea el la patinaj şi spunea nerăbdător:

— Mamă, dă-mi să mănânc mai repede!

— Dar ai curăţat cartofii cum te-am rugat? Acuma aşteaptă, se auzea glasul mamei răspunzându-i din bucătărie.

— I-aş fi curăţat în cinci minute dar n'am avut timp.

— Dar o să trebuiască cândva să-ţi găteşti şi singur. Ai să poţi?

— Sigur că am să pot. Numai că asta nu e o treabă bărbătească: să găteşti supă.

— Nu-i treabă bărbătească? Dar dacă ai fi soldat şi ar trebui să faci de serviciu la bucătărie?

— Crezi că n'aş putea? Dacă aş fi ostaş sau călător aş găti ceva!... Şi fluturând vesel cu şapca Arcaşa fugea mulţumit şi bine dispus...

...In acest timp capra nu pierdea timpul de pomană. Observând că incapabilul bucătar este adâncit în gânduri, ea se ridică pe picioarele dinapoi şi se uită în oala cu viitorul borş. Arcaşa se aruncă asupra caprei cu pumnii strânşi. Capra fugi behăind. Arcaşa, obosit şi enervat se apucă să taie cartofii şi să-i arunce în oală. Iar focul îl va aprinde mai târziu.

— Băiatule, ei băiatule! — auzi el deodată un glas timid. — Ce faci?

Arcaşa îşi ridică capul şi-şi luă la repezeală o figură preocupată şi independentă. La câţiva paşi de el stătea o fetiţă cu un pisoi cenuşiu în braţe.

— Sunt bucătar, spuse Arcaşa cu importanţă. — Pregătesc prânzul pentru tabără.

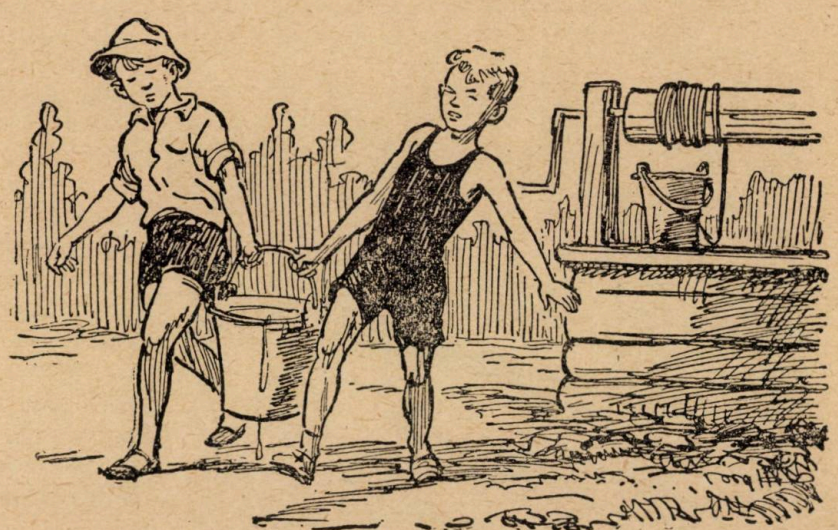

Fata clipi din ochi nedumerită.

— Dar dece pui în supă cartofi necurăţaţi?

Arcaşa se intimidă dar îşi reveni imediat.

— Pionierilor noştri le plac cartofii necurăţaţi.

— Ce ciudat! — se miră fata. Mama mea nu face deloc ca tine.

— Dar... cum face mama ta? Vezi tu, pe mine mă interesează diferite metode.

— Noi întotdeauna curăţăm mai întâi cartofii, pe urmă îi spălăm şi abia după aceea îi tăiem. Şi apoi îi punem în supă...

— Desigur, se poate şi aşa... Cu mâna neagră de funingine Arcaşa îşi şterse nasul. Dar ţii minte mai exact cum face mama ta? Şi de curăţat se curăţă prin diferite metode.

— Ţin minte, desigur, spuse fetiţa dând aprobativ din cap. Vrei să-ţi arăt?

— Da, arată-mi... aprobă Arcaşa indu'gent. Iar eu o să mă uit şi o să fac tocul.

Fetiţa puse pisoiul pe iarbă, luă cuţitaşul şi începu să cureţe cartofii.

★

Pionierii se întorceau dela plimbare. Plin de invidie, Arcaşa fugi spre verandă.

— V'aţi întors? Imediat pun masa.

— Aşteaptă! Aşteaptă! — îl opri Lena. Mai întâi spală-te bine.

Copiii nu se putură ţine să nu râdă, privind la faţa neagră de funingine şi oarecum speriată a lui Arcaşa.

— Dar ce-i cu tine? întrebă Valia. Galia niciodată... ha-ha-ha... niciodată nu s'a mânjit aşa. Of, nu mai pot!

— Ia uitaţi-vă cu cine seamănă! spuse Mişa uimit.

— Te-ai chinuit mult? îl întrebă cu gingăşie şi oarecum vinovată, Galia.

— Nu, deloc... Arcaşa fugi spre spălător.

— Interesant cu ce ne va hrăni coşarul ăsta! murmură Ghenia în urma lui.

Lena împărţi în farfurii borşul gătit de Arcaşa. Copiii începură să mănânce. Arcaşa, spălat, cu obrajii strălucind, se uita neliniştit la copii.

— Să ştiţi că-i bun borşul, — spuse Larisa mirată. (Ea era cea mai mofturoasă la mâncare).

— Pe cuvânt de onoare, e foarte gustos! — îşi spuse Ghenia părerea. — Ia te uită, nu s'a lăudat Arcaşa de pomană.

— E un borş minunat! — spuse Valia.

— Şi ceapa e prăjită cum trebue, îl lăudă Galia, cu un aer de cunoscătoare în materie. Ai pus şi puţină făină. Bravo Arcaşa, nu mă aşteptam.

— Lena, mai toarnă-mi te rog, — ceru Mişa şi această dorinţă fu mai convingătoare decât orice laudă

Dându-i lui Mişa farfuria, Lena zâmbi:

— Vasăzică Arcaşa, eşti într'adevăr un bucătar bun. Nu degeaba am avut încredere în tine.

— Mare greutate, să găteşti borş! spuse Arcaşa solemn. Ia te..

Deodată el se intimidă, se roşi şi pe fruntea lui apărură picături de sudoare.

— Copii... el se ridică, se aşeză din nou şi oftă sgomotos. Toţi încetară să mănânce şi-l priveau cu nedumerire.

— Copii, repetă Arcaşa răguşit. Voi... probabil că veţi râde de mine, dar... nu pot altfel. Barem să nu mă fi lăudat. Fiindcă... el lăsă capul în jos şi spuse emoţionat, dar hotărît: Fiindcă borşul nu l-am gătit eu.

— Cum, nu tu? Dece? Dar cine? începură să curgă întrebările. Faţa lui Arcaşa deveni posomorîtă. El arătă cu degetul prin uşa deschisă a verandei.

— Iat-o. Ea l-a gătit...

Toţi se uitară încotro arătase Arcaşa. In mijlocul curţii fetiţa se juca pe iarbă cu pisoiul.

— Nina? Ea a gătit borşul? Exclamară fetele Vasăzică Nina l-a gătit!

— Da, da, chiar ea, răspunse Arcaşa supărat. Acum puteţi să râdeţi de mine cât vreţi. La început am încercat singur. Pe urmă eu aveam grijă doar de foc iar ea făcea totul. Şi ceapa tot ea a prăjit-o, îi spuse el Galiei. Iar eu... am pus cartofii necurăţaţi în oală... nu vă fie frică, i-am scos...

Drept răspuns copiii râseră în hohote. Arcaşa se bosumflă şi lăsă şi mai jos capul

— Incetaţi cu râsul! strigă Lena cu seriozitate. Ea tăcu şi apoi spuse încet în liniştea ce să lăsase: Ştii, Arcaşa, abia acum te stimez într'adevăr. Ghiceşte singur pentruce.

— Pentru că a pus cartofi necurăţaţi în borş! strigă vesel Ghenia. Arcaşa nu se putu reţine şi isbucni în râs.

Copiii începură să râdă din nou, şi de data aceasta Arcaşa râdea din toată inima împreună cu toţi.

(Traducere din limba rusă)

Ora pe întregul glob

(Explicaţii la coperta a III-a)

Ştiinţa despre pământ ne dă o sumedenie de cunoştinţe minunate despre planeta noastră..

Câte lucruri interesante nu am învăţat la şcoală!

Am aflat că pământul nostru, pe cât este de mare şi greu, pe atât este de ascultător faţă de legile matematice ale universului.

El face o mişcare complectă de rotaţie în jurul soarelui, în 365¼ zile ceeace simţim în mod practic prin schimbarea anotimpurilor.

Deasemenea alternarea zilelor cu nopţile sunt rezultatul rotaţiilor pământului în jurul axei sale odată la fiecare 24 de ore.

Un lung şir de secole s'au scurs până ce oamenii au ajuns la calcularea exactă a timpului

Egiptenii şi babilonienii — popoare care au cunoscut astronomia cu mult înaintea altora — au reuşit să determine amiaza cu exactitate. Dovada o fac piramidele care sunt perfect orientate.

Tot egiptenii sunt cei ce au împărţit ziua în 24 de ore

Cu 500 ani înaintea erei noastre au fost construite în Grecia cadrane solare care arătau ora după direcţia şi mărimea umbrei. Un cadran solar construit pentru un anumit loc pe suprafaţa pământului nu se mai potriveşte pentru alte locuri cu latitudini diferite.

In secolul al XV-lea şi al XVI-lea s'a aplicat trigonometria la construirea cadranelor solare reuşindu-se astfel să se obţină tot felul de tipuri, fixe sau universale, pentru orice latitudine.

De-abia pe la mijlocul secolului al XVII-lea s'au construit primele pendule pentru măsurarea timpului iar de atunci s'au făcut progrese uriaşe ajungându-se astăzi să se stabilească ora cu precizie de miimi de secundă.

Pentru a putea cunoaşte cu uşurinţă, ora reală în orice punct al pământului s'a convenit a se împărţi globul în 24 felii, aşa cum am tăia un pepene.

Acestea sunt fusurile orare obţinute prin trasarea meridianelor din 15 în 15 grade.

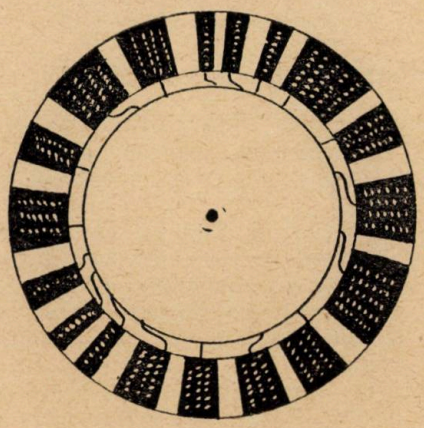

1

S'a ales meridianul 0°, acela care trece prin dreptul observatorului Greenwich din Anglia. Apoi s'au trasat de o parte şi de alta a acestuia, un meridian prin punctul de longitudine 7°30' spre Est şi altul la 7°30' spre Vest. Pe restul globului s'au trasat apoi celelalte meridiane din 15° în 15° de unde rezultă cele 24 de fusuri orare.

Se vede imediat că pentru meridianele situate spre Răsărit, timpul mijlociu va fi cu o oră, cu două, etc. mai târziu decât pe meridianul Greenwich.

S'a convenit ca toate punctele situate în banda primului fus să aibă ora mijlocie a primului meridian, toate punctele situate în fusul 2 să aibă ora meridianului 2 şi aşa mai departe.

Deasemenea toate localităţile ţărilor a căror capitală se află într'un anumit fus, să aibă ora acelui fus. Aceasta este ora oficială. Deci toate ceasornicele vor arăta aceeaşi oră în cuprinsul unui fus orar.

Aşa dar, dacă vom străbate pământul dela Apus spre Răsărit va trebui să adăogăm timpului arătat de ceasornicul nostru, câte o oră de câte ori trecem dintr'un fus într'altul. Dacă mergem dela Răsărit la Apus vom scădea câte o oră când pătrundem într'un nou fus.

Spre exemplu:

Fusul 1: — Anglia, Franţa, Belgia, Portugalia, Spania, Algeria.

Fusul 2: — Italia, Germania,

2

Elveţia, Danemarca, Suedia, Norvegia.

Fusul 3: — România, Grecia, Bulgaria, Turcia, partea europeană a U.R.S.S., Polonia, Egipt, Africa de Sus.

Ora Greenwich o aflăm astăzi cu foarte multă uşurinţă cu ajutorul semnalelor radiofonice care după cum ştim ajung pe întreg pământul cu o viteză aproape instantanee (de 300.000 de km. pe secundă). Aceasta înseamnă că undele radiofonice pot înconjura pământul pela ecuator — unde are diametrul cel mai mare — de cca. 7 ori pe secundă.

Şi noi putem să ne construim singuri un disc orar cu care putem şti la orice oră din zi sau din noapte ora echivalentă pe întreg cuprinsul pământului.

Pentru aceasta luaţi construcţia de pe coperta III a revistei noastre. Veţi face în felul următor : copiaţi discul Nr. 1 pe o foaie de hârtie albă, apoi lipiţi hârtia pe un carton şi tăiaţi cercul de jur împrejur. La fel faceţi şi cu discul Nr. 2. Găuriţi la centru cele două discuri cu un cui sau o pioneză pe care o introduceţi în interior şi rotiţi discul 2 până ajungeţi cu ora voastră în dreptul uneia dintre ţări. Privind la indicaţiile celor două cadrane citim imediat cât este ora în oraşul sau ţara căutată.

Filatelie

Seria „Aviaţia sportivă a R.P.R."

Poşta Republicii noastre Populare a emis o serie de timbre închinate acti-

vităţii sportive aviatice, care capătă un avânt din ce în ce mai mare în rândurile tineretului nostru muncitor în cadrul organizaţiei „Aviaţia sportivă". Seria „Aviaţia sportivă" se compune din patru timbre.

Primul timbru înfăţişează primii paşi spre aviaţia sportivă: construirea şi studiul planoarelor. O tână-

nără constructoare de planoare se pregăteşte să-şi lanseze aeromodelul lucrat cu grijă. Pe timbrul

următor vedem paraşutişti după lansarea din avion, unul dintre ei ajuns pe sol. Celelalte două valori înfăţişează: un pilot alături de planorul său înainte de a-şi lua sborul şi un pilot într'un aparat de aviaţie sportivă, în plin sbor. Valorile nominale ale timbrelor sunt: 0,10, 0,20, 0,55 şi 1,75 lei. Timbrele sunt de format dreptunghiular orizontal

şi vor fi imprimate în două culori fiecare.

Dragi pionieri şi şcolari,

Vă aflaţi în plină vacanţă. Fiecare pionier şi şcolar ori unde s'ar afla, la munte sau la mare, în palate sau case de pionieri, în tabere sau în oraşele şi satele lor, caută să-şi petreacă în modul cel mai plăcut şi folositor timpul.

In cinstea celui de al IV-lea Festival Mondial al Tineretului şi Studenţilor pentru Pace şi Prietenie, revista „Cravata Roşie" a organizat un concurs de aeromodele. La acest concurs trebue să participe toţi pionierii şi şcolarii constructori de aeromodele. La concurs se pot prezenta lucrări dela cele mai uşoare până la cele mai avansate. O deosebită atenţie se va da lucrărilor de concepţie proprie.

Pionierii cercului de aeromodele dela Palatul Pionierilor din Bucureşti şi-au manifestat dorinţa lor vie de a fi printre primii care vor lucra şi trimite aeromodele la concurs. Ei chiamă pe toţi pionierii şi şcolarii din patria noastră să participe cu însufleţire la acest concurs.

„Pentru cel mai bun aeromodel lucrat în cinstea Festivalului !" aceasta este chemarea de întrecere a pionierilor dela cercul de aeromodele dela Palatul Pionierilor din Bucureşti către pionierii şi şcolarii din întreaga ţară.

SPOR LA LUCRU !

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Prof. D. LUŢĂ
resp. cercului dela Palatul Pionierilor din Bucureşti

„CRAVATA ROŞIE", revista pionierilor şi şcolarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 şi la 15 ale fiecărei luni. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 152654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale şi secţiile raionale de difuzare a presei. Taxa poştală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat, Str. Brezoianu 23—25. — C. 5594.

EXEMPLARUL 1 LEU

Ora pe întregul glob

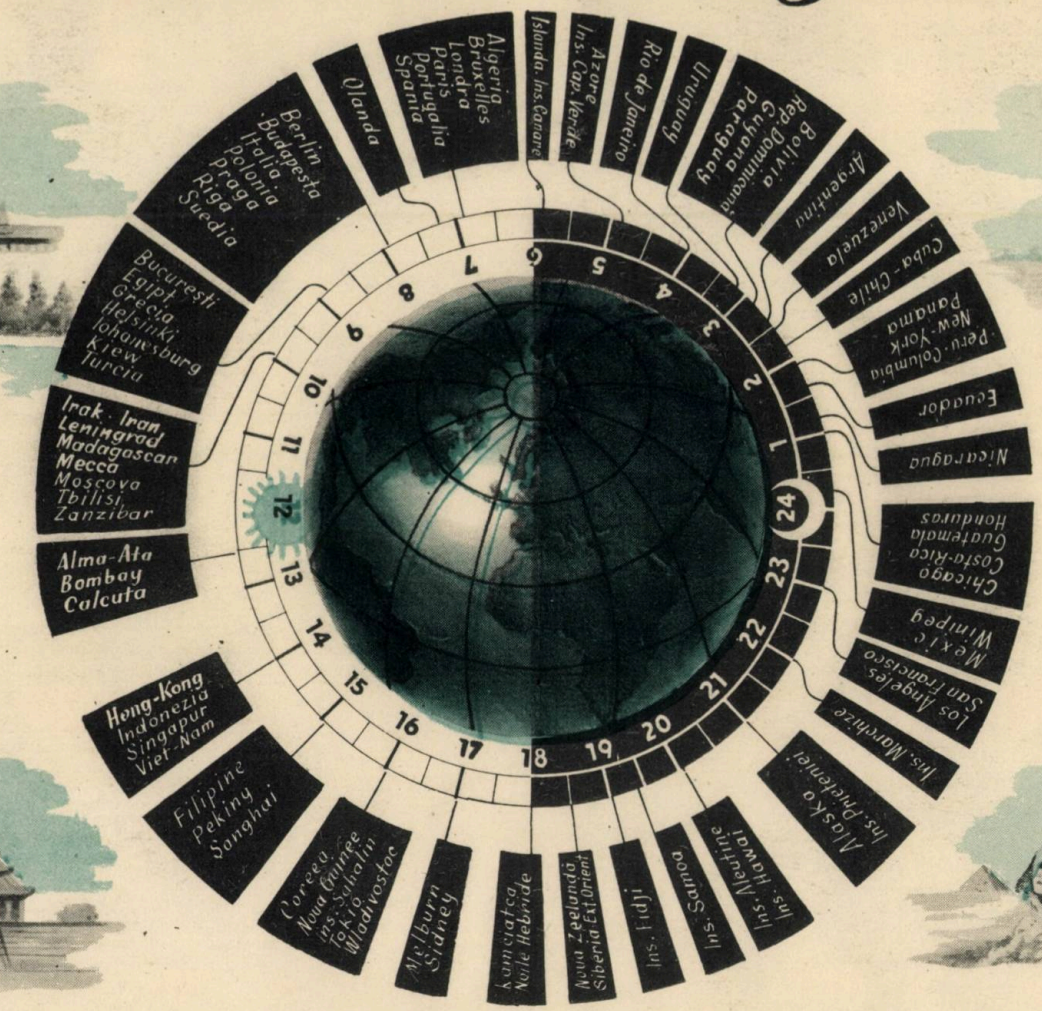

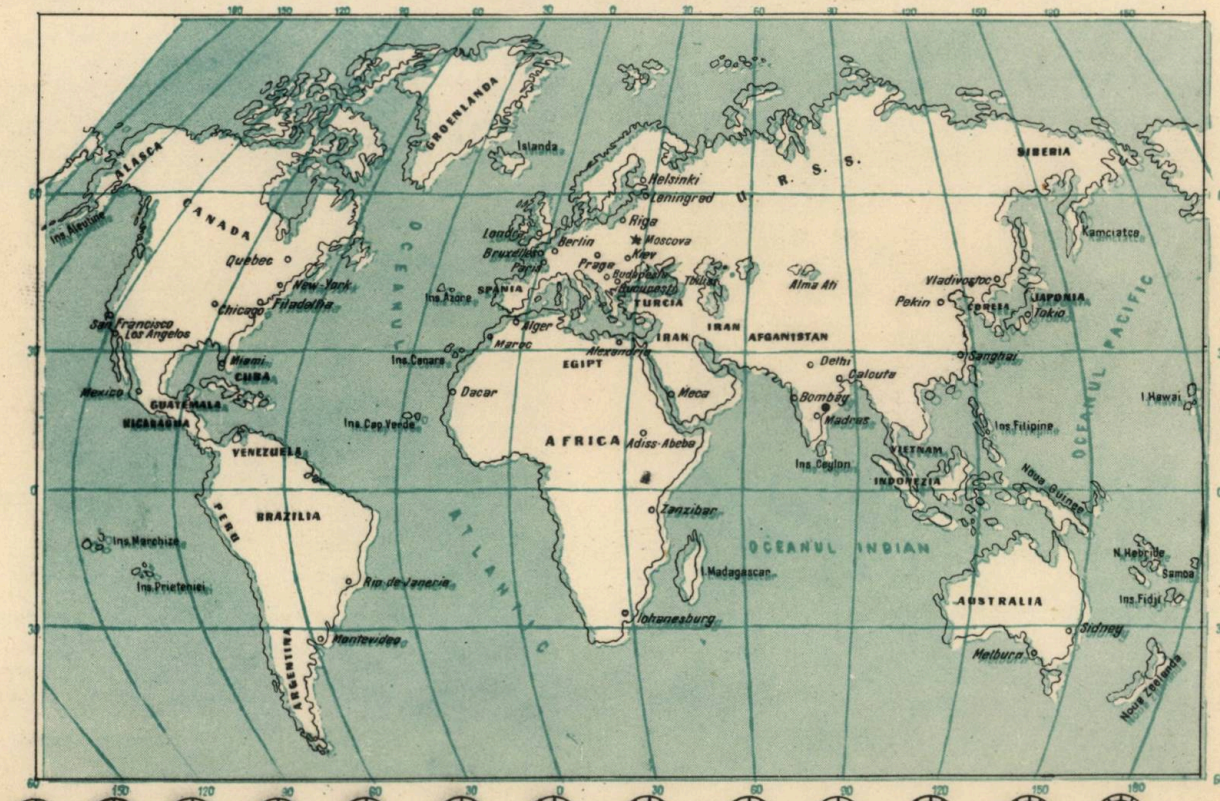

Jurnalul de călătorie al lui Tolea şi Mitea

Noi doi, prevăzut-am toate
Pregătind echipamentul:
Şi furtuni neaşteptate
Şi vulcanice erupţii,
In rezervă-aveam, vă spun
De mâncare, pe trei luni.

Pe un dâmb, ieşit deodată,
Ne-am urcat cinci ore poate.
De pe munte, ca o piatră,
Ne trăgea echipamentul...
Am salvat, ca prin minuni
Provizia pe trei luni.

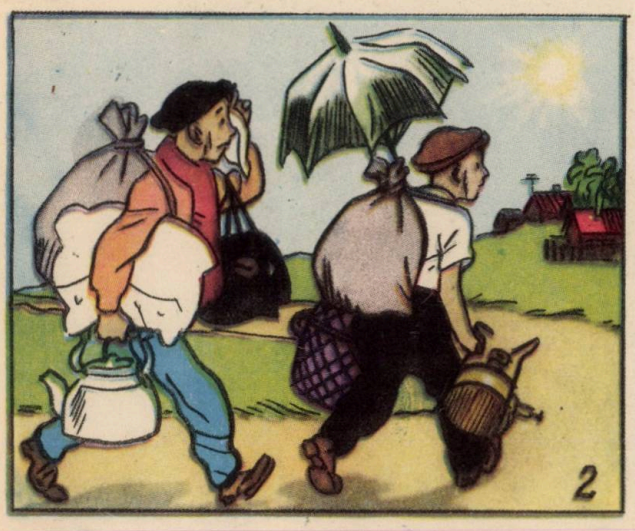

La mijloc din lunga cale,
Vlăguitele picioare
Deabea mai păşeau agale:
Ne'ncurca... echipamentul...
Ce-ar fi să mâncăm acum,
Provizia pe trei luni?

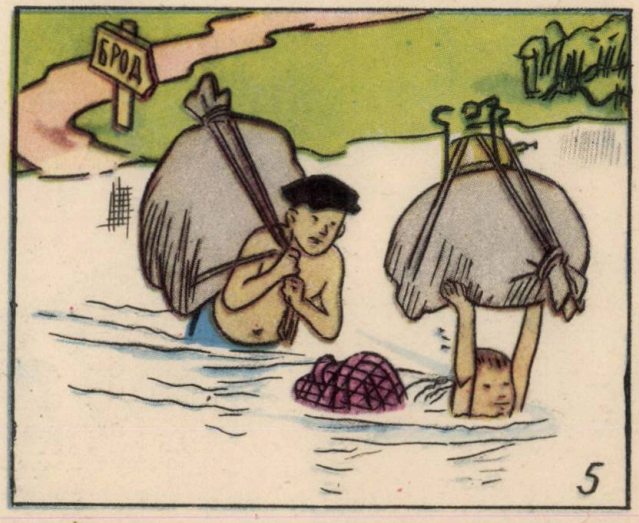

Tocmai la sfârşit de cale,
O ideie bună-apare:
Ajungând la vad în vale,
Ne-am scos tot echipamentul
Şi-am mai uşurat din mâini
Provizia pe trei luni.

Dar... în nori, un tunet tună
Topind gândurile'n furtună;
Ploaia răpăia nebună
Inundând echipamentul...
Curgea apa — bălţi s'aduni,
Din provizia pe trei luni!

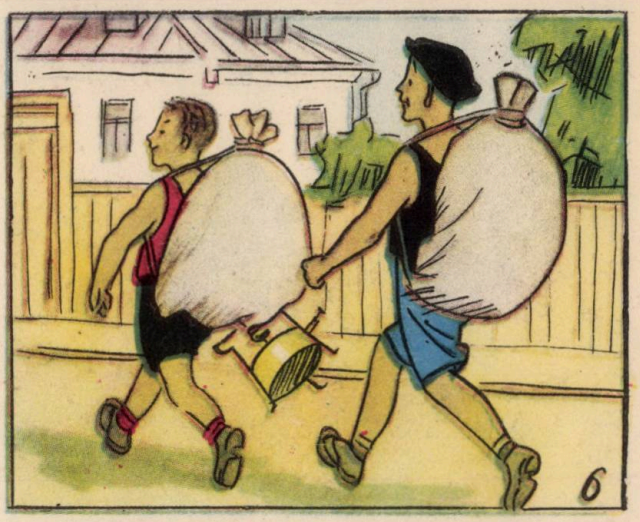

Păşind bucuroşi spre casă,
C'o concluzie preţioasă
Ne-am ales: cam prea mult trase
La cântar, echipamentul...
Şi apoi ne trebuia,
Pe-o zi doar... provizia!

In româneşte de AL. DINU IFRIM)

CRAVATA ROȘIE

1 SEPTEMBRIE 1953

Nr. 17

BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

„DRUMUL PĂCII" Sculptură de CONSTANTIN BARASCHI

În lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 17
1 SEPTEMBRIE
1953

Dragi copii,

Ritmul rapid de dezvoltare a economiei noastre socialiste cere cadre numeroase, cu o înaltă calificare. La noi în țară sunt create toate condițiile pentru ca orice copil sau tânăr să-și poată însuși cele mai diferite cunoștințe. Existența acestor condiții mi-au dat putința și mie să mă înscriu la Institutul Politehnic, după ce, în fabrică, am urmat întâi școala de meșteri.

Aplicând metodele stahanoviștilor sovietici mi-am dat seama de necesitatea însușirii cunoștințelor superioare! Principala problemă ce-mi stătea în față pentru aceasta, era aceea de a-mi însuși temeinic studiul matematicii și în special limba rusă. Aceste toate-mi sunt foarte necesare pentru perfecționarea continuă a calificării mele.

Dragi copii, încă de pe băncile școlii, datorită faptului că aveți condiții minunate pe care noi nu le-am avut, voi puteți să vă însușiți aceste materii de bază, care vă vor fi foarte necesare în viață. Ele vă vor ajuta să vă alegeți cele mai interesante profesiuni.

Vă urez spor la învățătură în noul an școlar care se deschide în fața voastră.

NICOLAE VASU
stahanovist, Erou al Muncii Socialiste

Tudor Arghezi

PLAJA

Intr'o vară, astăvară,
Mii, cu zecile de mii,
Tăbărâseră pe plajă
Sumedenii de copii.

Pe câmpia de nisip,
Dintre Dunăre și Mare,
Nicăieri nu era chip
Să mai dai de omul mare.

Parcă mamele și tații,
Sfătuiți de un bunic,
Se vorbiseră, ca frații,
Să dea loc omului mic.

Incât țara se umpluse
De puștani întinși pe brânci,
De bălțate catrafuse
Si de pici zglobii și țânci.

Ni se pare, spuneau unii,
Cocostârcii și lăstunii,
Că, trecând pe ghiol un tren,
S'a'ntâmplat un fenomen.

Oamenii de pân'atunci,
Intr'un ceas, pe ne-așteptate,
Au scăzut, din mari și lungi,
La mai mult de jumătate.

Și pitcocii, așa dară.
In dogorile nămiezii,
Se'nvățau numai să sară,
Ca lăcustele și iezii.

Plaja'ntinsă, mișunată
De scântei, ca de beteală.
Ajunsese dintr'odată,
Furnicar și tăvăleală.

Vrăbii, rândunici și pești
Bănuiau că-i o năvală,
Pogorâți ca din povești,
De pitici în pielea goală

Forfotele de ștrengari,
La Mamaia și Constanța,
Nu știau că-s de școlari
Și că se'ncepea vacanța.

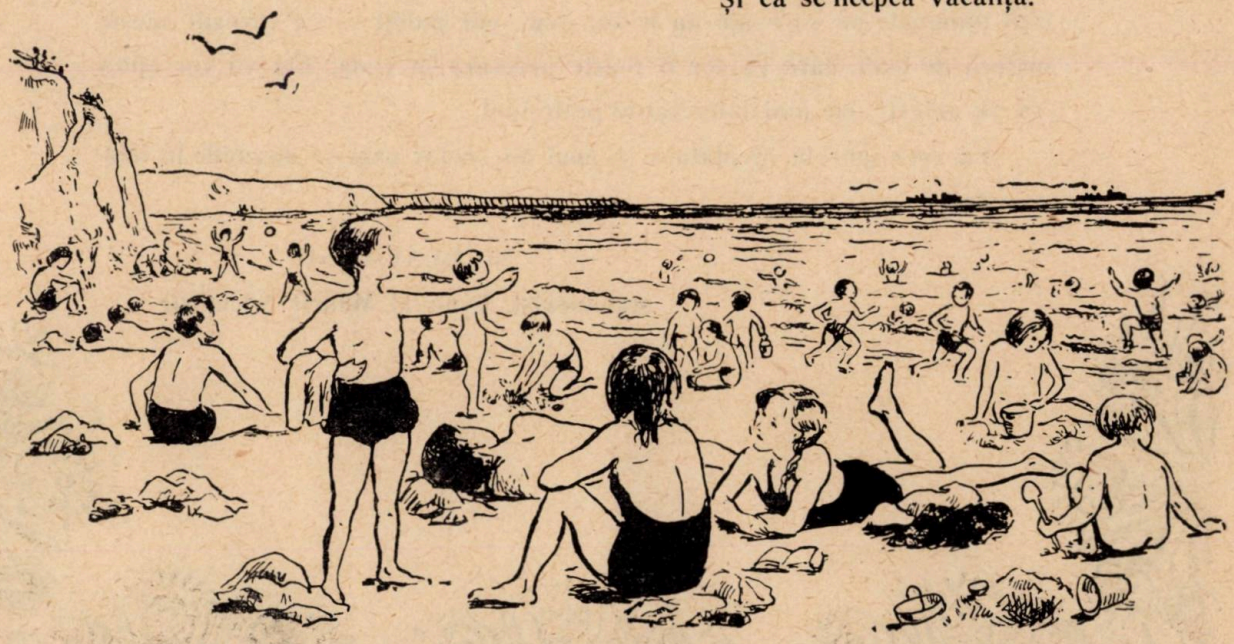

ŞCOALA

Ei plecaseră'ntr'o seară,
Mai bondoci şi mai lungani,
Şi porniseră din gară
Când mai smezi, când mai bălani.

Dar pârliţi a turtă dulce,
S'au întors de ciocolată.
Lăsând marea să se culce,
C'ajunsese zvăpăiată.

S'au întors băieţii-acasă,
Ca să intre'ntr'altă clasă.

Din talaze răscolite,
Cer în ele, ele'n cer,
Ei aduc, pe'nsufleţite,
Muşchi de bronz şi tălpi de fier.

Că strădania le cere
Cerbicie şi putere.

Se'mbulzesc la şcoli grămadă,
Mândri, sprinteni şi vioi,
Rând pe rând, ca la paradă,
Câte patru, câte doi,
Vrând să intre toţi mai iute.
Sunt la poartă vre-o cinci sute.

De-a broscoiul şi de-a racul,
Capra, leapşa s'au trecut,
Cu căderi de-a berbeleacul
Şi nădragul descusut.
Vine ceasul să le placă
Altă trântă şi-altă joacă.

Lupta-i numai întreruptă.
Mai frumoasă pentru ei,
Se încinge altă luptă,
Intre carte şi condei ;
Intre minte mai ales
Şi'nţelesul de'nţeles.

Căci la trupul sănătos
Va răspunde, mulţumită
Că-i de bine şi folos,
Mintea nouă şi-ascuţită.

Ziua şcoalei : sărbătoare.
O'nsemnăm în călindare.

Ilustraţii: JEANA DUŞA POENARU

ZIUA CEA MARE

Capitol din povestirea „Gata oricând!"

de ELENA ILINA

Soarele dogorea ca în toiul verii. Numai copacii deveniseră pestriţi, frunzele verzi erau amestecate cu foi galbene şi roşii. Portarul, gătit cu şorţ alb, stropea pajiştile de iarbă. Din furtunul care se încolăcea pe pământ, apa ţâşnea cu sgomot, răspândind sub razele soarelui stropi jucăuşi de toate culorile.

Pe bulevardul inundat de soare mergeau două şcolăriţe.

— Iată-ne că am ajuns într'a patra! — spuse Catia Sneghireova, păşind alături de prietena sa. Şi eu deabia am început s'o cred cu adevărat. Vara, când mă întreba cineva în ce clasă sunt, nu ştiam nici eu ce să răspund, — într'a treia, sau într'a patra? Dar iată că acum şi tu, Ania, şi eu, suntem într'adevăr în clasa 4-a, ne ducem în clasa 4-a „A". Grozav!

— Nici vorbă! — spuse Ania Lebedeva, dându-şi silinţa să meargă în acelaş pas cu Catia şi bălăbănind ambele ghiozdane — al său şi al Catiei. Prima literă dintre toate literele! Iar odată ce este prima, înseamnă că şi clasa noastră este prima din toate clasele a 4-a. Nu-i aşa, Catia?

Catia ducea cu amândouă mâinile un buchet mare de flori. Florile şi frunzele de toamnă miroseau a pământ proaspăt, reavăn.

— Litera n'are aici nicio importanţă — spuse Catia. După tine înseamnă că clasa 4-a „D" trebue să ocupe ultimul loc? Nu, aici nu e vorba de literă. ...Principalul e că suntem în clasa 4-a. Va trebui să dăm şi examen! Ştii, eu nu mă tem de examenul de limba rusă, numai la aritmetică mi-e frică...

— Iar eu, dimpotrivă — spuse Ania. Sunt de acord să avem cinci lecţii de aritmetică la rând, numai să nu fie lucrare scrisă la limba rusă... Dece o fi aşa? Suntem bune prietene, din clasa întâia, stăm în aceeaşi bancă, dar ne deosebim în toate privinţele.

— Nu ştiu — răspunse Catia. — Haide, Ania, să-ţi dictez în fiecare zi, iar tu să-mi dai în fiecare zi câte o problemă de rezolvat. Vrei? Şi hai să fim prietene până în clasa 10-a! Adică, ce spun şi eu, „până într'a 10-a"! Şi după aceea la fel.

— Toată viaţa?

— Toată viaţa.

— Ei, asta-i altceva. Dacă numai până în clasa 10-a, ce fel de prietenie poate fi! spuse Ania şi se uită înapoi.

In spatele lor se auziră voci, râsete, niște pași grăbiți. In îmbulzeala veselă, pestriță, Catia o văzu pe sora ei mai mare, Tania. Tania era încă în rochia sa cafenie, de elevă, dar fără șorț.

— Nu ai să întârzii, Tania? — o întrebă Catia, când fetele ajunseră mai aproape. — Trebue să te duci doar la institut.

Cuvântul „institut" i se părea atât de nou, interesant și frumos! Stai și te gândești, — Tania se duce la institut! Și acum nu de mult umbla cu Catia la aceeași școală, iar bunica le dădea la amândouă, înainte de plecare, câte un pachețel, la fel, de mâncare!...

— La institut mă duc pe la 10, — răspunse Tania, și se uită îngrijorată la ceasul brățară. Dar uite că voi, fetelor, veți întârzia cu adevărat, — e aproape 8.

Și Tania trecu înainte la braț cu prietena ei Lida.

— Unde se duc? — întrebă Ania.

— La școală. La școala noastră.

— Ce curios! — se miră Ania. Absolventele trebue să vină și ele astăzi la școală?

— Nu, sigur că nu trebue să vină, — spuse Catia. Dar și eu în locul lor tot aș veni. Eri Tania îi spuse bunicii: „Timp de 10 ani m'am dus la școală în fiecare zi — și acum, deodată, nu trebue să mă mai duc mâine. Mă simt chiar tristă". Atunci, s'au înțeles să se ducă și de astădată. Hai, Ania, când vom termina clasa 10-a să ne ducem și noi la 1 Septembrie la școală.

— Cu ceas brățară? — întrebă Ania. Ca al Taniei?

— Sigur că da. Oamenii mari au toți ceas brățară. Vai, Ania, — își reveni Catia, — vorbim despre ceas și când colo, cred că am întârziat! Hai să fugim.

Și fetițele începură să alerge pe bulevard, întrecându-se între ele.

Curtea școlii semăna de departe cu un strat de flori — atât de multe buchete de flori aduseseră școlărițele. Stratul acela de flori se mișca și vuia.

Strecurându-se prin mulțimea de fete, Catia își ridică mai sus buchetul, pentru a nu mototoli florile și frunzele.

— Dar unde-or fi fetele noastre?

— Ce să fie, că nu le văd. A patra „B", a patra „C"... Ah, da, uite-le! — strigă Ania. Iat-o și pe Liudmila Feodorovna.

— Unde?

— Uite acolo, la capătul curții.

— Liudmila Feodorovna! Bună ziua, Liudmila Feodorovna! — îi strigară încă de departe Catia și Ania.

Invățătoarea se întoarse spre ele.

— Catiușa! Ania! Bună ziua, fetelor!

Școlărițele, care stăteau în jur, se dădură la o parte. Liudmila Feodorovna le îmbrățișă pe amândouă — pe Catia și pe Ania. Apoi le îndepărtă încetișor și, mijindu-și puțin ochii săi luminoși, privi cu atenție, pe rând, ambele fetițe. Cât de vesele sunt ele astăzi, ce gătite sunt. Cu cravate de pioniere, cu șorțuri albe!

— Ați crescut, v'ați bronzat — le spuse ea. Cosițele Anecichii au crescut și mai lungi. Iar ale tale, Catiușa, s'au decolorat cu totul la soare. Iar tu te-ai bronzat frumos, te-ai făcut ca o ghindă. Îți mulțumesc, Catenca, pentru scrisori. Bravo ție — nicio greșală!

Inclinându-și puțin capul într'o parte, Liudmila Feodorovna se uita la elevele sale. Parcă nu de mult le-a întâmpinat tot în curtea aceasta — fetițe mici de 7 ani. Parcă nu de mult, fetița asta bucălată, Valia Iolchina, era atât de micuță, încât aproape că nu se vedea din bancă! Și parcă n'a trecut mult timp de când fata aceasta bronzată cu părul blond, Catia Sneghireova, a spus chiar la prima lecție: „Tanti, vreau acasă!"

Iar acum s'au făcut toate școlărițe mari, pioniere.

Catiei i se păru, o clipă, că Liudmila Feodorovna este parcă îngrijorată. Dar nu, e tot așa, aceeași ca întotdeauna, — zâmbitoare, vioaie, amabilă.

— Iată și o elevă nouă, — spuse Liudmila Feodorovna și atrase spre ea o fată cu obrazul rumen, rotund. Faceți cunoștință, Olenina...

— Natașa, — îi șuflă fata.

— Natașa Olenina, repetă Liudmila Feodorovna. Astăzi este o elevă nouă, aici la noi, dar mâine va fi veche, ca și toate celelalte.

Toate fetele râseră, nu pentrucă învățătoarea ar fi spus ceva foarte comic, ci pur și simplu fiindcă voiau mult să râdă. Eleva cea nouă se intimidă și se făcu și mai rumenă. Ea se uita pe furiș la învățătoare.

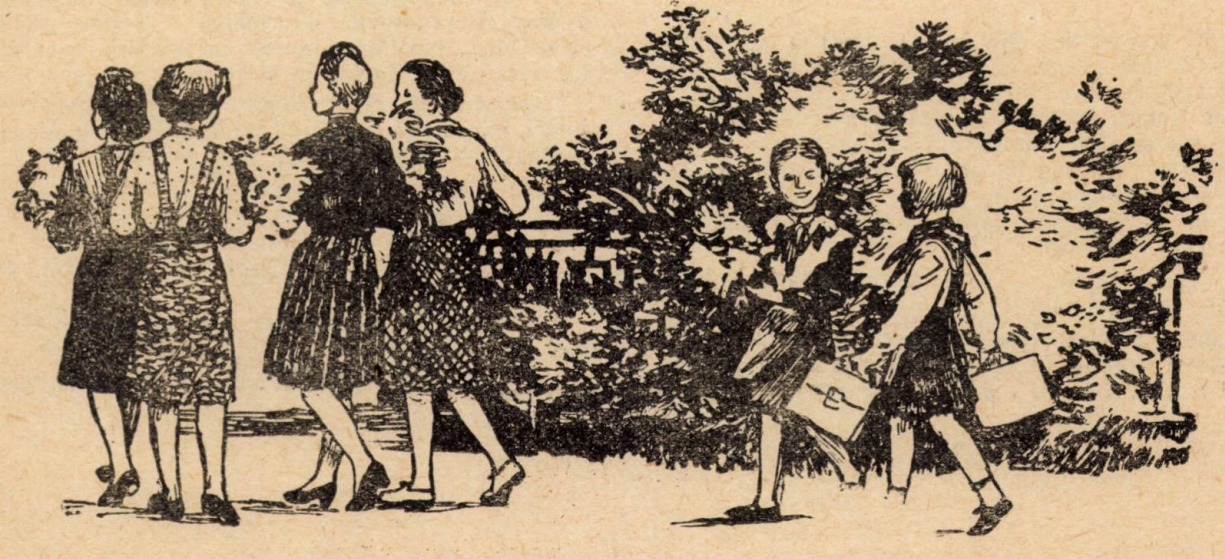

— Ei, ce-i cu tine, Natașa ? Du-te și fă cunoștință cu noile tale colege, îi spuse Liudmila Feodorovna, întorcându-se spre alte fete.

Dar Natașa continua să stea pe loc : nici ea, nici fetele nu se decideau să intre în vorbă.

Catiei îi păru rău de această fată rumenă și tăcută și se apropie de ea prima.

In acest timp, prin curte, porniră în șir lung fetițele cele mai mici.

— Vin micuțele, — spuse Catia. Uită-te Natașa, cât de grozave sunt !

Inainte, întorcându-se din mers, mergeau învățătoarele și fiecare din ele își conducea noua sa clasă — 1-a „A", 1-a „B", „C", „D"...

— Nu te teme, dragă, nu te teme ! — spunea o mamă fetiței sale din clasa 1-a, ținându-se după ea. Fetele sunt atât de drăguțe, învățătoarea atât de bună.

Eleva din clasa 1-a se întorcea și se uita la maică-sa, târându-și aproape de pământ servieta nouă-nouță.

— Ce comice sunt! — spuse Catia, petrecând cu ochii elevele din clasa 1-a. Și frățiorul meu mai mic s'a dus astăzi la școală pentru prima dată. In noaptea asta a trezit toată casa: îi era frică să nu întârzie. Ceasul era 6 fără un sfert, iar el credea că este 8 și jumătate.

— Și pe cine mai ai tu? — o întrebă în șoaptă Natașa.

— O soră mai mare, mama, bunica și tata. Dar tu?

— Noi suntem două — numai eu și cu mama — răspunse Natașa. Tata a murit în război. Numai cu o zi înainte de Victorie. Eu eram încă mică pe atunci...

Catia o privea pe eleva cea nouă, neștiind ce să spună. După o scurtă tăcere, o întrebă:

— Dar tu dela ce școală te-ai mutat aici, la noi?

Natașa se roși.

— Nu m'am mutat — îi răspunse ea. Am învățat tot în școala aceasta. Iată fosta mea clasă. Acum este a 5-a „B". Dar nu am rămas repetentă, — mama m'a lăsat în aceeași clasă. Am avut o operație grea. Și mama a hotărît să mai fac un an în aceeași clasă.

— Nu-i nimic! spuse Catia cu convingere. Odată ce ai fost bolnavă, înseamnă că nu ai rămas repetentă. O elevă nouă și gata!

Natașa o privi pe Catia cu ochi recunoscători și spuse încetișor:

— Tu înțelegi, dar alte fete nu sunt înțelegătoare ca tine. Nu pot să le explic tuturor că am fost bolnavă. Ba mă mai și întreabă: „Dece ești atât de rumenă?" Ce să fac, dacă sunt așa dela natură?

— Nu-i nimic, — îi spuse Catia — am să le explic eu tuturor în locul tău dece ai rămas în aceeași clasă și dece ești rumenă.

Voia să mai spună ceva, dar în momentul acela Liudmila Feodorovna spuse clasei să se alinieze câte două.

Fetele urcară în tăcere scara cea largă.

Totul în jurul lor li se părea nou, avea un aer de sărbătoare.

Pe prima platformă școlărițele erau întâmpinate de Vera Alexandrovna, directoarea — o femeie înaltă, cu ochelari, pieptănată neted. Iar alături de ea stătea sora Catiei, Tania, cu prietena sa.

Trecând pe lângă directoare, fetele se opreau o secundă, sfioase, și spunând „Bună ziua, Vera Alexandrovna!" — treceau repede mai departe.

Vera Alexandrovna răspundea înclinându-și capul:

— Bună ziua, bună ziua, fetelor!

Și adăuga, zâmbind ușor:

— Nu vă grăbiți așa, nu fugiți. Mai încet, mai încet.

Iar fetele mergeau înainte, urcând treptele scării, mai sus, tot mai sus.

(traducere din limba rusă)

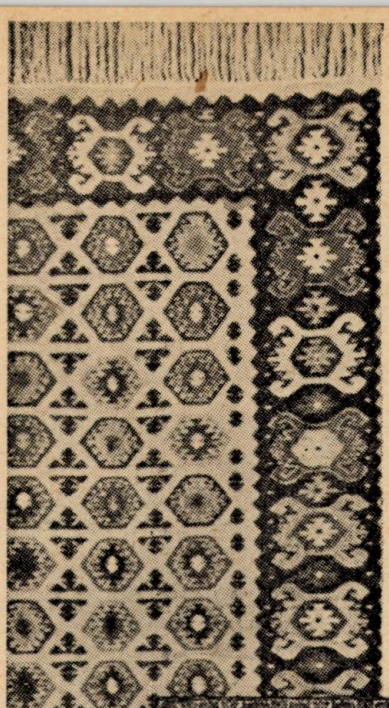

PATRIA

de PETCO SLAVEICOV

De tine, patrie frumoasă, 'mi leg
Iubirea. Sufletul din mine
Atât de tânăr e, atât de'ntreg !
E flacără și cântă pentru tine

In miazănoapte și în miazăzi
Cresc munții tăi și pasul meu îi bate.
Iubesc aceste dealuri și câmpii,
Ogoarele întinse și brăzdate.

Și dragi îmi sunt, pământule bulgar,
Și viscolele tale și arșița.
Și Dunărea te scaldă și Vardar,
Te'ncing cu brâie Struma și Marița.

Și soarele cât timp mai e pe cer
Să risipească negura și ceața
Pământul și norodu-acestei țări
Mai scumpe mi-s pe lume decât viața.

(Din volumul „Poeme Bulgare")

ILEANA

de **D. C. SĂLĂJAN** Ilustrații: **SIRIN**

Cele ce vă voi spune acum, dragi copii, s'au întâmplat de mult, pe vremea când Ștefan cel Mare era mic și se juca cu copiii pe malul Trotușului, sau pescuia liniștit la umbra de sălcii, cu undițe făcute de el din ramuri lungi și subțiri de alun. Povestea mea este adevărată și vorbește despre o fetiță care se numea Ileana și era nedespărțita tovarășă de joacă a lui Ștefan. Ileana era fata unui pădurar.

Odată, Ștefan a plecat împreună cu Domnul la vânătoare. Și seara târziu s'a pierdut de ceilalți în singurătatea deasă a pădurii. Se auzeau rar strigătele hăitașilor, dar el nu putea ajunge la ei; degeaba încerca să străbată desișul. Se tot depărta fără voie și într'o vreme nu mai auzi niciun sgomot, niciun strigăt de om. Pădurea se întuneca din ce în ce mai tare și prin rețeaua de ramuri mari se zărea doar ici colo cerul cu slabe licăriri de stele.

Ștefan se opri. Îi erau hainele rupte și fața îi sângera căci îl biciuiseră crengile.

Ștefan încă de mic era îndrăznet, însă în singurătatea nesfârșită și întunecată a pădurii îi era totuși teamă.

Strigă de câteva ori, crezând că tot îl aude cineva, însă îi răspunse doar ecoul. Ștefan porni iar. A mers vreme lungă așa, biciuit de crengi, obosit și înfricoșat și-i venea în minte poveștile cu zmei și muma pădurii. Târziu, zări depărtată o lumină. Merse într'acolo. Lumina lucea la fereastra unei căsuțe.

Ștefan strigă. Ușa se deschise și ieși o fetiță.

— Ce vrei și cine ești? îl întrebă ea.

— Sunt Ștefan.

Fata veni repede spre el.

— Hai în casă. Te-ai rătăcit?

— Da. Și sunt obosit.

Intrară în casă. Mirosea a lapte fiert și a mămăliguță caldă.

— Mănânci? — îl întrebă fetița și-i întinse o cană de lut cu lapte.

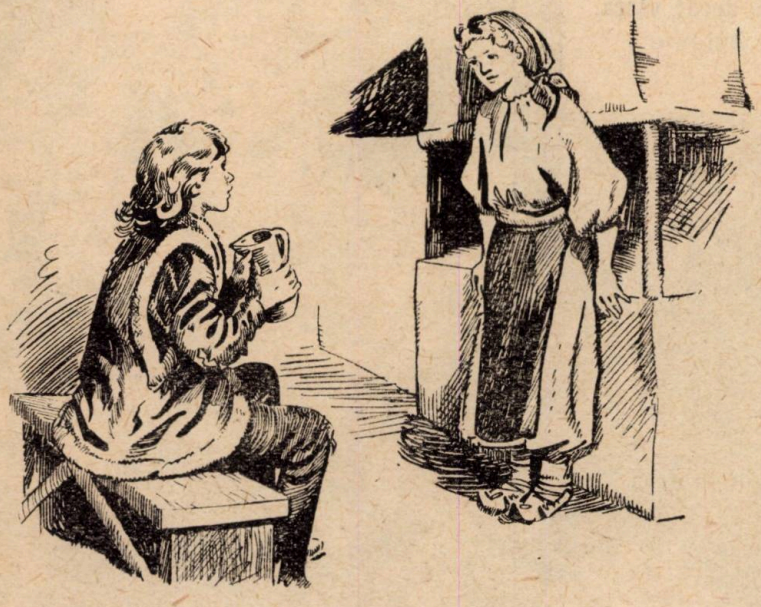

In timp ce mânca, stând pe laviță, fata se uita la el.

— Te-ai sgâriat rău. Ți s'au rupt și hainele. Cum te-ai pierdut în pădure?

Ștefan îi povesti.

— Vreau să merg chiar acum acasă — spuse el.

— Bine, te duc eu. Tata a plecat și el cu hăitașii.

— Dar, nu ți-i teamă să te'ntorci singură?

Fata râse subțire, arătându-și dințișorii albi.

— Mie teamă?! Nu pentru prima oară umblu noaptea în pădure. Ei, hai să plecăm. Dă-mi mâna, să nu te pierzi iar, — spuse ea când au ieșit.

Îl duse pe-o potecă.

De undeva, se iscă vânt, care peste câteva clipe se înteți.

— Vine furtuna — șopti ea și adăugă: — Hai mai repede.

Când au ieșit din pădure, vântul gemea și sufla puternic.

— Știi să mergi singur de-aici la cetate?

— Știu.

— Noapte bună! — spuse fata și se întoarse. Repede se pierdu făptura ei în beznă.

— Fetițo, strigă Ștefan, amintindu-și că nu-i știe numele — fetițo!

— Daaa — răsună lung și subțire glasul ei de undeva.

— Cum te chiamă?

— Ileanaaa! îi aduse vântul numele până la el

Apoi Ștefan începu să alerge. Ploaia porni dintâi în picuri răzlețe, apoi se înteți în stropi mari și deși. La cetate Ștefan ajunse târziu, ud și ostenit.

Bătu în porți.

— Cine-i? strigă straja din turn.

— Eu, Ștefan.

Și porțile s'au deschis larg.

— Ileana — se gândea el, aproape să adoarmă, puțin după aceea. Ileana e fată grozavă. Săraca, s'a întors singură prin pădure. Mâine mă duc s'o caut și o iau în cetate. Mâine...

Și Ștefan adormi cu ea în gând.

Într'adevăr, Ștefan s'a dus cu un slujitor la căsuța pădurarului și o duă pe Ileana la cetate.

— Vrei să te joci cu noi?

— Vreau.

Băieții din cetatea lui Ștefan au primit-o răutăcioși.

— Ce să caute o fată între noi? De-ce-ai adus-o?

Ștefan le povesti întâmplarea din noapte.

— E curajoasă? au întrebat băieții.

— Hai s'o'ncercăm!

— Știi să tragi cu arcul? — a întrebat-o Petru, cel mai bun țintaș din ceată.

— Știu.

— Încearcă!... îi întinse Petru arcul făcut de el din lemn de corn.

Fata luă arcul, se depărtă puțin și trase. Săgeata sbură sus, sus de tot, și lovi o pasăre care se rotea domol în înălțime.

Pasărea căzu undeva departe.

Băieţii s'au uitat unul la altul, miraţi.

— Bine! — spuse Petru.

Apoi au întrebat-o dacă ştie să înnoate.

— Ştiu — şi fata într'o clipă se aruncă în apa Trotuşului şi înnotă cu mişcări repezi spre mal.

— Bine, au zis băieţii. Rămâi la noi!

Ştefan râdea bucuros.

Şi de atunci Ileana a rămas în ceată. Cutreerau pădurea conduşi de ea, culegeau mure, pescuiau şi trăgeau cu arcul după păsări.

Intr'o zi ceata s'a împărţit în două: tabăra românilor şi tabăra tătarilor. Românii erau conduşi de Ştefan. Tătarii nu-şi găseau căpetenie.

— Lăsaţi-mă pe mine! — se rugă Ileana.

Şi băieţii au lăsat-o.

Tătarii s'au ascuns în pădure.

Românii şi-au făcut tabăra lângă Trotuş.

Era o zi caldă. Se roteau fluturi albaştri şi mirosea a gaoafă de câmp şi a levănţică.

Deodată din pădure se auziră răcnete şi năvăliră spre tabăra română, tătarii.

Cetele alergară una spre alta, se'nvălmăşiră şi băieţii scoteau ţipete de luptă.

Ileana, căpetenia tătarilor, se lupta vârtos cu trei ostaşi ai lui Ştefan.

Frământarea nu ţinu mult. Tătarii fură înfrânţi şi căpetenia fu prinsă.

Doi oşteni o aduseră în faţa lui Ştefan.

— Spânzuraţi-o—porunci Ştefan, care era voevod.

Şi Ileana fu legată de un stejar bătrân. Ea stătea serioasă ca la război şi aştepta clipa morţii.

Dar se auziră tropote de cai şi dinspre vale se ridicau nori de praf. Tropotele se apropiau din ce în ce, parcă venea o vijelie.

— Tătarii! strigă un copil şi într'o clipită se risipiră alergând în toate părţile.

Ştefan fugea cu ei. Dar, dintr'odată îşi aduse aminte că Ileana a rămas legată de copac şi nu poate să se mişte. Se întoarse la ea şi o deslegă.

— Hai să fugim! Trebue să vestim pe cei din cetate. Hai prin pădure să nu ne zărească. Fugiră împreună. Apoi Ileana se opri.

— Prin pădure e drumul mai lung. Ei ne întrec, căci vin călări. Mergi tu singur, eu rămân şi le zădărnicesc drumul, ca să ai timp să ajungi la cetate.

— Cum? Să rămâi singură? Te prind.

— Nu mă prind. Hai pleacă.

Ştefan stătu pe gânduri. Insă nu era vreme de pierdut. Ii dădu arcul lui fetei şi alergă fără să se mai uite înapoi. Crengile îl biciuiau, dar nu-i păsa. Trebuia să ajungă repede, înaintea Tătarilor.

Ileana rămase singură. Se culcă în ierburile înalte, ascunsă de tufişurile dese.

Işi aşeză arcul înainte. In tolba mică din piele de căprioară erau zece săgeţi.

Ileana aştepta. Tropotul cailor se apropia. Erau aproape hoardele vijelioase ale năvălitorilor. Trecură clipe grele de încordare. Fetiţa auzea cum îi bate inima.

In goană trecu prin faţa ascunzătorii ei, prima ceată.

Tătarii aveau plete, ochi fioroşi şi le erau desgolite piepturile păroase. La şea aveau prinse capete de oameni sângerânde.

Ileana puse o săgeată în arc şi trase Un tătar se clătină şi căzu de pe cal. Ceilalţi îşi opriră brusc fugarii. Vorbeau între ei neliniştiţi şi strigau. Ileana trase din nou. Săgeata lovi iar şi rănitul căzu urlând. Atunci începu frământarea. Noi cete se apropiau şi văzând ceata din frunte în loc, se opreau buimăcite. Tătarii descălecară. Desigur credeau că sunt pândiţi de o armată.

Se apropiară de pădure.

Ileana se târî prin ierburi şi tufişuri, iute, dar fără sgomot. Ajunse la stejarul de care o legaseră oştenii lui Ştefan în timpul jocului şi se sui în vârf.

Tătarii intrară în pădure grupuri, grupuri cu cuţite şi arcuri. Ileana trase una după alta două săgeţi care ţiuind printre ramuri, loviră doi tătari. Unul căzu, dar celălalt fu atins doar în braţ şi nici nu se clinti. Tătarii începură să strige şi să alerge prin desişuri. Erau speriaţi şi furioşi. Dacă erau pândiţi, fie, dar unde erau pânditorii?

Câţiva traseră săgeţi, însă aiurea, fără să ştie nici ei unde

Ileana se gândea acolo sus, cât timp o fi trecut de când stătea ea ascunsă şi dacă o fi ajuns Ştefan la cetate.

Chibzui că Ştefan a ajuns şi că ar fi bine să stea liniştită până când tătarii, negăsind pe nimeni, se vor hotărî să plece. Desigur, oştenii voevodului le vor ieşi în cale.

Dar mai avea şase săgeţi şi gândi că ar fi mare păcat să le lase în tolbă.

— Numai una mai trag şi gata. Şi trase.

Săgeata nimerise bine, însă păgânii o zăriră căci ramurile prea se clătinaseră când a tras. Zeci de săgeţi sburară în sus. O săgeată îi intră în braţ. Smulse săgeata şi sângele isbucni înroşind frunzele.

Jos, tătarii urlau şi se îngrămădeau spre copac.

Simţi cum o cuprinde ameţeala.

— O fi ramura slabă, se clatină — gândi ea. Numai să nu cad jos.

Mai avea cinci săgeţi.

Intinse bine arcul, deşi durerea îi sfâşia braţul şi trase cu grijă. Săgeata nimeri iar, dar îi răspunseră de jos altele. Două săgeţi trecură pe lângă urechea fetei fără s'o atingă. Un tătar urca în stejar. Se căţăra iute şi în dinţi îi lucea cuţitul.

Ileana trase iar şi tătarul căzu fără să strige, cu capul în jos. Dar strigătele se înteţiră jos şi copacul fu înconjurat.

Acum săgeţile şuerau fără încetare. Ileana trase săgeţile rămase şi nici una nu dădu greş. Deodată simţi cum i se curmă răsuflarea. Se căsni să-şi smulgă din piept săgeata. Dar nu mai avu putere. Căzu din vârf şi rămase întinsă, cu faţa în sus şi mâinile desfăcute.

Cu strigăte sălbatice năvăliră tătarii spre ea... In clipa asta pământul răsună sub bătaia sutelor de copite. Ca furtuna venea oastea moldovenilor. Tătarii se repeziră la cai. Lângă stejar n'au rămas decât cei morţi. Lupta fu tare cruntă. Târziu, când luna plângea deasupra pădurii, lupta încetă.

Tătarii, care au rămas în viaţă, îşi goneau caii înapoi, înebuniţi.

Ştefan veni cu oşteni călare, la locul luptei. O căutară cu făclii pe Ileana. Ea, era întinsă sub stejarul bătrân, cu faţa în sus şi cu ochii deschişi. Zâmbea. Ştefan se aplecă şi apropie făclia. Părul fetei lucea galben ca aurul, ici colo înroşit de sânge.

Săgeata stătea drept, înfiptă în inimă. Nu avusese putere s'o smulgă. Alături tolba goală şi tătarii ucişi. Ileana zâmbea. Liniştită, parcă ar fi dormit.

Ea nu cunoscuse teama niciodată. Şi a murit ca un viteaz.

Zâmbea cu ochii deschişi spre stele.

Ştefan şi-a plecat obrazul lângă faţa ei şi-a plâns îndelung.

— Am să te răzbun! — i-a şoptit.

A doua zi, au venit toţi băieţii din ceată la stejarul bătrân. Acolo i-au săpat groapa. Au aşezat-o pe ramuri împletite de stejar şi arcul i l-au pus alături. Pe mormânt i-au adus margarete şi garoafe de câmp. In jurul stejarului s'au tăiat toţi copacii. A rămas un luminiş cu iarbă înaltă şi mirositoare.

Se spune că atunci când Ştefan a devenit Domnul Ştefan cel Mare, venea după fiece bătălie la mormântul Ileanei.

Stejarul nu mai este, doar un ciot negru i-a mai rămas. L-a mâncat bătrâneţea.

Pe locul unde a fost mormântul ei, oamenii au aşezat o piatră mare, mare şi colţuroasă.

Dacă vreţi şi voi să treceţi odată pe-acolo, veţi cunoaşte locul de departe. După luminişul larg cu iarbă înaltă, după piatra cea mare şi mai ales după cântecul păsărilor. Căci în „luminişul Ileanei" păsările sunt multe şi cântă aşa de frumos, cum nicăieri nu mai cântă. Şi dacă veţi merge, dragii mei, nu uitaţi să duceţi la piatra cea mare margarete şi garoafe de câmp.

SOCOTIȚI-NE PRINTRE VOI

de **DIMOS RENDIS**
poet grec

(Poezie distinsă cu diploma de merit în cadrul Festivalului la Concursul Internațional de Literatură)

Spre voi, speranța lumii pe pământ,
Și astăzi sboară gândul nevăzut;
Din patria lui Nicos Beloiannis,
Vă vine-al tineretului salut.

Și'n anu-acesta iar, la Festival,
Viori și fluer grec iar n'or să fie,
N'a vrut să deie viza, stăpânirea,
Că ea se teme de Prietenie.

Și totuși când va'ncepe marea sărbătoare
Si-or defila coloanele de frați,
Și când voios vor flutura drapele,
Noi o să fim cu voi, să nu uitați.

Și când spre-albastrul cerului român
Veți înălța al cântecului svon,
Și-al nostru cântec din aripi va bate
cu-al vostru drag refren, în unison,

Să ascultați! Ianopulos vorbește
E al onoarei glas încătușat
Chemându-ne la lupta pentru Pace:
„Nu-i nimeni laș; Nu-i nimeni aplecat".

Și când în noaptea ultimă, pe străzi,
Veți trece'n val, de torțe luminați, —
Lumina dulce-a păcii pe pământ,
Vom fi cu voi și-atunci, să nu uitați.

Va fi și tânărul și-această fată
Care-au aprins, — bravând orice'ncercare
In bezna țării noastre 'ntunecate,
Cuvântul „Pace", luminos și mare.

Voi, frați din Peru și din Franța, frați
Și voi din Africa îndurerată,
Și tu din Asia ce se revoltă,
Cu voi suntem pe veci ca niciodată.

Suntem cu voi! Cu fratele român,
Cu tine albanez sau brav bulgar,
Și-ai noștri albi, ai păcii porumbei,
Pe lângă-ai voștri porumbei apar.

...La noi în porturi se descarcă puști,
Vor să ne-asmută'n contra voastră-acuș.
Dar contra voastră, puștile n'au țevi,
Iar contra noastră n'au niciun cartuș.

Noi vă simțim ca frați, pe toți alături,
Ni-s muncitori, țărani, poeți, cu voi.
Și-a voastre visuri sunt și ale noastre:
Suntem în rând încolonați și noi.

Cu voi poporul tot ni-e în coloană
Ce spre lumină'ndreaptă al ei pas.
Iar Pacea ni-i suprema năzuință,
E-un cânt, o horă și un singur glas.

Sub cer încap a noastre cânturi, toate,
Si toate horele pe-acest pământ.
E pentru toate florile-o grădină
Și plaje pentru toată lumea sânt.

Si grâu și in, sunt pentru lumea'ntreagă.
Si crini și trandafiri și iasomie,
De-ajuns ca dintr'un pol până la altul,
Să fie Pace și Prietenie.

In românește de **DEMOSTENE BOTEZ**

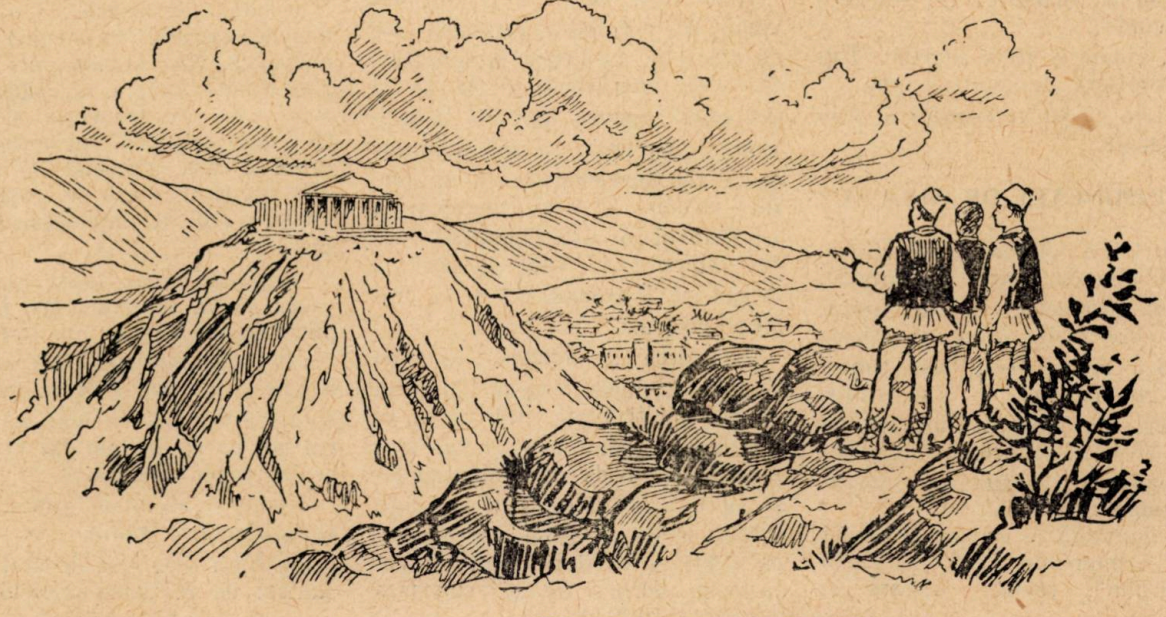

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Prietenii cei noi

de M. CREMENE

Şi Klaus şi Henriette şi Andrei şi Li-Sun şi Marcel — cel care poartă pe umăr insigna organizaţiei Vaillant — şi micuţa Karin Körner şi lunganul Henri Quiquert şi bălaia Ileana şi oacheşul Armando din îndepărtata Guatemala, toţi au cunoscut-o pe Raymonde Dien.

Numele-i, copiii îl ştiau de mult.

Armando l-a auzit într'o seară pe tata povestind :

„Trenul rămăsese pe loc. Îi stătea în drum o fată: Raymonde Dien. Ca o pasăre albă întinsă deacurmezişul şinelor. Dacă trenul ar fi pornit..! Dar trenul nu pornea. In gară jandarmii răcneau, şeful gării dăduse de mult semnalul de plecare, reprezentantul ministerului de război făcea spume la gură. Dar mecanicul o privea pe Raymonde şi rămăsese cu mâna ca ţintuită pe manetă..."

Li-Sun cea mică a auzit şi ea povestirea, acolo, în Coreea bântuită de război. I-a istorisit-o mama ei : „Era un tren plin de munitii, de arme, un tren trimis de guvernul Franţei ca să omoare alţi părinţi, alte mame şi copii..."

Chiar Karin, cea mai mică din delegaţia germană, ştia şi ea, îi povestise până şi ursuleţului ei : „...A oprit trenul morţii. Asta înseamnă că iubeşte viaţa, că îi sunt dragi copiii, că te îndrăgeşte şi pe tine..."

Cei din organizaţia Vaillant spuneau cu mândrie : „E franceză Raymonde!"

Da, copiii îi ştiau numele. Toţi o îndrăgiseră de multă vreme.

Şi iată că au cunoscut-o şi s'au împrietenit

O DIMINEAŢĂ DE AUGUST

Era într'o dimineaţă în Bucureştiul plin de soare. In August, în luna prieteniei. In ziua aceea, într'o casă înaltă la poarta căreia atârnă o tăbliţă — „Presa pentru Copii şi Tineret" — s'au strâns pionierii din multe colţuri ale lumii. Vorbeau franceza şi flamanda, româna şi spaniola, coreeana şi germana.

Îi adunaseră la un loc „Cravata Roşie" împreună cu „Scânteia Pionierului", revista literară şi ziarul pionierilor şi şcolarilor din Republica Populară Română. La redacţiile lor soseau de multă vreme scrisori în care pionierii români cereau să cunoască şi să se împrietenească cu oaspeţii veniţi de peste hotare. Şi, iată că odată cu venirea oaspeţilor la Bucureşti au început să sosească şi tot felul de scrisori în care

mâini de copii însemnaseră în fel de fel de graiuri dorinţa lor de a cunoaşte pionierii din ţara noastră.

„Am auzit că în ţara voastră, copiii se adresează revistelor lor cu tot felul de cereri şi întrebări. De aceea îndrăznesc şi eu să vă cer ceva", spunea de pildă o scrisoare. „Aş vrea să mă întâlnesc şi să mă împrietenesc cu un pionier român. Şi ştiu deasemeni că la Festival se află luptători vestiţi pentru pace. Tare aş dori să o văd pe Raymonde Dien în mijlocul nostru..."

Iată dece se adunase în ziua aceea atâta lume. Veneau din ce în ce mai mulţi copii, din ce în ce mai mulţi, până când holul larg al clădirii a devenit neîncăpător şi au trebuit să se mute cu toţii într'un teatru apropiat. Se adunau cu ochii strălucitori, plini de entuziasm, dornici să se cunoască între ei şi ca să o cunoască pe Raymonda.

Cei din Germania erau îmbrăcaţi în minunate costume şvabe peste care lucea ca o frântură de cer — albastrul cravatelor. Karin îşi adusese chiar şi ursuleţul, împodobit şi el cu o eşarfă albastră.

— „S'o cunoască şi el. I-am povestit despre Raymonde..."

CUM ARATĂ RAYMONDE DIEN

Toţi se întrebau :

— E bălaie ?

— E brună ?

— Cum o să ne înţelegem cu ea ?

— Vorbeşte germana ?

— Coreeana ?...

— Spaniola ?..

— Cum o fi arătând ?

— Poate că e înaltă şi voinică cu umeri laţi ca statuia femeii cu porumbelul, îşi spunea Ileana.

— Sau, dimpotrivă, subţire şi cu părul lung căzându-i pe umeri ca lui Lorelai.

— Poate că seamănă cu o profesoară.

— Poate că poartă un fel de uniformă, ca o luptătoare coreeană...

De emoţie, grupurile se amestecară. Pe nesimţite copiii români intraseră în grupul germanilor, Armando se afla în mijlocul pionierilor francezi. Se întrebau :

— Poate că...

— Poate că...

Şi iată... o văzură. N'o zărise nimenea intrând. Nu era nici înaltă, nici mică. Nici blondă, nici brună. Era o fată simplă, cu părul tuns scurt. Nu era frumoasă şi totuşi îţi părea frumoasă. Nu vorbea nici română, nici germana şi nici o altă limbă în afară de franceză şi totuşi, toţi o înţelegeau foarte bine.

— „Dragi copii, spuse ea — nu vreau să vă ţin discursuri lungi şi plictisitoare. Vă dau un sfat... Cunoaşteţi-vă, împrieteniţi-vă cât mai trainic între voi. Fiecare prietenie legată e un îndemn mai mult pentru noi ca să luptăm din răsputeri pentru pacea voastră..."

Copiii o ascultau într'o tăcere emoţionantă. Mâinile se strângeau. Unii s'au luat de braţ. „Noi suntem de pe acum prieteni", pă-

reau că vor să zică. Apoi aplauzele au isbucnit:

— Raymonde, Raymonde...

DARURILE

Câțiva s'au desprins dintre rânduri și-au pornit în goană.

Fiecare îi aducea câte o cravată și o insignă. Și astfel la gâtul Raymondei Dien s'au adunat multe colane roșii, albastre, albastru cu roșu. Ea face parte din toate organizațiile pionierești. In jurul ei copiii s'au strâns. Și au început să stea de vorbă prietenește.

— Cum vă place la noi? au întrebat pionierii români pe ceilalți pionieri.

— E minunat! E ca acasă, a răspuns micuța Karin.

— Am să povestesc despre clubul și palatele voastre, a făgăduit Armando.

— Ce jocuri vă plac? au întrebat copiii români pe cei francezi

— Capra, au răspuns francezii.

— Faceți sport? i-au întrebat germanii pe belgieni.

— Desigur, volei și fotbal.

— Cu ce vă ocupați acasă, în timpul liber? a întrebat Ștefan.

— Eu construesc planoare, a răspuns Reterchen.

— Eu, spuse un copil belgian, merg la lucru.

— Știți că eu am condus o gru

pă de pionieri în Franța? întrebă Raymonde.

Astfel, cu fiecare răspuns, cu fiecare întrebare nouă, cei din sală se cunoșteau mai bine. Timpul trecea. Aproape de ora despărțirii copiii au scos la iveală tot soiul de daruri. Steaguri minunate brodate de mâini harnice, coșulețe și lucruri de mână, păpuși în straie naționale, vederi din patrie, un aparat de filmat. Foarte, foarte multe daruri au primit fiii eroilor coreeni. La sfârșitul fiecărui dar primit o îmbrățișare caldă pecetluia prietenia legată între copiii diferitelor țări. Karin a dăruit ursulețul ei redacției „Cravatei Roșii".

— S'aveți grijă de el. Să-i dați de mâncare și apă, a rugat ea.

In locul ursulețului câțiva redactori i-au pus lui Karin în brațe o cutie mare în care zeci de păpuși îmbrăcate în costumele tuturor țărilor din lume, jucau o horă largă a prieteniei.

— Vai, vai, ce minunat! au exclamat copiii

— Să ai și tu grijă de păpuși, să le culci seara, a sfătuit-o zâmbind Raymonde, pe fetița germană.

— Vă făgăduiesc, vă făgăduiesc, a dat din cap Karin.

Și, plin de voioșie, tot ansamblul de pionieri din Republica Democrată Germană a dat o mică reprezentație.

Karin a dansat cu Peterchen, cel cu pălăria mare cât roata carului. Corul a cântat cântece de drumeție și de joc.

Cei din sală priveau încântați.

— Să rămânem prieteni, i-a șoptit la sfârșit Henry lui Li-Sun. Pentru totdeauna. Apoi și-au schimbat, în mod solemn, cravatele.

— Iată numele meu, ți-l scriu aici pe hârtie, i-a spus Ileana, Henriettei.

Era atât de plăcut. Nimănui nu-i mai venea să plece. Și în mijlocul copiilor, zâmbea fericită prietena lor nouă, Raymonde.

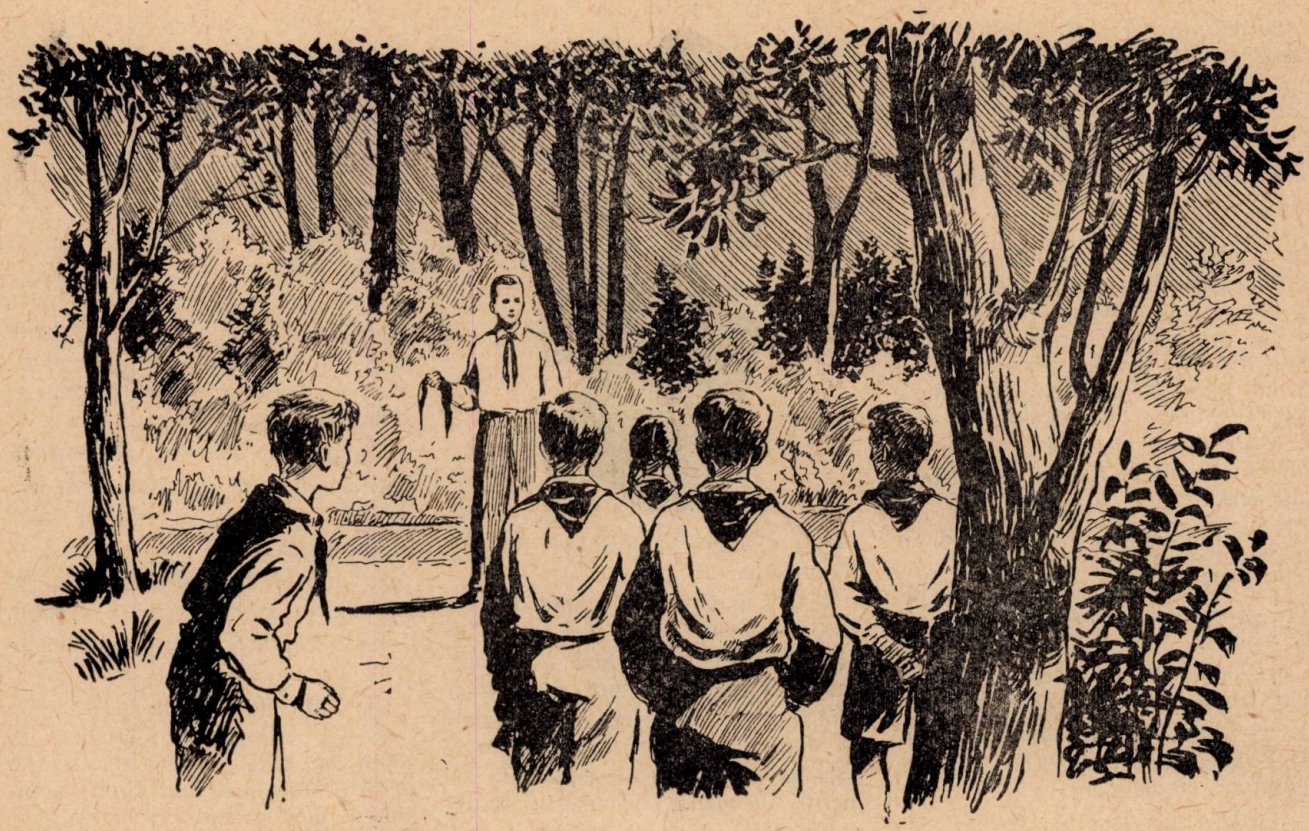

Lasă-mă să mă gândesc

de CĂLIN GRUIA

Ilustrații: DĂSCĂLESCU

De mult nu dogorîse cu atâta putere soarele. Pietrele trotuarului erau fierbinți ca niște tigăi puse la foc. Arțarii își suciseră frunzele și stăteau nemișcați. Nicio scamă de nor pe cer. Nicio adiere de vânt. Pe la case erau trase obloanele. Pe stradă nu era aproape nimeni. Doar câte un camion trecea grăbit, ridicând praful ce rămânea multă vreme în aer ca o dâră de fum. Marin coti pe o străduță îngustă, umbrită de tei rotați. Se uita din când în când la numerele porților, socotind în gând cât mai are de mers până la Duțu Vasile, prietenul lui. Cu bluza descheiată mult din pricina căldurii, tuns chilug, cu amândouă mâinile în buzunarele pantalonilor scurți, Marin mergea agale, gânditor de parcă cine știe ce planuri punea la cale, de parcă cine știe ce griji îi frământau fruntea arămie, de sub care priveau iscoditor doi ochi mici și negri. Era doar în vacanță. Trecuse cu bine examenele și aștepta să-i vină rândul pentru a pleca într'o colonie la mare. Se gândea poate că face drumul degeaba, că nu-l va găsi acasă pe prietenul lui? Nu... Știa el bine că Duțu-i acasă. Se gândea poate că înainte cu câteva ceasuri îl trăsese de urechi pe frățiorul lui mai mic, pentrucă nu-și găsea briceagul, cu toate că acesta nu știa nimic de briceag? Se poate, pentrucă briceagul la care ținea așa de mult îl găsi în buzunarul pantalonilor ascuns în batistă și-și pedepsise fratele pe nedrept. Se vede că la asta se gândea mai mult deoarece îl scotea mereu din buzunar și se uita la el, deși nu avea nimic de cioplit.

Pe Duțu Vasile îl găsi plivind cele câteva straturi de flori din fața casei.

— Pe căldura asta, mă? spuse abia deschizând gura Marin.

— Și florilor li-i cald...

— Răcorește-le cu apă..

— Diseară... Acum se opăresc dacă le torn apă...

— Și mai ai mult?

— Foarte puțin... Ai venit după cartea pe care mi-ai împrumutat-o?

— Nu!... Dar te rog să ai grijă să nu i se rupă învelitoarea... Am venit să-mi arăți și mie parcul vostru... Nu mi-ai spus tu într'o zi să viu să-l văd? Iacă am venit!... Trebue să fie răcoros acolo...

— Nici vorbă... Indată... Și Duțu smulse cele câteva buruieni care mai rămăseseră în straturi.

— Știi, adăugă Marin, am găsit câteva strigături bune pentru diseară, la șezătoarea taberei de curte a școlii noastre și vreau să ți le arăt.

— Foarte bine. Să mergem în parc... Le citim acolo. Acum e voie de intrat, căci e terminat... Nu-i prea mare însă, să știi..

— Nu l-am văzut cum arată. Am fost pe acolo astă toamnă dar nu erau decât gropi și gunoaie. Dacă-i vorba de acele locuri...

Și cei doi prieteni ieșiră în stradă. Trecură prin fața câtorva magazine, se opriră în fața cinematografului din cartier, o luară pe altă stradă, apoi pe alta, până ajunseră în marginea orașului, unde era parcul.

— Ia te uită, măi... când au crescut copacii ăştia aici?

Duţu râse.

— Ce, parcă nu ştii că au fost aduşi cu camioanele direct din pădure? Ce să-ţi fac? Dacă te-ai mutat tocmai în celălalt capăt al oraşului.

— Da, e drept... Stai să mă gândesc, să mă gândesc când m'am mutat. Sunt şase luni de atunci... De şcoală însă nu m'am putut despărţi. Imi vine cam departe ce-i drept...

— La toamnă tot la şcoala noastră te înscrii?

— Să mă mai gândesc, spuse Marin...

„Stai să mă mai gândesc" erau vorbele pe care Marin le repeta de nu ştiu câte ori pe zi: acasă, cu prietenii, în adunările pionereşti şi chiar în timpul lecţiilor. Veţi spune că era un băiat tare chibzuit şi că-i bine să te gândeşti înainte de a vorbi sau de a face ceva. Cine nu-i de aceeaşi părere!? Numai că unii spuneau că lui Marin i se întâmplă să pronunţe vorbele acestea, după ce de multe ori termină ce are de făcut sau de vorbit...

In parc era răcoare. Tei şi plopi înalţi umbreau aleile curate. Dela boschetele cu trandafiri roşii şi galbeni, până la tufele de iasomie care te îmbătau cu mirosul lor, dela straturile cu flori şi brazdele de iarbă verde, ajunseseră la bazinul rotund din mijlocul parcului. Şuviţele de apă se ridicau în sus ca o ploaie de argint, apoi cădeau în bazin răspândind în jur o răcoare plăcută. In faţa havuzului, pe o bancă, se opriră cei doi prieteni. Marin citi strigăturile, iar Duţu nu le găsi potrivite pentru şezătoarea lor dela şcoală..

— Trebue făcute altele şi despre noi, despre viaţa noastră. De hazlii sunt ele hazlii, dar nu se leagă cu nimic de tabăra noastră.

Marin împături hârtiile pe care erau scrise strigăturile şi le băgă în buzunar. Apoi scoase briceagul şi încercă să cresteze banca. Duţu îi pipăi cravata ridicându-i-o în faţă cu înţeles. Marin băgă briceagul în buzunar şi ca să se gândească în altă parte, începu să laude parcul.

— Ştii că bazinul e foarte bun pe arşiţa asta... Ne-am putea răcori în el.

— Cum?

— Intrăm în apă.

— Nu-i voie, mă...

— Dar cine ne vede? Nu-i nimeni la ora asta în parc.

— Cum, cine ne vede? Tu nu te vezi?... Citeşte mai bine ce scrie pe tăbliţa ceea albastră.

— Şi dacă nu ştiu să citesc? Mă bag în apă? Mă bag şi gata...

— Dacă intri în bazin, te spun!

— Cui?

— Tu glumeşti, Marine?... Ştii bine că nu se poate...

— Ce mă, e parcul tău?

— Nu, dar nu se poate şi gata. Hai mai bine să ne gândim ce strigături să pregătim pentru diseară... Că aşa ne-a fost vorba...

— Mi-e cald... Până nu mă scald...

— Uiţi că eşti pionier?

— Şi ce, pionierii nu se scaldă?

— Ba da, dar aici nu-i voie! Porţi cravată doar...

— Ei, şi ce? Port... O am la gât, sunt pionier, toată lumea mă vede, mă cunoaşte şi spune... uite un pionier... O scot, o bag în buzunar... mă mai ştie cineva ce sunt? Spune...

— Ştiu că aşa faci mereu...

— Păi sigur că da... Cu cravata la gât nu poţi face orice... Eu mă scald, Vasilică... Şi spunând vorbele acestea îşi aruncă cravata pe bancă, dar n'o lăsă acolo, ci o băgă repede în buzunar... Lepădă cămaşa, se descălţă...

— Pentru asta te-am adus aici, Marine?... Nu, n'ai să intri în bazin...

— Ce, nu mă laşi tu?... Mă răcoresc şi gata.

— Nu-i voie, trebue să înţelegi... Imbracă-te, Marine... Nu vrei? Eu nu mai stau aici... Nu vreau să

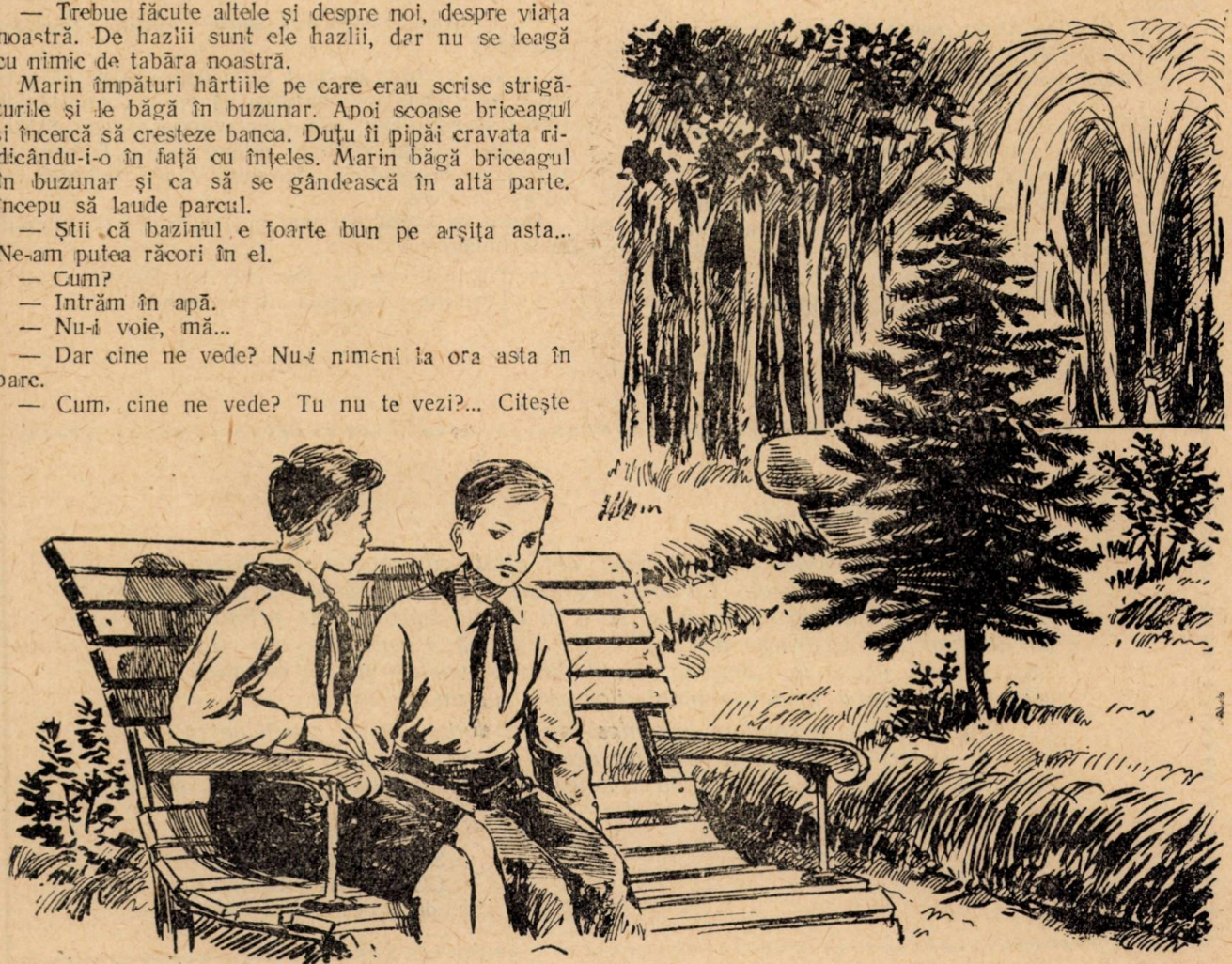

te văd! Şi Duţu Vasile ieşi repede din parc şi se întoarse acasă, fără să ştie ce-a mai făcut pe urmă Marin.

Amurgise de-abinelea. Pe străzi se aprindeau luminile. In curtea şcolii pionierii pregătiseră totul pentru şezătoarea din jurul focului. Marin se uită în dreapta, se uită în stânga dar nu-l zări pe Duţu. Cu atât mai bine. Răsuflă uşurat. Îşi netezi pe piept cravata călcată cu multă grijă şi se aşeză la locul lui. Flăcările focului începură să joace în văzduh, luminând feţele celor din jur. Şezătoarea era minunată. Cântecele pionierilor se întindeau armonioase peste liniştea întregului cartier. Râsetele se împleteau cu ghicitorile, cu strigăturile, cu epigramele care se citeau la lumina focului.

— Tu dece nu spui nimic ? îl întrebă pe Marin un coleg de clasă...

— Stai să mă gândesc, îi răspunse Marin... mai la urmă...

— Ei, tovarăşi pionieri... Tovarăşi pionieri, se auzi un glas lângă gardul şcolii.

Instructorul porni într'acolo. Pionierii începură să se întrebe ce poate fi. Nu după mult timp instructorul se întoarse puţin abătut.

— Tovarăşi, spuse el... A venit careva dintre voi aici fără cravată?

— Nu, se auzi un răspuns prelung...

— Cine lipseşte

— Munteanu şi Duţu...

— Munteanu a plecat la bunicii lui, spuse o voce, a plecat la ţară.

Instructorul scoase din buzunar o cravată de pionier...

— O fi a lui Duţu, spuse careva, dar nu cred... Dutu e destul de ordonat...

— Atunci dece n'a venit la adunare? întrebă altul...

— Cine ştie ce i s'o fi întâmplat, spuse un al treilea... Dar cine v'a adus-o, tovarăşe instructor?

Instructorul veni mai aproape de foc.

— Un tovarăş milităan mi-a spus următoarea întâmplare... In parcul cel nou, în bazin, a văzut un băiat care se scălda... Ştiţi că nu-i voie acolo... Dar până să se apropie de el, băiatul acela şi-a tras pantalonii în grabă şi a fugit cu cămaşa în mână... In urma lui s'a găsit această cravată... M'a rugat să o dau păgubaşului şi să-i spun că bazinul acela nu-i pentru scăldat... Atâta tot.

— Şi nu-l cunoaşte? întrebă un pionier...

— Ba mi-a spus că n'ar fi greu să-l recunoască, dar că păgubaşul va spune singur poate.. Mai întreb încăodată: Cine a fost prin parc azi la scăldat?

Nu răspunse nimeni. Instructorul împături cravata şi o bagă în buzunar. Intâmplarea asta strică o parte din voia bună care era la începutul şezătorii.. Marin îşi netezi nu ştiu pentru a câta oară cravata. Inima îi bătea cu putere în piept. Şi începu să-i bată şi mai tare când îl văzu în lumina flăcărilor pe Duţu venind către instructor.

— Am întârziat, tovarăşe instructor, pentrucă l-am condus pe tata la gară. N'am ştiut că trebue să plece în seara asta dar a primit o telegramă dela un unchi al meu care-i bolnav... şi Duţu îl căută repede cu ochii pe Marin şi veni lângă el, spunându-i în şoaptă:

— Eşti supărat că te-am lăsat singur acolo?

— Nu, lasă-mă, mă gândesc la ceva...

— Bine, dar să ştii că eu am pregătit ceva pentru tine, special, ca să citesc aici... E vorba despre „am cravata sunt pionier, scot cravata nu mai sunt".

— Nu, te rog să nu spui nimic de asta...

— Dacă-i adevărat, dece să nu spun ?

— Spune orice dar despre asta nu... dacă vrei să fim prieteni...

— Tocmai pentru asta şi spun, şi se ridică în picioare... Dar în acel moment Marin îl apucă de mână şi îl trase jos...

— Tovarăşe instructor, spuse Marin, tovarăşe instructor...

— Ştiu ce vrei să spui! Să-ţi dau cravata că a ta era... Mi-a spus tov. milităan că era un băiat înalt, tuns proaspăt. Ţi-ai pus azi cravata cea nouă. Mâine la adunare vom vorbi şi despre asta... Trebuia să ai curajul răspunderii... Să continuăm şezătoarea, tovarăşi pionieri.

Marin se aşeză din nou şi-şi acoperi faţa cu palmele amândouă...

— Tot te-ai scăldat, Marine? făcu Duţu.

— Lasă-mă... Lasă-mă să mă gândesc...

Dragă redacţie,

Foarte mult m'am bucurat când am aflat că revista organizează un concurs de aeromodele. Ca mulţi pionieri din ţara noastră, m'am hotărît şi eu să particip la concurs. Incă în timpul vacanţei de primăvară am început să construesc aeromodele la Palatul Pionierilor din Bucureşti şi apoi acasă la Câmpina. Unul dintre modelele făcute de mine a ieşit primul dintre modelele pionierilor care lucrau la cerc.

Ştiu că la acest concurs organizat de „Cravata Roşie" participă pionieri şi şcolari din întreaga ţară. De aceea voi lucra cu mai multă râvnă aeromodelul care-l voi trimite la concurs. Doresc ca acest aeromodel să fie printre cele mai bune.

Salut voios de pionier!
CONSTANTINESCU E.
Şc. de Băieţi Nr. 1-Câmpina

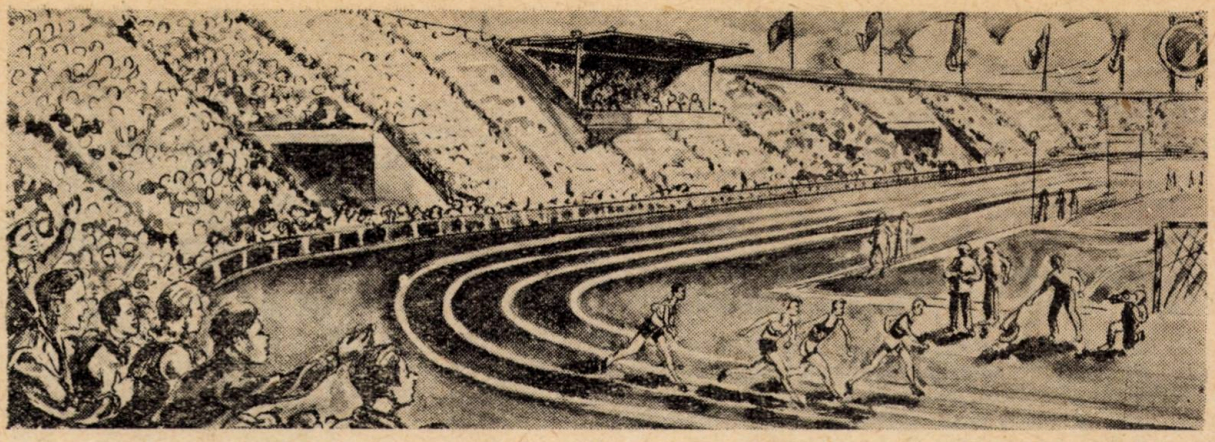

Vă scriu campionii mondiali

Dragi pionieri români,

Clipele petrecute printre pionieri le socotesc cele mai fericite. Bine'nţeles ceeace m'a atras în primul rând la ei a fost dragostea lor pentru sport. Deaceea, am dorit mult să contribui la activitatea lor sportivă, povestindu-le despre noile concursuri, arătându-le cum trebue să facă gimnastică. Cu această ocazie însă, am observat un lucru îmbucurător, şi anume că aceeaşi dragoste pe care o au pionierii pentru sport o au şi pentru alte ocupaţiuni, tot atât de frumoase şi interesante. Totodată, am aflat cu câtă bucurie învaţă pionierii şi felul cum se pricep ei să-şi lărgească cercul cunoştinţelor în activitatea practică, să le traducă în viaţă.

Iată, spre exemplu, pionierii dela una din şcolile noastre au organizat un cerc miciurinist; acolo ei cultivă zarzavaturi, fel de fel de plante, fac polenizări artificiale, cunoscând aceasta uneori mai bine ca cei maturi. La o altă şcoală, pionierii au organizat un cerc electrotehnic; am rămas surprins la vederea unui aparat de radio construit de ei. Şi ce frumos era!

In felul acesta am constatat că pionierii din ţările noastre ştiu să folosească grija ce le este acordată, devenind buni cetăţeni ai ţărilor lor. Lucrul acesta îl constat şi acum, cu ocazia vizitei mele la Bucureşti. Aseară, când mi-am făcut antrenamentul pe minunatul stadion „Dinamo", cei mai simpatici spectatori au fost tinerii pionieri. Aceştia au luat parte cu însufleţire la antrenamentul meu, ba trei pionieri au alergat împreună cu mine (pe cât au putut) în jurul pistei stadionului. Aşa este bine...

Pe voi, pionieri români, aşi vrea să vă sfătuesc: deprindeţi-vă cu o activitate sportivă regulată, pentru ca să creşteţi cetăţeni sănătoşi şi voinici, capabili de a vă apăra Patria, de a apăra pacea popoarelor.

EMIL ZATOPEK
recordman mondial la 10.000 m.

Dragi copii,

La Budapesta, pionierii duc o viaţă frumoasă şi plină de conţinut. Peste 10.000 de pionieri participă la complexul „Fii gata pentru Muncă şi Apărarea Patriei".

In Ungaria, cei 850.000 pionieri au 22 palate ale pionierilor. Pe stadionul de pe insula Margareta, amenajat special pentru ei, pe stadioanele fiecărei unităţi de pionieri, sau pe cele mai mari, ale palatelor pionierilor (adevărate combinate sportive, în care se pot practica 18 ramuri de sport) se desfăşoară o viaţă sportivă intensă.

In calitate de campion mondial de tenis de masă mă interesează pătrunderea acestui sport şi în rândurile pionierilor. Astfel, anul trecut am organizat pentru pionieri campionatul de tenis de masă al Budapestei, la care am asistat în calitate de observator şi îndrumător. Cu această ocazie am constatat că la noi sunt foarte mulţi copii talentaţi pentru acest sport.

In anul acesta a mai avut loc în capitala noastră un campionat, la care au luat parte pionieri din 8 raioane ale ţării. Chiar în timpul desfăşurării lui, au sosit la Budapesta ştafetele internaţionale ale tineretului, organizate în cinstea Festivalului dela Bucureşti, care veneau din Cehoslovacia şi Austria. Purtătorii acestor ştafete au fost primiţi pe insula Margareta, la marele combinat sportiv, în timpul când se desfăşura acest campionat.

Rezultatele acestor întreceri au fost foarte valoroase. Asta dovedeşte că sportul s'a dezvoltat în ţara noastră nu numai la oraşe, ci şi la sate.

Pentru anul viitor noi plănuim să organizăm campionate sportive pentru pionieri care să cuprindă întreaga ţară. Pionierii din Budapesta se pregătesc acum pentru deschiderea marelui stadion ce va fi inaugurat cu ocazia aniversării constituţiei, la care vor lua parte şi 1600 copii, cu un program de exerciţii libere.

Transmit pionierilor români cele mai calde salutări şi le doresc succes la învăţătură şi în activitatea sportivă.

SIDO FERENC
campion mondial de tenis de masă

Cinci zile

(Din viaţa unui bătrân cafon *)

de SORANA URSU Ilustraţii: TINA VAL

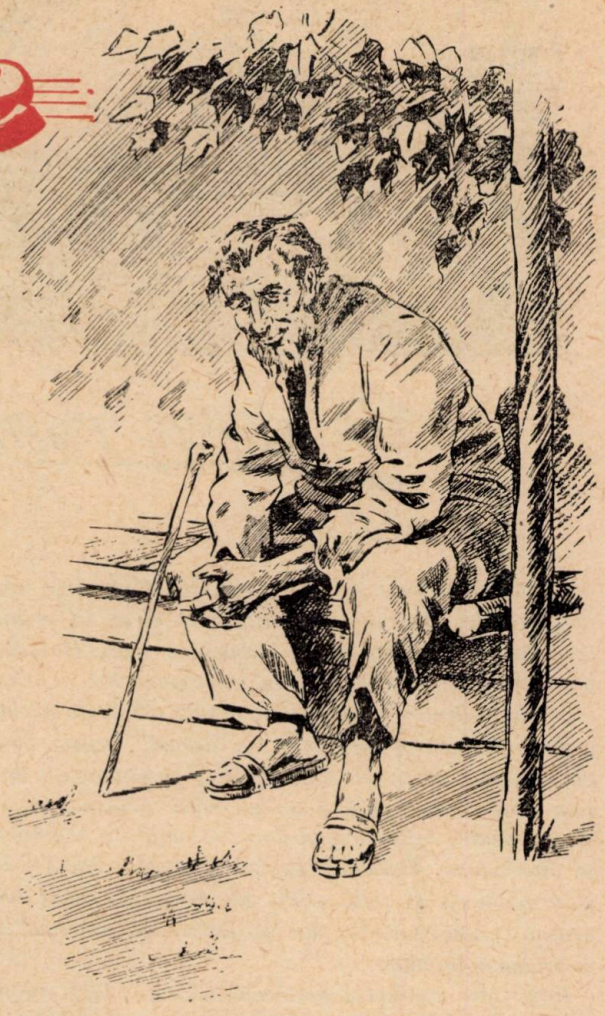

Iată, stau acum în pragul colibei mele şi mă gândesc la cele cinci zile, la zilele nemaipomenitelor întâmplări. Şi încet, pe nesimţite, gândurile mă fură cu totul şi mă poartă întocmai cum vântul poartă o frunză de chiparos, în largul amintirilor.

Am astăzi şaptezeci şi unu de ani împliniţi. M'am născut în Abruzzi, un ţinut uscat, pietros şi sărac din Italia de mijloc.

Ştiu că în descrierile lor despre Italia, bogaţii turişti străini povestesc despre cerul ei albastru, despre aerul ei îmbălsămat şi despre poporul ei fericit. Ştiu, fiindcă am fost şi eu prin străinătăţi, în emigraţie, ca orice cafon care voia să strângă un ban, să-şi încropească o gospodărie.

Hm! mă cuprinde amarul la gândul poveştilor despre fericirea noastră. E drept că nicăieri în lume n'am găsit un cer atât de albastru ca cerul de deasupra Abruzzilor şi parcă nicăieri în lume uriaşii chiparoşi nu aruncă pe pământ o umbră atât de îmbietoare. Dar câtă nefericire, câtă desnădejde a închis sub bolta lui albastrul cer al Abruzzilor!

Ei, dar prea mă poartă gândurile departe! Şi pricina lor sunt tot acele cinci zile şi întâmplările ce ele le-au adus.

Stau în seara aceasta în pragul colibei mele şi mă gândesc: cum s'au întâmplat toate?

Doar, de când mă ştiu la noi în Abruzzi, pavilionul de vânătoare al prinţului Torlonia a fost pavilionul de vânătoare al prinţului, adică un loc neatins de picior de cafon. Şi iar de când mă ştiu, la noi în sat, vecinii mei Mario şi Alberto erau doi cocoşi înrăiţi care se duşmăneau de moarte de când se aflau pe lume. Cât despre feciorul meu Ricardo toţi îl ştiau un cafon, un flăcău, de, ca toţi flăcăii.

Şi iată că în cinci zile dar, s'au petrecut nişte lucruri de necrezut!... Dar cum, când au început toate...?

Da, mi-aduc aminte. Ele au început acum două săptămâni, la târgul din Avezzano, când feciorul meu a strigat cuvintele acelea ce păreau la început necugetate.

Era a nouăsprezecea zi de când veneam la târgul din Avezzano să ne înşirăm pe lângă zidul de piatră şi să aşteptăm ca cineva să se apropie de noi, să ne pipăie muşchii şi să rostească apoi cuvintele binefăcătoare:

— Treci la dreapta, eşti tocmit!

In loc de asta, se apropiau de noi tot felul de târgoveţi care ne îmbiau cu limonadă sau cu bomboane lipicioase. Le aruncam priviri furioase. N'aveam un ban în pungă, ni se coclea limba în gură de sete, iar soarele ne frigea în creştetul capului, ca o limbă de foc.

Făceam drumul acesta, până la târg, în fiecare dimineaţă. Ne sculam cu noaptea în cap şi o porneam la vale, pe drumul lung, prăfuit, târându-ne picioarele, istoviţi şi nemâncaţi. Numai nădejdea că poate în dimineaţa aceea vom găsi de lucru, ne mai împingea paşii înainte. Dar starea noastră era disperată. Cafonii plecau cu capul plecat, cei mai mulţi tăcuţi, apăsaţi de povara grijilor. Lui Guseppe Fertile i se năştea al optulea copil, lui Ruggero îi murise bătrânul şi stăteau cu mortul în casă — n'aveau cu ce să-l îngroape. Nevasta lui Mario scuipa sânge de câteva săptămâni.

Alţii mai vorbeau de una, de alta. Umblau tot felul de zvonuri, ba că s'a făcut o lege la Roma ca să se dea de lucru cafonilor şi că latifundiarii au promis că vor face tot felul de lucrări de irigaţie şi de asanare; ba că toată povestea cu legea e o minciună gogonată şi că moşierii şi-au trimis capitalurile în străinătate ca să învârtească acolo tot felul de afaceri iar aici n'au de gând să facă nimic. Dar de fapt nimeni nu ştia nimic hotărît. Ştiam doar un singur lucru, că aşa nu mai poate merge, că am ajuns la capătul răbdării.

Aşa că, în dimineaţa aceea de care vorbeam, a nouăsprezecea, stăteam tot acolo ca nişte haimanale, cu mâinile atârnând, ne roteam ochii în jur, ne apăsau gânduri pline de duşmănie. Deodată, văzurăm venind spre noi pe... Ricardo, da, chiar pe feciorul meu Ricardo. Era cu prietenul său Giovanni, de care era nedespărţit, de când intraseră, amândoi odată, în Partidul Comunist. Nu ştiu cum se făcuse că ei n'au venit la târg în dimineaţa aceea. Se apropiară deci de noi şi, nici una, nici două, îl auzii pe Ricardo rostind:

— Ce mai staţi? La dracu cu toate! Cei din Apulia au intrat pe pământul baronului şi au început să-l lucreze. Haidem şi noi la câmpia Fucino să înfigem lopata în terenul de vânătoare al Prinţului!

Ne obişnuisem dela o vreme să-l auzim pe Ri-

*) cafon = ţăran sărac italian.

cardo că a venit timpul să schimbăm viaţa noastră amară cu o viaţă mai bună. Dar acum, cuvintele lui Ricardo căzură peste noi ca... dar nici nu găsesc cum să spun că au căzut. Trebuia să vezi atunci chipurile uimite ale cafonilor, zău, te apuca chiar râsul, cu toate că nu era tocmai prilej potrivit pentru râs.

După ce trecu prima clipă de zăpăceală, începură întrebările:

— Cum se poate? Dar în ce fel? Oare s'a mai pomenit una ca asta?

După un timp însă, cafonii începură să chibzuiască.

Dacă am merge? La o adică, ce avem de pierdut? Tot stăm degeaba aici. Firește, vor veni să ne alunge, vor trimite carabinierii peste noi, dar vorba aceea, nu știi niciodată ce minuni se pot întâmpla. Și apoi tot e mai bine decât să căscăm gura aici.

Mulţi erau de părerea asta, şi Guseppe, şi Ruggero, şi Mario. Dar Alberto, cum băgă de seamă că şi Mario e de părerea asta, hotărî numaidecât că el trebue să fie împotrivă.

— Timp pierdut. Eu nu mă duc, rosti el scurt şi se depărtă, luând-o spre sat.

Dealtfel era şi timpul s'o luăm cu toţii spre casă. Pe drum, discuţiile continuară agitate. Alberto încercă să atragă şi pe alţii de partea lui. Asta nu ne miră deloc. Nici nu puteai să te aştepţi să fie altfel. Mario cu Alberto erau doar cei mai juraţi duşmani. O duşmănie moştenită din străbuni. Se spunea că în timp ce străbunicul lui Alberto era plecat în emigraţie în America de Nord, străbunicul lui Mario i-o furase pe străbunica lui Alberto. Alţii spuneau că duşmănia venea mai degrabă dela un lot de pământ de lângă mlaştini. In orice caz, lucruri de felul acesta nu se uită nici dealungul a zece generaţii. Şi duşmănia se moşteneşte din tată în fiu. Mario şi Alberto nu puteau să facă altfel. Geronimo hangiul, nu de puţine ori i-a despărţit, înainte de a-şi da ultima lovitură de cuţit. Aşa că era firesc, ca atunci când Mario zicea da, Alberto să rostească pe loc, ba, iar când Alberto îşi exprima o părere, Mario să-l ia numaidecât în râs, în faţa celorlalţi cafoni.

Dar la întoarcerea în sat, se mai găsiră şi alţii în afară de Alberto, care să se îndoiască de vorbele lui Ricardo. Şi deaceea în han şi în piaţa din faţa hanului lui Geronimo, domni toată ziua până seara târziu mare zarvă. Vestea se răspândi din casă în casă şi aflând despre ce-i vorba, sosiră şi femeile, de zor, să-şi dea cu părerea. Şi fiindcă nimeni nu mai avea grija lor, copiii răsăriră şi ei ca din pământ în mijlocul pieţii, făcându-şi de cap cum puteau mai bine şi stârnind nori de praf. Era un adevărat talmeş-balmeş. In toiul hărmălaiei, baba Chiara cea surdă, care nu pricepea nimic din toate, umbla din om în om, întrebând speriată:

— Ce-i frăţioare, a venit ordin să-i mâne iar pe cafoni la război?

Dar nimeni nu catadixea să-i răspundă.

Cu încetul noi, cei care judecaserăm drepte vorbele lui Ricardo, ne strânserăm la o masă dintr'un colţ al hanului să ne înţelegem pentru a doua zi. Iar ceilalţi câţiva se împrăştiară pe la casele lor.

Astfel se sfârşi prima zi şi astfel începu să se împletească firul ciudatelor întâmplări ale celor cinci zile.

A doua zi, nu se luminase încă de ziuă, când un zgomot mă trezi. Sunau clopotele satului. Din casă, Ricardo lipsea. Mă încălţai iute şi ieşii în piaţă. Se adunaseră acolo o seamă de cafoni, cu hârleţe şi lopeţi. In mijlocul lor, Ricardo, împreună cu Giovanni şi Ruggero, purtau nişte steaguri roşii ca sângele. Porniram pe uliţele satului. Dela ferestre ne priveau ochii femeilor şi ai copiilor, plini de nădejde. Când se iviră zorile ajunserăm la hotarul câmpiei Fucino. La margine, ne oprirăm fără voie în loc.

— Ei, ce staţi? strigă Ricardo, văzându-ne cum priveam nehotărîţi în largul câmpului pustiu. Inainte! şi sări peste gard, fluturând într'o mână steagul şi în cealaltă lopata. Porni el, cel dintâi, începând să cânte cu glas puternic. După o clipă îl urmarăm şi noi.

Soarele se ridicase de acum deasupra câmpiei şi noi pătrundeam mai în adâncul ei.

Mergeam tăcuţi, aruncam câte o privire în jur şi ne gândeam:

Câtă bogăţie de pământ, cât grâu ar putea rodi el, câtă pâine ne-ar putea dărui! Cât lucru pentru

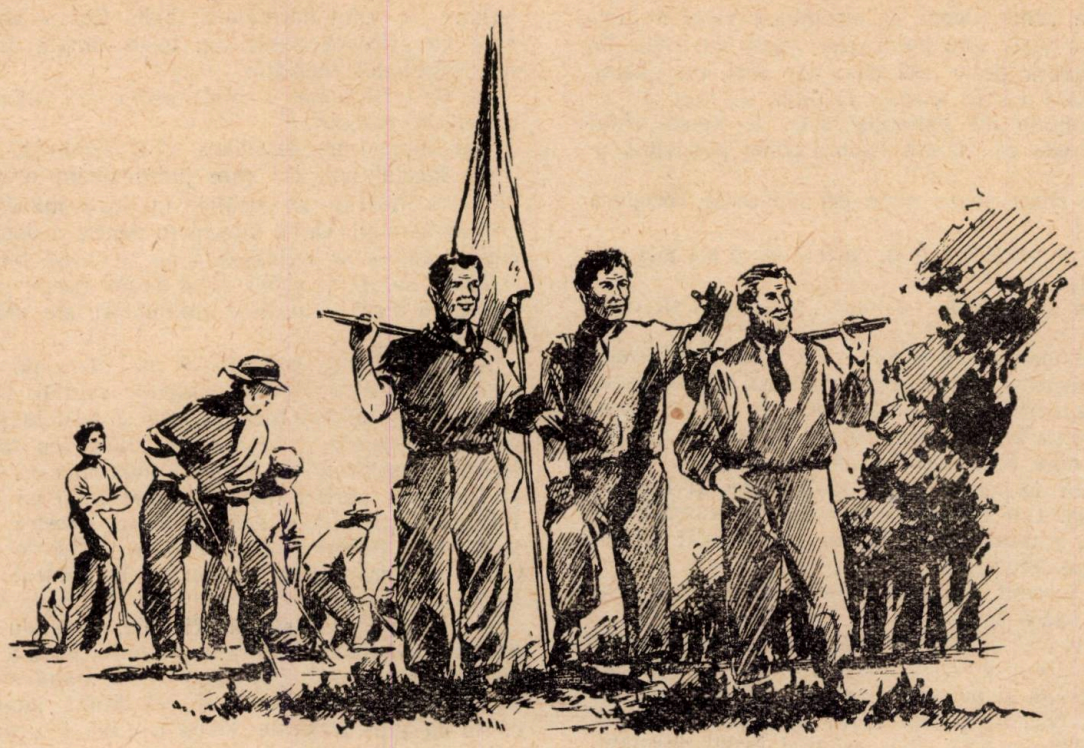

braţele noastre care se usucă în fiecare dimineaţă de dorul sapei.

Şi cu fiecare pas, visuri de gospodari ne învăluiau sufletul, ca într'o plasă ameţitoare. Iată, ne închipuiam noi, pe aici ar fi bine să treacă un canal de irigaţie; de o parte se va întinde lanul de grâu, de alta, cel de porumb, iar în marginea dinspre Miază-Noapte ar fi bine de sădit o livadă de smochini şi măslini... Ne alegeam din ochi loturile, ni le împărţeam şi iar ne gândeam, câtă bogăţie de pământ, şi iată, zace înecată în mărăcini, se usucă şi o spulberă vântul, pentru vânătorile de iepuri ale prinţului Torlonia!

Deodată, cei dinaintea noastră se opriră în loc. Îl văzurăm pe Ricardo înfigând steagul în pământ şi apucând lopata.

— Şi acum, la treabă! strigă el.

Am apucat şi noi lopeţile iar mâinile ne tremurau fără voie, de turburare. Am scuipat cu foc în palme şi am înfipt lopata cu nădejde în pământul tare şi uscat.

Timpul începu să treacă cu repeziciune şi noi uitam tot mai mult că muncim pe pământul prinţului, fără ca nimeni să ne fi poftit. Visam ca nişte adevăraţi gospodari, brazde negre, umede, scăldate de canale, brazde roditoare, pomi în floare... Din când în când, însă, un gând rău ne umbrea visele. Ce ne mai aştepta oare? Începuse să se întunece când conteniram munca. Atunci ne îndreptarăm spinarea. Ne şterserăm cu dosul palmei năduşeala care ne şiroia de pe frunţi şi de pe obraji, năduşeala muncii, după care tânjisem atât. O osteneală plăcută şi atât de râvnită ne cuprinsese fiecare muşchi, fiecare os. Săltarăm iar lopeţile pe umăr şi porniram drumul înapoi, stăpâniţi de aceleaşi minunate vise.

Ne apropiam de sat pe la răsăritul primelor stele, când deodată nişte zgomote ciudate ne opriră pe toţi în loc. Păreau să vină chiar dinspre sat.

O presimţire rea ne cuprinse şi ne împinse ca vântul înainte. Zgomotele se auzeau tot mai lămurit; duduit de motor, strigăte, pocnete de armă... Alergam tot mai tare, lopeţile ne atârnau ca de plumb, abea mai puteam sufla. Insfârşit ajunserăm la marginea satului. De departe încă, zărirăm adunate în piaţă, în jurul unui camion, o grămadă de mogâldeţe negre. Un singur gând ne fulgeră pe toţi: fără îndoială era banda blestemată a huliganilor din Avezzano, ticăloşii pe care-i ţineau moşierii pe mâncare şi băutură ca să bage spaima în cafoni. Acum păreau băuţi tare, fiindcă răcneau ca turbaţii şi trăgeau orbeşte, în dreapta şi în stânga. Fără să mai stăm mult pe gânduri, ne-am năpustit pe nesimţite, pe la spate, cu lopeţile şi sapele noastre şi am tăbărât pe ei. Erau doar în primejdie vieţile femeilor şi copiilor noştri! Lovitura fu atât de năpraznică, încât nu lipsi prea mult ca banditii să-şi lase oasele în pulberea pieţii. Dar unul din ei, venindu-şi la timp în fire, se repezi la maşină, puse repede motorul în funcţiune şi toţi se bulucirăă unii peste alţii îndărăt în camion, care ţâşni la vale în cea mai mare viteză.

Totul se petrecuse atât de fulgerător încât abia după fuga lor dădurăm cu ochii de Alberto, care zăcea însângerat în mijlocul pieţii. Mai încolo bătrânul Sarnoli dijmaşul încerca să se scoale dela pământ, palid ca un mort. După câteva clipe, din colţurile pieţii se apropiară de noi alte umbre. Erau cei care rămăseseră în sat şi care încercaseră înainte de sosirea noastră să-şi apere familiile, satul, de atacul huliganilor.

Cu încetul, ferestrele, porţile caselor se deschiseră şi pe rând, tot satul năvăli în piaţă.

Pascuale, căruţaşul, înhămă la repezeală caii la căruţă şi cu băgare de seamă câţiva îl aşezară pe Alberto pe fundul ei, pe un aşternut de paie. Nu-şi venise încă în fire. Trebuia dus în cea mai mare grabă la spitalul din Avezzano. Îl priveam cum zăcea pe fundul căruţii şi ne gândeam:

— Ciudată e viaţa, iată, n'a vrut să meargă cu noi, să lupte cu noi, şi tot nu i-a fost dat să rămână liniştit deoparte. L-a prins lupta în focul ei, fără vrerea lui, aşa, numai fiindcă-i şi el cafon şi fiindcă a vrut să-şi apere familia şi satul!

Nimănui nu-i mai ardea acum să meargă liniştit acasă şi să se culce. Cu toţii ne îndreptarăm spre hanul lui Geronimo de parcă ne-am fi înţeles.

Cafonii erau foarte agitaţi. Nimeni nu se îndoia că atacul asupra satului fără apărare, în timp ce noi eram la lucru, fusese pus la cale de prinţul Torlonia şi de ceilalţi moşieri din regiune ca să ne înspăimânte. Dar mârşăvia asta ne îndârji şi mai mult.

— Au vrut să ne îngrozească, las'că le arătăm noi! strigau cafonii înfierbântaţi. Visurile de pe câmpia Fucino erau tot aşa de vii în mintea noastră. Nu mai era chip să le uităm.

Ricardo urcat pe o masă, striga tare:

— Dece să stea atât pământ nelucrat numai pentru vânătorile prinţului, când noi murim de foame? Să ne lase nouă pământul pentru pâine!

— Aşa e! Pământul e pentru pâine, nu pentru vânătorile prinţului! strigam noi toţi după el.

Dar nu numai noi cei care fusesem ziua la câmpia Fucino eram atât de înfierbântaţi.

In han se adunase atunci o lume pestriţă. Bătrânul Sarnelli dijmaşul abea îşi venise în fire în urma loviturii din piaţă şi ne striga roşu de mânie:

— Venim şi noi dijmaşii, la dracu cu contractele lor! Să le arătăm cât de tare ne-am speriat!

Glasului său i se alăturară şi alte glasuri de dijmaşi. Apoi veni la masa unde se afla Ricardo, Goppo Fiesole care era proprietar de pământ, adică avea un petec sus pe coastă, şi ne oferi, dac'om avea nevoie, vitele lui de povară şi secerătoarea.

Tot atunci hotărîrăm că trebue să fim cu ochii în patru, pentru cazul când huliganii trimişi de moşieri vor mai avea chef să înoiască atacul.

Târziu, spre miezul nopţii, ne risipirăm pe la casele noastre, gata să ne luăm de piept cu oricine ne-ar sta în cale. Nu mai era vorba acum să ne îndemne Ricardo!

Astfel se depănă şi ziua a doua, din firul celor cinci zile, fir care abia acum începea să se înoade şi să se răsucească.

In a treia zi, nici nu se risipiseră încă negurile nopţii şi mai dormeam, când cineva bătu straşnic în fereastra colibei noastre. Am sărit buimaci. Cu greu recunoscurăm glasul lui Ruggero, care locuia tocmai în capul satului. Ne striga de zor:

— Iar vin pungaşii, se aude duduit de motor pe şosea, haideţi înaintea lor, aduceţi şi puşca!

Aveam noi o puşcă veche cu care Ricardo împuşca gâşte sălbatice şi pe care o luase dela un fascist doborît de el înainte de sfârşitul războiului.

Ne repeziram în piaţă aşa cum eram. Dar până să ajungem noi, dinaintea hanului se şi opriseră două camioane. Intre timp, din toate părţile se repezeau spre piaţă cafoni înarmaţi, fiecare cu ce nimerise. Cineva se urcase în clopotniţă şi trăgea clopotele a primejdie.

Dintr'odată însă, toţi câţi ne aflam acolo, în apropierea camioanelor, rămaserăm pe loc, prostiţi. Din primul camion sări jos, sprinten, un om îmbrăcat în pantaloni de pânză albastră, cu cămaşă albă şi cu capul gol. Ne privea cu nişte ochi rotunzi înveseliţi şi zâmbea arătând un şir de dinţi albi şi zdraveni.

— Vă urez bună dimineaţa fraţilor, strigă el după ce ne cuprinse cu privirea. Văd că nu sunteţi bucuroşi de oaspeţi, continuă el râzând şi arătând spre furcile şi lopeţile cu care erau înarmaţi cafonii. Dar nu vă ţinem mult de vorbă. Am venit doar să vă dăm o mână de ajutor. Hai, Vittorio, se întoarse el apoi spre al doilea camion, descarcă combustibilul!

— Asta-i nepotul lui Perruchio, care lucrează în Avezzano la fabrica de automobile, auzii pe cineva spunând.

De îndată, din camionul încărcat, acoperit cu o prelată, cel căruia îi spunea Vittorio începu să descarce tot felul de pachete. I le trecea lui Ricardo care se apropiase între timp, fără sfială, de camion şi vorbea cu nepotul lui Perruchio. Dădeau amândoi din mâini şi se sfătuiau cu capetele apropiate, parcă puneau ceva la cale. Apoi Ricardo luă pachetele pe rând, şi fără grabă ni le împărţi nouă celor care ne aflam în jurul camioanelor şi ne uitam la ele fără o vorbă. In pachete se aflau tot soiul de conserve, spaghetti, zahăr, seminţe. Camionul începu să se golească şi noi tot nu ne veneam în fire. Când se sfârşiră pachetele, nepotul lui Perruchio şi Vittorio mai schimbară vreo două vorbe cu Ricardo apoi îi strânseră mâna şi se urcară înapoi în primul camion.

(Continuare în nr. viitor)

Așa s'a născut FOCUL

de I. ȘTEFAN

Ilustrații : DEM

„Pe pământ trăiește un uriaș. Mâinile lui sunt în stare să ridice locomotivele cele mai grele, să strămute dintr'un loc într'altul case cu mai multe etaje. Picioarele lui sunt în stare să străbată mii de kilometri într'o singură zi. Uriașul are aripi cu care poate sbura până deasupra norilor, mai sus și mai repede decât orice pasăre. Are înnotătoare cu care poate brăzda apele mai ușor decât oricare vieţuitoare a mărilor. Ochii uriașului văd ceeace nicio altă ființă nu poate vedea; urechile lui pot auzi cuvintele rostite pe alte continente. Puterea lui este atât de mare încât poate sfredeli munții și prinde în cădere puhoiul cascadelor. El poate schimba fața pământului, poate face ca să răsară în stepă păduri întinse pe mii de hectare, poate preface deșertul în plaiuri roditoare".

Cine este oare acest uriaș, despre care scrie marele scriitor sovietic M. Ilin? Să fie vreun animal puternic, de felul elefantului, sau vreo fiară puternică, cum e leul? E destul să recitești cuvintele lui Ilin ca să înțelegi că nici pe departe animalele nu au o asemenea forță.

Uriașul din poveste nu este altul decât omul zilelor noastre, adevăratul stăpân al naturii. Dar omul nu a fost întotdeauna așa. De mult de tot, cu zeci de mii de ani în urmă, omul era o ființă neputincioasă în fața forțelor naturii. Il înspăimântau furtunile, tunetele și fulgerele, îl hărțuiau fiarele sălbatice. Spre deosebire însă de animale, omul a luptat pentru existența și apărarea sa, **muncind,** făurind din lemn și din piatră unelte. Principalele operații prin care se construiau uneltele erau cioplirea și șlefuirea pietrei, realizate prin lovire și frecare.

Când pietrele se lovesc sau se freacă, ies — după cum știm cu toții — scântei, mai ales când una dintre pietre este deosebit de tare, cum e cremenea. Dacă întâmplător pe aproape se află vreo bucată de iască sau paie, scânteia le poate aprinde.

Tot astfel se produc scântei prin frecarea îndelungată a două lemne uscate. Flacăra mai ia naștere și prin sfredelire. De pildă, dacă omul voia să găurească, să sfredelească o bucată de lemn cu un burghiu de cremene sau de os, această operație ducea la încălzire și chiar la aprindere.

După mii și mii de experiențe de acest fel, omul a învățat să „facă focul". El și-a făcut unelte anume pentru producerea focului prin lovire, frecare sau sfredelire. Și-a strâns apoi iască uscată, anume ca să se aprindă ușor.

In orice muzeu cu unelte preistorice se găsesc bogate colecții de astfel de unelte, mai ales amnare de cremene și oțel. Asemenea amnare se folosesc și astăzi în unele țări cu tehnică puțin dezvoltată. In unele insule din Oceanul Pacific, locuitorii băștinași se mai folosesc și acum de metodele primitive ale frecării sau sfredelirii lemnelor uscate pentru aprinderea focului.

Printre primele forțe ale naturii pe care omul muncind le-a cucerit, a fost focul.

Trăsnetul aprindea uneori, în pădure, arborii pe care îi lovea. Alte ori, focul izbucnea din erupția vulcanilor sau din scânteile ce se iscau prin izbirea stâncilor. Omul a văzut că lumina focului izgonește întunericul nopții, îndepărtează animalele, iar în preajma focului frigul este mai puțin aspru. A trebuit să treacă mult timp până când omul să îndrăznească să se apropie de focul iscat prin trăsnete sau de erupțiile vulcanilor. Era nevoie de mult curaj ca să smulgă o cracă aprinsă și s'o ducă în adăpostul său sau în apropierea acestuia. Focul lumina și încălzea și noaptea speria animalele sălbatice, ținându-le departe de adăpostul omului; el a dat prilej omului să-și pregătească o hrană caldă și gustoasă.

Dar, pe deoparte trăsnetele sau erupțiile vulcanice sunt rare, iar pe de alta, folosirea flacării produse în acest fel cerea o mare îndrăzneală dela omul primelor epoci ale istoriei. Deaceea omul primitiv socotea focul ceresc al furtunilor sau cel subpământean al vulcanilor drept forțe supranaturale, dezlănțuite de un zeu atotputernic și viteaz.

Nenumărate legende, care au ajuns până la noi, vorbesc despre părerile omului din vechime cu privire la foc. Indienii din antichitate credeau că eroul legendelor Indra a eliberat focul și apa din cer, unde erau încătușate, aducându-le pe pământ pentru a da oamenilor belșugul. O altă legendă renumită este aceea a lui Prometeu, vestit erou din antichitate. El este acela care, după cum povestește legenda, a răpit focul din cerul zeilor și l-a dăruit oamenilor, pentru a spori forța lor. La vechii slavi exista un zeu al focului care se numea Svarovici, adică fiul lui Savarog zeul Soarelui.

Iată o parte din rugăciunea pe care vechii mongoli o rosteau atunci când foloseau amnarul de oțel și cremene pentru a aprinde o cârpă îmbibată cu țiței :

„Tu, zeiță Ug, regină a focului fierbinte și strălucitor, fiică a oțelului și a cremenei, ascultă ruga noastră!

Iți aducem aici în dar uleiul negru și un berbec alb cu capul galben. Indură-te de noi și dăruiește-ne binefacerea luminii și a căldurii tale!".

★

Am văzut cât de anevoioase erau mijloacele pe care oamenii din antichitate le foloseau pentru aprinderea focului. Dar a produce focul nu este încă totul, el mai trebue păstrat.

Deaceea oamenii s'au străduit să mențină focul, păstrând anumite focuri permanente.

Chiar popoare ajunse pe o treaptă destul de înaltă a civilizației, ca grecii sau romanii, se loveau de mari greutăți în tehnica producerii focului. Așa se explică existența la aceste popoare a unor temple speciale în care ardea „flacăra veșnică".

La Romani, preotesele numite Vestale își închinau toată viața focului care ardea în templul zeiței Vesta. Ele erau datoare să-l mențină mereu aprins. Dacă se întâmpla ca din vina unei Vestale flacăra să se stingă, ea plătea cu viața păcatul ei.

La multe popoare, focul din vatra oricărei case trebuia să fie întotdeauna aprins și dacă se stingea, acest lucru era socotit ca o mare rușine.

Aceste obiceiuri străvechi s'au păstrat în anumite tradiții până în ziua de azi. Pe mormântul „Eroului necunoscut" arde flacăra unui foc care nu e lăsat să se stingă niciodată; el simbolizează amintirea nestearsă pe care poporul o poartă eroilor săi. Sportivii se mândresc să aducă la Congresele Păcii sau la Olimpiadele Sportive torțe aprinse dela mari depărtări. Conform tradiției, Făclia Olimpică este adusă din Grecia, patria antică a acestor jocuri sportive, până în orașul unde are loc Olimpiada, iar aici flacăra arde până la închiderea jocurilor

★

Focul a sporit enorm posibilitățile omului. El a putut să-și prelungească activitatea în cursul nopții, datorită diferitelor mijloace de iluminat bazate pe flacără: foc de vreascuri, torță cu rășină, lampă de grăsime, lumânare, lampă cu petrol și sticlă de lampă, bec de gaz aerian. Căldura focului i-a permis omului să locuiască și în alte regiuni decât în cele calde. Hrana încălzită a contribuit la dezvoltarea corpului și a minții lui.

Tot focul a făcut cu putință însemnatul meșteșug al olăritului și mai ales al topirii și modelării metalelor. Datorită acestuia din urmă omul și-a făurit unelte și arme din ce în ce mai puternice, care au făcut din el un vânător neîntrecut și i-au dat putința să obțină roade tot mai bogate prin cultivarea pământului cu ajutorul plugului de fier.

Din metale au fost fabricate dealungul miilor de ani mașini și motoare care au însutit puterea omului. Cu ajutorul focului a pus să lucreze forța uriașă a aburului, care pune în mișcare mașini industriale, locomotive și alte mijloace mecanice puternice. Datorită focului și mai târziu a altor energii descoperite de el: electricitatea, energia atomică, omul a putut să ajungă uriașul despre care vorbește citatul dela începutul acestui articol.

Jocuri distractive

Cuvinte încrucișate

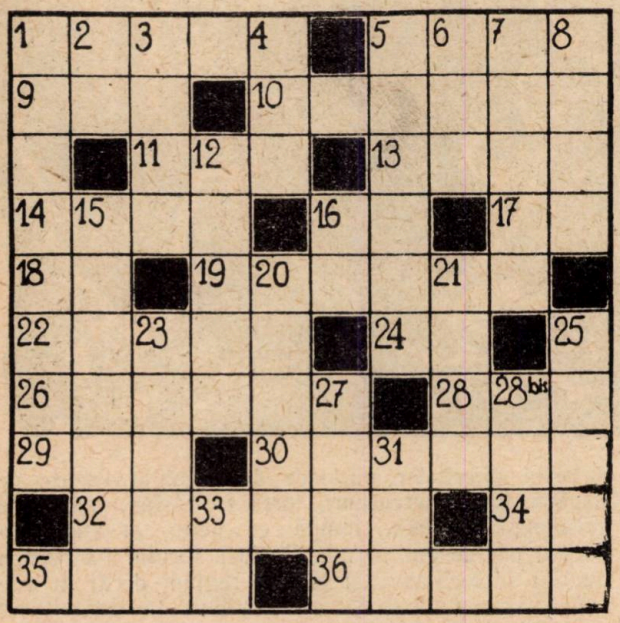

ORIZONTAL: 1) Râu bănățean. 5) Insulă în America, cea mai mare dintre Antile. Aici se cultivă în mare cantitate trestia de zahăr. 9) Numele suedez al orașului finlandez Turku. 10) Localitate, golf și râu siberian ce se varsă în Marea Bering. 11) Căile Ferate Române. 13) Afluent bănățean al Dunării. 14) Mare lac siberian. 16) Prepoziție. 17) Două litere pe care le găsiți pe mașinile Corpului Diplomatic. 18) Literă grecească sau jumătate din Roma. 19) Oraș așezat pe Crișul Repede într'o regiune bogată în cereale. 22) Lac cu ape sărate (cloro-iodice) în preajma Ialomiței. 24) A. P. 26) Vechea denumire a orașului Kuibâșev. 28) Capitala Perului fără inițială. 29) Afluent al Dunării isvorând în Elveția. 30) Munte în Armenia turcească. 32) Capitala unei Republici Sovietice Socialiste Autonome din Siberia (ts=ț). 34) Alifie. 35) Capitala unei regiuni din R.P.R. 36) Capitala unui stat balcanic.

VERTICAL: 1) Port pe Dunăre în R.P.R. 2) E. B. 3) Cap al Peninsulei Iberice, la Oceanul Atlantic. 4) Râu în Elveția, afluent al Rinului. 5) Dominion al Marii Britanii. 6) Foarte umede. 7) Luntre sau numele unui ținut african în jurul Golfului Sirta Mare. 8) Important centru industrial și cultural așezat pe dreapta Mureșului. 12) Totalitatea florilor sau plantelor ce cresc într'o țară sau într'un ținut. 15) Stat desrobit de Armata Sovietică la 23 August 1944. 16) Notă muzicală. 20) Vârf în Munții Bistriței (1.653 m). 21) Regiune muntoasă în Grecia. 23) Comună în raionul Sibiu. 25) Cei mai însemnați munți ai Slovaciei. 27) Numele unui râu și oraș port în Grecia. 28 bis) Afluent al Rinului. Izvorăște în Bavaria și trece prin orașul Franckfurt. 31) Document. 33) O sută unu, cu cifre romane.

PĂUNESCU VIRGIL
Roșiorii de Vede

Joc geografic

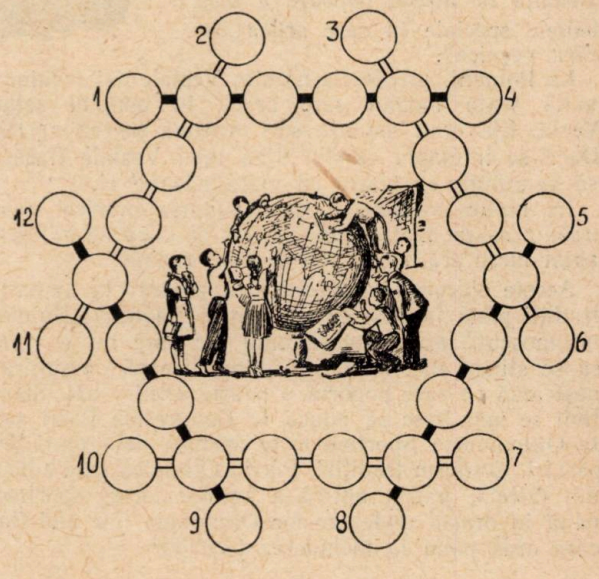

1—4) Regiune în R.P.R. și capitala acelei regiuni. 3—6) Capitala unui stat din Peninsula Iberică. 5—8) Oraș industrial în Nordul Italiei. 7—10) Capitala Turciei. 9—12) Țara dela Nord de Pirinei. 2—11) Cel mai important port dunărean din R.P.R.

ȘUTEU MIORIȚA
Școala Elementară Nr. 2
Orașul Stalin

Coperta I-a: „Iată cărțile din care voi învăța în noul an școlar", de IURA DARIE

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

„CRAVATA ROȘIE", revista pionierilor și școlarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Redacția și Administrația: București, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 152654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. Taxa poștală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9-25 „Intr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat, Str. Brezoianu 23—25. — C. 5594.

EXEMPLARUL 1 LEU

ASPECTE DIN TIMPUL FESTIVALULUI

COLȚUL VIU

PĂSĂRAR

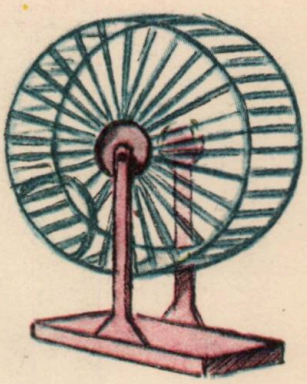

ROATĂ PENTRU VEVERIȚĂ

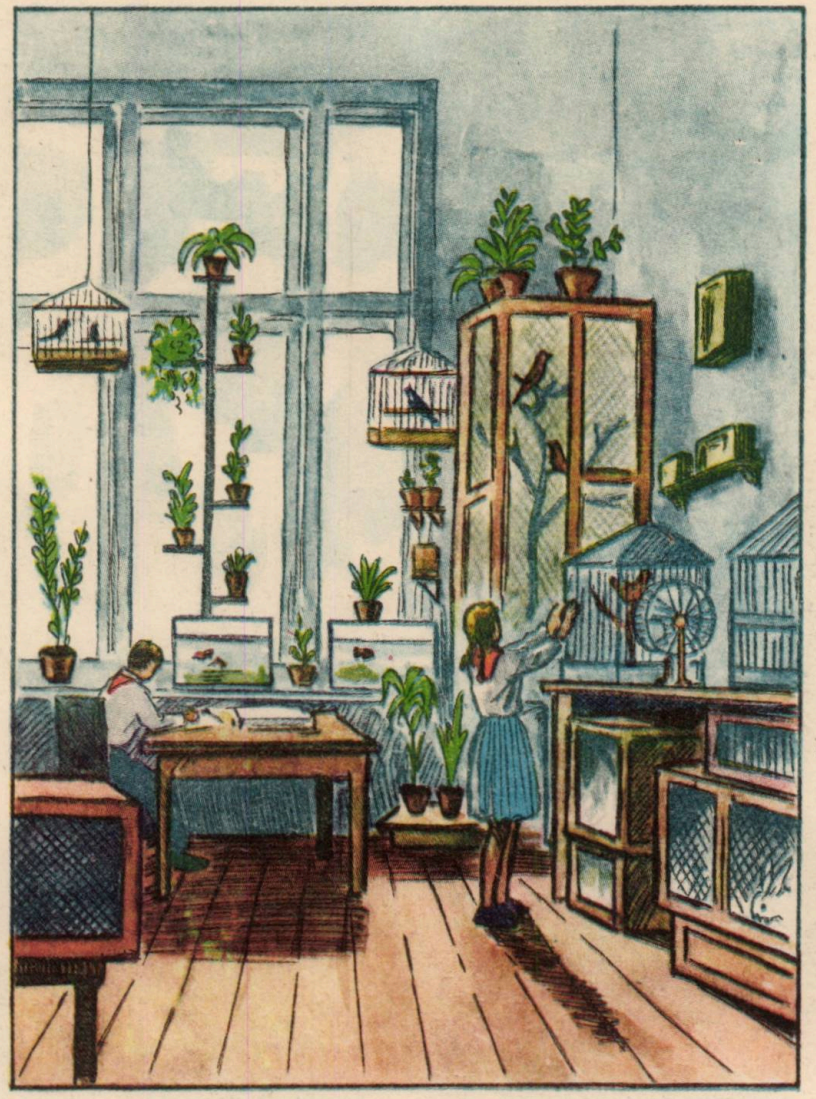

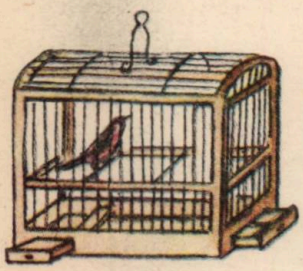

COLIVIE

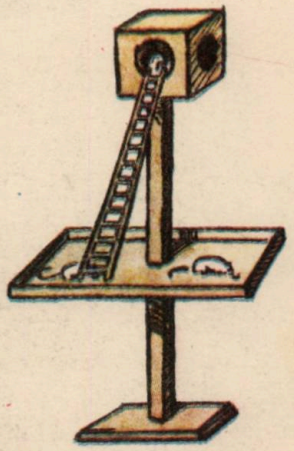

POLICIOARĂ PENTRU ȘOARECI ALBI

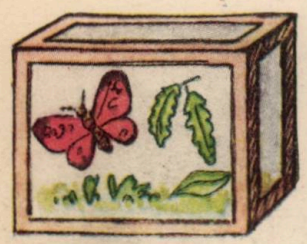

INSECTAR

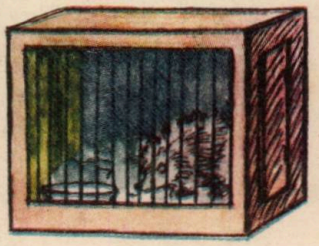

CUȘCĂ PENTRU ARICI

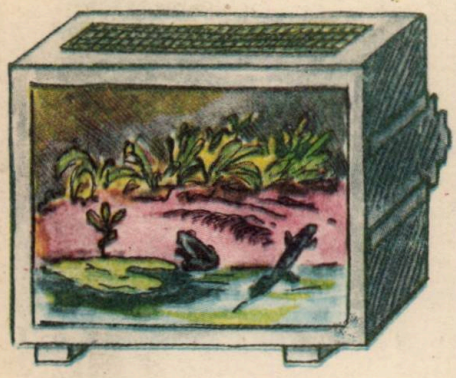

TERARIUM

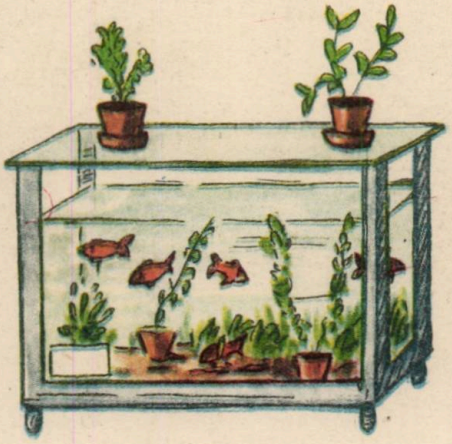

ACVARIU

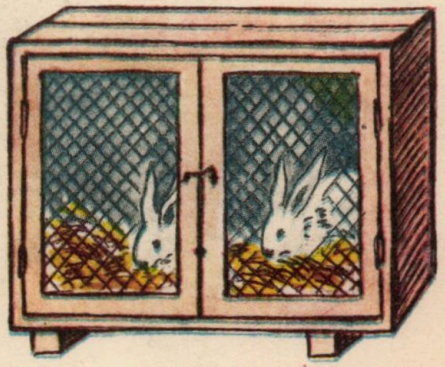

CUȘCĂ PENTRU IEPURI

CRAVATA ROȘIE

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

15 SEPTEMBRIE 1953 Nr. 18

Datorită grijii Partidului şi Guvernului pentru creşterea nivelului de trai şi cultural al oamenilor muncii din patria noastră, în cartierul Giuleşti din Bucureşti s'a construit o nouă şcoală. Sălile luminoase de clasă, laboratoarele şi biblioteca ei vor fremăta de activitatea harnicilor elevi.

In lupta pentru cauza lui Lenin şi Stalin, înainte!

CRAVATA ROŞIE

Revista pionierilor şi şcolarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 18
15 SEPTEMBRIE
1 9 5 3

Henri Martin salută pionierii din R. P. R.

Bucarest 2 Septembre 1953

J'adresse mon salut le plus fraternel
aux Pionniers de la République Populaire Roumaine
J'espère que bientôt en France nous serons à
même de donner à nos enfants, les mêmes
avantages qu'à ceux d'ici.
Avec mes meilleurs souhaits de bonheur

Henri Martin

Bucureşti, 2 Septembrie 1953

Adresez salutul meu frăţesc pionierilor Republicii Populare Române. Sper că în curând în Franţa noi vom putea crea copiilor noştri aceleaşi condiţii de viaţă ca şi cele de aici.

Cu cele mai calde urări de fericire
HENRI MARTIN

Sborul lui Vlaicu

de C. GHIBAN

Amiaza de vară plutește fierbinte
Pe valuri de grâne răscoapte,
Iar Murășul limpede-și trece'nainte
A undelor vesele șoapte.

Și apele lui împletindu-se 'n volburi
C'un joc de oglinzi le asameni.
Pe drumuri: convoi de căruțe și colburi
Câmpia: o mare de oameni.

Din văi, de prin munți, au venit de departe
Pe Vlaicu să-l vadă cum sboară
Și stă sburătorul puțin mai de-o parte
Și zarea din ochi o măsoară:

— E limpede cerul ! prielnic e vântul !
Porni-voi ! Văzduhul mă chiamă
Și dragostea voastră-mi șoptește avântul,
Cu bine prieteni ! Eu sbor, dragă mamă !

Iar mama-l sărută duioasă pe față
Flăcăi îl ridică voioși în alaiuri,
Spre pasărea-i albă îl poartă pe brață
Și sună de glasuri străbunele plaiuri.

Zâmbind sburătoru'n carlingă se lasă
— Suciți voinici, șrauba *)! ' Motorul detună

Vibrează aripile mari de mătasă...
Departe, pădurea de frasin răsună.

Vârtejuri-furtună țâșnesc din elice
Mulțimile-și țin răsuflarea.
— La bună vedere — apoi Vlaicu le zice
Și pasărea-și taie cărarea.

In aer ea sprintenă saltă și suie.
Maramele flutură'n soare.
Sub aripi se deapănă lanuri gălbuie
Și lunci și păduri doinitoare.

Sbucnesc spre văzduhuri aprinse urale
Sbor cușmele stoluri spre 'nalt aruncate
Iar pasărea urcă în cercuri domoale,
Și mândră sclipește sub raze-argintate.

Iar ochii mulțimii se înrâurară
A lor bucurie e atât de firească :
Pe-al Patriei cer, Vlaicu-i primul ce sboară,
Cu 'ntâia mașină de sbor românească...

De sus sburătorul salutu-și trimite
Și cum majestos se ridică în zare,
El pare un sol al mulțimii trudite
Ce suie ne'nvins către soare.

*) șraubă = elice.

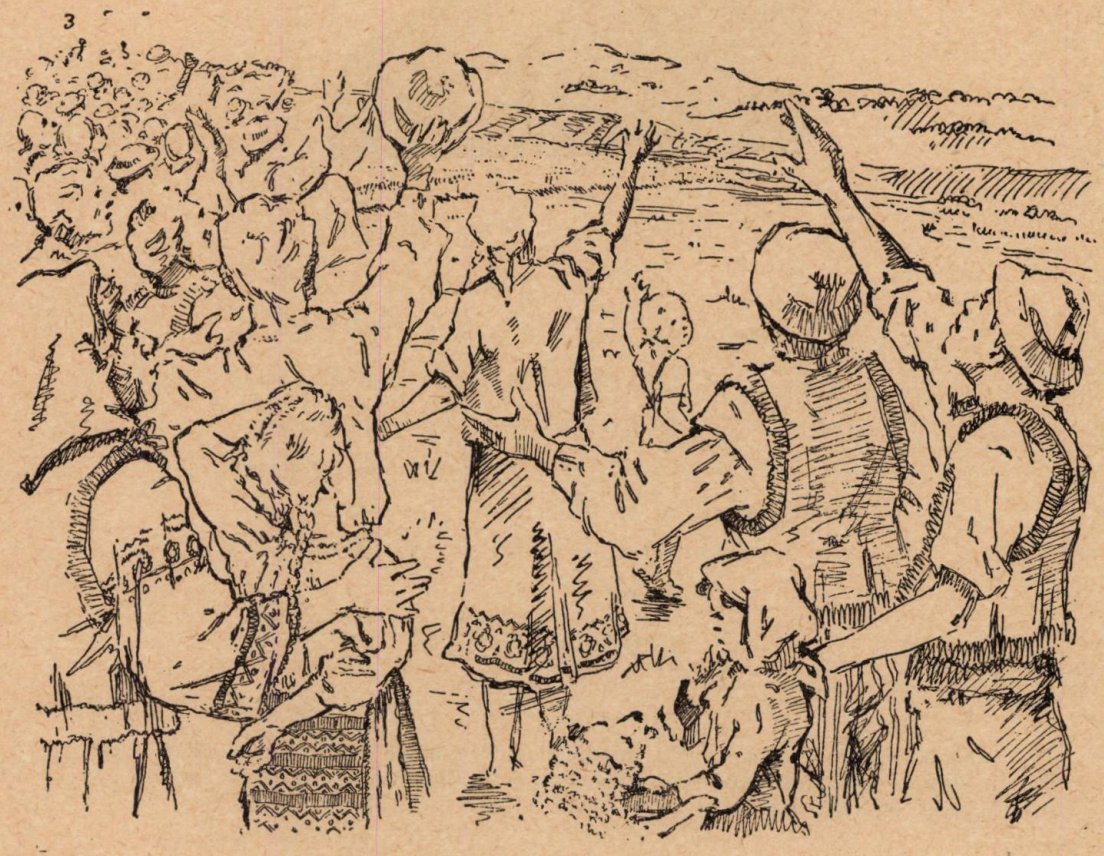

Inimoșii

de GICA IUTEȘ

Ilustrații I. DARIE

Dragi cititori,

Cu acest număr reîncepem publicarea romanului „Inimoșii" de Gica Iuteș. Romanul apare într'o formă nouă îmbunătățită, în urma discuțiilor avute de către scriitoare cu cititorii revistei noastre.

Așteptăm cu nerăbdare observațiile voastre în legătură cu acest roman.

CAP. I.
UN ANUNȚ, CARE STÂRNEȘTE DISCUȚII FURTUNOASE

Era în preajma vacanței de primăvară. Intr'o sâmbătă, în recreația mare, apăru în numărul cel nou al gazetei de perete a unității un anunț, care stârni o adevărată fierbere printre copii. Vestea despre acel anunț „grozav", „strașnic" și „extraordinar" a adus-o Dinu Enache dintr'a VI-a, care fusese de serviciu pe clasă în ziua aceea. El văzuse cu ochii lui cum „ea" îl prinsese în pioneze. Ii spusese veselă:

— Citește-l și dă de veste!

Il citise și-l răscitise și cu sufletul la gură alergase afară să dea de știre tuturor. Acum stătea în capul scărilor și striga din răsputeri.

— Heeiii!... Veniiiți! S'a aflat ceva strașnic! Tare îl mai mânca limba. Abia aștepta să spună băieților că ea, cu mâna ei, îl afișase.

Dar în curte era o hărmălaie de nedescris: Alic, căpitanul echipei cu tricouri albastre și cu Barta, arbitrul, aproape că se luaseră de păr.

— 1 la 0 țipa Alic vârându-i sub nas lunganului de Barta pumnul lui grăsuliu.

— Nu urla! A fost hent și hent rămâne! protesta Barta cu vocea lui caraghios de subțire.

— N'a fost hent! N'a fost hent! Se îndârjeau jucătorii din echipa lui Alic. 1 la 0!

— 0 la 0 se îndesau cei cu tricouri galbene. Arbitrul hotărăște!

— Arbitrul? Holbă ochii Alic. Asta-i arbitru? Se strâmbă el disprețuitor. A fost gol... Gol limpede ca ziua... Ptiu de-așa arbitru!

— Urli dar urli degeaba!... răspunse Barta stăpânit. Se vedea dela o poștă că nu mai putea de ciudă.

In jurul lor o mulțime de gură cască vociferau și se certau, ba c'a fost hent, ba că n'a fost hent. Așa că Dinu Enache se văzu nevoit să strige, de data asta, atât de tare încât îi țiuiră urechile.

— Hei, atențiune!... important pentru detașamente!

Văzând însă că numai câteva capete se întorc să-l privească fără prea mult interes, Dinu făcu o mutră vicleană și strigă:

— Cine merge în excursie?

Mica lui viclenie prinse imediat, pentrucă hărmălaia încetă într'o clipită și toți se năpustiră înspre dânsul.

— Ce excursie? Unde? Când?...

— Așa, frățioare, râse Dinu. Poftiți pe coridor, vă rog! E acolo un anunț cât toate zilele! Instructoarea noastră l-a afișat! se mândri el și-o sbughi s'ajungă înaintea tuturor lângă panoul gazetei de perete.

Sub titlul scris cu roșu și albastru „Atențiune detașamente!" se puteau citi cele ce urmează: „Pregătiți-vă din vreme pentru marea întrecere din unitatea noastră"!

Indesatul și bondocul de Octav Langa dintr'a VI-a, membru în cercul de istorie, își și făcuse loc în față, dând din coate și strecurându-se cu chiu și vai... Potrivindu-și mai bine ochelarii săi cu ramă aurie, el începu să citească, cu glas tare, aproape înecându-se de nerăbdare.

„Detașamente! Pregătiți-vă din vreme pentru săptămâna celor mai interesante și celor mai frumoase adunări tematice! Detașamentul fruntaș va fi premiat și va avea dreptul să-și alcătuiască itinerariul excursiei din vacanța de vară".

Octav Langa răsuflă adânc. Privi articolul ca și cum nu și-ar fi dat crezare ochilor... Dar nu mai încăpea îndoială! Trebuia neapărat să discute cu băieții!! Și împingându-se în dreapta și'n stânga se grăbi să-i caute pe cei din clasa sa, strigând vesel:

— Dar e grozav!... Să poți face itinerariul excursiei... Poți pleca unde vrei...

Dar pe când se bucura astfel cu voce tare se pomeni apucat pe la spate de două mâini negricioase

şi vânjoase, iar o voce îngroşată ca să pară mai ameninţătoare îi răsună în ureche.

— Nu tulbura eterul! Queriks *) cu tine.

El se smuci râzând.

— Tu erai, exploratorule! Ai citit? Zii, în care cerc te hotărăşti să te muţi de data asta, îl luă el peste picior pe Ştefănel Vertea.

— In niciun caz în cercul vostru! Şoareci de bibliotecă!

— Numai gura-i de tine! se supără Octav şi se duse lângă fereastră unde toată clasa lor se adunase buluc în jurul lui Iorgu şi lui Giuri, care discutau cu aprindere.

— Cum, tu ai ştiut că „ea" o să afişeze aşa ceva?... Şi n'ai scos niciun cuvânt!...

Nu, Giuri nu putea pricepe una ca asta şi basta!... Auzi... Să nu le spună nimic...

— Bineînţeles că n'am putut să spun, se apără Iorgu plin de-o linişte neturburată... Asta s'a discutat doar între membrii colectivului de conducere a unităţii. Ce era să fac? Să bat toba?... Trebuia s'aştept să se anunţe în mod oficial, organizat...

— Ce om!... Ce om... se vaită Giuri apucându-se cu amândouă mâinile de cap... Dar nu te gândeşti, cât timp am fi câştigat? Da, vrea să ne pună la încercare! Nu pricepi? Trebue să luăm neapărat concursul! Eşti doar conducător de detaşament. Trebue să organizezi.

— Ce să organizeze? se vârî în discuţie Dinu Enache. Nu sunt decât două cercuri puternice la noi în clasă, al nostru şi al lor. Dar dacă ne gândim la premiu, apoi detaşamentul nostru n'o să-l poată câştiga decât cu geografia! Trebue să facem în aşa fel încât „ea" să rămână paf!

La o asemenea înfruntare, Iorgu Hurduc, care era şi membru în cercul de istorie, răspunse totuşi după felul lui stăpânit:

— Rămâne de văzut, cine o să rămână paf!

Atâta a fost însă deajuns, ca vechea neînţelegere să isbucnească iar, ca un foc mocnit în paie ude.

— Ce să rămână de văzut? sări Ştefănel Vertea. Orice ai spune, geografia e mai interesantă de zece ori decât istoria!

Iorgu făcu ochii mici şi zise disprețuitor:

— Cine poate să ia drept bune cele spuse de tine? Aşa ai zis şi când te-ai mutat din cercul de naturale în cercul de istorie! Şi tot aşa când te-ai mutat din cercul de istorie în cercul de geografie! Mâine te pomeneşti că te muţi în alt cerc! Atunci ai să spui: „Geografia? Cine a spus că geografia este interesantă?"...

— Eu spun că geografia e interesantă! se înflăcără Dinu Enache. Cea mai interesantă ştiinţă din lume. Cât despre voi, se cunoaşte că sunteţi certaţi...

— Certaţi? Nu! spuse Iorgu. El nu-i prieten decât cu acela dela care poate să copieze temele, nu-i...

— Nu-i adevărat, se înfurie Ştefănel. Dar n'am nevoie s'o tot faci pe deşteptul cu mine! N'am nevoie de dădacă! Queriks cu tine!

— Ia lăsaţi fleacurile! încercă Giuri să curme cearta. Hai mai bine să ne gândim, cum să ne pregătim pentru serbare. Vă gândiţi ce-ar însemna dacă detaşamentul nostru ar fi premiat? Am alcătui un itinerar de excursie să se ducă vestea!... Eu propun să ţinem o adunare, Iorgule. O adunare în care să alegem cine să se pregătească pentru serbare, în numele detaşamentului. Noi avem de pe acum un plan straşnic.

— Parcă noi n'avem? îl întrerupse Octav Langa jignit. Ce tot îi dai atâta cu noi şi noi! Poate avem şi noi un plan, un plan tot atât de straşnic.

— Oho! de zece ori mai straşnic! râse în bătaie de joc Ştefănel Vertea. Ştiu eu chiar şi itinerariul lor de excursie... De pildă (şi glasul său luă o intonaţie foarte solemnă) să plecăm, să căutăm locul unde a fost îngropat cărăbuşul de pe limba boului Apis!...

Bineînţeles, că această glumă nesărată stârni hohote de râs printre cei adunaţi în jurul lor. Chiar Alic, care era încă supărat din cauza henţului, strigă înveselit:

— Bravo, Vertea!

Alţii începură să-i aţâţe.

— Nu te lăsa, Langa.

— Fă-l mumie, Iorgule!

Dar Iorgu aruncă o căutătură posomorâtă în jur şi fără să mai scoată o vorbă, intră glonţ în clasă.

Numai Tina Herban, responsabila gazetei de perete a detaşamentului, clătină din cap cu îngrijorare..

— Am spus-o eu! Asta n'o să se termine la noi în clasă decât atunci când o s'avem activitate şi în alte cercuri... Intr'o zi o să mă apuc să-i spun tovarăşei Stela.

— Atâta-ţi trebue, că vezi tu, o trase Dinu de cozi.

— Nesuferitule, se sburli Tina şi scuturându-şi lungile ei cozi castanii fugi şi ea în clasă.

Sunetul clopoţelului de intrare şi sosirea profesoarei de aritmetică a curmat pentru puţină vreme cearta care a continuat pe drum, în vreme ce se întorceau dela şcoală spre casă.

— Hei, voi de colo, istoricilor! le-a strigat Ştefănel Vertea, Nu mai faceţi pe încăpăţânaţii! Cu istoria voastră nu mai câştigăm în vecii vecilor excursia! O să ne facem de râs în faţa „ei". Ce adunare puteţi pregăti voi? O să adoarmă toată lumea pe scaune!

— Lăudărosule!... strigă la rândul său Octav Langa. E o muncă foarte interesantă să cercetezi viaţa şi obiceiurile popoarelor care au trăit dealungul veacurilor!

— O fi, răspunse Dinu c'o bunăvoinţă prefăcută, dacă se poate numi interesant, să tocești pe dinafară ce-au spus alţii despre alţii. Cu geografia e altfel.

— Ehei, cu totul şi cu totul altfel, întări Ştefănel legându-şi curelele ghiozdanului. Munţi care există, râuri care curg, mări şi oceane, bântuite de uragane. Şi apoi unde mai pui? Pădurile prin care mişună animale fioroase, tundra înghețată, taigaua şi nisipurile uscate ale Saharei?

---

*) Am sfârşit emisiunea. Termen întrebuinţat de telegrafiştii din reg. polară.

— Da! continuă Dinu visător. Câte expediţii mai sunt de făcut? Câte colţuri de pământ mai sunt de descoperit? Câte are înaintea sa un geograf? Întreg pământul e al său! Şi apoi poate că, cine ştie, marii exploratori n'au descoperit totul... Gândeşte-te, să te asemeni vestitului explorator rus Prjevalski, care a cercetat Asia Centrală şi Orientul Indepărtat!... Să semeni vestitului Papanin, care a stat 274 de zile pe gheţurile Arcticei!...

— Da, se grozăvi Ştefănel. Să poţi să tragi tu însuţi semne pe hartă, să poţi...

— Să poţi să-ţi faci singur problemele! i-o reteză Iorgu, care tăcuse până atunci ca şi cum ar fi avut urechile astupate.

— Ia! Ce tot vă lăudaţi atâta? spuse cu dispreţ Octav Langa. Râuri care curg, mări care spumegă, lei care rag şi foci care torc!... Ce mai vreţi, exploratorilor? Vă tot lăudaţi... Parcă noi n'am fi în stare să luăm un premiu pentru detaşament!... Ce, noi n'am avea lucruri interesante? De pildă, se răsti el, e uşor să descoperi şi să desgropi de sub lavă cetăţi îngropate de mii de ani, ca Pompei şi Herculanum? De săpăturile dela Sarmisegetuza aţi auzit? Şi chiar piramidele şi mumiile faraonilor, nu sunt lucruri interesante? E lucru de nimic să le cercetezi?...

— Şi apoi, se îndârji Iorgu jicnit, noi n'avem oameni vestiţi?... Despre arheologul Efrenov aţi auzit? E fleac să desgropi cetăţi străvechi îngropate în nisipurile Asiei? Dar despre descoperirile hidroarheologice ce ştiţi, mă rog?

— Praf ne-aţi făcut! Aţi găsit nişte argumente... ştii... deadreptul istorice! le-o întoarse Dinu, râzând.

— Istorice cu adevărat! ha, ha ha, se prăpădi de râs Ştefănel.

— Hâ! hâ! hâ!.. îl îngână Octav. Ia vezi că-ţi dau una.

— Vezi că ţi-am şi dat-o, o rupse de fugă Ştefănel, dându-i un ghiont straşnic lui Iorgu care-i era mai la îndemână.

— Las'c'am să-ţi arăt eu! îl ameninţă el ridicându-şi şapca din praf.

— Ramses al III-lea şi şapte sarcofagii!... se strâmbă Ştefănel şi aruncă după el c'un bulgăre.

— Am început cu bine! mormăi Iorgu.

— Trebuia să-l snopeşti! spuse întunecat, Octav.

— Las'că lămurim noi lucrurile. „Ea" o să-l pună la punct!... Păcat că mâine e duminică.

— Hei, se bucură Octav dintr'odată, să ştii că „ea' o să-i pună la punct!

CAP. II.

„EA"

De fapt instructoarea detaşamentului V se numea Stela Morţun. Dar atunci când vorbeau despre dânsa, pionierii detaşamentului său n'o numeau decât pur şi simplu „ea". Cu două luni în urmă prin acest „ea", îşi subînţelegeau nu numai adânca desamăgire dar şi rezerva bănuitoare cu care cei dintr'a VI-a se înarmaseră dela început împotrivă-i. Cu timpul acest „ea" căpătase un nou şi alt înţeles. S'ar putea spune că acum băieţii deşi o numeau între ei tot cu acelaş pronume de persoana treia, în jurul acestui „ea" se statornicise un fel de respect tacit dar unanim recunoscut.

Era cu totul firească această stare de lucruri, dacă ne gândim că detaşamentul V rămăsese aproape un pătrar întreg fără instructor.

Şerban David, instructorul lor de anul trecut, sfârşind ultimul an al şcolii medii siderurgice, şi fiind unul dintre elevii excepţionali, fusese trimis să studieze în Uniunea Sovietică.

După o astfel de despărţire, detaşamentul aşteptă un nou instructor, care să-i semene, cât de cât, lui Şerban. Dar instructorul cel nou nu se arăta deloc, şi copiii cu atât mai mult erau trişti cu cât nici Şerban, nu le scrisese nimic.

Ori de câte ori pionierii din alte detaşamente se lăudau cu câte şi mai câte lucruri, ba cu un concurs de patinaj, ba cu vreo adunare mai interesantă, cei din clasa VI-a oftau cu obidă şi invidie.

— Pe semne o să rămânem fără instructor... şi tăbărau asupra lui Iorgu Hurduc, conducătorul detaşamentului, luându-l la rost.

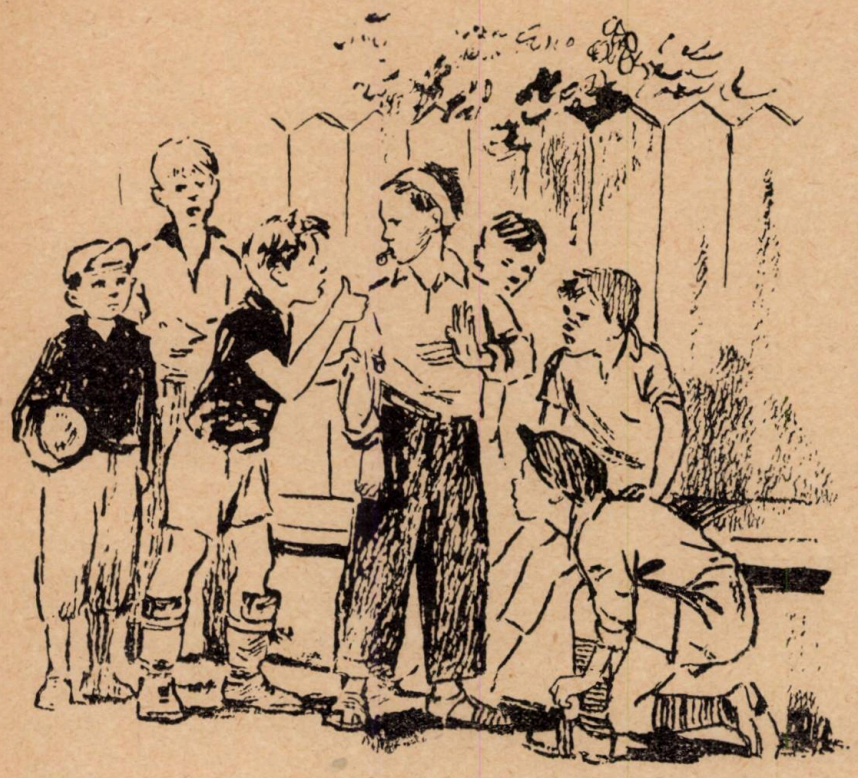

— Hai să punem şi noi la cale ceva. Ceva aşa deosebit.

Dar Iorgu îi dădea înainte cu ale lui.

— Aşteptaţi să ne vină un instructor! Până atunci să ne întrecem la învăţătură, să ducem campania împotriva notelor rele şi împotriva absenţelor.

Intr'una din zile însă instructorul superior veni în clasă şi le anunţă că le-a sosit un instructor nou.

— Cum e?

— Unde învaţă? Tot la siderurgică?

— Vine? Vine cu adevărat? Şi întrebările plouau din toate părţile dar răspunsul ce-l căpătară fu nesatisfăcător.

— Aşteptaţi, o să-l vedeţi singuri. Vine luni.

Până luni şi-au făcut tot felul de planuri închipuindu-şi cum trebuia să fie noul venit. Şi după toate presupunerile, el trebuia să-i semene lui Şerban. Şerban fusese cu adevărat un instructor straşnic! Oricum, te puteai mândri cu el! Ce puternic era! Era în stare să facă broasca la bară de zece ori la rând fără să gâfâie măcar. Iar la şah? Cine putea să-l facă „mat"? Când era făcut mat câteodată, totuşi, de Iorgu sau de Giuri Nemeth, apoi cu siguranţă că se lăsa bătut numai aşa ca să le facă lor plăcere.

— Dar în excursie? Dar când organiza el un joc?... Şi ce prietenos era!... Dece n'o fi scris încă? Şi gândindu-se la acest lucru, copiii se întristau. Doreau oricum, din toată inima, ca instructorul cel nou să semene cât de cât cu Şerban. Şi când colo? Instructorul cel nou era o fată. O fată negricioasă şi subţirică, care abia dacă-i trecea lui Giuri Nemeth de umăr

— Asta o să ne pună să cârpim ciorapii, mormăi dispreţuitor Ştefănel Vertea.

Toţi erau cuprinşi de desnădejde. Ce va fi acum? Ce-o să facă ei cu negricioasa asta? Până şi fetele tăceau chitic privind-o cu neîncredere. Dar noua instructoare nu părea de fel stânjenită, ba se plimba printre bănci, iscodindu-i în fel şi chip, ca şi cum i-ar fi cunoscut de când lumea!

Avea un fel foarte curios de-a fi. Se părea că fiece lucru ce-l afla o încânta peste măsură, numai că găsea mereu că trebuie ceva schimbat!

Frumoasă clasă aveţi voi aici, numai că sunt cam multe hârtii sub bănci. Ia uitaţi-vă colo!... Şi coji de seminţe şi rumeguş de creion. Ar trebui un responsabil cu curăţenia. Trebuie neapărat să alegeţi unul pe câte-o săptămână!...

Şi ce ferestre mari şi luminoase aveţi! Dar fără nicio floare

Nu vă plac florile? Ia închipuiţi-vă ce frumoase ar fi nişte glastre cu muşcate?

Pesemne aveţi în clasă un desenator straşnic. Chenarul gazetei e foarte bine executat! Păcat însă că articolele sunt plicticoase.

Ce mai încolo, încoace? In două săptămâni a întors totul pe dos.

Cât priveşte vorba lui Ştefănel Vertea, s'a adeverit. E drept că n'a spus chiar: „Ce ciorapi frumoşi ai, Vertea, dar ar trebui puţin cârpiţi pe la genunchi!".

N'a spus aşa, ce-i drept, dar într'o adunare au cusut. Au cusut nasturi! Cine voia n'avea decât să coasă şi ciorapi.

— Nu vă gândiţi, a spus ea în mod foarte serios, câte griji are o mamă pe capul ei? Vine dela muncă ostenită iar tu să aştepţi să-ţi coasă ea nasturii, pe care ţi i-ai rupt sau i-ai tăiat anume ca să joci rişca?

Ea nu s'a adresat cuiva anume, dar Ştefănel Vertea s'a făcut roşu ca un rac, amintindu-şi cum într'o recreaţie îşi tăiase dela palton doi nasturi anume pentru aşa ceva. Numai că jocul nu se chema rişca, ci altfel.

Dar ce este mai important e că toată lumea şi-a cusut de-atunci nasturii.

— Uite, explicase ea, ca nasturele să ţină, trebue să răsuceşti de câteva ori aţa în jurul lui.

Iar fetele au avut atunci un bun prilej ca să se obrăznicească.

— Ia uite cum ţine Enache acul!... Parcă-i vătrai!

— Vai ce nod a făcut Vertea, să te strici de râs! Cât capul motanului. Nodul se face mi-ic mic!

După întâmplarea cu nasturii, ea a scornit rubrica „Albina vorbăreaţă". Ea singură a desenat pe tablă, (ce-i drept cu îndemânare), o albină nostimă, cu-o lăbuţă ridicată în sus, în semn de întrebare.

— Ei, ce credeţi, albina vorbăreaţă are ceva de spus despre întâmplările din detaşament? a întrebat ea zâmbind cu şiretenie?

Ce necazuri şi cu albina asta! Dinu Enache, desenatorul clasei, a pictat-o la gazeta de perete, şi colţul albinei vorbăreţe s'a făcut îndată cel mai temut colţ din toată clasa.

Primul care a păţit-o a fost chiar Dinu Enache. El s'a văzut nevoit să se deseneze singur sub chipul unui somnoros, pe care ceasul deşteptător îl trage de ureche dimineaţa. N'a mai întârziat de-atunci, numai şi numai ca desenul acela să poată fi scos cât mai repede din văzul tuturor.

N'a trecut mult şi la colţul cu pricina a apărut un băiat cu ochelari, îngropat până la gât într'un morman de coji de seminţe. Era Octav Langa care avea obiceiul să mănânce mereu seminţe şi să svârle cojile pe unde nimerea.

Nici fetele n'au scăpat cu una cu două.

La colţul albinei vorbăreţe a apărut într'o zi un desen plin de haz. O fată cu codiţe subţiri şi îmbârligate de-o parte şi de alta a urechilor, vărsa şiroaie de lacrimi într'un castronaş în jurul căruia se îngrămădeau o droaie de şoareci. Amatei Ana, care plângea pentru orice fleac, era cât pe ce să verse câteva lacrimi şi pentru desen, dar s'a abţinut şi s'a prefăcut chiar că nu-i pasă. Toţi s'au mirat de lucrul acesta pentrucă ea dădea apă la şoareci foarte uşor. De multe ori Ana căuta să scape de răspundere plângând. Dacă-şi uita acasă caietul cu tema la limba română se-aşternea pe plâns, dacă se încurca la lecţie, dă-i iar un ropot de lacrimi, mă rog, se spunea în clasă că ea are robinet în ochi. Îl închidea şi-l deschidea, după plac... Oricum, albina vorbăreaţă se părea că-i defectase robinetul pentru mai multă vreme. Nu era deloc de glumit cu albina asta iar instructoarea cea nouă, pe semne, avusese planurile ei când o inventase. In clasă se auzeau din ce în ce mai des asemenea vorbe:

— „Ea" a spus că ar fi mai frumos dacă glastrele cu muşcate ar fi învelite în hârtie roşie gofrată!... Şi îndată în toată clasa se vedeau suluri roşii de hârtie gofrată, care se tăiau, se răsuceau şi se încreţeau în mâini grăbite şi ascultătoare.

Altădată când cineva venea fără cravată, lucrul nu era băgat în seamă, sau dacă era băgat în seamă trecea aşa, cu una cu două.

Acum cine venea fără cravată era luat îndată la refec nu numai de Iorgu Hurduc, dar de toţi ceilalţi.

— Unde ţi-i cravata? „Ea" a spus, că atunci când vede un băiat sau o fată fără cravată se întreabă: Dece oare n'o fi pionier? Ce cusur are? şi îndată tot felul de lucruri rele îi trec prin cap la adresa băiatului ori fetei aceleia.

— „Ea" a spus... „Ea" e de părere... „Ea" este împotrivă, se auzeau tot mai des în clasa VI-a şi acest „ea" era rostit ca o măsură a tuturor lucrurilor bune şi rele.

Şi decând fusese şi povestea cu şahul „ea" căpătase în ochii lor încă un grad de interes şi de respect.

Odată, în camera pionierilor se juca şah. In jurul lui Giuri Nemeth şi-al lui Alic dintr'a saptea se strânseseră o mulţime de privitori, aşa zişi chibiţi, care îşi dădeau tot felul de păreri în privinţa ultimei partide

Se părea că jocul era în favoarea lui Alic dintr'a saptea. Alic avea un pion şi regele, iar Giuri nu mai avea decât regele. Toţi erau convinşi că Giuri era pierdut. Când „ea" s'a apropiat şi după ce a privit un timp în tăcere l-a întrebat:

— Ei, ce faci în situaţia asta?

Giuri rămase nemişcat, cu capul vârît între umeri şi răspunse morocănos:

— Hm! Ce să fac. Mă gândesc! De altfel, cred că am pierdut...

— Cum ai pierdut? îl iscodi ea, zâmbind.

— Face regină din pion şi... gata cu mine...

— Crezi?.. îl iscodi ea din nou.

— Să mă gândesc, mormăi Giuri. Dar ce mai era de gândit? Asta avea să se întâmple şi Alic stătea ca un vulpoi la pândă... cu un aer de mare superioritate pe faţa lui lătăreaţă şi roşcovană.

— Uite ce este... pot să încerc eu ceva?... Imi daţi voie, nu-i aşa?... spuse ea din nou şi de data asta ochii ei sclipiră plini de veselie.

Alic o măsură cu curiozitate şi răspunse sigur pe situaţie:

— Din partea mea... Dar ce se mai poate face?... Oricum, mişcarea o pun în socoteala lui...

— Te învoieşti, Giuri? a întrebat dânsa râzând de-abinelea.

Giuri a dat din umeri politicos.

— Mă rog...

Ea a pus mâna pe regele cel negru al lui Giuri şi din poziţia 7 g. îl mută în 7 i. Alic îşi ia regele lui alb din 4 e. şi-l împinge în 5 d.. Regele negru sare atunci în 7 e. Atunci Alic propteşte pionul său din 5 e. în 6 e. Regele negru trece tiptil în 8 e... Alic se trage de urechi, se scarpină după ceafă, pocneşte din degete şi de odată, după îndelungă chibzuinţă, strămută regele său alb în 6 d. Regele negru, sboară uşurel şi se aşează în 8 d... „Patul" este evident.

Alic face nişte ochi fioroşi şi încearcă cu regele pe partea opusă nişte manevre nereuşite... In cele din urmă îşi frecă nasul încurcat.

— Ei comedie... Pat.

— Pat?... se miră Giuri cu emoţie...

— Pat? se miră chibiţii. Auzi! Să ai superioritate de un pion şi totuşi să faci pat... Păi, e ceva...

(Continuare în nr. viitor)

Lecția de LIMBA RUSĂ

de I. STOLPER

Dela școală, cu ghiozdanul,
Nicu merge drept acasă.
Toți vecinii de pe stradă
spun că-i cel mai bun din clasă.

Il întâmpină bunica
căci părinții's la uzină,
și de-aceea-acum acasă
bunicuța-i gospodină.

După ce se spală bine,
și mănâncă, — înviorat
la măsuță se așează
și se-apucă de'nvățat.

Aritmetica, istoria
pentru el nu-i grea niciuna,
silitor își pregătește
limba rusă totdeauna.

Fiecare lecție nouă
pe bunică o învață;
seara e examinare,
ea citește dimineață.

Astăzi iat-o la fereastră
țese un ciorap, pe când
versuri dintr'un basm de Pușkin
ea repetă'ncet în gând.

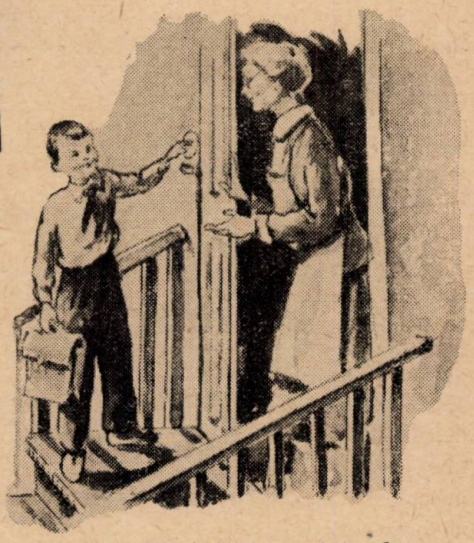

Dar de-odată Nicu-o'ntreabă
— Ți-ai făcut azi lecția?
Limba rusă-i minunată
s'o înveți și tu! Nu-i grea!

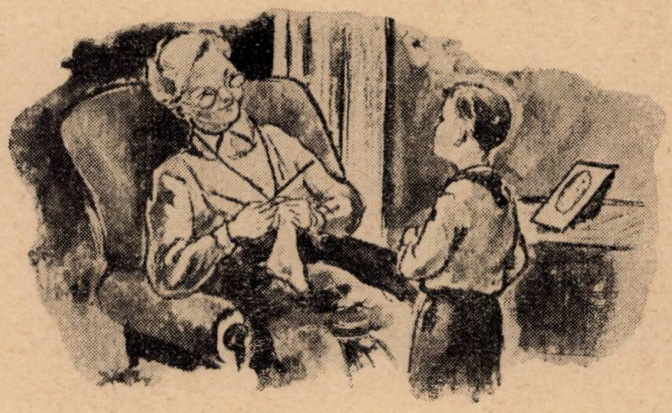

A zâmbit atunci bunica
și i-a spus: — Nu țin eu minte,
sunt bătrână, doar mâncare
știu să fac de-acum 'nainte,

însă tu, fără greșală
poți să îmi reciți îndată
toate strofele din noua
poezie învățată?...

Nicu 'ncepe să declame
versurile cu glas lin,
dar vedeți, la strofa treia
vai! s'a bâlbâit puțin!

Și văzând încurcătura
bunicuța lui cea bună
i-a șoptit un vers și iată-i
că recită împreună!

In românește de CORNEL BOZBICI

Bob cu bob

(Din povestirile lui Andrei)

de GHEORGHE ŞTEFAN

Ilustraţii I. AVRAMESCU

Eri după masă, detaşamentul nostru şi-a ales colectivul de conducere. Au fost aleşi Radu, Pavel, Anca şi Andrei, adică eu. Toţi în unanimitate. De fapt, nu chiar toţi. Când am fost propus eu, trei tovarăşi au votat contra. Asta, pentrucă la început n'am fost de acord să alegem seminţele cu mâna. De unde era să ştiu eu c'o să fie cu putinţă aşa ceva? Cinci hectare... Pe un hectar vin cam şase milioane de seminţe... Adică, în total, treizeci de milioane de seminţe alese cu mâna, bob cu bob... Dar ce m'am apucat să fac socotelile astea, când voi nici nu ştiţi despre ce e vorba? O să mă întrebaţi, pe bună dreptate, ce legătură a avut alegerea colectivului de conducere al detaşamentului cu nişte seminţe, fie ele chiar treizeci de milioane... Să încep cu începutul şi o să vedeţi ce legătură a avut...

Era pe la mijlocul lui Septembrie. Intr'o zi, am pornit la câmp să-mi complectez ierbarul. Pe drum, am întâlnit-o pe Anca. „Vii şi tu?" o întreb. „Vin", zice. Şi ne-am dus împreună. Până aici, nimic deosebit. Cu Anca sunt prieten şi de multe ori ne plimbăm împreună. N'am mers mult şi am ajuns în dreptul lotului model. Tovarăşul instructor, care e şef de echipă în prima brigadă de câmp, a cerut încă din primăvară cinci hectare unde să lucreze numai echipa lui. In aşa fel a lucrat echipa, încât cele cinci hectare au devenit lot model pe întreaga gospodărie. Spic mai înalt şi boabe de grâu mai maşcate ca pe lotul acelei echipe nu se pomenea în altă parte. Inventarul echipei şi numărul oamenilor erau la fel ca şi ale celorlalte echipe, pământul nu era nici mai bun nici mai prost decât restul pământului nostru. Un singur lucru avea echipa tovarăşului instructor în plus: o lădiţă. Era plină cu cărţi, broşuri şi ziare. Avea şi nume: „Biblioteca lui Alexe". După numele tovarăşului instructor. La început, oamenii au râs de ea. Bibliotecă era şi la sediul gospodăriei. Bibliotecă adevărată. Câteva sute de cărţi. In lădiţă, numai câteva. Acestea însă, alese anume, odată de două ori pe lună, după munca pe care o îndeplinea echipa.

Atâta se amesteca lădiţa în munca oamenilor, de parc'ar fi fost şi ea un om şi încă nu unul obişnuit. Se isca de pildă o ceartă. Zicea unul că trebue făcută aşa, altul, că de când se ştie el, munca aceea s'a făcut taman pe dos. Cine-i împăca? „Biblioteca lui Alexe"! De multe ori se dovedea că nici unul nici altul din cei ce se certau n'avuseseră dreptate şi că munca trebuia făcută într'un chip cu totul nou, aşa cum scria în cărţile din bibliotecă, în care se arătau cele mai bune metode sovietice de lucru ale pământului.

...Aşa s'a făcut că biblioteca adevărată dela sediul gospodăriei a ajuns aproape goală: cărţile nu mai zac în rafturi, ci umblă din mână în mână. Deseori, la câmp, vezi pe câte unul că se opreşte din lucru, lasă unealta la o parte şi scoate din buzunar ori din traistă o cărţulie. Citeşte o vreme într'însa, apoi iar se apucă de lucru.

Şi cum vă spuneam... Am ajuns cu Anca în dreptul lotului model. Acolo, sfat. Era adunată, ca întotdeauna, toată echipa. Unul şedea pe „bibliotecă". Tovarăşul instructor tocmai termina de citit dintr'o broşură. Noi, adică Anca şi cu mine, ne-am oprit.

„— E limpede, zicea instructorul. In chipul acesta echipa de colhoznici a obţinut o recoltă de trei mii de kilograme la hectar"...

„— Trei mii?" au întrebat, neîncrezători, oamenii.

„— Păi, scrie aici negru pe alb", a răspuns instructorul.

Pe urmă a început un fel de sfadă. Nu pricepeam bine despre ce era vorba, dar am înţeles că unii se împotriveau unei propuneri făcute de tovarăşul instructor. Mai târziu am aflat şi care fusese propunerea. Scrie în broşura aceea că într'un colhoz, o echipă a însămânţat grâu ales cu mâna, bob cu bob, aşa cum se alege orezul. Pentrucă ori cât de bune ar fi fost maşinile de ales sămânţa, tot se mai strecurau câte unele stricate. Socoteala era simplă: pe un hectar vin cam şase milioane de seminţe. Ei aveau de însămânţat cinci hectare. Asta însemna treizeci de milioane de seminţe alese cu mâna... Oamenii din echipa tovarăşului instructor, adică aceia care s'au împotrivit, ziceau că treaba asta, oricât de mult rost ar avea, le-ar lua prea mult timp.

Am plecat mai departe, fără a aştepta sfârşitul acelui sfat. N'am mers mult şi Anca s'a oprit.

„— Ce-i?" întreb eu.

„— Ia ghici", face ea.

„— Ce să ghicesc?"

„— Cine o să aleagă seminţele?"

Intrebarea mi s'a părut ciudată. Totuşi am răspuns:

„— Dacă s'or înţelege, o să aleagă toată echipa, bun înţeles. Dacă nu... nu ştiu".

„— Nici nu trebuie să se înţeleagă", zice Anca.

„— Cum adică, nu trebuie?", mă mir eu.

„— Uite aşa. Echipa are treabă destulă şi fără asta. Seminţele o să le alegem noi".

„— Care noi?", sar eu.

„— Tu, eu şi alţii ca noi"...

„— O să alegem cu mâna, bob cu bob, treizeci de milioane de seminţe?"

Anca se încruntă. Zice:

„— Dacă în chipul ăsta o să iasă trei mii de kilograme de grâu la hectar, o să le alegem".

Nu mai ţin minte ce am vorbit pe urmă. Ştiu numai că Anca s'a supărat şi n'a mai mers cu mine. M'am dus singur. Pot să spun acum că degeaba m'am dus. N'am adunat nici măcar două frunze. Umblam pe câmp şi mă gândeam la cele întâmplate. In jur, cât cuprindeai cu ochii şi mai departe chiar, se întindeau pământurile gospodăriei. Nu trecuse multă vreme decând văzduhul răsuna de huruitul batozelor şi tractoarelor, de cântecele oamenilor care se întorceau în sat în căruţe pline de saci cu rod nou... Pe urmă plugurile răsturnaseră brazda şi câmpurile se făcuseră negre. Mirosea a pământ proaspăt şi gras. Tot umblând, prindeam a pricepe că Anca avusese dreptate. Dar cum era să i-o spun? S'o ţii într'una nu şi nu şi apoi să zici da, înseamnă, gândeam eu atunci, să te faci de râs.

A doua zi, Anca s'a sfătuit cu Radu şi cu Paul. Pe urmă, toţi trei s'au dus la tovarăşul instructor. Intre timp echipa se hotărîse să pornească la alesul seminţelor bob cu bob. Propunerea pionierilor fu cântărită îndelung, dar cum detaşamentul nostru mai ajutase gospodăria şi dovedise că ştie să muncească aşa cum trebue, oamenii primiră propunerea şi, până la urmă, se arătară bucuroşi.

Tot în ziua aceea, Anca, Radu şi Pavel, aşa după cum hotărîseră împreună cu tovarăşul instructor, au vorbit cu toţi pionierii din detaşamentul nostru, arătându-le ce aveau de făcut. N'au fost întâmpinaţi la fel pretutindeni. Unii, ca şi mine, au zis că e greu, că începe şcoala, că au altele de făcut, câte şi mai câte. Cei mai mulţi însă s'au şi apucat de lucru.

Detaşamentul a primit o odaie anume pentru alesul seminţelor chiar în sediul gospodăriei. Nu m'am aşteptat să iasă ce a ieşit. S'au ales seminţele, dar s'au ales şi oamenii. Unul a venit prima zi şi apoi s'a lăsat păgubaş, altul alegea dar fără băgare de seamă, un al treilea venea, însă îi ţinea pe ceilalţi de vorbă şi nimic nu făcea... Şi aşa mai departe. A fost un adevărat şi cu totul neaşteptat examen. O săptămână, lucrurile au mers fără prea mult spor. Apoi, vestea despre munca pionierilor s'a răspândit în tot satul. Veneau oamenii şi se uitau. Se uitau şi nu mai conteneau cu laudele. S'au scornit şi strigături: ...„Pionierii aleg cu mâna, multă va mai fi făina!"...

Eu nu-mi găseam locul. Ce să fac, ce să fac? Să mă duc, să nu mă duc? Voiam să mă duc, dar deloc nu-mi venea să dau ochii cu Anca. „S'a întors oaia rătăcită"... aşa mă gândeam eu c'o să zică. Ascultam la horă, strigăturile; auzeam vorbindu-se mereu despre munca tovarăşilor mei şi umblam de colo colo supărat. Pe cine eram supărat? Pe mine, bun înţeles.

Intr'o bună zi mi-am luat inima în dinţi şi m'am dus. Intre timp, şcoala începuse. Era seară. La sediu, multă lume. In odaia aceea însă, numai pionierii. Vreo cincisprezece, adică aproape tot detaşamentul. Când intru, nimeni nu se uită la mine. Pe semne, mi-am zis, Anca le-a spus tot. Şedeau în jurul mesei şi alegeau. Pavel povestea. Ţin minte şi acuma că era vorba despre o corabie prinsă între gheţari.

Mă așez și eu pe un colț de bancă și încep să aleg. Nimeni, nimic. Vedeți, eu nu știam că ei nu din pricina mea tăceau, ci pentrucă așa era regula; se povestea pe rând, câte o carte citită în vacanță. Cum nu cunoșteam regula, m'apucase o rușine de-mi venea să intru sub masă. N'am putut răbda mult. Intrebându-l pe Pavel, m'am ridicat și am spus tot ce am avut de spus. La început m'au privit cam nedumeriți, dar pe măsură ce vorbeam, prindeau a pricepe despre ce era vorba. Am povestit tot. Cum am greșit și n'am avut puterea să-mi recunosc greșala, cum am stat din pricina asta de o parte când abea așteptam să fiu în mijlocul lor, însfârșit, tot cum a fost.

Când am terminat, tovarășii mei, altfel decât cum mă așteptasem, n'au râs de mine. Clipele acelea n'am să le uit niciodată. Anca mi-a spus: „Eu, Andrei, știam c'ai să vii! Deaceea nici n'am fost la tine să te chemăm". Atât mi-a spus, dar am simțit că am redevenit prieteni așa cum am fost întotdeauna.

Am lucrat mult. Nu era ușor. Boabele păreau că nu se mai termină. Și nici lecțiile nu le-am lăsat. Pe un perete al odăii din sediu era scris: „Primii în muncă, primii la învățătură!"

După predarea semințelor, a venit să ne mulțumească însuși tovarășul președinte al gospodăriei.

Ieri când s'au făcut propuneri pentru colectivul de conducere al detașamentului, tovarășii care m'au propus pe mine au arătat că felul în care am vorbit în seara aceea despre greșelile mele îi îndreptățește să aibă încredere în mine.

Așa s'a întâmplat. Deaceea, la început v'am făcut atâtea socoteli...

CUTHA

(Basm din Camciatca)

Trăia odată — e mult de atunci — Cutha cu soția lui. Intr'o zi Cutha și-a luat undițele și s'a dus la mare să pescuiască. Peștișorii cei mici îi arunca, iar pe cei mari îi oprea. Pe cei mai mari pești Cutha i-a înhămat la sanie și a pornit spre casă. Pe drum Cutha le-a promis peștilor:

— Ascultați peștilor, duceți-mă binișor și vă voi hrăni din belșug: la fiece oprire vă voi da de mâncare.

Nevasta lui Cutha — Miti — a pregătit acasă hrană pentru peștii-câini. Cutha a pus-o în sanie și a pornit din nou la drum. Peștii duceau sania ca vântul. Au ajuns peștii într'o pădurice de mesteacăn, s'au oprit și l-au rugat pe Cutha:

— Hai, Cutha, hrănește-ne!

Cutha le-a răspuns:

— Mai mergeți puțintel!

Câinii-pești au pornit din nou cu mare iuțeală. Cutha chiar râse de plăcere.

Au coborît în luncă. Câinii-pești s au oprit din nou și-l roagă pe Cutha:

— Aide, Cutha, hrănește-ne!

Iar Cutha din nou le-a răspuns:

— Mai duceți-mă puțin și apoi vă voi da de mâncare!

S'au supărat peștii, au luat-o iute din loc și alergară deadreptul spre mare. Cutha s'a speriat și a început să strige:

— Pești, pești, opriți-vă! Acum vă voi da cu adevărat de mâncare.

Dar peștii duceau sania mai departe. Cutha a simțit primejdia și a încercat să sară din sanie, dar i s'a agățat piciorul de sanie. Peștii au ajuns la mare și din fugă s'au aruncat în ea.

Cât p'aci să se înnece Cutha. Deabea a scăpat.

(Traducere din limba rusă)

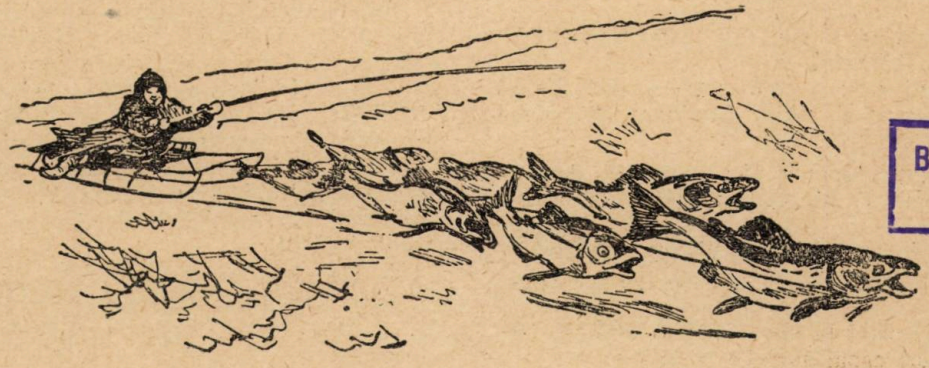

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Domnul Griebel trebue să împacheteze

de ADOLF GÖRTY

Ilustrații: JEANA DUȘA POENARU

In fața unui magazin de jucării din centrul orașului Köln stăteau doi băieți.

— „Karl, du-te tu întâi", zise Edi.

— „Dece eu? Walter a zis..."

— „Tu vorbești mai bine decât mine".

— „Tu, însă, ești mai înalt și mai voinic, poate că-i va fi frică de tine".

Edi era într'adevăr cu un cap mai mare decât Karl, totuși nu se puteau înțelege care din ei să intre mai întâi în magazin.

In acest moment ușa se deschise pe dinăuntru. In fața lor stătea un bărbat atât de gras încât ocupa toată intrarea. Din dosul unor ochelari cu sticlele groase, scânteiau doi ochi pânditori și bănuitori către cei doi băieți.

— Dece vă înghemuiți aici în fața magazinului meu? întrebă el amenințător.

Edi și Karl făcură o mină nevinovată.

— Vreți să aruncați din nou bombe puturoase în magazinul meu, ca și ieri? Să goniți toată clientela? Grasul înainta spre ei. Băeții se dădură cu un pas înapoi.

— Noi n'am fost ieri aici, răspunse Karl. Nu, cu siguranță că nu. Căci ieri nu se întâmplase încă...

Bărbatul scutură un fir de praf de pe halatul său alb și spuse cu asprime:

— Hai, plecați de aici, mucoșilor!

Deodată îi dădu ceva prin minte. „Ce nu se petrecuse ieri încă?"

Băieții schimbară o privire și se uitară nehotăriți la grasul din fața lor. In cele din urmă Edi zise curajos:

— Au împușcat ochiul unei fete.

— Ce? Cine? Eu? rânji grasul.

— Nu, nu d-ta, băieții. Da, ei au împușcat o fată în ochi.

— Ei și? Intrucât mă privește asta pe mine?

Karl îl împinse de o parte pe Edi și zise energic:

— Hai, lasă-mă pe mine! Chiar ești mai mare — dar... Iată despre ce e vorba, se adresă el bărbatului cu halatul de-o albeață strălucitoare:

— Am venit aici, domnule Griebel, — avem o misiune. Da, o misiune, vrem să vă transmitem ceva.

Băiatul șovăi, căci simțea cum îl cuprinde treptat mânia. El începu deodată să urască pe acest individ gras, care se sgâia la ei ca un broscoi, ura ochelarii scânteietori de baga și halatul cel alb, întins peste burta rotundă.

— Cine vă trimite și ce vreți să-mi transmiteți? întrebă indignat, bărbatul.

Karl își aminti cum a cerut părerea lui Walter și cum le-a explicat el toată chestiunea. De aceea zise:

— Nu vă putem răspunde aici pe stradă, domnule Griebel. Trebuie să vă predăm aceasta în magazin.

Amintindu-și de cuvintele lui Walter, continuă:

— Căci noi suntem aici în numele întregii noastre clase!

Griebel se uită când la unul când la celălalt, clătină de câteva ori capul său chel și mârâi:

— Dacă vreți vreo ofrandă, nu dau nimic. Eu însumi sunt un pârlit.

Impinse ușa magazinului și intră în magazin cu mișcări de crocodil.

La început cei doi băieți n'au putut distinge prea mult, pătrundea prea puțină lumină din strada îngustă, în ziua aceea ploioasă de Septembrie. Când însă Griebel aprinse candelabrul de cupru cu lumina puternică, cei doi băieți căscară ochii mari. Se aflau între cai de lemn, patine cu rotile, cărucioare de păpuși, jocuri de construcție, automobile, mingi și multe obiecte frumoase și multicolore, la vederea cărora orice inimă de copil bate mai repede. Erau și soldați. Sute de soldați americani culcați, în picioare, în genunchi. Toți aranjați frumos în coloane. Deasemenea și tancuri. Exact ca și tancurile adevărate cu care umblau pe stradă soldații străini, stricând pavajul. Erau și... Karl îl apucă de braț pe Edi și murmură: „Aici sunt!"

Mâna lui stângă se încordă în buzunarul pantalonului, scoase prevăzător un obiect tare și neted și îl puse pe tejghea în fața grasului.

— Iată, zise el, și împinse obiectul care lunecă până în dreptul burții negustorului. Trebuie să vă aducem asta înapoi.

Grasul ridică din sprâncene și apucă pistolul cu mâna lui cărnoasă.

— Ce să fac cu asta?

Karl scoase o hârtie împăturită din buzunarul hainei și i-o întinse peste tejghea.

— Aici scrie tot.

Grasul își potrivi ochelarii și aduse hârtia aproape de ochi. Băieții urmăreau cu fețele încordate fiecare mișcare pe care o făcea.

Oare va zice da? se gândea Karl. Trebuie să zică da! Doar scrie acolo că nu trebuie să zică nu.

Sunt acolo patruzeci și trei de nume... toată clasa a semnat. „Și dacă nu reușiți singuri" a zis Walter, „atunci veniți la noi și vă vom ajuta".

Băieții tresăriră speriați, căci grasul trânti hârtia pe masă și începu să înjure groaznic. Apoi râse tare și răsunător și strigă către fundul magazinului: „Emilio! Vino încoace, Emilio!"

O ușă glisantă se deschise cu un sgomot strident. O femeie mică și uscățivă se apropie și privi cu neîncredere pe cei doi băieți. Grasul bătu cu pumnul în tejghea și țipă: Ia uite, Emilio, privește! Ce zici de asta?

Acești păduchioși, acești mucoși vor să-mi dicteze mie ce să vând! Mie, Eduard Griebel, vor să-mi dicteze acești broscoi, ce fel de jucării să vând.

— Un pistol nu e o jucărie, îndrăzni să obiecteze încet Edi. Karl se uită cu coada ochiului la ușă și de acolo din nou înspre obrazul furios al grasului.

— Ai citit, Emilio? Griebel smulse hârtia din mâna soției sale și o flutură încolo și încoace. Mi se trimite o rezoluție! Elevii unei clase! Pentrucă vând jucării!

— Un pistol nu e o jucărie! repetă Edi ceva mai energic. Un pistol servește la împușcat.

— Vrei să mă înveți pe mine, mojicule? gâfâi grasul.

Cine v'a instigat? Ieşi de după tejghea ţinând în sus pistolul şi rânjind batjocoritor. Asta e o jucărie şi nimic altceva. N'are nimic a face cu războiul, mă înţelegi? Puteţi spune asta aceluia care v'a dictat această mâzgălitură.

Karl îşi înfundă mâinile în buzunarele pantalonilor.

— Domnule Griebel, zice el ezitând. Dacă aţi veni cu noi, v'aţi putea convinge. Incepu să tremure din tot corpul şi nu mai putu scoate niciun cuvânt.

— Iată despre ce-i vorba, continuă Edi în locul lui Karl. Cu acest pistol, un băiat în drum spre şcoală a tras astăzi în ochiul surorii sale Ilse.

„Suntem călăreţii din Texas", strigau băieţii, şi s'a întâmplat faptul. Şi dumneata ai vândut pistolul.

Şi nimeni nu ne-a dictat! strigă Karl, intrând în vorbă. Am vorbit cu Walter, desigur nu-l cunoaşteţi! El locuieşte pe strada noastră. Atunci am făcut o adunare a clasei şi cei mai mulţi copii au zis:

— Nouă nu ne trebue călăreţi din Texas. Nouă nu ne trebue nici un fel de soldaţi americani, care să înveţe pe copii cum se împuşcă. Nu vrem — când vom fi mari — să tragem în fraţii noştri pentru soldaţii americani! Şi apoi au iscălit toţi cei patruzeci şi trei.

Karl înaintă cu un pas şi-i strigă grasului în faţă:

— Să nu credeţi că suntem proşti, dragă domnule. Noi ştim prea bine că americanii vor să facă un război şi că dumneata îi ajuţi! Scoateţi imediat pistoalele din fereastră, tancurile americane şi toate celelalte, altfel o să se întâmple ceva!

— Linişte! urlă grasul. Vru să se repeadă asupra micului Karl. Dar acesta fu mai iute ca dânsul si se strecură spre uşă. Atunci grasul îl apucă pe Edi. Il sgâlţâi cu furie şi îl lovi peste faţă.

— Vreţi să-mi dictaţi mie, ce am voie să vând? Vinele de pe frunte i se umflară. Afară! Afară cu voi, bandă de comunişti!

Usa se închise trosnind în urma băieţilor.

Alergau împreună dealungul străzii fără să schimbe niciun cuvânt. Incepu să plouă. La cel mai apropiat colţ de stradă dispărură într'un gang întunecos. Karl strigă câteva nume, în întuneric, Zece, douăzeci de băieţi apărură şi făcură cerc în jurul lor.

— Ei, cum a fost?

— Aţi reuşit?

— Vorbiţi odată!

— Nimic, zise Edi, Walter a avut dreptate: un ticălos nu poate fi convins cu vorbe. Individul ne-a dat afară.

— Vezi, trebuia să mergem împreună dela început, îşi dădu cu părerea un puşti. Atunci i-ar fi fost frică de noi.

Toţi strigau şi discutau cu atâta aprindere, încât nu se mai putea înţelege absolut nimic. După ce în sfârşit băieţii se liniştiră, îşi făcu loc în faţă unul din cei care până atunci ascultase liniştit şi cu răbdare. Avea un obraz limpede din care priveau doi ochi deştepţi.

— Trebuie să acţionăm! vorbi el cu seriozitate.

— Toni are dreptate, strigă unul.

Toni este un tânăr pionier. El să propună ce trebuie să facem acum.

— Eu propun să facem astfel: Karl să aducă oala cu clei. Să traversăm strada câte unul, neobservaţi, până în apropierea magazinului. Să ne ascundem prin gangurile din apropiere. Apoi eu voi fluera odată lung. Asta înseamnă: Atenţie! Apoi odată scurt. Alergăm cu toţii la vitrină şi o mânjim cu clei de sus până jos. In acelaş timp alţii lipesc. Din nou la clei şi iar afişe... gros de tot. După aceea, înapoi aici. Aşteptăm până ce grasul a răzuit tot. Apoi se duc următorii; să vedem cine rezistă mai mult — noi sau grasul?

— Mă, asta o să fie grozav! exclamă Karl.

Plini de entuziasm băieţii încinseră o horă sălbatecă şi se bătură pe umeri.

— Şi mâine vrea să participe chiar şi clasa 8-a, comunică unul. Ai să vezi, poimâine grasul îşi va fi scos pistoalele din vitrină... ai să vezi, câştigăm.

După ce răzuise cu cuţitul şi spălase cu leşie pentru a şasea oară geamul vitrinei sale, negustorul de jucării Eduard Griebel îşi şterse fruntea de sudoare, intră în prăvălie şi cără o ladă de lemn în pivniţă. In ea erau şaptezeci şi patru de pistoale.

(Traducere din limba germană)

Trei cântece de toamnă

de Alexandru Andriţoiu

Hei, toamne ale ţării mele, blânde,
Cât de bogate sânteţi voi în rod,
Pe drept condeiu'ncearcă să vă cânte,
Pe drept în voi pun sufletul meu tot.

Căci pe când storc vierii mustu'n vie,
Pe când plugarii-aruncă'n brazde grâne,
Şi şarja curge în oţelărie,
Nici pionierul, leneş nu rămâne.

L-aşteaptă treaba, cartea îl aşteaptă,
Condeiul uite-l gata, ascuţit, —
In pasul vesel şi grăbit se'ndreaptă
Spre şcoală. Toamnă, bine ai venit!

★

O, banca mea de început de şcoală,
Care briceag, oare, te-o fi cioplit —

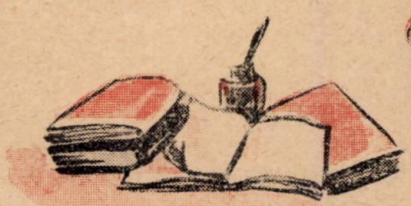

De stai mâhnită, singură şi goală
Şi nu îmi spui, ca ieri, bine-ai venit!

Eu am să te'ngrijesc cum se cuvine
Şi am să te vopsesc cu mâna mea,
Fiindcă un an voi fi părtaş cu tine,
Fiindcă un an alături te-oi avea.

Dar să tăcem, că intră profesorul
Şi lucruri noi ne-o spune'n astă zi.
Luminii el, desferecă izvorul...
...Şi noi cu toţi, elevi fruntaşi vom fi!

★

Voi cei mai mici, din noi abecedare
Sorbi-veţi litera de alfabet
Şi'n dimineaţa cu-adieri şi soare,
Veţi sloveni primul cuvânt încet.

Iar noi, mai mari, niţel mai vechi în şcoală
Vom învăţa-ale ţării bogăţii —
Cât grâu pe bărăgane, bunăoară,
Şi cât cărbune zace'n munţi pe Jii.

Şi ce'nsemnăm la ore, cu condeiul,
Acasă-apoi, din plin vom învăţa,
Ca munca să-şi sădească'n noi temeiul,
Să ne slujim cu râvnă Patria.

Cravata noastră roşie, pe care
Azi o purtăm la gât, parcă-a grăit:
Carnet de utemist purta-veţi oare?
Şi avea-veţi voi carnetul de Partid?

Aşa grăieşte roşia cravată.
Noi învăţăm şi lecţia e grea.
Dar fiindcă ştim să 'nvingem
greul, iată,
Răspundem t'nereşte: „Vom avea!"

Pe strada Hajdeu 19, din Ploești

de VIRGIL RADULIAN

Ploești... Zi de August... Soarele, cățărat în culmea zării, își revarsă cu dărnicie razele. Din pricina lor, viețuitoarele s'au retras prin colțuri. Rar, dacă se mai face simțită câte-o adiere de vânt.

Și totuși, pe Hajdeu 19 nu-i „pace deplină". Ba chiar se aude freamăt de glasuri. Sunt cei dela casa de copii „Elena Pavel", care nici pe căldura asta nu-și găsesc astâmpăr. De cum dai poarta într'o parte poți să-i privești sburdând prin grădină. „Bucuroși de oaspeți, copii?" „Bucuroși, bucuroși"... Și cât nici n'ai clipi, sunt cu toții lângă tine. Întrebările s'adună mănunchi din toate părțile. „Dela uzină?" „Nu. Ii dela Scăieni, pentru fotbal. Așa-i?" „Ba, Că-i pentru șah". „Nu sunteți cumva maistru de tâmplărie?" ..

La multe se așteptau, dar la un răspuns nu: „Sunt dela revistă... Pionierii vor să vă cunoască... Iată, d'asta am venit!"

Vocile au amuțit, dar numai pentru o clipă, ca apoi să se pornească mai aprig.

PRIETENII TABLEI CU 64 PĂTRĂȚELE

„Veniți să-i vedeți pe prietenii tablei cu 64 pătrățele!" Și, arătându-mi cu degetul, unul dintre ei mă îndreptă spre terasa dela etaj a frumoasei clădiri a căminului. Stârnit de curiozitate, m'am lăsat dus într'acolo de copii. Pe balustrada de ciment câțiva pionieri — tocmai prietenii tablei cu 64 pătrățele — discutau cu aprindere pozițiile celor doi adversari: Luca Mihai și Dragnea Constantin. Privirile-s încordate, situația-i serioasă. Albul cu o tură și un nebun amenință regele negru. „Cum îi, Dragnea? Te bate?" se aude o întrebare. „Ce e?! Să mă bată?! Nu există". Dar fruntea se încruntă plină de îngrijorare. Lupta nu poate fi decisă decât prin ultimul asalt. Se va produce în curând. Dar... negru-i la mutare și pionii săi mai pot spune un cuvânt. Cine știe?

Nu departe, tot pe balustradă, stă un băiat și citește o carte: „Povestiri despre Gaidar". E atât de liniștit și nepăsător, de parcă nimic nu s'ar întâmpla în jurul său. Vreun fugar din rândul „prietenilor tablei...?" De unde! Chichiriță Teodor e unul dintre cei mai temuți, dar zarva nu-i e pe plac. Dimpotrivă. Nedumerit, cum de poate sta la o parte, m'apropii de el și intru'n vorbă. Răspunzând nedumeririi mele mă apucă cu hotărîre de mână și..., fără tocmeli, mă duce cu el până'n grădină.

TINERII GRĂDINARI

— Vezi! Mai sunt și alte lucruri serioase pe lume, nu numai șahul. Pe toate trebue să știi a le face. Ia privește!

In fața căminului se află grădina cu flori, iar ceva mai încolo, aproape de intrare, grădina de legume. Mă uit. Feluritul culorilor încântă privirea. Pentru fiecare dintre ele, grădinarii muncesc cu sârguință. Nu e deajuns să fie sădiți: puieții: vine grija de fiece zi pentru ca ei să crească frumoși și puternici.

— Băieți — îmi întrerupe gândurile glasul lui Chichiriță. Ian veniți puțin!

La chemarea lui, băieții se strâng roată.

— Cunoașteți pe tovarășul redactor? A venit să scrie... Să-i povestim despre grădina noastră.

Și-au început de îndată să povestească despre viața fiecărei plante și despre munca fiecărui grădinar. Până Romulus, frații Piciorea, Toma Aurel, într'un cuvânt, tinerii grădinari n'au uitat nicio clipă că florile, legumele, pomii trebue să găsească umezeală în pământ; ei au săpat în jurul pomișorilor, au curățit straturile de buruieni, au afânat pământul. Impingându-și c'un deget numai basca pe ceafă, un „țâșt-bâșt" cum îi spun ceilalți, cel mai mic dintre ei, Pană Romulus, ținu și el să istorisească. „Grădina asta, deamu un an început-am s'o facem.

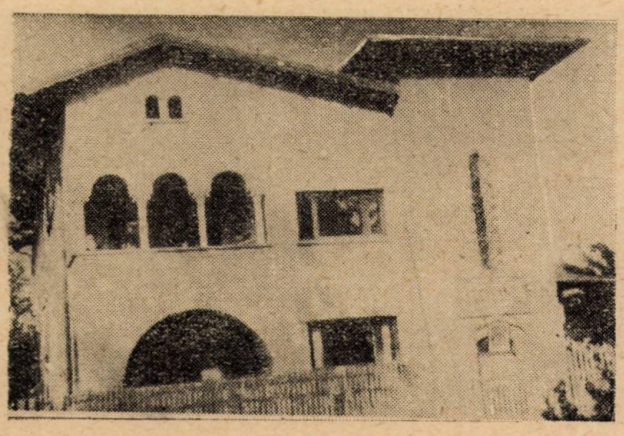

E mult mai mare ca atunci. Vedeți steaua ceea ? Chichiriță a lucrat-o. Cu țăruși și frânghie a măsurat-o. Tot noi am agățat și verdeața de pe casă". In timp ce vorbea mă uitai cu coada ochiului la Chichiriță. Intâlnind privirea mea, surprins, zâmbi de parc'ar spune: „Așa că-i treabă serioasă și asta?" și întoarse vesel capul către ceilalți.

Timpul a trecut pe furiș; ziua e de acum în amiaza mare. La bătăile unuia într'un drug de fier, copiii coborînd de prin casă sau venind din grădină se îndreaptă spre cantină.

M'am dus și eu cu tinerii grădinari la masă.

UN UNSPREZECE VICTORIOS

După prânz vine odihna. Astăzi tovarășul director nu e în cămin; a plecat împreună cu educatorul după treburi. Se pare că s'au dus la uzina „1 Mai" pentru a lua uneltele de tâmplărie și fierărie lucrate de muncitori pentru cămin. Trebuiau să aducă și-un meșter tâmplar.

Paturile își așteaptă în zadar oaspeții. De afară se aud lovituri înfundate. Mingea poposește în brațele portarului. Dela vreo 16 metri, unul, mai înalt decât ceilalți, bine legat, cu părul vâlvoi, trage la poartă. Doar, doar o pătrunde mingea până'n „plasă".

Chichiriță, răsărit de nu știu unde, își luă în serios rolul său: „ajutor de redactor".

— Văd, tovarășe, că te uiți la poartă. Cel ce trage, Stoica Ștefan, e centru atacant, iar pe Toma îl cunoști, e extrem stânga. Scrie în carnetul dumitale astfel: **„Stoica Ștefan, renumitul atacant al echipei de fotbal a casei de copii „Elena Pavel" din Ploești, are un șut formidabil. In matchurile jucate de echipa noastră, a marcat cele mai multe goluri".** Nici nu isprăvii de notat spusele lui Chichiriță și mingea se opri în „plasă". Iată și asta-i o treabă serioasă — mă gândii, și așezându-mă pe un butuc la marginea terenului, zic:

— Care a fost cel mai tare match al vostru ?

— Cu Scăienii. Luna trecută am plecat în tabără la Vălenii de Munte. Frumos-i și acolo. Ne jucam în apă la Teleajăn. Am fost și în excursie la Pădurea Cazacului. Băieții dela Scăieni erau și ei în tabără. Am jucat de patru ori. Ne-au bătut și ei, nu-i vorbă, dar pân'la urmă tot noi am învins. Numai Stoica a băgat 7 sau 8 goluri.

— Stoica-i totul în echipa voastră ?

— Nu. Au jucat bine și ceilalți, Toma, Șerbănică. Știi, echipa noastră-i puternică în întregime. Formează un unsprezece victorios.

Ne luarăm cu vorba de una de alta și timpul trecea repede. Chichiriță îmi povestea de strungul lui dela cercul de electromecanică. Dădu o fugă și chiar aduse o coasă, cuțitașe și altele lucrate de el. Veni apoi vorba despre cursurile de parașutism care au loc la Turnul de Parașutism de lângă clădirea căminului. Deocamdată au făcut numai jocuri, gimnastică și unele sărituri libere dela mică înălțime. Instructorul le-a spus însă că în curând vor face chiar sărituri lansate. Nu uită să-mi spună și despre pregătirile de școală. Piciorea învață serios pentru a intra la Școala Profesională Metalurgică, iar ceilalți au început din nou să răsfoiască cărțile de limba română, de istorie sau de matematică.

Incepu să coboare amurgul și liniștea înserării. Incă puțin și băeții vor merge la cină. Mai aveam numai o întrebare de pus: „Ești de mult în această casă de copii ?" Când începu, peste ochii cenușii, mereu vioi și jucăuși, parc'ar fi trecut, într'o clipă, o umbră de întristare: „Părinți n'am. Nici n'am apucat să-i cunosc bine, când au murit. Am fost adus în casa de copii. De atunci, am simțit dragostea celor de aici pentru mine. Am cunoscut și pe alții. Ne-am împrietenit și acum suntem cu toții ca unul. Timpul ni-l petrecem împreună. Dimineața la spălat, la înviorare și apoi la școală; după masă învățăm, cântăm, ne jucăm. Câteodată discutăm despre ce vrem să ne facem: oțelari, aviatori, strungari... Ai citit „Povestiri despre Gaidar"? Cu toții citim cărți. Până a citit „Pentru viață" în care se vorbește despre aviatorul sovietic Cicalov. Fiecare vrem să semănăm cu eroii din cărțile citite..."

Timpul plecării se apropiase. I-am mulțumit micului „ajutor de redactor" și celorlalți băieți pentru informațiile ce mi le-au dat. Plecând, un gând mi-a rămas în minte: Da, și ei vor fi asemeni eroilor pe care i-au îndrăgit...

Cinci zile

(din viața unui bătrân cafon)

de SORANA URSU

(Urmare din nr. trecut)

Ilustrații: TINA VAL

În timp ce motorul a început să duduie, nepotul lui Perruchio își scoase capul pe ușița deschisă și ne cuprinse iar cu privirea ochilor săi rotunzi și veseli:

— Să nu vă lăsați fraților, ne spuse el din inimă, că nici noi n'o să vă lăsăm! Cine luptă se alege cu ceva, cine așteaptă, moare de foame. Așa-i și la noi în Avezzano, la fabrica de automobile. Patronul nostru e tot o apă și'un pământ cu prințul vostru. Ei, rămâneți cu bine, și să... nu vă... lăsați... fraților! îl mai auzirăm strigând din camionul care pornise deja la vale.

După plecarea lor, Ricardo umbla de colo, colo, frecându-și bucuros mâinile ca un copil.

— Ai văzut, ne spuse el mândrindu-se, ăștia sunt comuniștii dela fabrica de automobile, când spun ei o vorbă... Nu degeaba m'am sfătuit cu ei dinainte! Mă uitai la Ricardo și băgai de seamă, așa dintr'odată, că știe o grămadă de lucruri de care eu habar n'aveam.

În dimineața aceea am pornit la treabă cu mai mult curaj. Ne gândeam, iată câtă lume ține cu dreptatea noastră și ne sare într'ajutor.

Pornirăm spre câmpia Fucino de două ori mai mulți ca în dimineața trecută. Se țineau după noi și copiii. Ricardo cu tinerii mergeau ca și ieri înainte, cântând. Când am ajuns la locul unde începusem ieri să săpăm, ne-am ales pe aproape un chiparos bătrân, am făcut un popas și ne-am împărțit în două. O parte din noi rămânea aici să-și vadă de treabă, adică să sape la canalul de irigație, iar altă parte mergea mai încolo spre capătul celălalt al terenului de vânătoare să înceapă treaba de asanare a mlaștinilor care se întindeau pe toată marginea de miază-noapte a câmpului părăginit. Căzui și eu în ceata celor care mergeau spre mlaștini împreună cu Ricardo, Giovanni, Rugero, Mario și alții.

Soarele ardea cumplit, cu toate că abea se urcase deasupra câmpiei.

— Să facem un ocol prin pădure, propuse Ricardo, e mai răcoare și vedem totodată până unde se întinde. Tot drumul se discută aprins ce-ar fi bine de semănat pe locul mlaștinilor, câtă suprafață arabilă s'ar putea recupera prin asanarea lor. Fiecare avea o părere și voia să și-o spună.

Mergeam așa de vreo jumătate de ceas, tot înaintând spre desișul pădurii, când auzirăm un lătrat de câine.

De aproape, alți câini răspunseră. Apoi un strigăt străbătu pădurea:

— Aici, Nero!

E prințul Torlonia! rostirăm toți într'un glas. Dar n'apucarăm să sfârșim vorba, când de după tulpinele înalte ale chiparoșilor se ivi, călare, însuși prințul Torlonia. Era îmbrăcat în costum de vânătoare. În urma lui veneau hăitașii și slugile, iar alături de el mergea tot călare un om pe care nu-l mai văzusem niciodată prin părțile noastre, vreun musafir dela Roma, se vede.

Câteva clipe rămaserăm în loc cu toții, și noi și călăreții, privindu-ne în tăcere.

— Hei, bătrânule, strigă în cele din urmă prințul Torlonia, oprindu-și ochii asupra mea. Văd că nu te grăbești să părăsești câmpiile noastre, pentru câmpiile elizee.. Asta înseamnă că trăești mai bine aici, și prințul Torlonia râse zgomotos, închizând pe jumătate ochii. Apoi își întrerupse deodată râsul și se adresă celorlalți cafoni:

— Ați venit să ne ajutați la încolțirea iepuroaicei?

Ricardo clătină din cap și răspunse:

— Nu, am venit să ne apucăm de secat mlaștina Raței.

— Așa !?! făcu prințul Torlonia, de parcă nu-i venea să-și creadă urechilor.

Atunci străinul se întoarse spre prințul Torlonia întrebându-l ceva într'o limbă neînțeleasă.

Însă, fiindcă eram aproape și fiindcă vorbea nestânjenit, cu glas tare, sigur că nimeni nu-l pricepe, și fiindcă nu degeaba stătusem 3 ani în emigrație, înțelesei limba străinului și vorbele-i ciudate :

— Aștia-s răsvrătiții? arătă el către noi.

Prințul Torlonia dădu din cap:

— Da, las'că le arăt eu lucru la mlaștini! răspunse el în aceeași limbă.

Am simțit dintr'odată că nu din întâmplare ne-am întâlnit cu el acum. Și că nici el nu pornise la vânătoare, așa, ca să vâneze doar iepuri.

—Masa-i pregătită, rosti tocmai atunci o slugă ieșită de după chiparoși. Dintr'acolo veneau într'adevăr, amețindu-ne, mirosuri pătrunzătoare de fripturi vânătorești.

— Nu mâncăm până nu prindem iepuroaica cu toți puii ei, se răsti la slugă, prințul. Și iar mi se păru că vorbele lui aveau alt înțeles.

Apoi ca și cum ar fi uitat de vorbele lui Ricardo, ne rugă să-i fim de ajutor la încolțirea iepuroaicei.

Presimțeam ceva rău și voiam să le spun a lor noștri să ne vedem de drum, dar Giuseppe și Mario, nevoind să-l mânie pe prinț pentru un lucru de nimic, se lăsară amăgiți de șiretenia lui și porniră numaidecât spre luminișul unde se afla iepuroaica. Într'o clipă prințul Torlonia dădu și el pinteni calului și porni pe urmele lor cu toată suita după el. Trecură doar câteva minute și deodată un pocnet sec de armă străbătu pădurea, iar la marginea luminișului văzurăm umbra lui Mario aplecându-se în jos, de parcă ar fi căutat ceva în iarbă.

Bănuind cel dintâi că s'a petrecut ceva cumplit, Ricardo porni ca un fulger spre luminișul unde umbra lui Mario nu se mai înălța.

Ceeace urmă, se desfășură apoi cu atâta iuțeală încât mi-e greu să-mi amintesc totul. Știu doar că Ricardo se înapoiase din luminiș cu părul vâlvoi și cu pumnii strânși se aruncase înaintea calului prințului Torlonia. Străinul îi răcni ceva neînțeles ridicând cravașa, dar Ricardo nu slăbi frâul calului pe care-l apucase zdravăn.

— Ucigașule, strigă Ricardo roșu de mânie, dece ai tras în Mario?

Noi toți ne strânseserăm în jurul calului, amenințători. Atunci prințul trase de capătul lanțului ce-i atârna pe piept și un fluer mic îi străluci între buze.

La sunetul ascuțit, răsări ca din pământ, din umbra chiparoșilor, garda personală a prințului și o ceată de carabinieri care se aruncă turbată asupra noastră. Câțiva îl înconjurară pe Ricardo, răsucindu-i mâinile la spate.

— Legați-l, le porunci prințul.

Dar Ricardo nu se lăsa, se zbătea, strigând mereu:

— Ucigașilor, dece ați tras în Mario ?!

— Am tras în iepure, făcu însfârşit prinţul Torlonia, râzând batjocoritor. Se întâmplă..

— In iepure? Care iepure? Ştim că ai venit să ne vânezi pe noi, nu iepurii, strigă atunci şi Giovanni. Dar n'ai să ne pui pe fugă ca pe iepuri, chiar de ne-ai ucide pe toţi. Vei da socoteală, n'ai grijă!

Prinţul se prefăcea că nu-l bagă în seamă pe Giovanni.

— Eşti arestat pentru încercare de atentat, rosti el către Ricardo.

In acest timp, garda ne îmbrâncea împingându-ne cu vârful carabinelor.

— Daţi-i drumul lui Ricardo, strigam noi neluând în seamnă carabinele.

— Ce v'a făcut fiul meu? îl întrebai pe prinţul Torlonia, strecurându-mă printre carabinieri. Nu-mi era deloc la îndemână văzându-l pe Ricardo legat ca un pungaş. Mi se strângea inima pentru soarta lui. Dar garda îl şi târa spre capătul celălalt al pădurii. Glasul lui se auzea însă şi de acolo.

— Lasă, tată, fii pe pace, mă'ntorc eu să începem lucrul la mlastina Raţei. Pe pământul unde curge sângele lui Mario o să crească pâinea noastră...

Intre timp, Giuseppe şi Rugero se repeziseră spre luminiş şi-l aduceau pe Mario, purtându-l pe brate cu băgare de seamă. Glontele îl nimerise aproape de umăr.

Giovanni ne făcu semn cu capul:

— Să mergem, fraţilor, o să ne întoarcem noi! spuse el aruncând o ultimă privire încărcată de ură în direcţia prinţului care se aplecase peste coama calului cu un zâmbet mulţumit. Avea dece să fie mulţumit: fugărise un iepure şi vânase doi cafoni.

Imbrânciţi, loviţi cu patul armelor pornirăm repede dealungul potecii purtând în mijloc pe Mario din umărul căruia picura sânge căzând în iarba uscată şi însemnând drumul nostru cu o dâră roşie.

Giovanni mergea alături de mine sprijinindu-mă. Imi simţeam picioarele ca de plumb şi le mişcam anevoie înainte. De pe poteca alăturată ne însoţea adierea ameţitoare a fripturilor şi sosurilor.

O clipă se zări printre ramuri, masa aşternută pe iarbă, încărcată ca pentru ospăţ de nuntă, şi mâini destupând sticle de vin roşu de Sicilia care curgea pe iarbă întocmai ca şi sângele din umărul lui Mario.

Cei rămaşi la săpatul canalului, nu bănuiau nimic. Işi văzuseră liniştiţi de treabă. Când ne văzură venind cu hainele sfâşiate, ascultară cele întâmplate şi-l văzură pe Mario însângerat se repeziră spre lopeţi să se arunce cu ele către pădurea unde prinţul îşi începea ospăţul. Dar Giovanni îi domoli:

— Mergem acasă, trebuie să chibzuim, să vedem ce-i de făcut.

Seara, se iscă din nou mare frământare la hanul lui Geronimo. Pascuale, căruţaşul, îl duse pe Mario la spitalul din Avezzano iar Giovanni plecă şi el la Avezzano să ceară sfat la Confederterra.

Astfel se scurse şi ziua a treia, dar întâmplările cele mai ciudate deabea acum se pregăteau. In adevăr, întâmplări ca cele din ziua a treia se mai pomeniseră,. slavă domnului, destule şi înainte, la noi în Abruzzi: moşieri trăgând în cafoni, arestări nedrepte...

Şi iată ce se petrecu în cea de a patra zi:

Pe la jumătatea dimineţii se înapoie Giovanni din Avezzano cu doi necunoscuţi. Ne adună pe toţi la hanul lui Geronimo şi închise bine uşile. Unul din cei doi necunoscuţi tocmai se pregătea să ne spuie ceva, când se auzi o bătaie puternică în oblon. Geronimo care-şi făcea de treabă pe afară ne strigă:

— Deschideţi, e Julio din Genterra cu nişte veşti!

Julio intră gâfâind, se vedea că alergase în grabă, şi trântindu-şi căciula pe masă rosti privindu-ne pe rând:

— A venit ştire la Genterra despre ce se petrece la voi. Noi genterezii am hotărît să venim să vă ajutăm, să nu părăsiţi câmpia Fucino.

Doar n'or să ne închidă pe toţi.

Mă uitai la Julio şi-mi veni să cred că-şi râde de noi. Cum adică, genterezii care ne pizmuiau pentru orice câştig, cu care ne aflam de douăzeci de ani în război pentru râpa Rossa, care... Mă uitai apoi în jur la ai noştri şi, ciudat, nu arătau prea miraţi. Ba Giovanni ca şi cum s'ar fi aşteptat de mult la această veste, se duse hotărît şi-i strânse mâna lui Julio, fără o vorbă. Apoi Julio fu poftit să se aşeze.

Atunci se ridică unul din cei doi din Avezzano:

— Camarazi, spuse el, vă aduc salutul Confederterrei. Odată cu el vă aduc ştirea că toţi muncitorii agricoli din jurul lui Avezzano vor declara grevă şi nu vor relua lucrul până nu vi se va face dreptate în ceeace priveşte câmpia Fucino. Iar muncitorii dela

fabrica de automobile au declarat o grevă de protest de 24 de ore împotriva arestării lui Ricardo şi a rănirii celor doi camarazi ai voştri, Mario şi Alberto. Continuaţi lucrul început la săpături. Confederterra şi muncitorii vor merge alături de voi. Să-i înfruntăm pe ucigaşi.

Vorbirea scurtă, dar răspicată a omului din Avezzano făcu o impresie grozavă. Eu însă nu-mi veneam în fire. Ce au cu treburile noastre ceilalţi cafoni din jurul lui Avezzano, ce-i priveşte pe cei dela fabrica de automobile arestarea lui Ricardo şi rănile lui Mario şi Alberto?!

Din Avezzano ne veniseră doar până acum numai belele: carabinieri, huligani, perceptori...

E drept că dăunăzi, spaghetele şi zahărul ni le-au adus tot cei dela fabrica de automobile, dar nu mi se păruse atât de ciudat, de vreme ce se spunea că cel ce le adusese era nepotul lui Perruchio. Dar, aşa, deodată, toţi cei dela fabrica de automobile, câţi or fi ei, o sută, două, poate o mie... doar n'or fi toţi nepoţii lui Perruchio! Mă frământam pe locul meu şi mă gândeam, iată, nişte bieţi cafoni au fost nedreptăţiţi şi câtă zarvă în Avezzano! Câtă lume se îngrijeşte deodată de soarta lor!

Nu, hotărît, un astfel de lucru nu s'a mai pomenit la noi în Abruzzi!

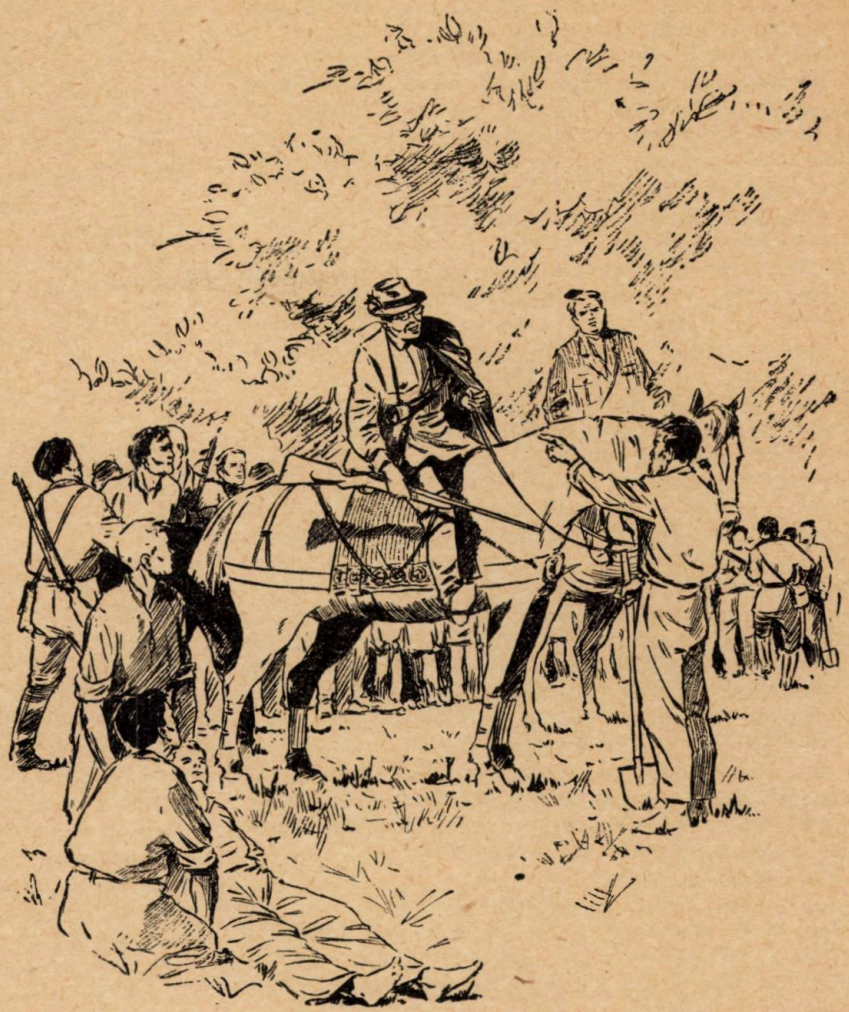

Dar asta încă nu era totul. In ziua aceea îmi mai fu dat să mă minunez. Aceasta se întâmplă pe la sfârşitul zilei.

La sfatul din hanul lui Geronimo se lămuriră multe lucruri. Cum că într'adevăr era la Roma o lege cu privire la drepturile cafonilor asupra pământului nelucrat şi că dacă nu ne-om speria de ameninţările lor i-am putea face pe moşieri să ţină seama de pomenita lege. Astea le aflarăm tot dela cei doi din Avezzano. Deci, pe la sfârşitul zilei, sfatul se termină şi tocmai ieşiserăm cu toţii în piaţă mai stăruind puţin şi mai schimbând câte o părere, când se întâmplă lucrul cel mai de necrezut.

Pe drumul ce duce spre Avezzano zărirăm venind către noi două umbre prea bine cunoscute, ce înaintau sprijinindu-se una pe alta. Şi cu toate că umbrele apropiindu-se din ce în ce, deveneau tot mai lămurite şi era în afară de îndoială că nu ne înşelam, totuşi nimănui nu-i venea să-şi creadă ochilor, Ne întrebam unii pe alţii fără rost:

— Cine să fie? Ia uite, Giuseppe, nu cumva...?

— Parc'ar fi Mario şi Alberto, rosti cineva însfârşit.

Dar nu credeam, nici când îi avurăm chiar în piaţă înaintea noastră.

— Ce vă holbaţi aşa la noi, de parc'am fi stafiile împăratului Victor Emanuel şi a Papei Pius al XI-lea? se răsti Alberto supărat

— De-ar fi fost chiar stafiile lor, nu ne-am fi holbat aşa, îi răspunse Rugero. S'au avut ei bine o viaţă întreagă împăratul şi cu papa, dece nu s'ar avea bine şi stafiile lor?

La vorbele lui Rugero toţi oamenii isbucniră în râs neluându-şi ochii dela cei doi vechi duşmani.

Mario avea încă braţul şi umărul bandajate, era palid şi cu obrajii supţi. Se sprijinea cu braţul sănătos de braţul lui Alberto, care arăta mai înzdrăvenit.

— Nu eşti vindecat, Mario, dece ai părăsit spitalul? îl întrebă Giovanni.

— Nu m'a răbdat inima să zac ca un hoit acolo, după cele întâmplate, rosti Mario cu o sclipire rea în ochi. Ne-am întors pentru câmpia Fucino, amândoi, şi bătu cu palma în pieptul lui şi al lui Alberto. Noi, amândoi, repetă el cu glas tare şi se vedea că-i face o bucurie deosebită să rostească aceste cuvinte.

Alberto aproba tăcut, din cap.

— Ia te uită, ei amândoi, porumbeii, îi îngână Giuseppe, uimit. Şi noi care credeam că v'au legat cu frânghii de paturi să nu vă sfâşiaţi bandajele şi să nu vă scoateţi ochii...

— Da, da, chiar ne gândeam să aşteptăm până iese Alberto, şi apoi să te trimitem pe tine. Un spital e prea mic pentru doi duşmani ca voi, glumi bătrânul dijmaş Sarneli.

Multă vreme cafonii îi necăjiră şi glumiră pe socoteala celor doi noi prieteni. Şi chiar când o luai obosit spre casă, împreună cu vecinii de prin partea râpei Rossa, mai auzirăm de departe râsetele lor înveselite. Baba Chiara care venea şi ea cu noi, nu conteni tot drumul să-şi facă cruce şi să îngâne peste măsură de turburată:

— Santa Maria, aceasta-i un semn, un semn de

sus, s'au împăcat Mario cu Alberto, va coborî pacea pe pământ, Iesus Christus!...

Astfel sosi şi ultima zi din şirul celor cinci zile.

In dimineaţa aceea am pornit, ca şi în dimineţile trecute, spre câmpia Fucino, cu sape şi lopeţi. Ca şi în dimineţile trecute ne petreceau din pragul porţilor ochii femeilor plini de nădejdi, iar copiii se ţineau droaie după noi.

Numai că în dimineaţa aceasta, în loc de o mână de oameni, eram un şir lung, nesfârşit de lung... Veneau acum cu noi şi cei din Genturra, aşa cum ne vestise Julio, se aflau în şirul nostru, aşa cum făgăduiseră, şi dijmaşii care lucrau pământul prinţului.

Veneau cu noi şi cei din Avezzano, care rămăseseră anume peste noapte. Undeva printre rândurile din capul şirului mergea Alberto sprijinindu-l cu braţul pe Mario. Tot pe acolo se aflau Giovanni cu alţi flăcăi purtând steaguri roşii şi cântând. Apoi cântecul cuprinse tot şirul. Eram un adevărat alai vesel. Iţi venea să crezi că sărbătorim nunta lui Giovanni sau a altui flăcău din sat. Dar nimeni dintre noi nu simţise o astfel de bucurie nici la nunta lui însuşi nici cu vreun alt prilej în viaţă.

Tocmai ajunsesem la locul unde începusem să săpăm canalul şi eu mă gândeam cu amar: iată, Ricardo nu e în alaiul nostru, nu cunoaşte bucuria de acum, când Giovanni se întoarse spre lungul şirului şi ducând mâinile pâlnie la gură, strigă:

— Prietenul nostru Ricardo a înfipt întâi steagul în locul acesta şi a scos prima lopată de pământ. Să numim canalul acesta de irigaţie cu numele lui Ricardo! Ca valurile deslănţuite ale mării înspumate, aşa răsună glasurile să-i răspundă:

— Cinste lui Ricardo!

— Inainte, pentru canalul lui Ricardo!

In rândul unde mergeam eu, toţi se întoarseră deodată spre mine şi mă priveau nu ştiu cum, într'un fel nou, ciudat, cum n'am mai fost niciodată privit.

— Unde-i tatăl lui Ricardo? — auzii apoi mai multe glasuri, să vie aici, înainte!

Eram atât de stânjenit de toate acestea, cum nu-mi amintesc să mă fi simţit din seara aceea cu lună plină, când am cerut-o de nevastă pe Luiza mea.

Apoi... dar ce s'a mai întâmplat apoi?

De fapt, când mă gândesc bine nu s'a mai întâmplat nimic. Imi amintesc doar de unele cuvinte care făceau însă singure, cât cea mai straşnică întâmplare.

Astfel, ţin minte cum, către sfârşitul celei de a cincea zi, în timp ce ne înapoiam dela mlaştini, Giovanni rosti deodată:

— N'ar mai trebui să cărăm sapele şi lopeţile cu noi, de fiecare dată; să le adăpostim mai bine în pavilionul de vânătoare al prinţului. Punem un lacăt şi ne facem mai multe chei.

Şi în adevăr, de atunci n'am mai luat sapele şi lopeţile cu noi.

Şi mai ţin minte cum tot spre sfârşitul acelei zile, şi tot Giovanni a spus că acum nu e de crezut să ne mai atace carabinierii, fiindcă suntem prea mulţi, fiindcă prea multă lume de aci şi de aiurea ţine cu noi şi fiindcă la nu ştiu câţi kilometri în jur, stau şi acum neluorate pământurile prinţului şi ale altor moşieri de vreme ce cafonii de acolo se ţin în grevă.

Şi iată că în adevăr, au trecut şi trec zilele şi noi ne vedem deocamdată liniştiţi de treabă. Numai Ricardo mai stă şi acum în închisoare. Deunăzi însă, a venit la mine un necunoscut dela Roma care mi-a spus arătându-mi un ziar:

— Ştii, bătrâne Senoponte, în Avezzano toată lumea vorbeşte de Ricardo al dumitale, e un erou, uite am scris şi noi în ziar. Mâine se va vorbi în toată Italia de el. Iar printul spumegă de furie. A venit la Roma să unelteasscă cu prietenii lui sus puşi, dar a rămas tot cu buzele umflate. Nici muncitorii nu stau cu mâinile în sân. Fac greve peste tot.

Ei, şi iată-mă stând în pragul colibei mele şi gândindu-mă la toate câte s'au petrecut în numai cinci zile.

Am împlinit de curând şaptezeci şi unu de ani de când trăesc pe aceste meleaguri. Şi de când mă ştiu, la noi, în Abruzzi, pavilionul de vânătoare al prinţului Torlonia a fost pavilionul de vânătoare al prinţului, adică un loc neatins de picior de cafon. Şi tot de când mă ştiu, cei doi vecini ai mei, Mario şi Alberto, au fost doi cocoşi înrăiţi care se duşmăneau de moarte din a zecea generaţie; iar feciorul meu Ricardo era un flăcău, un cafon, ce să spun, nici mai bun, nici mai rău decât alţi feciori de cafoni de-o seamă cu el.

Şi iată că în cinci zile doar, pavilionul de vânătoare al prinţului Torlonia nu mai e pavilionul prinţului, ci adăpost pentru uneltele noastre, al cafonilor. Mario şi Alberto s'au legat fraţi de cruce iar feciorul meu Ricardo a devenit erou şi cafonii botează cu numele lui canalul din câmpia Fucino. Şi toate astea numai în cinci zile.

Ciudată e viaţa. Cu mine, în cincizeci de ani ce lucruri s'au întâmplat de care să-mi amintesc? Când mă gândesc bine, doar două.

Intâiul în 1927: când aveam vârsta lui Ricardo, am plecat în emigraţie, în America de Sud, ca să pot aduna o sumă şi să-mi închiriez un lot de pământ.

Al doilea, în 1930: când m'am întors din emigraţie, în chip de umbra celui care am plecat şi fără o leţcaie în buzunar.

Şi de atunci zilele îmi treceau aşa: Aveam, ori n'aveam de lucru. Mâncam ori răbdam de foame. Iar serile, le petreceam stând pe pragul colibei mele şi îngânând cântecul emigranţilor, singurul lucru cu care m'am ales din călătoria în America de Sud:

Intr'un vapor părăginit
Am mers pe apă multe zile
Şi după vreo treizeci de zile
Iată'n America-am sosit!

Dar n'am găsit alt loc de-odihnă
Decât pământul îngheţat
Şi jos, trudiţi, noi ne-am culcat
Ca dobitoace fără tihnă.

— Dar azi nu mai suntem în 1930, mi-a spus necunoscutul din Roma, şi nici cafonii nu mai sunt aceiaşi.

Da, asta văd şi eu acum, nu mai suntem în 1930, şi nici cafonii, nici Italia şi parcă nici lumea întreagă nu-şi mai seamănă.

Cât aş da să am cu cincizeci de ani mai puţin. Cu mersul lucrurilor, cine ştie, s'ar putea ca într'o bună zi să-l trimitem pe Torlonia cu totul de aici, să nu mai rămână picior de prinţ sub cerul albăstru al Abruzzilor.

— Incearcă de mai trăeşte câţiva ani, mi-a spus tot necunoscutul din Roma, s'ar putea să apuci şi ziua asta.

Să vă spun drept, am să încerc. Am să fac tot ce-mi stă în putinţă. Merită doar atâta osteneală.

O călătorie neobișnuită

de **D. JARZABEK**

Traducere din limba polonă de T. HOLBAN

Tânărul meu prieten, te invidiez! La vârsta ta, imaginația tinerească și plină de avânt îți dă posibilitatea să faci călătorii în orice timp și în orice loc.

Vreau ca împreună cu voi să executăm un sbor în spațiul interplanetar. In stadiul actual al științei și tehnicii putem să executăm acest sbor cu aceeași precizie, ca și acei care au executat în imaginație sborul de probă în stratosferă.

Cu siguranță că primul sbor real interplanetar va avea loc în timpul vieții voastre. Poate că nu imediat pe planeta Marte sau Venus, ci undeva mai aproape de pământ, la o distanță de 500—1000 km... Mai târziu se va putea sbura în Lună, iar apoi, desigur, și mai departe... Cine știe, poate chiar vreunul dintre voi, cititorii acestui articol, va fi martorul plecării unui astfel de tren interplanetar de pe pământ, sau poate chiar vreunul să participe personal la călătorie. Totul este posibil. Timpul este „copt" pentru așa ceva.

Inaintea fiecărei expediții îndepărtate, fie chiar și imaginară, participanții trec prin așa numita „pregătire uscată", după cum spun schiorii. Deci și în cazul nostru va fi deocamdată o pregătire „uscată", sau mai bine zis o pregătire tehnică. Această pregătire este necesară, deoarece în timpul expedițiilor din stratosferă, adică la o înălțime de 15—20 km., oamenii au întâlnit condițiuni care nu se găsesc nicăieri pe pământ. Prin urmare pentru a evita „pericolele imaginare" trebue să vi le facem și voua cunoscute.

Ne pregătim de sbor, dar nu ne-am ales încă mijlocul de locomoție într'un spațiu atât de neobișnuit, cum este spațiul interplanetar.

Știm, că nici avionul și nici balonul nu sunt bune pentru acest scop, deoarece nu se pot mișca în vid.

Cunoscutul scriitor francez Jules Verne i-a trimis pe eroii dintr'o povestire a sa să execute această călătorie într'o ghiulea aruncată de tun. Deși era un scriitor minunat, care cunoștea admirabil tehnica, călătoria imaginară pe care a făcut-o este concepută prea naiv. El a comis o greșală fundamentală: oamenii nu pot fi aruncați într'o ghiulea de tun (așa cum vrea Verne) cu o viteză de 16 km. pe secundă.

O să înțelegeți acest lucru foarte

PROECT DE RACHETA ADAPTAT LA SBORUL DE PASAGERI

ușor. Când tramvaiul pornește brusc, pasagerii sunt aruncați brusc înapoi. Dar ce să mai vorbim de cazul când ghiuleaua pornește brusc cu o viteză de sute de ori mai mare decât viteza cu care pornește tramvaiul? Oamenii se vor transforma în praf încă din prima secundă a sborului. Prin urmare accelerarea exagerată a vitezei distruge omul.

Cade deci posibilitatea tunului.

Ce rămâne de făcut?

Există totuși un aparat, care este potrivit pentru sborurile interplanetare; el era cunoscut de oameni cu mii de ani înaintea tunului.

Fiecare dintre voi a văzut, în timpul producerii focurilor de artificii, cum se ridică în sus racheta și lasă în urma sa o dâră de foc. La o anumită înălțime ea isbucnește cu vuiet și împrăștie inele sau stele colorate de foc. Racheta este cunoscută din timpuri străvechi și a servit mai târziu ca ghiulea de luptă în timpul războiului. Deși oamenii se serveau de ea, nu-i înțelegeau nici principiile de funcționare și nici forța ce o împingea în sus.

Racheta a atras atenția unui profesor modest din orașul Caluga de lângă Moscova, Ignat Țiolcovsky. Acest autodidact genial a înțeles și a explicat că racheta este aparatul care va înlesni omului cucerirea spațiului interplanetar. El a prelucrat științific toate observațiile sale care au devenit astăzi baza științei moderne despre rachetă în întreaga lume. Lui Țiolcovsky îi datorăm nu numai ideea de a folosi racheta pentru călătoriile interplanetare, dar și foarte multe amănunte și invenții tehnice, ce fac din rachetă un instrument modern.

Țiolcovsky a fost acela care a conceput cu imaginația sa creiatoare tabloul călătoriei în planete.

Depe acum au început să se îndeplinească visurile lui Țiolcovsky, căci rachetele-sonde (fără echipaje) se ridică deja până la 300—400 km. deasupra Pământului. El a dat direcția viitoarelor lucrări științifice asupra rachetei.

Dar oare în timpul sborului cu racneta oamenii nu sunt amenințați de aceeași soartă ca și în ghiulea? Nu. Ghiuleaua aruncată din țeava tunului de către gazele rezultate din arderea prafului, sboară cu o viteză inițială enormă (ucigătoare pentru oameni). viteză care treptat se micșorează.

Racheta, însă, posedă motor propriu, se ridică în sus din ce în ce mai repede, viteza crește treptat, organismul omului, deși cu greu, se adaptează treptat la creșterea vitezei. Corpul nostru suportă viteze foarte mari, dar numai astfel de viteze, care nici nu cresc prea brusc și nici nu scad brusc.

Datorită proprietăților sale, mo-

torul rachetei funcţionează mai repede în vid. Contrar avionului sau balonului, racheta nu are deloc nevoie de aer.

Prin urmare să plecăm în călătorie cu racheta. Imaginaţia noastră este gata de sbor. Ne vom servi de însemnările unui ziarist în viitor:

Anul 1970

Plecăm dela aerodromul de rachete.

Pe podeţ sau pe uşa numită trambulină de rachete se afla un aparat elegant de metal, în formă de ţigară de foi. Cu partea din faţa, ascuţită, ţinteşte spre cer, sprijinindu-se de trambulină cu capătul dindărăt retezat. La acest capăt se află un orificiu în formă de pâlnie, iar alături — patru suprafeţe de direcţie. Pe scările turnului trambulinei pătrundem în orificiul de intrare din capătul din faţă al rachetei. Orificiul are două uşi închise ermetic. Când o uşă se deschide cealaltă rămâne totdeauna închisă. Deasupra uşilor se află inscripţia: „Atenţiune! Deschiderea uşii în timpul sborului ameninţă cu moartea întregul echipaj!" Ciudată inscripţie, care aici pe pământ nu poate fi înţeleasă. Dar în timpul sborului deasupra stratosferei, în vid, din cauza închiderii neermetice a uşii poate să iasă repede aerul din cabină. Rezerva sa este limitată, iar călătoria poate să dureze săptămâni şi luni.

La gândul ce se poate întâmpla cu noi, dacă cineva n'ar închide bine uşa şi nu s'ar observa aceasta... simt că mă trec fiorii...

Ne îmbrăcăm în haine de scafandru de rachete. Este o îmbrăcăminte ce se compune dintr'o caschetă străvezie, prevăzută cu diferite receptoare şi dintr'o haină de cauciuc, întărită cu arcuri de oţel. In spate se află un rezervor cu aer. Când deschid robinetul, simt cum intră aerul în scafandru şi-l umflă. Trebue să arăt foarte caraghios. Dar nu e timpul să ne studiem în oglindă, care de altfel nici nu există aici.

Pilotul mă invită să ocup loc pe unul din fotoliile libere, acoperite cu perne de cauciuc. Mă aşez alături de el. Mă leg de fotoliu cu curele. Este greu să ajungi la fotoliu, deoarece racheta se află într'o poziţie aproape verticală, deci şi podeaua cabinei este aşezată tot vertical. Podeaua trebue să fie acum peretele din spate... Pe pereţii cabinei se află numeroase curele elastice. Pilotul se aşează în fotoliu, parcă s'ar pregăti să doarmă. Fac şi eu la fel şi aştept ce o să urmeze. Văd că pilotul apasă pe nişte butoane, ridică şi lasă în jos nişte pârghii; se aprind luminile. In receptor se aude o comandă: „Controlul închiderii ermetice! Ocupaţi-vă locurile! Atenţiune, cuplez motorul!" Se aude un vuiet puternic. Pereţii cabinei încep să vibreze ritmic. După o clipă, vibraţiile, deşi se mai simt, încep să dispară, simt însă că racheta se pregăteşte să sară. Pilotul se aşează mai comod, se leagă cu curelele fotoliului şi apasă pe butonul cu inscripţia „Pilotul automat".

Deodată, simt cum o forţă extraordinară mă apasă în pernele fotoliului. Da, mi se părea că eram împins într'o placă tare de oţel. După o clipă...

După o clipă pilotul nu mai stătea întins în fotoliu, ci şedea şi manevra butoanele şi pârghiile. Se aprindeau şi se stingeau diferite lumini colorate. Pe un ecran luminos am văzut cerul negru, presărat cu stele...

Am decolat de pe pământ în orele de dimineaţă. Dela decolare trecuseră abea numai câteva minute... De îndată ce cerul este negru, înseamnă că suntem dincolo de stratosferă... Deodată mi-am adus aminte de inscripţia dela intrare... M'am cutremurat: dacă uşa nu este ermetic închisă?...

Mi-am revenit... Pe perete, în apropiere de fotoliul meu, se afla o tăbliţă, pe care era reprezentată o secţiune din racheta noastră...Văd cabina noastră de pasageri aşezată în partea din faţă a rachetei. Ea ocupă aproximativ 1/15 sau 1/20 parte din volumul întregului aparat. Mai departe, dincolo de cabină, se vede un perete gros, îndărătul căruia se află un butuc rotund, străbătut de ţevi şi de vergele. Inscripţia arată, că aceasta este o pilă atomică. Iar şi mai departe se află un rezervor cu hidrogen lichid.

Hidrogenul, încălzit până la temperaturi mari în pilă, apasă cu mare presiune asupra pereţilor camerei rachetei.

Dacă această cameră ar fi închisă din toate părţile, gazele ar rupe-o în bucăţi. Gazele care apasă asupra peretelui din spate ies cu o forţă enormă prin duză, iar gazele care apasă asupra peretelui din faţă al camerei, o împing cu o putere mare înainte, iar odată cu ea întreaga rachetă. Se petrece fenomenul reacţiei. Din această cauză motorul de rachetă se numeşte motor cu reacţie. Racheta împinsă de reacţie avansează în vid cu o viteză ameţitoare. Aceasta însă nu o simţim acum, deoarece viteza nu mai creşte.

In receptorul din rachetă aud vocea liniştită a pilotului: „Măresc viteza cu 40 m. pe secundă. In scurtă vreme racheta va atinge o viteză de 8 km. pe secundă şi atunci nu vom mai simţi forţa de gravitate a pământului..."

Aceste cuvinte n'au făcut asupra mea o impresie prea mare. M'am gândit: „Ei şi ce? Pământul n'o să ne mai atragă, vom merge prin spaţiu complet nestingheriţi..."

Mă simţeam foarte bine. Am vrut deci să-mi mai întind puţin oasele... Pilotul anunţă: „Sburăm cu o viteză mai mare de 8 km./sec.".

M'am desfăcut de curelele ce mă ţineau legat, m'am sprijinit cu coatele de fotoliu şi am vrut să mă ridic imediat în picioare, dar... s'a întâmplat cu mine ceva ciudat. Am fost ridicat spre plafonul cabinei. M'am desprins uşor de plafon şi m'am întors cu spatele, rămânând suspendat deasupra pilotului. Văd prin geamul caschetei faţa zâmbitoare a pilotului, care întinde mâna, mă apucă uşor de scafandru şi fără greutate mă trage în jos şi mă aşează înapoi în fotoliu.

Aud o voce în receptor: „Doar v'am prevenit, că la o viteză de 8 km. pe secundă forţa de gravitate a pământului nu mai acţionează asupra rachetei. Atât noi cât şi lucrurile îşi pierd greutatea proprie:

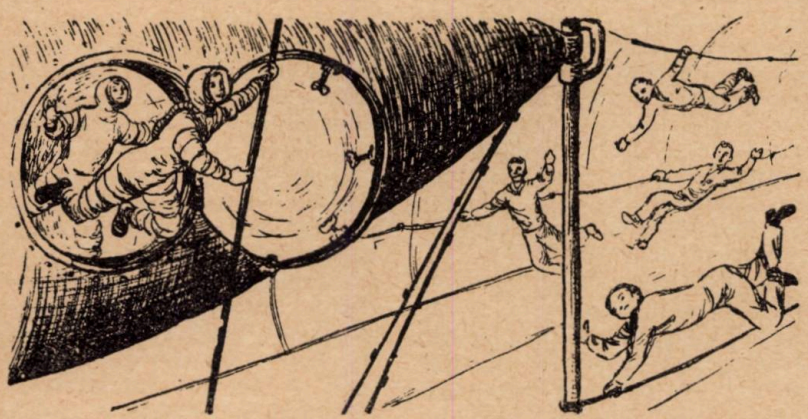

de aceea în cabină totul este fixat. De acum înainte trebue să vă mişcaţi cu atenţie. Dacă acum aţi sări din rachetă, aţi rămâne în gol, sburând alături de noi. Dacă, fără să vreţi, aţi împinge peretele rachetei, v'aţi depărta de rachetă la o distanţă de mai mulţi metri. Dacă aţi vrea să vă întoarceţi la ea, ar trebui să vă folosiţi de revolver. Trăgând cu revolverul în direcţie contrară cu racheta, reacţia împuşcăturii v'ar împinge în direcţia rachetei... Nu uitaţi acest lucru... v'aţi eliberat de îmbrăţişarea nevăzută a pământului..."

Mă simt cam ne la locul meu. Iau termosul cu cafea neagra şi vreau să torn cafea în cana. Mă uit cu mirare la ceeace se întâmpla. Cafeaua după ce ieşise din termos, în loc să se verse în cană, formă o sferă brună care creştea mereu şi care, la fel cum păţisem şi eu cu o clipă mai înainte, se ridica liber în sus, înaripată de un inel de vapori... Pilotul, zâmbind, mă îndemnă să renunţ la cafea şi să aştept cu masa până la prima oprire...

Dar iată că se termină prima etapă a călătoriei.

Prin iluminator se vedea că ne apropiem de un corp ciudat, care atârna în spaţiu. Avea forma unui inel de metal, înăuntrul căruia se vedeau parcă nişte spiţe, ce se concentrau în sfera care se afla chiar în mijlocul inelului. Intreb pilotul, de unde a apărut acest corp ciudat în spaţiul interplanetar.

Aceasta este prima Lună artificială construită de oamenii sovietici şi care se învârte în jurul pământului. Ea formează prima staţie pentru oamenii ce călătoresc dincolo de pământ, prima insulă cosmică. Poartă numele de „Insula Ţiolcovsky", deoarece ideia constituirii unei astfel de insule îi aparţine lui Ţiolcovsky.

Insula a fost construită aici, pe loc, din piese aduse de pe pământ de către rachetă. Construcţia este formată din plăci uşoare şi durabile şi din grinzi de metal. Aici este uşor să construieşti deoarece chiar piesa cea mai grea de metal nu cântăreşte nimic şi ştim doar, că la o construcţie cea mai multă muncă este depusă la ridicarea şi împingerea greutăţilor.

Deodată l-am întrebat pe pilot:

-- „Dar cu ce au fost bătute aceste piese, doar nu cu ciocanul. Un ciocan aici nu funcţionează. Dimpotrivă — orice lovitură de ciocan poate să arunce grinda sau placa de metal departe în spaţiu..."

— „Toate piesele au fost unite cu ajutorul sudării..."

Pilotul potriveşte viteza rachetei cu viteza artificială a insulei. Ne apropiem de ea. Racheta intră în gaura care se află în sfera din centrul inelului. După o clipă, gaura s'a închis ermetic. Nu simţim oprirea rachetei deoarece „Insula Ţiolcovsky" se învârte cu mare viteză în jurul pământului.

In scurtă vreme auzim vâjâitul aerului. Camera de intrare, în care pătrunse racheta, închisă ermetic dela exterior, este deschisă din interiorul sferei. Vidul din cameră se umple cu aer. Din această cauză se auzea acel vâjâit.

Când camera fu umplută cu aer, am deschis uşa rachetei şi „eşim" din rachetă într'o sală mare, frumos luminată, unde ne aşteaptă locuitorii insulei... Se ţineau de curelele care se aflau în sală şi ne făceau semne cu mâinile, iar corpurile lor, din cauza acestei mişcări, se legănau în chip ciudat...

Ne scoatem scafandrele şi printr'un coridor, care constituia un fel de „spiţă de roată-inel", apucându-ne de curelele atârnate pretutindeni, înaintăm în interiorul inelului. In inel căpătăm capacitatea de a merge. Inelul virează neîncetat. Forţa centrifugă acţionează aici astfel, încât ne apasă spre peretele exterior al inelului. De fapt însă ne apasă picioarele. Putem deci merge.

De-abia acum simţim că suntem flămânzi. Intrăm în sufragerie, unde ni se serveşte masa, pe care o mâncăm în mod normal, ca şi pe pământ. Acum cafeaua, chiflele, untul şi brânza se comportă ca şi noi, se comportă ca pe pământ. Aceasta înseamnă că chiflele se pot pune pe masă, în urma greutăţii lor proprii, iar cafeaua se menţine în cană... Forţa centrifugă a insulei ce se învârteşte, împinge totul — atât oamenii cât şi obiectele — spre periferia inelului.

Vizităm insula cosmică. In inel se află mai multe cabine, mulţi oameni, multe săli de lucru, ba chiar şi sere, în care se cultivă fructe şi legume. Echipajul trebue să capete vitamine.

Toate acestea însă se află ca într'o butelie închisă ermetic.

Pretutindeni se află semne de prevenire şi tăbliţe cu inscripţii: „Atenţiune! Deschiderea uşilor, ferestrelor şi a oricăror orificii dela învelişul exterior al insulei ameninţă cu moartea întregul echipaj! In cazul când se constată scăderea aerului (uitaţi-vă la manometru),

trebue să se tragă semnalul de alarmă. La semnalul de alarmă toți se îmbracă în scafandru și se prezintă la sectorul de servici!"

Insula cosmică trăiește o viață proprie, însă întreaga aprovizionare o capătă de pe pământ. De pe pământ se transportă rezervoare cu aer lichid, alimente, apă, într'un cuvânt — totul. Legătura cu pământul se ține prin intermediul radio-ului și televiziunii.

Cel mai mult loc este ocupat aici de centrele științifice. Unul din aceste centre este observatorul astronomic, care posedă un telescop cu o oglindă enormă. Este foarte ușor să operez cu el — aici nu are aproape nicio greutate. Așezat pe partea exterioară a sferei centrale, deci în vid, este dirijat cu ajutorul mecanismelor din interior.

In timp ce mâncăm, în sufragerie, am auzit transmisă prin megafoane următoarea recomandare: „Atențiune! Echipa de sudori să-și puie scafandrele de lucru; peste treizeci de minute se va duce la exterior, spre a prelungi antenele de radio".

„Conducătorul construcției oglinzii să se prezinte la comandantul insulei".

Când am întrebat despre ce oglindă este vorba aici, mi s'a răspuns că în vecinătatea insulei se montează o oglindă enormă concavă cu un diametru de câteva sute de metri. Oglinda se montează pe un schelet ușor de metal, din tablă cu suprafața lucitoare. Va fi astfel aranjată, încât adunând razele soarelui într'un mănunchi enorm, la va dirija spre suprafața pământului, de exemplu pentru topirea într'un anumit loc a ghețarilor, care împiedică navigația sau pentru a ilumina anumite regiuni din Nordul Uniunii Sovietice, unde înghețul timpuriu ar putea să amenințe plantele cultivate.

Construirea artificială a unui satelit va avea o importanță enormă pentru știință și pentru navigația cosmică.

Aici se vor înjgheba numeroase institute geofizice și astronomice care vor avea condițiuni de observații și de calcule a corpurilor cerești cu mult mai bune decât pe pământ, care este înconjurat de o atmosferă nu prea străvezie.

Și călătoria pe insula Țiolcovsky va fi prima expediție înainte de a se întreprinde o călătorie în spațiul interplanetar.

Proiectele lui Mihail Mecanicescu

(Explicații la coperta IV-a)

1. In colțul drept de jos figurează un „ceas deșteptător autobalansat cu stropitoare" propus de Mihail Mecanicescu.

La ora fixată, ceasul deșteptător deslănțuie un vacarm asurzitor; acul ceasornicului trage de o sfoară legată de o căldare; aceasta se răstoarnă, udând leoarcă cu apă rece pe cel care doarme dus. Iar cu ajutorul unui alt conductor se scoate cârligul care ține arcul și acesta desdoindu-se, aruncă în sus așternutul.

2. Priviți apoi în colțul opus de sus al desenului. Vedeți acolo un mecanism ingenios, pe care inventatorul l-a numit „dispozitiv de plajă cu întoarcere automată".

3. Aveți deasemeni în fața voastră „un căutător optic de ciuperci", un „culegător automat de poame, cu șase labe" și, în sfârșit, „prinzătorul electric de pește cu undița sistem Mihail Mecanicescu".

4. Pentru amatorii de cântec de privighetoare neobositul constructor a proiectat „un post de emisiune radiofonică de tabără pentru audiții de cântece de privighetoare" (vezi colțul drept de sus).

Observați deasemeni copacul, în care este instalat microfonul pentru privighetoare. Mihail Mecanicescu propune să se sădească în tabără un copac „din specia compot asortat", care să inlocuiască în acelaș timp livada de pomi fructiferi, via și bostănăria... Știm că miciuriniștii noștri creiază noi și minunate varietăți de fructe, ajungând până acolo încât reușesc să facă să crească în același pom, mere și pere. Dar să cultive pe aceeași creangă pere și pepeni galbeni, struguri și pepeni verzi, nu i-a dat prin cap nimănui până la Mihail Mecanicescu.

La propunerea lui Mihail Mecanicescu în tabără se instalează un „cercoscop", adică un televizor de o construcție specială. Intorcând săgeata busolei - căutătoare de priveliști, se pot admira cele mai frumoase peisagii din împrejurimile taberei și nu mai e nevoie de plecat nicăieri. Pentru ca plăcerea și impresia să fie complecte, inventatorul recomandă spectatorilor să-și îmbrace costumele de turiști și să-și ia în spinare ruksacurile.

Tot el a inventat agregatul complex „prinzătoarea automată de muște" (vezi desenul). Muștele sunt atrase de un borcan cu miere instalat în centrul aparatului, dar acolo ele nimeresc în curentul puternic al unui ventilator electric, care le trimite într'o pâlnie specială. Un contor „muscometru" indică numărul muștelor prinse. Totuși, acest aparat prea complicat ni se pare a fi inutil acum. Intr'o tabără, care ar fi utilată după proiectele lui Mihail Mecanicescu, în care ar exista „culegătoare automate" și „săpunătoare mecanice" dar nu ar exista cercuri de activitate pentru pionieri, muștele ar muri dela sine... de plictiseală...

(Traducere din limba rusă)

Coperta I-a: „Așa s'au împrietenit" de IURA DARIE

„CRAVATA ROȘIE", revista pionierilor și școlarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Redacția și Administrația: București, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06. Cont C.E.C. Nr. 152654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. Taxa poștală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. 1. — 9-25 „Inrep Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat, Str. Brezoianu 23—25 — C. 5769

EXEMPLARUL 1 LEU

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Cine le dezleagă

EXPLICAȚIA JOCULUI

ÎNCEPÂND DE LA MARGINE SPRE CENTRU ÎNSCRIEȚI DOUĂZECI DE CUVINTE FORMATE DIN CÂTE CINCI LITERE, CONFORM SEMNIFICAȚIILOR.

LITERELE DIN PĂTRĂȚELELE COLORATE CITITE ÎN CONTINUARE DE LA 1 LA 20 DIN PRIMUL ȘI APOI DIN CEL DE AL DOILEA CERC VOR DA O MAXIMĂ A MARELUI SCRIITOR SOVIETIC MAXIM GORCHI.

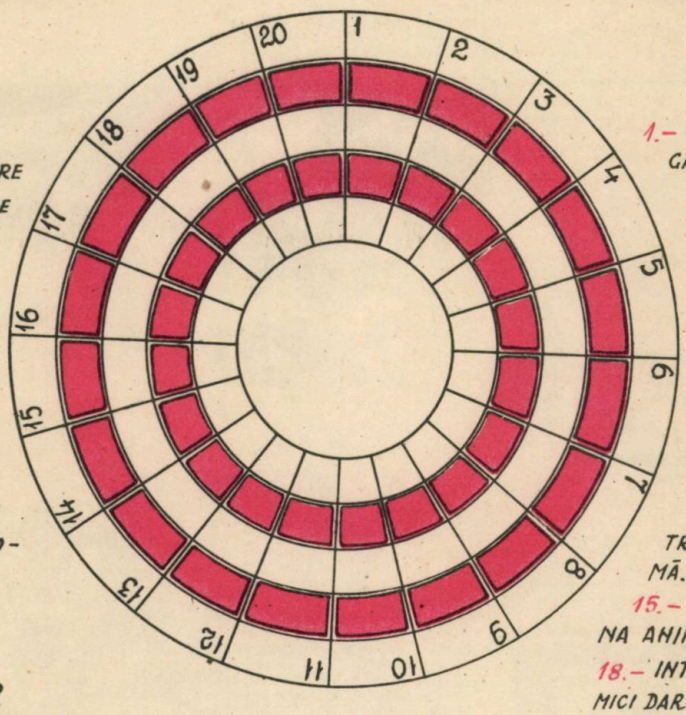

1.– STAȚIUNE BALNEARĂ ÎN BĂRĂGAN. 2.– ORAȘ ÎN REGIUNEA TIMIȘOARA, FOST CAPITALĂ DE JUDEȚ. 3.– RĂSPUNSUL PRIMIT DE CEL CARE BATE LA UȘĂ. 4.– JUMĂTATE DE SCOBITOARE. 5.– DAU BUNĂZIUA. 6.– IEȘ DUPĂ PLOAIE DAR NU-S CIUPERCI. 7.– FAC VÂRF CREIONULUI. 8.– TRAG CU BURETELE. 9.– LOCUIEȘTE LÂNGĂ MINE. 10.– CEL MAI MIC. 11.– LA CE-I BUNĂ MICA? (FĂRĂ T). – 12.– CEL MAI RAPID MIJLOC DE TRANSPORT. 13.– PĂDURE, NU GLUMĂ. 14.– CERCUL ARE 360 DE..... 15.– NELIPSIT DE LA MASĂ. 16.– HAINA ANIMALELOR. 17.– LICURICI CURIOȘI. 18.– INTRĂ ÎNVÂRTINDU-SE. 19.– SUNT MICI DAR AU PUTERE URIAȘĂ. 20.– FRATE BUN AL OLTULUI. –

Cercuri

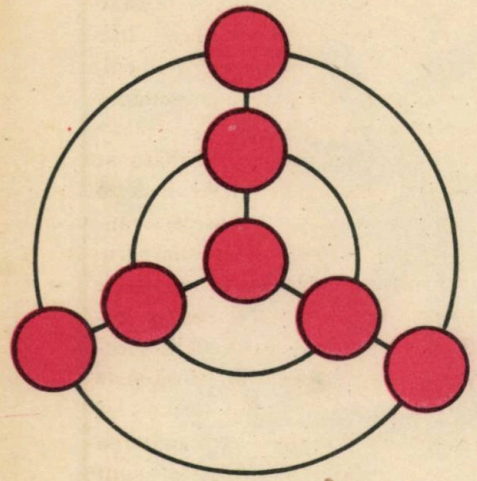

SĂ SE ÎNSCRIE ÎN FIECARE CERC MIC CÂTE UN NUMĂR DE LA 1–7, ASTFEL ÎNCÂT SUMA TOTALĂ A CERCURILOR DREPTE, ÎN DIAGONALĂ, CÂT ȘI A CERCURILOR CONCENTRICE SĂ FIE 12. –

Monoverb

CUM

(8 LITERE)

PUȚINĂ CUNOȘTINȚA DE GEOGRAFIE.

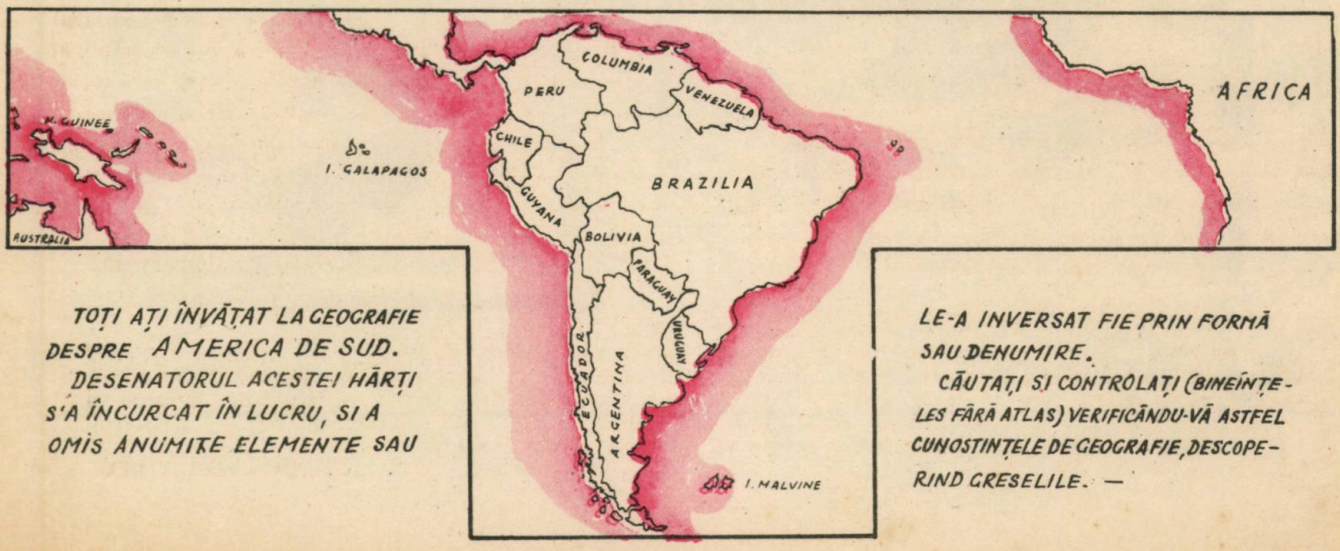

TOȚI AȚI ÎNVĂȚAT LA GEOGRAFIE DESPRE AMERICA DE SUD. DESENATORUL ACESTEI HĂRȚI S'A ÎNCURCAT ÎN LUCRU, ȘI A OMIS ANUMITE ELEMENTE SAU LE-A INVERSAT FIE PRIN FORMĂ SAU DENUMIRE.

CĂUTAȚI ȘI CONTROLAȚI (BINEÎNȚELES FĂRĂ ATLAS) VERIFICÂNDU-VĂ ASTFEL CUNOȘTINȚELE DE GEOGRAFIE, DESCOPERIND GREȘELILE. —

Proiectele lui Mihail Mecanicescu

(Explicații în pag. 24)

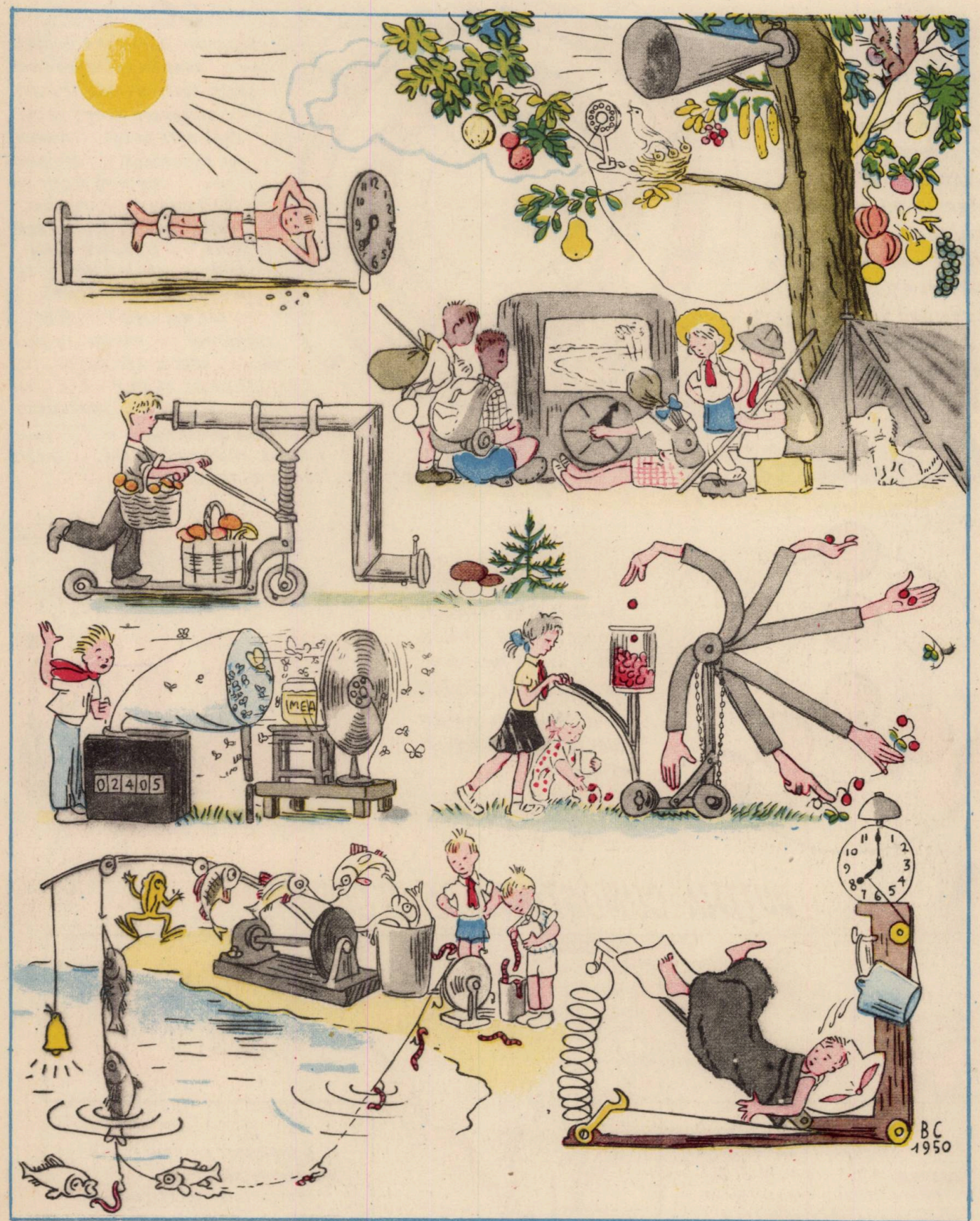

CRAVATA ROȘIE

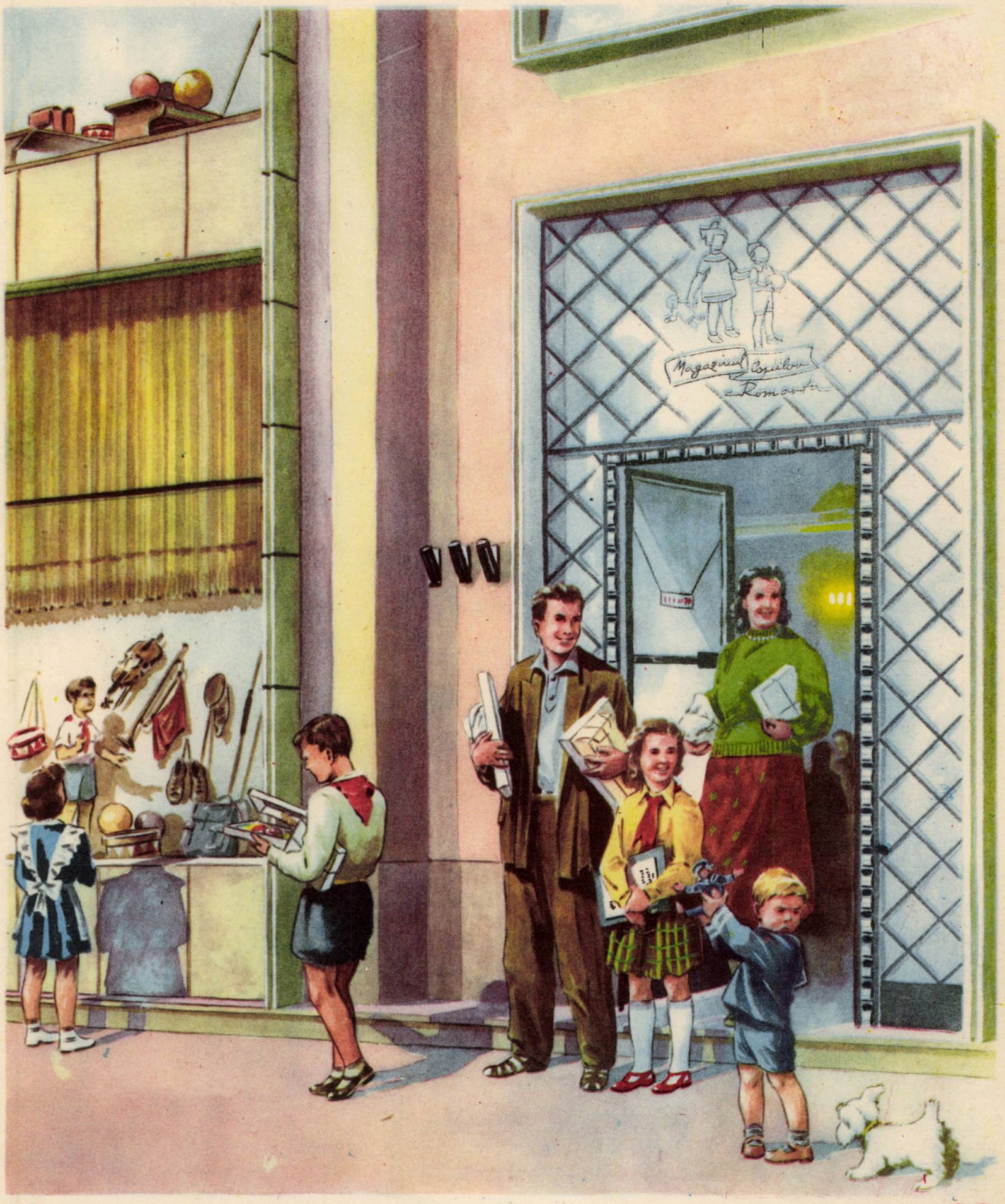

1 OCTOMBRIE 1953

Nr. 19

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Elevii matrozi ai Școlii Medi Militare de Mari pe Nava Școal

In lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 19
1 OCTOMBRIE
1 9 5 3

Cantemiristul

Ion Croitoru, fiul eroului pontonier Eftimie Croitoru — care s'a jertfit apărând un pod peste Tisa — va urma, prin grija M.F.A., Școala Medie Militară „Dimitrie Cantemir".

Vestonul nou ce-acum îmbrac
Mi-o aminti prin ani mereu
Că l-ai purtat ieri în atac
Pe-al Tisei mal, tu dragul meu!

Centura ce-o prind pe mijloc
Tu, taică, o prindeai la fel,
Când ne scriai din șanț, din foc:
„Să aveți grijă de Ionel!"

Iar cartea nouă ce-o deschid
Mi-aduce gând de tine iar:
Tu biet argat, n'ai slovenit
Vr'o buche de abecedar!

Și arma când în mâini voi lua
Asemenea-ți o voi cinsti,
Căci voi simți și mâna ta,
De vr'un dușman va îndrăzni!

Primul voi fi dintr'un cătun
Cu epoleți de ofițer,
Nu voi uita drag, tată bun,
Să fiu ca tine: pontonier!

...Astăzi la sport când alergam
M'a strâns la piept un colonel.
Nu mi-a vorbit, dar auzeam
„Să aveți grijă de Ionel!"

Și-am înțeles dece-ai salvat
Un pod cu-al vieții tale preț;
Da, taică, nu te-ai înșelat,
Pe el ne-am dus drumul măreț!

NICOLAE TAUTU

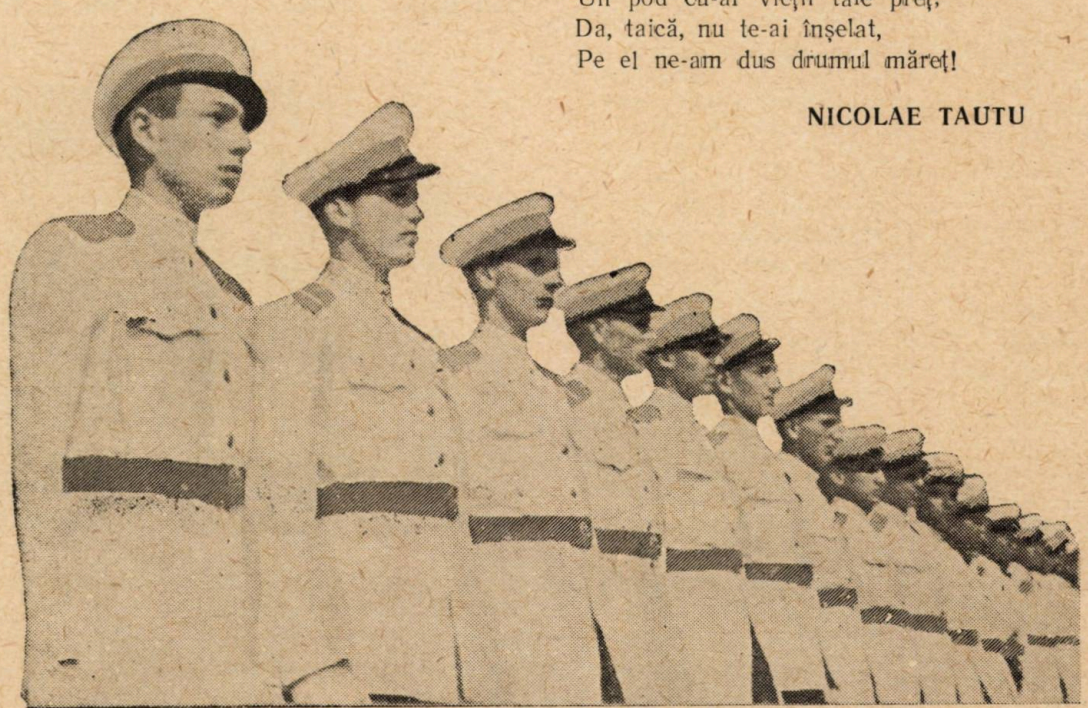

Balada Musului curajos

de C. MIHAIL

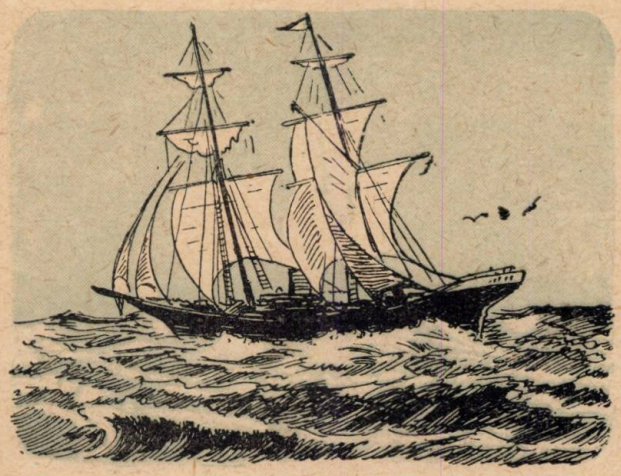

Cu pânzele 'ntinse
Pe 'naltul catarg
In port un vas-şcoală
Se 'ntoarce din larg.

Talazurile 'nalte
Vuiesc ne'ncetat
Şi şuieră vântul
Şi geme turbat.

— Grea cursă... oftează
Voinicul cârmaci.
— Dar mâna ţi-e dârză
Şi ochiul dibaci...

Răspunde secundul, [1])
Ai vânt la babord, [2])
Păstrează aceeaşi
Direcţie spre Nord.

Cu glugile trase
Stând făr'adăpost
Par două statui
Neclintite în post.

Şi spintecă prora
Năpraznicul val
Nu-i urmă de port
Şi nici urmă de mal.

Pe punte matrozii
Aleargă grăbiţi,
Elevi sunt cu toţii
Abia instruiţi.

Deodată un glas
De furtună 'ntrerupt
Se-aude — La vele [3])
Un cablu s'a rupt!

Coboară secundul
Pe scări tumultos:
— Să vină la mine
Un mus [4]) curajos!

Vreo zece voinici
De'ndată-au venit,
Secundu-i privi
Şi zâmbi mulţumit.

— Doar unul mi-ajunge
Că-i lucru puţin...
Va merge pe vergă [5])
Elevul Marin.

Pe Ion-gabierul [6])
Il va ajuta
Să poată mai repede
Cablul lega.

★

Se leagănă vasul
Se-apleacă de zor.
S'ajungi pân'la vergă
Nu-i tocmai uşor.

Pe scări de pisică [7])
Se urcă Marin
Vânjoasele-i braţe
Abia de-l mai ţin

Dar iată... 'nsfârşit!
Cu o mână s'a prins
Cu cealaltă cablul
Lui Ion i-a întins.

Il ia gabierul
Il trage în sus...
...Şi lunecă scara
Şi greu îl, nespus!

Şi geme catargul
Cu jalnic ecou.
Dar pânza se 'ntinde
Se umflă din nou.

E gata!... îşi spune
Marin c'un oftat.
Dar iată un strigăt
Ţâşni sugrumat.

Şi'n bezna de ape
Cu lung plescăit
Un trup omenesc
Deîndat-a pierit.

„Ion..." acest gând
Il izbi dureros.
„In mare un om!"
Veni strigăt de jos.

Şi'ndată comanda:
— La vele grăbiţi!
Şalupa a doua
La bord, coboriţi!

„Degeaba... N'au timp
Să ajungă la el"...
Şi mâna şi-o ia
De pe cablul de-oţel.

Şi'n marea 'nspumată
Se-aruncă de sus
Să-şi scape tovarăşul,
Vrednicul mus.

Reci sloiuri de ghiaţă
Tot trupu-i cuprind
Şi vinete cercuri
Sub pleoape se'ntind.

...Il pare că'n apă-i
De-un ceas şi mai mult.
Dar nu-l înspăimântă
Al mării tumult.

Nădejdea, voinţa
Puterea-i sporesc.
Deodată, pe-o creastă
Un trup omenesc....

Şi iarăşi dispare...
...mai are puţin —
— Hei, unde eşti Ioane?!
— Aici sunt, Marin!

C'un braţ îl cuprinde
— Sfârşit îs de tot...
— Curaj, la şalupă
Ajungem înnot.

★

Cu pânzele 'ntinse
Pe 'naltul catarg
In port un vas-şcoală
Intrase din larg.

Intreg echipajul
Pe punte stătea
Şi 'nceţ, căpitanul
Un ordin citea.

In liniştea-adâncă
Cuvântu-i solemn
Părea o chemare,
Părea un îndemn:

— Marin al Ioanei
Matroz ne'nfricat
Tovarăşi,
Pe Ordin de Zi e citat!

[1]) Secund = ajutorul căpitanului de vas.

[2]) Babord = partea stângă a vasului.

[3]) Vele = pânze.

[4]) Mus = elev marinar.

[5]) Vergă = lemn fixat de catarg, făcând cruce cu el, de care sunt legate velele (pânzele).

[6]) Gabier = marinar care stă în gabie (platformă semicirculară pe coloana unui arbore) şi are sarcina de a se urca în arboradă şi a executa manevrele pentru întinderea sau strângerea velelor.

[7]) Scări de pisică = scările făcute din funii, pe care marinarii se urcă în arboradă.

Prietenia româno - sovietică oglindită în plastica noastră

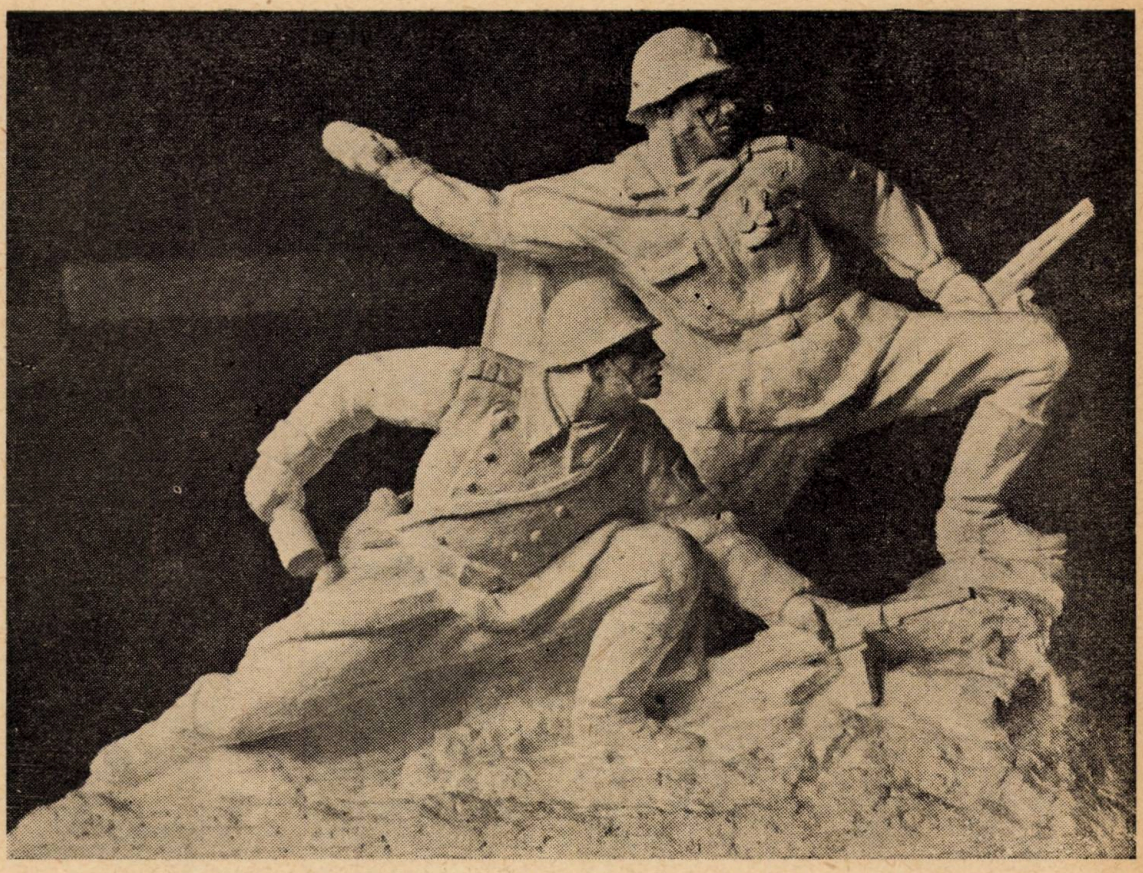

Sculptură de
ONOFREI MIHAI

Pictură de
GHEORGHE ŞARU

In China liberă

de L. DUBROVINA

Vreau să vă împărtăşesc şi vouă, dragi copii, acele luminoase şi neuitate impresii, pe care le-a lăsat în sufletul fiecăruia dintre noi — membrii delegaţiei sovietice ai oamenilor culturii, — călătoria în China cea nouă, China liberă.

Dela Moscova până la Cita am sburat patru zile cu avionul. Dela Cita până la graniţă am mers cu trenul. Staţia Otpor este ultimul nostru punct de frontieră. O fâşie de pământ neutru mărginită de două şiruri lungi de sârmă ghimpată desparte teritoriul Uniunii Sovietice de al Chinei. Am trecut de zona neutră şi iată-ne în China.

Pe fereastra vagonului se întinde peisajul monoton al Manciuriei nordice — întinderi nesfârşite aproape lipsite de vegetaţie. Trecem prin faţa staţiilor de cale ferată. Peste tot domneşte o ordine desăvârşită : clădirile staţiilor proaspăt vopsite, cu garduri îngrijite şi peroane presărate cu nisip. Funcţionarii şi muncitorii feroviari ne examinau cu multă simpatie şi curiozitate.

A doua zi ne-am apropiat pe înserate de Harbin. Trenul îşi încetini mersul. De departe se auzea răpăitul tobelor şi se vedea gara iluminată. Trenul mergea tot mai încet. Iată că a ajuns în dreptul peronului. Nici nu apucarăm să ieşim bine din vagon, când văzurăm mai mulţi copii chinezi, care se strecurau spre noi prin marea şi vesela mulţime venită să ne întâmpine. Zâmbind prietenos, ei ne-au întins buchete de flori proaspete, umede şi parfumate. Din toate părţile se întindeau spre noi mâini. Auzeam un grai necunoscut, gutural şi vedeam feţele lor oachese strălucind de bucurie.

Trecând prin clădirea gării am ieşit în oraş. Piaţa uriaşă din faţa gării era ticsită de lume.

In faţă, era tineretul în costume de carnaval. Manifestanţii purtau în mâini făclii aprinse şi lampioane multicolore chinezeşti. Pe fondul întunecat al nopţii se profila un monument. Este un monument ridicat în amintirea vitejilor ostaşi ai Armatei Sovietice, care şi-au jertfit viaţa în Manciuria de Nord pentru eliberarea poporului chinez de intervenţioniştii japonezi.

„Van Sui" („Zece mii de ani viaţă"), una din cele mai răspândite urări din China.

Piaţa răsună de mii de glasuri. Era salutul adresat de oamenii Chinei noi. oamenilor sovietici, primii delegaţi ai poporului sovietic în China eliberată.

„Cât de bucuroşi suntem, dragi tovarăşi, că aţi venit la noi! Cât de bine ne pare că aţi sosit tocmai acum, când poporul chinez îşi serbează victoria", — ni se spunea.

La Harbin n'am stat mult. Nu ne-am oprit nici în oraşele următoare : Mucden şi Tientsin. Ne grăbeam să ajungem în capitala Chinei, — Pechin. Voiam să fim acolo la 1 Octombrie, de ziua proclamării Republicii Populare Chineze.

In ziua de 1 Octombrie am sosit la ora unu după amiază în capitală, iar la ora două eram în piaţă, unde trebuia să aibă loc meetingul-paradă. Pe pieptul fiecăruia dintre noi au fost prinse nişte panglicuţe roşii cu ieroglife. Era semnul de liberă trecere la meeting.

In enorma piaţă din faţa fostului palat împărătesc se adunaseră peste două sute de mii de oameni. Coloanele manifestanţilor erau împodobite cu nenumărate steaguri roşii, fâlfâind în bătaia vântului, cu placarde cu lozinci revoluţionare.

Pe nişte trestii lungi de bambus se legănau lampioane colorate chinezeşti : roşii, albastre, galbene, verzi. Majoritatea aveau forma de stea în cinci colţuri.

Strigătele de salut şi cântecele începură să se domolească. O tăcere solemnă se întinse peste piaţa plină de lume. Vorbind de pe o tribună înaltă, preşedintele guvernului chinez, conducătorul poporului, Mao-Tze-dun a anunţat poporului chinez şi lumii întregi, proclamarea Republicii Populare Chineze.

Deasupra pământului liber chinez s'a înălţat încet şi a început să strălucească apoi, în albastrul cerului, drapelul naţional al Republicii Chineze, o flamură roşie cu cinci stele de aur.

Se aud salvele artileriei. O tăcere profundă şi solemnă a cuprins mulţimea uriaşă din piaţă. S'au tras douăzeci şi opt de salve. Ele simbolizează

cei douăzeci şi opt de ani de existenţă a Partidului Comunist Chinez, înfiinţat în Iulie 1921.

In piaţă apare maşina comandantului suprem al Armatei de Eliberare, Ciu De, trecând în revistă trupele aliniate. Parada a început. Au trecut marinarii, apoi au trecut infanteriştii, artileriştii, cavaleriştii, artileria motorizată şi tancurile. E mult armament capturat, japonez şi american. Imperialiştii japonezi şi americani trimiteau acest armament în China pentru nimicirea şi înrobirea poporului chinez. Astăzi el a intrat în posesia poporului chinez. Trecerea avioanelor este salutată cu exclamaţii de bucurie.

Armata Chineză de Eliberare a crescut şi s'a călit în lupte. Ea a căpătat o bogată experienţă întărită de o disciplină revoluţionară de fier.

In rânduri aliniate au trecut prin piaţă trupele. In urma lor, fanfara. S'au pus apoi în mişcare coloanele de manifestanţi. Din toate părţile se aud exclamaţii de bucurie şi cuvinte de salut. Toate se încheiau cu prelungile şi răsunătoarele cuvinte: „Van sui!" care înseamnă: „Trăiască!" sau „Zece mii de ani viaţă!".

„Trăiască prietenia sovieto- chineză!" — răsunau prelung şi pline de bucurie uralele manifestanţilor care treceau ridicând mii de mâini cu pumnul strâns.

Soarele apunea. Noi admiram silueta oraşului inundat în verdeaţă, ondulaţiile acoperişurilor de ţiglă în mai multe caturi, turnurile străvechilor palate, conturul straniu modelat al pagodelor.

Coloanele de manifestanţi treceau, treceau mereu... Când s'a lăsat întunericul s'au aprins mii de lampioane şi făclii. Ardeau şi se legănau leii portocalii, balaurii verzi, şerpii de diferite culori, baloanele albastre şi nenumăratele stele în cinci colţuri. Ardeau pancartele luminoase cu lozincile care chemau la întărirea libertăţii cucerite, la pace în lumea întreagă, la prietenia cu marele şi desinteresatul prieten—Uniunea Sovietică.

Deodată se auziră fără veste pocniturile scurte ale rachetelor care se înălţau sus spre cer şi cădeau în ciorchine multicolore de lumini. Erau focurile salutului, pe care prietenii noştri chinezi le vedeau pentru prima dată.

Festivităţile populare au durat timp de trei zile în toate oraşele şi satele Chinei. Poporul chinez serba bucuria izgonirii de pe pământul lor a năvălitorilor străini, victoria asupra trupelor Gomindanului şi începerea construcţiei paşnice a Chinei celei noi, libere şi unite.

Guvernul popular chinez se ocupă cu multă grijă şi atenţie de problemele culturale. Inainte vreme poporul chinez a fost ţinut în întuneric şi ignoranţă şi mai sunt şi astăzi mulţi ţărani şi muncitori care nu ştiu carte şi nu pot să citească nici ziare, nici cărţi. E necesar ca întreg poporul să ştie carte. Trebue deschise noi cursuri, şcoli şi

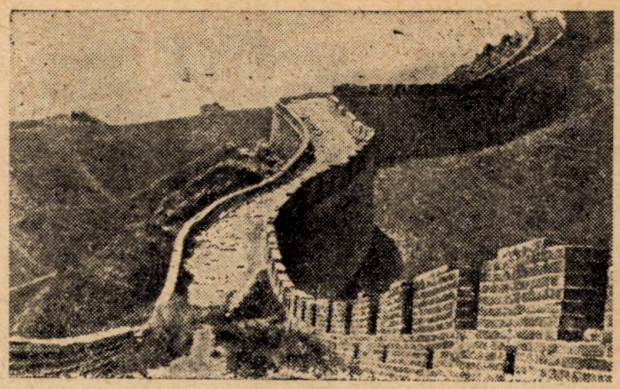

Dealungul graniţei Chinei şi a Mongoliei, pe o lungime de 2400 km., se întinde Marele Zid Chinezesc. Cândva acesta apăra ţara de năvălirile popoarelor nomade. Acum acesta este doar un monument istoric

universităţi. Trebue să înveţe atât copiii cât şi muncitorii şi ţăranii chinezi.

Am vizitat câteva şcoli chineze şti. Peste tot şcolarii îi întâmpinau pe delegaţii sovietici cu multă căldură şi admiraţie. Când ne apropiam de şcoală vedeam din maşină, încă de departe, pe elevii înşiraţi dealungul străzii. In frunte erau toboşarii şi purtătorii de drapele. Copiii ne întâmpinau furtunos. Din toate părţile se întindeau mâini, fiecare căutând să ne ofere care mai de care desene ilustrate sau jucării.

Şcolile erau împodobite cu lozinci: „Salutăm pe delegaţii sovietici, care au venit să ne dea sfaturi prieteneşti!", „Trăiască Uniunea Sovietică!", „Trăiască prietenia chino-sovietică!".

In toate şcolile erau organizate meetinguri cu ocazia venirii noastre. Copiii se aliniau în curte sau se aşezau jos cu picioarele încrucişate. Peste tot se observa o înaltă disciplină şi o ordine desăvârşită. Fiecare cuvânt spus despre Uniunea Sovietică, despre şcolarii sovietici, despre pionierii sau comsomoliştii noştri, era întâmpinat cu aplauzele furtunoase ale copiilor care îşi exprimau astfel dragostea faţă de ţara noastră şi bucuria faţă de marea prietenie a poporului sovietic cu a celui chinez.

Am asistat la lecţii. Peste tot am văzut cu câtă stăruinţă învaţă copiii chinezi, cu toate că învaţă în condiţii mult mai grele decât copiii noştri. Căci în China, deocamdată, nu există un alfabet mic, ci fiecare cuvânt este reprezentat printr'un semn — o ieroglifă. Pentru a putea citi, copiii chinezi trebue să cunoască mii de ieroglife. Ei memorează cu stăruinţă şi dârzenie ieroglifele, deoarece îşi dau seama de însemnătatea ştiinţei de carte.

Intr'o altă şcoală am nimerit la ora de limba rusă. Elevii dintr'o clasă din ciclul doi învăţau cuvintele ruseşti „uciteli" (profesor) şi „ucenic" (elev) insistând asupra accentului. Lecţia era pre-

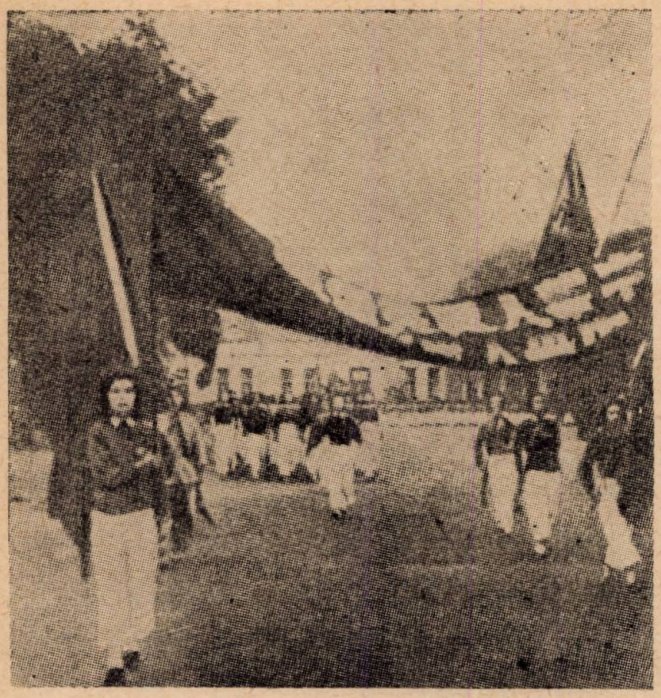

Elevele chineze întâmpină în mod solemn delegaţii Uniunii Sovietice.

dată de o profesoară chineză, care cunoştea destul de bine limba rusă. Ea repeta cu răbdare de mai multe ori cuvântul „uciteli" şi apoi cuvântul „ucenic", iar elevii repetau în cor după dânsa aceste cuvinte, ca să înveţe să le pronunţe corect.

In mijlocul lecţiei am rugat-o pe profesoară să-mi dea voe să continui eu lecţia şi primind aprobarea întregii clase şi încuviinţarea ei, am scris pe tablă: „Elevii din U.R.S.S. vă transmit salutări".

Am explicat cu ajutorul profesoarei sensul literelor U.R.S.S., iar apoi înţelesul întregii propoziţiuni şi am ajuns la o corectă pronunţare, prin repetarea ei de câteva ori în cor.

„Elevii din U.R.S.S. vă transmit salutări", — repetau clar şi cu bucurie şcolarii chinezi. Iar când lecţia s'a apropiat de sfârşit au scris şi ei cu ajutorul profesoarei, cuvintele de răspuns : „Salutări din partea elevilor din China". Vorbele acestea ei le-au învăţat repede de tot.

Intr'o altă şcoală am văzut mai mulţi băieţi stând în cerc. In clase se ţineau cursuri. Ne-am apropiat ca să ascultăm despre ce vorbesc băieţii. Am aflat că ei tocmai au dat examen la istorie şi acum examinau fiecare răspuns, arătând unul altuia greşelile făcute şi explicând cum ar fi trebuit să răspundă corect.

La una din şcolile din oraşul Tientsin am nimerit duminica. In ziua aceea nu erau cursuri, dar eu am hotărît totuşi să vizitez şcoala. Am intrat prin toate clasele goale. Deschizând uşa într'o cameră nu prea mare, am văzut deodată un grup de copii. Erau vreo 15 inşi. In locul prezidenţial şedea o fată de vreo 16 ani, după cum am aflat mai târziu, elevă într'o clasă superioară. Copiii nu ne-au acordat niciun fel de atenţie şi continuară să se ocupe de treaba lor. Unul din ei punea întrebări, alţii, stând în picioare, răspundeau.

— Dar despre ce discută ei acum ? — am întrebat eu.

— Acum, ei desbat chestiunea modului în care trebuie să scrie la gazeta de perete, ce fel de cercuri se pot organiza, etc.

Atunci m'am amestecat în discuţia copiilor şi le-am povestit câte ceva despre pionierii din Uniunea Sovietică. Ochii lor s'au aprins şi am simţit îndată calda simpatie. Un băiat a dispărut undeva pe nesimţite şi peste câteva minute s'a întors şi mi-a oferit o ceşcuţă de ceai, atât de fierbinte încât atingând-o din neatenţie, aproape să-mi frig degetele. In China oaspeţii sunt peste tot trataţi cu ceai de cum intră undeva.

După ce am stat de vorbă cu copiii, mi-am luat rămas bun dela ei şi am plecat să vizitez mai departe şcoala. Când ne întorceam înapoi, ei erau adunaţi cu toţii la uşa şcolii, aliniaţi frumos şi ne aşteptau. Indată ce ne-am apropiat, un băiat de vreo 10 ani a dat un semnal şi toţi copiii au început să cânte solemn imnul chinez. Am luat şi noi poziţia de drepţi. Apoi, au mers cu noi până la poartă, petrecându-ne cu cele mai bune urări.

Am stat în China 35 de zile. Am vizitat cele mai mari oraşe ale Chinei, care erau în acel timp eliberate. Am fost la Harbin, Mucden, Pechin, Tientsin, Nanchin, Tsinan şi Şanhai. Am stat mai mult în Pechin. Acest oraş a devenit acum din nou capitala Chinei. Gomindaniştii au mutat capitala dela Pechin la Nanchin şi au schimbat chiar numele acestui oraş — în loc de Pechin au început să-i zică Beipin. Beipin înseamnă „Liniştea Nordică". Dar zadarnic au aşteptat gomindaniştii ca Pechinul să devie un oraş al liniştei. El a fost şi a rămas până în prezent centrul mişcării revoluţionare din nordul Chinei. Acolo au avut loc grevele muncitorilor şi demonstraţiile de massă ale studenţilor şi muncitorilor împotriva imperialiştilor. Acum Pechinului i s'a redat vechiul nume. El înseamnă nu „Liniştea Nordică", ci „Capitala de Nord". Pechinul este centrul politic al Chinei libere, este oraşul universităţilor şi studenţilor, este un monument măreţ al vechii culturi naţionale chineze.

Am vizitat un şir de monumente vechi din Pechin: palatele imperiale — cel de iarnă şi cel de vară, — biblioteca naţională, Templul cerului şi Templul pământului. Unele particularităţi ale acestei construcţii antice ne-au uimit. Se vede că acest templu a fost construit de un inginer care cunoştea la perfecţie legile acusticei, pe care le-a folosit minunat la construirea acestui edificiu. Inchipuiţi-vă o terasă de piatră, rotundă, deschisă. Este împrejmuită numai de o barieră de piatră

Acestea sunt gazete de perete ale copiilor. Elevii chinezi le scriu adeseori cu creta pe tablele din clase.

nu prea înaltă. Deasupra capului, bolta albastră a cerului şi mai mult nimic. Inaintăm spre centrul terasei. La mijloc e o piatră rotundă, netedă. Şi iată că, atunci când stai pe ea şi spui ceva cu voce tare, îţi auzi deodată vocea amplificată mult, cum se întâmplă când vorbeşti la microfon. Taina acestui templu nu ne-am putut-o explica.

Ne întoarcem înapoi pe terasa de piatră. Uriaşe lespezi în întregime de piatră formează la mijloc o cărare largă. Ne oprim pe prima lespede, strigăm, verificând ecoul. Ecoul ne repetă strigătul nostru odată. Păşim pe a doua lespede, repetăm acelaş strigăt. De data aceasta ecoul ne răspunde de două ori. Inaintăm pe a treia lespede şi ecoul ne răspunde la acelaş strigăt de trei ori: prima dată tare, a doua oară mai încet şi a treia oară — încet de tot, însă se auzea distinct.

Trecem mai departe pe terasa cea mare, înconjurată de un zid înalt de cărămidă. La intrare sunt nişte pereţi mici. Ne împrăştiem în diferite colţuri şi discutăm. La început cu voce obişnuită, apoi tot mai încet, dar ne auzim unul pe altul tot atât de clar şi distinct. In sfârşit, ne coborîm vocile până la şoaptă şi totuşi auzim totul foarte clar. Ne minunăm : poate că suntem foarte aproape unul de altul? Poate că ne desparte numai peretele acesta? Dar se dovedeşte că ne aflăm la capetele opuse ale terasei, la o mare distanţă unul de altul.

Această minune acustică constitue cea mai bună mărturie a civilizaţiei vechi a Chinei. In trecut, China a fost o ţară de o înaltă cultură. In China s'a inventat pentru prima dată praful de puşcă, pentru întâia oară s'a introdus tiparul. Dezvoltarea culturală a Chinei a fost oprită de imperialiştii străini, de feudali şi de reacţionari. Ei au ţinut poporul chinez în întuneric şi necivilizaţie.

Dar acum, poporul chinez şi-a scuturat pentru totdeauna jugul străin al imperialiştilor, al feudalilor şi al reacţionarilor clicei gomindaniste a lui Cian-Kai-Şek. Acum poporul chinez termină victorios războiul şi peste tot, oriunde ai merge, în oraşe şi sate, începe să construiască o viaţă nouă şi liberă.

Oriunde am fost, tovarăşii chinezi ne-au spus: „Uniunea Sovietică este marea noastră învăţătoare. Numai Uniunea Sovietică ne-a fost totdeauna prietena cea mai credincioasă şi mai plină de abnegaţie. Numai poporul sovietic ne-a dat ajutor în timpurile cele mai grele pentru noi. Vom învăţa dela Uniunea Sovietică. Noi o să învăţăm limba rusă, limba revoluţiei, limba lui Lenin şi Stalin. Noi o să studiem experienţa construcţiilor voastre pentrucă vrem să construim o Chină puternică şi independentă."

Luându-ne rămas bun dela poporul chinez, dela muncitori şi ţărani, profesori şi copii, ducem cu noi cel mai cald sentiment de dragoste şi prietenie pentru acest mare popor.

„Noi o să povestim despre voi poporului nostru sovietic, dragi tovarăşi", le-am spus noi în momentul despărţirii.

Astăzi v'am povestit despre China nouă, dragi copii. V'am povestit poate doar a suta parte din ceeace am avut norocul să vedem şi să trăim. Dar eu aş vrea ca măcar puţinul acesta pe care l-aţi aflat dela mine să umple inimile voastre cu o dragoste fierbinte şi o prietenie sinceră pentru acest mare popor care a suferit atât de mult, a luptat atât de eroic şi a obţinut o victorie istorică, popor pe care noi îl numim, în Uniunea Sovietică, prieten şi frate.

(Traducere din limba rusă)

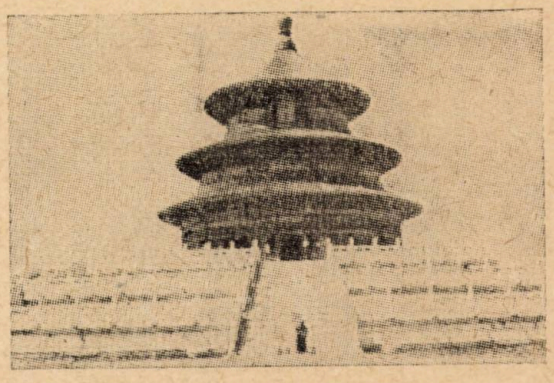

Un monument al arhitecturii antice chineze şti — Templul cerului din Pechin

Instructoarea detașamentului nostru

de VALERIA BOICULESI

Mă uit la ea... de multe ori îmi pare
că-i o copilă — și nu instructoare!

Vezi, de-ar purta codițele pe spate
— și nu așa, pe creștet adunate, —

de n'ar păși cu-atâta mlădiere,
n'ai mai cunoaște-o dintre pioniere!

De-atâtea ori, în tabăra de munte,
ne-am cățărat cu ea pe stânci cărunte

și-am alergat!... Dar vezi, ea-i ne'ntrecută,
așa-i de sprintenă de parcă-i ciută!

Ne cântă uneori cu glas subțire
și-atâta soare-i joacă în privire!

Dar cât de-atentă și cercetătoare
s'oprește la o gâză, la o floare!

Pădurea cu poteci și-umbroasă haină,
n'ascunde pentru dânsa nicio taină!

Nu știe nimenea, cum știe ea,
care-i ciuperca bună, care-i rea!

Câteodată, seara, lângă foc
ne strângem toate — dânsa, la mijloc,

ne povestește câte-un basm cu smei...
Și-atâta farmec poartă'n glasul ei,

c'am sta și-am asculta-o până'n zori...
Și de haiduci ne spune uneori!

Atunci, pădurea simți cum se frământă,
simți cum adâncul vremilor cuvântă:

...Ascunși de potere, ne-apar 'nainte
haiducii cu pistoale și cu flinte!

In crucea nopții, iată, toți ca unul
așteaptă să le fiarbă-acum ceaunul...

Apoi se duc... o dimineață sură...
doar focul a rămas mocnind sub sgură...

Pe-aici, poate sub para jucăușă
fierbinte-i încă pumnul de cenușă...

O clipă-i liniște... apoi din nou
pădurea freamătă ca un ecou!

Și'n ochii mari ai instructoarei noastre
e-adâncul depărtărilor albastre...

. . . . . .

Mă uit la ea... de multe ori îmi pare
că-i o copilă — și nu instructoare!

Vezi, de-ar purta codițele pe spate
— și nu așa, pe creștet adunate, —

de n'ar păși cu-atâta mlădiere
n'ai mai cunoaște-o dintre pioniere!

Dar nu știu cum se face, de greșești,
n'o poți privi în ochi să nu roșești!

AZIMUT 80°

de **ALEXANDRU OTI** — Ilustrații : **P. MANU**

Mircică își răsfrânge supărat buza de sus:

— Ți-am spus de o mie de ori ! Mie nu-mi plac trapezurile, cuburile și toate celelalte socoteli. Să mă lași în pace. Destul m'ai sâcâit în timpul anului. Înțelegi ? Câtă matematică am nevoe în viață, știu.

Laurențiu ascultă liniștit. Curăță cu atenție o nuia de alun și parcă nici n'a auzit. Mircică se înfurie deabinelea :

— Să mă lași în pace, înțelegi ?

Laurențiu ridică spre el ochii și răspunde apăsat :

— Nu.

Apoi face scurt stânga 'mprejur și dispare cât ai clipi, printre copacii pădurii.

Mircică se uită lung după el. Îi vine deodată să-l strige, să-l oprească, să-i spuie că de fapt nu s'a gândit să-l supere. „Așa e el, mai iute. Dar oricum, acum e vacanță... Nu se poate să-l lase și pe el să mai răsufle? Ce-i tot dă zor cu matematica? Cum o întoarce, cum o sucește, tot de asta aduce vorba. Parcă numai matematică ar fi pe lume... Toată ziulica Laurențiu îl bodogănește... Că un pionier adevărat învață bine la toate materiile, nu numai la științele naturale... că nu se poate ca prietenul lui cel mai bun să aibă la matematică numai de 2 și 3... Auzi? Numai de 2 și 3... Uite așa îi strica toată vacanța... Și colac peste pupăză azi dimineață s'a făcut de râs la adunarea tematică, spunând că suprafața trapezului este baza mică înmulțită cu baza mare și împărțit la doi... Ei și ce? Are Laurențiu ierbar și insectar ca ale lui ? N'are".

Mircică își răsfrânge iar buza de sus. „Și la urma-urmei, n'are decât să se supere. Cel puțin așa, o să fie liniștit. Gata".

*

Muntele se înalță semeț, privind din vârful acoperit de nori tabăra din marginea satului dela poale.

In poenița din pădure pionierii au făcut cerc în jurul instructorului.

Mircică s'a pomenit cu Laurențiu lângă el, ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat. Toată dimineața lui Mircică i se păruse că Laurențiu îl ocolește. Ce-i drept, în orele libere, Mircică s'a afundat singur în pădure, să-și complecteze ierbarul și nu l-a văzut pe Laurențiu decât la masă. Dar și atunci Laurențiu a mâncat în tăcere, nu l-a întrebat nimic și mai cu seamă nu i-a pus veșnica întrebare : „Și cu matematica, ia spune, când ai de gând s'o începi ?".

„S'o fi supărat rău, s'a gândit Mircică. Dar ce să fac? Dacă vrea să fim prieteni mai departe, să mă lase să-mi văd de-ale mele. Dacă nu...".

Deaceea Mircică s'a bucurat când s'a trezit cu Laurențiu lângă el ca și cum nimic nu s'ar fi întâmplat.

— Tovarăși, se aude glasul instructorului și murmurul vocilor se astâmpără. Doi oameni sunt în primejdie sus pe munte. Ne-a adus vestea al treilea care abea a scăpat și a ajuns până la noi. Dacă nu le venim la timp în ajutor, oamenii aceia se prăpădesc... Vestitorul nu poate merge cu noi... e rănit... Dar ne-a spus unde e locul și noi l-am însemnat... Primejdia e mare, tovarăși...

Printre pionieri trece un fior ca o unduire de val. In poeniță s'a așternut o clipă de liniște. Pe o creangă, o păsărică oprită din zbor, fluieră iute, parcă uimită de liniștea neobișnuită.

Din mijlocul pionierilor țâșnește ca o veveriță, un pionier mărunt, ars de soare.

— Ce mai stăm, tovarășe instructor ? Să mergem, repede, cât mai repede... Eu merg.

— Și eu, și eu... răsună poienița.

Tovarășul instructor mângâie părul sburlit al pionierului. Zâmbește.

— Ești inimos, Petrică... dar vezi că... nu se întâmplă nimănui nimic...

Tovarășul instructor continuă zâmbind :

— Pentrucă e vorba de un joc!

Poienița se umplu deodată de veselie. Ce mai păcăleală ! Un joc !

— Un joc, spune iar tovarășul instructor și toți privesc țintă spre el. Jocul se chiamă „Cine e mai iscusit, vine mai întâi...". Se fac două grupe. Fiecare primește atâtea plicuri câți pionieri are. In

fiecare plic se găsește o întrebare. Răspunsul arată drumul de urmat. Cele două grupe pleacă din locuri diferite și trebuie să ajungă la un punct hotărît. Acolo sunt oameni în primejdie... Dacă toate răspunsurile sunt bune, ne putem îndeplini misiunea.

Lui Mircică îi scânteie ochii. O misiune... Oameni de salvat... ce minunat ar fi să poată merge și el! adică el să conducă grupa... Totdeauna la jocuri el e ales șeful... Dar te pomenești că pleacă alții...

— Pentru prima întrecere pornesc grupele 3 și 4, din detașamentul 9.

Mircică tresare. Detașamentul 9, detașamentul lui! Grupa a treia, grupa lui!

— Vă alegeți conducătorul și vă pregătiți. Mâine dimineață e plecarea. Plicurile se dau conducătorului. Vă doresc succes!

Poenița e din nou plină de voci.

Speriată de sgomot, păsărica a zburat pe o crăcă mai sus, privind freamătul pionierilor, cu ochișorii ei ca două afine...

Grupa a treia se adună sub un brad gros, cu cetinile atârnând ca niște perdele.

— Pe cine alegem? întrebă Petrică și Mircică e gata să răspundă: „ce mai vorbă? Pe mine!".

Dar Fănică o ia înainte și spune tare:

— Eu zic să-l punem pe Laurențiu.

— De ce el și nu eu? se răstește Mircică. Eu sunt și mai mare...

— Mai mare cu trei luni, zise Fănică.

— Cu trei luni, cu zece luni. Sunt mai mare? Sunt. Și apoi eu sunt și mai voinic...

Fănică râde înveselit. Râd și ceilalți. Nu pentrucă n'ar fi adevărat. Mircică e mai voinic decât Laurențiu. Dar Fănică e și mai voinic și tocmai lui și-a găsit Mircică să i-o spuie!

— Dar ce crezi tu, Mircică, noi alegem conducătorii după înălțime, după mușchi sau după ani? spune Ionel. Hai, nu te mai buza așa! Recunoaște și tu pionierește, că dintre noi el e cel mai bun...

— Nu recunosc nimic... și apoi... apoi... totdeauna m'ați ales pe mine șef. Dece acum...? și Mircea se întoarce spre Fănică, privindu-l încruntat.

Fănică încrețește fruntea.

— Nu recunoști? Bine. De data asta eu cred că Laurențiu e mai bun. Voi ce spuneți, băieți?

— Laurențiu, Laurențiu! strigară toți și Mircică tace.

— Poate nu vrei să mergi cu noi? Poate te temi? Mircică se smucește.

— Eu? Eu mă tem? Eu o să fiu primul.

— Nu-i nevoie să fii primul, nici să fii ultimul, spune Laurențiu încet. Totul e să fii cu noi, ca să ne putem îndeplini misiunea.

„Se teme să nu i-o iau înainte. Dacă-i pe așa, o să le arăt eu lor! Și lui Laurențiu și lui Fănică, și lui Ionel, să vadă ei cine sunt. Nu mă las așa ușor! Când o să fie greu, tot la mine o să vină..."

A doua zi la răsăritul soarelui cinci pionieri sunt gata de plecare. Laurențiu a cercetat cum stau rucsacurile în spinare și s'a oprit în fața lui Mircică cu niște bețe de cort.

— Vrei să le iei tu?

Mircică îl privește pe sub sprâncene.

— Pentruce să le iau?

— Pentrucă luăm cu noi și un cort.

— Pentruce?

— Ca să prindem muște, răspunse iute Fănică.

— Ia te rog să nu-ți bați joc de mine. Eu nu iau niciun băț. La ce trebuie cort? Te pomenești că ți-ai luat și o mașină de gătit...

Laurențiu strânge frumos bețele.

— Le iau eu, spune Ionel, un pionier vânjos, cu ochii de mură. Poate lui Mircică i-o fi greu...

Dar Mircică se face că n'aude. Detașamentul pornește cu pași liniștiți spre locul unde se va da primul plic. Până la capătul satului drumul cotește de câteva ori pe o șosea netedă cu prundiș proaspăt. Din capul satului, pădurea se face simțită cu răcoarea și freamătul ei. La primul copac al cărării de urcuș, pionierii se opresc. Laurențiu scoate din buzunar plicul cu numărul 1.

— Fănică!

Fănică ia plicul. Mâna îi tremură puțin. Il desface încetișor. Citește repede scrisul mărunt al instructorului. Mai citește odată, stă puțin pe gânduri, apoi fața i se luminează.

„Care e cel mai lung fluviu din Europa? Faceți pe cărare atâtea sute de pași câte litere are. Dacă ai răspuns bine vei găsi la locul de oprire steagul cu numărul 1."

Volga! strigă vesel Fănică și grupa pornește repede înainte, numărând pașii. După o întorsătură, cărarea se lărgește. O poiană.

— Am ajuns! spune Laurențiu.

In mijlocul poienii, pus parcă anume acolo, un copăcel mic și închircit întinde spre cer o ramură ciudată, întortochiată.

— Uite și steagul în copac! se bucură Fănică și fuge să-l ia. Dar ce copac ciudat! Parc'ar fi un șarpe. Intr'adevăr, ramura pare un șarpe descolăcit gata să sară asupra unei prăzi nevăzute.

— Să-i zicem „Poiana șarpelui" spune Mircică. O s'o ținem mai bine minte.

— E foarte nimerit numele, spune Laurențiu și Mircică se uită la el mirat. O să-l trec în carnetul de drum.

Laurențiu scoate al doilea plic.

— Petrică!

Fără grabă, Petrică deschide plicul. Il citește, se încruntă, se gândește, se gândește. Toți stau și așteaptă cu privirile spre el.

— Ce-i Petrică? Nu știi să răspunzi? întrebă sfios Ionel.

— Ba da, dar îmi trebue un creion, să calculez.

Trei creioane se întind odată, trei carnețele se desfac. Patru perechi de ochi urmăresc mersul creionului.

— Pornim, spune Petrică. Scoate busola din buzunar, se uită o clipă și spune răspicat, făcând semn cu degetul: pe aici! Mergem 297 pași.

Pionierii părăsesc poiana, taie cărarea și se afundă în pădure. Petrică e în frunte.

Mircică se apropie de el.

— A fost greu?

— Aș! Auzi și tu: „In depărtare a scăpărat un fulger. După 9 secunde a răsunat tunetul. Calculează la ce distanță s'a produs descărcarea. pornește atâția pași spre Nord-Vest, cât e o zecime din numărul ce a ieșit". Am socotit. E simplu de tot. Avem de mers 297 pași.

Mircică tace. „Să-i fi căzut lui asemenea întrebare, o încurca rău de tot. Cum o fi socotit Petrică? Las'că află el diseară. Ce-i pare bine, e că până acum întrebările s'au nimerit să fie pentru fiecare din ce-i place mai mult la școală. Fănică știe geografie cât un atlas, iar Petrică și cu Fizica sunt una. Desigur că el o să aibă o întrebare

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

din ştiinţele naturii. Ce fel de întrebare o mai fi? Dar or ce ar fi... lui nu-i pasă... Le arată el... O rezolvă el cât ai spune unu-doi-trei..."

— 297! Se aude vocea lui Petrică şi Mircică îşi dă seama că au ajuns din nou într'un loc neobişnuit. Pădurea s'a schimbat într'o rarişte. Parcă sunt pe un vârf. In zare crestele munţilor se văd ca nişte uriaşe valuri împietrite de mii de ani. Piscurile din fund se şterg într'un albastru de ceaţă. Copiii şi-au lăsat sacii jos şi nu se mai satură privind. In mijlocul rariştei — steguleţul. Petrică îl scoate victorios din pământ...

Dar asta ce-o mai fi? un nor cenuşiu a învăluit într'o clipită seninul cerului. Soarele s'a ascuns şi din străfunduri, un bubuit adânc vesteşte ploaia. Totul s'a petrecut atât de repede că pionierii rămân locului, neştiind ce să facă.

— Uite şi problema lui Petrică... Vine peste noi, glumeşte Ionel, dar Mircică sare cu gura.

— Ţi-ai şi găsit timp de glume. Hai să coborîm mai iute, strigă el şi pune mâna pe sac.

— Stai! Laurenţiu l-a apucat de mână, dar Mircică se smuceşte.

— Ce să stau? Tu nu vezi? Vine ploaia! Uite-o! şi Mircică arată înspre zare, unde munţii s'au acoperit de o mantie sură. O să ne mureze pe toţi dacă nu ne grăbim.

— Nu putem să ne întoarcem, spune Laurenţiu liniştit. Avem o misiune şi trebuie să ne-o îndeplinim. Dar putem face altceva.

— Altceva? Ce altceva? strigă furios Mircică. Cine ştie ce o să mai născocească, dacă n'ai fost în stare să ştii că vine ploaia.

— N'o să născocesc nimic, zice tot atât de liniştit Laurenţiu, pentrucă totul e gata născocit.

Grupa s'a strâns în jurul celor doi. Mircică stă nedumerit. Laurenţiu dă o comandă scurtă.

— Băieţi, cortul!

Obrajii lui Mircică se fac roşii. Cortul! A râs de cort şi uite... Laurenţiu s'a gândit şi la asta... Se vede că a cercetat barometrul... Dar acu e momentul să le arate cine este el.. Spune dispreţuitor aşezându-se pe sac:

— Grozavi pionieri mai sunteţi! Vă temeţi de un strop de ploaie... Un pionier trebue să ştie să înfrunte ploile şi vânturile...

Laurenţiu se opreşte o clipă din înnodatul frânghiei.

— N'are niciun rost să stai în ploaie, când poţi sta la adăpost. Ce fel de socoteală e asta? Să nu fi avut cortul, înfruntam noi şi ploaia şi vântul. Hai mai bine cu noi, că acuş te murezi, cum ai spus.

— Eu nu intru. Aşa să ştii!

Un tunet bubui prelung şi ecoul îi răspunse la fel de lung, făcând să hăulească poiana. Intâi mai încet, apoi din ce în ce mai repede, ploaia începu să cadă cu bobi mari şi grei. Lângă cort. Mircică sta privind înciudat spre cer. Ploaia n'are de gând să stea atât de repede. Dacă nu i-ar fi ruşine... Se simte tras de mânecă. In faţa lui s'a ivit Laurenţiu.

— Hai, Mircică! Nu fi încăpăţânat. Noi ştim că tu eşti un pionier curajos. Ce vrei să dovedeşti stând în ploaie?

— Nu intru.

— Bine, spune Laurenţiu. Atunci stau şi eu aici cu tine.

Mircică se uită la el pieziş. Ploaia cade cu furie. Stă o clipă, apoi se porneşte şi intră în cort. Nimeni nu spune nimic. Mircică se aşează într'un colţ, îşi scoate haina şi cămaşa. „Să fi ştiut mi-aş fi luat încă o cămaşe... O să trebuiască s'o îmbrac tot pe asta udă...".

— Ţine... Laurenţiu îi întinde o cămaşe uscată. Eu am întotdeauna una mai mult. Poate că trebuie.

Mircică ia cămaşa, mormăie un „mulţumesc" printre dinţi şi o îmbracă. Minunată e o cămaşă uscată, după ce ploaia te-a udat până la piele!...

Furtuna a ţinut mai bine de o oră. Apoi cerul s'a limpezit, norii s'au tras şi au desvăluit iar munţii din zare. De undeva de departe tunetul se aude din când în când, mârâind înfundat.

In câteva clipe doar iarba turtită, şanţul şi găurile din pământ mai arătau că acolo fusese ridicată o aşezare pionierească.

Fără să spună un cuvânt, Mircică întinde mâna, ia bețele și le pune pe spate.

Laurențiu scoate încă un plic.

— Mircică!

Mircică ia plicul. Inima îi bate cu putere. Numai de-ar ști! Numai de-ar ști! Desface și citește... Ce-i asta? Mai citește odată... Se face întâi roșu, apoi palid. Nu se poate! Literele îi joacă pe dinaintea ochilor, sar, se încalecă, apoi se așează din nou, în rânduri regulate.

„Oameni sunt în mare primejdie. Nu-i timp de pierdut. Fii atent și calculează repede. Poiana în care te afli e un cerc. Circonferința lui e de 100.48 metri. Calculează-i suprafața. Pe direcția azimut primele două cifre ale suprafeții mergi atâția pași cât are patratul razei. Vei găsi acolo steagul cu numărul 3".

Mircică nu se mișcă. Prin minte îi joacă formule și cifre... Suprafața cercului 2 R la patrat... Nu.. Parcă e ceva și cu 3,14 la patrat... Și chiar așa? Ce-i aceia azimut? Parcă-și amintește el ceva... E cu o busolă și cu o direcție... Dar cum?

— Ce-i Mircică? Nu știi?

Mircică tresare.

— Să nu mă zorești... auzi? Să nu mă zorești! Trebuie să mă gândesc. Ce? Așa merge?

Băieții îl privesc nedumeriți. Dece țipă Mircică?

— Bine, Mircică, gândește-te... spune încet Laurențiu și toți se uită la el și așteaptă...

Mircică scoate creionul și carnetul. Scrie un număr. Șterge, scrie altul, iar șterge...

„La urma-urmei nu-i decât o joacă. Și ce dacă n'o să știu răspunsul? Nu-i niciun om în primejdie..."

Roade vârful creionului cu dinții.

„Dar dacă ar fi? Nu se poate... n'am voie să greșesc... Dece mi-a dat mie o problemă de matematică? Poate o fi greșit Laurențiu plicul..."

Întoarse plicul cu înfrigurare. Nu-i nicio greșală. Pe plic scrie clar: Mircea Anton Popescu.

— Ei, Mircică?

„I se pare lui, sau vocea lui Fănică e batjocoritoare? Știe el ce are de făcut".

Se ridică, strânge plicul în buzunar.

— Pe aici... și cu degetul arată o cărăruie ce suie drept înainte.

— Cât mergem? întrebă Laurențiu.

O clipă Mircică șovăe, apoi răspunde limpede:

— Mergem 326 pași.

Băieții pornesc. Mircică a trecut în frunte. După el Laurențiu scoate busola și merge încruntat, cu ea în mână. După câteva zeci de metri cărarea se pierde în pădure. Fănică numără pașii, rar. Drumul urcă. Băieții răsuflă mai greu... 324... 325... 326...

S'au oprit toți în mijlocul pădurii. Să nu fi numărat Fănică, ar mai fi putut merge cine știe cât, fără să vadă un semn. Se uită toți în jur. Nu se vede nimic. Prin cetinile dese, razele soarelui aruncă săgeți de lumină. Trecând peste vârfuri, vântul vâjâie ca valurile mării. Stai gata, gata să auzi valul spărgându-se de țărmul stâncos, dar valul vine mereu, nu se oprește și pădurea vâjâie înainte.

— Unde e steagul? sparge tăcerea Ionel.

Ochii tuturor caută.

— Nu-i, spune după un timp Fănică

Mircică gâfâie.

— Nu se poate... trebue să fie... doar am ajuns... Poate că nu l-a pus tovarășul instructor...

— Crezi? Laurențiu îl privește cu stăruință și repetă: Crezi?

Mircică dă din umeri.

— Dar ce altceva?

Se face din nou liniște.

— Ești sigur că n'ai greșit răspunsul, Mircică? întrebă încet Laurențiu, așa de încet că parcă ar șopti.

— N'am greșit nimic, auzi? Nimic! Să mă lași în pace! Ce? Numai voi sunteți pricepuți? Nu-i steagul, pentrucă nu l-a pus... asta-i... Ce stric eu? Să ne întoarcem în tabără...

Băieții se uită unul la altul. Simt că s'a petrecut ceva, dar nu știu ce.

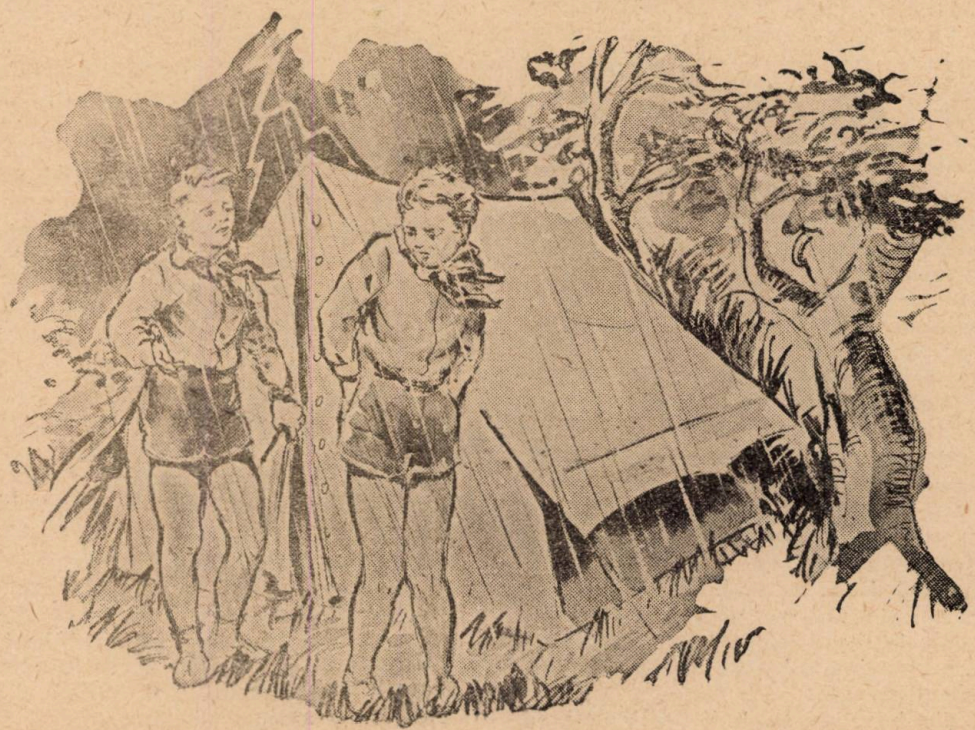

— De întors, o să ne întoarcem, spune răspicat Laurențiu. Dar nu în tabără. Pe noi ne așteaptă doi oameni în primejdie. Avem o misiune... și n'o putem părăsi numai pentrucă...

— Pentrucă? șuieră Mircică...

— Pentrucă vrei tu... O să ne întoarcem de unde ne-ai condus tu și o să pornim pe drumul bun...

— Și tu știi drumul bun? își tuguie buzele Mircică...

Laurențiu lasă vorbele să cadă domol.

— Îl știu... Fiindcă o să desleg eu problema pe care n'ai putut s'o deslegi tu... Pentrucă problema ta de matematică mi-era dată mie... Eu am schimbat plicurile...

— Tu?

— Eu. Ca să-ți arăt dece ai fi putut să lași oamenii să moară.. Ca să-ți arăt că un azimut e adesea o viață... Și ca să ne îndeplinim misiunea...

Mircică înghite în sec. Fănică scormonește pământul cu un bețișor ca și cum ar căuta acolo o taină nemaipomenită... Ionel cercetează atent curelele sacului... Petrică se uită la busolă ca și cum atunci ar vedea-o pentru prima oară.. Nimeni nu se uită la Mircică... Mircică mai înghite odată în sec. Îl trece un fior. „A stat prea mult în ploaie. Laurențiu are dreptate... Laurențiu are dreptate..." îi ciocăne mereu în tâmple, dar nu poate desclești gura. Într'un târziu, scoate plicul din buzunar i-l întinde lui Laurențiu și spune cu voce răgușită:

— Haidem înapoi.

Prin pădure merg în tăcere cinci pionieri. În frunte merge un pionier mic, îndesat, cu fața negricioasă. Vântul îi joacă o șuviță de păr pe frunte. În mână are o busolă. E cu ochii la ea. Merge și numără rar. Numără și gândește: „Ce bine e să fim prieteni!'

În coadă merge un pionier nălțuț, cu părul castaniu și cu ochii verzi. Calcă apăsat purtând pe spate niște bețe de cort. Privirea lui limpede urmărea cu dragoste pe cei dinainte. Merge și gândește: „Ce bine e să fim prieteni".

«Asul»

Dacă'l cheamă Ghiță ori Costel
Prea puțin îmi pasă, e tot una...
Știu: echipa 'n care joacă el
Matchul îl câștigă'ntotdeauna.

Păi când prinde mingea, să mi-l vezi!
N'o mai lasă pân'n'ajunge'n poartă.
N'o pasează altuia, ce crezi,
Știe-oricare mingea cum se poartă?!

Ce mai „dribling" are... Și ce șut!
Jucător cu faimă și temut,
Pe teren e trăznet, e scânteie!

Însuși el o spune, și să-l crezi
Că e jale de nu-i intri'n voe...
Îndrăznește numai să-l repezi
Și să-i spui: — „Hm... vezi... ar fi nevoe

Să mai dai și tu așa, un „pas"...
Singur doar, să n'o scrânteși odată".
— Mie-mi spui? Așa? Sal'tare tată.
Nu mai joc la voi, n'aveți obraz!

Ori ferească sfântul să mi-l chemi
La antrenament din întâmplare.
„Eu? Da' ce, cumva poate te temi
Să nu-mi pierd din „formă"? Salutare!"

— Stai, mă iartă, n'am vrut... din greșală!
Nu pleca că pierdem!
— Cred și eu!

...Iac'așa o tot păteam mereu
Până s'a'ntâmplat o socoteală...

Pela jumătatea unui match
„Asul" a 'nceput să dea înlături...
Îl treceau sudori și calzi și reci
Se simțea ca'mbrobodit cu păturî

Obosise, bietul, și trăgea
Tot în „aut", tot pe lângă bară.
După minge-abia se mai târa...
...Singur a ieșit, trudit, afară.

Noi: — „Ne-am ars! La scor mâncăm bătae!"
...N'am mâncat! Și zău, nici n'am simțit
Din echipă „asul" c'a pierit!

★

Mai avem ca dânsul, mulți, așa e...
Dar, cum nu se simte că lipsește
„Asul" nostru, Ghiță ori Costel
Are rost să ne plecăm orbește
Din'ainte-a tot ce spune el!?!

ALEXANDRU OVIDIU

Socoteala

de AL. VLAHUȚĂ — Opere Alese — Ilustrația: V. CRIVĂȚ

Ion a plecat, bodogănind, la curte. Vrea să mai vadă odată pe boier, vrea să-l mai întrebe odată, să-l roage frumos să-i deschidă și lui capul, că el e prost și nu se dumirește în nici-un chip cum de nu se poate el mântui de datoria în care s'a încurcat acum trei ani, când a luat dela curte doi poli și o mierță de păpușoi, ca să aibă cu ce-și scoate casa din iarnă. In mintea lui, ca pe un răboj, stau însemnate zilele de muncă, fălcile de arătură, de prașilă, de cosit si de secerat: lanuri nemărginite i se împânzesc înaintea ochilor... Ca un rob a muncit, și el, și nevasta lui, și fata lui; și cu ce s'a ales? N'apuca odată să puie franc peste franc, că vătăjelul îi și lipea biletul galben dela perceptor. Își face iar socoteala; i se pare ciudat de tot: pe bună dreptate ar mai avea de luat, iar nu de dat. Și cu toate astea, când deschide boierul condica și le ia pe scris — iese altfel.

Nu mai departe decât azi dimineață: socotesc ei ce socotesc, boierul cu vechilul, și-l scot dator cu două fălci de arat, una de prașilă și treizeci de zile cu palma.

— Ei, te-ai dumerit, bade Ioane?

— ...M'am dumerit.

— Așa-i?

— Așa-i!

Dar când a ajuns acasă, și-a făcut de iznoavă socoteala, băbește, cum îl taie capul, s'a văzut că nu-i așa.

— Du-te, omule, și fii mai cu inimă, nu te mai lăsa să te îmbolmăjească cu vorba. Ce dracu, noi bețivi nu suntem, noi trândavi nu suntem, și nici cele guri n'avem de ostoit, o fată-i la casă, s'aceea-i bărbat, — pe ce se duce toată munca noastră?... Gândește-te că mâine îi vadeaua *) birului și vine să ne împlinească, și n'ai o para chioară — are să ne vânză și cenușa din vatră. Biata Dumana a stârpit de slabă, îi ies ciolanele prin piele; azi dimineață am desvălit bordeiu ca să-i dau o mână de ogrinji; cu ce-avem s'o ținem toată iarna?

S'ar întoarce el Ion, dela poartă, dacă nu i-ar turui în cap vorbele astea ca o darabană. Rari, împrăștiați de vânt, ca niște flori albe scuturate din văzduh, cad primii fulgi de zăpadă. Tot satul parcă doarme. Din când în când se aude un muget lung, răsunător, aproape jalnic în mutenia tristă a văii. „Acum, într'un noroc... ce-o fi o fi!" Și iată-l iar pe badea Ion, ca și azi dimineață, stâlpit lângă ușă, sastisit, învârtindu-și căciula în mâini, neștiind cum să înceapă.

— Ei, ce-i cu jalba...?

— Apoi, ce să fie, cucoane... iacă tot cu socoteala ceea...

Ion tăcu și-și plecă ochii pe căciulă. Privirea aspră, cruntă, a boierului îi răcise inima.

— Cum? ce bâigui? nu te'nțeleg.

— Vă sărut mâinile și să mă iertați cucoane, da iacă, noi nu știm carte, și dacă aveți bunătate să mai socotiți odată datoria aceea... că, dă... sunt un om nevoias... și-i păcat de Dumnezeu...

— Așa?... bine.

Și boierul se sculă și trase cu violență de cordonul împletit care atârna deasupra patului. Servitoarea intră speriată.

— Ia chiamă pe Costachi.

Boierul, cu mâinile în buzunar, se plimbă mânios de colo, colo, Ion, cu ochii în jos, își învârtește căciula și-și adună în gând munca făcută, banii primiți. E o tăcere grea, apăsătoare, încărcată de neliniște... Figura de măcelar a lui Costachi vătaful se arată în privazul ușii.

— Auzi, că tot nu-i dumerit. Ia du-l la cancelarie și fă-l să'nțeleagă odată!

Costachi făcu din cap semn lui Ion să vie după dânsul.

Și, în cancelarie, îl întrebă scurt: Ce vrei? — dar nu-i lăsă timp să răspundă; în aceiași clipeală îl plesni peste gură, de-l podidi sângele. După câteva minute de „răfuială", un argat îl scoase în brânci din ogradă și-i asvârli căciula peste poartă.

Bietul Ion, șovăind ca un om toropit de băutură, cu capul gol, cu părul smuls, desfăcut la piept, cu cămașa plină de sânge, o luă întâi spre comună, dar pe la jumătatea drumului se răzgândi s-o cârmi spre casă.

Safta rămase încremenită când îl văzu. Mai luă începu să plângă cu hohot.

— Da ce-i asta, Ioane?

— Dă, nevastă, vezi și tu ce-i... Socoteala boierului, nu l-ar mai răbda cel de sus!

★

In cârciumă, la licărirea unui opaiț tustrei stau jos, în jurul unei mese mici, rotunde, cu picioarele scurte. In ochii lor stinși, pe fețele lor trase, e spaimă și disperare. Li-i frică parcă să se uite unul la altul. Oftând, Safta frânge în trei o bucată de mămăligă rece, care se întinde. In mijlocul mesei e o strachină pe fundul căreia a mai rămas o țâră de mojdei, dar nimenea nu'ntinge, și nimenea nu scoate-o vorbă. Vântul duduie în horn. Afară fulguește mereu. Vaca rage de foame în bătătură. Grivei urlă'n poartă a jale s'a pustiu.

*) Vadeaua = Termen de plată, soroc.

LA CULES DE VII

Ușa mare de la cramă
Este scoasă din țâțâni
Că-i în toi cules de poamă
De vreo două săptămâni.

Fetele-au legat la vie
Toată vara și-au prășit,
Dar acum e-o bucurie
Cum nici nu s'a pomenit.

Căci în viea asta doară
Sub boeri se mai văzură,
Că umblau odiniocară
Cu o botniță la gură.

Nu cumva să'nghită-o boabă
Dacă le-o veni vre-un gust,
Sau să se încurce'n treabă
După un pahar de must.

Dar acum în colectivă,
Veselă-i întreaga lume,
Și brigada, guralivă,
Face treabă, dar și glume.

Fetele tot dau cu gura
Cât aruncă în ciubere,
Struguri negri cum e mura,
Dulci ca fagurul de miere.

Când ciuberele sunt pline,
Doi flăcăi voinici de-o seamă
Iau comoana de rubine
Și o duc cântând la cramă.

Și prin teascul ca un urs
Ridicat în două labe,
Mustul rubiniu s'a scurs
Ca un sânge gros, din boabe.

Și pe jghiabul lui buzat,
Ca izvorul pe opust, *)
Curge-acum neîncetat,
Ca din piatră seacă, must.

Galbene și subțirele
Viespi gătite în volane
Cu trup tras ca prin inele,
Dau târcoale la budane. *)

Din prisăcile vecine,
Doritoare de dulceață,
A venit roi la albine
Chiar din zori de dimineață

Mai încolo sub umbrare,
Două babe se întrec
Să învârte 'ntr'o frigare
O pastramă de berbec.

Iar la umbra cramei joase,
Tot bolborosesc în pace
Ca niște dihănii groase,
Nu știu câte poloboace.

Și'n al lor svon de motor
Parcă-aud mașina rară
Pe care-om aduce-o'n țară
Într'o zi, în schimbul lor.

DEMOSTENE BOTEZ

*) opust = jgheab de scurgere
*) budane = vase mari

ŢARA PRAFULUI ALB

Reportaj de **FLORIN PETRESCU** — Ilustraţii: **FRITZ SCHÄFFER**

Ce spuneţi, dacă am face o anchetă cu subiectul: ce mănâncă copiii cu mai multă plăcere? Ce-aţi răspunde? Parcă vă aud: „prăjituri", „mie imi plac bomboanele", „ba mie dulceaţa". Sau careva mai isteţ: „eu zic că zahărul, că din el se fac toate bunătăţile". Aşa socotim şi noi. Şi pentrucă zahărul este un aliment atât de bun la gust şi de hrănitor pentru organism, s'o pornim într'o fabrică de zahăr şi să urmărim cum se produce gustosul „praf alb". „Secretul" lui l-am aflat într'o dimineaţă liniştită, senină, la Chitila. Am sosit la fabrică în acelaşi timp cu vagoanele care descărcau sfecla de zahăr. Trenul lung, de marfă, era tras pe o linie de garaj. Numeroase căruţe încărcau sfecla sosită din regiunile de sud ale ţării. Auzeam zgomotul şi forfota muncii, discuţiile legate dela o căruţă la alta, toate învârtindu-se în jurul zahărului.

— De-acum, la fabrică! spuse un căruţaş, când căruţa lui fu plină. Anul ăsta o să iasă zahăr de pe porţile fabricii, cât altă dată în doi ani! Iar eu am să transport, poate, lăzile la gară, să se ducă spre toate colţurile ţării.

In timp ce vorbea, cu mândrie parcă, s'a suit în căruţă, a scuipat în palme şi a dat bice cailor. Era al cincisprezecelea transport de sfeclă pe care îl ducea astăzi la fabrică...

Aşa a început călătoria mea împreună cu sfecla de zahăr. Am trecut pe drumul prăfuit, prin mijlocul perdelelor de pomi, înspre fabrica de zahăr Chitila. De departe, fabrica arăta albă, împrejmuită din toate părţile şi deschisă numai înspre câmp.

Am ajuns peste puţin timp la fabrică. Căruţele s'au oprit în faţa canalului de depozitat sfecla, străbătut încontinuu de un curent de apă.

— Aici! se auziră glasuri şi a început deşertarea sfeclei.

Aşa intră în fabrica de zahăr materia primă, călătorind prin canalul colector ca plutele de buşteni pe Bistriţa. La punctul ultim al acestei călătorii sfecla se îngrămădeşte în faţa burghiului care ridică sfecla în spălător. Căpăţânile lunguiete de sfeclă încalecă una peste cealaltă şi sunt prinse de paletele răsucite care se rotesc necontenit, ridicând sfecla. Burghiul ridică sfecla în maşinile de spălat, de unde nişte cupe-elevator le ridică un etaj mai sus, unde se află instalat cântarul cel uriaş. Singur acest cântar, greu de câteva sute de kilograme, ocupă loc de aproape o cameră. Când talerul său se umple cu o cantitate de 400 kg. sfeclă, cântarul se deşartă singur în maşinile de tăiat. Maşinile acestea, prevăzute cu cuţite, taie zeci de

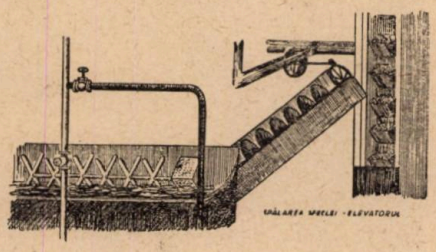

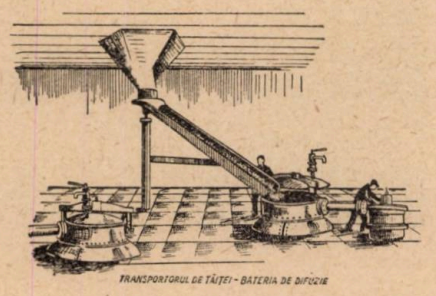

TRANSPORTORUL DE TĂIŢEI - BATERIA DE DIFUZIE

sfecle într'un minut. Ele transformă sfecla în fâşii înguste, paralelipipedice, denumite tăiţei. Transformată în tăiţei, sfecla trece în difuzoare. Până aici, mâna omului nu a intervenit. Toate operaţiile de curăţire, transport, cântărire şi tăiere au fost făcute de maşini pe care oamenii doar le supraveghează. Abia la difuzoare, pentru prima dată, oamenii intervin direct în procesul de producţie. Dar tendinţa este şi aici aceea de a mecaniza pe cât posibil operaţiile, uşurând munca omului.

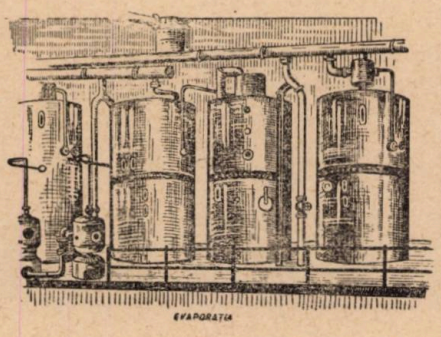

EVAPORAŢIA

BĂTĂLIA PENTRU SECUNDE

E o cameră mare, mare de tot, la etajul fabricii de zahăr. Pare, la prima impresie, bucătăria unor uriaşi din poveste. Imaginea aceasta se naşte fără voie, când priveşti imensele cazane aşezate în cerc în mijlocul odăii. Fiecare cazan are o capacitate de sute de litri de apă, care aşteaptă sfecla.

Tăiţeii sunt aduşi în aceste cazane, denumite difuzoare, printr'un jghiab larg. Când sfecla începe să cadă în difuzoare, aici nu se mai aude decât uruitul maşinilor care lucrează. Oamenii tac şi muncesc îndârjit. Fiecare minut pierdut aici, la difuzoare, înseamnă o defecţiune în producţia întregii fabrici. De aceea aici se lucrează tăcut şi concentrat. Un muncitor roteşte jghiabul pela fiecare difuzor şi dă drumul capacului care astupă gura acestuia, supraveghind ca tăiţeii de sfeclă să umple difuzorul.

O atenţie deosebită se dă tăierii sfeclei pentru a obţine tăiţei de calitate. Acest lucru l-a preocupat mult pe mecanicul Ciuntu Mihai.

Intr'o seară a plecat dela clubul fabricii, spre casă, ducând câteva cărţi tehnice sovietice sub braţ. Era vorba, în acele cărţi, despre prelucrarea sfeclei şi fabricarea zahărului, despre inovatori şi stahanovişti renumiţi. Citind cu atenţie, mecanicul Ciuntu Mihai a găsit ceeace căuta şi anume o metodă de aşezare a cuţitelor astfel încât să se obţină tăiţei de sfeclă de cea mai bună calitate.

S'a aşezat la masă şi a schiţat cum trebuie pregătite ramele unde se aşează cuţitele. A lucrat ore întregi la schiţa aceea. In cele din urmă, a isbutit. A doua zi, cu aprobarea inginerului şef, care i-a verificat schiţa, a trecut la modificarea ramelor, care au dat bune rezultate în fabricaţie. Era cea mai frumoasă zi din viaţa lui.

Dar tovarăşul Ciuntu Mihai nu este singurul din fabrica de zahăr Chitila, care luptă pentru îmbună-

tăţirea utilajului. Ca el sunt şi Iosif Zeleneac care împreună cu Mihai Antoş au modificat prinzătoarele de spumă dela aparatele pentru cristalizarea zahărului. Noile prinzătoare economisesc sute de minute preţioase. Alături de aceşti doi, se mai numără printre „economisitorii de secunde" sudorul stahanovist Vasile Harabagiu, strungarul stahanovist Eugen Vizitiu şi mulţi, mulţi alţii..

EXTRAGEREA ZAHĂRULUI

In difuzoare intră tăiţeii de sfeclă din care, cu ajutorul apei şi al căldurii, se obţine o zeamă dulce. Sfecla e formată dintr'un schelet de celuloză şi lignină, iar înlăuntrul celulelor stă ascunsă substanţa dulce — zahărul. Ca să spargi pereţii acestor celule, care nu se pot vedea decât dacă sunt mărite la microscop de sute de ori, nu e o treabă uşoară.

Pentru aceasta, tăiţeii spălaţi sunt încălziţi în nişte vase înalte de câţiva metri! Pătrundem în sala acestor vase. Parcă ne înconjoară nişte uriaşi de metal care se uită în jos la noi, ca la nişte pitici..

Un om sue o scăriţă care duce spre capătul de sus al unuia din aceste vase. Răsuceşte câteva robinete, cercetează manometrele şi indicatoarele de nivel, termometrul care indică 80 de grade şi strigă jos :

— Gata de descărcare! Să se ia probele pentru laboratorul chimic.

Probele se iau în vase speciale. E constatată concentraţia soluţiei, gradul ei de aciditate. Prin alte ţevi, soluţia trece în alte cazane din cele care stau, înalte şi masive, dealungul pereţilor sălii patrate. Ici-colo, câte un muncitor, maistru sau inginer, cercetează aparatele de măsură, urmăreşte mersul maşinilor sau ia probele.

Soluţia se încălzeşte apoi la temperaturi din ce în ce mai înalte. In al treilea cazan se amestecă cu lapte de var şi bioxid de carbon. Apoi alte ţevi duc zeama, din ce în ce mai dulce, spre filtre care opresc varul sub formă de carbonat de calciu. In plus, datorită tratării cu lapte de var şi bioxid de carbon,

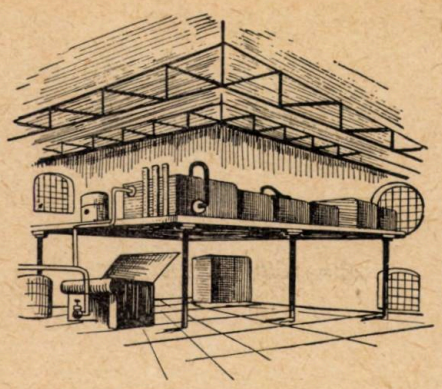

FILTRAREA SIROPURILOR

zeama aceasta nu mai e nici acidă, nici alcalină. E neutră. Zeama este concentrată în staţia de evaporare compusă dintr'un număr de vase cilindrice mari. Soluţia trece apoi în rafinărie unde, prin evaporări succesive, se ajunge la o concentraţie de 85 la sută zahăr. Acest sirop este fiert pentru a se cristaliza zahărul şi rezultă zahărul tos împreună cu nişte siropuri. Ca să se obţină zahărul cubic, se

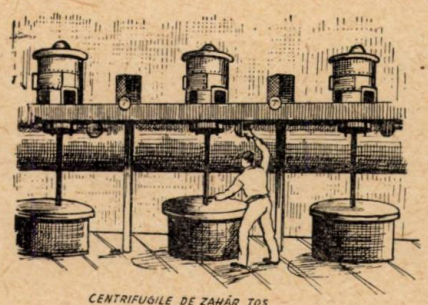

CENTRIFUGILE DE ZAHĂR TOS

presează zahărul tos în bastoane şi se taie în formele cunoscute, gata de pus în ceai.

SIROPUL ALB ŞI SIROPUL VERDE

Nu văzusem încă până acum un sirop de culoarea ierburilor. Cu atât mai mult, nu am văzut nici sirop alb ca laptele. Şi totuşi ele există.

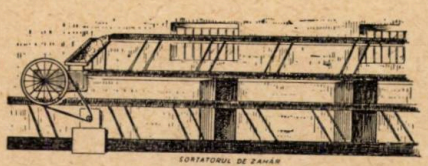

CORTATORUL DE ZAHĂR

Inginerul Scheletti, care mă întovărăşeşte dealungul peregrinării prin secţiile fabricii, îmi explică :

— Sunt cele două siropuri care se obţin împreună cu zahărul tos, în urma separării massei groase; ele se reîntorc la aparatele de fiert pentru o nouă cristalizare. Siropul verde dă zahărul roşu care, printr'o nouă prelucrare se curăţă de melasă şi devine alb. Ultimul sirop, oricât ar fierbe, nu mai dă cristale de zahăr, deşi conţine o cantitate mare de zaharoză. Este melasa. Fabricile de spirt întrebuinţează melasa ca materie primă la fabricarea spirtului.

DESPRE OAMENI CARE VOR FI

Am părăsit fabrica cu mintea plină de impresii. Afară, un număr destul de mare de oameni se adunaseră în jurul unui geam. La ghişeul acesta improvizat, se făceau angajările. Un afiş lipit deasupra anunţa că fabrica se dezvoltă tot mai mult şi are nevoe de muncitori.

Odată cu mine a ieşit pe poarta fabricii de zahăr Chitila strungarul Eugen Vizitiu. Se ducea acasă, dar s'a oprit o clipă să se uite la cei care se angajau. Aşa sosise şi el în toamna anului 1948, căutând un loc.

— Ştii vreo meserie? l-a întrebat atunci tovarăşul dela ghişeu

— Nu...

— Nu-i nimic, o să înveţi la noi.

A fost repartizat la atelierul de strungărie, unde se repară piesele uriaşului mecanism al fabricării zahărului. Un maistru l-a calificat la locul de muncă după metoda sovietică Cotlear. I-a plăcut să citească mult cărţi tehnice, s'a documentat asupra metodei Bâcov-Bortchevici şi acum e strungar stahanovist şi secretar al organizaţiei U.T.M. din fabrică. Şi cum se uită gânditor la noii veniţi care se angajează în fabrică, parcă îi prind gândul : „Cine ştie câţi dintre ei nu vor ieşi stahanovişti, ca mine, sau inovatori ca Ciuntu Mihai şi Iosif Zeleneac!... Pentru ca viaţa oamenilor să fie tot mai bună, fabrica creşte şi odată cu ea cresc oameni noi, oamenii zilelor noastre!".

Scrisori din vacanță

DRAGĂ REDACȚIE,

Mi-aduc aminte de o întâmplare hazlie din vacanță pe care ți-o povestesc și ție. Într'o zi, eu împreună cu vărul meu Nicușor și cu un unchi de-al nostru am plecat pe malul Bistriței. Am luat undițe cu noi, cu dorința de a prinde pește mult și de a arăta tuturor că noi suntem pescari serioși... Cu noi a pornit și Lucși, câinele nostru, un câine inteligent și ascultător. Ne-am așezat pe locul nostru obișnuit, pe malul apei, și stam cu ochii țintă la undiță. Câinele privea și el la noi, neștiind ce vrem să facem. Am așteptat mult să se prindă peștele, dar în zadar. Vărul meu Nicușor, care se ține totdeauna de pozne, a lăsat undița și s'a dus după câine să-i facă bae. S'a luptat el cu Lucși mult și bine cu spatele spre undițe și trăgea mereu câinele spre apă. Unchiul a tras repede undița afară și l-a prins pe Nicușor de pantaloni. Nicușor trăgea de câine, iar unchiul cu undița de Nicușor. Până la urmă Nicușor a căzut în apă, iar Lucși, speriat, a fugit pe mal. Vecinii noștri de pescuit râdeau iar eu eram bucuros că am prins un pește mare. Pe unchiul l-am numit atunci pescarul puilor de balenă.

In altă zi, treceam Bistrița cu plutele și Nicușor, ne astâmpărat cum este, alunecă și căzu în apă. Toți am sărit după el, dar Lucși s'a repezit și l-a prins de haină. Câinele a dovedit astfel că-i este prieten.

Tot în vara aceasta am fost la cules de spice în comuna Dochia și am strâns multe spice. M'am gândit mereu cât ajutor dau pionierii în toată țara și ce frumos este.

Vacanța s'a sfârșit. Amintirile însă rămân în mintea noastră. Vom învăța acum bine ca să ne bucurăm și la anul de o vacanță plăcută.

Cu bine,
PETRESCU PETRE
Piatra Neamț

Dragi tovarăși dela redacție,

'a deschis azi un nou an școlar, un an plin de noi impresii, plin de avânt în muncă. Am început noul an școlar odihnit după ce ne-am petrecut vara la munte sau la mare, în colonii, tabere sau cu părinții. Ne-am reîntors anul acesta cu o bucurie neasemuită, bucuria începerii noului an școlar; mai ales pentru elevele din cl. I-a aceasta este o zi de mare însemnătate. Deaceea noi, pionierele, am hotărît să le primim în așa fel încât ele să se simtă bine din prima zi în școală. Le-am lucrat pentru fiecare bețișoare și câte un alfabet cu ajutorul căruia să învețe literele. Unele școlărițe au venit pentru prima dată, altele s'au reîntors, însă cu toate am găsit școala dragă tuturor mult schimbată. Pereții albi, clasele luminoase, băncile curate, podeaua curată, ușile nou vopsite, toate acestea arată grija față de noi copiii. Deaceea vom munci în acest an școlar cu toate forțele noastre pentru ca să mulțumim Partidului și Guvernului pentru grija ce ne-o poartă.

ANGELESCU ELENA
clasa VI-a A Centrul Școlar 2—10—13 București

de GICA IUTEŞ

Ilustraţii I. DARIE

(Urmare din numărul trecut)

CAPITOLUL III

CAIETUL

Oare Ştefănel Vertea şi cu Iorgu Hurduc fuseseră prieteni într'adevăr? Cine ştie... Oricum, după întâmplarea cu caietul, Ştefănel se hotărîse să nu-l mai socotească prieten pe Iorgu. Nu, nici în ruptul capului. Ce? Aşa se poartă un adevărat prieten? In primul rând prea o face pe deşteptul! Din partea lui n'avea decât... Să fie sănătos cu deşteptăciunea lui! Dar prietenul bun la nevoie se cunoaşte. Mai la urma urmei, ce dacă fusese ales conducător de detaşament? Conducător de detaşament e una şi prieten e alta! Să-l auzi, cum îi tot dă cu „răspundere" în sus, „disciplină" în jos şi asta numai şi numai de când fusese ales conducător de detaşament! Vara trecută se purta cu totul altfel, părea un băiat de treabă... E drept că şi pe atunci era un încăpăţânat şi jumătate. Dacă hotăra el una, apoi aceea trebuia să rămână. Ehei! L-a lăsat prea mult în apele lui şi prea i-a făcut totul pe plac. Iată, de pildă, l-a bătut atâta la cap cu istoria lui, că s'a înscris chiar şi în cercul de istorie. Născocea ce-i drept fel de fel de jocuri, ba de-a moartea lui Mihai Viteazul, ba de-a bătălia lui Mircea cel Bătrân cu turcii; dar acum n'are decât să rămână cu toate săgeţile, arcurile şi scuturile lui. Da, îi lăsa chiar şi scuturile, cu toate că el i-a dăruit fundurile acelea de butoiaş. Hm! Un încăpăţânat şi jumătate Iorgu ăsta! Chiar când se jucau de-a Mircea şi Baiazid ţinea morţiş de fiecare dată să-l facă numai pe Mircea.

— Nu vrea să-l facă pe Baiazid! E îngâmfat şi lacom iar pe deasupra e şi duşmanul ţării noastre. Şi atunci el, Ştefănel, ca un prostănac ce era, făcea mereu pe Baiazid iar Iorgu se umfla în pene şi-i arunca în faţă versurile:

„Eu îmi apăr sărăcia şi nevoi'e şi neamul
Şi deaceea tot ce mişcă 'n ţara asta, râul, ramul,
Mi-e prieten numai mie iară ţie duşman ţi-este.
Duşmănit vei fi de toate, făr' a prinde chiar de veste.
N'avem oşti, dară iubirea de moşie e un zid,
Care nu se 'nfioreză de-a ta faimă, Baiazid!".

Ei, acum s'a sfârşit şi cu Baiazid! N'avea decât să-l facă Langa pe Baiazid. Grăsunul ăsta care crede că orice potcoavă ruginită e de pe vremea Huniazilor. Lasă-i să fie ei doi prieteni, cu faimoasele lor cercetări istorice, cu tot...

Cam aşa gândea Ştefănel ori de câte ori îşi amintea că s'a hotărît să nu mai fie prieten cu Iorgu.

Intâmplarea cu caietul se petrecuse cam tot după apariţia în clasă a „albinei vorbăreţe". Şi mai bine zis, după ce Stela scornise adunarea aceea despre autoritatea conducătorului de detaşament: „Cică un conducător de detaşament trebue să aibă autoritate în rândurile pionierilor. El este doar ales de colectiv, iar colectivul trebue să aibă respect şi prietenie pentru conducătorul său. Bineînţeles, că şi conducătorul la rândul lui trebue să se străduiască să-şi câştige autoritatea asta prin prietenie, prin exemplul său bun. Aceste lucruri se discutaseră în adunare, dar dacă Iorgu crede că aşa se poate câştiga autoritatea şi prietenia, apoi treaba lui! Ştefănel nu putea să-i ierte nici cât negrul sub unghie povestea cu caietul. Era adevărat că... Ştefănel nu putea să sufere aritmetica şi mai ales fracţiile.

— Nu sunt îndeajuns numerele ca toate numerele, se văita el, au mai trebuit să fie născocite şi numerele acelea unele peste altele, cu atâtea reguli şi parareguli.

Cât despre Iorgu, nu s'ar fi putut spune că-i plăcea aritmetica. Era obiectul la care trebuia să muncească cel mai mult. Dar el se îndârjea atât de tare împotriva problemelor mai încâlcite, încât era în stare să stea până noaptea târziu socotind în fel şi chip, luând problema ba dela capăt, ba dela coadă, până când îi găsea chichiţa. In asemenea cazuri Ştefănel venea din oră în oră după caiet.

— Tot nu ţi-a ieşit? întreba el îngrijorat şi ofta cu năduf: A naibii problemă! Şi pleca să se joace de-a cavalerii medievali, sau de-a năvălirea hunilor cu Milucă, fratele cel mic al lui Iorgu.

Când Iorgu ieşea în curte fluturând victorios caietul şi strigând fericit:

— Mi-a ieşit! Mi-a ieşit! Ştefănel alerga şi se bucura din toată inima.

— Uite, ţi-a dat chiar răspunsul din carte! şi repede o sbughia cu caietul să-şi copieze temele.

Dar asta a fost până într'o zi... până a doua zi după adunarea despre autoritatea conducătorului de detaşament şi de grupă. Când Ştefănel a venit să-l întrebe dacă a făcut sau nu problemele, Iorgu a spus cu hotărîre :

— Nu-ţi mai dau caietul.

— Cum adică... Dece nu-l dai? a rămas Ştefănel cu gura căscată.

— Uite ce e. Nu trebuie să mai copiezi. Ce mă fac dacă te ascultă? Un conducător de detaşament poartă răspunderea pentru toate notele rele şi...

— Aha! s'a supărat dintr'odată Ştefănel. Din ăştia îmi eşti? Ai început s'o faci pe grozavul cu mine!...

— N'o fac pe grozavul, a răspuns Iorgu jignit, dar n'ai fost ieri la adunare?

— Aha, îi dai cu adunarea? Dă-i înainte. Nici n'am nevoie de caietul tău! Găsesc eu caiet! Giuri Nemeth face problemele dintr'odată. Nu le clocește ca tine şapte ceasuri.

— Aşa... s'a supărat la rândul lui Iorgu. Le clocesc? Lasă să le clocesc, atunci de ce-mi ceri caietul ?

— Cine ţi-o mai cere caietul de azi înainte o să fie un gogoman! Zău.

Şi Ştefănel a plecat pe poartă cu paşi mari şi apăsaţi. Ajuns acasă s'a gândit să se ducă la Giuri, dar pe urmă a renunţat.

— Am să încerc, şi-a zis el. Mai ales că sunt doar câteva exerciţii şi-o singură problemă scurtă de tot. S'a apucat întâi şi întâi de problemă. Dar pe cât era de scurtă pe atât s'a dovedit de afurisită !

„Cică un bunic a împărţit 28 de bomboane la cei doi nepoţi ai săi. Costică a luat 2/5 din partea lui Petruş. Cât a luat fiecare?".

Ce bunic şi ăsta — s'a nemulţumit Ştefănel. Nu putea să facă parte dreaptă? Aşa ar fi fost şi mai drept şi mai simplu... Acum câte bomboane a luat Costică, dacă a luat 2/5 din partea lui Petruş? A scăzut, a adunat, a prefăcut bomboanele în fracţii, a scos bomboanele din fracţii. Dar totul s'a arătat zadarnic. I-a ieşit, că partea lui Petruş nu este nici măcar o bomboană întreagă, iar partea lui Costică este de 27 şi ceva, ceeace nu era nici drept şi nu semăna nici pe departe cu răspunsul din carte. Acolo scria că partea lui Petruş e de 20 bomboane şi partea lui Costică de 8 bomboane.

Plictisit peste măsură de atâtea socoteli se plânse bunicii.

— Auzi, bunică, ce scrie în problema asta: Cică un bunic avea 28 de bomboane şi le-a împărţit la cei doi nepoţi: la unul a dat 2/5 din partea celuilalt. Drept e asta? De ce nu le-a împărţit parte dreaptă ?

Bunica răspunse :

— O fi ştiut el dece le-a dat aşa! Unul o fi fost cuminte, iar celălalt mai puţin cuminte.

Ştefănel schimbă repede vorba, ca nu cumva bunica să-i amintească de frânghia de rufe. Tăiase din ea o bucată pentru ca să facă un foişor de pază în dud. (Ce mai tărăboi îi făcuse!). Aşa că lăsă problema baltă şi se duse la culcare cu gândul s'o copieze la şcoală.

Dar a doua zi s'a trezit târziu şi cu toate că a fugit într'un suflet până la şcoală, profesoara a intrat în clasă înainte ca el să aibă timp să-şi scrie tema. Şi ce mai întâmplare! Tocmai pe el l-a scos la tablă. Totul s'a sfârşit cu un doi în catalog şi cu o mustrare aspră :

— Se poate să vii la şcoală cu lecţia nefăcută, Vertea? Ce înseamnă una ca asta? Din ce grupă faci parte?

Giuri Nemeth s'a sculat în picioare şi-a răspuns cu jumătate de gură :

— Din grupa mea.

— Păi ce fel de conducător de grupă eşti?

Ştefănel se jură în gând că n'are să mai fie prieten cu Hurduc niciodată.

— Vezi, ţi-am spus! — îl luă în răspăr Iorgu în recreaţie.

— Ce mi-ai spus? Află că din cauza ta am luat doiul!

— Din cauza mea? s'a supărat Iorgu. Am spus că trebue să te osteneşti s'o lucrezi, nu să copiezi de-a gata.

— Ce facem acum, spuse Giuri Nemeth. O să trebuiască să lucrăm împreună.

Ştefănel n'a mai avut încotro şi s'a dus la Giuri Nemeth să-i arate la aritmetică. Nu de alta dar albina, pe cât era de vorbăreaţă, pe atât era de ageră. Şi apoi, cu un doi în catalog nu te simţi niciodată prea la largul tău...

CAPITOLUL IV

PRIETENII

Giuri Nemeth locuia sus, pe cea mai înaltă culme a orăşelului, chiar lângă cetatea Huniazilor. Casa mică şi veche cu ferestruicile cât pumnul era atât de strâmbă şi vârîtă în pământ încât şi vânturile iuţi şi aspre din timpul iernii se înduioşau şi treceau pe deasupră-i vâjâind cu băgare de seamă. Nu de alta dar dintr'o suflare mai necugetată căsuţa strâmbă şi gheboasă ar fi sburat ca o coajă de nucă de-adreptul în râpa Zlaştului. Căsuţa aceasta era a unei bătrâne cam într'o ureche, care nu mai avea altă grijă decât aceea a celor zece pisici ale sale. Giuri şi cu maică-sa ocupau o odaie strâmtă şi scundă în care abia aveai loc să te învârteşti. Cu toate că lucrurile păreau atât de îngrămădite încât n'ar fi fost loc nici măcar pentru un ac cu gămălie, înăuntru era totuşi curat şi cald ca într'un cuib. Lui Ştefănel i-a plăcut din prima zi să vină la Giuri. Intâi a făcut mare haz din pricina pisicilor, albe şi tărcate, care roiau şi ţâşneau pe ne veste din fiece cotlon al casei.

— Ce-i cu pisicăria asta la tine ?

Dar Giuri dădu din mână cu descurajare şi sopti :

— Ssst! Asta e mania ei — şi arătă înspre odaia alăturată.

— Care a ei?

— A proprietăresei noastre. Mama spune că mai bine ar creşte o căpriţă în locul acestor hoţomance de pisici.

Mama lui Giuri era acasă. Tocmai scotea din cuptor nişte nuci prăjite în zahăr ars. Parcă era o fetiţă. Era atât de mică, încât cocul ei mare de păr roşcat parcă o trăgea pe spate sub greutatea lui. Ştefănel s'a mirat grozav în gând. El auzise dela tata, că Nemeth Maria este o stahanovistă

vestită, care conducea macaraua cea mare dela cuptoarele Martin. Şi ia te uită cum poate să mai arate o stahanovistă! E şi mai mică decât Stela, instructoarea lor... Cu toate astea mama lui Giuri i-a plăcut. Făcuse nişte nuci atât de bune şi-i dăduse o farfurie întreagă. Giuri îi semăna leit, numai că la el totul era mare, mai bine zis, lung. Era cel mai înalt din clasă. Avea părul mult mai roşu ca al mamei sale şi din pricina asta mereu se găsea câte unul să-l necăjească:

— Măi Giuri, părul tău parcă e de morcov!

Dar Giuri nu era deloc supărăcios şi răspundea râzând:

— Bine că nu-i de păstârnac!

După ce mama lui Giuri a plecat la uzină, Giuri i-a explicat problema cu bunicul, care i s'a părut acum că nu mai era atât de grea. Era chiar la mintea cocoşului, că pentru a o rezolva trebuia să te gândeşti astfel: „Dacă partea lui Costică era de 2/5 din partea lui Petruş, însemna că partea lui Petruş era un întreg adică 5/5. Amândouă părţile adunate făceau 7/5. Dacă 7/5 făceau 28 de bomboane, 1/5 câte bomboane făcea? Cincimea asta era toată filosofia. Pe urmă restul era floare la ureche. Se afla imediat câte bomboane i-a dat bunicul lui Petruş şi câte i-a dat lui Costică.

E adevărat că în timpul explicaţiei Giuri se cam înfuria când nu pricepeai din prima dată. Dar se potolea tot atât de repede şi explica încăodată şi încă odată până ce îţi intra în cap.

Ştefănel a început să vină din ce în ce mai des pela Giuri, mai ales că într'o zi s'a întâmplat un lucru deosebit... In ziua aceea a aflat că geografia este cea mai interesantă din toate materiile câte se învaţă în şcoală. Prietenul cel mai bun al lui Giuri, Dinu Enache a adus o carte grozavă: „Viaţa lui Roald Amundsen". O căpătase în dar de ziua lui dela soră-sa, Mura.

— Ştiţi voi ce carte e asta? se lăudase el. Este viaţa marelui explorator Amundsen, care a explorat pentru prima oară Polul Sud. Aş vrea să fi fost în locul lui! A fost un om grozav! Să descoperi un pol, nu e lucru uşor!

Giuri a cerut imediat să-i împrumute cartea.

— Păcat că s'au descoperit polii, a zis el răsfoind-o cu părere de rău. Acum nu poţi să mai fii explorator. Ce să mai descoperi?

— Poate c'o mai fi vreun al treilea pol, a încercat Ştefănel să-l mângâie.

— Ce prostie! a protestat Dinu jignit. Cum să fie un al treilea pol dacă pământul e rotund şi-i turtit numai la cele două capete? Voi ăia dela istorie habar n'aveţi ce înseamnă să fii explorator...

Dar Ştefănel se simţi jignit.

— Dece adică să n'am habar? Află că mi-ar place să fiu explorator! Nu s'o fi descoperit chiar totul în lumea asta! Şi apoi nu sunt şi planetele Marte şi Venus?

Dar şi-a aprins paie 'n cap vorbind despre planete.

— Cine a mai auzit exploratori în Marte? Habar n'ai! a protestat Dinu.

— Nu vă mai ciondăniţi, se amestecă Giuri. Luăm cartea la cerc şi-i cerem părerea profesorului.

Şi fiindcă Ştefănel era foarte curios să afle şi el cum stau lucrurile, a venit împreună cu ei la cerc. Astfel s'a mutat în cercul de geografie şi nicăieri nu i s'a părut că aflase lucruri mai interesante ca aici.

— Poţi să fii explorator cât îţi place, le-a spus profesorul Drancea zâmbind. Poţi să fii explorator chiar şi în ţara ta... Totul e să ştii să descoperi petrolul acolo unde se credea că nu-s decât dealuri sterpe de calcar, ori să scoţi la iveală cine ştie ce metal necunoscut într'o câmpie în care nu cresc deobicei decât lanuri de orz...

— Şi ca să nu mai fie nimeni îngrijorat că n'are ce descoperi, a spus mai departe profesorul, aflaţi că Antarctica, cel de-al şaselea continent al globului pământesc, n'are nici măcar o hartă precisă a litoralului. Dela primii exploratori ruşi care au descoperit continentul Antarctic, nimeni n'a reuşit să desvăluie taina acestui pământ veşnic acoperit cu gheţuri şi zăpezi. In sânul lui se ascund enorme bogăţii. Aur, cărbuni, fier, plumb şi uraniu mai ales.

Pământul acesta aşteaptă să fie explorat. Dar să ştiţi, nu-i uşor să fii explorator... Câte primejdii, câte greutăţi ai de învins... Dacă cercetezi viaţa marilor exploratori, înveţi ce 'nseamnă să-ţi oţeleşti voinţa, ce'nseamnă stăruinţa. Iată de pildă capitaliştii americani, englezi, canadieni şi francezi, trimit multe expediţii spre aceste ţinuturi. Dar ele nu reuşesc să afle tainele Antarcticei. Dece? Pentrucă toate aceste expediţii n'au

decât un scop: să pună mâna pe comorile Antarcticei. Să se îmbogățească de pe urma lor.

Dece oamenii sovietici au reușit să cerceteze Polul Nord? Să supună natura aprigă a gheţurilor eterne? Pentrucă acolo s'au dus oameni cu dorința fierbinte de a servi Patriei și științei. La Polul Nord sunt zeci de stațiuni de cercetări științifice și armate întregi de savanți care supun zi de zi natura.

Așa că voi, copii, nu uitați aceste lucruri. N'ar fi de mirare dacă vreunul din voi ar pleca peste zece ani spre Antarctica pe bordul unui vas la catargul căruia va flutura steagul nostru. Nu, n'ar fi de mirare. Dar pentru asta, repet, trebue să învățați cu seriozitate. Și profesorul Drancea le-a mai povestit apoi o mulțime de lucruri din viața savantului român Racoviță.

Din povestirea aceasta copiii au aflat cu mândrie că Racoviță a fost un explorator vestit. Nici nu știuseră până acum că noi am avut un explorator la Polul Sud.

Din ziua în care profesorul de geografie le vorbise astfel, nu mai visau decât Antarctica și explorări în Antarctică.

— Iată, a spus Dinu, ce scrie în carte despre Amundsen. De mic a început să se călească. Cât de mult dorea mamă-sa să-l facă medic! Dar el, dacă și-a pus în minte să se facă explorator, explorator s'a făcut!

Și unde mai pui că pe-atunci ca să fii explorator trebuia să te închini la toți negustorii cei burtoși să-ți dea bani pentru corabie, în schimbul cinstei de a-i numi părinții expediției ori de a da numele lor de negustori de scrumbii insulelor ori pământului descoperit prin truda ta. Acum e simplu! ...Intâi trebuie să înveți la școală bine, dar bine de tot, și în tot timpul să nu faci altceva decât să te călești, și cu frigul și cu drumurile lungi... ...Poate că trebuie să te faci o bucată de vreme și marinar... Când te simți gata pregătit te duci la stat și spui: „Am nevoie de-un ajutor pentru expediție". Și gata vaporul, echipat. Numai să te urci în el și să pornești.

Și toți s'au hotărît să se facă exploratori și s'au jurat să plece pe același vas într'o mare expediție. Și fiindcă până atunci trebuia să mai treacă multă apă pe pârâu, cum le-a spus într'o zi râzând mama lui Giuri, s'au hotărît să se călească din timp.

Cum a dat gerul și ninsoarea, Dinu a propus să se doarmă cu geamul deschis. Pentru a fi obișnuit din timp cu frigul, ca să rabzi cele —60° ale Antarcticei trebue să rabzi întâi cele —25° ale iernilor noastre.

Dar această încercare a dat greș, fiindcă fiecare a avut de furcă cu cei de-acasă.

— Dacă vrei să te călești, a spus Mura, sora lui Dinu, mai bine curăță zăpada din curte.

— Dacă mai deschizi fereastra, l-a amenințat bunica pe Ștefănel, am s'o bat în cuie! Dar în loc să bată fereastra în cuie, venea să-l controleze de câteva ori în timpul nopții.

— Eu nici nu pot să deschid fereastra, s'a plâns Giuri. Noi n'avem decât o singură odaie. Pot s'o tac pe mama să răcească? Ea n'are antrenament.

Până la urmă Dinu a venit cu o ideie grozavă.

— Ce-ar fi să ne facem o tabără cum au exploratorii? O tabără de iarnă!

CAP. V.

TABĂRA EXPLORATORILOR

Ți se pare cu totul straniu să întâlnești în orășelul acesta metalurgic un asemenea loc! De aici nu se mai zăresc turlele uriașe ale furnalelor cu schelăria lor impresionantă de oțel. Nici coșurile svelte

şi subţiri ale cuptoarelor Martin în jurul cărora se încolăcesc ca nişte balauri vineţi corpurile cuperilor şi ale instalaţiilor de aer. Ai crede că eşti în altă lume, dacă cerul nu s'ar înroşi mereu de dogoarea şarjelor şi dacă zumzetul adânc şi grav al uzinei n'ar răsbate până aici. In răstimpuri se aud şuerăturile locomotivelor încărcate cu minereu şi clopotul macaralelor care cară pe podurile lor suspendate la zeci de metri înălţime oalele cu fontă incandescentă. Altfel aici totul pare adâncit într'un somn acoperit de muşchi verde ca spinările şopârlelor, ce se soresc pe pietrele pârâului aproape secat. La poalele majestoase ale dealului Sân Petru, înfipt într'o stâncă de calcar, se înalţă falnică fosta cetate a Huniazilor. De jur împrejur se întinde vechiul şanţ de apărare făcut de însuşi eroul dela Zeicani, vestitul Ion Corvin de Hunyade. Dar şanţul acesta, care pe alocuri semăna în vechime cu o prăpastie adâncă şi de netrecut pentru duşmani, a îmbătrânit într'atât, încât povârnişurile lui sunt blânde la coborît şi năpădite de salcii şi arini. In preajmă se aude murmurul somnoros şi dulce al pârâului învolburat în tinereţe de scocul morii astăzi în ruină. Pe lângă poalele zidurilor pe care muşchiul s'a urcat ca o ederă stau două salcii cocârjate şi scorburoase, ca nişte străji înlemnite şi uitate de ani. Dar în ciuda acestui aer de părăsire şi linişte încremenită, în preajma cetăţii răsună glasuri vesele de copii care nu contenesc, şi care-l fac să bombănească pe bătrânul moş Pişta, paznicul cetăţii. El bombăneşte pentrucă nu poate să priceapă că lângă zidurile cetăţii altădată vestită, se petrec acum lucruri de o mare însemnătate. Da! aici şi nu în altă parte se află tabăra de iernare a unor viitori exploratori!

Giuri Nemeth a fost acela care a propus ca tabăra să fie instalată între ruinele podului. Aceasta poate din cauză că el locueşte chiar lângă cetate, ori poate pentrucă iarna prin aceste locuri este mai altfel decât prin toate locurile. In zilele când soarele cu dinţi abia-şi arată faţa palidă din scama alburie a ceţii, turnurile semeţe şi înzăpezite ale cetăţii huniade par adevăraţi ghețari, care se pierd în nori, iar ruinele înzăpezite ale morii şi ale podului par stânci răzleţe şi fără vegetaţie, aşa cum nu se întâlnesc decât în regiunile polare. Mai ales când vântul spulberă zăpada făcând-o să dănţuiască în vârtejuri albe şi scânteitoare, e minunat să-ţi închipui că eşti în Antarctică. Cu spinarea îndoită, cu dinţii strânşi te prefaci că înfrunţi vijelia şi gerul de —60°.

— Inainte, strigă Ştefănel plesnind cu biciul spinările câinilor cu cozile vâlvoi. Inainte, chiue Giuri înhămat la sanie pentru a ajuta câinii să treacă urcuşul unei banchize de ghiaţă care nu-i în realitate decât unul din stâlpii prăvăliţi ai podului.

Cât despre câini, ei nu există fiindcă toţi pe care i-au adus să-i înhame s'au dovedit a fi nişte potăi proaste şi nevolnice.

Nu numai că unul trăgea hăis şi altul cea, dar s'au şi încăierat între ei, rupând hamurile şi fugind care încotro.

Dar asta n'are nicio importanţă!

Peste zăcământul de petrol a dat Dinu, iar zincul şi magnezita le-a găsit Ştefănel.

(continuare în nr. viitor)

Jocuri distractive

PORUMBUL

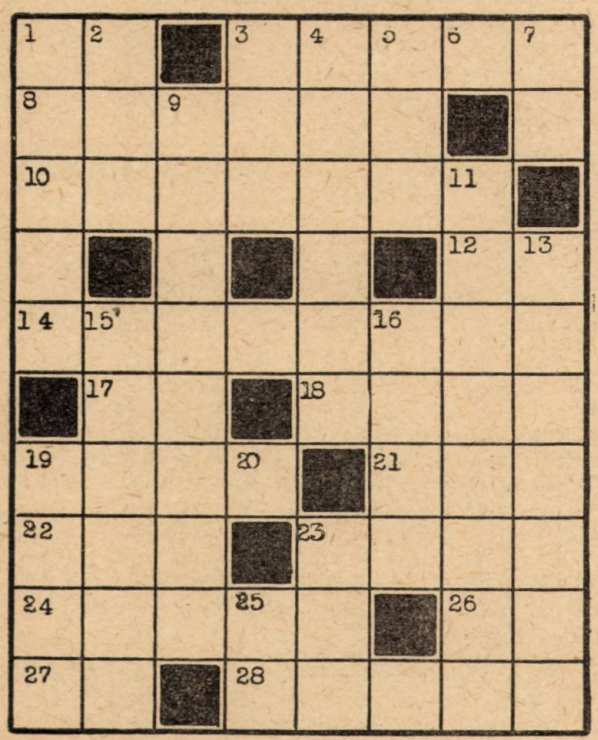

ORIZONTAL: 1) Singular (prescurtat). 3) Se fabrică din boabele de porumb. 8) Tulpina porumbului. 10) Substanţă care intră cu uşurinţă într'o reacţie chimică. 12) Comună în raionul Şimleul Silvaniei. 14) Pe el sunt aranjate în şiruri numeroase florile femeieşti, iar după fecundaţie boabele de porumb. 17) Merg, în limba latină. 18) Semn aritmetic. 19) Porumb la grătar! 21) Nume german feminin. 22) La ce se întrebuinţează ştiuleţii după curăţirea boabelor? 23) Ceeace împiedică întinderea porumbului în ţările nordice. 24) Dulce, la superlativ! 26) Număr. 27) Prepoziţie. 28) Oală mică.

VERTICAL: 1) Vorba sboară, dar el rămâne. 2) Un personaj dintr'o cunoscută schiţă a lui I. L. Caragiale. 3) Uscat. 4) Aici se păstrează ştiuleţii cu boabele pe ei (Plural). 5) Plantă textilă (plural). 7) Dumneata. 9) Bobul de porumb şi cel de grâu, ca gen de fruct. (plural). 11) Substanţe de care corpul nostru nu se poate lipsi. Acestea lipsesc din boabele de porumb. 13) Din cauza lipsei substanţelor de mai sus, oamenii care se hrănesc numai cu mămăligă, se îmbolnăvesc dela o vreme de această boală. 15) Trebue îmbinată cu practica. 16) Numele german al oraşului cehoslovac Cheb. 19) Intindere de pământ arabil. 23) Gen. 25) A rupe, pe jumătate.

M. I. P.

Monoverb
(2 părţi, 6 litere)

R R R

Fazele Lunii

— Un dispozitiv care demonstrează rotaţia Lunii în jurul Pământului —

(Explicaţii la coperta 3-a)

Pregătiţi o scândurică netedă de 45x16 cm. şi fixaţi pe ea (cu cuie sau şuruburi) doi stâlpi A şi B (cum se vede în desênul 1). Fiecare stâlp are diametrul de 2 cm. şi înălţimea de 10 cm.; distanţa dintre stâlpi este de 35 cm.

Inainte de a fixa stâlpii pe scândurică, făceţi-le la fiecare, în partea de sus, cuiburi pentru axele C. şi D, în aşa fel încât acestea să stea strâns în cuiburi. După ce faceţi cuiburile, teşiţi vârfurile stâlpilor, dându-le o formă conică.

Axul C îl fixaţi în stâlpul A, iar axul D — în stâlpul B. Ambele axuri trebue să aibă aceeaşi lungime (aproximativ 20—22 cm.) şi grosime. Când apreciaţi diametrul axului, ţineţi seama că el trebue să pătrundă strâns în orificiul rotund al unui mosor obişnuit de aţă.

Pentru ca axurile să nu se clatine şi să-şi păstreze o poziţie strict verticală, le uniţi în partea de sus cu o bară de lemn E atunci când modelul este complect montat.

Pe axul C, la capătul de jos, introduceţi un cerc de lemn F, cu un diametru de 10 cm. şi o grosime de cel puţin 1 cm.; făcându-i pe muchie o adâncitură pentru şnur.

In centrul cercului F, deasupra lui, se fixează (cu clei de lemn) un cilindru de lemn G, cu un orificiu la mijloc pentru acelaş ax C. Cilindrul are înălţimea de 1,5 cm. şi diametrul de 4 cm.

Cilindrul G este necesar pentru a prinde de el o sârmă groasă fixă H (vezi des. 1), care are la celălalt capăt, îndoit, un glob înfăţişând Luna. In acest fel, dacă învârtim cercul F, punem în mişcare şi modelul Lunii, care se va deplasa în jurul axului C.

Modelul Lunii şi sârma de care e prins el vor apleca puţin într'o parte cercul F. Pentru a evita aceasta, fixaţi pe cercul F, în partea opusă (vezi des. 2) o greutate de echilibru oarecare, de pildă o bucată de plumb sau o cutiuţă cu nisip.

Continuăm montarea dispozitivului nostru. La o oarecare înălţime deasupra cilindrului G lipiţi pe axul C un cerc din hârtie înfăşurată sau carton. Apoi introduceţi pe ax modelul globului pământesc care, ajungând la cerc, nu va putea coborî mai jos. In acest fel, globul care înfăţişează Pământul se va răsuci liber pe axul C la înălţimea dorită.

Modelul Pământului, ca şi modelul Lunii, se face din carton presat. Modelul Pământului are un diametru de 11 cm., iar acela al lunii — de 5 cm. (In realitate diametrul Pământului este de patru ori mai mare decât diametrul Lunii, dar dimensiunile dispozitivului nu permit să se respecte acest raport).

Modelul globului pământesc poate fi colorat ca un glob adevărat.

Pe partea de sus a modelului Pământului (acolo unde se presupune că e Polul Nord) lipiţi o jumătate de mosorel (I), pe care săpaţi un jghiab pentru şnur.

Pentru a fixa modelul Lunii la capătul îndoit al sârmei, introduceţi în glob un bastonaş cât diametrul globului. In acest bastonaş înfigeţi capătul sârmei (des. 2). Suprafaţa modelului Lunii poate fi vopsită în alb sau argintată. Pe partea Lunii îndreptată în permanenţă spre Pământ schiţaţi contururile caracteristice reliefului Lunii.

Pe axul D puneţi tubul J, făcut din hârtie (în câteva straturi), bine lipită pentru mai multă durabilitate. Tubul trebue să rotească pe ax. Lungimea tubului este de 17 cm. La capetele tubului se fixează câte o jumătate de mosorel (L. şi M), după procedeul indicat în desenul 3: partea tăiată a mosorelului se apropie de capătul tubului şi se lipeşte în jur cu două straturi de hârtie. Şi pe aceste mosorele faceţi jghiaburi pentru şnur.

Fixaţi pe ambele axuri bara superioară E şi uniţi strâns cu un inel de sfoară cercul F de pe axul C cu mosorul inferior M de pe axul D. Uniţi la fel cu un inel strâns de sfoară mosorul I de pe axul C cu mosorul L de pe axul D. Sfoara (şnurul) trebue să stea în jghiaburile făcute pentru ea.

Invârtind cu atenţie tubul J în sensul invers al acelor de ceasornic, se va învârti corespunzător în aceeaşi direcţie — dela Vest la Est — şi cercul F, unit de şnur cu mosorul M, iar odată cu el — şi modelul Lunii. La fel se deplasează şi Luna în realitate pe firmament — dela Vest la Est. In desenul 4 direcţia de deplasare a Lunii este indicată cu săgeţi.

Invârtind tubul J. transmitem totodată mişcarea şi mosorului I; aceasta face modelul Pământului să se învârtească în jurul axului C, ceea ce trebue să reprezinte rotaţia zilnică a Pământului.

In raport cu viteza de deplasare a modelului Lunii, modelul globului pământesc se va învârti la noi mult mai încet decât raportat la realitate, deoarece dimensiunile dispozitivului ne limitează posibilităţile. Putem însă considera în mod convenţional acest raport just, folosindu-ne de dispozitiv numai pentru a arăta fazele succesive ale Lunii şi pentru a explica ce anume provoacă această schimbare a fazelor Lunii.

Desenul 4 ne arată cum se formează fazele Lunii care, după cum ştiţi, luminează reflectând lumina Soarelui.

Să luăm poziţia I: Luna se află între Pământ şi Soare. Suprafaţa Lunii îndreptată spre Pământ nu este luminată de Soare şi de-aceea noi nu vedem Luna. Această fază a Lunii se numeşte lună nouă.

Continuăm drumul străbătut de Lună. Observăm că la început apare o seceră subţire, care apoi creşte şi în cele din urmă ia forma unui semicerc (poziţia II). Această fază se numeşte primul pătrar. Pe măsură ce se deplasează Luna mai departe, ea continuă să crească, până se luminează toată emisfera ei îndreptată spre Pământ (poziţia III). Această fază a Lunii se numeşte lună plină.

Prin deplasarea ulterioară a Lunii, partea luminată a suprafeţei ei scade în aceeaşi succesiune, repetând fazele pe care le cunoaştem de-acum; fiţi atenţi la forma semicercului sau a secerei, care este îndreptată acum în sens invers.

Luna revine la faza de lună nouă după 29 zile şi 13 ore.

Faceţi această experienţă în faţa unei lămpi puse pe masă, care ţine locul Soarelui şi vă veţi convinge de succesiunea fazelor Lunii.

(Traducere din limba rusă)

Coperta I-a : „La magazinul Romarta copiilor“ de Tina Val.

„CRAVATA ROŞIE“, revista pionierilor şi şcolarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 şi la 15 ale fiecărei luni. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06 Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale şi secţiile raionale de difuzare a presei. Taxa poştală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P. T. T. Nr. 174.578/1949 N. 1. — 9.-25 „Intrepr. Poligrafică Nr. 2 „Intreprindere Industrială de Stat, Str. Brezoianu 23—25 — C. 6048.

EXEMPLARUL 1 LEU

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Fazele Lunii

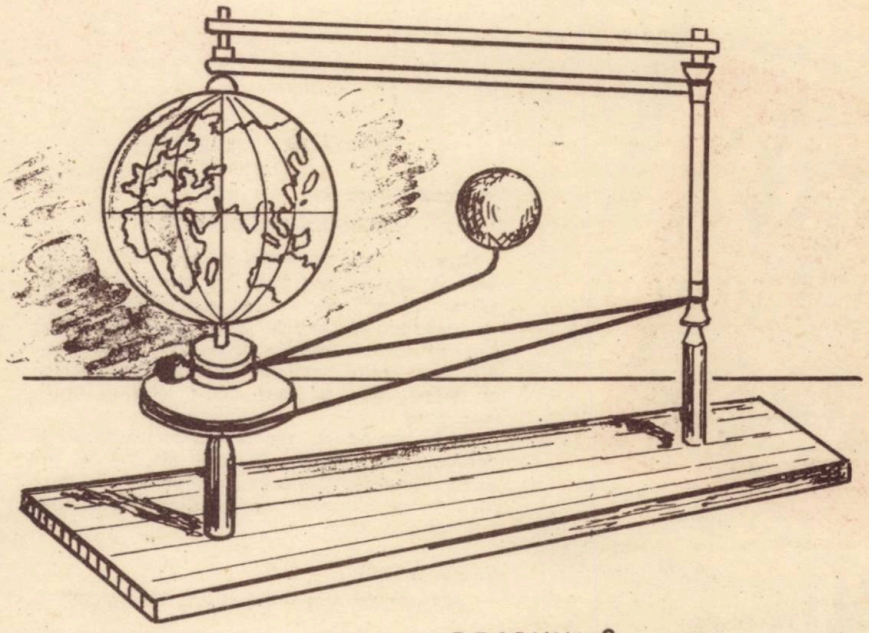

DESENUL 2.

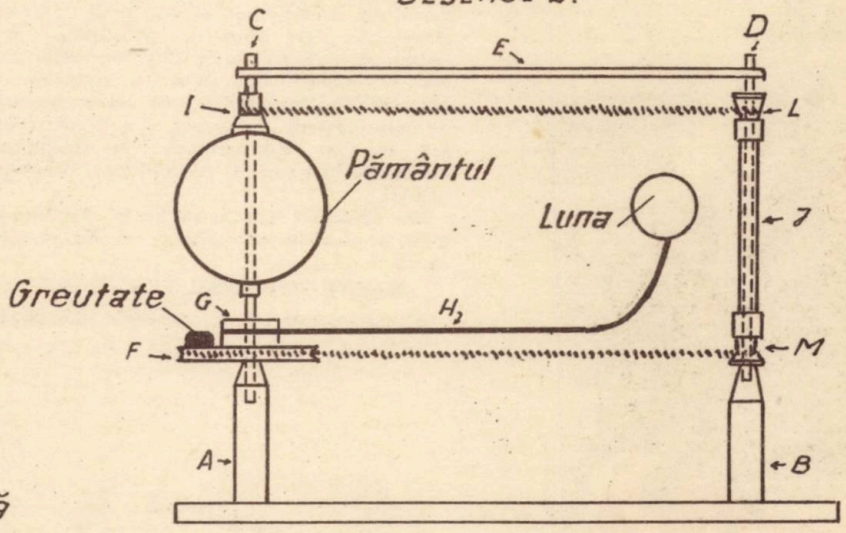

DESENUL 1.

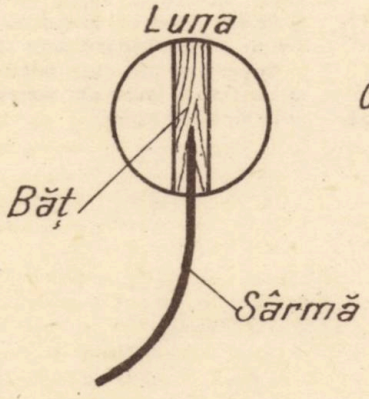

DESENUL 4.

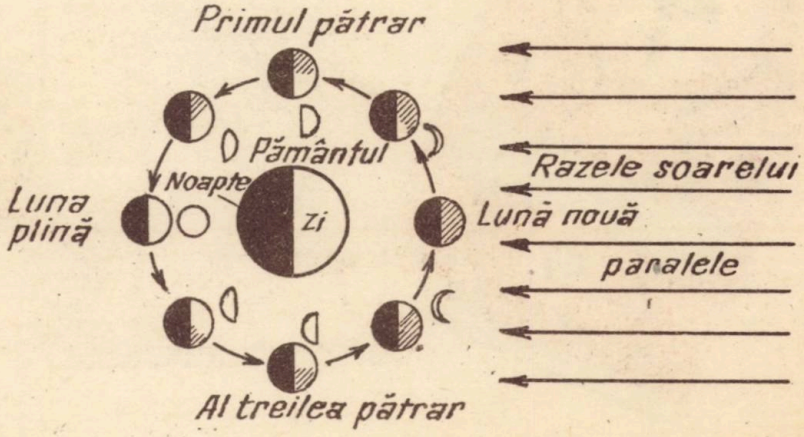

DESENUL 3.

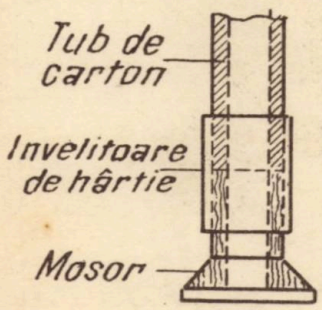

CE să citim

Serghei Grigoriev :

„ALEXANDR SUVOROV"

Încă de când era copil, Alexandr era pasionat de faptele de arme ale marilor conducători de oşti. Pe atunci nimeni nu bănuia că micuţul Alexandr, care citea cu nesaţ poveşti despre faptele de arme ale lui Hannibal, va ajunge un general la fel de vestit şi viteaz. care să facă cinste ştiinţei militare ruse

Rând pe rând, cartea descrie campaniile conduse de Suvorov contra turcilor la Ismail, Focşani şi Râmnic... campania din Italia... celebra trecere peste Podul Dracului din munţii Alpi.

C. Zolotovschi :

„MEŞTERII DIN FUNDUL APELOR"

Astăzi scafandrii nu se mai luptă cu caracatiţele, nu pescuesc numai perle şi corali. Munca lor este plină de primejdii, dar frumoasă şi folositoare : rând pe rând, vasele scufundate sunt scoase la suprafaţă cu ajutorul lor. Scafandrii sunt astăzi meşteri de care oamenii nu se pot lipsi la construirea marilor hidrocentrale, la instalarea cablurilor submarine, la curăţirea fundului apelor.

Dar odată cu acestea au loc şi alte întâmplări pe care le veţi afla şi voi din această carte.

„BASME POPULARE UCRAINIENE"

Fiecare popor îşi are creaţiile sale populare. Basme aţi auzit şi voi când eraţi mici. Basme auziţi şi citiţi şi acum.

Culegerea aceasta de basme populare vă va face să cunoaşteţi şi mai bine folclorul ucrainian

B. Liapunov :

„POVESTIRI DESPRE ATMOSFERĂ"

Ştiinţa a reuşit să smulgă rând pe rând secretele atmosferei, a acestui „ocean aerian" pe fundul căruia trăim cu toţii.

Cartea aceasta ne arată străduinţele oamenilor de ştiinţă ruşi şi sovietici de a lămuri tainele ei. Astfel, prin contribuţia lor au fost explicate compoziţia şi dimensiunile atmosferei, aurora boreală şi multe alte fenomene la fel de curioase.

Citind-o, veţi putea să le cunoaşteţi şi voi.

Serghei Cruşinschi :

„IN ŢARA PRIETENILOR"

Corespondentul militar sovietic Cruşinschi povesteşte întâmplări petrecute în timpul luptelor de eliberare a Cehoslovaciei de către Armata Sovietică.

Iat-o pe micuţa Iana, rămasă orfană în urma războiului, luată în grija soldaţilor sovietici, până ce aceştia au găsit o familie de oameni simpli, care să o înfieze.

Reportajul „In ţara prietenilor" prezintă şi realizările poporului cehoslovac în condiţiile de după război.

CRAVATA ROȘIE

15 OCTOMBRIE 1953

Nr. 20

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

I. ANDREESCU — ECOUL

In lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 20
15 OCTOMBRIE
1953

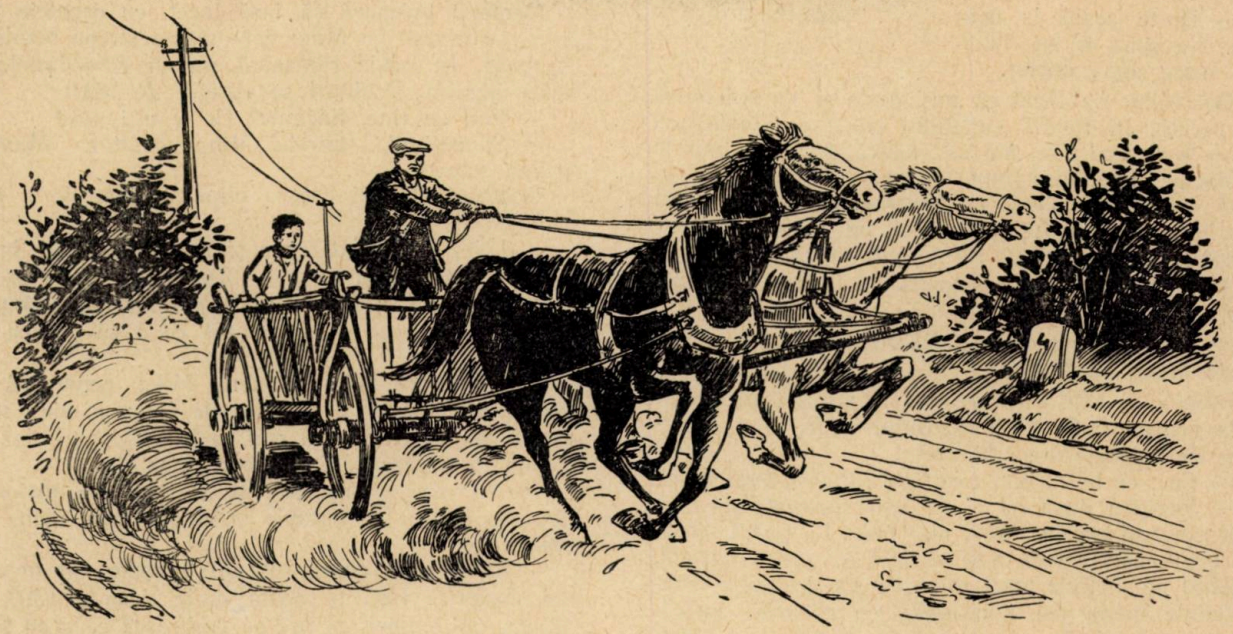

Transfuzia

de **NICOLAE MINEI**

Ilustrații: **D. DĂSCĂLESCU**

Căruța gonea huruind pe drumul lat și pietruit, mărginit cu un șir des de plopi tineri.

Cu coatele sprijinite pe genunchi și cu tot trupul încordat ca un arc, Mihu se sălta mereu dela locul său, ca și cum ar fi vrut să împingă căruța înainte mai repede. Cei doi căluți voinici alergau cât îi țineau puterile, de le scăpărau copitele de pietre. Lui Mihu însă i se părea că abia se mișcă într'un trap leneș și, pentru prima oară de când se știa el, ar fi vrut ca tovarășul Firu să-i șfichiue cu biciul. „Mai repede, mai repede, șoptea băiatul, cu buzele uscate. Moare mama!"

Șoapta lui fără glas nu ajungea până la scândura din față pe care stăteau tovarășul Firu și doctorul. Umăr la umăr, tăcuți, cei doi bărbați priveau țintă în fața lor. Mihu își dădea seama că tăcerea lor se năștea din aceeași îngrijorare care îi măcina lui sufletul. Își dădea seama de asta... și totuși, văzând că ceilalți doi nu se zbuciumă ca el, i se părea că sunt nepăsători și îi venea să le strige: „Nu înțelegeți? Moare mama! Nu înțelegeți?"

Dar lor le venea greu să înțeleagă. Lor le era străină spaima aceea cumplită, care strânsese în degete de ghiață inima lui Mihu, când o văzuse pe mama lui zăcând într'un lac de sânge. Cu câteva clipe mai înainte, o lăsase așezând saci cu porumb în pod... Lunecase de acolo și nimerise cu gâtul tocmai în ascuțișul coasei, care stătea rezemată de scara podului.

Când a văzut, pe Mihu l-a cuprins amețeala și a rămas pironit locului, nemaiștiind ce să facă. Spaima îi amorțea mădularele și în cap i se învârtea năuc un singur gând: „Moare mama!" Dar mama a deschis ochii și a rostit încet, atât de încet, încât Mihu abia a auzit-o:

— Ia un ștergar... curat... leagă-mă...

In vreme ce-i lega rana, lui Mihu îi tremurau mâinile, așa cum îi tremurau și buzele, și cu greu se stăpânea să nu izbucnească în plâns, ca un copil mic. Ar fi vrut să strângă tare ștergarul, ca să oprească odată sângele acesta roșu și cald, dar s'a temut să nu o înăbușe. A săltat-o apoi puțin și i-a pus sub spate un braț de fân. Mama a deschis iar ochii, l-a privit și a încercat să zâmbească:

— Ia te uită... ce speriat ești!... Nu-i nimic... nu trebue să-ți... fie frică... O sgârietură... Ce te-ai albit așa?

„Eu m'am albit? Dacă te-ai vedea pe dumneata cum arăți!" s'a gândit Mihu, dar de spus n'a spus nimic și s'a silit și el să zâmbească.

— Du-te... dă-i de veste... tovarășului Firu... Să-l aducă pe doctor...

Mihu a strigat peste gard lelei Sandra vecina, să vină la ei, apoi a plecat în fugă și nu s'a mai oprit până la sediul gospodăriei colective. Când a aflat

despre ce-i vorba, tovarășul Firu, președintele, a sărit dela locul lui, a alergat la gnajd și cât ai clipi i-a înhămat la căruță pe Tropot și Suru, cei mai buni cai ai gospodăriei

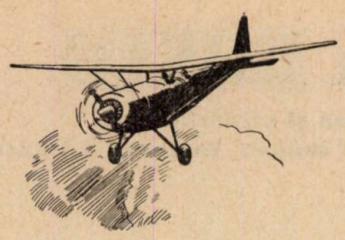

— Du-te acasă la mama, i-a spus el lui Mihu. Eu merg după doctor.

Dar Mihu s'a făcut că nu-l aude și s'a suit și el în căruță. In fundul sufletului lui îi era teamă că poate tovarășul Firu n'o să-l aducă destul de repede pe doctor și că între timp, mama... N'a avut dreptate însă: mai repede decât au ajuns ei la dispensar nu era omenește cu putință. Nici nu se oprise bine căruța, când tovarășul Firu, dintr'un singur salt, a și fost dincolo de ușa dispensarului. Dar numaidecât a ieșit din nou:

— Doctorul e plecat la Călimanu, i-a aruncat el peste umăr lui Mihu.

Băiatul a simțit că groaza îi retează picioarele dela genunchi: Călimanu era satul vecin, la o depărtare de aproape nouă kilometri.

— Ce... ce ne facem, tovarășe Firu? a îngânat el.

— Mergem după el! a zis scurt președintele.

Răspunsul acesta Mihu mai mult l-a ghicit, decât l-a auzit, căci căruța o și pornise în goană turbată, săltând pe pietrele mari rotunjite ale drumului. Președintele mâna dea'npicioarele, cu mâinile încleștate pe hățuri. Tot drumul nu a scos nicio vorbă, doar din când în când își îndemna prelung căluții:

— Diii! Diii!...

...Nu, n'a avut dreptate Mihu. Numai nepăsător nu se poate spune că a fost președintele. Așa cum n'a fost nepăsător nici doctorul cel scund, pe care l-au găsit la Călimanu și care și-a strâns uimitor de iute uneltele lui lucitoare în geanta încăpătoare de piele. E adevărat că acum stăteau amândoi tăcuți, în timp ce căruța înghițea în fugă depărtările. Dar ce-ar fi putut spune? Și ce-ar fi putut drege orice spusă a lor? Numai de-ar trăi mama!

...In odaie era lume multă, dar ochii împăienjeniți ai lui Mihu priveau ca printr'o ceață și nu izbuteau să deosebească niciuna din fețe. Iat-o pe mama!... Ceața se destrămă dintr'odată, ca suflată de vânt și Mihu o văzu limpede, întinsă pe pat — pe patul cel nou, cumpărat abia anul trecut și de care ea era atât de mândră. „Ce tare i s'au supt obrajii de când am lăsat-o! Și ce cearcăne late și vinete a căpătat! Dece nu deschide ochii? Dece nu-i deschide?"

— Lumină! porunci doctorul.

Deasupra patului se aprinse becul electric. La lumina lui, îi plăcea mamei să citească până la ceasuri târzii de noapte. Acum, lui Mihu i se păru că becul arunca o lucire galbenă și tristă.

Doctorul se așeză pe marginea patului și luă între degetele lui subțiri încheetura mâinii mamei. Apoi, cu privirea ațintită asupra cadranului ceasului pe care-l scosese din buzunar, numără încetișor:

— ...douăzeci și doi, douăzeci și trei, douăzeci și patru.

In tăcerea deplină care se lăsase în odae, vocea lui se auzea limpede. „Ii ia pulsul, se gândi Mihu. Asta înseamnă că inima bate... mama trăiește... Dar dece nu deschide ochii?"

Doctorul se ridică de pe pat și începu să-și scoată instrumentele din geantă. Din nou îl urmări pe Mihu repeziciunea cu care se mișcau mâinile acestui om scund și vânjos.

Oamenii începură să iasă încet, cu capetele plecate, ocolindu-l pe Mihu care stătea mereu nemișcat în prag. In odaie rămaseră numai președintele și lelea Sandra. Doctorul se apropie de băiat.

— Ce-i cu tine, flăcăule? Ce te uiți așa?

— Spuneți-mi, întrebă Mihu șovăitor. Mama... mama scapă?

Doctorul chibzui câteva clipe, înainte de a răspunde:

— Uite, ești băiat mare și nu vreau să te înșel. O să fac tot ce o să pot. ...Dar cazul nu e ușor... nu e ușor deloc. Mama ta a pierdut mult sânge... Crede-mă însă că o să fac tot ce o să pot ca să o scap!

„Tot ce o să poți, se gândi Mihu, privindu-l pe doctor aproape cu ură. Ușor îți vine să spui, nu-i mama dumitale. Să faci mai mult decât poți, dar ea trebue să trăiască... Să trăiască, auzi?"

Simțea cum pământul i se clatină sub picioare. Tovarășul Firu se apropie și el și-i puse mâna pe umăr:

— Ei, Mihule, capul sus! Ai încredere în tovarășul doctor!... Hai, și acum du-te... Du-te până la Marin, îmi spunea că are să vorbească ceva cu tine.

Marin era fiul președintelui și cel mai bun prieten al lui Mihu. Băiatul înțelese însă acum că tovarășul Firu voia numai să-l scoată din odaie și se supuse. după ce mai aruncă o privire spre patul pe care stătea întinsă mama. Dar nu avu putere să se depărteze de casă și se duse în fundul ogrăzii, rezemându-se de peretele din spatele casei.

In jur, domnea liniștea desăvârșită a începutului de după amiază. Deodată, Mihu își dădu seama că aude deslușit prin perete tot ce se petrece în odaia mamei: zgomot de pași, de apă turnată în lighian („doctorul se spală pe mâini"), clinchetul instrumentelor de oțel și chiar glasul scăzut al celor dinăuntru.

— S'o vindeci, doctore, spuse tovarășul Firu. Știi ce femeie vrednică e? Muncește cât doi bărbați...

— Tare păcat ar fi să se prăpădească, adăugă lelea Sandra. A avut o viață atât de chinuită... A rămas văduvă cu un prunc în brațe și a tras greul ani de zile... Și tocmai acum, după ce a îndurat atâta, când poate să se bucure și ea de belșug, tocmai acum să moară?

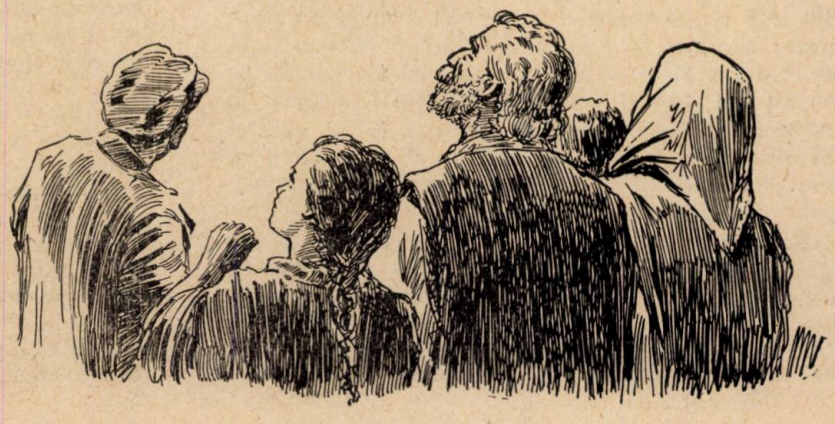

— O cunosc şi eu pe tovarăşa Maria, răsună înăbuşit vocea doctorului, şi aş da orice ca s'o pot salva: Iată, i-am cusut rana, îi fac injecţiile acestea... Numai c'a pierdut prea mult sânge. Ar avea nevoie de o transfuzie...

— Păi să i-o facem, ce mai aşteptăm? spuse preşedintele. Oricare din noi e gata să o scape. Poftim, ia sânge dela mine...

— Din păcate, nu-i atât de simplu... Mi-ar trebui o fiolă de sânge conservat dela oraş.

— Bine, dar dela oraş până aici drumul durează peste trei ceasuri.

— Trei ceasuri cu căruţa... Dar mai puţin de o jumătate de oră... cu avionul.

— Cu avionul? făcură în acelaş timp preşedintele şi lelea Sandra.

— Da, cu avionul. Ar putea să aterizeze pe păşunea cosită de lângă iaz şi...

— Şi o să ni-l trimeată? îl întrerupse tovarăşul Firu.

— Nu ştiu, răspunse nesigur doctorul. Ar trebui să telefonez la centrul de conservare a sângelui, dar nu mă pot mişca de aici... In orice clipă s'ar putea ca bolnava să aibă nevoie de mine...

Câtva timp, dincolo de peretele de care stătea lipit Mihu domni tăcerea. Inima băiatului bătea cu atâta putere, încât îi suna în urechi ca loviturile unui baros repezit cu furie pe nicovală.

— Telefonez eu, spuse deodată cu hotărîre preşedintele. Telefonez la prim-secretarul Comitetului Raional de Partid. Dacă e cât de cât cu putinţă, avionul o să fie aici.

Pentru Mihu, tot ceeace urmă se desfăşură asemenea unui vis, unui vis rău, cu prea multă frământare şi prea puţină speranţă. Ca prin vis, îl văzu pe preşedinte ieşind în fugă din casă, sărind în căruţă şi plecând în galop spre sediul gospodăriei colective. Ca prin vis, auzea paşii târşiţi ai lelei Sandra şi vocea şoptită a doctorului care cerea câte ceva. Ca prin vis, vedea strălucirea soarelui dar nu-i simţea căldura, vedea gâzele sburând în jurul lui dar nu le auzea bâzâitul... Cât o fi trecut decând a plecat preşedintele? Dece nu se înapoiază? Să ştii că nu l-a găsit pe secretar... sau l-a găsit, dar nu poate trimite avionul... sau poate că nu are sânge din cel de care e nevoie... Ce-o fi făcând mama?

Incet, cu sfială, Mihu pătrunse din nou în odaie. Chipul mamei era la fel de alb şi de supt şi ochii îi ţinea tot închişi, dar în jurul gâtului avea acum un pansament nou. Docforul spuse ceva, dar Mihu nu-l luă în seamă şi se apropie de pat. Ca şi cum l-ar fi simţit, mama deschise ochii. La început privirea ei fu sticloasă, rece, străină şi Mihu îşi dădu seama că deşi se uită la el, mama nu-l vede. Dar apoi, în fundul ochilor ei se aprinse scânteia aceea micuţă pe care Mihu o cunoştea atât de bine.

— Să nu-ţi faci griji... dragul mamei, glăsui ea stins. Mie mi-e... mult mai bine..

Mihu înghiţi în sec de câteva ori, ca să biruie nodul care i se pusese în gât. Mamă!... Viaţa îţi atârnă de un fir de păr şi tot dumneata vrei să mă liniştesti pe mine!... Băiatul întoarse capul spre doctor dar acesta îşi feri privirile... „Dece nu mai faci ceva? îl întrebă Mihu în gând. Ce aştepţi? Dacă avionul nu vine?"

In odaie se auzea numai ticăitul ceasornicului deşteptător de pe masă. Tic-tac — o secundă... tic-tac, — încă o secundă... — tic-tac, tic-tac, tic-tac... O jumătate de oră are 1800 de secunde. O să trăiască încă 1800 de secunde? Tic-tac, tic-tac, tic-tac...

Aşteptarea era nesfârşit de lungă, clipele se târau încet ca nişte melci. Trecu o jumătate de ceas, trei sferturi, un ceas.... Şi visul urît al lui Mihu nu se mai sfârşia.

...Ce zumzăie aşa? O muscă? Nu, e un bondar. Un roiu întreg de albine... N'o fi cumva...? Ba da, e avionul! Avionul!

Uruitul se făcu asurzitor, apoi, pe neaşteptate, se stinse.

— Aterizează! spuse doctorul.

*

...Era noapte. Invelit într'o basma albastră, becul abea lumina feţele obosite ale doctorului şi preşedintelui. In pat, mama dormea liniştită, răsuflând rar şi adânc. Obrajii i se colonaseră cu o roşeaţă uşoară.

Mihu era istovit de parcă ar fi cărat în spinare saci grei de sute de kilograme, dar nu se îndura să adoarmă. Privirea îi mergea dela mama la tovarăşul Firu, dela doctor la fiola goală în care fusese sângele conservat. Cui trebuia să-i mulţumească pentrucă viaţa mamei era salvată? Preşedintelui, care se zbătuse atâta pentru asta? Sau doctorului, care nu se deslipise ceasuri întregi dela căpătâiul mamei? Sau primului secretar al Comitetului Raional de Partid, care trimisese avionul?

Băiatul îşi simţea pieptul atât de plin de fericire şi recunoştinţă, încât i se părea că se înăbuşe. „Mama trăeşte! Mama trăeşte!" Şi cu gândul acesta în minte, Mihu adormi zâmbind.

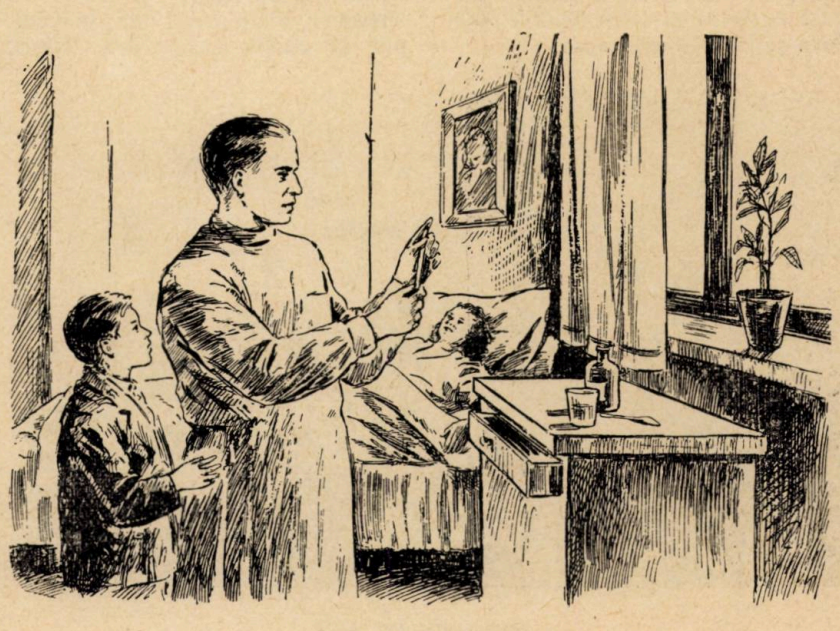

O călătorie prin istoria patriei noastre

Pe bulevardul „6 Martie" din Bucureşti se află o foarte interesantă expoziţie, închinată prieteniei de arme româno-ruse. Împreună cu alţi numeroşi vizitatori am intrat şi eu. Străbătând sălile expoziţiei, mi s'a părut că fac o minunată călătorie în timp, dealungul istoriei patriei noastre.

Nu voi încerca să vă povestesc amănunţit cele văzute, deoarece despre ele s'ar putea scrie o carte groasă. Mă voi opri doar la câteva dintre cele mai impresionante lucruri întâlnite în această călătorie.

★

Iată, pe un fragment de pe vestita Columnă a lui Traian un grup de ostaşi daci. Alături vedem, pe mânerul de aur găsit într'un mormânt la Soloha (regiunea Niprului inferior), câţiva luptători sciţi. Câtă asemănare între portul strămoşilor poporului român şi acela al vechilor locuitori ai teritoriului U.R.S.S.! Cu 2500 de ani în urmă, sciţii i-au învăţat pe daci să utilizeze fierul, să prelucreze metalele preţioase, să-şi organizeze armata prin folosirea arcaşilor călări.

Trecem prin faţa a trei imagini zugrăvite — trei bătălii care au reprezentant date însemnate în istoria patriei noastre.

Bătălia dela Culicovo, între ruşii conduşi de cneazul Dimitri Donscoi şi tătari. Datorită luptelor conduse de cneji împotriva năvălitorilor din Asia, a fost cu putinţă naşterea statelor feudale Moldova şi Ţara Românească.

Atacul Plevnei (1877)

Porturi ruseşti din secolul XIX.

1410 — bătălia dela Grünwald, împotriva cavalerilor teutoni. Pentru prima oară luptă alături oştiri ruseşti şi româneşti.

10 Ianuarie 1475 — bătălia dela Vaslui dintre 40.000 de moldoveni conduşi de Ştefan cel Mare şi armata de 120.000 de turci. Despre gloria de care s'au acoperit moldovenii în această luptă a avut cuvinte de laudă însuşi Karl Marx.

Cât de interesantă este macheta care înfăţişează reconstituirea cetăţii de scaun Suceava. Mijeşti ochii şi parcă ai vedea-o aevea: cu zidurile ei înălţate trufaş lângă prăpastie, cu podul mobil, cu locuinţele din interiorul ei...

Scrise în grai cu iz cronicăresc, ne atrag luarea aminte textele unor documente din alte vremi... Legăturile de alianţă încheiate între Ştefan cel Mare şi Ivan al III-lea, Mare Cneaz al Moscovei, între Petru Rareş şi Ivan cel Groaznic, între Ion Vodă cel Cumplit şi vitejii cazaci dela Nipru, între Mihai Viteazu şi ţarul Boris Gudunov au pecetluit prietenia dintre popoarele noastre şi ne-au ajutat in lupta împotriva cotropitorilor turci şi tătari.

In faţa noastră se văd arme din vremea lui Mihai Viteazu: o arbaletă cu arc metalic, un scut rotund, halebarde, spade pentru două mâini, un bici de luptă cu ghioagă. Pe jos zărim un mic tun din secolul al XVI-lea, un tun ciudat din timpul lui Petru Cercel, o puşcă cu fitil, un buzdugan şi alte arme care ne par primitive în comparaţie cu armele moderne, dar care, pe vremea aceea, reprezentau o tehnică înaintată.

Nu se poate să nu fii mişcat când treci pe lângă reconstituirea primei tipografii a Moldovei, primită din Rusia, în veacul al XVII-lea! Legăturile culturale româno-ruse din acest veac, la strângerea cărora au contribuit în deosebi Petru Movilă şi mitropolitul Dosoftei, au fost un puternic ajutor în ridicarea nivelului civilizaţiei româneşti.

Acum înaintea ochilor noştri se deschid tablourile minunatei călătorii prin Siberia şi China, întreprinsă de marele cărturar moldovean Nicolae Milescu, în anii 1675-1678. Iată-l călărind pe lângă celebrul zid chinezesc şi pe ţărmul Ieniseiului...

Ca şi Milescu, alt mare cărturar moldovean, Dimitrie Cantemir a găsit în Rusia adăpost şi sprijin în lupta împotriva dominaţiei otomane. Un tablou ni-l înfăţişează pe Cantemir la Iaşi dând mâna cu Petru cel Mare, ţarul luminat care a ridicat Rusia la rangul unei mari puteri europene.

„Trebue să învingi prin ştiinţă nu prin număr". „Disciplina este mama victoriei". Aceste cuvinte pe

care le citim cu admirație au fost scrise de generalissimul A. V. Suvorov. Tablouri ne arată chipurile marilor comandanți de oști Rumiantev, Suvorov și Cutuzov, care au făcut ca puterea militară a Rusiei să domine toate câmpurile de bătălie din Europa.

O stampă ne înfățișează încheierea tratatului de pace din 1774 la Cuciuc-Cainargi între Rusia și Turcia. Uitându-ne bine, îl vedem pe sultan leșinând la auzul condițiilor puse de învingători, condiții prin care Poarta Otomană trebuia să acorde ușurări țărilor române.

Gravuri ale vremii ne arată haiduci și voluntari români care au luat parte la războaiele ruso-turce. Intr'adevăr, în veacul al XVIII-lea, când Turcia desființase de tot armata regulată românească pentru a stăvili lupta împotriva jugului otoman, Rusia a primit pe fiii poporului nostru în rândurile armatei sale. Și iată acum o altă gravură, care ne arată armatele ruse și voluntarii români, sprijiniți de poporul răsculat, eliberând la 17 Noembrie 1769 orașul București.

Am ajuns acum la un moment de seamă al luptei pentru dreptate și eliberare națională a poporului nostru: răscoala condusă de Tudor Vladimirescu. Iată casa din satul Vladimir (Gorj) unde s'a născut Tudor. Format ca șef militar în corpul de voluntari-panduri comandat de generalul rus Miloradovici, Tudor a luptat vitejește împotriva turcilor. După plecarea lui Miloradovici în Rusia, Tudor a rămas locțiitorul acestuia la comanda întregului corp de panduri, primind gradul de locotenent în armata rusă. Intr'o vitrină vedem ordinul Sf. Vladimir cu spade și sabia de onoare primită de Tudor pentru meritele și bravura lui. Alături de steagul răscoalei din 1821 se află un tablou al lui Tudor, purtând nemuritoarele lui cuvinte: „Patria este norodul și nu tagma jefuitorilor".

Desene frumos colorate ne arată portul ofițerilor și gradelor inferioare din infanteria și cavaleria muntеană și moldoveană, în cel dintâi an al Regulamentului Organic. Acest regulament, elaborat sub administrația generalului rus P. C. Chiselev, a contribuit la progresul țărilor române, a fost înființată armata regulată română sub forma miliției naționale și s'a organizat învățământul în limba română.

Anul revoluționar 1848. Alături

Tudor Vladimirescu

de portretul marelui nostru revoluționar-democrat Nicolae Bălcescu, se găsește tabloul care o arată pe Ana Ipătescu însuflețind poporul pentru sdrobirea complotului urzit de reacțiune. Unul dintre luptători poartă tricolorul românesc, pe care îl va adopta armata muntеană.

O telegramă ne arată că prima țară care a stabilit legături telegrafice cu Principatele Unite a fost Rusia. Unirea țărilor române, înfăptuită cu sprijinul Rusiei, a dat un puternic impuls dezvoltării armatei noastre.

In 1877 când a fost proclamată independența de Stat a României, armata noastră teritorială număra 33.000 de oameni și 46 tunuri.

Fotografii, o machetă, gravuri, hărți și diferite obiecte ne dau imagini impresionante ale războiului din 1877—78, în care poporul român luptând înfrățit cu poporul rus împotriva turcilor, dobândește independența, după secole de stăpânire otomană. Cum a răsplătit burghezimea și moșierimea jertfele de sânge ale ostașilor români ne-o arată un tablou... Iată-l pe bătrânul plugar, veteranul gornist Ștefan Furtună, care sunase asaltul Griviței în 1877, ucis în 1907 din ordinul exploatatorilor, pentrucă a cerut pământ și dreptate.

Câteva fotografii ne arată momente ale războiului din 1916—18. Călcându-și angajamentele, Anglia și Franța au lăsat România pradă invaziei imperialiștilor germani. Cu sprijinul diviziilor ruseți însă, țara noastră și-a putut salva neatârnarea. Vedem portretul eroului general Eremia Grigorescu, promotor al frăției de arme cu armata rusă. Iată și pe eroul sublocotenent Ecaterina Teodoroiu. Intr'o vitrină se vede arma cu care a luptat această viteză fiică de țăran sărac.

Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a luminat și calea clasei noastre muncitoare. Intr'un apel al Comitetului Central al grupurilor comuniste din România am citit aceste cuvinte pline de adevăr: „fără un partid comunist, muncitorimea și țărănimea din România vor avea soarta din 1907". Intr'adevăr, amintiți-vă de bătrânul Ștefan Furtună! Mulți soldați români au luptat deaceea împotriva dușmanilor revoluției. Iată de pildă fotografia muncitorului român Ignat Szeplaky, care a luat parte la războiul civil, și o reproducere după Ordinul „Drapelul Roșu" care i-a fost acordat.

Un steag roșu, încadrat în frunze de aur, arată momentul înființării Partidului Comunist din România: 8 Mai 1921! „Partidul Comunist — arată tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — s'a plămă-

Intrarea turcilor în București. Înăbușirea răscoalei din 1821.

dit în focul marilor lupte de clasă din România anilor 1918-1919-1920, în focul avântului revoluționar produs în țara noastră de victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie". In toți anii cei grei ai cruntei stăpâniri burghezo-moșierești, Partidul a luminat calea oamenilor muncii din Patria noastră. Sub conducerea lui, eroicii muncitori ceferiști dela Griviţa au dus pentru prima oară în Europa o luptă de o asemenea amploare împotriva fascismului, care se instaurase în Germania

O pictură ne arată pe soldații din Regimentul 21 Infanterie care au refuzat în 1933 să tragă în muncitorii ceferiști. Iată ziare și manifeste editate de P.C.R. în anii ilegalității și pe timpul criminalului război antisovietic.

De aproape patru decenii, Patria Socialismului aduce în lume un măreț exemplu de luptă pentru pace și fericirea omenirii. Acest lucru ni-l arată frescele care înfățișează Marea Revoluție din Octombrie, anii pașnicelor cincinale, nemuritoarea bătălie dela Stalingrad și intrarea victorioasă a Armatei Sovietice în Berlin.

Un basorelief întruchipează ziua de 23 August 1944, cea mai măreață sărbătoare a poporului român, care, ca și odinioară, și-a redobândit libertatea datorită frățescului ajutor al marii țări dela Răsărit. Un întreg panou este închinat luptei pandurilor din vestita divizie de voluntari „Tudor Vladimirescu-Debreţin", care pentru faptele ei de vitejie a fost distinsă cu Ordinul Sovietic „Drapelul Roșu" și cu Ordinul Republicii Populare Române „Apărarea Patriei" clasa I. Câteva fotografii arată aspecte ale luptei ostașilor români dusă alături de vitejii luptători ai Armatei Sovietice. Iată o armă sovietică, dăruită de căpitanul Gresin unui ofițer român pe frontul antihitlerist.

Nicolae Bălcescu

Ne apropiem de sfârșitul acestei minunate expoziții care ilustrează prietenia de nezdruncinat dintre poporul nostru și popoarele sovietice. In sala consacrată forțelor armate ale țărilor din lagărul democratic, citim următoarea inscripție în litere de aur: „Armata Sovietică, condusă de gloriosul Partid Comunist al Uniunii Sovietice și iubită fierbinte de oamenii cinstiți din întreaga lume, este armata păcii, iar forța ei invincibilă constitue pavăza de oțel în calea atâtătorilor la un nou război mondial".

La sfârșitul acestei expoziții, o sculptură înaltă ne înfățișează doi ostași, unul român și unul sovietic, umăr la umăr, simbol al unei multiseculare prietenii de arme pusă în slujba libertății popoarelor. In dosul acestei sculpturi, citim pe perete cuvintele tovarășului general de armată E. Bodnăraș: „Armata R.P.R. este continuatoarea celor mai bune tradiții militare ale poporului român, a frăției de arme româno-ruse și a frăției de arme româno-sovietice, — cimentată în luptele purtate împotriva fascismului".

A. ROGOZ

El a devenit comsomolist

de **ANATOLI MILEAVSCHI**

El stă drept, cu multă demnitate,
Dintre noi, e cel mai bun școlar,
Pantalonii i-s călcați cu grijă,
Guler alb, cravată ca de jar..

De emoție, capu'n jos și-l pleacă,
Și sub frunte gânduri îi trec stol...
Simte'nvăpăiat în palma-i mică
Dragul lui carnet de comsomol.

Vrea ceva deosebit să facă
Flăcăiașul, în acel moment!
Alți ochi ca ai lui, nu sunt în lume:
Fericire poartă'n ei — torent.

Poate că plutind în larg de ape
Nouă insulă-o descoperi...
Sau va inventa ceva, ca omul
Secole să poată viețui!

Sau o să înfrunte universul —
Cu racheta 'n lună va sbura,
Sau va da 'ntr'un schimb atât cărbune,
Cum nici n'a visat vreun om cândva!

Poate că prin munți cu-albastre ghețuri
Stânca 'naltă va'nhăța de piept...
Vrea ceva deosebit să facă
Flăcăiașul, în acel moment!

în românește de **AL. DINU IFRIM**

Acum 10 ani a fost publicat Decretul Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S. cu privire la decernarea titlului de Erou al Uniunii Sovietice organizatorilor şi conducătorilor organizaţiei de comsomol din ilegalitate, „Tânăra Gardă". Un membru al acestei organizaţii — Vasili Ivanovici Levaşov — povesteşte despre tovarăşii săi.

DESPRE TOVARĂŞII MEI

de VASILI LEVAŞOV

In vara anului 1942 oraşul Crasnodon a fost ocupat de trupele germano-fasciste. Curând după aceasta a luat fiinţă, cu ajutorul comuniştilor din ilegalitate, organizaţia ilegală de comsomol „Tânăra Gardă". Această organizaţie avea în fruntea ei pe Oleg Coşevoi, Ivan Zemnuhov, Ivan Turchenici, Serghei Tiulenin, Uliana Gromova, Liubov Sevţova şi alţii. Tinerii comsomolişti în ilegalitate făceau tot ceeace era cu putinţă pentru a ajuta Armata Sovietică în distrugerea cât mai grabnică a trupelor germano-fasciste. Membrii „Tinerei Gărzi" tipăreau şi răspândeau manifeste, atacau maşinile cu trupe germane, aruncau în aer poduri, eliberau prizonierii.

Deosebit de viu activa un grup nu prea mare, având în fruntea sa pe Serioja Tiulenin. Din acest grup făceau parte Lionea Dadâşev, Volodia Culicov, Valia Borţ, Tosia Maşcenco, Stiopa Safonov, Volodia Luchiancenco. Grupul acesta acţiona cu mult curaj şi întotdeauna cu succes deplin.

Odată, la o şedinţă a comandamentului, în ajunul aniversării Marei Revoluţii Socialiste din Octombrie, Vania Zemnuhov i-a comunicat lui Serioja Tiulenin hotărîrea comandamentului „Tinerei Gărzi" prin care grupul său primise sarcina de a arbora steagul roşu pe acoperişul clădirii şcolii.

In noaptea de 6 spre 7 Noembrie 1942, tinerii aceştia plini de curaj s'au urcat pe acoperişul şcolii şi au înălţat acolo steagul roşu. Iar pentru ca atunci cand se va face ziuă fasciştii să se teamă să scoată steagul, alături de steag băieţii au pus o mină şi au scris cu creta pe acoperiş: „Nu atingeţi ! Minat!" Dar această minare nu era veritabilă. Mina nu putea să explodeze deoarece nu avea explozibil. Băieţii au contat pe faptul că, până ce duşmanul va afla aceasta, va trece mult timp şi toţi locuitorii oraşului Crasnodon vor reuşi să vadă steagul roşu.

Calculul lor s'a dovedit a fi just : în ziua de 7 Noembrie steagul a fâlfâit deasupra oraşului până la ora 12.

Tinerii patrioţi au provocat multe pierderi duşmanului. Deaceea, când Gestapo-ul a descoperit organizaţia, s'a răzbunat cu cruzime pe membrii „Tinerei Gărzi".

Jertfindu-şi viaţa, membrii organizaţiei ilegale de comsomol „Tânăra Gardă" erau încredinţaţi că duşmanii vor fi nimiciţi şi Patria lor va fi curând eliberată.

De când s'au petrecut acele evenimente au trecut peste 10 ani. Multe transformări minunate s'au petrecut în viaţa Uniunii Sovietice. Oraşul Crasnodon s'a schimbat şi el într'o mare măsură.

Care este soarta membrilor „Tinerei Gărzi" rămaşi în viaţă, unde se află ei şi cu ce se ocupă?

Un membru al comandamentului organizaţiei de

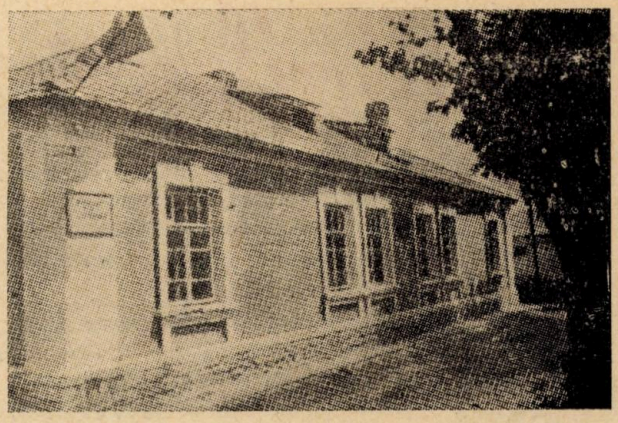

comsomol din ilegalitate „Tânăra Gardă" — Jora Arutiuniant serveşte în Armata Sovietică. El a absolvit şcoala militară încă în anul 1947. Nu de mult m'am întâlnit cu el la Moscova, la Academia Politică Militară. Eu îmi dădeam examenele de absolvire, iar Jora — pe cele de intrare. Acum el este elev al Academiei Politice Militare „V. I. Lenin".

Tot aici, la Moscova, trăieşte şi lucrează tovarăşa de luptă a lui Serioja Tiulenin — Valia Borţ. A absolvit nu de mult institutul de limbi străine.

La Moscova vine adesea cel mai tânăr dintre participanţii organizaţiei ilegale de comsomol „Tânăra Gardă" — Radic Iurchin. Radic a devenit pilot în aviaţia marinei. Este ofiţer al flotei maritime militare şi îşi îndeplineşte funcţia în Flota Mării Negre, la Nicolaev.

In Leningrad trăieşte membrul „Tinerei Gărzi" — Anatolii Lopuhov. In fiecare an, în luna August, noi ne petrecem concediul în oraşul Crasnodon. Şi el este ofiţer al Armatei Sovietice. In momentul de faţă, Anatolii se pregăteşte pentru a intra într'o instituţie de învăţământ superior militar.

In Donbasul nostru natal, în Voroşilovgrad, trăieşte glorioasa cercetaşă a „Tinerei Gărzi" — Nina Ivanţova. Intrând în rândurile Armatei Sovietice după trecerea liniei frontului, Nina a parcurs un drum lung, luând parte la luptele pentru eliberarea Patriei noastre. In prezent, Nina lucrează ca instructor al comitetului raional al P.C.U.S. în Voroşilovgrad.

Olga Ivanţova a trăit şi a lucrat mereu în Crasnodon. Acum nu de mult a fost îndrumată la studii. In prezent Olga studiază la cursurile superioare comerciale din oraşul Lvov.

Nu departe de oraşul Rovenchi, pe locul unde au fost împuşcaţi de către cotropitorii germano-fascişti Oleg Coşevoi şi Liuba Sevţova, la mina Nr. 54, trăieşte şi lucrează ca secretar al organizaţiei de partid a minei, încă un membru al „Tinerei Gărzi" — Mihail Sişcenco.

Anul acesta, în luna August, ne-am înţeles cu toţii să ne întâlnim în oraşul Crasnodon. Aceste întâlniri au şi devenit tradiţionale. Noi le organizăm la fiecare doi-trei ani. Cu acest prilej, noi ne amintim de anii războiului, de activitatea organizaţiei noastre în ilegalitate, de tovarăşii noştri, care au murit eroic pentru libertatea şi fericirea scumpei noastre Patrii.

Nu uităm nici de rudele tovarăşilor noştri căzuţi; — îi vizităm pe părinţii lui Oleg Coşevoi, Serghei Tiulenin, Ivan Zemnuhov, Ivan Turchenici, Uliana Gromova şi ai altora.

(Traducere din limba rusă).

Scrisoarea unui ȘCOLAR

V'aduc prieteni dragi o veste nouă:
În cartier avem o școală nouă.
Stă'naltă și frumoasă, între brazi,
Așa precum sînt școlile de azi

Ci, iată-ne'nlăuntru prima oară.
Câte găteli măiastre ne'nconjoară!
Oriunde, pe tavan și pe pereți,
Privirea dă numai de frumuseți!

Ne'nveselim și fericiți cântăm...
Dar ia să stăm puțin să cugetăm.

Să aibă școala noastră nouă vatră
Pietrarii-au scormonit din munte piatră,
Ca lespezile aspre de granit
Zidarii să le potrivească'n zid.

A trebuit nisip pentru mortar
Și din cuptoare'ncinse s'a scos var.

Iar băncile dacă ne plac vederii
Că le-au dichisit, cu drag, dulgherii
Muncindu-se, frumoase să le facă
Și, de'nvățăm în ele, să ne placă.

În școala nouă chiar fiece cui
Își are, mic cum e - povestea lui.

Dar pietrele din munți cu piscuri sure
Și-atâtea grinzi și scânduri din pădure,
Și-atâta fier și-atâtea cuie mici,
S'ajungă până'n cartier aici ?!

Ca toate să se'adune laolaltă
Și să se'nalțe școala asta'naltă,
Cu'ntreg poporul, grijă ne-a purtat
Și-un om din cartier: e deputat!

El, deputatul, luptă cât se poate
Ca fiecare, să avem de toate
Și să ne fie viața primăvară
Căci vezi, prin el, nepoartă grijă-o țară.

Din suflet noi să mulțumim, se cade,
Dar nu numai din vorbă, ci la carte;
Să arătăm că școala ce-a iubim
Am meritat-o. Și încă din plin!

Alexandru Andrițoiu

CIPRIAN PORUMBESCU

de AL. POPOVICI

I.

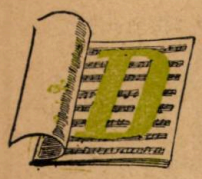

Degete îndemânatice desghiocau cu iuţeală cocenii de păpuşoi. Într'un lădoi mare grăunţele se înmulţeau văzând cu ochii. Pe ferestre gerul ţesuse flori şi linii subţiri împletite în zugrăveli măestre. După atâta râs şi voe bună, după strigăturile pe care flăcăii cu şerpare de piele lată le strigaseră fetelor, se făcu puţină tăcere.

Toţi îşi vedeau de treabă depănând repede din degete, parcă aşteptând acum ceva nou.

— Măi fetelor, vedeţi să închideţi bine în lanţ cei duhăi, că mâine seară venim să vă urăm!

— Aţi pregătit colaci şi nuci? aruncă peste umăr altul. Şi vinul cel roşu în garafi...

— Ba şi cu apă de fântână vă veţi mulţumi... Barem colindul l-aţi învăţat, sau o să-l bolmojâţi numai aşa printre măsele.

— Învăţat şi nu unu, ci două...

— Două!... clătinară a mirare fetele din cap.

— Da, unul cel vechi, şi celălalt care l-a făcut părintele Iraclie Porumbescu. Primul l-om rosti noi mai tare, pe al doilea mai încet şi om pune buhaiul să sune mai tare, să-i audă vorbele doar cei din casă şi nu şi straja crăiască...

— Dar cum sună, hai Antoane, spune-l...

— Nu se poate, numai mâine...

— Antoane, te rog, se alintă o codană cu ochii verzi...

Anton se ridică de pe laviţă, voinic şi colţuros, parcă săpat în piatră.

— Vedeţi voi, nu trebue să afle niciun cuvinţel stăpânirea. Pluguşorul ăsta l-a făcut părintele Iraclie pentru noi. Părintele ne cunoaşte nevoile şi amarul şi deaceea l-a potrivit pe măsura necazurilor noastre. Măi Ştefănucă, ia fă tu pe buhaiul şi ţine-mi isonul.

Daţi măi tirania,
Daţi măi despotia,
Să le'njugăm
Cu ele s'arăm
Mânaţi feciori! Hăi! Hăi!

Măi, dar nu uitaţi
Boerescu-mi daţi,
Hai cu el sub jug,
Să are la plug.
Mânaţi feciori! Hăi! Hăi!

In tindă răsună bocănit de cisme. Într'o clipită Anton se răsuci la loc şi începu să desghioace mai repede. Uşa se deschise încetişor şi în pragul ei, suflându-şi în pumni, cu scripca subţioară intră Dragomir, sticlindu-şi ochii la cei de faţă. Un râs vesel izbucni în odaie.

— Hai intră odată, că ne intră tot crivăţul de afară.

— Staţi bre, că mai am un musafir cu mine, se prefăcu supărat Dragomir. Hai flăcăule...

Prin deschizătura uşii, ruşinat de privirile care-l cercetau, intră întâi o căciulă mare şi ţuguiată şi după ea băiatul care o purta.

— Dar aista e feciorașul părintelui Iraclie... Intră flăcăule, bucuroşi de oaspeţi, rosti moşneagul de gazdă.

— Cum mă vede, se ţine lipcă după mine, povestea Dragomir. E numai ochi şi urechi la scripcă, ei, dar e un băiat tare bun domnişorul Ciprian. Mă dărueşte totdeauna.

Gazda potrivi un ştergar curat pe un fund de lemn, aşeză două păhărele înalte pline cu o ţuică curată ca lacrima, două bucăţi de pâine de casă, nuci curăţite şi slănină tăiată mărunt.

— Luaţi şi mâncaţi oaspeţi... Intimidat de tăcerea din odaie, băiatul îşi mue buzele în pahar şi apoi se strâmbă, smorcăind din nas ca o mâţă.

— Uff, frige, sufla el în buze...

Intre timp Dragomir cerceta fundul paharului. La poftirea băiatului dădu peste cap şi celălalt pahar, apoi mulţumit îşi lepădă cojocul şi începu a cerceta în lădiţa viorii. Băiatul i se dădu cu un pas mai aproape.

— Să mi se înmoaie puţin ciolanele şi-i zic, rosti bătrânul lăutar care-şi cunoştea datoria la vreme de chacă.

Baba strânse repede velinţele de pe jos. Incepea jocul. Aplecat peste gâtul viorii, Dragomir începu să-i zică. Băiatul înfipt bine pe picioare, alături, urmărea fiecare mişcare a degetelor, a arcuşului, a corzilor...

Până noaptea târziu jocul nu mai luă sfârşit.

★

Băiatul ajunse acasă vânăt de frig. Preoteasa se învârtea fără istov dintr'o odaie în alta.

— Ţi-am spus că e dus undeva cu lăutarii, spuse preotul. De unde vii la ceasul ăsta, huhurezule?

— Am fost cu Dragomir, tată. Am ascultat cum cântă. Dacă aş avea şi eu o vioară. Una mică...

Preoteasa nu se mai putu stăpâni. „I-o dăm astăzi, Iraclie. Ce mi-i dacă e mâine Anul Nou..."

— Uff, femeie, cum nu poţi tu ţine o taină! De acum dăi-o, ce să faci!...

Ciprian parcă nu pricepea bine. O urmărea pe mama cum deschidea scrinul, cum scoase de acolo o cutioară lăcuită, cum i-o puse în braţe.

— Ei, ce spui?...

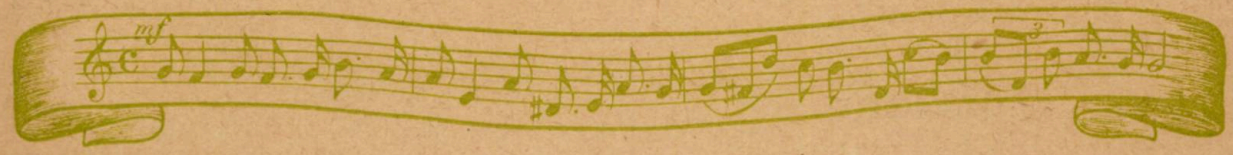

Băiatul tăcea. O deschise uşor, încetinel, atinse strunele care vibrară uşor şi lacrimi îi dădură în gene. Strânse apoi arcuşul şi îl trecu pe coarde. O melodie prinse să se înfiripe. O doină...

Din odaia de alături intră un domn cu o barbă neagră tunsă scurt.

— E băiatul meu, domnule Niculi... Ştie multe cântece de-ale noastre. Uite Ciprian, dumnealui e compozitor, scrie cântece. Pe el l-am rugat de mi-a cumpărat vioara pentru tine.

— Cine l-a învăţat să cânte?

— Singur... cu lăutarii... Şi tare îi mai plac cântecele noastre...

— Părinte Iraclie, în casa asta de oameni care sunt cu urechea la pieptul norodului va creşte un cântăreţ al bucuriilor şi necazurilor noastre româneşti.

Şi bătrânul compozitor luă în mâna lui mâna mică şi îngheţată a copilului cu frunte înaltă şi ochi mari şi cutezători.

II.

Ciprian îşi scutura surtucul cu furie. Afară, ziua de vară fierbinte trimetea potop de raze dogorâtoare.

Cineva îi bătu în geam.

— Hai Cipriene, mergi sau ce faci?

Erau băieţii dela gimnaziu, care-l aşteptau în curticica mică şi sărăcăcioasă.

— Am auzit, măi Cipriene, că au venit oaspeţi din toate colţurile ţării la mânăstire.

Ciprian simţea inima cum merge înaintea paşilor. Îşi trecu mâinile cu degete lungi şi puternice prin părul bogat ca o coamă de leu.

Pe câmpia din faţa mânăstirii Putna erau strânşi mii de oameni. Băieţii îi recunoşteau după port.

— Uite cei de colo sunt moţi din Ardeal...

— Costume oltenești, recunoştea alt băiat şi colo din Moldova de jos.

Veniseră de hăt de departe cu toţii azi când se împlineau 400 de ani dela moartea slăvitului domn Ştefan cel Mare. Băieţii se traseră mai aproape de un grup în care recunoscură obrazul poetului Eminescu, care vorbea cu un bărbat mai mic de stat cu o bărbuţă ascuţită.

Cineva le spuse că e Cogălniceanu, iar bărbatul subţirel, cel de lângă el, scriitorul ardelean Ion Slavici. Băieţii tot încercau să prindă cu urechea ce se vorbea în grup, dar vuetul mulţimii nu-i lăsa.

Au trecut ceasuri multe în care cei veniţi de dincolo de graniţa împărăţiei austro-ungare şi-au spus suferinţele şi pătimirile.

Deodată, în mijloc se trase o mulţime de oameni. Erau peste treizeci. In fruntea lor se afla un moşneag cu faţa smolită, cunoscutul cântăreţ Grigore Vindireu. Incepură acordurile unei hore care răsuna tot mai puternic. Oamenii se priveau, aşteptând ca cineva să înceapă... Deodată însă, în mijlocul tarafului năvăli un tânăr în haină de gimnazist, smulse vioara din mâinile lui Grigore şi începu să tragă pe arcuş. A fost un iureş, ca o furtună. O horă uriaşă se întinse pe câmpie. In ritmul aceluiaş joc se potriveau picioarele moţilor, cu cele ale oltenilor şi moldovenilor.

Ciprian cânta un cântec nou, năvalnic, care îi venise atunci... Nu simţea nici oboseală, nici arşiţa zilei... Cu greu, tarafuI îi putea ţine isonul. In roata horii Ciprian îl recunoscu pe Eminescu prins între doi ţărani, cu faţa plină de zâmbet...

...După o asemenea întâmplare, fără îndoială că stăpânirea puse ochii pe tânărul „răzvrătit" care prea cânta la vioară pe struna celor obidiţi.

★

Februarie 1882, la Braşov.

Pe o dimineaţă cu zloată, un tânăr slab, cu un păr bogat care-i acoperă fruntea, grăbeşte pe străzile oraşului. Îşi înveleşte gâtul cu un fular subţire, dar umezeala îi pătrunde adânc în piept.

Tânărul se aude strigat din urmă:

— Cipriene, măi Ciprian!... Dând din mâini, venea după el un tânăr blond cu favorite lungi.

— Când te-ai întors dela Viena, băiatule?

—Acum două luni... dar tu, Vasile?

— Scriu la gazeta românească de aici! Dar dece ai slăbit atât, şi faţa ţi-e palidă!...

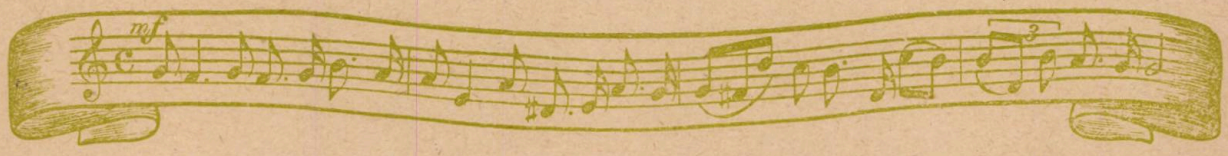

— Munca... repetiţiile...

— Hai să te încălzeşti puţin.

Intr'o cafenea, în faţa unei căni cu ceai, Vasile îl asculta în tăcere pe Ciprian.

— Şi cum, ai fost chiar în temniţă?

— Nu-i de mirare. Autorităţile împărăţiei austro-ungare m'au băgat repede la gros... Ştii prea bine că slujbaşii împăratului nu suferă pe cei care se dau cu „mujicii", chiar dacă o fac în muzică. Am stat mai multe luni în închisoare. In temniţă m'am îmbolnăvit întâi... Pe urmă munca, la Viena, ceasurile de lucru fără istov m'au ros... Ştii, frate Vasile, au fost zile multe când am băut numai apă. Că vorba ceia, slujbă nu era să dea nimeni unui însemnat prin puşcării, ca mine.

Vasile îl asculta cu bărbia în pumn.

— Tot Braşovul vorbeşte acum de premiera la „Crai Nou". Când o dai?

— La 27 Februarie... Ştii ceva? Haide la repetiţie cu mine!

In faţa sălii de repetiţie, ca totdeauna, era adunată multă lume.

— Vin, şopti Ciprian, deşi nu le dau voie înăuntru, să prindă măcar cu urechea ce-or putea. Atât de mult iubesc muzica românească!

In uşă însă îl aşteptau coriştii şi cei din orchestră.

— Ce-i, ce s'a întâmplat?

— Nu ne mai dă sala. Birtaşul a fost sfătuit să nu ne-o mai dea!

— A fost „sfătuit"... Ce facem acum? Pe stradă nu putem repeta!

— Ba găsim noi unde, răzbi în faţă un tânăr mărunţel, îmbrăcat cu un surtucel subţire. Veniţi la şcoală. Vă dau clasa mea... Nu mă cunoaşteţi, dar eu vă ştiu pe Dv. şi muzica pe care o scrieţi, domnule Porumbescu!

Cortegiul a pornit pe străzi cu viori, contrabase, instrumente... In clasă, copiii au trecut în băncile din fund şi pe estradă s'au urcat interpreţii.

Vasile a ascultat opereta aşezat între doi copii, dintre care unul rămăsese cu un deget în nas de emoţie. Se întoarse spre ei şi le şopti:

— Vedeţi voi... Muzica asta e de Porumbescu şi cuvintele de marele poet Vasile Alecsandri. Ţineţi minte copii, aţi asistat azi la o zi mare pentru muzica românească.

. . . . . .

Ori de câte ori s'a jucat opereta „Crai Nou" în Braşov, cu multe zile înainte nu se mai găsea niciun bilet. Ciprian începu să primească scrisori din toate colţurile ţării. I se cerea ca opereta să fie cântată.

★

Nervii — Italia.

Ciprian e bolnav, e singur în minunata staţiune de pe coasta Mării Mediterane.

La plecarea din Braşov medicii nu i-au dat voie să-şi ia vioara, nu avea voie să se obosească. Dar Ciprian nu a putut răbda. A bătut o telegramă şi în seara asta vioara i-a sosit în pachet. A desfăcut-o cu aceeaşi nerăbdare cu care şi-a scos cândva din cutie prima vioară. A pornit apoi repede cu ea spre mare. Degetele îi fremătau de nerăbdare. Se apropie de ţărm. Apa era limpede ca şi cerul. O seară nespus de frumoasă, tăcută şi măreaţă se lăsase peste ţărm şi mare. Privi puţin apele mării şi apoi prinse vioara.

Iată ce a scris Ciprian unui prieten despre această clipă: „Ştiam ce să cânt, ce voi cânta acestei Mări Mediterane. Tot ce e mai drag şi mai scump românului, ca marea să ducă acest cânt oceanului şi oceanul să spună lumii, care cântec ne e mai drag".

Şi Ciprian cântă „Doina", cântecul de durere al românilor obidiţi de tiranie.

Când ultima notă încetă se lăsă o clipă de tăcere, apoi izbucniră aplauze puternice. Ciprian se întoarse uimit. In spatele lui îl aplaudau sute de vizitatori care-l ascultaseră în tăcere.

A doua zi dimineaţă primi o vizită.

— Mă numesc Camillo Boito. Sunt critic muzical. Vin din partea maestrului Verdi. V'a auzit cântând. Dânsul e încă bolnav, dar ar vrea să vă cunoască. Vă invită să dejunaţi împreună...

Ciprian se făcu palid la faţă. Invitaţia renumitului autor al operelor „Aida", „Traviata", „Trubadurul" îl mişcă adânc.

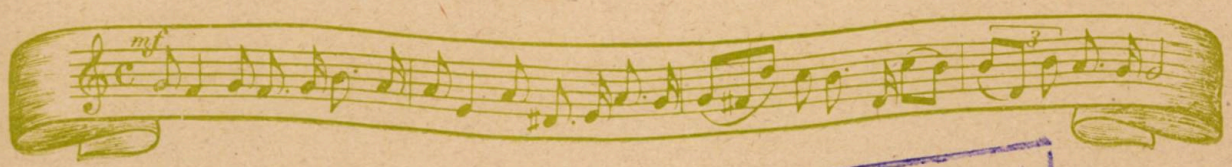

BIBLIOTECA CENTRALA
SIBIU

Şi în ziua aceea, Ciprian s'a întrecut pe el... A cântat pentru Verdi cu toată forţa minunată a talentului său...

...Dar boala continua să-şi facă drum în pieptul slăbit al lui Ciprian...

★

Ciprian porni în vacanţă. Drumul a fost lung şi obositor pe câmpul smălţuit de flori... Ciprian culcat în fânul din căruţă, trăia zi cu zi toată copilăria, îi readucea în minte pe învăţătorul Simion Maier care l-a învăţat primul să cânte la vioară şi pe care l-a întrecut curând, pe bătrânul pianist Valentin, pe Schlozer, cel mai iubit dintre profesorii lui de vioară... Ciprian începuse să scrie pe hârtie cântecele de care îi era plină toată fiinţa, cântecele poporului obidit de împărăţia austro-ungară...

Timpul trecea repede şi în curând casa părintească din Stupca, unde fusese acum mutat preotul, îi răsări în faţă. Desluşi de departe părul alb al mamei care se răsucea în ceardac şi antereul de şiac şi barba argintie a tatei. Căruţa se opri într'un nor de colb.

Mama coborî cu pâine de casă şi sare, când de după un gard izbucni o muzică aprigă ieşită din nişte instrumente ciudate: frunză, pieptene, solz de peşte şi ferestrău. Lăutarii stupcani Bidirel, Pârsană, Cimpoieşul ţineau să-şi salute prietenul. Ciprian le răspunse scoţând vioara. O sârbă se încinse pe loc. Părintele îşi sumese poalele anteriului şi începu să bată pământul trăgând-o şi pe preoteasă...

Până ce preoteasa găti masa cu flori de câmp, pe Ciprian ia-l de unde nu-i...

— S'a dus la sălaşul lăutarilor, o mângâia preotul. Pe noi o să ne uite oamenii, dar cântecele pe care le strânge şi le scrie Ciprian vor trăi mereu...

III.

Iunie 1883. Ciprian s'a reîntors în Stupca, satul copilăriei. A colindat oraşe mari şi ţări din Europa, dar dorul de ţară nu i-a lăsat linişte şi cu toată boala crâncenă s'a reîntors...

Are numai 30 de ani, dar simte că sfârşitul e aproape.

Viena... Braşov... Italia... Îşi aminteşte, cu buzele arse de febră, de călătoriile în care a cântat pretutindeni minunatele cântece româneşti.

Afară e noapte albastră de vară. Pe fereastră vine miros proaspăt de iarbă cosită şi de flori sălbatice.

Sub fereastră se aud paşi, voci care şoptesc şi deodată izbucneşte un cântec. E din opereta „Crai Nou". Ciprian recunoaşte corul din sat condus de tânărul învăţător numit de curând.

Cuvintele cântecului, cuvintele lui Alecsandri, muzica dulce a lui Porumbescu dau o vrajă nespusă de vară... Cântecele vin apoi unul după altul. Sunt cântecele lui...

Corul a tăcut. Noaptea se întinde din nou liniştită. Ciprian se ridică cu greu din pat. Mâna îi tremură când prinde gâtul viorii. Dar pe strune începu să se ridice melodia minunată a „Baladei"... Ciprian însă nu o poate termina... Un acces de tuse îl trânteşte înapoi pe pernă.

Coriştii plecară în tăcere. De departe, de pe uliţele satului, melodiile lui Ciprian însoţeau parcă ultimele clipe ale celui care a scris pentru cei trudiţi...

In dimineaţa zilei de 6 Iunie, lăutarii din Stupca au jelit pe strunele viorilor stingerea din viaţă a tânărului compozitor.

★

Zeci de ani s'a aşternut colbul uitării peste manuscrisele lui Ciprian. ...Cântecele i-au fost uitate. Dar asta nu a ţinut totuşi o veşnicie...

Cei care trec pe una din străzile centrale ale Capitalei pot auzi de multe ori o melodie minunată cântată la vioară. E „Balada" lui Ciprian Porumbescu. Pe uşa clădirii din care se revarsă melodia se poate citi: *Institutul de muzică Ciprian Porumbescu.*

...Au trecut 100 de ani de când s'a născut compozitorul, dar numele lui este iubit şi preţuit ca şi cântecele pe care le-a scris cu tot sufletul lui tânăr şi înflăcărat...

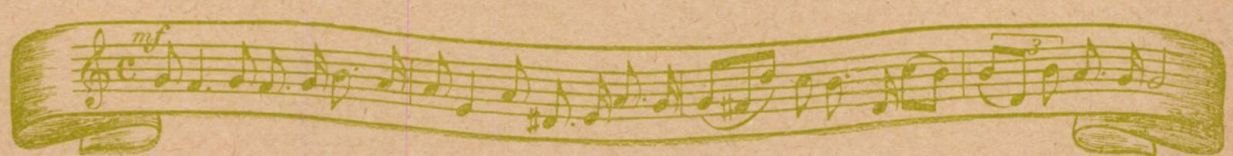

PUIUL DE CERB

de NICOLAE LABIŞ

Ilustraţii CORINA BEIU

LA STÂNĂ

. . . . . .

E pe drum vacanţa mare,
Gata-gata ca să vie,
Tei-s caere de floare,
Smeurişu'n pârg te'mbie.
Invoindu-se la şcoală
Şi cu puiul împreună,
Hotărî Cordun la stînă
Să-şi petreacă'n munţi vreo lună.

Il trăgea pe-acolo aţa
De demult, cu ani în urmă
Când l-a dus în munţi tătuca
Să'nţeleagă ce-i o turmă.
Se ştia cu toţi ciobanii,
De prin sat şi de la clacă
Şi vroia în vara asta
Să se joace-o nouă joacă.

...Deci Cordun în vara asta
S'a băgat cioban la stînă.
Cu foc mare la călcîie
Şi baltagul la'ndemînă,
Doarme lângă puiul ciutei
Sub colibă şi'n poiană
Gata să sloboadă chiot
De-ar să dee câinii svoană.

Ziua îl mai rîd ciobanii
Că i-i largă buclucaşa
Lui căciulă şi i-i largă
Şi'negrită 'n zăr cămaşa.
Noaptea însă, lângă focuri
Zic din fluere într'una
De tresaltă steaua 'n ceruri
Şi încremeneşte luna.

Iac-aşa-i acuma. Cerul
Limpezit după o ploaie
Se umbreşte printre cetini
Care picurând se'ndoaie
Pe când oile 'n ocoale
Lîngă sare se frămîntă
Cu dulăi lăţoşi la margini
Şi ciobani ce 'ntr'una cîntă.

Stă Cordun lîng'un ţovarăş
Care-i spune-o povestire.
Puiul cerbului, de piatră,
Soarbe codrii în privire.
Vorbele se rup ca frunze
De uitate vînturi duse
Povestind o întîmplare
Cu isprăvi de mult apuse.

Un cioban păzea o turmă
Pe-o costişă povîrnită
Nu era ca astăzi, turma
Colectivei, înfrăţită.
Baciul însemna cu bîta
Pentru-o viaţă peste şale
Oaia ce-o pierdea ciobanul
Dintre turma dumisale.

Este-acolo, vechi, un şipot,
Doaga-i la trei ani se frînge,
Dar mereu o alta'nseamnă
Locul fript de mult cu sînge...
C'au dat lupii, şi ciobanul
Spăimîntat de-a bîtei vină
A păzit atîta turma
Pînă lupii îl sfîrşiră.

Toate tac s'asculte cîntul,
Numai puiul cel de ciută
Tot răsuflă'ntr'una seara
Cea în floare învăscută,
Se trezeşte'n el chemarea
Codrilor cu soare-apune.
Cînd un cerb, pe zări, departe,
Strigăte de nuntă pune.

De Cordun își freacă botul
Tremurând fierbinte puiul.
Brazii semne-i fac din cetini
Ascuțite cum îi cuiul.
Puiul cerbului înalță
Primul muget de'mplinire
Și-o pornește 'ntins spre codrii
Care nu mai au sfârșire.

— Pui de cerb, orfan ca mine
Și găsit sub un mesteacăn,
Pui de cerb, mai zăboveste,
Pasul tău nu se petreacă'n
Largul cel cu fiare multe
Și cu ciute tinerele,
Ne'mplinită ți-i copita
Cea cu sborul rîndunelei.

Nu ascultă puiul. Fuge,
Inconjoară'n tropot fagul,
Fuge... și Cordun din urmă,
Intr'o mînă cu baltagul...

Dar în urmă ce s'aude?
Se ridică val de larmă.
Cînii bat a lup și sună
Răgușite guri de armă.
Cu avînturi stînjenite
Se repede-un lup încoace
Tîrîind pe cea mai albă
Dintre albele mioarce.

Lupu-i sîngeros și prada
Printre tîrșuri i se'ncurcă.
Lupu-i sângeros și cînii
Au cu alții'n văi, de furcă.
Oare poți să-i șezi în cale
Fără ajutorul flintei?
Iar de lupul scapă prada
Pe cel pui de cerb va prinde.

Cu ochi mari Cordun privește
Lupul, cum spre dînsul vine
Și cu buze strînse prinde
Să-și șoptească pentru sine:

— „Hei, Cordune, lasă lupul
Către codrii să se'ndemne
Nici o bîtă oaia ruptă
Pe-al tău trup n'o s'o însemne.
Dar se cade stîna noastră
Păgubită a fi oare,
Dintre marile mioarce
Să ia lupul cea mai mare?

„De te-ații, te poate lupul
Frînge'n colți ca pe-un berbece.
Dacă-l scapi și altă dată
Către stînă va mai trece.

Nici o bîtă pentru-o oaie
Astăzi dîră'n trup nu-ți face.
Hei, dar sări la lup, Cordune
Cu baltagul, nu te face!"

A izbit Cordun. Baltagul
S'a 'nfundat în blana udă.
Lupul s'a oprit o clipă
Scuturând din cap cu ciudă.
Mușca spaima'n om și'n fiară
Dar pe moarte și pe viață
Se înfruntă om și fiară
Cu privirile de ghiață.

Hei, dulăi, veniți încoace!
Vin dulăii, vin ciobanii
Și găsesc un lup pe moarte
Mușcînd aspru bolovanii,
Pe cînd tremurând de spaimă
Cu vreo cîți-va pași la vale
Șterge'n pripă băetanul
Fierul încruntat de poale.

Fluierele iarăși sună
Printre brazi și către stele.
Oaia sbiară în colibă
Cu picioru'n lopățele.
Iar ciobanii plini de chiot
Pe Cordun cu zarvă mare
Il tot laudă și-l chiamă
Toți și care mai de care.

— Uite-l măi, ca mîne-ajunge
Om vestit,—încep să-și spună,—
C'a venit aici în joacă
Și-a făcut ispravă bună.

Dar Cordun își plînge puiul
Cel de cerb, cu jale mută.
S'a șters noaptea, ca de-o albă
Mînă mare, nevăzută.
Zori-și tremură pe creste
Brumărie pîcla deasă,
Cînd se-aude-un foșnet: puiul
Cel de cerb s'a 'ntors acasă.

Înnoptați

de **GICA IUTEȘ** *(Urmare din nr. trecut)* Ilustrații **I. DARIE**

Când vârful nasului a înghețat și s'a înroșit ca o bobiță de măcieș, nu-i altă scăpare decât tabăra sau P.E.A., adică „Punctul de Exploatare Antarctic"! cum au botezat-o ei. Lângă picioarele de piatră ale podului și-au construit un adevărat iglu de ghiață. E drept că acoperișul și al patrulea perete le-a dat de furcă. Dar o ușă veche și niște scânduri aduse de Giuri au făcut ca încăperea să fie de invidiat, asta mai ales după ce au bătucit-o pe dinafară cu zăpadă, iar pe dinăuntru au îmbrăcat-o cu tot ce puteau avea mai de preț niște viitori exploratori ai Antarcticei. Portretele primilor descoperitori ai continentului antarctic Faddei Fadeevici Belinghausen și Mihail Petrovici Lazarev stau la loc de cinste unul lângă altul, pe peretele din dreapta; iar portretul viteazului norvegian Roald Amundsen își are locul pe peretele din fund deasupra bibliotecii.

Da, ei au chiar și o bibliotecă! La polul Sud fiind, niște adevărați explonatori nu se pot desbipi de cărțile dragi. Biblioteca este instalată într'o firidă. Ca s'o facă, Giuri a scobit în piatră două dimineți nu glumă. Aici stau cu cinste trei cărți: „Cum au descoperit Rușii Antarctica", „Viața lui Roald Amundsen" și o revistă în care se află un articol despre savantul român Racoviță, care a fost la Polul Sud.

Pe ușă, mare cât o coală de bloc Nr. 3, e însăși harta continentului Antarctic desenată și iscălită de Dinu Enache, pionier grupa III-a, detașamentul V și viitor explorator la Polul Sud.

E drept că mobilierul e cât se poate de modest, compus dintr'un scăunel șchiop care servește de masă și tot drept mai este, că locuința aceasta nu are fereastră... Și-au bătut capul în fel și chip, dar n'au avut cum să-și facă o fereastră.

— Mai la urma urmei, ce ne trebue fereastră? a hotărît Dinu. Când vom închide ușa o să ne închipuim că e noapte polară. E bine să te obișnuești și cu asta. Ține doar câte 6 luni în cap... Și așa au renunțat la fereastră.

Cei patru exploratori stau cam înghesuiți. Totuși e minunat să stai așa ghemuit în jurul lămpii de gaz așteptând să fiarbă ceaiul de tei, luat din stocul de provizii care sunt aduse zilnic de fiecare, cum poate.

★

Acum însă nu mai e zăpadă. Ba e chiar primăvară deabinelea și până la vacanță nu mai sunt decât câteva zile.

In locul zăpezii a crescut iarba deasă și fragedă, sălciile și arinii au înfrunzit, iar povârnișurile în care curge învionat pârâul s'au acoperit de verdeață. Turnurile cetății sunt iarăși cenușii și cu toată semeția lor nu mai par deloc creste de ghețar. Înăuntru în bordei e cam umed și pesmeții au trebuit să fie aruncați, fiindcă au mucegăit. Nimeni n'are chef de ceai și după fețe, prietenii par cam mofluzi.

Tocmai acum când anunțul acela din gazetă aducea cel mai bun prilej de-a câștiga și ei un premiu, cu cea mai reușită adunare tematică, tocmai acum, când trebuiau să muncească mai temeinic la tabăra lor, tocmai acum, colac peste pupăză, Giuri se muta la Orașul Muncitoresc. Cine o să mai aibă grijă de toate lucrurile? Iată, din cauza zăpezii și a ploilor de primăvară acoperișul s'a cam șubrezit.

Dinu stătu ce stătu cu bărbia în pumni și-apoi isbucni dintr'odată:

— Dece am instalat tabăra aici? Pentrucă era la un pas de casa ta, m'am bizuit pe tine și tu... Ce ai neapărată nevoie să te muți la Orașul Muncitoresc? Lasă să se mute numai maică-ta deocamdată! După ce terminăm te muți și tu! Rămâi aici! Dacă vrei vorbesc eu cu mama și cu Mura să mă lase să locuesc cu tine.

— Fainâ ideie! sări Ștefănel. Ne mutăm cu toții! Vom trăi ca într'o adevărată tabără de iernare. Păcat numai că s'a topit zăpada.

— Ce vă trece prin cap? — se posomorî Giuri. Cum am s'o las singură pe mama? Era atât de bucuroasă... Voi nu înțelegeți ce cinste i s'a făcut? E stahanovistă, a primit un apartament în Orașul Munci-

toresc. Un apartament într'un bloc grozav. Cu trei etaje, cu acoperiş de ţiglă. Apartamentul are două camere, baie, cămară şi bucătărie. Are şi balcon! se mândri el.

Ştefănel Vertea desfăcu încet pachetul cu ouă fierte pe care bunica i le-a dat totuşi pentru nu ştiu a câtea oară „ultima dată". Coji în tăcere ouăle, le tăie frăţeşte în bucăţi egale şi zise cu tristeţe:

— Atunci?... S'a zis cu tabăra noastră! Queriks ou ea! Jurământul nostru a fost vorbă goală.

— Te boceşti ca o babă! se supără Dinu. Cum adică, adio Antarctica? Cum adică, jurământul nostru a fost un fleac?

— Ai dreptate, se însufleţi Giuri. Să nu uităm proverbul exploratorilor: „Dezbinările la pol sunt mai grele decât cel mai aprig vifor polar". Şi ce dacă mă mut la Oraşul Muncitoresc? Mă mut! Nu pot s'o las singură pe mama. Dar Oraşul Muncitoresc e una, iar tabăra noastră e tabăra noastră! Toţi o să răspundem de ea! Toţi deopotrivă! Ne vom pregăti pentru adunare. Vom lua premiul şi vom face un itinerar de excursie în munţi, în locurile cele mai neexplorate. „Ea" n'o să aibă încotro. Pe semne a scornit omuleţul ca să ne pună la încercare. O să-i dovedim că suntem cineva. N'o să lăsăm ca detaşamentul nostru să piardă premiul! Cercul de istorie n'o să-l ia niciodată!... Suntem răspunzători deci şi pentru prestigiul detaşamentului. O să ne pregătim un număr pentru serbare să se ducă vestea. „Antarctica", continentul necunoscut... Ce dacă s'a topit zăpada?

— O să fie cum e primăvara în Antarctica, strigă entuziasmat Ştefănel. Gheţarii se desprind, trosnesc şi alunecă peste valurile oceanului. Balenele...

— Ho, opreşte-te... râse Dinu. Astea-s din capul tău.

— Cum din capul meu, se indignă Ştefănel. Citeşte însemnările! Poftim! Şi-i băgă cartea sub nas. Dinu o apucă repede şi o răsfoi. Scrie aici de primăvară?

— Scrie... Aseară am citit la pagina 29. Chiar am subliniat.

— Dă să citesc şi eu, spuse Giuri, rezemând cartea pe genunchi.

„Norii aducători de furtună, care pluteau deasupra apei vesteau o primăvară timpurie în latitudinile polare. Ninsoarea se porni din nou şi din nou se ivirâ balenele".

— Vezi, spuse Ştefănel triumfător. Balenele!...

„Şi din nou veniră zile de muncă grea şi îndârjită. Corăbiile se strecurau cu greu. Când pluteau în mijlocul gheţii sfărâmate, când manevrau printre iceberguri, când rătăceau prin valul gros de ceaţă, tragând cu tunurile la fiecare jumătate de ceas, să nu-şi piardă urma una de alta. Continuându-şi drumul dealungul stavilei de ghiaţă, dealungul pământului acela necunoscut, căutau într'una o cale cât de îngustă pentru a putea răzbate tot mai spre Sud. Au nimerit în nenumărate rânduri în vâltoarea unor furtuni îngrozitoare, când stropii de apă îngheţaţi biciuiau feţele marinarilor şi învăluiau puntea într'un strat gros de polei..."

— Deci, spuse Dinu ridicând un deget, temperatura mereu sub minus.

„...dar pământul acela necunoscut, urmă cu înflăcărare Giuri, le vestea că se află pe undeva pe aproape... După ce oamenii noştri trecură a patra oară de Cercul Polar şi se avântară spre Sud, cineva văzu pe un iceberg un pinguin.

Pregătind pasărea cu gândul s'o facă friptură, bucătarul corăbiei Vostoc îi găsi în guşă câteva pietricele. Cum ajunseseră pietricelele acelea în guşa pinguinului, când cele mai apropiate insule se aflau la peste 3.000 km? La orele trei din zi zăriră printre gheţuri o pată ştearsă, cenuşie. Bellinghausen puse mâna pe lunetă. — Pământ! spuse el cu o voce ciudată".

— Pământ! ţipă Ştefănel Vertea cu o voce menită să spargă urechile celor din jur. Dinu îl reduse la tăcere cu un ghiont zdravăn.

„In faţa lor, împrejmuită de-un brâu de ghiaţă, se întindea Antarctica cea tainică — al şaselea continent încă neînscris pe hărţi.. Un continent uriaş, care depăşea Europa, ca întindere, odată şi jumătate".

— Hei, spuse închizând ochii Dinu. Făcea să suferi, făcea să-ţi pui viaţa în joc... Să descoperi un continent.

Deodată se auzi un strigăt prelungit:

— Giuriiii... riii...

— A venit mama — sări Giuri. Şi o luă la fugă strigând... Aşteptaţi-mă, vin îndată!

— Oare n'o mai fi niciun continent pe globul nostru? întrebă Ştefănel ronţăind o coajă de pâine prăjită.

— Ce întrebare? Ce crezi c'au făcut atâtea sute de ani exploratorii? răspunse Dinu, punând cartea în firidă.

In aceeaşi clipă Giuri se înapoie.

— Băieţi...

— S'au ars cartofii? râse Ştefănel.

— Nu. A venit camionul să încărcăm lucrurile. O clipă se priviră unii pe alţii în tăcere. Dar Giuri izbucni în râs.

— Ce mutre plouate! Hai mai bine să-mi ajutaţi.

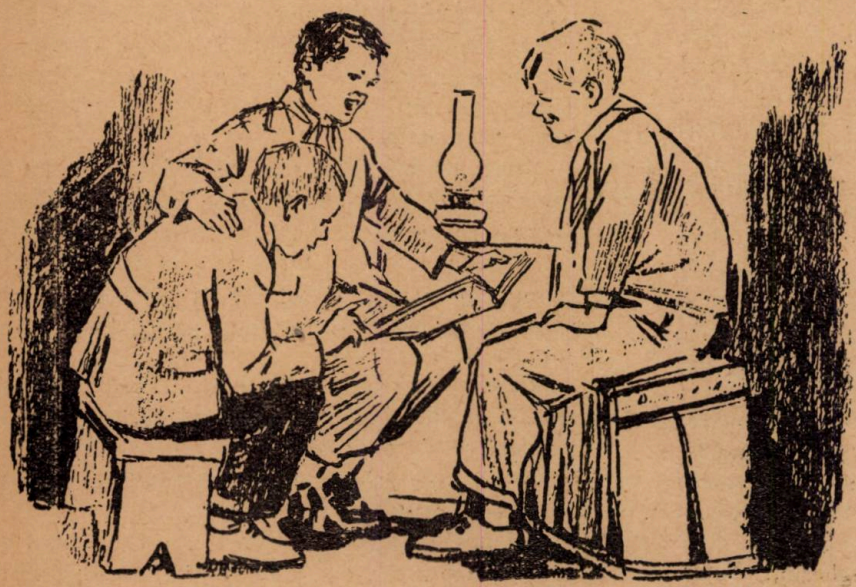

CAP. VI

FRAŢII

După cearta dela şcoală Iorgu se întoarse acasă morocănos. Mama tocmai pleca la şantier şi era

prea grăbită ca să-i observe turburarea. Cum era să nu fie turburat? Şi nu atât din pricină că cei din cercul de geografie o făceau pe grozavii. Dar mai ales pentrucă se certase din nou cu Ştefănel. Urât lucru! Băiatul ăsta nu i-a fost niciodată prieten — sau dacă i-a fost, era numai pentru ca să copieze temele dela el. Dar gândindu-se astfel nu se simţea împăcat... Poate că tata avusese atunci dreptate spunându-i că n'a procedat cum trebue.

— Dacă vrei să ajuţi pe un prieten ajută-l cât poţi mai bine... îi spusese el după ce îi povestise întâmplarea cu caietul... Dar înfârşit ce atâta bătaie de cap? Povestea cu caietul a fost de mult. Ştefănel era acum prieten cu Giuri! Treaba lui!

Dar parcă dintr'odată nemulţumit peste măsură de acest lucru, se răsti la Milucă, frate-său.

— Ce te foieşti de colo până colo? Apucă-te de lecţii.

Milucă îl cercetă curios.

— Păi nu vezi că m'am apucat? Imi desenez harta... Era un băieţel vioi şi slăbuţ, cu ochii verzi şi neastâmpăraţi ca de viezure... In general Milucă avea o părere bună despre fratele lui mai mare.

— Dar prea te dăscăleşte. Şi adesea el se plângea mamei. Ce dacă sunt mai mic? Las' c'am să fiu şi eu pionier odată! Atunci n'o să mă mai las dăscălit.

— Auzi, râdea mama, apucându-l în glumă de moţ.

— Hm, răspundea Iorgu. Om trăi şi-om vedea!...

Acum Milucă simţi că frate-său nu e în apele lui. Ce-o fi având? se întrebă el în timp ce-şi colora harta cu vopsea albastră. Apoi uită cu totul de asta, furat de lecţia la istorie pe care-o citea Iorgu cu glas tare. Citea despre Petru cel Mare.

Băieţaşul alergă repede să-şi caute carneţelul. Acolo îşi însemna el tot felul de cuvinte pe care nu le înţelegea...

Iorgu era de fapt un frate mai mare mult mai răbdător decât mulţi alţi fraţi mai mari de pe lumea asta. Dar acuma răbdarea lui ajunsese curând aidoma capacului unui ceainic care clocoteşte. Răspunse în silă la întrebările lui Milucă.

— Ce-i aceea pafta? Ce-i aceea cneaz, ce-i aceea silnicie? Dar, mă rog, cu atâtea întrebări, ce-i aceea, ce-i cealaltă, nu mai poţi citi un rând, de răul lui.

Şi inciudat Iorgu îi aruncă o privire plină de nemulţumire.

Dar Milucă nu se sinchisi câtuşi de puţin de nicio privire. Era prea ocupat să-şi însemne înţelesul cuvântului silnicie. „Mai avea cu ce să se mai fălească luni la şcoală!"

— „Ghici ce înseamnă cuvântul „pafta", dar „cneaz"? Cu siguranţă că nimeni n'avea să ghicească! Doar n'avea fiecare un frate în clasa VI care să mai fie pe deasupra şi membru în cercul de istorie! Şi mulţumit peste măsură de cuvintele cele noi îşi propti bărbia de marginea mesei, numai urechi. Deodată însă rămase cu gura căscată de mirare. Auzi drăcie! Ţarul Petru s'a apucat să taie bărbile boierilor.

— Dar cum le-a tăiat bărbile? întrebă el plin de nedumerire.

— Bine, le-a tăiat! răspunse Iorgu, hotărît să curme orice fel de întrebare.

— Ce mai răspuns! se nemulţumi Milucă în gând. Desigur că le-a tăiat bine. Dar cum le-a tăiat? Ce, boierii au fost atât de proşti să lase să li se taie bunătate de barbă? Le-o fi tăiat-o cu foarfeca oare? Nu! nu se poate totuşi să le fi tăiat bărbile cu foarfeca! Cu siguranţă că nu le-a tăiat cu foarfeca! Doar n'o fi umblat ţarul cu foarfeca în buzunar! Poate că le-a tăiat bărbile cu sabia. Hârşti odată, hârşti de două ori, hârşti de atâtea ori câţi boieri erau şi câte bărbi aveau. Şi te pomeneşti că boierii or fi fost mulţumiţi că le-a tăiat numai barba şi nu şi capul... Dar mai la urma urmei ce nevoie o fi avut ţarul să le taie bărbile? Aha, ca să-i civilizeze, îşi aminti el. Dar adică ce înseamnă asta să-i civilizeze? Şi Milucă neputând să găsească înţelesul cuvântului şi-l notă repede.

— Iorgu, ce înseamnă...

Dar Iorgu i-o reteză hotărît:

— Te poftesc să nu mă mai întrerupi la fiecare cuvânt!

— Dar ce,...

— Nici un dar şi nici un ce! — se răsti Iorgu. Şi întorcându-i spatele se apucă să citească mai departe, despre obiceiurile ţarului Petru, care cu toate că era ţar ştia să lucreze fierul pe nicovală ba chiar să modeleze şi oale de lut. Dar Milucă nu putea să rabde să rămână nelămurit.

— Iorgu... Iorguleeee! — încercă el cu binişorul Dar Iorgu nici nu se clinti. Milucă privi o clipă ceafa bălană şi destul de grăsuţă a fratelui său. Dar cum această ceafă stătea neclintită şi părea a unui stăpân care are câlţi în urechi, simţi deodată cea mai fierbinte dorinţă de a şti înţelesul cuvântului a civiliza.

— Iorgu! — ţipă el de data asta cu glasul unui om care şi-ar fi strâns degetul cu uşa dela dulap. Iorgu tresări, dar întâlnind faţa negricioasă şi plină de şiretenie a fratelui său, simţi că-şi pierde orice urmă de răbdare.

— Iorgule, ce înseamnă să civilizezi pe cineva?

Iorgu trase aer mult în piept şi răspunse pufnind de supărare.

— Foarte rău că nu ştii ce înseamnă a civiliza! E o ruşine ca un băiat să ajungă în clasa treia şi să nu ştie un asemenea cuvânt! Nu ştii ce înseamnă a face pe cineva civilizat? Aici glasul lui Iorgu căpătă o ciudată intonaţie. Inseamnă să-l faci să se spele de pildă dimineaţa, până la jumătate, cu apă rece. (Milucă nu putea să sufere acest spălat cu apă rece dimineaţa, mai ales când te grăbeşti să mergi la şcoală). Iar Iorgu urmă neturburat: — înseamnă să-l faci să preţuiască peria de dinţi şi cea de curăţat ghetele. (Milucă nu că nu preţuia aceste perii dar, ce-i drept, uita uneori să întrebuinţeze peria de dinţi iar pe cea de ghete chiar dacă o întrebuinţa, ghetele lui erau totdeauna pline de noroi până la tureatcă, fie ploaie, fie timp frumos. Şi Iorgu ăsta parcă înadins alegea tocmai aceste pilde). A civiliza pe cineva — continuă el cu aprindere — înseamnă a-l face să nu-şi rupă pantalonii în copacii

vecinului. Aici Milucă simţi că explicaţia nu mai are niciun rost şi deaceea protestă cu indignare.

— Ce-au dealface pantalonii mei rupţi cu bărbile boierilor lui Petru?

—Au! se grozăvi Iorgu. A civiliza mai înseamnă, deasemenea, să faci pe om să respecte liniştea şi răbdarea semenilor săi! Incheind astfel, se întoarse satisfăcut să-şi bage din nou nasul în cartea lui de istorie. Peste câteva clipe adăugă însă pe alt ton.

— Să iei, te rog, castronul cu cir şi să dai bobocilor de mâncare.

Milucă stătu o clipă în cumpănă. Acum Iorgu citea că ţarul Petru s'a făcut chiar ucenic la olandezi, numai să înveţe dela ei meşteşugul construirii corăbiilor. Dar totul i se păru acum plictisitor şi fără interes. Căscă în mod agresiv, dar văzând că Iorgu se face înadins că nu mai vede şi nu mai aude se hotărî să iasă în curte.

Era o după amiază senină şi călduţă.

Inainte de a pleca la lucru mama întinsese la uscat o sumedenie de rufe. Prăjina cea lungă care le proptea semăna cu un catarg de corabie în bătaia vântului. Cearceaful alb de lângă portiţă se umflase ca un caimac de lapte gata să dea în foc. Soarele strălucea vesel oglindindu-se în băltoacele rotunde, singurele rămăşiţe ale zăpezii pe care o mai aduseseră babele lui Martie în cele nouă cojoace ale lor. Dar babele lui Martie îşi luaseră de mult tălpăşiţa şi firul ierbii verde şi gingaş se înălţase deacum până la genunchiul broaştei. Milucă ocoli băltoacele şi răsadurile de petunii pe care le sădiseră alaltăieri cu tata şi cu Iorgu şi se duse în fundul curţii. Aici era jumătatea lor de dud. Dudul dela care se certase pentru totdeauna cu îngâmfiatul acela de Ştefănel. Auzi ce pretenţii pe el! Cică dacă dudul are rădăcini în curtea lui înseamnă că dudul e numai al lui. Nici nu vrea să ţină seama că e aplecat cu ramurile în curtea noastră! Rădăcina-i totul, spune el: dacă îl smulgi din rădăcină, nu mai sunt nici ramuri. Dar deodată Milucă rămase încremenit... Cuşca, cuşca sa pentru piţigoi, nu mai era acolo! De cealaltă parte a tărmia colivia în care Ştefănel ţinuse anul trecut o turturică sălbatecă. Aha, neruşinatul! Luase cuşca lor şi o pusese pe-a lui!

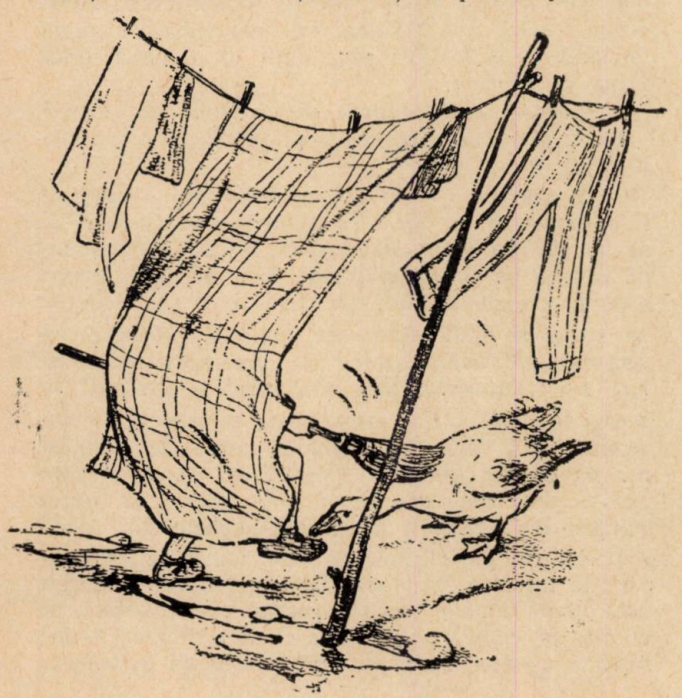

Cât ai clipi Milucă se căţără în dud, desprinse cuşca şi intră ca o furtună în casă.

— Ce-i cu cuşca asta? îl întrebă Iorgu bănuitor.

— A luat cuşca noastră pentru piţigoi şi-a pus-o pe-a lui în loc... Ii arăt eu, strigă Milucă ameninţător şi dădu să vâre cuşca sub pat.

— Du cuşca la loc, îi porunci Iorgu apăsat.

— Cum s'o duc la... loc?... se fâstâci Milucă.

— Du-o! Mă răfuesc eu cu el şi pentru asta.

Milucă se ridică şi ieşi oftând cu cuşca în braţe. Viasăzică tot din cauza lui Ştefănel era supărat Iorgu. Spusese: mă răfuesc eu cu el şi pentru asta! Agăţă cuşca la loc şi se duse să ia castronul cu mâncare pentru boboci. Când ajunse aici trase cu urechea spre odaie. Iorgu citea: „Boierii nu-l iubeau deloc pe Petru şi s'au înţeles cu fiul său Alexei, cel slab la minte, să-l dea jos de pe tron". Hm, îşi spuse Milucă, pe semne din cauza bărbilor.

Şi luând castronul cu cir se înarmă şi cu mătura pentru Titirică gâscanul lor, care era de felul lui cam bătăuş.

— Tolocei, toloceiii, strigă Milucă bobocii, aşa cum auzise că-i strigă mama. Dar bobocii nu se vedeau pe nicăieri. Plecă să-i caute înspre magazia de lemne. Trecu pe sub faţa de masă cu pătrăţele albastre, care nu se uscase încă, şi ajungând dincolo de frânghia de rufe îl zări pe Titirică veselindu-se cu întreaga familie într'o băltoacă de lângă gard. Tolocei, toloceiii! îi strigă el iar. Dar Titirică aducându-şi pe semne aminte de vechile neînţelegeri nu pricepu că Milucă deşi venea cu mătura, duşmanca lui de moarte, avea un castron cu cir şi venea cu gânduri paşnice. Sâsâi nemulţumit şi-i sări înainte bătând ameninţător din aripi.

— Ho, nebunule, ţi-am adus mâncare! — încercă băiatul să-l domolească. Şi punându-şi mătura drept pavăză aşeză castronul la îndemâna bobocilor. Dar Titirică sări ca un netot peste castron, înfruntându-l cu ochi răutăcioşi.

— Am să-ţi tai barba, obraznicule! — se supără Milucă. Şi ameninţându-l cu mătura făcu un pas înainte, ca să-i arate că ceeace spusese nu e o vorbă aşa aruncată în vânt. Titirică pe semne ştiind bine că n'are niciun fel de barbă de pierdut, îşi aminti de zilele fripte pe care i le făcuse Milucă.

Douăzeci şi una de zile dearândul doamna gâscă clocise cele opt ouă, iar el, singurel şi cu inima strânsă, se plimba în jurul magaziei aşteptând ceasul când cei opt boboci aveau să bată în coaja oului, cu cioculeţul lor gingaş şi nerăbdător. Atunci tocmai în aceste zile grele Milucă îl provocase cu regularitate la bătaie. Şi întotdeauna Titirică ieşise bătut. Ei, acum s'a sfârşit cu aceste vechi înfrângeri. Avea opt boboci măricei de apărat. Aşa că porni drept spre Milucă, hotărît să-şi verse amarul. Intinzând gâtul şi bătând din aripi se repezi. Dar se trezi cu o mătură în cap, ceeace-l făcu să se învârtească ameţit pe loc.

— Hai, vii? Vino! mormăi băiatul înfuriat, trecând în apărare dindărătul feţei de masă cu pătrăţele albastre. Dar în cea mai apropiată clipă, gâscanul se repezi orbit de furie. Milucă încercă brusc o retragere strategică, dar impiedicându-se de prăjina rufelor... se petrecu ceva neprevăzut şi îngrozitor.

(Continuare în numărul viitor)

Scrisori venite la redacție

A trecut peste o lună de zile dela începerea noului an școlar! La redacția noastră au sosit numeroase scrisori dela pionieri și școlari. In multe din scrisorile trimise, ei povestesc redacției noastre despre felul în care își alcătuiesc programul zilei de muncă și despre felul în care aplică cunoștințele în practică. Publicăm astăzi câteva dintre aceste scrisori sub titlul: „E bun programul?" și „Insemnări din excursie". Așteptăm ca cititorii noștri să-și dea părerea asupra problemelor ridicate în aceste scrisori.

„E bun programul?"

Dragă redacție,

Scrisoarea ta m'a limpezit mult. Eu luasem hotărîrea de a nu mai citi cărți de literatură, pentru a putea învăța cât mai bine. Mă gândeam că numai astfel o să am timp pentru buna pregătire a lecțiilor. Acum însă, îmi voi organiza timpul în așa fel încât să citesc și cărți. Mi-am alcătuit un program care cuprinde: 7,30—8 deșteptarea și gimnastica, 8—11,30 pregătirea lecțiilor, 11,30—12 ajutor în gospodărie sau altele; 12—13 pregătirea pentru școală și masa. **La 13,30 plec la școală și am ore de curs până seara.** Seara, când mă înapoiez dela școală acasă, citesc **cărți de literatură. Acum am început să citesc „Spartacus" de Giovagnoli.**

Ce zici? E bun programul?

DOBRE ALEXANDRU
București

„Insemnări din excursie"

Dragă „Cravată Roșie",

Vacanța a rămas în urmă. Foloasele ei, însă, le simțim din plin acum. Iată că noi am făcut o excursie la Cluj. Acolo am vizitat grădina botanică și muzeul zoologic și am văzut multe lucruri interesante. Primul lucru care ne-a atras atenția au fost straturile de flori, așezate artistic, care păreau un imens covor de diferite culori. Am văzut plantele care alcătuiesc flora munților, dealurilor și câmpiilor din țara noastră. In sere am văzut plante și arbori din zona tropicală: palmieri, cactuși și altele. Lucrul care ne-a plăcut în mod deosebit a fost „agave", o plantă din regiunile secetoase ale Americii de Nord care înflorește odată la 40—50 de ani, și care chiar în primăvara acestui an a înflorit cu frumoasele ei flori galbene. Din fibrele frunzelor și tulpinei acestei plante se pot face diferite lucruri. Aici am văzut pălării și coșuri împletite din papură și trestie.

La muzeul zoologic am văzut diferite păsări și animale; dela colibrii cei mici până la vulturii și condorii uriași, dela șoarecii de câmp până la elefanți. Aceste păsări și animale aveau cuiburi și vizuini ale lor asemeni cu cele din realitate. Astfel, vulturul era pus deasupra unor stânci. Văzând animalele și păsările am putut vedea cu ochii noștri cele învățate în școală la zoologie despre fiecare în parte și despre mediul lor de viață.

Tot la Cluj am vizitat muzeul istoric și muzeul etnografic. La muzeul istoric am văzut unelte de casă și de vânătoare din epoca pietrei șlefuite, a celei de bronz și a celei de fier. Era acolo și o mumie din Egipt.

La muzeul etnologic am putut înțelege evoluția olăritului din țara noastră și am admirat diferite oale, farfurii din Muntenia, Moldova și Transilvania, cu modele tipice pe ele.

Excursia ne-a întărit cele învățate și acum ne ajută să înțelegem mai bine lecțiile la istorie și științele naturii. Așa dori să citesc în paginile revistei despre felul în care și alți școlari își îmbogățesc cunoștințele învățate la orele de curs.

PICK GHEORGHE
Câmpia Turzii

Dragi tovarăși,

Sâmbătă 19 Septembrie, o veste a străbătut ca fulgerul prin clasa noastră: vom merge o zi întreagă în excursie ! A doua zi, la ora 9, împreună cu tov. profesor de geografie, înarmați cu ciocănele, hrană, caiete și creioane, am pornit la drum. A început o adevărată expediție. Am mers până în apropiere de Poiana Stalin, pe un drum ce poartă denumirea de Pietrele lui Solomon și pe unde curge un râu. Mergând repede am ajuns din urmă fetele dela școala elementară nr. 1 și am mers mai departe împreună. Pe drum, am măsurat viteza apei, puterea ei și altele, în legătură cu cele învățate la școală. Pe urmă am ajuns la stânci și am sfărâmat bucăți de calcar. Am ajutat fetelor să prindă un broscoi și o șopârlă mică în apă. Ajungând sus pe munte, lângă drumul ce duce la Postăvarul, ne-am așezat să mâncăm. După ce-am isprăvit cu cele din rucsacuri am cules mure. Am făcut și baie în apa rece a râului. După baie, cei mai curajoși dintre noi am început să urcăm spre vârful muntelui, dar puțini au fost acei care au putut urca până sus. Printre aceștia am fost și eu. La coborîre am întâlnit în drum o vulpe și apoi trei iepuri.

Seara am ajuns din nou acasă aducând cu noi mirosul plăcut al pădurilor și o mare poftă de mâncare. Din această excursie am învățat multe. Dorim să mai facem astfel de excursii. Eu cred că fiecare pionier și școlar dorește să-și cunoască împrejurimile orașului său.

Tu ce crezi, dragă redacție?

BALOȘ EUGEN
Orașul Stalin

„Sunt elev în clasa VII-a la liceul de băieți din Reșița" — își începe scrisoarea sa pionierul Net Ion. Materia care-mi place cel mai mult este geografia. Imi place să cunosc cât mai numeroase lucruri despre continentele pământului, despre regiunile cele mai îndepărtate, să cercetez cu atenție hărțile, unde caut să descopăr mereu alte colțuri de pe glob despre care nu am aflat, dar aș vrea să știu multe. Una din aceste regiuni este continentul Antarctica. In revista noastră au apărut unele articole în legătură cu acest continent, ca acela despre expediția savantului român Racoviță, sau acela în legătură cu o vânătoare de balene. Vă rog, dacă vreți, să-mi mai dați unele lămuriri în legătură cu descoperirea Antarcticei, pentrucă mă interesează tare mult".

RĂSPUNS: Secolul al XIX-lea, și mai ales prima jumătate a lui, a constituit o perioadă în care cercetătorii și navigatorii ruși au întreprins cele mai multe călător'i în jurul lumii. Numai între anii 1803—1849 s'au organizat 36 de călătorii în jurul lumii.

Foarte mulți însă dintre cei care întreprinseră expediții la Polul Sud nu au îndrăznit să atingă zona propriuzisă a Polului. Astfel, au întreprins expediții la Polul Sud cercetătorii Vailiev, Șișmaricov, Cruzenștern, Golovin și Kotzebue, care prin cercetările lor au ajuns să descopere nenumărate insule, printre care și insulele Shetland de Sud.

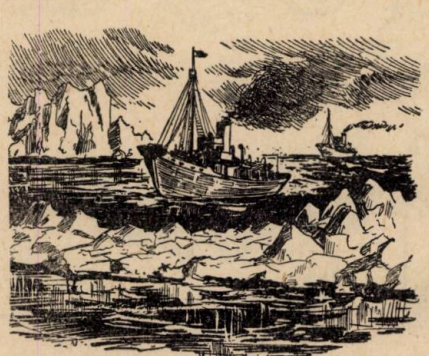

La 4 Iulie 1819, ora 4, două nave echipate, una purtând numele „Vostoc" și condusă de căpitanul-locotenent F. F. Belinghausen, iar cealaltă denumită „Mirnăi" și condusă de locotenentul M. P. Lazarev au părăsit fortăreața Kronstadtului cu direcția Polul Sud.

După aproape 751 de zile de călătorie, expediția rușilor și-a atins scopul: a fost descoperită la coordonatele 68°43' latitudine sudică și 73°9' longitudine vest'că o nouă întindere de pământ care mai târziu a fost numită Antarctica.

Aceasta a fost prima expediție care a îmbogățit serios tezaurul științei aducând date prețioase cu privire la Continentul de Sud. Astăzi, știința posedă numeroase date cu privire la Continentul Antarctic. De pildă, întinderea aproximativă a lui e de 14,2 milioane kilometri patrați, dintre care 11,3 milioane kilometri patrați cuprinde uscatul, iar restul ghețarii. Antarctica se găsește la o depărtare de 1.600 kilometri de America de Sud, la 3.300 kilometri de Australia și 4.400 kilometri de Africa. Este un ținut muntos. Vegetația e săracă, formată numai din mușchi și licheni, vremea e mai tot timpul geroasă. Continentul este lipsit de râuri, lacuri și mlaștini. Intr'un cuvânt, Antarctica este țara gheții.

Dacă te interesează mai multe amănunte cu privire la Continentul de Sud, îți recomandăm să citești cartea lui C. Osipov: „Cum au descoperit rușii Antarctica" apărută în colecția „Știința pentru toți", Editura „Cartea Rusă", precum și „Istoria descoperirilor geografice-Studii" pe care le poți găsi la biblioteca școlii.

Așteptăm să ne mai întrebi despre alte lucruri care te interesează.

Această rubrică este deschisă tuturor cititorilor noștri.

...piramidele se socotesc a fi clădite cu 3000 de ani înaintea erei noastre? Ele se întind pe o distanță de aproape 30 km. și sunt așezate în grupe. Cele mai însemnate, prin proporțiile lor, sunt cele 3 dela Gézireh, în apropiere de Cairo, construite acum vreo 5000 de ani în marginea mării de nisipuri.

Una dintre ele este a faraonului Keops. Aceasta e înaltă de 107 metri și e compusă din 2.300.000 blocuri de piatră, dintre care cel mai mic este de 10 metri. Celelalte două, ceva mai mici, aparțin faraonilor Kefren și Mikerinos.

Piramidele au fost construite prin munca a zeci de mii de robi. Ele constitue, atât arhitectural, cât și prin mijloacele cu care au fost clădite, opere arhitectonice specifice societății sclavagiste.

Istoricul Herodot, care a călătorit prin Egipt acum vreo 2400 ani, a scris că la piramida lui Keops au lucrat 100.000 robi, câte trei luni pe an, timp de 30 de ani

Piramidele au în interiorul lor un labirint de galerii întortochiate, care sunt întrerupte, în unele locuri, prin prăpastii, spre a face astfel imposibilă pătrunderea la camerele unde erau așezate marile bogății, care înconjurau raclele faraonilor.

Cu toate aceste măsuri de asigurare, piramidele au fost jefuite cu mult timp înaintea erei noastre, fără a se putea preciza la ce date și de către cine.

Fiind apoi restaurate, ele au fost jefuite din nou sub stăpânirea de mai târziu a Egiptului de către Arabi și Turci.

Tot ceeace se cunoaște, este că piramida lui Kefren a fost deschisă în anul 1200 de către sultanul Ali Mahomet, iar piramida lui Mikerinos a fost supusă unei acțiuni de distrugere, în același secol, de către sultanul Osman.

Truda acestuia a fost însă zadarnică, astfel că după mai multe luni de muncă încercarea a fost părăsită.

Alte morminte ale faraonilor, descoperite și deschise, au fost găsite în inima munților Libiei, în așa numita „Vale a regilor".

Echipele de cercetări, conduse de istorici și geologi, care au descoperit și au deschis astfel de morminte, au constatat că după moarte corpurile erau golite de măruntae și de creeri, apoi sub supravegherea preoților erau îmbălsămate și înfășurate în benzi de pânză de in, întrebuințându-se pentru împiedicarea putrezirii corpului substanțe necunoscute încă până azi.

Acestea au păstrat trupurile intacte, impreună cu părul de pe cap și cu fețele așa cum au fost ele acum câteva mii de ani. însă complet uscate și înnegrite.

După îmbălsămare, mumia era acoperită cu foi sau plăci de aur și împodobită cu giuvaeruri scumpe. In raclă preoții mai puneau și foi de papyrus, pe care erau scrise diferite învățături.

Camera unde se așeza racla avea tavanul zugrăvit în coloare albastră pe care străluceau stele de aur, iar pereții erau pictați în colori vii, cu scene din viața celui mort.

Pe table mici de lemn, sau de argilă, colorate, erau înfățișate persoane care trăiseră în apropiere de cel mort.

Acestea erau reprezentate făcând lucrările cu care se îndeletniceau în viață (pisatul grâului, coacerea pâinii, cântând din harfă, etc.)

Deasemeni se depuneau acolo butoiașe cu grâu, apă, vin, untdelemn, animale și păsări moarte, arme de aur, argint și bronz, jilțuri scumpe, statuete cu ochi de email și cu coloritul feței care dădea expresia de viață, arme bătute cu pietre nestimate și alte podoabe de aur — lucruri de care, după credința vechilor egipteni, avea nevoie cel mort.

Piramidele ne dau o imagine nu numai a stadiului la care ajunsese arta antică, ci și a secretelor științifice pe care le posedau anticii.

Astfel, într'una din piramide, în urma împărțirii dimensiunilor unei camere, s'a constatat cu uimire că rezulta numărul 3,14 cu ajutorul căruia poate fi aflată suprafața și lungimea cercului.

Deasemeni, cel mai perfect meridian al globului pământesc trece prin vârful uneia din cele 3 piramide dela Gézireh.

Vechii egipteni s'au folosit astfel de piramide și spre a ascunde multe „secrete" matematice, astronomice și fizice.

Și astăzi piramidele constitue obiectul cercetării istoricilor, care descifrează în ele urmele societății sclavagiste.

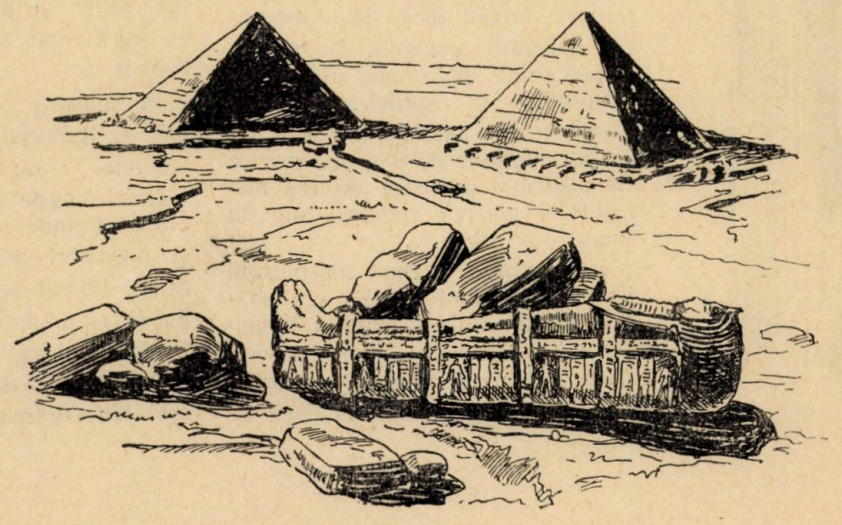

MINUTUL FERMECAT

„Am venit *un minut* după plecarea trenului". *„In ultimul minut* Dinamo a plasat un gol în poarta adversarului"... „Iți dau *un minut* de gândire". Un minut... un minut...

Câte lucruri minunate nu se întâmplă într'un minut! Intr'un minut o rază de lumină străbate 1.800.000 kilometri. Cam tot atât le trebue undelor radiofonice ca să străbată această distanță. Intr'un minut plămânii noștri respiră de 18—20 ori... Intr'un minut un avion de vânătoare parcurge 12 km. iar un avion cu reacție aproape 20 km. Intr'un minut un cuptor al celei mai uriașe uzine metalurgice din lume, uzina din Magnitogorsk, produce 40 tone de oțel... Tot un minut îi trebue unui telegrafist ca să transmită 600 litere. In acelaș minut se nasc pe cuprinsul globului zeci de mii de oameni... Dar mă rog, cine este acest minut năzdrăvan? De unde a apărut și în ce scop?

Să ascultăm interesanta poveste a nașterii și vieții lui...

Minutul s'a născut acum vreo 250 ani, odată cu nevoia omului de a împărți timpul în fracțiuni mai mici decât ora... Era cam prin anul 1700 când, pe cadranurile ceasurilor a apărut cel de al doilea arătător. Minutarul este relativ tânăr, dacă ținem seama că primul arătător, care indica orele, a apărut încă în 1288 pe ceasul din turnul castelului Westminster din Londra. Dar dacă mergem mai departe, trebue să recunoaștem că ora, sora mai mare a minutului, este și ea tânără față de împărțirea timpului în zile, luni și ani care datează de câteva mii de ani. Oamenii au simțit nevoia de a măsura timpul încă dela începutul societății omenești, fie pentru a putea lua din vreme măsuri de adăpostire și aprovizionare cu hrană pentru anumite perioade ale anului, bântuite de ploi sau geruri, fie pentru a prevedea venirea momentului potrivit pentru diferite munci agricole

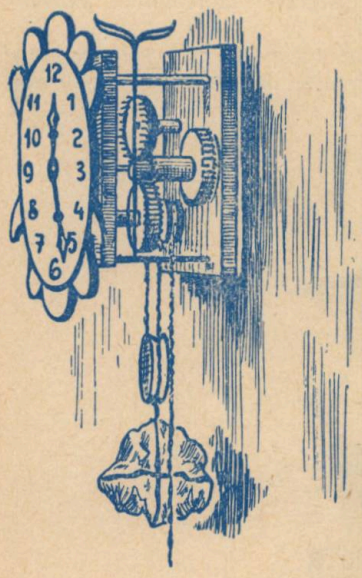

In vremea aceea îndepărtată singurul ceas al omului era soarele, unitatea de măsură a timpului fiind ziua și noaptea. Dezvoltarea forțelor de producție în orânduirea sclavagistă a adus după sine și nevoia de a împărți timpul în diviziuni mai mici decât ziua și noaptea... Munca robului trebuia mai bine drămuită de către stăpânul de moșii. Așa s'a ajuns la născocirea de către babilonieni și apoi de către egipteni a primului ceas, — un par lung așezat vertical. Insemnând pe pământ lungimea umbrei și poziția ei, aceste popoare vechi au împărțit timpul scurs dela răsăritul soarelui în 6 intervale. Ajutați de umbra gnomonului, cum i-au spus acestui ceas primitiv, ei au tras niște linii indicatoare pe terenul orizontal, formând un fel de cadran. „Vânătorul de umbră" era bun ziua, dar ce te făceai noaptea?

A apărut „hoața de apă" sau clepsidra, un vas cu apă în formă de pâlnie. Apa se scurgea picătură cu picătură iar gnadele de pe clepsidră indicau ora... Acum ziua avea 24 ore! Se povestește că în vechiul Egipt, într'un templu al lui Osiris, erau așezate în cerc 360 vase cu lapte. Laptele se scurgea dintr'un vas exact în 24 ore, iar când se termina unul, se turna lapte în următorul. 360 de preoți nu făceau altceva decât să aibă grijă ca aceste ceasuri cu lapte să funcționeze cu precizie. In epoca feudală nu s'au făcut mari progrese în ceeace privește împărțirea timpului. Seniorului feudal îi ajungea să știe că iobagul său muncește din zori și până în noapte. Cât privește calfa de atelier, ea producea destul pentru a face față clientelei reduse la cei câțiva membri ai familiei seniorului și la garda lui înarmată.

Ceasurile cu mecanisme formate din rotițe și greutăți au apărut cu mult mai târziu... acum vreo 700 de ani.

Pe măsură ce se dezvoltă orașele și comerțul, pe măsură ce atelierele cresc iar schimbul de mărfuri începe să se facă la iarmaroace unde se adună meseriași și negustori din diferite sate și orașe, timpul se scumpește și oamenii simt nevoia să-l calculeze în fracțiuni cât mai mici. Munca din atelier a calfei începe să fie mai bine drămuită de patron pen-

tru a scoate cât mai mult dela calfă.

In pieţele oraşelor apar ceasurile publice şi tot acolo se ţin şi târgurile. Totuşi nu venise încă vremea celui de al doilea arătător.

Marile descoperiri geografice, stabilirea legăturilor între ţări şi continente până mai ieri necunoscute, intensificarea comerţului şi dezvoltarea industriei au adus după sine nevoia unor ceasuri de precizie... Această nevoie s'a născut mai întâi pe mare şi apoi pe uscat. Un minut pe mare nu era glumă. O eroare de un minut în determinarea longitudinei însemna o abatere din drum a corăbiei cu 28 km. Iată aşa dar că minutul poate să-şi afirme cu mândrie originea lui marinărească.

In 1714 s'a oferit un premiu de 10.000 lire sterline acelui care va născoci un ceas marin care să nu rămână în urmă cu mai mult de 4 minute în 6 săptămâni, cât dura o călătorie pe mare din Europa în America. Astăzi, când avem ceasuri care greşesc cu o sutime de secundă în 24 ore, adică cu un minut în 16—17 ani, şi când cronoscoapele indică miimile de secundă şi chiar milionimile de secundă, pe drept cuvânt că ne minunăm de năstrusnicele invenţii de acum 300 ani! Minutul ca şi timpul în general, ajunsese la mare preţ. Apariţia maşinismului şi dezvoltarea uriaşă a tehnicii în epoca descoperirii aburului şi electricităţii au scurtat anii de muncă grea în ore şi minute.

Marele învăţat Pavlov spunea pe drept cuvânt că „un minut astăzi e mai scump decât 24 de ore acum 200 ani".

O turbină cu aburi de 260.000 cai putere construită în zilele noastre produce într'un minut mai multă energie decât dădea în 60 de ore cel mai mare motor din sec. al XVIII-lea. O combainâ face în 30 minute o muncă, care altădată necesita 70 ore, iar un plug cu tractor face în 20 minute o arătură pe un hectar care cerea unui plug cu boi 10 ore.

Adevăraţii învingători ai timpului au apărut în urma Revoluţiei din Octombrie. In mine, în uzine şi pe ogoarele Patriei Socialismului oamenii sovietici au început să lucreze în contul lunilor şi anilor viitori, îndeplinind şi depăşind în chip strălucit măreţele planuri cincinale. Urmând calea tehnicii celei mai înaintate şi folosind fiecare minut, fiecare secundă, oameni ca strungarul Victor Ponomarov au reuşit să dea 36 norme anuale în ultimul cincinal, iar escavatoristul Evghenii Simac 3300 m³ de escavaţie, de schimb...

Escavatorul păşitor sovietic înlocueşte munca a 6000—8000 oameni, iar escavatorul „Uraleţ" sapă 6000 m³ în 24 ore.

Uzinele automate de beton sau de pistoane de lângă Moscova funcţionează doar cu câţiva oameni. In fine, ca să avem o imagine oarecum completă a victoriei obţinută asupra timpului de către constructorii comunismului, trebue să ştiţi că rotativele marilor combinate poligrafice de tipul celor existente la „Casa Scânteii" tipăresc sute de mii de exemplare într'o oră. In ce priveşte construcţiile de case, planul de construcţii de 10 ani al oraşului Moscova va permite ca într'un viitor apropiat la fiecare 24 ore să apară pe străzile Moscovei câte o casă cu 100 apartamente.

. . . . . .

„Pierderea de timp este aidoma cu moartea cea de neînlăturat", spunea acum 250 de ani Petru I.

Şi totuşi cât timp preţios ne pierdem fiecare din noi!

Să facem o mică socoteală... 10 minute pierdute fără rost pe zi înseamnă 8 zile de lucru pe an... Care dintre voi, dragi pionieri, v'aţi gândit la aceasta, atunci când vă pierdeţi minute întregi căutând un caet sau o carte rătăcită, sau lenevind în pat câte 10-15 minute după ce v'aţi trezit? Am putea înşira cazuri nenumărate când ne irosim fără rost timpul preţios de care dispunem... Numai învăţând să ne punem ordine în lucruri, numai planificându-ne riguros timpul de învăţătură, sport, lectură, vom putea spune că am învins şi noi vremea, aşa cum o fac stahanoviştii şi fruntaşii din fabrici şi de pe ogoare.

Să facem din fiecare minut un prieten folositor. Invăţând să-l preţuim, el nu ne va încurca niciodată treburile ci dimpotrivă ne va ajuta să le ducem la capăt cât mai bine şi cât mai repede...

I. VOLEDI

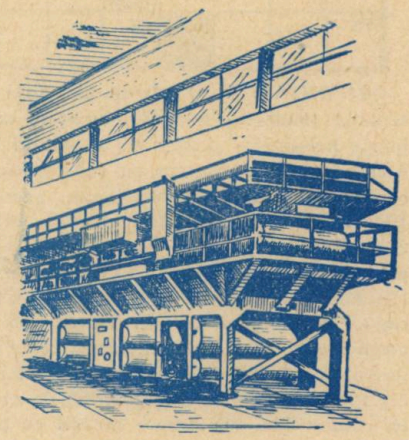

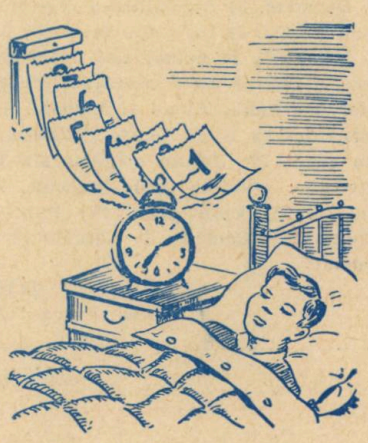

Focuri distractive

Puțină botanică

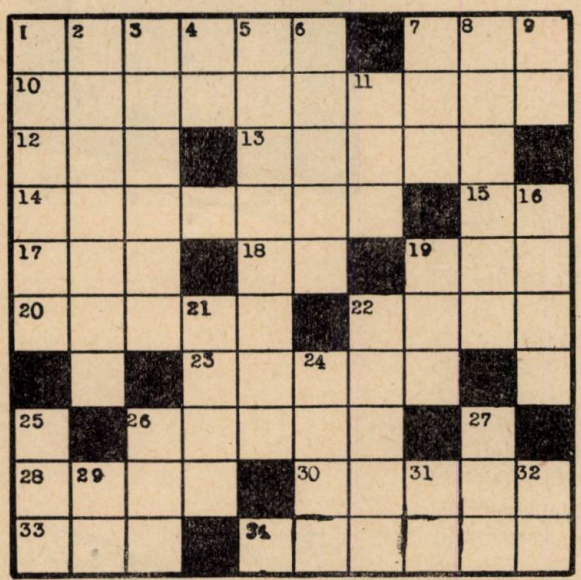

ORIZONTAL: 1) O plantă ale cărei fructe (păstaie) și semințe (boabele) sunt întrebuințate ca aliment. Ele sunt foarte hrănitoare pentru că au multă substanță azotoasă, asemănătoare întrucâtva cu substanțele care se găsesc în carne. 7) Frunzele de nuc conțin acest corp simplu. 10) Dela oraș (pl.) 12) Patria noastră. 13) Plantă alimentară cu rădăcină cărnoasă comestibilă. 14) Proteină obținută prin coagularea laptelui. Intră în compoziția laptelui. (S=Z). 15) O silabă din „lobodă". 17) Veche măsură de capacitate și greutate. 18) Tăcere! 19) Plantă din familia gramineelor altoită de Miciurin. 20) Plantă alimentară ce formează înainte de înflorire un fruct alb verzui sau roșu. 22) Plantă leguminoasă în formă de ardei cu semințe multe, comestibilă. 23) Arbore înrudit cu paltinul, întrebuințat în tâmplărie. 26) Plantă înrudită cu rapița. In rădăcina sa mult dezvoltată conține materii care îi dau miros și gust înțepător. 28) Fasole cultivată foarte mult pentru bogăția ei în ulei. 30) Pomi scurți din clasa rozaceelor originari din Armenia. 33) Metal prețios. 34) Plantă culinară din familia solaneelor originară din India (Pl.).

VERTICAL: 1) O plantă a cărei rădăcină groasă, cărnoasă, constitue un aliment foarte hrănitor și bogat în vitamine, care ar trebui să nu lipsească din grădina și dela masa niciunui sătean. 2) Orz decorticat. 3) Pom fructifer. 4) Campion. 5) Specialitatea regisorilor! 6) Exprim în termeni precișI. 7) Un șarpe între doi pari!? 8) Intărim (fig.) 9) Interjecție la mânat caii. 11) Nume străin de fată. 16) Este o cereală care constitue principala hrană a locuitorilor din India, China și Japonia. 19) Arbore din familia rozaceelor cu fructe foarte gustoase. 21) Inversați silabele din rază! 22) Arbore originar din India ale cărui fructe înlocuiesc grâul în țările tropicale. 24) Nu mai vorbi! 25) Intrare. 26) Veste (Tr.). 27) Punct cardinal. 29) Cadoul gărnei. 31) Cămașa de sărbătoare a țărăncuței. 32) Se repetă!

ILIESCU DAN
Zlatna, Raionul Alba, Reg. Hunedoara

Monoverb în limba rusă
(2 părți, 6 litere)

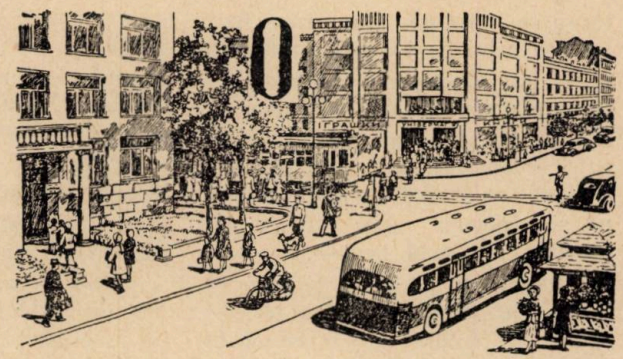

VIRGIL PĂUNESCU
Roșiorii de Vede

Calcul enigmatic

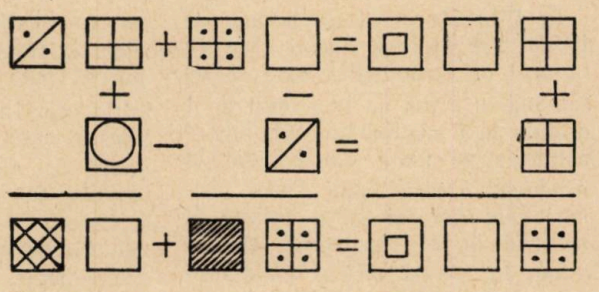

Fiecărei figuri îi corespunde una și aceeași cifră.
Inlocuiți figurile cu cifrele potrivite astfel încât toate operațiunile arătate de semnele aritmetice să fie exacte.

POP ALEXANDRU
Oradea

Monoverb cu incastru

xxxxoxx

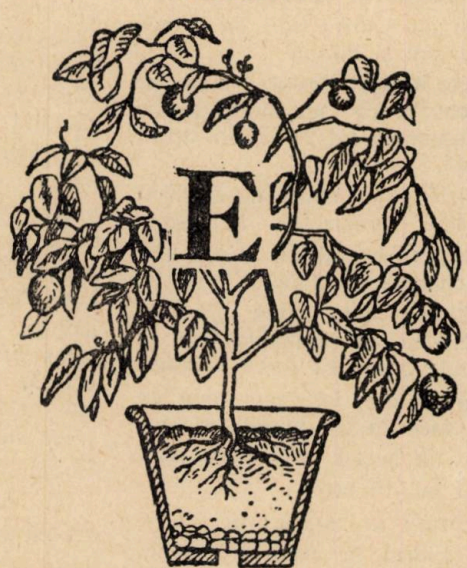

M. I. P.

Coperta I-a: „La culesul fructelor" de V. Grescenco

„CRAVATA ROȘIE", revista pionierilor și școlarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Redacția și Administrația: București, Str. Academiei 17, telefon 6.70.06 Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. Taxa poștală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P. T. T. Nr. 174.578/1949 N. 1. — 9.-25 „Intrepr. Poligrafică Nr. 2 „Intreprindere Industrială de Stat, Str. Brezoianu 23—25 — C. 6048.

EXEMPLARUL 1 LEU

Aparat pentru demonstrarea dilatării aerului din cauza încălzirii

Pe o placă de lemn, în mărime de 12 x 12 x 2 cm. pusă pe picioare, aşezaţi două fasunguri pentru becuri, ca în fig. 1. Este bine ca becurile să aibă forma unei flăcări de lumânare, pot fi însă şi obişnuite, de 40 sau 60 waţi. In mijlocul plăcii înfigeţi vertical o spiţă de bicicletă sau o altă bucată de sârmă tare şi dreaptă, în lungime de circa 20 cm., având capătul de sus ascuţit. Din 2 scândurele, în lăţime de 0,5 x 0,2 cm. grosime faceţi o cruce, în centrul căreia fixaţi spiţa. Insfârşit, faceţi un cilindru din hârtie. Diametrul cilindrului, precum şi lungimea braţelor crucii, trebuie să fie astfel executate, încât hârtia să nu atingă becurile, adică să aibă 10—14 cm. Jos, cilindrul va fi deschis, pentru a da posibilitate să pătrundă aerul proaspăt, rece. Sus lipim cilindrul cu un capac de hârtie care să aibă 8 crestături, ca în fig. 3. După îndoirea hârtiei, conform cu liniile punctate, vom căpăta nişte pale, care vor provoca mişcarea circulară a cilindrului din momentul când aerul încălzit de becuri va începe să iasă prin găurile triunghiulare.

Aşezaţi cilindrul pe cruce, şi faceţi contactul cu curentul electric. După o clipă cilindrul va începe să se învârtească în jurul axei verticale.

Gândiţi-vă, în care parte se va învârti cilindrul?

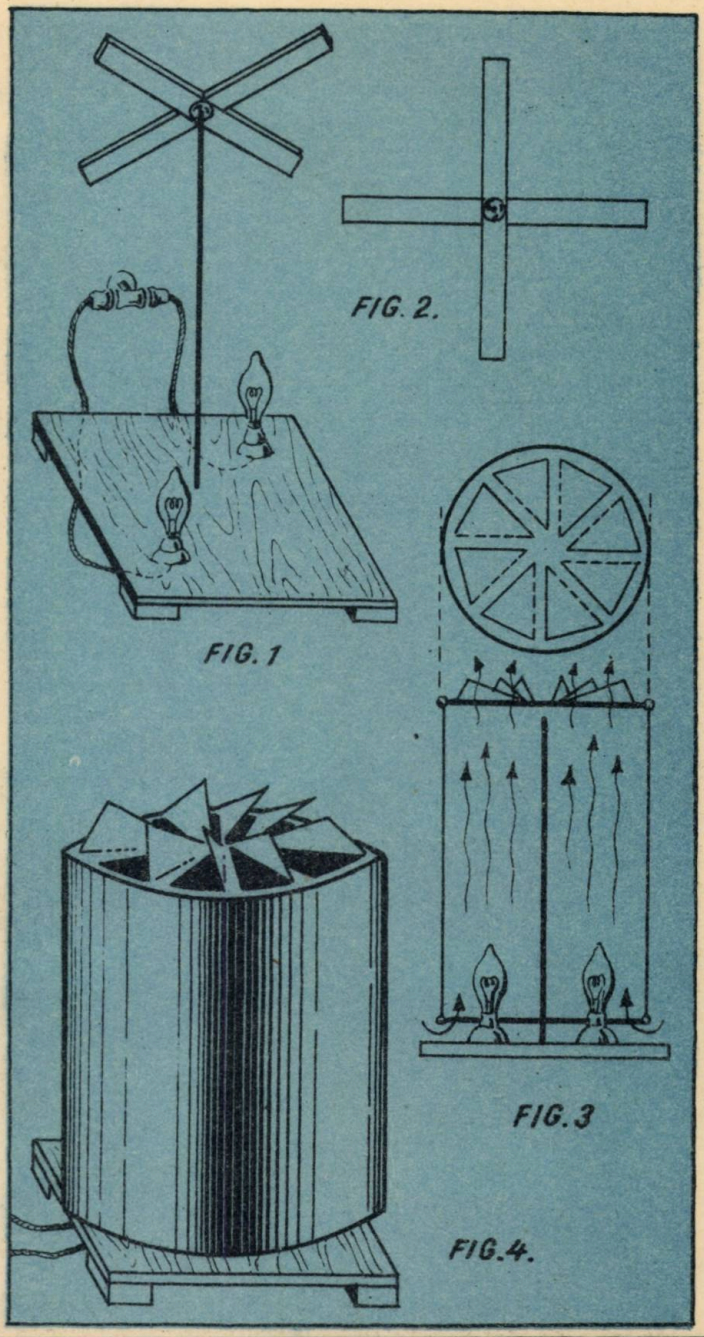

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Un model pentru aranjarea camerei pionierilor

CRAVATA ROȘIE

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

1 NOEMBRIE 1953

Nr. 21

Steaua lui Octombrie

de GAVRIL MIHAIL

Dealatul şi dealungul ţării mele,
De-aicea până'n munţii'ndepărtaţi
Văd noaptea cerul străjuit de stele ;
De ele ochii mei sunt luminaţi.

Dar steaua ce-şi trimite calda-i rază
Şi nu-i pe cer, dar e în orice loc
Popoarele în luptă o urmează ;
E steaua lui Octombrie de foc !

În lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 21
1 NOEMBRIE
1 9 5 3

Comuniștii-s a țării putere

de MAXIM TANC

Comuniștii-au răzbit peste piscuri de munte
Și în crâncene lupte înfrânt-au vrăjmașul –
Steaua Roșie — aprinsu-i-au lumii în frunte
Deschizând comunismului — liber — făgașul.

Innoindu-și pământul natal, comuniștii
Din grădini și orașe-i făcură podoabe...
Mări de grâne-i crescură pe'ntinsul miriștii
Și lumini aurii îi gătiră din ape...

Și în muncă și'n luptă și'n ceasul restriștii
Comuniștii-s, oricând, peste tot, cu norodul...
Libertății-s, în lume, stegari, comuniștii,
Lumii vechi prin răscoale-i cântară prohodul.

Comuniștii-s a țării putere — anume
Sunt în lupte călîți, cu oțelu-i asameni.
E simbolul vieții și-al păcii-al lor nume
Ce cu drag îl rostesc milioane de oameni.

In românește de AUREL COVACI

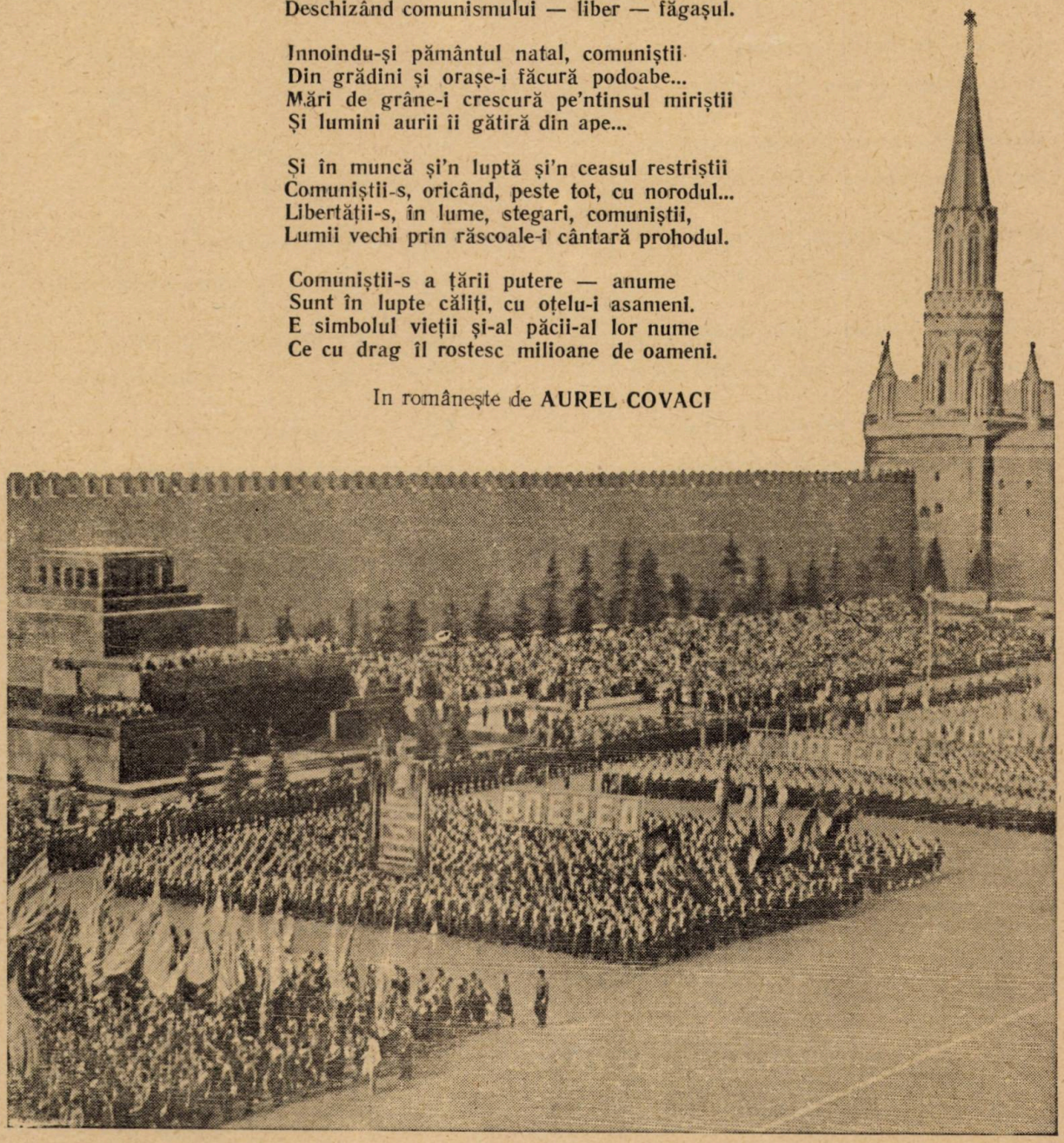

NE ȘTIE EL....

In geamuri s'a lăsat tăcută, seara.
Petrică'n casă, sdrăngăne chitara.

La instrument să cânte, nu prea ştie,
Dar bate'n strune aşa... de bucurie.

Azi, însuşi dirigintele pe clasă,
Ca... musafir, l-a invitat acasă!

Cum el e profesor de naturale,
Vorbiră de stamine, de petale...

Că-l ştie pe Petrică pasionat —
Ba la plecare, şi trei cărţi i-a dat.

Distrat, din struna 'ntinsă, el ciupeşte...
Deodată, uşa'nlături se izbeşte:

E mama şi cu fratele mai mic.
(Ce ştie puştiul, joaca şi... nimic !)

— Ei, ţâcă, ce mai e pela cămin,
Sunteţi cuminţi voi mă, sau mai puţin?!

Şi fratele cel mic răspunde'n grabă
Şi bucuros, dar nu la ce-l întreabă.

Ci, că la prânz, un oaspete-au avut —
Pe „nenea-deputat" l-a cunoscut!

...„era înalt, cu şapcă albă'n cap.
A pus-o chiar la mine pe dulap.

Pe-un scăunaş chiar lângă mine-a stat.
Mi-a zis că sunt voinic şi că-s bărbat!"

— Cum? Nu cred, nu! — ca ars Petrică sare
La voi un deputat?! Ce nume are?

— Nu ştiu.

...„şi mi-a mai spus să-i dau oleacă,
Puţin doar, bicicleta să se tragă!

Dar bine că tocmai atunci venise
Bucătăreasa, masa de ne-o 'ntinse...

Pe bicicletă de se aşeza
Petrică, spune tu, nu mi-o turtea?!...

S'a ridicat... şi ne-a zis poftă bună.
Şi-a spus c'o să mai treacă peste-o lună".

Petrică-şi muşcă buza înciudat —
„Să nu-l cunoască el, pe deputat?

El, care-i într'a şasea, pionier...
Pe câţi nu ştie el în cartier!

Cunoaşte şi-un stahanovist vestit.
Stă 'n colţ. De câte ori nu i-a zâmbit?

Ba unii i-s prieteni intimi chiar,
Cum e Dumbravă — fotbalist, portar.

Până şi dirigintele pe clasă
Ca... musafir, l-a învitat acasă!".

Petrică-i îmbufnat de bună seamă,
Dar inima la vorbă îl îndeamnă.

Şi fratelui îi spune potolit...
— Te cred, că deputatul ţi-a vorbit.

Dar, mic cum eşti, deloc n'ai înţeles,
Dece pela căminul vostru-a mers:

De nu-l ştiu eu, ne ştie el, vezi bine —
Acesta e secretul... mă puştime!

AL. DINU IFRIM

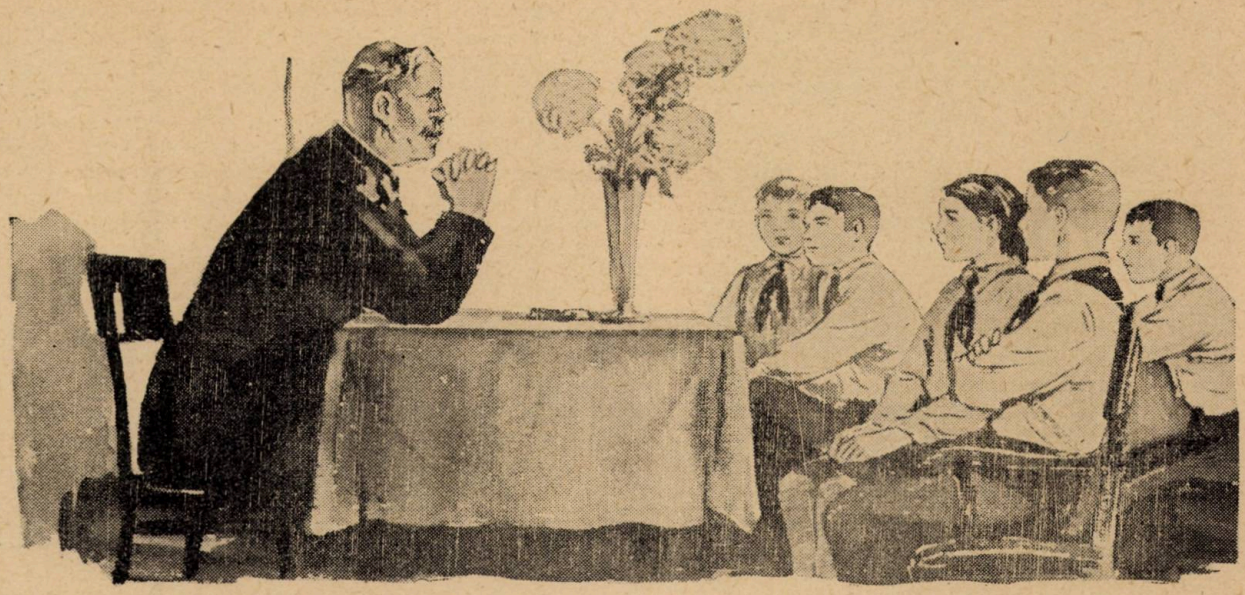

TAINA

de **REMUS LUCA** — Ilustrații : **V. CRIVĂȚ**

Venise într'o după amiază de August la clubul pionierilor un stahanovist. Era vestitul cincisutist Andrei Bota, un om cu părul mai mult cărunt decât bălan și cu obrajii înegriți de uleiuri și fum de locomotivă. Râse prietenos către băieții și fetițele care-l împresuraseră din toate părțile, ca un stol alb de porumbei, gângurind pe întrecute întrebări care mai de care mai năstrușnice. Se putea înțelege ușor, din clipirea jucăușă a ochilor săi mărunți, suri și din felul cum își netezea fără încetare mustățile mari, roșcate, sub care își pitea zâmbetul, că-i bucuros de această primire însuflețită.

Se auzi deodată, puternic, deasupra gălăgiei, vocea ascuțită a lui Virgil Cârnu.

— Tăcere, tovarăși...

Se și făcu o oarecare liniște; mai bine zis fiecare din cei vreo patruzeci-cincizeci de pionieri de față acolo, își conteniră ciripitul, căutând din răsputeri să devină serioși, asemenea lui Virgil Cârnu, care îi privea încruntat și cu buzișoarele sale rumene strânse bot. Cei mai mulți au și reușit. Doar câteva fetițe pufniră ascunzându-și fața în pumni.

Stahanovistul fu și el cuprins de-o grijă deosebită pentru mustățile sale, pe care și le ascunsese sub amândouă palmele, — iar dacă te uitai atent la el, i-ai fi zărit și lui obrajii umflați, nu se știe dece.

Trecu însă și această clipă penibilă și se făcu liniște.

Virgil Cârnu ieși în față, strânse cu gravitate mâna stahanovistului și cu o expresie sărbătorească pe față, rosti:

— Bun venit în mijlocul nostru, tovarășe stahanovist.

Și mai strânse tot atât de grav, încă odată, mâna stahanovistului. Acesta îi răspunse cu o înclinare a capului, strângând la rândul său mâna pionierului.

Apoi se așezară. Stahanovistul Andrei Bota la o masă lungă, acoperită cu pânză roșie, iar pionierii în fața lui, în bănci.

Câteva clipe domni tăcere. Pionierii îl examinau pe stahanovist cu neascunsă curiozitate, bucuroși de făptura lui voinică; iar omul acesta uriaș, pe care hainele întunecate de stofă fină abia izbuteau să-l cuprindă, începu să se foiască pe scaun, încurcat, sub privirile limpezi ale copiilor. Pe urmă tuși scurt, dregându-și glasul și spuse destul de tare:

— Ei, să-i dăm drumul. Spuneți-mi, mă rog frumos, cam ce-am de făcut ?

— Să ne povestiți ceva frumos! — răsări, rumenită de emoție, o pionieră blondă din rândul întâi.

— O poveste! —preciză, de undeva din spate, un glas de băiat.

— Da, da. O poveste.

— O poveste!

Bota Andrei râse acum, fără să-și ascundă mustățile, clătinând din cap că adică așa ceva-i peste putință. Pe urmă, după ce se liniști grăi:

— Chiar așa de bătrân nu-s ca să vă spui povești.

— Atunci povestiți-ne ceva din viața dumneavoastră.

Acum Andrei Bota încetă să râdă, încruntându-se:

— Nu se poate! Și după o clipă de tăcere: încă n'am cine știe ce de povestit despre viața mea. N'am făcut eu isprăvi chiar așa de grozave.

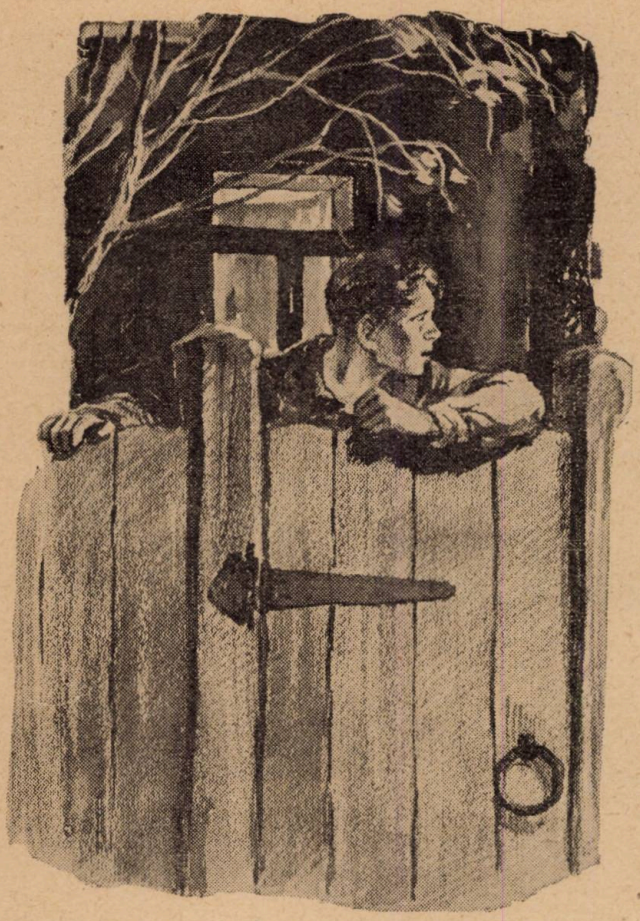

Toată lumea tăcu. Pionierii se priveau nedumeriți, iar stahanovistul își ascunse din nou mustățile sub palma lui enormă.

Virgil Cârnu, luându-și inima în dinți, mai îndrăzni o încercare sfioasă:

— Povestiți-ne orice... Orice vreți d-voastră... De acum sau din trecut... Despre orice... Dar ceva frumos... Să învățăm și noi...

— Hm! La greu examen mă puneți, măi tovarășilor! Da' — vorba aia — ai intrat în horă, trebue să joci...

Urmă un răgaz de liniște. Andrei Bota, cu privirile în pământ, chibzuia. Pionierii așteptau emoționați. De-odată, bărbatul ăsta mare, cu înfățișare aspră, colțuroasă, îi cuprinse cu priviri duioase și surâzând zise:

— Uite, atunci să vă spun o întâmplare adevărată. I s'a întâmplat acum mai bine de treizeci de ani unui copil ca voi. Să zicem că-l chema Nicu. Era un băețaș slăbuț, dar vânjos, avea o minte isteață, pricepând ușor și învățând repede din cărți și din spusele celor mai mari decât el — și era mai ales îndrăzneț; se cățăra prin pomi, mai ales pe vremea fructelor coapte, pândind cu ochii săi mici în toate părțile, se avânta cu capul bălai nepieptănat, drept unde era bulboana mai adâncă și apa fierbea mai fioros, se lua la bătaie cu băieții mai mari decât el ca să-și apere ortacii, sărea din tren în plin mers fără să cadă — așa că nu-i nicio mirare, că în ciuda nasului său cârn și spuzit de pistrui, Nicu trecea printre tovarășii săi drept un mare viteaz și fiecare dintre ei ar fi intrat și în foc la o vorbă de-a lui. Părinții săi însă erau de altă părere și-l cam încercau cu nuiaua când aflau de isprăvile sale „vitejești".

S'a întâmplat însă într'o primăvară ca lui Nicu să nu-i mai ardă de joacă și de vitejii. In jurul lui se petreceau lucruri care l-au pus pe gânduri. Pâinea întotdeauna puțină, pieri aproape cu totul, frații mai mici plângeau de foame, chiar după ce Nicu le împărțea în taină propria lui porție. Plângeau de foame și copiii vecinilor. Intreaga colonie muncitorească a fabricii de cherestea din Toplița suferea de foame mai crunt ca niciodată. Dani, tatăl lui Nicu, venea în fiecare zi târziu, îngândurat, tot mai palid și mai tras la față și se culca fără să mănânce cina rece.

Nicu ar fi vrut să știe unde întârzie tatăl său, de maică-sa îl așteaptă tremurând toată; ar fi vrut să știe despre ce vorbesc tovarășii tatălui său — strânși grupuri prin curți — dar aceștia, îndată ce s'apropia el, tăceau și-l trimiteau să se joace.

Dar cui îi ardea să se joace acum, când toată lumea din colonie umbla tăcută și încruntată?

In curând lucrurile se lămuriră. Intr'o seară, Dani baci, tatăl lui Nicu, îl chemă de-o parte și-i spuse:

— Uite, Nicule. De-acum ești băiat mare. Avem nevoie de tine.

— Ce trebue să fac?

Dani baci privi încordat în jur, trase cu urechea un timp, apoi spuse:

— Trebue să vină doi oameni la noi. Tu îi cunoști. Asztalos baci, mecanicul de locomotivă, și badea Mărgineanu, circularistul. Tu ai să stai la poartă și nu le dai drumul decât lor. Dacă vine altcineva taci, proptești bine zăvorul, te furișezi la fereastra din spate și bați ușor odată cu degetul și-odată cu palma.

— Am înțeles.

— Și mâine nu mai știi nimic, oricine te-ar întreba.

— Am înțeles.

Nicu înțelegea că e vorba de ceva deosebit, primejdios. Era mândru de tatăl său, dar totuși tremura de emoție așteptându-i pe cei doi tovarăși ai tatălui. Pe urmă i-a păzit până târziu luptând cu somnul, cu osteneala și cu întunericul.

A doua zi a fost declarată greva la fabrica de cherestea.

Nicu și-a dat îndată seama că se întâmplă lucruri mari. Mama era îngrijorată:

— Dani, dragă, ce ne facem? Dacă nu lucrezi n'avem ce mânca.

— Parcă dacă lucrezi în felul ăsta ai cine știe ce?

— Vai, ce ne facem?

— Luptăm!

Și Nicu fu cu trup și suflet de partea tatălui său.

După câteva zile au venit soldați mulți, cu baionetele la armă, au împresurat fabrica și colonia și n'au mai îngăduit nimănui să iasă sau să intre.

Foamea și lipsurile se întețiră, dar muncitorii nu voiau să dea îndărăt. Iar Nicu și cu prietenii săi își pregăteau provizii de pietre, pentru ziua când îi vor alunga pe soldați și pe ofițerii țanțoși, călări, care-i comandau.

Veni și ziua încercării celei mari pentru îndrăznețul nostru. De astă dată veni la el badea Mărgineanu și, luându-l de după umeri, îi spuse ca unui om mare, grav, îngrijorat:

— Nicule, trebue să ne ajuți.

Nicu știa că vorba asta vine dela Dani, tatăl

său, care nu mai dădea cu zilele pe-acasă, petrecându-şi toată vremea în fabrică în mijlocul greviştilor.

— Ce trebue să fac? a răspuns el.

— Va trebui să ieşi din colonie şi să mergi la Gălăuţaş.

— Am să merg.

— Să-l cauţi pe Ioji, lăcătuşul. Il cunoşti?

— Cum să nu-l cunosc? Are pe la tâmple uite aşa o dungă lată roşie.

— Aşa-i. Te duci la el şi-i spui: „— Te roagă tata să-i împrumuţi nişte gaz, c'al nostru-i pe sfârşite şi lampa se stinge". N'ai să uiţi?

— Cum aş putea uita!

Nicu ştia că vorbele astea despre lampă şi despre gaz îs un fel de cimilituri, al căror înţeles îl cunosc numai tata şi Ioji baci; nu-şi bătu capul să priceapă mai mult.

— Să bagi de seamă să nu păţeşti ceva pe drum. Ioji trebue neapărat s'audă dela tine vorbele astea încă azi după amiază. Ai înţeles?

— Am înţeles.

— Cu altcineva să nu vorbeşti.

— Doar nu-s copil.

— Aşa, Nicule. Să bagi de seamă.

N'a fost uşor de trecut peste cordonul soldaţilor. A încercat pe drumul obişnuit, plângând că trebue să meargă la şcoală. Nu l-au lăsat. „Până ţine greva, nici voi n'aveţi şcoală" i-a strigat un ofiţer, ameninţându-l cu cravaşa.

A încercat prin poarta din dos a fabricii. Şi acolo s'a poticnit. Soldatul a întors arma către el, holbându-se şi urlând: „Te împuşc!" Lui Nicu nu-i era frică de puşcă; dar trebuia să se păzească, pentrucă Ioji baci îl aştepta la Gălăuţaş. El ştia că dacă l-a trimis pe el, tatăl său n'avea încotro.

Al treilea drum era cel mai greu. In dosul coloniei se întindea un hăţiş des, de spini şi tufe de porumbele, de urzici cât casa de înalte. Pe acolo trec numai cei viteji. Târându-se, urzicându-se, sgâriindu-se şi înţepându-se, cu pielea arzând pe tot trupul, mai cumplit decât după cea mai cumplită bătaie, Nicu a ajuns la marginea hăţişului. Soldaţii erau departe şi întorşi cu spatele. Continuând să se târască, Nicu a ajuns la malul Mureşului. S'a desbrăcat şi-a intrat în apă: apa era rece şi-i făcea bine. A trecut ţinând hainele într'o mână. Dincolo s'a îmbrăcat repede, dârdâind şi clănţănindu-şi dinţii, şi a pornit în goană spre Gălăuţaş.

Când să treacă pe lângă podul de lângă gară, cât p'aci să dea nas în nas cu Tifraş baci, maistrul dela gatere, un om mititel şi rotund, cu chelie.

— Ce faci, Nicule?

— Bine.

Tifraş venea des pe la ei, cu toate că Dani nu se prea purta prietenos cu el şi când nu era de faţă îl poreclea cu scârbă: socdemul ăla!

— Unde te grăbeşti? Te-a trimis tatăl tău undeva?

Nicu era gata să-i răspundă: da, la Gălăuţaş! Dar deodată o bănuială neaşteptată îl cuprinse. Tifraş dece nu-i acolo cu ceilalţi muncitori, în fabrică, în împresurare? El cum a ieşit prin cordon? Işi aminti vorbele lui badea Mărgineanu: cu altcineva să nu vorbeşti.

Răspunse:

— Nu m'a trimis nicăieri.

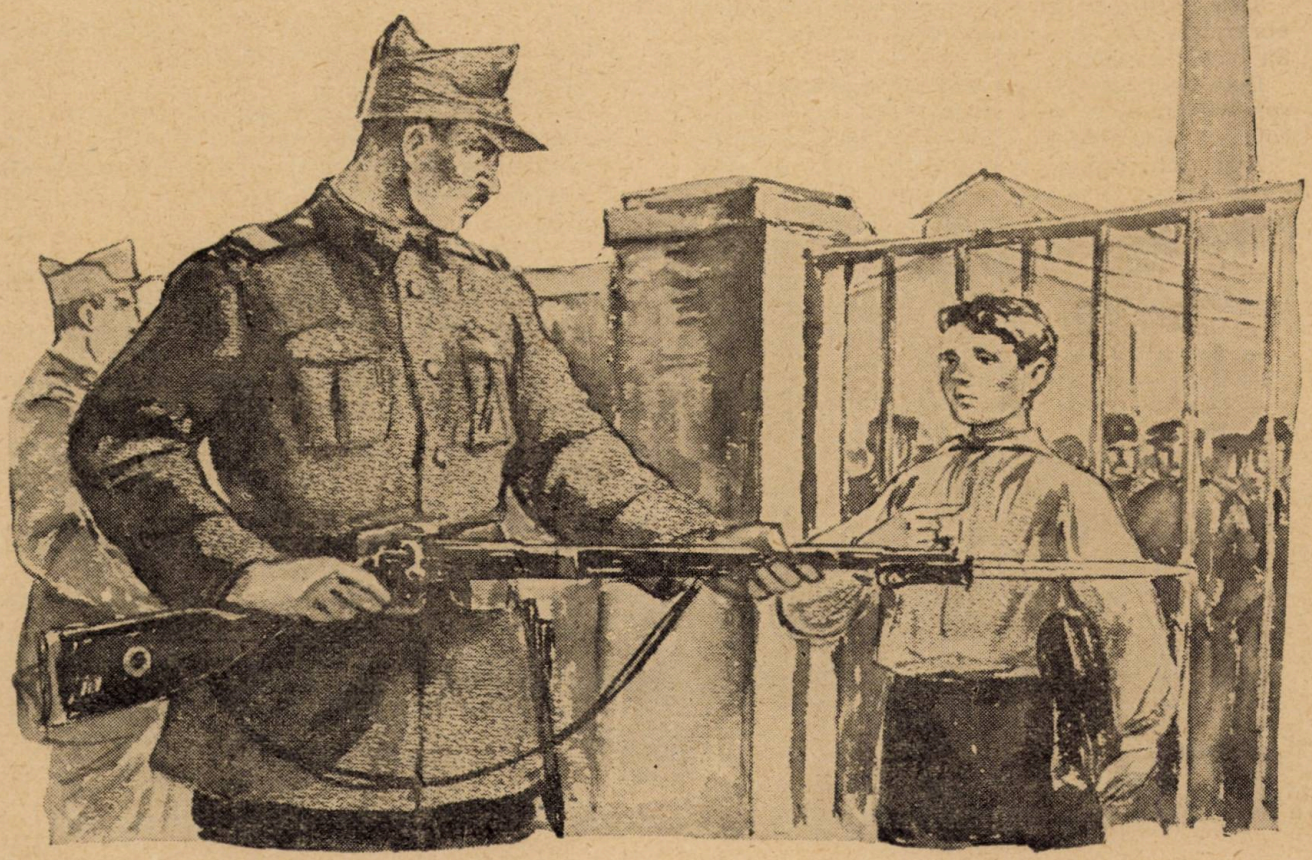

— Şi unde te duci? Tifraş râdea, netezindu-şi chelia lucitoare. Te duci la fete, hai?

Tare-l ardea pe Nicu să-i arunce în nas o vorbă obraznică, dar îşi aminti iarăşi de Mărgineanu: Să bagi de seamă!

Dete cuviincios binete şi trecu mai departe, nu spre Gălăuţaş, ci spre Valea Seacă, cu gândul să cotească spre dreapta, după ce va trece de canton.

A şi ajuns nesupărat la Gălăuţaş, dar apropiindu-se de poarta din dos a coloniei fabricii, fu întâmpinat de un domn cu şapcă soioasă în cap şi cu o cravată mare roşie, ieşită din haină.

— Hei, băeţaş, de unde vii?
— Dela Mureş.
— Ce-ai făcut acolo?
— Am prins raci.
— Unde-s racii?
— I-am vândut.
— Unde-s banii.
— Am cumpărat bomboane.
— Unde-s bomboanele?
— Le-am mâncat.
— Tu minţi, măi.
— Să mă bată dumnezeu.
— Dacă minţi, te bate. Unde mergi?
— Aici, ni!
— La cine?
— Am eu un prieten.
— Ce prieten.
— Pe Ioşca.
— Aha!

Nicu îşi dădea seama că omul acesta-i un străin, o iscoadă şi că nu-l cunoaşte pe Ioşca (de altfel nici nu exista un astfel de prieten) deaceea se bucura cât de uşor îi reuşiseră minciunile. Nicu mintea pentru prima oară în viaţa lui, dar nu-i părea rău, pentrucă mintea pentru tatăl său şi pentru tovarăşii săi; şi-apoi nici nu era o minciună ca toate minciunile, ci era un vicleşug, cum pusese la cale în jocurile lor de-a haiducii, pentru a înşela pe poteraşi.

Domnul cu cravata roşie coti spre fabrică. Nicu spre colonia fabricii, în căutarea prietenului său Ioşca. Ioji baci se afla acasă şi-l aştepta. Nicu i-a spus pe nerăsuflate: „Te roagă tata să-i împrumuţi nişte gaz, c'al nostru-i spre sfârşite şi lampa se stinge".

Ioji baci îl strânse la piept şi-l sărută:

— Bine, băiete! Bine!

Apoi, după o clipă de tăcere:

— Nu te-ai împiedicat de nimeni?

Nicu îi povesti cele ce i se întâmplaseră pe drum.

Ioji spuse doar atât:

— Aha! Bine-ai făcut.

Pe urmă îi dete să mănânce o cană cu lapte şi un călhan mare de pâine (din care jumătate Nicu o ascunse în sân, pentru fraţiorii săi).

Seara, Ioji baci îl petrecu pe Nicu acasă pe un alt drum. A doua zi, greviştii din Topliţa primiră ajutoare în alimente şi bani dela muncitorii din Gălăuţaş, a treia zi dela cei din Stânceni. Peste o săptămână toate fabricile de cherestea de pe Valea Mureşului intraseră în grevă, iar peste două săptămâni patronii trebuiră să îndeplinească cererile greviştilor. Greva luă sfârşit prin victoria muncitorilor.

Puţini au ştiut de isprava lui Nicu şi el n'a spus-o niciunui prieten de-al său. Voi sunteţi primii copii de seama lui care o aflaţi.

Şi gata! Ce să vă mai spun? De bună seamă, dacă Nicu acesta ar fi azi copil, ar fi fost şi el pionier. De bună seamă!

Stahanovistul tăcu, netezindu-şi mustăţile.

Copiii care-l ascultaseră cu sufletul la gură, nemişcaţi ca pietrele, acum începură să murmure. Pe urmă pioniera blondă din primul şir de bănci întrebă:

— Dar ce s'a ales de Nicu?

— A crescut, a învăţat meserie. Trăeşte şi azi, munceşte şi are copii aşa mari ca voi.

— Cine-i? Cum îi zice?

— Asta nu pot să v'o spun.

— Da' eu ştiu cine-i Nicu ăsta — spuse un băeţaş bălai din fundul sălii. Eu îl cunosc.

— Cine-i?

— Cine-i?

— Spune!

— Nu spun. Să spună el.

Stahanovistul râse şi iar se împotrivi clătinând din cap la dreapta şi la stânga:

— Asta nu se poate spune. E o taină. Trebue s'o respectăm şi noi.

Pe urmă îşi luă rămas bun dela pionieri şi plecă, neîncetând să surâdă.

Iar când ceilalţi tăbărîră pe pionierul cel bălai întrebând:

— Aşa-i că Nicu-i el?

Acesta a răspuns grav:

— E o taină. Trebue s'o respectăm şi noi.

DUPĂ PORUNCILE LUI LENIN

de N. ZABILA

La noi eşti fericit muncind
Şi omul nostru-i harnic.
Nici râurile de argint
Nu curg acum zadarnic.

Priveşte — Niprul nostru larg
Ucraina o străbate,
Gonind din depărtat meleag
Cu valuri înspumate ;

Dar un baraj ne'nduplecat
In cale i se-aţine.
De sus, năvalnic, ape cad
In marile turbine...

Curentu-aprinde und'te uiţi
Lumini scânteietoare,
Şi mişcă strungurile iuţi,
Tramvaiele uşoare.

Porunca leninistă-o ştim
Şi n'o vom da uitării :
S'aprindem peste tot lumini,
Spre bucuria ţării !

S'ar bucura Ilici ades,
Dac'am mai fi împreună :
Pe'ntinsele câmpii lucesc
Luminile'n cunună.

Pe geam priveşte 'n seri târzii —
Lumini nenumărate
In case strălucesc zglobii
Şi în oraş, şi'n sate;

In orice loc mai multe sunt
Odat' cu zborul vremii —
Poporul împlineşte-adânc
Poruncile lui Lenin.

In românește de ION HOBANA

Copilărie fericită

Fericită este copilăria şcolarilor şi pionierilor din ţara noastră. Ei îşi pot făuri visurile cele mai îndrăzneţe cu încrederea că ele vor fi îndeplinite.

Partidul şi Guvernul ţării noastre au dăruit şcolarilor şi pionierilor condiţii minunate de viaţă.

In Palatele şi Casele de pionieri ei desfăşoară o activitate bogată şi interesantă.

Publicăm fotografii despre activitatea copiilor la Cercurile dela Palatul Pionierilor din Bucureşti.

1 In cercul de radiofonie

2 In cercul de muzică

3 Pe terenul de sport

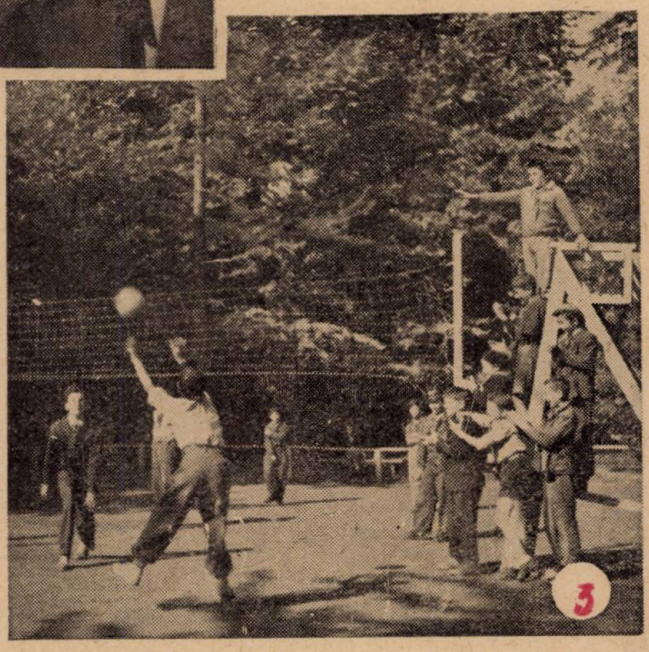

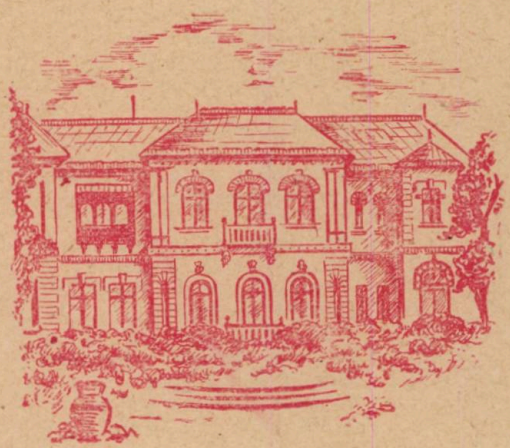

4 În cercul de artă decorativă

5 În cercul de artă plastică

6 În cercul de literatură

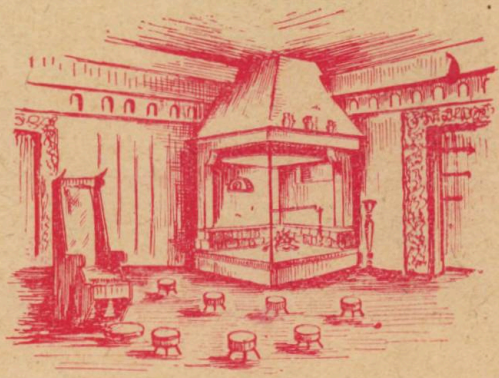

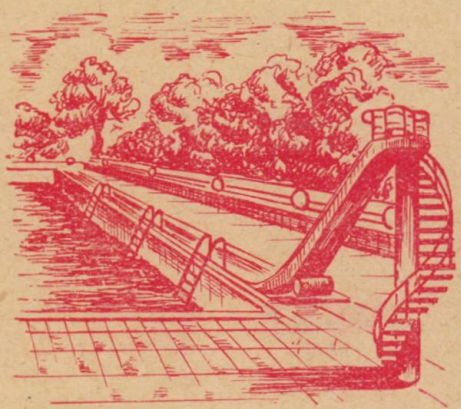

Băietanul

de TUDOR ARGHEZI

Ilustrații: BABA CORNEL

Băietanul din pupitru
E feciorul lui Dumitru.
Neam de neamul lui cioban,
E un zdravăn băietan.
Are, pe nemăsurate,
Cam un cot și jumătate,
Din căciulă la opinci,
Insă minte cât vre-o cinci.
Cu ițari și cu suman,
El e'ntreg om și țăran
Dar, încins cu brâu și bete,
E tot mic și tot juvete.

Tudor, cum îl chiamă, este
Bun de faimă și poveste.
Vara umblă după vite,
Iarna-i numai pe citite.
Când se culcă sau se scoală,
Gândul lui e dus la școală.
Șapte zile'n săptămână
Cartea n'o lăsa din mână

Zile rele, zile bune,
Chiar în câmp și la pășune,
Il găseau cu ochii'n carte,
Că de cărți nu se desparte.
Și-le pune în dăsagă
Și străbate lunca'ntreagă.
Atârnată'n grajd, în cui.
Stă biblioteca lui.

Incă dela șase ani,
Intre vaci și 'ntre plăvani.
Era singur ascultat,
El, de taurul din sat.
Printre troscot și scaieți
Il urmau și alți băieți.
Cu vițele,
Cu purcele,
Care sburdă, sar și pasc
Și vorbesc decum se nasc;
Că, mai răsăriți, mai pui,
Erau toți prietenii lui,

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Și'n islazul dela baltă
Se-adunau toți laolaltă,
Ascultând ce zice el
Și strigându-l: Tudorel.
In cătun și pe imaș,
Tudor le era fruntaș.

Uriașul dintre vite,
Ale căruia copite,
La necaz, scobeau o groapă,
Intr'o clipă, cât o apă,
Decum da ochii cu el
Se'mblânzea ca un cățel
Și venea încovoiat,
Ca pisica, la băiat.
Că, de mare era mare,
Nalt și lung: o arătare!
Când ieșea din bătătură,
Pas cu pas, în călcătură,
Fiara turmei, fioroasă,
Nu mai isprăvea să iasă.
Nicăieri, de căutai,
Nu aflai așa buhai,
Ca un zimbru, lat în frunte
Cât pe Jijia o punte,
Și din frunte, ridicată,
Moț, o horbotă bogată.
Tudor îi zicea: „Vlăjare,
Hai cu taica la plimbare".
Și, blajin, blând și supus,
El o lua pe drum, în sus.

Tudor sta pe el călare
Sau dormindu-i pe spinare.
Taurul păzea din coarne,
Ingrijit să nu-l răstoarne
Și-ascultând, ca 'ntr'o visare,
Când citea cu glasul tare,
Ca și ciurda să-l audă,
Rumegând pășunea crudă –
Fără să se mai oprească,
Ghiers și limbă românească.

Tudor, trebuie să spui,
Își iubea mult limba lui,
Graiul țarinii, rostit
La săpat și la plivit:
Că din muncă și unelte,
Brațe țari și trupuri svelte,
Din murmurul care cântă
Doina omului, în trântă
Cu pământul; din rindele,
Din ciocane, mari și grele,
Din cuptoare, fierăstrae,
Mari de fier; din vâlvătaie
Și din staulul de-acasă
Vine limba mai frumoasă –
Din cireadă, dela boi,
Dela capre, iezi și oi,
Cu miros
Mai sănătos
De fân nou și bălegar,
Intre bârne de stejar.
Și sudoarea dela vatră
Are iz de pom și piatră.
E cinstită și curată,
Că-i pe brazdă semănată.
Intri'n grâu până la brâu
Și'n fraged miros de râu.

Când își puse traista'n băț,
Zise: „Eu mă duc să'nvăț,
„Ca să știu ce n'au știut
„Oamenii de prin ținut,
„Carte multă, carte mare,
„Să mă simt și eu în stare
„Să dau minte și povețe
„Cui la mine-ar vrea să'nvețe.
„Pune maică, să se frigă
„Câțiva bozi de mămăligă
„Și'n dăsagi și-un colț de caș,
„Să ajung pân'la oraș,
„Că acolo mă descurc,
„Și de-o fi să urc, mă urc.
„Drumu-i greu, pe jos, și lung
„Dar odată tot ajung.
„Când o fi și m'oi întoarce
„Intre vite și mioarce,
„Invățat în grai străbun,
„Să le cânt și'n grai mai bun,
„Mai sfătos,
„Mai de folos:
„Fără carte cum a fost
„Omul e sărac și prost:
„Să fac stihuri și povesti
„Din cuvinte strămoșești,
„Să fac limba românească
„Și mai bine să grăiască".

Din cătun, cu Tudor, iacă,
Și-alți flăcăi mărunți că pleacă.
In ițari și în opinci,
Sunt vre-o douăzecișicinci.

Azi, feciorul lui Dumitru
Stă cuminte în pupitru.

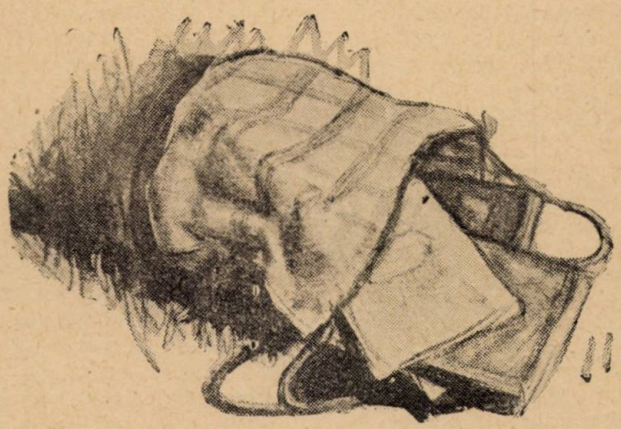

O ZI MEMORABILĂ

— Povestire de A. MUSATOV —

Stiopa Ivanov şi cu maică-sa au călătorit mult ca să vină la Petrograd la tatăl său. După cum i se părea lui Stiopa, trenul mergea în timpul zilei prudent, cu băgare de seamă, iar noaptea fie că gonea cu toată viteza, fie că, frânând brusc şi pe neaşteptate, stătea mult în câte o haltă.

Călătorii nu au prea putut să doarmă. Pe la staţii ei coborau în grabă din vagoane, apoi se întorceau cu foi cenuşii de ziar şi discutau agitaţi.

Alături de Ivanov şedea un bătrânel cu ochi albaştri, foarte vioi şi îndatoritor. Bătrânelul i-a plăcut mamei. „Un om simplu şi bun", — se gândi ea şi, scoţând dintr'o legăturică pâine şi peşte prăjit, îl tratâ pe bătrânel.

Acesta spuse: „Mulţumesc, nu mi-e foame". Dar apoi, netezindu-şi mustăţile, el se aşează mai aproape şi luă o bucăţică de peşte.

— Bun peşte, curat... împărătesc!

— Arhieresc, — îl corectă Stiopa. — Eu l-am prins.

Văzând mirarea bătrânelului, mama îi explică:

— Lacul l-am luat dela episcop — dela arhiereu. Inainte nu ne dădea voie nici să ne scăldăm în el. Ce-i drept treaba a pornit nu dela lac, ci dela pământ. Am aşteptat ce-am aşteptat, să vedem ce rânduială va veni şi am împărţit pământul moşierului. Ana se uită în jurul ei şi spuse mai încet: — Iar acum ne cam temem — prin tot judeţul umblă acum detaşamente de pedepsire, ca în nouă sute cinci... Deaceea fraţii m'au şi trimis la Petrograd — la bărbatul meu, după sfat. Soţul meu este fierar la uzina Putilov.

Frânând brusc, trenul se opri din nou. Bătrânelul se grăbi spre eşire. S'a întors după vreo douăzeci de minute.

— Iar stăm în câmp... O fi vreo deraiere undeva? — îl întrebă îngrijorată mama.

— Deraiere... Acum, draga mea, toată asuprirea din Rusia deraiază. Spunând aceasta bătrânelul făcu un gest expresiv cu mâna şi îi făcu cu ochiul lui Stiopa. Asta e, tinere.

...In sfârşit, pe la amiază trenul sosi la Petrograd. Ţinând bine în mână geamantanaşul de placaj cu bunătăţile aduse dela ţară, Stiopa şi cu maică-sa ieşiră în piaţa gării. Geruia. Sufla un vânt aspru, pătrunzător. Pe străzi treceau detaşamente înarmate. Goneau camioane încărcate cu oameni îmbrăcaţi în scurte de piele, de vată sau în mantale. Mama şi cu fiul trecură strada cu băgare de seamă şi se apucară să aştepte tramvaiul. Dar tramvaiele nu treceau peste pod spre barieră — nu le lăsau iuncherii.

O femeie o sfătui pe Ana să meargă pe jos: se pare că pe pietoni îi mai lasă să treacă pe pod.

Ana şi cu fiul său încercară să treacă podul, dar pe neaşteptate din partea cealaltă a podului se auziră câteva împuşcături. Pietonii se întoarseră înapoi şi o luară la fugă, înghesuindu-se şi împingându-se unii pe alţii.

Apucându-l pe Stiopa de mână, Ana o luă la fugă împreună cu ceilalţi.

— Staţi, opriţi-vă, — le spuse un muncitor în vârstă cu o caschetă unsuroasă. Veniţi aici, — şi îi împinse pe poarta deschisă a unei case. Se vede că marinarii doboară iuncherii de pe pod.

— Ţi-am spus eu să stai acasă pe cuptor. Nu mi-ai dat pace! — îi spuse lui Stiopa mama, cu ciudă. Vei avea acum de tras la spaime!

— Dar nu mi-e frică deloc, — răspunse Stiopa îndrăzneţ.

Impuşcăturile de pe pod se înteţiră.

— Da... S'au încăerat bine... — spuse omul cu cascheta. Să mergem de aici, femeie. Unde vrei să te duci? Dincolo de pod?

— Da, acolo. Am venit la bărbatul meu. Este fierar la uzina Putilov.

— Ei, atunci trebuie să-l cauţi la o nouă adresă. Astăzi avem cu toţii profesii noi. Vom lua cu asalt Palatul de Iarnă.

Omul cu cascheta îi conduse pe Ana şi pe Stiopa printr'o curte şi îi sfătui să se strecoare spre locuinţa soţului, trecând pe un alt pod, care fusese ocupat încă de cu seară de gărzile roşii.

Mama şi cu fiul au mers şi au mers. Deseori le ieşeau în cale patrule, care îi sileau să se întoarcă înapoi, să ocolească drumul cotind pe străzile. In sfârşit, ei ieşiră pe o stradă largă. Pe calda-râmul de lemn se îmbulzeau mulţi marinari, soldaţi şi muncitori cu arme şi fără arme. Deodată Stiopa auzi un cântec.

Prin mijlocul străzii trecea un detaşament de gărzi roşii şi cânta un cântec:

C'o mână dârză, pentru totdeauna
Cumplitul jug noi îl vom răsturna;
Deasupra, sus, peste întreg pământul,
Impurpuratul steag vom înălţa!

Şi atunci Stiopa văzu steagul roşu. Fixat la o prăjină strunjită grosolan, ud de ploaie, el fâlfâia înaintea detaşamentului şi îi îndemna pe oameni înainte.

Stiopa lăsă din mână geamantanul, uită de frig, de ploaia cu lapoviţă, asculta cântecul şi nu-şi lua ochii dela steag.

— Frumos cântă muncitorii dela uzina Putilov... Cu suflet, spuse cineva lângă Stiopa.

Stiopa tresări şi deodată i se păru că în mijlocul detaşamentului păşeşte tatăl său. El se repezi după detaşament. Da, este el, tatăl său. Umeri largi, şapcă boţită, decolorată, mustăţi stufoase .

— Tăticule! — strigă Stiopa.

Trăgând-o după el pe mama sa, el se repezi dealungul trotuarului şi, împingând oamenii, el se strecură, în sfârşit, prin mulţime la detaşament.

Dar tatăl său nu era în detaşament.

— Ţi s'a părut, — îi spuse mama.

— Nu, nu mi s'a părut... l-am recunoscut... — se încăpăţână Stiopa.

Deodată, cineva o apucă pe Ana de mână.

— Lelea Ana?... — Era Mişa, ajutorul soţului său, care locuia cu el în aceeaşi cameră. De unde veniţi? Uite că şi Stiopa e aici!

— Mișa! — strigă Ana bucuroasă. Ce faceți aici? De ce aveți arme?

— Hm, ce facem? Ne ducem să luăm cu asalt Palatul de Iarnă. Răsturnăm guvernul provizoriu... Dar de ce-ați venit aici?

— Am venit la taică-său... Avem treabă. Mișa, dar ce soldați sunteți voi?...

— Acum toți suntem soldați.

— Dar o să vă omoare, Mișenca... spuse Ana, apucându-l pe Mișa de mânecă.

Acesta, observând privirile nedumerite ale vecinilor se turbură, desfăcu mâna Anei și-i spuse:

— Lele Ana, acum duceți-vă acasă! Am să-i spun lui Vasili că ați venit. Duceți-vă!

★

...Mama și cu fiul au rătăcit mult timp pe străzi și stradele, dar peste pod tot n'au putut să treacă. Începuse să se întunece. Răsunară din nou împușcături. Obosiți, mama și cu Stiopa se așezară la intrarea unei case înalte, cenușii.

Pe stradă un muncitor tânăr ducea de braț un om în vârstă spunându-i:

— Dă-mi mie arma, Trofimici, e greu să...

— Mi-e așa de ciudă, măi băiete,—spunea Trofimici: — am reușit să trag numai de două ori în iuncheri și m'au lovit, nemernicii.

Trofimici se clătină deodată și se prăbuși cu tot corpul peste tânăr. Acesta se uită în jurul lui, zări lângă casă o femeie cu un băiat și îi chemă:

— Ia ajutați-mă.

Ana se apropie de ei

— Mișa, tot tu ești? — îl întrebă Ana uimită. Cine e omul acesta rănit? Dar Vasili al meu unde e?

— E viu Vasili, e viu... Iar acesta este un topitor dela noi, pe care l-au rănit.

L-au dus amândoi pe rănit până la gangul casei și l-au așezat pe trepte. Trofimici gemea surd de durere. Stiopa ținea cu grijă în mână arma acestuia.

— Ar trebui să-l ducem acasă, la uzină... — spuse Ana.

— E departe uzina noastră, — spuse Mișa și se uită cercetător la intrarea înaltă a casei, la ușa masivă, sculptată, la mânerul greu, turnat. Dacă l-am putea duce aici, înlăuntru...

— Bate, bate la ușă! — îi spuse Ana. Îi e rău omului...

Mișa bătu cu pumnul în ușă.

...Mult timp n'a venit nimeni să le deschidă. Atunci Mișa isbi în ușă cu tocul ghetei sale cu potcoavă de fier. In sfârșit, deschise ușa un portar bătrân și spuse că are ordin să nu lase pe nimeni.

— In numele revoluției! — strigă Mișa cu voce înaltă, țipătoare și smuci ușa spre el.

Impreună cu Ana el îl introduse pe Trofimici în vestibul și îl așeză pe un divan. Ana făcu rost de apă, scoase din geamantan un prosop de pânză groasă, pe care i-l adusese lui Vasili, făcu repede și bine un pansament rănitului. Văzându-l pe Mișa care se uita neliniștit pe fereastră, ea îi spuse:

— Tu du-te de-ți fă treaba până la sfârșit... Noi vom sta de pază aici.

— Bine zici, lele Ana! — îi spuse Mișa bucuros; luă arma și se repezi spre ieșire.

Ana și Stiopa au rămas să stea tăcuți la căpătâiul lui Trofimici, gândindu-se la Vasili, la Mișa, la toată ziua aceea neobișnuită, de neuitat.

Cu puțin înainte de miezul nopții se auziră bu-

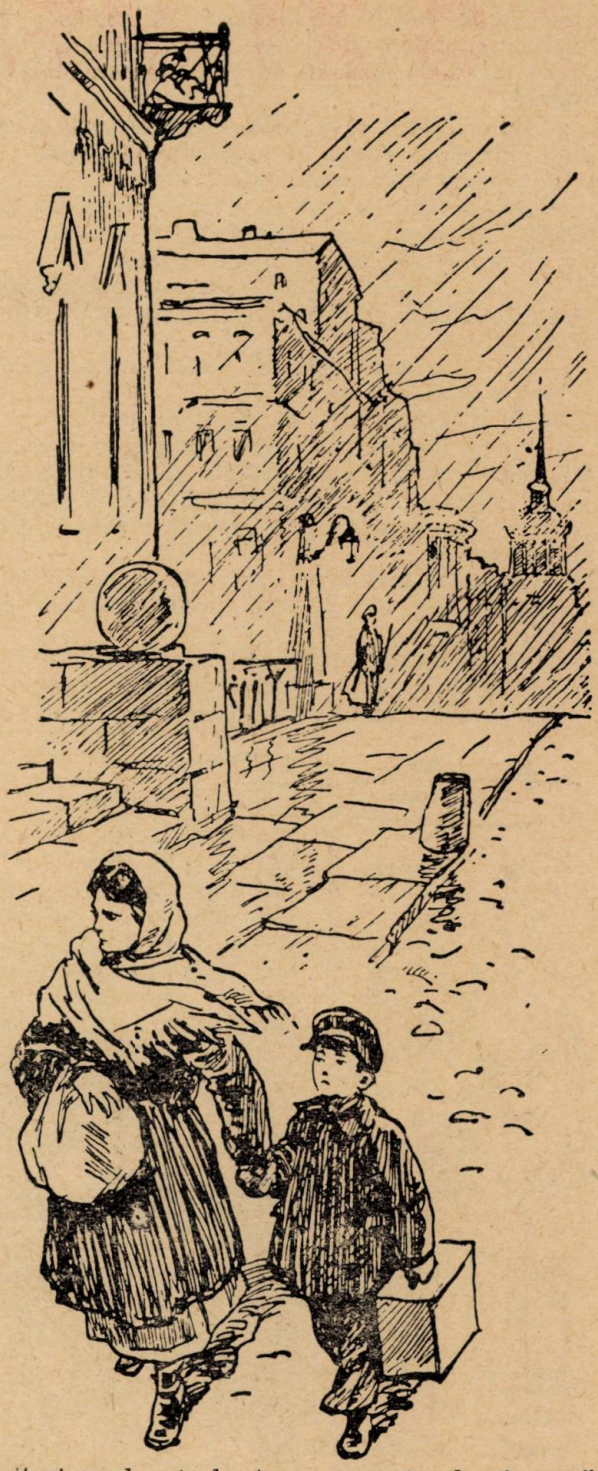

buituri prelungi de tun: crucișetorul „Aurora" trăgea depe Neva asupra Palatului de Iarnă. Apoi bubuiră tunurile fortăreței Petropavlovsk.

— Trag asupra palatului, — spuse portarul închinându-se și cu mâini tremurânde se apucă să tragă storurile

— Stai, nu le trage pe toate! — îl opri Ana pe portar și împreună cu Stiopa se așeză la fereastră.

...In timpul nopții Mișa îl aduse pe Vasili.

— Privește și te bucură... O întreagă unitate sanitară, — spuse Mișa arătând-o pe Ana și pe Stiopa

Vasili râse, își îmbrățișă soția și fiul.

— Ei, dragii mei, să vă sărut. Să vă felicit... Revoluția a învins!

— De dimineață ne străduim să ajungem la tine și nu putem, se plânse Ana. Stiopca a obosit de tot. I-am spus să nu vină cu mine la Petrograd.

— Bine a făcut că a venit, — spuse tatăl, zâmbind. Privește, Stiopa și ascultă... E o mare zi astăzi, memorabilă pentru toată viața.

— Eu am venit la tine cu o jalbă din partea țăranilor, — spuse Ana. Dar cred că ți-o fi foame. Și scoase din traistă pâine și pește.

— He-he... Cunosc peștele ăsta, — spuse Vasili râzând. — Este crap din lacul episcopului. Cum ați făcut rost de el?

— Eu l-am prins. Țăranii noștri au luat lacul, — spuse Stiopa.

— Și bine au făcut. Ei, dar pământul?

— Și pământul l-au luat, — răspunse Ana. — Mie, Vasia, mi-au dat un cal din grajdul boierului — un cal mare. Iar Luca, fratele meu, a căpătat un plug. Dar ne e frică să nu vină detașamentele de pedepsire...

— De acum înainte nu mai vin, — spuse Vasili zâmbind. Doar am luat cu asalt Palatul de Iarnă.

Vasili se ridică și își netezi mustățile.

— Uite ce e, Ana: te duci acum cu Stiopa și Mișa acasă... Luați-l și pe Trofimici. Iar eu, mă duc la Smolnâi. Acolo începe acum congresul. Va vorbi Lenin... Despre pace, despre pământ... despre viața noastră...

— Lenin! — se bucură Ana. — Țăranii m'au rugat să aflu totul despre el. Se spune că este un om cu suflet mare.

— Da, suflet mare, — spuse Vasili. Și nu e nimeni, Ana, mai apropiat de noi, de popor, ca el. El este primul nostru apărător și conducătorul revoluției noastre.

— Înțeleg, Vasia. Aș vrea să aud și eu ce va spune despre pământ și despre pace. Le-aș povesti apoi cu deamănuntul țăranilor.

— Așteaptă-mă, când mă întorc — am să-ți povestesc totul.

(Traducere din limba rusă)

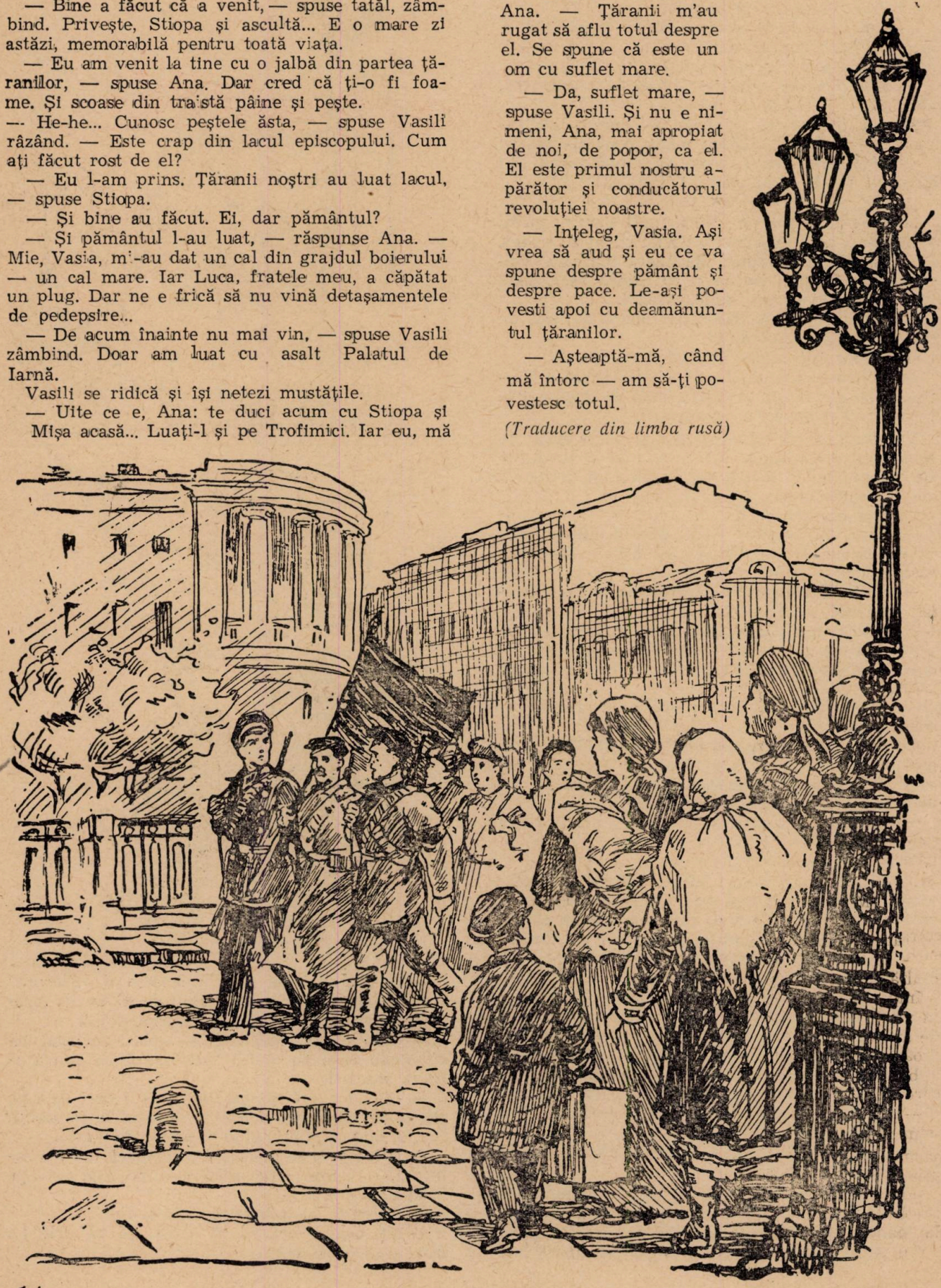

Inimoşii

de **GICA IUTEŞ** *(urmare din numărul trecut)* Ilustraţii **I. DARIE**

Bătăuşii se găsiră înfăşuraţi de fel de fel de rufe albe şi colorate. Cât ai clipi, Milucă se descurcă repede din ele dar bietul Titirică se sbătea să iasă de sub cearceaf şi nu reuşea cu niciun chip. Acum Milucă ar fi avut cel mai bun prilej să-i dea o lecţie de bunăcuviinţă! Dar nu-i mai ardea de niciun fel de lecţie! Toate rufele erau la pământ. Iar Iorgu cobora în fugă pe scări.

— Ai dărâmat rufele.

— Gâscanul e de vină! — îngână Milucă. M'am dus să dau de mâncare bobocilor şi...

— Şi... — făcu disprețuitor Iorgu — l-ai întărâtat ca de obicei, cu mătura. Poftim acum! Toate rufele în noroi...

— Ce-o să zică mama? — se posomorî Milucă.

— Ce-o să zică mama? — se înfurie Iorgu. „Ce-o să facă" — asta trebue să te întrebi. Ajută-mi! Şi Iorgu înşfăcă prăjina cu mâinile lui puternice şi o propti în aşa fel încât ridică frânghia dela pământ. Cercetând rufele pătate de apă şi noroi mormăi supărat:

— Poftim rufe! Poftim rufe, la care a muncit mama dela cinci dimineaţa!

— Să le spălăm — îngână Milucă, distrus.

— Te cred că o să le spălăm! Adu panerul şi pregăteşte albia. Milucă veni într'un suflet cu panerul şi dădu fuga să scoată albia din magazie.

— Oare o să terminăm înainte de a veni mama? — întrebă el cu sfială. Dar Iorgu nu scotea niciun cuvânt. Păturea cu grijă rufele. Cele pătate de o parte, cele uscate în paner iar cele curate şi ude, pe frânghie. Milucă le căra pe cele pătate în albie şi făcând drumul dus şi întors din curte în bucătărie, din bucătărie în curte, se tot gândea: Face pe supăratul dar la urma urmei are dreptate. Nu ce-ar fi spus mama ar fi fost important, ci ceeace ar fi făcut. Aşa, ostenită, s'ar fi apucat să le spele din nou!... Şi turnând apa de ploaie în albie str'gă cu inima mai uşurată: Gata, putem începe!

Milucă pândi tot timpul scârţâitul portiţii. Şi când portiţa scârţâi în adevăr, el zări prin fereastră şalul cel verde al mamei.

— Vine, şopti el — şi-l privi îngrijorat pe Iorgu.

— Vine? întrebă Iorgu strângându-şi tacticos cărţile. E timpul să vină!...

Milucă mai privi încă odată pe fereastră. Mama se oprise să pipăe rufele de pe frânghie.

— Se uită la rufe, şopti el şi mai îngrijorat.

— Sigur că se uită! Să vadă dacă au ieşit albe şi dacă s'au uscat, răspunse cu aceeaşi linişte de invidiat, Iorgu.

— Hai, trebue să punem masa.

Mama intră veselă şi grăbită ca de obicei. Cu toate că dimineaţa era în picioare înaintea tuturor, iar seara se culca întotdeauna după ceilalţi, ea era totuşi întotdeauna grăbită ca şi cum timpul nu i-ar fi ajuns niciodată. Mâinile ei mici şi arse de soare nu se odihneau o clipă. Şi parcă toate lucrurile care intrau în mâinile mamei se făceau repede şi bine! De multe ori ea se supăra pe cei din jurul ei că nu lucrau destul de bine şi de repede. Uneori spunea tatălui despre copii:

— Ce fel de fii mai avem şi noi? Unul e ca un melc, merge încet dar sigur, iar celălalt e ca un purice, sare iute dar nu sare niciodată unde trebue.

Atunci tata lua apărarea copiilor:

— Lasă-i că sunt încă mânzişori.

Totuşi mama era mulţumită de copiii ei. Acum îi privea cercetător şi se mira:

— Aţi strâns rufele?!

— Le-am strâns pe cele uscate! spuse Iorgu netezind cu deosebită luare aminte cutele feţei de masă.

— Aţi dat de mâncare bobocilor?

— Le-am dat, răspunse tărăgănat Iorgu. Am şi cititt!

— Eu am învăţat o mulţime de cuvinte noi, — îndrăzni şi Milucă să intre în vorbă, şi ieşi din dulapul în care aproape se băgase cu totul după furculiţe.

— Harnici băieţi! râse mama, dar aflaţi că şi eu am o surpriză. Blocul nr. 5, acela pe care l-am terminat acum o săptămână, a fost dat în folosinţă! Ştii cine s'a mutat la etajul al doilea, Iorgule? Stahanovista Maria Nemeth.

— Cine e stahanovista asta?

— Mama unui coleg de-al tău.

— Mama lui Giuri Nemeth?

— Chiar ea! spuse mama voioasă. Şi pentrucă

toţi am făcut azi treburi straşnice, hai să pregătim o supă şi mai straşnică. Şi mama intră în grabă în bucătărie.

Iorgu ştia acum că ea se va supăra pe foc că nu arde destul de repede, pe tăiţei că fierb prea incet, dar până la urmă supa va sta aburindă pe masă, când tata va intra pe uşă. Fu mulţumit că întâmplarea cu rufele trecuse în aşa fel încât să nu-i mai dea mamei bătaie de cap şi începu să fluiere înveselit şi să taie felii subţirele şi rotunde de pâine. Milucă aşeză cele patru pahare albastre în dreptul fiecărei farfurii şi se gândi bucuros: i-a trecut! Apoi se mai codi o clipă şi întrebă cu şiretenie?

— Iorgu, ce înseamnă industrie manturieră?

Iorgu îl privi pieziş şi izbucni în râs.

— Intâi că nu se spune industrie manturieră, ci industrie manufacturieră. Şi în al doilea rând m'ai mai întrebat odată! Vezi în carneţel! Şi-i dădu un bobârnac, după care Milucă simţi că s'au risipt toţi norii care plutiseră deasupra capului său, cu puţină vreme înainte.

In curând se auzi la poartă vocea puternică şi puţintel răguşită a tatălui.

— Intră la noi, maistre Iovane!... Nu pricep dece nu eşti de acord!

— Vine tata! sări bucuros Milucă să-l întâmpine.

— E cu vecinul, iar nu sunt de acord! râse mama... şi fugi repede în bucătărie să pună supa în castron. Dar Milucă se întoarse şi spuse cu părere de rău:

— A zis să nu-l aşteptăm. S'a dus la nea Iovan să discute ceva important.

Mama se necăji puţin.

— Atunci la masă, copii. Iar mâncăm singuri.

Asta se întâmpla din ce în ce mai des dela o bună bucată de vreme încoace... De când îşi pusese tata în minte să facă din cuptorul Martin Nr. 5 cuptor stahanovist.

Gândul acesta îl frământa atât de mult, că nu-şi mai găsea linişte... Tot timpul nu mai vorbea decât despre „timpii morţi" care trebuiau cu orice preţ înlăturaţi din munca oţelarului, despre coeficienţi şi grafice şi despre tot soiul de lucruri de felul acesta.

Aproape în fiecare seară scotea din sertarul său coalele acelea de hârtie mari cât nişte cearceafuri. Până noaptea târziu le tot linia şi le umplea cu fel de fel de socoteli şi numere.

Şi nu trecea o zi să nu le arate vecinului. Dar de câte ori i le arăta de-atâtea ori se ciondăneau.

Vecinul ţinea morţiş, una şi bună:

— Nu!... Hârtia e una şi cuptorul e alta! Pe hârtie poţi să faci o socoteală. Nu-i bună? O ştergi şi faci alta! dar cu cuptorul nu-i jucărie... Orice cuptor îşi are chichirezul lui!...

Tare mai era încăpăţânat vecinul Iovan Vertea!... Dece oare nu voia să priceapă că tata nu mai are nevoie de un cuptor ca toate cuptoarele? Tata voia să facă din cuptorul său un cuptor stahanovist, care să dea numai şarje rapide.

Dar vecinul îi dădea înainte:

— Cuptorul 5 e gingaş. Nu-i putem cere, aşa dintr'odată, mai mult decât dă...

— Ba putem! se îndârjea tata.

— Dovedeşte! se înfuria vecinul. Nu vezi că numai în reparaţii îl ţii? Câte şarje scoţi între o reparaţie şi alta...

— Cam optzeci, răspundea tata întunecându-se.

— Optzeci... Ce treabă e asta? Iţi trece tot timpul numai cu reparaţia. Noi trebuie să reuşim să facem cuptoarele noastre să reziste până la două sute de şarje... Asta ar fi treabă...

— Ai dreptate... Se învoia tata. Dar cum? Ce-i de făcut?

Vecinul îşi dregea glasul şi-şi freca bărbia ţepoasă.

— Trebuie mărită rezistenţa bolţii şi a pereţilor.

— S'o mărim, dar cum? întreba tata nerăbdător.

— Dă o foaie de hârtie şi un creion.

Şi începeau iar o serie de socoteli şi explicaţii de ţi se făcea capul calendar.

De data asta tata striga vecinului:

— Dovedeşte!

Şi mereu îşi dovedeau fel de fel de lucruri unul faţă de altul... Dar tot nu cădeau la învoială... In fiecare seară o luau iar dela capăt...

Din vesel şi vorbăreţ, tata ajunsese tăcut şi îngândurat...

Odată mama a trebuit să-i spună de trei ori acelaşi lucru, ca până la urmă să răspundă peste jumătate de ceas cu totul altceva.

— Aha, da!... Ce spuneai, măicuţă?... Sigur, fără îndoială c'o să trebuiască să aducem lemnele...

Ce era să mai facă mama? A început să râdă.

— Pe ce lume eşti? Ţi-am spus c'am adus lemnele şi că abia au încăput în magazie.

— Ei! S'a mirat tata şi-a început să râdă cu hohote şi dintr'un singur pas a sărit şi-a săltat-o pe mama până sus în tavan.

— Măi, măi, ce măicuţă harnică avem noi.

— Săriţi copii... a strigat mama printre hohote de râs...

Dar copiii îi şi sosiseră în ajutor. Milucă s'a agăţat ca un cârlig de genunchii tatei, iar Iorgu se lupta voinicește s'o scape pe măicuţa cea harnică. Până la urmă s'au rostogolit de-avalma pe patul cel mare... In chiote războinice, pernele sburau ca nişte proectile spre colţul dintre pat şi dulap... De acolo tata se ruga cu glas jalnic:

— Mă predau! Mă predau!

Cât de mult îl iubeau cu toţii pe tata! Păcat că vecinul era atât de încăpăţânat... Dece să ţină morţiş că tata nu putea să facă din cuptorul său, cuptor stahanovist?

CAP. VII

VECINII

Vecinul Iovan Vertea, tatăl lui Ştefănel, era maistru oţelar în hala cuptoarelor Martin. La prima vedere, ai fi putut să juri că omul acesta ursuz şi închis n'are inimă decât pentru nami'ele în pântecul cărora clocoteau zi şi noapte vâlvorile oţelului.

Scund şi negricios, cu pipa stinsă în colţul gurii, alerga neostenit dela un capăt la celălalt al secţiei, veşnic nemulţumit de ceva, ori pe cineva. Dacă se oprea o clipă din această alergătură, se oprea doar ca să arunce o ochire între foile unsuroase ale unui carneţel, de care nu se despărţea niciodată. Il purta acolo în buzunarul de dinăuntru al hainei, ca pe o busolă care trebuia să arate direcţia, încotro să apuce picioarele lui scurte şi zdravene. Da! erau în acel carneţel fel de fel de însemnări. O sumedenie de treburi! Nici una dintre ele nu putea fi lăsată la o parte. Carneţelul acesta al lui parcă era aidoma sacului cel fără fund, din poveste. Maistrul Iovan îl lua în fiecare dimineaţă în cârcă şi-l purta aşa prin întreaga oţelărie, deşertându-l odată cu şarjele gata slobozite şi încărcându-l cu cele care trebuiau slobozite în viitor.

Erau însemnate în carnet ora, minutul şi secunda în care trebuiau încărcate cuptoarele cu fier vechi, ori cu minereu şi desoxidanţi, ora şi minutul în care

trebuiau să sosească vagoanele cu lingotiere, jos în hala de turnare, când trebuia oala pentru sgură la cuptorul cutare ori când avea să sosească momentul să fie luată proba de oțel pentru laborator.

Toate aceste însemnări din carnețel, întocmite pe baza graficului, planificau munca la toate cuptoarele. Dar peste ele veneau altele, pentrucă în timpul muncii interveneau tot felul de lucruri.

Dacă era vorba de o depășire de gnafic, maistrul Iovan se lumina la față și schimba cu dragă inimă ceva din orânduirea însemnărilor din carnet, dar dacă era vorba de-o întârziere, mai bine era să intri în gaură de șoarec. Asta se întâmpla însă mai rar, căci maistrul Iovan umbla împrejurul cuptoarelor și-a oamenilor care munceau lângă ele, mai abitir ca o cloșcă în jurul puilor. Pândea cu urechea lui pricepută.

Nu cumva cuptorul „1" răsufla mai altfel de cum trebuie?

— Regeneratorii de gaz și aer sunt pentru cuptor ca plămânii omului, frățioare, îl dăscălea el pe câte un ortac.

Nu-i vârî cu ghiotura minereul pe gât, băete. Așteaptă să vezi încotro bate gazul...

Alte ori se sburlea la vreun neîndemânatec, care întârzia închiderea ușilor de încărcare și pierdea astfel coșcogeamite grad de căldură.

— Aici coci oțel nu plăcinte, omule!... Inchide gura și fă ochii mari!

Dar nimeni nu se supăra de vorba repezită a maistrului. Ba dimpotrivă, ortacii se zoreau între ei, mai în glumă, mai înadins.

— Cloșca, măi! Vine cloșca!

Nu era nicio răutate ascunsă, nici în chicotelile lor furișe și nici în porecla aceasta, care umbla din gură în gură. Căci maistrul Iovan era ca o cloșcă bună și grijulie nu numai pentru cuptoarele Martin ci și pentru tovarășii săi de muncă

Mulți dintre topitorii tineri și destoinici din hala cuptoarelor cresuseră și învățaseră meșteșugul oțelului din această vorbă repezită dar plină de dragoste. Când Ion Hurduc, tatăl lui Iorgu, nimerise, acum vreo șapte ani, în echipa lui Iovan Vertea, era un țăran sdravăn și tăcut. Nu mai văzuse în viața lui cuptoare Martin. Ajunsese aici printr'o întâmplare, despre care acum putea să spună că fusese singura fericită din viața lui de până atunci. Orfan de tată, maică-sa îl dăduse ucenic la fierarul satului. Nu era cine știe ce scofală pentrucă nea Arsenie, fierarul, era un lipovean arțăgos și înrăit la băutură. Când îți scăpăra niște palme, îți țiuiau urechile o săptămână întreagă. Dar Ion nu s'a lăsat cu una cu două și până la urmă l-a îmblânzit pe lipovean cu veselia și istețimea lui. Ba chiar a prins dragoste de băiat și a început să-l învețe tot ce știa în ale fierăriei, căci era de altfel un meșteșugar priceput. Dar Ion rămase în curând iar fără căpătâi, pentrucă fierarul bețiv a sfârșit într'o noapte de iarnă în copca gârlei.

Când a putut să intre mecanic la chiaburul Andrian, care avea patru batoze și două mori, a crezut că poate să fie mulțumit.

Dar după ce a învățat șapte ani încheiați ce înseamnă munca la chiabur, a simțit într'o zi că s'a săturat până'n gât de sărăcie și de ticăloșiile lui Andrian. Avea doi copii și trebuia să-și caute omul un rost. Așa că într'o dimineață și-a luat traista'n băț și dus a fost — după ce mai întâi i-a spus soției:

— Tu să ai grijă de copii, Marie; fă cum oi putea. O fi pe undeva norocul nostru.

Era în vremea secetei care pârjolise întreaga Moldovă. In gară la Tecuci fierarul moldovean întâlni și alți pribegi ca el. Și din of în of și din vorbă'n vorbă află și el că toți călătoreau spre orașul unde se topește fonta și oțelul. Acolo cică era de lucru berechet.

Ajuns aici, Ion Hurduc a muncit întâi la carierele de piatră ale uzinei, apoi a umblat dintr'o secție în alta, până când a ajuns la hala de oțelărie la încărcatul fierului vechi. De-acolo l-a scos maistrul Iovan și l-a adus în echipa lui. Intâi s'a ținut departe de omul acesta hirsut și întunecat, poate pentrucă prea se simțea nepriceput pe lângă dânsul. Dar oțelarul nu l-a slăbit din ochi, dăscălindu-l zi cu zi în ale cuptoarelor. Cu încetul l-a tras și de limbă și aflând că familia lui e departe, nu l-a lăsat până nu și-a adus-o.

— Altfel muncești când sunt ai tăi, lângă tine! Și-apoi aici ți-i rostul! Ai ștofă de oțelar!

Așa s'a statornicit în inima lui Ion Hurduc o mare încredere și dragoste față de maistrul care-l făcuse din fierar, oțelar. A aflat apoi că dincolo de obrazul hirsut și de vorba repezită se află o inimă de om care încă mai sângera de pe urma războiului și-a patronilor. Intr'un singur an își pierduse pe fiul cel mare, în război, iar soția îi murise de inimă rea lăsându-i pe cel de-al doilea fiu numai de trei luni.

Noroc de bătrâna lui mamă, o pădureancă aprigă din valea Nandrului. Ea și-a părăsit coliba țuguiată dela marginea satului și-a bătut drum pe jos până la oraș, cu-o boccea vârgată pe umăr și cu o capră roșcată de funie. A venit să aibă grijă de nepot și de fiu. Dar pe nepot l-a găsit scâncind de foame la o vecină iar feciorul și l-a aflat la închisoare la Deva. Strigase în oțelărie că nu mai topește oțel pentru tancuri...

Trecuseră ani de-atunci. Topitorul Iovan ajunsese maistru prim și umbla ca o cloșcă grijulie pe lângă cuptoarele care topeau acum oțel pentru tractoare. Iar fierarul Hurduc ajunsese și el prim topitor. Vecini fiind, nu era seară să nu stea împreună la câte o lulea, cum spunea maistrul Iovan Vorbeau cu vocea domoală despre toate. Numai când venea vorba despre oțel — atunci tare se mai înfierbântau.

(Continuare în numărul viitor)

HUSSEIN ARE UN PRIETEN

de **MIA DUMITRIU** Ilustrații : **TRAIAN SFINȚESCU**

I.

Un nou vas ancorase în portul Aden. Un vas alb care se legăna ușor pe valuri, fluturând pe catarg un steag roșu.

Pe bordul micuței șalupe care trăgea un șlep încărcat cu cărbuni, hamalii arabi se înghesuiau, într'o căldură nesuferită, care făcea să le curgă pe trupurile, desgolite până la jumătate, șiroaie lungi de sudoare. Tineri, bătrâni, copii, hamali, stăteau tăcuți, fără să se mai ferească de dogoarea arzătoare a soarelui de amiază.

Intr'un colț, printre copii, micul Hussein își scoase dela brâu cuțitașul său cu mâner de os, încrustat cu sidef, și-l arăta mândru tovarășilor de muncă. Era singurul lucru pe care îl avea dela tatăl său, pescuitorul de perle care pierise în valuri.

— Un cuțit ca ăsta, ehei, spintecă și-un rechin...

— Ce rechin, râse un băiat mai îndrăzneț, nu tai cu el nicio frunză... e un cuțitaș...

— Așa, făcu Hussein supărat, punându-l înapoi în brâu. Tu nu știi ce scump e cuțitașul ăsta...

Că era scump cuțitașul, nu mai încăpea vorbă. Hussein nu s'a îndurat niciodată să-l vândă oricât de mult îl chinuia foamea. Doar era singura amintire dela tatăl său.

Poate băiatul cel îndrăzneț ar mai fi zis ceva, dar în clipa aceea cineva strigă:

— Știți unde descărcăm cărbunele? Acolo, pe vasul sovietic.

Toate capetele se întoarseră spre vasul cu steag roșu la catarg.

Ca să-l privească mai bine, Hussein își făcu loc spre marginea șalupei. Un vas sovietic! Câte nu-i spusese Iesuf, fratele lui, despre Uniunea Sovietică !

Când șlepul acostă la vas, hamalii se năpustiră grăbiți pe punte. Hussein rămase o clipă descumpănit, dar Iesuf îl luă de mână, împingându-l ușor spre cală.

— Hai, du-te repede, Hussein, până nu-ți iau alții locul !

Băiețelul scund și subțirel se strecură ca o șopârlă și coborî în cala vasului. Iesuf rămase afară la încărcat.

Și munca începu. Cu mâinile lui mici și bătucite băiatul așeza în cală cărbunele descărcat; un nor negru de praf de cărbune îi înăbușea respirația. Dar Hussein era obișnuit; își închidea ochii negri, alungiți spre tâmple, strângea tare buzele arse și mânuia cărbunele cu atâta îndemânare că era greu să întâlnești pe cineva care să-l întreacă. Lucra astfel uneori câte 14 ore pe zi. Dar Hussein nu știa să socotească orele, după cum nu știa să numere nici șilingii pe care-i primea ca plată. Iesuf știa însă și totdeauna era plin de mânie.

— Ce bătaie de joc, țipa el. Uite ce ne dau pentru munca noastră! Dar ne vom face noi odată și odată dreptate!

Deodată, Hussein simți o durere ascuțită la mână și se opri din lucru. O dâră groasă de sânge i se scurgea dealungul brațului drept până aproape de cot: printre cărbuni se rătăcise o scândurică în care fusese înfipt un cui mare și gros ce-i intrase adânc în palma aspră de muncă.

Husse'n se aplecă și—ca să oprească sângele—luă un strat gros de cărbune și-l puse pe rană.

In această clipă un ghiont puternic îl făcu să se clatine și glasul răgușit al vătafului se auzi lângă el.

— Nu sta de pomană, nemernicule!

Hussein se sprijini de pretele vasului și bâigui speriat:

— M'am... m'am rănit...

Dar nu mai fu nevoie să termine. Un tânăr într'o uniformă albă, curată, răsărise lângă vătaf și-i spuse într'o arabă foarte corectă:

— Domnule, acesta este un vas sovietic. Și la noi este interzisă bătaia!

Cât ai clipi, pe fața vătafului apăru un rânjet care voia să pară un zâmbet și se scuză curtenitor.

— Mă rog, mă rog... Dar dumneavoastră nu știți cât de leneșe sunt vitele astea.

Marinarul sovietic îi întoarse însă spatele.

Hussein nu-și putea lua ochii dela omul acesta în alb, cu niște ochi așa de albaștri cum el nu mai văzuse niciodată.

„E interzisă bătaia!" De câte ori nu-i spusese Iesuf că așa este în Uniunea Sovietică!

Ar fi vrut să se apropie de marinar, să-l mai întrebe multe, să-l roage să povestească despre copiii din țara lui, dar se temea să-și lase lucrul. Doar acolo, în Aden, bătaia nu era deloc interzisă.

Marinarul cu ochi albaștri se întoarse însă spre băiat:

— Mi se pare că ești rănit la mână, nu-i așa? Nu mai pune cărbune, hai vino cu mine la doctor.

Și luându-l ușor de braț îl duse pe punte unde un om în halat alb îi spălă mâna și i-o înfășură într'un tifon alb, curat.

Hussein nu știa să mulțumească, pentrucă nu avusese încă niciodată prilejul s'o facă. Totuși, flăcăru'a care se aprinsese în ochii lui negri era mai grăitoare decât orice ar fi spus. Ar fi vrut tare mult să-l vadă acum Iesuf, pe el, alături de marinarii sovietici!

— Cum te cheamă, îl întrebă marinarul, bătându-l prietenește cu palma peste umăr.

— Hussein... șopti băiatul, uitând și de cărbuni și de vătaf, și adăugă :

— Dar pe dumneata?

— Pe mine? răspunse vesel marinarul. Pe mine mă chiamă Stiopa.

— Effendi Stiopa, murmură băiatul încet, și nu mai știu ce să spună.

Deodată, dinspre cabine răsări o mogâldeață cafenie, trecu în fugă pe lângă Hussein și înainte ca cineva să-și dea seama ce se întâmplase, sări în apă.

Hussein mai văzuse însă astfel de mogâldețe și fără să stea pe gânduri, zdup! se aruncă în apă.

Nu mai avu timp să vadă cum pe punte apăruse un băiețel bălai, care alerga țipând:

— Zambo, unde fugi, nebuno!

Băiețelul se pregătea să sară și el în apă, dar Stiopa îl apucă de braț.

— Stai pe loc, Vova! Nu vezi? Nu mai este nevoie.

Intr'adevăr, Hussein pescuise de-acum mogâldeața și se întorcea spre vas.

Il ajutară să urce.

Cu apa șiroind pe trup, Hussein se apropie de Vova.

— E a ta? Ia-o.

Și-i întinse mogâldeața, care nu era decât o maimuțică cu blană cafenie, ce se scutura de zor de apă plimbându-și ochii jucăuși dela unul la altul.

Vova nu înțelesese cele spuse de Hussein, dar o luă grăbit pe Zambo în brațe, să o certe pentru neascultare! Hussein după ce se încredință că micul său cuțit se află la locul lui, spuse:

— Multe vapoare care vin din Africa duc câte o maimuțică. Dar asta e cea mai frumoasă pe care am văzut-o.

Marinarul Stiopa traduse lui Vova cuvintele lui Husse'n.

Oare l-ar fi putut bucura ceva mai mult pe Vova? Incepu să spuie pe nerăsuflate:

— Știi... o duc colegilor, adică o duc la școală. Toți băieții mi-au scris să le duc un exemplar rar, cum nu-i nici la muzeu. Doar nu se știe dacă vom mai avea vreodată un asemenea prilej. Știi, tata e atașat diplomatic și m'am dus să-l văd... cât îi vacanță...

Stiopa începu să râdă.

— Vova, dar micul nostru Hussein nu știe ce-i spui! Fă o pauză să-i pot traduce.

Husse'n își îndreptă privirea spre Vova. Acesta

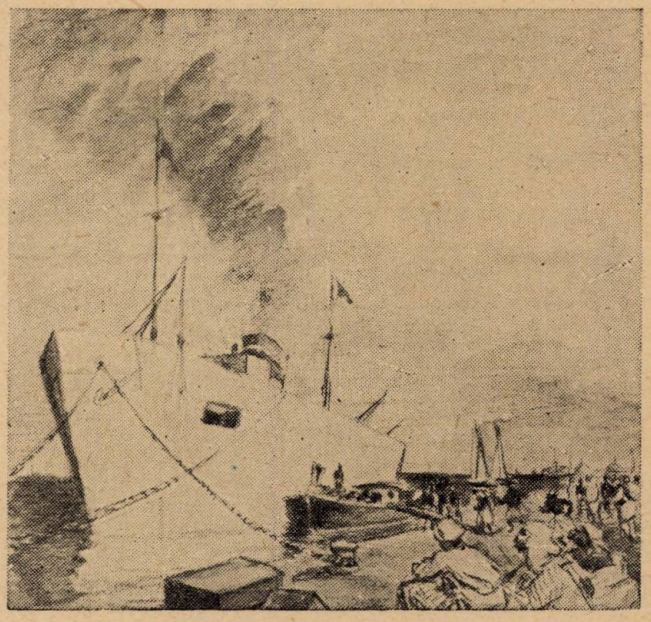

era un băieţel plinuţ, cu faţa albă şi rumenă, cu părul blond ca paiul şi cu nişte ochi tot atât de albaştri ca ai marinarului. La gât avea o bucată de pânză roşie şi Hussein crezu că-şi pusese la gât steagul roşu dela catarg. Privi chiar în sus, uimit, dar marinarul înţelese şi-i explică pe dată.

Hussein nu-şi putea lua ochii dela Vova şi parcă nu-i venea să creadă; iată, putea să stea de vorbă cu un copil alb! Şi nimeni nu-l goneşte, nimeni nu-şi bate joc de el!

Nu îndrăznise să scoată un cuvânt.

— Hai, arată-mi unde-i casa ta, îl rugă Vova.

Hussein se sculă în picioare, privi peste casele de piatră cenuşie ale oraşului, dar peştera unde locuia el nu se zărea.

— Nu se vede, spuse el încet.

— Dar e frumoasă, are palmieri? urmă Vova cu întrebările.

— Palmieri, se miră Hussein. La noi nu-s copaci, e nisip numai... Copaci sunt acolo, în grădinile Şeic-Osman-ului. Dar acelea sunt ale englezilor. Noi, arabii, nu avem voe să intrăm...

Dacă n'ar fi fost Stiopa să-i explice, s'ar fi mirat Vova de astă dată. Stătu puţin pe gânduri:

— Noi ne facem singuri grădini, Hussein. Chiar acolo unde este numai nisip. Nu-i greu, să ştii...

Gândul lui Hussein sbură ca o pasăre.

Ce-ar fi să-şi facă şi el o grădină, da, chiar o grădină adevărată, cu palmieri mulţi, cu umbră...

— Şi cum sădiţi pomii? întrebă el. Vreau să fac şi eu la fel!

Stiopa începu:

— Sădim puieţi, înţelegi, şi-i săpăm, îi udăm... Vova îl trase de mânecă.

— Tovarăşe Stiopa, lasă-mă să-i explic eu. Spune-i că la şcoala noastră toată livada a fost făcută de noi. Noi am plantat acolo toţi pomii.

Stiopa râse şi începu să-i explice lui Hussein. Vova dispăru pentru o clipă şi se întoarse cu un teanc de cărţi şi fotografii.

— Uite, Hussein, aceasta e şcoala noastră... uite şi pomii... Aici, vezi punctul ăsta mic-mic? Sunt eu.

Hussein se uită plin de curiozitate. Asemenea lucruri nu mai văzuse el niciodată, nici cel puţin într'o fotografie!

Zambo, maimuţa, se vârîse şi ea între copii, scoţând tot felul de sunete. Întindea mâinile lungi când după o fotografie, când după o hârtie oarecare. Dar Vova o ţinea strâns. Să nu-i mai vie cumva chef de joacă în apă.

Se înserase. Licuricii de mare începură să scânteeze învăpăind apa cu reflexe colorate.

— Tu să-mi scrii cum o să-ţi faci grădina, spuse Vova. Din palmieri, nu-i aşa?

Hussein plecă ochii în jos. El nu ştia să scrie, nu umblase la şcoală niciodată. Cine văzuse în Aden arab sărac la şcoală!

Stiopa înţelegând, îl linişti:

— Dacă nu ştii să scrii, nu-i nimic, Hussein. O să înveţi tu... Dar eu am să mai trec pe aici, şi dacă nu eu, alţi marinari sovietici... Să le arăţi lor grădina ta...

Hussein se lumină şi îşi aminti deodată.

— Să vă arăt şi eu ceva...

Scoase încet dela brâu cuţitul lui frumos, cu prăsele de os încrustate cu sidef.

— E dela tata. El l-a lucrat aşa frumos. Dar acum nu mai am dela tata decât asta... el nu mai e...

Vocea lui era plină de mâhnire.

Stiopa îl mângâie pe cap.

— Într'adevăr, frumos cuţit, Hussein...

Vova îl luă, îl suci pe toate părţile, apoi i-l dădu înapoi. Aşa un cuţit nu mai văzuse. Când o să le povestească la şcoală colegilor!...

Niciunul nu observase cum forfota muncii se potolise. Abia când auzi vocea lui Iesuf strigându-l, Hussein îşi dădu seama că trebuia să plece.

Vova îl cuprinse de mână.

— Hussein, noi plecăm abia mâine. Vino pe aici, hai, spune-mi, vii?

Hussein nu se mai gândi că va lipsi dela lucru.

— Să mă aştepţi, Vova!

II.

Alături de Iesuf, Hussein mergea tăcut spre casă. Îi povestise de-a fir a păr cum vorbise cu marinarul sovietic şi cu prietenul său Vova. Deacum aşa o să-i spuie, prieten!

Şi mai ales povesti ce văzuse în pozele lui Vova.

— Oare o să fie şi la noi aşa, vreodată, Iesuf?

— O să fie şi la noi odată aşa, Hussein, n'ai grijă! îl linişti Iesuf cu privirile pierdute în zare.

Căldura era tot atât de apăsătoare ca şi în timpul zilei, iar aerul era încins şi umed.

Pe la mijlocul drumului, Iesuf se opri:

— Tu du-te singur acasă, Hussein, eu mai am treabă la Abdulah! Şi Hussein plecă mai departe singur.

Un gând îi încolţi deodată în minte: ce-ar fi dacă şi-ar sădi chiar astăseară un pui de palmier? Dar cum îl va îngriji oare când apa e aşa de scumpă şi abia se găseşte şi pentru băut?

Totuşi... o să încerce.

Se hotărî să meargă în cartierul Şeic-Osman, să ia de-acolo un pui de palmier, să-l sădească lângă locuinţa lui. Poate acolo, în Şeic-Osman, va găsi şi ceva resturi de mâncare aruncate; „hrana" ce le-o dăduse vătaful în port fusese aşa de neîndestulătoare!

Coti drumul şi după o bucată bună de mers zări în lumina limpede a lunii pomii bogat înfrunziţi din grădinile Şeic-Osman-ului.

Hussein merse încet furişându-se în umbra pomilor. Ce noroc ar fi să găsească şi vreuna din bucăţile de carne de berbec aruncate pentru câini. E seară şi poate nu-l va vedea nimeni... Se apropie tiptil de gardul unei grădini. Alese un palmier mai mic, scoase cuţitul dela brâu şi începu să sape repede în jur.

Când copacul începu să se clatine, mai mult pentrucă-l trăgea Hussein decât pentrucă-l săpa cu cuţitul, auzi pe cineva ţipând:

— Hector, pe el, Hector! Uite unul din derbedeii care-ţi fură mâncarea!

Hussein nu ştia prea bine englezeşte, dar cuvintele de ocară le învăţase repede în port. Înţelese că se afla în primejdie, dar nu voia să renunţe

la palmier. Când câinele se repezi la el, se întoarse pe călcâie și cu palmierul în brațe încercă s'o ia la fugă. Câinele însă îl ajunse și apucându-l de picior îl trânti la pământ. Dar Hussein era un băiat curajos. Și apoi avea la el cuțitul tatei. Cu o mișcare iute lovi din toate puterile în câine:

— N'ai să mai muști tu, șacal englezesc!

Câinele schelălăi prelung și o luă la fugă.

Hussein se ridică și ținând strâns în brațe micul palmier începu să alerge șchiopătând.

Ajunse târziu acasă în peștera săpată în stânca de bazalt. Bunicul nu adormise încă și se frământa în așternutul numai zdrențe. Ridică încet capul.

— Iar ai venit singur, Hussein ?

— Iesuf s'a dus până la Abdulah!

— Abdulah ! bombăni bătrânul. Alah să-l aibă în paza lui pe Iesuf. Dar Abdulah ăsta i-a sucit capul. Vrea să schimbe rânduielile așezării omenești. Nu mai ascultă de coran. N'o să-l mai primească profetul în grădina Edenului.

III.

Dimineața, Hussein ieși din peșteră înaintea fratelui său. Nu era nimic neobișnuit în asta, doar Hussein pleca de multe ori ca să caute pe panta muntelui, în rezervoarele de piatră, dacă s'a strâns ceva apă dela ploaie.

Intr'adevăr, Hussein luase cu el și urciorul de lut. Ar fi vrut azi mai mult ca niciodată să găsească apă în rezervoare, cu toate că știa prea bine că nu plouase de zile întregi.

Se întoarse trist: rezervoarele erau uscate.

Luă totuși palmierul pe care-l lăsase afară la intrarea în peșteră și făcându-i o groapă îl înfipse adânc în nisipul fierbinte. O să-i aducă el astăzi apă, fie c'o să ia din mare!

Alături de Iesuf, plecă d'n nou în port. De departe zări steagul roșu și inima începu să-i bată voioasă.

Desprinzându-se de lângă Iesuf, o luă la fugă spre mal.

Se vede că era așteptat de vreme ce d nspre vasul sovietic se desprinse imediat o barcă ușoară care veni până la mal. Din ea săriră Vova și Stiopa.

— Plecăm acum, îl anunță Stiopa. Nu mai stăm decât câteva minute.

Vestea îl buimăci pe Hussein. Pleacă prietenii lui! Și nici nu le-a putut arăta puiul de palmier pe care-l pusese în fața peșterii.

— Vreau să știți că m'am sădit un pui de palmier... și-o să-l îngrijesc să crească mare...

Își duse mâinile la piept și se înclină lung, așa cum știa că trebuie să salute. Dar Stiopa îi luă mâna și i-o strânse bărbătește.

— Noi o să venim și-o să vedem, Hussein. Vrem să te vedem într'o adevărată grădină...

Hussein voi să spună așa cum auzise dela Iesuf, că o să fie și la ei grădini ca'n Uniunea Sovietică.

Dar Vova îl cuprinse de gât și pentru prima oară în viața lui, Hussein fu îmbrățișat de-un alb.

— Vova, — șopti el, — să nu mă uiți...

Și fără să se mai gândească, Hussein scoase dela brâu cuțitul cu mâner de os încrustat cu sidef și i-l întinse :

— Și ție să-ți fie tot atât de scump cum mi-a fost și mie...

Un val de lumină umedă, caldă, învălui privirea lui Vova.

— Tovarășe Stiopa spune-i, începu el întretăiat, că am să-i dăruesc și eu ceva, ceva care mi-e mai scump ca viața.

Și cu un gest ușor, Vova își scoase dela gât cravata lui de pionier, cravata roșie, și o întinse băiatului arab.

Apoi împreună cu Stiopa, Vova se urcă în barcă și porni spre vas.

Până când vasul alb cu steagul roșu pe catarg dispăru în zare, în portul Aden, pe mal, flutură în semn de rămas bun cravata roșie a pionierului sovietic.

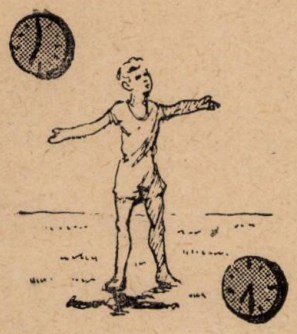

Ştiri din

UNITĂŢI ŞI DETAŞAMENTE

E bun programul ?

DRAGĂ REDACŢIE,

Elevul Dobre Alexandru, a cărui scrisoare a apărut în revista „Cravata Roşie" din 15 Octombrie ne descrie amănunţit programul său de activitate pe o zi. Imi dau şi eu seama că numai organizând bine timpul putem ajunge la rezultate frumoase. Cred că elevul Dobre Alexandru şi-a întocmit bine programul şi ca urmare obţine succese la învăţătură.

Eu, deasemenea, îmi planific timpul. Iată de exemplu cum îmi organizez eu o zi de activitate. Dela 7—7,30 fac gimnastică; dela 7,30—8, mâncarea de dimineaţă, 8—9, treburi în gospodărie; 9—11,30, îmi pregătesc lecţiile. Dela 11,30—12,30 mă joc şi citesc literatură. Dela 12,30 până la ora 13 mănânc, iar apoi mă duc la şcoală pentrucă cursurile încep la ora 13,30 şi se termină la 19,30. Dela 8—9 seara citesc literatură. Imi plac mult poeziile lui Coşbuc şi Eminescu; deasemeni îmi plac mult poveştile şi povestirile lui Ion Creangă şi Mihail Sadoveanu. De câteva zile am început să citesc „Fraţii Jderi" de Mihail Sadoveanu, care cred că este foarte interesantă.

In clasă la noi unii elevi şi pionieri nu îşi organizează întotdeauna timpul. Aceştia nu reuşesc deaceea să înveţe bine toate lecţiile.

Nu ştiu dacă programul meu este cel mai bun. Poate sunt pionieri şi şcolari care au programe mai bune; deaceea aştept cu nerăbdare să citesc şi alte răspunsuri la întrebarea lui Dobre Alexandru : „E bun programul"?

ALEXANDRESCU ION
Cl. VI-a Şc. de băieţi Nr. 17, Bucureşti

DRAGA „CRAVATĂ ROŞIE",

Sunt în clasa V-a şi urmez la o şcoală într'un sat vecin. Aranjarea programului zilei este pentru mine un lucru foarte important, care cere multă chibzuinţă. Fiecare clipă trebue să o folosesc cât mai bine. Şi fără să mă laud, eu izbutesc să fac acest lucru. Iată cum: clasa V-a învaţă de dimineaţă. Incepem lecţiile la ora 8 şi le terminăm la ora 13. După ce ajung acasă o jumătate de oră iau masa şi o jumătate de oră mă odihnesc. La ora 3 după masă mă apuc să-mi scriu şi să-mi fac lecţiile. Citirea lecţiilor din manual şi a notiţelor durează cam o oră şi jumătate-două, iar scrisul exerciţiilor şi temelor cam tot atât. De obiceiu la ora 6 după masă termin de învăţat şi sunt liberă. Imi rămâne încă timp de trei ore pe care îl petrec după cum îmi este placul. Mă joc, citesc, încerc să fac versuri, mă plimb. La ora 9 seara mă duc la culcare. Cu aceasta ia sfârşit ziua mea de muncă.

Mai este însă un lucru care după părerea mea ajută mult la învăţătură. Eu sunt foarte atentă la lecţie şi deaceea îmi este mai uşor să îndeplinesc programul de după amiază când învăţ pentru ziua următoare. Ceeace este mai greu de reţinut sau neclar îmi notez în maculator şi întreb pe tovarăşii profesori.

Astfel reuşesc să fac de toate în timpul zilei şi să învăţ temeinic fără a întâmpina greutăţi prea mari în munca mea de elevă.

BARLIGA CLEOPATRA
Com. Lunca, Regiunea Suceava

De 10 ori DECE

1. Dece fierbe apa ?

2. Dece se formează poleiul ?

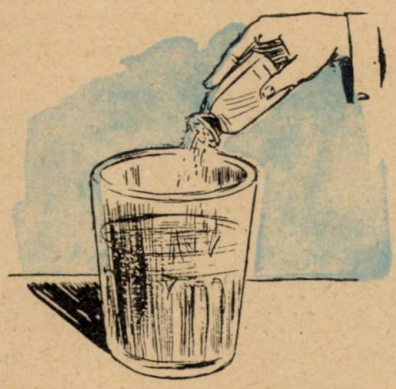

3. Dece când într'un pahar cu apă pui puțină sare temperatura de fierbere a apei sărate e mult mai mare de 100° ?

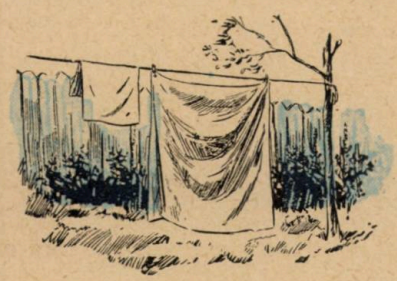

4. Dece când bate vântul rufele se usucă mai ușor ?

5. Dece prin evaporare se produce răceala ?

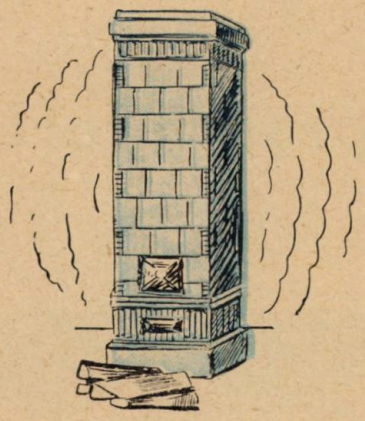

6. Dece încălzește soba, odaia ?

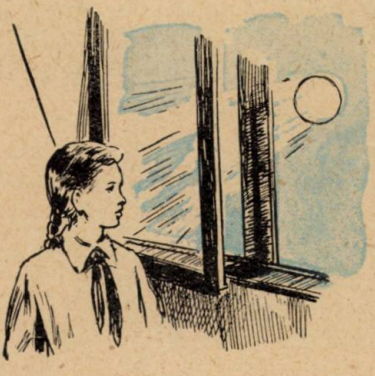

7. Dece razele soarelui ce trec prin geam nu ne bronzează ?

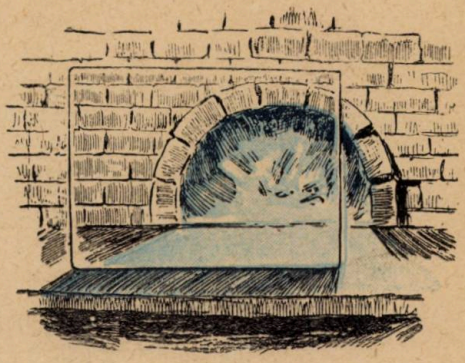

8. Dece unele corpuri, ca de pildă sticla, cuarțul sau vaporii de apă lasă să treacă prin ele raze de lumină cum ar fi razele soarelui și nu lasă să treacă prin ele razele de căldură, cum ar fi căldura unui cuptor ?

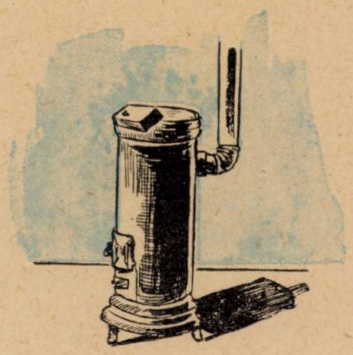

9. Dece sobele de fontă și tablă se acopăr cu negru de fum ?

10. Dece când se toarnă apă fierbinte într'un pahar se pune înăuntru o linguriță sau un corp metalic ?

Așteptăm răspunsurile voastre, dragi cititori, la aceste 10 întrebări.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Steaua Universităţii din Moscova

Silueta gigantică a palatului ştiinţei — a noei clădiri a Universităţii din Moscova, de pe colinele Lenin, se vede dela o depărtare de zeci de kilometri de capitala Uniunii Sovietice. Steaua ei de aur, împodobită cu o cunună de spice de aur străluceşte sus-sus, în înaltul cerului.

Cât de fină şi de uşoară pare ea privită de pe pământ! S'ar putea oare crede că această stea are în realitate o greutate de 30 tone, iar cabestanul, pe care este fixată, este în realitate un turn uriaş de 55 metri ?

Dar cum au pus constructorii sovietici aceste instalaţii uriaşe pe vârful clădirii gigantice? Dacă ar fi trebuit să se construiască cabestanul şi steaua pe pământ, constructorii ar fi înălţat schele în jurul turnului, pe care trebuia să fie fixat cabestanul. Dar baza de jos a cabestanului are aproape aceeaşi lăţime ca şi turnul pe care trebuia să fie înălţat, — deci nu se putea construi pe el schele. Să se lungească schelele dela etajele largi era de asemeni imposibil: ar fi atins o înălţime de 80 metri. In vârful clădirii înalte, unde suflă continuu vânturi puternice, este periculos să se construiască schele înalte. S'a făcut o propunere îndrăzneaţă: să se ridice cabestanul cu steaua cu ajutorul aerostatelor şi să fie coborît pe turn. Dar această manevră s'a dovedit a fi riscantă: vânturile puternice ar fi împiedicat coborîrea instalaţiei exact pe vârful clădirii.

In sfârşit, după lungi căutări s'a hotărît să se construiască cabestanul în interiorul turnului, iar apoi să fie înălţat din turn.

Constructorii de înălţime au manifestat multă vitejie şi o înaltă măestrie îndeplinind toate aceste lucrări complexe la o mare înălţime.

A. SMIRNEAGHINA

(Traducere din limba rusă)

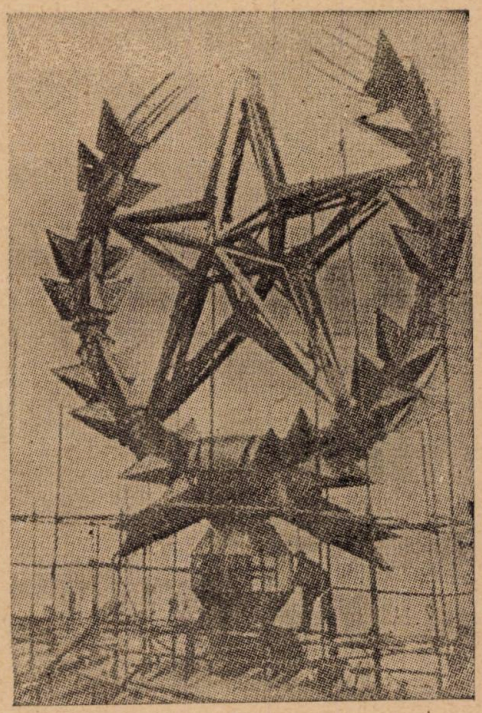

Şi peştii vorbesc

Mult timp s'a crezut că peştii nu au glas. Nu degeaba se spune: „Tace chitic" sau „Tace ca peştele". Dar acum nu de mult oamenii de ştiinţă au reuşit să audă „glasul" unor peşti.

emite. Aceste experienţe au dovedit că fiecare peşte emite sunete originale. Unii peşti au o „voce" care aminteşte cântecul cosaşilor, alţii emit sunete care seamănă cu un amestec de orăcăit de broască cu

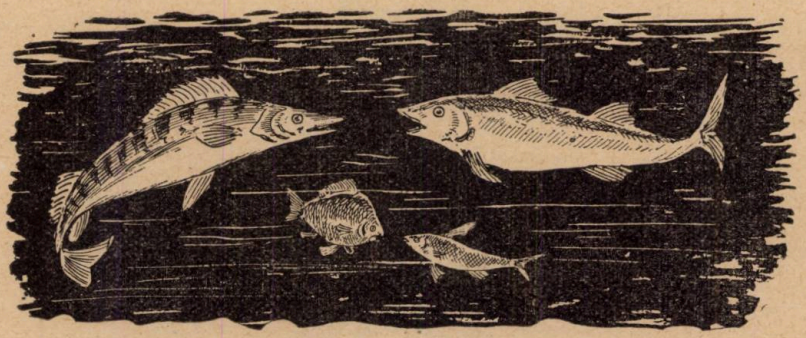

In momentul de faţă s'au inventat nişte aparate, cu ajutorul cărora pot fi inregistrate pe peliculă sunetele din apă. Şi iată că s'a dovedit că fiecare specie de peşti emite sunete specifice, destul de clare.

Pentru a auzi „vocea" peştelui, acesta trebue pus într'un bazin sau într'un acvariu iar apoi se înregistrează pe peliculă sunetele pe care acesta le fluierat, iar unii peşti au o voce care seamănă cu un geamăt uşor sau cu un ţipăt.

Această descoperire are o mare importanţă. Cu ajutorul receptoarelor de sunete instalate în apă se va putea stabili locul de adunare al diferiţilor peşti, pentru a-i prinde mai uşor.

Coperta I: PRIMUL CUVÂNT AL PUTERII SOVIETICE, pictură de N. I. OSENEV

Răspunsurile la cele 16 greşeli pe care le găsiţi la coperta III le primim pe adresa redacţiei „Cravata Roşie", str. Academiei 17, Bucureşti.

„CRAVATA ROŞIE", revista pionierilor şi şcolarilor, editată de Comitetul Central U.T.M., apare la 1 şi la 15 ale fiecărei luni. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, Str. Academiei 17, telefon 3.90.64 Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale şi secţiile raionale de difuzare a presei. Taxa poştală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P. T. T. Nr. 174.578/1949 N. I. — 9.-25 „Intrepr. Poligrafică Nr. 2" Intreprindere Industrială de Stat, Str. Brezoianu 23—25 — C. 6517.

EXEMPLARUL 1 LEU

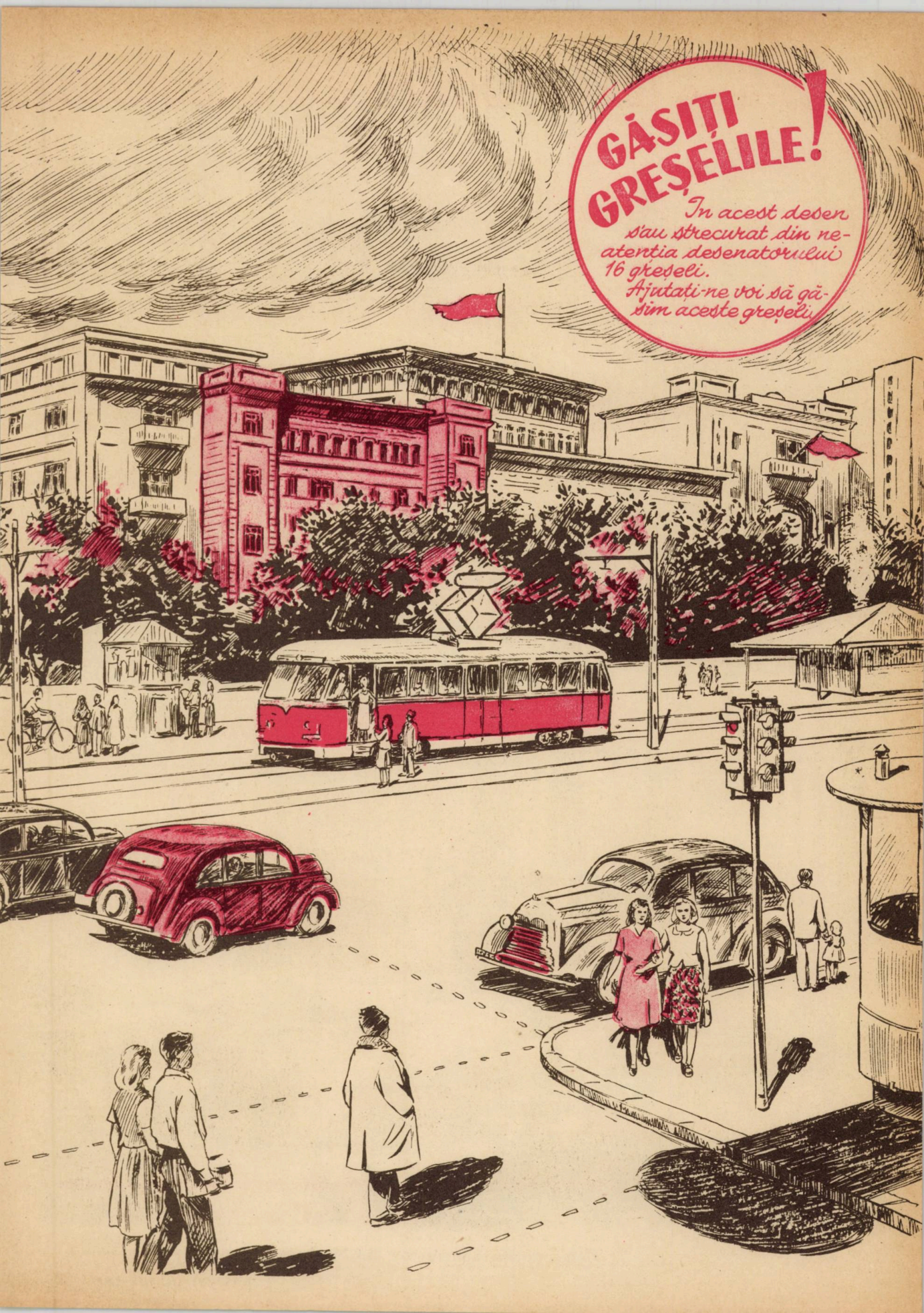
GĂSIȚI GREȘELILE!
În acest desen s'au strecurat din neatenția desenatorului 16 greșeli.
Ajutați-ne voi să găsim aceste greșeli

Universitatea Lomonosov din Moscova

CRAVATA ROȘIE

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

15 NOEMBRIE 1953

Nr. 22

LACUL ROSU

O zi pentru odihnă cum sunt atâtea doar
Dar plină de-așteptare și nouă pentru noi.
— Hai, jos din camioane! Și iată-ne'n convoi,
Urcând prin „chei" înguste din piatră de
calcar.

Pârâul și drumeții se mișcă-aicea jos
Parcă-s furnici pe fundul unui gigantic vas;
Ai vrea s'alergi, dar șovăi, ai vrea să strigi,
n'ai glas,
Iar muntele se'nalță cumplit și maiestos.

...Scăpăm din „chei". Și-acuma, urcăm,
urcăm de zor
Pe drumu'n serpentină, plin de neprevăzut.
Lumina lui Septembrie mai blândă s'a făcut
Și vulturași de munte se tot rotesc în zbor.

Dar ce sclipește oare? Să fie-adevărat?
Așa-i numai în basme vechi, spuse de bunici
Dar nu, nu e poveste. Nainte-ne, de-aici,
Se'ntinde Lacul Roșu adânc și minunat.

In jur, un șir de codri se'nalță către cer...
Iar din afundul apei, răzbate până sus
O strașnică pădure, cum alte'n lume nu-s
Mai pline de podoabe, de negrăit mister.

Pe lac sunt bărci cu oameni. Ele bat val cu val
Și printre vârfuri drepte de brazi, mereu
cotesc.
Iar soarele și munții în lac se oglindesc
Ca'n luciul fără pată al unui fin cristal.

Și gândul fuge'n urmă, aleargă peste veac:
...Ziua 'ncepuse poate la fel cu cea de azi
Și iată că în calea pârâului Bicaz
S'a prăbușit un munte. S'a mai născut un lac.

Fugeau și căprioare și urșii cei greoi;
Creștea năvalnic apa cu fiecare ceas;
A înnecat pădurea; doar vârful i-a rămas.
...Și printre crengi, cu barca plutim acum
și noi.

Lopețile bat apa mai rar și tot mai rar.
Din bărci și depe maluri dragi cânturi
se'mpletesc
Și voci mereu mai multe și-armonice vuesc;
Ecoul se repetă în codri iar și iar.

Și râsete răsună în aerul curat.
Lumina lui Septembrie ne'nvăluie ușor.
De peste munți, din bucium tot cheamă un
păstor...
Abia, abia s'aude... e-atât de'ndepărtat!

Frumoasă zi... și dulce-i viața de trăit!
Ce minunate locuri mai are patria!
Din fragedă pruncie ne-am îndrăgit de ea
Și-o vom iubi fierbinte, mereu, la nesfârșit!

NICHITA BISTRICEANU

În lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 22
15 NOEMBRIE
1953

FRĂȚIORUL MEU VOTEAZĂ

Lecțiile-mi scriu voios.
Inc'un pic și-s gata toate...
Dar la ușă cine bate?
Las degrabă tocul jos,
Fug în tindă. Trag zăvorul
Și deschid. E frățiorul.

Mi-a zâmbit: — Ce-i măi, Sorin,
Singur ești? — Singur bădie!
Mama unde-i? — O să vie...
E dusă pân'la cămin.

Eu mă'ntorn la lucrul meu.
Iau tocul; scriu mai departe.
El... s'așează mai de-oparte
Și cântă, cântă mereu...
Cât de bucuros e azi,
Are-atâta foc în glas,
Ochii lui sunt plini de soare,
Și ce soare arzător!
Cum să fac să aflu oare
Și eu bucuria lor?

De scris nici nu termin rândul
Și dau să-l întreb ce este
El parcă-mi ghicește gândul:
— Ei, Sorine, știi o veste?
Eu de-acum votez! — Votezi?!
— Da, am dreptul! Ce, nu crezi?
Implinesc peste trei zile
Optsprezece ani, copile.
De-acum oi putea și eu
Să 'ntăresc cu votul meu
Drumul vieții înflorite...

Cu privirile 'nsorite
Alergai să-i cad în brață.
Când mă sărută pe față,
Îi văzui în ochi o rază
Caldă, plină de tărie.
Frățiorul meu votează —
Cred și eu că-i o mândrie!

GH. CONSTANTIN

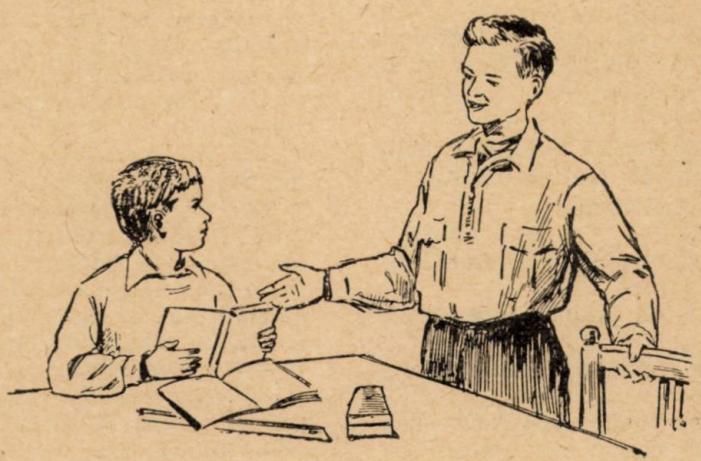

PRIETENUL POPORULUI

— povestire de P. GLAGOLEV —

La ultima lecţie elevii din clasa treia scriau o dictare. In clasă era atâta linişte, încât se auzea cum vueşte afară viforniţa de iarnă. Verusca Zaiţeva trăgea cu urechea la sgomotul de afară.

— Vai fetelor, de-aţi şti ce e afară pe stradă!

Ea se bucura la gândul că se pornise viscolul şi că va trebui acum să alerge spre casă prin troiene, fără cărare, ascunzându-şi faţa de vântul îngheţat, biciuitor, strigând din întuneric vorbe vesele prietenelor sale.

După ce a sunat, toţi copiii au ieşit pe coridor să se îmbrace. Conducându-şi elevii, învăţătoarea i-a cercetat îngrijorată pe toţi, i-a ridicat gulerul lui Mitea Novicov, l-a ajutat pe Costia Rubţov să-şi încingă mai strâns scurta îmblănită.

— Verusca! Dă-mi basmaua să te leg mai bine. De ce nu-ţi acoperi fruntea? Vrei să îngheţi?

— La revedere, Ana Andreevna!

— La revedere, copii.

— Dar dumneavoastră nu plecaţi, Ana Andreevna?

— Nu, copii, azi am zi de primire, mai rămân aici.

— Ah, da, azi e doar Joi! Atunci, la revedere, Ana Andreevna!

Curând şcoala a rămas pustie. Ana Andreevna s'a dus în cancelarie, s'a aşezat mai aproape de sobă şi a deschis o carte. Dar nu a reuşit să citească nici o pagină şi a auzit sgomot pe coridor. Cineva a bătut cu băgare de seamă la uşă.

— Intră, — a spus Ana Andreevna.

In cameră intrară sfioşi doi tineri colhoznici.

— Noroc! Noi suntem comsomolişti din Merţalovo. Am venit să ne daţi un sfat, tovarăşă deputat. In toate colhozurile dimprejur s'a introdus demult lumina electrică, numai în colhozul nostru stăm cu lămpi cu petrol. Doar avem şi noi un râu. Inseamnă că putem instala şi noi o uzină electrică. Comsomoliştii din colhozul nostru s'au gândit să construiască o uzină electrică. Acum iarna, fiindcă suntem mai liberi, ne-am apuca să strângem materiale, dar nu ştim cu ce să începem. Nu avem nici un om care să se priceapă la asemenea treburi. Nu ne-aţi putea da un sfat, unde să ne adresăm?

Ana Andreevna îşi notă numele comsomoliştilor din Merţalovo şi le promise să se intereseze despre tot ce este necesar în privinţa uzinei electrice. Deabia au plecat comsomoliştii şi uşa de la cancelarie s'a deschis din nou.

De data aceasta intră în cameră un om de vârstă mijlocie, şchiopătând puţin, îmbrăcat într'o scurtă, cu căciulă de piele de oaie.

— Aş vrea să vorbesc cu tovarăşa deputat.

— Veniţi mai aproape, — îi spuse Ana Andreevna. — Ce vă aduce la mine?

— Numele meu este Ivan Feodorovici Colosov, spuse el. Am o rugăminte la dumnea-

voastră, tovarăşă deputat. Iată despre ce este vorba: am fost rănit în război la picior, mi-au făcut atunci o proptea metalică sub genunchi, iar doctorul nostru mă asigură că acum piciorul meu poate fi vindecat complect, numai că trebuie să fac operaţie. După două luni, zice el, vei putea umbla fără nici un fel de proptea. Şi mă sfătuieşte să fac operaţia asta la Moscova. Iată dece am venit la dumneavoastră. Vreau să vă rog să faceţi demersurile necesare.

Ana Andreevna îşi însemnă cererea lui în carnetul său de notiţe.

Apoi a venit o bătrânică. Ea era înfăşurată într'un şal mare, din care deabia se vedeau vârful nasului şi ochii.

— Bună ziua, Ana Andreevna! Bună ziua, drăguţă, — spuse ea intrând în cancelarie.

— Bună ziua, mătuşă! De unde eşti dumneata?

— Păi, sunt din Meşcianinov.

— Şi ai plecat pe timpul acesta aşa de departe! Nu ţi-a fost frică?

— Am treabă cu tine, draga mea, deaceea nu m'am temut. Fata mea a trăit, poate că ştii, la Gritcino. A trăit bine înainte, dar iată că bărbatul ei nu s'a mai întors din război şi totul a rămas paragină. Apoi ea s'a îmbolnăvit şi a murit. Mi-a lăsat doi nepoţei — pe Mişutca şi pe Niurca. I-aş lua la mine dar şi eu însămi trăiesc pe seama colhozului. Şi atunci, ce m'am gândit eu? Ia să mă duc la deputatul nostru să-i cer un sfat, ce să fac.

Ana Andreevna căzu pe gânduri.

— Uite ce e, mătuşică. Ii vom primi pe nepoţii dumitale în casa noastră a copilului. Acolo este bine. Vor avea mulţi tovarăşi. Şi când ai mulţi tovarăşi buni, viaţa e mai plină de bucurii.

Ea îi explică bătrânei ce trebuie să facă şi îi scrise îndată o scrisoare pentru secţia învăţământului public, să trimită la Gritcino un inspector care va face un inventar al avutului orfanilor pe care îl va preda colhozului spre păstrare.

— Iar dumneata, mătuşă, să-mi trimiţi mai târziu prin cineva vorbă, ca să ştiu cum s'a aranjat totul.

— Am să-ţi trimit, am să-ţi trimit neapărat. Iţi mulţumesc draga mea! — a mai spus bătrânica.

Mulţi oameni vin Joia la Ana Andreevna. Vin colhoznici să-şi spună nevoile şi grijile, vin preşedinţi de colhozuri, învăţători, agronomi, brigadieri, medici. A venit odată un şofer de la cooperativele de consum, care s'a plâns că pe şosea au apărut atâtea gropi, încât îi vine greu să conducă maşina, iar pe vechiul pod de lemn e chiar foarte periculos de mers. Din comuna Meşcerov au venit la ea preşedintele sfatului popular şi directorul şcolii de 7 clase. S'au sfătuit cu ea cum să facă să construiască în anul viitor în comuna lor o clădire pentru o şcoală medie complectă. De la fabrica de manufactură a venit ţesătoarea Ivanţeva şi i-a povestit că de vreo cinci ani trăieşte cu familia sa numeroasă într'o cameră neîncăpătoare şi incomodă.

Ana Andreevna îi asculta cu atenţie pe toţi şi îşi nota totul în carneţel — numele, de unde vine, în ce chestiune, ce anume trebuie să facă pentru a-i veni în ajutor. Iar apoi telefona la raion, la fabrică, scria cereri la regiune, dădea telegrame chiar la Moscova, când era necesar. Trecea o săptămână-două, Ana Andreevna îşi răsfoia carneţelul şi controla dacă a făcut tot ce trebuia şi dacă a reuşit bine ce a întreprins.

Despre operaţia necesară invalidului din Războiul pentru Apărarea Patriei, Ivan Colosov, ea a scris la Moscova la Ministerul Sănătăţii Publice. De acolo i s'a răspuns că această operaţie este posibilă şi că invalidul Colosov poate să vină pentru aceasta în capitală.

De la regiune s'a trimis la colhozul din Merţalovo un inginer.

Acesta a ridicat împreună cu comsomoliştii planul râului, a calculat unde şi cum se poate construi mai bine un baraj, a întocmit proiectul preliminar al uzinei electrice.

Colhoznicilor din Meşcerov sfatul popular regional le-a comunicat că în planul pe anul viitor este inclusă şi construirea unei şcoli noi pentru această comună.

Ţesătoarei Ivanţeva i s'a repartizat o nouă locuinţă.

Intr'o Joi, Ana Andreevna şi-a terminat orele mai târziu ca de obicei şi când a venit în cancelarie o aşteptau acolo mulţi colhoznici. Printre ei ea a remarcat un băiat mic. El era îmbrăcat într'un palton nou vătuit şi ţinea în mână o căciulă caldă.

Faţa băiatului era veselă şi ochii săi albaştri străluceau strengăreşte.

— Dar tu tot pe mine mă aştepţi? — îl întrebă învăţătoarea.

— Pe dumneavoastră, Ana Andreevna. M'a trimis bunica şi mi-a spus că trebuie să vă mulţumesc numaidecât.

— Nu-i fi cumva Mişa?

— Da, sunt Mişa.

— Dar surioara ta unde este?

— Niurca e şi ea cu mine.

— Atunci e bine, foarte bine. Să vii cândva împreună cu ea la mine în vizită.

— Bine, Ana Andreevna, vom veni!

★

Au trecut patru ani. In comuna Merţalovo funcţionează de mult uzina electrică a comsomoliştilor şi Ivan Feodorovici Colosov lucrează în ea ca electromonteur. El nu mai şchioapătă şi nu se mai socoteşte de mult un invalid. In comuna Mescerov a fost inaugurată şcoala medie. Pe şosea automobilele gonesc acum fără pericol.

Veruşca a trecut acum în clasa VII-a şi deseori, visând la viaţa sa de mai târziu, le spune prietenelor sale:

— Vai, fetelor! Aş vrea neapărat să fiu şi eu deputat ca Ana Andreevna.

După lege în Uniunea Sovietică se cuvine ca la fiecare patru ani să se ţină noi alegeri de deputaţi ai poporului. Dar Ana Andreevna este atât de iubită şi respectată de toată lumea, încât după patru ani ea a fost aleasă din nou deputat în Sovietul Suprem.

După o lună dela alegeri ea a plecat la Moscova, unde trebuiau să se adune toţi noii deputaţi la şedinţa Sovietului Suprem.

Iar după o zi dela plecarea ei a venit la şcoală Mişa. Văzându-l, Veruşca a izbucnit în râs.

— Ei, Mişca! N'ai nimerit! Ana Andreevna a plecat la Moscova.

— La Moscova? Credeam că n'a plecat încă. Voiam să o rog să-mi cumpere nişte patine. Uite, am adunat şi banii.

— Nu-i nimic, — i-a spus Veruşca. — Ştii ceva? trimite-i o scrisoare la Moscova.

— Dar nu-i cunosc adresa.

— Nu e nevoie de nicio adresă. Scrie aşa: Moscova, Sovietul Suprem, deputatului Ana Andreevna — şi numele.

Lui Mişa îi era tare frică că Ana Andreevna nu va primi scrisoarea. El citise cum Vanica Jucov din povestirea lui Cehov trimisese o scrisoare „la bunicul la ţară". Scrisoarea lui Vanica nu a ajuns la destinaţie. Sunt atâtea sate în ţara noastră. Dar şi la Moscova sunt atâtea străzi, pieţe şi case! O va putea oare găsi poştaşul pe Ana Andreevna?

Dar peste o săptămână Mişa a primit o telegramă dela Moscova:

„Am cumpărat patinele. Sosesc duminică. Ana Andreevna."

Duminică toată şcoala a întâmpinat-o pe învăţătoarea dragă tuturor — pe deputatul poporului.

In seara aceea lumina a ars până târziu la ferestrele şcolii. S'au adunat nu numai şcolarii, ci şi întreaga populaţie de oameni vârstnici a colhozului.

(Traducere din limba rusă)

ZI DE TOAMNĂ

de **NINA CASSIAN**

...Soarele în nori se-ascunse.
Vântul fremătă deodată,
Ca o ciută printre frunze.
Şi din norii negri, iată,
Ploaia începu să cadă.

Primul strop, ca o arşică
M'a izbit pe braţu'ntins.
Altu-acum pe frunte-mi pică.
Altu'n geană mi s'a prins.
Parc'ar face într'adins.

Aş rămâne 'n ploaie,-afară.
Dar e molcomă şi rece.
Nu-i ca ploile de vară.
Asta'ncepe şi nu trece
Doar cât numeri pân' la zece...

Intru'n casă. Iau o carte.
(Gata-i lecţia, de mult).
Şi, cu cartea'n faţă,-ascult
Ploaia, cum în geamuri bate,
Mai aproape, mai departe...

Dac'o ţine tot aşa,
Mâine, când mă duc la şcoală,
Ud, asfaltu'n calea mea,
Ca'nvelit în poleială
De argint, îmi va părea.

Ploi de toamnă, blânde ploi
De belşug aducătoare,
Bine aţi venit la noi,
Ca să crească grâul mare
Până'n vara viitoare.

Zile frumoase

de C. GHIBAN

E vară și amiaza caldă
Cutremură văpăi pe râu;
Grăbiți, secerătorii saltă
In care, snopii grei de grâu.

Pe miriștea fără podoabă,
Roiesc în pâlcuri pionieri,
Fiece spic, fiece boabă
Cu grijă-i strânsă în coșări.

— Măi țâștilor, e gârla caldă
Și voi pe-aici?! zise-un bătrân.
— Avem noi vreme și de scaldă
Zâmbi un puști cu nasul cârn.

Și-apoi... zorim fără de tihnă
Că în curând — nici nu ți-am spus —
Plecăm cu toții la odihnă.
Ne-om odihni la munte sus.

Stătu proptit moșneagu'n furcă.
Cu gându'n amintiri porni.
Prin plete-un fir de vânt se 'ncurcă
Și cată moșul spre copii:

— Voi apucarăți mândre zile.
Vă văd și-mi vine'n gând mereu,
Copilăria mea, copile;
Trecut-a'n chin amar și greu.

★

Răcoarea munților s'anină
De culmi cu coama vineție.
Mirosul proaspăt de rășină
Iți umple pieptul de tărie.

Prin stânci izvoarele frământă
Argint de spumă în cascadă,
Sub cetini largi copiii cântă...
S'opresc pe vaduri cerbi, să-i vadă.

Cărări pe care le bătură
Străbunii noștri'n haiducie,
Poienele cu umbra sură,
Răsună azi de bucurie.

Ehei, apus-au anii-amarnici...
Ni-i țara slobodă, copii!
E dreptul nostru, celor harnici
Să ne-odihnim cu drag aci.

★

Trecu și vara cea mănoasă...
Frumos a fost la strâns de grâne.
Poate din rodul strâns atuncea
Mi-a luat mămica astăzi pâine.

Nespus de drag mi-a fost la munte.
Am mai crescut? Ori mi se pare?!
Hăinuța mi-a rămas cam strâmtă.
Obrazu-i rumenit de soare.

Abia aștept să 'nceapă școala.
Să 'nvăț din carte cu căldură.
Imi dau silința și sunt mândru:
Am dreptul meu la 'nvățătură.

Înnoiții

de **GICA IUTEȘ** *(urmare din numărul trecut)* Ilustrații **I. DARIE**

Topitorul Hurduc căuta să glăsuie mai cumpănit, de, ca'n fața maistrului, dar punea adeseori întrebări în privința meșteșugului de oțelar din pricina cărora Iovan Vertea se aprindea ca benzina de la chibrit. Se potolea însă repede și-și privea prietenul gândind cu mirare — ia te uită, ăsta să fie oare Ion Hurduc? Și simțea un fel de mândrie pe care nu îndrăznea să și-o mărturisească nici lui însuși. Pe ăsta eu l-am făcut oțelar!

. . . . . .

Ștefănel deschise binișor poarta. Era asudat tot, o ținuse tot într'o goană dela O.M. până acasă. Giuri se mutase într'o casă faină. O să stea ca un boier! In schimb el întârziase strașnic. Desigur că tata venise... Iar bunica? Nu mai încăpea îndoială că funiase și fulgerase ca de obicei, și dinadins nu aducea mâncarea la masă, ca să facă lucrurile și mai gogonate.

Dar acum avea într'adevăr ce să-i povestească tatei. Se întâmplaseră lucruri cu totul neobișnuite. Intâi anunțul și apoi a fost să-l ajute pe Giuri să se mute. Doar nu era să-l lase singur la încărcat și la descărcat! Tata nu se va supăra, desigur. El e cel mai înțelegător om. Dacă n'ar fi el, apoi cu bunica nu e de glumit.

Și ținându-și răsuflarea se duse întâi la fereastră să vadă cum stă situația. Aha! Avem oaspeți! Cu atât mai bine! Era tatăl lui Iorgu... Bunica pe semne era în bucătărie. Dar ce-i asta? Tata părea foarte nemulțumit de ceva și se răstea la nenea Hurduc.

— No, frate Ion, când îți spun că te repezi! Unde te trezești? La foale? Rapidă, rapidă, dar în trei ceasuri și cinzeci de minute o șarjă? De unde ai mai scos-o? Dacă se arde bolta?

Ion Hurduc râse încetișor și se bătu cu palma peste buzunarul surtucului vătuit, din care se vedeau ieșind colțurile unei cărți.

— Nu se arde nici o boltă! Aici e secretul.

— Ce secret? se supără din nou tata. Oare dacă faci școala de maistru te crezi în stare să topești oțel și'n ceaunul de mămăligă? Am lucrat 15 ani bătuți pe muche la cuptorul tău. Il cunosc până'n adâncul rărunchilor. Intâi și 'ntâi oxidează prea tare.

— Am să bag și aluminiu, maistre Iovane; ai să vezi ce șarjă scot.

Maistrul Iovan mormăi neîncrezător.

— La cuptorul 5 șarjă în trei ceasuri cinzeci de

minute... Om trăi şi om vedea... Şi mozolind îndârjit coada lulelei adăugă repezit: Eu nu mi-s mucegăit, să ştii — dar eu nu vreau să lucrez cu ochii închişi! Ia, mai dă odată graficele alea...

— Ei, îşi zise Ştefănel. De asta o făcea Iorgu pe deşteptul, îi seamănă lui taică-său... ha... ha... dar i-a zis-o tata! „Vrea să topească oţel şi în ceaunul de mămăligă" şi înveselit se desprinse dela fereastră cu gândul să intre. Dar rămase locului privind cu nelinişte, în casă. Bunica intrase aducând la masă nişte farfurii. Dar nu asta îl nelinişti pe Ştefănel ci faptul că bunica se apropiase de tata şi-l ţintea cu o privire, care nu prevestea nimic bun. Era mai înaltă ca tata, care-i semăna doar la ochi. Ochi neguroşi ascunşi îndărătul sprincenelor îmbinate.

— Iovane, strigă cu tărie bunica. Citeşti, citeşti, dar de fiul nostru nu întrebi.

„Fiul nostru, şopti Ştefănel! E jale!" Şi cu inima cât un purice se lipi de uşă.

— No! Iovane maică, urmă bunica mustrător, mă uit la tine şi nu ştiu ce să cred. Să spună şi Ion ce crede. că are şi el băiat la şcoală şi paisă-mi-te în aceeaşi clasă cu fiul nostru.

— Şi zi, n'a venit? răsună glasul tatei îngrijorat şi parcă plin de vinovăţie.

— Vezi bine că n'a venit! Umblă la adunări mai abitir ca tine. Da' ce fel de adunări? Că unde mi-l auzi dimineaţa:

— Pune te rog dumneata, bunică, două ouă şi-o felie de pâine, că n'am timp să viu la prânz. Avem adunare

Iar eu zic :

— Nu-ţi pun, băiete, vino frumuşel la masă! Şi numai ce face el pe supăratul:

— Bine, dacă nu puĭ, nu pui! Rabd! Mănânc eu diseară cu tata! Dar dela adunare nu lipsesc.

— Ce fel de adunare? se auzi glasul nedumerit al lui nea Ion Hurduc.

— Cu pionierii, sună răspunsul cam şovăitor al tatei. Aşa mi-a spus Ştefănel, şi nu-l ştiu să fi mințit vreodată!

Băiatul îşi simţi inima umplându-i-se de un val de duioşie pentru tatăl său.

Ei şi bunica asta! murmură el necăjit. Şi apăsând pe clanţă deschise uşa.

— Poftim! se miră bunica. Vorbeşti de lup şi lupul la uşă!

— Bună seara, bunico! Bună seara nene Hurduc!

— Bună seara, bună seara băiete, zise el, dar unde umbli ?

— No, unde ai fost copile? întrebă tatăl cam înegurat la chip.

— La Giuri... Ne-am făcut lecţiile şi-apoi ne-am pregătit pentru adunare. Cercul nostru vrea să ia un premiu pentru detaşament. Şi-o să-l ia.

— Măi, măi, nu cumva te pripeşti? — făcu tatăl mai liniştit. Apoi se întoarse spre bunică. Nu te necăji, maică. Giuri e băiat bun. Bun? nu-i aşa Ştefănel? Trebuie să fie bun. Are o măicuţă straşnică...

— Astăzi s'a mutat la O.M. I-am ajutat la dus lucrurile, tată! Li s'a dat o casă pe cinste!

— Da. făcu tatăl lui Iorgu, îngândurat. Şi... zi... munciţi, nu glumă, pentru concursul acela?

A fost şi Iorgu cu tine?

— Nu! El e în cercul de istorie... Dar noi o să luăm concursul! Cercul nostru o să-l ia, tată...

Tata îşi frecă barba şi râse încântat...

— Să te vedem, băiete... Dar urma alege.., Să nu faci cumva gaură'n covrigi!...

— Dacă aşa stau lucrurile mă grăbesc, zise tatăl lui Iorgu zâmbind. Mă duc să-i dau de veste feciorului meu să nu se lase mai prejos cumva!...

— Ia mai stai! Ce pleci aşa? îl opri bunica... Am pus pe masă ceva anume pentru dumneata

— Ei, mamă! se prefăcu necăjit maistrul Iovan... Crezi că-i pasă de bunătăţile dumitale? Lui nu-i mai plac decât „timpii morţi" la frigare.

— Vai de păcatele mele, ce-or mai fi şi ăia? Se minună bunica.

O clipă cei doi oţelari se priviră în ochi... apoi isbucniră amândoi în râs...

— Bate palma, Iovane.

— Bat palma, Ioane, şi planific în carnet : şarjă rapidă la cuptorul Nr. 5.

— La cuptorul Nr. 5!

Ştefănel nu mai ştia ce să creadă. Auzise doar cu urechile lui cum se certaseră... Şi acum? Păreau cei mai veseli şi cei mai buni prieteni din lume!..

CAP. VIII

STELA E INCÂNTATĂ

Stela Morţun ieşi din cancelaria profesorilor cu obrazul strălucind de mulţumire. Directorul îi strânsese mâna cu căldură şi-i spusese :

— Ai avut o idee bună. „Săptămâna adunărilor tematice" va fi un mijloc minunat de pregătire a materiei pentru examene...

Iar dirigintele clasei a şasea îi adusese o laudă făţişă.

— Ai reuşit să faci mult în două luni! Copiii aveau neapărată nevoie de dumneata! Atât numai că... şi-o privise cu o îngrijorare prefăcută... Nu ştiu cum o să iasă cu itinerariul acela. Te pomeneşti că exploratorii din cercul de geografie o să aibă pretenţia să plece în Antarctică!

Gluma lui stârnise mare veselie, pentrucă abia cu câteva clipe mai înainte el povestise despre proectul celor trei prieteni, Nemeth, Vertea şi Enache, de a se face neapărat exploratori în Antarctică.

Stela Morţun se opri o clipă lângă una din ferestrele coridorului şi privi dusă pe gânduri ciresii înfloriţi din grădina şcolii. Bobocii lor albi şi gingaşi se desfăceau parcă petală cu petală în lumina strălucitoare a dimineţii de primăvară. Trecuseră aproape două luni de când primise munca aceasta cu pionierii. Când fusese chemată la comitetul raional U.T.M. şi i se anunţase că trebue să ia în primire detaşamentul de pionieri al clasei a şasea se înspăimântase deabinelea.

— Nu știu cum am să mă descurc, șoptise ea uimită. Poate ar fi fost mai bine să încep cu pionierii mai mici. Așa deodată cu cei mari...

Dar acolo la raion, o și luaseră în primire, mai în glumă, mai în serios:

— Ce-i teama asta? Avem atâta nevoie de un instructor la a VI-a. Copiii sunt cam de capul lor... Noi avem încredere în tine... Iar tu?

Și așa s'a trezit instructoare la detașamentul V. Ce să facă? S'a apucat întâi să citească tot felul de cărți, în legătură cu munca „instructorului de pionieri". Multe lucruri bune de ținut minte erau în cărțile acelea, dar în cărți, totul pare mai altfel decât în viață. Viața de toate zilele te pune uneori față în față cu niște probleme mult mai complicate. Își amintea și acum de prima întâlnire cu pionierii săi. O îngrijorase mult. Erau acolo băieți care o întreceau în înălțime. Iar pe fețele copiilor citise chiar o mare desamăgire. Asta-i instructoarea cea nouă?... Atunci îi fusese ciudă, pentru întâia oară, că e atât de puțin impunătoare. Ar fi voit să fie înaltă și să aibă un glas mai ferm. Trebuie să mă împrietenesc cu ei, se gândise ea atunci, învăluind cu o privire scurtă și îngrijorată băețandrii și fetele acelea, care-i pândeau orice mișcare. Dar cum? Unde e cheia acestei împrieteniri? După fruntea fiecăruia erau pe semne atâtea gânduri copilărești, despre care ea nu știa până acum nimic... Poate trebuia să-și facă întâi și întâi un aliat din conducătorul detașamentului? Era un băiat bălan, cu bărbia voluntară. Ochii mari și albaștri o priveau cu neîncredere, iar pe fața lui stăruia un aer calm și-o siguranță de sine, demnă de invidiat. Obrazul îi era însă totuși copilăros și gata la râs...

Poate trebuia să se apropie întâi de fete? căutase ea altă soluție.

Uite fata aceea cu cozi lungi și castanii, care o cerceta pe furiș. Era responsabila gazetei de perete.

Oricum, trebuia să găsească cea mai bună cale de a se apropia de copiii aceștia. Trebuia să-și câștige încrederea lor. O să fie cam greu, se neliniștise ea din nou. Neastâmpărat mai trebuie să fie țigănușul de colo. O urmărea cu niște ochi negri și ironici. Ba chiar l-a înghiontit pe vecinul său de bancă șoptind printre buzele groase și țuguiate, pe semne ceva foarte hazliu... Căci vecinul său, un lungan roșcovan, îl împinse cu cotul, gata să isbucnească în râs. Cu siguranță că șoptise vreo răutate cu privire la dânsa. Eh, era de muncă nu glumă!

Amintindu-și aceste impresii din prima întâlnire a sa cu pionierii clasei a șasea, Stela râse încetișor și-și netezi cu un gest iute părul negru și creț. Oricum, perioada cea grea trecuse!... Căpătase acum, ceeace era esențial, siguranța! N'ar fi putut spune că se împrietenise cu pionierii săi. Dar simțea puternic că nu le era indiferentă... O pândeau cu aceeași curiozitate dela început, însă o ascultau cu bucurie și căutau de cele mai multe ori să-i fie pe plac.

Ce impresie le-o fi făcut anunțul? Se gândise mult la dânșii când propusese această săptămână a adunărilor tematice. Trebuia să caute lucruri cât mai atrăgătoare, cât mai plăcute! Numai astfel putea să-i câștige...

Își netezi din nou părul și-o luă grăbită pe coridor.

Când ajunse aproape de clasa a VI-a, ușa se întredeschise pentru o clipă, apoi se trânti brusc. Mai avu timp să zărească doar o părticică din obrazul plăcut și ghiduș al lui Vertea.

— Vine! Vine! auzi ea strigătul de alarmă. Se opri o clipă ca să-și stăpânească zâmbetul și intră în clasă cu o față senină dar plină de seriozitate.

Salutându-i de bun găsit îmbrățișă cu o privire mulțumită clasa luminoasă la ferestrele cărei se ridicau din glastrele învelite cu hârtie gofrată mușcatele înflorite. Apoi privi cuierul. Paltoanele erau în ordine, iar șepcile și bascurile stăteau stivuite cu grijă. Privirea ei se opri caldă și cercetătoare asupra copiilor și inima îi ticăi o clipă mai repede...

Aha, erau nerăbdători. Se frământaseră! In același moment, ca împins de un arc, Dinu Enache sări din bancă.

— Am citit anunțul! Nu-i așa că detașamentul nostru trebuie neapărat să ia premiul?

— Cu siguranță, răspunse ea privindu-l înveselită. Trebuie să ne gândim, cum e mai bine să ne pregătim.

— Tovarășă Stela, strigă deodată Giuri roșcovanul, ridicându-se pe picioarele lui lungi. Grupa noastră are o propunere : Să pregătească adunarea membrii cercului de geografie din clasa noastră!

— Numai așa putem câștiga! izbucni Dinu Enache, arzând de nerăbdare.

— Ba cu istoria să concurăm. Noi o să câștigăm excursia!... sări și Octav Langa.

Făcându-i semn să stea jos, Stela îl întrebă pe Giuri plină de interes.

— Dece vreți să concurați cu geografia?

— Pentrucă... pentrucă, spuse Giuri înroșindu-se de încordare. Știți, noi avem un plan. Un plan foarte bun!... continuă el cu căldură. O să pregătim o adunare tematică foarte interesantă.

— Asta-i foarte bine, încuviință ea. Dar ia să vedem dece vreți să concurați cu istoria? și-l privi cu atenție pe bondocul de Octav Langa, care părea foarte neliniștit.

— Pentrucă, noi... răbufni Octav plin de năduf, știți... pentrucă ei spun că istoria nu e interesantă! Cică noi nu suntem în stare să câștigăm un premiu pentru detașament! Noi... de asta vrem... încheie el cam fâstâcit, neștiind dacă „ea" e de acord sau nu.

Ia uită-te cine mi-i bondocul! Eu credeam că mănâncă numai semințe, își zise în gând Stela și zâmbi...

— Atunci ce facem? întrebă ea veselă și se duse la fereastră. De acolo ochii ei lunguieți și trași ciudat spre tâmple priveau ghiduși. Nimeni nu știa ce să mai creadă.

— La urma urmei putem concura și cu matematica! spuse cu glas molatec Sandu Ilieș, un băiat înalt și slab, care deslega veșnic rebusuri și cuvinte încrucișate.

— Și cu botanica! strigă subțirel Amatei Ana, iar pistruii ei se înveșăiară într'o clipă de atâta îndrăzneală.

— Dar cu limba română, dece n'am concura? spuse deodată Tina Herban şi privind-o într'una pe Stela îşi răsucea tacticoasă vârful codiţei.

— Tu ce părere ai, Hurduc, întrebă brusc Stela, bănuind că bălanul acesta tăcut, rumegă pe îndelete un gând chibzuit.

— Eu?... spuse el luat prin surprindere. Apoi gândindu-se o clipă, rosti cu hotărîre. După părerea mea, cu toate că eu aş vrea să concurăm cu istoria, propun să ne pregătim cu toţii cu toate materiile...

Dar cuvintele lui Iorgu stârniră o adevărată uimire.

— Cu toţii? Cu toate materiile? strigă Giuri.

— Ce ţi-a trăznit prin cap? bombăni Octav Langa, măsurându-l pe Iorgu ca pe o pasăre rară căzută deodată lângă dânsul. Ce om! în loc să ţină cu istoria, poftim, toţi cu toate materiile!

— Da, cu toţii, reluă Iorgu. Cred că aşa e cel mai bine. Să arate fiecare ce poate. Cine o să ia notele cele mai bune, cine o să fie cel mai disciplinat, cine o să aibă cel mai interesant plan, acela să reprezinte detaşamentul... Aşa sunt de părere. Toţi şi cu toate materiile!...

— Cu toţii, cu toate materiile? sări indignat Dinu Enache, păi...

— Stai jos, Enache, îl potoli ea. N'ai cerut cuvântul. Poate Hurduc mai are ceva de adăugat.

— Atât am avut de spus! încheie Iorgu şi se aşeză în bancă plin de liniştea pe care-o are numai omul care şi-a făcut datoria.

— El spune toţi şi cu toate materiile, sări din nou Dinu în picioare. Dar cum se poate una ca asta?

— Se poate! Se poate! strigă Tina Herban, bătând din palme. Toţi şi cu toate materiile!

Dinu îi aruncă o căutătură nimicitoare.

— Cer cuvântul, strigă el înfierbântat. Tovarăşă Stela, nu se poate! N'o să luăm premiul în vecii vecilor! O să pierdem timpul şi-o să ne-o ia celelate detaşamente înainte. O să ne facem de râs. Să spună Hurduc ce activitate mai este în clasă, afară de cercul de geografie şi de cercul de istorie. Şi apoi ce fel de adunare se poate face cu matematica? Dar cu botanica? Doar n'o să venim la adunare cu straturile de pătlăgele roşii pe care le-a sădit Amatei în cercul lor...

Hohote de râs îi însoţiră cuvintele. Altădată Amatei Ana poate că s'ar fi pus pe plâns din pricina acestei luări în râs, dar acum aruncând o privire furişe Stelei, văzu că ea nici nu zâmbeşte măcar. Dimpotrivă, părea chiar nemulţumită.

— Aşa-i! Să concurăm cu geografia! se auzi glasul răzleţ al lui Ştefănel.

— Hm! Eu văd că aici ne aflăm în faţa unei mari neînţelegeri, spuse ea. Haideţi mai bine să ne lămurim cu băgare de seamă. Va să zică, detaşamentul nostru e hotărît să iasă primul la concurs?... aşa-i, ori nu-i aşa?

Un „da", prelung şi înflăcărat, făcu să zăngănească geamurile.

— Asta e un lucru care ne face cinste... Dar cine este oare detaşamentul?

Şi cum răspunsul fu o tăcere plină de nedumeriri, ea căută să explice:

— E simplu... detaşamentul este Giuri şi cu Ştefănel, este Iorgu şi cu Octav, sunt eu şi cu Tina. Într'un cuvânt, suntem noi toţi laolaltă... Dacă toţi laolaltă vrem să fim cei dintâi la concurs asta e un lucru demn de cinste şi dacă toţi vrem ca lucrurile să iasă bine, atunci dece să ne certăm? Trebue doar să ne gândim ce-i de făcut ca să câştigăm concursul şi totul va fi în ordine. Eu cred că ar fi bine, ca noi să pregătim nişte „planuri straşnice". Din aceste „planuri straşnice" să-l alegem pe „cel mai straşnic". Nu-i aşa?

— Da, aşa e mai bine!...

Abia ieşi pe uşă instructoarea detaşamentului V, că Tina se apucă să sară într'un picior.

— Aţi văzut? strigă ea triumfătoare, privind cu înţeles spre Dinu. Stela e cea mai bună instructoare.

— Şi ce sari acum ca o iadă? se supără Dinu. O să vedem, la urmă, cine-o să câştige. Băieţi, cine mai vine cu noi?

— Hei, strigă la rândul său Octav, cine vrea să concurăm cu istoria să vină după mine...

— Fetelor, chicoti Tina Herban, ce facem? Să nu ne lăsăm mai prejos. Şi grupuri grupuri copiii plecau şuşotind şi punând la cale cel mai straşnic plan dintre toate planurile straşnice.

(continuare în numărul viitor)

MIȘU

de H. STOLPER

Pe-o alee'n parcul verde
Mișu se plimba,
Țanțoș și cu importanță
De erou sadea..

Are uniformă-albastră
Are epoleți...
Și un rând întreg de nasturi...
De-aur. — ce credeți!?

L-au zărit abia, copiii
Și, gândind la fel,
Lăsând mingi și trotinete,
Fuga după el...

Roată, roată se adună.
— Un ciorchine par,
Pipăindu-i uniforma
Ca pe-un lucru rar.

Se repede către nasturi
Unul dintre țânci...
Altul mai vânjos ca dânsul
Îi dădu un brânci.

Hărmălae, zarvă, larmă...
Vorba curge'n val...
O fetiță-și dă părerea:
— Pare-un general

Altu'n pripă-i tae vorba:
— I-auzi, ce păreri!
Știu precis că-i uniformă
De brigadier...

Altul bate cu piciorul
Să-l audă toți:
— Ba, aceasta-i uniformă
Doar pentru piloți.

Dar un pionier, cu caznă,
Altfel cugeta:
Doar „Rezervele de Muncă"
Se îmbracă-așa.

Mișu 'mbujorat ca macii,
Mândru le-a zâmbit
Și le-a spus în grabă mare:
„Nicu a ghicit".

— Deci strungar va fi, se pare!
— Ce strungar?! Sudor!
— Furnalist!—Fierar!—cu toții
Glăsuesc în cor...

— Vreau să fiu fierar, ca tata.
Spune-un puști cu-avânt...
— Stați — le strigă pionierul:
Mișu-i la cuvânt!

— Orice meserie-i bună
Spuse, cu elan
Mișu... Însă eu m'oi face
Electrician...

Vreau, cu brâuri de lumină
Țara s'o 'mpânzesc,
Să văd cum, în orice casă,
Becuri strălucesc.

In românește de
AUREL COVACI

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

MOȘNENII DIN OHABA

de AL. CALISTRAT

Ilustrații : A. BUICULESCU

Într'o noapte răcoroasă de Octombrie, un călăreț gonea prin zăvoi, în sus pe Argeș. Firul argintiu al apei albită de lună îi era călăuză. Drumul șerpuia printre copaci și pe alocuri, unde apa dădea ocol, o tăia deadreptul prin vad.

Dacă se întâmpla ca drumul să treacă prin sate, omul nostru se abătea mai spre margine, ținându-și bidiviul la pas. Dar de îndată ce ultima casă rămânea în urmă, scările de lemn ale șeii băteau coastele calului îndemnându-l la grabă.

Când ajunse prin meleagurile Merișanilor, Radu Arcașul, acesta era numele călărețului, domoli goana calului. Ținând strâns dârlogii cu mâna stângă, cuprinse cu dreapta mânerul jungherului cu prăsele încrustate, care-i ieșea din chimirul lat de piele, cu care era încins. Ochii îi cercetau iscoditori împrejurimea.

Era un flăcău înalt, lat în spate, cu sprâncene dese, frumos arcuite peste ochii căprui, cu mustața neagră lăsată spre colțurile buzelor printre care sclipeau dinții albi.

Îmbrăcămintea îl arăta a nu fi vecin. Purta pantaloni de aba, strârși pe picior. In jurul pulpei se încrucișau nojițele opincilor, tăiate frumos din piele de porc. Un cojoc de blană, cu înfloriturí pe el, ascundea cămașa de zale care-i apăra pieptul, arătându-i totodată rostul lui de oștean.

Când ajunse la Cornul Caprei, călărețul se opri și ascultă. Bolborositul apelor Argeșului se pierdea în foșnetul frunzelor uscate. Vântul se înteți spre dimineață aducând pe aripile lui svon de sat. Insă oșteanul, obișnuit cu iscoada, nu se arăta turburat. Își ridică privirile, cercetând bolta senină a cerului. „Nu mai e mult până în zori, socoti el. Al treilea cântat al cocoșilor m'a apucat pe Valea Ursului... pe aici trebue să mă aștepte Trăznea...".

Țuguie buzele și scoase un sunet, ca strigătul unui huhurez. Stătu apoi câteva clipe în așteptare și mai strigă scurt de două ori. De undeva de aproape veni răspuns. Crengile unui copac foșniră puternic și o mogâldeață sări la pământ, drept în fața lui. Calul lui Radu necheză scurt și dădu să se ridice în două picioare. Dar călărețul îl bătu ușor cu palma pe gâtul lat, domolindu-l.

— Tu ești, Trăzneo?

Trăznea se apropie. Umbla puțin adus de spate. Pe cap purta o căciulă neagră, iar pe umeri îi atârna ca o pelerină, un cojoc lung, cu părul întors în afară. Părea o arătare fără mâini și fără picioare. Dar pe sub cojoc, dreapta ținea strâns o ghioagă din lemn de stejar, cu măciulia plină de cuie lucitoare de aramă. Stânga o sprijinea și el pe mânerul unui jungher cu lama lată, pe care-l purta la cingătoare.

— Ce veste, Trăzneo?

— Păi, nimic de seamă Arcașule, răspunse cu glas potolit cel întrebat. Mă trimite tătâne-tău judele, să-ți spun că nu s'a astâmpărat urgia boierului asupra celor din Ohaba. Tot umblă să ne vecinească... Incolo totu-i bine. Bătrânu-i sănătos ca piatra... Oana îți trimite vorbe bune și năframa asta... Da', dac'a fi să mă asculți pe mine, ferește-te de oamenii Vladului, că ție îți poartă mai multă pică, de când ești în oastea domnitorului...

Mâna voinicului se strânse mai cu putere pe armă.

— I-o veni și lui ceasul socotelilor! Ce mai e pe la vizuina lupului?

— Greu de dibuit, răspunse Trăznea dându-și căciula pe ceafă. Oamenii lui ascut coasele și topoarele și în fierăria dinlăuntrul curții, meșterii cioplesc mereu vârfuri de săgeți.

— Ii dreptul lui de boier mare...

— Drept să-și aibă oastea lui, spuse domol Trăznea, dar prea ocolește pe oamenii domniei și nici el n'a mai călcat prin Cetatea Argeșului de mai bine de un an. Și doar e boier de sfat. Mocnește lupul, Arcașule, și-și strânge haita să plece după pradă, ascultă la mine. Și tare mi-e, că tocmai la noi la Ohaba, pe malul Argeșului, va călca mai întâi... Da' tu? Pe unde te poartă cărările? Că de trei zile stau chiar ca huhurezul în copacul acesta, așteptându-te!

— Vin dela Cetatea Dâmboviții, dela pârcălabul Dragomir, frate Trăzneo — mă trimite cu veste la domnie... Se bulucesc oștile turcești la vadurile Dunării, gata să ne calce țara... A venit chiar împăratul lor, Baiazid, cu steagul verde al profetului...

— Iar vin vremuri grele de pârjol, spuse gânditor Trăznea. I-oi spune și judelui Fintea vestea...

— Spune-i... ăsta era și gândul meu... și mai spune-i să trimită vestitori și prin celelalte sate de moșneni, să fie oamenii gata la chemarea domnitorului Mircea.

Mijeau zorii. Bolta cerului prinsese culoare de cenușă. In pădure începuse să se audă ici și colo câte un ciripit stingher.

— De acu' mă duc, spuse Radu. Trebue să ajung până la amiezi la curtea domnească. Și tu, vezi de te strecoară în sat fără să stârnești hărmălaia dulăilor.

Trăznea își îndreptă cu o svâcnitură a umerilor cojocul.

— Du-te sănătos! — se opri o clipă — ...da' Oanăi, nu-i trimiți vreo vorbă?

Ochii voinicului se îngustară.

— Ba da! spuse el. Să știe că atunci când s'or arăma frunzele, mi-o iau domniță în casă!

Calul lui Radu, îmboldit de isbiturile scărilor, o porni domol pe poteca pădurii. Trăznea privi o vreme pe urmele prietenului, apoi se mistui și el în desiș, luând-o spre sat.

Drumul era acum mai anevoios. Poteca șerpuia printre copacii deși. Ici și colo, viiturile pornite de pe dealurile apropiate tăiaseră șanțuri adânci și povârnite în pământul lutos al locurilor. Radu descălecase și-și purta calul de căpăstru. Acolo unde copacii erau mai rari, prin frunzișul arămit începuse să pătrundă lumina zorilor. Pe sub bolți, dar mai ales pe fundul povârnișurilor, întunericul mai stăruia încă.

Deodată, calul voinicului necheză încetinel și-și ciuli nervos urechile. Arcașul se opri și-și încordă auzul. I se păru că prinde în freamătul pădurii un țistuit. Atât îi fu de ajuns. Dreapta apucă fulgerător paloșul care-i atârna la șold și-l trase din teacă. Dar repeziciunea nu-i fu de niciun folos. Un lat îi cuprinse pe la spate pieptul, înțepenindu-i brațele. O isbitură peste încheetura mâinii îl făcu să scape paloșul. Jungherul îi fu smuls din mâna stângă. Radu mai apucă să sloboadă un chiot puternic, care răscoli adâncurile codrului. Dar o lovitură în moalele capului îl prăbuși toropit.

— Am prins năpârca Basarabului! spuse râzând cu răutate o namilă de om, care părea să fie conducătorul cetei.

— O să ne dea boierul Vlad o balercă de vin vechi și haine noi, Ursarule, spuse un altul.

— De n'o uita să-și țină făgăduiala, mormăi acesta. Acuma, hai să ne grăbim spre curte, ca să nu ne prindă soarele în drum. Tot n'aș vrea să dau ochii cu oamenii lui Trăznea din Ohaba.

Il trântiră pe cel prins deacurmezișul șeii, așa încât mâinile și picioarele i se bălăbăneau de o parte și de cealaltă a calului. Unul dintre oștenii boierului Vlad apucase dârlogii, în timp ce altul îmboldea animalul care se împotrivea, înțepându-i coasta cu un pumnal.

Soarele se ridicase ca la o suliță peste zare, când ajunseră în apropierea curții boierului. Casele mari se înălțau pe culmea unei coline. In jurul lor se ridicau ziduri puternice de piatră cenușie, străjuite la colțuri de turnuri pătrate. Un sunet de corn hăuli departe, vestind apropierea oștenilor. Poarta grea, din bârne de ștejar prinse în chingi de fier, se deschise încet făcându-le loc să treacă.

Sus în cerdac, boerul Vlad, înconjurat de slujitorii mai de seamă ai curții sale, îi aștepta să se apropie.

Boierul era un om ca la vreo patruzeci de ani. Nu prea înalt, dar bine legat. Arăta vânjos ca un flăcău de douăzeci. Numai barba neagră și deasă îi dădea înfățișare mai bătrânească. Privirile-i erau reci și aspre. Oamenii curții își șopteau între ei, că boierul Vlad n'a surâs niciodată, nici chiar în copilăria lui.

Boierul se apropie de parmaclâcul cerdacului. Pintenii lungi de fier, prinși meșteșugit de cizmele cu carâmbi moi de piele de căprioară, zornăiau.

— Ați prins dihorul, Ursarule? întrebă el răstit.

— Prins, măria ta, răspunse cel întrebat.

— Udați-l, să-și vie în simțire. Deacuma mi-o da mie veștile și nu Basarabului!

Oștenii turnară o găleată cu apă rece în capul celui prins. Acesta deschise încet ochii. O ceață îi jucă o vreme în priviri, după care văzu mai limpede chipul încruntat al lui Vlad și înțelese totul.

— Scoală-te! auzi el glasul răstit al acestuia.

Radu Arcașul se ridică anevoie. Toate i se clătinau în fața ochilor.

— Tu ești Radu al județului Fintea din Ohaba?

— Eu! răspunse calm ostеanul.

— Dece umbli pe căi tăinuite pe moșia mea? Unde te duceai? De unde vii?

— Nu mi-s tăinuite căile, răspunse Radu. Drumu-i drum, îl poate alege oricine. Că trece pe moșia măriei tale, nu-l pusei eu acolo— dar și moșia măriei tale este pe moșia mai mare a domnitorului Mircea... și eu sunt sluga lui.

— Ești limbut! strigă furios boierul și ochii îi scăpărară de mânie. O să te pun în furci, ca să știi a cui e moșia și cine ține judecată pe ea...

— După datină, măria ta — dar tot după datină, pe toată moșia țării, dela munte la marea cea mare, judecă domnitorul al cărui oștean sunt!

— Vecin afurisit! O să te pun la cazmă!

— La cazmă mă poți pune, măria ta. Da' — de vecinit nu m'ai vecinit încă. Ohaba îi tot sat de oameni liberi!

Boierul își domoli furia.

— Ascultă-mă, Arcașule! Am eu ac de cojocul tău! Spune de bună voie ce te-am întrebat! Ce vești duci la scaun? Cine ți le-a dat?

— Mă duc la slujbă, măria ta, și nu duc nimănui nici o veste...

— Fii om de înțeles, Arcașule... îți jur pace bună pentru tine și toți ai tăi, dacă vorbești! Mai mult decât îți dă Basarabul cela blestemat... de nu...

— Nici făgăduiala nu mă îmbie și nici amenințarea nu mă sperie, măria ta. Gândul meu e unul!

— Așa? Boierul spumega de mânie. Ți-e dragă Oana? Alege, ori Oana și-mi spui ce te-am întrebat... ori...

— Am spus tot ce am știut, măria ta...

— Aduceți-o pe Oana, urlă furios Vlad.

Un cuțit se înfipse parcă în inima Arcașului.

Doi oameni o aduseră pe fată. Inaltă, cu părul castaniu și ochii verzi, fata din Ohaba arăta ca o adevărată domniță. Când dădu cu ochii de ostean tresări, dar se stăpâni.

— O vezi? rânji boierul. Alege acuma... ori grăești, ori Oana va fi până mâine noapte în cortul trimisului împărătesc Feriz-beg! I-o dăruesc să-i fie roabă!

Radu întoarse scârbit capul.

— Câine! strigă fata spre Vlad. Ai pus să fiu furată... dar să știi că săgețile oamenilor noștri bat departe.

— Măsoară-ți cuvintele, fată! tună Vlad. Vorbești domnului țării.

— Trădătorule! isbucni atunci Radu.

Paloșul lui Vlad îl lovi cu latul peste față, umplându-l de sânge.

— Luați-l! urlă el. Porniți fata deîndată spre tabăra turcului. I-l dăruesc și pe omul acesta să-i fie rob!

Ceata ostaşilor boierului înainta anevoie pe drumeagul din pădure. Nu erau oaste de ţară, ci oameni de curte, care îndeplineau porunca primită, chiar dacă o făceau în silă. După o zi de mers, tot pe drumurile ferite ale codrului, poposiră pentru noapte într'o poeniţă şi puseră câteva străji.

Focul arunca o pulbere roşiatică pe copacii din jur. Freamătul pădurii părea oftatul unei mulţimi. Sprijinit de un copac, cu mâinile legate la spate, Radu încerca să prindă măcar o privire a Oanei. S'o îmbărbăteze. Dar paznicii îi vegheau cu străşnicie. Odată numai li s'au întâlnit privirile. Din încruntarea sprincenelor, oşteanul a înţeles totul. Mai bine moartea decât robia turcului.

Liniştea cobora tot mai adâncă peste codru. Oamenii adormiseră. Străjile sprijinite în sulifele scurte moţăiau. De undeva, dintr'un copac, se auzi atunci strigătul unui huhurez, apoi încăodată... şi încăodată.

Radu Arcaşul se încordă. Parcă nici nu-i venea să creadă. Chemarea lui Trăznea îi era bine cunoscută. Se trase uşurel spre umbra deasă pe care o arunca arborele cel mai aropiat. Paznicii dormeau şi nu-l simţiră. Ţugule buzele şi răspunse chemării. Apoi aşteptă. Lama rece a unui cuţit îi atinse încheetura mâinilor. Legăturile tari, de piele, căzură. Simţi în palmă mânerul rotund al unui paloş.

— Suntem patru, îi susură Trăznea la ureche.

— Destul! răspunse la fel Radu. Trageţi un rând de săgeţi, apoi daţi năvală cu paloşul.

Aerul se umplu peste câteva clipe de bâzâitul săgeţilor care spintecau noaptea, înfigându-se în piepturile slujitorilor boiereşti. Chiote puternice răscoliră apoi tăcerea codrului. Până ca cei atacaţi să se desmeticească, paloşele şi jungherele făcuseră treabă bună. Poieniţa din pădure avea să le fie ultimul loc de odihnă oamenilor lui Vlad.

— Frate Trăzneo! Socoteam că mi-a sunat ceasul din urmă! spuse Radu îmbrăţişându-şi prietenul. Cum mi-ai dat de urmă?

— Păi aşa... spuse Trăznea tot atât de potolit ca şi cum nu s'ar fi întâmplat nimic. Ţi-am auzit chiotul atunci în pădure... dar nu mai putui să te ajut. Am dat atunci o fugă până'n sat şi aflai că oamenii Vladului au furat-o şi pe Oana... şi atunci i-am adus pe voinicii ăştia, de am pândit în jurul curţii boiereşti...

— De acu', spuse Radu, am stârnit mai tare duşmănia boierului asupra noastră, a celor din Ohaba. Grăbiţi ca până în seară să vă aflaţi acasă şi să staţi gata, că nu va trece mult şi oamenii Vladului ne-or călca iarăşi satul. Eu mă duc la Cetatea Argeşului, să dau de veste măriei sale, care sunt gândurile boierului şi că acesta este înţeles cu trimisul împărătesc să-i fure scaunul domnesc... E gata să vândă ţara, ticălosul, pentru mărire...

Oana încălecase un căluţ şi sta deoparte în umbra copacilor. Radu îşi îmboldi calul şi se apropie de ea.

— Vin vremuri grele, Oană, îi spuse el cu glas întunecat. Se va întinde pojarul peste ţară şi poate peste casele noastre. Nu rămâne în sat... du-te sus în Cumpăna muntelui, la moşu-tău şi aşteaptă-mă acolo.

Fata dădu din cap drept orice răspuns.

— Duceţi-vă sănătoşi, mai spuse Radu, şi ia seama frate Trăzneo... la tine mi e toată nădejdea...

Ceata moşnenilor se înşiră ca un fir lung sub boltile pădurii, luând-o spre Ohaba. Arcaşul mai stătu o vreme locului până ce ultimul om dispăru în desiş şi apoi porni să facă un ocol mare, ca să se ferească din drumurile bătute de oamenii boierului Vlad, socotind să ajungă până în seară la Cetatea de scaun.

★

Drumul până la Ohaba era mai greu pentru Trăznea şi oamenii lui, decât calea lungă până la Cetatea Argeşului a Arcaşului. Cât umblară prin pădure, lucrurile erau mai lesnicioase. Dar odată cu venirea zorilor trebuiră să iasă la lumină, să taie dealatul ogoarele spre a ajunge pe malul Argeşului. Şi pentru aceasta aveau să treacă printre vecinii de pe moşiile întinse ale lui Vlad.

— Om rămâne sub ascunziş de codru până în seară, îşi dădu cu părerea unul dintre moşneni. Ne-om strecura apoi spre sat. Că altfel, cu Oana în mijlocul nostru, ne dibuie cu uşurinţă...

— Şi dacă bate Vladul în sat fără să fim noi acolo? întrebă morocănos Trăznea, frământând capul ghioagei.

Omul ridică neputincios din umeri.

— Eu zic să mergem înainte, moş Trăzneo, se amestecă atunci în vorbă şi Oana. Nici aici nu pot să stau şi nici să nu mergem nu se poate... Numai să nu mă lăsaţi cu mâna goală. Că de-o fi să fie ceva, nu mai vreau să cad încăodată vie în mâna năpârcii...

Faţa lui Trăznea se lumină de un zâmbet.

— Bine zici, nepoată! Şi îi întinse jungherul lui cu lama lucie. Să-ţi fie cu noroc!

Stolul porni în trap mărunt pe drumul prăfos care străbătea ogoarele. Ziua luminoasă de Octombrie aşternea pulbere aurie peste tot cuprinsul. Brazde negre se întindeau cât vedeai cu ochiul, iar pe coarnele plugurilor oamenii de pe moşia boierească, mânaţi de gârbacele vătafilor şi armăşeilor, se opinteau din greu. Temători de plesnet îşi ridicau rar privirile după drumeţii aceştia, în mijlocul cărora se afla o fată ca de vreo şaisprezece ani.

Pe Trăznea din Ohaba, ca şi pe ceilalţi oameni din sat, îi ştiau cu toţii. Unii le erau chiar cumetri. Fuseseră doar şi ei moşneni, cu urice din moşi strămoşi. Se făcură că nu-l văd, ca să nu stârnească mânia slugilor boiereşti şi se gândeau cu amărăciune că mâine oamenii aceştia le-ar putea împărtăşi soarta.

Nici slujitorii boierului nu se încumetară să se lege de ceata lui Trăznea, căci îl ştiau aprig la harţă şi iute la mânie. Îl priveau însă printre pleoapele întredeschise şi-şi făceau socoteala cum să-i spuie spre seară boierului cele ce le-au văzut.

Socotelile şi le făceau însă zadarnic căci Vlad ştia încă din zori de cele întâmplate în inima pădurii. Unul dintre oştenii săi scăpase nevăzut de săgeţile moşnenilor şi se strecurase înapoi la curte ducând vestea cea rea.

In curtea mare din faţa ceardacului se îngrămădea acum o ceată de oşteni boiereşti, aşteptând poruncă.

Vlad se ivi curând în capul scărilor. Purta acum un pieptar de metal argintat şi o sabie lungă pe şoldul stâng. In mâna dreaptă avea un buzdugan cu măciulia rotundă, plină de ghimpi ca un arici. Căciula din blană de samur avea într'o parte o pafta bătută în nestemate.

— Vornice Lupşa!

Mai marele peste toţi slujitorii curţii boiereşti se apropie la poruncă.

— Totu-i gata?

— Gata, măria ta!

— Iei un stol de călăreţi şi te abaţi la Ohaba. Pe fată mi-o aduci vie... Cât despre sat... o să arăm pe locul acela, după ce om termina cu Mircea Basarabul. O să-i punem pe ohăbeni să tragă la jug... Mâine noapte ne găsim pe Argeş în jos, dincolo de Rovine...

Boierul dădu pinteni calului şi urmat de slujitorii curţii sale o porni afară pe poartă. Oastea, ca la vreo câteva sute de călăreţi şi pedestrime, deavalma, venea în urma sa. Căruţele acoperite cu coviltire se înşirară, stârnind praful drumului.

Călăreţii comandaţi de boiernaşul Lupşa, rămaseră mai la urmă. Şi când grosul oastei boiereşti pieri după creasta unei coline, vornicul ridică paloşul drept în sus, ca o chemare. Oştenii îşi îmboldiră caii, în timp ce vornicul îşi bătu armăsarul cu latul spadei peste coaste, făcându-l să pornească în trap spre Ohaba.

Socotea să-i ia pe ohăbeni pe neaşteptate. Părăsi drumul ţinând marginea pădurii, până în dreptul satului. De acolo o tăie deacurmezişul prin câmp, stricând semănăturile oamenilor. Îi se păru ce-i drept ciudat, cât de puţini ieşiseră la muncă, dar graba-i era prea mare, spre a mai sta să cugete la asemenea lucruri. Făcu un ocol şi urcând o coastă de deal ajunseră pe la amiază

să vadă Ohaba în vale, pe malul Argeşului. Casele acoperite cu paie sau şindrilă, văruite proaspăt, păreau nişte nătrame prinse pe covorul de aramă al pajiştilor. In mijlocul satului, ale cărei case erau toate de lut, se ridica biserica de lemn, cu o singură turlă. Dela depărtarea la care se afla, vornicului îi părură şi uliţele satului pustii. Işi opri oamenii, dându-le vreme de odihnă.

★

— O să-i lovim din trei părţi deodată, spuse el capilor de ceată, care se apropiaseră. Daţi foc caselor şi hambarelor... şi nici de robi nu avem nevoie... nici de femei şi nici de copii.... ce-i prin case e al vostru...

Cei câţiva oşteni învechiţi în rele, râseră cu răutate.

— Pe Oana mi-o aduceţi mie, mai spuse el. Cine-i clinteşte un fir de păr din cap, plăteşte cu viaţa... s'o ştie toţi... şi acum, duceţi-vă!

Ceata se despărţi în trei. Cea mijlocie era condusă chiar de vornic, pe o viroagă care se lăsa, dând drept în uliţa cea mare a satului. Celelalte două cete, una pe dreapta — în fruntea căreia se afla Ursarul — şi cea din stânga, care asculta de porunca altui slujitor boieresc anume Muja, erau socotite să lovească satul dinspre miază noapte şi miază zi.

Işi mânară caii la pas, până la câteva sute de picioare de prima casă a satului. Viroaga se sfârşea aci. Vornicul Lupşa îşi opri calul şi trase paloşul. Unii oşteni îşi strânseră cingătoarele mai tare peste şolduri. Alţii se închinară.

Un ţipăt de huhurez rupse atunci tăcerea grea a acestei după amiezi de toamnă târzie. Lupşa încremeni. Huhurez ziua în nămiaza mare nu se mai pomenise.

— Semn rău, gândi el.

De mai departe, de undeva dintr'un tufăriş, se auzi un fluerat de pasăre apoi altul şi altul tot mai departe spre sat.

— Deacu' cu dumnezeu înainte socoti vornicul, gata să aducă la îndeplinire gândul ticălos al stăpânului său. Infipse adânc pintenii de fier în coastele calului. Acesta se destinse ca un arc pornind în galop spre eşirea viroagei urmat de întreaga ceată.

Numai că socoteala lor nu era cea mai bună. Moşnenii din Ohaba cunoscând vicleniile Vladului împânziseră toată împrejurimea cu iscoade. Femeile şi copiii fuseseră duşi la adăpost în pădure, în timp ce bărbaţii şi flăcăii, cu arcurile gata încordate şi săbiile ascuţite, aţineau drumurile care duceau spre sat. Huhurezii şi sturzii, care-i cântaseră atât de neaşteptat vornicului Lupşa, erau iscoadele ascunse prin copaci şi tufişuri.

Când ceata condusă de vornic ieşi în goana mare din viroagă, dând pe drumul satului, se isbi de un părete de fier. Aerul se umplu de vâjâit de săgeţi, care veneau bâzâind ca un nor de viespi. Câţiva călăreţi răcniră, cu câte un răvaş de al moşnenilor înfipt în carne. Primul rând al călăreţilor se opri uluit. Se prilejui îmbulzeală în rândurile următoare. Câţiva cai se prăbuşiră loviţi în piept de săgeţi.

Vornicul nu-şi pierdu însă cumpătul. Dând pinteni calului, o porni în goana mare spre sat. Călăreţii îi înţeleseră gândul şi-l urmară. Dar la prima răscruce a uliţelor câteva căruţe răsturnate cu dinadinsul le împiedicară iureşul.

Cetele lui Mujea şi a Ursarului, isbutiseră să ajungă în inima satului. Pălălaie de foc începuseră să se ridice ici şi colo, iar fumul se aşternea gros ca o ceaţă. Lupşa, urmat de un grup de oşteni, dădu năvală spre casa judelui Radu. Dar casa era pustie ca toate celelalte din sat. Cele trei cete se făcură din nou una, străduindu-se să iasă din strânsoarea uliţelor, spre o limbă de pădure ce ajunge până în marginea satului. Lupta se mai domolise. Ohăbenii mai săgetau din când în când, dela adăpost, pe oştenii boiereşti. Dar când ceata vornicului ieşi din sat, un stol de călăreţi o isbi cu tărie. Chiuind de-ţi luau auzul, moşnenii se repeziră cu suliţele şi săbiile în duşmanii, care abia scăpară în grabă mare la adăpostul pădurii.

Când se apropiară, Trăznea şi ceata lui, din Ohaba nu mai rămăseseră însă decât câteva case întregi. Incolo numai grămezi de tăciuni şi cenuşă mai arătau locul gospodăriilor ţărăneşti.

Oamenii se adunaseră în faţa bisericii, din care nu mai rămăsese decât o ruină. Judele Fintea îşi scoase cuşma de pe pletele albe şi-şi şterse năduşeala de pe frunte cu dosul palmei. De încheietura mâinii drepte îi atârna, legat cu o curea, iataganul cu care luptase.

— De acu', rosti el răguşit, ne-om apuca să ridicăm din nou casele, pân' s'o ivi un nou dihor ca Vladul să le facă scrum...

Bătrânul îşi încruntă sprâncenele stufoase.

— Bădie Fintea, spuse atunci Trăznea, împingându-şi calul mai aproape. Nu de clăditul caselor e vreme!

Judele îl privi întrebător.

— Lasă femeile şi pruncii să meargă sus la munte. Bate vânt năpraznic dinspre Dunăre. Vin osmanii peste ţară... şi Vladul e omul lor. Aşteaptă să ia scaunul voievodului... de acu' trebue să-i stăm mai mult în ajutor împotriva boierului, căci la el ne e nădejdea să nu fim veciniţi.

Adunaţi în cerc sub nucul pârjolit, moşnenii ţineau sfat. Trăznea le spuse veştile aflate dela Radu. A doua zi, căruţele încărcate cu ce mai scăpase de prin gospodării, cu femei şi copii, se îndreptau spre Cumpăna muntelui, în timp ce stolurile de oşteni conduse de jude şi de Trăznea, se îndreptau prin păduri spre Argeş, socotind să iasă în drumul care ducea spre Cetatea de scaun.

★

Radu Arcaşul nu ajunse la Cetatea Argeşului spre nămiezi, aşa cum socotise, ci tocmai pe înserat. Câtă vreme se mai aflase pe moşia întinsă a boierului Vlad, trebuise să se ţie mai mult ascuns. Dela Corneşti încolo ieşise însă pe drumul mare, ce ducea dealungul râului şi nu se mai opri decât în faţa porţii dela curtea domnească. Soarele care era spre scăpătat, pusese strai de văpaie bisericii de piatră albă dinlăuntrul zidurilor. La câteva ferești ale palatului se vedea pâlpâiala roşie a feştilelor plutind în seu, sau aceea gălbue a lumânărilor de ceară.

In oraşelul din jurul cetăţii domneşti, oamenii se pregăteau de odihnă. In ogrăzi ardeau focuri de vreascuri, peste care fierbeau ceaunele de mâncare. In curţile boiereşti, câini răi şi mari, legaţi de lanţuri, lătrau la târgoveţii întârziaţi. Porţile grele de stejar şi fag se închideau scârţâind, iar oamenii le prindeau deacurmezişul drugi grei, cu capetele fixate în ziduri. Străjile îşi pu-

neau la îndemână securile şi suliţele, ca să le aibă peste noapte.

Din curtea domnească ieşiseră călări primele caraule, care încrucişau ceva mai departe de târg, ca să fie oricând în calea vreunui duşman pizmaş.

Straja din turnul porţii îl recunoscu deîndată pe Radu. Un corn sună scurt. De departe, de pe culmea unei coline, străjerul dela biserica Sânnicoară dădu răspuns. In poarta mare se deschise o portiţă cam cât un stat de om. Oşteanul descăleca şi trăgându-şi calul de căpăstru, intră înăuntrul curţii.

Vasea Spătarul ieşise în capul scărilor de piatră şi-l aştepta.

— Zăbavă multă, Arcaşule, îi spuse el oşteanului, când acesta se apropie. Măria sa este nerăbdător să afle veşti dela pârcălabul Dragomir.

— Nu sunt eu pricina zăbavei, răspunse Radu. Dar picai în capcana de lup a boierului Vlad şi fără ajutorul rudelor din Ohaba n'aş mai fi ajuns aici.

Spătarul privi îngrijorat în jur, ca vreo ureche neprietenă să nu fi auzit spusele oşteanului.

— Haide, spuse el grabnic, măria sa e la cină cu coconul său; îi povesti acolo tot ce ai de povestit.

Vasea Spătarul se răsuci pe călcâie, intrând în palat. Radu îl urmă pe coridorul întunecat, podit cu cărămidă arsă, trecu prin două camere mari, luminate de flăcările pâlpâinde ale unor lumânări prinse în sfeşnicile din pereţi. Oştenii, cu suliţe în mâini, deschideau în faţa spătarului şi a însoţitorului său, uşile grele de lemn de nuc, frumos încrustate cu cuţitul. Podelele erau aşternute cu covoare moi. astfel încât paşii lor sunau numai ca un fâşâit.

Se opriră în faţa celei de a treia uşi. Unul dintre oşteni intră.

— Domnia sa Vasea Spătarul, se auzi de dincolo de uşă.

— Să intre.

Spătarul îşi lăsă însoţitorul şi intră în sala în care luau cina domnitorul ţării, Mircea şi fiul său Mihai, cu care împărţea domnia.

— Ce veşti, spătare? întrebă voievodul ridicând privirile.

— Radu Arcaşul a sosit dela pârcălabul Dragomir, măria ta.

Domnitorul îşi împinse puţin scaunul de lângă masă. Era încă un bărbat în toată puterea, la vreo patruzeci şi cinci de ani. Purta părul pieptănat peste cap, cu plete scurte, care-i acopereau urechile. Mustaţa neagră îi cuprindea gura ca un arc. Sprâncenele stufoase adumbreau privirile pătrunzătoare, care păreau că sfredelesc pe cel care sta în faţa lui.

— Să vie!

Uşa se deschise şi Radu Arcaşul se afla în faţa domnitorului. Se apropie de jilţul acestuia şi puse un genunchi la pământ.

— Ridică-te, Arcaşule! Ce veşti ne aduci?

— Pârcălabul Dragomir, mărite doamne, se închină cu credinţă şi dă de veste că oastea osmanlâilor stă gata să treacă Dunărea încă de acum patru zile. Au şi călcat poate pământul ţării...

— Şi oastea noastră e strânsă, grăi domnitorul, dar poate să mai putem ţine în loc pârjolul războiului. să ferim de isbeliştl biata ţară...

— Mărite doamne... Radu se opri.

Işi căuta cuvintele. Ştia el vorba din bătrâni, că nu-i bine de acela care e prins între ciocan şi nicovală şi că nu era nimerit să se bage în vrajba dintre domni. Când se gândea însă la holdele mistuite de pârjolul duşman, simţea cum i se răscoleşte sângele în vine. Voievodul Mircea îl privea ţintă pe oştean, urmărindu-i parcă frământarea.

— Grăeşte!

— Mărite doamne! Boierul Vlad, din sfatul măriei tale, e înţeles cu duşmanii şi a pornit cu oastea sa spre tabăra lor. Am fost prinsul lui şi i-am auzit spusele.

Nici o tresărire nu se văzu pe faţa domnitorului. Tânărul voievod duse mâna la mânerul paloşului scurt pe care-l purta la brâu, dar se domoli sub privirea rece, ca de oţel, a tatălui său.

— Ştiam! Şi nu e Vlad singurul dintre boieri care îi aşteaptă pe osmani, ca să-şi întărească puterea lor în pofida celeia a domnului ţării.

Cuvintele căzură grele în tăcerea din odaie.

— Eşti ostenit, Arcaşule... Dela Cetatea Dâmboviţei până aici e cale lungă... Ştiam însă că mă pot bizui pe tine... Ce mai e pe la Ohaba?

— Vremuri grele, măria ta... Boierul Vlad umblă să ne vecinească şi pe noi, cum a mai vecinit şi pe alţii....

O fulgerare trecu prin privirile lui Mircea.

— Dar judele Fintea ce face?

— Ce să facă ? Stă cu mâna pe paloş şi alături de el toate neamurile...

— Să-i dai de veste să ridice satele de moşneni — să vie cu stolurile de călăreţi şi lanţurile de arcaşi în calea noastră. Porneşte de îndată un olăcar spre Ohaba .. să ne găsim cu ei la Cremeni, în apropierea Rovinelor, pe Argeş...

— L-am vestit că vine urgia, măria ta. M'am găsit cu Trăznea în drum...

— Cât despre boierul Vlad... — ochii voievodului se îngustară, acoperindu-şi fulgerarea — să nu uite pilda, că cine ridică sabia, de sabie va pieri... Să nu vă temeţi de vecinie, Arcaşule. Mi-aţi fost oşteni credincioşi în trecut şi-mi sunteţi şi acuma... Şi cum i-am mai înfrânt împreună şi pe alţii care mi-au pizmuit scaunul, l-om frânge şi pe Vlad! Spătarule!

Boierul făcu un pas înainte.

— Măria ta?!

— Oştile sunt gata?

— Gata, măria ta!

— Pornim mâine în zori.

Vasea Spătarul dădu să plece.

— Stai! Trimite un diac cu cele trebuincioase pentru scris...

Radu Arcaşul voi să plece şi el.

— Rămâi, îi spuse voievodul aşezându-se pe scaunul de stejar, pe al cărui spătar se vedea săpată stema ţării.

Mihai, fiul voievodului, trecuse la dreapta tronului.

— Fiule! i se adresă domnitorul, când a fi să aperi glia strămoşească, nu te bizui pe boierii pizmaşi, ci pe coasele şi securile oamenilor aceştia. Cu braţele lor vor ridica val ca de stâncă în calea hoardelor cotropitoare şi cu sângele lor vor stinge, de se va cere, pârjolul trădării boierilor...

Canaturile de nuc greu ale uşilor se deschiseră, lăsând să treacă spătarul urmat de un diac. Acesta îşi orândui călimara şi pergamentul pe un colţ al mesei.

— Scrie!

In odaie plutea linişte adâncă, grea. Rar se auzea de departe chemarea caraulelor. Pâlpâiala lumânărilor de ceară arunca umbre mişcătoare peste lucruri. Domnitorul se ridică în picioare.

— Scrie! Io Mircea, mare voievod şi domn, cu mila lui dumnezeu şi cu harul lui dumnezeu stăpânind şi domnind toată ţara Ungrovlahiei şi părţile de peste munţi, încă şi spre părţile tătăreşti şi Almaşului şi Făgăraşului herţeg şi Banatului de Severin domn şi de amândouă părţile de peste toată Dunărea şi până la marea cea mare... dau spre veşnică şi nesupărată stăpânire satul Ohaba de pe Argeşel şi munţii şi ogoarele din jur, judelui Fintea şi feciorului lui Cazan, Alexandru, Stan, Radu, Gheorghe şi Dumitraş, lor şi urmaşilor lor până în vecii vecilor...

— Mărite doamne!

Radu se lăsă într'un genunchi în faţa domnitorului şi-i sărută mâna.

— Şi acuma, spuse voievodul când sfârşi, tu Radu Arcaşul, vei fi căpitan de oaste, pus mai mare peste armia oştenilor. Cu paloşele voastre să apăraţi pământul ţării şi hrisovul meu domnesc!

★

Stelele mai străluiau încă pe boltă, când noaptea fu răscolită de chemările cornurilor, care vesteau ridicarea oastei. Porniră întâi stolurile de călăreţi încălecaţi pe cai mărunţi şi repezi. In fruntea lor se aflau Vasea Spătarul şi Radu Arcaşul. Veneau după ei oşteni călări ai domnitorului, în mijlocul cărora se aflau însuşi Mircea şi fiul său Mihai. Pe lături mergeau şiruri de arcaşi şi sulitaşi, iar în urma acestora se întindea gloata oastei de ţară, armată cu coase, furci şi securi. In coada oastei se înşirau carele grele cu coviltire, trase de boi cu coarne lungi şi ascuţite.

Numai pâlcurile de oaste care se aflau cu tabăra spre Oieşti şi Căpăţâneni trecură cu hărmălaie prin târgul din jurul curţii domneşti. Ceilalţi veniră din dreapta şi stânga, unindu-se cu grosul oastei mai jos de oraş.

Mircea călărea încruntat între fiul său şi câţiva boieri mari, a căror oaste se unise cu cea domnească. Mulţi nu erau. Marii boieri ai sfatului făgăduiseră să se unească mai târziu cu grosul oastei, arătând tot felul de pricini zăbavei lor. Voievodul îi simţea însă, că într'ascuns erau prietenii boierului Vlad şi turcilor, care i-ar fi lăsat să prade ţara în voie.

Pe măsură ce oastea ieşea dintre dealuri, întâlnea tot mai mulţi oameni porniţi în bejenie spre munte, fugind de urgia cotropitorilor. Dintre bărbaţii în putere, mai toţi se alăturau oastei, în timp ce bătrânii, femeile şi copiii, cu bruma de lucruri ghemuite în care cu două roţi sau în samare purtate de cai sau măgăruşi, îşi vedeau mai departe de drum. In timpul nopţii înspre miază-zi cerul se vedea roşu ca para, semn al prăpădului.

Domnitorul Mircea îşi grăbea oastea să ajungă cât mai curând în locurile smârcoase ale Rovinelor, unde socotea să înfrunte armia turcească.

Cercetaşii porneau necontenit în goana cailor şi din semnele crestate cu barda în coaja copacilor, cei ce veneau pe urmă ştiau că e calea liberă.

In a treia seară, oastea poposi pe valea Argeşului, în dreptul târgului dela Rovine. Valea era aci ceva mai lată, dar mlăştinoasă, aşa că duşmanii trebuiau s'o treacă în şir lung, de voiau să nu se înfunde în glod. De o parte şi de alta a locurilor se întindeau păduri dese, aproape de nepătruns.

Domnitorul îşi rândui oastea încă din seara aceea. Stolurile de călăreţi ale moşnenilor le trimise înainte la adăpostul codrului, având drept căpetenie pe Radu Arcaşul. Intr'un cotlon adăposti călărimea boierească în frunte cu Spătarul, în timp ce gloata o orândui în pătrat, având arcaşi pe ambele laturi. Copacii dinspre marginea drumului fură tăiaţi dela rădăcină, fără să-i doboare însă.

Când se lăsară deabinelea beznele, tabăra era gata de luptă. In jurul ei, ceva mai departe, se aprinseră focurile de strajă, care-şi înfigeau săgeţile de lumină roşietică până la poalele codrului. Spre mijlocul taberei se ridicară corturile pentru voievod şi pentru boieri, iar în jurul acestora fură aşezate în cerc căruţele, formând un fel de întăritură.

Oştenii îşi aprinseră focuri, peste care au pus ceaunele cu fiertură de mei şi carne afumată. Unii îşi mai treceau încruntaţi grezia pe tăişul coaselor sau al cuţitelor, în timp ce arcaşii îşi potriveau corzile arcurilor.

Inspre primul cântat al cocoşilor, tot cuprinsul taberei era cufundat în tăcere şi întuneric. Numai în cortul

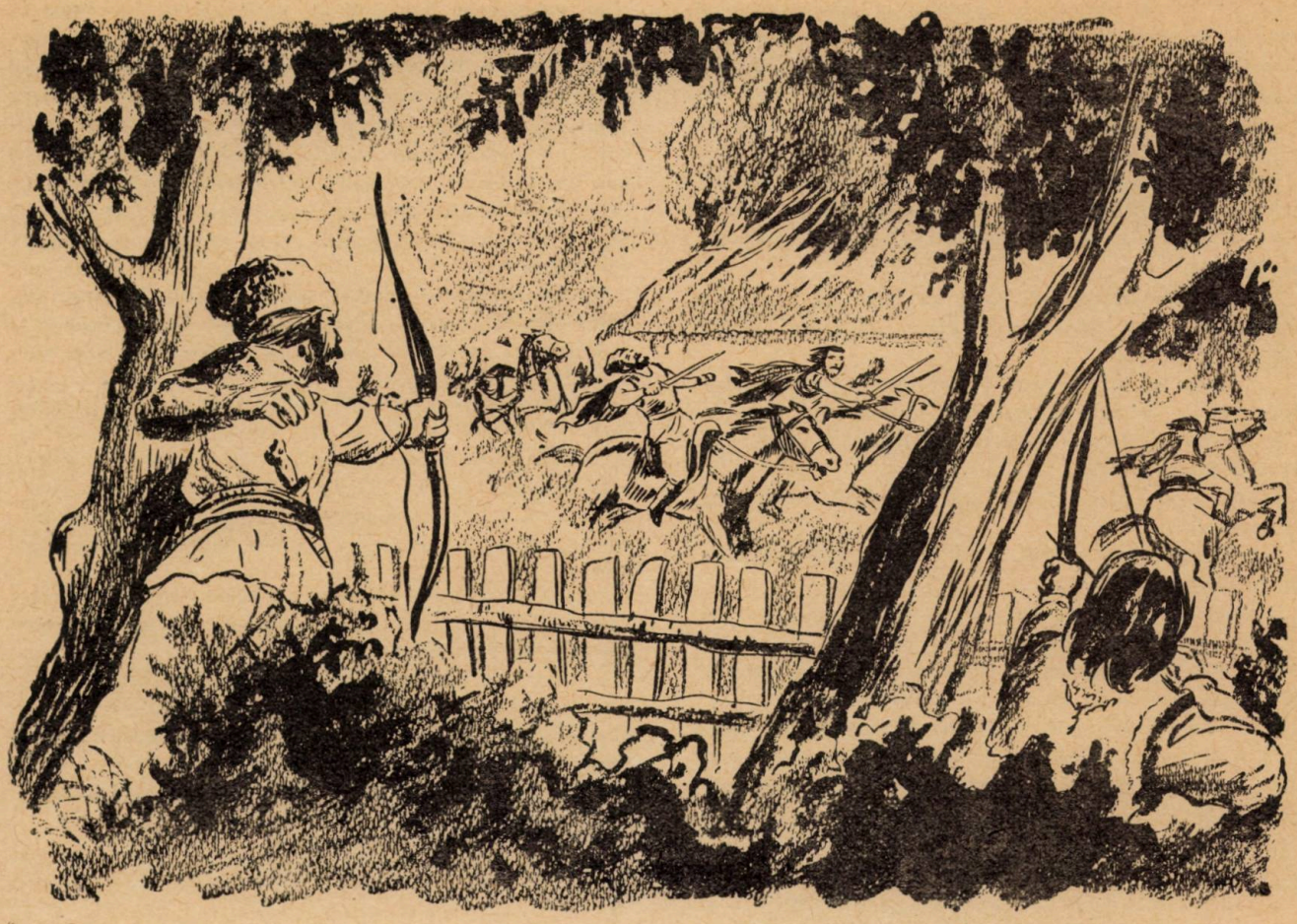

celor doi voievozi o lumină slabă nu se stinsese toată noaptea.

Domnitorul ştia meteahna turcilor, de a lovi înainte de ivirea zorilor, în lumina cenuşie a sfârşitului de noapte, astfel că după cel de al treilea cântat al cocoşilor, atunci când noaptea îşi dă ultima tărie, oştenii domneşti intrară în cea mai mare taină în gloată, dând semne de trezire.

Oamenii, înfioraţi de prospeţimea umedă a locurilor, îşi strângeau chimirile late de talpă, peste şolduri, se închinau şi puneau mâna pe arme.

La adăpostul pădurii, Radu îşi trezise şi el oamenii. Caii înşăuaţi, cu chingile bine strânse, frământau nervoşi din copite. Călăreţii, armaţi cu suliţe, paloşe şi buzdugane, stăteau tăcuţi alături de cai. Spre margine de tot arcaşii îşi încercau corzile arcurilor, făcându-le să sbârnâie, ca tot atâtea corzi de vioară.

De dincolo de sprinceana de pădure ce se afla în faţa taberei se auzea ca un murmur frământarea armiei turceşti.

Străjile oastei lui Mircea se trăseseră înapoi lăsând în urma lor grămezile de tăciuni ale focurilor, care mai fumegau încă. De peste faţa apei, punând parcă năframe cenuşii în jurul codrului, se ridicau vălurile de ceaţă ale dimineţii.

Dinspre tabăra turcească venea vuiet. Şi un sunet de corn, — unul singur — spintecă tăcerea. Oştenii se închinară înfioraţi. Mâinile strângeau fără voie, cu mai multă tărie, armele. Un vestitor domnesc sosi în goana mare la stolurile de moşneni. Oamenii încălecară. Arcaşii puseră săgeţile pe arc, privind ţintă înaintea lor.

Pe vale, apărură câţiva călăreţi turci. Caii mergeau la pas. Călăreţii aveau iataganele în mâini. Oţelul curbat al armelor lucea argintiu în tulburarea zorilor.

Înaintară cam la o bătaie de săgeată de primele stoluri ale armatei domneşti şi se opriră. De după limba de pădure se arătară atunci alţi oşteni călări, în mijlocul cărora se afla un călăreţ purtând o za argintată şi o căciulă de samur cu o pafta bătută în nestemate.

Radu Arcaşul simţi o furnicătură până în vârful degetelor.

— Uite-l, Trăzneo! spuse el omului care i se afla alături.

Trăznea îşi lepădase cojocul moţos. Purta acuma un pieptar de piele, întărit pe dedesubt cu o cămaşe de zale. Privi spre cel arătat şi-l recunoscu pe boierul Vlad, care se apropia în mijlocul oştenilor lui.

— L-a trimis turcul înainte, ca să cerceteze locurile! spuse Trăznea, scuipând cu scârbă. Neam de lup, Radule, ascultă-mă pe mine, deşi e boier de ţară.

Călăreţii duşmani lăsaseră mult în urmă pădurea din care ieşiseră. Pământul pe care-l călcau era umed, îngreuind mersul cailor.

— Acu-i acu! spuse Radu. Tu Trăzneo, ia-ţi stolul şi cată să tai calea Vladului de o vrea să se tragă spre tabără. Iar eu cu stolurile mele, i-oi lovi din faţă... poate să-l duc pe Vlad plocon de dimineaţă domnitorului...

Hăulitul cornurilor de luptă umplu atunci toată valea Argeşului. Turcii şi Vlad se opriră o clipă ca isbiţi în

față. Un nor de săgeți porni șuerând și zumzăind dintre copacii codrului. In ceata vrăjmașă, câțiva cai căzură nechezând sfâșietor sub arsura fierului care le pătrunsese în carne.

—După mine, fraților! strigă atunci Radu ridicându-și paloșul peste cap.

Scările de lemn bătură coastele cailor, care porniră val-vârtej în întâmpinarea dușmanilor. Goana cailor umplea valea ca ropotul grindinii pe un uriaș acoperiș de șindrilă.

Stolurile de călăreți se isbiră cu furie. In fruntea a lor săi, Radu își tăie cale în gloata dușmană, ca să-l ajungă pe Vlad.

— Mircea și țara! strigă din răsputeri Radu, croind năpraznic în dreapta și în stânga cu paloșul.

— Mircea și țara! răspunseră moșnenii, intrând ca viforul între dușmani.

Isbiți din mai multe locuri deodată, aceștia se risipiră la început.

— La mine! tună atunci glasul Vladului peste câmpia de luptă. La mine!

Buzduganul lui se rotea ca trăznetul, făcând gol în jur.

— Iată-mă-s, boierule! îi strigă atunci Radu, care se apropiase. Am venit să mă vecinești!

Vlad îi recunoscu glasul. Atârnă buzduganul de cuiul șelii și trase sabia lungă dela șold, năpustindu-se asupra căpitanului de oaste. Fierul armelor se întâlni scăpărând.

In vălmășagul luptei, Radu nu simți arsura tăișului care-i crestă obrazul. Paloșul lui se înfipse în încheetura zalei boierești, în dreptul umărului. Un șuvoiu sângeriu pătă armura. Doi oșteni boierești, văzându-și stăpânul rănit, se repeziră asupra Arcașului. Primul dintre ei intră cu pieptul drept în paloșul oșteanului, în timp ce celălalt, dădu bir cu fugiții. Vlad avuse însă răgazul să-și întoarcă armăsarul și să pornească în galop spre grosul armatei turcești, ale cărei rânduri se iviseră în vale.

Oastea ienicerilor înainta acum în șiruri strânse, în jurul steagului verde al profetului, pe care-l purta însuși Baiazid. Călărețil osmani se adunară din nou întorcându-se în luptă.

Dar în capătul celălalt al văii se ivise și grosul oastei țării. Călărimea venea ca un puhoi nestăvilit, având în mijloc pe un armăsar alb, pe însuși domnitorul Mircea. Armura argintie a volevodului strălucea ca poleită în primele luciri ale dimineții. Cu paloșul gol în mână, Mircea mâna oastea asupra turcilor, măturând totul din cale.

Vaiete de moarte umpleau văzduhul. Dintr'o latură, călărețil lui Trăznea clătinau șirurile turcești împingându-le spre mlaștina Rovinelor.

— Mircea și țara! scoaseră moșnenii din Ohaba strigătul lor de luptă, atunci când îl văzură pe volevod, și se năpustiră mai cu tărie asupra rândurilor dușmane, care uluite de isbitură începuseră să se retragă...

Peste câmpia dela Rovine se ridicau zorii roșii ai zilei victorioase!

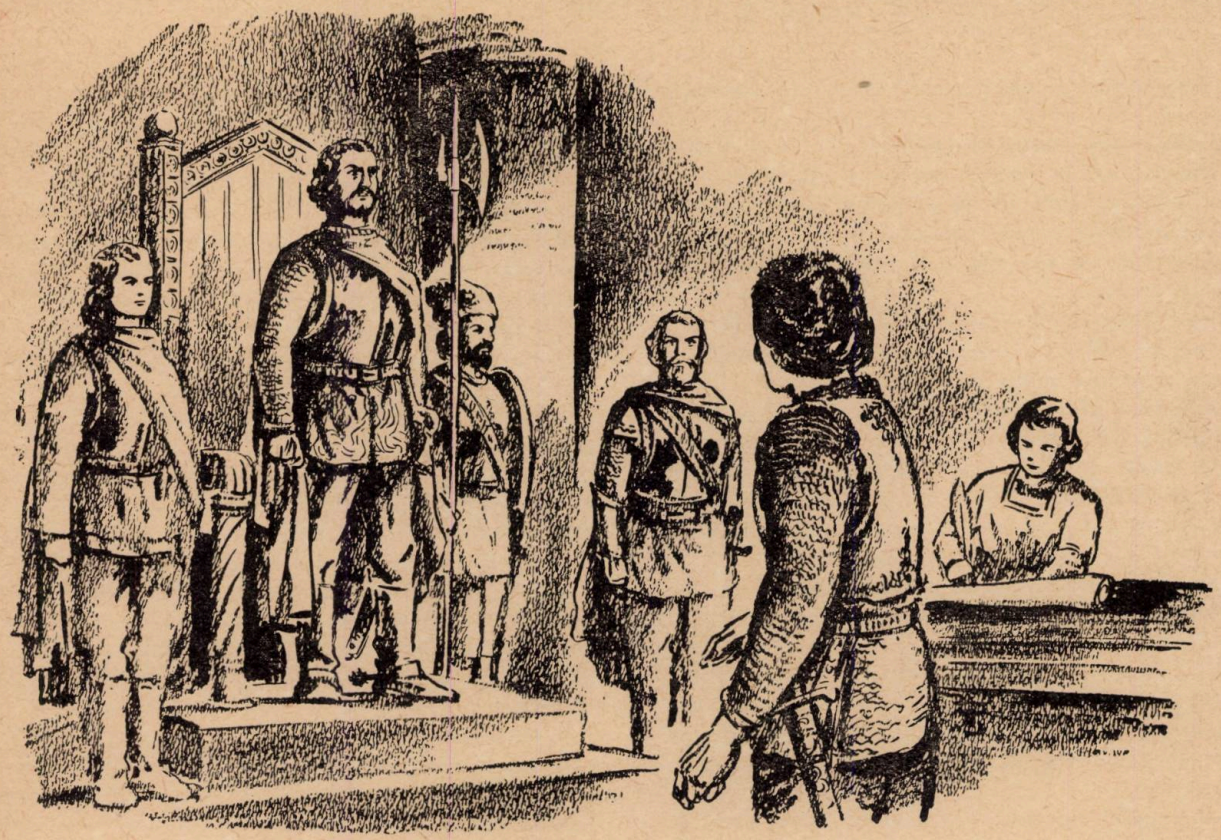

Știri din UNITĂȚI ȘI DETAȘAMENTE

E BUN PROGRAMUL?

DRAGĂ REDACȚIE,

Am citit în ultimele numere ale revistei „Cravata Roșie" câteva scrisori care cuprindeau programul zilei unor școlari. Dintre toate mi-a plăcut cel mai mult, și cred că este cel mai bun, programul zilnic al pionierei Bârliga Cleopatra! Metodele folosite de ea, de a fi cât mai atentă la lecții și de a-și nota problemele neînțelese pentru ca apoi să le discute cu tov. profesori, cred că sunt bune.

Ce am observat însă în programul ei este că lipsește gimnastica de înviorare, atât de necesară pentru toți. Și eu îmi planificam timpul, dar numai timpul pentru pregătirea lecțiilor. De curând însă, am început să-mi planific timpul pe o zi întreagă. Rezultatele sunt bune.

Sunt de părere, la fel ca și alți pionieri, că hotărîrea luată la început de Dobre Alexandru de a nu citi cărți de literatură, crezând că astfel va reuși să învețe mai bine, nu este recomandabilă. Eu spun din experiența mea că multe dintre cărțile de literatură pe care le-am citit m'au ajutat la învățătură și mi-au arătat cum trebue să mă port la școală și acasă.

FILIPINI LUIGI
Curtea de Argeș, Pitești

ALEGERI PIONIEREȘTI

DRAGĂ REDACȚIE,

Ieri, 22 Octombrie, seara, după terminarea orelor de curs, a avut loc o importantă adunare a detașamentului nostru. De cum s'au început orele puteai vedea că astăzi se va petrece un eveniment deosebit în clasa noastră. Fetele erau așezate în bănci și toate erau îmbrăcate curat, în frumoasele costume pionierești, cu bluze albe și cravate roșii la gât. Orele au trecut mai greu ca oricând. După ce a sunat sfârșitul ultimei ore, în clasă au venit tov. directoare, tov. diriginte, tov. instructor și conducătoarea unității. Apoi a început adunarea pentru alegerea colectivului de conducere în detașamentul nostru.

După ce grupele și conducătoarea detașamentului au dat raportul, iar tov. instructor a rostit deviza, ne-am așezat în bănci. Vechea conducătoare a detașamentului, Iacob Carolina, a citit darea de seamă pe un an de zile. Ea a arătat cum au muncit grupele, cum au învățat pionierele și cum au respectat disciplina în clasă. Rând pe rând, a amintit despre realizările și lipsurile care au fost în activitatea noastră anul trecut.

După citirea dării de seamă s'au pus întrebări și s'au făcut discuții. Pionierele au aprobat darea de seamă și vechiul colectiv de conducere al detașamentului a fost eliberat de sarcinile sale. In urma propunerilor, în noul colectiv de conducere al detașamentului nostru au fost alese 4 pioniere, ce'e mai bune din clasă. Iacob Carolina, având cel mai mare număr de voturi, a fost din nou aleasă conducătoare de detașament. Despre ea s'a arătat că este o pionieră disciplinată și bună la învățătură, energică și care se pricepe să conducă detașamentul.

Una dintre pionierele propuse, Reghis Elena, n'a primit decât puține voturi din partea noastră. Dece oare? Reghis Elena învață bine, este disciplinată dar... nu este iubită de noi fiindcă ea este ruptă de colectiv. Pe ea nu o frământă problemele noastre, este indiferentă față de activitatea celorlalte fete. Nealegând-o, detașamentul nostru a hotărît totodată s'o ajute ca să se îndrepte.

Adunarea a luat sfârșit cu jocuri și cântece.

De mâine noul colectiv de conducere și întregul detașament vor porni din nou la treabă.

Salut voios de pionier!

BAȚU PARASCHIVA
Unit. 6 Șc. 3 Mixtă, București

Negustătorul și papagalul

— basm indian —

A fost odată un negustător. Într'o bună zi, pregătindu-se să plece într'o călătorie prin țări îndepărtate, după treburile lui negustorești, el își adună pe toți ai casei și le spuse:

Plec în călătorie. Spuneți-mi fiecare ce daruri să vă aduc de acolo?

Fiecare spuse ce-i dorea inima. Luându-și rămas bun dela toți, negustătorul se pregătea să plece. Dar deodată, papagalul pe care stăpânul său îl hrănea întotdeauna cu mâna lui, îl chemă la cușca sa și-i spuse:

— Am și eu o rugăminte către tine.

— Care îți este rugămintea? — îl întrebă negustătorul. — Dacă îmi stă în putere, mă voi strădui să ți-o îndeplinesc.

Atunci papagalul îi spuse:

— In țara în care pleci să faci negoț crește un copac mare, pe care trăiesc o mulțime de papagali. Dacă ajungi la copacul acela, spune-le papagalilor salutări din partea mea și adu-mi răspunsul lor. Imi vei face, astfel, un mare bine!—Și papagalul îi explică negustătorului cum poate găsi acel copac.

Negustătorul începu să râdă vesel, și-i spuse:

— Să n'ai nicio grijă, îți voi îndeplini rugămintea.

După o călătorie lungă și plină de peripeții, negustătorul ajunse în țara aceea îndepărtată, își vându mărfurile și cumpără în schimb tot felul de ciudățenii străine. Isprăvindu-și treburile, el se îndreptă spre locul despre care îi vorbise papagalul. Ajunse acolo și văzu într'adevăr un copac mare și bătrân, pe care stăteau cocoțați o mulțime de papagali. Negustătorul le strigă:

— Hei, papagalilor! Papagalul meu vă trimite salutări!

Deabia terminase de spus aceste cuvinte, când unul din papagali se prăbuși la pământ și rămase nemișcat. Negustătorul nu mai putu de mirare:

„Se vede că acest papagal sălbatec a fost cândva bun prieten cu papagalul meu, dacă a căzut mort când i-am adus salutul său", — se gândi negustătorul.

După ce se mai uită încă odată la pasările acelea pestrițe și frumoase, negustătorul se întoarse în oraș și începu să se pregătească de întoarcere.

Curând, ajunse acasă teafăr și nevătămat și îi încărcă pe toți ai lui cu tot felul de daruri. Dar papagalului său nu-i aduse răspunsul dorit. Negustătorul se temea să nu-l amărască prin vestea morții papagalului sălbatec și nu-i pomeni de fel de întâmplarea aceea ciudată.

Atunci papagalul îl întrebă:

— Se vede că nu mi-ai îndeplinit rugămintea, stăpâne — nu ai transmis salutul meu!

— Ba am transmis papagalilor salutul tău, dar n'am primit niciun răspuns, — îi spuse negustătorul

Papagalul se întristă foarte mult și îl rugă:

— Povestește-mi atunci, ce ai văzut acolo.

Neavând încotro, negustătorul începu să-i povestească:

— M'am dus la locul acela, am văzut papagalii despre care mi-ai vorbit, dar deabia le-am transmis salutul tău, când unul dintre ei a căzut mort la pământ. Deaceea nu ți-am adus niciun răspuns.

Deabia a ajuns negustătorul să spună ultimul cuvânt și papagalul său se clătină, se rostogoli de pe vărguța pe care era cocoțat și căzu mort, pe fundul coliviei.

Negustătorului i-a părut foarte rău de papagal și s'a gândit: „Nu trebuia să-i povestesc despre moartea prietenului său". Apoi scoase papagalul din colivie și îl aruncă pe fereastră.

Când colo, papagalul se ridică deodată, se scutură și își luă sborul.

Numai atunci negustătorul înțelese că și papagalul care căzuse din copac se prefăcuse numai că este mort, pentru a-l învăța pe papagalul din colivie cum să-și recapete libertatea.

(Traducere din limba rusă)

ŞTIINŢĂ DISTRACTIVĂ

MORIŞCA BALOANELOR CU ABURI

Faceţi cu un ac o gaură mică într'un ou (A) şi rugaţi pe cineva căruia îi plac ouăle crude să soarbă. Luaţi o sârmă subţire şi înconjuraţi oul ca în fig. 1. Pentru aceasta faceţi un ochi de sârmă şi cu capetele sârmei faceţi un cârlig mic (2). Partea de sus a ochiului o răsuciţi ca să obţineţi un inel mic (3). Această sârmă o puneţi pe coaja oului. Procedaţi la fel cu a doua sârmă. Prin cele două inele veţi trece două sârme cu care veţi lega cele două ochiuri de sârmă. La fel lucraţi cu a doua coaje de ou.

Apoi luaţi un degetar şi înconjuraţi-l cu o sârmă (4) care să formeze două inele de o parte şi de alta a degetarului (5), ca să puteţi agăţa aceste degetare de coaja de ou (6).

Astfel veţi avea două baloane: coaja oului va ţine locul corpului balonului şi degetarul va fi nacela.

Acum trebuie să umplem cojile de ou cu apă. Pentru aceasta, le încălzim cu grijă şi apoi băgăm în apă cu repeziciune, ca apa să pătrundă în golul oului.

Infigeţi două furculiţe uşoare de aluminium într'un dop, de o parte şi de alta. In baza dopului e înfipt un ac cu gămălie. Sprijiniţi acul pe o monedă aşezată pe gura unei sticle. Veţi vedea cum construcţia stă în cumpănă, deoarece centrul de gravitaţie e foarte jos. Agăţaţi de coada fiecărei furculiţe, cu ajutorul unei sârme, câte unul din ouă. Puneţi în fiecare degetar vată îmbibată în spirt şi atârnaţi-le sub coajă. Dacă cele două părţi nu sunt în cumpănă, puneţi în unul din degetare câteva alice sau altă greutate mică, până se stabileşte echilibrul.

Daţi foc spirtului, după câteva minute apa începe să fiarbă şi veţi vedea ieşind prin găurile din coajă două şuviţe de aburi. Din pricina rezistenţei aerului, aparatul începe să se învârtească, încet la început, apoi din ce în ce mai repede şi nu se opreşte decât când se isprăveşte spirtul.

Experienţa şi pregătirile ei nu sunt complicate cum s'ar părea. Totul e să lucraţi cu atenţie şi delicateţe. Efectul merită această grijă.

SPÂNZURAT FĂRĂ FUNIE

Vreţi să faceţi o experienţă cu care să uimiţi pe prietenii voştri? Le veţi arăta cum atârnaţi un inel de o sfoară căreia îi daţi foc; şi totuşi inelul rămâne atârnat de sfoara de cenuşă!

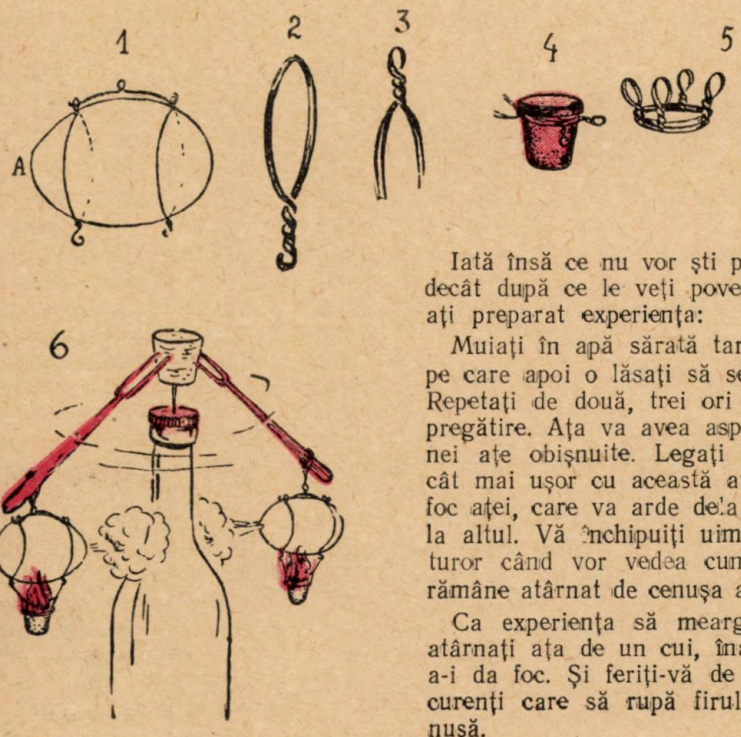

Iată însă ce nu vor şti prietenii, decât după ce le veţi povesti cum aţi preparat experienţa:

Muiaţi în apă sărată tare o aţă pe care apoi o lăsaţi să se usuce. Repetaţi de două, trei ori această pregătire. Aţa va avea aspectul unei aţe obişnuite. Legaţi un inel cât mai uşor cu această aţă. Daţi foc aţei, care va arde dela un cap la altul. Vă închipuiţi uimirea tuturor când vor vedea cum inelul rămâne atârnat de cenuşa aţei (1).

Ca experienţa să meargă bine, atârnaţi aţa de un cui, înainte de a-i da foc. Şi feriţi-vă de vânt şi curenţi care să rupă firul de cenuşă.

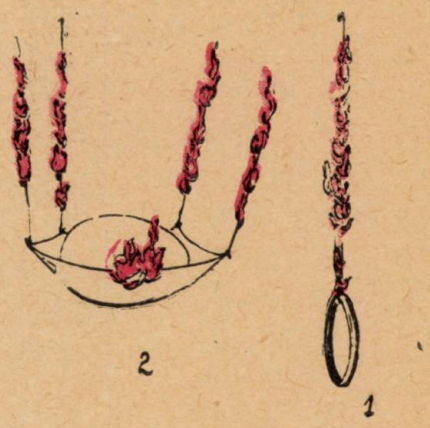

Iată cum se explică totul: firul de aţă a ars într'adevăr, însă a rămas un mic tub de sare destul de trainic ca inelul să rămână atârnat.

Tot aşa, puteţi face un lucru şi mai ciudat, dacă aveţi mai multă experienţă.

Legaţi patru fire de aţă de cele patru colţuri ale unui mic dreptunghi de pânză subţire, în aşa fel încât să faceţi un fel de hamac. Puneţi multă sare în apă şi lăsaţi să se dizolve. Muiaţi pânza şi aţele şi apoi le puneţi la uscat. Repetaţi operaţia de trei, patru ori. In clipa când aţa şi pânza sunt bine îmbibate şi perfect uscate, fixaţi aţele cu ace sau cuie mici. Apoi luaţi un ou, înţepaţi la vârf şi goliţi-l şi coaja întreagă o aşezaţi în hamac (2).

In faţa tuturor daţi foc pânzei. Va arde ca şi cele patru fire. Şi dacă experienţa voastră a fost bine preparată, oul trebue să rămână atârnat, spre marea mirare a tuturor celor ce sunt de faţă.

VAPORUL CU ABURI

Două coji de ou vă vor ajuta să puneţi în mişcare un vapor de carton şi astfel veţi avea un adevărat vapor cu aburi! Construirea corăbiei nu e deloc greu de făcut: luaţi un carton lustruit şi tare. Şi tăiaţi baza (1) şi marginea care e o fâşie dreaptă lipită la vârful vaporului. Toate lipiturile le faceţi cu ceară roşie ca apa să nu poată pătrunde în corabie. Ace cu gămălie legate cu aţă vor servi de margine (2). La spate veţi aşeza o sârmă care se mişcă în jurul unui ac (3), lipit la capete cu ceară roşie

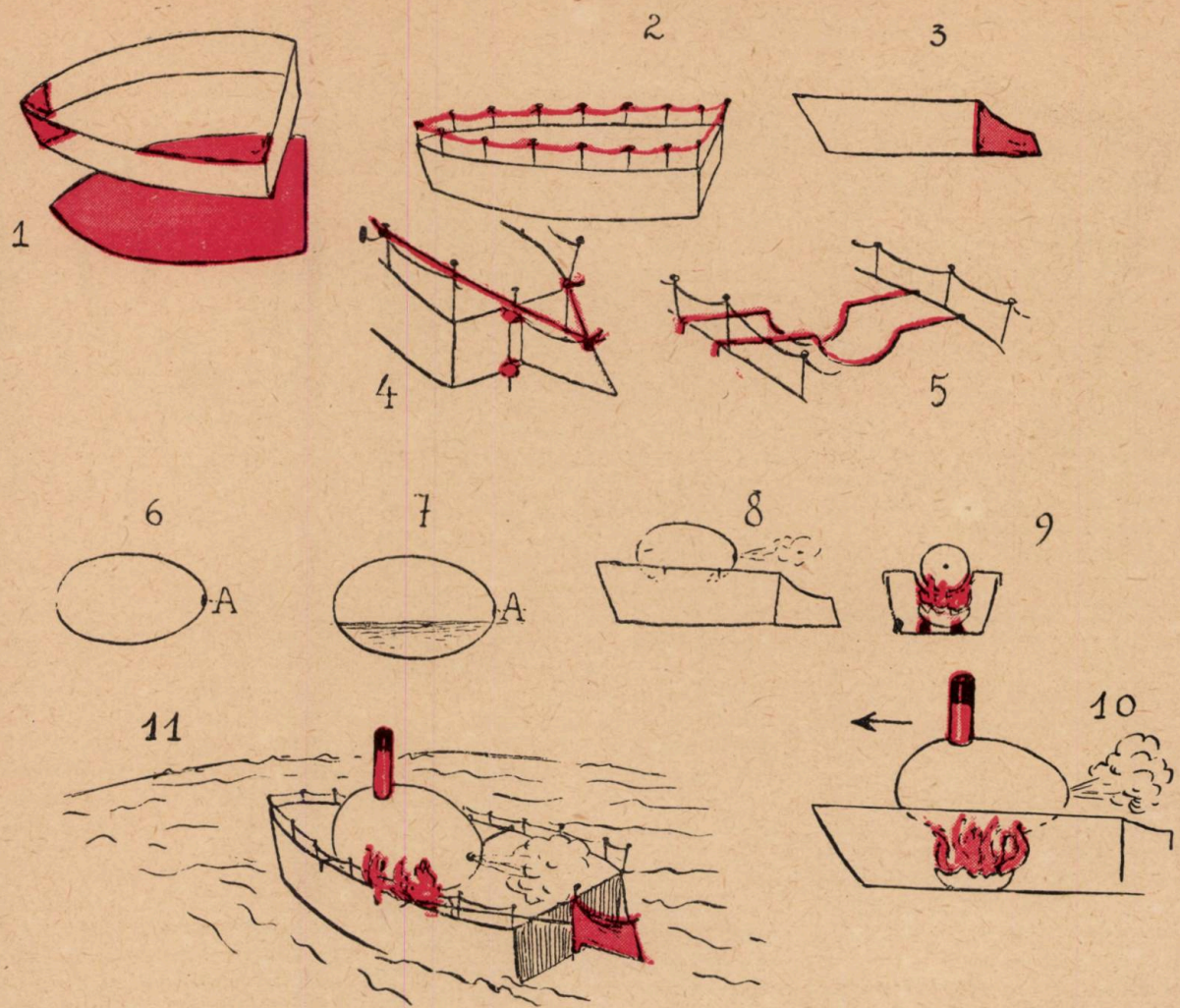

de corabie şi e legată de margine prin două fire neegale, pentru a avea o oarecare aplecare faţă de axa vaporului (4) şi pentru a putea face astfel înconjurul oceanului, adică apa dintr'un lighean sau butoi. Două sârme care se îmbucă prin două îndoituri de marginile corăbiei, vor susţine coaja unui ou (5). Luaţi un ou şi-l găuriţi (A,6). Conţinutul oului trebue golit. Apoi încălziţi coaja şi repede o cufundaţi în apă, fără să o ţineţi mult, ca apa să vină sub găuricea A.(7), când oul stă culcat. Gaura va fi spre spatele corăbiei. Oul va sluji drept „căldare" (8). Dedesubtul acestei coji de ou veţi aşeza o jumătate de coajă a unui al doilea ou, pe care o veţi lipi de fundul corăbiei cu ceară roşie (9). In această coajă aşezaţi vată îmbibată în spirt, căreia îi daţi foc. Apa, peste puţină vreme va începe să fiarbă şi veţi vedea o şuviţă de aburi ieşind prin gaura făcută în coajă. Lipiţi şi un coş deasupra oului (10).

Prin reacţia acestei aruncări de aburi împotriva aerului, vaporul va merge în partea opusă ieşirii vaporilor (11) şi astfel veţi vedea micul vostru vapor înaintând fără maşină, fără roţi şi fără elice ci prin forţa aburilor.

GHIAŢA CARE NU SE TOPEŞTE

Intr'o eprubetă sau un tub de sticlă punem câteva bucăţele de ghiaţă. Peste ele aşezăm o bucată de pânză metalică. Deasupra turnăm apă până aproape de gura eprubetei. Ţinem eprubeta puţin aplecată, ca să o putem încălzi la flacără. Dacă nu scuturăm tubul, apa va fierbe, iar ghiaţa dela fund nu se va topi. Explicaţia este că apa fiind rea conducătoare de căldură nu îngăduie să ajungă căldura la ghiaţă ca să o topească.

OUL CARE SE MIŞCĂ SINGUR

Găurim un ou (A,B), lăsăm să se scurgă conţinutul. Turnăm puţină apă în ou (nivelul C). In găurile făcute vârâm două tuburi de hârtie (fig. 1). Fixăm oul între două ace pe un stativ făcut din carton. Dedesubt înfigem acul într'o cutie de chibrituri (fig. 2). Incălzim oul cu o lumânare. Aburii produşi vor căuta să iasă prin tuburile de hârtie. Presiunea lor va mişca oul!

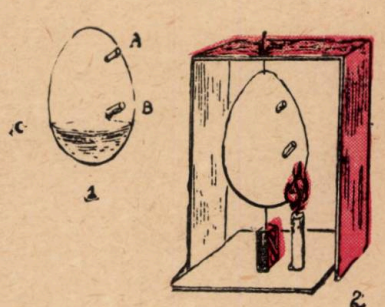

RECENZIE

SCHIŢE MARINE

de JEAN BART

Un marinar care a călătorit prin lumea largă are întotdeauna multe de povestit. Jean Bart (pe numele său adevărat Eugen Botez), este unul din aceştia. „Editura Tineretului" a adunat câteva din cele mai frumoase schiţe ale acestui scriitor şi le-a publicat sub titlul de **„Schiţe marine"**. Deşi numărul schiţelor apărute în această carte nu e prea mare, conţinutul lor arată însă cu putere ceeace a născuit acest marinar-scriitor : să descrie viaţa grea pe care o duceau oamenii simpli dela noi şi din ţările cunoscute de el, frumuseţea morală a acestora, iar pe de altă parte, cu multă ironie şi uneori cu revoltă, viaţa plină de huzur şi goliciune a bogătaşilor.

Să prezentăm câteva din aceste schiţe :

In **„Jurnal de bord"**, Jean Bart îşi notează impresiile primei sale călătorii pe mare, pe bătrânul bric „Mircea", în drum spre Asia Mică. Cu ocazia vizitei făcute guvernatorului turc dela Synope, tinerii ofiţeri de pe vas vin în legătură cu exilaţii politici turci, pe care îi ajută, dându-le cărţi cu un conţinut revoluţionar.

Cu căldură ne povesteşte Jean Bart despre emigranţii care în jurul începutului secolului XX plecau din Europa spre necunoscut şi treceau oceanul pentru a-şi căuta o bucată de pâine. Jean Bart a avut ocazia să călătorească împreună cu câţiva din aceştia, traversând Atlanticul. In schiţa **„La ţărmul american"** autorul ne descrie viaţa grea pe care o duc muncitorii din New-York. La intrarea în port, pasagerii vasului pe care era şi Jean Bart au fost supuşi de autorităţi unui interogatoriu minuţios. Această metodă poliţienească arată... „libertatea" de care se bucură atât poporul american, cât şi cei veniţi din afară.

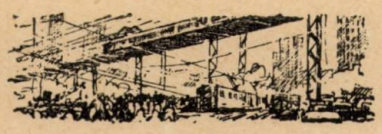

Furtuna care era să-i sdrobească pe marinarii noştri de pereţii insulei Kalimno, din Marea Egee, este descrisă în schiţa **„Dela Rodos la Kalimno"**. După furtună, o priveliştе rar întâlnită în viaţă li s'a deschis ochilor. Dar pe cât sunt de frumoase locurile, pe atât e de grea viaţa pe care o duc locuitorii acestor ţărmuri : pescarii sunt plecaţi de-acasă 5 luni pe an, timp în care femeile lor poartă haine cernite de doliu. De multe ori ei se întorc mai puţini şi-atunci porturile răsună de plânsetele văduvelor. Mulţi bărbaţi nu mai aud însă aceste plânsete : surzenia este ceva obişnuit prin aceste locuri unde afundătorii de bureţi, dacă nu se înnecă sau nu sunt mâncaţi de rechini, îşi pierd auzul după un timp, li se rup unghiile şi se sting curând, uscându-se pe picioare. Negustorilor de bureţi le vine mai ieftin să-i plătească pe aceştia, decât să folosească munca scafandrilor.

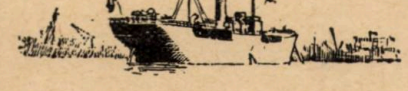

Cu multă ironie din care se desprinde o neîmpăcată ură, autorul ne arată în **„Trei dezertori"**, cât preţuieşte viaţa oamenilor simpli în armata burghezo-moşierească. Datorită neglijenţei ofiţerilor, o puternică explozie, pe malul Dunării, ucide şase ostaşi. Trei dintre ei au fost complet pulverizaţi. Cei răspunzători de viaţa lor rezolvă chestiunea într'un chip hidos : — „Domnule căpitan, — spune un plutonier — în raportul d-voastră să puneţi numai trei morţi, că aşa am trecut şi eu în procesul-verbal. Ceilalţi trei se cheamă că-i avem deocamdată numai lipsă la apel, că tot nu s'a găsit nimic din ei ca să putem reconstitui cadavrele. După patru zile, dacă nu se prezintă la corp, îi dăm dezertori, conform regulamentului. Ştiţi, oricum, sună altfel când se zice că avem numai trei morţi în loc de şase".

In unele schiţe, cum ar fi : **„Fără permis de export"**, **„Intrarea câinilor în Anglia este strict oprită"**, autorul biciueşte birocratismul unor funcţionari vamali : un viţel, nou născut, nu poate fi îmbarcat în Sulina împreună cu mamă-sa şi cu alte sute de vaci, neavând permis de export. In cealaltă, vasul românesc este oprit câteva zile de a intra în porturile engleze, deoarece căţelul Mach, prietenul echipajului, n'a fost declarat autorităţilor vamale.

Cartea **„Schiţe marine"** este interesantă. Autorul cărţii, care a murit în 1933, a iubit omul simplu, muncitor, a urît şi a satirizat pe exploatatori şi orânduirea lor.

C. ION

Jocuri distractive

— Celule şi ţesuturi —

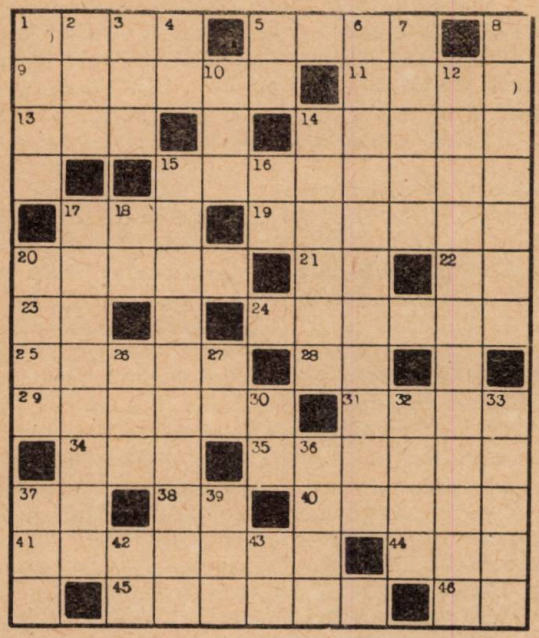

ORIZONTAL: 1) Ţesut alcătuit din celule osoase. 5) Ocupă locul al doilea în scara de duritate mineralogică. Printre alte întrebuinţări el serveşte şi la fixarea oaselor fracturate. 9) Sistem care îndeplineşte legătura dintre organe şi diferite ţesuturi ca şi buna funcţionare a organismului şi a organelor sale. 11) Numele unui erou al lui Caragiale dintr'o cunoscută comedie. 13) Cureluşă de meşină (Oltenia). 14) Un trib care nu are o aşezare statornică. 15) Porţiuni din organele animalelor, formate din celule, care sunt alcătuite astfel încât pot îndeplini una sau mai multe funcţiuni ale unui singur organ sau ale întregului organism. 17) Lună a anului. 19) Arvuni. 20) Pătura mijlocie a pielei. 21) L.P. 22) I.T. 23) Glod 24) Elementul din care este alcătuit orice organ al corpului nostru. 25) Un verb... cu aripi! 28) Vocalele din gură! 29) Celulele acestui organ nu se înmulţesc niciodată. 31) Absoarbe. 34) Fir de cusut. 35) Organele auzului, urechile, sunt organele care primesc vibraţiunile aerului, pe care le..... sub formă de sunete sau sgomote. 37) Douăsprezece luni. 38) Douăzecişipatru ore. 40) Organele de bază ale muncii. 41) Între organism şi mediul înconjurător are loc un neîntrerupt schimb de..... 44) Parte dintr'un tot împărţit la mai multe persoane. 45) Usca la vânt. 46) Simbolul chimic al seleniului.

VERTICAL: 1) O piatră preţioasă. 2) Lichidul care rămâne după coagularea şi înlăturarea hematiilor şi a fibrinei din sânge. 3) 360 secunde. 4) Consoanele lui Sava ! 5) G.S. 6) şi 14) Părţile principale ale celulei care au un rol însemnat în existenţa celulei. 7) Vânt fierbinte în Sahara. 8) Transmisă prin raze (De exemplu căldura de către soare sau unda de către antena unui post de radio) 10) Ceasuri. 12) Ţesut numit şi sgârcios. Exemplu de ţesut sgârcios este ţesutul care înveleşte capetele a două oase. 15) Un mare învăţat rus care a spus că: „Celula este cărămida din care s'a clădit edificiul plantei". 16) Pronume posesiv (pers. III-a). 17) Învelişul exterior al celulei. 18) Este egal cu un decametru pătrat. 20) Placă de gramofon. 26) Vuet. 27) Vocalele din aer! 30) R.S. 32) Folositor. 33) Transmite (vorbind despre un post de radio-emisiune). 36) Fac la fel ca altul. 37) Acum, aşa cum se spune pe la Iaşi sau Dorohoi. 39) Vezi 13 orizontal. 42) Ţese! 43) Plantă textilă.

CUVINTE AJUTĂTOARE: IRA, LOT, ONIX.

de AXENTE

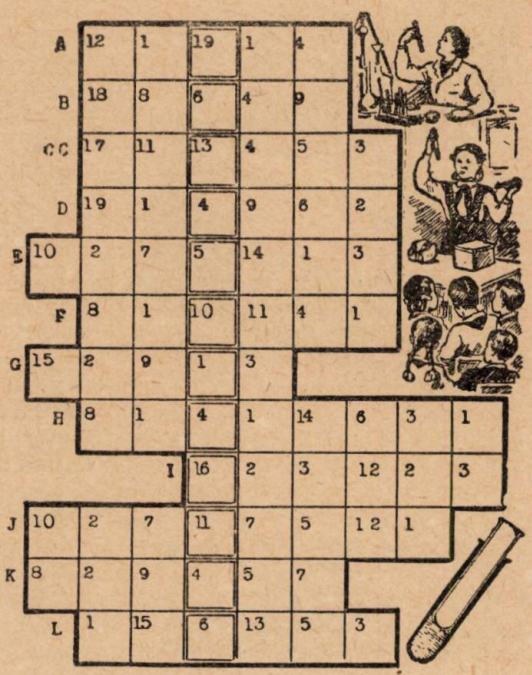

ARITMOGRIF

— Chimie organică —

Inlocuiţi numerele cu cifrele potrivite astfel încât pe rândurile orizontale să găsiţi cuvinte cu următoarele semnificaţii:

A) Un corp alb, cristalizat, dulce şi foarte solubil în apă. Este un aliment foarte hrănitor. B) Se fabrică azi aproape numai din amidonul cerealelor sau din fecula cartofilor. C) Se obţine prin distilarea uscată a unui mare număr de materii organice (de ex. a cărbunilor de pământ) şi conţine o mulţime de hidrocarburi. D) Produs industial, solid, cu structură fibroasă, constituit din celuloză, confecţionată în formă de foi de grosimi şi dimensiuni diferite. E) O foiţă transparentă şi impermeabilă la apă ce se obţine din colodiu. Serveşte la înfăşurarea alimentelor, a medicamentelor, etc. F) Rămâne dela distilarea petrolului şi se foloseşte la ars pentru încălzirea caloriferelor. G) Cea mai simplă hidrocarbură. H) Produs din ţiţei. Se întrebuinţează la fabricarea lumânărilor şi la facerea cremei de ghete. I) O hidrocarbură lichidă, fără culoare, cu miros plăcut aromat. J) Substanţă care formează pereţii celulelor din plante (scheletul vegetal). K) Un mineral lichid ce se scoate din pământ. Este una din cele mai mari bogăţii naturale ale ţării noastre. L) O substanţă albă, necristalizată (amorfă), formată din granule a căror mărime şi formă variază cu felul plantei din care provine. Este una din cele mai importante substanţe alimentare. Intră în alcătuirea pâinii şi a pastelor alimentare.

★

Pe coloana verticală cu pătrăţele duble veţi obţine numele celor mai simple corpuri organice (sunt alcătuite numai din carbon şi hidrogen).

T. CONSTANTIN

Cl. VIII — L. B. 4, 13

Coperta I-a: „Moşneni din Ohaba", de A. Buiculescu

„CRAVATA ROŞIE", revista pionierilor şi şcolarilor, editată de Comitetul Central U.T.M.; apare la 1 şi la 15 ale fiecărei luni. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Academiei 17, telefon 39064. Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale şi secţiile raionale de difuzare a presei. Taxa poştală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I.—9-25. „Intr. Poligrafică Nr. 2", Intreprindere Industrială de Stat, str. Brezoianu 23—25. — C. 6688.

EXEMPLARUL 1 LEU

Filatelie

Filatelia ne vine de multe ori în ajutor la învățătură Dacă vrem să ținem mai bine minte unde trăiește sau cum arată un animal putem să ne adresăm colecției noastre de timbre poștale. Deschidem dosarul sau albumul filatelic și ne uităm cu multă atenție la timbrele de poștă aeriană pe care le-au trimis, nu de mult, prietenii noștri pionieri din Republica Populară Ungară. Seria aceasta compusă din zece valori înfățișează animale care trăiesc în Republica Populară Ungară.

Pe primele trei timbre vedem ariciul, veverița și iepurele de câmp. Din rândul al doilea de timbre ne privesc: vidra (animal ce trăiește pe lângă râuri și se hrănește cu pește), jderul, vulpea și cerbul lopătar. Pe ultimul rând de timbre sunt înfățișate: căprioara, cerbul și porcul mistreț.

...Dar acestea sunt chiar animale despre care ne-a vorbit tov. profesor de științele naturii! Ce am învățat la școală și în cărți devine deodată mai viu, mai colorat, mai interesant.

Ne dăm seama încă odată ce folositor este să colecționezi aceste hârtiuțe de pe care afli atâtea, timbrele poștale.

LA PIONIERUL VOVA... UNA-I VORBA ALTA-I FAPTA

desene de I. UZBEACOV

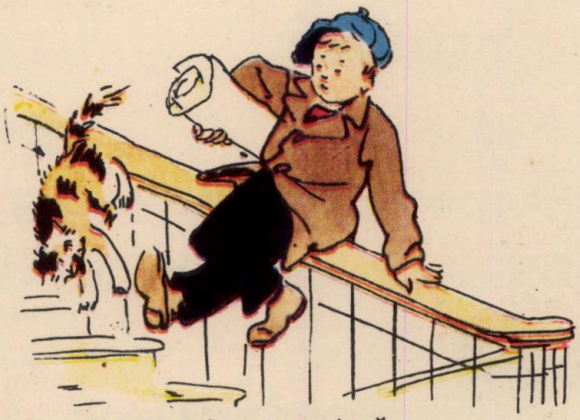

Uite-l, iese: casa tună,
Mâţa fuge ca nebună.

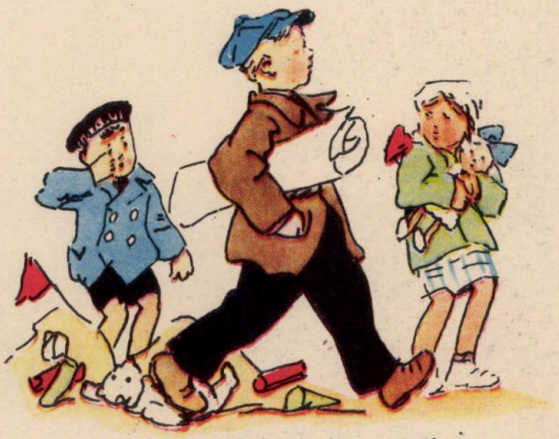

Intâlnind nişte copii,
Calcă pe-a lor jucării.

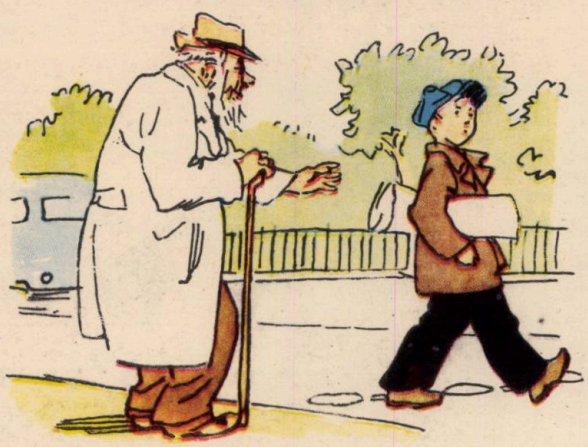

Vrea un moş strada să treacă,
El, nici nu-l zăreşte parcă.

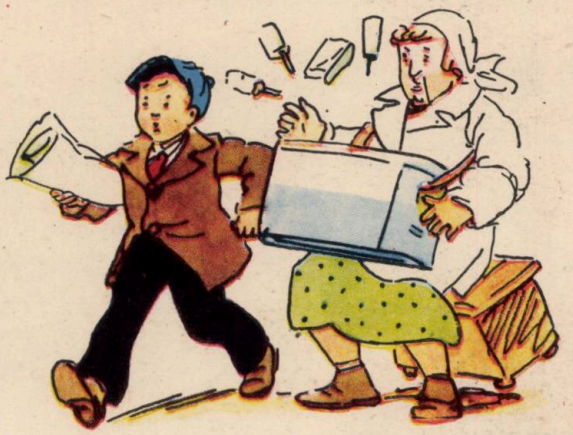

Buzna dă, mergând. Ghiontește
Pe oricine întâlneşte...

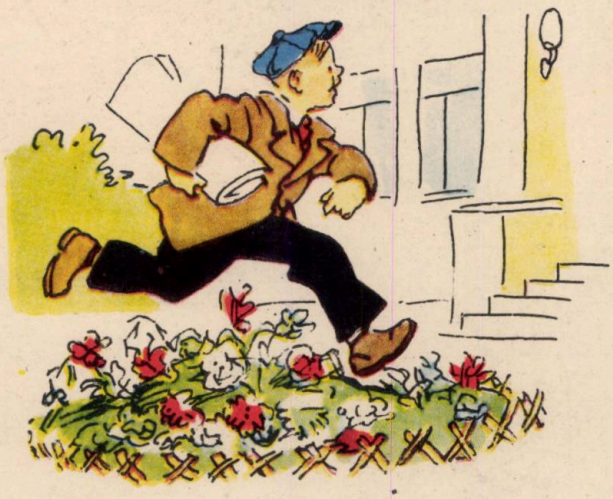

Dece atâta'nconjur —
Păziţi-vă florilor!

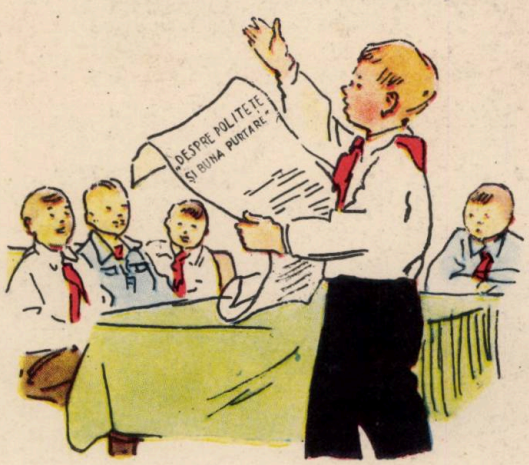

In clasă, înflăcărat,
Ţine-un amplu referat...

(trad. din l. rusă)

CRAVATA ROȘIE

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

1 DECEMBRIE 1953

Nr. 23

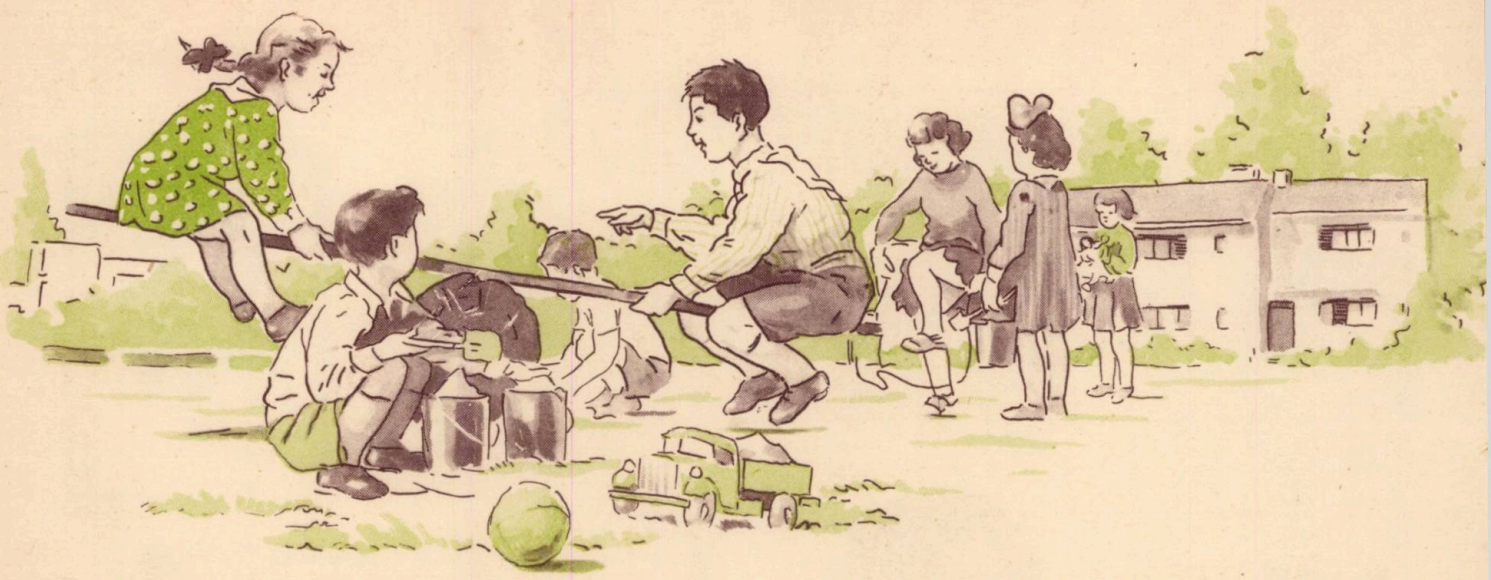

POVESTEA BAIATULUI

de CICERONE THEODORESCU

Sora mică, scumpa,
Vesel se dă tumba...

Pe sub pomi— la umbră —
Printre ierburi umblă...

Pete albe-aleargă:
Soarele, în iarbă...

Ca o pată albă
Ea, aleargă'n iarbă.

Vrei s'o vezi oleacă?
Vino. O să-ţi placă.

Vină-acum oricine
— Şi din ţări străine —

Pe-oricine-am să văd,
„Uite"... — am să-i arăt:

„...Frate-i sunt, mai mare.
Ea, ce grijă are?

Moale-i se-aşterne
Iarba... numai perne.

Bun, călduţ e vântul...
Darnic e pământul.

Mama-i pe tractor,
Tata, e sudor.

Tineri, amândoi...
Şi copii, noi doi".

Sora mică, scumpa,
Vesel se dă tumba.

...Am citit în carte
Cum e'n altă parte.

Ştiu, şi'n altă lume,
Peste-oceane, cum e!

...Gândul ăsta trece
Ascuţit şi rece.

Mă gândesc, de-odată:
E şi-acolo-o fată...

Dacă-i dela ţară
Pâine grea şi-amară!

Dacă-i la oraş
Pui de om, golaş!

Tata, la'nchisoare
C'a fost grevă mare...

Mama: — „N'avem pâine"
Zice... „Poate mâine".

Ea, cât e de mică,
Slugă, ucenică...

Văd cum trece'n zori
Sub zgârâie nori.

Greu o să trăiască.
Greu o să muncească.

Lângă fată, umblă
Spaima — ca o umbră.

★

Sora mică, scumpa,
Vesel se dă tumba.

...Mă gândesc, departe,
Cum e'n altă parte!

Când — pentru copii —
Ca la noi va fi?

In lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 23
1 DECEMBRIE
1 9 5 3

ULICIOARA

de SORIN PETRESCU **Ilustrația de V. CRIVĂȚ**

S'a lăsat de dimineață
vinețiu ștergar de ceață
și a prins a burnița.
Undeva,
pe-o ulicioară,
Nucu, mândru, către școală,
se grăbea.

Piept ca de cocoș săltase.
Păi ce, hainele-i frumoase
și centura cu pafta
's de colea ?
Și, așa comori de ghete,
cu butoni și cu rozete,
cine-avea ?

Toate-s bune, de minune,
una-i rea, de-amărăciune :
strada-i toată un șuvoi.
Ghete noi,
e drept că are,
dar, curând, i-or fi murdare,
de noroi.

S'a oprit lâng'o băltoacă.
Cum să facă, să o treacă ?
Uite-o piatră mai în sus !
Nucu-a pus
cu încredere piciorul.
Piatra însă și-a lua zborul
și s'a dus.

Țâncul a căzut grămadă.
«Uf, afurisită stradă !
Vai de biată haina mea !
Imi ședea
așa de bine,
albăstrie, cu buline...
și-acum, na !"

Șade Nucu'n glod și plânge.
Dar, un glas plânsul i-l frânge.
„Vrei necazul să-ți deșerți,
să mă certi ?
Ceartă-mă, sunt vinovat !
Te rog, însă, de-astădat',
să mă ierți."

Nucu-a amuțit. Ce-i oare ?
Drept în față-i, în picioare,
stă un om cu părul nins.
El a'ntins
mâna, pe copil s'ajute.
Iar obrazu-i, plin de cute,
s'a aprins.

Măi, ce de minuni se'ntâmplă !
Omul cărunțit la tâmplă
lui, privindu-i ghetele,
repede,
—deși-i om mare—
uite-l, i-a cerut iertare !
Dar dece ?

E bătrânul vinovat
dacă piatra-a lunecat ?
Este vinovat că ploi
curg șuroi ?
Sau are vină
Că haina lui Nucu-i plină
De noroi ?

Nu-i ! Atunci, dece să-l certe ?
Pentru ce vină să-l ierte ?
Asta Nucu n'a'nțeles.
Și ades,
de-atunci încoace,
Gândul nu-l mai lasă'n pace,
ci-i dă ghies.

A trecut vreo săptămână...
Când, cu o planșetă'n mână,
apăru un inginer.
După el,
pe ulicioară,
lucrători. Strada pavară,
până ieri.

Uite-o ! O minunăție !
Iac'așa străzi, să tot fie !
Are și trotuar și drum.
Ei, de-acum,
poate să plouă,
că-i pe strada asta nouă
caldarâm !

Astăzi, Nucu, înspre școală,
vesel, se grăbește iară,
cu pas mândru, de soldat.
Când, deodat',
simte-o mână,
cum pe spate, caldă, bună,
s'a lăsat.

Țâncu-și nalță fruntea'n soare !
Ia te uită, ce'ntâmplare !
Omul cel cu părul nins
l-a cuprins
de umăr, blând,
și-l privește surâzând
dinadins.

— „Ei, îți place ulicioara ?
Mi-ai iertat acum greșala ?"
Stă copilul buimăcit
— „Insfârșit,
bine că-mi ieșișI în cale !
Spune-mi, cine ești matale ?
Ce-ai greșit ?»

— „Ce-am greșit ? Mă mai întrebi ?
Uite, m'am dat după trebi
Și de-acest drum nepavat
mi-am uitat.
Asta nu-mi era permis,
că'n raionul ăsta mi-s
deputat !"

Și bătrânul cu păr nins
mâna țâncului i-a 'ntins.
— „Dar de-acum ne-am înțeles :
drumu-i dres ! "
Țâncul stă vorbind în sine :
„Deputat ! Măi, măi, dar bine
l-au ales !".

O femeie obișnuită

de **MIOARA CREMENE**

Ilustrații : **IUSEIN RAISA**

Frații sunt... 12. Lunganul Alexandru, oacheșa Viorica, Gheorghina, Gica, Mitru, Nucu, Vlad, Horia, gemenele Nuța și Nica, ștrengarul de Nelu și Didel, care abia învață să meargă.

Duminica trecută, toți cei mari au ieșit la plimbare. Pășeau câte doi sau trei pe trotuarul lat al bulevardului și lumea întorcea capul :

— Sunt dela vreo școală ?

Iar cei din cartier răspundeau :

— Da de unde ! Nu-i știți ? E doar familia mecanicului Dancu și a Aniței Dancu, mama eroină.

Ieșise la plimbare și taica. Pășea tare mândru ținându-l de mână pe Nelu și răspunzând liniștit la nesfârșitele lui întrebări. Numai maica lipsea. Rămăsese acasă să vadă de masă și de Didel cel mic. La întoarcere i-au adus fiecare câte un buchețel de ghiocei de toamnă. Câte un buchețel de flori. Dar când mama le-a adunat, s'a făcut o roată care a umplut vasul mare de pe masă.

Fiecare din copiii mecanicului Dancu are câte o ocupație. Alexandru e și el mecanic, Viorica e pictoriță, Gheorghina o să fie medic, Gica e elevă într'a XI-a și mare sportivă, Mitru e într'a X-a și e secretarul organizației de bază U.T.M. pe școală, Nucu e și el elev și un șahist de viitor, Vlad și Horia sunt pionieri, gemenele Nuța și Nica, de curând școlărițe, învață să scrie, Nelu merge în fiecare dimineață la grădinița din colț, iar Didel are grijă de prietenii lui : pisica de cârpe Miau și cățelul de catifea Ham. După cum vedeți, toți sunt foarte ocupați în timpul săptămânii. Numai maica, ea, e ocupată și duminica.

Greu să socotești câte treburi înfăptuește maica zilnic și mai ales duminica, atunci când toți se odihnesc. Ea însă face totul liniștită, parcă fără grabă și reușește să aibă o casă ca o oglindă, o grădiniță cu zarzavaturi, cămăși și bluze curate pentru cei mari, hăinuțe croite și cusute la vreme pentru cei mici, o masă liniștită, veselă, îndestulată pentru toți.

De aceea taica a și poreclit-o „stâlpul familiei".

— Ce-am deveni fără ea ? spune el.

Și seara, câteodată, îi place să povestească cum a întâlnit-o pe vremuri ambalatoare la fabrica de chibrituri, cum a fost uimit de repeziciunea mâinilor ei și de ochii ei albaștri privind liniștit.

Toți ascultă strânși în jurul mesei, Nuța îl ține pe Didel în brațe, numai maica vine și pleacă, trebăluind și ascultând în acelaș timp, și aruncând ici-colo, surâzătoare, câte o vorbă.

Ea poartă rochia de mătase vișinie cu flori mari pe care i-a adus-o astă vară Alexandru.

— Pentru mine? s'a mirat ea. Mai bine dă-o fetelor. Ce m'aș fi bucurat să am la vârsta lor așa o mătase.

Dar toți au fost de altă părere.

— Ba e pentru tine, mamă. Nu ești omul cel mai însemnat din familie ?

Odată a plecat pentru câtăva vreme la țară. Dar n'au trecut nici trei zile și au început să soscască scrisori. Toate mergeau deandoaselea : Gheorghița și Viorica se certaseră. Nica tușea, Horia își scrântise piciorul... Anița Dancu s'a întors de grabă acasă. Și viața a reintrat în făgașul ei firesc. Gheorghița și Viorica trebuiau să plece și aveau nevoie de bluze? Alexandru se întorcea dela lucru cu o foame de lup? Horia avea de întrebat o socoteală? Nelu-și agățase pantalonul într'un cui? Maica era acasă și avea leac pentru toate...

Dar iată că odată, nu de mult, s'a întors Alexandru mai de vreme acasă. L-a găsit pe taica oprit în fața ușii. Dusese un deget la gură și făcea semn. Gheorghița și Viorica sosiseră mai dinainte. După o vreme veni și Mitru dela o ședință U.T.M.

— Se pare, le zise taica în șoaptă, că suntem o piedică în viața mamei. Și nu numai într'a ei, chiar în a cartierului... Ascultați...

Traseră cu urechea. Înăuntru vorbea o vecină.

— ...Degeaba dai din cap, tovarășă Dancu, toți vor în cartierul nostru să te propună candidată pentru alegerea de deputați în sfaturile populare. Ești o gospodină minunată și așa cum îți duci casa, ai să știi să ne gospodărești și cartierul.

— E o cinste pentru mine, tovarășă Elena, răsună vocea Aniței. Nu mă împotrivesc. Dar ce sunt eu? Un om fără școală prea multă. Sunt alții mai pricepuți și mai învățați. Și-apoi, spune și dumneata, deputată în Sfat, asta cere vreme și cu o casă ca a mea, plină de copii...

— Ți-e teamă să-ți lași copiii singuri. Doar unii din ei sunt oameni în toată firea... trebue să-ți spun... i-ai dădăcit prea mult. Ia-i învățat să se sprijine numai pe dumneata.

Anița Dancu suspină.

— Poate ai dreptate... am vrut ca fiecare să-și vadă liniștit de meseria lui... nici nu știi cât le lipsesc. M'au botezat stâlpul familiei... Odată am fost plecată pentru câteva zile. Nu-ți închipui ce scrisori mi-au trimis... Ce să fac...?

Și'n timp ce mama și vecina discutau, taica, Alexandru, Gheorghina, Mitru și Viorica intrară în casă. Aveau obrajii îmbujorați. Dădură binețe vecinei.

Ceilalți copii erau așezați ici-colo, pe divan, la masă, lângă pupitrul lui Horia și ascultau.

Vecina nu se lăsa.

— Vino măcar duminică dimineața, la ședință, la școală.

— Duminică? se sperie Anița. Tocmai când bărbatu-meu și copiii...

— Ba, maică, să te duci, să te duci neapărat, spuse Neagoe Dancu. Chiar într'atâta n'avem nevoe de tine, poți lipsi câteva ore.

— Și pe urmă... om vedea, murmură Alexandru.

. . . . . .

La ședință Anița Dancu se așeză neliniștită. Plecase devreme și acasă mai erau atâtea de făcut. Cineva însă se sculă și începu să vorbească. Murmurul vocilor amuți.

Se vorbea despre treburile din raionul lor, despre piața clădită de curând la care mergea Anița Dancu să târguie, despre casele cartierului proaspăt văruite, despre parcul în care se jucau și copiii Aniței, despre școală, despre grădinița la care mergea Nelu. Pe ușile din jurul sălii mari în care se adunaseră, era câte o tăbliță pe care scria, clasa VII-a, a V-a, a IV-a, I-a și Anița Dancu socoti că în fiecare din aceste clase ea avea câte un copil. Da. Ea își dădea seama că orice vorbă spusă de tovarășul care se sculase în picioare era în legătură cu viața ei și a familiei ei; că ea cunoștea lucrurile despre care se vorbea aci și atunci când se pomeni de greutăți, îi trecură prin minte o seamă de sfaturi.

Începură să se facă propuneri de candidați pentru alegerea de deputați în Sfatul Popular al Raionului.

Anița se auzi strigată.

Se sculă în picioare. Purta rochia vișinie și pe piept îi licărea steaua de aur în cinci colțuri, deasupra căreia, pe o placă de email stătea scris „Mamă eroină".

Toți o priveau. Femeia aceasta voinică, înaltă, cu ochi mari și păr încărunțit, le trezea tuturor un simțământ de încredere.

— Tot ce s'a spus aci mi-e cunoscut, o auziră spunând, căci eu cresc în cartierul ăsta o familie numeroasă. De aceea, tocmai îmi dau seama că pot să ajut. Am să caut să-mi împart timpul în așa fel, încât dacă voi fi aleasă să dau cea mai bună parte a timpului meu, muncii noi...

Oamenii bătură din palme. In sinea ei, însă, Anița se sperie... Oare nu făgăduise prea mult? Se vor putea lipsi de ea, de stâlpul familiei... mai ales cei mici?

Își dădu seama că e târziu. Nu crezuse că ședința o să dureze atât și nu părea să se termine... Ar fi dorit să mai rămâie... dar acasă...

Se strecură încet printre scaune.

— Incotro? îi șopti tovarășa Elena.

— Spre casă, nu-i departe... să văd numai ce e, și apoi... poate mă întorc.

— Haidem, mergem împreună.

Deschise ușa și văzu cu uimire că totul e în ordine. Taica își citea ziarul, Gheorghina și Viorica trebăluiau în bucătărie, Alexandru îi ajuta lui Horia la aritmetică, Nucu le citea o poveste celor mici, Mitru îl îmbăiase pe Didel, iar Gica stătea pe scaun în mijlocul casei și mânuia andrelele mamei...

— Te-ai și întors? întrebă Neagoe. S'a isprăvit ședința?

— Nu, dar...

— Atunci du-te iute înapoi, strigă Viorica. Nu vezi că totul merge strună?

— ...Sunteți siguri... siguri că vă descurcați?

— Dar cum altfel? Ne-am sprijinit prea mult de tine, ne-am lăsat dădăciți, repetă Alexandru cuvintele tovarășei Elena... și toți ai casei dădură din cap, chiar cei mai mici.

Zâmbind, Neagoe o împinse pe Anița de umeri :

— Nicio grijă, tovarășă candidat, întoarce-te. O să învățăm să ne lipsim de ajutorul tău, ori de câte ori va fi nevoe... Te așteaptă o gospodărie mai mare...

Și Anița Dancu se întoarse din nou la școală. Călca veselă, mândră. „Da, familia mi-am crescut-o bine, își spuse ea. Trebue să știu să gospodăresc bine și raionul".

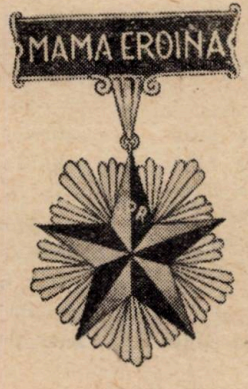

de GICA IUTEŞ *(urmare din numărul trecut)* Ilustraţii : I. DARIE

CAP. IX

O IDEE DE TEHNICĂ INAINTATĂ

Plouă aşa cum plouă, uneori, la începutul primăverii. Parcă norii aceştia mai cenuşi şi mai mătăhăloşi decât nişte bivoli, n'au altceva mai bun de făcut decât să se îngrămădească unii peste alţii şi să toarne într'una, până-ţi vine să urli de urît. Cei mai importanţi dintre membrii cercului de geografie s'au adunat acasă la Dinu cu nenumărate treburi. Pe asemenea ploaie nu era chip de mers la P.E.A., iar aici în odaie nu se putea discuta nimic. Dinu se învârtise aproape un ceas în jurul Murei ca s'o convingă că filmul „Portarul" e un film straşnic şi merită să fie văzut. Şi Mura era gata să plece la cinematograf. Dinu aşteptase cu răbdare ca ea să-şi calce rochia albastră şi să-şi răsucească părul auriu ca un colac în vârful capului... Ba chiar el, cu mâna lui, îi lustruise pantofii cei roşii. Din nenorocire însă a venit Tina Herban. Ea a stricat totul într'un minut.

— Vai, ce urât e afară ! Şi cum mai plouă ! Toarnă, nu altceva! Şi e o lăcăraie pe stradă!

In urma tuturor acestor văicăreli Mura a renunţat să mai plece!... S'au apucat să joace şah.

Dinu nu poate s'o înghită deloc pe Tina Herban. El nu poate suferi fetele în general, întâi, pentrucă toate sunt nişte miorlăite şi nişte sclifosite. Şi în al doilea rând, fata asta prea îşi vâră nasul unde nu-i fierbe oala. E de o curiozitate, care te scoate din fire! Dar cum poţi să scapi de ea, când doar coridorul te desparte de locuinţa lor ? Toată ziua bunăziua vine, şi iar vine şi nu-i mai tace gura! Mult mai flecăreşte! Vrute şi nevrute! Desigur că s'o fi plictisind acasă la ea, mai toată vremea e singură. Mama ei e doctoriţă şi vine abia seara dela spital, iar tatăl său inginer la minele din Ghelari, nu vine acasă decât duminica. Dar la urma urmei, ce-l priveşte pe Dinu faptul că Tina se plictiseşte? Ea ar putea să se ducă, de pildă, la fetele ei. Să se joace cu păpuşile... Să le recite versurile ei caraghioase! Are acasă şi o păpuşe. Cu siguranţă că se joacă cu ea! Dar ia să-i spui!? Se sburleşte ca o mâţă sălbatică! Intr'o zi i-a spus-o dela obraz. Să nu se mai ţină după el când iese dela şcoală. Ce-i asta? Să meargă cu fetele ei. Băieţii l-au şi poreclit „cavalerul". Dar le-a închis el gura !

— Ce, eu merg cu ea? s'a supărat el într'o zi. Ea merge cu mine! Să n'o mai prind !... Ce sunt eu de vină că locueşte în aceeaşi casă cu mine? Şi chiar în după amiaza zilei aceleia, când Tina s'a înfiinţat, ca de obicei, a şi luat-o în primire.

— Ce tot vii?

Dar Mura i-a dat nas ca întotdeauna şi l-a repezit, cât colo, în faţa ei.

— Nu ţi-e ruşine? Ce, vine la tine? Vine la mine !

Şi ea s'a agăţat de asta şi şi-a ridicat şi mai sus nasul.

— Aşa e! Ce, viu la tine? Viu la Mura. Ce tot te grozăveşti?

Poftim, acum scapă de ea dacă poţi! Şi Dinu stătea îmbufnat la masă şi mâzgălea plictisit o foaie de hârtie. Giuri, mohorît şi el, tot desena nu ştiu ce pe un caiet. In cele din urmă Ştefănel scrise un bileţel. „Hai la P.E.A. Mor de plictiseală".

Dinu dădu din mâini abătut şi arătă spre fereastra în care picăturile de ploaie băteau toba. Giuri luă bileţelul şi-l răsuci gânditor, apoi scrise repede alt bilet... „Ce-ar fi să vorbim prin scris? Am o idee pentru adunarea noastră"!

Bileţelul fu trecut din mână în mână. Il întrebară din ochi.

— Ce idee ?

Giuri luă din nou o hârtie şi creionul şi începu să deseneze ceva. Băieţii îşi lungiră gâturile şi priviră. Ce-o mai fi şi asta? Ştefănel nu se putu stăpâni şi întrebă tare :

— Ce-i asta ?

Giuri făcu un semn din sprâncene; asta însemna :

— Ce naiba ţipi aşa? Ai răbdare! şi scrise repede pe altă hârtie: „Să construim o motosanie".

— O ce ?

— Despre ce vorbiți? întrebă Tina, care pând-se tot timpul arzând de curiozitate.

— Despre nimic! se otărî Dinu.

— Despre nimic! pufni ea jignită. Își fac fel de fel de semne, dau d'n mâini, mișcă din cap și din urechi, își dau coate... și nu vorbesc despre nimic!...

— Fii atentă Tina, îți iau calul, spuse Mura, preocupată de joc.

Giuri scrise un alt bilet... Am citit într'o revistă de tehnică despre motosanie. Este o invenție sovietică folosită ca mijloc de locomoție de către vânătorii și exploratorii dela Polul Nord. Câinii au fost înlocuiți cu un motor simplu cu elice. Dacă am un motor, fac această sanie. Și sublinie ultima frază, cu două linii apăsate.

— De unde motor? întrebă nedumerit Dinu.

— Asta-i!... trebuie să găsim unul!...

— Șah mat! strigă Mura veselă. Prea ușor te lași bătută, Tina.

Dar Tina nu era deloc amărîtă c'a fost făcută mat. Nu mai putea de curiozitate... Se apropie de masa băieților cu mâinile la spate și, cu o mutră de prințesă detronată, le spuse:

— Credeți că nu știu despre ce vorbiți? Despre planul pe care vreți să-l dați din partea cercului vostru!

Nu înțeleg ce folos aveți de vă ascundeți? Faceți atâta mister, de parcă ați fi cine știe cine.

— Ce mister? întrebă Mura intrigată.

— Ascultă și tu: detașamentul nostru vrea să câștige un concurs. Și fiecare lucrează pe ascuns unul de altul. Am să scriu un articol despre asta la coltul „albinei vorbărețe".

— Bine, scrie șapte articole! dar lasă-ne în pace, cotofano! îi strigă Dinu înfuriat.

— Dinule, se supără Mura.

— Cotofană ești tu! bătu din picior Tina și izbucnind în lacrimi, fugi pe ușă.

— Să-ți fie rușine, băiete. Lasă că-ți strâng eu hățurile! îl amenință Mura și punându-și paltonul se duse s'o ia pe Tina la cinema.

— Așa-i trebuie, șopti Ștefănel după ce ușa se închise în urma lor. Dece-și vâră nasul unde nu-i fierbe supa?

— Las-o 'ncolo, că-i trece! mormăi Dinu. Spune repede, ce-i cu motosania aia?

— Băieți, începu Giuri, nu încape nicio îndoială că tot ce-am pregătit noi aici pentru adunare este bine pus la punct. Putem să dăm planul fără nicio teamă... dar mai este motosania... V'ați gândit, cu ce mijloc de locomoție vom străbate Antarctica? Doar n'o să venim cu câini la adunare. Și-apoi câinii? In secolul nostru, al marilor descoperiri tehnice, nu mai au niciun rost. La Polul Nord sovieticii folosesc de mult motosania. Să construim și noi o motosanie!...

— O motosanie? Adică ce fel? îl întrebară băieții nerăbdători.

— O motosanie... continuă Giuri, plin de seriozitate. Am gata schița și macheta. Schița v'o arăt imediat, iar macheta abia mâine.

Și Giuri scoase caietul cu scoarțe albastre din buzunarele lui enorme. In buzunarele lui Giuri se găsea orice, dela cuiele mici de tapițerie, până la șuruburile mari pentru fier, bucăți de tablă, rămășițe de clanțe vechi, pe care desigur le aduna de pretutindeni și mai ales din curtea cetății Huniazilor.

Pentru toate aceste comori, Octav din cercul istoricilor era invidios dar nu voia să arate, replicând totdeauna cam în acest fel:

— Hei, eu am găsit ceva și mai grozav! Am săpat odată în grădină și am găsit o cheie, care precis e din veacul al XV-lea. Dacă i se propunea să o arate, el spunea cu emfază:

— Păi ce, credeți că umblu cu muzeul la mine?

Giuri răsfoi ce răsfoi în caietul său și scoase la iveală niște desene complicate. Intâi nu au înțeles nimic, dar Giuri le explică și le arătă că este vorba de o sanie cu motor simplu. Un motor cu explozie care acționează în doi timpi o roată.

— Inchipuiți-vă, se înflăcără el. Dacă avem această sanie, înseamnă că succesul la concurs e asigurat!

— Ideia este extraordinară! Dar de unde luăm motorul?

— Hei, păi m'am gândit eu. E un motor ca de motoretă.

— Aha, se lumină la chip Ștefănel. Tata mai păstrează în pod o motoretă veche care a fost a fratelui meu Emil. V'am mai povestit doar... E făcută toată de mâna lui... Tata povestește că era foarte priceput. Ar fi fost un inginer vestit Emil al nostru...

— Ei, atunci totul e simplu! se bucură Giuri.

— Cum simplu? Păi motoreta e în pod! Tata ține la ea, ca la ochii din cap. Odată mi-a zis că dacă sfârșesc cu bine clasa șaptea mi-o dă mie.

— Păi atunci?... se nedumeri Dinu. Iei motorul și gata!

— Cum să iau motorul? se sperie Ștefănel.

— Il iei, numai așa, cu împrumut pentru serbare. Pe urmă îl pui la loc.

— Dar ce, crezi că așa merge? Podul e încuiat și cheia e la bunica.

— Poate-l convingi pe tatăl tău să-ți dea mai înainte motoreta, îl sfătui din nou Dinu.

— Nici vorbă, a zis doar că mi-o dă după ce termin a șaptea și când spune el ceva, apoi...

— De altfel nu-ți trebue motoreta! Motorul ne trebue, carburatorul și eventual lanțurile. Da, da, neapărat lanțurile! chibzui Giuri nerăbdător.

— Poate-o convingi pe bunica ta, își dădu cu părerea Dinu.

Ștefănel își privi prietenii disperat, apoi izbucni plin de obidă:

— Pe bunica? Păi voi n'o cunoașteți! Ar sări ca arsă și primul lucru pe care l-ar face ar fi să-i spună tatei.

— Poate nu știi cum s'o iei pe bunică-ta, îl dojeni Giuri.

Ștefănel oftă din adâncul rărunchilor.

— Nu știu cum s'o iau? Ori cum aș lua-o pe bunica, e aceeași... Și uneori chiar tata se aliază cu ea!

— Trebue să-l ajutăm, băieți. Dar cum?

— Să ne gândim...

CAP. X

INCURCĂTURI NEAȘTEPTATE

Era duminică și Iorgu rămăsese gospodarul casei. Mama plecase la Ghelar, chemată de tata printr'o scrisoare. El avea acolo o consfătuire importantă cu minerii.

— Vezi să ai grijă de Milucă, spuse ea la plecare. Să nu staţi flămânzi. Numai chiftelele mai trebue prăjite.

Mare bătaie de cap să prăjeşti chiftele! Destul de plictisitor, mai ales când ţi-e o foame de lup şi când fratele mai mic te ciocăneşte la cap.

— Mi-e foame! bâzâie Milucă, înşirând în silă tacâmurile pe muşamaua galbenă a mesei.

— Mănâncă pâine, i-o reteză scurt Iorgu întorcând pe partea cealaltă o chiftea dolofană.

— Mama le-ar fi prăjit de zece ori până acum, mormăi fratele mai mic, muşcând înciudat dintr'o felie de pâine.

Iorgu nu-i dădu nicio atenţie. Răsturnă preocupat chiftelele aburinde pe-o farfurie şi începu să mănânce în grabă. Se tot gândea şi se tot răsgândea. Ajunsese până la urmă la concluzia, că n'are de făcut altceva decât să-l ia şi pe Milucă. Cine ştie ce poznă mai face singur acasă? Azi hotărîse împreună cu Octav Langa să meargă la cetate să se documenteze pentru adunarea lor tematică. Nici nu putea fi ceva mai nimerit pentru serbare, decât descrierea epocii feudale în legătură cu cetatea care se găsea în oraşul lor. Să nu mai poată zice cei dela geografie că numai la ei e vorba de lucruri care există! Iată, cetatea e colea, sub nasul tuturor şi păstrează între zidurile şi turnurile ei măreţe mărturia vieţii de altădată. Va fi o adunare tematică documentată şi interesantă. Stela va fi de partea lor. Ce e mai aproape: Cetatea Huniazilor ori Antarctica? Nu mai încape îndoială, că ei vor reprezenta detaşamentul. Şi-apoi excursia! ...Iorgu înghiţi mulţumit ultima bucăţică din partea sa de chiftele şi începu să-l pregătească sufleteşte pe Milucă.

— Ascultă! Azi după amiază am treburi importante. Cercurile dela noi din detaşament se pregătesc pentru un concurs. Trebuie să mă întâlnesc cu băieţii şi nu ştiu ce să fac cu tine. Am să te iau totuşi.

— Unde mergem? întrebă Milucă înghiţind pe nemestecate, de nerăbdător ce era.

— Ei, păi tocmai asta voiam să-ţi spun. Dacă începi să-ţi vâri nasul unde nu-ţi fierbe oala şi mai ales să trăncăneşti cum ţi-i obiceiul, nu mai mergi nicăieri! Şi acum adu ligheanul să spălăm vasele.

Iar îşi dă aere, se gândi Milucă şi voi să protesteze în ceeace priveşte ligheanul. Dar renunţă. Vasele tot trebuiau spălate şi Iorgu s'ar fi putut să se răsgândească şi să nu-l mai ia cu el. Frecă furculiţele cu cenuşă până căpătară luciu şi le puse în ligheanul cu apă, cu siguranţa omului care şi-a isprăvit misiunea. Dar Iorgu nu-l slăbi din ochi.

— Acum ia mătura, băiete, dar mătură în aşa fel încât să nu mai fie nevoie să mătur eu a doua oară... Şi fluerând vesel se apucă să aşeze farfuriile în dulap, cele adânci de o parte, cele întinse de altă parte. Stoarse spălătorul, clăti ligheanul de vase şi puse ştergarul la locul lui.

— Gata! strigă el apoi. Ai măturat?

— Am măturat! Uf! îşi pierdu Milucă răbdarea şi punând fărăşul şi mătura după uşă se înfipse dinaintea lui Iorgu.

— Plecăm?

— Plecăm!

Era o după amiază plăcută şi caldă de primăvară. Bătea un vânticel molatec, care aducea de departe când izul gingaş şi amărui din grădinile cu cireşi înfloriţi, când mirosul tare şi înţepător al gazelor de sulf, care se ridicau galbene şi roşietice în tumbe jucăuşe deasupra furnalelor şi coşurilor veşnic neadormitei uzine siderurgice.

Cu toate acestea străzile se păstrau încă în liniştea după amiezii de duminică. Abia era ora 3 după amiază. Iorgu se grăbea cu paşi repezi şi mărunţi dăscălindu-l într'una pe fratele său.

— Bagă de seamă ce ţi-am spus, să fii cuminte şi să nu ne încurci. De altfel, o să-ţi placă la cetate. Moş Pişta ştie o mulţime de poveşti de pe vremea Huniazilor.

— Dar Ştefănel spune că geografia e mai grozavă decât istoria şi că geografii o să câştige până la urmă...

Iorgu se opri şi-l privi posomorîndu-se.

— Şi tu ce crezi?

— Eu cred că nu trebue să te laşi. Ştefănel ăsta e un lăudăros. Mi-a aruncat cuşca peste gard şi mi-a spus, că pot s'o pun la loc pentrucă nu-i bună decât să se ouă găinile în ea. E un prostănac! Unde a văzut el găini ouându-se în copac?

— Fleacuri!... mormăi preocupat Iorgu şi până acasă la Octav nu mai scoase nicio vorbă.

Octav aştepta în poartă...

— Ai întârziat! îl întâmpină el uitându-se la ceasul său, de care era foarte mândru. Il primise drept premiu la un concurs de înnot, în tabăra internaţională dela Mamaia, şi nu pierdea niciun prilej să amintească acest lucru. — „Când ne pregăteam pentru concursul de natatie"... — începea el întotdeauna în toiul unei discuţii. De fapt toţi îl invidiau pentru ceasul său cu cureluşe de piele roşie.

— Hai să mergem mai repede! Să mergem, se grăbi Iorgu. Trebue să avem timp să cercetăm totul până diseară. Să-l rugăm pe moş Pişta să ne lase să ne uităm peste tot. Trebue să găsim lucruri noi! Sunt însă încurcat de un lucru. L-am adus şi pe ăsta mic cu mine... spuse Iorgu cam stânjenit. Nu e nimeni acasă la noi.

— Foarte bine, spuse Octav binevoitor. Totul e să se poarte cumsecade, să nu se sperie, cumva, de groapa cu coase, ori de prinţesa Barbala Balassa cea cu cuiul în cap! Şi amândoi izbucniră în râs.

— Ce cui? întrebă Milucă, jignit oarecum de aerele pe care şi le dădeau faţă de el.

— Aşteaptă, ai să vezi la cetate, îi răspunse Iorgu. Cum ne-a fost vorba?

Şi astfel au plecat cu toţii înspre cetate, încărcaţi cu tot felul de unelte. Octav purta o săpăligă cu coada scurtă, pentru eventuale săpături arheologice, Iorgu ducea un caiet pentru însemnări, şi frânghia de rufe făcută colac, pentru a scoborî în eventualele subterane ale cetăţii, iar lui Milucă i se dăduse micul felinar de gaz şi chibriturile.

— Eu zic, îşi dădu cu părerea Octav, să coborîm întâi pe sub pod, până la ruinile morii. Poate găsim portiţa aceea. Ar fi interesant să intrăm în cetate prin altă parte decât pe poartă excortaţi de moş Pişta. Moşulică nu te slăbeşte din ochi:

— Nu pune mâna pe asta! Nu te sprijini de aia! Nu călca pe aici, nu sări pe colo! Numai

cercetător să nu fii când îl ai pe moș Pișta în spinare!

— Să încercăm și așa! se învoi Iorgu. Numai că de moș Pișta tot o să avem nevoie! El știe mai bine decât oricine să ne spună tot ce ne interesează.

Merseră un timp în tăcere, privind fermecați turlele cetății, care păreau de aur în lumina soarelui de amiază.

— Acolo este turnul buzduganelor, șopti Iorgu. Deabia se zărește statuia soldatului din evul mediu. Vedeți?... și are doar 3 metri înălțime!... Acum palatul cetății stătea sub strălucirea soarelui în toată măreția lui. Balcoanele sale rotunde, ferestruicile lucrate în stil gotic cu o rară măestrie, turnurile și turnulețele împodobite cu piatră sculptată îi dădeau o înfățișare de basm.

Dar cui îi mai ardea să admire măreția aceasta arhitectonică când văzură că jos la poalele cetății, mișunau cei din cercul de geografie.

— Ce naiba fac acolo? întrebă Octav ros de invidie.

— Nu vezi, desfășoară o sârmă, mormăi Iorgu.

— Vasăzică, nu putem trece? se miră Milucă.

— Am spus să nu ne încurci! se răsti Iorgu care nu se așteptase ca cei dela geografie să fie la cetate.

Milucă voi să-și exprime din nou mirarea pentrucă nu vedea cum încurcă el pe cineva, dar

ciuli îndată urechile, fiindcă bănui că aveau să se petreacă lucruri interesante.

— Dacă avem nevoie să trecem, mormăi Iorgu, o să trecem!

— Eu zic că e mai bine să știm ce fac ei acolo, își dădu părerea Octav, și-l privi pe Milucă pe sub ochi cu un aer misterios. Am o idee...

— Ce idee? întrebă Iorgu prost dispus.

— Să-l trimitem pe el să iscodească! Să se ducă de pildă să-i întrebe dacă nu știu unde ești tu? Să știi că e o idee fainâ, Iorgule, se însenină la chip Octav. Cei din evul mediu se foloseau de iscoade. Ce zici, Milucă, vrei să te duci?

Ce întrebare! Mai încăpea vorbă dacă voia să se ducă? Asta însemna să arate că poate și el să facă ceva deosebit.

— Am plecat, strigă el dându-și drumul peste povârniș.

— Fii atent, îl povățui Octav. Iar noi, haide să ne ascundem!

Tupilându-se printre tufișuri, Iorgu murmură îngrijorat:

— Nu știu dac'am făcut bine că l-am trimis pe ăsta mic. O să încurce lucrurile.

— Ba e bine! Așa se cresc cadrele noi! îl liniști Octav întinzându-și în voie picioarele pe după o tufă de cucută.

— Nu e bine totuși. Ce, mă rog, ni-e frică de ei? Hai să mergem. Dar nu coborîră bine povârnișul, că o ploaie de bulgări de lut umed se abătu asupra lor.

— Rămâi aici! Mă duc eu! Și ferindu-se de bulgări Iorgu își scoase batista și-o flutură.

— Hei, ce înseamnă asta?

Dar Ștefănel îi ieși înainte țipând și chiuind...

— Vine un urs alb! După pinguinul care ne-a căzut în laț, hop și ursul!...

— Ce urs, ce pinguin? se mânie Iorgu. Vrem să trecem și atâta tot. Și uitându-se curios în jur simți că-l pișcă invidia. Ce instalații își făcuseră!... Telegraful și-apoi bordeiul. Avea ușă adevărată!...

— Mă fac pinguin, se văită Milucă scoțând capul din bordei și smucindu-se să scape din mâinile lui Dinu, care-l ținea veselindu-se strașnic, și țipa ca din gură de șarpe: Dați-mi drumul!

— Stop! nu se cotcodăcește neîntrebat. O să te gătim pentru prânz!

— Nu fii supărat, îl luă în râs Ștefănel, tu ești un pinguinaș de treabă. Am găsit niște pietricele bune în gușa ta. Inseamnă că pământul cel necunoscut e aproape.

— Ce tot bați câmpii, lasă copilul în pace, strigă Iorgu. Am venit din partea cercului nostru. Ne pregătim planul pentru concurs.

— Noi pregătim adunarea pentru concurs. Nu vrem să-și bage nimeni nasul aici. E secret! îi strigă Dinu cu autoritate...

— Secret! Sunteți o faună nepoftită, adăugă Ștefănel cu dispreț vădit. Plecați în bârlogurile voastre preistorice, dacă nu vreți să vă pun blănile la tăbăcit.

— Ce blăni, ce tăbăcit, strigă Iorgu tremurând de indignare. Dacă noi suntem faună voi ce sunteți?

— Aici e P.S.A. Qu-er-iks cu tine!.. Cât ai spune pinguin, întoarce-te de unde ai venit!

(continuare în numărul viitor)

Chezășia Succesului

de **NICOLAI CICHIRIOV**
laureat al Premiului Stalin

Mi se pare că nu a trecut mult timp decând învățam la școala Nr. 659 din orașul Moscova. Mi-aduc bine aminte, cum am rostit angajamentul solemn la adunarea unității, intrând în familia strâns unită a pionierilor. Țin minte cum mă pasiona activitatea în cercul tinerilor tehnic eni. Tot așa cum faceți și voi, am stat în bancă și am rezolvat problema cu cele două trenuri, care au plecat în întâmpinare reciprocă din punctele A și B, am învățat numirile râurilor și fluviilor Siberiei, am desenat pe tablă structura rădăcinei plantelor, am colaborat la gazeta de perete a clasei. Dar nu am reușit să termin decât 6 clase. Era în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei.

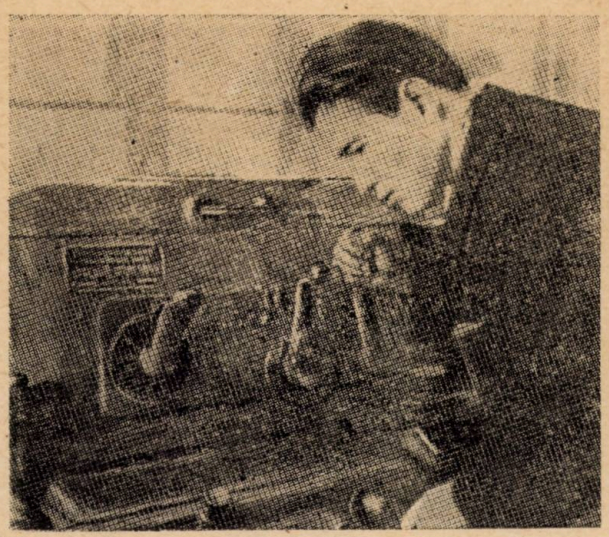

Pe front nu am fost luat: eram încă prea tânăr. Dar am reușit să ajung într'o uzină. Am devenit ucenic strungar la uzina de mașini-unelte „Sergo Ordjonichidze".

Maiștrii și inginerii experimentați îi ajutau cu multă grijă pe muncitorii mai tineri să învețe mai repede mașinile. Eu mă uitam cu invidie la maiștrii vârstnici, care reușeau să îndeplinească câte trei norme pe schimb.

Intr'o zi, profesorul meu, bătrânul maistru Dmitri Iacovlevici Timoșin, privind cum lucrez, mi-a spus :

— Ai multă îndemânare, Cichiriov, dar se simte că nu prea ai cunoștințe.

Eu m'am mirat. Ce-mi trebuie cunoștințe? In uzină erau mulți muncitori care terminaseră ca și mine 6—7 clase. Totuși, mulți dintre ei lucrau așa, încât îi putea invidia oricine. I-am spus acest lucru maistrului. Dar el a clătinat din cap și a spus:

— Nu le-ar strica nici lor să mai învețe. Dacă la experiența pe care o au, s'ar adăuga și cunoștințe mai multe, ei ar îndeplini câte 5 norme pe schimb.

Am chibzuit și eu la aceste cuvinte. Am început să privesc cu atenție cum lucrează cei mai buni maiștri și curând am înțeles că Timoșin avea dreptate. Se dă, de pildă, un desen de con. Pe acest desen sunt indicate dimensiunile conului — maxime și minime. Dar pentru a strungi suprafața conului, trebuie să mai cunoaștem și unghiul lui. Experiența este, firește, de mult ajutor, dar geometria cea mai elementară ne va ajuta și mai mult. Un muncitor care cunoaște geometria ia în mână creionul și într'un minut sau două calculează unghiul pentru fixarea suportului strungului. Acest muncitor își va pune repede la punct strungul și va folosi mai puțin timp pentru prelucrarea piesei.

Eu nu mă consideram nici atunci începător în meseria de strungar, dar cu cât lucram mai mult, cu atât simțeam din ce în ce mai puternic lipsa de cunoștințe. Aș fi vrut să învăț în cele mai mici amănunte meseria de strungar. Dar manualele speciale — de strungărie — erau insuficiente. Aveam nevoie de cunoștințele cele mai elementare, — cunoștințe pe care voi, copii, le primiți în școala medie.

Atunci am hotărît să mă înscriu la școala serală, să termin zece clase. Imi venea, desigur, greu să muncesc și să învăț în același timp, dar cât de îmbucurător era când simțeam că fiecare zi de învățătură îmi adaugă câte ceva la îndemânare, când îmi dădeam seama că în fiecare zi munca devine mai ușoară, măestria mai mare.

Lucram și învățam împreună cu alți tovarăși de ai mei. La fiecare pas ne isbeam de câte un obiect pe care îl studiam în școala serală. Iar uneori ne erau de ajutor cunoștințele pe care le dobândisem înainte încă, în clasa a 4-a sau a 5-a. Să zicem că trebuia să aleg un pinion pentru tăierea filetului la o piesă. Parcă mă pot lipsi aici de fracțiile zecimale! Cel care a învățat bine în clasa 5-a, putea foarte ușor să-și pună repede și precis strungul la punct pentru tăiere.

Cu cât înaintam în studii, cu atât vedeam clar că nu cunosc încă multe lucruri. Și am continuat să învăț. Uneori îmi venea foarte greu să muncesc și să învăț în același timp, de aceea mi-am dat silința să economisesc fiecare minut.

Știți cu toții, desigur, cât de important este calculul just al timpului. Dacă îți îndeplinești programul bine, reușești să-ți înveți și lecțiile, să citești o carte, să-i ajuți mamei la gospodărie și să te joci cu copiii în curte.

Cunoștințele și disciplina în muncă mi-au dat posibilitatea să îndeplinesc în loc de o normă, câte opt norme pe schimb. In loc de 100 minute am început să întrebuințez la prelucrarea unei piese numai câte trei minute. Nu mai eram ucenic de strungar, ci maistru.

Dar iată că mi-a apărut un nou vis — să devin inginer constructor de mașini-unelte. In țara noastră, după cum știți, se realizează toate visurile, este deajuns să ai voință. Iată că mi se realizează acum și acest lucru: sunt student la institutul seral, urmând facultatea de mecanică și tehnologie.

In țara noastră învață toată lumea. Și în fiecare an se deschid tot mai multe școli, institute, școli medii tehnice.

Va veni şi timpul când terminând şcoala, se vor deschide şi în faţa voastră uşile institutelor. Veţi studia şi voi ca să deveniţi ingineri, medici, profesori, biologi... Dar parcă poţi enumera toate profesiile pe care le veţi putea alege?... Şi ori unde veţi studia, ori ce drum veţi alege, cunoştinţele dobândite în şcoala medie vă vor ajuta oricând şi pretutindeni.

Nu trebuie să vă gândiţi că un inginer trebuie să ştie numai matematica, algebra şi geometria, iar chimistul — numai chimia. Cunoaşterea geografiei, de pildă, este tot atât de importantă pentru un agronom, cât şi pentru un călător. Dar literatura, istoria, fizica! Ele sunt tot atât de necesare pentru a deveni un om cult, dezvoltat, un constructor al comunismului.

A început un nou an şcolar. Învăţaţi, însuşiţi-vă cunoştinţe noi pe care nu le-aţi avut încă! Şi ţineţi minte întotdeauna, cunoştinţele dobândite în şcoală sunt chezăşia succesului în orişice acţiune.

(Traducere din limba rusă)

STOPUL

de **DAN DAMIAN**

Ilustraţii BURSKI

Din pătuc de dimineaţă
soarele mă scoală,
eu mă spăl, mă'mbrac, mănânc
şi pornesc spre şcoală.

Bunicuţa'n pragul casei
zilnic mă opreşte
pe cuvânt, ca pe un ţânc
ea mă dădăceşte :

— „Strada să n'o traversezi,
zice ea 'nţeleaptă,
când vezi stopul că e roş
stai frumos şi-aşteaptă.

Nu fugi printre maşini,
nici printre tramvaie,
du-te sănătos şi vezi să
nu faci vreo trăznaie!"

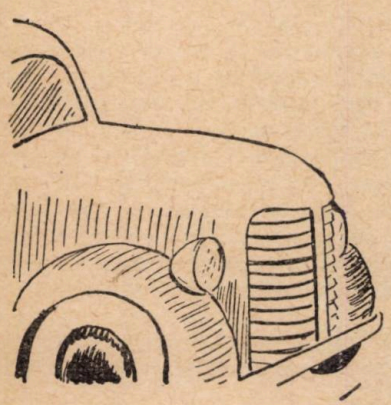

Eu însă fricos nu sunt.
Vezi, a mea bunică
e fricoasă... Eu sunt, zău,
Nică fără frică!

Şi prin faţa stopului,
roş, ca o văpaie,
curajos mă strecuram
eu, printre tramvaie.

Intr'o zi 'nsă, ghinion,
m'a prins o maşină,

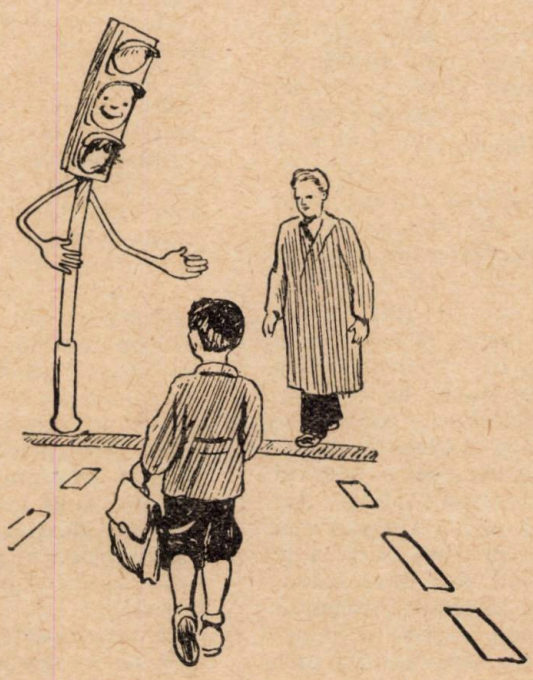

de asfalt ea m'a trântit
ca pe o măslină.

O lună mi-a fost în gips
fracturat, piciorul,
şi din pat eu nu puteam
la joc să-mi iau sborul.

Mult am suferit, să ştiţi,
greu am trecut hopul,
dar mă credeţi, de atunci,
aprig lupt cu stopul :

Stau de trotuar lipit
pân'verde clipeşte
invitându-mă — poftim
liber e... porneşte !

Știri din UNITĂȚI ȘI DETAȘAMENTE

E BUN PROGRAMUL ?

DRAGĂ REDACȚIE,

După ce am citit scrisoarea „E bun programul?" și după ce am discutat și cu alte pioniere, mi-am dat seama cât este de însemnat lucrul pe care-l facem noi în fiecare zi: programul zilnic. Aceasta însă nu este decât un pas. Mai trebuie făcut unul la fel de important: să îndeplinim programul. Știu asta din experiența mea de conducătoare de detașament. Aceasta s'a petrecut anul trecut: abia fusesem aleasă conducătoarea detașamentului. Unitatea noastră era o unitate fruntașă și eu mă străduiam din tot sufletul ca și detașamentul nostru să fie fruntaș. După ce am întocmit însă primul plan de muncă al detașamentului, nu am reușit să îndeplinesc toate sarcinile din plan la termenul trecut acolo. De exemplu noi trecusem în plan referatul cărții „Fiul regimentului" care trebuia ținut până la un anumit termen. Această sarcină a fost îndeplinită mai târziu. Cauza a fost că n'am urmărit îndeplinirea la timp a acestei sarcini care era trecută în plan.

La fel se pot întâmpla lucrurile și cu programul zilei la școlarii ce-l fac pentru prima oară. Planul trebue să fie urmărit nu numai întocmit. Făcând aceasta veți reuși să îndepliniți programul zilei.

Eu îmi alcătuiesc programul unei zile astfel: 6,30 deșteptarea, 6,30—8 mă spăl, mă'mbrac, mănânc, fac diferite treburi prin casă; 8—11 pregătesc lecțiile; 11—12 ajut în gospodărie; 12—13 mănânc și plec la școa'ă; 13,30—19,30 sunt la școală; 19,30—20 vin acasă și mănânc; 20—21 citesc literatură; 21 mă culc.

Despre programul zilei al lui Dobre Alexandru eu cred că-și începe prea târziu lecțiile de-abia la ora 9 dim.

Cu bine, dragă redacție,
MUTU IOANA
Șc. de 7 ani Nr. 1 Fete
Pitești

IN CINSTEA ALEGERILOR

DRAGĂ REDACȚIE,

In satul nostru s'a construit o școală nouă. Niciodată n'am fost atât de bucuroși ca în ziua în care am început să învățăm în clasa cea nouă.

Inițiativa de a construi școa'a a venit dela tov. directoare Clara Ionescu, care este și deputată. Materialele au fost date de Sfatul Popular și de oamenii din sat. La construirea școlii au muncit și părinții noștri și utemiștii din sat. Noi pionierii am ajutat la căratul cărămizilor, al varului, am împletit trestie și am fost peste tot unde s'a simțit nevoie de munca noastră.

Acum școala este aproape gata. Și ce frumoasă e! Clasele sunt încăpătoare, cu ferestre mari, curate și luminoase. Când ascultăm lecțiile în aceste clase suntem mândri și bucuroși, iar lecțiile parcă-s și ele mai frumoase. Suntem mândri pentrucă și noi am pus mâna la construirea școlii. In fața școlii avem un foarte frumos parc al pionierilor. In cinstea alegerilor de deputați, școala va fi complet terminată. Tot în cinstea alegerilor dela 20 Decembrie noi pionierii am ajutat G.A.S. la culegerea bumbacului. Am reușit să culegem 7.800 kg. Unii dintre pionieri au cules chiar 43 kg. pe zi (Marin Maria, Lumosu Gheorghe, Soare Elena). Echipa noastră de dansuri, premiată în mai multe rânduri, se pregătește cu însuflețire învățând dansuri și cântece noi pentru a le prezenta la punctul de agitație.

In frunte cu tovarășa instructoare Marin Elena, noi ne străduim să facem din unitatea noastră o unitate fruntașă în cinstea alegerilor.

Salut voios de pionier!
SOARE ELENA
conducătoarea unității Nr. 29
comuna Ștefan cel Mare
Raionul Fetești — Constanța

BIBLIOTECA CENTRALĂ
STAT

Instructorul

de ŞTEFANIA POPOVICI

Ilustraţii: ARNO

Clasa V-a B se arăta încă din prima zi de şcoală a fi o clasă bună. De unde în ceilalţi ani aceşti elevi erau cei mai renumiţi în năzbâtii, acum se cuminţiseră. Vechiul lor instructor le explicase că-s băieţi mari, că năzbâtiile lor nu-şi mai au locul şi cuvintele lui n'au fost uitate.

Ce mândri au intrat întâia oară în clasa V-a! Cu dirigintele s'au înţeles repede. Era profesorul de limba română, îl cunoşteau. Nici n'au simţit cum a trecut ora de diriginţie. Când să iasă din clasă, profesorul a oprit cu un gest al mâinii sgomotul ce se pornise.

— Băieţi, să vă mai spun un lucru foarte important, rosti el cu un zâmbet. Azi după amiază, la cinci, va veni la şcoală instructorul de pionieri. Aveţi un instructor nou. Nu ştiu dacă a mai lucrat ori nu cu pionierii. Cred totuşi că-i un utemist bun. Voi aveţi grijă să-l primiţi frumos. Instructorul vostru şi-a terminat şcoala şi a plecat pe şantier...

Răspunsul copiilor a venit abia după ce profesorul închisese uşa. Erau uimiţi. Cum să plece instructorul lor? Era de neînţeles pentru ei. Amărăciunea lor nu mai avea margini. In mintea lui Dănuţ stăruia figura instructorului care-i explica aşa de bine fiecare mişcare la masa de şah. Instructorul a fost acela care l-a învăţat să iubească şahul, şi acum să plece?

In clasă, grupuri-grupuri discutau cu aprindere.

— Cu cine mai facem noi de acum foc de tabără?

— Cu cine ne mai plimbăm seara şi vorbim câte ne trece prin cap?

Numai Iliuţă nu părea atât de pornit:

— Nu auziţi că azi ne şi vine un nou instructor?

— Ei, dacă am avea un instructor ca directorul taberei de astă vară! Ce bine-ar fi!—îşi continua gândul cu glas tare Iliuţă.

— Sau dacă ne-ar veni antrenorul de baschet dela Casa Pionierilor din oraşul G.. — adăugă Ionică.

Dar n'au mai continuat pentrucă profesorul de matematică se şi suise la catedră.

După ore Dănuţ, Iliuţă şi Ionică, cei trei prieteni vestiţi, s'au adunat într'un colţ al clasei.

— Trebue să-l chemăm înapoi pe tovarăşul instructor al nostru, spuse Dănuţ.

— Chiar aşa, întăriră cei doi, dându-şi seama că asta era ceeace căutau de cinci ore.

— Să-l chemăm, dar cum? — întrebă Ionică.

— Ii scriem o scrisoare — sosi iute răspunsul lui Dănuţ, care chibzuise de acum toate amănuntele.

Ionică sări depe bancă.

— Chiar aşa, ba-i chiar foarte bine. Tata mi-a spus că'n oraş la noi se va face o fabrică mare. Şantierul s'a şi deschis, se înfierbântă Ionică. Il chemăm să lucreze aici pe şantier. Ce bine! Uraaa!

— Chiar azi îi scriem. Venim azi la tine, Dănuţ, că stai mai aproape de poştă, şi-i scriem.

— Da' stai, ce facem cu adunarea? — mormăi Iliuţă.

— Păi trebue să venim, — glasul lui Dănuţ nu admitea îndoială.

— Şi când mai scriem atunci? — Ionică ţinea mult la hotărîrea ce-o luaseră adineaori şi nici nu-i trecea prin minte că vor amâna trimiterea scrisorii...

— Veniţi voi la trei jumătate la mine şi la cinci fără zece plecăm într'o fugă la şcoală — tot Dănuţ a fost cu ideia.

— Atunci s'a făcut — au zis cei doi într'un glas.

Până să sosească cei doi prieteni, timpul a trecut foarte încet pentru Dănuţ. De vreo trei ori şi-a aranjat cărţile în raft, de vreo două ori şi-a controlat caietele pentru a doua zi, a pregătit creioane ascuţite, hârtie, dar timpul nu voia să treacă aşa cum ar fi vrut Dănuţ. Şi toată frământarea a pornit dela vestea pe care mama i-a spus-o când Dănuţ nici nu intrase bine pe uşă.

— A venit Victor!

Ca să vezi ce poate face o propoziţiune simplă! Dintr'un băiat liniştit şi chibzuit cum era Dănuţ, să-l facă un nerăbdător, să nu-şi mai găsească locul.

Şi cum să nu fii nerăbdător să-ţi vezi fratele drag? Unde s'o fi dus de acasă când ştia că el abia-l aşteaptă? Şi tot Dănuţ îşi da răspunsul: — „Are şi el prietenii lui". Parcă el n'a alergat iute la Ionică şi Iliuţă când a venit dela ţară — nu l-a mai aşteptat pe tata!

Şi cum să nu fii nerăbdător când nici băieţii nu mai vin şi timpul trece? Abia când ceasornicul dăruit de bunicul a bătut de patru ori, două glasuri pe tonuri diferite s'au auzit la poartă: Dănuţ!

Fără să mai cerceteze motivul întârzierii, cei trei, aşezaţi în jurul mesei, cu hârtie şi creion dinainte, s'au apucat să scrie.

Dănuţ spuse cu autoritate — (doar era gazdă): „fiecare îşi scrie ideia ca să n'o uite şi care-i mai bună aceea să rămână". Şi au pornit la treabă. Să nu vă închipuiţi că a mers uşor. Necazul a pornit chiar dela început, adică aproape dela început, pentrucă data a fost uşor de scris. Cum e mai frumos, mai bine? „Tovarăşe instructor" sau „Scumpul nostru tovarăş instructor?" Oricum, „Scumpul nostru tovarăş instructor" e mai apropiat, dar parcă-i prea familiar. Insă nici prea „oficial" nu trebuie să fie. Cum dar?

Până la urmă Dănuţ scrise caligrafic, pe o foaie albă-albă:

Scumpului nostru tovarăş instructor,

Apoi a fost mai uşor:

„Vă scriem noi trei pionieri din clasa cu care dumneavoastră aţi lucrat".

Şi aici au fost discuţii.

— Să-l scriem prescurtat pe dumneavoastră, propuse Ionică.

— Cum prescurtat?

— Pe tovarăşul instructor?! — au sărit toţi.

Şi apoi în puţine cuvinte au arătat „nenorocirea" care căzuse pe capul lor. Spuneau apoi cum s'au gândit ei s'o repare:

„Noi n'o să vă supărăm niciodată dacă vă întoarceţi. O să fim nişte pionieri model. Vă aşteptăm la gară începând de Vineri (până Joi dumneavoastră primiţi scrisoarea). Vă aşteptăm la fiecare tren.

Pionierii dumneavoastră cei cuminţi, care vă aşteaptă".

Aşa se încheia scrisoarea. Au răsuflat parcă mai uşor. Când Dănuţ a ridicat capul a şi sărit de pe scaun şi-a sbughit-o spre uşă, cu iuţeala unei pietricele svârlite de praştie.

— Băieţi, am întârziat — a exclamat el oprindu-se în uşă şi făcând pe cei doi să sară de pe scaun.

Cu ochii mari Dănuţ privea ceasornicul bătrân: „Oare nu se'ntoarce cumva înapoi să arate cinci fără zece? Neîndurătorul!" Băieţii toţi îl priveau cu ciudă. Iar el nepăsător arăta şase fără zece.

— Hai acuma — propuse încetişor Iliuţă.

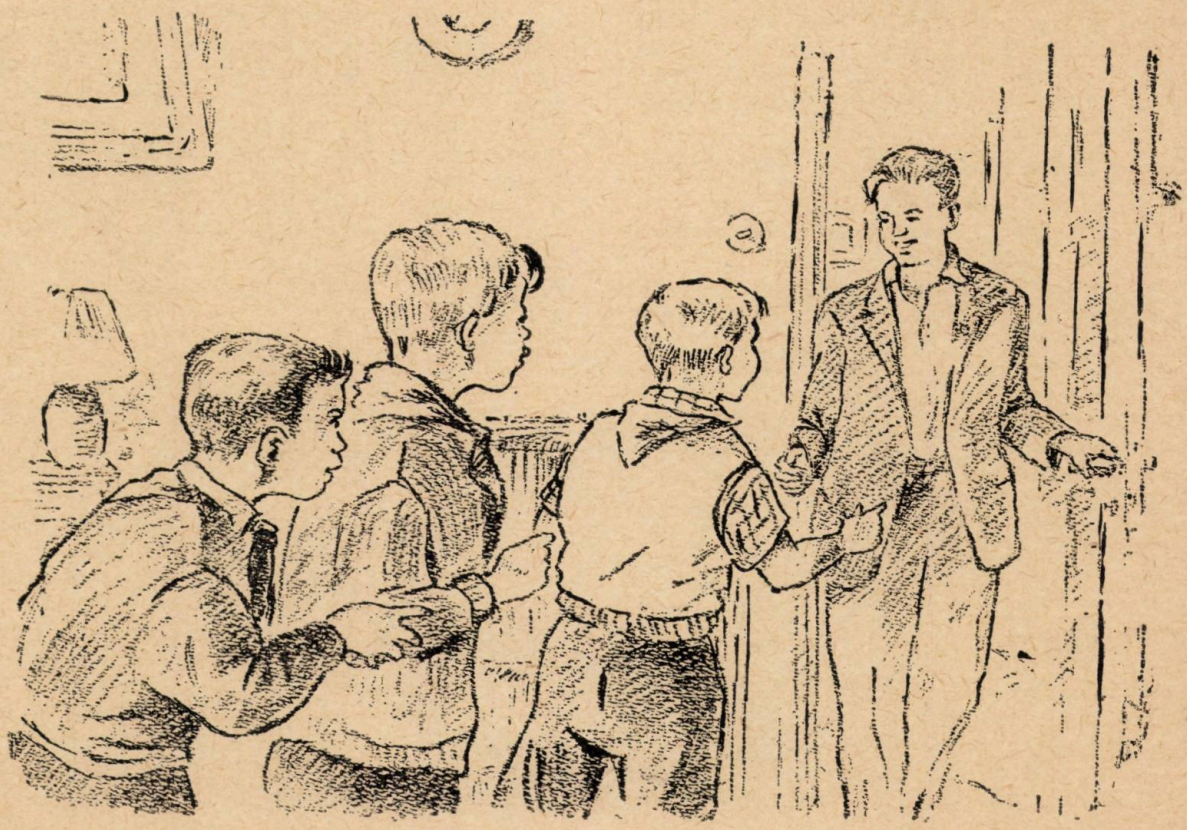

— Ei sunt în plină adunare — murmură Ionică. Cum să intri acuma? Se uită toţi la tine. Doar nu ieşi la tablă să le faci o demonstraţie şi de asta treci prin faţa lor; te privesc...

— De data asta îţi fac ei o demonstraţie... spuse Dănuţ amărît, lăsând capul în piept şi apropiindu-se de masă.

S'au aşezat abătuţi. Ce să se mai ocărască unul pe altul că n'au auzit bătăile ceasornicului... Orice-ar face era prea târziu. S'au gândit ca mâine dimineaţă înainte de a începe orele să mărturisească detaşamentului întâmplarea aşa cum a fost.

Au stat şi au mai privit scrisoarea. Intâi de departe, apoi a luat-o fiecare pe palme şi s'a uitat cu atenţie, nu cumva să se strecoare vreo greşală.

In camera alăturată era Victor, fratele lui Dănuţ. Se întorsese tocmai când Dănuţ spunea „şi cu asta băieţi, gata" (adică cu trecutul marginii plicului pe vârful limbii) şi l-a păturit bine, să nu se deschidă. Victor a bătut la uşă şi a intrat. Ce-a urmat s'a petrecut cu mare iuţeală. Dănuţ a sărit de pe scaun şi nu s'a oprit decât în braţele lui Victor. I-a trecut braţele după gât şi şi-a lipit obrazul de al lui : Victore, tu !

Tot aşa de iute au sărit şi ceilalţi. Dar ei n'au mai încăput în braţele lui Victor. Pe feţele copiilor se c'tea bucuria unei revederi neaşteptate. După câteva clipe Dănuţ, desprinzându-se din braţele lui Victor i-a privit uimit pe ceilalţi.

— Fratele meu, dădu el să spună.

— Directorul taberei noastre, strigă Iliuţă.

— Antrenorul de baschet, sări şi Ionică.

Dănuţ nu pricepea nimic. Credea că bucuria revederii e numai a lui.

— Ce spuneţi voi? strigă el. E fratele meu care a terminat şcoala pedagogică. Nu l-am văzut de-un an. In vacanţa de iarnă eu am fost plecat în tabără şi nu l-am întâlnit. Victor, fratele meu...

Intre ei, Victor îi mângâia şi căuta să-i potolească. Băieţii iar se porniră în cor :

— El e directorul taberei de care v'am povestit.

— El m'a învăţat baschet!

— Ce-i asta! făcu Dănuţ supărat. Era convins că băieţii vor să râdă de el.

Victor, bucuros că şi-a reîntâlnit prietenii, îl lămuri râzând.

— Nimic mai simplu. Cât am făcut practică am jucat baschet cu Ionică. Apoi organizaţia m'a trimis în tabără şi acolo am cunoscut pe Iliuţă. Acum am venit acasă.

Lucrurile odată lămurite s'au pornit discuţiile şi amintirile.

— Victore, nu-ţi închipui ce bine ai făcut că ai venit azi — întrerupse Dănuţ deodată discuţia. Mâine vine un campion de şah cu care trebue să joc. Până atunci vreau să mai joc cu tine, să mă antrenez. (Trebue să ştiţi că Dănuţ era campion pe şcoală, deşi era într'a cincea).

— Da' tu nu vezi c'a venit campionul de şah? Văzând pe faţa lui Dănuţ mirare amestecată cu nelinişte, continuă zâmbind. Mi-au spus băieţii dela şcoala nr. 32 că am să joc cu unul Dan dintr'a cincea B.

— Cum, tu-mi eşti adversar ?

După o vreme Victor i-a întrebat:

— Ia spuneţi-mi voi acuma, ce-i cu instructorul cel nou, dela voi? Mi se pare că v'a aşteptat azi la şcoală, la 5...

Băieţii i-au spus întâmplarea.

— Scrisoarea... vezi... nu ţi-o putem arăta, Victore, c'am lipit-o, făcu Dănuţ cu glas tânguios în care se simţea o mare părere de rău.

Victor zâmbi cu şiretenie:

— Nici dacă vă rog, nici dacă instructorul cel nou vă roagă, nici atunci nu se poate?

— Cum, dumneavoastră sunteţi ?... isbucniră dintr'odată Ionică şi Iliuţă.

Se ridicară cu toţii privind la el neîncrezător, stăpâniţi şi de bucurie şi de ruşine pentru cele făcute. Victor aşteptă să le treacă uimirea. Când şi-au revenit n'au putut zice decât :

— Ei, atunci nu mai trimitem scrisoarea.

Şi abia acum şi-au dat seama că dorinţa lor de dimineaţă de a avea instructor pe directorul taberei unde-a fost Iliuţă, ori pe antrenorul de baschet al lui Ionică, ori pe un şahist bun ca fratele lui Dănuţ, s'a împlinit. Ba încă la toţi trei li s'a împlinit dorinţa. Se putea oare mai bine? Dănuţ a luat plicul, a deschis un sertar dela măsuţa lui, sertărașul cu eticheta „De ţinut minte" şi cu mişcări încete, cu regret parcă, a pus plicul. Acolo-şi ţinea el toate lucrurile pe care nu trebuia să le uite.

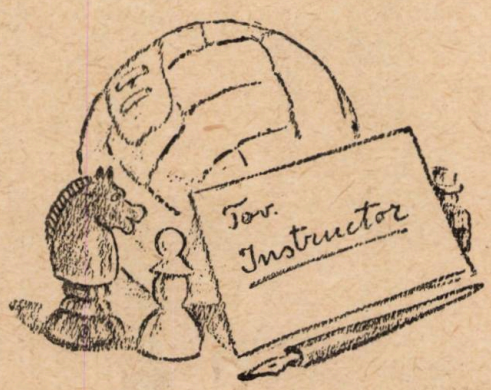

De vânzare PATRU COPII

de **ADA BÂRSEANU** — Ilustrații : **TINA VAL**

Jim, Bob, Clark și Roby sunt patru frați care locuiesc într'una din mahalalele orașului Chicago.

Jim are nouă ani și învață la școală; Bob are șapte; Clark, cinci, și Roby, doi.

Ray și Lucille Shalyfee, părinții lor, lucrează la o fabrică de cauciuc. Ei pleacă dimineața când abia s'a luminat de ziuă. Bob, Clark și Roby dorm încă, în patul sărăcăcios, în care se culcă toți ai casei, înveliți cu o cuvertură ruptă, care a fost odată roșcată.

Mama îl trezește pe Jim :

— Imbracă-te și du-te la școală.

Jim se scoală, se freacă la ochi și începe să se îmbrace. Îi place să plece foarte devreme și după ce a închis binișor ușa, aruncând o privire spre frații mai mici, care dorm încă, o pornește agale pe stradă.

Soarele stă pitit după o clădire înaltă, cu zeci de etaje. Jos pe stradă e forfotă mare. Mașinile trec unele după altele, claxonând sgomotos. Vânzătorii de ziare aleargă de ici colo, strigând:

— Crima din Imperial Avenue!...

Iată și clădirea școlii. Jim își amintește cât de greu a putut intra aici. Dacă nu l-ar fi ajutat o prietenă a mamei lui, care cunoștea pe învățător, n'ar fi putut merge la școală.

Când se întoarce la prânz, Jim e mai trist ca oricând. E foarte greu să înveți când n'ai cărți. Cei mici te întâmpină cu întrebările și cu sgomotul jocurilor lor, fiindcă nu este decât o singură cameră; seri dearândul te culci nemâncat.

— Jim, ce scrie aici ?

Bob arată cu degetul pe cartea de citire.

Jim îi răspunde, dar Bob nu se mulțumește cu atât.

— Dar aici? Asta ce-i? Ce literă e aia?

— Ajunge pentru seara asta. Mâine învățăm mai mult, îi răspunde Jim.

A trecut ora la care mama și tatăl se întorc deobicei acasă.

Cei mici au adormit. Jim așteaptă. Intr'un târziu sosesc și părinții. Sunt abătuți, nu vorbesc nimic și i se pare lui Jim, sau chiar așa este? In ochii mamei sunt lacrimi.

A doua zi mama rămâne acasă. Seara tatăl se întoarce și mai abătut. Și așa și în zilele următoare. Jim parcă ar pricepe ceva. Mama nu mai pleacă la lucru, iar când tata vine acasă, ei vorbesc cam așa:

— Nimic?

— Nimic!

— Ce facem?

— ... (Tatăl ridică din umeri).

De vreo săptămână nu mai au ce mânca. Nici pâine uscată, nici coji de cartofi, nimic...

Roby țipă:

— Mamă, mi-e foame.

Mama îi dă lui Roby să bea apă; Roby ia cana, soarbe o înghițitură și țipă din nou:

— Mi-e foame.

Și lor li-e foame: și lui Jim, și lui Bob și lui Clark.

Mama își frământă mâinile și plânge. A început să plângă și Bob și Clark.

— Mamă!

— Copiii mei! Puțină răbdare... poate azi... Mai dormiți... până vine tata.

Clark s'a așezat pe marginea patului.

— Nu mai pot, mamă!...

Se ține cu mâinile de burtă și se vaită.

— Nu mai pot!

Apoi deodată cade cu capul pe pernă.

Mama țipă:

— Clark!...

Il stropește cu apă, îi freacă tâmplele, îl mângâie pe obraz, îi sărută pleoapele.

— Copilul meu, sărmani copii... se tânguie ea.

Clark se mișcă. A început să se trezească din leșin. Cu buzele abia întredeschise murmură:

— Mi-e foame.

Mama își astupă urechile cu mâinile. Nu! Nu mai

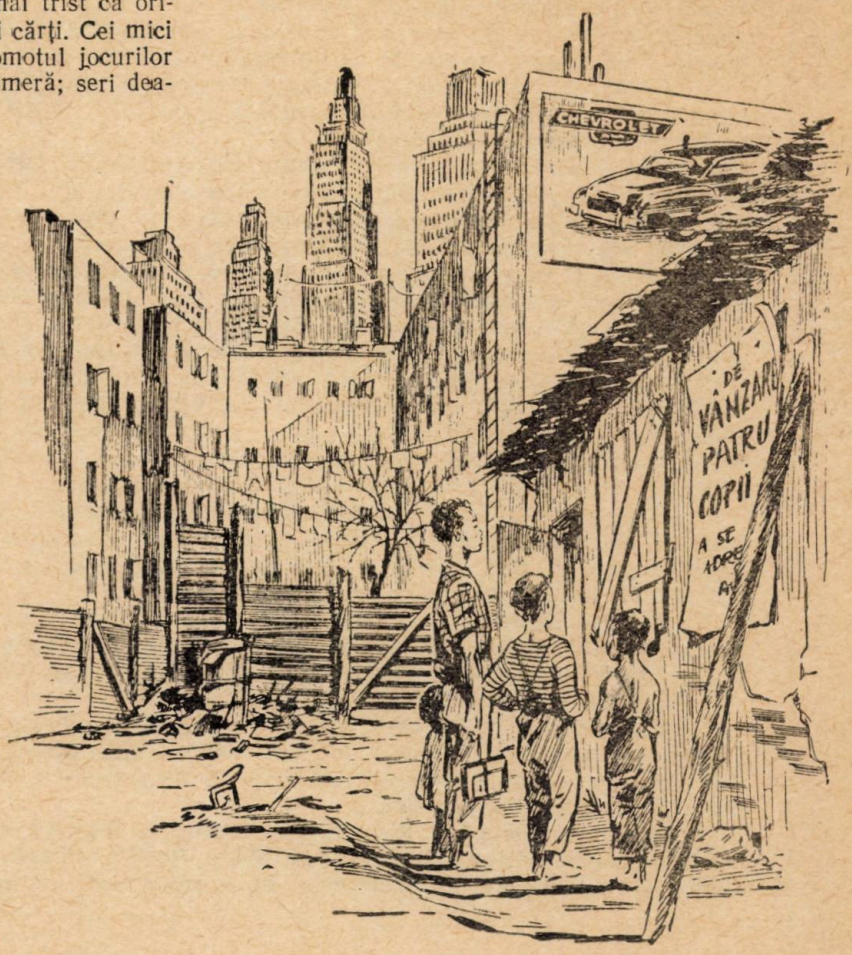

poate auzi tânguirea asta care-i răsună mereu în urechi. Ce să facă? De unde? Niciun ajutor! Nicio scăpare!

Îi ia în braţe pe rând, îi sărută. Lacrimile îi curg pe obraz, şiroaie. Copiii plâng şi ei.

— Acum vine tata... Acum.

Glasul îi este stins, neconvingător.

— Şi aduce pâine? întreabă Roby.

— Aduce, puiul mamei. Şi pâine şi brânză. Apoi: Staţi liniştiţi. Culcaţi-vă. E mai bine aşa...

Şi-i înveleşte cu cuvertura roşcată.

Copiii au adormit.

Tatăl se întoarce târziu, ca şi în alte seri.

— Nimic! spune el intrând.

Mama dă să ţipe, dar se stăpâneşte privind la cei care dorm.

— Doamne! Ce ne facem? Nu se mai poate!...

Roby geme prin somn şi se svârcoleşte. Mama îi mângâie fruntea fierbinte.

Fiecare minută care trece îi pare de neîndurat. Nici în noaptea asta nu închide ochii. I s'a uscat gâtlejul. Şi lacrimile i s'au uscat pe gene.

Spre ziuă, mama şi tata iau o hotărîre...

Jim s'a trezit cel dintâi, ca de obicei. Mama îi scoală şi pe ceilalţi:

— Veniţi cu mine.

Ies întâi cei mici. Jim cel din urmă. Afară, pe zidul casei, stă lipită o hârtie cu litere mari, negre.

Lui Jim i se opreşte un nod în gât. Literele îi joacă prin faţa ochilor, ca într'o horă nebunească. Nu! Nu! Nu mai înţelege nimic. Nu se poate! A uitat probabil să citească!

Bob îl apucă de mână:

— Ce scrie, Jim?

Jim, zăpăcit, silabiseşte în gând, ca şi cum de-abia acum la întrebarea fratelui său îşi dă seama că cele scrise, acolo, pe placardă, sunt aevea:

— „De vânzare patru copii. A se adresa aici".

. . . . . .

Era tot ce putuse să facă Lucille Shalyfee, muncitoarea şomeră din Chicago, pentru ca Jim, Bob, Clark şi Roby să nu moară de foame.

CINCI ANI DE ACTIVITATE A EDITURII TINERETULUI

Editura Tineretului a C.C. al U.T.M. a primit sarcina de cinste din partea U.T.M. de a edita cărţi care să ajute la educaţia tineretului şi copiilor Patriei noastre. Sub conducerea C.C. al U.T.M., îndrumată de Partid şi folosind bogata experienţă a editurilor şi publicaţiilor pentru tineret din Uniunea Sovietică, Editura Tineretului a reuşit ca în tot acest timp să scoată peste 1.000 titluri de cărţi, într'un tiraj de 16.500.000 exemplare. Niciodată până acum tineretul şi copiii noştri nu au avut atâtea cărţi scrise pentru ei, care să-i înveţe să cunoască şi să îndrăgească viaţa, să-şi iubească Patria, să-i înveţe să deosebească binele de rău, prietenii de duşmani.

Colectivul redacţional al Editurii Tineretului s'a străduit să editeze cele mai bune opere pentru copii şi tineret, atât ale clasicilor noştri cât şi ale marilor scriitori ai literaturii ruse şi universale.

Cine dintre voi nu a citit minunatele AMINTIRI DIN COPILĂRIE de Creangă, POVESTIRI de M. Sadoveanu, sau povestea avarului din HAGI TUDOSE de B. Delavrancea!? Cui nu i-a plăcut humorul satiric al povestirilor lui Cehov, frumoasele povestiri ale marelui Tolstoi sau Gogol, pe cine nu a înflăcărat patriotismul lui GAVROCHE şi pe cine nu l-a bucurat când micuţa COSETTE, de mână cu bunul Jean Valjan a ieşit din casa unde ea a îndurat tirania unor bătrâni hrăpăreţi!?

Pe lângă opere de acest fel, Editura Tineretului a editat şi numeroase opere ale unor autori contemporani, români şi sovietici. Astfel, cu bucurie aţi citit basmul în versuri pentru copii NICĂ FĂRĂ FRICĂ de Nina Cassian, distins cu Premiul de Stat R.P.R. pe anul 1952, sau peripeţiile lui FRAM, URSUL POLAR, de Cezar Petrescu. Deasemenea plină de învăţătură pentru voi a fost VITEA MALEEV LA ŞCOALĂ ŞI ACASĂ de Nosov şi înălţătoarea pildă de patriotism a eroului Volodea Dubinin din STRADA MEZINULUI de L. Cassil şi Max Polianovschi.

O deosebită atenţie a manifestat colectivul Editurii faţă de publicarea unor lucrări de ale tinerilor noştri scriitori pentru copii, cum ar fi de pildă: NUFĂRUL ROŞU de P. Luscalov, CEI DINTR'A V-a A de Sonia Larian şi V. Vântu, POVESTEA SCÂNTEII de Mioara Cremene şi multe altele.

Editura Tineretului a publicat deasemeni numeroase opere de valoare din literatura noastră şi cea străină, în colecţia „Biblioteca şcolarilor", cum ar fi: DESPOT VODĂ de V. Alecsandri, POEZII ALESE de A. Toma, COPIII SUBTERANELOR de V. Corolenco şi multe altele.

Valoroase şi folositoare au fost şi lucrările editate de Editură pentru cercurile tehnice ale pionierilor şi şcolarilor, sau pentru manifestările lor artistice şi sportive.

Pentru cei de vârsta voastră Editura Tineretului a tipărit un număr de aproape 200 titluri de cărţi şi broşuri.

In aceste zile când Editura Tineretului a împlinit cinci ani de activitate, pionierii şi şcolarii, cititori ai revistei „Cravata Roşie", urează colectivului editurii spor la muncă şi noi succese în eforturile de a edita cărţi tot mai multe şi mai bune.

Stăpânul codrului

de AL. CALISTRAT

Ilustrații : BINA BERCOVICI

In urma cercetărilor arheologice făcute în ultimii ani au fost găsite în țara noastră, în peștera „Muierilor" dela Baia de Fier, regiunea Craiova, urmele omului neandertal, precum și fosile ale ursului cavernelor, ale hienei lânoase ale tigrului lânos și ale altor fiare care au trăit cu zeci de mii de ani mai înainte. Acțiunea povestirii care urmează se desfășoară într'o regiune locuită de oamenii neandertal, strămoși ai oamenilor de astăzi, în perioada în care aceștia au pus pentru prima dată stăpânire pe foc.

Dinspre gura întunecată a văii, de unde apele clocotitoare ale râului se prăvăleau din înaltul stâncilor, începuse să bată un vânt rece și tăios. Frunzele copacilor se arămiseră și se așterneau într'un strat gros pe pământ.

Oamenii din ceata lui Hro, care locuiau în peșterile din coasta muntelui, le adunau în grabă, ca să aibă culcuș călduros pentru vremea când sălbatecul Viiha, viforul cu suflare de ghiață, se va năpusti de sus de pe crestele înveștmântate în zăpadă. La gura peșterii făcuseră un fel de zid din crengi și bolovani, ca Viiha să nu poată pătrunde la ei. In zilele înghețate, când nimeni nu se încumeta să calce omătul rece de afară, se grămădeau unul în altul, ca să-și ție cald. Vânătorii voinici, înfășurați în blăni de animale, se așezau în cerc, iar femeile și copiii ședeau la mijloc. Bărbații aveau la îndemână bolovani mari și ascuțiți, culeși din albia râului, pentru a se apăra la nevoie de fiarele care ar fi căutat și ele adăpost în peșteră, fiind mânate de vremuirea de afară.

In peștera cea mai mare, ceata lui Hro se pregătea de iernat. Adunaseră într'o firidă uscată rădăcini, fructe și bureți, hrana săracă pe care le-o dădea codrul. In vremea cât lucea pe cer Ooh-cel fierbinte, mai vânau câte un cerb sau alt animal, din a cărui carne crudă se înfruptau. In iarnă, mâncarea era însă puțină și mulți nici nu mai apucau vremea caldă a verii.

Hro ședea în locul cel mai ferit al peșterii. El era șeful recunoscut al cetei. Brațele sale vânjoase și lungi, care-i ajungeau până aproape de genunchi, aruncau cu atâta forță stâncile, încât îl doborîse și pe Grizu, ursul cu a cărui blană se învelea acum. Din ceată nu se încumeta nimeni să-l înfrunte. Dacă vreunul se opunea atunci când Hro îi lua mâncarea din față, șeful scrâșnea numai, trozn'ndu-și fălcile puternice. Ochii lui mici, apărați de arcadele mari ale sprincenelor, scânteiau sub fruntea teșită și cel nemulțumit se trăgea temător de o parte.

Din toată ceata, numai Oohm nu se temea de el. Și Hro se ferea să-i caute pricină. Oohm îl învinsese și el pe Grizu și-i luase blana. Din colții tari ca oțelul ai fiarei își făcuse unelte ciudate, cu care cioplea crengile copacilor. Era meșter mare Oohm în făcutul uneltelor. Frecase cu o piatră un os lung și alb făcându-i tăiș, ca să jupoaie cu ușurință blana de pe fiarele vânate. Incepuse să cioplească bolovanii găsiți în albia apelor, dându-le forma dorită de el, minunându-i pe cei din ceată, care-l ascultau fiindcă era puternic și îndemânatec. Cu fâșii din pielea lui Grizu, pe care le tăiase cu cuțitul de os, legase o piatră ascuțită de capul unei crengi drepte și tari. Și loviturile date cu toporul acesta erau atât de năpraznice, încât fărâmau tot ce izbeau.

Pe vale se lăsase înserarea... Șueratul viforului se întețea. Copiii scânceau de frig și frică, atârnați de gâturile mamelor. Ceata, pătrunsă de umezeală, sta deavalma în fundul peșterii. Afară, în beznă, erau stăpâni până în zori Grizu-ursul. Harh-tigrul și Cviau-hiena lânoasă.

Vânătorul care sta de strajă la gura peșterii dădu alarma: pe vale se ivise Grizu în căutare de pradă. Hro se ridică dintr'un salt pe picioarele lui groase și puternice, puțin arcuite și cu genunchii îndoiți. El apucă în palma-i uriașă un bolovan și rămase legănându-se ușor de pe un picior pe altul. Își strigă furios numele, ca o chemare la luptă : Hro! Hro!

— Hro ! Hro ! strigară și ceilalți vânători din ceată, apucându-și fiecare bolovanul care le era unealtă și armă.

Ceata vânătorilor se strecură cu repeziciune afară din peșteră și înconjură fiara într'un cerc larg, care se strângea din ce în ce. Era un urs enorm, cât un juncan voinic, care se oprise locului clefăind furios din fălci și mormăind. Hro, care ca și ceilalți vânători stătuse până atunci la adăpostul stâncilor din jur, ieși la iveală și-l înfruntă pe Grizu.

— Hro! Hro! — urlă vânătorul și brațul acestuia se destinse brusc, aruncând bolovanul. Piatra vâjâi prin aer și isbi cu troznet sec capul fiarei. Aceasta se scutură numai. Ceilalți vânători ieșiră și ei la iveală. Alți bolovani porniră șuerând. Dar isbiturile lor nu făcură decât să-l întărîte pe Grizu. Drept în fața lui se afla Hro, care apucase între timp un alt bolovan.

— Hro! urla ceata, căutând să înspăimânte fiara cu numele șefului lor, care-l mai învinsese odată. Căci în mintea lor Grizu era mereu acelaș, oridecâteori l-ar fi doborît.

Hro își încordă încăodată brațul și bolovanul izbi de data aceasta ochiul fiarei. Inebunit de durere, ursul se repezi înainte și un vânător care i se află în cale căzu sdrobit de labele lui puternice. Ceata se dădu speriată înapoi. Hro se apropie de Grizu și-i sări brusc în spate pisălogindu-i capul cu un bolovan. Ursul se roti cu repeziciune și-l trânti pe vânător de o stâncă. Hro rămase amețit. Grizu se pregătea să-l sfâșie, când în cale i se ivi un alt adversar care începu să-și strige numele :

— Oohm ! Oohm !

— Oohm ! urlă și ceata care prinsese din nou curaj.

Vânătorul sărea sprinten în fața ursului. Acesta văzând acuma numai cu un singur ochi, era amețit de mișcările repezi ale tânărului. Oohm era mai înalt ca Hro. Se ținea mai drept, ca toți tinerii din ceată, mișcându-se mai sigur pe picioarele care nu-i erau atât de arcuite. In salturi scurte, se depărtă puțin de fiară, rotindu-și toporul de piatră peste cap. Ursul se năpusti furios asupra lui. Dar toporul mânuit cu repeziciune îi isbi craniul, drept între ochi, cu o forță îngrozitoare. Se auzi trosnetul sec al oaselor, care se fărâmară sub isbitură. Fiara uriașă rămase o clipă împietrită, mai făcu apoi doi, trei pași și se prăbuși horcăind, într'o parte.

— Oohm ! își strigă victoria tânărul.

— Oohm! răspunseră și ceilalți

Vânătorul se apropie de cadavru și puse un picior pe el. Apoi jupui blana, iar carnea o lăsă cetei, căci aceasta era legea.

Vânătorii reveniră în peșteră și ținură sfat. Hro simțea că domnia lui trecuse și arunca priviri piezișe tânărului care se dovedise mai puternic decât dânsul. O strălucire vicleană i se ivi în priviri.

Își dădea seama că singura lui scăpare este să-l îndepărteze pe Oohm de ceată, să-l trimită singur în bezna codrului, unde desigur va pieri în colții fiarelor. Hro se arătă speriat de puterea lui Grizu, care nu se temea decât de flacără. Dar ei erau sărmani, ei nu-i stăpâneau pe puii lui Ooh, adică focul. Numai cei din ceata lui Haro, de dincolo de râu, îi stăpâneau. Dar nimeni nu se putea apropia de peștera lor, pe care o păzeau cu strășnicie.

— Adu pe puii lui Ooh! îi spuse Hro lui Oohm.

— Adu pe puii lui Ooh! repetă în cor ceata.

Oohm privi în jur. Toți cei de față își acoperiseră ochii cu palmele, căci altfel nu se putea pomeni numele lui Ooh-strălucitorul.

Oohm își închipui focul arzând în mijlocul peșterii, alungând întunericul și frigul. Atunci nu le va mai fi frică nici de Grizu, nici de tigrul fioros și nici de hiena Cviau.

Se hotărîse: va lua focul dela ceata lui Haro, cea de dincolo de râu.

In zorii zilei următoare, Oohm porni pe poteca povârnită, care ducea drept spre torentul din vale, apoi se afundă de partea cealaltă în desișul codrului. Era înfășurat în blana de urs și avea la el cuțitul de os și două topoare de piatră, legate meșteșugit de cozi de lemn. Cei din ceată îl urmăriră cu privirea până ce dispăru între copaci.

— Hro ! strigă atunci bătrânul șef, care rămase din nou singurul stăpân al cetei. Știa el că din codru nu se înapoiază nimeni dacă pleacă singur. Și nici Oohm nu se va mai înapoia.

Oohm făcu temător primii pași în penumbra de sub bolțile copacilor. In dimineața de toamnă târzie, codrul era mai tăcut decât deobicei. Rar se auzea câte un țcnit de pasăre întârziată. Oohm prindea fiecare foșnet, fiecare susur. Din troznetul depărtat al crengilor, înțelegea că undeva, în fața lui, trecuse o turmă de căprioare. Vântul îi aduse un miros aspru, pe care-l cunoștea: era al lui Harh, tigrul cu blana tărcată și groasă. Intr'o poeniță găsi scheletul unui elan : pe aci trecuse Cviau cu haita lui. Apucă cu mai multă tărie coada toporului și se

apropie de schelet. Din resturile cadavrului se desprinse un şarpe cu solzi verzi, care se strecură grăbit printre ierburi. Oohm îngenunchie, căci Siva-şarpele era stăpânul temut în codru. Reptila, sătulă, dispăruse. Vânătorul se ridică şi plecă mai departe. Se furişa cu îndemânare prin lăstare. Dormi nopţi dearândul în scorburile copacilor. De când plecase, lumina şi întunericul se schimbaseră de multe ori. Vremea era tot mai rece. Oohm se orienta cu simţul sigur al fiinţei înfrăţite cu codrul, drept spre ţintă. Intr'o dimineaţă fu trezit din somn de un huiet puternic. Pământul i se cutremura sub picioare. Se auzea troznetul sec al lemnului frânt şi un bubuit înfundat ca de furtună. Acum ştia : venea Matomastodontul uriaş cu turma lui. Dacă nu-i fugea repede din cale era pierdut, căci nimic nu scăpa de sub picioarele lor. Trompa lungă îl apuca pe duşman, chiar dacă era Grizu, şi-l fărâma de pământ. Oohm adulmecă cu băgare de seamă vântul şi apoi porni în fugă, aşa ca să-l aibă în spate, ca să iasă din calea uriaşilor.

Când se opri, soarele îi lucea deasupra capului. Intr'o poieniţă văzu un alun plin cu roade. Se apropie. O fiinţă care stătuse până atunci ghemuită la pământ, în desiş, sări cu un strigăt în picioare. Era o femee. Oohm apucă cu tărie măciulia toporului. In codru toată lumea ţi-e duşman. Dar femeea rămase locului ca împietrită. Vânătorul se apropie cu băgare de seamă.

— Oohm! îşi spuse el numele, apropiindu-se de femee.

Speriată, aceasta se ghemuise din nou la pământ, aşteptând ca vânătorul s'o ucidă. Omul o privi însă fără duşmănie.

— Uha! spuse ea prinzând inimă. Se apropie târâş şi-şi puse capul sub piciorul lui Oohm.

Uimit că o găseşte singură în pădure, Oohm o întrebă unde-i este ceata. Uha privi atunci speriată în jur, ca şi cum s'ar fi aşteptat să vadă apărând duşmanul din spatele fiecărui tufiş.

Ii spuse că este din ceata lui Haro şi că fugise în codru, temându-se de mânia alor ei. Fusese paznica focului, iar flacăra se stinsese. După legea aspră a cetei, un asemenea fapt se pedepsea cu moartea. Deaceea fugise singură.

Lui Oohm îi fulgeră un gând prin minte şi o întrebă:

— Ştii să-l chemi pe puiul lui Ooh?

— Ştiu!

— Mergi cu mine! spuse Oohm.

— Merg.

Atunci Oohm îi ceru să aprindă focul. Femeea dudu ascultătoare din cap şi prinse să adune d'ntr'un luminiş apropiat iarbă uscată şi vreascuri, pe care le făcu grămadă. Strânse şi crengi mai groase de brad din care mustea răşina. Insoţită de Oohm intră în codru şi căută un lemn putred şi uscat şi o creangă tare, căreia îi făcu un vârf ascuţit. Ingenunchie apoi lângă grămada de iarbă şi vreascuri, cântând o melodie monotonă. Incepu să frece repede cele două lemne. Soarele apunea şi ea tot continua să frece cele două lemne. Oohm sta de o parte privind-o.

Deodată, din lemnul putred începu să se ridice un fum subţire şi înţepător. Sudoarea curgea şiroaie pe faţa femeii. Mâinile ei îşi accelerară ritmul. Se ivi o flacără mică, albăstruie, în scobitura ce se formase în lemnul putred. Femeea

(Continuare în pag. 24)

DIN TRECUTUL SCHIURILOR

Cu câţiva ani în urmă arheologul A. V. Arţihovschi, studiind vechile anale şi cronici, şi-a oprit atenţia asupra unei miniaturi din biografia cnejilor Boris şi Gleb.

In această miniatură sunt înfăţişate nişte fiinţe fabuloase care cântă deasupra trupului neînsufleţit al lui Gleb şi câţiva ascultători. Inscripţia ne lămureşte că aceştia din urmă sunt nişte negustori care treceau pe acolo (în desen este înfăţişat un călăreţ) şi nişte vânători care „ieşiseră la vânătoare".

Atenţia omului de ştiinţă a fost atrasă tocmai de înfăţişarea acestor vânători... Sunt oameni tineri în haine de iarnă, cu blănile în afară. Aceste haine sunt scurte, până la genunchi. Dar ce au la picioare? Parcă ar fi schiuri... Da, sunt chiar schiuri cu vârfurile îndoite.

Această miniatură a fost executată acum cinci veacuri. Incă de pe atunci oamenii ruşi foloseau schiurile, care erau o parte necesară a echipamentului de iarnă al vânătorilor. Dar să fie această miniatură cea mai veche înfăţişare a schiurilor? Nu! Pe ţărmuri, în apropiere de Marea Albă, oamenii de ştiinţă au găsit nişte desene făcute cu patru mii

de ani în urmă, care reprezintă câţiva schiori.

Inainte se credea că cea mai veche reprezentare a schiorilor a fost găsită în Suedia, datând din anul 1050. Petroglifele (desenele pe stânci) găsite în U.R.S.S. s'au dovedit a fi cu mult mai vechi.

Această descoperire este încă o mărturie a faptului că oamenii cunoşteau schiurile şi le foloseau cu mii de ani în urmă. Schiurile permiteau vânătorului, ostaşului şi călătorului să străbată cu uşurinţă întinderile de zăpadă.

Analele ne povestesc cum, cu multe secole în urmă, schiurile i-au ajutat pe ostaşii ruşi să biruie duşmanii. Letopiseţul lui Nicon (din anul 1444), ne vorbeşte despre năvălirea fără de veste a tătarilor asupra Riazanului. Marele cneaz Vasili Vasilievici a trimis atunci în ajutorul locuitorilor Riazanului o oaste sub comanda voevozilor Vasili Obolenschi şi Andrei Colteaev.

„Iarna era aspră şi cu multă zăpadă, — spune letopiseţul. Călărimei tătare nu i-a fost uşor prin zăpezi. Dar oştimea noastră mergea uşor cu schiurile. Ea a nimicit toată hoarda duşmană".

Descoperitorii ruşi de pământuri noi, exploratorii, treceau cu schiurile peste Piatra, cum numeau ei munţii Urali, se duceau în „întâmpinarea soarelui", — spre oceanul Pacific şi „la miazănoapte", spre ţărmurile mărilor îngheţate de la Nord. Schiurile au fost folosite şi de cazacii lui Ermac în expediţia lor în Siberia.

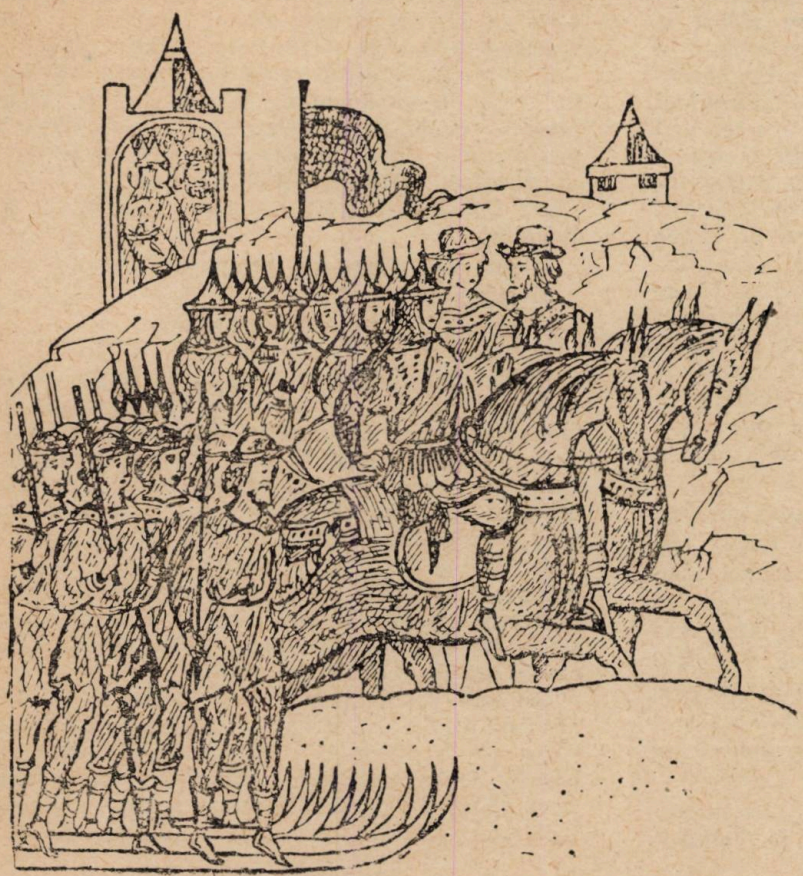

Solii străini şi oamenii care făceau negoţ vizitând Rusia, au scris cu mirare despre schiurile şi despre schiorii ruşi. „Ei (ruşii, — N.R.) au nişte obezi de lemn, pe care şi le leagă sub picioare şi aleargă cu ele pe zăpadă, fără să se afunde niciodată în ea şi cu atâta iuţeală, încât te uimeşte. Şi chiar dacă mii de duşmani pedeştri, sau călăreţi, ar merge pe drum bătut, schiorii pot într'un număr cât de mic să alerge în jurul lor şi având puşti şi muschete, să le aducă mari pierderi", — şi-a notat Palm, secretarul legaţiei suedeze, în anul 1677.

Ce l-a uimit mai mult pe Palm? Doar în patria lui, la Nord, erau folosite şi acolo schiurile ! Dar schiurile pe care le cunoştea Palm erau cu totul altfel. Compatrioţii lui alunecau pe unul dintre schiuri iar celălalt, scurt, servea pentru a-şi face vânt. In Rusia Palm a văzut o cursă de viteză cu schiurile. Ele semănau cu cele actuale. Schiurile ruse sunt descrise şi de renumitul norvegian Wiklund: „...la Răsărit (în Siberia şi în Rusia Nordică) schiu-

rile erau şi sunt căptuşite pe dedesubt cu blană, ambele schiuri fiind de lungime egală".

Dar pentru ce aveau schiurile o talpă de blană? Pentru ascensiunile pe munţi. Inchipuiţi-vă, câtă forţă cerea fiecare ascensiune dacă vânătorii ar fi avut sub picioarele lor nişte scânduri netede! In aceste cazuri le venea în ajutor blana. Ea înlocuia rolul unsorilor moderne de schi: la coborâşuri blana nu împiedica să se prindă viteză, iar când schiorul urca un munte, părul nu permitea schiurilor să alunce înapoi...

. . . . . .

Vânătorii şi muncitorii forestieri, locuitorii din regiunile muntoase şi sportivii, constructorii şi tâmplarii, au creiat multe feluri de schiuri.

Cunoaştem multe modele de schiuri: alunecătoare şi păşitoare,

înguste şi late, strunjite dintr'o stinghie întreagă sau lipite din diferite calităţi de lemn. Deobicei schiurile au un singur jgheab, numai cele pentru sărituri au două sau trei, pentru a ţine o direcţie precisă în timpul elanului. Schiurile de curse sunt înguste şi lungi, cele de vânător sunt late şi scurte, pentru a nu se agăţa în pădure de copaci şi de tufe. Schiurile de curse trebue să fie elastice şi uşoare. Pentru coborîşurile rapide de pe munţi se fac schiuri deosebit de trainice şi uşor de condus.

Oamenii sovietici au parcurs cu schiurile distanţe imense. Dela lacul Baical la Murmansc, dela Moscova în Scandinavia, au străbătut munţii Caucazului prin trecători. Fără schiuri ar fi fost imposibil să execute aceste treceri prin întinderile de zăpadă, după cum fără corabie, nu poţi porni pe mare într'o călătorie îndepărtată spre ţărmuri străine.

(Fragment tradus din limba rusă).

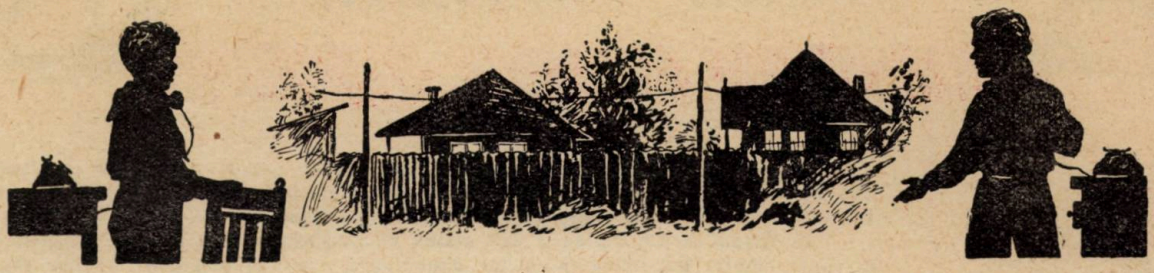

SA CONSTRUIM SINGURI UN TELEFON

(Explicaţie la coperta a III-a)

Intreaga instalaţie a unui telefon, pe care-l vom construi singuri, se compune din microfon şi „difuzor". Energia este procurată de o baterie. Pentru a evita pierderile electrice, se poate întrebuinţa chiar şi un transformator pe care, bineînţeles, tot noi îl vom construi ; dar, nu vă speriaţi — vom izbuti — căci va fi o construcţie simplă.

Să începem deci lucrul. Mai întâi să construim un microfon. In acest scop facem un cadru, aşa cum se vede în fig. A, pe care îl fixăm apoi de o scândură, care constitue baza. De o parte a cadrului, încheiem o calcă tehnică sau un carton. După ce se usucă cleiul ungem calca cu apă (după uscare se întinde bine). De calcă fixăm două bastonaşe de cărbune (dela baterii arse). Le fixăm cu ajutorul unui „lac", pe care-l răzuim dela o baterie. Lacul încălzit se topeşte şi lipeşte uşor bastonaşele de carton. Precum vedem în fig. B bastonaşele de cărbune au nişte orificii conice (executate cu burghiul sau cu cuţitul). In aceste orificii intră vârfurile ascuţite ale unui al treilea bastonaş. Atât vârfurile cât şi bastonaşele trebue să fie poleite cu grijă. De bastonaşe se fixează firele conductelor—din sârmă de aramă emailată—cu un diametru de 0,1 mm. După ce i se scoate emailul dela capete, învârtim această sârmă de câteva ori în jurul bazei bastonaşelor şi pentru a fi mai siguri, o legăm strâns cu o aţă. Unul din capete merge spre întrerupător, care are un buton la fel ca cele dela lămpile noastre de noapte (poate fi şi alt buton), iar dela întrerupător merge spre baterie, pentru care se face din scândură o cutie specială. La capătul sârmei fixăm o clanţă (ca în fig. C), pe care o aşezăm pe capetele bateriei plane. Sârma dela cealaltă clanţă a bateriei pleacă spre transformator, unde ajunge deasemeni şi capătul sârmei dela celălalt bastonaş de cărbune — microfonul.

Transformatorul este compus din două bobinări : prima cu un număr mic de învârtituri, ale cărei capete se leagă de baterie şi de bastonaş — precum şi bobinarea a doua, aşezată pe prima, cu un număr mult mai mare de încreţituri. Capetele primei bobinări merg spre... difuzor. Baza transformatorului va fi constituită dintr'o vergea de fier, având un diametru de circa 1 cm şi lungimea de 10 cm. Baza trebue să fie înfierbântată la roşu. Intregul transformator îl executăm aşa cum se vede în fig. D. Mai întâi învălătucim baza cu hârtie. Dintr'o parte lipim doi pereţi (cu clei de mobilă). Acum trecem la înfăşurare. Aici e un lucru cam migălos. Normal acest lucru se face pe un mosor. Mai întâi înfăşurăm bobinarea primă. Incepem dela o parte — învârtitură după învârtitură — 100 de învârtituri. Grosimea sârmei este de 0,3 mm. — sârma este de cupru emailată sau înfăşurată cu bumbac. Deasupra înfăşurăm o sârmă emailată de 0,1 mm. în acelaş mod în straturi, — 1000 de învârtituri. Aceasta va fi bobinarea a doua. Diferitele straturi le separăm prin hârtie unsă. Stratul de sus îl încleiem deasemeni cu hârtie.

Transformatorul îl fixăm de baza microfonului cu ajutorul a două scândurele cu orificii (le încleiem în timpul montării). Capetele sârmei le legăm de clanţe, aşa cum se vede în fig. E.

Acum putem trece la construirea difuzorului.

Se vede în desen. Aici elementul principal îl constitue magnetul, pe care trebue să-l procurăm. De magnet este fixată de o parte o placă dreptunghiulară de fier, cu ajutorul unui şurub cu piuliţă. Pe placă este pusă o bobină — ca în desen. Scheletul bobinei este lipit din carton. Pe acest schelet înfăşurăm ca mai înainte 1000 de învârtituri de sârmă emailată cu un diametru de 0,01—0,04 mm. Capetele acestei sârme le ataşăm de microfon.

Iar acum să trecem la construcţia difuzorului-membrană. Il vom executa din prespan sau din carton. Mai întâi tăiem o rotiţă cu un diametru de 20 cm. (fig. F). Rotiţa o tăiem sub un unghi de 90° şi le încheiem în formă de con (fig. G). De placa de fier nituim o sârmă, cu un diametru de 1 până la 2 mm, în lungime de 7 cm. şi introducem pe ea membrana. Acum al doilea capăt îl îndoim, ridicăm în sus membrana şi ungem capătul îndoit cu lac, fixându-l în felul acesta de membrană. Magnetul împreună cu membrana le fixăm de peretele vertical cu ajutorul unor cuie îndoite, capetele sârmei le introducem sub acest perete şi le fixăm de clanţe. Pentru ca difuzorul să fie asemănător cu unul adevărat, încheiem o cutie din carton şi acoperim cu ea întreaga instalaţie, ca în fig. H. Dinspre difuzor facem o gaură în cutia de carton şi o lipim cu pânză. Instalaţia telefonică este gata. Trebuie numai să fie reglată. Lovind cu degetul în membrana microfonului ar trebui să auzim o trosnitură în difuzor. Dacă nu se aude nimic verificăm închiderea clanţelor şi dacă sunt bine unite între ele, iar apoi alegem o poziţie corespunzătoare bastonaşului de cărbune în microfon, topind lacul şi împingând bastonaşele. Nu poate să stea prea fix, dar nici prea larg. Difuzorul este reglat împingând bobina spre centru sau într'o parte. Dacă totuşi recepţionarea este prea slabă, unim în serie două sau trei baterii. Pentru ca să putem auzi şi vorbi în acelaş timp, facem două instalaţii. In acest caz microfonul şi difuzorul se pot aşeza pe aceiaşi bază.

Să ne scrieţi, dacă instalaţia făcută de voi funcţionează bine.

Păsări sedentare

FOLOSITOARE POMILOR RODITORI

Iarna zăpada se aşterne peste tot, chiciura se prinde de crăcile pomilor; păsările cu greu îşi mai găsesc hrana. Unele pier înghemate, iar majoritatea se apropie de locuinţe unde prin pomii din ogrăzi, sunt mai adăpostite.

In timpul iernii, cei ce-şi dau seama de preţiosul ajutor pe care păsările îl aduc în lupta omului împotriva insectelor dăunătoare, pun la dispoziţia micilor sburătoare hrana necesară adăpostită în căsuţe speciale de hrănire.

Pentru a face cunoştinţă cu păsările cele mai comune folositoare pomilor roditori, ce-şi petrec iarna prin livezi şi grădini, nu aveţi decât să atârnaţi o bucăţică de şorici cu grăsime pe el, de crăcuţa unui pom din faţa casei. Veţi avea ocazia să vedeţi cum micile sburătoare, încetul cu încetul, îndrăznesc să se apropie şi să ciugulească din slănină.

Printre primii apar piţigoii cei cu mişcări atât de vioaie. Iată Piţigoiul mare (cop. 4, fig. 1), cel mai răspândit în toată ţara. De mărimea unei vrăbii, el are spatele de culoare verde-cenuşiu-măsliniu, iar pieptul şi abdomenul galben, despărţit dealungul pe din două, printr'o dungă neagră ce uneşte la mascul baza cozii cu guşa. Aceasta, ca şi capul sunt negre lucitoare. Aripile şi coada păsării sunt cenuşii-albastre. Piţigoiul mare este foarte folositor pomiculturii. S'a constatat că o pereche de piţigoi cu puii lor consumă pe an cca. 75 kg. ouă, larve, omizi şi insecte adulte, mai ales dintre cele dăunătoare.

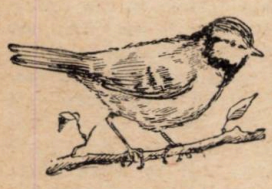

Piţigoiul albastru (cop. 4 fig. 2) este mai scund la trup decât piţigoiul mare. El se găseşte în număr mai mic ca acesta. Umblă mai tot timpul umflat în pene, părând sferic. Coloritul lui frumos este galben sulfuriu şi verzui-măsliniu pe spate, în timp ce aripile şi coada sunt albastre-cenuşii. Capul este albastru deschis pe creştet şi colorat în alb pe obraji.

E o pasăre vioaie şi neastâmpărată. Un adevărat acrobat, ce-şi caută hrana agăţat de rămurele cu capul în jos.

In timpul verii este un bun specialist în culegerea puricilor ce se găsesc pe partea inferioară a frunzelor, mai ales la pruni.

In regiunile deluroase puteţi vedea şi piţigoiul sur (cop. 4, fig. 3) asemănător la mărime cu cel albastru, însă coloritul lui este alcătuit din culori mai şterse. Doar capul şi o pată mică pătrată de sub cioc sunt negre lucioase, restul corpului este colorat în alb-cenuşiu.

Acest mic piţigoi umblă tot anul în pereche şi se găseşte în număr mai mic decât cele două specii descrise mai înainte.

Este foarte folositor, deoarece în timpul primăverii şi verii distruge insectele şi larvele respective de pe florile şi mugurii pomilor fructiferi.

Uneori, în afară de piţigoi, mai întâlnim şi o pasăre cam de mărimea unei vrăbii, care însă spre deosebire de celelalte cătărătoare, cercetează scoarţa pomilor de sus în jos. Acesta este ţoiul sau ţicleanul (cop. 4, fig. 4). Spatele este colorat cenuşiu-albăstrui, în timp ce faţa inferioară este gălbue, iar flancurile corpului brun-castanii. Bărbia,

guşa şi obrajii sunt albi, iar o linie neagră trece dela baza ciocului peste ochi, până la gât.

Ţicleanul adună insectele şi ouăle lor, ce se găsesc ascunse printre crăpăturile scoarţei şi uneori toamna târziu, când din cauza frigului are nevoie de mâncare mai hrănitoare, mănâncă şi miezul nucilor, alunelor sau miezul sâmburilor. El le rupe de pe crăcuţa de care sunt prinse şi luându-le în cioc le transportă pe un alt pom, unde caută în scoarţă vreo crăpătură, sau vreo gaură. Acolo fixează sâmburele sau nuca şi prin bătăile ciocului lui puternic îi sparge coaja şi mănâncă interiorul.

O altă cătărătoare cu mult mai mică decât ţoiul, este cojoaica (cop. 4, fig. 5). Culoarea ei este brună-închis-ruginie pe spate şi alburie pe burtă. Pentrucă e mică şi are coloritul asemănător scoarţei ea trece aproape neobservată. Ciocul subţire şi lung, îi uşurează căutarea insectelor prin crăpăturile scoarţei şi mai ales prin muşchiul şi lichenii ce acoperă trunchiul pe alocuri.

Spre deosebire de ţoi, care cercetează scoarţa pomilor dela coroană spre rădăcină, cojoaica urcă circular pe pom, dela baza lui spre vârf. Odată ajunsă în vârf ea îşi ia sborul lăsându-se la baza unui alt pom, pe care începe din nou să-l cerceteze.

Tot printre cătărătoare puteţi observa şi ciocănitoarea pestriţă sudică (cop. 4, fig. 6), dar mai ales acolo unde pomii roditori sunt mai bătrâni şi locul este ferit.

Este mai mare decât o vrabie, cam cât o mierlă. Capul, spatele şi coada ei sunt negre, ca şi aripile care însă sunt brăzdate de pete albe dispuse transversal şi formând 3 dungi.Obrajii, guşa, pieptul şi abdomenul sunt alb murdare cu o nuanţă de brun-deschis. Penele de sub coadă sunt roşii-roz-aprins, iar coada este pătată cu alb pe dedesubt. Masculul, spre deosebire de femelă, are la ceafă o pată roşu aprins.

Această pasăre ciocăneşte trunchiul şi ramurile pomilor, din loc în loc, apoi stă şi după ce ascultă, aleargă în partea opusă ca să vadă dacă insectele speriate nu au ieşit. Ciocănitoarea este o pasăre foarte folositoare, căci prin găurile pe care le face în scoarţă, extrage cu limba ei lungă şi încleiată, larvele şi insectele ascunse în galeriile din scoarţă. Nu numai că ne curăţă pomii de insectele mâncătoare de lemn, dar totodată ne indică craca sau pomul care trebuie tăiat, astfel încât insectele dăunătoare să nu se înmulţească prea mult şi să treacă la un alt pom sănătos.

Dacă în apropierea ferestrei pe care priviţi se găseşte şi un gard viu, iar pe sub pomi frunzar, atunci veţi vedea apărând şi o păsărică de mărimea unei vrăbii. Capul şi toată partea dorsală sunt colorate în brun-măsliniu, iar guşa şi pieptul roşu-gălbui. Acesta este macaleandrul (cop. 4, fig. 7), răspândit prin toată ţara. Pasăre vioaie, îndrăzneaţă şi destul de încrezătoare faţă de om, circulă pe sub copaci cercetând frunzarul, din care scoate insectele care se ascund pentru iernat.

Dintre aceste 7 păsări descrise, majoritatea aduc mari servicii pomiculturii. Din cercetările făcute, s'a stabilit că o pereche de piţigoi consumă în timp de 21 de zile 40.000 de omizi, că o pereche de piţigoi mari îşi hrănesc cei 3 pui în timpul celor 18 zile cât stau ei în cuib, cu 27.646 de omizi dăunătoare prunilor. Din cifrele menţionate vă puteţi da uşor seama cât de mare este folosul ce ne aduc păsărelele.

Pentru aceasta este necesar să aveţi grijă de hrana micilor păsări în timpul zilelor grele de iarnă.

(Ilustraţia textului pe coperta IV-a a revistei)

CITITORII VOR SĂ AFLE

Pioniera Ionescu Elisabeta din clasa V-a, Liceul de fete Nr. 9, Bucureşti, ne întreabă ce este anghila.

Peştele despre care ne întrebi trăieşte şi în apele noastre, mai mult în Dunăre şi bălţile ei. Viaţa sa ciudată a frământat mintea multor oameni, până ce taina lui a fost pătrunsă, făcând loc unei povestiri pe cât de minunată, pe atât de adevărată.

Anghila este cunoscută din timpurile cele mai îndepărtate prin sângele ei veninos şi vestită prin felul înmulţirii sale. Până nu de mult, pescarii dunăreni săreau în apă de spaimă, atunci când printre peştii prinşi în plasa lor, se găsea şi câte o anghilă. Forma ei, asemănătoare cu a şarpelui, precum şi puterea ei de a trăi multe ore după ce i se tăia capul, i-a făcut să creadă că anghila nu este un peşte, ci un şarpe. Insă spre deosebire de şarpe, ea are aripi înnotătoare. Deasemeni, faptul că anghila poate trăi foarte mult timp pe uscat, târându-se pe distanţe destul de mari, a întărit credinţa oamenilor că au deaface cu un soiu de şarpe. Rezistenţa ei la aer se datoreşte faptului că urechile ei sunt foarte strâmte, nelăsând apa să se scurgă atât de repede ca la ceilalţi peşti. Insă, ciudăţenia cea mai mare a acestui peşte este felul înmulţirii sale.

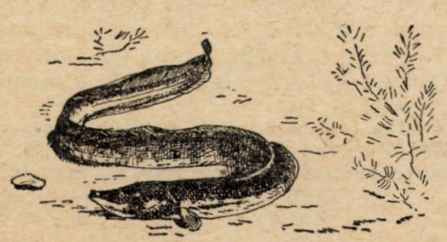

Viaţa anghilei începe şi se termină cu câte o minunată călătorie: una, a părinţilor, din apele continentului nostru, şi alta, de înapoiere, a puilor, pe acelaşi drum şi în aceleaşi ape de unde au plecat părinţii lor. Căci părinţii mor de îndată ce şi-au depus icrele. Şi ştii unde se duc anghilele să se înmulţească?... Tocmai în Marea Sargaselor, care se găseşte la o depărtare de peste cinci mii de kilometri de ţara noastră.

Anghila înnoată cu o viteză mijlocie de 15 km. pe oră, aşa că, făcând o mică socoteală, îţi dai seama că fiecare din aceste călătorii durează cam vreo sută cincizeci de zile.

Jocuri distractive

CUVINTE INCRUCIŞATE

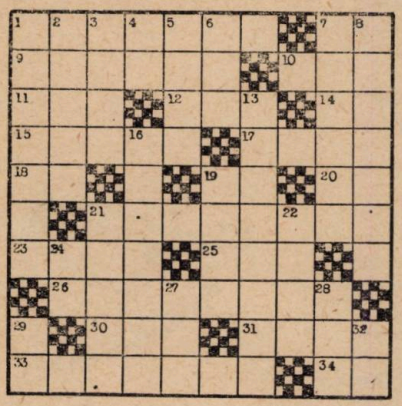

ORIZONTAL : 1) Munţi de origină vulcanică situaţi între Bistriţa Ardeleană şi Mureş. Vârful lor cel mai înalt, Pietrosul, ajunge până la 2012 m. 7) H.T. 9) Capitală de regiune aşezată pe Crişul Repede, într'o regiune bogată în cereale. 10) Se extrage la Brad, Roşia Montană, Băiţa, Săcărâmb, Baia de Criş, Abrud, Zlatna, etc. 11) Undă, talaz 12) Crustaceu. 14) Pronume posesiv (pers. II-a sing. fem.) 15) Lac în preajma Ialomiţei, cu ape sărate (clor-iodice) 17) Punct cardinal. 18) Pronume posesiv (pers. II-a sing. fem.) 19) Jumătate de bloc!? 20) Lac gol!? 21) Afluent de-a stânga Jiului. 23) Săli mari. 25) Posedă. 26) Vârf în Munţii Apuseni alcătuit din coloane vulcanice de bazalt. 30) Monedă japoneză (subdiviziunea yen-ului). 31) Râu în apropierea oraşului Sibiu. 33) Unul din oraşele cele mai însemnate din podişul Sucevei aşezat în mijlocul unei mici depresiuni, nu departe de ieşirea Sucevei din munţi. 34) Prima literă a alfabetului cirilic.

VERTICAL : 1) Staţiune balneară la poalele Munţilor Vrancei în Regiunea Autonomă Maghiară (Isvoare carbo-gazoase). 2) Metalul cel mai bun conducător de electricitate după argint. Se extrage la Altân-tepe, Sân-Dominic, Zlatna, etc. 3) Lac glacial în Munţii Rodnei. 4) Idem 5) Localitate în apropiere de Cluj unde se găsesc cărbuni bruni. 6) Vocale din Caracal. 7) Trăiesc în Obcinele Bucovinei alături de populaţia românească. Sunt specializaţi în munca forestieră. 8) Impunătoarea culme a Munţilor Apuseni între Valea Mureşului (la Sud) şi a Arieşului (La Nord). 13) Oraş pe malul stâng al Dunării. 16) Localitate în Carpaţii Apuseni unde se exploatează bauxita. 19) Pas în Carpaţii Meridionali. 21) Localitate pe valea Crişului Repede, reşedinţă de raion. 22) Are întinse aşezări şi este reşedinţă de raion în regiunea Timişoara. 24) Umed. 27) Numeral cardinal. 28) Prima parte a numelui unei insule de pe Dunăre. 29) Zece metri pătraţi. 32) Afluent al Trotuşului.

PĂUNESCU VIRGIL,
(Roşiorii de Vede)

PATRATE

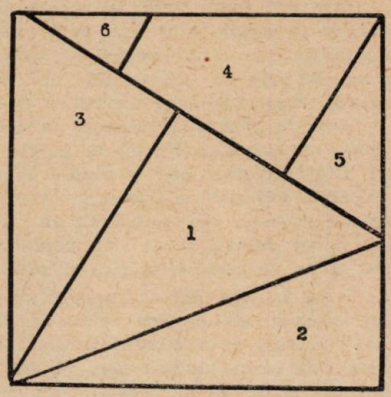

La prima vedere se pare foarte simplu de rezolvat această problemă; însă dacă vom decupa acest patrat după liniile trasate în ea, din anumite părţi decupate se pot construi alte două noi patrate. Incercaţi şi veţi reuşi.

Prof. EUG. DUBLEA-Lugoj

Oohm, stăpânul codrului

(Urmare din pag. 19)

apucă repede un smoc de iarbă uscată şi-l puse deasupra. Isbucni o flacără mai vie. Un alt mănunchi de iarbă spori focul. Câteva vreascuri uscate mări vâlvătaia...

— Ooh! Ooh! gemu femeea, căzând cu faţa la pământ în faţa flacării.

— Ooh! spuse şi vânătorul atingând pământul cu fruntea.

Seara se lăsa din nou. In mijlocul luminişului ardea acum un foc viu.

Drumul până la ceată fu mai uşor. In timpul zilei flacăra ardea vie într'o creangă de brad răşinoasă. Noaptea, un foc viu ţinea departe fiarele codrului. Pe spuza focului începuseră să frigă carnea vânatului.

— Tu vei fi paznica flacării în ceată, spuse vânătorul femeii. Focul nu se va stinge niciodată în peştera noastră!

Intr'un înserat, atunci când ceata lui Hro se pregătea să se ascundă în peşteră, apăru la poalele codrului Oohm, însoţit de o femee străină. Amândoi purtau în mâini făclii aprinse. Urcară încet panta povârnită ce ducea la peşteră. In drumul lor oamenii îngenunchiau ascunzându-şi faţa.

Femeia făcu un rug pe o piatră mare din mijlocul peşterii. Lumina vie polei pereţii albicioşi ai grotei. O grămadă mare de lemne fu adunată în grabă. Culcaţi în jurul focului, oamenii nu se mai temeau de Viiha cel îngheţat, sau de Grizu.

Hro se oprise în pragul peşterii. Vânătorii cetei se aflau în faţa lui tăindu-i calea. Adus de spate, cu mersul său legănat, bătrânul Hro porni spre codru şi dispăru curând printre copaci, urmând legea aspră a cetei, care nu recunoştea decât un singur şef. Oohm, culcat pe blana ursului, sta în faţa focului, ale cărui pâlpâiri vesteau zori noi pentru ceata sa.

Coperta I-a: INTR'UN CERC DE MUZICĂ de I. ADOC

„CRAVATA ROŞIE", revista pionierilor şi şcolarilor, editată de Comitetul Central U.T.M.; apare la 1 şi la 15 ale fiecărei luni. Redacţia şi Administraţia: Bucureşti, str. Academiei 17, telefon 39064. Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale şi secţiile raionale de difuzare a presei. Taxa poştală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I.—9-25. „Intr. Poligrafică Nr. 2", Intreprindere Industrială de Stat, str. Brezoianu 23—25. — C. 6874.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

EXEMPLARUL 1 LEU

SA CONSTRUIM SINGURI un TELEFON

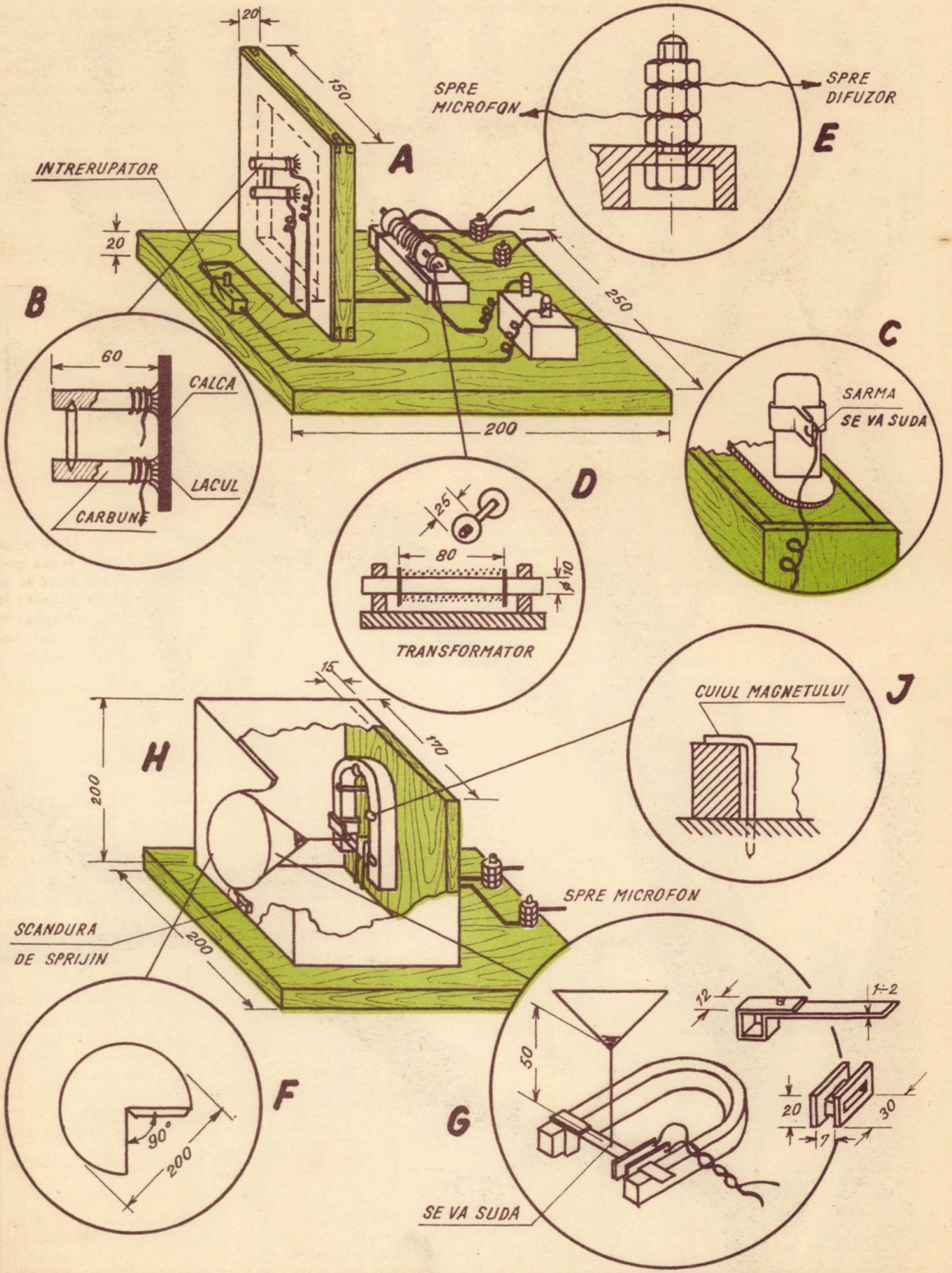

Păsări sedentare folositoare pomilor roditori

CRAVATA ROȘIE

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

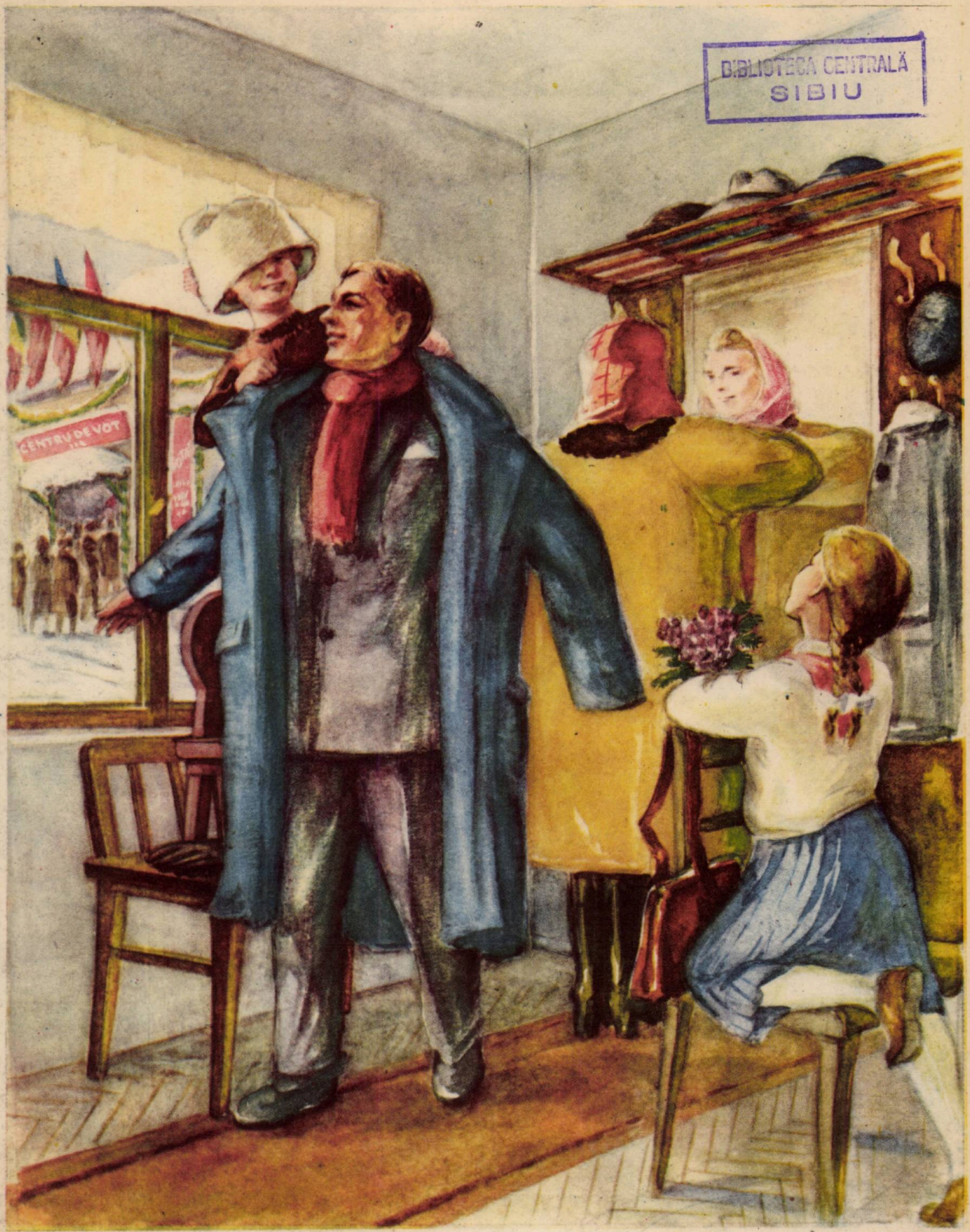

15 DECEMBRIE 1953 Nr. 24

Dealungul unei zile

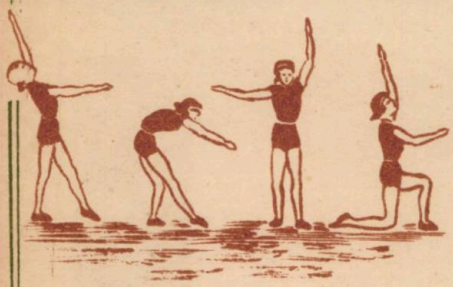

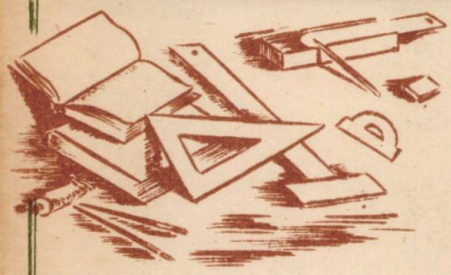

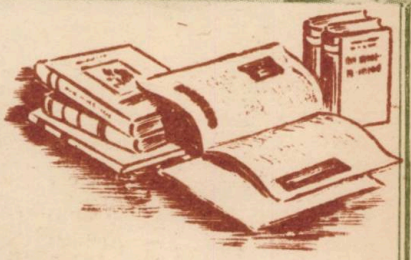

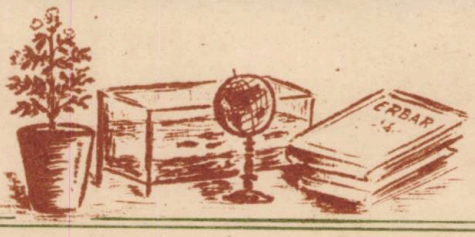

În lupta pentru cauza lui Lenin și Stalin, înainte!

CRAVATA ROȘIE

Revista pionierilor și școlarilor
Editată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Nr. 24
15 DECEMBRIE
1953

Un om din zilele noastre

de N. JIANU

Târgul despre care am a spune aceste câteva cuvinte se află la marginea munților. Dar dacă mă gândesc o clipă, el poate trăi oriunde pe întinsul patriei noastre, deoarece oriunde ar poposi, ochiul nostru vede cât de mult s'au schimbat așezările omenești în acești din urmă ani.

O lege a firii spune că un cuprins sufletesc își cere totdeauna și o haină potrivită. Adică, oamenii, desferecați din sălbateca orânduire a regilor și dictatorilor, au înțeles să dea satelor, târgurilor și orașelor lor o înfățișare care să răspundă bogăției sufletului lor.

Oricare dintre micii mei cititori își poate da seama de lucrul acesta, într'o scurtă preumblare pe străzile orașului în care locuesc.

Să trec acum la târgul acela de munte, pe care istoria îl cunoaște încă dela anul una mie.

Când, acum câțiva ani, am pășit pentru întâia oară pe ulițele acelui târg, două lucruri mi-au atras luarea aminte. Un zid înalt de vreo douăzeci de metri, ruinat de ploi și de vânturi, ciopârțit de vreme și cârpit cu buruieni rătăcitoare, era singurul semn care mai rămăsese dintr'o veche cetate. Și în al doilea rând, peste tot era cam tot un fel de ruină. Străzi nepietruite, case gârbove și triste, garduri putrede și căzute.

Am stat de vorbă cu unii locuitori și am aflat că zidul cel vechi era o urmă dintr'o cetate teutonă. Iar orașul se arăta așa de trist, întunecat și neprietenos, pentrucă așa îl moștenisem dela vechea orânduire a cămătarilor și moșierilor. Am înțeles că în țara în care regii, boerii și negustorii cei mari sălășluiau în palate aurite, înconjurate de parcuri și grădini din basme, oamenii de rând își duceau viața în colibe și bojdeuci, în beciuri și poduri, în case de pământ și stuf. Acesta era, pe atunci, înțelesul dreptății. Dar în timp ce vorbeam cu acei locuitori, le-am văzut în sclipirea ochilor nu numai o adâncă ură pentru tot ceeace fusese în trecut dar și hotărîrea de a-și schimba viața sub toate înfățișările. Așa dar, patimile noi ale sufletului lor cereau și un târg care să le semene.

In primăvara acestui an, am ajuns iară prin acele locuri. Zidul vechi era neschimbat. Doar mesteacănul pitic, rătăcit pe unul din creneluri, părea că mai crescuse. In jur însă, nu mai recunoşteam prea multe. Nici tăcerea nu mai era stăpână. M'au primit glasuri de copii, strigăte vesele şi umite. In ograda în care se înalţa şcoala cea nouă, copiii descoperiseră din întâmplare o catacombă, adică un tunel subpământean care venea de nu ştiu unde şi mergea într'o taină. Am plănuit ca într'o zi să pătrundem pe acea cale de întuneric, în căutarea unor semne ale lumii de atunci.

Dar întâmplarea aceasta m'a apropiat de clădirea şcolii care, deşi nu era cu totul terminată, se arăta de pe acum ca un lucru cu care se pot mândri locuitorii acestui târg.

In câteva ceasuri am mai văzut o seamă de lucrări noi, care alungaseră urmele hâde ale sărăciei. M'am întrebat, cum de a fost cu putinţă ca numai în trei ani să se schimbe faţa oraşului? La această întrebare mi-a răspuns un om pe care l-am cunoscut seara în casa unor prieteni.

Era un om tăcut şi păstra pe faţa lui un fel de asprime, semn că viaţa nu-i făcuse parte în trecut de prea multe bucurii. Ochii limpezi şi cercetători, ca şi mustaţa bălană, dădeau totuşi chipului său o lumină blândă. Acest om era preşedintele Sfatului Popular al oraşului, adică cel dintâi gospodar şi purtătorul puterii populare în această localitate.

Din câte am vorbit la început, omul nu părea să se laude cu faptele lui, dar pe mine mă rodeau unele nedumeriri şi-am încercat să-i desleg limba.

— Eu, toată viaţa mea, mi-a spus preşedintele cu glasul lui cumpănit, am fost muncitor la calea ferată. Oamenii din partea locului au găsit cu cale să mă facă gospodarul acestui oraş. La început a fost greu, tare greu. Nu ştiam cu ce să încep, aşa erau de multe de făcut. Simţeam caşicum casa mea ar fi fost răvăşită de nişte hoţi şi acum trebuia să fac ordine şi socoteala lucrurilor care lipsesc. Singur n'aş fi putut birui...

Până târziu noaptea, preşedintele mi-a povestit cum s'a ajuns la construirea căminului cultural, cum s'a pietruit cea dintâi uliţă, cum s'a tras lumină electrică dela moară.

— Dar să nu-ţi închipui, mi-a atras preşedintele luarea aminte, că toate acestea au pornit din capul unui singur om. Iată, de pildă, cum am ajuns s'avem lumină electrică. Ne-am gândit la început să punem felinare. Am şi pus unul în mijlocul târgului. Ce crezi? Făcea o pată de lumină murdară şi săracă, de care ne-am ruşinat îndată. Şi într'o zi ne-am pomenit cu mecanicul dela moară. „Eu, zice, pot să vă dau curent". Din banii cu care trebuia să facem felinare, am cumpărat sârmă şi lămpi.

Apoi am ţinut o adunare cu obştea comunei. Ce facem? Noi n'avem încă atâţia bani câţi ne-ar trebui. Avem de adus stâlpi din pădure, să facem gropi, să întindem sârma... N'am spus mai mult, pentrucă s'au auzit nişte glasuri: „Ia ascultaţi, măi oameni buni, vorbi unul, nu ne luaţi aşa, pe departe, spuneţi răspicat. Noi, cetăţenii acestei comune, trebuie să vă ajutăm. Săpăm noi gropile, îngropăm stâlpii, dar la pădure nu putem merge că nu ne pricepem..."

— Avea dreptate omul, îşi continuă preşedintele povestea: pentru pădure trebue oameni de meserie. Aceştia nu prea lipsesc prin părţile noastre. Insoţit de alţi tovarăşi din sfatul nostru, ne-am dus la pădure. Oamenii scoteau brazii pe vaduri, din văgăuni şi sihle. Molizi de câte-un veac şi mai bine se supuneau topoarelor meştere şi veneau la vale cu o iuţeală şi cu o putere înspăimântătoare. Pentru asemenea viteji n'ar fi fost un lucru prea greu să taie câteva sute de copaci subţirei şi sănătoşi. La un ceas de seară, pe când pădurarii duhăneau în faţa focurilor, le-am spus: Uite, voi veniţi în târgul nostru, cumpăraţi pâine, straie, unelte, rachiu, duhan... Toate acestea le facem noi târgoveţii, în fabrici. Daţi-ne o mână de ajutor, avem nevoie de priceperea voastră. Şi dacă punem cu toţii umărul, urnim din loc şi munţii.

Intr'o săptămână am avut stâlpii şi după trei luni şi lumina. Uşurel, nu?

Preşedintele a zâmbit şi şi-a mângâiat cu vârful degetelor mustaţa lui frumoasă, dar în lumina bună a ochilor lui citeam sbuciumul care s'a purtat până când nopţile târgului s'au înfiorat la lumina becului electric...

Am aflat apoi cum s'a construit Căminul Cultural, cum s'au sădit flori în mijlocul oraşului, cum s'a ridicat un şopron în piaţă, cum a fost îngrădit monumentul. Şi multe alte asemenea înfăptuiri ce pot părea mărunte, dar care fac faţa târgului şi zugrăvesc sufletul localnicilor.

— Acum, îmi mai spune preşedintele, ne sbatem să facem o staţie de radioficare. A venit vremea să avem şi cântec pe uliţele noastre...

Când ne-am despărţit era târziu după miezul nopţii. Oraşul dormea străjuit de umbra zidului teutonic. Veacurile priveau de pe aceste pietre. Ele au văzut nenumărate împărăţii şi rânduieli. Au văzut şi suferinţa oamenilor de aici. Acum, ele văd în fiecare zi cum un om simplu, un muncitor, înconjurat şi ajutat de alţi oameni simpli, prefac oraşul pe măsura sufletului lor mare. La despărţire preşedintele mi-a spus:

— Peste un an multe se vor schimba aici. Că aşa sunt oamenii zilelor noastre... nu se mulţumesc cu ce-au făcut. Acest lucru poate fi înţeles: noi trebue să împlinim în câţiva ani ceeace am visat o viaţă întreagă...

DECE ÎNTÂRZIE?

de **AL. DINU IFRIM** — Ilustrația : **A. VICTOR**

O casă ninsă'n margine de sat.
In curte, o femeie și-un bărbat.

Nerăbdători, se plimbă pân' la poartă,
Se'ntorc la prispă, iar se duc... așteaptă.

„Dece'ntârzie mama, — atâta oare?"
Bărbatu-și spune'n gând cu supărare,

„O clipă doar în urmă a rămas...
Acum poate-i cu fata la taifas!

Și-aseară ne spunea că vrea să fie
Și ea cu noi... întâi... dece'ntârzie ?"...

Pe drumuri oameni mulți se-aud vorbind.
Mai sus la Sfat, vezi steaguri mari, foșnind.

Se simte sărbătoare peste tot,
Că-i zi frumoasă azi și-i zi de vot.

Dând peste cap căciula lui mițoasă,
Bărbatul intră cu năduf în casă.

Dar supărarea-i trece de'ndată:
Nu-i la taifas bătrâna cu nepoata,

Ci din sipet, o altă haină-a scos.
(Curat e și surtucul, da'i cam ros).

Cu haina nouă s'a 'mbrăcat acum.
Și bătrânica gata e de drum.

Nepoata însă-o roagă să mai stee,
Pe spate-un pic cu peria să-i dee.

Sus pe un scaun fata a sărit
Să-i vâre sub broboadă-un fir de-argint.

Și bunicuța ei, ieșind afară,
Simți nu frig, ci caldă primăvară.

Căci merge să voteze 'n Sfat aleșii
Pentru clădirea nouă-albă a creșii.

Și pentru școala ce acum se'nalță,
Și unde seara merge ea, de 'nvață.

Că'n vremi trecute n'a știut să scrie
Și i-a fost inima de tot pustie...

Azi, mintea 'n școală, ea și-o luminează.
Și 'n Sfat pe cei mai buni feciori votează.

Pe poartă ies — bunica, mama, tata.
Din prag, cu ochii îi petrece fata.

Și'n sinea ei: — „eu nu votez... că-s mică...
Vezi, tot mai bine e să fii bunică!".

Irimie Șandru

de ȘTEFAN LUCA

Ilustrații : V. CRIVĂȚ

Satul, îngrămădit pe-o vale, strânsă ca în chingi între trei dealuri, e depărtat de oraș. Atât de depărtat încât orice plecare la oraș se petrece după multe pregătiri, ca în ajunul unui eveniment deosebit.

Din pricina asemănării numelor, oamenii au și câte o poreclă, care se adaugă la coada numelui. Altfel cu greu i-ar găsi scrisorile. Porecla-i înscrisă și în catastifele comunei.

Irimie Șandru sunt vreo șase. Fiecare are câte-o poreclă. Celui de sub deal i se spune Irimie Șandru Boeru. E mândru de căsuța lui curată ca paharul, mândru că la coasă nu-l întrece nimeni. Poate, din pricina asta i se spune Boeru. Are acum treizeci și câțiva ani. Tăcut, cu mișcări domoale, măsurate, lucrează fără să se oprească, încordat, fără să arate grabă, fără să vorbească multe. In întreg satul cosaș ca el nu-i. De mirare-i că în timpul fecioriei nici jucăuș ca el nu s'a pomenit. I se dusese vestea.

Când auzea zdrăngănitul ceterii lepăda par'că un cojoc mătăhălos, greu, doldora de griji, ochii-i scăpărau, iar picioarele frământau, fără astâmpăr, pământul. Juca ușor, purtat ca pe aripi nevăzute. Când înceta jocul se posomora și tăcea. De când s'a însurat joacă mai rar.

Are un copil de vreo doisprezece ani, Gheorghișor. Pionier pe clasa patra. Adică acum ar fi trebuit să treacă în clasa cincea, dar Irimie Șandru gândea altcum.

Școală cu șapte clase în Merișor, așa se cheamă satul, nu este. Copiii înscriși în ciclul II trec dealul „continitului" în comună, la Vaduri. Sunt mulți copii care fac drumul ăsta în fiecare zi. Ar fi putut și Gheorghișor să-l facă.

Dar Irimie Șandru-Boeru gândea altfel. El gândea că patru clase pentru un copil de țăran sărac îs taman deajuns. El însuși nu avea decât două și de-abia se iscălea, după ce-și freca cu îndârjire palmele de ițari, după ce asuda mai rău ca la coasă. Neam de neamul lui n'a avut patru clase. Nu-i venea la îndemână să-și trimeată copilul la școală acum când putea fi un ajutor mai mult în gospodărie.

A chibzuit multă vreme. Să-l trimită, să nu-l trimită? Până la urmă a întrebat-o pe Ionuța, nevasta lui.

— Să-l trimitem?

Ionuța știa că Irimie nu întreabă decât atunci când hotărîrea lui e coaptă și că rar o schimbă. Ca atunci când au intrat în colectivă. Până nu s'a încredințat că Negrea-Milă îl poartă cu șoalda, o ținea una și bună : nu se înscrie. Sgârcit la vorbă, Irimie o întreba arar câte ceva, după ce în sinea lui drămăluia cu încăpățânare, îndelung, pe toate fețele ce anume trebue făcut. Apoi îi spunea Ionuței. Unde era nevoie de mai mult de cinci-șase vorbe se ducea dânsa; adică la sfat, la școală, la oraș, ori la cooperativă. El mergea numai la moară, la adunările colectivei, la serbări cu joc și teatru.

— Ce să zic, Irimie? Te-ai gândit bine? Să fie cum îi zice. Chitesc c'ar fi bine să-l dăm la școală mai departe că-i băiat cu tragere spre carte și mai merg și alți copii.

Irimie știa că Gheorghișor al lui e băiat cuminte. In adâncul sufletului era mândru de ușurința la învățat a singurului său copil.

Îi părea bine că Gheorghișor are parte de mai multă învățătură decât a avut el. Scria ușor, descâlcea problemele cele mai încurcate. Când îl vedea scriind da din cap și nu arar își făcea drum în cugetul lui înțelesul cel mare al vremii noi: că și ei, țăranii săraci, pot învăța.

Inima i se umplea de ceva fierbinte și-i tremura la fiecare sfârșit de an. Gheorghișor Șandru a Boerului era chemat la tablă. Pe tabla neagră ștearsă, Gheorghișor înscria numere, desena gâze,

flori, vorbea despre munți și ape. In liniștea adâncă răsuna ca un clopoțel de argint glasul lui de copil isteț, liniștit, apoi, mai demult, în clasa întâia...

Din prima zi de școală copilul a venit plin de bucurie acasă. Ii străluceau ochii albaștri ca florile de in, ca ai mamei. Le-a spus și lor povestea cu fata babei și fata moșneagului. L-a ascultat cu mare luare aminte. N'a lăsat-o pe Ionuța să-l învelească ea. L-a învelit el cu grijă și de cu noapte a meșterit o măsuță și-o etajeră cu trei polițe, cum văzuse el odată la un șef de gară. A mutat canapeaua de sub fereastră și a așezat în loc etajera și măsuța.

Seară de seară răsuna la ei în casă vorbe noi, unele ciudate. Veneau copiii din uliță la joacă. Injghebau o scenă. Jucau teatru, spuneau poezii, cântau. Lui Irimie îi plăcea zarva aceasta. Se uita la ei de pe prispă, cu seriozitate, și era mândru că Gheorghișor avea rolul de căpetenie în aceste jocuri.

Singurul lor copil. Crescuse înălțuț. Era voinic și îndemânatic.

Aici era buba. Cealaltă față a lucrurilor. Iarna mai merge, dar toamna și primăvara și un copil ajută. Mai aduce un lemn, mai merge la cooperativă, păzește vaca, câte și mai câte nu poate face!

Apoi, casa nu-i de nicio treabă. Pereții se povârnesc de totului-tot [1]). Acoperișul e putred.

In ultima vreme au apucat să iasă din nevoi. Ba se simte în stare să se apuce de-o casă nouă.

Bani are. Grâu, porumb, de toate sunt. După cum i-a spus președintele cărămida-i în gară la Vaduri. Capătă și trei care pentru transport. Lemnul e gata cioplit.

Gheorghișor ar duce vaca la pășune, ar ajuta la grădină. la cules. Ar da de mâncare la porc. Ionuța ar lucra cu el la casă. Ce-i dacă anul ăsta nu merge? Apoi la anul e mai mare și nu va mai merge deloc. Ii era iarăși teamă de cheltueli. Acum, gândea. nu putem băga bani decât în casă. Așa că era limpede. Nu va merge la școală. Anul ăsta. Până la anul vor trăi si vor vedea

— Nu-l dăm în iest an — vorbi tare Irimie și se ridică. Luă furca rezemată de poiată și o înfipse în fân, semn că această hotărîre e utima.

Ionuța se luă după el. Nu-i venea la îndemână.

— Măi Irimie. Singur Gheorghișor rămâne de școală. Lasă, om face casa. Ne ajută colectivul. Vaca om da-o în ciurdă. Copilul după amiază-i acasă, așa că nu-i mare lipsă de el.

Irimie se întoarse spre ea:

— Lasă. Mai bine-i așa.

★

In vremea aceasta Gheorghișor își petrecea vremea pe continit. Impletea un bici. Se pricepea de minune să împletească bice. Știa și'n patru și'n opt fire. Răsucea și îmbina cu îndemânare fuiorul de cânepă. Când spre capăt biciul se subția, avea grijă să-i lase un „cănac", un ciucure, pentru pleasnă. Cioplea apoi o codiriște de lemn tare și începea să-l probeze.

1) In întregime

Spre seară găsi o răgace, sortită insectarului său. Avea și ierbar. Gheorghișor cunoștea de minune gângăniile, copacii, florile. Le cunoștea obiceiurile, le știa îngriji. Petrecea din ochi sborul păsărilor, asculta cântecul lor, se bucura pentru tot ceeace, fără vorbe, îl învăța pădurea.

Ascunsă cu grijă, în suflet i se cuibări o bucurie nouă. Ii era demult dor de clasă, de banca lui. Ii era dor de lucruri noi, de cărțile de școală pe care le răsfoia încă dela începutul anului și citea poeziile, povestirile. Și poimâine școala...

S'au hotărît să cânte cât ține drumul marșuri p'onierești. Va hăuli pădurea.

Invățătorul Chirilă le-a spus doar:

— O să învățați lucruri minunate. Despre Egiptenii din vechime, despre Greci, Indieni, Chinezi. Ție, Gheorghișor, o să-ți placă mult o știință nouă: botanica. Despre plante, copaci, bacterii. Despre miciurinism. Inființați un cerc miciurinist.

Când soarele obosit parcă de hoinăreală se propti roșu, pe creasta dealului, se hotărî să plece acasă. Pluteau nori de bumbac, rumeniți ca și cum s'ar fi rușinat că-i găsește noaptea rătăciți singurei în înalt.

Irimie îl văzu de departe cum coboară. Când auzi portița se aplecă încurcat peste ghizdurile fântânii, smucind ruda cumpenei de parcă aceasta i-ar fi făcut ceva.

Il auzi pe băiat vorbind cu mamă-sa.

— Mâine îi fac codirișca. Iți place pleasna?

— Frumos.

— Mamă, știi ce bine-mi pare că începe școala? Vlăduț Tornea zice că băieții din Vaduri au teren de fotbal.

— De ce?

— De fotbal. Un joc cu mingea.

— Să vă schilodiți pe-acolo.

— Am de făcut o temă. Mă duc.

— Nu ți-e foame?

— Nu.

Până la urmă, Irimie reuşi să scoată o găleată de apă şi s'o răstoarne în văl adăpând vaca.

O auzi pe Ionuţa.

— Gheorghişor, du-te la tată-to, are ceva să-ţi spună.

Nu vrea să-i spună ea, observă Irimie. Până acum ea-i spunea. Acum când îi la greu, se trage deoparte.

Se simţi deodată singur, prin ceva nevăzut, strecurat între ei, care-i despărţea. Deoparte el, de alta femeia cu Gheorghişor, care venea ca şi altă dată să-l asculte.

Nu Ionuţa-i spune. El trebue să-l înduplece. Dar ce, casa care o facem nu-i şi a lor? Adică tot e o desbinare la mijloc, odată ce-i vorba de „a lor".

Indârjit împotriva lui însuşi se hotărî să-i spună. Gheorghişor sta în faţa lui şi-l privea cu seninătate. Scoase din traistă biciul cu gând să-l întrebe pe taică-său dacă-i place.

Irimie îi răspunse, bucuros că amână un pic tărăşenia.

— Bun.

Apoi deodată:

— Anul ăsta nu mergi la şcoală.

Copilul se posomorî. Ochii i se umeziră, iar buza de jos începu să-i tremure.

— Lasă, băiete, mergi la anul. Acum facem casă.

Văzând că copilul tot nu pleacă îi zise:

— Du-te la mama, să facă focul.

Văzându-l cum se depărtează încet, îngreunat ca de o povară, Irimie se simţi vinovat de ceva, ce anume nu putea să-şi dea încă seama...

A trecut o bună bucată de vreme. Gheorghişor mergea în fiecare zi cu vaca la păşunat pe continit. Au început dimineţile cu brumă. S'au strâns cucuruzii. In curtea lui Irimie se ridica locuinţă nouă, cu ferestre mari.

Irimie vedea că Gheorghişor se schimbase între timp. Rar îi auzea glasul. S'a învăţat să tacă. Nu mai cânta, nici serbări la ei în şură, nici teatru şi nici joc nu mai aveau loc. Il vedea mereu singur, gânditor şi parcă tras la faţă.

Se întâlnea în fiecare zi cu foştii lui colegi de şcoală, care treceau peste deal spre Vaduri. Ori venind dela Vaduri. O vreme Gheorghişor asculta cu lăcomie veştile aduse. Invăţau într'adevăr lucruri noi.

— Să vezi ce cărţi frumoase avem!

Le răsfoiau împreună.

— Uite o piramidă.

— Ăsta-i faraonul.

— Aici e un ţesut. Aşa-i o celulă.

S'a uitat cu lăcomie la cartea de botanică. Să n'o uite niciodată. Poze colorate, cu frunze, flori. Vedea trunchiuri retezate de copaci, puteai număra cerculeţele. Citea vorbe noi: clorofilă, osmoză.

— Uite, „gramatica", Gheorghişor! îl îmbia altul.

Gheorghişor lăsa cartea din mână. Ce folos... Nu-l putea înţelege pe taică-său. Intr'una din zile Tödiraş Creţu îl întrebă:

— Dece nu vii tu, Gheorghişor, la şcoală? Te strigă şi acum la catalog.

— Nu mă lasă tata.

— Bine, dar tu eşti pionier.

Gheorghişor se ruşină. El nici nu s'a gândit la asta. N'a uitat că e pionier, dar a uitat să lupte. Cum, să lupte împotriva lui taică-său? Va merge la Chirilă, învăţătorul.

Todiraş i-a mai spus:

— O să punem problema în adunarea detaşamentului.

Gheorghişor pe drum se gândi mai amănunţit şi a ajuns la încheierea că nu luptă împotriva lui tată-său, ci împotriva credinţei acestuia cum că-i mai de folos să păzeşti vaca şi să stai acasă, decât să mergi la şcoală. Adunarea detaşamentului s'a ţinut repede. Era şi Chirilă acolo.

După întâlnirea cu Todiraş şi cu Chirilă s'a petrecut iar o schimbare. Copilul venea voios acasă. Vorbea mult cu mamă-sa, în şoaptă. Lui Irimie i se strângea inima. Se simţea pus la o parte.

— Eu mi-am făcut-o. Da' o să vadă ei că am dreptate, îşi spunea.

Intr'o zi au venit copiii şi l-au dus pe Gheorghişor la teatru. Dar nu în curtea lor, ci la Todiraş Creţu acasă. Irimie nu-şi găsea locul. Până la urmă tot se urni şi, chipurile să-i vadă porcul lui Creţu-Cric, intră la ei. Apoi s'a aşezat mai la o parte să vadă teatrul.

Juca şi Gheorghişor. Şi încă cum!

Irimie petrecu de minune. Când dădu să plece Vasile Creţu îi spuse:

— Ai copil tare deştept, măi Irimie.

Irimie îl privi cu mândrie.

— Da' la şcoală tot nu-l dai. Rău.

Irimie nu se supără. Era bucuros că Gheorghişor nu mai arată necăjit, că lucrurile se petrec ca întotdeauna. Mai târziu dreptatea lui se va vădi. Şi totuşi îl rodea îndoiala. Oare el are dreptate?

Pe drum se întâlni cu Chirilă, învăţătorul. Ii plăcea de învăţătorul ăsta tânăr, voinic, priceput. Il asculta cu plăcere, dar acum închipuindu-şi că venise pentru Gheorghişor, voia să-l ocolească.

Chirilă se făcu că nu vede. Intră în vorbă:

— Ei, ce-i cu casa?

— Se ridică.

La început Irimie se codea să intre în vorbă. Chirilă însă se arătă doritor să afle cum sunt cărămizile dela fabrică, despre var, despre nisip. De şcoală nici nu pomeni. Până la urmă l-a chemat în curte. I-a arătat poiata, au vorbit despre porc, despre găinile „Leghorn" şi „Rhode-Island". Veni şi Ionuţa. Il îmbie cu miere de albine şi cu pâine moale, albă.

Chirilă lăudă pâinea.

Incet se desgheţă şi Irimie. Il asculta cu luare aminte, încuviinţând din cap.

— Ţi le-ai pus în rând toate. Casa ţi-i începută, mai ai coperişul. Cu ţiglă, nu?

— Cu ţiglă.

— Porumb ai, porcul se îngraşe. Pâine albă este. Duci o viaţă îndestulată.

— Asta-i aşa.

— Niciodată n'aţi dus-o aşa.

— Nu mai suntem săraci

— Adevărat. Şi nu numai dumneata, bade Irimie. Să vezi ce lumină-i acum în clasă. Copiii nu mai sunt sdrenţoşi. Vin spălaţi, în straie bune.

— Şi şcoala-i alta.

Se apropiară de poartă.

Pe drum venea Gheorghişor. A dat bineţe. Spre mirarea lui Irimie, nici cu el Chirilă nu vorbi despre şcoală.

După ce Gheorghişor păşi în curte, învăţătorul îşi luă rămas bun.

Irimie îl petrecu o bucată de drum. Ii plăcea să fie văzut discutând cu învăţătorul.

Au dat mâna.

Irimie se întoarse spre casă, dar se auzi din nou chemat.

— Bade Irimie! Cum o duce Gheorghişor la şcoala din Vaduri?

Irimie se cruci. Asta era. Chirilă pe semne nu cunoştea povestea.

— D'apoi, nu ştiţi?

— Ce să ştiu? N'am vorbit cu el.

— Nu l-am dat iest an.

Chirilă îl privi serios.

— Dece? Iţi duşmăneşti copilul?

— Vai de mine!

— Numai asta poate fi. Nu dumneata. Dar iartă-mă că ţi-o spun, ştii că te preţuesc mult, nu dumneata... neştiinţa dumitale. Asta-i şi duşmanul dumitale şi şi-al băiatului.

Irimie se descumpăni. Lucrurile luau o întorsătură neplăcută.

— Ridic casă, îngăimă el. Ii mult de lucru.

— Şi ce-are asta cu şcoala?

— Ajută şi el.

— Gândeşti ca un om singuratec. Şi-acum? N'ai încredere în gospodărie?

— Cum să nu!

— Atunci? Vremurile lui Negrea-Milă au trecut, casă îţi ridici. Ascultă-mă, se înfierbântă Chirilă, singur nu eşti. Casă îţi poţi ridica, dar anul pierdut, înapoi copilului nu i-l mai poţi da.

— Dar...

— Uite! Lasă... copilul ţi-i deştept şi tot are să facă şcoală, da-i greşit cum gândeşti şi asta-i rău. Copilul are încă bursă. Ieri mi-a spus directorul din Vaduri.

— Atunci, ştiai dumneata...

— Cum vrei s'o iei.

Irimie se întoarse abătut spre casă.

*

Au trecut câteva zile. Gheorghişor era din ce în ce mai înseninat. Se întorcea seara fluerând. Se aşeza la măsuţă şi scria, făcea socoteli.

— Să nu uite, gândi Irimie.

Dimineaţa, Irimie se hotărî să-şi aducă lemnele dela pădure. Cum drumul ducea prin continit luă şi nişte struguri să-i ducă lui Gheorghişor.

Pe continit nu era nimeni. La marginea pădurii îşi văzu vaca. Mai erau vite scoase la păşune. Păzea un copil de vreo zece ani.

— Unde-i Gheorghişor?

— Prin pădure.

Irimie se aşeză cu gândul să-l aştepte. Ii dădu şi copilaşului un strugure.

— In ce clasă eşti?

— A treia.

Tăcură.

Gheorghişor nu mai venea.

Se ridică.

— Mă duc să-l cat!

— Nu-i în pădure.

— Unde-i?

— Să nu mă spuneţi. La şcoală.

— Cum?

— Aşa au hotărît pionieri'. Păzim vacile cu rândul. Dimineaţa noi, după masă ei. Şi a noastre şi a lor. Spuneau că sunteţi individualist.

Irim'e se înroşi cumplit şi n'a mai zis nimic. Veneau carele colectivului. A încărcat şi a plecat. Şi-a mânat vaca.

Ii era ruşine. Copilul acesta, abia răsărit, spunea nişte vorbe... Cu ele l-au înfruntat Chirilă şi Vasile, cu ele îl înfruntă pe tăcute cei de-acasă. Gheorghişor tot face şcoală. Acasă nici nu se simte lipsa lui. Doar şi ceilalţi oameni au vaci. Şi uite la copii cât de frumos au deslegat ceeace părea încâlcit.

Casa... nu s'a gând't la copil. Oare Gheorghişor poate iubi casa atunci când din cauza ei îi rupt de copii? Dar pe el, pe Irimie? Ce crede el?

Şi pentru prima dată Irimie simţi nevoia să se grăbească.

El n'a văzut că din pădure au coborît mai mulţi copii, care l-au întrebat pe micul paznic:

— Ei, cum a fost? Ce-ai spus?

— Am spus cum mi-aţi spus voi...

Irimie s'a oprit la cooperativă. A cumpărat nişte cuie, apoi a cerut să-i dea caete de scris, creion, peniţe. A întrebat:

— Cărţi de-a cincea aveţi?

A văzut pe policioară o taşcă de piele. Bună pentru şcoală. A cumpărat-o. A băgat în ea cărţile şi caetele. A ieşit pe uliţă.

Şi-a găsit nevasta în bucătărie. N'a zis nimic. Ionuţa a văzut cum Irimie scoate totul din geantă şi aşează cărţi, caete, pe poliţe. A bătut un cui şi a atârnat geanta.

Ionuţa se apropie de bărbat.

— Irimie!

— I-am cumpărat. Să înveţe. Greu ca astăzi nu mi-a fost niciodată.

— Doar...

— Şi tu ai ştiut că merge pe ascuns la şcoală. Dece? Eu nu-s individualist. Acum l-am pus cu botul pe labe. Bine c'am scăpat...

— De cine, mă?

— De duşmanul din mine.

Ionuţa tăcu. Atâtea vorbe, deodată spuse, n'a auzit niciodată din gura lui bărbatu-său.

Ieşiră în curte, pentrucă pe portiţă intrau dulgherii trimişi de gospodărie pentru acoperiş.

VOTUL LUI

de **NICOLAE ŢAŢOMIR**

Harnic fără doar şi poate,
Fiul meu — înalt de-un cot —
Are nota cinci la toate...
Dar nu are drept de vot.

— Mai aşteaptă, mai aşteaptă,
Nu fii trist că eşti prea mic.
Fiecare an e-o treaptă
Ce te'nalţă câte-un pic.

Joacă-te. E sărbătoare.
Eu lipsesc o clipă doar,
Să dau votul cui îmi pare
Că-i fruntaş şi bun strungar.

Plec şi-mi pare rău că micul,
Deşi-i bun şi ştie tot,
Va rămâne trist — voinicul! —
Că nu are drept de vot.

O cabină, buletinul,
Numele unui strungar...
Uite-aşa-mi votez vecinul
Pentru Sfatul Popular.

Lângă secţie, sfârlează
Un acordeon, şi'n cerc
Veseli oamenii dansează;
Un-doi-trei, nu-i rău, să'ncerc...

Salt pe stângul, salt pe dreptul
Şi din nou piciorul stâng...
Tac făcând pe înţeleptul,
Dar bat tălpile de stâng!

Bine cântă cine cântă!
Când mă uit, să strig mi-i greu:
La acordeon frământă
Melodia — fiul meu.

— Tu, aici? (Impeliţatul!)

— Dacă nu am drept de vot,
Pe bădiţa — candidatul —
Îl votez şi eu cum pot.

GRĂNICERUL PĂCII

de **STOIAN T. DASCALOV**

Laureat al premiului Dimitrov

Micul şi brunul albanez Ciaci, cel mai mic dintre tovarăşii săi, se desprinsese la o răscruce de drumuri de grupul lui şi până să-şi dea seama, şuvoiul de tineri îl lăsă pe trotuarul celălalt. Ciaci o luă la goană, începând să strige cât îl ţinea gura, dar nu putu să-i ajungă din urmă.

Nu-i nimic, o să găsesc şi singur tribuna! — dădu din mână Ciaci şi păşi pe străzile bucureştene, mândru că merge singur prin capitala festivalului mondial. El a fost trimis la festival pentrucă respinsese ca grănicer, cu riscul vieţii sale, asalturile duşmanilor. De aceea nici nu putea să nu se descurce în oraşul acesta atât de paşnic.

Şuvoiul festivalului foşnea în jurul lui şi-l târa încet spre piaţa I. V. Stalin, unde trebuia să aibă loc manifestaţia tineretului din R.P.R. Oamenii îl împingeau cu coatele, iar când vedeau fesul alb pe cap şi sumanul cu găetane negre, îi strigau zâmbind: „prietenie" şi luându-l de mâini îi arătau drumul.

— Prietenie! — spunea el fiecăruia pe care voia să-l întrebe încotro s'o apuce, ca să ajungă la tribună.

Când luă loc la tribună, un avion având desenată sub aripi steaua cu cinci colţuri, sbură jos deasupra pieţei, huruind triumfător. Din înălţimi căzu o ploaie de steaguri.

— Vai, ce frumos! — strigă entuziasmată o tânără romăncă, trăgându-l de mână pe Ciaci.

Toată lumea se uita uimită spre cer exprimându-şi uimirea fiecare în limba lui. Ciaci nu putu rosti niciun cuvânt. Sări şi se înţepeni pe bancă. Din cer se lăsa în jos fluturând steagul roşu sovietic, steagul păcii şi al comunismului, ţinut sus, în înălţimile albastre, parcă de o mână nevăzută. Ciaci şi Veronica se uitară o clipă unul la altul, cu ochii scânteietori, apoi aplaudară şi strigară până la istovire:

— Salut vouă, salut! — strigă Ciaci salutând cu pumnul strâns pe un delegat sovietic dela marginea aceluiaş rând.

Delegatul dădea uşor din cap şi şoptea blând comsomolistei blonde şi plinuţe de lângă el:

— Priveşte, Natasa! iată-i pe chinezi...

Chinezii, mărunţi, cu părul strălucitor şi negru, săriră în sus şi începură să aplaude mărunt, mărunt. Pe obrajii lor curaţi şi rotunjiori de copii, flutura strălucirea steagurilor galben-roşii şi subţiri ca firul de paianjen. Ciaci dădea din mâini, salutând steagurile păcii, care cădeau din cer unul după altul. El cunoştea steagurile de pe stadioane, din pieţe, din teatre, care atârnau, buchete. El mai ştia şi numele diferiţilor conducători de popoare şi cum apărea un steag nou striga :

— Kim Ir Sen... Maurice Thorez... Cervencov... Togliatti...

Pe cer apăruse chiar şi steagul Australiei îndepărtate, şi al Iranului şi al Vietnamului. Numai steagul patriei lui nu apărea.

— Ce să-i faci? Suntem o ţară mică, ne-au uitat! — se gândea trist Ciaci. Suspina şi apoi începea din nou să strige şi să se bucure de celelalte steaguri, uitându-se pe furiş la delegatul sovietic să vadă dacă o fi băgat de seamă această nedreptate. Dar locotenentul zâmbea uşor şi prietenos, până totul se desfăşura aşa cum trebuie. Ciaci se învârtea în jur şi se simţea şi mai îndurerat când vedea că nici Veronica şi nici altcineva nu observase această lipsă de prevedere.

Cerul înflori de steaguri, care coborau încet, încet, deasupra Bucureştilor. Deodată în înălţime, între steagul sovietic şi românesc, flutură voios un alt steag nou, care nu apăruse până acum.

— Al nostru! Steagul nostru! — începu să salte Ciaci cu braţele resfirate, de parcă voia să sboare spre drapelul ţării sale.

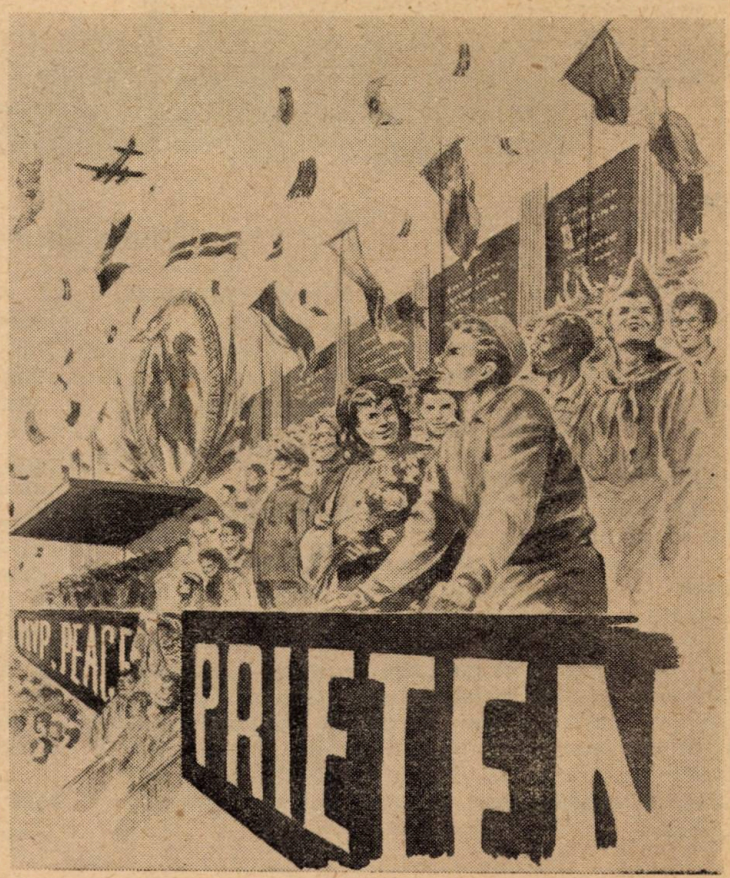

Striga, sălta, dorea parcă să vadă toată lumea ce frumos se lăsa în jos steagul țării sale mici și dragi și cum se înșiră repede printre steagurile marilor popoare.

— Prietenie!... Enver Hodja! îi strigară din toate părțile și ruși, și chinezi, și români.

Ciaci se răsuci amețit de bucurie și se prinse furtunos de gâtul vecinului său.

O țeapă parcă îi sgâriase fața tânără și nerasă încă. Abia când se desprinse, văzu că era un hindus cu o bărbuță aspră și căruntă. Ciaci se uita tulburat la turbanul alb ca zăpada, iar hindusul îi zâmbea și cu o voce dulce și cântăreață îi zise: „Prietenie!" Pe fața lui smeadă și palidă se revărsa o roșeață tinerească și cu mângâierea sfioasă a popoarelor răsăritene, îl strânse la piept pe Ciaci ca pe propriul său fiu. Ciaci abia atunci înțelese tâlcul cuvântului „Prietenie". Țara lui mică și înconjurată de dușmani nu e singură. Ea are ca sprijin mâna frățească a invincibilei Uniuni Sovietice, a puternicei Chine, a îndepărtatei Indii și a țărilor de democrație populară. Și se simți mândru că e fiul Albaniei mici și iubitoare de pace. Delegatul sovietic se uita la Ciaci, și șoptea zâmbind tinerei și blondei comsomoliste:

— Privește, Natașa! Iată adevărata prietenie.

— Pace... Prietenie — răsuna glasul copilăresc al Veronicăi brune, care alerga dela o margine la cealaltă a rândului, și întindea brațele, tremurând de bucurie. Din ochi, se prelingeau lacrimi fierbinți, lăsându-le să curgă în voie, fără ca să-i treacă prin minte să și le șteargă.

Și tocmai când tinerii români umplură piața, iar trupurile lor zugrăveau cuvântul pace, din toate marginile pieții zburară stoluri vii de porumbei ce împăienjeniră cerul Bucureștiului ca niște avioane care apără pacea.

In românește de TUDOR CĂLIN

Inimoșii

de GICA IUTEȘ **Ilustrații: I. DARIE**

(urmare din numărul trecut)

— Așa? strigă Iorgu. Vino Milucă. Așteptați puțin că o să vă arătăm noi cine suntem!

— Stop! Il opri Ștefănel pe Milucă. Ăsta poate să plece întreg că e sol. Tu însă ești un pinguin cu pietricele! Iți facem cinstea să te prăjim la prânz în untură de focă...

— Geograficilor! țipă Milucă. Prăjiți-mă! Ce, credeți că mi-e frică?

Iorgu se întoarse în culmea mâniei și-i povesti lui Octav totul.

— Se poartă ca niște pirați. Lasă că-i spun Stelei... Ce mai conducător de grupă este și Giuri!?

— Sunt organizați, spuse gânditor Octav. Bine! ne vom organiza și noi. Așa au spus, că suntem faune, care stăm în bârloguri preistorice? Atunci ei sunt niște oameni ai evului mediu, ursuzi și bărboși care n'au pic de omenie. Niște asupritori ai iobagilor... Mâine îi facem praf. Și-i nimicim, strigă Octav. Să ocupăm împrejurimile cetății.

— Da. Aprobă Iorgu grav. Vom... dar o nouă avalanșe de bulgări începu să sboare în jurul lor, urmată de țipete și chiote sălbatice. Ca din pământ Milucă apăru aproape rostogolindu-se peste ei.

— Am... gâfâi el... am fugit... voiau să mă... pră... prăjească în untură de focă! Au un telefon care face țac, țac...

— Un telegraf vrei să spui... îl corectă Iorgu cu severitate. Hai să intrăm pe poarta mare... Acolo e moș Pișta. N'au cum să ne mai oprească.

Dar nu pășiră bine pe șosea, că în fața lor răsări un om înalt și slab în jurul căruia fluturau pulpanele unui pardesiu cenușiu. Omul era atât de înfuriat, încât atunci când se repezi înspre băieți nu scoase din gură decât un cotcodăcit caraghios.

— Bătaie de joc! Unde vă treziți? N'ați găsit alt loc să vă bateți cu bulgări? Niște pușlamale! Loviți oamenii. Școlari sunteți voi?...

— Vă rog? întrebă politicos Iorgu dându-se un pas înapoi. Omul făcea niște gesturi atât de furioase cu mâinile lui lungi, încât pulpanele pardesiului lui cenușiu fluturau, ca bătute de un vânt năpraznic.

— Ce mă rogi? Las' că v'aranjez eu la școală! Mai ești și obraznic pe deasupra! Și întorcându-se brusc, o luă cu pași repezi pe podul care ducea în cetate.

— Ce-a mai fost și asta? se mira Octav. Parcă era o sperietoare de ciori în carne și oase.

— Mămulică mamă, fluieră a pagubă Milucă.

— L-or fi lovit bulgării pe care i-au aruncat grozavii de colo!

— Halal grupă! răspunse Iorgu, revenindu-și din uluială.

— N'are niciun rost să mai mergem la moș Pișta! mormăi Octav. Ce fel de cercetări or să mai fie acelea, cu individul ăsta în cârcă!?

— Hai să-l pândim până pleacă, propuse Iorgu...

— Să-l pândim atunci!

Cap. XI

NECAZURILE LUI MOȘ PIȘTA

Moș Pișta își cosea unul din pâslari și-și dojenea cu blândețe cocoșul lui negru și pintenat care-i tot ciugulea piciorul descălțat.

— Alea sunt unghii, nerodule! Ce te tot înfigi?... Ce ți-oi fi zicând. Măi ce boabe. Dar nu-s boabe, dacă-ți spun... Fugi, măi, că mă gâdili! Ei drăcie cu scăfârlie! Huș, huș de aici! alungă el pe cocoș, care avea ce-avea cu piciorul său.

Dar și cocoșul și moș Pișta săriră în sus, când soneria dela poartă țârâi prelung și poruncitor. Cocoșul sbură cotcodăcind tocmai sus în capul scărilor de piatră, care duceau în vastul palat al Huniazilor, iar moș Pișta își încălță din fugă pâslarul și alergă ca la foc.

— Ptiu drace, sună de parcă-l arde pe dinapoi și se îndreaptă spre poartă hotărît să fie neînduplecat cu un asemenea vizitator. N'are ochi să vadă tăblița? Măi, ce oameni! Ce oameni! I s'o fi lipit mâna de sonerie, bombăni el și descuie drugul de fier. Dar n'avu când să rostească cu voce autoritară:

„Dumneavoastră n'ați citit tăblița? Vizitele între 4 și 7", că un trup slăbănog și lung se strecură prin deschizătura zgârcită a porții.

— Bună ziua, rosti răspicat vizitatorul ciudat.

— Bună e și soneria! răspunse cu duh moș Pișta, măsurând din cap și până în picioare pe omul lung și slab ca o prăjină.

— Cum? se uită la el chiorâș, necunoscutul, cine este intendentul aici?

Acum mă 'nghite, se gândi moș Pișta, privind înveselit mustățile negre și subțiri ale musafirului, care se mișcau amenințător. Dar răspunse totuși plin de liniște.

— Eu sunt intendentul, cu voia dumneavoastră...

— Bine! dumneata vasăzică! Să știi că am să fac un raport la comisia pentru păstrarea monumentelor istorice! Am să scriu, că eu, om care mă interesez de monumentele de artă n'am putut să vizitez cetatea...

— Vă rog, veniți la patru, răspunse moș Pișta, care simțea că-l înțeapă pâslarul stâng... Să știi c'am uitat acul în el... își zise el în gând.

Dar vizitatorul nu-l slăbi, ridică acuzator un deget lung și uscat și-l mișcă pe dinaintea nasului lui moș Pișta.

— Fac raportul și am să scriu : „Vizitatorii sunt bătuți cu pietre de către toate haimanalele. Ei și-au făcut din asta un mijloc de petrecere pe seama cetățenilor pașnici", — dar intendentul cetății nu mișcă niciun deget, ba îi lasă chiar să strice zidurile, să aprindă focuri în preajma cetății, care este un bun al poporului, un avut obștesc. Și întorcându-se brusc mormăi scurt și înfipt: Bună ziua!

— Stai, mă rog dumneata, strigă după dânsul moș Pișta năucit de cele auzite.

Ei, drăcie, mormăi el așezându-se cu un oftat pe banca de piatră... Acolo își scoase înfuriat pâslarul și-l scotoci cu deamănuntul. Unde-o mai fi și afurisitul acela de ac? Când mai văzu că și cocoșul se mai apropie din nou, să-l ciugulească, se înfurie deabinelea și-l alungă cu asprime: Huș de aici, arătania pământului!... Ce mai încolo încoace, Moș Pișta simțea că se supără din ce în ce mai tare. Poftim, de ce se țin mormolocii! mormăi el frecându-și nasul, înciudat. Și ochii lui albaștri și șugubeți se întunecară.

In aceiași clipă clopoțelul dela poartă sună din nou.

— Cine-o mai fi? se întrebă moș Pișta pornit pe ceartă... Și alergă să deschidă... dar cum dădu cu ochii de copii se făcu roșu ca racul și spuse apăsat:

— Aha, domniile voastre erau ?

— Moș Pișta, spuse Iorgu stânjenit... Am venit cu o rugăminte, noi...

— Rugăminte! făcu moș Pișta îndârjit. Să nu mai prind picior de-alde voi..., picior, ați înțeles ?

Și trântindu-le poarta în nas băieților care rămaseseră cu gura căscată de uimire, moșul străbătu cu-o sprinteneală uluitoare curtea, urcă scările și se opri drept în magazia cu scule. Acolo ridică hotărît capacul unui lădoi cât toate zilele... Cotrobăi îndelung bombănind...

— Călătorie la pol ? Las'că aranjez eu ! Păi ăsta e monument istoric, nu maidan... De treizeci de anișori stau și-l îngrijesc și tocmai acum să sfârșesc cu rușine? Și cu toporișca pe umăr ieși pe pod. Dar nu mai era nici țipenie.

Moș Pișta o luă cu pași apăsați de-alungul podului boscorodind într'una:

— Auzi, și sfrijitul ăla cu comisia lui! Acum la bătrânețe!... Hei, Pișta! Pișta!...

E târziu. In noaptea albastră de primăvară numai luna și moș Pișta nu dorm. Moșul se învârtește ca pe jar în culcușul lui și bombănește nemulțumit.

Prostii! Zevzec bătrân! In acest timp în patul lui, Ștefănel doarme un somn adânc. El visează că vijelia răscolește pustiul de ghiață. Urșii albi adulmecă P.E.A.-ul și mormăesc înfiorător. Dar membrii cercului de geografie, adică „exploratorii" pornesc la vânat. Au nevoie de untură și carne. In lumina albăstruie a nopții polare, norii se profilează mătăhăloși și sălbatici, Ștefănel trage cel dintâi. Doi urși cad fulgerați la pământ. Giuri

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU

şi cu Dinu îi târăsc în bordei. Aici vor fi jupuiţi şi pregătiţi după cel mai nou procedeau de conservare a cărnii de urs alb.

Dar în acea noapte de primăvară şi Iorgu îşi are visul său. Visează că se află într'un cort pe câmpul de bătaie. Asediul cetăţii a început. Cruzii şi fudulii cavaleri feudali au fost înfrânţi.

Prizonierii zac legaţi fedeleş în armurile lor turtite de lovituri de spadă şi lance. Mâine în zori vor fi aruncaţi în groapa cu coase. La porţile cetăţii e însuşi moş Pişta care seamănă ciudat cu Mateiaş Corvin de Huniade. El îi primeşte pe învingători cu pâine şi sare în mâna stângă, iar pe palma mâinii drepte ţine o pernă de catifea roşie pe care sunt cheile porţii şi ale tuturor odăilor palatului.

CAP. XII

PE URMELE HUNIAZILOR

Iorgu se trezi brusc, încălzit peste măsură de plapoma groasă. Îşi roti buimăcit ochii de jur împrejur... Era în odaia lor. Alături, Milucă dormea adânc, cu mâinile larg desfăcute în lături... Se trezi de-abinelea, când auzi pocniturile uşoare care răsunau în geam... Veni se Octav! El asvârlea cu pietricele, ca să-i dea de veste... Iorgu sări din pat înveselit... Ce mai năzdrăvănii visase!... Visase că se afla într'o cetate asediată... De după meterezele înalte, el o apăra cu străşnicie în chip de arcaş. Şi când colo ?... Aprigile lovituri de bombardă, care răbufneau în zidurile de apărare, nu erau decât pietricelele, pe care Octav le arunca în geamul său!... Dintr'un pas fu la fereastră. Deschizând-o cu băgare de seamă el strigă încetişor:

— Hei, vin îndată!

Apoi închise fereastra cu şi mai multă băgare de seamă... Bine că nu s'a trezit Milucă! îşi zise el în gând şi luându-şi hainele se strecură în odaia cealaltă. Milucă s'ar fi ţinut scai să-l ia la cetate. Dar astăzi nu puteau să-l mai ia cu dânşii. Aveau atâta treabă! Dacă Moş Pişta nu se lăsa lămurit în privinţa bulgărilor, atunci aveau să intre prin altă parte decât prin intrarea principală. Da, trebuiau să găsească o intrare secretă...

Şi cuprins de nerăbdare, Iorgu păşi iute şi tiptil, cu gândul să se îmbrace în bucătărie. Dar mama dormea mai uşor ca iepurii. Ea deschisese ochii şi-l privea cercetător.

— Mamă, a venit Octav! Trebue să mă duc...

— Unde să vă duceţi atât de dimineaţă ?

— Ţi-am povestit doar!

— Bine, bine se învoi ea... şi adăugă râzând : Grăbiţi-vă, atunci ! Te pomeneşti c'o să găsiţi chiar voi comoara lui Mateiaş. Apoi îi sfătui : Cred, că e mai bine să-l îmbunaţi pe Moş Pişta. Bietul moş! L-aţi năucit cu bazaconiile voastre!

— Bazaconii mamă? protestă băiatul... La noi e treabă serioasă!

Iorgu intră în bucătărie... Îşi luă o provizie de zahăr, scoase de sub pat frânghia de rufe, apucă felinărasul şi o zbughi pe uşă.

— Ce te-ai mai foit! îl luă în primire Octav... Am aruncat tot prundişul de pe şosea în fereastra ta.

Afară era răcoare. Peste noapte plouase zdravăn. Dar cu toată ploaia din timpul nopţii, pe drumul mare praful îţi îneca răsuflarea. In urma camioanelor care treceau în goană în direcţia uzinei se iscau suluri mari de praf, care se învârteau şi dănţuiau în aer...

Un camion albastru trecu deodată pe lângă băieţi şi şoferul le făcu semne prieteneşti.

— E tata! Tata este! strigă Octav fluturând cu bucurie şapca. Asta e camionul cel nou pe care-l conduce numai de-o săptămână!...

De pe marginea drumului, prietenii mai făcură semne de salut camionului cel albastru, până când acesta dispăru după cotitura îndepărtată a şoselii. In cele din urmă, ei părăsiră şoseaua şi apucară pe-o străduţă scurtă, cu case mici şi năpădite de verdeaţă. La capătul ei, casele începură să se rărească, cătărate cu greu pe coasta dealului, care ducea spre cetate.

Urcară gâfâind povârnişul împădurit, pe cărăruia şerpuitoare. Aici aerul era limpede şi îmbălsămat de mirosul jilav al ierbii... Pe ramurile copacilor mai atârnau încă picături rotunde de ploaie, care sclipeau ca boabele de d'amant... O ciocârlie sbură în rotocoale mari deasupra capetelor lor, apoi se avântă spre soare dându-se huţa sub cerul senin, în triluri pline parcă de bucuria primăverii.. Ca o săgeată se lăsă în jos aproape atingând tufişurile de ferigi care creşteau din belşug şi avântându-se din nou în înaltul cerului p'că undeva sub nouraşul alb, ca o spumă!... Vrăbii gureşe se ciuguleau şi se scăldau în ţărâna jilavă şi caldă. — „Ai văzut soro? parcă ciripea una, ai văzut ce sus a sburat ciocârlia?...".

Ronţăind zahăr şi călcând cu paşi repezi prin iarba împestriţată cu floricele galbene care luceau ca date cu lac, băieţii discutau cu aprindere :

— Eu zic să mergem întâi la Moş Pişta să-l lămurim, începu Iorgu.

— Dece să-l mai lămurim? se împotrivi Octav. Lasă-l să se lămurească singur, după ceeace ne-a făcut ieri!... Ce eram noi vinovaţi?

— Păi de unde era să ştie el, că n'am dat noi cu bulgări?... îl apără Iorgu pe Moş Pişta.

— Trebuia să cerceteze mai întâi şi pe urmă să vorbească, făcu Octav neînduplecat, şi coborî în goană povârnişul. Pe-aproape curgea pârîul. In sălciile pletoase ciripeau păsărele. Iar sus între stâncile stâncoase se înălţa Cetatea. Cercetară în tăcere, dacă nu cumva veniseră geografii. Dar nu era nici ţipenie. Numai dinspre podul cetăţii răsunară deodată nişte bocănituri înfundate... O mogâldeaţă se mişca încolo şi încoace pe podeţ.

— Cine-o fi? şopti Octav îngrijorat.

— E Moş Pişta — spuse Iorgu, cu mâna streaşină la ochi. Repară ceva la pod ! Hai să-l lămurim.

— Lasă-l, frate. Nu ştiu dece îi tu să lămureşti toată lumea... Crezi că n'o să ne descurcăm singuri?

— O să ne descurcăm, dar dacă nu găsim altă intrare? După atâtea incendii, după atâtea renovări câte s'au făcut cetăţii s'ar putea să nu mai fie portiţa...

— Ieri spuneai una şi azi te dai îndărăt? se supără Octav.

— Nu mă dau deloc îndărăt! protestă Iorgu. Dar când te apuci de-o treabă, e bine s'o chibzuești dela început.

— Ce să mai chibzuești? N'am chibzuit odată? Căutăm portița!... Și Octav se repezi în jos pe povârnișul abrupt.

Dar deodată se împiedică de ceva și se întinse la pământ cât era de lat. Își prinsese piciorul într'o sârmă, legată de trunchiul unei sălcii.

— A naibii sârmă! Era să-mi sparg ochelarii din cauza ei... bombăni el și smuci sârma înciudat...

— Las-o! Trebuie să fie dela telegraful geografilor.

— Telegraful? Nu văd niciun telegraf...

Se învârtiră o bună bucată de vreme pe sub podul de piatră, vorbind în șoaptă...

Octav era foarte curios să vadă instalațiile geografilor...

Dar ele nu se vedeau nicăieri.

Iorgu, cel puțin, nu putea să priceapă unde era mai ales bordeiul... Ieri îl văzuse aici cu ochii lui. Nu-i venea să creadă că se înșelase în privința locului. Bordeiul fusese aici — între cei trei stâlpi de piatră, care susțineau capătul dinspre nord al podului. Se spunea că acești stâlpi erau singurele urme din podul mobil clădit de însuși Mateias Corvinul.

— Ei, făcu Octav nedumerit. Unde-i faimosul bordei?...

— Ieri era aici! răspunse Iorgu și mai nedumerit.

— Cum era ieri dacă azi nu-i? Doar nu l-or fi mutat.

— Mai știi? L-or fi mutat.

— Cu atât mai bine, se bucură Octav. Inseamnă că până la urmă și-au dat seama de lungul nasului. Ce caută ei, aici, cu geografia lor? Aici e domeniu istoric.

— Dar parcă tot nu-mi vine să cred! murmură Iorgu privind cu mirare în jurul său.

— Ce ne pasă? spuse Octav și sărind peste pârâu se făli... Intrarea noastră secretă face cât zece bordeie la un loc!

Intrarea secretă pe care o căutau cei doi prieteni nu era de fapt intrare secretă. Era vorba despre portița prin care se făcea în vechime legătura între moară și curtea interioară a cetății feudale. Acum însă din fosta moară nu mai rămăseseră decât niște bolovani, arși și mâncați de ploi și zăpezi, cât despre frumoasa portiță decorată cu spice de grâu sculptate în piatră, ea se surpase odată cu zidurile.

Deasupra ei se prăvăliseră dealungul anilor valuri de pietrărie pe care vântul și apa, harnici zidari, le lipiseră la loc de coasta stâncilor. Dar sus pe culme, între brădetul stufos, dăinuia cu îndârjire frumusețea aspră și semeață a turnurilor și balcoanelor de piatră ale cetății...

Iorgu și Octav se cățărau din piatră în piatră, când ajutându-se cu genunchii, când apucându-se de crăpăturile adânci ale pietrelor, din care spânzurau din belșug smocurile mlădioase de Ruginiță și Acu-pământului.

In curând se găsiră pe un fel de creastă, care cobora într'o văgăună plină de bolovăniș și moloz, năpădită de urzici și bălării.

Pietrele erau lunecoase și înverzite de mușchi, iar coborîșul fu peste măsură de anevoios. Deodată Iorgu strigă uimit...

— Ia te uită!

In stânga lor, îndărătul tufișurilor, se căsca o gaură rotundă și neagră, mai mult largă decât înaltă...

— Uiuu!... chiui Iorgu în întunecimea ei.

— Uiuu... răspunse întunecimea.

— E adâncă rău! murmură Octav cu răsuflarea tăiată de uimire... Incotro o fi ducând?

— Să vedem, spuse Iorgu aprinzând felinarul. Cu felinarul aprins, el se lăsă pe brânci și lumină gaura aceia, care semăna cu o vizuină. Și fără să vrea el scoase un șuerat de admirație...

— Trepte... sunt niște trepte!... strigă el.

— Trepte? șopti Octav cu ochii lucind de emoție și curiozitate. Intr'adevăr, la lumina felinarului se zăreau niște trepte strâmte scobite în piatră... Ele coborau undeva în întunericul negru, ca păcura...

Ne legăm, hotărî Iorgu. Eu o iau înainte și tu vii după mine și ții felinarul.

— O fi chiar intrarea? se codi o clipă Octav... Cu toate că inima îi da brânci, întunecimea aceea îi tăia pe jumătate elanul

— Nu știu! O să vedem noi!... spuse Iorgu legându-se strâns pe după mijloc cu unul din capetele frânghiei

— Numai să nu fie înfundată, răspunse Octav, înfășurându-se cu celălalt capăt al frânghiei.

Cu toate că fură nevoiți să intre pe brânci, pe trepte se putea coborî destul de ușor în picioare. Deasupra scărilor, piatra era rotunjită în formă de boltă. Aerul era rece și umed și dealungul pereților picurau îșî și colo stropi de apă. De fapt, nu erau decât 15 trepte în total.

Numărându-le în șoaptă, Iorgu pipăi, cu piciorul, terenul din fața sa.

— Apă, spuse el...

Se găsiră într'un cotlon rotund și apa plescăia sub pașii lor... In lumina felinarului mai zăriră două trepte, care duceau în alt coridor la fel de boltit și întunecos... Acelaș aer rece și umed cu miros de mucegai îi izbi în obraz.

— Să știi că e un coridor secret, strigă Octav, urcând treptele după Iorgu.

— ...eet! răsună coridorul și Octav nu se simți deloc în largul său.

— Iți dai seama ce lung trebue să fie? șopti Iorgu. Auzi cum răsună. In aceeași clipă, Octav simți că-i îngheață sângele în vine... Ceva negru și moale îi atinse ceafa.

— Auu! țipă Octav, mai mult mort decât viu.

— Uuu, răsună întunericul coridorului.

— Ce ți-e, frate? mormăi Iorgu tresărind speriat...

— Ceva, ceva sboară pe-aici... se bâlbâi Octav și deodată dădu din mâini și se trase înapoi cu atâta putere, încât Iorgu smucit de frânghie fu cât pe ce să se prăvălească...

— Ce ți-e, omule? Ce-ți este?... se supără el sprijinindu-se cu mâna de perete... Dar și-o trase ca fript îndărăt... Atinsese ceva moale și rece... Ridică felinarul! se răsti el. Nu vezi că sunt niște lilieci?

Trezite de lumină lighioanele agățate cu capul în jos se desprindeau una câte una, într'un sbor zănatec, lovindu-se de pereți.

— Ih! icni Octav ca gâtuit și se trase din nou înapoi atât de brusc încât în aceeași clipă răsună un zăngănit de sticlă spartă și întunericul cel negru se lăsă din toate părțile...

— Ce-ai făcut? strigă Iorgu înlemnit. Ai spart felinarul pentru niște lilieci...

Dar Octav nu răspunse... Inghiți în sec și-și linse buzele uscate... Lighioana aceia i se așezase o clipă, pe frunte, ca o bască rece de catifea...

— N'auzi? bombăni Iorgu trăgând de frânghie... Ce te-a apucat? Ți-e frică de lilieci?... Aștia se hrănesc cu gândaci nu cu arheologi!

Dar Octav nu răspunse... El stătea locului de parcă prinsese rădăcini...

— Ei comedie! bombăni din nou Iorgu și scăpără un chibrit. Privind la lumina lui pâlpâitoare fața albă ca varul și ochii speriați ai prietenului său, adăugă ceva mai blând... Dă felinarul.

Aprinzându-l el îi feri flacăra cu mâna și voi să pornească înainte...

— Hai mai repede de-aici, spuse Octav cu voce răgușită și înghițind în sec privi chiorâș lighioanele care începuseră să foiască din nouă

— Te pomenești că ți-e frică de ei? îl cercetă Iorgu, ridicând în sus felinarul.

— Cui îi este frică? se răsti Octav nemulțumit. Dar n'am chef să m'atingă!

Mai la urma urmei, parcă lui Iorgu îi plăcea să-l atingă? Când din greșală pusese mâna pe perete și dăduse de trupul acela moale și rece, un fior de scârbă îl străbătuse din creștet până'n tălpi. Dar fără să-și dea seama dece, spuse totuși cu-o veselie prefăcută.

— Poftim! Am să-ți dovedesc că animalele astea sunt mai nevătămătoare decât cea din urmă râmă. Am să prind chiar acum unul și am să-l duc naturaliștelor noastre... Să văd ce ochi o să facă Amatei Ana, când o să i-l pun în pupitru și când o să audă că va trebui să-i mai prindă și gândaci pentru dejun.

Și fără să mai stea pe gânduri, Iorgu ridică felinarul și dintr'o mișcare apucă un liliac, care tocmai voia să-și ia sborul din poziția lui caraghioasă cu capul în jos... Strângându-l bine de partea de dinapoi a trupului, Iorgu îl băgă în buzunarul hainei fără să-l mai privească...

— Ești nebun! mormăi Octav prinzând curaj... Lilieci ne mai trebuiau! In sinea lui însă îi fu ciudă pe el însuși... Se făcuse de râs, pentru niște lilieci...

— Haidem... spuse Iorgu ținând departe de trup mâna cu care prinsese liliacul.

— Unde mergem? întrebă Octav, prefăcându-se nepăsător. In adâncul sufletului el ar fi vrut acum să fie afară la soare și la lumină, nu în hruba asta întunecoasă și plină de lilieci.

— Mergem încotro duce coridorul! hotărî scurt Iorgu, care deasemeni ar fi preferat să fie în cetate cu Moș Pișta alături... Dar, după părerea lui, orice lucru odată început trebuia dus până la capăt.

După câteva minute de mers încet și bâjbâitor coridorul începu să coteasică. Odată spre stânga, odată spre dreapta și în curând cotiturile deveniră atât de dese încât, din cauza frânghiei cu care erau legați de mijloc, Iorgu ajungea de o parte a cotiturii, iar Octav rămânea de cealaltă parte,

în întuneric... Iorgu trebuia să se oprească mereu să aprindă felinarul care din cauză că nu mai avea sticlă se stingea la fiecare mişcare mai bruscă.

Băieţii păşeau în tăcere... Din când în când se mai rostogolea cu sgomot câte-o pietricică, ori se mai auzeau unul pe celălalt mormăind, când se loveau la cot sau la umăr, de vreo ieşitură mai ascuţită a zidului... altfel mergeau tăcuţi, fiecare gândindu-se în sinea sa, că acest coridor cotit în zigzaguri nu putea să fie decât un coridor secret.. Truda nu era deci în zadar. Incotro ducea acest coridor?

Deşi mergeau de-o bună bucată de vreme coridorul parcă nu se mai sfârşea.

La un moment dat, se auziră nişte ciocăniturî înfundate. Prietenii se opriră.

— Ai auzit? şopti Octav, simţind că i se sburleşte părul în cap...

— Aud, şopti Iorgu... Ce să fie? Apoi râse. Te pomeneşti că pe lângă lilieci, mai sunt şi stafii pe aici... Dar bocăniturile nu se mai auzeau...

— Tu crezi în stafii? întrebă Octav cu răsuflarea tăiată... Se spune că aici la cetate este o stafie rătăcitoare. Stafia prinţesei Barbara Balassa... umblă îmbrăcată într'o rochie poleită...

— Prostii... Cine-a mai văzut stafie îmbrăcată în poleială. Ce, e ciocolată?

Dar ciocăniturile se auziră acum deslușit, parcă veneau de undeva dintr'un perete...

— Dece bocăneşte? ţipă Octav scos din fire... Să nu bocănească.

Dar cuvintele îi înghetară pe buze... In fund în întuneric se iţii o lumină. Apoi dispăru...

— Hei, e cineva acolo? strigă Iorgu, turburat. Se auzi un scârţâit jalnic de uşă şi lumina se făcu dintr'odată mare, mare pentrucă venea dela lumina soarelui...

— Moş Pişta! strigară în acelaş glas cei doi prieteni. In glasul lor era atâta bucurie, că Moş Pişta mai rămase un timp cu gura căscată — până când reuşi să se desmeticească de-abinelea.

— Cine e acolo?

— Noi, Moş Pişta... Noi suntem. Am descoperit o intrare secretă...

— Ce intrare secretă... Asta e coridorul de incendiu...

Cei doi prieteni urcară mai mult sărind treptele, care se aflau în faţa lor.. Erau nişte trepte cu totul aidoma celor pe care le coborîseră la început... Numai că, acestea dădeau într'un fel de încăpere patrată care semăna mai mult cu un atelier de tâmplărie decât cu o încăpere feudală...

. . . . . .

— Norocul vostru că v'am auzit, spuse Moş Pişta înveselit, după ce ascultase cum stătea povestea... Căutam nişte cuie şi când colo am găsit nişte istorici... Vai de voi, dacă închideam magazia... Stăteaţi aici mult şi bine până să vă aud eu de pe podeţ... Şi zi, aţi prins şi-un liliac?

Dar când Iorgu dădu să caute în buzunar liliacul, ia-l de unde nu-i... Pesemne fugise în timpul călătoriei prin coridor. Lui Iorgu nu-i părea cine ştie ce rău după dânsul, iar lui Octav nici atât. In schimb, Moş Pişta nu numai că nu mai era deloc supărat din cauza bulgărilor. dar amână reparaţia podeţului ca să-i conducă pe cei doi istorici prin toate încăperile cetăţii. Povestea atâtea lucruri interesante, că Iorgu de-abia mai prididea să le însemne în caiet. In schimb, Octav nu stătea o clipă locului. Se părea că la lumina zilei se simte cu adevărat în largul său. I se deşteptase din nou marea lui pasiune de descoperiri arheologice... Pentru fiecare lucru se mira în gura mare, făcând să vuiască coridoarele, mereu alerga în sus şi în jos, pe treptele întortochiate ale turnurilor, mereu descoperea câte ceva, ameţind pe Moş Pişta cu presupunerile şi întrebările lui...

In curte, lângă fântâna turcilor, zăboviră multă vreme. Cincisprezece ani la rând, zi şi noapte, trei robi turci săpaseră în stâncă, să dea de apă. Cu toate că au găsit-o, stăpânul nu i-a iertat... Poate că au sfârşit până la urmă în groapa urşilor ori în munci grele.

— Grozavă inscripţie, spuse Iorgu privind cu atenţie zidul pe care sute de ani în urmă trei robi săpaseră în trei cuvinte trista lor poveste: ali Mehmet iebrechim. Adică: apă ai suflet n'ai.

Ai văzut inscripţia Octave? spuse Iorgu, căutându-l cu ochii pe Octav... E grozavă...

— Dar mai grozav e ce-am găsit eu, spuse Octav ieşind de-abuşilea de sub scările dela intrarea în sala cavalerilor...

— Ce-i asta? întrebă Iorgu neputând înţelege ce e obiectul ciudat pe care Octav îl ţinea cu atâta sfinţenie în mână...

— Trebuie să fie vreo ploscă huniadă... Ia te uită ce zimţi are dopul! se făli el.

— Pare un bidon obişnuit de soldat, îşi dădu părerea Iorgu.

— Ce dacă este de soldat? spuse Octav jignit. Crezi că are vreo importanţă?

— Păi sigur că are.

— N'oi fi voind să fie chiar bidonul lui Matei Corvin... Principalul că e din secolul al cincisprezecelea. Soldat ori rege, n'are importanţă!

— Cum n'are? protestă Iorgu. Matei Corvin a băut dintr'un bidon oarecare? Ehei, eu cred că avea un bidon de aur sau cel puţin de argint, încrustat cu pietre preţioase.

— După tine, trebuia să găsesc chiar tezaurul Huniazilor, bombăni Octav şi băgând plosca huniadă în buzunar urcă după Moş Pişta scara în spirală, care ducea în turnul de refugiu. „Neboisa" adică „nu te teme".

(continuare în numărul viitor)

VASĂZICĂ ȘI GRIGOS..

de **ADA BĂRSEANU**

Ilustrația : TINA VAL

— Grigos ! Grigos !

O femeie cu părul cărunt și fața brăzdată de sbârcituri ieși în prag, cătând cu privirea spre strada îngustă, pe care o mașină ridicase un nor de praf.

— Grigos ! Grigos !

Aproape răgușise strigând. Dar nu primi niciun răspuns.

Își șterse cu dosul palmei fruntea nădușită. In odăița mică, cu un singur ochi de fereastră, se ridicau aburi din albia de rufe.

Femeia intră înăuntru. Cu glas scăzut, vorbi mai mult ca pentru dânsa:

— De când a terminat școala aproape nu mai dă pe acasă. Câtu-i ziulica de mare, ia-l de unde nu-i. Doamne, Doamne, câte nu-s de făcut! Apă de scos din puț... Lemne de spart...

Oftă din nou, apoi continuă:

— Bietul băiat! Treabă și iar treabă! și când s'apropie prânzul, pune-i pe masă, dacă ai ce!... Alaltăieri mi-a venit pe'nserat cu câteva drahme. Mi-a spus că a fost în port și a ajutat la descărcat. Știu eu? L-am crezut... Or fi bani cinstiți... Dar dacă... Nu! Nu! Asta nu se poate! nu s'a întâmplat în neamul nostru...

Cuprinsă de gânduri, femeia își continuă treaba. Intr'un târziu se așeză pe marginea patului de lemn, cu mâinile adunate în poală. Apoi se lăsă cu capul pe pernă...

Coboară înserarea deasupra orașului. Pe Akropole se aprindeau lumini. Un vânt ușor clătina frunzele măslinilor și din port se auzea chemarea sirenelor.

...Apa mării izbea furioasă în țărm. Era întuneric, întuneric beznă. Barca se apropia de mal. Buzele femeii șoptiră cu îngrijorare : Ma-kro-nisos...

Acolo era Aleko, iubitul ei fiu, fratele mai mare al lui Grigos. L-au închis tâlharii... Și deodată vuetul mării fu acoperit de un strigăt pornit ca săgeata din inimă: „Ajutooor!"...

Femeia sări din barcă pe uscat. Apoi începu să alerge. Cât putea de repede. In față îi răsări clădirea neagră a închisorii. „Ajutoor". Fugea spre el, spre glasul care striga. La una din ferestre, dincolo de gratii, apăru o umbră. Chipul începu să se deslușească, mai mult, tot mai mult. Aleko. Părul băiatului era răvășit, fața umflată și o dâră de sânge i se prelingea pe obraz. „Aleko, Aleko". Fugea repede, repede, spre fereastra cu gratii. Deodată se împiedică și căzu. Auzi apoi un sgomot puternic și... în pragul ușii zări pe Grigos.

Băiatul se repezi spre ea:

— Ce s'a întâmplat, mamă?

Femeia privea buimăcită, trecându-și mâna peste ochi :

— Am visat?!... Aleko... Makronisos...

Băiatul îi mângâia încet părul încărunțit.

— Lasă mamă. O să vină Aleko.

Femeia se ridică și ducându-și pumnii la ochi, începu să plângă încet.

Băiatul nu știa cum s'o mângâie.

Mama se ridică deodată de pe pat și-l apucă de mână:

— Să-mi spui de unde vii?

Băiatul întârzie o clipă cu răspunsul, ca și cum s'ar fi gândit. Apoi începu :

— Ți-am spus. Intr'o zi Aleko o să se întoarcă. Noi, ăștia de aici, nu stăm de geaba. Eu... am și eu o misiune... Acum e vacanță, sunt mai liber. Mi s'a dat să'mpart ziarul nostru democrat în port, printre muncitori. Azi am împărțit 100 de foi. Fiecare ziar care ajunge în mâna unui muncitor este o lovitură împotriva monarho-fasciștilor.

Grigos vorbea ca un bărbat.

Mama îl privi înmărmurită. „Vasăzică și Grigos și Aleko? Doi luptători". In'ma ei de mamă se strânse o clipă, apoi o bucurie caldă îi inundă tot corpul. Își strânse copilul la piept. Nu se mai simțea singură.

IARNA LA PRISACA

de **ION SEREBREANU**

Ilustrații : ARNO

Iarnă... Printre nori, pe cer,
Sus în zarea 'naltă,
Nasul înroșit de ger
Soarele și-l saltă.

Ce patine! U-iu-iu!
Sania e gata.
Hei, ferește, că de-acu
Se pornește ceata!

„Să propun, aș vrea, ceva"
Glăsuiește Petre.
„A căzut atâta nea!
„Gerul crapă pietre.

„Nu asudă în știubei
„Harnicele-albine.
„Hai cu mine, dacă vrei
„Să le faci un bine.

„Iute! Mâna pe lopeți!
„Să formăm brigada!
„Și să'nconjurăm, băieți,
„Stupii, cu zăpada.

„Bate crivățul tăios, —
„Neaua'n loc l-o ține
„Și sub învelișu-i gros
„Va fi cald și bine.

Avem timp. Nu trec acuș
Ale iernii vremuri,
Și sub sănii, derdeluș,
Ce-ai să te cutremuri!".

Unii se 'nvoiră: „Da,
„Mergem la prisacă".
Alții mormăiră: „Ba!
„Gura să-ți mai tacă!

„Numai vara pe la stup
„Face să dai roată,
„Că 'nghiți miere ca un lup.
„Iarna? Ce răsplată?!".

Moș Axinte auzi
Ceata cea din uliți
Și mustața îi zâmbi
Cu brumate suliți.

El e prisăcar de soi
In gospodărie.
Să 'mblânzească orice roi
Ca pe-un miel, el știe.

Și-a mai chibzuit cu rost,
Ca'n ierni viitoare
Stupii s'aibă adăpost
Casă caldă, mare.

Insă până când va fi
Ridicată casa,
Gerul aprig, zi de zi,
Taie ca și coasa.

Ceata 'n două cești s'a frânt:
Una-i: pentru joacă,
Alta se'ndreptă în cânt
Până la prisacă.

Iară când s'a isprăvit
Munca ce-a vârtoasă,
Moș Axinte i-a poftit
Pe copii în casă.

Și le-a dat în linguriți
Celor harnici miere.
—„Ia luați, nu vă sfiiți,
„Că vă dă putere".

Numai Niță s'a vârît
Lacom dând cu cotul, —
Mai să-și dea, să-și dea pe gât
Lingura cu totul.

Când ieșeam, râzând cu foc,
Dela Moș Axinte,
Ceata celor dela joc
Răsări 'nainte.

— „Măi ce miere! Strașnic roi!"
Ne lingeam pe buze.
Ceilalți și-au întors spre noi
Fețele mofluze.

...Cobora ușor din cer,
Soarele pe case...
Și-apoi, nasul roș de ger
După deal și-l trase.

JUCĂRII PENTRU POMUL DE IARNĂ

1. Luaţi o ghindă şi desenaţi gura şi ochii cu tuş. Cu un ac înroşit faceţi o gaură în care veţi fixa o sârmă. Infigeţi capul într'un dop. Prin dop veţi trece o sârmă dublă care va forma mâinile şi două sârme care vor fi picioarele. Puteţi fixa picioarele într'un dop tăiat ca în desenul nostru şi când veţi da jos păpuşa din pom o veţi putea păstra şi aşeza pe raftul vostru de cărţi sau pe dulap.

2. Din căpăcelele ghindelor puteţi face mărgele pe care le colorati viu şi împodobiţi pomul cu ele. Le puteţi înveli cu poleială ca să strălucească. Tot cu un ac înroşit la flacără faceţi găurile, ca să le puteţi înşira.

3. Vopsiţi pene şi fulgi în diferite culori (culori de apă). Tăiaţi dintr'un carton colorat stele şi între colţuri lipiţi fulgi coloraţi. Dublaţi cu altă stea de carton, ca să fie frumoasă pe amândouă feţele.

4. Tăiaţi cu briceagul dintr'un dop cu cap rotund în care înfigeţi două sârme mici negre, care vor fi ochii. Lipiţi un cioc de hârtie. Infigeţi un beţişor în capul struţului şi capătul celălalt al beţişorului va fi înfipt în corpul pe care-l faceţi tot dintr'un dop rotunjit cu briceagul. Picioarele sunt făcute din două sârme îndoite pe care le puteţi înfige într'o felie de morcov sau într'o felie de dop mai mare. Infigeţi în corp doi fulgi coloraţi care vor fi aripile şi o pană mai lungă care va fi coada. Ca să puteţi agăţa pasărea aceasta în pom treceţi cu un ac cu aţă de două ori prin dopul care formează corpul şi înodaţi deasupra (5).

6. O pasăre care sboară va fi făcută tot din două dopuri sau dintr'un morcov, procedând ca înainte. Rotunjiţi capul în care înfigeţi o sârmă care-l va lega de corp. Două pene mari vor forma aripile întinse şi coada va fi făcută din fulgi coloraţi.

7. Decupaţi pe o hârtie îndoită o păpuşă. Coloraţi viu faţa, bluza şi pantofli. Lipiţi între cele două hârtii aţa cu care o veţi lega de crengile pomului. Intre ele veţi lipi zulufii de hârtie (8). Aceştia sunt făcuţi astfel: tăiaţi fâşii de hârtie şi cu un cuţit ţineţi un capăt al fâşiei pe masă. Trageţi hârtia având grijă să nu rupeţi. Fâşia va sta răsucită (9) Fusta o faceţi din hârtie colorată pe care puteţi desena diferite motive, linii sau puncte. După ce aţi desenat-o o plisaţi, îndoind hârtia ca în desenul 10. Apoi fixaţi cu aţă în talia păpuşii această fustă. Puteţi face fusta şi din pânză încreţită. Păpuşi colorate diferit în culori vii vor împodobi pomul frumos.

11. Un patrat de hârtie aurie sau colorată, îndoit pe axele din desenul nostru (11) va face un clopoţel (14). In mijlocul lui, puneţi câteva fire de lână colorată în care treceţi câte o mărgea colorată.

13. Tăiaţi dintr'un carton gros pe care-l coloraţi, un cerc. Pe acest cerc treceţi, aşa cum arată desenul nostru (13) fire de lână colorată sau beteală sau o fâşie de poleială.

FLORI DIN NUCI

Incălziţi un ac sau un cui subţire la flacără, având grijă să înfigeţi un capăt într'un dop, ca să nu vă frigeţi. Cu acest ac încins veţi face uşor găuri în capătul rotund al unei jumătăţi de coajă de nucă. Procedaţi la fel cu celelalte nuci. Legaţi cu o sârmă 4 coji de nucă între ele. Sub acestea legaţi alte patru, (cele colorate din desen). Şi puteţi lega şi un al treilea rând de opt coji de nucă. Din profil ele se vor vedea ca în desen. Puneţi în mijloc o floricică de hârtie care va acoperi sârma. O puteţi lipi sau coase cu aţă.

Știri din UNITĂȚI ȘI DETAȘAMENTE

„E BUN PROGRAMUL ?"

DRAGA „CRAVATA ROȘIE",

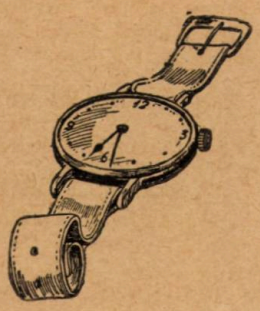

Îți scriu și eu despre felul cum îmi organizez ziua. Mă scol de dimineață la ora 6,30 și îmi încep activitatea cu programul de gimnastică. După ce mă spăl, mă îmbrac și mănânc, plec la școală unde stau până la prânz. Cum am venit dela școală, mă spăl pe mâini, mănânc și mă odihnesc. După o oră mă apuc de lecții. Iată cum îmi îndeplinesc eu această parte a programului: întâi îmi scot pe masă orarul și carnețelul unde îmi însemnez lecțiile ; apoi mă apuc de învățat la obiectele mai grele și apoi la celelalte și desenez tot ce mi s'a dat la școală de către tov. profesor. După ce am învățat îmi scriu temele. La urmă, deobicei sunt controlată și uneori chiar ascultată de părinții mei.

După ce am terminat cu învățătura am diferite ocupații, vizionez filme, citesc cărți, mă plimb, etc. La ora 8 seara mănânc și puțin timp după aceea mă culc.

Cu bine, dragă redacție,
MIHAILESCU SIMINA
Sc. de fete Nr. 5, Iași.

— IN CINSTEA ALEGERILOR DE DEPUTAȚI —

Dragă Redacție,

Vreau să-ți povestesc despre un lucru care a produs multă bucurie în unitatea noastră. La 1 Noembrie la noi în comună s'au făcut propuneri de candidați pentru alegerile de deputați în Sfaturile Populare. Pionierii au trimis o delegație formată din cei mai buni care au adus acolo salutul pionieresc al unității noastre. Mare a fost bucuria noastră când am auzit că tatăl unui pionier din rândurile noastre a fost propus candidat pentru alegeri. Este tovarășul Popescu Ion, ceferist, șeful secției L. 7 Feteșt-gară. Și noi copiii îl cunoaștem bine ; el este un bun prieten al nostru. Știe să facă glume, este vesel, dar nu uită să fie și aspru cu noi atunci când trebue.

Noi îl știm pe tovarășul Popescu ca pe un om drept și cu mult suflet pentru comuna noastră.

Nu cu mult timp în urmă pasarela de trecere peste locuri din stație era stricată, iar drumurile din comună nefiind pavate se umpleau, după ploaie, de glod.

Dar... pasarela a început să fie reparată, pe străzile principale ale comunei s'a presărat zgură; zece vagoane de zgură aduse dela gară. Se vedea mâna unui gospodar priceput și harnic. Dela părinții noștri care au lucrat la presărarea zgurii, la pasarele și în alte locuri, am aflat că ideia acestor acțiuni a pornit dela tov. Popescu Ion.

Băiatul lui ne povestește deseori cum venind acasă dela lucru, tatăl său chibzuiește ce să mai facă și cum să facă pentru ca comuna noastră să fie mereu mai frumoasă.

Dela el am aflat că tov. Popescu are în plan pentru anul viitor înființarea unei farmacii în gară, tragerea unei conducte de apă până în Fetești-Coloniști și altele. Pentru toate aceste lucruri tov. Popescu Ion este respectat și iubit în comuna noastră.

La alegerea lui drept candidat, aducând salutul nostru pionieresc, i-am strâns și noi mâna voinicește și i-am dăruit flori.

Ne vom strădui să urmăm și noi în munca noastră exemplul său.

Salut voios de pionier !
JUGA TEODORA
cond. unit. de pionieri Nr. 1
Fetești

DELA FOCURILE de SEMNALIZARE LA TELEVIZIUNE

de A. MANAS

Din timpurile cele mai îndepărtate, oamenii au simţit nevoia de a-şi transmite unii altora întâmplări deosebit de importante din viaţa lor, ca revărsările apelor, apariţia fiarelor sălbatice, năvălirile dusmane, epidemiile. Comunicările erau transmise dela mari depărtări cu ajutorul semnalelor luminoase (fig. 1) sau sonore.

Fig. 1

Acum vreo 3000 de ani — povesteşte Homer în epopeea antică greacă „Iliada" — după un asediu care dura de mai bine de zece ani, oastea elenă a reuşit prin vicleşug să pătrundă într'o noapte în puternica cetate Troia din Asia Mică şi s'o cucerească.

Ştirea despre biruinţa grecilor a fost cunoscută chiar în aceeaşi noapte la palatul lui Agamemnon, comandantul grec, la Micene în Grecia. Ea a parcurs 500 de km. în numai câteva ore, fapt care pare de necrezut pentru vremea aceea când corăbiile se mişcau foarte

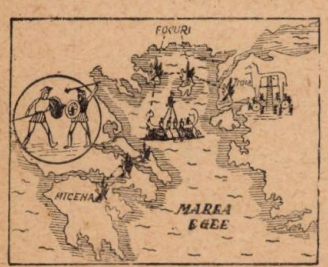

Fig. 2

încet. Dar ştirea nu a călătorit nici pe mare nici pe uscat ci s'a transmis din insulă în insulă cu ajutorul focurilor aprinse pe înălţimi. (fig. 2).

★

Cu 150 de ani înainte de era noastră, trăia în Grecia vestitul istoric Polibiu. El a inventat şi apoi a perfecţionat un alfabet al făcliilor. Ridicând şi acoperind mereu un alt

Fig. 3

număr de făclii, deasupra zidurilor cetăţii sau pe nişte parapete înalte, se puteau transmite numai noaptea pe timp frumos, fraze întregi. (fig. 3).

★

Pentru a putea însă transmite ştiri şi ziua, grecii foloseau nişte oglinzi mari din aramă, instalate în vârful turnurilor. (fig. 4). Razele solare, foarte puternice în regiunea Mării Mediterane, se reflectau în luciul oglinzii şi astfel ştirile erau transmise aproape la fel de bine ca noaptea.

Fig. 4

Când cerul era înnourat, se aprindeau diferite substanţe grase care prin ardere produceau mult fum. Mesagiile erau descifrate atunci după culoarea fumurilor.

★

In afară de mijloacele de transmisiune optică, în antichitate se mai foloseau şi instrumente producătoare de sunete, de pildă: cornul şi buciumul pe care le întâlnim şi astăzi prin regiunile de munte dela noi. (fig. 5).

★

Unele triburi din Africa şi Australia îşi trimit ştirile — chiar în zilele noastre — prin alfabetul tobelor denumit „tam-tam", destul de repede şi de clar. (fig. 6).

Transmisiunile prin sunete merg însă mult mai greoi şi se răspândesc pe o distanţă mult mai mică decât cele vizuale.

Sunetul călătoreşte prin aer cu numai 341 m. pe sec. în timp ce lumina parcurge distanţa uriaşă de 300.000 de km pe secundă.

Fig. 5

Datorită acestui neajuns al transmisiunilor prin sunete, oamenii au căutat în decursul timpurilor să perfecţioneze mai ales mijloacele de semnalizare vizuală. Astfel prin 1794, inventatorul rus Ivan Petrovici Culibin a reuşit să construiască telegraful cu semafoare. Culibin şi-a instalat aparatele sale în vârful unor turnuri înalte înzestrate cu două aripi ce semănau foarte mult cu aripile morilor de vânt.

Fig. 6

(fig. 7). Ele puteau fi mişcate din interiorul turnului, cu ajutorul unor frânghii. Posturile de legătură

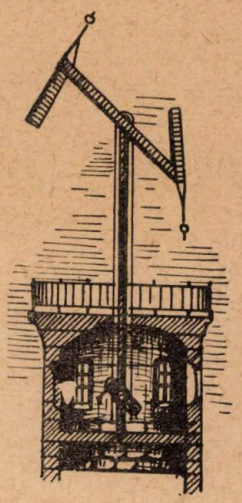

Fig. 7

nu puteau să depăşească distanţa de un km. deoarece la distanţe mai mari nu se mai putea distinge poziţia aripilor. Acest telegraf cu aripi sau, cum i se mai spune, „cu semafoare" îl vedem şi astăzi prin staţiile de cale ferată — dar automatizat — indicând trenurilor dacă linia este liberă sau ocupată.

Fig. 8

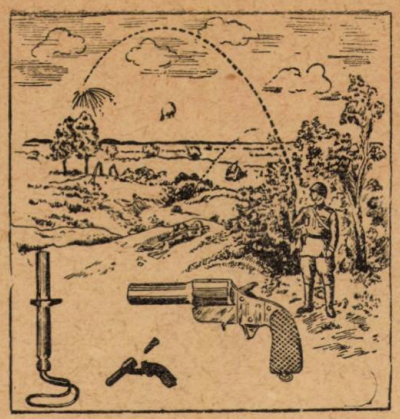

Fig. 9

Fig. 10

Un alt mijloc de transmisiune foarte simplu, folosit şi astăzi în armată şi mai cu seamă în marină, unde a fost introdus de aproape 300 de ani, este telegraful steguleţelor (fig. 8). Noaptea steguleţele sunt înlocuite prin felinare cu geamuri colorate.

Tot armata mai foloseşte şi rachetele. (fig. 9). Strălucitoare şi multicolore, ele ţin legătura între batalion şi companie sau ajută colaborării între diferitele arme pe câmpul de bătălie.

★

Un aparat de semnalizare cu lumină, este reflectorul. (fig. 10). Cu ajutorul unui manipulator care aprinde şi stinge lumina, acest aparat poate transmite noaptea semnale luminoase prin codul Morse până la 8 km. depărtare.

★

Dar niciunul din mijloacele de transmisiune a ştirilor inventate de om în decursul timpurilor, nu putea păstra mai bine secretul şi nu prezenta atâta siguranţă ca poşta.

Prima poştă datează de pe vremea când oamenii nu ştiau nici să scrie nici să citească. Pe vremea aceea, conţinutul unei ştiri ce trebuia transmisă de urgenţă era întipărit bine în mintea solului printr'o îndelungată repetare.

★

O poştă mai evoluată era poşta cu ajutorul „scrisorilor-obiecte" folosită de indienii din America de Nord. Mesagiile erau trimise cu ajutorul unor obiecte. De pildă, când un trib de indieni declara război, el depunea pe teritoriul inamic o săgeată, o toporişcă sau o suliţă. Ca semn de pace şi înţelegere indienii îşi trimiteau o pipă şi tutun.

Vechii locuitori din Sudul Rusiei, Sciţii, foloseau şi ei poşta cu obiecte.

★

Mai cunoaştem din istorie un alt popor care deşi nu cunoştea scrisul, folosea poşta. Prin munţii de pe coasta apuseană a Americii de Sud, pe unde se întinde astăzi statul Peru, locuiau odinioară Incaşii. Ei foloseau nişte şnururi lucrate din lână de lama[1]) de lungimi şi culori diferite. Pe fiecare şnur, ei făceau o serie de noduri şi încolăciri, unele mai apropiate altele mai îndepărtate, mai mici sau mai groase. Fiecare nod avea o semnificaţie deosebită. Nodul negru anunţa moarte, cel roşu război, cel alb pace. Nodul galben însemna aur iar cel verde pâine. Nodurile necolorate reprezentau cifrele.

Fig. 11

In Egiptul antic unde se cunoştea scrisul din cele mai vechi timpuri, existau curieri numiţi „Simaci" care transportau, scrise pe suluri de papirus, poruncile faraonilor.

In acest timp poşta era cunoscută şi folosită în imperiul chinez.

Se împlinesc 2500 de ani decând a luat fiinţă pentru prima dată un serviciu poştal organizat. Aceasta s'a întâmplat în Persia pe vremea regelui Cirus şi folosea numai statului şi armatei.

Curierii persani — anharii — goneau călări în cea mai mare viteză transmiţând mesagiile din om în om, în fuga calului. Ştirea alerga din staţie în staţie cu viteza record de pe vremea aceea de 17 km. pe oră.

In Grecia veche, unde distanţele dintre republicile-oraşe erau mici, curierii, denumiţi hemerodromi, alergau pe jos.

★

Este cunoscută în istorie cursa de 42 km. dela Maraton la Atena, vestind victoria grecilor asupra năvălitorilor persani. (fig. 11). Aceasta s'a întâmplat cu 490 ani înaintea erei noastre. Curierul erou ajungând la porţile cetăţii a avut timpul să strige: „Bucuraţi-vă! Am învins!"; apoi puterile l-au părăsit şi a căzut mort.

★

Din cele mai vechi timpuri oamenii au întrebuinţat poştaşii înaripaţi — porumbeii — care pot străbate în sbor până la 100 km. pe oră. Dar aceşti curieri aerieni prezentau câteva neajunsuri. Nu porneau noaptea la drum, se rătăceau pe timp de ploaie, ceaţă sau ger şi erau vânaţi de păsările de pradă. Porumbeii-poştaşi purtau la picior depeşa

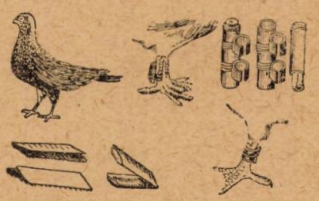

Fig. 12

într'un tub fixat printr'un inel de metal (fig. 12).

Despre felul în care se trimiteau ştirile în ţara noastră, avem informaţii încă din secolul al XIII-lea. Dar serviciul poştal se organizează abia prin 1830 după indicaţiile generalului rus Kiseleff. Pe vremea aceea modul de transport cel mai obişnuit era

Fig. 13

călătoria cu diligenţa. (fig. 13). Din distanţă în distanţă, aşteptau surugii cu cai odihniţi pentru a transporta mai departe corespondenţa, bagajele şi călătorii.

★

Stampilele poştale apar la noi mai întâi în Moldova prin anul 1852 iar peste 6 ani se dau în circulaţie tot aci primele timbre poştale denumite „cap de zimbru". (fig. 14).

Fig. 14

(continuare în nr. viitor)

[1]) Animal asemănător cu oaia.

ŞARADE

Subţirele strune are

O negaţie-i prima parte
Şi-i adverb, trecută'n carte.
Partea doua-i un cuvânt
Ce se foloseşte'n cânt
— nu arar —
In refrenul popular.
Partea treia „spăl" înseamnă —
(Mama, pruncul drag şi-l scaldă
Cu săpun şi apă caldă!)
Partea patra, nu se schimbă,
Dar îşi are locu'n limbă;
Ea... (şi ştie clasa 'ntreagă)
Două propoziţii leagă.
La un loc, de-adun cuvântul,
Bate-o, şi ea-ţi zice cântul,
Şi nu-i lucru de mirare:
Subţirele strune are!

(. . / . . / . . . / . .)

E acordeon aproape...

Prima parte e-o măsură.
Deşi n'are grai şi gură,
Il întinzi şi-ţi spune'n grabă
cât treabă
Face într'o zi tractorul,
Cât de lung este ogorul
Inegrit cu arătură.
Partea doua, cum s'arată,
Nume e, nume de fată.
Adunate împreună
N'are nici măcar o strună,
Dar de o apeşi pe clape
cântă...
cântă...
E acordeon aproape!

(. . / . . . . .)

Instrument e, de suflat...

De-am să 'ncerc
Suprafaţa unui cerc,
Sau lungimea lui s'o aflu,
Am nevoie 'n primul rând
De'nceputul, din cuvânt.
Mijlocul e prepoziţie —
Ca s'o pui în propoziţie,
Ea îţi stă la dispoziţie.
Partea treia, nu-i sglobie.
Poate fi o melodie
Sau o apă, fără valuri
Ce se sparg, gemând, în maluri.
(Pe-aşa apă, zău, în barcă,
M'aş plimba şi eu o leacă!)
Cuvântul, întreg luat,
Instrument e... de suflat!

(. . / . . / . . . .)

DECADA CARŢII

Şi în acest an, ca şi în anul trecut, se va sărbători între 22—31 Decembrie, DECADA CARŢII, organizată cu scopul de a face cunoscută mai mult literatura noastră clasică şi contemporană şi de a populariza noile realizări ale literaturii noastre.

Cu această ocazie vor avea loc o serie de acţiuni, cum ar fi: întâlniri şi consfătuiri cu scriitorii, concursuri de recenzii etc. Un loc important în aceste acţiuni îl are literatura pentru copii şi tineret. Astfel, ziua de 29 Decembrie va fi închinată literaturii pentru copii şi tineret. In această zi se vor forma echipe de şcolari, pionieri şi tineret, care vor contribui la difuzarea şi popularizarea noilor cărţi apărute.

Editura Tineretului va edita, cu ocazia DECADEI CARŢII, un număr mare de cărţi şi broşuri. Iată spre exemplu, în volumul NUVELE de Ion Slavici veţi citi nuvela „Budulea Taichii", în care sunt arătate greutăţile pe care le întâmpină în societatea capitalistă copiii săraci dornici de învăţătură şi nuvela „Moara cu noroc", în care este înfăţişată descompunerea familiei burgheze.

O altă carte, care va apare în ediţia a doua, este NICA FARA FRICA, basm în versuri de Nina Cassian, distins cu Premiul de Stat pe anul 1952.

Iubitorii de folclor vor putea citi în volumul BASME, de Vladimir Colin, o culegere de basme româneşti, maghiare şi sârbeşti în care apar eroi de basm care, cunoscând cât de asuprit este poporul, luptă împotriva boierilor.

In afară de acestea, veţi putea citi printre cărţile noi apărute, romanul MAREA BĂTĂLIE DELA IAZUL MIC de Octav Pancu-Iaşi, sau în versuri, CÂNTECUL DONCĂI de Marcel Breslaşu şi PRICHINDEL de Victor Eftimiu. Colecţia „Biblioteca şcolarului" îşi va îmbogăţi cuprinsul cu POEZII ALESE de A. Toma, NEGRU PE ALB de C. Negruzzi şi altele.

Pentru tinerii membri ai cercurilor ştiinţifice şi pentru elevii doritori să-şi completeze cunoştinţele căpătate la cursuri, vor apare deasemenea câteva cărţi în colecţia „Ştiinţa învinge".

DECADA CARŢII este o sărbătoare a întregii noastre literaturi şi ea oglindeşte încă odată importanţa pe care o dă literaturii, regimul nostru de democraţie populară.

Știați că...

la unele animale coada joacă unele din cele mai importante roluri ? Ghiciți care sunt animalele acestea ?

1) Coada îi servește acestui mamifer de reazim când se odihnește și de contragreutate când sare.

2) Solzii de pe coada acestei reptile produc un sgomot care sperie aproape toate animalele junglei.

3) Acest patruped dă alarma alor săi, lovind puternic cu coada, suprafața apei.

4) Când acest rozător sare prin copaci, din cracă în cracă, coada îi servește de echilibru.

5) Animalul despre care este vorba, folosește coada ca pe o elice când înoată iar pe uscat ea constitue o armă defensivă, ale cărei lovituri pot doborî un om.

6) In coada acestui rumegător se acumulează o rezervă de grăsime care îi servește în timpuri de foamete.

(Castorul, Oaia karacul, Cangurul, Veverița, Șarpele cu clopoței, Crocodilul).

un Kg. miere = 140 ani?

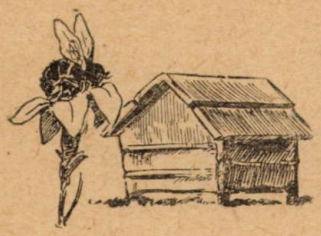

Numai în cursul unei singure veri albina colectează o cantitate de miere ce cântărește de câteva ori propria sa greutate. Dar cum albina este foarte ușoară, media recoltei sale sezoniere nu depășește 7 gr. Pentru ca să adune un kg. de miere, unei albine singure i-ar trebui ...140 de ani. Nu trebue să uităm însă că albinele trăiesc în colectiv și tot ceeace agonisesc într'o vară strâng împreună, în acelaș stup !

Vorbește Arctica cu Antarctica

La 12 Ianuarie 1930, a fost bătut recordul mondial de distanță prin radiotelegrafie. Cel mai bun radiotelegrafist, eroul sovietic Krenkel, se afla atunci printre membrii expediției științifice a U.R.S.S. în stațiunea experimentală din golful Tihaia în apropiere de Polul Nord.

Terminându-și emisiunea obișnuită, nu mică i-a fost bucuria când a reușit să intercepteze pe lungimea de 42 metri — undă scurtă — stațiunea de radio a unei alte expediții situată la distanță de 19.000 km., la antipod. Vorbea Arctica cu Antarctica. In timp ce în tabăra de iarnă dela Polul Nord era noapte polară și frig, în Antarctica erau numai 2 grade sub zero și sub razele soarelui, ghiața se topea.

BIBLIOTECA CENTRALĂ
SIBIU

Jocuri distractive

MONOVERB
(3 părți, 5 litere)

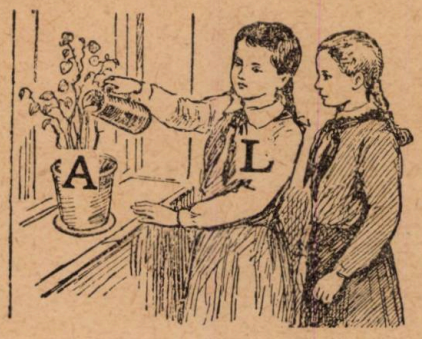

Monoverb
(4 părți, 7 litere)

A
NI²

O TROTINETĂ PENTRU ZĂPADĂ
(EXPLICAȚII LA COPERTA III-a)

— Pentru ghidon suprapuneți două scânduri de 70 cm. lungime și fixați-le prin 6 cuie mai jos cu 15 cm. de unul din capete.

— Dintr'o bucată de lemn făceți-vă mânerele și tăiați-le ca în desenul A în așa fel încât să se îmbuce cu tăetura făcută în ghidon. Fixați mânerul cu câteva cuie de ghidon. Intre cele două scânduri care au format ghidonul fixați cârma propriu zisă (B) prin 6 cuie (trei într'o scândură, trei în cealaltă).

Pe talpa concavă săpați un mic șanț pe care fixați o scoabă îndoită care se folosește la schelele de construcție (B).

Intre platforma trotinetei și cârmă montați o balama mai rezistentă.

Platforma are un suport D format din suprapunerea a 2—3 scânduri tăiate ca în desen, peste care se fixează scândura platformei (vezi desenele D.E.).

Ca frână — treceți prin scândura platformei un piron cu floarea cât mai lată al cărui vârf să ajungă la linia tălpicei, iar floarea să iasă din scândură cu 3—5 cm. Intre floarea cuiului și platformă prindeți un arc care să ridice pironul atunci când nu mai apăsați pe el.

MONOVERB ANAGRAMAT
(2 părți, 6 litere)

Amestecați între ele literele cuvântului corespunzător imaginii (niște fructe) împreună cu litera L.

Veți obține numele unui arbore de luncă.

CELE DOUĂ INSULE

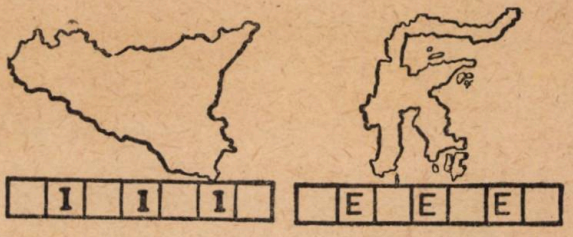

Folosindu-vă de vocalele înscrise în pătrățele, găsiți numele celor două insule.

MONOVERB
(3 părți, 6 litere)

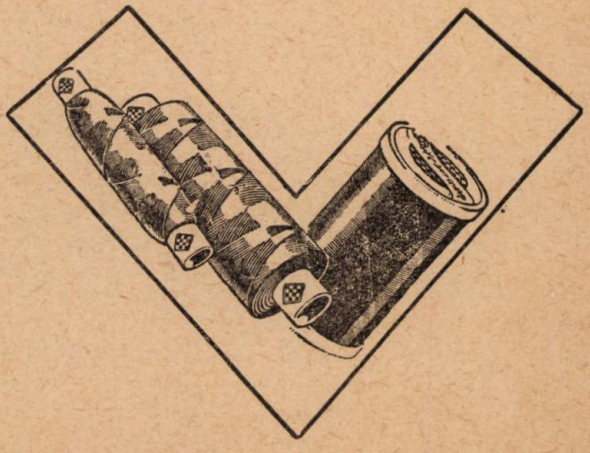

„CRAVATA ROȘIE", revista pionierilor și școlarilor, editată de Comitetul Central U.T.M.; apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Redacția și Administrația: București, str. Academiei 17, telefon 39064. Cont C.E.C. Nr. 162654. Abonamentele se pot face la toate oficiile P.T.T., la serviciile regionale și secțiile raionale de difuzare a presei. Taxa poștală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Generale P.T.T. Nr. 174.578/1949 N. I.—9-25. „Intr. Poligrafică Nr. 2", Intreprindere Industrială de Stat, str. Brezoianu 23—25. — C. 7103.

EXEMPLARUL 1 LEU

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU
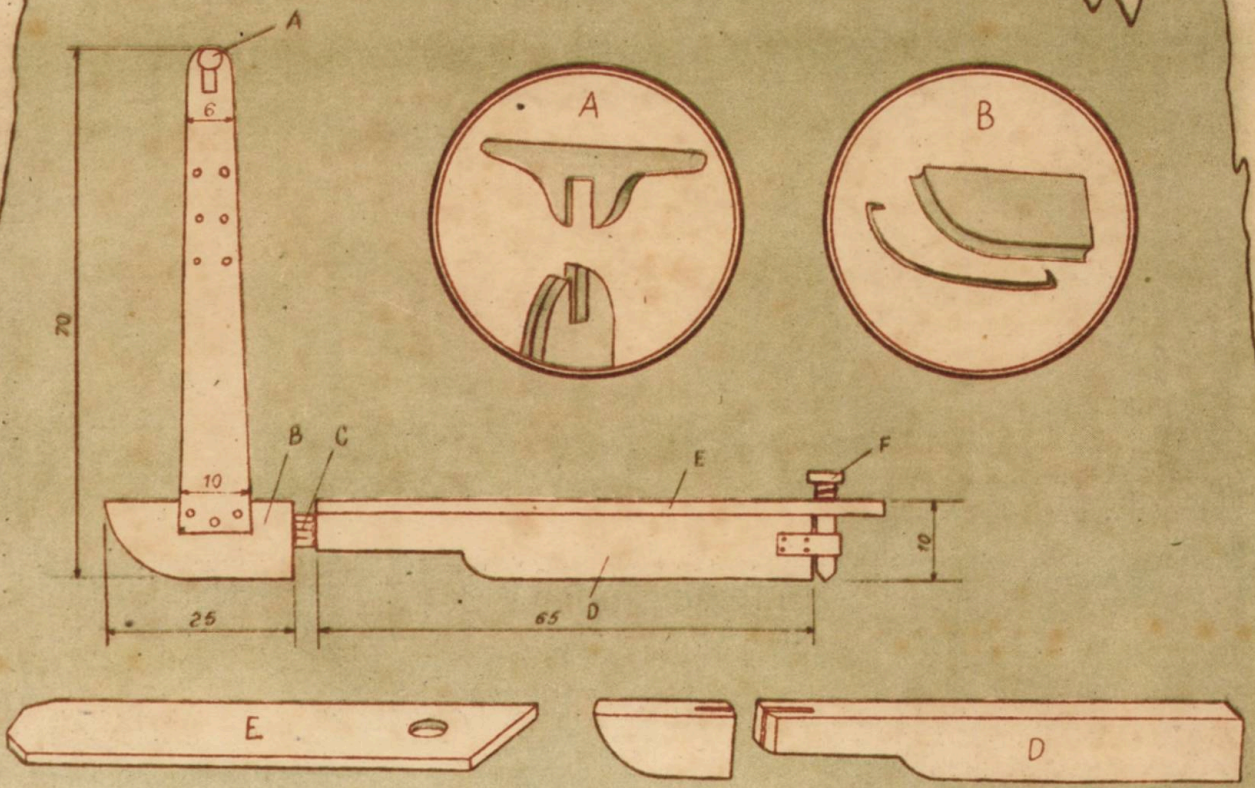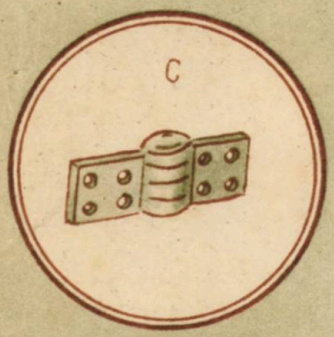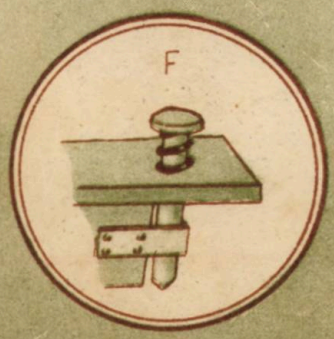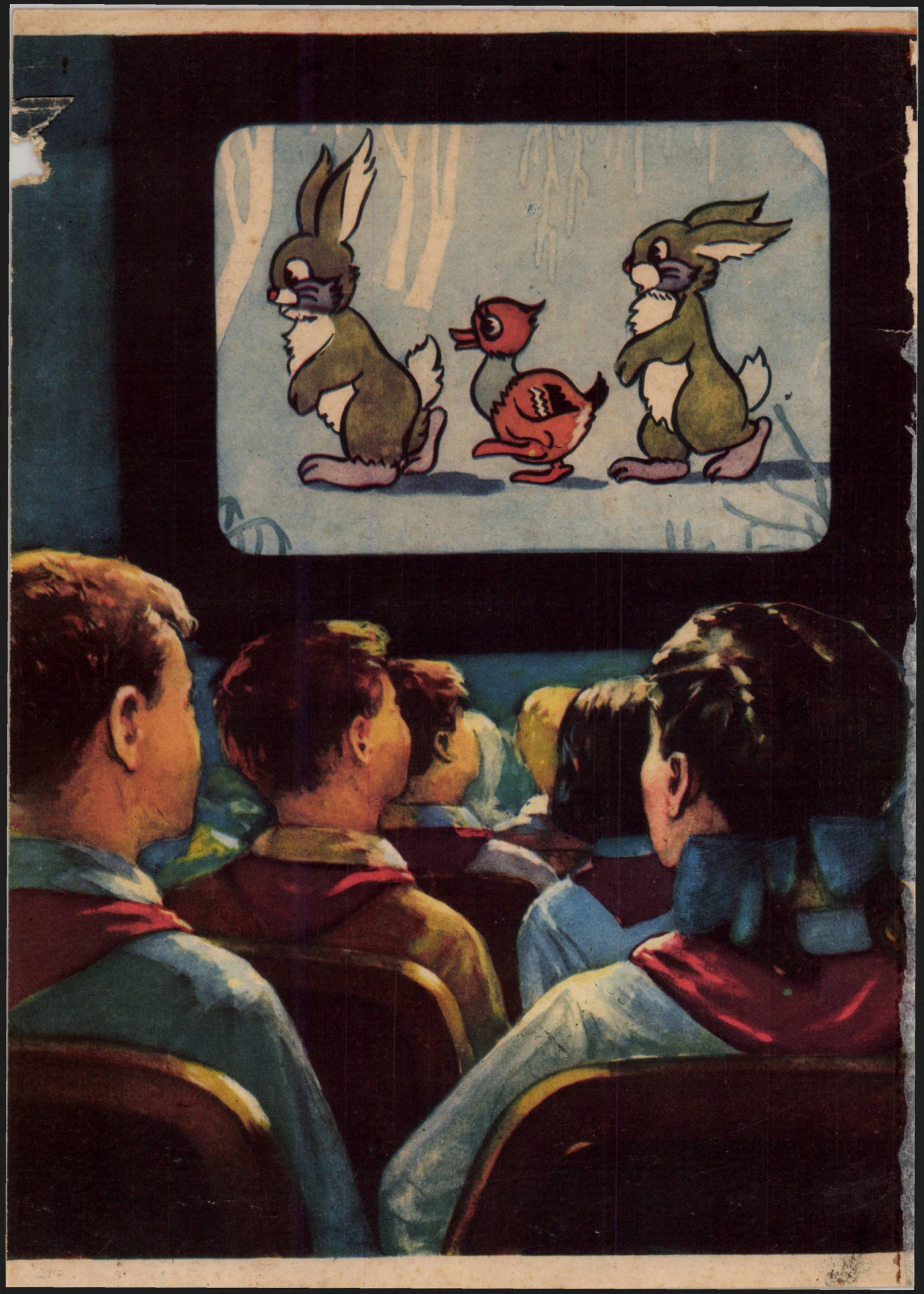
O TROTINETĂ PENTRU ZĂPADĂ